Sven Wimnell 5 mars 2017:
Läget i världen. Artiklar om läget 5-26 februari 2017. Utrikesdeklarationen och riksdagsdebatten. Utrikesdepartementets förbättringar av världen.

http://wimnell.com/omr36-39zzzze.pdf

Sven Wimnell 5 mars 2017:Läget i världen. Artiklar om läget 5-26 februari 2017. Utrikesdeklarationen och riksdagsdebatten. Utrikesdepartementets förbättringar av världen.
http://wimnell.com/omr36-39zzzze.pdf

Innehåll:

Sida

5 **Kapitel 1 : Introduktion**

6 Sven Wimnells hemsida på Internet: Samhällsplaneringens problem. Hur ska man kunna förbättra världen ?
9 Ämnet om samhällsplaneringens problem
10 Systemet för mänskliga verksamheter.
13 Den fundamentala påverkanskedjan

15 22 politikområden för politiken 26 maj 2016
17 Sammanfattningsvis
18 Regionplanering.
19 En svensk världsplanering
21 Gapminder
32 Världsnaturfonden WWF
23 Utrikespolitiska institutet

25 MÄNSKLIGA RÄTTIGHETER I SVENSK UTRIKESPOLITIK
31 Amnesty. Årsrapport - mänskliga rättigheter 2016/2017

39 Hur ska man kunna göra en svensk världsplanering?
40 Något regeringen borde börja med att klarlägga
41 UD:s rapporter om mänskliga rättigheter.

42 Innehållet i Sven Wimnell 5 februari 2017: Samhällsplaneringens problem. Hur ska man kunna förbättra världen? Vetande från SIDA och Nationalencyklopedin och tidningsartiklar om förhållandena i världen 18 december 2016 till 3 februari 2017. http://wimnell.com/omr36-39zzzzc.pdf

47 Innehållet i Sven Wimnell 15 februari 2017: Socialdemokraterna och regeringen. Regionplanering. Trygghet och myndigheter. http://wimnell.com/omr36-39zzzzd.pdf

50 **Kapitel 2 :Tidningsartiklar 4 - 14 februari 2017**
Förteckning finns på sidorna 50-51

256 **Kapitel 3 : Utrikesdeklarationen och riksdagsdebatten efter den.**
257 Riksdagens snabbprotokoll 2016/17:68 Onsdagen den 15 februari Kl. 09.00–14.58. Utrikespolitisk debatt

345 **Kapitel 4: Tidningsartiklar 15 - 26 februari 2017**
Förteckning finns på sidorna 345-347

626 **Kapitel 5: Regeringens utrikesdepartement om förbättringar i världen**

628 Utrikesdepartementet om att förbättra världen

631 Att förändra vår värld: Agenda 2030 för hållbar utveckling
631 Ingress
632 Deklaration
643 Mål och delmål för hållbar utveckling
643 Mål för hållbar utveckling

644 Mål 1. Avskaffa fattigdom i alla dess former överallt

645 Mål 2. Avskaffa hunger, uppnå tryggad livsmedelsförsörjning och förbättrad nutrition samt främja ett hållbart jordbruk

646 Mål 3. Säkerställa hälsosamma liv och främja välbefinnande för alla i alla åldrar

647 Mål 4 Säkerställa en inkluderande och likvärdig utbildning av god kvalitet och främja livslångt lärande för alla

648 Mål 5. Uppnå jämställdhet och alla kvinnors och flickors egenmakt

649 Mål 6. Säkerställa tillgången till och en hållbar förvaltning av vatten och sanitet för alla

650 Mål 7. Säkerställa tillgång till ekonomiskt överkomlig, tillförlitlig, hållbar och modern energi för alla

650 Mål 8. Verka för varaktig, inkluderande och hållbar ekonomisk tillväxt, full och produktiv sysselsättning med anständiga arbetsvillkor för alla

651 Mål 9. Bygga motståndskraftig infrastruktur, verka för en inkluderande och hållbar industrialisering samt främja innovation

652 Mål 10. Minska ojämlikheten inom och mellan länder

653 Mål 11. Göra städer och bosättningar inkluderande, säkra, motståndskraftiga och hållbara

654 Mål 12. Säkerställa hållbara konsumtions- och produktionsmönster

655 Mål 13. Vidta omedelbara åtgärder för att bekämpa klimatförändringarna och dess konsekvenser

656 Mål 14. Bevara och nyttja haven och de marina resurserna på ett hållbart sätt för en hållbar utveckling

657 Mål 15. Skydda, återställa och främja ett hållbart nyttjande av landbaserade ekosystem, hållbart bruka skogar, bekämpa ökenspridning, hejda och vrida tillbaka markförstöringen samt hejda förlusten av biologisk mångfald

658 Mål 16 Främja fredliga och inkluderande samhällen för hållbar utveckling, tillhandahålla tillgång till rättvisa för alla samt bygga upp effektiva och inkluderande institutioner med ansvarsutkrävande på alla nivåer

659 Mål 17. Stärka genomförandemedlen och återvitalisera det globala partnerskapet för hållbar utveckling

661 Medel för genomförande och det globala partnerskapet
664 Uppföljning och översyn

669 Regeringens skrivelse 2016/17:29 2016/17:29 Regeringens strategi för det nationella arbetet med mänskliga rättigheter
669 Skrivelsens huvudsakliga innehåll
670 Innehållsförteckning
671 Förteckning över remissinstanser

674 Regeringens skrivelse 2016/17:62 Mänskliga rättigheter, demokrati och rättsstatens principer i svensk utrikespolitik
674 Innehållsförteckning
675 1 Inledning
678 2 En omvärld i förändring
689 3 Inkluderande och demokratiska samhällen
690 4 Lika rättigheter för alla
692 5 Trygghet, rättvisa och ansvar
693 6 Ett integrerat angreppssätt
694 7 Verktyg och arenor
699 Utrikesdepartementet. Avslutning
700 Sveriges diplomatiska förbindelser

704 Så arbetar Sverige nationellt och internationellt för att uppnå de Globala målen

706 I det följande några delar av Utrikesdepartementet.
707 Demokrati och mänskliga rättigheter.
709 Regeringens webbplats om mänskliga rättigheter
710 Handel och främjande
711 Internationellt utvecklingssamarbete
712 Globala målen och Agenda 2030
713 Utrikes- och säkerhetspolitik
715 Utrikesdepartementets delar i statens budget
716 Rättsdokument
717 Myndigheter
717 Organisation
718 Mål för demokrati och mänskliga rättigheter
719 En feministisk utrikespolitik
720 Sveriges diplomatiska förbindelser
721 Styrelsen för internationellt utvecklingssamarbete, Sida -724

725 **Tillägg om demokrati 5 mars 2017**
725 UNGDOMARNAS ARABISKA VÅR BLEV PATRIARKERNAS HÖST
734 De kristna minoriteternas existens i Irak måste säkras
736 Tony Blairs demokratiska uppror -737

Kapitel 1: Introduktion

5 **Kapitel 1 : Introduktion**

6 Sven Wimnells hemsida på Internet: Samhällsplaneringens problem. Hur ska man kunna förbättra världen ?
9 Ämnet om samhällsplaneringens problem
10 Systemet för mänskliga verksamheter.
13 Den fundamentala påverkanskedjan

15 22 politikområden för politiken 26 maj 2016
17 Sammanfattningsvis
18 Regionplanering.
19 En svensk världsplanering
21 Gapminder
32 Världsnaturfonden WWF
23 Utrikespolitiska institutet

25 MÄNSKLIGA RÄTTIGHETER I SVENSK UTRIKESPOLITIK
31 Amnesty. Årsrapport - mänskliga rättigheter 2016/2017

39 Hur ska man kunna göra en svensk världsplanering?
40 Något regeringen borde börja med att klarlägga
41 UD:s rapporter om mänskliga rättigheter.

42 Innehållet i Sven Wimnell 5 februari 2017: Samhällsplaneringens problem. Hur ska man kunna förbättra världen? Vetande från SIDA och Nationalencyklopedin och tidningsartiklar om förhållandena i världen 18 december 2016 till 3 februari 2017. http://wimnell.com/omr36-39zzzzc.pdf

47 Innehållet i Sven Wimnell 15 februari 2017: Socialdemokraterna och regeringen. Regionplanering. Trygghet och myndigheter. http://wimnell.com/omr36-39zzzzd.pdf

Sven Wimnells hemsida på Internet: Samhällsplaneringens problem. Hur ska man kunna förbättra världen ?

Utvecklingen mot framtiden beror huvudsakligen av människornas verksamheter. De har sedan 18 år tillbaka på hemsidan grupperats i 129 verksamhetsområden i huvudområden numrerade 1-9.

På Sven Wimnells hemsida på Internet, ges en redovisning av ett forskningsarbete med titeln: Samhällsplaneringens problem. Hur ska man kunna förbättra världen. Med ett klassifikationssystem för mänskliga verksamheter. Forskningen har med varierande intensitet pågått sedan mitten av 1960-talet.

Utvecklingen mot framtiden beror huvudsakligen av människornas verksamheter. De har ordnats in i 129 verksamhetsområden i nio huvudområden numrerade 1-9. I områdena finns verksamheter som tillsammans formar världens framtid: myndigheter och privata företag och organisationer, arbetare, tjänstemän, filosofer, forskare, lärare, elever, författare, människor av alla slag med alla upptänkliga verksamheter, yrkesverksamheter, fritidsverksamheter, tankeverksamheter o s v

Hemsidan lades in på Internet våren 1998. Redovisningen omfattar sju inledande dokument och 129 dokument med verksamhetsområden som i första hand ska belysa hur verksamheterna fördelas på de olika områdena. De första åren fylldes de 129 sidorna med sådant, men det visade sig att allt inte kunde läggas in, det skulle bli för mycket. Därför gjordes särskilda bilagor, vanligen i pdf-format, som fick länkar på de 129 sidorna.

På område 40 förtecknas bilagor som har att göra med klassifikationssystemets utformning. Klassifikationssystemet innebär en samhällsbeskrivning som beskriver de olika verksamheterna, verksamhetsområdena och hur de beror av varandra.

Senare har arbetet mer växlats över till att påverka utvecklingen genom politiken och många bilagor om det har gjorts och finns förtecknade på område 36-39. Många bilagor handlar både om att visa systemets uppbyggnad och att påverka politiken och mycket gäller att bara undersöka verksamheterna i de olika områdena.

Det är så mycket som händer att det är svårt att både sköta de 129 områdena på hemsidan och att göra bilagor. Arbetet gäller att hålla koll på alla som med verksamheter påverkar utvecklingen. Det är så många att enda möjligheten i det arbetet är att skaffa kunskaper från hemsidor på Internet. Människor som väsentligt påverkar utvecklingen finns ofta i företag och organisationer som numera måste ha hemsidor på Internet för att kunna göra sig gällande. Hemsidesinnehavare som man har anledning besöka har vanligen sitt material svåröverskådligt och ändrar ofta åsikter och adresser. Det är inte möjligt att ständigt kontrollera dem och deras ändringar.

I mars 2011 gjordes en revidering av de 129 områdena, där mycket plockades bort. I april 2014 påbörjas revideringar då ännu mer tas bort. Det finns på de 129 områdena på hemsidan inte plats för några mer omfattande beskrivningar eller beskrivningar som har kort giltighetstid. Områdena måste i stor utsträckning få innehålla länkar till bilagor som innehåller beskrivningar av verksamheter och länkar till beskrivningar.

De särskilda utredningarna/bilagorna finns förtecknade i följande pdf, som också innehåller innehållsförteckningar till de senaste årens utredningar.

Sven Wimnell 080203+++: Samhällsplaneringens problem. Hur ska man kunna förbättra världen? Ett forskningsarbete. Utredningar och deras innehåll. (http://wimnell.com/omr40zf.pdf)

I början är dokumenten uppdelade på olika kategorier, men från och med 8 april 2011 (sidan 164) förtecknas de i kronologisk ordning, varvid den senaste läggs underst.

De senaste utredningarna, som var för sig ofta redovisar aktuella saker i alla de 129 delområdena. De förtecknas i början av hemsidan i kronologisk ordning med den senaste allra överst. Adressen till hemsidan är http://wimnell.com

Utredningen den 1 oktober 2015 innehåller mycket omfattande och aktuella uppgifter om högskolor, forskning, klassifikationssystemet för verksamheter m m.
Sven Wimnell 1 oktober 2015: Samhällsplaneringens problem. Hur ska man kunna förbättra världen ? Med ett klassifikationssystem för mänskliga verksamheter som hjälp vid planeringen av framtiden.
http://wimnell.com/omr40zj.pdf

Utredningen den 5 februari 2016 innehåller en sorts sammanfattning av arbetet med samhällsplaneringens problem t o m 4 februari 2016.
Sven Wimnell 5 februari 2016: Samhällsplaneringens problem. Hur ska man kunna förbättra världen? Med ett system för mänskliga verksamheter som kan hjälpa oss att forma framtiden.
http://wimnell.com/omr36-39zzzk.pdf

Utredningen den 1 april innehåller en repetition av förslag och något om politik efter 4 februari 2016 till slutet av mars 2016.
Sven Wimnell 1 april 2016: Samhällsplaneringens problem. Hur ska man kunna förbättra världen? Tillägg till utredningen 5 februari 2016. http://wimnell.com/omr36-39zzzl.pdf

Utredningen den 2 april innehåller tidningsartiklar efter 4 februari 2016.
Sven Wimnell 2 april 2016: Samhällsplaneringens problem. Hur ska man kunna förbättra världen. Tidningsartiklar och debattartiklar efter 4 februari 2016.
http://wimnell.com/omr36-39zzzm.pdf

Utredningen den 4 april 2016 innehåller regeringens prioriteringar och förslag om regionplaneringar i Sverige.
Sven Wimnell 4 april 2016: Utvecklingens krafter. Levnadsförhållanden. Regeringens verksamheter och prioriteringar enligt hemsidan på internet 2 april 2016. Vad gör Kristina Persson ? Planering av Sverige. Utbildning och kultur.
http://wimnell.com/omr36-39zzzn.pdf

Utredningen den 29 april 2016:
Sven Wimnell 29 april 2016: Vårbudgeten 2016, tidningsartiklar och förslag om en svensk världsplanering för svenska behov och planeringar för Sverige och 6 svenska regioner.
http://wimnell.com/omr36-39zzzo.pdf

Sven Wimnell 8 maj 2016: Hushållens levnadskostnader. Samhällskunskap, samhällsplanering. Sveriges regioner. Regionplanering. Förstamajtal 2016. Miljöpartiet. Oppositionen. Kungen
http://wimnell.com/omr36-39zzzp.pdf

Sven Wimnell 9+16+26 maj 2016: Sveriges 6 regioner. Länsstyrelser, landsting och kommuner. Invånare 2005 och 2013. Antalet bostäder 2010. Länkar till deras hemsidor på internet 6 maj 2016 med uppgifter om allt de vill visa upp m m.
http://wimnell.com/omr36-39zzzq.pdf

Sven Wimnell 30 maj 2016: Samhällsplaneringens problem. Hur ska man kunna förbättra världen ? Ny regering 25 maj 2016.
http://wimnell.com/omr36-39zzzr.pdf

Sven Wimnell 4 juni2016: Verksamheterna i 22 politikområden och något om samhällsplaneringens problem. Kulturministern: Skattepengar ska inte gå till hatretorik och polarisering.
http://wimnell.com/omr36-39zzzs.pdf

Sven Wimnell 18 juni 2016: Världen och Sverige 5-13 juni. Regeringens utbildningspolitik, politik för fysiska och sociala miljöer i regioner och kommuner och politik för hushåll samt partiledardebatt.
http://wimnell.com/omr36-39zzzt.pdf

Sven Wimnell 29 augusti 2016: Brev till statsråd.
Om bostäder och skolor m m.
http://wimnell.com/omr36-39zzzu.pdf
Även om skatter o d.

Till statsminister Stefan Löfven
den 10 september 2016.
http://wimnell.com/omr36-39zzzv.pdf

Sven Wimnell 10 oktober 2016:
Riksmötets öppnande 13 september 2016. Statsbudget 2017. Budgetmotioner. Debatter. Kommentarer. Läget i Sverige och i världen. De politiska partierna. Jämlikhet.
http://wimnell.com/omr36-39zzzx.pdf

Sven Wimnell 9 november 2016:
Verksamheter och kunskaper som alla i en demokrati bör känna till och vad regeringen gör och borde göra. Och tidningsartiklar.
http://wimnell.com/omr36-39zzzy.pdf

Sven Wimnell 3 december 2016:
De nya regionerna. Läget i världen. Mänskliga verksamheter som styr världen. Regeringens politik och brist på politik. Samhällsplaneringens problem. Planering av fysiska och sociala miljöer. Tidningsartiklar. http://wimnell.com/omr36-39zzzz.pdf

Sven Wimnell 20 december 2016: Ett bättre nytt år önskas. Kunskaper och etik. Statsministerns jultal. Tidningsartiklar 12-20 december 2016, Ett system för mänskliga verksamheter som styr utvecklingen. Hur ska man kunna förbättra världen?
http://wimnell.com/omr36-39zzzza.pdf

Sven Wimnell 16 januari 2017: Att förbättra världen.
Att förbättra Sverige. Inkomstskattesystemet ger orimligt höga skatter för de lägsta inkomsterna. De måste kompenseras för det. Det behövs en politik för hushållens förhållanden.
http://wimnell.com/omr36-39zzzzb.pdf

Sven Wimnell 5 februari 2017:
Samhällsplaneringens problem. Hur ska man kunna förbättra världen? Vetande från SIDA och Nationalencyklopedin och tidningsartiklar om förhållandena i världen 18 december 2016 till 3 februari 2017. http://wimnell.com/omr36-39zzzzc.pdf

Sven Wimnell 15 februari 2017:
Socialdemokraterna och regeringen.
Regionplanering. Trygghet och myndigheter.
http://wimnell.com/omr36-39zzzzd.pdf

Ämnet om samhällsplaneringens problem

Ämnet om samhällsplaneringens problem har utretts i samband med forskarutbildningen i samhällsplanering vid Nordiska Institutet för Samhällsplanering, Nordplan. Intitutet bildades 1968 av de nordiska länderna med plats i Stockholm. Av någon anledning lades det ner efter ett par decennier.

Innan nedläggningen publicerade intitutet dock en rapport, Nordplan meddelande 1986:5 "Sven Wimnell : Samhällsplaneringens problem: ett klassifikationssystem som hjälpmedel."

Systemet ordnar samhällsplaneringens problem på ett systematiskt sätt. Enligt Libris finns rapporten på bibliotek :

Umeå universitetsbibliotek,
Kungl. biblioteket,
Nordregio, Biblioteket,
Riksdagsbiblioteket,
Stockholms universitetsbibliotek, Geobiblioteket,
Lunds universitets bibliotek, Universitetsbiblioteket,
Malmö stadsbibliotek, Informations- och lånecentralen och
Sveriges lantbruksuniversitets bibliotek, Alnarpsbiblioteket.
Handelshögskolan i Stockholm

Systemet för mänskliga verksamheter.

1. Psykologiska och filosofiska verksamheter
20 områden:

Texten för områdena är länk till hemsidan.

SW 1 Psykologiska och filosofiska verksamheter.

SW 10 Samlade kunskaper och övergripande värderingar
SW . 101 Bibliografiska verksamheter. Arkiv.
SW . 102 Biblioteksverksamheter. Databaser. Internetsökning
SW . 103 Allmänna encyklopedier. Övergripande värderingar.
SW . 104 Övergripande filosofiska verksamheter om samband
SW . 105 Övergripande om forskning
SW . 106 Övergripande om ekonomiska verksamheter
SW . 107 Övergripande filosofier om utbildning o d.
SW . 108 Samhällskunskap.
SW . 109 Ide- filosofi- och lärdomshistoria.

SW 11/19 Individernas inre verkligheter.
SW 11 Individens lager av kunskaper, erfarenheter o d.
SW 12 Individens visioner, framtidsvisioner o d.
SW 13 Individens känslor, värderingar od. Estetik.
SW 14 Individens ideologi / uppfattning om samband o d.
SW 15 Individens psykiska mekanismer Psykologi o d.
SW 16 Individens logik. Vetenskpsteori o d.
SW 17 Individens moral och uppfattningar om moral.
SW 18/19 Filosofer, äldre och senare, i öst och väst.

2. Religiösa verksamheter o d.
5 områden:

SW 2 Religiösa verksamheter o d.
SW 20 Övergripande religiösa verksamheter o d.
SW 21 Allmän religionsvetenskap.
SW 22/28 Kristna religioner.
SW 29 Icke kristna religioner o d.

3. Politikvetenskaper och politiska verksamheter.
15 områden

SW 3 Politikvetenskaper och politiska verksamheter.

SW 31 Statistik och demografi.
SW 32 Statsvetenskap.
SW 33 Nationalekonomi, internationell ekonomi.
SW 34 Lagar o förordningar, traktat, juridik.

SW 35 De demokratiskt valda församlingarnas verksamheter.
SW . 351 Sveriges riksdag (och motsvarande utomlands)
SW . 352 Kommun- och landstingsfullmäktige (och mots.)
SW . 353 Sveriges regering (och motsvarande utomlands)
SW . 354 Mellanfolkliga centrala organ (FN, EU o d).

SW 36/39 Politiska krav och politiska planeringar:
SW 36 ...om individernas kroppsliga förhållanden.
SW 37 ...om utbildning o d.
SW 38 ...om fysiska miljöer o ekonomiska verks.
SW 39 ...om sociala miljöer, nöjen, sport o d.

4. Sambandsforskningsverksamheter. Infostruktur.
3 områden:

SW 4 Sambandsforskningsverksamheter.
SW 40 Systemvetenskap.Infostruktur.
SW 41-49 Samband o samordning mellan olika verksamheter.

5. Naturforsknings- och matematikverksamheter.
11 områden

SW 5 Naturforsknings- och matematikverksamheter.
SW 50 Allmänt om naturforskning. Naturkunskap.
SW 51 Matematik.
SW 52 Astronomi, rymdforskning.
SW 53 Fysik o d.
SW 54 Kemi o d.
SW 55 Geologi, meteorologi, hydrologi o d.
SW 56 Paleontologi, arkeologi o d.
SW 57 Biologi, ekologi. Naturgeogr. Utv.lära, ärftlighet
SW 58 Botanik.
SW 59 Zoologi.

6. Teknologiska / Ekonomiska verksamheter.
30 områden:

SW 6 Teknologiska / Ekonomiska verksamheter.
SW 60 Allmänt om teknologiska o ekonomiska verksamheter.

SW 61 Hälso- o sjukvårdsverks., räddning o d. Veterinärverks.
SW 62 Ingenjörsverksamheter (konstruktion o d)
SW 63 Biologisk produktion. Jordbruk, skogsbruk, jakt, fiske od.
SW 64 Hushållsarbeten. Energi- och hygienförsörjning.
SW . 641 Matlagning. 642 Måltider, matservering.
SW . 643 Organisation av boende, personalrum o d, hotell.
SW . 644 El-, gas-, värme-, vatten- hygienförsörjning o d.
SW . 645 Användning av inventarier o d.
SW . 646 Personlig hygien o d, klädvård (utom tvätt o d)
SW . 647 Allmän hushållsekonomi. Inkomster o utgifter mm.
SW . 648 Städnings-, rengörings- och tvättverksamheter o d.
SW . 649 Personvård: barn, hemsjukvård.

SW 65 Adm, distribution, kommunikation, organisation o d.
SW . 651 Kontorsarbete o d. Datoranvändning.
SW . 6520-6524 Opolitisk offentlig civil förvaltning.
SW . 6525-6529 Militära verksamheter.
SW . 653 Handelsverksamheter.
SW . 654 Telekommunikationsverksamheter.
SW . 655 Förlagsverksamheter o d.
SW . 656 Transportverksamheter, resbyrå, lagring o d.
SW . 657 Penningverksamheter. Finans. Försäkring. Skatter.
SW . 658 Allm.företagsekonomi, Arbets-förmedling o -marknad.
SW . 659 Marknadsförings- och reklamverksamheter od.

SW 66/68 Tillverkning av varor.
SW 66 Tillverkning av kemivaror od.
SW 67 Tillverkning av bearbetningsvaror o d
SW 68 Tillverkning av komplexvaror.

SW 69 Tillverkning/ byggande av byggnader o anläggningar.

7. Formgivning av fysiska och sociala miljöer.
21 områden:

SW 7 Formgivning av fysiska och sociala miljöer.
SW 70 Allmänt om konst o kultur.

SW 71 Övergripande formgivning/planering av fysiska miljöer.
SW 72 Formgivning av byggnader o anläggningar, arkitektur.
SW 73 Skulptur o d. Museiverksamheter, konstutställning.
SW 74 Konsthantverk, formgivning av bruksföremål. Inredning.
SW 75 Konstmåleri. 76 Grafisk konst, teckenkonst. 77 Fotografi.
SW 78 Musik (konserter o d 792)

SW 79 Seder o bruk, nöjen, sociala miljöer o verks. Sport.
SW . 7911-7913 Seder och bruk.
SW . 7914-7919 Film, radio, TV, offentliga fester mm.
SW . 792 Teater. Opera. Konserter. Revyer. Konstdans.
SW . 793 Sällskapsnöjen. Sällskapsdans. Lek.
SW . 794 Spel. Skicklighets-och turspel. Lotteri. Lotto. Tips etc.

SW 795 Sociala miljöer och sociala verksamheter.
SW . 7951 Sociologi. Socialvård..
SW . 7952/7956 Sociala miljöer, sociala verksamheter.
SW . 7957 Undervisning o d.
SW . 7958 Sociala miljöer o sociala verksamheter i boendet.
SW . 7959 Sociala miljöer o verks.i allmänna grupper o d.

SW 796/799 Sport, idrott o d.

8. Språkvetenskap. Litteraturvetenskap. Skönlitteratur.
12 områden:
SW 8 Språkvetenskap. Litteraturvetenskap. Skönlitteratur.
SW 80 Språkliga verksamheter. 802/809 motsvarar 82/89.
SW 81 Litteraturvetenskap. Litteraturhistoria.
SW 82/89 Skönlitteratur på olika språk.
SW 82 Engelsk skönlitteratur o d.
SW 83 Tysk, nederländsk, nordisk skönlitt.
SW 84 Fransk skönlitteratur o d.
SW 85 Italiensk skönlitteratur o d.
SW 86 Spansk och portuguisisk skönlitteratur o d.
SW 87 Grekisk och latinsk skönlitteratur o d.
SW 88 Slavisk och baltisk skönlitteratur o d.
SW 89 Skönlitt på orientaliska och övriga språk o d .

9. Blandade saklitterära verksamheter. Tidningar. Allmän geografi. Biografi. Allmän historia.
12 områden:
SW 9 Saklitterära verks.Allmän geografi o historia. Biografi.
SW 90 Tidningar, tidkrifter, journalistik. Blandade ämnen.
SW 91 Allmän geografi, reseskildringar. 913/919 mots. 93/99.
SW 92 Biografiska verksamheter, släkthistoria o d.
SW 93/99 Historieskrivande verksamheter, allmän historia.
SW 93 Allmänt om allm. historia. Världs- och forntidshistoria.
SW 94 Medeltidens o nya tidens hist. i allmänhet och i Europa.
SW 95 Medeltidens o nya tidens historia i Asien.
SW 96 Medeltidens o nya tidens historia i Afrika.
SW 97 Medeltidens o nya tidens hist i Nord- o Mellanamerika.
SW 98 Medeltidens o nya tidens historia i Sydamerika.
SW 99 Medeltiden o nya tiden: Australien. Oceanien. Poler. Rymden.

Den fundamentala påverkanskedjan

1-2 Filosofiska, psykologiska och religiösa verksamheter.
3 Politiska vetenskaper och politiska verksamheter.
5-6 Naturforskning och teknologiska/ ekonomiska verksamheter.
7-9 Kulturella verksamheter.

4 Bakgrundens med pilarna: Sambandsforskning på samhällsnivå.

Påverkan enligt pilarna sker direkt eller indirekt.

020130

Den fundamentala påverkanskedjan

Det är viktigt att observera den fundamentala påverkanskedjan, där individernas inre verkligheter ger viljor som styr världens utveckling. Viljorna styr de kollektiva politiska viljorna och individernas viljor och de politiska kollektiva viljorna styr tillsammans handlingarna i den yttre verkligheten.

Handlingarna styr dels ekonomiska/teknologiska verksamheter till kroppslig nytta (eller onytta), dels kulturella verksamheter som är informationsverksamheter med olika uttrycksmedel - till psykisk nytta (eller onytta).

De kulturella verksamheterna påverkar individernas inre verkligheter som i sin tur ger upphov till nya viljor, nya kollektiva viljor och och nya ekonomiska och kulturella handlingar.

Vill man förbättra världen måste man se till att individernas inre verkligheter blir lämpliga, vilket kan göras bara med hjälp av lämpliga kulturella verksamheter.

Man kan säga att individernas inre verkligheter och viljor idag på det hela taget är olämpliga, hur ska man då kunna åstadkomma lämpliga kulturella verksamheter? Bland de kulturella verksamheterna finns de offentliga utbildningssystemen (grundskola, gymnasium etc) som genom åratal av förändringar i teorin blivit tämligen bra, i Sverige. I världen för övrigt finns många dåliga utbildningssystem eller inga alls.

Men utbildningssystemen är bara en liten del av alla kulturella verksamheter. Verksamheter som påverkar individenas inre verkligheter och viljor finns också i alla andra kulturella verksamheter: i nöjesindustrin, i reklamindustrin, i tidningar, tidskrifter, radio, TV, video etc, i konst- och designvärlden, överallt. Dessa verksamheter översvämmas av informationer och program som visar livsstilar som inte befrämjar uppkomsten av lämpliga inre verkligheter och lämpliga viljor.

De ekonomiska/teknologiska verksamheterna är beroende av individernas inre verkligheter och viljor och av de kollektiva/politiska viljorna. Det innebär idag fördelning av produktion och konsumtion av varor och tjänster som är mer ojämlik än den behövde vara. Den nuvarande fördelningen är resultat av de bilder av livsstilar som de kulturella verksamheterna förmedlar.

Individernas inre verkligheter och deras viljor, politiken, de ekonomiska verksamheterna och de kulturella verksamheterna bildar alltså fyra stora problemkomplex, som påverkar varandra i ständigt pågående påverkanskedjor.

Komplexen innehåller många skevheter som borde rättas till.

Vill man rätta till skevheterna i de fyra komplexen bör man ha lämpliga värderingar som utgångspunkt. Eftersom hela jordklotet bildar ett enda stort system bör man ha värderingar som gäller överallt. Det som då finns att tillgå är bland annat FNs mänskliga rättigheter och mål med komplement som bl a FNs Millenniedeklaration och senare överenskommelser

22 politikområden för politiken 26 maj 2016

Komletterad med namn och adresser 4 januari 2017.

Under årens lopp har innehållet i dominerande politikområden skiftat. Utredningar har visat att dagens politiska problem kan inordnas i 22 politikområden som hvudsakligen stämmer överens med regeringens ministerområden. http://www.regeringen.se

*** Partiledaren/statsministern Stefan Löfven.**
*** Allmänt om regeringens politik.**

Statsminister Stefan Löfven
statsradsberedningen.registrator@regeringskansliet.se

Samordnings- och energiminister Ibrahim Baylan
miljodepartementet.registrator@regeringskansliet.se

*** Utrikespolitik.**
Politik för en utrikesminister.

Utrikesminister Margot Wallström
utrikesdepartementet.registrator@regeringskansliet.se

*** Europapolitik.**
Politik för en EU-minister.

EU- och handelsminister Ann Linde
utrikesdepartementet.registrator@regeringskansliet.se

*** Politik för juridik.**
Politik för en justitieminister.

Justitie- och migrationsminister Morgan Johansson
justitiedepartementet.registrator@regeringskansliet.se

*** Försvar.**
Politik för en försvarsminister.

Försvarsminister Peter Hultqvist
forsvarsdepartementet.registrator@regeringskansliet.se

*** Miljö**
Politik för miljöminister för fysiska och sociala miljöer i regioner och kommuner.

Miljöminister Karolina Skog
miljodepartementet.registrator@regeringskansliet.se

*** Transporter.**
Politik för en infrastrukturminister.

Infrastrukturminister Anna Johansson
naringsdepartementet.registrator@regeringskansliet.se

*** Bostadsproduktion.**
Politik för en bostadsminister som ser till att det produceras.

Bostads- och digitaliseringsminister Peter Eriksson
naringsdepartementet.registrator@regeringskansliet.se

*** Landsbygdspolitik.**
Politik för en landsbygdsminister.

Landsbygdsminister Sven-Erik Bucht
naringsdepartementet.registrator@regeringskansliet.se

*** Politik för internationellt utvecklingssamarbete och klimat.**
Minister för internationellt utvecklingssamarbete och klimat.

Minister för internationellt utvecklingssamarbete och klimat samt vice statsminister Isabella Lövin
utrikesdepartementet.registrator@regeringskansliet.se

*** Sjuk- och hälsovård o d.**
Politik för en socialminister med hälso- och sjukvård.

Folkhälso-, sjukvårds- och idrottsminister Gabriel Wikström
socialdepartementet.registrator@regeringskansliet.se

*** Hushållet. Mat, boende, konsumtion, hushållsekonomi o d**
Politik för en socialförsäkringsminister som bore ha ansvar för hushållsverksamheter.

Socialförsäkringsminister Annika Strandhäll
socialdepartementet.registrator@regeringskansliet.se

*** Barn- och äldreomsorg. Välfärd. Socialtjänst**
Politik för en barn- och äldreminister m m med välfärd och socialtjänst o d
Barn-, äldre- och jämställdhetsminister Åsa Regnér
socialdepartementet.registrator@regeringskansliet.se

*** Utbildning. Forskning.**
Politik för utbildningsministrar.
Utbildningsminister Gustav Fridolin
utbildningsdepartementet.registrator@regeringskansliet.se

Minister för högre utbildning och forskning Helene Hellmark Knutsson
utbildningsdepartementet.registrator@regeringskansliet.se

Gymnasie- och kunskapslyftsminister Anna Ekström
utbildningsdepartementet.registrator@regeringskansliet.se

*** Information, konst, kultur o d.**
Politik för en kultursminister. Med demokrati.
Kultur- och demokratiminister Alice Bah Kuhnke
kulturdepartementet.registrator@regeringskansliet.se

*** Jobb.**
Politik för en arbetsmarknads- och etableringsminister.
Arbetsmarknads- och etableringsminister Ylva Johansson
arbetsmarknadsdepartementet.registrator@regeringskansliet.se

*** Näringar.**
Politik för en näringsminister.
Närings- och innovationsminister Mikael Damberg
naringsdepartementet.registrator@regeringskansliet.se

*** Handel.**
Politik för handelsminiser.
EU- och handelsminister Ann Linde
utrikesdepartementet.registrator@regeringskansliet.se

*** Migration.**
Politik för en migrationsminister.
Justitie- och migrationsminister Morgan Johansson
justitiedepartementet.registrator@regeringskansliet.se

*** Polisen. Brott. Kriminalvård.**
Politik för en inrikesminister för brott och polis o d
Inrikesminister Anders Ygeman
justitiedepartementet.registrator@regeringskansliet.se

*** Politik för statens finanser och statens stöd till regioner och kommuner o d.**
Politik för finans- finansmarknads- och civilministrar.
Finansminister Magdalena Andersson
finansdepartementet.registrator@regeringskansliet.se

Finansmarknads- och konsumentminister, biträdande finansminister Per Bolund
finansdepartementet.registrator@regeringskansliet.se

Civilminister Ardalan Shekarabi
finansdepartementet.registrator@regeringskansliet.se

*** Andra aktörer**
Partisekreterare (S) Lena Rådström Baastad
Socialdemokraterna Partiet info@socialdemokraterna.se

Karl-Petter Thorwaldsson. Ordförande i LO
karl-petter.thorwaldsson@lo.se

Vänsterpartiledare Jonas Söstedt
Sjöstedt Jonas <jonas.sjostedt@riksdagen.se>

Ulla Andersson, vänsterpartiet
Andersson (v) Ulla <ulla.andersson@riksdagen.se>

Sammanfattningsvis

Sverige bör ha en minister för hushållen och hushållsverksamheterna, som redovisar hur det var, är, kan bli och bör bli, och som ser till att de blir bra,
i princip Socialförsäkringsminister Annika Strandhäll.

Miljöministern bör driva en regionplanering för jämlikhet i landet

Runt hushållen serviceområden :

* **Statsminister Stefan Löfven Statsledning.**

* **Samordnings- och energiminister Ibrahim Baylan**

* **Utrikesminister Margot Wallström. Utrikesförhållanden.**

* **EU- minister Ann Linde. EU-förhållanden.**

* **Justitieminister Morgan Johansson. Lagar och regler.**

* **Försvarsminister Peter Hultqvist. Försvar.**

* **Miljöminister Karolina Skog. Fysiska och sociala miljöer i regioner, landsting och kommuner**.

* **Infrastrukturminister Anna Johansson. Transporter.**

* **Bostadsminister Peter Eriksson. Ledning av bostadsproduktion.**

* **Landsbygdsminister Sven-Erik Bucht. Kompletterar miljöministern.**

* **Minister för internationellt utvecklingssamarbete och klimat Isabella Lövin Stöd och samarbete.**

* **Folkhälso-, sjukvårds- och idrottsminister Gabriel Wikström. Hälso-och sjukvård.**

* **Barn-, äldre och jämställdhetsminister Åsa Regnér. Socialtjänst.**

* **Utbildningsminister Gustav Gustav Fridolin. Grundskola.**

* **Minister för högre utbildning och forskning Helene Hellmark Knutsson. Högre utbildning och forskning.**

* **Gymnasie- och kunskapslyftsminister Anna Ekström. Gymnasier mm.**

* **Kultur- och demokratiminister Alice Bah Kuhnke. Kultur och demokrati.**

* **Arbetsmarknads- och etableringsminister Ylva Johansson. Arbete och etablering.**

* **Närings- och innovationsminister Mikael Damberg. Näringar.**

* **Handelsminister Ann Linde. Handel.**

* **Migrationsminister Morgan Johansson. Migration.**

* **Inrikesminister Anders Ygeman. Brott och polis.**

* **Finansminister Magdalena Andersson. Statens finanser.**

* **Finansmarknadsminister Per Bolund**. **Finansmarknad.**

* **Civilminister Ardalan Shekarabi. Statligt stöd till kommuner.**

Regionplanering.

Regionplanering behandlas i följande med följande innehåll :
Sven Wimnell 9+16+26 maj 2016: Sveriges 6 regioner. Länsstyrelser, landsting och kommuner. Invånare 2005 och 2013. Antalet bostäder 2010. Länkar till deras hemsidor på internet 6 maj 2016 med uppgifter om allt de vill visa upp.
http://wimnell.com/omr36-39zzzq.pdf

Innehåll:

Sida

3 **Sveriges regioner.**

10 **Länsstyrelser, landsting och kommuner. Invånare 2005 och 2013. Antalet bostäder 2010. Länkar till deras hemsidor på internet 6 maj 2016 med uppgifter om allt de vill visa upp**.
Kompletteringar har skett den 14 och 16 maj 2016:
För varje län har lagts till:
* Skattesatser 2016 i kommuner, län riket. Uppgifter från SCB.
* Sammanräknad förvärvsinkomst per kommun år 2014 för kvinnor och män. Uppgifter från SCB.
* Samtliga förväntade påbörjade bostäder genom nybyggnad, Uppgifter från boverkets intervjuundersökningar presenterade i maj 2016.
* Antal förvärvsarbetande (dagbefolkning) efter sektor och kommun År 2014. Uppgifter från SCB.
* Svenskt Näringslivs hemsidor för länen.
* Arbetsförmedlingarna i länen.
* Handelsbanken

11 1) Norrbottens, Västerbottens, Västernorrlands och Jämtlands län.

29 2) Dalarnas, Gävleborgs, Södermanlands, Uppsala, Västmanlands och Örebro län.

55 3) Östergötlands, Jönköpings, Kalmar och Kronobergs län.

74 4) Gotlands och Stockholms län.

84 5) Hallands, Värmlands och Västra Götalands län.

106 6) Blekinge och Skåne län.

119 **Detaljer om kommunerna. Folkmängd per tätort och småort per kommun 2005 (enligt SCB)**

121 1) Norrbottens, Västerbottens, Västernorrlands och Jämtlands län.

144 2) Dalarnas, Gävleborgs, Södermanlands, Uppsala, Västmanlands och Örebro län.

177 3) Östergötlands, Jönköpings, Kalmar och Kronobergs län.

200 4) Gotlands och Stockholms län.

212 5) Hallands, Värmlands och Västra Götalands län.

246 6) Blekinge och Skåne län.

267 **Pressinbjudan: Indelningskommittén presenterar diskussionsunderlag angående Sveriges framtida regionala indelning.**

277 **Några kommentarer den 14 maj 2016.**

280 **Innehållet i hemsidor hos boverket, naturvårdsverket och socialstyrelsen samt arbetsuppgifter för den nya regeringen.**

293 **Människor påverkas hela livet av fysiska och sociala miljöer de vistas i.**

294 Människornas levnadsförhållanden och utvecklingens krafter.

297 Utvecklingens krafter

298 Systemet för mänskliga verksamheter

301 Den fundamentala påverkanskedjan

303 Sven Wimnells hemsida på Internet: Samhällsplaneringens problem. Hur ska man kunna förbättra världen ?

305 Något om välfärd och näringsliv. 26 maj 2016.

307 Näringslivet.

308 Svenskt Näringaliv

317 Arbetsförmedlingen 324 Handelsbanken

En svensk världsplanering har behandlats i kapitel 4 i

Sven Wimnell 29 april 2016: Vårbudgeten 2016, tidningsartiklar och förslag om en svensk världsplanering för svenska behov och planeringar för Sverige och 6 svenska regioner.
http://wimnell.com/omr36-39zzzo.pdf

sida

262 **Kapitel 4: En svensk världsplanering.**

265 Människor påverkas hela livet av fysiska och sociala miljöer de vistas i.

266 Sveriges riksdag

274 Förenta Nationerna, FN
274 Svenska FN-förbundet

277 EU Europeiska unionen

283 Sveriges regering

288 Regeringen inleder arbetet med att genomföra de globala målen
289 17 globala mål för hållbar utveckling
293 1 Ingen fattigdom
294 2 Ingen hunger
296 3 Hälsa och välbefinnande
297 4 God utbildning för alla
299 5 Jämställdhet
300 6 Rent vatten och sanitet
302 7 Hållbar energi för alla
303 8 Anständiga arbetsvillkor och ekonomisk tillväxt
304 9 Hållbar industri, innovationer och infrastruktur
305 10 Minskad ojämlikhet
307 11 Hållbara städer och samhällen
308 12 Hållbar konsumtion och produktion
310 13 Bekämpa klimatförändringen
311 14 Hav och marina resurser
312 15 Ekosystem och biologisk mångfald
314 16 Fredliga och inkluderande samhällen
315 17 Genomförande och globalt partnerskap

318 Regeringsförklaringen den 15 september 2015
328 Budgetpropositionen för 2016
332 En lång färd mot ett nytt globalt klimatavtal

334 Utrikesdeklarationen 2016
340 Sveriges regering
340 Utrikesdepartementet
342 Margot Wallström Utrikesminister
343 Isabella Lövin Biståndsminister
344 Bistånd och utveckling
345 Sverige och FN
346 Om Sverige och FN
348 Myndigheter med flera
349 Styrelsen för internationellt utvecklingssamarbete, Sida

354 Mänskliga rättigheter.

355 De mänskliga rättigheterna
356 De mänskliga rättigheternas historia

356 Vilka rättigheter finns det?
357 Rätten att inte bli diskriminerad
358 Rätten till liv - dödsstraffet
359 Sexuell och reproduktiv hälsa och rättigheter (SRHR)
361 Yttrandefrihet
363 Lika rättigheter och möjligheter oavsett sexuell läggning, könsidentitet eller könsuttryck
367 Kvinnors åtnjutande av mänskliga rättigheter
368 Barnets rättigheter
370 Rättigheter för personer med funktionsnedsättning
372 Rätten till en tillfredsställande levnadsstandard
372 Rätten till hälsa
373 Rätten till arbete
373 Rätten till utbildning
375 Tanke- och religionsfrihet
375 Förenings- och församlingsfrihet
376 Privat- och familjelivet
377 Urfolkens rättigheter
379 Rättigheter för nationella minoriteter
382 Förbud mot slaveri och slavhandel
383 Förbud mot tortyr
384 Flyktingars rättigheter
386 Migranters rättigheter

387 Demokrati och mänskliga rättigheter
387 Rättsstaten och mänskliga rättigheter
388 På lätt svenska: Vad är mänskliga rättigheter?
389 Om mina mänskliga rättigheter kränks

390 Mänskliga rättigheter i Sverige
391 Konventioner om mänskliga rättigheter som Sverige har anslutit sig till
392 Internationell granskning av Sverige
392 Enskilda klagomål mot Sverige

393 Mänskliga rättigheter i svensk utrikespolitik

393 UD:s rapporter om mänskliga rättigheter
395 De mest centrala konventionerna om mänskliga rättigheter samt Romstadgan

396 UD:s rapporter om läget för de mänskliga rättigheterna i världen
399 UD:s rapporter om mänskliga rättigheter Afrika (söder om Sahara)
400 UD:s rapporter om mänskliga rättigheter Asien och Oceanien
401 UD:s rapporter om mänskliga rättigheter Europa och Centralasien
402 UD:s rapporter om mänskliga rättigheter Mellanöstern och Nordafrika
402 UD:s rapporter om mänskliga rättigheter Nordamerika Latinamerika och Karibien

403 Lärarhandledning för gymnasieskolan om mänskliga rättigheter 2014
410 Vem gör vad?
411 Frågor & svar

412 Hans Rosling - en av världens främsta globala tänkare.

413 Gapminder
414 Världsnaturfonden WWF
415 Världsarvslistan

415 Sveriges och omvärldens historia
415 Filosofins historia.
415 Högskolor, forskning och alla verksamheter som hjälp vid planeringen av framtiden.

416 Hur ska man kunna göra en svensk världsplanering?
417 Något regeringen borde börja med att klarlägga.
418 UD:s rapporter om mänskliga rättigheter.
419 Beakta det som nämns i inledningen i kapitel 1:

419 Vilka är statsrådens utredningar, åsikter och förslag?
Hur inverkar höstbudgeten 2015, vårbudgeten 2016 och artiklarna i kapitel 3 på den svenska världsplaneringen ?

420 Ett sätt att berätta om Förenta Staterna
420 Mänskliga rättigheter i Förenta Staterna 2012
434 Människornas levnadsförhållanden och utvecklingens krafter.
437 Systemet för mänskliga verksamheter.
440 Systemet med mänskliga verksamheter, nedbantat till 44 områden. Kan vara lämplig uppställning på biblioteken.
416 Söktjänsten google: http://www.google.com
416 Eller gå in på Nationalencyklopedin ne.se

Gapminder

Från internet 22 april 2016:

HOME
GAPMINDER WORLD
VIDEOS
DOWNLOADS
TEACH
IGNORANCE
DATA

Andra länkar:

Download PDF Guide
Gapminder Labs
News
FAQ
About
Contact
Our mission
History
Request a speaker
Press and media
Constitution

Gapminder
Kan statistik vara vacker? Gapminder påstår det och det är bara att hålla med! Webbplatsen presenterar statistik om världens utvecklingsfrågor. Jordbruk, naturresurser, koldioxid, befolkning etc. etc. Interaktiva flash-filer, video och lärarhandledning. Delvis på engelska. Mycket användbar svensk resurs.

Exmpel på statistik: Choose a graph

Topics

CHILD HEALTH

- Is child mortality falling?
- The Bangladesh Miracle

CLIMATE

- CO2 emissions since 1820
- USA or China, who emits most CO2

DISASTERS

- People killed in earthquakes
- People killed in floods

ECONOMY

- Asia's rise - how and when?
- Does geography matter?

EDUCATION

- Asia best in math

FAMILY

- Arab women marry later and later
- High age at marriage – a long tradition

GLOBAL TRENDS

- 200 years that changed the world
- Africa is not a country
- High age at marriage – a long tradition
- Smaller families and longer lives
- US spends most on health
- Wealth & Health of Nations

HIV

- HIV epidemic 1980-2009
- HIV is concentrated in a few countries.
- The rise, fall and rise of health in Botswana

POVERTY

- Who has the best teeth?
- Yes, most billionaires live in the US

För att få dessa: klicka GAPMINDER WORLD och klicka på "Open graph menu" Klicka sedan på önskad tabell.

23 april 2016

Världsnaturfonden WWF Hem

Hem
Vårt arbete
Utbildning
Företag
Press
WWF EKO

Om WWF
Frågor och svar
Historik
Lediga jobb
Pressrum
Vad tycker WWF - Remissvar
Organisation
Fiskguiden
Köttguiden
WWF på Facebook
WWF på You tube
Volontär
English

Här arbetar WWF
Arter
Klimat
Ekologiska fotavtryck
Skog
Regnskog
Hav och Fiske
Illegal handel
Hållbara städer
Hållbar ekonomi
Jordbrukslandskap
Våtmarker/Sötvatten
Människa och natur
Innovativ naturvård
Utbildning
Rapporter

Utbildning
Elevrum
Lärarrum
Skolutveckling
Entreprenörskap
Högre utbildning
WWF Education
Kontakt

Företagssamarbeten
Samarbetspartners
Företagsgåva
Vänföretag
Ung företagsamhet

Från ui.se 2 mars 2017

Utrikespolitiska institutet

Utrikespolitiska institutet (UI) är ett oberoende institut och en plattform för forskning och information om utrikespolitiska frågor.

Utrikespolitiska institutets uppdrag är att fördjupa och berika det utrikespolitiska samtalet genom att främja intresset för och vidga kunskapen om utrikespolitiska frågor. Det gör institutet genom forskning, evenemang och medverkan i media. Med egna publikationer, UI-bloggen, deltagande i internationella nätverk och genom Anna Lindh-biblioteket bidrar UI till spridning av kunskap om internationell politik och förhållanden i andra länder.

Institutets sakkunniga inkluderar både forskare och redaktörer med utrikespolitisk kompetens. UI:s perspektiv är brett, men fokus ligger på internationella frågor med särskild betydelse för Sverige.

Forskningen inom institutet baseras på självständig vetenskaplig analys. Uttalanden, rapporter eller policydokument producerade av forskare och experter är alltså deras egna. UI som oberoende organisation tar inte ställning i sakfrågor. UI:s övriga publikationer produceras av en publicistiskt fristående redaktion.

UI har en bred finansieringsbas. Verksamheten finansieras av forskningsanslag, intäkter från försäljning av publikationer samt från evenemangsverksamheten. Utöver det kommer drygt en tredjedel av intäkterna från statliga anslag.

UI är tillsammans med Försvarshögskolan ansvarig för Anna Lindh-biblioteket

– Högskolebiblioteket för försvar, utrikes- och säkerhets-politik. UI är en ideell förening grundad 1938. Huvudman är Utrikespolitiska samfundet.

Årsredovisning 2015, Utrikespolitiska institutet

Riktlinjer för samarbeten mellan Utrikespolitiska institutet och företag

Mer om UI:
2013 fyllde UI 75 år. Till 75-årsfirandet skrevs en bok om UI:s första 75 år. Nu kan du ladda ner den i pdf-format.

Från regeringens hemsida 11 april 2016 (+ 20 februari 2017)*

MÄNSKLIGA RÄTTIGHETER I SVENSK UTRIKESPOLITIK

UD:S RAPPORTER OM MÄNSKLIGA RÄTTIGHETER
Afrika (söder om Sahara)
Asien och Oceanien
Europa och Centralasien
Mellanöstern och Nordafrika
Nordamerika, Latinamerika och Karibien
Lärarhandledning för gymnasieskolan om mänskliga rättigheter 2014

Antal invånare i länderna i miljontal hämtade 20 februari 2017 från

2016 WORLD POPULATION DATA SHEET, WITH A SPECIAL FOCUS ON HUMAN NEEDS AND SUSTAINABLE RESOURCES

http://www.prb.org/pdf16/prb-wpds2016-web-2016.pdf

UD:s rapporter om mänskliga rättigheter

Afrika (söder om Sahara)

Angola	25,8
Benin	10,8
Botswana	2,2
Burkina Faso	19,0
Burundi	11.1
Centralafrikanska Republiken	5,0
Dr Kongo	79,8
Djibouti	0,9
Ekvatorialguinea	0,9
Elfenbenskusten	23,9
Eritrea	5,4
Etiopien	101,7
Gabon	1,8
Gambia	2,1
Ghana	28,2
Guinea-Bissau	1,9
Guinea-Conacry	11,2
Kamerun	24,4
Kap Verde	0,5
Kenya	45,4
Komorerna	0,8
Kongo	4,9
Lesotho	2,2
Liberia	4,6
Madagaskar	23,7
Malawi	17,2
Mali	17,3
Mauretanien	4,2
Mauritius	1,3
Mocambique	27,2
Namibia	2,5
Niger	19,7
Nigeria	186,5
Rwanda	11,9
Sao Tomé Och Principe	0,2
Senegal	14,8
Seychellerna	0,09
Sierra Leone	6,6
Somalia	11,1
Sudan	42,1
Suan syd	12,7
Swaziland	1,3
Sydafrika	55,7
Tanzania	54,2
Tchad	14,5
Togo	7.5
Uganda	36,6
Zambia	15,9
Zimbabwe	16,0

UD:s rapporter om mänskliga rättigheter

Asien och Oceanien

Afghanistan	33,4
Australien	24,1
Bangladesh	162,9
Bhutan	0,8
Brunei	0,4
Fiji	0,9
Filippinerna	102,6
Hong Kong	7,4
Indien	1328,9
Indonesien	259,4
Japan	125,3
Kambodja	15,8
Kina	1378,0
Kiribati	0,1
Laos	7,1
Macao	0,7
Malaysia	30,8
Maldiverna	0,4
Marshallöarna	0,06
Mikronesien	0,1
Mongoliet	3,1
Myanmar (Burma)	52,4
Nauru	0,01
Nepal	28,4
Nordkorea	25,1
Nya Zeeland	4,7
Pakistan	203,4
Palau	0,02
Papua Nya Guinea	8,2
Salomonöarna	0,7
Samoa	0,2
Singapore	5,6
Sri Lanka	21,2
Sydkorea	50,8
Taiwan	23,5
Thailand	65,3
Tonga	0,1
Tuvalu	0,01
Vanuatu	0,3
Vietnam	92,7
Östtimor	1,3

UD:s rapporter om mänskliga rättigheter

Europa och Centralasien

Albanien	2,9
Andorra	0,08
Armenien	3,0
Azerbajdzjan	9,8
Belgien	11,3
Bosnien Och Hercegovina	3,5
Bulgarien	7,1
Cypern Mr-Rapport 2010.Doc	
Cypern	1,2
Danmark	5,7
Estland	1,3
Finland	5,5
Frankrike	64,6
Georgien	4,0
Grekland	10,8
Irland	4,7
Island	0,3
Italien	60,6
Kazakstan	17,8
Kirgizistan	6,1
Kosovo	1,8
Kroatien	4,2
Lettland	2,0
Liechtenstein	0,04
Litauen	2,9
Luxemburg	0,6
Makedonien	2,1
Malta	0,4
Moldavien	3,6
Monaco	0,04
Montenegro	0,6
Nederländerna	17,0
Norge	5,2
Polen	38,4
Portugal	10,3
Rumänien	19,8
Ryssland	144,3
San Marino	0,03
Schweiz	8,4
Serbien	7,1
Slovakien	5,4
Slovenien	2,1
Spanien	43,3
Storbritannien	65,6
Tadzjikistan	8,6
Tjeckien	10,6
Turkiet	79,5
Turkmenistan	5,4
Tyskland	82,6
Ukraina	42,7
Ungern	9,8
Uzbekistan	31,9
Vatikanstaten	
Vitryssland	9,5
Österrike	8,8
Sverige	9,9
Channel Islands	0,2

UD:s rapporter om mänskliga rättigheter

Mellanöstern och Nordafrika

Algeriet	40,8
Bahrain	1,4
Egypten	93,5
Förenade Arabemiraten	9,3
Irak	38,1
Iran	79,5
Israel	8,2
Jemen	27,5
Jordanien	8,2
Kuwait	4,0
Libanon	6,2
Libyen	6,3
Marocko	34,7
Oman	4,4
Palestinska Områdena	4,8
Qatar	2,5
Saudiarabien	31,7
Syrien	17,2
Tunisien	11,3
Västsahara	0,6

UD:s rapporter om mänskliga rättigheter

Nordamerika Latinamerika och Karibien

Antigua Och Barbuda	0,09
Argentina	43,6
Bahamas	0,4
Barbados	0,3
Belize	0,4
Bolivia	11,0
Brasilien	206,1
Chile	18,2
Colombia	48,8
Costa Rica	4,9
Dom Rep	10,6
Dominica	0,07
Ecuador	16,5
El Salvador	6,4
Förenta Staterna	323,9
Grenada	0,1
Guatemala	16,6
Guyana	0,3
Haiti	11,1
Honduras	8,2
Jamaica	2,7
Kanada	36,2
Kuba	11,2
Mexiko	128,6
Nicaragua	6,3
Panama	4,0
Paraguay	7.0
Peru	31,5
St Kitts Och Nevis	0,05
St Lucia	0,2
St Vincent Och Grenadinerna	0,1
Surinam	0,5
Trinidad Och Tobago	1,4
Uruguay	3,5
Venezuela	31.0
Curacau	0,2
Guadelooupe	0,4
Martinique	0,4
Puerto Rico	3.4

Amnesty. Årsrapport - mänskliga rättigheter 2016/2017

Vi har undersökt situationen när det gäller mänskliga rättigheter i 159 länder och territorier, resultatet presenteras i vår årsrapport som vi ger ut varje år.

Huvudbudskapet i årets rapport handlar om att 2016 var ett år då retoriken av "vi mot dom" fick fäste, och där ledare bland annat pekade ut grupper av människor som hot mot den nationella säkerheten och gjorde dem till syndabockar.

- Ju fler länder som duckar från sina åtaganden om grundläggande mänskliga rättigheter, desto större risk för en dominoeffekt, säger Amnestys generalsekreterare Salil Shetty.

Det rapporten också tydligt visar är att under 2016 stod världen som tysta åskådare samtidigt som vidriga grymheter pågick ibland annat i Syrien, Jemen och Sudan – från bombandet av sjukhus till användandet av kemiska vapen.

Korta fakta
- I minst 23 länder begicks krigsbrott.

- Minst 36 länder tvingade olagligen tillbaka flyktingar till ett land där deras rättigheter hotades.

- I minst 22 länder dödades människor som fredligt stått upp för mänskliga rättigheter.

Läs hela rapporten på engelska här.

Läs vårt pressmeddelande om årsrapporten "En politik som demoniserar skapar rädsla och splittring".

SENAST ÄNDRAD: 22 FEBRUARI 2017 10:32

Svensk text

AFRIKA
AMERIKA
ASIEN
CENTRALASIEN
EUROPA
MELLANÖSTERN
NORDAFRIKA
NORDAMERIKA
SVERIGE
SYDAMERIKA

CONTENTS ANNUAL REPORT 2016/17

Engelsk text

Abbreviations Sida 7
Preface 9
Foreword 12
Africa Regional Overview 16
Americas Regional Overview 24
Asia-Pacific Regional Overview 32
Europe and Central Asia Regional Overview 40
Middle East and North Africa Regional Overview 48

Länkar till länder:

Afghanistan Albania Algeria Angola Argentina Armenia Australia Austria Azerbaijan

Bahamas Bahrain Bangladesh Belarus Belgium Benin Bolivia Bosnia and Herzegovina Botswana Brazil Brunei Darussalam Bulgaria Burkina Faso Burundi

Cambodia Cameroon Canada Central African Republic Chad Chile China Colombia Congo Cote d'Ivoire Croatia Cuba Cyprus Czech RepublicDemocratic Republic of the Congo

Denmark Dominican Republic

Ecuador Egypt El Salvador Equatorial Guinea Eritrea Estonia Ethiopia

Fiji Finland France

Gambia Georgia Germany Ghana Greece Guatemala Guinea Guinea-Bissau

Haiti Honduras Hong Kong Hungary

Iceland India Indonesia Iran Iraq Ireland Israel and Occupied Palestinian Territories Italy

Jamaica Japan Jordan

Kazakhstan Kenya Kuwait Kyrgyzstan

Laos Latvia Lebanon Lesotho Libya Lithuania Luxembourg

Macedonia Madagascar Malawi Malaysia Maldives Mali Malta Mauritania Mexico Moldova Mongolia Montenegro Morocco/ Western Sahara Mozambique Myanmar

Namibia Nauru Nepal Netherlands New Zealand Nicaragua Niger Nigeria North Korea Norway

Oman

Pakistan Palestine (State of) Papua New Guinea Paraguay Peru Philippines Poland Portugal Puerto Rico

Qatar

Romania Russian Federation Rwanda

Saudi Arabia Senegal Serbia Sierra Leone Singapore Slovakia Slovenia Somalia South Africa South Korea South Sudan Spain Sri Lanka Sudan Suriname Swaziland Sweden Switzerland Syria

Taiwan Tajikistan Tanzania Thailand Timor-Leste Togo Tunisia Turkey Turkmenistan

Uganda Ukraine United Arab Emirates United Kingdom United States of America Uruguay Uzbekistan

Venezuela Viet Nam

Yemen

Zambia Zimbabwe

Amnestys årsrapport 2016: En politik som demoniserar skapar rädsla och splittring

Pressmeddelande • **Feb 22, 2017 01:15 CET**

-Amnesty International släpper sin årsrapport för 2016.

-Risk för ”dominoeffekt” när mäktiga stater backar från sina åtaganden när det gäller mänskliga rättigheter.

-Salil Shetty, Amnestys generalsekreterare, varnar för att orden "aldrig mer" förlorar sin innebörd när stater underlåter att reagera mot omfattande grymheter runtom i världen.

Politiker som använder sig av en hätsk och avhumaniserande ”vi mot dom”-retorik skapar en mer delad och farligare värld, det varnar Amnesty International för när organisationen släpper sin årsrapport.

The State of the World´s Human Rights är den mest omfattande analys som görs när det gäller situationen för de mänskliga rättigheterna i världen och den täcker 159 länder.DOWNLOAD PDF

Rapporten varnar för att ”vi mot dom”-retoriken som sätter agendan på flera håll i Europa, USA och andra delar av världen ger näring åt den skepsis mot mänskliga rättigheter som populistiska makthavare spritt under senare år. Resultatet blir att omvärldens gensvar på grymheter försvagas.

- Splittrande skrämselpropaganda har blivit en farlig kraft i omvärlden. Trump, Orban, Erdogan eller Duterte – allt fler ledare kallar sig för antietablissemangspolitiker och torgför en agenda som förföljer, avhumaniserar och gör människor till syndabockar på grund av tillhörighet till en etnisk grupp eller en tro, säger Salil Shetty, generalsekreterare Amnesty International.

Demoniseringspolitik motarbetar mänskliga rättigheter
Stora politiska förändringar under 2016 visar på faran med hatisk retorik. Donald Trumps hätska kampanjbudskap är ett exempel på den globala trenden av en mer aggressiv och mer söndrande politik, men också andra politiska ledare i världen byggde sina politiska kampanjer på berättelser om rädsla, skuld och splittring.

Retoriken har fått stor inverkan på politik och politiska åtgärder. Under 2016 ignorerade regeringar krigsbrott, pressade fram avtal som underminerar rätten att söka asyl, antog lagar som kränker yttrandefriheten, anstiftade till mord på människor som misstänks missbruka droger, rättfärdigade tortyr och massövervakning och utvidgade redan långtgående polisbefogenheter.

Regeringar vände sig också emot flyktingar och migranter - som ofta görs till syndabockar. Amnesty Internationals årsrapport dokumenterar hur 36 länder har brutit mot internationell rätt genom att olagligen skicka tillbaka människor på flykt till länder där de riskerar att bli utsatta för allvarliga människorättskränkningar.

Nyligen gjorde president Donald Trump verklighet av sin hätska, främlingsfientliga retorik genom en presidentorder för att förhindra flyktingar från att bli vidarebosattai USA. Därmed förhindrades

kvotflyktingar från krigsdrabbade länder som Syrien att komma in i landet.

Samtidigt har Australien ”stängt inne” flyktingar på öarna Nauru och Manus till priset av stort mänskligt lidande. EU har slutit en olaglig uppgörelse med Turkiet för att kunna återsända flyktingar dit även när det är förenat med stora risker för dem, och Mexiko och USA fortsätter att deportera människor som flyr en skenande våldsutveckling i Centralamerika.

Kina, Egypten, Etiopien, Indien, Iran, Thailand och Turkiet är exempel på länder som systematiskt har slagit till mot människorättsförsvarare. I andra länder fortgår integritetskränkande säkerhetsåtgärder såsom förlängda undantagslagar i Frankrike och långtgående övervakningslagar i Storbritannien.

- Gränserna för vad som är acceptabelt har förskjutits. Politiker legitimerar hatisk retorik och bedriver en politik som riktar in sig på människors identitet - som kvinnofientlighet, rasism och homofobi. Den första måltavlan har varit flyktingar, och om det här fortsätter under 2017 kommer andra att hamna i skottlinjen. När vi slutar att se varandra som människor med samma rättigheter närmar vi oss avgrunden, säger Salil Shetty.

Världen har vänt ryggen mot omfattande grymheterAmnesty International varnar för att en frånvaro av politiskt ledarskap när det gäller mänskliga rättigheter på en kaotisk världsscen kommer att leda till att pågående kriser förvärras under 2017. "Vi-och dom"-politiken syns också på internationell nivå och i stället för globalt samarbete ser vi en mer aggressiv och konfrontativ världsordning.

- Grundläggande principer som ansvarsutkrävande för brott och rätten att söka asyl står på spel när världens ledare saknar politisk vilja att utöva påtryckningar på stater som kränker mänskliga rättigheter. Ju fler länder som duckar från sina åtaganden om grundläggande mänskliga rättigheter, desto större risk för en dominoeffekt där allt fler undergräver det existerande rättighetsskyddet, säger Salil Shetty.

Samtidigt som det pågår en rad allvarliga kriser och konflikter i världen saknas politisk vilja att lösa dem, som i till exempel Syrien, Jemen, Libyen, Afghanistan, Centralamerika, Centralafrikanska republiken, Burundi, Irak, Sydsudan och Sudan.

Trots dessa utmaningar fortsätter FN:s säkerhetsråd att vara paralyserat på grund av rivalitet mellan permanenta medlemmar i säkerhetsrådet. Amnesty International konstaterar i sin årsrapport att krigsbrott begåtts i minst 23 länder.

- Hittills under 2017 har flera av världens mäktigaste länder ägnat sig åt nationella intressen på bekostnad av ett internationellt samarbete. Det här riskerar att ta oss till en mer kaotisk och farlig värld, säger Salil Shetty.

Det internationella samfundet har bemött oräkneligagrymheter sombegåtts under 2016 med en bedövande tystnad; situationen i Aleppo, tusentals människor som dödats i Filippinernas "krig mot narkotika", användandet av kemiska vapen och hundratals nedbrända byar i Darfur.

Den stora frågan för 2017 är: hur allvarliga måste övergreppen vara för att omvärlden ska agera.

Vem kommer stå upp för mänskliga rättigheter?
Amnestys årsrapport dokumenterar att människor i 22 länder har dödats för att de fredligt stått upp för mänskliga rättigheter. Bland dem finns personer som utmanat en korrupt ekonomisk maktsfär, eller som försvarat minoriteters, kvinnors och hbtqi-personers rättigheter. Mordet på den välkända urfolksledaren och människorättsförsvararen Berta Cáceres i Honduras den 3 mars 2016 är ett exempel. Ingen har ställts till svars för dådet.

Regeringar utmålar ofta människorättsförsvarare som hot mot till exempel ekonomisk utveckling och säkerhet. Rapporten visar att global solidaritet och allmänhetens engagemang blir allt viktigare för att ge skydd och en plattform åt dem som försvarar mänskliga rättigheter.

- Vi kan inte stå vid sidan av och lita på att regeringar står upp för mänskliga rättigheter. Vi måste, var och en av oss, agera, säger Salil Shetty.

Se filmen We Want här: We Want

FAKTA i siffror
- I minst 23 länder begicks krigsbrott.
- Minst 36 länder tvingade olagligen tillbaka människor på flykt till ett land där deras rättigheter hotades.

- I minst 22 länder dödades människor som fredligt stått upp för mänskliga rättigheter.

FAKTA: Detta säger Amnesty om Sverige
Amnesty tar upp kritik från FN om hur Sverige behandlar utsatta EU-medborgare, bland annat i fråga om bristande tillgång till skolgång och sjukvård. Även romska EU-medborgares särskilda utsatthet för tvångsavhysningar och hatbrott nämns. Amnesty påpekar också att FN kritiserat Sverige för att inte garantera samers urfolksrättigheter, bland annat rätten till mark.

Amnesty lyfter även den tillfälliga så kallade begränsningslagen som innebär att asylsökande som beviljas skydd enbart erhåller tillfälliga uppehållstillstånd och där möjligheterna till familjeåterförening starkt begränsas.

Amnesty konstaterar att ISP (Inspektionen för strategiska produkter) godkände försäljningen av ett radarsystem till Förenade Arabemiraten och att det fortfarande finns frågetecken kring om ett radarsystem som såldes till Saudiarabien 2010 kan ha använts för att möjliggöra brott mot internationell humanitär rätt i Jemen. Amnesty påpekar att en granskning av ISP:s beslut försvåras av att de hemligstämplas.

Som en positiv utveckling tar Amnesty upp förslaget från 2014 års sexualbrottskommitté om att införa en samtyckesbaserad våldtäktslagstiftning.

BAKGRUND
Amnesty International har dokumenterat allvarliga kränkningar av de mänskliga rättigheterna under 2016 i 159 länder. Nedan följer några exempel på länder där vi kunnat konstatera kraftåtgärder mot gräsrotsrörelser och mot yttrandefriheten, och där vi

sett en ökad användning av en "vi-och dom-retorik" - och vilka konsekvenser det fått.

Bangladesh: Istället för att undersöka mord på aktivister, bloggare och journalister, och erbjuda dem skydd, har myndigheterna drivit rättegångar mot media och oppositionella för bland annat Facebookinlägg.

Burma: Tiotusentals personer från folkgruppen rohingya - som fortsätter att berövas sin nationalitet - har tvångsförflyttats genom så kallade "rensningsoperationer". Samtidigt förekommer rapporter om olagligt dödande, urskillningslöst skjutande mot civila, våldtäkter och godtyckliga gripanden, och debattartiklar i statlig media slår an en mycket avhumaniserande ton.

Demokratiska republiken Kongo: Demokratiaktivister har utsatts för godtyckliga gripanden och ibland fått sitta lång tid i isoleringshäkten.

Egypten: Myndigheterna har använt sig av bland annat reseförbud, finansiella restriktioner och frysta tillgångar för att underminera, förtala och tysta grupper i civilsamhället.

Etiopien: Regeringen har blivit alltmer intolerant mot oliktänkande och har använt sig av anti-terrorlagar och undantagstillstånd för att slå till mot journalister, människorättsförsvarare och den politiska oppositionen. Demonstranter har bemötts med överdrivet och dödligt våld.

Filippinerna: En våg av utomrättsliga avrättningarhar följt på president Dutertes löfte att döda tiotusentals människor som misstänks vara inblandade i droghandel.

Frankrike: Långtgående säkerhetsåtgärder under det förlängda undantagstillståndet har inneburit tusentals husrannsakningar, reseförbud och att människor satts i fängsligt förvar.

Honduras: Berta Cáceres och sju andra människorättsaktivister har mördats.

Indien: Myndigheterna användere repressiva lagar för att begränsa yttrandefriheten och tysta kritiska röster. Människorättsförsvarare och människorättsorganisationer fortsatte att utsättas för trakasserier och hot. Förtryckande lagar har använts för att tysta studentaktivister, akademiker, journalister och människorättsförsvarare.

Iran: Kraftiga begränsningar av rätten till yttrandefrihet, föreningsfrihet, mötesfrihet och religionsfrihet. Fredliga regeringskritiker har fängslats efter flagrant bristfälliga rättegångar inför Revolutionsdomstolar,däribland journalister, advokater, bloggare, studenter, kvinnorättsaktivister, filmskapare och musiker.

Kina: Tillslagen mot advokater och aktivister har fortsatt - såsom “isoleringshäkten”, tv-sända så kallade erkännanden och trakasserier av deras familjemedlemmar.

Ryssland: Regeringen drog åt snaran kring nationella icke-statliga organisationers (NGO- non-governmental organizations) verksamhet i form av ökad propaganda som betecknade kritiker som "icke-önskvärda" eller som "utländska agenter" och det första åtalet mot en sådan organisation under den "utländska agent-lagen" ägde rum. Dussintals oberoende organisationer som fått ekonomiskt stöd från utlandet har

listats som "utländska agenter". I Syrien har ryska styrkor agerat i strid mot internationell humanitär rätt.

Saudiarabien: Kritiker, människorättsförsvarare och minoritetsrättsaktivister har gripits och fängslats på vagt formulerade anklagelsegrunder såsom att ha förolämpat staten. Saudiledda koalitionsstyrkor begick allvarliga kränkningar av internationell rätt i Jemen, som kan uppgå till krigsbrott. Koalitionsstyrkorna bombade skolor, sjukhus, marknader och moskéer och tusentals civila har skadats och dödats genom användandet av vapen som USA och Storbritannien tillhandahållit, inklusive internationellt förbjudna klusterbomber.

Storbritannien: Efter folkomröstningen om att lämna EU följde ett ökat antal hatbrott. En ny övervakningslag beviljade underrättelsetjänsten och andra myndigheter en markant ökad möjlighet till stora intrång i enskildas privatliv.

Sudan: Stark bevisning pekar mot att regeringsstyrkor använt kemiska vapen i Darfur. På andra håll i landet greps och fängslades oppositionella och regeringskritiker godtyckligt. Myndigheterna använde kraftigt övervåld för att skingra folksamlingar, vilket ledde till flera dödsfall.

Sydsudan: Pågående konflikter fortsatte att ha förödande humanitära konsekvenser för civilbefolkningen, medbrott mot mänskliga rättigheter och internationell humanitär rätt.

Syrien: Straffriheten bestod för krigsbrott och allvarliga människorättsbrott - såsom urskillningslösa och riktade attacker mot civila, samt utdragna belägringar som stängde in civila. Så gott som all människorättsaktivism har utplånats eftersom alla aktivister har fängslats, torterats, "försvunnit" eller tvingats på flykt.

Thailand: Undantagslagar, och lagar mot förtal och uppvigling har använts för att begränsa rätten till yttrandefrihet.

Turkiet: Tiotusentals godtyckligt gripna efter den misslyckade kuppen, och hundratals icke statliga organisationer har stängts ner, omfattande attacker har ägt rum mot media och de pågående angreppen mot kurdiska områden har fortsatt.

Ungern: Regeringens retorik har byggt på splittring och gett uttryck för en mörk vision av ett "Fästning Europa". Det här har sedan översatts till en politik som bestått av systematiska kränkningar av flyktingars och migranters rättigheter.

USA: En valkampanj som har präglats av diskriminerande, kvinnofientlig ochfrämlingsfientligretorik har lett till stora frågetecken kring hur starkt USA kommer att skydda och främja de mänskliga rättigheterna, både i det egna landet och globalt.

Venezuela: Det har skett en "backlash" mot frispråkiga människorättsförsvarare som menar att den humanitära krisen har orsakats av regeringens misslyckande när det gäller att tillgodose människors ekonomiska och sociala rättigheter.

Länk till det engelska pressmeddelandet finns här. Mer information om årsrapporten på engelska hittar du här

Årsrapporten finns som bifogad pdf samt finns att ladda ner på flera språk här

Ytterligare material på svenska finns på:http://www.amnesty.se/nyheter/amnestys-arsrapport/

Beställning av årsrapport görs till: distributionen@amnesty.se, kostnad 200 kr + porto (leverans början av april)

Amnesty International har avslöjat, dokumenterat och protesterat mot kränkningar av de mänskliga rättigheterna sedan 1961. Våra brev tänder ljus av hopp för de orättvist fängslade. Våra påtryckningar och protester sätter press på skyldiga makthavare. Och det ger resultat.

Läs mer om vårt globala arbete på **www.amnesty.org**, där hittar du också alla de nyheter, urgent actions och rapporter vi publicerar.

Bifogade filer
PDF-dokument

Ämnen:
Flykting-, migrationsfrågor
Internationellt
Jämställdhet
Mänskliga rättigheter
Oroligheter
Politik
Rasism, diskriminering
Rättsfrågor
Terrorism
Väpnade konflikter

Tags:
amnesty amnesty international mänskliga rättigheter yttrandefrihet tortyr dödsstraff

REGIONALA ÖVERSIKTER UR ÅRSRAPPORTEN
Läs mer om utvecklingen vad det gäller mänskliga rättigheter i olika delar världen.

GLOBALA FRAMSTEG
Årsrapporten visar även en del framsteg. Här har vi samlat goda nyheter från olika delar av världen.

AMNESTYS ÅRSRAPPORT
Amnestys årsrapport tar upp situationen för mänskliga rättigheter runt om i världen. Här hittar du hela rapporten, på engelska.

PRESSKONTAKT ÄR DU JOURNALIST?
För mer information och bokning av intervjuer, kontakta pressekreterare Ami Hedenborg: 070 433 09 16
eller ami.hedenborg@amnesty.se

Sidorna 416-418 i http://wimnell.com/omr36-39zzzo.pdf

Hur ska man kunna göra en svensk världs-planering?

Männskor påverkas hela livet av fysiska och sociala miljöer de vistas i.

Påverkan från fysiska och sociala miljöer sker enligt vanor och traditioner och till en viss del enligt ofullständiga statliga regler.

Till en början påverkas människor av förhållandena i de hem de vistas i som barn och i de närmate omgivningarna. Sedan kommer påverkan vartefter mer och mer från miljöer utanför hemmet.

När skolan börjar blir det påverkan från lärare och klasskamrater. och mer och mer från verksamheter utanför hemmet som ingår i de 22 politikområdena. När grundskolan är slut ska alla ha ett visst mått av kunskaper och färdigheter.

I gymnasieskolan ökas knskaper och färdigheter på, med yrkeskunskaper eller kunskaper för högre studier och därefter blir det fråga om högskolestudier eller begynnande förvärvsarbete. Vid cirka 24 års ålder ska alla vara i förvärvsarbete.

Påverkningarna från de fysiska och sociala miljöerna blir vartefter mer och mer skiftande och resulterar i de många olika åsikter som finns i vuxenvärlden idag och som leder till svåra konflikter med i värsta fall krig.

Krigen är ett elände som mänskligheten borde ha förstått att undvika. Tyvärr ger konflikterna mycket lidande, som borde kunna slippas genom en förståndig planering av människorna verksamheter.

Planeringar har fyra viktiga moment: hur var det, hur är det, hur kan det bli och hur bör det bli. De är det som ingår i de offentliga planeringarna av staternas och kommunernas verksamheter.

Mänskligheten har kommit så långt att den tycks tro att demokrati och mänskliga rättigheter är bra utgångspunkter för en bättre värld. Men det räcker inte bara med denna tro. Det behövs skicklighet med att tillämpa tron.

Att demokrati är bra har blivit ledande tanke bara de senaste hundra åren. Och det behövs en global demokrati som ligger ovanpå de nationella demokratierna som ännu är de vanligaste. Det vill säga att det behövs en världsplanering som planerar hur världen kan bli bättre.

Förenta nationerna, FN, är en sammanslutning av nästan alla värdens länder, men är konstruerad med ett säkerhetsråd som förhindrar en god planering.

Sveriges regering har ambitionen att bli medlem i säkerhetstådet och få möjlighet att styra världen till det bättre. Men regeringen har inte visat hur de vill styra. Regeringen bör starta en svensk världsplanering som visar hur vi vill förbättra världen.

Regeringen måste då ange hur de mänskliga verksamheterna har varit, är, kan bli och bör bli i olika dela av. Det är en svår uppgift, men något måste kunna visas upp. Regeringen har ministrar och departement som har tekniska möjligheter för detta.

I kapitel 4 har skrivits in några förutsättningar för ett arbete med en världsplanering. Regeringen får inget förslag utan det är ministrarna som ska komma med förslag som sedan kan kritiseras av oss alla andra.

Något regeringen borde börja med att klarlägga.

Situationen i världen nu gör att man nog vill veta något om det stora maktspelet.

Förenta staterna: Ses som världens mäktigaste. Hur är det med det?

Europa är en stor världsdel som har haft central betydelse i hisorien. Vad ska Europa göra?

Ryssland med Putin har ställt til det med krav om att ses som en stormakt. Vad vill Ryssland och vad kan de göra?

Mellanöstern och Nordafrika: ska krien aldrig ta slut, vi får för mycket flyktingar.

Kina är nu den stora spelaren, kan de spela till det bättre?

Indien är en demokrati säger de, men det finns saker som man kan tvivla på, kan de klara att bli en bra demokrat?

Japan är en stor faktor, men har problem.

Resten av Asien och Oceanien (utom mellanöstern): vilken roll spelar de?

Resten av Afrika och Amerika, det är så mycket, kan vi få ordning på frågorn där?

Det skulle nog vara bra att lägga upp en världsplanering i geografisk ordning så som UD har om mänskliga rättigheter, med utgångspunkt från de nämnda frågorna samtidigt som man behandlar detaljer på något systematisk sätt.

På nästa sida visas tankar om hur man skulle kunna göra en geografisk plan där man spar undan många länder och behandlar dem klumpvis, om det är möjligt.

Regeringens ministrar får hjälpas åt med att hitta på en struktur som blir lätthanterlig.

Men som sagt om regeringen vill bli med i säkerhetsrådet måste den ha något att säga om vad den vill göra där.

UD:s rapporter om mänskliga rättigheter.

Är gjord med världsdelarna i bokstavsordning:
(Sverige är ej med)

Afrika (söder om Sahara)
Asien och Oceanien
Europa och Centralasien
Mellanöstern och Nordafrika
Nordamerika, Latinamerika och Karibien

Här ska användas följande ordning.
Förenta Staterna

Europa och Centralasien
Mellanöstern och Nordafrika
Asien och Oceanien
Afrika (söder om Sahara)
Nordamerika, Latinamerika och Karibien

BRIC (på svenska ibland även BRIK) är en förkortning för Brasilien, Ryssland, Indien och Kina (China), fyra stora, snabbt växande tillväxtmarknader.

Endast Förenta staternas mänskliga rättigheter visas, som exempel. För andra stater får man klicka fram dem.

Mänskliga rättigheter i några starkt begränsade länder :
Världen
Förenta Staterna

Europa och Centralasien :
Norge, Danmark, Island, Finland
Storbritannien
Frankrike. Belgien. Nederländerna
Tyskland, Österrike, Tjeckien, Slovakien
Polen, Estland, Lettland, Litauen. Vitryssland
Ungern, Rumänien, Bulgarien, Serbien, Makedonien,
Italien
Spanien. Portugal

Ryssland. Ukraina. Afghanistan
Övriga Europa

Mellanöstern och Nordafrika:
Grekland
Turkiet
Syrien, Irak. Libanon. Jordanien. Palestinska Områdena. Israel
Iran
Saudiarabien. **Övriga länder**

Asien och Oceanien:
Kina
Indien. Pakistan
Japan. Sydkorea. Nordkorea, Mongoliet **Övriga Länder**

Afrika (söder om Sahara: **Många länder**

Nordamerika, Latinamerika och Karibien:
Kanada, Mexiko, **Mellanamerika. Sydamerika**
Brasilien

Innehållet i

Sven Wimnell 5 februari 2017:
Samhällsplaneringens problem. Hur ska man kunna förbättra världen? Vetande från SIDA och Nationalencyklopedin och tidningsartiklar om förhållandena i världen 18 december 2016 till 3 februari 2017. http://wimnell.com/omr36-39zzzzc.pdf

Innehåll:

Sida **Kapitel 1: Samhällsplaneringens problem. Hur**
7 **ska man kunna förbättra världen ?**

8 Sven Wimnells hemsida på Internet:
Samhällsplaneringens problem.
Hur ska man kunna förbättra världen ?
11 Ämnet om samhällsplaneringens problem

12 Utvecklingens krafter.
13 Systemet för mänskliga verksamheter
16 Människornas levnadsförhållanden och utvecklingens krafter.
19 Sveriges regeringar under 100 år
21 Makthavare i världen efter andra världskriget.

23 En svensk världsplanering
25 Styrelsen för internationellt utvecklingssamarbete. Sida
30 Sveriges bistånd till världen via alla organisationer inom alla sektorer 2015
31 Margot Wallström: ”Det här vill vi uppnå i säkerhetsrådet
33 Om FN
36 Säkerhetsrådet.
38 Världsarvslistan. SCB
39 ÅKE HOLMBERG: Vår världs historia

Kapitel 2:Vetande från nationalencyklopedin, NE, 24 - 26 januari 2017

Artiklarna innehåller bara en mycket liten del av allt som är av intresse för världshistorien, men av utrymmesskäl måste det bli bara så litet.

50 **historia**
50 **Historisk metod**
51 **Tidsuppfattningens förändringar**
52 **Historieämnets utveckling**
53 **Historia i nuet**
53 **Internationellt samarbete**
54 **Historia som universitetsämne i Sverige**
55 **Historia som skolämne**
56 **Litteraturanvisning**

57 **forntid**

57 **medeltiden**
59 **Litteraturanvisning**

60 **nya tiden**
61 **samtidshistoria**
61 **historisk geografi**
62 **Litteraturanvisning**

62 **teknikens historia**
63 **Jordbruket**
64 **Skriftspråket**

64 Medeltidens Europa
65 Det tryckta ordet
65 Skog och trä
66 Stenkol
67 Ångmaskinen
68 Den kemiska industrin
68 Järn och stål
69 Massproduktion
69 Järnvägarna
70 Gas, olja och el
70 1900-talet
71 Litteraturanvisning

72 ekonomisk historia
73 Litteraturanvisning

73 kulturhistoria

74 civilisation
75 Civilisationsbegreppets utveckling i västerlandet
78 Litteraturanvisning

78 sociologi
80 Historik
83 Modern sociologi
84 Sverige
85 Litteraturanvisning

85 socialhistoria
86 Litteraturanvisning

87 demokrati
87 Demokratins mångfald
87 Demokratin under antiken
88 Demokratins utveckling i nyare tid
88 Demokratiutveckling i Europa efter 1989
89 Demokratins framväxt på den afrikanska kontinenten
89 Demokratins framväxt i Latinamerika
90 Litteraturanvisning

90 jämlikhet

91 jämställdhet
91 Olika typer av jämställdhet
92 Historia
92 Nationellt och internationellt jämställdhetsarbete
93 Arbetsmarknad
95 Försörjning
96 Utbildning
97 Familj och föräldraskap
98 Makt och inflytande
99 Litteraturanvisning

100 europeisk rättshistoria
103 Litteraturanvisning

104 kvinnans historia
104 Antiken
105 Medeltid (ca 800–1500)
107 1500–1800
109 1850–2000
110 Litteraturanvisning

111 **mänskliga rättigheter**
111 **Utvecklingen efter 1945**
112 **FN-konventionerna**
113 **Europarådets system**
114 **Historik**
115 **Litteraturanvisning**

115 **antiintellektualism**
1118 **Litteraturanvisning**

118 **populism**
119 **Litteraturanvisning**

119 **psykologi**
120 **Landvinningar**
121 **Tidiga skolbildningar**
122 **Den moderna psykologins forskningsinriktningar**
124 **Vetenskapliga metoder**
125 **Psykologins tillämpningar**
126 **Utbildning och organisation**
127 **Litteraturanvisning**

127 **kunskapssociologi**
129 **Litteraturanvisning**

130 **vetenskapssociologi**
131 **Litteraturanvisning**

131 **vetenskapsteori**
133 **Litteraturanvisning**

133 **idé- och lärdomshistoria**
135 **Litteraturanvisning**

136 **statsvetenskap**
138 **Litteraturanvisning**

138 **politisk historia**

139 **världsbild**
141 **Litteraturanvisning**

141 **världsåskådning**
142 **Litteraturanvisning**

142 **livsåskådning**
143 **Litteraturanvisning**

144 **människosyn**
145 **Litteraturanvisning**

146 **ideologi**
148 **Litteraturanvisning**

148 **religion**
150 **Litteraturanvisning**

150 **Koranen**
152 **Litteraturanvisning**

153 **globalisering**
154 **Litteraturanvisning**

154 **etnicitet**
155 **Litteraturanvisning**

156 **militärhistoria**
157 **Litteraturanvisning**

157 **freds- och konfliktforskning**

160 **statistik**
160 **Statistik som sifferuppgifter**
161 **Statistik som metodvetenskap**
163 **Statistik i förhållande till omvärlden**
163 **Statistik och datorer**
164 **Statistik som universitetsämne**
165 **Statistikens historia**
167 **Statistik i Sverige**
168 **Litteraturanvisning**

Kapitel 3: Tidningsartiklar om förhållandena i världen 18 december 2016 till 3 februari 2017.

Förteckning över artiklar: sidorna 171 - 179
Artiklar: sidorna 180 - 824

Artiklarna är redovisade i kronologisk ordning.
För varje dag är de vanligen ordnade som i tidningarna.

En enkel ordning för problemen i världspolitiken kan vara:
Världen
USA
Europa
Ryssland
Centralasien, Mellanöstern och Nordafrika
Kina
Indien
Pakistan
Japan
Korea
Övriga Asien
Övriga Afrika
Övriga Amerika
Australien, Oceanien, Polarområdena, Världshaven, Rymden.

Kapitel 4: Alla människor i världen måste få bra utbildning och bra demokrati grundad på riktiga kunskaper. Populismen måste bort.

Sida
825 Kapitel 4
826 Svensk politik
827 Sammanfattningsvis
828 populism
829 Nationella fronten
830 Alternative für Deutschland
831 Dansk Folkeparti
832 Donald Trump
833 missnöjesparti
834 Sverigedemokraterna
835 Moderat gör magplask
837 ”Jag slänger inte ut Sverige i en politisk cirkus”
839 Moderaternas nya syn på SD kan ändra allt
840 Löfven: M har tappat sin kompass
841 Järnbandet mellan M och C framstår nu som en skör tråd
843 Kinberg Batras dimridåer
844 Klyftan växer efter moderata utspelet
845 Löfven: M-ledaren är oansvarig
846 C: Känner inte igen M-ledarens beskrivning
847 Därför tvärvände Kinberg Batra om SD
851 M-ledaren underkänns av partiets egna väljare
854 Möte mellan M och SD får hård kritik
854 M och SD i möte om samarbetet
855 Här öppnar M dörren för SD i utskotten
856 Ekeroth symboliserar SD
857 Åkessons uppmaning: Ta politisk timeout
858 Ekeroth en nagel i ögat på samarbetsvilliga moderater
859 Lööf vässar knivarna mot flera ministrar
861 Starkt internt stöd för Lööfs linje mot SD
862 Trump börjar med angrepp på medier, domare och kritiker
864 Duellen i Lyon rivstartar den laddade valrörelsen
867 Nationalism mot globalisering i valet som följs av hela Europa
873 Relationen till EU kommer att förändras oavsett utgång

Innehållet i

Sven Wimnell 15 februari 2017:
Socialdemokraterna och regeringen.
Regionplanering. Trygghet och myndigheter.
http://wimnell.com/omr36-39zzzzd.pdf

Innehåll:

Sida

5 **Kapitel 1. Socialdemokraterna och regeringen**

6 Löfven vill satsa på trygghet
7 Statsministern möttes av krav på fler poliser
9 Ekologisk konsumtion och odling ska dubblas
11 M vill att alliansen snarast lägger gemensam budget
13 Löfven förklarar M-ras med närmandet till SD
14 Statsministern står över Almedalen
15 Väljartappet får nerverna att krullas i M
16 Moderata partiledningen gamblar med liberalismen
18 Löfven pressas om nedlagda sjukhuset

19 Löfven måste kritisera Irans kränkningar av mänskliga rättigheter
22 Rätt att besöka Teheran. Vi är långt bak i kön
24 Trögt för hoppfulla svenska företag
26 Fängslad forskare ska tas upp under besöket
27 Statsministern behöver drilla balanssinnet

28 Danskarna och Maud Olofsson bakom krisen
29 Turerna kring bolaget liknar en skräckfilm
30 Högerextrema som misstänks för bombdåd riskerar terroråtal
32 Stefan Löfven: Det är två skilda världar som mötts
34 Nytt institut för global hälsa får stöd från Gates stiftelse
36 Hans Rosling hade rätt att skälla och vara arg
38 Löfven fåordig om de fackliga rättigheterna
39 Birgitta Forsberg: Sluta hyckla om handeln med diktaturer
41 Större kris än väljarflykten

42 Norge och Sverige stärker försvarspolitiska samarbetet
44 Polisen storsatsar på övervakningskameror
47 Ministern vill se över kommunernas framtid
48 Varning för vattenbrist i sommar
48 Ministern: Fler måste hjälpa till att stoppa brott
51 Politikerna missar den mest självklara åtgärden
52 Markera mot förtrycket
54 Vi vill ha nya regler för arbetskraftsinvandring
56 Datalagring avgörande för att hindra och utreda brott

59 **Kapitel 2. Regionplanering**

60 Läget i världen
64 Bortom New York och Boston
65 Avblåst för offside
66 Inte tråkig, inte populist
67 Trump slår ut den enande myten
69 Svensk politik
70 Sammanfattningsvis

71 Regionplanering.
72 Regeringen bör ha en regionplanering för jämlikhet som visar alla förhållanden och skillnader i landets olika delar: hur var det, är det, kan det bli och bör det bli?

79 Sven Wimnells hemsida på Internet: Samhällsplaneringens problem. Hur ska man kunna förbättra världen ?
82 Ämnet om samhällsplaneringens problem

83 Människornas levnadsförhållanden och utvecklingens krafter.
86 Utvecklingens krafter.
87 Systemet för mänskliga verksamheter
90 Den fundamentala påverkanskedjan
92 Klassifikationssystemet för verksamheter. Med några förtydligande kommentarer
98 Mer om verksamheter

100 22 politikområden för politiken

121 Kort om skillnader mellan klassifikationssystemet för mänskliga verksamheter och bibliotekssystemen DC, DK och SAB.

127 Systemet med mänskliga verksamheter, nedbantat till 44 områden. Kan vara lämplig uppställning på biblioteken

147 I det föregående har beskrivits samhällsplaneringens problem. Nu kommer nästa: hur ska man kunna förbättra världen?
148 Svenska politiker har ett par grundlägande uppgifter.

150 **Kapitel 3. Trygghet och myndigheter**

152 Trygghet.
152 Vad anser statsråden om trygghet ?
152 Myndigheter, institutioner, företag o d
152 När det gäller brott och trygghet är det många faktorer som spelar in.
153 22 politikområden för politiken 26 maj 2016

151 Nationalencyklopedin. NE :
155 Trygghetsrådet
155 nordiska trygghetskonventionen
156 brott
159 Brottsförebyggande rådet
160 brottsutveckling
163 brottslighet
163 organiserad brottslighet
165 polisen
171 brottsbekämpning
172 belastningsregister
174 förundersökning
175 åtal
177 häktning
178 kriminalpolitik
180 behandlingsideologi
180 psykiatrisk behandling

182 Myndigheter och bolag med statligt ägande
183 Myndigheter med flera
199 Bolag med statligt ägande
200 I det följande redovisas några hemsidor för organisationer:
som rör hushållens förhållanden o d
sm rör brott och polis
som rör forskning och utbildning.

201 Livsmedelsverket
202 Folkhälsomyndigheten
210 Socialstyrelsen
215 Inspektionen för vård och omsorg. IVO
218 1177 Vårdguiden
220 Boverkets webbplats
226 Naturvårdsverket
229 Konsumentverket
230 Energimyndigheten
231 Sveriges Kommuner och Landsting, SKL
273 Försäkringskassan
275 Arbetsförmedlingen
283 Arbetsmiljöverket
294 SCB Statistiska Centralbyrån

303 Justitiedepartementet
307 Polisen
314 BRÅ Brottsförebyggande rådet
319 Brottsoffermyndigheten
322 Kriminalvården
323 Datainspektionen
326 Inspektionen för strategiska produkter, ISP
329 Ekobrottsmyndigheten. EBM
332 Kustbevakningen. KBV

333 forskning.se
336 Folkbildningsnätet

341 Formas Forskningsrådet för miljö, areella näringar och samhällsbyggande
342 Forte Forskningsrådet för hälsa, arbetsliv och välfärd
344 KK-stiftelsen
345 Riksbankens Jubileumsfond
346 Vetenskapsrådet
350 VINNOVA
376 Universitetskanslerämbetet, UKA
392 skolverket

399 Andra

Kapitel 2 :Tidningsartiklar 4 - 14 februari 2017

DN LÖRDAG 4 FEBRUARI 2017
52 Tidningsartiklar 4 - 14 februari 2017
52 Makt inte lika med rätt
54 Niklas Orrenius: Staden är livsfarlig för svenskar, men säker för afghaner?
56 Trump kritiseras för att mörka dödsoffer
57 Polis krävde ut dokument om Fillon
58 Trumps general i mediekriget

DN SÖNDAG 5 FEBRUARI 2017
63 Trump börjar med angrepp på medier, domare och kritiker
66 Duellen i Lyon rivstartar den laddade valrörelsen
69 Nationalism mot globalisering i valet som följs av hela Europa
75 Relationen till EU kommer att förändras oavsett utgång
76 Sverige kan gå med i brittisk militärstyr
77 Oberoende journalistik behövs mer än någonsin
78 Vem är bäst på att spå framtiden – människan eller maskinen?
81 Vi har äntligen börjat tala om våld mot kvinnor
84 Myndigheter ratar Trumps inreseförbud
86 Regeringen backar om dekretet
86 Vi måste våga tänka historiskt för att inse vad som kan hända
88 Samma andas barn
91 Reformationens blodiga natt
93 Väldig historisk manifestation av svensk humanistisk forskning

DN MÅNDAG 6 FEBRUARI 2017
96 Vilse i president Trumps dimma
98 Finland redo att följa Sverige in i samarbete
99 Revanschsugen Sánchez spär på socialisternas kris
100 Åtalet mot Mas en beprövad Madridtaktik
101 Det är nödvändigt att ta itu med vår totalitära historia
103 Första damen låter Washington vänta
104 Nytt bakslag för Trumps inreseförbud
105 Bristen på jobb bäddar för ”sciusciàs” återkomst
106 Marine Le Pen hyllar USA:s president: Han visar vägen
106 Ekonom varnar för allt fler handelshinder
109 Tullar skulle slå hårt mot Sverige

DN TISDAG 7 FEBRUARI 2017
110 Politikens lågprisbolag
112 Vid tvivel: stötta demokratin
113 Trumps reseregler orsakar kraftmätning om makten
116 François Fillon ber om ursäkt – men står kvar som kandidat
117 Resenärer släpps in tills vidare
117 Politik in på bara kroppen

DN ONSDAG 8 FEBRUARI 2017
120 Presidentens egna sanningar
121 Hans Rosling gav oss en ny syn på världen
123 Så minns världen Hans Rosling
124 Professorn var en sann folkbildare
125 Målet för utrikespolitiken maximal internationell chockverkan
128 Jag ger mig när regeringen avgår
129 Macron tar sikte på de unga och urbana väljarna
131 Uppstickaren smutskastas i statliga ryska medier
132 Bosättarlagen döms ut
133 Kineser reser utomlands för att andas
134 Kraftverken ska byggas efter Vattenfalls seger mot Trump
135 IMF: Grekland behöver mer skuldlättnad
136 Knivskarp. Hédi Frieds bok om Förintelsen är en blivande klassiker

DN TORSDAG 9 FEBRUARI 2017
137 Besök hos en farlig regim
139 Trumps politik har redan täppt till gränsen
142 Murbygget är inte försvarbart
143 Ny dom kan stoppa Putins utmanare
144 Regeringen klarade omröstningen
145 Sex döda i attack mot Röda korset

DN FREDAG 10 FEBRUARI 2017
146 Kaos – inte demokrati
148 Förra mötet med Lavrov en kalldusch
152 Korruptionen en fråga om liv och död
155 Tyskland utvisar fler – och snabbare
156 Stödet brett i Mogadishu för otippade presidenten
157 Skarp kritik från påven mot Aung San Suu Kyi
158 Starka reaktioner mot nya justitieministern
159 Inget samtal från Trump – men nu har Peking fått ett brev
160 Trump påverkar räntorna– även hos oss i Sverige
162 Mannen som vill riva ned allt
164 Så blev musiken ett maktmedel i nazisternas händer

DN LÖRDAG 11 FEBRUARI 2017
167 Avblåst för offside
168 Vi hyllar Roslings fakta men flyr dem när vi kan
170 Bortom New York och Boston
171 Låt UD ranka andra länder efter mänskliga rättigheter
174 Löfven måste kritisera Irans kränkningar av mänskliga rättigheter
176 Parad till revolutionens ära ger Donald Trump svar på tal
178 Rätt att besöka Teheran. Vi är långt bak ikön
181 Fängslad forskare ska tas upp under besöket
182 En folkbildare som tog ut svängarna utan att tappa balansen
187 Fond startas i Hans Roslings minne
188 Trump lovar att fylla det ökända fängelset
189 Mjukare ton i utrikespolitiken från Vita huset
190 Domslut stoppar stängning av världens största flyktingläger

DN SÖNDAG 12 FEBRUARI 2017
171 Inte tråkig, inte populist
193 Hans Rosling hade rätt att skälla och vara arg.
195 Nytt institut för global hälsa får stöd från Gates stiftelse
197 Guantánamo. Ett fängelse bortom lagen med fångar som torterats och förnedrats.
219 Stefan Löfven: Det är två skilda världarsom mötts
221 Säpo bekräftar – svensk greps i Turkiet
222 Donald Trump riskerar upplopp efter sina hot
224 Centralasiens Nordkorea går till redan avgjort val
225 Under den rosa mössan
228 Martin Jönsson: Hur arg kommer Donald

DN MÅNDAG 13 FEBRUARI 2017
230 Vild panik ännu inte påkallad
231 Trump slår ut den enande myten
233 Schulzis” popularitet hos unga utmaning för Merkel
236 Larmet: Barn utsätts för sexuella övergrepp
237 Klart ja till att underlätta medborgarskap
238 Birgitta Forsberg: Sluta hyckla om handeln med diktaturer

DN TISDAG 14 FEBRUARI 2017
239 Markera mot förtrycket
241 Kostnaderna för Brexit stiger
242 Superspridare förvärrade ebolaepidemin i Västafrika
243 Kims kärnvapen kan snart hota USA
245 Reaktionen från Vita huset avslöjar kaotisk stämning
246 Statliga pengar gick till piratbosättningar
248 Mullornas nätcensur är inte lätt att första
249 Försonlig Trump mötte Trudeau
249 Populistledare tvingas bort
250 Det var svårt att skämta om Trump redan förra året
253 Rättegången var en politisk show

Tidningsartiklar 4 - 14 februari 2017

Artiklarna återges utan kommentarer.

Följande artiklar i DN 4 februari 2017 fnns i

Sven Wimnell 5 februari 2017:
Samhällsplaneringens problem. Hur ska man kunna förbättra världen? Vetande från SIDA och Nationalencyklopedin och tidningsartiklar om förhållandena i världen 18 december 2016 till 3 februari 2017. http://wimnell.com/omr36-39zzzzc.pdf

Sida
813 Med Trump vid makten är Ryssland inte längre ett offer (4/2)
818 Olika syn på USA stör EU:s enade fasad (4/2)
820 Missnöjda tjänstemän oroliga för presidentens nästa drag (4/2)
821-824 8 000 miljarder ska göra Kina till stormakt (4/2)

DN LÖRDAG 4 FEBRUARI 2017

“ Makt inte lika med rätt

Rösträtten är inte ett verktyg för underkastelse under inhumana idéer. Demokrati skiljer sig från tyranni genom begränsningarna på maktens räckvidd, snarare än genom hur makten nås.

Demokrati innebär röstning. Den resulterar i ett valresultat där majoritetens vilja blir lag. Demokrati är gott. Alltså är det som majoriteten gör med sin makt gott.

Nej, detta låter inte alls gott. Kanske är sambandet i stället så här: Enheter måste styras och styrelsen avgörs genom röstning. Då rätt och fel är en fråga om tycke och smak koras majoritetens samlade tycke till segrare. Dess företrädare får sedan plikten och rätten att genomdriva flertalets preferenser fram till nästa val.

Inte heller detta låter odelat positivt. Men när kampen under 1900-talet stod mellan demokrati och diktatur brukade den essentiella skillnaden dem emellan framställas som rösträtten och flerpartisystemet, möjligen också tryckfriheten.

Eftersom det råder genuin osäkerhet om det rätta, goda och sanna, så gick tanken, löser vi det eviga problemet med vem som ska inneha makten över andra människor genom att konkurrensutsätta politikerna, -ideologierna och majoritetsväldet. Om man tidsbegränsar maktinnehavet håller sig makten på mattan inför hotet om att majoriteten nästa gång väljer den -andra partibutikens förmånligare offert.

Efter två veckor med president Trump kan man inte säga att det känns betryggande att han bara har fyra år på sig. Med önskvärd tydlighet framgår det nu om inte förr att demokrati inte handlar om maktens möjligheter, utan om dess begränsningar.

En diktator har oinskränkt makt, annars är han inte diktator. Ifall en valsegrare finge oinskränkt makt vore han alltså diktator, om än under en kortare period. Konkurrens och tidsbegränsning är förvisso inte oväsentliga, men räcker inte för att skilja diktatur från demokrati.

När nationalismen och intoleransen vinner ny mark för varje vecka som går är det av yttersta vikt att vara vaksam på statens räckvidd. Den vaksamheten kräver en rättighetsbaserad syn på människan, där ingen åtnjuter privilegier gentemot staten, ej i kraft av sin numerär, sin styrka, sin svaghet.

Procedurerna som vaskar fram makthavare är viktiga men inte huvudsaken. Det orubbliga skyddet mot maktens godtycke är huvudsaken. Om demokrati tolkas som självstyre snarare än folkstyre blir saken begripligare. För den händelse majoriteten beslutade att internera var och en som inte röstade på deras president skulle principen framstå entydigt.

I grund och botten är demokrati därför en maning till politisk återhållsamhet snarare än till febril aktivitet. Individerna får i fria samhällen vara hur handlingskraftiga och kreativa de vill inom ramarna för de ömsesidiga rättigheterna, men staten är inte en individ.

När chefredaktören för Sverigedemokraternas tidning ”Samtiden” - säger i Sveriges Radios ”Studio ett” (30/1) att protesterna mot Trumps dekret om invandringsstopp från sju muslimska länder i själva verket är en protest mot ett demokratiskt valresultat, och därmed odemokratiskt, ansluter han sig till den ur rättighetsperspektiv ohållbara men vanligt förekommande demokratisyn enligt vilken valsegraren ska göra det hans väljare ålagt honom, oaktat innehåll och etisk halt.

Med den synen blir det också naturligt att det parti som har tretton procent av rösterna mekaniskt ska få tretton procent av makten, oberoende av vad de vill göra med den.

Under 1900-talet vägleddes Sverige av just en sådan rättspositivistisk och konstruktivistisk syn på lagstiftning grundad i filosofen Axel Hägerströms och Uppsalaskolans värdenihilism, med absolut misstro mot metafysiska postulat om människans natur och naturgivna rättigheter. Etiken har inget fäste i människan och är därför godtycklig, en följd av normer och konventioner som saknar varje form av nödvändighet. Individrättens primat är en smakriktning bland andra och inget legitimt hinder finns för att med tvångsmedel dana samhället efter rådande idéströmnings gottfinnande.

I Sverige gick det hyggligt trots detta, eftersom godtycket låg hos ett parti som befolkades av människor i en humanistisk idétradition. Det flesta socialdemokrater under partiets hegemoniska decennier var - knappast värdenihilister och relativister, även om partiets omfattande makt gjorde vad makten gör med människor, trubbar av känslan för befogenheternas gräns.

Inte heller landets befolkning var relativister. En spade var inte samtidigt en icke-spade. Dygd och anständighet var genomsyrande,

oavsett om det berodde på indoktrinering eller på att ingen indoktrinering lyckades utrota den.

Rösträtten är rimligen inte ett verktyg för underkastelse. Det väsentliga därför, om vi ska känna igen demokratin som självstyrets statsskick, är vad majoriteten eller minoriteten, den starke eller den svage, inte får göra mot människor, och vad människor inte får göra mot varandra. Sedan vidtar tolkningarna, hårklyverierna, gränsdragningarna och de verkliga bryderierna, som yttrandefriheten möjliggör öppen diskussion om och som rättsstaten har att hantera.

Godkänd dagordning, justerade protokoll och sluten omröstning i all ära, men det är inte dumt att få vara i fred också och hålla på med sitt utan att springa på behörigt utlysta möten hela tiden.

Lena Andersson författare, skribent och fristående kolumnist i Dagens Nyheter."

DN LÖRDAG 4 FEBRUARI 2017

" Niklas Orrenius: Staden är livsfarlig för svenskar, men säker för afghaner?

Det kom ett mejl i onsdags. Det började så här:
"Jag har arbetat i Afghanistan från 2012 till 2016 och har sett hur säkerhetsläget försämrats kraftigt från år till år. Mina arbetsgivare, däribland den svenska ambassaden, har fått vidta en rad säkerhetsförbättringar för att skydda sin personal. Som statlig tjänsteman kan man inte sätta sin fot utanför ambassaden utan livvakter och ett par bepansrade bilar på grund av risken för direkta attentat eller bomber. Det är förstås förvånande att samma statsmakt kan tänka sig att dumpa asylsökande i den här miljön."

När jag för fyra år sedan började på DN hade jag varit reporter på flera andra tidningar och visste ungefär vad jobbet skulle innebära. Men jag var oförberedd på en av de bästa sakerna med DN: mejlen, breven och samtalen från läsare.

DN:s läsare är speciella. Kunskapsnivån är hög, generositeten stor. Experter inom olika områden hör ständigt av sig för att fördjupa bilden av saker som stått i tidningen. Ofta tänker jag att man skulle kunna publicera mejlen rakt av, för att de är så angelägna.

Många har starka åsikter om utvisningarna till Afghanistan. Färre har besökt landet. Migrations-minister Morgan Johansson (S) har inte gjort det, berättade han när jag intervjuade honom strax före jul.

Mejlet i onsdags kom från en man som nyss lämnat en tjänst som ambassadsekreterare på den svenska ambassaden i Kabul. Han heter Johan Chytraeus, är 37 år gammal och har tidigare arbetat för EU:s polismission EUPOL i Afghanistan. Johan Chytraeus är även politiskt engagerad i Liberalerna, och sitter i partiets förnyelsegrupp för utrikes- och säkerhetspolitik.

Åren i Kabul har gett honom stora kunskaper om Afghanistan. I hans jobb på ambassaden ingick att varje tisdag briefa Sidas Afghanistan-enhet om säkerhetsläget i landet.

”Afghanistans regering har tappat kontrollen över 10 procent av landet. Ytterligare 33 procent är utsatt för väpnad konflikt mellan armén, talibangrupper samt Daesh/IS. Att utvisa tusentals afghaner till ett land i fullt krig vittnar om en ignorans som rimmar illa med de vackra högtidstal vi ofta hör i olika politiska sammanhang.”

Inget tyder på att säkerhets-läget i Afghanistan kommer att bli bättre, tvärtom.

”Varje år förlorar regeringen territorium till de väpnade taliban-grupperna och för varje år ökar antalet civila dödsoffer. Den afghanska regeringen kan i praktiken inte garantera säkerheten någonstans i landet. Flera som utvisas saknar ett nätverk i landet och tvingas till ett liv på gatan. Det enklaste sättet att snabbt försöka klara sitt uppehälle är att gå med som kanonmat i regeringsstyrkorna eller i en väpnad talibangrupp.”

Johan Chytraeus avslutar:

”Min slutsats är att Migrationsverket spelar rysk roulette med de asylsökande om man fortsätter att utvisa dem trots att graverande fakta ligger på bordet.”

Migrationsverkets experter gör en annan bedömning än Johan Chytraeus. Visst är det krig i delar av Afghanistan, men till huvud-staden Kabul är det rimligt att skicka människor. En stad som är livsfarlig för ljushyllta svenskar är betydligt säkrare om man är - afghan, bedömer Migrationsverket.

Den svenska staten och EU planerar att de närmaste åren växla upp takten när det gäller att skicka människor till Afghanistan. Polisen och Migrationsverket har nyligen stationerat varsin tjänsteman i Kabul för att hanteringen ska gå smidigare. Hela EU avser de närmaste två tre åren skicka tillbaka 80000 afghaner.

När jag intervjuade migrationsministern i december ansåg han att utvisningarna av tusentals människor till Afghanistan är ett etiskt dilemma. Därför förtjänar Johan Chytraeus skarpa varningsmejl att läsas av fler.

Niklas Orrenius niklas.orrenius@dn.se “

DN LÖRDAG 4 FEBRUARI 2017

“ Trump kritiseras för att mörka dödsoffer

USA dras djupare in i det blodiga kriget i Jemen och president Donald Trumps stab får kritik för att ha mörkat dödsoffer i en - misslyckad kommandoräd.

Byn Yakla ligger i provinsen al-Bayda i centrala Jemen, inte så långt från det forntida rike där den mytomspunna drottningen av Saba härskade. I dessa dagar kopplas Yakla ihop med USA:s president Donald Trump och hans omstridda försök att sätta en utrikespolitisk agenda.

För precis en vecka sedan genom-förde den amerikanska -flottans special-förband Navy Seal den första antiterroroperation som president Trump gett klartecken till. Målet var Yakla, där beväpnade sympatisörer till al-Qaida misstänktes hålla till. Soldaternas syfte var att tillfånga-ta en klanledare med kopplingar till terrornätverket.

Men al-Qaida-männen förvarnades om operationen och gick till motattack. En häftig eldstrid utbröt. En av soldaterna, den 36-årige sergeanten William ”Ryan” Owens, dödades och tre av hans kamrater sårades. Ett av kommandostyrkans flygplan slogs ut, en MV-22 Osprey, en av de mest avancerade flygfarkosterna inom den amerikanska krigsmakten med en prislapp på motsvarande 650 miljoner kronor.

Dessutom dödades 41 personer varav 16 civila, enligt vad jemenitiska provinsföreträdare uppger till nyhetsbyrån AFP.

Inledningsvis förnekade försvarshögkvarteret Pentagon att operationen kostat civila liv. En företrädare för militären ändrade sig senare och uppgav för tv-bolaget NBC att kvinnor och barn dödats. Bland dem en åttaårig flicka, Nora al-Awlaki, dotter till en USA-född islamist och al-Qaida-ledare som själv dödats i drönarattack i Jemen 2011.

När de dåliga nyheterna om attacken hopade sig hävdade Vita husets presschef att operationen planerats och godkänts innan presidentens tillträde, på ”gamle” -presidenten Barack Obamas tid. Det förnekas dock av Obamas topprådgivare Colin Kahl.

”Trump och hans team äger denna process och det slutgiltiga beslutet – liksom konsekvenserna”, skriver Kahl i ett twittermeddelande.

Attacken var den första USA-ledda markoperationen i Jemen på två år. Vid närmare granskning av förberedelserna till attacken i Yakla visar det sig att Donald Trump aldrig var närvarande i ”The Situation Room”, det rum i Vita huset där amerikanska presidenter planerar krigsoperationer.

Det har fått Trumps kritiker att dra paralleller till terrorattentatet i Benghazi i Libyen den 11 september 2012, då fyra amerikanska medborgare dödades. Den dåvarande utrikesministern Hillary Clinton anklagades efteråt för att ha handlat passivt och lämnat amerikaner att dö. Incidenten blev något av en käpphäst i Trumps presidentvalskampanj.

Men nu är det alltså Donald Trump som får bära hundhuvudet för att amerikanska liv offrats i Jemen.

Alldeles bortsett från Jemenkrigets- effekter på den amerikanska in-rikespolitiken pågår en oroande upptrappning av våldsamheterna.

Regeringen, som stöds av en saudiarabisk koalition uppbackad av USA, och de så kallade huthirebellerna som sägs få support från Iran, står längre ifrån varandra än någonsin.

De senaste veckorna har präglats av hårda strider, framför allt i de västra delarna av Jemen, med flera civila dödsoffer. Tidigare i veckan genomförde huthirebeller en självmordsattack i Röda havet utanför Jemens kust mot en fregatt från den saudiska flottan.

Parallellt med striderna mellan de två huvudmotståndarna stärker också terrorgrupperingarna IS och al-Qaida sina positioner i Jemen. Sunniextrema IS-terrorister har på senare tid genomfört flera självmordsattacker mot shiamuslimska helgedomar.

al-Qaida har utnyttjat det maktvakuum som det oförsonliga kriget skapat och i praktiken tagit över stora områden i centrala Jemen, enligt en ny rapport från forsknings-institutet International Crisis Group.

Erik Ohlsson erik.ohlsson@dn.se “

“Fakta. Kriget förvärras

Jemen omfattar 572 000 kvadrat-kilometer (jämförbart med Sverige samt Danmark) och har cirka 26 miljoner invånare.

Eskalerande protester mot regimen under 2011 ledde till att president Saleh avgick, och landet har sedan dess plågats av revolter.

Konflikten mellan de Iranstödda huthirebellerna från norra Jemen och landets regering späddes på under 2015. En USA-stödd -koalition ledd av Saudiarabien gick i mars 2015 in på regeringens sida i inbördeskriget, som stadigt har förvärrats. “

DN LÖRDAG 4 FEBRUARI 2017

“ Polis krävde ut dokument om Fillon

Lyon. Fransk polis krävde på fredagen ut en rad dokument från parlamentets första kammare senaten. Åtgärden är en del i utredningen kring högerkandidaten François Fillon, som anklagas för att ha anställt sin fru Penelope som assistent – utan att hon faktiskt utfört något arbete.

Ett flertal dokument ska ha lämnats ut vid fredagens polisbesök, uppger nyhetsbyrån Reuters. Exakt vad polisen sökte efter är oklart, men sannolikt handlar det om att fastställa hur länge Penelope Fillon varit formellt anställd och på vilken sorts kontrakt.

Tidningen le Canard enchainé avslöjade för en dryg vecka sedan att François Fillon – som fram till dess räknats som favorit i vårens presidentval – under sin tid i kongressen såg till att hans fru fick statlig lön på skattebetalarnas bekostnad under flera år.

Penelope Fillon var formellt anställd som assistent i parlamentet, först som Fillons medhjälpare och senare som assistent till hans ersättare. Men enligt en rad källor som franska tidningar citerar var hon i praktiken aldrig där, och verkar inte heller ha utfört några relaterade arbetsuppgifter.

Detta tycks styrkas av en videoinspelning från 2007 som visades i fransk tv i torsdags, och på vilken Penelope Fillon säger att hon aldrig arbetat som sin mans assistent.

De senaste dagarnas växande storm kring Fillon har fått flera parlamentsledamöter i hans parti Republikanerna att kräva att han ska träda tillbaka och släppa fram en annan högerkandidat.

–Jag känner mig angripen från alla flanker just nu – men jag tänker försvara mig! sade François Fillon trotsigt på fredagen, när han var på väg till ett valmöte i norra Frankrike.

Samtidigt började Nationella frontens anhängare att samlas i landets tredje stad Lyon, där Marine Le Pen håller stort kampanjmöte i helgen. Le Pen leder i opinionsmätningarna inför presidentvalet, med omkring 25 procent av väljarstödet.

Även mittenkandidaten Emmanuel Macron har gynnats av affären kring Fillon. Han ligger just nu på andra plats i opinionsmätningarna (strax före eller jämsides med Fillon). Macron håller valmöte i Lyon i helgen, i något som många tolkat som en öppen utmaning mot Le Pen. Om de båda skulle mötas i en andra och avgörande valomgång är det just nu fördel Macron.

Erik de la Reguera erik@delareguera.se “

“Bakgrund. Detta har hänt

Francois Fillons fru Penelope Fillon uppges ha fått omkring 900 000 euro (nära nio miljoner kronor) i lön för olika arbeten under en rad år.

Polisen utreder om det rör sig om förskingring av offentliga medel, eftersom en stor del av beloppet betalades ut som ersättning för arbete som assistent till Francois Fillon under hans tid i kongressen – utan att Penelope sågs till där.

Fillon hävdar att hans fru hjälpt honom på distans, och att allt är i sin ordning. “

DN LÖRDAG 4 FEBRUARI 2017

“ Trumps general i mediekriget

Om Donald Trump är överbefälhavare i ett krig mot medierna, är hon hans general. DN:s USA-korrespondent Sanna Torén Björling porträtterar fenomenet Kellyanne Conway.

Vinden får lätt fart på de öppna ytorna på The National Mall, som löper mellan Kapitolium och Lincolnmonumentet i Washington DC, och tar tag i Kellyanne Conways hår. Många i publiken har mössan ordentligt neddragen, många har väntat länge och rest långt för att delta i den årliga antiabortdemonstrationen ”March for Life”.

– Jag är en hustru. En mor. En katolik. Rådgivare till USA:s president. Och ja! *Pro-life*! inleder Kellyanne Conway från scenen, som den första talaren.

Publiken jublar.

– Det är en ny dag. En ny gryning för livet.

Demonstrationen är större än på flera år, abortmotståndet vädrar morgonluft i USA.

– Kellyanne Conway är en stark, intelligent kvinna som inte får det erkännande och den respekt som hon förtjänar – av ett enda skäl: hon är konservativ. Men vi är många som hon. Starka kvinnor som lutar åt höger, säger Venny Gonzalez.

Hon står i trängseln framför scenen och har rest från Florida. Hon bestämde sig för att åka efter att ha sett den massiva ”Womens March on Washington”demonstrationen mot Donald Trump helgen innan. Nu vill hon visa att de också kan, högerkvinnorna.

– Men jag vet hur det blir, medierna kommer att skriva att det var fler deltagare då än nu. Då ska jag säga dig att med oss här i dag är också miljontals ofödda bebisar.

Venny Gonzalez röstade på Trump men tycker att han behöver ett filter. Hon tror att Conway har just den rollen. Hon spelade inte bara en stor roll för hans seger utan är även ett bevis på att kvinnor visst kan försvara honom.

Nu kliver Mike Pence ut på scenen. Det är första gången i historien som en vicepresident talar direkt till abortmotståndarna på The National Mall.

Kellyanne Conway tackade nej när Donald Trump kort efter valet erbjöd henne ett jobb i Vita huset, till exempel som pressekreterare. Hon ville vara mamma i första hand och ett sådant jobb tillåter vare sig lediga dagar eller flextid.

Barack Obamas topprådgivare och nära vän Valerie Jarrett uppmuntrade Conway att hoppa på, hon hade själv små barn när hon började. Conway vidhöll sitt nej till en formell tjänst, men tackade i stället ja till en lösare roll – som rådgivare till presidenten.

Hon är därmed en av USA:s – och världens – mäktigaste kvinnor, och deltar i så gott som alla centrala möten och diskussioner. Och även om hon har sagt att det kanske blir mindre framträdanden nu, har hon sedan Trump installerades fortsatt att sköta en stor del av mediehanteringen.

Det handlar inte enbart om att försvara presidenten själv. När Kellyanne Conway i en tv-intervju för drygt två veckor sedan introducerade begreppet ”alternativa fakta” var det i ett försvar av pressekreterare Sean Spicer, som dagen innan hade hävdat att ingen presidentinstallation någonsin lockat så stor publik. Pressbriefingen dominerade nyhetsflödet. Ett dygn senare spreds Conways version av ”fakta” som eld på fnöske.

Om Donald Trump är överbefälhavare i ett krig mot medierna, är Kellyanne Conway hans general.

USA fick inte sin första kvinnliga president, men i stället bröts en annan gräns i och med förra årets val: aldrig förr har en kvinna lett en presidentvalskampanj till seger.

Hon rekryterades i augusti, men hade redan ägnat valåret åt politik – för en annan kandidat, den ideologiskt hårdföre Texassenatorn Ted Cruz, och den politiska organisation som stöttade hans kampanj. Som Cruzanhängare hade hon varit ytterst kritisk till Trump, men det hindrade inte att hon kunde styra om sympatierna. Samma sak skedde med SuperPac, insamlingsorganisation, som hon hade jobbat för och som nu också ställde sig på Trumps sida.

Personkemin emellan dem stämde, enligt den förre republikanske talmannen Newt Gingrich (och han känner dem båda sedan gammalt). Hon inbillade sig inte att hon kunde förändra Trump, en 70-årig miljardär som just hade slagit ut 16 konkurrenter i kampen om nomineringen.

I stället avslutade hon sitt första möte med Trump med att förklara att hon inte såg honom som sin jämlike, och inte avsåg att kalla honom vid förnamn. Utan ”Mr Trump”.

Kellyanne Conway är uppfostrad av kvinnor på 1970-talet. Ändå blev hon – har hon själv påpekat – överraskande nog djupt konservativ.

Hon föddes 1967, som Kellyanne Fitzpatrick, och växte upp i Atco, New Jersey. Mamman arbetade på bank, pappan var lastbilschaufför. Föräldrarna skilde sig när Kellyanne var tre år, och flickan bodde med sin mamma, sin mormor och två ogifta mostrar; familjen var katoliker, med italienskt påbrå.

Åtta somrar i rad arbetade hon som blåbärsplockare i Hammonton, New Jersey, där hon lärde sig ”allt om livet och affärer”.

Kellyanne tog examen med högsta betyg i statsvetenskap och juridik från fina universitet och grundade sitt eget bolag 1995, med opinionsmätningar och konsulttjänster som bas. Kunderna utgjordes av en blandning av högerpolitiker (som Newt Gingrich, men också vicepresidenten Mike Pence, som då var kongressledamot), konservativa organisationer som vapenlobbyn NRA och tankesmedjan Heritage Foundation och kommersiella bolag som American Express och Vaseline. Hon började medverka i tv, som kommentator och analytiker, och arbetade för republikanska politiker.

Maken George Conway är en konservativ advokat som, kan man notera, hade en aktiv roll under rättsprocesserna mot Bill Clinton på 1990-talet. De har fyra barn.

De första kontakterna med Trump fick de 2006, när paret flyttade till Trump World Tower, mitt emot FN-byggnaden i New York. Där satt Kellyanne Conway i bostadsrättsföreningens styrelse och ofta dök fastighetsägaren, numera världens mäktigaste man, själv upp på mötena.

När Kellyanne Conway togs in i Trumps kampanj var det utfallet av en maktkamp i hans närmaste krets.

Under våren hade den dåvarande kampanjchefen Corey Lewandowski försökt muta in ett allt större revir, vilket hade börjat irritera Trump. När strategen Paul Manafort togs in, eskalerade spänningarna och Lewandowski åkte ut.

Men det gjorde Manafort också, i augusti, efter att ha hamnat på kollisionskurs med Trump.

Den som fick Trump att ta in Steve Bannon i laget var, enligt The New Yorker, Robert Mercer, en förmögen konservativ donator som också var den som stått bakom Ted Cruz organisation. Mercer hade tidigare gett pengar även till Bannons yvigt högerpopulistiska sajt Breitbart.

Mercers dotter Rebekah är en inflytelserik konservativ filantrop – och god vän med Kellyanne Conway.

När Kellyanne Conway tackade ja till erbjudandet om att bli Trumps kampanjchef konstaterade hon frankt att han befann sig i underläge i förhållande till Hillary Clinton, men att det gick att vända det sjunkande skeppet.

Från start fick Kellyanne Conway en synlig roll. Under hela hösten försvarade, förklarade, tonade ned, justerade och förändrade hon Trumps uttalanden – för att nå ut med vad han *egentligen* menade.

När en videoupptagning avslöjades där Trump skryter om sexuella erövringar och vilka friheter han ansåg sig kunna ta med kvinnor, sa Conway visserligen att hon i enrum hade sagt till honom vad hon tyckte, men utåt försvarade hon sin chef. Hon insisterade på att USA:s väljare inte skulle låta sig vilseledas av videon, utan ge sitt stöd till den enda som kunde skapa jobb i USA: Trump.

Tre veckor efter valet inleder Conway en konferens i regi av Center for Politics vid University of Virginia, i Washington DC med att berätta om de överväganden som hon, och Trumpkampanjen, hade gjort under hösten och som bidrog till segern. Under frågestunden undrar en ung kvinnlig student hur Conway, som kvinna och mor, kan rättfärdiga vad som tycks vara en beskrivning av sexuella övergrepp.

Hon ser kanske lite spänd ut där hon står vid mikrofonen, men frågan är skarpt formulerad och får applåder.

– Ingen kan i alla fall tvivla på den politiska övervikten hos den här publiken, säger Kellyanne Conway med ett leende, men biter av:

– Det du säger har sagts säkert 10 000 gånger, på tv, i reklam på internet. Vet du inte hur de amerikanska kvinnorna svarade? Vad de röstade på? Hillary Clinton borde ha haft ett övertag bland kvinnor på minst 62 procent. Det hade hon inte, för folk var trötta på Clintons. … Det du säger, det är ett argument som inte kommer att skapa ett enda jobb.

– Du, fortsätter hon med blicken riktad mot studenten, du försöker göra nyheter av ”sexuella övergrepp”. Det är beklagligt – men det spelar ingen roll, för vet du vad? Donald Trump blev vald till president.

Trots en uppväxt i ett kvinnodominerat hem, hög utbildning och en framgångsrik karriär kallar sig Kellyanne Conway inte feminist – utan ”postfeminist”. Hon föredrar att se sig som en av de kvinnor som är ”en produkt av sina val, inte ett offer för sina omständigheter”, som hon säger till The Washington Post. I många intervjuer återkommer hon till att hon i första hand vill vara en bra mamma, och att det är en känsla hon delar med många kvinnor i USA. Abortmotståndare har hon varit i många år, ”jag tillhör en generation som är uppvuxen med ultraljud: vi känner igen liv när vi ser det”.

Installationen av Donald Trump sammanföll med Kellyanne Conways 50-årsdag. Hon deltog i högtidligheterna i klädd en 3 600-dollarsdräkt av Gucci, och kunde samma dag flytta in i sitt nya arbetsrum – ett kontor som tidigare tillhört Obamas topprådgivare Valerie Jarrett.

Och Conway har fortsatt försvara uttalanden som fällts av Trump och hennes kolleger i tv:

– Varför tas allting ordagrant? Varför kan ni inte fria hellre än fälla? Ni går alltid efter vad som kommer ut ur hans mun, i stället för att se vad som finns i hans hjärta, uppmanar hon journalisterna, som, menade hon, hela tiden letar fel.

Och förra veckan försvarade hon i Fox News chefsstrategen Steve Bannon, som i en intervju uppmanat medierna att ”hålla käften och lyssna”. Förstår hon, undrar programledaren, hur kränkande sådana kommentarer är?

Conway vänder på resonemanget och säger att hon vet precis hur det är att inte bli tagen på allvar – under en kampanj där ingen tror att ens kandidat kan vinna.

– Bra dagar blev vi ignorerade, men för de mesta blev vi hånade. … Vad min kollega Steve Bannon säger är: varför pratar och lyssnar ni inte mer på Amerika? Det borde ni ha gjort.

Kellyanne Conway säger att hon tror på en fri press, att hon alltid ställer upp på intervjuer och inte har sovit på en månad. Hon irriterar sig på att ingen av alla tyckare, som uppenbarligen hade fel om valresultatet, har fått kicken.

Tills vidare kommer Kellyanne Conway att veckopendla till Washington från
Alpine, New Jersey, men på sikt räknar familjen med att flytta till DC.

Julie Mason, mångårig politisk journalist och värd för radioprogrammet ”The press pool”, ser Kellyanne Conways status som fortsatt hög: med tanke på att Donald Trump tittar mycket på tv är det ett tecken på stort förtroende att han vill se henne ofta i rutan, särskilt i jämförelse med hennes manliga kolleger i den innersta kretsen.

Men makt och hierarkier har en tendens att förändras snabbt i Vita huset.

Under den här presidenten är flyktigheten större än vanligt.

Sanna Torén Björling sanna.bjorling@dn.se “

“Rådgivare till president Donald Trump.

Född 20 januari 1967.

Uppvuxen i New Jersey.

Utbildad på Trinity University, Oxford och George Washington University.

Gift, fyra barn.

Var kampanjchef för Trumps valkampanj från den 17 augusti.

Drev tidigare ett konservativt opinionsmätningsbolag med bland annat inriktning på kvinnliga konsumtionsmönster, men också med många politiska kunder.

Bor i Alpine, New Jersey, men är på väg att flytta till Washington.

Författare till boken ”What women really want”, tillsammans med Celinda Lake.

Donald Trumps innersta krets

Steve Bannon. Chefsstrateg. Grundare av den högerpopulistiska sajten Breitbart. Den som anses ha drivit Trump i en råare populistisk riktning. Sitter även i Trumps nationella säkerhetsråd.

Jared Kushner. Gift med Trumps dotter Ivanka. 36 år, affärsman, men nu rådgivare till sin svärfar i Vita huset. Anses ha stort inflytande över Trump, både i fråga om policy-frågor och utnämningar.

Reince Priebus. Stabschef i Vita huset. Har en bakgrund bland annat som ordförande i Republikanernas högsta ledning, och har ett brett politiskt nätverk.

Michael Flynn. Nationell säkerhetsrådgivare. Pensionerad general. Sitter också i Trumps nationella säkerhetsråd. Har undersökts för sina kontakter med Ryssland, som han också talat väl om. “

DN SÖNDAG 5 FEBRUARI 2017

“Peter Wolodarski: Trump börjar med angrepp på medier, domare och kritiker.

Ge upp tanken på att Donald Trump är en annan person än den han är. Det enda som kan hejda honom är olika typer av hinder och kostnader.

Australien är en av USA:s närmaste allierade. Som ett av fem länder i världen – de så kallade ”fem ögonen” – delar man på mycket känslig underrättelseinformation. Det brukar sägas att det strategiska samarbetet mellan Washington och Canberra är viktigare än på länge, med tanke på Kinas framryckningar i Asien.

I veckan talade Donald Trump i telefon med Australiens premiärminister Malcolm Turnbull.

Det borde ha varit ett respektfullt samtal. Det utvecklades i stället till ett haveri.

Dialogen skulle ha pågått en timme men avslutades hastigt av Trump efter 25 minuter, enligt Washington Post. Den amerikanske presidenten ska ha sagt att han talat med fyra ledare i världen samma dag – inklusive Rysslands president Putin – och att detta var ”det värsta samtalet med råge”.

Orsaken? Under president Obamas tid kom USA överens med Australien om att ta emot ungefär 1 250 flyktingar. De har i mer än tre

år varit strandsatta på två avlägsna öar i Stilla havet under vedervärdiga omständigheter. New York Times medarbetare Roger Cohen har besökt flyktingarna, de flesta muslimer från Mellanöstern.

Cohen beskriver en miljö där människor tagit livet av sig och dött eller dödats, därför att de inte fått ett mänskligt omhändertagande.

Barack Obama försökte hjälpa Australien att ta sig ur en ovärdig situation, och erbjuda skydd åt ungefär hälften.

När Donald Trump fick veta detta blev han ursinnig. ”Den värsta dealen någon-sin”, kallade han uppgörelsen enligt Washington Post.

På Twitter lade Trump till, i upprörd ton, att USA gått med på att ta emot ”tusentals olagliga flyktingar” från Australien.

I verkligheten var flyktingarna varken olagliga eller tusentals. Men de var i huvudsak muslimer, den saken är sann, och det är ju FEL i Donald Trumps versala tankevärld. Att sträcka ut en hand till nödställda, även om de lever under humanitärt vidriga omständigheter, är ju ett uttryck för USEL förhandlingsteknik.

Telefonsamtalet med Australiens premiärminister gick inte bra. Enligt australiensiska Sky News bet Malcolm Turnbull ifrån när Trump började veva:

”Malcolm Turnbull anser att Trump är en mobbare. Om ska du konfrontera en mobbare måste du mobba tillbaka … Han satt inte tyst och lät sig inte läxas upp”, enligt tv-kanalen (Trump har i efterhand gjort gällande att hela uppståndelsen är skapad av ”fejkmedier”).

Donald Trump har nu varit president i två veckor och kandidat sedan sommaren 2015. Hans handlingsmönster är tydligt, och ingen borde längre överraskas av hur han agerar. Ty han beter sig på samma ovärdiga och despotiska sätt som tidigare.

Han utövar makt genom att gorma. De som inte lyder åker ut, precis som i hans fastighets- och hotellimperium. Familjen står honom närmast, övriga arbetar på nåder. Beröm, uppmärksamhet och smicker kan snabbt få Trump att ändra attityd, åtminstone tillfälligt.

De som ifrågasätter eller säger emot målas ofta ut som fiender snarare än kritiker. Medier ska hålla käft, demonstranter avfärdas som ”professionella anarkister, ligister och betalda demonstranter”. Obamas avgående justitieminister har ”förrått” USA, när hon säger att Trumps flyktingstopp är olagligt och därför inte möjligt för justitiedepartementet att försvara. En -federal domare, tillsatt under -president George W Bush, som underkänner presidentens exekutiva order på legala grunder beskrivs av Trump som en ”så kallad domare”. Ja, den ende som tar folkets intressen på allvar är den så kallade store Donald.

Tycker ni att jag överdriver? Följ vad presidenten skriver på Twitter, se vad han sagt i över ett och ett halvt år. Detta är en person där avståndet mellan tankar, ord och handling är kort, där narcissism paras med humörsvängningar och twitterutbrott på morgonen.

Det enda som hittills dämpat Trump är olika typer av hinder, som är svåra att ta sig förbi.

Premiärminister Turnbull kastade ut ett sådant. Flera federala domstolar gjorde detsamma, när Trumps invandringsstopp skärskådades juridiskt. Sviktande popularitet är en annan broms och där har den nye presidenten redan samlat ihop till svårigheter.

USA:s demokrati står inför en historisk prövning – klarar det konstitutionella systemet att balansera en auktoritär och maktfullkomlig president? Hur länge orkar medierna stå pall?

Europa bör dock redan dra ett antal skarpa slutsatser.

För det första – ge upp tron att vi kan lita på Trumps USA nästa gång en kris bryter ut. EU:s ledare bör göra sitt bästa för att upprätthålla den transatlantiska länken, men Europa kan inte räkna med att alliansen håller i ett skarpt läge.

Vi måste själva ta ansvar för vår säkerhet och stå upp för mänskliga rättigheter. Och vi måste göra det genom ett nära samarbete mellan Europas demokratier. Det är viktigare än någonsin.

För det andra – ta Trump på orden och inse att han önskar att göra affärer. Den nye amerikanske presidenten vill att Europa lever upp till tidigare militära åtaganden och att Natos medlemsländer avsätter 2 procent av BNP till försvaret. Han vill dessutom använda Nato för att bekämpa terrorism.

Kraven är inte orimliga. Europa skulle kunna gå Trump till mötes på dessa punkter, och som motprestation kräva att USA vårdar Nato, ger upp alla försök att undergräva EU och håller Ryssland stången, när landet bryter mot folkrätten.

Det senare skedde faktiskt i torsdags. Trumps nya FN-ambassadör fördömde då det ryska agerandet i östra Ukraina.

Donald Trump kommer inte att förändra sin personlighet. Men han kommer att gå på minor och möta motstånd. Förr eller senare behöver han hjälp. Den som inte har några vänner i världen får svårt att klara sig.

Vi måste vara smarta, brukar Donald Trump säga.

Precis det rådet bör Europas -ledare tillämpa. Var smarta, minska de internationella skadorna av Trumps framfart och kompromissa inte med demokratiska grundvärderingar.

Peter Wolodarski twitter.com/pwolodarski Chefredaktör “

DN SÖNDAG 5 FEBRUARI 2017

“Duellen i Lyon rivstartar den laddade valrörelsen

○ Rysaren i gång. De två kandidaterna som just nu ser starkast ut inför presidentvalet i Frankrike i april har kickoff i Lyon.
○ Le Pen lanserar valmanifest. Extremhögerns kandidat vill lämna EU och införa en straffskatt för utländska anställda.
○ Oberoende kandidat. Den förre ekonomiministern, 39-åriga - Emmanuel Macron, stiger i opinionen och entusiasmerar mitten-väljare.

Lyon.
”Marine, Marine, Marine…” ekar ropen taktfast när Nationella frontens ledare Marine Le Pen kommer gående in i kongressalen. Kameror smattrar när hon vänder sig om och vinkar till anhängarna, och applåderna och slagorden lägger sig inte förrän hon har satt sig ned på första raden.

På den stora skärmen i bakgrunden tronar hennes kampanjmotto: ”I folkets namn”.

Det är med växande självförtroende som den franska extrem-högern håller kickoff i Lyon, landets tredje största stad.

Den kandidat som fram till nyligen var storfavorit i presidentvalet, den traditionella högerns François Fillon, har dragits in i en allt mer svårhanterad korruptionsskandal, och i de senaste opinionsmätningarna har Marine Le Pen tagit ett klart grepp om ledningen inför -första valomgången, som hålls i april.

Mer än två månader återstår visserligen till valdagen – men i Nationella fronten är man övertygade om att partiets tid är kommen.
– Frankrike är fullständigt nere i skiten. Och den enda som kan leda oss på rätt väg är Marine Le Pen. Med hennes talang, motivation och trovärdighet kan vi vända på det här, säger den 27-årige lastbils-chauffören Aurelien Royere, som åkt till Lyon från sitt hem i Bordeaux.

Liksom för så många andra av de flera tusen andra tillresta aktivisterna här är invandringen och Europeiska unionen Aurelien Royeres stora hatobjekt. Och han ser fram mot Le Pens linjetal på söndagen.
– Jag tror det här blir spännande. Vi måste lämna EU och se till att vi hjälper våra hemlösa innan vi försöker hjälpa utlänningar! säger Aurelien Royere.

På lördagen lanserade Le Pens kampanj ett valmanifest med 144 punkter, som bland annat innehåller förslag om att göra det lättare för medborgare att tvinga fram folkomröstningar, förslag om att lämna euron och i förlängningen hela EU-samarbetet, och ett införande av en straffskatt på upp till 10 procent för alla utländska arbetare.

– Det är en bra idé med en straffskatt. För när kylskåpet är nästan tomt ser du först till att föda din familj, sedan dina vänner, grannar och först därefter de du inte känner alls. Och vår familj är de franska medborgarna, säger Aline Bertrand, som till vardags sitter i kommunfullmäktige i Toulon i södra Frankrike.

Hon har varit aktiv i Nationella fronten sedan 2013, då hon återvände till Frankrike efter fyra år i Kanada.

– Jag såg att ingenting hade förbättrats med François Hollandes socialistregering, och att arbetslösheten var fortsatt hög. För mig är lösningen att sätta nationen först, och att värna vår franska identitet och statens suveränitet. Allt annat i politiken bygger på det, säger Aline Bertrand.

Hon förnekar att Nationella fronten fortfarande skulle domineras av rasistiska och ultranationalistiska idéer, som de Marine Le Pens far Jean-Marie Le Pen torgförde så sent som i början av 2000-talet.
– Det är bara en svartmålning, som våra fiender ägnar sig åt. De är rädda för oss, så enkelt är det, säger Aline Bertrand.

När DN går runt och talar med andra tillresta aktivister för Nationella fronten möts vi dock snabbt av kommentarer som tyder på att en del gräsrötter inte har lämnat det rasistiska arvet bakom sig.
– Jag har alltid stöttat partiet. Vi måste skydda vårt Frankrike från invandringen. Men ditt folk, det svenska, det är ett högt stående folk! säger en kvinna, som inte vill uppge sitt namn.

En helt annan stämning råder i andra änden av Lyon, där Emmanuel Macron – den andra ledande kandidaten i presidentvalet – håller valmöte på lördagen.

Om Nationella fronten valt att ha sin kick-off här för att Lyon en gång var gallernas huvudstad, har Macron valt att komma hit för att han ser staden som ett exempel på framgångsrik mittenpolitik.
– Nationella fronten talar inte i folkets namn, de talar i faderns, dotterns och dotterdotterns namn, säger Macron, och syftar på politikerna i klanen Le Pen.

Stämningen i idrottsarenan påminner om ett väckelsemöte. Fler än tiotusen har kommit för att lyssna på denne 39-årige före detta ekonomiminister som har lanserat sin egen rörelse ”En Marche” (Framåt!) och lockat många unga mittenväljare.

– Han ger ett kompetent intryck, och så är han yngre än de andra och agerar mer naturligt. Jag gillar att han talar så mycket om jämställdhet mellan kvinnor och män, säger studenten Alice Perrin.
Bland de franska flaggorna i folkhavet vajar många EU-flaggor – något man annars sällan ser på franska valmöten. Anledningen: Macron är den ende av kandidaterna som är öppet EU-vänlig.

– Jag vill se en ny europeiskt försvarsallians, med Frankrike och Tyskland i spetsen, säger Emmanuel Macron från scenen – och får starka applåder.

I valrörelsen har han dock fått kritik för att inte ge tydliga besked i andra områden av sin politik. Då han inte räknats som favorit i valet, har många av hans anhängare accepterat det.

Men med François Fillons kampanj på knäna är det på väg att ändras. På lördagskvällen blev Macron också en smula mer konkret:
2 procent av BNP ska avsättas till försvarsutgifter och han vill införa en reformerad arbetslöshetsförsäkring.

–Jag måste säga att jag ändå är lite skeptisk till Macron, för det är sant att han inte har varit särskilt konkret. Men jag är ändå beredd att ge

honom en chans, för jag vet inte vem annars jag skulle rösta på, säger 19-åriga Hannah Schiffmann.

Erik de la Reguera erik@delareguera.se “

“Fakta. Så går valet till

Frankrikes president är landets statschef, militärens överbefäl-havare och har ansenlig realpolitisk makt. Presidenten väljs på fem år.

Landets sittande president François Hollande meddelade i -december förra året att han inte ställer upp för omval.

Presidentvalet hålls den 23 april i år. Om inte någon av kandidaterna får 50 procent eller mer av rösterna, kommer en andra och avgörande omgång att hållas mellan de två främsta kandidaterna den 7 maj.

Fakta.

Opinionsläget

I de senaste mätningarna leder Marine Le Pen med omkring 25 procent av väljarsympatierna. Hon är dock en mycket polariserande politiker, så den kandidat som går vidare till en andra omgång och får möta Le Pen i den tros ha en relativt god chans att ta hem slutsegern.

I nuläget ligger Emmanuel Macron och François Fillon kring 21 procent och Benoît Hamon på 18 procent, medan Jean-Luc -Mélenchon har knappt 10 procent.

Skandalerna

Såväl François Fillon som Marine Le Pen har de senaste veckorna anklagats för att ha skott sig på det offentligas bekostnad.

Fillon var fram tills nyligen storfavorit till segern. Sedan det avslöjats att hans fru fått miljontals kronor i statlig lön för arbete som Fillons assistent, trots att det är oklart om hon verkligen utfört något arbete, har dock krav höjts på att han ska träda tillbaka.

Marine Le Pen har vägrat betala tillbaka 300 000 euro (nära tre miljoner kronor) som hon fått för att avlöna personal i EU-parlamentet, men som gått till kampanjarbete i Frankrike – i strid med EU:s regler.

Internationell uppmärksamhet

EU:s framtid står på spel i valet, då Le Pen är djupt kritisk till unionen. Hon vill anordna en folkomröstning och förespråkar själv en ”Frexit”.

Även Ryssland har en framskjuten roll. Samtliga ledande kandidater förutom Hamon förespråkar någon typ av närmande till den ryske presidenten Vladimir Putin.

Längst går Marine Le Pen, vars parti tidigare fått ett fördelaktigt lån av en rysk bank. I veckan kallade Le Pen EU-sanktionerna mot Ryssland för ”korkade”, samtidigt som hon också sade sig vara en varm anhängare av Donald Trump. “

DN SÖNDAG 5 FEBRUARI 2017

“ Nationalism mot globalisering i valet som följs av hela Europa

När Marine Le Pen i dag håller sitt -stora tal i Lyon drar valrörelsen i gång på -allvar. Mycket står på spel: Om Frankrike får en radikal nationalistisk president kan hela EU-projektet falla samman och idén om universella mänskliga rättigheter förlora mycket av sin kraft globalt.

Lyon.
Tatueraren My Ahn ser ilsket upp med nålen i sin hand.
– Det har varit fem år av kvali-ficerat skitsnack! Medan en massa saker sker i det fördolda, rapporterar ni i medierna bara om Hollandes älskarinna och om hbtq--rättigheter och sådant tjafs, säger hon och vänder tillbaka blicken mot kundens arm.

Kelly Bernard, som också jobbar i den här lilla tatuerarsalongen i norra Paris, fyller i:

– Det gör detsamma om det är Hollande eller någon annan proffspolitiker som sitter vid makten. De skyddar oss inte, de stoppar inte terroristerna, de bara släpper in fler och fler ...

Jag har hört den sortens formuleringar förut och vet vart de -brukar leda. Så jag ställer frågan på en gång: Tänker de rösta på Marine Le Pen i vårens presidentval?

Kelly Bernard vrider lite på sig innan hon svarar:

– Jag vet inte. Hon har nog ingen chans, så jag tror inte att jag kommer att rösta alls.

Det är den tvekan som Nationella frontens kandidat Marine Le Pen hoppas kunna förvandla till segervittring bland sina anhängare efter helgens stormöte i Lyon.

Den 48-åriga Le Pen leder just nu i opinionsmätningarna inför presidentvalet. Hon har 25 procent av väljarsympatierna, klart före den traditionella högerns kandidat François Fillon och mittenkandidaten Emmanuel Macron, som båda har stöd av omkring 20 procent.

I en andra och avgörande omgång – en sådan hålls om ingen av kandidaterna får mer än 50 procent i den första – talar det mesta dock fortfarande för att Le Pen blir besegrad, oavsett om det blir Fillon eller Macron hon ställs mot.

I Lyon ska Le Pen försöka över-tyga sina anhängare om att det är allvar den här gången. Att president-posten faktiskt är inom räckhåll. Att det nu till slut är skörde-tid för Nationella fronten, efter sex långa år av tålmodig och en ibland, för de mest radikala, smärtsam anpassning av partiprogram och retorik.

Sedan hon blev partiledare 2011 har Marine Le Pen fört Nationella fronten steg för steg bort från fadern Jean-Marie Le Pens öppna antisemitism, stockkonservativa katolicism och tal om högre och lägre stående ”raser”.

I dag betonar partiet nationell identitet, statlig kontroll av offentliga religionsuttryck (om än i synnerhet när det gäller muslimer) och den franska statens historiska rötter.

Från faderns besatthet av kamp mot kommunismen har Marine Le Pen gått till att fokusera på det hon ser som vår tids stora totalitära hot: överstatliga strukturer som EU och radikal islamism.

Från faderns tal om ”repatriering”, deportering av alla med utländsk bakgrund, har Marine Le Pen gått till att tala om invandringsstopp, hårdare medborgarskapslagar och kamp mot globalisering.

– Det har skett en ompaketering av budskapet, på ett sätt som till viss del påminner om Sverigedemokraternas utveckling sedan 1990-talet. I Nationella frontens fall innebär det i praktiken att man -säljer nästan samma sak som tidigare, men på ett sätt som är politiskt gångbart i en bredare opinion, -säger Jean-Yves Camus, en av världens ledande experter på fransk extremhöger.

Strategin har gett blandade resultat. Nationella fronten har legat stadigt över 20 procent i opinionen i flera år, men de stora valframgångarna har uteblivit. Så sent som i lokalvalen i december 2015 misslyckades Nationella fronten med att ta makten i två regioner som partiet då hoppades vinna i.

– Problemet för Le Pen är att även om hon har vidgat sitt stöd i befolkningen, så är det fortfarande omkring 60 procent av väljarna som säger att de absolut inte kan tänka sig att rösta på henne, säger Jean-Yves Camus.

Å andra sidan har de övriga partierna tvingats anpassa sig till Nationella frontens agenda och problemformuleringar.

– Det är ofrånkomligt så att när ett parti som Nationella fronten ligger kring 20–30 procent i opinionen under så lång tid, så påverkar det hela det politiska landskapet. Även om det inte vinner valen, så vinner dess verklighetsbeskrivning mark.

Marine Le Pen har förberett den franska myllan. Var och varannan fransk politiker – såväl till höger som till vänster – talar i dag om patriotism och nationell identitet i termer som ibland låter misstänkt lika hennes egna.

Delvis är det givetvis en följd av de blodiga attentat som inträffat på fransk mark de senaste åren och Frankrikes militärinsats mot terrororganisationen Islamiska staten (IS) i Syrien och Irak.

Men det franska politiska schackbrädet påverkas också av politiska trender i omvärlden, och i synnerhet av det senaste årets händelser i Europa och USA.

När första omgången i presidentvalet hålls den 23 april är det på dagen tio månader sedan en majoritet av de brittiska väljarna röstade för att lämna EU, och drygt tre månader sedan Donald Trump tillträdde som amerikansk president.

Marine Le Pen hoppas att det ska ge henne medvind och proklamerar gång på gång att hon är en del av en ny nationalistisk våg som kommer att förändra världen.

Hon går till val på att anordna en folkomröstning om EU-medlemskapet och förespråkar själv en ”Frexit” (ordet är en

sammanslagning av ”Frankrike” och ”Exit”) – något som skulle kunna bli slutet för hela EU-samarbetet.

– I talet i Lyon tror jag att hon kommer att skärpa tonen ytterligare. Framstå som tuffare än tidigare. Jag tror faktiskt att hon kommer att försöka låta mer som Donald Trump från och med nu, säger Jean-Yves Camus, som följt Nationella fronten sedan grundandet 1972.

Camus förväntar sig att Le Pen trycker på tre huvudsakliga frågor:

1 Fler folkomröstningar – bland annat om EU-medlemskapet – för att ta makten från eliten och ge tillbaka den till det franska folket.

2 En kraftig minskning av antalet parlamentsledamöter, också det för att ge det folkvalda parlamentet en bredsida.

3 Ett förslag om en straffskatt på utländska medborgare som arbetar i Frankrike – vilket enligt Le Pen skulle kunna bekämpa arbetslösheten som envist hängt kvar kring 10 procent under François Hollandes år vid makten.

–Det här sista förslaget är långt-ifrån moderat. Marine Le Pen verkar tänka sig att en skatt på utländsk arbetskraft införs efter att landet lämnat EU, vilket i så fall skulle slå direkt mot alla EU-medborgare i landet, säger Jean-Yves Camus.

Valet följs noga i regeringspalats runt om i Europa, där den stora -frågan är just hur Frankrikes roll i Europa och i resten av världen kommer att påverkas.

Det gäller inte minst landets inställning till Rysslands president Vladimir Putin.

Marine Le Pens parti har tidigare fått ett stort lån av en ryskägd bank, även om hon på senare tid klagat över att pengarna sinat även där.

I en CNN-intervju i veckan sade Le Pen att Krim-halvön, som Ryssland annekterade 2014, ”alltid varit ryskt” – och att EU:s sanktioner mot Putins regering är ”rena dumheter”, som hon menar aldrig kommer att få önskad effekt.

Bertrand Badie är professor i -internationella relationer vid -universitetet Scienses Po i Paris. Han betonar att Le Pen inte är ensam om att vilja se ett närmande till Ryssland, även om hennes ståndpunkter är de i särklass mest extrema.

Fyra av de fem främsta kandidaterna har i själva verket gjort -uttalanden som tyder på att de vill närma sig Ryssland, och åtminstone tre av dessa kan räknas som -”nationalistiskt orienterade”, -menar Badie.

–Det finns en ny konfliktlinje i fransk utrikespolitik: den som går mellan de som förespråkar en mer nationalistisk, oberoende linje och de som tror på fortsatt globalisering och på allians med västmakterna. Till de förstnämnda hör inte bara Marine Le Pen, utan också högerns François Fillon och vänsterkandidaten Jean-Luc Mélenchon, säger Badie, som dock lägger till att -motiven skiljer sig åt mellan kandidaterna.

Fram till alldeles nyligen var François Fillon favorit i det franska presidentvalet. Han vill få fart på Frankrikes hjul genom en ekonomisk chockterapi, som bland annat skulle kapa 500 000 jobb i offentlig sektor. Samtidigt har han använt sig av en påtagligt nationalistisk retorik, som betonar patriotism och vänder sig mot invandring.

Det senare har bland Fillons närmsta anhängare setts som ett nödvändigt ont för att kunna neutralisera Le Pen och vinna över en del av de konservativa katolska väljarna.

Men en misstänkt korruptionsskandal har skakat Fillons kampanj de senaste veckorna. Han misstänks ha slussat miljontals kronor i offentliga medel till sin fru, Penelope Fillon, utan att hon utfört de arbetsuppgifter som hans assistent i parlamentet, vilket lönen var avsedd för.

Fransk polis har inlett en förundersökning och går det så långt som till åtal är Fillons kandidatur definitivt över.

I ett Paris som surrar av rykten finns det de i diplomatkretsar som misstänker att Ryssland kan ligga bakom skandalen kring Fillon, för att försöka gynna Le Pen. Själv talar Fillon dock indignerat om en ”institutionell statskupp”, orkestrerad av vänstern.

I veckan har röster höjts inom hans högerparti Republikanerna för att han ska stiga åt sidan – något som gött spekulationer om att expresidenten Nicolas Sarkozy eller den förra premiärministern Alain Juppé kan vänta i kulisserna.

Om Fillon trots allt tar sig vidare till en andra valomgång och där får möta Le Pen, kan han få svårt att med trovärdighet hävda att det måste till sparåtgärder – eftersom han själv alltså tycks ha hanterat offentliga medel på ett minst sagt tveksamt sätt.

Le Pen har också rört sig mer i protektionistisk riktning, antagligen för att försöka vinna över vänsterns arbetarröster.

Den som hittills gynnats tydligast av Fillons kris är dock en annan kandidat, som även han är på plats i Lyon i helgen: Emmanuel Macron.

Macron är en 39-årig före detta ekonomiminister, som förra året lämnade regeringen och bildade sin egen rörelse: ”En Marche” (”Framåt!”).

Det innebär att han inte har något starkt valmaskineri i ryggen, men också att hans påstående att han ”varken är höger eller vänster” framstår som mer trovärdigt.

Macron är inte lika radikalt liberal i den ekonomiska politiken som Fillon, men han står stadigt i mitten och verkar se positivt på att avreglera arbetsmarknaden och genomföra reformer liknande de som Sverige drev igenom under krisåren på 1990-talet.

Han är också en av få kandidater som har EU-flaggor vajande när han talar på valmöten.

Bakom honom jagar Socialistpartiets Benoît Hamon, som nyligen vann vänsterns primärval och har tredubblat sitt stöd på bara en månad – sannolikt tack vare exponeringen i tv-debatterna, men också för att han lyckats framstå som någorlunda nytänkande i det krisdrabbade, regerande Socialistpartiet.

François Hollande meddelade i december att han inte ställer upp för omval, på grund av historiskt låga popularitetssiffror. Men Hamon har lyckats vända det till sin fördel, eftersom han lämnade Hollandes regering redan 2014, i protest mot den högergir som gjordes då.

Bland många unga socialister har Hamon fått något av rockstjärne-status, på grund av sina oortodoxa förslag om medborgarlön på 750 euro i månaden (omkring 7 000 kronor) till varje vuxen fransman, legalisering av cannabis och en skatt på robotar.

Han har dock fått kritik för att inte på ett rimligt sätt kan förklara hur medborgarlönen ska finansieras. Och om han ska ha en reell chans måste han troligen övertyga Jean-Luc Mélenchon att dra tillbaka sin kandidatur. Mélenchon, som stöds av bland annat det franska kommunistpartiet, har stöd av omkring 10 procent av väljarna, vilket i nuläget ser ut att vara ungefär det som skiljer Hamon från att ta sig till andra omgången.

Samtal väntas inledas inom kort mellan de tu – men Mélenchon lär inte sälja sig billigt. Även han är för övrigt i Lyon i helgen, där han -hoppas kunna framställa sig som Marine Le Pens främste utmanare på vänsterkanten.

Få bedömare vågar spekulera i vad som skulle hända i Frankrike om Marine Le Pen lyckas ta sig hela vägen till Elyséepalatset. Men Michel Eltchaninoff, som har skrivit boken ”I huvudet på Marine Le Pen” (”Dans la tête de Marine Le Pen”), säger till DN att han fruktar att det skulle innebära en allvarlig kris för idén om universella mänskliga rättigheter i såväl Frankrike som i resten av världen.

–Marine Le Pen ser detta som en vändpunkt i historien. Hon står nära Vladimir Putin, ser sig som -allierad med Donald Trump och menar att det vi nu ser är en reaktion på sociala och politiska förändringar som pågått sedan 1960-talet. Hon sätter inte mänskliga rättigheter i första rummet, utan lyfter i stället fram det hon kallar folkets rätt till självbestämmande, säger han.

Detta ”folk” är dock ofta snävt definierat av Le Pen, menar Eltchaninoff , som också skrivit utförligt om det han ser som Nationella frontens exkluderande och islamfientliga användning av begreppet -”laicité”, som i Frankrike framför allt syftar på en lag från 1905 om den strikta åtskillnaden mellan religion och stat.

–Le Pen är en skicklig retoriker och hon framställer sig gärna som republikens enda sanna försvarare. Men hon vill i lag förbjuda det hon kallar ”kommunitarism”, vilket- i praktiken är en del av hennes bekämpning av religionen islam i Frankrike. Det riskerar att leda till en exkludering av flera stora minoriteter i landet och att mänskliga rättigheter inte längre kommer att gälla för alla, oavsett religion och etniskt ursprung, säger Michel Eltchaninoff.

Erik de la Reguera erik@delareguera.se “

“Här är de fem kandidaterna som har chans att vinna:

Marine Le Pen

Under den 48-åriga Marine Le Pens ledning har Nationella fronten distanserat sig från sitt fascistiska och antisemitiska arv, lämnat hennes fars ultraliberalism bakom sig och börjat tala mer om ekonomisk protektionism. Kravet på invandringsstopp finns dock kvar, fientligheten mot islam likaså och Le Pen har på senare tid profilerat sig som en uttalad anhängare av Donald Trump. Hon ser sig som en del av en radikal nynationalistisk rörelse i världen och vill att Frankrike lämnar EU efter en folkomröstning.

François Fillon

62-årige François Fillon- var premiärminister i Frankrike 2007–2012 och är en veteran inom Republikanerna, det parti som representerar-merparten av den traditionella högern. Han använder sig av en nationalistiskt -färgad retorik, är konservativ i många traditionella-värdefrågor och vill minska antalet jobb i offentlig sektor med en halv miljon för att få fart på Frankrikes ekonomi. Den senaste veckan har han skakats av en misstänkt korruptionsskandal och krav på att han ska kliva åt sidan.

Emmanuel Macron

Den 39-årige Emmanuel Macron var fram till i höstas ekonomiminister och det populäraste ansiktet i François Hollandes regering. Han är socialliberalt orienterad, har tidigare arbetat för investmentbanker och har lanserat en oberoende kandidatur. Macrons rörelse ”En Marche” (”Framåt”) har vuxit -kraftigt på senare tid. Han beskriver sig som ”varken höger eller vänster”, är förhållandevis EU vänlig och ses allmänt som den populäraste mittenpolitikern i valrörelsen.

Benoît Hamon

Socialistpartiets -kandidat är 49 år gammal, före detta utbildnings-minister och -inspirerad av den -amerikanska vänstersenatorn Bernie Sanders, brittiska Labours parti-ledare Jeremy Corbyn och det spanska vänsterpartiet Podemos. Hamon tillhör vänsterflygeln i regeringspartiet och drömmer om ett socialt och ekologiskt hållbart samhälle, där arbetet spelar allt mindre roll. Vill successivt införa en medborgarlön för alla vuxna fransmän på 750 euro per person.

Jean-Luc Mélenchon

Den 65-årige Jean-Luc Mélenchon är liksom Macron en tidigare socialistisk minister som kastat loss från partiet och lanserat en oberoende kandidatur. Han står långt ut på vänster-kanten och har bland annat stöd av det franska kommunistpartiet. Socialistpartiets Benoît Hamon har vädjat till Jean-Luc Mélenchon om att han ska dra tillbaka sin kandidatur, för att inte vänsterrösterna ska splittras. Hittills har dock Mélenchon gett socialisterna kalla handen.

Om reportern.

Erik de la Reguera är Dagens Nyheterskorrespondent i Paris. Han bevakar både Frankrike och Storbritannien för tidningen.

Åren 2007–2013 var Erik de la Reguera DN:s korrespondent i Latinamerika, först baserad i Buenos Aires och sedan i Mexico City.

Han har skrivit två hyllade reportage-böcker: ”Kokain” (2010) om den globala kokainhandeln och ”Gränsbrytarna” (2014) om papperslösa migranters resor mot Europa och USA. “

DN SÖNDAG 5 FEBRUARI 2017

“Relationen till EU kommer att förändras oavsett utgång

Analys. När Frankrike väljer ny president kommer det också att påverka Europasamarbetet. Frågan är bara hur stor omvälvningen blir.

Det kommande valet i Frankrike får betydelse för hela Europa. Alla presidentkandidater vill förändra det europeiska samarbetet, men på olika sätt.

Nationella frontens ledare Marine Le Pen går längst och hoppas kunna vända upp och ned på det mesta. Le Pen tycker att Frankrike ska lämna såväl EU, euron som Europakonventionen för mänskliga rättigheter.

Förändringar blir det också om François Fillon fortsätter att vara borgerliga UMP:s kandidat och sedan vinner valet. Fillon vill ha ett starkt EU, men tycker att kommissionen styr för mycket.

I några frågor är Fillon och Le Pen dessutom överens. Båda vill ha en närmare relation med Ryssland och tycker att EU ska avveckla de nuvarande sanktionerna. Båda anser också att Europadomstolen om mänskliga rättigheter i Strasbourg har för mycket makt.

Fillon är upprörd över att Europadomstolen har dömt Frankrike eftersom landet inte erkänner barn som fötts av surrogatmammor i annat land. Domstolen i Strasbourg ska sluta lägga sig i ”grundläggande frågor för ett samhälle”, deklarerade Fillon nyligen.

Om inte detta sker vill han att Frankrike ska lämna Europakonventionen om skydd för de mänskliga rättigheterna, som är domstolens grund.

De ledande vänsterkandidaterna är också kritiska mot EU och vill ha förändringar, men av annan karaktär.

Socialistpartiets Benoît Hamon kräver bland annat avskrivningar av Greklands och andra euroländers skulder och säger nej till EU:s - handelsavtal med Kanada.

Vänsterfrontens Jean-Luc Mélenchon håller med och anser dessutom att EU för en aggressiv politik gentemot Ryssland.

Mittenkandidaten Emmanuel Macron är den ende som profilerar sig genom att försöka slå ett slag för EU. ”Vi behöver Europa, eftersom Europa gör oss större, eftersom Europa gör oss starkare”, manar årets uppstickare.

Vem som vinner på att vara för eller emot EU i Frankrike är inte självklart.

Stödet för EU sjunker. I den senaste mätningen var det bara 29 procent av fransmännen som tyckte att EU är något entydigt positivt, 39 procent var neutrala och 31 procent var entydigt negativa.

Resultatet är ingen stor överraskning. Frankrike tog förvisso initiativ till det som blev EU 1950, men den interna kritiken har samtidigt varit utbredd från allra första stund. President Charles de Gaulle var en av dem som föraktade det han kallade ”byråkraternas välde i Bryssel”.

Att överlåta makten att bestämma till de gemensamma EU-organen är fortfarande en känslig sak för den starka franska statens företrädare.

Annika Ström Melin annika.strom-melin@dn.se “

DN SÖNDAG 5 FEBRUARI 2017

“Sverige kan gå med i brittisk militärstyrka

Samtidigt som Storbritannien är på väg att lämna EU vill Sverige undersöka möjligheterna att utöka och fördjupa sitt militära samarbetet med britterna. Försvarsmakten ska redovisa hur Sverige kan gå med i en brittisk expeditionsstyrka tillsammans med Finland.

Styrkan, Joint Expeditionary Force, JEF ska ledas av Storbritannien. Hittills har sex andra Nato-länder anslutit sig. JEF är inget stående förband utan nationerna anmäler olika enheter som i ett krisläge kan sättas in under brittiskt kommando.

– Vi har ett väl utvecklat samarbete med Storbritannien. Även om man kommer att lämna EU så har den brittiske försvarsministern särskilt meddelat mig att man vill vara en aktiv aktör, ta sitt ansvar när det gäller säkerheten i Europa och vara en partner som man kan lita på, säger försvarsminister Peter Hultqvist (S) till DN.

I juni 2016 undertecknande Hultqvist tillsammans med sin brittiske kollega Michael Fallon ett samarbetsavtal med 53 punkter. I det avtalet ingick inte något svenskt deltagande i JEF, men nu har britterna signalerat att de vill ha med Sverige.

– Vi har också fört ett resonemang med Finland och vi ska gemensamt göra en analys av ett eventuellt deltagande i JEF. Vi vill ju koordinera våra ställningstaganden, säger Peter Hultqvist.

Storbritannien har en allt högre militär profil i Nordeuropa – inte minst hos Sveriges och Finlands granne Estland. Dit kom i veckan de första brittiska befälen för den nya Nato-bataljon som ska avskräcka Ryssland från militära äventyr. Britterna har huvudansvaret för styrkan och 800 britter med pansarfordon, stridsvagnar och drönare ska vara på plats i mars i år.

– Att britterna går in med trupp i Baltikum stärker ju trovärdigheten i vad de sagt om att de vill ta ett ansvar för stabilitet och säkerhet i Europa. I det säkerhetsläge vi befinner oss i så är det viktigt för oss att se vilka nya typer av samarbete som kan vara intressanta för att bidra till stabilitet, säger Peter Hultqvist.

Försvarsmakten får på måndag uppdraget av försvarsdepartementet att ta fram ett underlag för hur ett svenskt bidrag till JEF kan se ut. Inom JEF står Storbritannien för ledning, flyg-, pansar- och marinstyrkor medan övriga länder tillför egna förband. Styrkans brittiska stab på 1 600 militärer övade så sent som i juni 2016 och i slutet av nästa år ska förbandet vara klart att sättas in.

Försvarsminister Peter Hultqvist ser flera fördelar för Sverige om man bestämmer sig för att gå med i JEF.

– Det kan ge ökad militär förmåga, ge ett bidrag i ett europeiskt sammanhang för att skapa stabilitet och säkerhet och fördjupa Sveriges utbyte med andra nationer i säkerhetsfrågor. Vår åsikt är att Storbritannien är en oerhört viktig aktör på det försvars- och säkerhetspolitiska fältet i Europa. De har en stor förmåga och kapacitet. Därför är det viktigt att ha den relationen, säger försvarsministern.

De sju länder som ingår i JEF slöt en överenskommelse om styrkan vid sidan om Natos toppmöte i Wales 2014, ett halvår efter Rysslands annektering av Krim i Ukraina. Att JEF hittills endast bestått av Nato-länder ser Peter Hultqvist inte som ett problem för den svenska regeringens deklarerade militära alliansfrihet.

– JEF är ju inte en Natostyrka, utan ett brittiskt initiativ och en brittiskt ledd verksamhet. Det innebär att vi kan delta, men vi har inget

åtagande att delta i operationer. Utan i den delen är det beslut som fattas från fall till fall. Så det finns en tydlig rågång mellan JEF och Nato. Försöker man få det till att det är en Natostyrka är man ute med felaktig information.

Men styrkan ska ju inte bara öva utan också kunna ingripa vid kriser?

– Ja, och då tar man ställning till det beroende vad det är för typ av krissituation. Man gör inga förhandsantaganden, men man skapar en möjlighet, säger Peter Hultqvist. Han påpekar att samma folkrättsliga grunder då ska gälla som vid andra insatser som Sverige deltagit i.

– Regeringen tar inte ställning till detta förrän dels Försvarsmakten svarat och dels den gemensamma analysen med Finland är genomförd, svarar Peter Hultqvist.

Mikael Holmström mikael.holmstrom@dn.se "

"Fakta.

The Joint Expeditionary Force, JEF

Deltagare: Storbritannien, Danmark, Estland, Lettland, Litauen, Nederländerna och Norge.

Syfte: Att öva tillsammans och vid behov ingripa för att stödja deltagarländerna, FN, EU eller Nato.

Uppgift: Från humanitära insatser till avskräckning och krigföring.

Beslut: Varje deltagarland avgör självt om och hur det deltar. Beslut om att sätta in styrkan kräver inte enhällighet.

Sammansättning: En stab plus förband som sätts samman vid behov, maximalt 10 000 personer.

Källa: Brittiska och litauiska försvarsdepartementen "

DN SÖNDAG 5 FEBRUARI 2017

" Peter Wolodarski: Oberoende journalistik behövs mer än någonsin

Varje rörelse föder en motrörelse. Vi lever en tid där fejknyheter, konspirationsteorier och nättrakasserier tar allt mer plats. Det är en oroande tendens, som göder misstro och demokratiförakt.

I USA har president Trump angripit oberoende medier och avfärdat dem som "lögnare". Det är en klassisk taktik från maktfullkomliga personer, som inte respekterar pluralism och demokratiskt ansvarsutkrävande.

Samtidigt har Trumps framfart fått miljontals amerikaner att vända sig till seriöst arbetande tidningar. New York Times rapporterade i veckan om ett historiskt antal prenumeranter, varav många tillkommit efter presidentvalet.

Det finns ett tilltagande sug efter fakta och kunskap. Det finns ett växande behov av en journalistik som reder ut komplicerade samband.

Vi ser liknande tendenser i Sverige. Samtidigt som journalistiken är satt under ekonomisk, teknologisk och politisk press ökar intresset för den kvalificerade samhällsbevakningen.

På DN hade vi förra året ett rekordår – det totala antalet prenumeranter ökade från 270 000 till 300 000 (första ökningen sedan 2004). Antalet

personer som bara prenumererar på tidningen digitalt mer än fördubblades.

Sedan vi gjorde bokslut för 2016 har dessutom antalet digitala abonnenter fortsatt att växa kraftigt. Det är mycket glädjande – och hoppfullt för framtiden.

Slutsatsen? Skickliga skribenter och fotografer har ett stort värde. Ett eget nät av medarbetare i såväl världen som i hela Sverige har ett stort värde. Journalister som granskar makten, ställer obekväma frågor och reder ut komplicerade samhällsproblem har ett stort värde.

Fortsatta satsningar på oberoende kvalitetsjournalistik är DN:s väg framåt. Just i den här tiden behövs en tidning som Dagens Nyheter mer än någonsin.

Tack till er alla som prenumererar! Vi lovar att försöka leva upp till de högt ställda förväntningarna. “

DN SÖNDAG 5 FEBRUARI 2017

“ Vem är bäst på att spå framtiden – människan eller maskinen?

Vi har alltid försökt sia om framtiden. Nu har vi vetenskapliga metoder för att förutsäga var väpnade konflikter kommer att bryta ut, vem som gör nästa stora forskningsgenombrott eller om Donald Trump sitter kvar som USA:s president mandatperioden ut.

”Om du går över floden Halys kommer ett stort rike att falla”, sa oraklet i Delfi till Krösus, kung av Lydien. Han tolkade det som att han skulle besegra perserna, men i stället var det hans eget rike som gick under.

Människan har i alla tider försökt få veta vad som ska hända i framtiden, genom att studera stjärnhimlen och inälvor hos offerdjur eller rådfråga orakler och profeter.

Nu har vi mer vetenskapliga metoder för att göra förutsägelser. Utvecklingen av allt mer sofistikerad artificiell intelligens har helt revolutionerat vår möjlighet att förstå mänskligt beteende, menar V S Subrahmanian, professor i datavetenskap vid University of Maryland i USA.

– Systemen har blivit oerhört mycket bättre, med mjukvara som blir bättre genom att lära sig av sina egna misstag, som programmet Alphago som slog världsmästaren i spelet Go. Och med ”internet of

things”, saker med sensorer som är uppkopplade mot nätet, får vi tillgång till helt ny kunskap om hur människor beter sig, i en omfattning som aldrig varit möjlig tidigare, säger han.

V S Subrahmanian är en av områdets pionjärer, och har bland annat visat hur artificiell intelligens kan användas för att förutse hur terroristorganisationer kommer att agera eller hur mejl med skadlig kod sprids. Därför är han en av de forskare tidskriften Science bjudit in att skriva i veckans temanummer om förutsägelser. Artiklarna handlar om olika prognosmetoder och deras styrkor, svagheter och utmaningar.

– Vi ska till exempel inte tro att våra förutsägelser blir bättre ju mer data vi har att utgå ifrån. Mer data kan också innebära mer brus, säger han.

Vilka data vi utgår ifrån är också avgörande.

– Man kan inte stoppa in vilka data som helst i modellerna och förvänta sig bra resultat. Du måste också ha expertkunskap på området. Om jag som datavetare skulle försöka mig på att göra astronomiska förutsägelser utan att rådfråga en astronom skulle jag förmodligen lyckas dåligt, säger V. S. Subrahmanian.

När datormodellerna lyckas bättre och bättre med förutsägelser ökar också intresset för dem, inte minst bland forskare som vill avgöra hur stor risken är för väpnade konflikter i ett visst område.

– Det finns en utbredd optimism för att använda statistiska metoder och vaska fram mönster i stora databaser som ett sätt att titta i kristallkulan, säger Lars-Erik Cederman, professor i internationell konfliktforskning vid tekniska högskolan ETH i Zurich i Schweiz.

I sin artikel i Science beskriver han hur entusiasmen kan bli lite för stor. Det är många olika faktorer som avgör om en konflikt kommer att bryta ut, och så länge vi inte vet exakt hur de samverkar blir det också omöjligt att göra bra förutsägelser. Lars-Erik Cederman jämför med forskning om jordbävningar.

– Den geolog som hävdar att han kan säga exakt när nästa stora jordbävning kommer att ske i Los Angeles skulle bli stämplad som charlatan. Insikten om modellernas begräsningar verkar inte vara lika närvarande i den säkerhetspolitiska debatten, säger han.

Han menar även att förespråkarna överdriver den praktiska nyttan med modellerna.

– Det har hävdats att med rätt modeller hade vi kunnat hindra folkmordet i Rwanda. Men där var landets ledare mycket medvetna om vad som höll på att hända, och hade inget intresse av att hejda det. Inga modeller i världen kan stoppa en konflikt om den politiska viljan saknas, säger Lars-Erik Cederman.

Philip Tetlock, professor i psykologi och statsvetenskap vid University of Pennsylvania i USA och författare till boken ”Konsten att förutsäga framtiden”, använder i stället människor för att göra prognoser. Han och hans medarbetare ordnar förutsägelseturneringar, där tusentals deltagare får bedöma hur Storbritanniens bruttonationalprodukt kommer att utvecklas, om förarlösa fordon kommer att ersätta taxibilar

i någon större amerikansk stad under året, om Donald Trump kommer att avgå innan år 2020 och liknande.

– Vi ser att vissa personer konsekvent är förvånansvärt mycket bättre än andra på att göra förutsägelser, säger Philip Tetlock.

Dessa superdiagnostiker har några gemensamma egenskaper.

– De är ovanligt öppna för nya åsikter, och är beredda att testa och ifrågasätta sina egna övertygelser. De är villiga att lära sig mer, och bli bättre på att göra förutsägelser. De menar att slump och tur kan vara avgörande för hur det går i livet hellre än att tro på ödet, säger Philip Tetlock.

Många av de mest framgångsrika är högutbildade och politiskt kunniga.

– Men bara kunskaperna räcker inte för att lyckas i turneringen, eftersom frågorna handlar om så vitt skilda ämnen, säger Philip Tetlock.

Alla kan lära sig att göra bättre förutsägelser, menar han.

– Bara genom att delta i sådana här projekt och börja fundera på detta blir man bättre, säger han.

Även forskningsfinansiärer är intresserade av pålitliga prognoser, så att de verkligen satsar pengar på de forskare som har störst sannolikhet att komma fram till nästa stora vetenskapliga genombrott.

– Vissa upptäckter är väntade och lätta att förutsäga, som mätningen av gravitationsvågor förra året. Där var teorin välkänd, och det hade varit riktigt förvånande om vi hade misslyckats. I andra änden av skalan finns upptäckten av penicillinet, som var en fullständig överraskning, säger Aaron Clauset, professor i datavetenskap vid University of Colorado i Boulder i USA.

Det finns en stereotyp som säger att forskare gör sina främsta genombrott när de är unga, och att kreativiteten sedan mattas av.

– Men det stämmer inte. Våra studier visar att forskare kan publicera sin viktigaste och mest citerade vetenskapliga artikel när som helst under karriären. Det kan vara den första, men det kan lika gärna vara den sista, säger Aaron Clauset.

Metoder som finansiärer använder för att bedöma vem som ska få forskningsmedel tittar även på hur citerade tidigare arbeten har blivit och om kandidaten har en forskartjänst.

– Varje år är det någon av Nobelpristagarna som talar om att de aldrig skulle ha överlevt som forskare i dagen hårda konkurrens. Fysikpristagaren Peter Higgs producerade ingenting på 20 år, och skulle ha fått avsked direkt, säger Aaron Clauset.

Det kan vara viktigt att lyssna på dem, menar han.

– De är som kanariefågeln i kolgruvan. När våra absolut främsta forskare är eniga om att de inte hade kunnat göra sina upptäckter i det system vi har nu borde vi lyssna, säger Aaron Clauset.

Enligt honom är det viktigt att sprida på forskningsmedlen för att öka chansen för stora genombrott.

– Vi vill inte ha en monokultur, och vi kan inte säga i förväg vad som kommer att ge resultat. Forskare borde få utforska det de tycker är intressant, och även tillåtas att misslyckas. Har vi tillräckligt många människor i forskningsfronten kommer några av dem att göra stora upptäckter – den typen av upptäckter som förändrar världen, säger Aaron Clauset.

Maria Gunther maria.gunther@dn.se Redaktör "

"Förutsägelseturneringar

Den som vill delta i Philip Tetlocks turneringar kan anmäla sig på Good Judgment Open, www.gjopen.com, eller Foresight Project, www.foresightproj.com "

DN SÖNDAG 5 FEBRUARI 2017

"Vi har äntligen börjat tala om våld mot kvinnor"

Ryska parlamentet har godkänt en ny lag som avkriminaliserar så kallad lindrig misshandel i hemmet. Det betyder att den som slår sin partner enbart kan dömas till böter – förutsatt att offret inte måste läggas in på sjukhus. Men allt fler kvinnor har slutat tiga. DN har träffat misshandlade kvinnor i Moskva som kämpar för sin rätt.

Moskva.
– Jag vaknade av att min pojkvän hade låst fast mina armar och ben. Han slog mig i huvudet och i ansiktet, jag tror det pågick i tjugo minuter. Det blev svart för ögonen.

Anna Zjavnerovitj är 30 år och jobbar som journalist på Time Out i Moskva. För två år sedan gjorde hon slut med sin pojkvän.

– Allt han tidigare hade gillat hos mig var plötsligt ett problem, till exempel att jag hade högre lön än han. Till sist beslöt jag att göra slut. Vi hade ett lugnt samtal och sedan lade jag mig att sova i vardagsrummet.

Vid femtiden på morgonen vaknade Anna Zjavnerovitj av att hennes pojkvän satt på henne och slog henne i huvudet. Misshandeln ledde till ett sönderslaget ansikte och hjärnskakning.

– Jag lämnade bostaden nästa dag och återvände aldrig. När jag gick till polisen för att anmäla misshandeln fick jag väldigt konstiga frågor. Polisen som tog emot min anmälan ville veta varför jag var frånskild, varför jag inte hade gift mig med min nuvarande pojkvän och varför jag inte hade några barn.

Som journalist beslöt Anna Zjavnerovitj att vända på situationen. Hon började skriva en blogg om det skedda, som snabbt väckte stor uppmärksamhet och blev läst och delad över hela landet. Zjavnerovitj drog sin före detta pojkvän inför rätta – och vann fallet.

– Han fick betala 30 000 rubel (cirka 4 400 kronor) i böter. Jag hade begärt en tio gånger större summa, men jag är ändå nöjd eftersom jag klarade av att ta detta till rätten och vinna. Den stora majoriteten ryska kvinnor som utsätts för misshandel anmäler det inte ens. Jag fick enormt mycket respons, på ett sätt som jag aldrig hade väntat mig. Så många kvinnor tog kontakt och tackade mig. Jag blev bjuden till otaliga talkshower, plötsligt blev kvinnomisshandel något man talade om.

Zjavnerovitj blev också svartmålad och baktalad på nätet. Hon kallades för hysterika och mentalsjuk. Det rycker hon på axlarna åt.

– Jag läste aldrig det där. Huvudsaken är att jag lyckades få folk att prata om kvinnomisshandel. Det finns en kultur i Ryssland att man som kvinna ska tiga och stå ut, men den saken håller på att förändras – och det tackar jag internet för. Nät-abonnemang är så billiga i Ryssland att alla, också fattiga kvinnor på landsbygden, kan få kontakt med varandra.

Av alla misshandlade kvinnor i Ryssland är det en bråkdel som får upprättelse. En som har kämpat i över tio år är Gajane Amrachova.

– Min man slog mig i åratal. År 2008 gick jag till polisen. De sade att han måste döda mig innan de kunde göra något. Jag tog ut skilsmässa men hade ingenstans att bo så vi var tvungna att bo kvar tillsammans. År 2009 slog han mig så hårt i huvudet och på handen att jag fick permanenta skador. Nu hotar han att döda mig och vägrar låta mig vara i fred i bostaden, säger Gajane Amrachova.

Ryssland saknar en lag som förbjuder våldsamma partner att gå nära sina exhustrur.

– Dagens lagar fungerar inte alls – och så går man och gör dem ännu sämre! Jag försöker skydda mitt liv, men min exman går fri på gatan, konstaterar Amrachova.

Den nya lagen som avkriminaliserar så kallad lindrig misshandel i hemmet beskrivs av många kvinno-aktivister som ett stort bakslag. Ljudmila Ajvar, som är advokat och leder organisationen ”För kvinnors rätt i Ryssland” säger att den ger helt fel signal.

– Lagstiftarna anser att ingen borde dras inför rätta ”för en örfil”. Var och en förstår ju att när en kvinna anmäler misshandel gör hon det aldrig första gången hon blir slagen. Hon förlåter och hoppas att det ska bli bättre. Sedan fortsätter våldet, det blir en ond cirkel. Vårt problem i Ryssland är att så få kvinnor anmäler misshandel. Nu kommer ännu färre att göra det.

Enligt den nya lagen kan för-övaren bara dömas till böter första gången han blir anmäld för misshandel, förutsatt att offret inte har

lagts in på sjukhus i minst 21 dagar. Andra gången blir misshandeln en kriminell handling – om offret själv drar förövaren inför rätta.

– Nu har man inte bara avkriminaliserat ”lindrig misshandel” utan dessutom återfört den till avdelningen för enskilt åtal. Det betyder att en kvinna som anmäler sin plågoande är ansvarig för att samla ihop alla bevis, alla nödvändiga dokument, skriva en korrekt anmälan och så vidare. För en fattig kvinna som inte har råd att anlita en advokat är det helt enkelt omöjligt, säger Ljudmila Ajvar.

Jag träffar henne på en presskonferens om den nya lagen, som hon ordnar tillsammans med andra jämställdhetsaktivister.
Det var också meningen att några ledamöter i duman, som har varit med och stiftat den nya lagen, skulle delta. I sista stund har de dragit sig ur.

Den nya lagen om våld i nära relationer är i själva verket en korrigering till en lag som stiftades i fjol och ansågs vara mycket progressiv eftersom den placerade misshandel i hemmet under allmänt åtal. Det innebar att så fort en kvinna anmälde misshandel tog polisen över fallet. Antalet misshandels-anmälningar ökade direkt.

Då föreslog den konservativa senatorn Jelena Mizulina ändringar i lagen. Mizulina, som också initierade lagen mot så kallad ”homosexuell propaganda”, anser att huvudsaken är att samhället inte blandar sig i ”familjers privata angelägenheter”.

– Även om en man slår sin hustru är det inte lika allvarligt som när kvinnan förödmjukar mannen, sade Mizulina i höstas till tv-kanalen Dozjd – ett uttalande som skapade rubriker också i det konservativa Ryssland.

Samtidigt görs vissa framsteg på andra håll. I Moskva öppnades för några år sedan det första större kommunala skyddshemmet för kvinnor och barn. Det har 35 platser och när DN besöker det bevakade hemmet är bara tre platser lediga.

61-åriga Valentina, vars efternamn förblir anonymt, har skilt sig från sin man efter över tio år av misshandel.

– Efter perestrojkan blev han av med jobbet på fabriken. Han började dricka och ta sina kompisar med sig hem. När jag bad honom sluta misshandlade han mig. Till sist flydde jag till det här skyddshemmet och de gav mig juridisk hjälp med skilsmässan, att dela upp bostaden och flytta ut. Om det här hemmet inte fanns hade jag troligen varit död nu, säger Valentina rättframt.

Skyddshemmet tar enbart emot kvinnor och barn som är skrivna i Moskva. Det innebär att till exempel gästarbetare är beroende av mindre skyddshem som upprätthålls av ideella organisationer.
Natalja Zavjalova, som leder skyddshemmet, tycker inte att den nya lagen är lyckad. Men ännu viktigare, enligt henne, är att Ryssland stiftar en lag om våld inom nära relationer.

–En sådan lag vhar arit på gång i över fem år nu. Lagförslaget ligger fortfarande i duman. Inget händer. En stor orsak är sannolikt att nästan alla folkvalda i duman är män och att det plötsligt talas så mycket om hur viktigt det är att inte blanda sig i familjers angelägenheter, säger Zavjalova.

Ett framsteg har ändå skett, säger hon:
– Vi har börjat tala om våld mot kvinnor. Tidigare existerade det inte.
Anna-Lena Laurén anna-lena.lauren@dn.se “

“ Fakta. Varje år dödas 14 000 kvinnor av närstående

Ryska parlamentets bägge kammare har godkänt en ny lag om avkriminalisering av våld i nära relationer. Lagen innebär att ett våldsbrott som inte lämnar permanenta skador eller skador som kräver minst 21 dagar på sjukhus inte kan bli ett rättsfall. Straffet är böter. Efter andra anmälningen blir det ett rättsfall, men bara om offret själv är berett att driva en rättsprocess eftersom det faller under enskilt åtal.

Innan lagen träder i kraft ska den stadfästas av president Vladimir Putin.

Det finns ingen statistik för våldsbrott inom nära relationer i Ryssland. År 2008 uppskattade ryska inrikesministeriet att 14 000 kvinnor mördas varje år av sina män eller nära släktingar. 65 procent av alla mord sker inom nära relationer.

Enligt det ryska människorätts-rådet sker 40 procent av alla våldsbrott i Ryssland inom familjen.

Ryssland saknar helt och hållet en lag om våld inom nära relationer. 125 länder har godkänt en sådan, inklusive före detta sovjetländer som

Azerbajdzjan, Moldavien, Georgien och Kazakstan. “

DN SÖNDAG 5 FEBRUARI 2017

“ Myndigheter ratar Trumps inreseförbud

En federal domare i Seattle har stoppat Donald Trumps invandringsförbud mot sju länder med muslimsk befolkning. Det är det hittills största bakslaget för presidentens kontroversiella invandringsregler, men det juridiska slaget har bara börjat.

Den 27 januari skrev president Trump under en rad nya invandringsregler, som innebar ett inreseförbud för medborgare från Irak, Sudan, Syrien, Libyen, Jemen, Irak och Somalia.

Reglerna möttes omedelbart av motstånd och högljudda demonstrationer över hela USA. Jurister på ett dussintal människorättsorganisationer har sedan dess arbetat frenetiskt för att stoppa Trumps invandringsregler, som genomfördes med en så kallad exekutiv presidentorder.

Förra helgen kom de första domsluten från federala domare som tillfälligt satte stopp för delar av Trumps nya invandringsregler. Nu har James Robart, en federal domare i Seattle, i ett domslut stoppat de återstående reglerna som Trump genomförde.

– Det här sätter ett stopp för president Trumps olagliga presidentorder, omedelbart, över hela landet, sade Bob Ferguson, delstaten Washingtons motsvarighet till justitieminister.

Domslutet innebär att presidentens inresestopp från de sju länderna upphävs. Även Trumps stopp för flyktingmottagning under 120 dagar

upphävs, såväl som en regel som gav kristna flyktingar särskilt företräde.

Under lördagen instruerade USA:s utrikesdepartement flygbolag att åter börja acceptera passagerare från dessa länder som har giltiga visum och green card, arbetstillstånd.

Även departementet för inrikes säkerhet (DHS) kommer att följa domstolsbeslutet och upphör med alla åtgärder som hindrat personer från länder som omfattats av inrese-stoppet att resa till USA, skriver flera amerikanska medier.

Människorättsorganisationer beskrev domslutet som en stor seger:

”Vi ser nu hur domstolarna sätter stopp för det konstitutionsfientliga förbud som Trump infört. Det är förstås fler stämningar på gång, men det här är riktigt goda nyheter för alla i detta land och utomlands som orättvist utpekats på grund av deras religion”, skrev Omar Jadwat på människorättsorganisationen American Civil Liberties Union i ett pressmeddelande.

Demokraternas ledare i senaten, Charles Schumer, som varit drivande i motståndet mot Trumps invandringsregler såg det också som ett glädjande besked.

”Det här är en seger för grund-lagen och för alla som tycker att detta oamerikanska president-beslut inte gör oss tryggare”, skrev Schumer i ett pressmeddelande.

Till skillnad från flera andra federala domare som har stoppat delar av Trumps invandringsregler är James Robart tillsatt av en republikansk president, George W Bush, vilket gör det svårare för Trump att avfärda domslutet som ideologiskt.

Men Trump attackerade ändå domslutet i en tirad på Twitter på lördagen, där han kallade den -federala domaren ”en så kallad -domare” och beskrev domslutet som ”löjligt”.

Vita husets talesman Sean Spicer skrev i sin tur ett ilsket pressmeddelande där han kallade domslutet ”skandalöst”. Men tio minuter senare skickade Vita huset ut ett korrigerat pressmeddelande där detta värdeord var borttaget, ett litet tecken på att Trump-administrationen börjar inse att de juridiska hindren för presidentens invandringsregler är verkliga.

Trumps förbud mot flyktingar och invandring har orsakat en storm av protester i USA och över hela världen. Mer än 1 000 tjänstemän på utrikesdepartmenetet har skrivit på ett gemensamt upprop i protest mot invandringsreglerna.

Tiotusentals demonstranter har samlats på flygplatser över hela USA för att protestera mot Trump under veckan. Omvärldens reaktioner också varit högljudda. Det tyska magasinet Der Speigel har en omslagsillustration där Donald Trump skurit huvudet av Frihetsgudinnan. Den amerikanska tidningen The New Yorker har i sin tur ett omslag där Frihetsgudinnans fackla slocknat.

Helgens domslut är tillfälligt och Vita huset har sagt att de kommer att överklaga det. **Martin Gelin** martin.gelin@gmail.com “

DN SÖNDAG 5 FEBRUARI 2017

“ Regeringen backar om dekretet

Efter flera dagars omfattande demonstrationer backar Rumäniens regering från dekretet om att avkriminalisera vissa korruptions-brott. Beskedet från premiärminister Sorin Grindeanu kom på lördagen, samtidigt som runt 140 000 personer demonstrerade ett stenkast från hans kontor, uppger Reuters.

Hundratusentals rumäner har deltagit i protesterna runt om i landet som pågått sedan regeringen utfärdade ett dekret i tisdags som innebar att vissa typer av korruption avkriminaliseras och att många som sitter fängslade kunde benådas. Kritiker hävdade att det var ett försök att stoppa pågående utredningar mot politiker, däribland högt uppsatta social-demokrater. Ett flertal instanser, däribland Rumäniens justitie-ombudsman, hade också begärt att dekretet skulle prövas av författningsdomstolen, men trots de största protesterna i landet sedan Nicolae Ceausescu störtades 1989 stod rege-ring på sig under flera dagar.

– Vi kommer att hålla ett extra-insatt möte på söndag för att återkalla dekretet, dra tillbaka det, upphäva det, sade Grindeanu i ett tv-sänt tal på lördagen.

Johannes Ledel “

“Bakgrund. Protesterna

Demonstrationer har pågått sedan S-regeringen presenterade sina planer på att avkriminalisera vissa korruptionsbrott tidigare i januari. Men storleken på demonstrationerna mångdubblades efter att regeringen hastigt genomförde en lagändring i tisdags.

Källa: Reuters”

DN SÖNDAG 5 FEBRUARI 2017

“ Björn Wiman: Vi måste våga tänka historiskt för att inse vad som kan hända

"Ingenting är sant och allting är möjligt” – titeln på den brittiska journalisten Peter Pomerantsevs bok syftar på mediesituationen i Putins Ryssland. Men med en liten vridning är den möjlig att applicera på hela den postmoderna populismens nya värld: ”Ingenting är omöjligt och allting är (dessvärre) sant.”

Det sistnämnda förtjänar att understrykas. Saker som för bara något år sedan framstod som en vrickad fantasi inträffar faktiskt. Och på människors vis flyttar vi – både optimister och pessimister – trösklarna och anpassar våra förväntningar. Om det fortsätter i den här takten kommer vi snart att kunna enas om att varje dag som går utan att USA:s president avfyrar kärnvapenmissiler mot sitt eget lands institutioner är att betrakta som en framgång.

Kanske handlar det om hur vår tid har byggt upp en stegrande hunger efter nya chocker: varje ny överraskning måste som i en dokuåpa överträffas i styrka och effekt av den kommande. Och den nya världsordningens ”starka män” ser till att showen går vidare.

Detta var en av tankarna i ett lysande föredrag som den amerikanske historikern Timothy Snyder nyligen höll i Nederländerna under rubriken ”Kan historien rädda oss från oss själva?”. Om vi vill komma bort från den inslagna vägen, menade Snyder, måste vi ta ett steg tillbaka och lära oss att tänka historiskt.

Vad innebär då detta? Snyder menar att det finns en risk i att se historien som endast bestående av ”stora berättelser”. De stora berättelserna fråntar oss allt eget ansvar – de gör oss alla till fatalister och statister. Snyder tog tidigare i höstas själv konsekvenserna av sitt eget sätt att tänka, när han tog ledigt från sin professorstjänst i Yale för att knacka dörr för Hillary Clintons kampanj i sin hemstad i Ohio. Vi är alla medskapare – om än små – i varje historiskt ögonblick.

Men vi kan bara agera om vi känner igen dessa ögonblick för vad de är – och om vi ser de strukturella likheterna med det förflutna. Begreppet ”postsanning” exempelvis, som i dag fascinerar oss som något helt nytt, är ju i själva verket en väl beprövad strategi från 20- och 30-talen – postsanningen är i själva verket en prefascism. Och veckans uppgifter om att Moderaterna ska samtala med Sverigedemokraterna om kulturpolitiken kan bara förvåna den som inte vet hur auktoritära rörelser alltid har använt kultur- och mediepolitiken som symbolbärare, genom att peka ut journalister och konstnärer som parasitära samhällsfiender och samtidigt klä sin egen propaganda i nyskuren folkdräkt.

Det är givetvis en bister sanning, men om vi känner igen ett historiskt ögonblick för vad det är har vi åtminstone en chans att bemöta det. Att tänka historiskt är att inse att ingenting är oundvikligt och ingenting heller cykliskt. Det är att ha insikten om sin egen makt att påverka.

Men vi kan bara göra detta om vi förstår vad det är som händer – och inte hemfaller åt naivt önsketänkande om att Sverigedemokraterna nog inte menar vad de säger om public service eller att USA:s institutioner är så starka att de kommer att tämja det nya tyranniet. Det kan i stället bli tyrannen som tämjer institutionerna.

Timothy Snyders kanske tydligaste exempel på hur historien kan användas konstruktivt är att se på riksdagshusbranden i Berlin 1933, med vars hjälp Adolf Hitler och nazisterna gjorde sig kvitt resterna av den tyska demokratin. Det är ingen vågad gissning, menar han, att det kommer att inträffa ett terrordåd i USA under den närmsta tiden. Det avgörande blir då hur landets nya president kommer att agera – och hur medborgarna i sin tur reagerar på dennes agerande. Utan ett brett och aktivt folkligt motstånd skulle en auktoritär ledare (med en minoritet av väljarrösterna bakom sig) än en gång kunna utnyttja en attack som föreändning för att införa undantagslagar och därmed pulverisera ett demokratiskt system som trodde sig kunna ”kontrollera” honom.

Snyder är ingen effektsökare. Han är inte ute efter att måla vare sig Hitler eller fan på väggen. Hans poäng är att vi måste använda historien för att förstå vad som *kan* hända. Men också att det som *kan* hända inte *behöver* hända. Det farligaste är överraskningen – den som gör att vi reagerar i ren desperation eller inte alls.

På det sättet är de mest pessimistiska framtidsscenarierna också de mest konstruktiva. Bara bristen på illusioner kan rädda oss från oss själva.

BjörnWiman bjorn.wiman@dn.se “

DN SÖNDAG 5 FEBRUARI 2017

“ Samma andas barn

I småskurenhet och bristen på stil liknar Donald Trump och Vladimir Putin varandra. Masha Gessen skriver om den aggressiva medelmåttighetens politiska triumf i Washington och Moskva.

Författaren Andrej Sinjavskij, som kanske var den förste att betecknas Sovjetdissident, sade en gång spydigt att hans ”skiljaktigheter med den sovjetiska regimen i huvudsak var estetiska”. Uttalandet gömdes i en omfattande självbiografisk essä och framställdes som ett skämt, men har trots detta förblivit en av de oftast citerade meningarna bland de oliktänkande i Sovjetunionen och i Putins Ryssland. Den har förmågan att dyka upp i medvetandet när man vrider sig av genans inför Rysslands politiska spektakel – vilket händer nästan varje gång man slår på teven eller radion eller bläddrar igenom en dagstidning. Vare sig det är åsynen av Putin när han gör entré i en lokal som om han vore en gangster som äger den, eller ljudspåret när han levererar ett av sina under-bältet-skämt, eller ritualen när politiker och kändisexperter försöker skrika högst eller rassla mest eftertryckligt med svärden när de ägnar sig åt det vi får i stället för en teve-debatt – även om ingen av dem tycks kunna formulera en hel mening: vad det än är så får det en att skämmas för sin syn och hörsel.

Mer än ett halvt sekel efter det att Sinjavskij skrev sin mening kan de amerikaner som bevittnade Donald Trumps installationshelg nu fullt ut förstå vad den innebär. Igenom hela kampanjen kunde vem som helst som bevakade Trump notera att han använde en vokabulär vars estetik avvek från samtliga andra presidentkandidaters i mannaminne: hans mobbning var skamlös, hans hat naket och hans nonchalans för anständighet och värdighet självskriven. Han hånade en handikappad journalist, förnedrade kvinnor på en mängd olika sätt och förvandlade traditionstyngda och ritualiserade sammanhang som presidentvalsdebatterna och Al Smith-middagen till något som gjorde ont att titta på. Det viktigaste var att han ljög, konstant, uppenbart och motstridigt, och klädde av orden deras betydelser. Men ändå fanns hoppet på något sätt kvar, att presidentskapet på något vis ändå skulle förädla Trump – som om hans estetik inte speglade hans politiska jag utan bara var ett manér han kunde överge när situationen krävde det. Men när presidentinstallationen väl gick av stapeln så trampade Trump under 24 timmar inte bara på några av den amerikanska stormaktens mest helgade offentliga ritualer: han gjorde dem till åtlöje.

Han kränkte installationen med ett tal som inte bara var illvilligt och meningslöst utan också uselt skrivet, stämt till känslans och förnuftets lägsta register. ”Vi har berikat andra länder samtidigt som vårt eget lands rikedom, styrka och självförtroende har försvunnit bortom horisonten”, var hur han sammanfattade den amerikanska utrikespolitikens arv: ett nollsummespel där en spenderad krona – vare sig den använts till Marshall-planen eller ett ogenomtänkt krig – är en förlorad krona. ”Alltför länge har en liten grupp i nationens huvudstad levt gott på makten medan folket har stått för kostnaden”, var hur han summerade arbetet som lagts ned av alla de män och kvinnor som kommit före honom, vilket i princip innebär nationens hela politiska historia, som han proklamerade vara överstånden: ”Denna amerikanska massaker upphör precis här och upphör precis nu”. Efter att ha avfärdat det politiska förflutna presenterade han, som en vision, dess framtid som ett fort under belägring: ett muromgärdat land som sätter sig självt i första rummet, ungefär som en självhjälpsbok skulle ge rådet att ”tänka på dig själv först” och glömma sociala regler och hänsynstagande gentemot andra.

Med sin småskurenhet och avsaknad av plikttrogenhet liknar Trump på ett märkligt sätt Putin, trots att ursprunget till de bägge männens envisa medelmåttighet inte kunde vara mer olika. Strävsamhet och ambition bör inte sammanblandas – bägge dessa män vill bli än mäktigare och rikare, men ingen av dem vill bli eller ens framstå som ädlare och finare. (Ett sätt på vilket Putin understryker sin brist på aspirationer är att ständigt kläcka fräckisar vid de mest opassande tillfällen – som när han framträdde tillsammans med Angela Merkel 2013 och jämförde EU:s ekonomiska politik med en bröllopsnatt: ”Det spelar ingen roll vad du gör, resultatet blir ändå det samma”, varigenom han lätt mildrade slutklämmens ”du blir knullad”. Tysklands premiärminister såg svårt plågad ut.

Trump ägnade sitt nya ämbetes första timmar åt att svinga makten i vedergällningens namn: chefen för Nationalgardet i Washington förlorade sitt arbete vid lunchtid, och i pauserna mellan festligheterna skrev den nye presidenten under en exekutiv order som inledde nedmonteringen av hans företrädares enastående prestation, Affordable Care Act (med smeknamnet Obamacare). Från Vita husets webbsajt rensade han bort den väsentliga informationen kring klimatpolitik, medborgerliga rättigheter, hälsovård och rättigheter för HBTQ-personer, stängde den spanskspråkiga versionen av sajten och lade i stället till sin hustrus biografi som gör reklam för hennes postordersmycken. Samtidigt, medan Trump travade sig igenom sin första dag, vände han ideligen ryggen åt sin hustru. Han vulgariserade omedelbart Ovala rummets framtoning genom att hänga upp guldgardiner.

Den amerikanska politikens pomp och ståt bygger på strävsamhetens belöning. Presidentinstallationens utdragna ritual vill framhäva ämbetets betydelse samt respekten och stoltheten i den återkommande, fredliga överföringen av makten. Ceremonin, konserten, lunchen, paraden, festerna och så vidare – allt detta är till för att skapa en självmedveten, nationell feststämning. Det är som ett gigantiskt bröllop arrangerat så att även den tjurigaste av släktingar brister ut i gråt. Det är ett tillfälle när alla framstår i sitt bästa ljus – centralgestalterna i sin storsinthet och de mindre lyckligt lottade i sin egen generositet. Medan dagen passerar och det nya Förstaparet säger ja till hedern och ansvaret som ålagts dem, upphöjs de till en ny livsform: inför nationens ögon förvandlas de till presidentaktiga (vilket så många smarta tänkare trots allt hade hoppats att Trump till slut skulle bli)

Trump brydde sig inte om något av detta: storsintheten, generositeten, respekten (såvida den inte är riktad mot honom personligen), stoltheten (såvida det inte är hans egen), plikttrogenheten. Faktum är att den enda egenskap han ideligen gav prov på var bristen på plikttrogenhet. Ta hans tal till exempel. Eller än bättre: ta tårtan. På lördagen uppdagades det att installationstårtan som Trump och vicepresidenten Mike Pence skar upp med ett svärd var en kopia av president Obamas tårta från 2013 års installationsbal. Obamas tårta hade skapats av kändiskocken Duff Goldman. Trumps version beställdes från ett betydligt mer blygsamt konditori än Goldmans, och representanten för den tillträdande administrationen som ringde in beställningen bad uttryckligen om en exakt kopia av Goldmans formgivning – trots att konditorn föreslog en variant av temat. Bara en liten del av Trumps tårta gick att äta. Resten var frigolit (Obamas tårta var ätlig rakt igenom). Tårtan kan vara mycket väl vara den bästa symbolen hittills för den nya administrationen: mycket av det lilla den har att tillföra är plagierat, och det mesta är obrukbart i de sammanhang som presidentens administration brukar intressera sig för.

Inte nog med att de inte förmår uppvisa någon sorts värdighet: de ser inte ens poängen i värdighet.

På lördagen åkte Trump till CIA och ställde sig framför den vägg som hedrar agenter som dött i tjänsten, insåg inte var han stod placerad och ljög församlingen rätt upp i ansiktet, vilket ledde till en aldrig tidigare skådad åthutning från den avgående CIA-chefen John Brennan. Han ljög, simpelt, korkat, pinsamt – ”Tro mig, jag är liksom en smart person”, sade han. Han skickade ut sin pressekreterare att göra det samma. Kanske med sin egen affärstaktik i tankarna hävdade han vårdslöst att USA borde ha ”behållit” Iraks olja, och lämnade möjligheten öppen huruvida man skulle göra så i fortsättningen – uppenbarligen omedveten om vad det skulle innebära att införa en policy om plundring för amerikanska militära styrkor runtom i världen. Och allt detta gjorde han med ett språk som var stötande för psyket och örat, och i kläder som var stötande för ögat. Hans rådgivare och ministär uppvisar samma sorts estetik: Kellyanne Conways kappa gav upphov till skämt om hur det går när bögar vägrar hjälpa en med kläderna, och Betsy DeVos språkligt undermåliga tweet (om den ”historiska” installationen) ledde till hånfullheter mot den blivande utbildningsministerns obildning – ett hån som fylldes på efter hennes utfrågning i Senaten.

Men redan under tiden Trump marknadsförde sitt varumärke vid CIA, hade hans genanta installationsspektakel lett till sin estetiska motsats: bilder av miljoner trosvissa, fredliga amerikaner som deltog i kvinnliga protestmarscher i Washington och hela resten av landet – evenemang som flödade av smarta slagord, gott humör och ironi. Naturligtvis är demonstranternas skiljaktigheter med Trump mer än estetiska: de är politiska och filosofiska. Å andra sidan verkar Trump inta ha någon politik eller filosofi alls. Han kan vara lika substanslös som vilken människa som helst i det offentligas fokus. Installationens estetik avspeglade denna spektakulära tomhet.

Den ryske sociologen Lev Gudkov har framlagt att det sovjetiska totalitära systemet, som styrde med våld och fruktan, skapade ett samhälle där alla initiativ kuvades, personlig och yrkesmässig utveckling i princip var omöjlig och hela samhället stagnerade. Detta innebar att ordet ”elit” förlorade sin egentliga mening på ryska: människorna som stod närmast pengarna och makten utförde inte de traditionella uppgifterna att bestämma prioriteringar, smak och strategier för framåtskridande. Eftersom den sociala rörligheten saknades, fanns inga aspirationer, ingen strävan. Dessutom, eftersom det inte fanns några mekanismer för överförandet av makt och de mäktiga var rädda att förlora den, blev landet en gerontokrati, men också något annat: en -*kakistokrati*.

Ett styre sammansatt av de värsta och sämsta såg under 1990-talet ut att vara något -passerat, men under Putin slog medelmåttigheten tillbaka i stor stil. Inte bara hamnade medierna under Kremls tumme, de fick också en amatör-mässig prägel. Inte bara började regeringen ljuga, den ljög på ett träaktigt, simpelt och fantasilöst språk. Putins kabinett är fullt av folk som plagierat sina doktorsavhandlingar – vilket också Putin gjorde. Ministrarna är illitterata. Kulturministern, som har en doktorstitel i historia, demonstrerar regelbundet sin historiska okunnighet; faktiskt skulle Trump kunna vara frestad att plagiera ministerns avhandling, som inleds med påståendet att historiens sanningskriterier uteslutande grundas i Rysslands nationella intressen – om det är bra för nationen så måste det vara sant (merparten av avhandlingen är redan från början plagierad). Andra ministrar förser den oppositionella ryska bloggosfären med oceaner av lustigheter eftersom de använder ord vars betydelser de uppenbart inte

begriper, eller ord som inte existerar – som när en nyligen installerad utbildningsminister uppfann ett ord som verkade betyda att Gud hade utsett henne till ministerposten. De utformar dessutom ett okunnigt, repressivt och omänskligt politiskt program. Men deras dagliga kullkastande av integritet och grundsatser är utan tvekan estetisk i grund och botten. Och det tjänar sitt syfte: genom att förnedra språket och skämma ut den politiska arenan förstör den ryska regeringen den offentliga sfären.

Ibland kan vitt åtskilda processer leda till en överraskande snarlik utgång. Trump iscensätter nu en attack mot USA:s känsloförmögenheter som jag mycket väl känner igen – inte för att han beundrar Putin (vilket han gör) eller för att han är Putins marionett, utan för att de verkligen tycks vara samma andas barn. Det kanske kan ta lång tid att begripa att kakistokratins era har inletts, men det är tydligt att så är fallet.

Masha Gessen
Översättning från engelska: Jonas Thente”

DN SÖNDAG 5 FEBRUARI 2017

“Reformationens blodiga natt

Nu var det 1517. Reformation och stormiga tider. När kommer befrielsen? Jens Christian Brandt läser Per Svenssons glödande ambivalenta och lysande Lutherbok.

Femtonhundratalets motsvarighet till twitter var kyrkporten. För att posta en tweet som för all framtid skulle förändra världen behövde man tre saker. En hammare, ett budskap som beskrev samtiden i så nattsvarta termer som möjligt och lojala följare.

Martin Luther, tysk augustinermunk med de bland opinionsbildare inte helt ovanliga dragen av narcissism och anorektiskt självförakt, förfogade över allt detta när han revolutionsåret 1517 tog i tu med missionen *Make Wittenberg great again*.

Det är en fascinerande, kanske en smula kuslig tanke att femhundraårsjubiléet av reformationens startskott – Luthers på porten till Slottkyrkan uppspikade teser mot avlatshandeln – infaller just i år. Hade det inte varit för att vår egen tid är i gungning, är det inte säkert att Luther fortfarande tett sig relevant.

Men historien är en nyckfull regissör som ibland får för sig att damma av gamla protagonister och lyfta in dem i nya sammanhang. Hur aktuell inte bara Martin Luther själv är utan framför allt den tid han verkade i, framgår med isande tydlighet i Per Svenssons fängslande, mångfacetterade biografi ”Frihet, jämlikhet, reformation!”

Det är en bok som tar avstamp i ett personligt credo. Aningen förvånande (åtminstone för de läsare som alltid betraktat Per Svensson som en orubblig skeptiker) kommer författaren i förordet ut som ”protestant” – i dubbel bemärkelse. Vad han bekänner sig till är både en ideologisk tradition (enligt vilken Luther är en av arkitekterna, kanske den viktigaste, bakom det svenska välfärdssamhället) och en andlig kultur av fromhet som handlar om att ”bejaka världen, studera den, älska den, njuta av den”.

Tvärsigenom boken löper sedan en röd tråd av glödande ambivalens.

Svenssons Luther är (åtminstone till en början) knappast övertygad protestant. Snarare en av många katoliker norr om Alperna som tröttnat på Vatikanens otaliga ”moraliska konkurser”. För många kurtisaner i kardinalernas extravaganta palats. För mycket fokus på lukrativa sidointäkter (avlatshandeln) och i gengäld ett provocerande ointresse för själva kärnverksamheten, själarnas frälsning och den gudomliga nåden.

Luther vill se en skärpning på några avgörande punkter, men inte splittra den heliga kyrkan. Tidsandan är dock avgjort revolutionär. Det är massneurosernas tidevarv, ett enda hammarslag, en knippe teser uppspikade på kyrkporten räcker för att antända krutdurken. Luther sveps snart själv med av den revolutionära yra som han kanske ofrivilligt startat och reformerna som föresvävar honom är då inte längre några förslag som kyrkan kan välja att beakta eller inte. Utan krav, ofta formulerade som ultimatum.

Forskarna kallar detta tidiga skede av reformationens historia ”karnevalsåren”. Metaforen är suggestiv och lite skev. Utmärkande för en karneval är ju att den utgör en parentes, inklämd mellan långa tidsperioder av grå vardag. På reformationskarnevalen följer dock ingen återgång till ordningen utan bara ytterligare excesser. Överallt på kontinenten flammar sekterismen upp. Det vimlar av upprorsledare, falska profeter, karismatiska lekmannapredikanter. Budskapet ofta apokalyptiskt: jorden kommer att gå under och endast medlemmarna av just den här specifika sekten kommer att skonas. Hela byar bryter upp och marscherar till någon otillgänglig bergssluttning där alla sedan lever i kollektiv, avskaffar allt privat ägande och (tämligen omgående) börjar praktisera månggifte.

I stormens öga betraktar Luther skeendet. Hans egen brytning med Rom är Guds vilja. Alla de andra som samtidigt också är sysselsatta med att bryta med samtliga auktoriteter styrs dock av djävulen och bör därför infångas, torteras och halshuggas.

Det märkliga är att denna djupa ambivalens hos Luther, upprorsmakaren som avskydde uppror, på ett kongenialt sätt återspeglas i berättelsens dramaturgi. Per Svensson tar ofta ett litet steg framåt, som om han förberedde sig att tala om allt det ”ljusa” hos Luther, diktaren och språkkonstnären, han som också (utöver halshuggning) predikade den sinnliga njutningens evangelium. Men den stora lovprisningen får sedan, gång på gång, uppskjutas till senare kapitel. Därför att författaren, återigen, fått syn på ännu en fascinerande fasett i det stora revolutionsdramat.

Det är, så tolkar jag Per Svensson, där och då, i detta kaotiska, lättantändliga Centraleuropa omkring 1525-1535, som vi första gången i detalj kan studera de mekanismer som är i omlopp då upproret mot en viss form av förtryck ögonblickligen stelnar till en ny form av

förtryck. År 1534 förvandlas den gamla tyska stiftstaden Münster nästan över en natt till en fundamentalistisk högborg i stil med IS-huvudstaden Raqqa. Den lokale profeten slänger ut överheten, utropar sig själv till kung, döper om stadens gator och inför en ny tideräkning. År noll började nu, och det började med bokbål där alla böcker utom Bibeln brändes. Alla i staden var mycket rättrogna, vilket inte uteslöt mängder av offentliga avrättningar av förmenta avvikare.

Per Svenssons repertoar av den sortens episoder är i det närmaste outtömligt. Ofta är de konsekvent dubbelexponerade: när ”revolutionsgardister” marscherar genom Wittenberg år 1521 ekar gränderna också av långt senare tiders stöveltramp. I litteraturen har det alltid funnits skeden då man skrivit historiska romaner på det sättet, som väldiga panoramamålningar konstruerade så att betraktarna i myllret av gestalter och händelser ska få syn på sin egen samtid.

När Per Svensson applicerar samma teknik på den ofrivillige revolutionären från Wittenberg blir resultatet lysande.

Fotnot: Boken är en reviderad och utökad version av ”Dr Luther och mr Hyde” som gavs ut på Cordia 2008.

Jens Christian Brandt”

“Per Svensson
”Frihet, jämlikhet, reformation! 500 år med Luther”
Weyler förlag “

DN SÖNDAG 5 FEBRUARI 2017

“Väldig historisk manifestation av svensk humanistisk forskning

Hur skriver vi historia? Trebandsverket ”Historiens hemvist” krestar kring aktuella dilemman om det förflutna. För den som vill väcka liv i historien tar på sig ett ansvar. Sven-Eric Liedman läser ett brokigt forskningsprojekt om löften och fallgropar.

Galdino Jesus dos Santos Pataxó mördades år 1997 i Brasiliens huvudstad Brasilia. Förövarna var fem ungdomar ”av bättre familj” som var på väg hem från en fest. De såg Galdino ligga och sova i en busskur och påstod efteråt att de bara velat skämta med honom. I det syftet hade de hällt tändvätska över honom och tänt fyr. Galdino dog 20 timmar senare.

Dådet är utgångspunkten för en perspektivöppnande artikel av idéhistorikern Patricia Lorenzoni. Galdinos död väckte stort uppseende, och det restes till och med ett monument över honom: en järnplåt med de utskurna konturerna av en man insvept i eldflammor.

I dag är minnesmärket redan förfallet, järnet rostigt och nerkladdat av gamla affischrester. Så lägrar sig glömskan över det som man nyss ville komma ihåg. Galdino tillhörde urbefolkningen, och hans mördare ”av bättre familj” släpptes snart ut ur fängelset.

Och livet kunde gå vidare som vanligt.

Lorenzonis artikel ingår i ett stort bokverk som heter ”Historiens hemvist” (Huvudred. Hans Ruin, Makadam förlag). Tre band på sammanlagt långt mer än 1 000 sidor innebär en väldig satsning. Bakgrunden är ett omfattande forskningsprojekt som liksom böckerna finansierats av Riksbankens Jubileumsfond. Man kan tala om en bred manifestation av svensk humanistisk forskning av i dag.

Givetvis är det svårt att sammanfatta ett verk som rymmer mellan fyrtio och femtio bidrag. Helheten är brokig och kan knappast vara något annat. Några artiklar håller sig på ett tämligen abstrakt plan, andra är högst konkreta, åter andra binder skickligt samman det allmänna med det särskilda.

Det finns kunskapsområden som man saknar i detta urval. Inget om antiken, ingen artikel ägnad kristendom eller islam, tyst om Kina och inte mycket om språk. Genus och etnicitet behandlas men knappast klass; urvalet är på det sättet en god spegling av svensk humanistisk forskning under de senaste årtiondena.

Dock. Genusforskaren Ulla Manns tar i sin artikel om kvinnors emancipation upp frågan om det allmänna talet om ”kvinnor” kan osynliggöra skillnader i klass, religion, etnicitet och sexuell orientering, i synnerhet när man talar om feminismens historia. Man anar här början till ett nytt forskningsprojekt där de konkreta människornas mångdimensionalitet hamnar i centrum.

Men åter till verket i dess helhet. Titeln Historiens hemvist erinrar om att historien alltid har sina lokaliteter. Allt material som kan ligga till grund för historia – från krukskärvor eller papperslappar till monument och paradbyggnader – bär vittnesmål om en ort eller en plats.

Historien handlar om det som i strikt mening inte längre finns men som vi ändå kan skapa kunskap om, via allt det som lever kvar som rester av vad som en gång varit.

Men titeln ”Historiens hemvist” har också en annan innebörd. När någon ställer frågan ”Vem är du?” berättar de flesta om varifrån de kommer. De härstammar någonstans ifrån, och de ingår i traditioner av olika slag, med allt vad traditioner innebär av seder, moral och mer eller mindre välgrundade föreställningar om den egna särarten. Man ärver något som man för vidare. Ett extremfall utgör exilen då man tvingats eller valt att lämna sitt hemland. Exilen är en uråldrig erfarenhet alltifrån det judiska folkets ”babyloniska fångenskap” via Dante till dagens flyende miljoner.

Filosofen Marcia Sá Cavalcante Schuback skriver en spännande essä om hur själva historien nu har gått i exil. I en värld där ”allt som är fast förflyktigas”, kort sagt i den globala kapitalismens epok tycks vi alla förlora fotfästet, berövade den trygghet som det invanda och välbekanta ger. Förvisso är det en avgrundsdjup skillnad mellan denna exil och den som miljoner och åter miljoner upplever på flykt undan krigets eller utarmningens helvete. Men det finns ändå en likhet.

Man kan tillägga att de värsta motståndarna till dessa flyktingar, den månghövdade skara som nu flockas kring Trump eller Sverigedemokraterna, tycks uppleva den mindre dramatiska typen av exil, den som får dem att tråna efter ett diffust förflutet, ett fosterland som aldrig funnits annat än i deras inbillning.

Schubacks bidrag ingår i samlingsverkets första del vars tema är den historiska tiden och dess former. I andra artiklar på samma tema ställs

frågan om den historiska tiden måste tänkas som linjär där åren och seklerna dunkar fram entonigt som ett tåg längs en räls. Filosofen Fredrika Spindler säger nej till den föreställningen och önskar sig i stället med Gilles Deleuze ”en icke-linjär, materialistisk historia”. Teologen Jayne Svenungsson behandlar i sitt bidrag föreställningar i judisk tanketradition om Messias som hela tiden på samma gång aktuell och hörande till framtiden. Hon återger en underbar aforism av Franz Rosenzweig: ”Evighet är en framtid som – utan att upphöra att vara framtid – likväl är närvarande.”

Messianismen, alltså föreställningen att det historiska förloppet öppnar möjligheten för en slutgiltig försoning och kanske ett rent lyckorike, tillhör de stora teman som genomsyrar tänkandet i stora delar av världen. Men historien som sådan – det för alltid förflutna – öppnar inte vägen för tankar av det slaget. Det påminns man hårdhänt om i verkets tredje del, som handlar om arkiv och allt annat som blivit kvar av det som en gång varit, nyss eller för längesen.

Historieskrivning är alltid ett försök att minnas något som anses värt att minnas. Men vad är det som finns kvar av det förflutna som vi över huvud har möjlighet att minnas?

Sedan urminnes tider har man upprättat arkiv av olika slag. Men arkiven är alltid relaterade till makthavare som ger riktlinjer för urvalet. Så har det förblivit: i dag när så svårfattligt mycket lagras på Internet görs det fortfarande ett urval fast inte bestämt av kung eller parlament utan snarare av Google och Facebook. Det är viktigt att komma ihåg detta; vi hemfaller annars lätt åt ”myten att allt är tillgängligt på nätet”, som filmvetaren Trond Lundemo påpekar i sitt bidrag.

Arkiven har i sin tur en historia. Ibland gallras de av arkivets eller museets egna vårdare. Arkeologen Adriana Muños ger ett både roande och oroande exempel från ett museum i Göteborg där material som en misshaglig intendent samlat systematiskt plockades bort från utställningarna någon gång på 1950-talet. Först långt senare återupptäcktes det undanstädade bland gömmorna.

Mycket som tidigare var dömt att försvinna för alltid kan nu bevaras genom film och ljudupptagningar och, naturligtvis, Internet. Men ju mer som sparas, desto mer kan också gå till spillo, av slarv, av illvilja eller helt enkelt av brist på resurser att sköta samlingarna. Det senare är inte minst viktigt: massor av energi går ständigt åt för att övertyga statsmakterna om att bevarandet kräver exklusiv kompetens.

Den som vill väcka liv i det förflutna tar därmed också på sig ett ansvar. Det gäller inte bara att iaktta käll- och textkritikens regler. Historikern får med eller mot sin vilja materialet från det förflutna att *betyda* något för var och en som tar del av historieskrivningen. Det innebär att det finns en etisk dimension att ta hänsyn till.

Därom handlar band två av ”Historiens hemvist”. Historikern Martin Wiklund påpekar i sin artikel att ”vad historien ska ’säga’ avgörs av historikerns olika val”. Det finns inte några värdefria humanvetenskapliga framställningar så som Max Weber en gång tänkte sig. Inte minst påverkar den ständigt skiftande samtiden vad som ter sig värt att föra fram i ljuset.

Det är till exempel ingen tillfällighet att rasismen nu åter blivit ett hett tema bland humanister och samhällsvetare, precis som det var under de första decennierna efter andra världskriget. Rättsvetaren Leila

Brännström tar i sitt bidrag just upp hur begreppet ras har hanterats i efterkrigstidens officiella Sverige, i politiska manifestationer och lagtexter. Från David Theo Goldbergs bok om rasism och nyliberalism hämtar hon en viktig distinktion mellan ”anti-racialism” och antirasism. Anti-racialismen är strävan att göra sig kvitt rasbeteckningarna över huvud. Det är en ambition som är påtaglig i den officiella svenska retoriken. Men antirasismen kräver mycket mer: den innebär den effektiva kampen mot ”ojämlika livsvillkor längs etniska/rasmässiga skiljelinjer”. Brännström konstaterar att anti-racialismen alltsedan slutet av 90-talet alltmer frikopplats från antirasismen. Kort sagt, man nöjer sig med en läpparnas bekännelse.

Det är vad jag förstår en välgrundad iakttagelse som träffar vår hemska samtid i veka livet. Anständiga människor och ansvarsfulla myndigheter vill inte ensamma afghanpojkar i Sverige, mexikaner i USA eller indianer i Brasilien något ont, tvärtom. Men hur förbättrar man situationen för dem? Ja, säg det! Man har fullt upp med att försvara deras rätt att betraktas som människor rätt och slätt mot den växande mobben som anser att de omedelbart bör förpassas ut ur landet.

Detta är också och inte minst en utmaning för humanister. Vi är noggranna med orden och bör också vara det. Men kan vi betyda något för den verklighet som orden handlar om? Galdino Jesus dos Santos Pataxó fick ett monument som visserligen förfaller; men den goda viljan fanns där åtminstone. Men hur får hans efterlevande möjligheter till ett bättre liv?

Sven-Eric Liedman författare och professor emeritus i idéhistoria.”

DN MÅNDAG 6 FEBRUARI 2017

“Vilse i president Trumps dimma

Den nya administrationen kommer att präglas av hårdare interna motsättningar än de tidigare. Osäkerheten som presidenten sprider skapar oreda inte bara i motståndarlägret utan också bland de egna.

När en ny president har avverkat sin första kaotiska vecka i ämbetet ligger det på oss journalister att luta oss bakåt, klia oss på hakan och reda ut allt som han och hans närmaste har gjort rätt eller fel.

I fråga om Trump har vi dock ett klart problem: innan vi kan försvara - eller kritisera honom måste vi skaffa oss en bild av vad som egentligen sker. Och av tre olika anledningar är det svårare än med någon annan nytillträdd amerikansk president.

Den första: Det står klart att hans administration kommer att ha ett antal olika kraftfält och präglas av mer interna motsättningar än de samlade lag som Barack Obama och George W Bush ledde.

Vita huset med Trump vid rodret har en svag stabschef omgiven av råd-givare som inte alltid drar jämnt. Hans regering har inte nödvändigtvis samma ideologiska plattform som hans inre cirkel. Han är känd för att hålla med den person som han senast talade med. Det finns alltså ingen röst – minst av allt den stackars pressekreteraren Sean Spicer – som kan ge klara besked när många bollar är i luften.

Den andra: Etablerade medier har en press på sig att leda motståndet mot Trump, vilket gör dem benägna att välja de mest chockerande tolkningarna av Vita husets göranden och låtanden. Samtidigt tänker Trumps inre cirkel utnyttja detta, underblåsa bilden av medierna som motståndare och använda deras felsteg för att stärka sin egen bas.

Informationstekniken kan också ställa till skada – en illa underbyggd text eller ett vilseledande inlägg på Twitter från en presskonferens kan gå flera varv runt den digitala världen innan den mindre spännande sanningen når våra Facebooksidor. (En fundering i egen sak: kanske kan detta få omdömesgilla personer att hylla den tryckta journalistikens snigelfart.)

Den tredje: Trumpismen är en ideologisk cocktail som inte passar in i det politiska mönster vi är vana vid i USA, och Trump har klart markerat att samförståndslösningar med Demokraterna inte är aktuella. Detta innebär att han med nödvändighet kommer att göra saker som är ”underliga” och som får både medierna och pampar i Washington DC att häpna.

Problemet för allmänheten är att räkna ut när det som är ”underligt” också är ”oroväckande” eller om det är bättre att vänta innan man fäller något omdöme.

Detta är svårt av anledning ett och två och även eftersom Trump är en osäkrad bomb och hans publika framträdanden tenderar att göra det svårare att tolka hans politik.

Planerar han ett handelskrig med Mexiko, något som antyds i hans tweetar, eller vill han bara driva igenom en lag om skatt på import från Mexiko, något som republikanerna har haft i sitt program en tid?

Överväger han verkligen att tillåta skendränkning vid förhör av fångar eller är det bara tomma ord som CIA inte behöver rätta sig efter? Tänker regeringen inleda ett rasistiskt färgat krig mot påstått valfusk baserat på hörsägen och konspirationsteorier eller är det bara ett ”Twitterlöfte” och inget riktigt löfte?

Naturligtvis lär bilden klarna med tiden. Vi kommer att få veta om Trumps inresestopp för personer från muslimska länder är temporärt eller om det ska permanentas. Vi behöver inte spekulera så länge till om hur han tänker sig politiken gentemot Ryssland. Vi kommer att få veta om han ska gå vidare med sitt svammel om valfusk. Vi kommer att få se hur ofta hans arga tweetar och fixa idéer materialiseras och hur ofta de bara är ett sätt för honom att avreagera sig.

Men om dimman lättar i några fall kommer den nog att dröja sig kvar kring frågor som sjukvården, skatterna, infrastrukturen och andra där Trump behöver ha republikanerna i kongressen med på sin linje. Och den kan tätna dramatiskt som i en Stephen King-roman när mer oväntade händelser inträffar och kriser bryter ut där beskeden från Vita huset kommer att vara av större vikt än vad de har varit hittills.

Jag har tidigare varnat journalisterna för att de med sitt eget agerande riskerar att bidra till ett alltmer hysteriskt politiskt klimat. Det jag skriver här är dock en varning till presidenten och hans rådgivare eftersom vissa av dem värnar om dimman och verkar tro att den kan

hjälpa dem att styra landet precis som den troligtvis hjälpte dem att vinna valet.

De bör inte vara alltför optimistiska på den punkten. För lagstiftare är ett övermått av dimma paralyserande. För väljarna skapar den ängslan och oro. För allierade är den förvirrande och för fienden öppnar den möjligheter.

Trump är ingen populär president, han fick ingen majoritet i valmanskåren, hans medarbetare är inte särskilt erfarna. Om han inte kan låta ljuset flöda över sina planer och skapa tillförsikt- är det stor risk för att han och hans administration går på grund i dimman.

Ross Douthat amerikansk journalist och författare.
Översättning: Claes Göran Green “

DN MÅNDAG 6 FEBRUARI 2017

“ Finland redo att följa Sverige in i samarbete

Finlands försvarsminister Jussi Niinistö, säger att landet sannolikt kommer göra gemensam sak med Sverige och ansluta sig till ett militärt samarbete lett av Storbritannien, rapporterar Yle.

Den gemensamma styrkan, Joint Expeditionary Force (JEF), ska ledas av Storbritannien och hittills har Natoländerna Danmark, Norge, Estland, Lettland, Litauen och Nederländerna anslutit sig.

I helgen berättade försvarsminister Peter Hultqvist att Försvarsmakten kommer ska reda ut hur ett svenskt bidrag till styrkan kan se ut och att en gemensam analys med Finland ska genomföras.

Styrkan ska inte ha några stående förband utan förband kommer att sättas ihop vid behov för riktade insatser med uppgifter som både handlar om humanitära insatser och avskräckning. Enligt Hultqvist hade både Sverige och Finland fått en förfrågan om att ansluta sig till styrkan.

I en intervju med nyhetsbyrån FNB bekräftar Niinistö att Finland också blivit tillfrågat och att säger att man tillsammans övervägt om ett deltagande i JEF kan vara till nytta för det nationella försvaret och slutsatsen är det finns en viss nytta med ett deltagande, enligt Yle.

Den svenska Försvarsmakten får i dag uppdraget av försvarsdepartementet att ta fram ett underlag för vad Sverige kan tillföra JEF. Inom den gemensamma styrkan står Storbritannien för ledning, flyg-, pansar- och marinstyrkor medan övriga länder tillför egna förband. Styrkans brittiska stab på 1 600 militärer övade så sent som i juni 2016 och i slutet av nästa år ska förbandet vara klart att sättas in.
Johannes Ledel “

DN MÅNDAG 6 FEBRUARI 2017

“ Revanschsugen Sánchez spär på socialisternas kris

Kommentar. Det spanska socialistpartiet PSOE, ett av Europas äldsta, kämpar för sitt liv. Efter ett halvår av plågsamma interna strider är det tveksamt om det ska gå att hålla ihop partiet.

Förra året, i november, lät PSOE högerns Mariano Rajoy bilda en minoritets- regering. Därmed sattes punkt för nära ett års förlamning av spansk politik, efter två resultatlösa parlamentsval. Men det satt långt inne. För att föra landet ut ur krisen tvingades PSOEs ”baroner” – veteraner och regionala bossar- – avsätta partiledaren Pedro Sánchez, som ville tvinga Spanien till ett tredje parlamentsval på ett år. Efter det hoppades PSOE inleda en återhämtning, men i stället har det ärorika partiet, grundat 1879, hamnat ur askan i elden.

PSOE har ingen ny partiledare och kommer inte att utse någon förrän tidigast i maj. Besluten fattas tills vidare av en grupp förmyndare, ledd av den asturiske ministerpresidenten Javier Fernández.

Det första hindret på vägen mot ett tillfrisknande är den avpoletterade Pedro Sánchez. I stället för att dra sig tillbaka och begrunda sitt ansvar för bakslagen i 2015 och 2016 års val, så reser han runt i landsorten och fyller bytorg med anhängare. Det visar sig att många i partiets breda lager anser att Sánchez gjorde rätt då han vägrade låta högern bilda regering och upprördes av att han manövrerades bort.

Sánchez publiktycke skrämmer partiledningen. PSOEs mäktigaste politiker, den andalusiska ministerpresidenten Susanna Díaz, låg bakom utnämningen av Sánchez 2014, i tanken att han skulle samarbeta med henne. När han sedan körde sitt eget lopp var det hon som såg till att han avsattes. Häromdagen, i en stad i norra Spanien, möttes Díaz av burop från auditoriet, som också stämde upp Pedro Sánchez paroll då han vägrade låta högern bilda regering: ”Ett nej är ett nej!”.

Om Sánchez skulle ställa upp i partiledarvalet och vinna det så kommer Díaz och partiets patriarker knappast att kunna stanna kvar. De flesta av PSOEs väljare ogillar Sánchez agerande, men många, kanske de flesta, av dess aktivister står på hans sida.

Susanna Díaz är så orolig över Sánchez framfart att hon ännu inte anmält sig som kandidat till partiledarskapet. Den ende som gjort det är den förre baskiske ministerpresidenten Patxi Lopez, en person utan förankring bland gräsrötterna, men med de tidigare partiledarna Felipe González, Rodríguez Zapatero och Pérez Rubalcaba i ryggen.

Om Pedro Sánchez hindras delta i partiledarvalet, eller om han förlorar knappt, så det inte otroligt att han tar med sig partiets radikala falang ut ur PSOE, till vänster-populistska Podemos. Men Podemos, som i två val närmat sig PSOE och nu är landets tredje parti, befinner sig självt i en stormig period, där partiets andreman Iñigo Errejón sedan flera månader ifrågasätter grundaren Pablo Iglesias strategi.

Errejón menar att Podemos mer vildvuxna, anarkistiska och anti-kapitalistiska falanger borde hållas i styr och att partiet borde röra sig mot mitten. Iglesias å sin sida svär att aldrig förvandla partiet ”till en kopia av PSOE”. Om en vecka, under partiets kongress, väntas bittra manglingar om partiprogrammet.

Samtidigt med de andra partier-nas konvulsioner fortsätter- -Rajoy och hans PP att regera utan några svårigheter, trots sin minoritets-ställning. Inga inre hot mot hans styre är i sikte före valet 2020, och det enda molnet på hans himmel är det katalanska utbrytardramat, som ser ut att nå sin kulmen i höst.

Nathan Shachar naranjal@gmail.com “

DN MÅNDAG 6 FEBRUARI 2017

“Åtalet mot Mas en beprövad Madridtaktik

I dag, måndag, inleds rättegången mot Artur Mas, den förre katalanske regeringschefen. Mas, som 2012 drog i gång kampanjen för självständighet, står åtalad för att ha arrangerat en inofficiell folkomröstning 2014.

Artur Mas riskerar inte fängelse-straff, men fälls han får han inte bekläda offentliga ämbeten under tio år.

Mas avgick motvilligt 2015 för att lösa en katalansk regeringskris, men ser sig själv som en framtida ledare. Hans konservativa parti, som nyligen bytte namn till PDC, har på sistone drabbats av en rad polisutredningar mot ledande figurer.

Granskningen är direkt knuten till den katalanska regeringens löfte att hålla en folkomröstning om utbrytning ur Spanien senast i september.

Utredningarna har uppen-barligen förberetts länge, för att kunna dammas av i ett krisläge. Det rör sig om olagliga donationer från katalanska företagare till PDC.

I Madrid hoppas man att PDC ska kunna pressas att överge självständighetsprojektet mot att utredningarna läggs ned. Utan PDC finns ingen majoritet för självständighet i det katalanska parlamentet.

Detta är en beprövad taktik, så snart de katalanska ledarna närmar sig förbjudna ämnen kommer polisutredningar som ett brev på posten.

Men det kommer knappast att lyckas. Om PDC:s ledare skulle stiga av det nationella projekt de själva dragit i gång för att rädda sina egna skinn så skulle de mista all trovärdighet.

PDC:s Carles Puigdemont är katalansk regeringschef, men de som driver på mot en utbrytning är de radikala koalitionspartierna ERC och CUP.

Den spanske premiärministern Mariano Rajoy kommer inte att tillåta någon folkomröstning, men det är oklart om han har nerver att stoppa den handgripligen. Vissa i hans parti, konservativa PP, anser att han bör göra detta, medan andra menar att våld skulle förfela sitt syfte och driva katalanerna i armarna på separatisterna.

Det är dock långt ifrån säkert att separatisterna skulle vinna en folkomröstning.

Läget är mycket jämnt i de senaste mätningarna, och Madrid kommer att bruka alla medel som står till buds, inklusive transfereringar, skatte- och pensionssystem, för att övertala katalanerna att en framtid inom Spanien är tryggast.

Nathan Shachar naranjal@gmail.com “

DN MÅNDAG 6 FEBRUARI 2017

”Det är nödvändigt att ta itu med vår totalitära historia”

“För ett år sedan gick Kroatien åt samma håll som Ungern och Polen i EU, men landets nya regering har valt en mer nedtonad politik. Kroatiens utrikesminister Davor Ivo Stier tror på den liberala demokratin, men vill inte att Polen straffas.

Kroatien är EU:s nyaste medlemsland och sedan i höstas styrs landet av företrädare för en yngre generation konservativa politiker som på olika sätt vill göra upp med det förflutna. Landets utrikesminister Davor Ivo Stier är en av dem. Han är född i Argentina i början av 1970--talet, men sedan mitten av 1990-talet är han engagerad i det konservativa kroatiska partiet HDZ och har bland annat varit partiets företrädare i EU-parlamentet.

När Davor Ivo Stier besökte Stockholm förra veckan berättade han att regeringen inom kort ska inrätta en kommission som ska föreslå hur Kroatien ska ta itu med landets totalitära historia.

– Jag tror att det är nödvändigt. Andra tidigare kommunistländer- i Europa gjorde detta under 1990-talet, men då tvingades Kroatien försvara sitt oberoende i krig. Nu har vi möjlighet att få bort skuggorna från det förflutna. Det skulle visa demokratisk mognad.

Men det finns också risker med -sådana uppgörelser? Människor kan ha haft många skäl att vara lojala med kommuniststyret.

– Ja, vi vill inte ha hämnd, utan försoning. EU-parlamentet har -slagit fast rekommendationer om hur detta ska göras och som vi tänker följa.

Den nya regeringen i Zagreb verkar vilja distansera sig från en del av det som hände i Kroatien för ett år sedan, när landet tycktes vara på väg åt samma håll som Polen och Ungern. Davor Ivo Stier betonar till exempel att EU:s medlemsländer ska respektera rättsstatens principer, en fråga som har lett till kritik mot Polen från EU-kommissionen.

– Det är bra att EU-kommissionen har inlett en dialog med Polen om detta och utfärdar rekommendationer, men det är också viktigt att det inte blir sanktioner.

Hittills har regeringen i Warszawa sagt blankt nej till alla rekommendationer, varför ska kommissionen inte föreslå sanktioner?

– Jag tycker att sådana frågor ska lösas i dialog, att straffa ett medlems-land vore oklokt.

I våras fick Kroatien stark kritik från olika håll för att landets yttrande-frihet ansågs hotad. Den dåvarande regeringen såg bland annat till att tillsätta en ny chef för landets public service-bolag där sedan 70 journalister sparkades. Davor Ivo Stiers påminner om att medielagen som ger parlamentet rätt att utse ledningen för radio och tv drevs -igenom 2010, och sedan ändrades 2012 av en vänster-centerregering.

– På den tiden hördes inga protester från journalisthåll, men jag var ledamot i det nationella parlamentet och röstade emot. Det var ett

bakslag för Kroatiens public service som ska vara oberoende och inte påverkas av daglig politik. Vi måste komma tillbaka till den frågan.

När det gäller förhållandet till USA tycker Kroatiens utrikesminister att EU måste fortsätta samarbetet, också sedan Donald Trump blivit landets president.

– För att möta säkerhetshot krävs ett förstärkt samarbete mellan EU och USA. Jag tror inte på konfrontation.

I två frågor som rör EU:s framtid driver Kroatien och Sverige ungefär samma linje.

Dels gäller det migrationspolitiken, där Kroatien hör till de EU-länder som tar emot asylsökande från Grekland och Italien, även om det hittills rör sig om ett litet antal. Dels handlar det om EU:s fortsatta utvidgning.

Det är mycket viktigt att förhandlingarna med länderna på Västra balkan fortsätter och att de sedan kommer med i EU, anser Davor Ivo Stier.

– Det handlar också om stabiliteten i den här delen av Europa. Om det uppstår ett vakuum, och inte EU finns med, kommer någon annan att fylla det utrymmet.

Kroatien vill också bli en del av det passfria Schengensamarbetet, men har hittills fått nej. Och sedan 2015, som en följd av kaoset med EU:s flyktingmottagning, har Slovenien och Ungern, som är med i Schengen, uppfört stängsel vid gränserna mot Kroatien.

– Innan vi var med i EU fanns inga stängsel. Nu är vi med i EU, men vid gränserna finns stängsel. När vi talar om solidaritet i EU måste detta också tas upp, tycker Davor Ivo Stier.

Annika Ström Melin annika.strom-melin@dn.se “

“Fakta.

Kroatien har drygt 4 miljoner invånare och blev EU-medlem 2013, men landet har ännu inte släppts in i det passfria Schengensamarbetet. Sedan hösten 2016 leds Kroatien av en koalition mellan konservativa HDZ och mittenpartiet Most.

Premiärminister Andrej Plenkovic valdes till ny ledare för HDZ under sommaren 2016 sedan partiets tidigare ledare och landets premiärminister tvingats avgå efter en korruptionsskandal.

Fakta. Davor Ivo Stier

Kroatiens vice premiärminister, utrikes- och Europaminister.
Född i Argentina 1972.

Företräder HDZ, det konservativa partiet i Kroatien.
Diplomat och tidigare ledamot i EU-parlamentet. “

DN MÅNDAG 6 FEBRUARI 2017

“Första damen låter Washington vänta

Inte bara presidenten står för något helt nytt – det gör också Melania Trump, nationens första dam. Hon har hittills hållit en låg profil, och flyttar inte till Washington förrän i sommar. Om hon alls gör det.

”Var är Melania Trump?” frågar sig amerikanska medier och svarar själva: kvar i New York. I Florida över helgen. I varje fall inte i DC.

I Vita husets East Wing, där första damens kontor finns, ryckte först en praktikant ut och svarade i telefon. Nu har några få anställts – som rådgivare har Melania Trump tagit in en vän och festarrangör från New York, och chefsassistent blir Lindsay Reynolds, som tidigare har arbetat för George W Bush. Saknas gör alltjämt en stabschef och en pressekreterare.

Det är anmärkningsvärt: Tidigare presidenthustrur har rekryterat nyckelpersoner redan före installationen. De är inte sysslolösa, för presidenthustruns kontor är ett nav för Vita husets sociala aktiviteter och sköter stora arrangemang som middagar vid statsbesök och högtider.

Enligt traditionen skänker första damen viss glamour åt ämbetet, men hon gör ofta också frågor till sina. Michelle Obama (som hade 24 personer anställda) engagerade sig bland annat i övervikt hos barn.

Möjligen har USA nu en första dam med en helt annan syn på sitt uppdrag än sina företrädare, och som inte heller verkar intresserad av att mätta en nyfiken allmänhet på hur hon tänker sig sin roll. Inget av vad tidigare hustrur har ägnat sig åt är några skyldigheter och på en del håll ifrågasätts om USA behöver en första dam av traditionellt snitt.

Vad Melania Trump har sagt är att hon prioriterar sin son, tioårige Barron, snarare än sin man. Det är också på grund av sonens skola som hon blir kvar i New York i varje fall fram till sommaren.

Men Melania Trumps frånvaro har satt igång spekulationer om hur paret Trump egentligen har det, med analyser av hur presidenten ignorerar sin hustru när de framträder ihop – och hur han bara luftkysser henne. Under demonstrationerna efter installationen dök plakat upp med text som ”Melania, blinka två gånger om du behöver hjälp”, och på sociala medier fick hashtagen #freemelania fart.

Hur paret Trump har det angår bara dem, men också hur de praktiskt löser vardagen får bredare konsekvenser. Journalisten Kate Andersen Brower, som har skrivit en bok om första damer, säger i en radiointervju att det vore synd om Melania Trump försatte en reell möjlighet att påverka. Kanske är hon redan bränd, när hon i höstas gick ut med att hon ville ägna sig åt att arbeta mot näthat fick hon genast höra att hon kunde börja med sin man.

Presidenten själv har sagt att han hittills har kompenserat det försvunna familjelivet med att arbeta mer. Nu är det, enligt US Weekly, inte ens säkert att Melania Trump alls flyttar till huvudstaden.

Fakta. Presidentfruar ofta politiskt engagerade

Melania Trump, född 1970 i Slovenien, blev modell som mycket ung. Den karriären tog henne till USA 1996, där hon två år senare träffade Donald Trump i New York. Paret gifte sig 2005, sonen Barron föddes året därpå.

Under valkampanjen hade Melania Trump en tillbakadragen roll och deltog endast vid ett fåtal tillfällen. Hennes tal vid konventet fick kritik för att till stora delar vara ett plagiat av Michelle Obamas.

Tidigare presidenthustrur har bland annat engagerat sig i sociala frågor (Eleanor Roosevelt), mental hälsa (Rosalynn Carter), missbruk (Nancy Reagan), läskunnighet (Barbara Bush), hälsovårdsförsäkringar (Hillary Clinton) och utbildning (Laura Bush). “

DN MÅNDAG 6 FEBRUARI 2017

“Nytt bakslag för Trumps inreseförbud

På måndagen fortsätter turerna kring Trumps reseförbud för muslimer. Vita huset ska då motivera för domstol varför det är nödvändigt – och lagligt.

Washington. De juridiska turerna kring Vita husets reseförbud pågick hela helgen och kommer att fortsätta under den kommande veckan.

Justitiedepartementet överklagade på lördagen omedelbart ett beslut från en domstol i delstaten Washington i fredags, som stoppade presidentordern på immigrationsområdet. Ordern innehåller bland annat ett reseförbud för personer från sju muslimska länder och orsakade kaos när den trädde i kraft förra helgen.

Tidigt på söndagen beslutade dock en federal domstol i San Francisco att i sin tur avslå departementets överklagande, vilket innebär att dekretet tills vidare är stoppat, i linje med fredagens beslut. Vita huset har ombetts komma in med synpunkter under måndagen. Domstolen ska därefter avgöra om presidentordern är laglig. Kritiker menar att den i praktiken handlar om att stoppa muslimer från att komma in i USA, något som strider mot konstitutionen, som förbjuder diskriminering på religiös grund.

Vita huset hävdar att dekretet handlar om att värna USA:s säkerhet. President Donald Trump, som tillbringat helgen i Florida, sa ”vi kommer att vinna”, och förolämpade Seattledomaren på Twitter. Men också republikaner instämmer i den breda kritiken om att president Donald Trumps order var undermåligt genomförd.

Om Vita huset väljer att strunta i domstolens beslut står USA inför en konstitutionell kris. **Sanna Torén Björling** sanna.bjorling@dn.se”

DN MÅNDAG 6 FEBRUARI 2017

“Bristen på jobb bäddar för ”sciusciàs” återkomst

Jorden runt. Efter 20 års frånvaro kommer skoputsarna tillbaka på Palermos gator. Initiativet på Sicilien kommer från en frisör som värnar om stil och det sker i samarbete med kommunen.

Ansökningarna i en stad där arbetslösheten är rekordhög blev snabbt många.
I slutskedet av andra världskriget tjänade gatans pojkar pengar genom att erbjuda de amerikanska soldaterna shoe-shine. På napolitanska blev blänkande skor till det dialektala ”sciuscià”, som också blev en Oscarsbelönad film av Roberto Rossellini med samma namn.

Men nu är det säkert minst 30 år sedan jag såg en man som lät putsa sina skor på gatan i Italien. I min barndom fanns de i Rom och i Neapel.

Plötsligt blev det otidsenligt att en någorlunda välbeställd man betalade för att få sina skor blänkande på gatan. Eller så slogs yrket ut av automatiska borstar på hotell. Att en av två personer i dag bär gymnastikskor i material som inte låter sig putsas har säkert bidragit.

Initiativtagaren till att skoputsning nu kommer tillbaka på gatan är en karismatisk frisör som tycker att det är dags att återuppliva detta historiska yrke.

– Det finns i många andra stora metropoler som New York och London. Det är dags att skoputsarna kommer tillbaka även på Sicilien, säger Nunzio Reina till DN.

Reina är ledare för branschföreningen Confartigianato i Palermo, ett vidare begrepp av konstnärliga hantverksyrken, som även omfattar barberare. Palermos borgmästare Leoluca Orlando sade omedelbart ja till samarbete kring detta projekt.

I januari utlystes ett tiotal tjänster; Palermoherrars skor ska borstas på flera av stadens stora torg och träffpunkter. Fem euro ska det kosta.

– Ansökningarna strömmade in. Vi fick 70 stycken på bara några dagar. Så nu kommer det troligen att bli 15 platser, säger Nunzio Reina.

En av dem som har sökt jobbet är Umberto Tumminia. Han är 28 år, utbildad grafiker och har arbetat med reklam. Han har också arbetat som fotograf.

– I dag är jag arbetslös. Detta är någonting helt annat och utomhus, det är en kul sak som jag vill pröva på. Jag är för ung för att ha sett skoputsare på gatan, men farfar har berättat att de fanns förr.

Om Umberto Tumminia får jobbet kan han börja bums. Fast först väntar en kort kurs i skoputsning.

Peter Loewe loewe@tin.it “

DN MÅNDAG 6 FEBRUARI 2017

“ Marine Le Pen hyllar USA:s president: Han visar vägen

”Donald Trump visar att det vi vill göra är möjligt!”. Det sade Marine Le Pen när hon på söndagen sparkade i gång sin presidentvalskampanj på allvar.

Lyon. Le Pen leder i opinionsmätningarna inför valet och hyllade Trump vid upprepade tillfällen i sitt tal.
–Det vi ser nu är att folket vaknar och reser sig mot oligarkerna runt om i världen. Vi ser det i Storbritannien, där folket röstade för Brexit och vi ser det i USA, där folket röstade för Trump, sade Marine Le Pen inför omkring 3 000 åhörare i Lyon.

– Trump håller sina löften, och han agerar snabbt och kraftfullt i det amerikanska folkets intresse, sade Nationella frontens kandidat. Varje gång Le Pen nämnde Trumps namn möttes hon av jubel.

Den nationalistiska och invandringsfientliga Marine Le Pen har omkring 25 procent av väljarsympatierna, klart före mittenkandidaten Emmanuel Macron (20–21 procent) och den av korruptionsskandaler svårt sargade högerkandidaten François Fillon (19–20 procent).
På söndagen höll även radikala vänsterkandidaten Jean-Luc Mélenchon valmöte i Lyon, som lockade 12 000 åhörare. ”Motstånd motstånd” skanderade talkörerna.

För Jean-Luc Mélenchon var mobiliseringen även viktig inför de förhandlingar som väntar med socialisternas kandidat Benoît Hamon om en eventuell bred vänsterallians i presidentvalet.

Erik de la Reguera erik@delareguera.se “

DN MÅNDAG 6 FEBRUARI 2017

“Ekonom varnar för allt fler handelshinder

Protektionismen tilltar i världen. Joshua N Feinman, ekonom på Deutsche bank, drar paralleller till politiska rörelser som växte fram ur den industriella revolutionen och som ledde fram till det första världskriget.

Ökad protektionism och framgångar för populistiska partier – utvecklingen följer samma mönster som tiden efter den industriella revolutionen som ledde fram till krigen. Det menar Joshua N Feinman, chefsekonom på Deutsche banks kapitalförvaltning, som skrivit rapporten ”Backlash against globalization: Déjà vu?”.

– Det finns paralleller men även skillnader. Jag försöker inte säga att situationen ledde till att kriget bröt ut och att det kommer att upprepas, det var många komplicerade krafter som ledde till det. Men motstånd mot globalisering var en av dem, säger han till DN.

Industrisamhällets intåg under 1800-talet och det tidiga 1900-talet medförde att det blev billigare att frakta varor mellan länder, kommunikationen förbättrades och handeln mellan länder ökade. Många unga, drivna människor sökte lyckan i rikare länder. Länder fick möjlighet att specialisera sig och resurser kunde styras dit de bäst behövdes.

– Tillväxten ökade, samtidigt som ojämlikheten inom rikare länder växte. Utländsk konkurrens medförde då protester från arbetarklassen vars jobb i stället gick till invandrare, säger Feinman.

Motståndet var en av krafterna som ledde till tragedierna 1914–1945, anser Feinman. Rådande situation med populistiska krafters framfart och politiska beslut som exempelvis tullar, visumtvång, att försvåra för företag att investera i andra länder och färre upprättade handelsavtal är tecken tyder på en liknande trend, menar han. Brexit och Donald Trumps handelspolitik anges som två konkreta exempel.

– I flera länder runt om i världen ser vi hur partier som hävdar att globalisering ökar klyftor, skadar medelklassen, leder till förlorade jobb och underminerar staters -suveränitet växer i popularitet, -säger Joshua N Feinman.

Förklaringen till det ökade motståndet säger han ligger i en ökad ojämlikhet.

– Vi har sett en långsammare utveckling av levnadsvillkor för vissa grupper och omlokaliseringav vissa typer av jobb. Vi har också sett demografiska förändringar och invandringstryck. Kombinerat har de här sakerna skapat det politiska motståndet.

Det finns i huvudsak två orosmoment med ökad ojämlikhet, menar Anderas Bergh, docent och välfärdsforskare vid Institutet för näringslivsforskning (IFN). Det första är att människor blir mindre benägna att lita på varandra och det andra är att personer som på kort sikt förlorar på globalisering riskerar att hamna i utanförskap.

– De kanske har en utbildning som gör att det är svårt att få ett nytt jobb. Det finns risk att halka ner en smula i inkomstfördelningen, där personer riskerar att fastna i relativ fattigdom under relativt lång tid, säger han.

Negativa tongångar kring globalisering i dagens debatt och ökad protektionism kan vara en del av vad som inom forskningen benämns som en globaliseringsvåg, enligt Therese Nilsson, docent som är verksam vid Lunds universitet samt vid Institutet för näringslivsforskning (IFN). Hon har bland annat forskat om globaliseringens effekter.

– Från 1980-talet och fram till nyligen har inställningen över lag varit positiv. Det är svårt att säga om det är ett kortvarigt eller ett stort skifte, säger hon.

Den ekonomiska globaliseringen innebär bland annat ökad handel över gränser, att företag väljer att investera utomlands och lägger produktionen i andra delar av världen samt en ökad arbetskraftsinvandring. Internationella handelsavtal och EU och WTO nämns som exempel på institutioner som har växt fram ur det gränsöverskridande samarbetet. Men det finns också kulturella, politiska och sociala aspekter av globalisering där stater och samarbeten knyts samman. Kritiker anser att globalisering försvårar för länder att påverka vad som sker inom landets gränser.

Therese Nilsson säger att det finns många studier som visar på att globalisering är gynnsamt ur en rad aspekter och gynnar ekonomin som helhet.

– Lägre priser till följd av ökad konkurrens och ett större utbud av produkter är effekter av en öppen marknad. Tillväxt är en konsekvens

av globalisering och om vi ser till Sverige så har de allra flesta fått inkomstökningar under 2000-talet.

Globalisering leder också till bättre tillgång till information, högre tolerans mot andra, ökad jämställdhet och minskad fattigdom inom länder, enligt Therese Nilsson. I globaliserade länder lever också människor längre.

– Med mer pengar i plånboken har vi råd att äta bättre och lägga mer pengar på träning. Samtidigt drivs den positiva effekten på hälsan av att vi har bättre tillgång till information som besvarar frågor som: Hur ska jag sköta min hälsa? Är det bättre att amma än att ge barnet mjölkpulver?

Tillgången till en internationell marknad som möjliggör större -vinster gör att personer som äger de resurser som krävs för att producera varor och tjänster kan tjäna stora pengar på globaliseringen. Therese Nilsson säger att ojämlikheten i Sverige har ökat de senaste trettio åren men de allra flesta har ändå fått det bättre.

– Den största delen av befolkningen har fått mer pengar i plånboken. Förklaringen till ökade inkomstskillnader ligger i att de allra rikaste personerna har blivit mycket rikare.

Så alla vinner på globaliseringen, men vissa mer än andra?

– Ja, så skulle jag säga. Personer som har haft arbete de senaste 20 åren har definitivt vunnit på det. De som står utanför arbetsmarknaden har varken vunnit eller förlorat, -säger hon.

Joshua N Feinman säger att regeringar måste bli bättre på att framhäva fördelarna med systemet. Samtidigt behövs större insatser för att kompensera människor som halkar efter till följd av några av de här globala trenderna, menar han.

– Internationella politiska avtal och effektivare handel och kapitalflöden gynnar både välfärd och fredsbejakning. Om populismen och motståndet mot globalisering drivs för långt kan en nation vända sig mer inåt. Det kan bli problematiskt, säger han.

Andreas Bergh är inne på samma spår:

– Det svåra är att undvika att personer som förlorar fastnar i ett utanförskap. I Sverige har vi under lång tid diskuterat utanförskapet som är det andra sidan av det här myntet.

Ida Yttergren ida.yttergren@dn.se “

DN MÅNDAG 6 FEBRUARI 2017

“Tullar skulle slå hårt mot Sverige

Kommentar. Protektionistiska vindar drar in över världen. Det är dåliga nyheter för ett litet handelsberoende land som Sverige.

America first, är den nytillträdde amerikanske presidenten Donald Trumps återkommande slagord.

Handelsavtal ska rivas upp, företag som flyttar ut ur USA ska belastas med straffskatt och importtullar mot Mexiko ska finansiera en mur för att hejda den illegala invandringen. Allt för landets bästa, enligt Trump.

Samtidigt står Storbritannien inför en skilsmässa från EU, en union som har sina rötter i tullfri handel när den bildades som kol- och stålunionen 1952 av de sex grundarstaterna.

Också den brittiska premiär-ministern Theresa May säger att hon ska sätta sitt land först i kommande handelsavtal. Hellre inget avtal än ett dåligt avtal, enligt May.

Det är förstås ingen stor överraskning att politiska ledare säger sig vilja det allra bästa för sitt lands medborgare. Då är det mer diskutabelt vilka metoder de väljer. Frågan är om skyddsvallar mot omvärlden med begränsningar i invandring och handelshinder är rätt väg att gå.

Tvärtom, menar många ekonomer, och pekar på risken för ökade spänningar mellan länder, vilket i slutändan inte gynnar någon part. Ekonomiska samarbeten kan fungera som smörjmedel på flera plan och en grundläggande tanke med kol- och stålunionen var att det ekonomiska samarbetet skulle befästa freden mellan Frankrike och Tyskland.

Nu varnar flera experter för ett handelskrig där länder som USA vill straffa med importtullar svarar med att införa egna handelshinder. Det skulle vara dåliga nyheter för ett litet handelsberoende land som Sverige. Exporten av svenska varor och tjänster har ett värde som motsvarar 50 procent av svensk BNP, medan importen uppgår till 45 procent av BNP. Allra mest handlar vi med EU-länderna och där är inte frihandeln hotad. Men både Storbritannien och USA är viktiga handelspartner till Sverige och hinder i handeln med dem riskerar bli ett hårt slag mot svensk ekonomi.

Samtidigt är det tydligt att inte alla känner sig som vinnare i frihandeln och globaliseringens värld. En del tycker att utlänningar tar deras jobb och ser fabriker läggas ned. En stor förklaring till det senare är dock tekniska landvinningar som gör det billigare att producera. Däremot är det tydligt att inkomstklyftorna i USA, och Sverige, har ökat. Här finns en grogrund för missnöje, som politiker som Donald Trump har fångat upp.

Trump säger sig med sin politik vilja lyfta den bortglömda arbetar-klassen. Företagen ska stanna i USA och på så sätt ska fler få jobb, är tanken. Men det kan bli precis tvärtom, att de mindre bemedlade blir de som drabbas mest av protektionistisk politik. En stor del av de varor som säljs i lågprisvaruhus är importerade. Om de beläggs med tullar blir priset högre. Dyrare lär det också bli om man går över till varor producerade i USA, efter-som lönerna i USA är högre än i Mexiko och Kina. Därmed riskerar konsumtionen gå ned, vilket inte alls är bra för amerikanska företag och därmed inte heller för jobben.

Marianne Björklund marianne.bjorklund@dn.se “

DN TISDAG 7 FEBRUARI 2017

“ Politikens lågprisbolag

Europeiska socialdemokrater och amerikanska demokrater har utgått ifrån att arbetarklassen och minoriteterna ska bilda en progressiv allians. Politiker som Viktor Orbán vinner framgång genom att tänka tvärtom.

Liksom sovjetkommunismen och de båda världskrigen är den liberala ordningens krackelering en historisk omvälvning som tog sin början i östra Europa. Den ungerske premiärministern Viktor Orbáns populistiskt baserade idéer om ”icke-liberal demokrati” anammades snabbt av Polens de facto ledare Jaroslaw Kaczynski och gör nu inbrytningar i västvärlden – först i och med folkomröstningen om Brexit i Storbritannien och sedan Donald Trumps vinst i det amerikanska presidentvalet.

Nu när vi har hunnit en bit in på 2017 står det klart att demokratin har drabbats av en svår åkomma. Det må ha framstått som osannolikt att Orbán och Kaczynski – båda jurister utbildade under kommunisttiden – skulle kunna bli politiker med globalt inflytande. Men deras strategi är densamma som rekommenderas företag som vill nå framgång med en ny produkt. De försöker inte tilltala alla utan deras målgrupper är noga utvalda segment av ”väljare-kunder” som får exakt vad de vill ha.

Populister som ser liberalismen som en styggelse vänder sig inte bara till reaktionärer som vill återupprätta traditionella hierarkier utan även till arbetare som fruktar arbetslöshet och social degradering. Resten av samhället – etniska, religiösa, ideologiska minoriteter och den ”kreativa klassen” i städerna – får bli opposition.

Politiker som Orbán undergräver framgångsrikt idéer som europeiska socialdemokrater och amerikanska demokrater har värnat om sedan 1960-talet: att arbetarklassen och minoriteter måste bilda en progressiv allians för att möta konservativa krafter. Denna ”tillsammans är vi starka”-strategi verkar vettig men den har tre viktiga brister som motståndarna har lyckats utnyttja.

För det första är arbetarklassens och minoriteternas ekonomiska intressen ofta motstridiga, eftersom dessa två grupper konkurrerar med varandra om arbetstillfällen och sociala förmåner. Detta gäller i synnerhet när takten i tillväxten är låg och fördelningen av den gemensamma ekonomiska kakan ett nollsummespel. Ska den ungerska regeringen avsätta medel till romska barns utbildning eller ska den satsa dem på omskolning av etniskt ungerska arbetare som har blivit av med jobbet?

För det andra håller arbetare ofta fast vid traditionella konservativa värderingar. Även om en bonde i östra Polen och en fabriksarbetare i Michigan när de får något i gengäld kan förmås att ge stöd åt gayrörelsen eller kvinnors kamp för jämlikhet, har arbetarklassen i allmänhet visat svalt intresse för sådana frågor.

Orbán och Kaczynski når sina framgångar genom att frikoppla det som kunderna efterfrågar från kostsamma tillägg, vilket är en grundbult i modern marknadsföring. Precis som Airbnb erbjuder oss boende utan att behöva betala för ett hotells lullull lockar de väljare i arbetarklassen

med ekonomiska förmåner utan krav på att minoritetsrättigheter samtidigt ska stärkas.

För det tredje verkar socialt dominerande grupper se ett värde i sig i att trakassera minoriteter och flera forskare har visat att detta kan vara ett mycket effektivt politiskt redskap.

I affärsvärlden är det allmänt känt att framgångsrika produkter inte bara är nyttoföremål utan även något som ger kunden en speciell tillhörighet. Orbán och Kaczynski erbjuder väljarna en tillhörighet som gör att de kan känna sig överlägsna ”de andra”. Sådana låga känslor uppmuntras faktiskt av företag som producerar dokusåpor, och när Donald Trump ledde en sådan, ”The Apprentice”, lärde han sig troligtvis ett effektivt politiskt redskap: att underblåsa rivalitet.

Populister av Orbáns och Kaczynskis snitt kan bortse från frågor som de anser vara oviktiga, exempelvis mänskliga rättigheter och rättsstatens principer. Deras enda ledstjärna är att tillfredsställa sina kunder. Konstigt nog verkar inte heller den ekonomiska tillväxten engagera dem särskilt mycket.

I Ungern skedde en ganska stark återhämtning efter svackan 2008, men landets ekonomi har nu bromsat in och i såväl Polen som Storbritannien är de höga kostnaderna för den kurs som ledarna har valt uppenbara. Och om Trump håller fast vid sin protektionistiska linje kommer hela världen troligtvis att drabbas av en lågkonjunktur.

Negligerandet av tillväxten kan visa sig vara ett ödesdigert misstag, men det kan också bli en väg till framgång. Att bygga en dynamisk ekonomi i ett slutet samhälle kanske inte är möjligt, men om väljarna i vissa länder anser att den nationella identiteten är viktigare än ekonomisk tillväxt spelar detta ingen roll.

De kanske tycker att stagnation är ett pris de gärna betalar för det de helst vill ha: en värld som de känner sig hemma i och där staten garanterar den dominerande gruppens tillhörighet och stolthet på ”de andras” bekostnad.

De av oss som har levt i Orbáns och Kaczynskis värld vet att deras idéer inte är en tillfällig förvillelse utan en noga formulerad, innovativ politisk strategi som kan visa sig bärkraftig. Om ett par decennier kanske vi får blicka tillbaka och fråga oss hur den liberala demokratin som är så komplex och har så många inre motsättningar kunde bestå under så lång tid – om inte progressiva människor ser 2016 som en väckarklocka och även de blir innovativa.

Maciej Kisilowski, leder ett forskningscenter med inriktning på lagstiftnings-frågor vid Central European university i Budapest.

Översättning: Claes Göran Green “

DN TISDAG 7 FEBRUARI 2017

“Vid tvivel: stötta demokratin

Johan Hakelius berättar i Expressen (4/2) att han mycket tidigt anade att den arabiska våren skulle misslyckas. Det tycker han att fler borde ha gjort: protesterna ledde bara till elände, migrationsvågor, IS och SD.

Eftersom jag var en av dem som gladdes åt ”våren” tar jag förstås åt mig. Men först kontrollerar jag Hakelius egna bidrag till debatten. Enligt textarkiven trädde han in först i februari 2013, två år efter att Egyptens president Mubarak störtades. (Han kan förstås ha talat om saken tidigare, med ord som nu förflyktigats). Men redan då hade någon, tydligen en ”radioröst”, anklagat honom för skepsis mot araber – till denna anklagelse återkommer han i text efter text.

Johan Hakelius styrka som skribent är molnets. Han kommer svävande över en viss samhällsterräng, betraktar den förströtT, avlägger ett lätt duggregn – aldrig en rejäl skur – och blåser sedan obekymrat vidare. Missförstå mig inte, jag älskar den sortens skriverier och tycker att Hakelius lämnat omistliga bidrag till inte minst vår samlade kunskap om excentriska brittiska tygsorter. Men ibland kan jag sakna en aning mer sälta och precision, särskilt när det gäller ämnen som demokratins utveckling i Mellanöstern och Nordafrika.

Till exempel: Exakt vad borde ”väst” ha gjort under den arabiska vårens inledningsskede, säg mellan december 2010, då tunisiern Mohammed Bouazizi tände eld på sig själv i protest, och oktober 2011, då Libyens diktator Khaddafi dödades i Sirte?

Jag hör till dem som, liksom Hakelius, anser att ansvaret för utvecklingen i arabvärlden främst är arabernas eget. Men Hakelius nämner Barack Obama. Hur borde han ha agerat? Obama ville inte ”satsa amerikanska resurser att tala om för att stödja upproren”, konstaterar Hakelius. ”Så gick det som det gick.”

Hade det alltså gått annorlunda om USA hade tagit aktiv del? Det verkar han inte heller tro: ”Det finns inte någon självklar moralisk skyldighet” att intervenera i Syrien, konstaterade han redan i februari 2013. Lustigt nog påminner han här om den ilsknaste vänstern, som skummar av samma vrede oavsett om USA går in, avstår eller stöttar på avstånd.

”Vi vill ha demokrati”, skanderar hundratusentals på gatorna i Kairo, Damaskus och Tunis. Vad är då det korrekta svaret från den demokratiska världen? Att vissla ”God save the queen” och titta åt andra hållet? Eller kanske att säga åt tunisier, libyer och egyptier att hålla sig på bönemattan och lämna diktatorerna kvar på podiet? Kanske rentav att hjälpa till att krossa upproren – skicka hårdare batonger, tjockare sköldar och mer potent kamelfoder till kravallpolisen?

Jag säger inte att Johan Hakelius har fel. Vi har förvisso inte sett slutpunkten, men den arabiska våren har hittills lett till få ljuspunkter i ett kompakt mörker. Ändå kommer jag med en dåraktig optimists envishet att även nästa gång förespråka stöd till alla demokratirörelser som blickar västerut för inspiration. Inte för att det automatiskt löser några problem utan för att alla alternativ är sämre.

Erik Helmerson erik.helmerson@dn.se Ledarskribent “

DN TISDAG 7 FEBRUARI 2017

“ Trumps reseregler orsakar kraftmätning om makten

Kommentar. Donald Trumps omstridda beslut om inreseförbud för medborgare från sju muslimska länder har startat en rättslig konfrontation mellan Vita huset och USA:s rättsväsende som väntas föra ärendet ända upp i Högsta domstolen. Men till en verklig författningskris är det långt kvar.

Endast drygt två veckor efter att Donald Trump installerades som president har han låtit sig dras in i en juridisk strid som har alla förutsättningar att bli både bitter och utdragen. Däremot finns det inte mycket som tyder på att Trump för ett invandringsstopp tänker trotsa domstolarna, och därmed riskera riksrätt och potentiellt avsättning.

Men utgångsläget ser onekligen dramatiskt ut: Trump har i flera rasande inlägg på Twitter angripit domstolssystemet för att utsätta landet för fara. Hans måltavla är främst den federale distriktsdomaren James Robart i Seattle, Washington, som är en av de domare som olagligförklarade presidentens exekutiva order om tillfälligt inreseförbud. Trump uttryckte sig nedlåtande om ”den så kallade domaren” Robart.

Flera kongressledamöter – även republikanska – reagerade negativt på Trumps formulering: ”Det finns inga så kallade domare, vi har inga så kallade senatorer, vi har inga så kallade presidenter. Vad vi har är folk från tre olika grenar av statsmakten som har svurit en ed på att upprätthålla författningen”, sade senatorn Ben Sasse.

Utslaget var ett svidande bakslag för Trump, som hade invandringsstopp för muslimer som ett av sina viktigaste vallöften under presidentvalskampanjen 2016.

Men ilskna poster på Twitter är en sak, vad som är politiskt möjligt är en helt annan.

Utöver den juridiska motgången för Trump tilltar nämligen det politiska trycket mot reseförbudet. På måndagen sände de före detta utrikesministrarna Madeleine Albright och John Kerry och tidigare CIA-chefen Leon Panetta en protestskrivelse till appellationsdomstolen i San Francisco, som ska avgöra ärendet, där de hävdar att Trumps order undergräver USA:s nationella säkerhet och utsätter amerikanska trupper på fältet, till exempel i Irak, för ökad fara.

Några timmar tidigare hade 97 teknologiföretag, däribland Apple, Facebook, Google och Microsoft, protesterat mot inreseförbudet.

Från Vita huset säger man sig vara övertygad om att Trumps exekutiva order till slut kommer att vinna laga kraft i högre instans, eftersom det är nödvändigt för nationens säkerhet.

Justitiedepartementet överklagade i söndags utslaget på Vita husets uppdrag. Redan inom ett eller ett par dygn väntas appellationsdomstolen i San Francisco avgöra om domare Robarts blockering av Trumps order ska fortsätta att gälla.

Därefter kommer troligen frågan att gå vidare till Högsta domstolen. Den kommer att avgöra om Trump agerade inom sina konstitutionella befogenheter.

Det är inte givet hur appellationsdomstolen och därefter Högsta domstolen kommer att besluta. Rättsexperter gör olika tolkningar av USA:s författning på denna punkt. De flesta menar att presidenten har stora möjligheter att forma USA:s immigrations- och utrikespolitik. Mot det står medborgarrättsargumentet att inreseförbudet är diskriminerande mot muslimer, och att det riktas mot länder varifrån inte några terrordåd har emanerat på senare år.

Om frågan når Högsta domstolen kan den fastna där under åtskilliga månader. HD består av nio leda-möter, men har nu endast åtta domare på plats, eftersom den vakanta stolen efter den förra året avlidne Antonin Scalia ännu inte har besatts. Det råder en splittring mellan fyra liberala och fyra konservativa domare.

I förra veckan nominerade Trump den konservative domaren Neil Gorsuch till den vakanta platsen, men det kommer att ta minst två månader innan han kan bli godkänd av senaten.

Om HD-domarna röstar enligt den nuvarande 4–4-fördelningen blir det oavgjort – och det tidigare utslaget står fast. Om appellationsdomstolen stödjer Robarts utslag är det dåliga nyheter för Trump.

Om ärendet däremot avgörs av HD när Neil Gorsuch är på plats någon gång senare i vår är läget potentiellt annorlunda. Men man kan aldrig veta hur de nio domarna till slut röstar. Ett exempel är chefs-domaren John Roberts, utnämnd av George W Bush, som till republikanernas förtret två gånger röstade för att bevara Obamacare.

Ytterst handlar det om en kraftmätning om tolkningen av USA:s författning, som ju bygger på maktdelning mellan den verkställande makten (presidenten), den lagstiftande makten (kongressen) och den dömande makten (Högsta domstolen).

Flera uttalanden av Trump tyder på att han helst skulle vilja styra USA som en envåldshärskare. Men USA är ingen monarki, utan en konstitutionell demokrati, där varje gren av statsmakten har sina avgränsade befogenheter.

Juridikprofessorn John Yoo vid Berkeleyuniversitetet, som arbetade i George W Bushs administration, uttrycker sin oro över Trumps avsikter i en opinionsartikel i New York Times:

”Under valkampanjen visade Trump få tecken på att han förstod de författningsenliga rollerna hos de tre grenarna, som när han lovade att utse domare som skulle utreda Hillary Clinton … och i sitt installationstal sade inte Trump att hans högsta plikt är att bevara och försvara konstitutionen, utan att hans uppgift var att företräda folkets önskningar. Synbarligen utan några författningsenliga hinder.”

Michael Winiarski michael.winiarski@dn.se Utrikeskommentator “

“Detta har hänt. Turerna kring Trumps inreseförbud

Myndigheterna överraskas

Fredagen den 27 januari undertecknar Donald Trump ett dekret om inreseförbud i USA för definierade nationaliteter och grupper.

Ordern innebär dels att samtliga personer från sju i huvudsak muslimska länder – Iran, Irak, Jemen, Libyen, Somalia, Sudan och Syrien – nekas inresa under 90 dagar, dels att all flyktingmottagning stoppas under 120 dagar. För flyktingar från Syrien ska stoppet gälla under obestämd tid. Att det gäller just de sju länderna beror på att dessa redan pekats ut som ”särskilt oroväckande” i en visumlag från i fjol.

Även om beslutet har varit i stöpsleven en tid kommer det överraskande, inte minst för de gränskontrollmyndigheter som har att verkställa det.

Omedelbart uppstår kaotiska situationer på flera flygplatser då passagerare från de sju länderna stoppas. Utanför samlas demonstranter för att protestera.

Åklagare från flera delstater och flera människorättsorganisationer anmäler inreseförbudet. I Massachusetts upphävs dekretet tillfälligt i väntan på domstolsbesked.

Den tillförordnade justitie-ministern Sally Yates ifrågasätter om beslutet är lagligt och får genast sparken av Trump. Delstaten Washingtons guvernör Jay Inslee gör ett ursinnigt verbalt angrepp på Trumps tilltag. Domare häver beslutet

Fredagen den 3 februari ger först en domare i Massachusetts grönt ljus för dekretet i delstaten.

Kort därefter kommer det hittills största bakslaget för Trump i frågan: Den federala domaren James Robart i delstaten Washington beslutar att inreseförbudet ska upphävas i *hela* landet. Detta innebär att personer från de sju länderna med giltiga resehandlingar nu åter släpps in i USA.

Vita huset reagerar kraftigt. Presstalespersonen Sean Spicer kallar domslutet ”vansinnigt”, och president Trump twittrar att den ”så kallade domarens” beslut är ”löjligt och kommer att kullkastas”.

Departementet överklagar

Justitiedepartementet överklagar lördagen den 4 februari Robarts beslut till en appellationsdomstol, som dock avslår begäran om överklagande och ber parterna att komma in med ytterligare inlagor i fallet.

Tidsfristen gick ut efter denna upplagas pressläggning på måndagskvällen. “

DN TISDAG 7 FEBRUARI 2017

“ François Fillon ber om ursäkt – men står kvar som kandidat

Paris. Den franska presidentkandidaten François Fillon ger inte upp. Efter skandalen kring hans frus anställningar ber han nu det franska folket om ursäkt – men hävdar fortsatt att han inte har gjort något olagligt. I opinionsmätningarna har Fillon dock blivit omkörd av mittenkandidaten Emmanuel Macron.

– Jag har begått ett misstag som jag ångrar djupt, och jag vill framföra en ursäkt till det franska folket, sade François Fillon på en presskonferens på måndagen.

– Men det finns ingen plan b. Jag har inte gjort något olagligt. Och en majoritet av högerväljarna vill att jag fortsätter med min kandidatur, för de vill inte ställas inför valet mellan Emmanuel Macron och Marine Le Pen, sade Fillon.

Fram till helt nyligen var Fillon favorit i Frankrikes presidentval. Men efter avslöjandet om att han anställt sin fru Penelope som -assistent i parlamentet under flera år – utan att hon tycks ha utfört något arbete – har han rasat i opinionsmätningarna.

– Min fru fick i genomsnitt 3 677 euro (cirka 35 000 kronor) efter skatt i månadslön, en fullt rimlig lön för det arbete hon utfört som min medarbetare, sade en uppenbart stressad Fillon.

Men det ser ut som om Fillon inte ens kommer att ta sig vidare till andra omgången. I en opinionsmätning från Opinionway leder extremhögerns Marine Le Pen med 26 procent, före den oberoende mittenkandidaten Emmanuel Macron med 23 procent. Fillon ligger på tredje plats med 20 procent.

Om Le Pen och Macron går vidare till andra omgången är den förre ekonomiministern Macron favorit till segern. Han skulle få 65 procent av rösterna och Le Pen bara 35 procent, enligt mätningen.

Erik de la Reguera erik@delareguera.se “

DN TISDAG 7 FEBRUARI 2017

“Resenärer släpps in tills vidare

USA väntar spänt på domstolsbeslutet i San Francisco som ska avgöra inreseförbudets vara eller inte vara. Under tiden är det fritt fram för medborgare från de sju länder som president Donald Trump vill stoppa.

Vita huset hade fram till sent på måndagen svensk tid på sig att lämna in synpunkter till domstolen, som väntas prioritera fallet och kan fatta sitt beslut tidigast under natten till tisdagen.

Vita huset hävdar att presidentordern är nödvändig för landets säkerhet och det spekulerats friskt i vad som sker om Trump inte lyder ett domstolsutslag som går honom emot.

– I så fall står vi inför en konstitutionell kris. Många kommer att undra vad som händer nästa gång, och nästa – om presidenten inte bryr sig om domstolarna, säger Russell Wheeler, expert på USA:s politiska system och rättsväsende.

Han tror inte att den utvecklingen är sannolik. Troligare är att Vita huset arbetar om presidentordern för att runda departement och and-ra berörda myndigheter. Det finns dock andra risker med presidentens agerande.

– President Donald Trump riskerar att vända republikaner i senaten emot sig om han fortsätter angripa enskilda domare. Trump bryter mot en av de mest grundläggande, oskrivna reglerna i amerikansk politik.

Det finns bedömare i USA som ser de pågående stämningarna som de första i vad som kan bli segdragna rättsprocesser under president Trump.

Mia Holmgren mia.holmgren@dn.se

Sanna Torén Björling sanna.bjorling@dn.se “

DN TISDAG 7 FEBRUARI 2017

“Politik in på bara kroppen

Slöjförbud, hotad aborträtt, antifeminism.- Kontrollen över kvinnokroppen fyller en nyckel-funktion i den högerpopulistiska rörelsen. I en artikelserie gör DN Kultur nedslag i en könskamp med auktoritära övertoner. I dag: Kristina Lindquist om en av de senaste 30 årens mest laddade frågor – abort.

Det var svårt att inte tolka det som en liten hämnd, rent dramaturgiskt. För om peppen kring Donald Trumps installation blev, låt oss säga, en *alternativ framgång* så kändes kanske den där massiva kvinno-marschen dagen därpå ändå lite irriterande? Men så blev det måndag och första riktiga arbetsdagen och den nya presidenten satte sig vid sitt skrivbord i Vita huset. Omgiven av ett allvarligt brödraskap återinförde han med ett penndrag en av de senaste 30 årens mest laddade och symboltyngda regler, *The global gag rule*.

Munkavleregeln, eller Mexico City-policyn, föddes med Ronald Reagan 1984 – ett decennium efter att USA fick sin egen fria abort genom domen Roe vs Wade. För det är naturligtvis aborterna det handlar om. Policyn går i korthet ut på att inga biståndspengar får gå till organisationer som i andra delar av sin verksamhet utför aborter, erbjuder abortrådgivning, förespråkar eller ens nämner abort – även om det sker med egna medel.

Men den politiska chockdoktrin som har detonerat under den första korta tiden med president Trump – Skendränkning! Muslim ban! Högerextremister i nationella säkerhetsrådet! – innebär lätt att viktiga detaljer hamnar under radarn. Hur många har till exempel noterat att

Trumps version av policyn slår mycket bredare än förut? Sist munkavlen var i bruk gällde den bara organisationer som fick stöd för familjeplanering, men nu tycks alla satsningar på global hälsa omfattas.

Det kan betyda att en organisation som arbetar med hiv-prevention inte får ge en aidssjuk kvinna – som också råkar vara gravid – all relevant information som rör hennes hälsa. Eller att den organisation som vill bekämpa malaria med pengar från USA inte i andra delar av sin verksamhet får nämna ordet abort – även om abort är lagligt. Effekterna blir enorma, och räknas i människoliv. Eller i fattiga kvinnors liv, kanske vi ska säga. Avståndet till smutsen och döden är nämligen oändligt kort när man plockar bort enkla saker som information, preventivmedel och säkra ingrepp. En rapport från Stanford visar att antalet aborter i berörda länder *ökade* efter att Bush den yngre återinfört regeln – om nu någon faktiskt var intresserad av färre aborter.

Tilltaget att återinföra *The global gag rule* är givetvis främst ett sätt för Donald Trump att knyta den kristna högern närmare sig, genom att skicka signaler om sina ”prolife-prioriteringar” – som en lycklig lobbyist uttryckte saken. Många på den flanken hade nog förväntat sig en mer extrem nominering till Högsta domstolen än Neil Gorsuch, eftersom både Trump och hans vicepresident hade talat så vitt och brett om att välja en abortmotståndare. Men beslutet om munkavlen kan även ses som ett led i Trumps process att steg för steg ikläda sig rollen som ”republikansk president”. Det är en pålitlig pendelrörelse som svängt vid varje maktskifte; Republikanerna inför, Demokraterna river upp. Nu träder Trump in i en liturgi som traderats från Reagan, via Bush senior och junior och vidare till honom.

Donald Trumps egen position kring abort har hittills varit ganska... tja, rörlig. I en intervju med NBC från 1999 förklarar han sina liberala ståndpunkter med att han är uppvuxen på ”Manhattan, inte i Iowa”. På direkta frågor säger han att han (liksom i princip alla amerikanska politiker) är starkt negativ till fenomenet abort, men är samtidigt tydlig med att han tror på kvinnans rätt att välja, även vad gäller sena aborter: ”I’m very pro-choice.”

Det här var inte någonting som motståndarna lät honom glömma när det blev dags för primärval i ett nytt millennium. Under den allra första debatten 2015 förklarade Trump att han genomgått en personlig utveckling på området. En väninna sades ha funderat på abort men ångrat sig, och vid åsynen av det barnet (”a total superstar, a great, great child”) hade något hänt. Lämpligt nog, eftersom abortmotstånd är den enda möjliga positionen för en republikansk presidentkandidat.

Trump vore dock inte The Donald om han inte samtidigt lyckades vara obegriplig. I en ljuvligt torr artikel ritar Washington Post (3/4 2016) en tidslinje över Donald Trumps inställning till abort och konstaterar att han vid ett tillfälle kommunicerade fem olika åsikter på tre dagar. *Kvinnor som gör abort måste straffas. Nej, jag menade att läkaren måste straffas. Det bör vara upp till delstaterna. Alltså lagen är vad den är. Nej, alltså tills jag blir president.*

Det borde därför vara uppenbart både till höger och vänster att Donald Trump inte är särskilt intresserad av abortfrågan, på samma sätt som han egentligen inte är intresserad av *några* sakfrågor. För en post-ideologisk demagog med fascistiska drag har det politiska innehållet bara ett värde som redskap på vägen till makt, och till mer makt.

Ändå framstår beslutet om att återinföra *The global gag rule* som kongenialt för Donald Trumps person. Det här är mannen som gjort kvinnohat till ett offentligt skådespel, långt bortom ”locker room talk” om *pussygrabbing* och skämt om att dejta sin egen dotter. Kvinnor har pekats ut som grisar och hundar, som groteska, feta och vidriga. Ibland var det som att Donald Trumps skräck inför mens, amning och toalettbesök styrde hela valkampanjen.

Men om hat mot kvinnokroppen är det ena huvudelementet i Mexico City-policyn så ligger det andra om möjligt ännu närmare kärnan i Donald Trumps presidentskap, nämligen att *kontrollera information*. Trump må vara mer eller mindre likgiltig inför den munkavle kring abort han återinfört – men den passar hans agenda.

Beslutet den där första måndagen kan betraktas som ett slags genrep inför den inhemska abortstrid som helt säkert kommer att tillta i styrka de närmaste fyra åren. I förra veckan drev Republikanerna i Arkansas igenom en lag som gör det möjligt för män att stämma sina fruar för att förhindra att de gör abort – även i de fall där kvinnan blivit gravid genom våldtäkt.

Den djupt konservative domaren Neil Gorsuch är visserligen något av ett oprövat kort i abortfrågan, och har aldrig dömt i sådana fall – men den amerikanska kvinnorörelsen sover knappast gott om natten inför utsikten att ha honom i Högsta domstolen. Gorsuch har bland annat försvarat kristna företagare som vägrat acceptera sjukförsäkringar som omfattar p-piller, och har i ämnet dödshjälp skrivit att det alltid är fel ”för en privatperson att ta ett mänskligt liv” (viktig distinktion för att inte stänga dörren för dödsstraff, får man förmoda).

Även på hemmaplan syns en giftig legering av lögnaktig propaganda och förakt inför kvinnors rättigheter. Bland de många abortlagar som stiftats på delstatsnivå de senaste åren finns till exempel en särskild kategori som tvingar läkare att ljuga för sina patienter. I fem delstater måste de förmedla uppenbart falsk information som kopplar abort till bröstcancer, och på annat håll till sådant som infertilitet, depression och självmord – trots att påståendena saknar stöd i forskningen. I denna anda utsåg Trump nyligen Katy Talento till rådgivare i hälsofrågor, en person som hävdat att användning av p-piller ”förstör” livmodern och orsakar missfall. Så blir den här regimens desinformation mer än bara en abstraktion att förhålla sig till med kritisk blick. Den tar sig faktiskt in i själva kroppen.

Kristina Lindquist “

“ Texten och skribenten.

”Slaget om kvinnokroppen” är en artikelserie om hur nationalistiska och populistiska krafter riktar in sig på att motverka kvinnors fri- och rättigheter.

Dagens skribent: Kristina Lindquist.

Yrke: journalist och kritiker.

Bakgrund: Tidigare kulturchef på Upsala Nya Tidning och chefredaktör på Ottar. Återkommande skribent på DN Kultur, bland annat som teaterkritiker. “

DN ONSDAG 8 FEBRUARI 2017

“ Presidentens egna sanningar

I allt från klimat till arbetslöshet håller sig Donald Trump och hans medarbetare med egna alternativa fakta. Det kan vara bekvämt med sådana men de leder politiken vilse.

President Trump har ett uppenbart problem med fakta som han inte gillar. Det visade han första dagen i sitt nya ämbete genom att attackera medierna för den korrekta rapporteringen om hur många människor som fanns på plats när han installerades. Han presenterade så kallade alternativa fakta och den vanan kan bli ett stort hot när det gäller hans ekonomiska politik.

Antalet personer som fanns på plats när han tog över som president var betydligt mindre än vad han ville tro, vilket det finns klara belägg för: foton och antalet t-baneresenärer. Diskussionen om detta har nu breddats till att gälla huruvida det fuskades så att nästan tre miljoner ”extra” röster hamnade hos Hillary Clinton, något Trump hävdar. Han medger därigenom att han fick nästan tre miljoner färre röster än motkandidaten men påstår, trots bevis på motsatsen, att omfattande valfusk ägde rum.

Trump kräver nu att saken utreds noga och Demokraterna välkomnar säkert att så sker. Den verkliga faran i sammanhanget- är dock att Trump inte står ensam när han nonchalerar sanningen. Andra framstående republikaner, inklusive ledamöter i representanthuset, har också levt i sin egen värld en tid.

Detta är mest uppenbart när det gäller klimatförändringarna. En överväldigande majoritet av forskarna är ense om att klimatet håller på att förändras bland annat genom koldioxidutsläppen som vi människor orsakar. Forskarrapporter kan vara behäftade med vissa fel och därigenom bli föremål för diskussion, men republikanerna har sedan en tid bestämt hävdat att klimatet inte förändras eller att människorna med sina bilar, fabriker och kraftverk inte har någonting som helst med en eventuell förändring att göra.

De som är av den meningen har nu makten i USA. Exakt vad de vill göra med den federala miljöskyddsmyndigheten återstår att se, men det finns tecken på att experter där kommer att tystas och bli av med arbetet. Och Nasas viktiga verksamhet på miljöområdet kanske knoppas av till någon annan statlig myndighet där den kan strypas.

Detta är strategin som börjar framstå som ett sätt att styra landet: förneka att det finns problem (trots faktiska förhållanden), stoppa anslagen till politiskt oberoende forskning och hävda att läget är utmärkt.

Detta synsätt kom snabbt till användning när det gäller den ekonomiska politiken då Trumps pressekreterare Sean Spicer vägrade att säga hur stor arbetslösheten är genom att slingra sig undan en fråga. Den officiella siffran är enligt Bureau of Labor Statistics (BLS) 4,7 procent, men Trump har upprepade gånger hävdat att den faktiska är 42 procent. Han utgår då från att alla som inte har ett arbete, inklusive pensionärer och studerande, skulle vilja arbeta.

Man kan nu förvänta sig att BLS kommer att få problem med sin budget och även utsättas för politiska påtryckningar. När Georg W Bush var president infördes exempelvis vid ett tillfälle restriktioner i fråga om tillgång till dokument i den federala miljömyndighetens arkiv. Och kongressens budgetansvariga tjänstemän har redan fått order om att ändra beräkningarna av skattesänkningars effekter så att

dessa framstår som mer välgörande för ekonomin än finanspolitiska stimulanspaket.

Dessa frågor kommer att ställas på sin spets när Trump börjar utse ledamöter till amerikanska centralbankens styrelse. Två av de sju platserna är vakanta och fler är att vänta eftersom både Fed-chefens och vice ordförandens mandat går ut i början av nästa år.

Det verkar mycket rimligt att Trump kommer att föredra personer som anser att den ”sanna” arbetslösheten är 42 procent. Denna och andra egendomliga ståndpunkter kan få stora effekter på penningpolitiken exempelvis genom att de stärker korten hos dem som vill hålla räntorna låga.

USA har haft en långsam och besvärlig återhämtning sedan finanskrisen 2008, det är alla ense om. Men vill vi ha en centralbank som beaktar fakta när den beslutar när och hur mycket styrräntan ska höjas? Eller vill vi ha en vars ”fakta” rimmar ytterst illa med ekonomins verkliga tillstånd?

Om USA får det senare kommer resultatet bli hög inflation, vilket för de flesta amerikaner är ett dåligt alternativ. Förra gången det inträffade var på 1970-talet och då fick låginkomsttagarna ta den värsta smällen. Om Trump envisas med att strunta i fakta när han fattar sina beslut kan något liknande ske nu och många av dem som röstade på honom kommer då att fara mycket illa.

Simon Johnson, före detta chefsekonom på IMF och professor vid MIT Sloan School of Management.

Översättning: Claes Göran Green “

DN ONSDAG 8 FEBRUARI 2017

“ Hans Rosling gav oss en ny syn på världen

Hans Rosling blev världskänd som en folkbildarstjärna och ”data rock star”. Han brann för att förklara världen. Det raka och det ärliga var hans ledstjärnor, nyfikenheten hans energi och de dramatiska poängerna hans metod.

Det var för sin ihärdiga, ambulerande folkbildarinsats Hans Rosling blev allra mest känd. Han ville berätta om världen sådan den ser ut, och det innebar för det mesta att ge en ljusare bild av sakernas tillstånd än den de flesta bär med sig.

För oss som hade förmånen att lära känna Hans var det svårt att inte se honom som i grunden optimist. Men han värjde sig för det epitetet. ”Jag är possibilist”, brukade han säga. ”Jag tror på att saker är möjliga.”

Kanske hade det att göra med de återkommande hälsomotgångar han tvingades möta och ett par gånger lyckades mota.

I 30-årsåldern insjuknade han i cancer, som han övervann. Redan i unga år hade han drabbats av hepatit C, vilken fanns latent kvar i kroppen i decennier tills sjukdomen började göra sig påmind för några år sedan.

Han var lycklig över att till slut, efter att ha fått tag i ett alldeles nytt och verksamt läkemedel, få beskedet att hepatitviruset var borta ur kroppen. Nu skulle han kunna fortsätta att arbeta idogt för att sprida en

faktabaserad världsbild och få mejsla fram de läromedel han och hans familj, tillika medarbetare, drömde om. Det är mindre än tre år sedan.

Hans Rosling hade en osviklig känsla för dramatiska poänger och för hur man får fram ett budskap. Den enkla grabben från Norduppland avskydde krusiduller. Efter åratal av tragglande med de föredrag han, sonen Ola och sonhustrun Anna arbetade fram skaffade han sig också en känsla för vad som fungerar såväl på scenen som i rutan. Det skulle vara handfast.

Inför en intervju med Fareed Zakaria på CNN i New York kunde han säga till producenten, som förklarat att det nog inte skulle funka med klossar och världskartor i studion, att det fanns andra som var intresserade av att få veta hur jordens befolkning utvecklat sig. Bestämt, men med ett leende. Och till slut satt han där med miljard-figurerna i frigolit på ett bord i Zakarias studio.

Intervjuad i dansk tv, ett klipp som blev viralt, framstod Rosling som kaxig när han läxade upp en intervjuare som inte verkade tro på de fakta professorn lade fram. ”Jag har rätt och du har fel”, sade Rosling.

Hans gillade inte uppmärksamheten som det där fick. Han tyckte det var ovidkommande att han hade höjt rösten ett ögonblick. Det var ju fakta som var det viktiga, och programledaren hade inte fakta klara för sig.

Andras oförmåga att ta till sig sakförhållanden kunde irritera Hans, och försök att manipulera fakta gjorde honom upprörd. Så sent som i höstas kritiserade han tillsammans med en kollega i en artikel i den medicinska tidskriften The Lancet självaste FN för att ljuga om siffror över mödradödligheten.

Rakt, ärligt, sakligt och rationellt var ledorden i Hans Roslings värld. Det var förvisso inget fel på känslor, men de hörde inte hemma i en fakta-baserad världsbild. ”Feelings are for the bedroom”, kunde han säga på sina föreläsningar med en typisk drastisk formulering.

Det var så hans eld brann de sista två decennierna. Hans entusiasm över att själv lära sig och sedan få förklara hur världen ser ut var lika obändig som smittande. Han var inte alltid världens mest tålmodiga lyssnare, men hans lärarsjäl var ständigt nyfiken.

Den stiftelse han skapade vid millennieskiftet tillsammans med Ola och Anna blev verkstad för en helt ny form av folkbildning. Hans yviga föreläsningar med high-tech-inslag var infotainment i ordets bästa bemärkelse. ”Data rock star”, kallades han på föreläsningssajten TED.

Men Hans Rosling var först som sist läkare, och åren i Asien och Afrika på 1970- och 1980-talet följde alltid med honom. Hans första stora professionella bedrift var att beskriva orsakerna bakom förlamningssjukdomen konzo i Moçambique.

När han hösten 2014 fick en förfrågan om att hjälpa till i kampen mot ebola i Västafrika tvekade han inte. Han styrde om sina aktiviteter och lade många av föreläsningarna på sonen.

Över telefon från Monrovia berättade han hur odramatisk hans egen insats som samordnare var i förhållande till alla dem som var ute i byarna och samlade data om de smittade. När han senare kom hem och berättade om hur framgångsrik kampen hade varit missade han inte ett tillfälle att hylla de lokala tjänstemännen.

Mindre än ett år efter det att insatsen i Liberia var över fick Hans Rosling sitt andra cancerbesked. Än en gång blev han tvungen att styra om, och han ställde in 60 planerade före-läsningar. Han ringde personligen till var och en av arrangörerna.

Hans yviga föreläsningar med high-tech-inslag var infotainment i ordets bästa bemärkelse. ”Data rock star”, kallades han på föreläsningssajten TED.

Anders Bolling anders.bolling@dn.se DN:s Anders Bolling, som samarbetade med Hans Rosling “

“Fakta. Hans Rosling

Hans Rosling var professor i internationell hälsa vid Karolinska institutet.

Han var en av grundarna av den svenska sektionen av Läkare utan gränser och gjorde banbrytande hälsoinsatser i Afrika.

Hans stiftelse Gapminder förklarar världens utveckling med hjälp av rörlig grafik som gör statistiken begriplig. “

DN ONSDAG 8 FEBRUARI 2017

“ Så minns världen Hans Rosling.

”Hans Rosling var världsmästare. En akademiker som alltid hade hjärta och hjärna med sig. Det är en oerhörd förlust för världen. Han la hela sin livsgärning på att få oss att förstå befolkningsutvecklingen bättre. TED talks är gigantiskt i hela världen och vi har i Sverige den mest nedladdade personen av alla, bara det är otroligt. Hans Rosling var nog mer känd och respekterad i Kalifornien än vad han var i Stockholm. När han kom in på Stanford i Kalifornien, eller hos Gates Foundation i Seattle, eller Globalt forum i Davos, visste alla vem han var.”
Johan Rockström, professor

”Förkrossad av nyheten om Hans Roslings bortgång. En världsskatt. Hans föreläsningar förändrade miljontals människors liv. Vi kommer att sakna honom enormt.”
Chris Anderson på föreläsningsnätverket TED

”Alltid saklig, alltid påläst, alltid hoppfull om vad människan kan åstadkomma. En folkbildare i världsklass. Hans Rosling – enorm förlust!”
DN:s chefredaktör Peter Wolodarski

”Många tankar till familjen, men även stort tomrum i debatten efter Hans Rosling. Som kunde göra vad som helst begripligt för vem som helst.”
Anna Kinberg Batra (M)

”Världen har förlorat en folkbildare av gigantiska mått. Vila i frid.”
Sångerskan Malena Ernman

”Sorgligt besked om Hans Roslings död. Hans engagemang för global hälsa har varit ovärderligt i Sverige och världen. Vi kommer att sakna honom.”
Läkare utan gränser på sitt officiella Twitterkonto

”Han förmedlade hopp och möjligheter om en bättre värld.”
Annie Lööf (C)

”Väldigt tråkiga nyheter. Hans Roslings arbete kommer att fortsätta att vara viktigt och inspirerande. Mina kondoleanser och tankar är med hans familj.”
Chelsea Clinton

”En gigant har gått bort. Hans Rosling möjliggjorde förändring genom att dela med sig av sin extraordinära kunskap. En vän som kommer att saknas av många.”
Jens Stoltenberg, generalsekreterare för Nato

”Jag har precis som många andra fått del av hans kunskaper och hans, inte minst, positiva syn på världen. Det är en stark röst som försett oss med mycket fakta och en positiv framtidsbild.”
Statsminister Stefan Löfven (S)

”R.I.P Hans Rosling. Väldigt ledsen över din bortgång. Världen behöver dig.”
Artisten Lilla Namo Källa: Twitter, TT **DN “**

DN ONSDAG 8 FEBRUARI 2017

“ Professorn var en sann folkbildare

Kommentar. Det är lätt att tro att världen bara är full av elände och att allt var bättre förr. Men tack vare Hans Roslings pedagogiska och entusiastiska sätt att berätta vet de flesta av oss bättre.

Hans Rosling var professor i internationell hälsa vid Karolinska institutet och ett av det medicinska universitetets största namn.

Han utbildade sig till läkare, arbetade i Moçambique under några år och var med och startade den svenska sektionen av den viktiga internationella organisationen Läkare utan gränser. Men hans viktigaste insatser var inom det folkbildande området. Det var när han började presentera världs-statistik som färgglada bollar som han nådde ut på riktigt, långt utanför universitetsvärlden.

Hans Rosling visade oss att världens länder var för komplexa för att delas in i i- eller u-länder, han förklarade pedagogiskt varför tvättmaskinen är viktig för kvinnans frigörelse och han kunde åskådliggöra varför Afrika inte ska ses som ett homogent område. Människor blev inte bara underhållna utan också smartare av att lyssna på hans föreläsningar. Ofta hade de fått flera uppfattningar omkullkastade.

Men allt var inte statistik och skratt. Hans Rosling var också en av de internationella hjälparbetare som hösten 2014 reste till Liberia för att hjälpa till vid ebolautbrottet.

Men han ville inte direkt framhäva sin egen insats efteråt. I stället var han självkritisk för att han inte förstod utbrottets omfattning förrän så sent. När jag intervjuade honom för ett år sedan hyllade han de lokala sjukvårdsarbetarna. Han tog också tillfället i akt att folkbilda och fördjupa bilden om varför kritiken mot Världshälsoorganisationen WHO för en fördröjd hjälpinsats i de eboladrabbade länderna var orättvis.

De flesta svenska professorer kommer aldrig att hålla ett TED talk, bli hyllade av Bill Gates eller lyckas göra statistik intressant för tv-tittare. Men Hans Rosling var speciell, han var en sann folkbildare. Han gjorde torr statistik och svåra ämnen till underhållning utan att kompromissa om vad som var sant. I dessa tider när det pratas om ”alternativ fakta” är hans insats ännu viktigare.

Amina Manzoor amina.manzoor@dn.se “

DN ONSDAG 8 FEBRUARI 2017

“ Michael Winiarski: Målet för utrikespolitiken är maximal internationell chockverkan

De som förutsade att Donald Trump skulle försöka rasera den internationella ordningen har fått rätt. Och det snabbare än vad någon kunde ha anat. Men verkligheten, och några av de som har att hantera USA:s utrikespolitik, står i vägen för det kaos som Trump släpper loss.

Det finns någonting kontraproduktivt med mycket av det som Trump hittar på i utrikespolitiken. Varför ser han till att förolämpa och stöta bort gamla vänner, medan han flörtar med forna fiender? Hur kommer det sig att Trump inte kan låta bli att försvara Ryssland och därmed framstår som Vladimir Putins nickedocka?

Och vad är det som driver USA:s president att gång på gång lämna fältet fritt för rivaler och därmed försvaga det Amerika som han lovat att göra ”Great again”?

Trumps beteende har om något gett internationella motståndare som Iran, Islamiska staten och Kina starka argument för att framställa USA som en opålitlig och ondsint makt.

Enligt samstämmiga uppgifter är det Trumps chefsstrateg Steve Bannon som ligger bakom denna strävan att få presidenten – som själv inte är känd för att vara en ideolog – att agera på detta sätt.

Bannons kontroll över Trump har dock stött på allt starkare motstånd, såväl i Vita huset som i Pentagon och på utrikesdepartementet. Följden har blivit en tillfällig ”normalisering” på några områden: FN-ambassadören Nikki Haley har förklarat att sanktionerna mot Ryssland inte kommer att tas bort förrän den ryska destabiliseringen av Ukraina upphör. Och Trumps talesperson har för första gången riktat kritik, om än mild, mot Israels expansion av bosättningarna på den ockuperade Västbanken.

Men den pågående maktkampen om utrikespolitiken inom Trumps administration är långt ifrån avgjord. Mot ”proryssar” som Bannon och säkerhetsrådgivaren Michael Flynn står ”traditionalister” som utrikesminister Rex Tillerson och försvarsminister Jim Mattis.

Flera av besluten fattades innan Tillerson och Mattis hade hunnit ta plats. Det ser ut som om Trump och Bannon ville passa på innan personer med en annan syn på USA:s roll i världen kunde säga sin mening.

För att maximera sitt inflytande har Bannon fått Trump att sätta in honom som ledamot i Nationella säkerhetsrådet, medan försvars- och underrättelsecheferna har degraderats och endast ska kallas in ”vid behov”.

Samtidigt sägs Bannon vara på väg att sätta upp en egen tanke-smedja i Vita huset; för att få ”alter- nativ” till de analyser som säkerhetstjänsterna försöker förse Trump med, men som han hittills inte har visat överdrivet intresse för.

Flera exekutiva order från Vita huset har förberetts i hemlighet, utan att de utsatts för sedvanlig granskning. Tydligast är det med inreseförbudet för medborgare från sju länder, däribland Irak.

Hade utrikes- och försvars-departementen blivit konsulterade kunde de ha talat om för Trump att USA har tusentals soldater i Irak som tillsammans med irakisk militär bekämpar terrorsekten IS. Inreseförbudet portförbjuder dem från USA.

Varför agerar Trump på detta viset? frågar Stephen Walt, professor vid Harvard University, i tidskriften Foreign Policy. Han ger tre möjliga alternativ:

1 Det beror på Trumps defekta personlighet; hans narcissism, överkänslighet för kritik, förakt för sanning.

2 Trumps inre cirkel har en stor strategisk plan, men problemet är att den är verklighetsfrämmande och inbördes motsägelsefull.

3 Bannon-Trump drivs av en paranoid syn på världen, där den vita ”judeo-kristna” västvärlden attackeras av en våg av mörkhyade människor, särskilt muslimer. Det är alt-right-organet Breitbarts världsbild.

Kanske är det en blandning av alla tre.

Trots alla lappkast går det att skönja ett visst mönster för Trumps utrikespolitik:

På de flesta områden agerar han i motsats till sin företrädare Barack Obama och tvärtemot vad en enhällig säkerhetspolitisk expertis förordar. Utrikespolitiken bär samtidigt Bannons signatur, att skapa maximal internationell chock-verkan, om än med en medveten, långsiktig strategi.

Vad som står klart är att Trump på kort tid har lyckats förnärma ledarna i nära USA-allierade stater som Mexiko och Australien, och skapat akut oro i Europa. Ett exempel är att Trump vill utnämna en EU-fientlig ambassadör till Bryssel, som älskar Brexit och jämför EU med Sovjetunionen.

Om EU-ledarna är förfärade över Trump är mottagandet i Kreml mer positivt. Dmitri Trenin, chef för Carnegie Moscow center, har en förklaring till reaktionen:

– De ser en man som sätter sitt lands nationella intressen främst, och det kan innebära en mer stabil relation mellan USA och Ryssland. Länderna ska kunna samexistera utan att trampa på varandras tår, säger Dmitri Trenin till DN.

Det betyder inte att Trenin framför sig ser något kramkalas mellan Trump och Putin. Snarare är det två realpolitiker, som båda i grund och botten är nationalister, som kommer att förhandla med varandra utifrån en styrkeposition.

– Vad de ryska ledarna vill ha av USA är respekt för sina nationella intressen, att bli lämnade i fred, att ingen ska tala om vad de ska göra. Om det ska bli ett samarbete i en konflikt så måste det ske på lika villkor, inte som en del av en USA-styrd operation.

När jag frågar Lilia Sjevtsova, som leder Rysslandsprogrammet vid tankesmedjan Chatham house i London, om förväntningarna på Trump svarar hon att det råder en viss nervositet i Kreml över den nya presidentens oberäknelighet.

– Man vill gärna ha en förutsägbar motpart. Putin är en pragmatiker som vet hur han ska hantera politiker som Obama och Clinton. Men hur hantera Trump?

Samtidigt ser hon det inte som en nackdel för Putin att Trump ökar osäkerheten, och gör ambivalens till den nya regeln i världspolitiken. Det kan ses som en inbjudan till Moskva att fortsätta sitt spel, som började i Ukraina.

– Det vi ser är inte ett nytt Jalta, det är en myt att Putin skulle sträva efter det, säger hon med hänsyftning på den uppdelning av Europa som beslutades av Stalin, Churchill och Roosevelt 1945, som gav Moskva kontroll över centrala Europa. När upproret i Ungern slogs ned 1956 och Tjeckoslovakien invaderades 1968, höll sig Sovjet inom regelverket, och västländerna ingrep inte.

– Kreml vill inte ha en regelstyrd världsordning, utan föredrar en kaotisk värld utan klara begränsningar; de vill själva ha rätten att tolka länders suveränitet.

Om det stämmer har Putin i detta avseende en åsiktsfrände i Vita huset.

Michael Winiarski michael.winiarski@dn.se “

DN ONSDAG 8 FEBRUARI 2017

”Jag ger mig när regeringen avgår”

En vecka har gått sedan Rumäniens regering försökte kuppa igenom ett fribrev för korrupta politiker. Dekretet har dragits tillbaka, men protesterna i centrala Bukarest fortsätter. Nu kräver demonstranterna regeringens avgång.

När mörkret faller börjar det enorma Frihetstorget i centrala Bukarest fyllas med folk, för åttonde kvällen i rad. I söndags kom över 200 000 människor i den största demonstrationen sedan kommunistdiktatorn Nicolae Ceausescu störtades 1989.

Denna kväll blir demonstranterna inte fler än några tusen i den isande snålblåsten, men deras krav har skärpts.

– Jag tänker inte ge mig förrän regeringen avgår, säger Cornel Sain, som bär på tre flaggor: Rumäniens, EU:s och USA:s.

– De andra flaggorna har jag för att tacka omvärlden för stödet i vår kamp mot en korrupt regim, säger han.

Giriga makthavare är vardagsmat för rumänerna. Tillsammans med grannlandet Bulgarien rankas landet som EU:s mest korrumperade, och normalt höjer ingen på ögonbrynen över nyheter om stölder av skattemedel och EU-bidrag.

Det som väckte folkets ilska förra tisdagen var att regeringen drev igenom en ny regel som gör det lättare för makthavare att slippa undan åtal för korruption. Sent på kvällen, utan debatt, antogs ett dekret som avkriminaliserade mutor, bedrägerier och andra korruptionsbrott som rör summor under motsvarande 420 000 kronor.

Samtidigt skulle flera tusen fångar släppas ur landets fängelser.

Många uppfattade dekreten som skräddarsydda för att högt uppsatta politiker inom det styrande partiet PSD skulle komma undan.

Partiets ledare och landets starke man Liviu Dragnea är den som pekas ut särskilt. Han har en villkorlig korruptionsdom emot sig som gör att han inte har kunnat bli premiärminister – posten har i stället gått till partikamraten Sorin Grindeanu.

Dragnea ska snart upp i en ny rätte-gång, som handlar om en summa motsvarande ”bara” 200 000 kronor. Dekretet skulle trolla bort det brottet.

Efter flera dagar av protester drogs dekretet tillbaka. Men regeringen visar ingen vilja att avgå. På tisdagen sa premiärministern att justitieminister Florin Iordache ”kanske” skulle lämna sin post.

– Det är ju löjligt, de gör narr av oss, säger Luminita Serbanel, en äldre kvinna på Frihetstorget som har protesterat flera kvällar i rad.

Hon hör till dem som var med 1989 och ser precis som många and-ra här en rak linje mellan dagens styre och Ceausescueran. Inte för inte kallas PSD ”den röda pesten” på ett plakat.

– De vill göra en u-sväng och föra oss tillbaka till kommunismen. Men det accepterar vi inte, säger Luminita Serbanel.

Ingmar Nevéus ingmar.neveus@dn.se “
Fakta. Ett uppror mot korruptionen

Rumänien styrs sedan valet i december 2016 av en koalitionsregering ledd av social-demokratiska PSD.

Partiledaren Liviu Dragnea leder landet bakom kulisserna, men kan inte få en regeringspost eftersom han har en villkorlig korruptionsdom emot sig.

Den 31 januari drev regeringen igenom ett dekret som väckte enorm ilska och utlöste stora protester. “

DN ONSDAG 8 FEBRUARI 2017

“ Macron tar sikte på de unga och urbana väljarna

Paris–Lyon. Den oberoende mittenkandidaten Emmanuel Macron har efter korruptionsskandalen kring högerns François Fillon seglat upp som ny favorit i Frankrikes presidentval. Den 39-årige Macron tros ha god chans att besegra extremhögerns Marine Le Pen i en andra och avgörande valomgång i vår.

Ett citat har blivit viralt på sociala medier efter helgens franska kampanjstart i Lyon – och det yttrades inte av extremhögerns Marine Le Pen.

Medan Nationella frontens ledare hyllade USA:s nyvalda president Donald Trump för dennes nationalism och handlingskraft, valde mittenkandidaten Emmanuel Macron att sträcka ut en hand till de amerikaner som i stället ser Trump som ett hot mot upplysningens idéer.

– I kväll vill jag rikta mig till alla de forskare, akademiker och företag som kämpar mot obskurantismen i USA. Till alla de som de senaste dagarna har uttryckt oro och rädsla, eftersom de kämpar för att få forska om klimatförändringarna, om hormonstörande ämnen, om miljöföroreningar, och om hur förnybara energislag kan förbättras … Till er vill jag säga: ni har i dag, och kommer även efter valet i början av maj, att ha ett nytt hemland: Frankrike.

Jublet steg bland de omkring 10 000 åhörarna – och Macrons sociala medieteam lade ut ett videoklipp textat på engelska, som sedan spridits snabbt.

Utspelet är talande för hur den 39-årige Macron har arbetat sig upp till den absoluta toppen i opinionsmätningarna inför det franska presidentvalet i april.

Om Le Pen, och i viss mån högerns Fillon, vänder sig till missnöjda, konservativa väljare är Macron kandidaten för liberala, urbana mittenväljare som tror på globaliseringens kreativa kraft och att Frankrike måste öppna sig mer mot omvärlden – inte sluta sig.

Så sent som förra sommaren var Emmanuel Macron ekonomiminister i François Hollandes socialistregering. Han var relativt ny i politiken – efter att tidigare ha gjort karriär på en investmentbank – men sågs ändå som Hollandes kronprins.

Till mångas förvåning valde Macron dock i augusti att avgå och lansera sin egen oberoende kandidatur och rörelsen ”En Marche” (”Framåt!”).

I praktiken innebar det att han vände den impopuläre Hollande ryggen och struntade blankt i socialisternas primärval, något som nu ser ut att ha varit ett genidrag.

Efter korruptionsskandalen kring den traditionella högerns kandidat François Fillon har den socialliberale Macron klättrat till andra plats i mätningarna med omkring 23 procent. Och om han får duellera mot Marine Le Pen i en andra och avgörande omgång tyder de flesta opinionsmätningar på att Macron skulle segra stort.

På Macrons valmöten är allt rent, snyggt och vitt. Hundratals volontärer i vita t-tröjor ser till att besökarna hamnar på rätt plats och kan bli medlemmar i En Marche. Publiken är påtagligt ung, många viftar med EU-flaggor sida vid sida med trikoloren, och medan de väntar på sin kandidat visas valfilmer med snabbt flimrande bilder som ger evenemanget ett slags MTV-känsla.

När Macron sedan kommer in exploderar arenan i ljus och ljud, som på en popkonsert. Han har tveklöst stjärnstatus – men att han nu seglat upp som favorit innebär också att han förvandlats till den främsta måltavlan för de andra presidentkandidaterna.

Marine Le Pen kallar Macron för ”den snuskigt rika vänstern”, och många av de andra försöker nagla fast bilden av honom som Hollandes egentliga ”arvinge”. Kritik har också riktats mot Macrons hittills förhållandevis opreciserade valmanifest.

Mest besvärande för honom så här långt är dock sannolikt anklagelserna om otrohet. I måndags kväll såg sig Macron manad att avfärda rykten om att han skulle leva ett dubbelliv och ha en affär med en manlig mediechef.

–Dessa rykten är så klart obehagliga för min fru Brigitte. Men eftersom hon är med mig från morgon till kväll, så frågar hon sig hur jag rent fysiskt skulle kunna vara otrogen. För övrigt har jag lyckligtvis aldrig avlönat henne för att finnas vid min sida, sade

Macron, med en avslutande passning till den korruptionsanklagade Fillon.

Erik de la Reguera erik@delareguera.se “

“ Fakta. Emmanuel Macron

Emmanuel Macron föddes 1977 i Amiens i norra Frankrike.

Hans far är professor i neurologi och modern läkare.

När han gick på gymnasiet inledde han en relation med sin betydligt äldre fransklärare, Brigitte Trogneux, som i dag är hans hustru.

Macron har en framgångsrik karriär på investmentbanken Rotschild & Cie Banque bakom sig. Åren 2014–2016 var han ekonomiminister i François Hollandes rege-ring, och förra året lanserade han en oberoende presidentkandidatur och rörelsen ”En Marche” (Framåt!).

För att kunna ställa upp som kandidat i Frankrikes presidentval måste man vara fransk medborgare, över 18 år och ha säkrat skriftligt stöd av minst 500 franska folkvalda politiker. “

DN ONSDAG 8 FEBRUARI 2017

“ Uppstickaren smutskastas i statliga ryska medier

Ryska medier följer noggrant det franska presidentvalet. De statsstyrda mediernas favorit är François Fillon. Efter att den oberoende kandidaten Emmanuel Macron har seglat upp som en ny favorit började Sputnik News publicera negativa artiklar om honom.

Emmanuel Macron har nära band till USA och kallas en ”amerikansk agent” (inom citationstecken) i Sputnik News. Det statsstyrda nyhetsbolaget har intervjuat en republikansk parlamentariker, Nicolas Dhuicq, som kallar Macron ”en agent för de amerikanska bankerna” och uppbackad av en ”förmögen gay-lobby”.

Nicolas är en politisk motståndare men i Sputniknews intervjuas han i egenskap av oberoende expert. Delar av intervjun dyker senare upp översatta till franska på den franska högerextremistsajten ”fdesouche.com”, det vill säga françois de souche som betyder ungefär ”De äkta fransmännen”. Det är ett av det högerextrema partiet Nationella frontens favoritbegrepp.

Sputniknews påstår också att Macrons ”oberoende” blir ifrågasatt i franska medier, eftersom han är medlem av föreningen French American foundation (FAF). Det är även stor del av det franska politiska etablissemanget – en mängd kända franska politiker har deltagit i FAF:s program, bland annat Alain Juppé och François Hollande.

Russia Today skriver om Macron att han presenterar sig som en ny kandidat men i själva verket i högsta grad är en del av etablissemanget.

Både Sputniknews och Russia Today är helt och håller finansierade av Kreml och har som mål att påverka den internationella nyhetsagendan. De producerar nyhetsmaterial på engelska och även på franska, ofta med suspekta så kal-lade experter som inte sällan visar sig sakna trovärdighet i ämnet. Flera västerländska säkerhetstjänster har börjat betrakta dem som ett hot och ett sätt för Kreml att blanda sig i och försöka påverka val, något som Russia Today-chefen Margarita Simonjan kategoriskt tillbakavisar. Hon anklagar i sin tur västvärlden för att använda dubbla måttstockar.

Ryska medier följer det franska presidentvalet med nästan lika stort intresse som det amerikanska. Oberoende medier som Novaja Gazeta publicerar stora reportage från Paris och skandalen som drabbade den före detta favoriten François Fillon har dryftats grundligt.

Anna-Lena Laurén anna-lena.lauren@dn.se “

DN ONSDAG 8 FEBRUARI 2017

“ Bosättarlagen döms ut

Jerusalem. Protesterna haglar över Israel efter måndagens legalisering av bosättningar på privatägd palestinsk mark. Enligt EU-diplomater i Jerusalem kommer EU att replikera med att lägga ett förestående möte med Israel på is.

– Regeringen fördömer gårdagens Knessetbeslut om att illegalt konfiskera privatägd palestinsk mark. Beslutet är ett flagrant brott mot folkrätten och säkerhetsrådsresolution 2334, säger utrikesminister Margot Wallström till DN.

Skarpa protester har influtit från Turkiet, Jordanien, England och det palestinska självstyret. Även USA har inofficiellt uttryckt sitt missnöje över att Israel tar unilaterala steg före premiärminister Benjamin Netanyahus möte med Donald Trump den 15 februari.

Netanyahu, som inser att lagen komplicerar Israels diplomatiska ställning, försökte avstyra omröstningen i Knesset, men tvingades av bosättarna och av sitt eget parti Likud att ge efter. Nästa akt i dramat blir Högsta domstolens sammanträde, då lagen kan komma att ogiltigförklaras. En av de drivande krafterna bakom lagen, Motti Yogev från bosättarnas parti Judiskt hem, säger till Israels radio:

– Vi har förpassat idén om en palestinsk stat till historiens papperskorg. Om HD lägger sig i detta så skall vi lagstifta om nya regler för HD.

Den tidigare justitieministern Amnon Rubinstein anklagade bosättarna och Likud för att försöka krossa det demokratiska systemet:

– Lagen premierar rov av mark. Enligt den finns det inga mänskliga rättigheter på Västbanken utom för israeler. Vi kan inte längre sova lugnt om natten i detta land.

Justitieminister Ayelet Shaked från bosättarnas parti förbereder en drastisk nedgradering av HD:s befogenheter om domstolen fortsätter att blockera lagförslag som rör ockuperade områden. Situationen kompliceras av att den person som skall föra regeringens talan inför HD, Avishai Mandelblit, vägrar göra det. Mandelblit, som fungerar som både riksåklagare och regeringens juridiska rådgivare, har utnämnts av Netanyahu och hyser högernationalistiska sympatier. Men, hävdar han, ”lagen strider mot Genèvekonventionen och är oförsvarlig”.

Märkligt nog hoppas en hel del av de politiker som röstade för lagen att den skall torpederas av HD, eftersom de förstår att det internationella priset kommer att bli smärtsamt för Israel. Men de var rädda för att straffas av extremnationalistiska primärväljare.

Nathan Shachar naranjal@gmail.com “

DN ONSDAG 8 FEBRUARI 2017

“ Kineser reser utomlands för att andas

Vilket semestermål ska vi välja i år? Ett där vi kan andas. Länge var det shoppingen av lyxvaror som lockade kineser utomlands. Nu kommer ren luft överst på önskelistan för en växande skara. I år väntas en miljon kineser flyga utomlands, först och främst för att få ledigt från smogen, enligt en beräkning av en av landets största resebyråer online.

I vinter har norra Kina varit drabbat av återkommande långa perioder av svåra föroreningar. Men luften har inte blivit sämre i Peking. Enligt officiell miljöstatistik – som numera är tämligen tillförlitlig – hade den kinesiska huvudstaden förra året 39 dagar av tunga föroreningar, 19 färre än 2013.

Däremot ligger halten av de minsta och hälsofarligaste partiklarna, endast 2,5 mikrometer stora, fortfarande ofta 20–30 gånger över vad Världshälso-organisationen anser säkert. Oron ökar hos invånarna för vad smogen gör med hälsan. Det har lett till en växande försäljning av andningsskydd, luftrenare och utlands-semestrar till Thailand, Australien, Nya Zeeland, Bali i Indonesien, Jeju i Sydkorea och Maldiverna. Gärna till en ö.

I december beräknas 150 000 kineser ha rest utomlands med den enda avsikten att vila lungorna, enligt Ctrip, en av Kinas största resebyråer på internet. Under hela 2017 väntas samma motiv föra en miljon kinesiska passagerare utomlands.

Ren importerad luft på burk har ibland skapat uppmärksamhet i Kina. Oftast då konstnärer velat peka på oförmågan hos myndigheter att leva upp till något så grundläggande som att kunna garantera ren luft åt folket.

Torbjörn Petersson torbjorn.petersson@dn.se “

DN ONSDAG 8 FEBRUARI 2017

“ Kraftverken ska byggas efter Vattenfalls seger mot Trump

Energijätten Vattenfall räknar med att ha segrat i den juridiska kampen mot Donald Trump. Den hårda fejden har handlat om bygget av en vindkraftpark i Skottland. – Våren 2018 ska alla tolv vindkraftverk vara på plats, säger vd Magnus Hall.

Vattenfalls planer på att bygga ett vindkraftverk i skotska Aberdeenshire, 2,5 kilometer från kusten, mötte hårt motstånd från den dåvarande presidentkandidaten Donald Trump. Han ansåg att utsikten från hans golfbana stördes. Tvisten gick hela vägen upp till skotska högsta domstolen där Vattenfall segrade.

Efter segern i presidentvalet ska Donald Trump ha tagit upp frågan i möte med Nigel Farage, före detta ledare för det högerpopulistiska brittiska partiet Ukip.

Men Vattenfall räknar med att tvisten är avgjord trots att det nu är USA:s president som är motpart.

– Vi har vunnit i alla instanser och vår bedömning är att det inte finns några fler instanser. Vi har tagit beslutet att bygga och våren 2018 ska vindkraftverken vara på plats, säger Magnus Hall till DN i samband med att bolaget presenterar bokslutsrapporten för 2016.

Vindkraften är också en viktig del i bolagets omvandling till att bli en leverantör av mer hållbara energilösningar.

Under 2017–2018 ska Vattenfall investera 17 miljarder kronor i vindkraftsprojekt, enligt planerna.

– Vi har tagit betydande steg i omställningen under 2016, säger Magnus Hall.

Han pekar också ut elektrifieringen av transporter, industrin och uppvärmningen som områden för att minska utsläppen av koldioxid framöver. Längst fram ligger transportområdet.

– Vi kommer att vara ett företag som är med i förändringen mot fler elbilar och ett ökat behov av laddinfrastruktur, säger Magnus Hall.

När det gäller resultatet har Vattenfall haft fyra tunga år med mångmiljardförluster. Orsaken till förlusterna är nedskrivningar som en följd av det katastrofala köpet av det nederländska energibolaget Nuon, fallande energipriser och den tyska kärnkraftsavvecklingen.

För 2016 blev det en förlust efter skatt på 26 miljarder kronor. Årets förlust innebär också att bolaget inte lämnar någon utdelning till ägaren staten. Det är också fjärde året i rad som det inte blir någon utdelning.

Men nu räknar vd Magnus Hall med att det ska vara färdigt med förlusterna.

– Vi har hittills haft uppfattningen att vi ska visa vinst nästa år, säger han.

Några stora behov av nedskrivningar ser han inte heller under nästa år förutsatt att inget oförutsett inträffar. Bolaget räknar också med att energipriserna kommer att vara fortsatt låga.

DN 3 oktober 2015.

Hasse Eriksson hans.eriksson@dn.se “

“Fakta. Resultatet 2016

Siffrorna för 2015 inom parentes.

Omsättning 2016: 139 miljarder kronor (144).

Resultat efter skatt: –26 miljarder kronor (–19,8)

Omsättning kvartal 4: 37,8 miljarder kronor (42,4).

Resultat före skatt: –4,2 miljarder kronor (2,5). “

DN ONSDAG 8 FEBRUARI 2017

“ IMF: Grekland behöver mer skuldlättnad

Internationella valutafondens (IMF) styrelse tror att Grekland kommer att behöva ytterligare skuldlättnad, men det finns en oenighet om vilket mål som är lämpligt för landets ekonomi.

Styrelsen har träffats för att diskutera översynen av den grekiska ekonomin och en rapport som beskriver landets ekonomi som ”explosiv” i det långa loppet. IMF meddelar att de flesta av styrelsemedlemmarna var överens om att ”trots Greklands enorma uppoffringar och europeiska partners generösa stöd, kan mer lättnad krävas för att komma tillbaka till en hållbar skuldnivå”.

Skuldlättnaden måste följas av ”genomförandet av en stark politik för att återställa tillväxt och hållbarhet”, enligt IMF.

TT-AFP “

DN ONSDAG 8 FEBRUARI 2017

“ Knivskarp. Hédi Frieds bok om Förintelsen är en blivande klassiker

I höstas kallade jag i Dagens Nyheter de överlevande från nazisternas koncentrationsläger för ”överlevare”, och fick omedelbart ett mejl från Hédi Fried med en artig, vänlig rättelse: ”överlevare” är fel term, det heter ”överlevande”. ”Vi överlevde genom en slump, och överlevare betecknar dem som hade en möjlighet att påverka. Det är bara svenskan som har två ord för Survivor”, skrev Hédi Fried.

Få lyckas uttrycka sig så exakt som hon, till och med i ett förmodligen snabbt skrivet mejl till en journalist.

Hennes nya bok, ”Frågor jag fått om Förintelsen”, låter titeln vända på perspektiven. Vad är det vi -frågar om, vi som inte var där och inte förstår? Hédi Fried har föreläst i ett otal svenska skolor om sina erfarenheter. I korta kapitel svarar hon, konkret, lättfattligt och artigt, på såväl stora som små undringar. Hur kunde ett helt folk ställa upp bakom Hitler? Var man hungrig hela tiden?

En del frågor leder till fasaväckande svar: ”Varför gjorde ni inte motstånd?” är en sådan, där Hédi Fried sakligt redogör för alla som försökte och avrättades, utan undantag. En annan är ”Drömde ni på nätterna?”, där svaret är att jo, i arbetslägren drömde man, i utrotningslägren gick det inte. Och hur de goda drömmarna var värst, när man vaknade till verkligheten.

Det finns många vittnesbörd från Förintelsen, och de behövs, kanske mest för att Förintelsen är ett nästan obegripligt kapitel i mänsklighetens historia. Vi behöver ständiga påminnelser för att inte rationalisera bort hur det faktiskt var.

Och vi behöver Hédi Fried, som är lättläst i ordets bästa bemärkelse. Hon måste ju ha svenska som andraspråk, men lyckas trots det vara en obegripligt begåvad författare med blixtrande klara formuleringar.

”Frågor jag fått om Förintelsen” är en pärla, en bok som förtjänar sin plats bredvid en klassiker som Viktor Frankls ”Livet måste ha mening” (1968). Precis som han gör Hédi Fried knivskarpa iakttagelser: ”’Hur klarade du dig?’ säger många elever till mig. ’Jag skulle ha dött.’ Man kan tro det, men det är ju så att inte ens att dö är lätt.”

Lotta Olsson lotta.olsson@dn.se “

“ Hédi Fried
”Frågor jag fått om Förintelsen”
Natur & Kultur “

DN TORSDAG 9 FEBRUARI 2017

“ Besök hos en farlig regim

Ahmadreza Djalali är läkare, forskar i katastrofmedicin vid Karolinska institutet och har permanent uppehållstillstånd i Sverige. Han är också spion, påstår Iran. Sedan april sitter han inlåst i sitt gamla hemland, på synnerligen grumliga grunder. Han har isolerats, utsatts för hårda förhör och avkrävts en ”bekännelse”. För en vecka sedan fördes han inför en domstol och hotas nu av dödsstraff för ”fientlighet mot Gud”.

Amnesty har inlett en blixtaktion för att Djalali ska släppas. Förhoppningsvis nämner statsminister Stefan Löfven namnet när han besöker Irans president Hassan Rouhani i helgen.

När det gäller mänskliga rättigheter är Iran en skurkstat av värsta sorten. Djalali är bara en av tusentals politiska fångar. Tortyr är vanligt, liksom långa fängelsedomar efter skenrättegångar. Iran är världsmästare i dödsstraff per capita. Kvinnor är andra klassens medborgare. Homosexuella och religiösa avfällingar riskerar ständigt sin frihet.

Rouhani brukar slentrianmässigt beskrivas som reformvänlig, vilket inte är sant. Presidenten är mer pragmatisk än de mest reaktionära och västfientliga mullorna, men har alltid varit en del av den teokratiska regimen. Han vann valet 2013 för att Irans egentlige ledare, ayatolla Ali Khamenei, lät honom göra det. Samma ordning gäller nästa röstningstillfälle, i maj.

Inget tyder på att de mänskliga rättigheterna har stärkts under Rouhanis tid vid makten, och Löfven hälsar inte på för att läxa upp honom. Presidenten lär småle överseende, om saken kommer upp. Inte heller reser statsministern för att be Iran att uppträda belevat medan Sverige sitter i FN:s säkerhetsråd. Poängen är att puffa för svenska varor. Dussintalet storföretag har representanter med under besöket.

Kärnteknikavtalet med USA och fem andra länder ledde till att de internationella ekonomiska sanktionerna hävdes för ett år sedan. Iran lovade att slå av sina centrifuger för urananrikning, skicka uranlagret utomlands, montera ned vissa anläggningar och tillåta FN-inspektioner. Därmed skulle ett eventuellt bygge av en iransk atombomb fördröjas 10–15 år.

I teorin är Iran därmed öppet för handel och utländska investeringar, och det finns en mängd eftersatta behov. Allmänt sett har det dock gått relativt trögt. Svensk export har faktiskt minskat sedan kärnteknikavtalet kom till stånd.

USA har nämligen behållit sanktioner av andra skäl, som brott mot mänskliga rättigheter och sponsring av terrorism. Barack Obama betraktade Iranavtalet som en stor framgång, men införde nya straffåtgärder i fjol på grund av missiltester. President Donald Trump skärpte dem ytterligare efter ännu ett prov för drygt en vecka sedan. Företag och banker från andra länder är därför försiktiga. Det kan bli dyrt att försäkra sig om att man följer amerikansk lag. Dessutom försöker reformfientliga iranska kretsar ständigt att motarbeta utländska intressen.

Trump själv är en betydande osäkerhetsfaktor. Han har hotat att riva upp eller omförhandla den ”katastrofala” uppgörelsen med Iran. Försvars-minister James Mattis har sagt att USA står vid sitt ord. Övriga länder bakom avtalet kommer inte att ställa upp på att skrota det. Men Trump visar sig dagligen lika opålitlig och okunnig som befarat. Hans försök att införa inreseförbud för sju muslimska länder, däribland Iran, gör inte läget lugnare.

Iran är inte lätt att hantera, men något bättre än kärnteknikavtalet finns inte. Alternativet är en militär konfrontation. Om Trump inser faran i det går inte att veta.

Syrien sägs också stå på Löfvens och Rouhanis mötesordning, men iranierna har aldrig varit mottagliga för kritik. Om Ryssland under drygt ett år har stött al-Assad med barbariska flygbombningar, har Iran ända från början försett diktatorn med vapen och marktrupper. Den libanesiska Hizbollahmilisen, Teherans lydiga redskap, har skickat tusentals soldater. Iran backar upp andra terrorgrupper, som palestinska Hamas, och houthi-rebellerna i Jemen. Ayatollorna spelar en destruktiv roll i grannlandet Irak och hela Mellanöstern.

Så är det fel av Löfven att åka till Iran? Nej. Det är oftast bättre att ha relationer än inga alls. Är det fel att stödja svensk exportindustri? Nej. Den som inte vill göra affärer med tvivel-aktiga regimer får inte många länder kvar. Kanske främjar kontakterna öppenhet och demokrati på sikt, även om sambandet långt ifrån är automatiskt.

Däremot finns det all anledning för västvärlden att förhålla sig kyligt till regimen i Iran. Det gäller även Sverige.
DN 9/2 2017 “

DN TORSDAG 9 FEBRUARI 2017

“ Trumps politik har redan täppt till gränsen

Nogales. Sedan Donald Trump blev president har antalet deporteringar av mexikanska migranter i USA ökat. Varje dag tar ett härbärge i gränsstaden Nogales i Mexiko emot uppemot 120 migranter som USA slängt ut. – Vi måste bygga ut för att få plats till alla, säger jesuitprästen Sean Carrol.

25-åriga Zaneli Huaxcuatli tar av sig sandaletterna och stoppar de valkiga fötterna i ett ljummet fotbad på härbärget. I fyra dagar vandrade hon genom öknen i norra Mexiko för att ta sig in till USA.

– Gränspolisen tog oss nästan direkt. Vi hann bara vara några timmar i USA, säger hon.

Hon vickar på ena stortån med rosa nagellack.

– Det var så nära att jag klarade det.

Innan Donald Trump blev president i USA tog det katolska missionscentret i Nogales emot omkring 80 migranter om dagen. De senaste veckorna har härbärget tagit emot 120 om dagen.

– Nu vet jag inte vart jag ska ta vägen, säger Zaneli Huaxcuatli.

Hon kommer från det före detta semesterparadiset Acapulco som de senaste åren blivit en av de farligaste städerna i Mexiko. Drogkarteller strider om marknadsandelar och vanliga familjer kommer ofta i kläm. Att Zaneli Huaxcuatli tog beslutet att passera gränsen till USA beror inte bara på våldet. Hemma hos sin mamma har hon en sju månader gammal bebis. Barnets pappa har lämnat henne och för att kunna försörja barnet vill hon arbeta i USA där lönerna är tio gånger högre. Hon betalade en människosmugglare 10 000 pesos, cirka 4 300 svenska kronor. Men det verkliga priset blev betydligt högre. I öknen ville smugglaren ha sex med henne.

– Han var hemsk, säger hon och tittar ned på sina tår.

I stället för att få hjälp på andra sidan gränsen stoppades hon av den amerikanska gränsbevakningen som slängde in henne i sin jeep och körde henne till anstalten för migranter som ska deporteras.

– Jag kan paketera gurkor i Mexiko, men lönen är så låg att det knappt går ihop.

Härbärget Iniciativa Kino i Nogales drivs av jesuitprästen Sean Carrol från Tucson, Arizona, som varje dag kör en och en halv timme till gränsen i Mexiko för att ta hand om de deporterade migranterna. Förra året serverade härbärget 46 815 mål mat till de mexikanska och central-amerikanska migranterna. I år väntar han sig att de kommer att servera över 50 000 mål mat.

– Trump har utökat kategorierna för vilka som kan deporteras direkt, berättar Sean Carrol.

De nya invandringsreglerna från januari innebär bland annat att alla papperslösa som begått ett brott kan deporteras.

Ökningen av antalet migranter på centret har fått jesuitprästen från Arizona att leta efter mark att köpa i Nogales för att kunna bygga ett större härbärge. Pengarna kommer från katolska församlingar i USA och Mexiko.

– Vi förbereder oss för hårdare tider, säger prästen.

Trumps vallöfte om att bygga en mur till Mexiko är på god väg att förverkligas. På nästan 100 mil av den 300 mil långa gränsen finns redan ett slags mur av kraftiga järnbalkar. Sedan tre år tillbaka har de amerikanska myndigheterna bankat ned sju meter höga byggnadsbalkar med tio centimeters mellanrum i marken. Det gör att man kan se in i hemmen på den amerikanska sidan, men inte ta sig genom.

I gränsstaden Nogales delar muren bokstavligen staden i två delar. På ena sidan av stängslet finns amerikanska Nogales i Arizona och på den andra sidan finns mexikanska Nogales. Förr i tiden delades staden av ett symboliskt staket och under karnevalshögtiden tågade karnevalstågen fritt över gränserna.

En av de som varje dag hänger vid gränsen är 43-åriga Armando Lopes. Han har bott 27 år i Arizona med sin mexikanska fru och deras fyra barn. För tre månader sedan deporterades han och han vet nu inte vad han ska ta sig till. Enda sättet att umgås med sin familj är att sträcka handen mellan järnbalkarna och känna på sin fru och sina barn.

– Den här muren äter upp mig, säger han.

Myndigheterna deporterade honom för att han inte hade permanent uppehållstillstånd, men hans fru och hans fyra barn är amerikanska medborgare.

– Myndigheterna har sagt att jag inte kan söka uppehållstillstånd när jag är i USA. Jag måste göra det från Mexiko.

Varje dag ringer han sin fru i Tucson för att bestämma tid när de kan ses vid muren. Hon kör dit i sin vita stadsjeep och ofta följer något av barnen med. I början brukade de duka upp lunch och äta tacos vid muren, men på senare tid har reglerna ändrats. Det är inte längre tillåtet att mat passerar muren.

– Det är så löjligt. Detta är det enda sättet vi har att umgås på, säger Lupita Lopes, 42.

I Arizona drev hennes man en målerifirma med nio anställda. Nu måste hon sköta verksamheten själv. Enligt myndigheterna kan det ta över ett år innan de tar beslut i hans fall.

– Om vi vill pussas så får vi sticka in våra ansikten här, säger hon och blir rörd.

Armando tröstar henne med att andra migranter har det ännu värre.

– Många sätts i fängelse. Då kan de inte träffa sina familjer. Vi kan i alla fall umgås här, säger han.

Med på träffen vid muren i dag är Armandos mamma. Hon pratar knappt. Gråter mest. Hon är amerikansk medborgare och kan inte acceptera att myndigheterna splittrat hennes familj.

– När jag var liten hade vi ett litet staket här. Vi kunde passera när vi ville. Titta vad vi har nu, säger Regina Lopes och stirrar på järnbalkarna i marken.

Den nya, striktare gränspolitiken i USA har fått många amerikaner att reagera. Allt fler skänker pengar till organisationer som hjälper migranterna och vid öknen mellan Mexiko och Arizona ställer frivilliga ut vattendunkar till migranterna som gått genom den karga öknen i flera dagar.

Ett av initiativen som görs för att sprida kunskap om hur USA:s migrationspolitik slår mot flyktingarna kommer från San Miguel high school i Pittsburgh, Pennsylvania. Flera gånger om året sänder skolan sina elever till gränsen för att studera spanska och träffa deporterade migranter.

– Jag har redan lärt mig mer här på en dag än vad jag gjort på ett år i skolan, säger 16-årige Daniel Connolly.

I morgon ska kursen med 14 elever vandra i öknen för att känna på vilka strapatser migranterna utsätter sig för att söka efter ett bättre liv.

– Vi ska ställa ut vattendunkar, säger han.

För honom är besöket vid gränsen i Mexiko ett äventyrligt avbrott i studierna. För tusentals migranter är det ett livsfarligt spel på liv och död. Många går vilse i öknen och dör av utmattning i hettan. Ett stort antal av de kvinnliga migranterna våldtas av sina smugglare och männen brukar rånas av Sinaloakartellen som använder öknen för att transportera droger till USA. Att muren nu väntas byggas ut kommer inte att stoppa migrationen, tror journalisten Sergio Garcia i Nogales.

– Många av migranterna flyr gängvåldet i Centralamerika. De är så desperata att de kommer att hitta andra vägar, säger han.

Vi går upp på toppen av en kulle i Nogales och journalisten pekar på ett hus som ligger fem meter från muren.

– Från det huset går det en tunnel under muren. Där smugglas droger och migranter varje natt. Inga murar kan stoppa det flödet, säger Sergio Garcia.

Henrik Brandão Jönsson riojonsson@gmail.com “

“Fakta.

Den 25 januari gav Trump departementet för inrikes säkerhet order om att börja planera och bygga en mur längs gränsen mot Mexiko. Trump vill även öka antalet tull- och gränstjänstemän med 5 000 personer samt tredubbla antalet gränsvakter.

De nya invandringsreglerna från januari innebär bland annat att alla papperslösa som begått ett brott kan deporteras, oavsett brottet. Dessutom finns en skrivning om att Trumpadministrationen ska publicera en lista på Vita husets hemsida en gång i veckan över invandrare som har begått brott i USA. “

DN TORSDAG 9 FEBRUARI 2017

“Murbygget är inte försvarbart

Analys. Washington. Att bygga ut muren längs USA:s södra gräns är varken ekonomiskt, praktiskt eller politiskt försvarbart. USA:s president Donald Trump insisterar fortfarande på att muren ska byggas, men har justerat detaljerna i sitt vallöfte.

Några saker tål att upprepas: sedan terrorattackerna 2001 har gränsövervakningen ökat dramatiskt. USA:s förra president Barack Obama lade stora resurser på kontrollerna längs landets södra gräns, i form av olika typer av stängsel, övervakning från luften och från vattnet, värmesensorer, kameror, drönare, taggtråd och personal i tusental.

Under Obama deporterades rekordmånga, tre miljoner människor kastades ut för att de saknade rätt att vara i USA. Hög prioritet lades på kriminellt belastade. Sammantaget har det fått effekt, och antalet illegala gränspassager har sjunkit dramatiskt.

Donald Trumps påstående om att folk väller in över en helt öppen gräns är alltså inte förankrat i verkligheten.

Däremot stämmer det att gränsen under långa sträckor saknar fysisk barriär, men till stor del handlar det om en del av gränsen som löper i oländig terräng. Att dra i gång ett murbygge där är svårt och dyrt.

Vita huset har insett att Mexiko inte frivilligt betalar, en lång mur kan kosta över 15, kanske uppemot 25 miljarder dollar. Man ”överväger nu en rad alternativ”, men ett förslag om en 20-procentig tull på mexikanska varor, som lades fram av Vita husets pressekreterare Sean Spicer förra veckan, tonades ned så fort frågor började ställas om det var rimligt att amerikanska konsumenter i så fall i slutändan skulle stå för notan.

För Republikanerna är muren besvärlig: Trump är deras president, men kostnaderna rimmar illa för den som vill hålla nere de statliga utgifterna. Också de politiska vinsterna är diskutabla, och enligt en färsk mätning av Fox News vill bara en tredjedel av amerikanerna att muren byggs.

Längs gränsen ser få vitsen med bygget. När jag reste i Texas och Arizona förra året såg inte heller Trumpanhängarna jag mötte, som annars gärna ser ett stopp för drogsmuggling och människoströmmar, muren som en lösning. Drogkarteller låter sig inte hindras, och långt ifrån alla som tar sig över gränsen smiter över nattetid. Människor som flyr från Honduras, Guatemala och El Salvador anmäler sig vid gränskontrollerna och söker asyl i USA.

Murbygget är ett orealistiskt projekt, logistiskt, ekonomiskt och politiskt, och det är osannolikt att Trump lyckas driva igenom sitt ursprungsförslag. Men även om han har justerat planen på en tolv meter hög mur längs hela gränsen, och numera kan acceptera andra modeller, kompletterade av ”naturliga” hinder, är Trump inte känd för att medge att han har haft fel. Troligare är att han kommer att skylla nya omsvängningar på andra: på kongressen, och på Mexiko, och på lagar och bestämmelser.

Sanna Torén Björling sanna.bjorling@dn.se “

DN TORSDAG 9 FEBRUARI 2017

“ Ny dom kan stoppa Putins utmanare

Moskva. Aleksej Navalnyj kommer inte att kunna ställa upp i presidentvalet mot Vladimir Putin år 2018 efter att för andra gången ha blivit dömd för förskingring. Navalnyj säger att han inte ger upp utan kommer att överklaga och se till att domen upphävs.

– Detta är ett telegram från Kreml. Den här domen kommer att upphävas. Jag har full rätt att ställa upp i val enligt ryska grundlagen, sade Aleksej Navalnyj efter att tingsrätten i Kirov på onsdagen hade dömt honom till fem år i fängelse för förskingring i en virkesaffär.

Navalnyj och hans partner Pjotr Ofitserov dömdes för förskingringen redan för fyra år sedan. De frihetsberövades då, men frigavs följande dag efter omfattande protester. Europeiska människorättsdomstolen i Strasbourg förklarade domen ogiltig. Domstolen i Kirov fick bakläxa – bara för att upprepa hela proceduren.

I går dömdes alltså Navalnyj och Ofitserov för andra gången som skyldiga till exakt samma brott. Precis som sist fick de fem respektive fyra års fängelse, med den skillnaden att domarna nu är villkorliga.

En fängelsedom, oavsett om den är villkorlig eller inte, innebär att Navalnyj inte kan ställa upp i presidentvalet 2018 – vilket han planerat.

Navalnyj har ofta kallats den ryska oppositionens sista hopp. Han gjorde sig först ett namn som bloggare och blev snabbt en av Rysslands mest lästa, eftersom han systematiskt avslöjade korruption och bristande professionalism inom de företag han var aktieägare i. I dag sysslar Navalnyj och hans stab med ett omfattande grävarbete, som -fokuserar på inte bara statliga företag utan också på tjänstemän, parlamentariker och politiker.

Navalnyj är den enda ryska oppositionspolitiker som har ett framgångsrikt val bakom sig, nämligen valet till Moskvas borgmästare 2013. Han fick då 27 procent, trots att de statliga medierna inte släppte fram honom och trots att hans valarbetare trakasserades. Kampanjen bekostades med gräsrotsfinansiering, så kallad crowdfunding.

Det finns många som förhåller sig misstänksamt till Navalnyj, bland annat på grund av hans nationalistiska tendenser. Han stämplar bland annat gästarbetare som kriminella och har deltagit i nationalistdemonstrationen Ryska marschen.

Men Navalnyj förblir alltså den enda ryska oppositionspolitikern som förmår entusiasmera väljare och stampa fram tusentals volontärer på ett ögonblick. Nu har myndigheterna stängt ned hans crowdfundingkonto, samtidigt som hans bror Oleg Navalnyj sitter fängslad för ett av allt att döma fabricerat brott.

Hittills har Navalnyj utnyttjat varje motgång som ett verktyg i sin kampanj mot Putinregimen. Hans kampanjchef Leonid Volkov skriver på Twitter att kampen för att Navalnyj ska få ställa upp i valet fortsätter.

Anna-Lena Laurén anna-lena.lauren@dn.se
Elena Ignatyeva AP “

“ **Fakta. Aleksej Navalnyj**

Ålder: 40 år.

Bakgrund: Född utanför Moskva. Pappan var yrkesofficer med rötter i Ukraina, mamman var affärskvinna och grundade ett företag efter Sovjetunionens fall.

Politisk karriär: Navalnyj var först medlem i det liberala partiet Jabloko men uteslöts år 2007 på grund av sina nationalistiska åsikter. Han leder nu sitt eget parti vid namn Progressiva partiet och har meddelat att han ställer upp i ryska presidentvalet år 2018.

Rättsfallet: År 2013 dömde tingsrätten i Kirov Navalnyj till fem års fängelse för förskingring i en virkesaffär. Navalnyj tog fallet till Europeiska människorättsdomstolen i Strasbourg. I februari 2016 meddelade -domstolen att ryska staten ska ersätta Navalnyj med 56 000 euro eftersom rättegången inte har varit rättvis. I november samma år sände Högsta domstolen i Ryssland fallet tillbaka till tingsrätten i Kirov och bad dem göra om rättegången. “

DN TORSDAG 9 FEBRUARI 2017

“ Regeringen klarade omröstningen

Bukarest. Rumäniens regering klarade med nöd och näppe en misstroendeomröstning i parlamentet på onsdagen. Men vreden över att den försökte trumfa igenom straffrihet för korrupta politiker har inte dämpats.

Trots ymnigt snöfall samlades folkmassor utanför regeringsbyggnaden i Bukarest för nionde dagen i rad. Dekretet som legaliserar korruption omfattande summor under 420 000 kronor har dragits tillbaka, men demonstranterna misstänker att det är en skenmanöver.

Sedan flera dagar kräver de inte bara symboliska eftergifter, utan också att den socialdemokratiska regeringen och premiärminister Sorin Grindeanu avgår.

De dagliga protesterna har samlat som mest över 200 000 männi-skor och varit helt fredliga. Samtidigt ökar oron för en konfrontation, eftersom dagliga demonstrationer för regeringen har inletts på en annan plats i huvudstaden.

Rykten cirkulerar att regeringspartiet PSD ska bussa in arbetare från fabriker i landsorten till Bukarest för att protestera mot protesterna.

President Klaus Iohannis – som tillhör ett liberalt parti – har kritiserat dekretet om straffrihet för korruption och uttryckt förståelse för demonstranterna.

Därför har PSD utsett honom till sin fiende och pekar ut honom som drivkraften bakom protesterna.

– Det finns en ökande chans att mycket stora demonstrationer mot presidenten kommer i gång runt om i landet, säger PSD-ledaren, Rumäniens starke man Liviu Dragnea, i en tv-intervju.

Ingmar Nevéus ingmar.neveus@dn.se “

DN TORSDAG 9 FEBRUARI 2017

“ Sex döda i attack mot Röda korset

Sex Röda korsetmedarbetare har skjutits till döds i norra Afghanistan. Attacken misstänks ha utförts av terrorgruppen Islamiska staten. Ytterligare två hjälparbetare fördes bort. Röda korset stoppar tills vidare all verksamhet i Afghanistan.

– Det här är den värsta attacken mot oss på 20 år. Vi är alla upprörda och väldigt ledsna, skriver Yves Daccord, Internationella Rödakorskommitténs generaldirektör, i ett inlägg på Twitter.

Tre chaufförer och fem biståndsarbetare från den humanitära organisationen Röda korset var på onsdagen på väg till Jawzanprovinsen i norra Afghanistan med hjälp och förnödenheter. Området drabbades av stora snöskred förra helgen, och mer än 100 människor omkom.

När konvojen attackerades sköts de sex lokalanställda afghanerna ihjäl. Två utländska hjälparbetare fördes bort av attentatsmännen. Det fanns på onsdagskvällen inga uppgifter om deras nationalitet. Svenska Röda korset har för närvarande ingen personal i Afghanistan.

– Vi är chockade och förkrossade. Att medarbetare på Röda korset attackeras och dödas när de utför sitt humanitära uppdrag för människor i utsatthet är fullständigt oacceptabelt och djupt tragiskt. Våra tankar går till familjer och anhöriga, säger Melker Måbeck, internationell chef för Svenska Röda korset.

Röda korset har funnits på plats i Afghanistan under de senaste 30 åren, men stoppar nu tills vidare all sin verksamhet.

– Vi har just nu beslutat att frysa alla insatser eftersom vi måste förstå exakt vad det är som har hänt innan vi förhoppningsvis kan återuppta vår verksamhet, säger Dominik Stillhart, organisationens -operative chef, till Reuters.

Ingen har tagit på sig attentatet mot hjälpkonvojen, men misstankarna faller på terrorrörelsen Islamiska staten. IS har funnits i Afghanistan sedan 2015. Den senaste tiden har den sunniislamistiska rörelsen, som främst varit aktiv i Irak och Syrien, trappat upp sina attentat i landet.

– IS är mycket aktivt i det här området, säger provinsguvernören Lotfullah Azizi till Reuters.

En stor operation har satts i gång för att leta efter de bortförda männen. Talibanerna har tagit avstånd från onsdagens attack.

Mia Holmgren mia.holmgren@dn.se “

DN FREDAG 10 FEBRUARI 2017

“ Kaos – inte demokrati

Mubaraks fall för sex år sedan blev inte upptakten till bättre tider. Demokrati är inte en reform som klubbas. Människor måste tränas i att lösa problem ändamålsenligt, utan våld eller hot.

Det värsta är inte instabilitet – Latinamerika har en värre huvudvärk: stabilitet, sade den colombianske tänkaren Germán Arciniegas för många år sedan. Orden hade skäl för sig: ”Stabilitet” var standardursäkten i diktatorers, populisters och generalers munnar för tortyr, svågervälde och en ekonomi där allt var uppgjort på förhand. Som i Egypten, Syrien, Jemen och Libyen för jämnt sex år sedan.

Stabilitet är som ungdom och hälsa – en resurs som uppskattas bäst då den gått förlorad. Charles James Fox, brittisk politiker, är i dag mest känd för sin reaktion på Bastiljens fall 1789: ”Det största och bästa i världshistorien!” Hans landsman Thomas Paine åkte till Frankrike för att heja på revolutionärerna – och kastades i en fängelsehåla av deras ledare Robespierre. Lika barnsligt upprymda som Fox och Paine var de flesta av oss då folkmassorna på Tahrirtorget i Kairo trotsade diktatorn Hosni Mubarak och ryckte med sig arabvärldens förtryckta.

Är det fel att önska bort diktaturer? Det gick ju väl när det gällde Japan, Tyskland, Spanien, Portugal, Grekland, Polen, Chile och Brasilien. Men Mubaraks fall för sex år sedan blev inte upptakten till bättre tider, utan den förs-ta knuffen mot en brant utförsbacke. Efter halsbrytande dramatik undgick Egypten på ett hår Libyens, Syriens och Jemens öde. Men priset för den återköpta stabiliteten var drygt: En regim lik Mubaraks, men ännu mer våldsam, godtycklig och intolerant.

Syrien, Irak, Libyen och Jemen var militärdiktaturer, utklädda till civila regimer. Alla institutioner var tomma kulisser. När man välter omkull ett sådant system uppstår inte demokrati, utan det som fanns där innan dess: ett system baserat på klan-, sekt- eller etniska mönster. Eller kaos. Eller bägge delarna. Egypten klarade sig därför att dess befolkning – och dess armé – är så homogen att det inte gick att få i gång något inbördeskrig.

Europa, som glatt gav sig in i leken och störtade den onde Khaddafi, förstod inte att demokratin saknade all jordmån i Libyen. Och vem kunde ana att de fredliga protesterna i södra Syrien var gnistan till en brand som skulle tumla om maktbalansen i regionen och gripa in i fjärran länders inrikespolitik, inklusive Sveriges?

Varför lyckas demokrati i väst, men knappt annars? Demokrati är inte en reform som klubbas utan ett led i en utveckling-; ett svåranalyserat spel mellan- ekonomi, värderingar och vanor. De flesta demokratier har, innan de slår igenom, erfarenhet av intresse-baserad politik. Vad menas med det? Att människorna tränats i att lösa problem ändamålsenligt, utan våld eller hot.

Långt före 1865 års regeringsform var Sverige genomsyrat av ”ge-och-ta”-anda; i byalag, skrån och ständer. Bönder och borgare kunde inte köras över med våld, som på andra ställen. En imponerande andel svenskar deltog i formella och informella församlingar. Man var ”aktiv inom” något, som det länge hette: välgörenhet, nykterhet, idrott, trossamfund, nämnder, fackförbund, kooperativ, partier.

För snart 20 år sedan påpekade DN:s dåvarande chefredaktör Hans Bergström att Sverige stod inför en oerhörd förändring som få noterade: folkrörelse- och förenings-Sverige höll på att försvinna. Så gick det också, och en betydande resurs går därmed till spillo, demokratins förankring i det civila samhället.

Det är inte bara Mellanöstern som är ur led. Vi har vant oss att se Sverige som ett dygdemönster av demokratisk stabilitet, men våra politiker håller på att bli lika farligt självviska som sina kollegor i Mellanöstern. En grundförutsättning för stabil demokrati är att partier står för något.

När jag var barn fanns det fem partier, och alla visste vad de stod för. Folk fruktade inte att de skulle rösta på ett parti som räckte dem lång näsa dagen efter valet. Att rösta på ett parti i dag liknar att spela på en häst.

I dag är nästan alla riksdagspartier nomader. Hellre än att bita sig fast – och kanske gå under – i ideologiska skansar rör de sig flinkt i terrängen med ett öga mot väderlek och ville-bråd. Skiftar föret vallar de om. Ett parti kan presentera migration som en renodlad samvetsfråga och fördöma migrationsfiender som underjordens demoner – för att sedan tvärt vända sig mot migration och kopiera migrationsfiendernas program! De som agerar så lever efter helt andra hedersbegrepp än sina förfäder.

Det är från yrkespolitikerna, de som avancerat i befordringslunk i stället för att söka förtroende på utompolitiska meriter, som hotet mot demokratin kommer, inte från kuppmakare och pöbel. Framsynta snillen som Anders Isaksson – på denna sida – och Christopher Toll såg vartåt det barkade för länge sedan.

Politiker blir efterhand mer fördomsfria. De proppar verken fulla med politiska kumpaner, som man gör i Egypten-. Och inte bara verken! Skolchefer är inte längre lärare, sjukhuschefer inte längre läkare, polischefer inte längre poliser. Så förgrenar sig klientnätverken allt djupare i det offentliga livets alla vrår. Ju mer de som vårdar systemet är beroende av politiken för sin försörjning, desto sämre prognos för demokratin. I alla samhällen.

Nathan Shachar naranjal@gmail.com , DN:s korrespondent i Jerusalem, författare och fristående kolumnist på ledarsidan. “

DN FREDAG 10 FEBRUARI 2017

“ Förra mötet med Lavrov en kalldusch

Utrikesminister Margot Wallström ska den 21 februari möta sin ryske motpart Sergej Lavrov i Moskva. Relationerna med Ryssland har varit frostiga, och ryska diplomater skyller detta på Sverige. Men vid det enda möte som Wallström haft med Lavrov uppfattades hans beteende mot Wallström som ”vedervärdigt”, enligt DN:s källor.

DN kan i dag redovisa nya uppgifter om de diplomatiska relationerna mellan Sverige och den ryska Putinregimen. Förbindelserna har varit kylslagna sedan Rysslands annektering av Krim 2014, striderna i Ukraina och införandet av EU:s sanktioner mot Ryssland.

EU-länderna enades om att dra ned på politikerbesöken i Moskva, men den linjen har efterhand luckrats upp. I dag har ett 20-tal EU-länder haft stats- och regeringschefer eller ministrar på besök i Moskva.

Margot Wallström (S) sade flera gånger 2016 att hon vill träffa Sergej Lavrov, och besked om deras möte i Moskva den 21 februari kom i onsdags. Från rysk sida har man sedan 2015 framfört att dialogen med Sverige tillhör de sämsta i Europa och att det är Stockholm som bär huvudansvaret för detta, inte Moskva.

”Felet ligger inte på rysk sida. Vi har gjort allt för att starta en dialog”, sade exempelvis Rysslands Sverigeambassadör Victor Tatarintsev i en DN-intervju sommaren 2015. Men den bilden motsägs av svenska källor med insyn i relationerna.

Margot Wallströms enda personliga möte med Sergej Lavrov ägde rum i Basel i Schweiz för över två år sedan. Det var när Europeiska säkerhetsorganisationen OSSE:s utrikesministrar möttes den 3–4 december 2014. Svenska diplomater gjorde en uppteckning av vad som sades under mötet och DN har talat med flera centralt placerade svenska källor som har gett en samstämmig bild.

– Mötet och det ryska agerandet var vedervärdigt, säger en av DN:s källor.

Den nya S–MP-regeringen hade tillträtt två månader tidigare, i oktober 2014. I Stockholm hade ambassadör Tatarintsev verkat för att den nytillträdda Margot Wallström (S) skulle få träffa Lavrov. Förmodligen hoppades han att det skulle bli töväder i relationerna då Wallström efterträtt Carl Bildt (M) som ofta hade en hård ton mot Putinregeringen. Socialdemokratin har ju traditionellt strävat efter goda relationer med regeringarna i Moskva.

Men mötet i Basel fick ett annorlunda förlopp. Margot Wallström försökte inledningsvis bryta isen genom att påminna om att de två ju träffats tidigare, då hon som EU-kommissionär besökt Moskva. När Wallström förklarade i vilket ärende som kommissionen hade varit där svarade Lavrov att han inte befattade sig med de frågorna.

Wallström tog därefter upp Rysslands annektering av Krim, som Sverige anser vara oacceptabel. Hon konstaterade att enighet om detta inte skulle nås, men föreslog att man i stället skulle se framåt, kanske på något års sikt? Lavrov svarade kort: Jag kan försäkra dig att det inte är någon skillnad i Krims status i alla fall!

Därpå inledde Lavrov en trettio minuter lång utläggning som gick ut på att det hade begåtts en fascistisk statskupp i Kiev. Lavrov riktade en rad tidigare kända beskyllningar mot den ukrainska sidan.

– Det blev en lång tirad som kunde ha varit hämtad från den ryska propagandakanalen RT. Denna filibustertaktik (att dra ut på tiden) blockerade effektivt det svenska försöket att få till stånd en konstruktiv dialog, säger en DN-källa.

När Lavrov berörde den humanitära situationen i östra Donbass föreslog Wallström ett samarbete om en internationell mekanism för att lindra nöden för civilbefolkningen i området. I stället för att svara Wallström sade Lavrov irriterat att Finlands utrikesminister sagt detsamma.

Sergej Lavrov är en rutinerad diplomat, han var Rysslands FN-ambassadör i tio år och har varit rysk utrikesminister sedan 2004. Hans bemötande av Wallström uppfattades som arrogant och nedlåtande, enligt DN:s svenska källor.

DN frågade vid en pressträff som hölls den 1 februari i år Margot Wallström om hur hon hade upplevt sitt möte med Lavrov.

– Han var lite sur på oss i EU-kretsen för att vi sade alla samma sak: att man måste upphöra med stridigheterna i Ukraina och att vi står fast vid sanktionsbestämmelserna och annat, säger Margot Wallström.

I oktober 2015 besökte UD:s kabinettssekreterare Annika Söder Moskva och vice utrikesminister Vladimir Titov. Denne förklarade att om Wallström ville komma till Moskva och träffa Lavrov skulle denne ta emot henne ”därför att Lavrov är en sådan gentleman”. Söder svarade att det inte var det intryck man hade fått i Basel.

Klimatet mellan länderna blev knappast bättre när Sergej Lavrov ett halvår senare intervjuades i DN den 28 april 2016.

– Om Margot Wallström anser att vi har ett kyligt förhållande så gäller det att stänga fönstret för dem som alstrar russofobi, så att det inte blåser från det hållet, sade Sergej Lavrov.

I samma intervju hotade Lavrov med militära motåtgärder om Sverige gick med i Nato. Hotet fick både statsminister Stefan Löfven och Wallström att markera: ”Sveriges säkerhetspolitiska linje bestäms av Sverige, ingen annan.”

– Den ryska taktiken är att anklaga andra länder för dåliga relationer med dem. Från rysk sida är man inte intresserad av invändningar från andra stater. Sverige å sin sida kommer inte att vika från sin kritik av Rysslands olagliga annektering av Krim, förklarar en av DN:s källor.

Rysslands annektering av Krim sätter den europeiska säkerhetsordningen med Helsingforsavtalet från 1975 om gränsernas okränkbarhet ur spel, enligt svensk uppfattning. Även senare avtal om att varje land har rätt att välja sin säkerhetspolitik och att dessa val måste respekteras utmanas av det ryska agerandet, enligt svensk syn.

– Vi är bekymrade över att de vill överge principerna i Helsingforsavtalet. Vi menar att man måste hålla fast vid dem, de är

väldigt viktiga. Den illegala annekteringen av Krim står i vägen för en förståelse – man kan inte bara kan ta ett annat lands territorium, förklarar Margot Wallström.

Att Sverige blivit invalt i FN:s säkerhetsråd åren 2017–2018 har inneburit ett förändrat läge. Nu sitter Sverige vid samma bord som Ryssland med globalt ansvar. Sverige har också under 2017 ett större regionalt ansvar som ordförandeland i Östersjöstaternas råd från i juni och i Barentsrådet från i oktober.

Samtidigt som ministermötena har uteblivit bedriver Sverige samtal och resor på tjänstemannanivå med Ryssland. Sverige försöker ta till vara intressena för de 400 svenska företagen i Ryssland. Från rysk sida är man intresserad av en ubåt som 1916 sjönk på svenskt vatten i Roslagen.

Kvar finns en grundläggande oenighet om säkerhetsläget i Östersjöområdet och vad Stockholm ser som provokativt ryskt uppträdande. Sverige vill ha bort det ryska ”vapenskramlet och kärnvapenhoten” (Wallströms ord).

– Vi försöker att hitta de arenor där vi fortfarande kan ha ett konstruktivt samarbete som i Arktiska rådet. Vi har ju ett gott samarbete kring till exempel forskningsinsatser och annat så det är viktigt att vara rädd om det, säger Margot Wallström.

Det sägs i svensk debatt att vi har så dålig relation med Ryssland, jämfört med till exempel Finland, hur ser du på den kritiken?

– Jag har inga kommentarer till det där. Vi kan bara visa att vi har de diplomatiska kontakterna, fortsätter med dem och insisterar på att vi behöver träffas och prata uppriktigt och ärligt med varandra, svarar Margot Wallström.

Rysslands Stockholmsambassadör Victor Tatarintsev framhåller för DN att utrikesminister Lavrov under mötet i Basel i detalj lade fram den ryska synen ”på händelserna i och runt Ukraina”.

– Han är en riktig diplomat som alltid strikt följer den diplomatiska vokabulären – särskilt, men givetvis inte endast, när det gäller hans kvinnliga kollegor, poängterar ambassadör Tatarintsev som tillägger:

– Vad gäller deras möte den 21 februari hoppas vi att det kan bana vägen för en regelbunden och öppe-nhjärtig dialog mellan utrikesministrarna om bilaterala frågor, säkerhetssituationen i Östersjön, regionala konflikter, samverkan inom FN:s säkerhetsråd.

Mikael Holmström mikael.holmstrom@dn.se”

“ **Detta har hänt.** Diplomatiska relationen Sverige–Ryssland

Oktober 2014. Den nya S-MP-regeringen tillträder. Överlämnar diplomatisk note mot Ryssland för att med militärflyg ha kränkt svenskt luftrum vid Öland den 17 september.

2 november 2014. Margot Wallström markerar i SVT Agenda: ”Vi tänker försvara vårt territorium. Vi har precis som Ukraina rätt till vår territoriella integritet.”

16 november 2014. Wallström säger i en SvD-intervju att svenskarna är rädda för Rysslands oberäknelighet.

3–4 december 2014. Wallström möter Rysslands utrikesminister Sergej Lavrov i Basel (se text ovan).

April 2015. Statssekreterare Oscar Stenström i Näringsdepartementet besöker Moskva. Sverige och Litauen lämnar note mot att Ryssland stört utläggningen av kraftledningen Baltnet.

18 juni 2015. DN-intervju med Rysslands ambassadör i Sverige Victor Tatarintsev: ”Felet ligger inte på rysk sida. Vi har gjort allt för att starta en dialog och kontakter. Men vi möts av en mycket kylig attityd, och alla kontakter på statsrådsnivå har frysts ned. Det är inte naturligt att inte upprätthålla en dialog mellan grannländer.”

11 september 2015. Ryska utrikesministeriets talesperson Maria Zakharova: ”Sveriges inträde i Nato skulle ha militär- och utrikespolitiska konsekvenser som skulle kräva nödvändiga reaktioner från den ryska sidan.” Rysslands ambassadör kallas till UD, Margot Wallström: ”Det är oacceptabelt med hot från Ryssland”.

Oktober 2015. UD:s kabinettssekreterare Annika Söder möter i Moskva viceminister Vladimir Titov (se text ovan).

23 april 2016. SvD-intervju med Konstantin Kosatjev, ryska federationsrådets utrikesutskott: ”Vi har en bra dialog med de flesta europeiska länder, med undantag av Sverige, Storbritannien och Polen.”

28 april 2016. DN-intervju med utrikesminister Sergej Lavrov: ”Om Margot Wallström anser att vi har ett kyligt förhållande så gäller det att stänga fönstret för dem som alstrar russofobi, så att det inte blåser från det hållet.” Lavrov framför också: ”Om Sverige går med i Nato måste vi vidta nödvändiga åtgärder.”

29 april 2016. Statsminister Stefan Löfven: ”Vi i Sverige fattar själva våra beslut om vår försvars- och säkerhetspolitik. Vi kräver respekt för det, liksom vi respekterar andra länders beslut.”

1 oktober 2016. Ekots lördagsintervju med ambassadör Tatarintsev: ”Relationerna mellan Sverige och Ryssland är sämre än under ubåtsjakten på 1980-talet.”

December 2016. Viceminister Vladimir Titov besöker UD:s kabinettssekreterare Annika Söder.

8 februari 2017. Pressmeddelande från UD att Wallström åker till Ryssland den 21 februari för ett möte med Lavrov. “

DN FREDAG 10 FEBRUARI 2017

“Korruptionen en fråga om liv och död

DN i Rumänien. Om det inte vore för korruptionen i Rumänien hade Adrian Albus syster varit i livet i dag, och själv hade han sluppit leva med brännskador. I dag, när regeringen vill låta korrupta makthavare slippa straff, är det självklart för honom att delta i protesterna.

Förra gången Bukarestborna protesterade på Segertorget fick de en premiärminister på fall. Det som utlöste folks vrede då, i november 2015, var branden på nattklubben Colectiv som tog 64 unga människors liv.

En av de döda var Adrian Albus syster Elsa. Hon hade just kommit hem på besök från England där hon bodde och arbetade.

– Vi var här för att fira hennes födelsedag den där kvällen. Det var en ren slump att vi gick hit, någon kände sångaren i bandet som spelade, berättar Adrian, som vi träffar utanför den utbrända nattklubben.

Ungefär hälften av dödsoffren var så svårt brända att de inte kunde identifieras förrän långt senare. 147 skadades, många för att de blev nedtrampade när 400 människor försökte ta sig ut genom klubbens enda dörr.

– Jag hade just beställt en öl, och när det började brinna i taket hällde jag den över huvudet. Jag var alldeles blöt och det kan ha räddat mig, säger Adrian Albu.

Fyra dagar efter branden startade protester på Segertorget, och dagen efter hade premiärminister Victor Ponta avgått.

Själv kunde Adrian Albu inte delta den gången. Han låg på sjukhus med svåra brännskador. Än i dag tvingas han bära särskilda skydd på händer och underarmar, och i vår väntar nya operationer i Nederländerna.

Att korruptionen möjliggjorde branden stod klart nästan omedelbart. Klubbens ägare hade mutat brandinspektörer för att få ett tillstånd.

– Det är som i maffian. Underhuggarna pressar pengar av folk, sedan ger de en del till sina närmaste chefer. Till sist kommer någon och lämnar över ett tjockt kuvert till borgmästaren, säger Adrian Albu.

”Korruptionen dödar”, skanderade demonstranterna 2015. ”Avgå, tjuvar”, ropar de nu. Adrian Albu är på plats varje kväll. Han stannar en timme eller två, så länge smärtan i händerna inte säger ifrån.

Den 31 januari drev regeringen, ledd av partiet PSD, igenom en lagändring som skulle göra maktmissbruk lagligt, förutsatt att det handlade om summor under motsvarande 420 000 kronor. Det skedde genom dekret, en sen kväll, utan debatt eller omröstning i parlamentet.

Som mest har över 200 000 protesterat i Bukarest. Under veckan har skarorna minskat, men ilskan håller i sig. Till helgen tror många att det åter kommer att handla om hundratusentals demonstranter.

Regeringen drog tillbaka sitt dekret för några dagar sedan, men försvarar det ändå. Syftet är bara att ”brottsbalken ska harmoniera med konstitutionen” och att ”minska trängseln” i landets fängelser, försvarar sig premiärminister Sorin Grindeanu.

Kritikerna tror att lagändringen i själva verket var skräddarsydd för att Liviu Dragnea, PSD:s ledare och landets starke man, skulle slippa fängelse.

Dragnea har redan en villkorlig dom på sig för korruption. Samma dag som lagändringen drevs igenom inleddes en ny rättegång mot honom. Eftersom de misstänkta skadorna där värderas till ”bara” 250 000 kronor skulle fallet automatiskt försvinna när dekretet trädde i kraft.

Samma sak gäller Cristian Popescu Piedone, den före detta borgmästaren som pekas ut som ansvarig för nattklubbsbranden. Även hans korruptionsåtal faller under den tänkta gränsen.

På Segertorget hånas politiker som Liviu Dragnea. Han kallas tjuv och jämförs med Nordkoreas Kim Jong Un på hemgjorda plakat.

Men demonstranterna har också en osannolik hjälte: Laura Codruta Kövesi, chefsåklagare på DNA, Rumäniens fristående antikorruptionsmyndighet.

”Rör inte DNA”, ropar demonstranterna, och någon har lagt ut spelet ”PSD invaders” på nätet. Där skjuter myndigheten ned korrupta politiker mot rymdbakgrund, efter förebild av gamla spelklassikern ”Space invaders”.

Codruta Kövesi är en 43-årig före detta professionell basketspelare som har blivit Europas förmodligen mest framgångsrika antikorruptionskämpe. Under de tre år hon har varit chef har DNA åtalat flera tusen politiker och tjänstemän för korruption, inklusive en sittande och en tidigare premiärminister. Många av dem som har åkt dit hör till regeringspartiet PSD.

Laura Codruta Kövesi har öppet kritiserat regeringens dekret om korruptionen. Och samtidigt som hon hyllas på torget angrips hon nu ständigt av medier som stöder regeringen. Nyligen sände en tv-kanal live utanför hennes bostad.

– Jag kan inte säga att jag är rädd. Jag är van, jag har jämförts med Stalin och Hitler förr, säger chefsåklagaren till DN på sitt kontor i centrala Bukarest.

– Vi måste fortsätta vårt arbete oavsett om vi får beröm eller kritik. Känslor hör till fritiden, det är inget som ska påverka jobbet.

När Rumänien blev EU-medlem 2007 skedde det trots tvivel i Bryssel, bland annat om landets kamp mot korruptionen. Att en myndighet som DNA skulle upprättas var ett krav från EU:s sida.

Laura Codruta Kövesi tror att risken är stor att regeringen kommer tillbaka med sitt förslag att legalisera viss korruption.

– Ja, situationen är bara tillfälligt löst. Risken finns att konstitutionsdomstolen anser att det var oriktigt att dra tillbaka dekretet. Eller så kommer det att läggas fram igen i parlamentet.

Regerande PSD har sina rötter i Nationella räddningsfronten, som tog över efter Nicolae Ceausescus fall 1989. Den bestod till största delen av funktionärer ur diktatorns gamla kommunistparti.

I dag kallar sig partiet social-demokratiskt och har sina flesta anhängare i landsorten. I det senaste valet vann det med över 45 procent av rösterna, efter löften om höjda pensioner och löner.

De som protesterar i Bukarest är främst välutbildade medelklassmänniskor. Många ser PSD som gamla kommunister i nya kläder.

Ekonomen George Tacciu bär på en flagga med ett runt hål utklippt i mitten. Det är en påminnelse om 1989, då många klippte ut socialistrepublikens emblem i flaggans gula mittfält som en protest.

– Jag vill visa att det är samma sak då som nu. Våra politiker har inte lärt sig något, säger han.

– Men den gången var det folket som vann.

Ingmar Nevéus ingmar.neveus@dn.se “

“Fakta. Nattklubbsägarna hade mutat brandinspektörerna

Branden på nattklubben Colectiv i Bukarest den 30 oktober 2015 betecknades som en nationell katastrof i Rumänien.

64 människor dödades och 147 skadades i branden, som startade under en gratiskonsert av metal-core-bandet Goodbye to gravity. Bandet hade fyrverkeripjäser på scenen som antände klubbens innertak.

På grund av brister i det rumänska sjukvårdssystemet fick många av de skadade vårdas utomlands, i bland annat Israel och Norge. Många drabbades av svåra brännskador, andra av rökförgiftning och vissa

blev nedtrampade i paniken när 400 människor försökte ta sig ut genom nattklubbens enda dörr.

Klubbens ägare åtalades för vållande till annans död. De hade struntat i brandföreskrifter, men ändå fått tillstånd för klubben efter att ha mutat brand-inspektörer.

Under några dagar samlades stora folkmassor på Segertorget utanför regeringsbyggnaden i Bukarest under parollen ”korruption dödar”. Premiärministern Victor Ponta från partiet PSD avgick den 4 november – han hade sedan tidigare ett korruptionsåtal emot sig för bland annat skattebedrägerier.

Dagens rumänska ledare – premiärminister Sorin Grindeanu och parlamentets talman Liviu Dragnea – tillhör också de PSD. Dagens protester gäller regeringens förslag att avkriminalisera korruption och maktmissbruk där skadan understiger ett värde på motsvarande 420 000 kronor.

Justitieministern avgick på torsdagen

Rumäniens justitieminister Florin Iordache, som skrev det kritiserade dekretet om korruption, meddelade på torsdagen att han avgår.

Flera gånger de senaste dagarna har premiärminister Sorin Grindeanu sagt att Iordache ”kanske” skulle lämna sin post. På onsdagen sade han att ett beslut var fattat om ministern, men inte vilket det var.

Torsdagens besked var därför väntat och lär inte minska vreden bland dem som kräver hela rege-ringens avgång. Bland demonstranterna ser de flesta Iordache som ett bondeoffer, en del i ett spel där högre makthavare skyddar sina positioner. “

DN FREDAG 10 FEBRUARI 2017

“ Tyskland utvisar fler – och snabbare

Angela Merkel och ledarna för de tyska delstaterna har enats om att kraftigt öka antalet utvisningar av människor som fått avslag på sin asylansökan. Personer som nekats asyl ska kunna hållas i förvar och deras mobiltelefoner ska kunna beslagtas, enligt överenskommelsen.

Berlin.
Tysklands förbundskansler Angela Merkel blev under flyktingkrisen symbol för ett humanistiskt Europa och hyllades för sin liberala linje i flyktingfrågan. Men i Tyskland, liksom i Sverige, har opinionen svängt och asylpolitiken stramats åt. Angela Merkel meddelade nyligen att den viktigaste utmaningen inom migrationspolitiken är att kraftigt öka antalet utvisningar av människor som fått avslag på sin asylansökan. På torsdagen träffade hon ledarna för de 16 delstaterna för att nå enighet om snabbare och effektivare utvisningar.

En del i det 16-punktsprogram som redan i onsdags läckte ut i tyska medier gäller inrättande av särskilda ”utresecentrum”, ett slags häkten där personer som fått avslag ska placeras i dagar eller veckor i väntan på att lämna landet. Staten satsar därtill 90 miljoner euro på att få människor att återvända frivilligt. Det ska bland annat ske genom ekonomiska bidrag som liknar de återetableringsstöd som svenska Migrationsverket erbjuder.

Angela Merkel sade efter mötet att den hårda linjen är till för att kunna ge människor med ett verkligt skyddsbehov en fristad.
Förra året avvisades 25 000 människor från Tyskland vilket är en bråkdel av de drygt 200 000 personer som fått besked om att de måste lämna landet, enligt siffror från migrationsmyndigheten.

Merkels förslag är en reaktion på terrorattentatet i Berlin i december då tolv människor dödades och ett femtiotal skadades när en lastbil körde in i folksamlingen vid en julmarknad. Gärningsmannen, den 24-årige tunisiern Anis Amri, hade fått avslag på sin asylansökan och fanns på säkerhetspolisens lista över så kallade farliga personer. Trots det kunde han röra sig fritt i Tyskland eftersom han saknade giltiga identitetshandlingar och hemlandet Tunisien inte ville ta emot honom.

För att förhindra liknande debacle i framtiden vill den tyska regeringen göra det lättare att utvisa personer som i likhet med Anis Amri anses vara ”farliga”. Bland annat ska myndigheten för migration ges rätt att beslagta asylsökandes mobiltelefoner och sim-kort för att kunna fastställa deras identitet.

Programmet får kritik av människorättsorganisationer och företrädare för oppositionspartierna vänsterpartiet Die Linke och miljöpartiet De gröna. De grönas ordförande Cem Özdemir fördömde på torsdagen framför allt utvisningar till Afghanistan, då han anser att säkerhetsläget är alltför osäkert.

Lina Lund lina.lund@dn.se “

“ **Fakta. Så ska man få fler att lämna landet**
En samordningscentral ska byggas upp i Berlin som underlättar utvisningar.

Särskilda utresecentrum ska inrättas. Det är ett slags häkten där asylsökande som fått avslag kan hållas i förvar tills dess att de lämnar landet.

90 miljoner euro satsas på återvändandestöd.
Migrationsmyndigheter får möjlighet att beslagta asylsökandes mobiltelefoner i syfte att fastställa deras identitet. “

DN FREDAG 10 FEBRUARI 2017

“ Stödet brett i Mogadishu för otippade presidenten

Analys. Somalia har fått en ny president i Mohamed Abdullahi Mohamed, allmänt känd under smeknamnet Farmaajo, vars seger i årets val är en politisk skräll. Farmaajo har brett stöd på gatorna i huvudstaden Mogadishu men framöver väntar enorma utmaningar i arbetet med att återuppbygga det sargade landet.

Det var inte första gången han kandiderade till presidentposten. För drygt fyra år sedan träffade DN Farmaajo i huvudstaden Mogadishu. Han gav då ett betydligt mer sansat intryck än flera av motkandidaterna och hade brett stöd bland vanliga somalier. Men hans chanser att navigera det komplicerade klansystemet hela vägen till presidentposten ansågs små.

Så även i år – men den här gången gick det vägen.

Ett flertal kandidater som slagits ut i den första omröstningen valde i andra rundan att stötta Farmaajo som därmed kunde knipa presidentposten från företrädaren Hassan Sheikh Mohammud.

Valprocessen har beskrivits som genomkorrupt av många bedömare och flera av Farmaajos motståndare hade byggt upp kassakistor med finansiellt stöd från gulfstaterna, Turkiet och Etiopien, enligt källor till DN.

Mot denna bakgrund är resultatet en skräll och för en gångs skull var anledningen till skottlossningen i Mogadishunatten ett firande och inte ett nytt terrordåd från den militanta islamistiska rörelsen al-Shabaab.

Farmaajo har ett starkare mandat än sina företrädare. Någon allmän rösträtt existerar inte utan presidenten väljs av ett elektorskollegium som i sin tur utses av landets olika klaner. Vid förra valet fanns bara ett par hundra elektorer – denna siffra hade nu svällt till över 14 000.

Det går alltså sakta framåt i Somalia men ännu kvarstår närmast oöverstigliga hinder på vägen ut ur statskollapsen.

Farmaajo har sagt att han ska bjuda in al-Shabaab till förhandlingsbordet.

Men närmast handlar allt om regnen. Matbristen i Somalia är akut och redan till sommaren kan en svältsituation uppstå, något som inträffade för sex år sedan då en kvarts miljon människor förlorade livet.

Erik Esbjörnsson erikesbjornsson@gmail.com “

DN FREDAG 10 FEBRUARI 2017

“ Skarp kritik från påven mot Aung San Suu Kyi

Fasansfulla vittnesmål från flyktingar och en ny FN-rapport tyder på att Burmas armé massakrerat och våldtagit betydligt fler invånare från en muslimsk minoritet än vad som tidigare rapporterats – kanske över tusen personer.

Det har fått påven att reagera.

– De är bra människor, de är inte kristna, de är fredliga människor, de är våra bröder och systrar och de har lidit under flera år. De har torterats och dödats bara för att de har en muslimsk tro, sa påve Franciskus, enligt Vatikanens radiostation, vid den audiens han ger en gång i veckan.

Uttalandet var en skarp tillrättavisning riktad mot Burmas regering och ytterst mot Aung San Suu Kyi, som ställts inför växande utländsk kritik. Militären styr över armén och gränskontrollen, men hennes tystnad om våldet mot den muslimska minoriteten rohingya har upprört omvärlden.

Folkgruppen består av drygt en miljon invånare som lever under förhållanden som liknar apartheid i nordvästra Burma. De ses som illegala invandrare och har nekats medborgarskap i det till stora delar buddistiska Burma.

Över 1 000 personer kan ha dödats av regeringsstyrkorna de senaste månaderna, uppger nyhetsbyrån Reuters. 69 000 invånare har flytt över gränsen till Bangladesh sedan oktober, enligt FN-rapporten.

Regeringsstyrkornas dödande av invånare har, enligt FN, varit både slumpartat och planerat. Religiösa ledare och lärare har sökts upp. De har fått halsen avskuren eller låsts in i sina hus som satts i brand.

Torbjörn Petersson torbjorn.petersson@dn.se “

DN FREDAG 10 FEBRUARI 2017

“ Starka reaktioner mot nya justitieministern

New York.Trots högljudda protester har den kontroversiella senatorn Jeff Sessions godkänts som ny justitieminister i USA.Sessions hyllas av republikaner och den kristna högern, men liberala grupper och människorättsorganisationer anklagar honom för en politik som diskriminerar svarta.

Förhören med Jeff Sessions präglades av anklagelser om rasism och bristande etik. Protesterna var högljudda från demokrater, liberala aktivister, människorättsorganisationer och den svarta rättighetsrörelsen.

Men till slut lyckades Mitch McConnell, Republikanernas ledare i senaten, än en gång samla sitt parti bakom president Donald Trumps agenda. Varje republikan i senaten röstade för Sessions nominering.

– Vi känner alla vår kollega från Alabama. Han är ärlig och han är rättvis. Det har varit tufft att se allt denna fina man har utsatts för de senaste veckorna, sade Mitch McConnell efter att Sessions godkänts som justitieminister.

Jeff Sessions är ett kontroversiellt val av justitieminister för Donald Trump. Han är abortmotståndare, för dödsstraff och har under en lång politisk och juridisk karriär konsekvent anklagats för att diskriminera svarta och hbtq-personer.

1 400 juridikprofessorer från 49 delstater skrev på ett gemensamt upprop där man protesterade mot Sessions nominering för att man ansåg honom vara för rasistisk. Människorättsorganisationen American civil liberties union (ACLU), som sällan tar ställning i politiska konflikter, vittnade för första gången mot en tilltänkt justitieminister. Så fort Sessions godkänts som senator skrev ACLU på Twitter: “Om han bryter mot konstitutionen kommer vi att stämma honom.” Sessions har redan uttryckt ett starkt försvar för Trumps kontroversiella inreseförbud från sju huvudsakligen muslimska länder, ett förbud som enligt fem federala domare strider mot konstitutionen.

Sessions förhör var även den första gången i senatens historia då en sittande senator, Cory Booker från New Jersey, vittnat mot en justitieminister. Enligt Booker har Sessions systematiskt försvarat diskriminering av etniska minoriteter och hbtq-personer på ett sätt som gör honom otänkbar som justitieminister.

Demokraterna är i synnerhet oroliga för Sessions syn på röstlagarna i USA. Republikanerna har under de senaste åren genomfört radikala reformer av röstlagarna i framför allt sydstaterna, där de genomfört mer än 200 nya lagar och regler som sätter upp nya hinder för att rösta. Jeff Sessions står bakom dessa nya regler. Cornell Brooks, direktör för den anrika svarta rättig-hetsorganisationen NAACP, kal-lade Jeff Sessions en ”motståndare till rösträtten”.

Ari Berman, en undersökande journalist som nyligen skrev boken ”Give us the ballot” om svarta amerikaners kamp för rösträttigheter, uttryckte förtvivlan efter att Sessions godkänts.

– Sessions kommer att bli en av de farligaste justitieministrarna någonsin. Vi kan inte låta honom rulla tillbaka 50 års framsteg för svartas rättigheter, skrev Berman på Twitter.

Martin Gelin martin.gelin@gmail.com “

DN FREDAG 10 FEBRUARI 2017

“ Inget samtal från Trump – men nu har Peking fått ett brev

USA:s president Donald Trump har talat i telefon med ett 20-tal av världens ledare sedan han installerades som president för tre veckor sedan. När han slutligen tog kontakt med Kinas president Xi Jinping skedde det med ett brev.

Bättre än en provokation, löd reaktionen från Kina.

Men oron har inget skingrats. De framtida förbindelserna mellan länderna är fortfarande ett stort frågetecken.

Hoten om handelskrig och konfrontation i Sydkinesiska havet har inte undanröjts.

I brevet förklarade Donald Trump att han ser fram emot att ”utveckla en konstruktiv förbindelse som gynnar både USA och Kina”, sa Vita husets pressekreterare Sean Spicer i ett uttalande.

Trump tackade även för lyckönskningarna som Xi skickade efter hans valseger i november. Och passade på att önska det kinesiska folket fortsatt lycka under Tuppens år.

Det skedde efter en växande undran i Peking över den nye amerikanske presidentens tystnad. Han har talat med nästan 20 av ledarna för världens tongivande länder, men inte med ledningen som styr den alltmer inflytelserika nation som Trump så ofta kritiserade under sin valkampanj.

Spekulationerna har vuxit i Peking att det inte är slumpens verk. Utan en medveten strategi för att visa Kina kalla handen.

– Eftersom Trump gjort en massa provokativa uttalanden mot Kina är brevet en bra signal, men vi måste avvakta och se hur han verkligen kommer att agera, säger Diao Daming, en forskare vid Kinesiska akademin för sociala studier till Global Times, en tidning som står nära det styrande Kommunistpartiet.

Donald Trump har kritiserat Kina för att hålla sin valuta på konstgjord låg nivå för att vinna exportfördelar. Han har hotat införa tariffer på kinesiska varor. Samtidigt har utrikesministern Rex Tillerson sagt att USA ska hindra Kinas tillträde till de konstgjorda öar som landet byggt i Sydkinesiska havet de senaste åren.

Om det sker blir det krig, löd svaret från Kina.

Annars har den kinesiska ledningen oftast varit återhållsam i sina kommentarer på Trumps olika utspel. Experter på internationella relationer i Peking räknar med att det tar mellan ett halvår och ett år innan de kommit underfund med den nye amerikanske presidenten.

– Nu skickade han ett brev i stället för att ringa. Det tyder på att Trump vill hålla distansen till Kina, men en vänskaplig signal är alltid bättre än en provokation, sa Chu Yin, en docent vid Universitetet för internationella relationer.

Torbjörn Petersson torbjorn.petersson@dn.se “

DN FREDAG 10 FEBRUARI 2017

“ Johan Schück: Trump påverkar räntorna – även hos oss i Sverige

Donald Trump betyder mer än Riksbanken för hur det ska gå med räntorna. Marknaden, särskilt i USA, påverkas omgående av presidentens utspel.

Centralbankerna, såväl amerikanska Federal Reserve som svenska Riksbanken, fungerar betydligt trögare.

På onsdag ger Riksbanken nytt räntebesked, det första för året. Men några större förändringar är inte att vänta: reporäntan hålls av allt att döma kvar på –0,5 procent.

Man kan också räkna med att Riksbankens stödköp av statsobligationer fortsätter oförändrat, fram till nästa halvårsskifte.

Räntebanan, som är Riksbankens prognos för reporäntan, kanske justeras litet uppåt. Det kan verka rimligt, med tanke på att den underliggande inflationen steg till 1,9 procent under december, från tidigare 1,6 procent.

Senaste noteringen är mycket nära Riksbankens inflationsmål på 2,0 procent. Inflationsförväntningarna hos olika marknadsaktörer pekar nu också mot målet.

Men det finns frågetecken om den senaste prisuppgången är varaktig, eftersom den styrs av stigande energi- och matpriser. Dessa kan mycket snabbt svänga nedåt igen.

Segern är alltså inte vunnen för Riksbanken, som vill ha säkrare uppgifter innan penningpolitiken läggs om. Där har man på senare tid också kunnat oroa sig över att kronan stärks mot andra valutor.

Tidigare har ju Riksbanken använt en svag kronkurs för att driva upp importpriserna – och på den vägen få i gång den inhemska inflationen.

Den strategin tycks nu inte längre fungera och inflationen kan därmed väntas falla tillbaka igen. Dessutom är det ännu oklart vad den pågående avtalsrörelsen ska ge i utfall när det gäller löneökningar. Men något större inflationstryck från det hållet tycks inte vara att räkna med.

Allt detta gör att Riksbanken finner skäl att avvakta. Liknande gäller Europeiska centralbanken, ECB, som också väntas ligga med oförändrad styrränta i år.

Federal Reserve är steget före andra centralbanker och gjorde i december en länge väntad ränte-höjning. Flera höjningar väntas under 2017, detta redan innan man säkert kan bedöma effekterna av Trumps ekonomiska politik.

De amerikanska marknadsräntorna har varit på uppgång sedan början av hösten, långt innan det stod klart vem som skulle vinna presidentvalet.

Den främsta orsaken är konjunkturen, där USA:s arbetslöshet nu är nere under 5 procent. Det bidrar till förväntningar om stigande löner och priser.

Utöver detta har Donald Trump utlovat en expansiv finanspolitik, som höjer efterfrågan i USA-ekonomin när denna redan befinner sig nära kapacitetsgränsen.

Stora skattesänkningar och satsningar på infrastruktur leder till ökad BNP-tillväxt, men i detta läge också till ytterligare inflation. Det har drivit upp marknadsräntorna, långt innan man vet hur Trumps vallöften ska förverkligas.

Räntetrycket från USA påverkar likaså Europa och Sverige. Hos oss finns också en press uppåt på marknadsräntorna, även om Riksbanken motverkar en ränteuppgång genom sina köp av statsobligationer.

Bankkunderna kan ändå notera att bostadsräntorna har börjat stiga. Än är det marginellt, men fler höjningar är att räkna med under 2017 – särskilt när Riksbanken upphör med sina obligationsköp.

Någon räntechock är det inte fråga om, utan en gradvis uppgång som alla gör klokt i att anpassa sig till. Det kan ses som en normalisering från extremt låga – och i längden osunda – räntenivåer.

Att låna får inte vara nästan gratis, om pengarna sedan ska användas på ett vettigt sätt. Frågan är nu hur högt ränteläget framöver ska bli.

Där finns inte anledning att vara alltför orolig. Mycket talar för att lågräntemiljön blir bestående under åtskilliga år, både i Sverige och i andra länder.

Det beror inte främst på centralbanker som Riksbanken, utan mer på hur marknaden ser på fram-tiden. Där finns i dag inga förväntningar om stora inflationshot, varken i Sverige eller i omvärlden.

Inte heller Donald Trump uppfattas som något allvarligt inflationshot, utifrån vad som hittills är känt.

USA:s tioåriga obligationsränta ligger nu på strax under 2,5 procent, mot cirka 1,5 procent för ett halvår sedan. Men dagens räntenivå är mycket låg, jämfört med hur det tidigare har sett ut (se grafiken).

Före finanskrisen 2008–2009 låg den amerikanska tioårsräntan runt 5 procent. Till den nivån är det fortfarande mycket långt och inget pekar ännu mot att USA skulle vara på väg dit.

Samma gäller Sverige: en uppgång kommer, men det betyder inte att räntorna blir skyhöga.

Däremot kan man hoppas att perioden med minusräntor snart kan avslutas, trots att Riksbanken inte gör sig brådska. Det är också önskvärt att stödköpen upphör, så att marknadsräntorna kan hamna på sina rätta nivåer.

Exakt vad det innebär vet ingen på förhand. Räntesvängningar uppåt och nedåt blir det även i framtiden. Men den nya normalnivån för räntorna ser ut att bli betydligt lägre än före krisen.

Johan Schück johan.schuck@dn.se”

“

USA-räntan är mycket lägre nu än för tio år sedan

Amerikanska tioårsräntan (marknadsräntan på tioåriga statsobligationer).

Källa: SEB, Macrobond. Grafik: DN.

“

DN FREDAG 10 FEBRUARI 2017

“ Mannen som vill riva ned allt

Steve Bannon använder våldsamma glosor och tror på krigets renande effekt. Flemming Rose berättar om ett tidigt möte med mannen som påstås styra Vita huset.

I våras bjöds jag in till förmiddagskaffe på Manhattans Upper West Side hos någon som var bekymrad över islams inflytande i Västvärlden. När jag hade hälsat på värden dök en man upp från ett intilliggande rum. Han satte sig vid kaffebordet, varifrån man hade en magnifik utsikt över vattnet och skyskraporna.

Mannen var kraftigt byggd, rödmosig, hade halvlångt, grått hår och tredagarsstubb. Han var i min ålder, kanske något äldre. Han var barfota med skjortan hängande utanför byxorna.

Han presenterade sig som Steve. Så småningom insåg jag att hans efternamn var Bannon och att han var chef för Bretibart News, alternativsajten som på kort tid blivit ett av USA:s mest lästa medier och nu har etablerat sig i flera europeiska storstäder.

Ett par månader efter vårt möte utnämndes Bannon till chef för Donald Trumps valkampanj.

Resten är historia. Numera är den 62-årige Bannon chefsstrateg för USA:s president. Trumps första veckor i Vita huset har gjort det klart att Bannons inflytande är brett. Det var han som författade presidentens installationstal, som tecknade en dyster bild av USA och

av en värld präglad av splittring och konfrontation. Han är den förste rådgivaren åt en amerikansk president i modern tid som fått en plats i det Nationella säkerhetsrådet, och han var också drivkraften till det dekret som innebär ett tillfälligt inreseförbud för medborgarna i sju nationer med muslimsk majoritetsbefolkning samt alla flyktingar från Syrien.

The New York Times utropade honom i förra veckan till ”egentlig president”. I en intervju med samma tidning bad Bannon pressen att hålla käften ett tag, och han utnämnde medierna till att vara den politiska oppositionen.

Även om det inte är snyggt att be pressen hålla mun, så hade Bannon en poäng i det att hans analys av USA:s egentliga tillstånd under valet hade visat sig ligga närmare verkligheten än de gamla mediernas.

Bannon, som har gjort flera dokumentärfilmer, hade precis varit på filmfestivalen i Cannes när vi möttes i slutet av maj 2016. Samtalet inleddes i en vänlig stämning, men utvecklade sig snabbt till ett ibland hetsigt meningsutbyte.

Bannon hade antagligen räknat med att ha en meningsfrände framför sig. När det visade sig att vi såg olika på hur det islamistiska terrorhotet och Europas parallellsamhällen bör hanteras, kom det till en verbal kollision.

Bannon är högintensiv. Han diskuterar med hela kroppen och använder ofta språkets mest våldsamma glosor. Det var ganska häftigt att sitta mitt emot en människa man aldrig tidigare mött, som genast kastar sig in i livlig debatt utan att känna motparten på pulsen. Det var hårt och direkt. På sätt och vis uppfriskande, även om en del av det Bannon sade lät oroande. Inte minst i ljus av att han nu sitter på en nyckelpost i Vita huset. Bannon är förbannad på det han kallar den globaliserade eliten.

Han sade att han ser Trump som inledningen på ett uppror, som kommer att växa i styrka under kommande år.

Han berättade att han hade rest kors och tvärs i USA och att han uppfattat en känsla av svek, vrede och vanmakt bland vanliga amerikaner. Inte minst i sviterna av finanskrisen 2008 och 2009. Kapitalismen måste räddas från sig självt.

Enligt en amerikansk historiker sade Bannon för några år sedan följande under en privat fest: ”Lenin ville förinta staten och det är också mitt mål. Jag vill riva ned allt och förstöra hela det nutida etablissemanget”. Bannon hänvisade inte till Lenin under vårt samtal, men jag kunde känna igen den upproriska, ja närmast revolutionära hållningen. Lenin var ett politiskt geni med en obändig energi och viljestyrka, och han darrade aldrig på handen när det gällde makten.

Hans närmaste allierade trodde i oktober 1917 inte på att bolsjevikerna skulle kunna ta makten, än mindre behålla den. Det var Lenin som insisterade på att tiden var inne för resolut handling. Det var en helt riktig bedömning. Dessvärre.

Bannon är inte leninist i ideologisk bemärkelse, självklart inte. Men hans övertygelse om att vägen till en bättre värld ibland kräver ödeläggelse är olycksbådande.

Det som mest förbluffade mig med vårt samtal var Bannons uppenbara tro på att krig kan ha en renande effekt; att saker då och då måste raseras till grunden för att sedan kunna byggas upp på nytt.

Han lät som om han hade tappat tron på ett Europa som efter kristendomens försvagning har mist viljan att konfrontera muslimska krav på makt och särbehandling. Han menade att det enda sättet att rädda Europa är med väpnad konflikt. De kan inte stoppas med fredliga medel. Vi befinner oss i krig med islam, sade han. Jag förklarade att jag inte höll med och hävdade att vi, så vitt jag kan se, är i ett fullskaligt krig med våldsamma islamister och i ett kallt krig med icke-våldsamma islamister, men inte med islam. Det är en kamp om idéer och det är avgörande att troende muslimer kämpar på den sekulära demokratins sida, sade jag.

Bannon skakade på huvudet. Han var djupt oenig. Efter ytterligare en tirad och ett känslosamt utbrott tittade han en smula förläget på mig. Till skillnad från honom hade jag inte hetsat upp mig under den timme vi diskuterat. Så sade han: ”Flemming, jag hoppas att vi kan klara av det här på ditt sätt, men jag är inte säker”.

Flemming Rose är dansk journalist och forskare vid Catoinstitutet i Washington. Han var tidigare kulturredaktör på Jyllands-Posten och publicerade de kontroversiella Muhammedkarikatyrerna 2005. Artikeln har tidgare publicerats i danska Weekendavisen.

Flemming Rose “

DN FREDAG 10 FEBRUARI 2017

“Så blev musiken ett maktmedel i nazisternas händer

Den klassiska musiken var kronjuvelen i den tyska kulturen – och det förstod nazisterna att utnyttja till fullo. Camilla Lundberg har läst Anders Carlbergs nya bok om hur kulturpolitiken kan få en central roll i totalitära regimers propaganda.

De kallades ”de gudabenådade”, gräddan av kulturarbetarna i det slutande Tredje riket. Det var de cirka 1000 artister, konstnärer och författare som hösten 1944 listades på Joseph Goebbels propaganda-ministerium. Bokfördes och rankades i fyra kategorier. Finast bland musiker på ”Gottbegnadeten Liste” var de åldrande kompositörerna Richard Strauss och Hans Pfitzner samt dirigenten Wilhelm Furtwängler.

Naturligtvis var detta ingalunda den första kategoriseringen av det nazistiska kulturlivet, tvärtom. Till att börja med, hösten 1933, indelades kulturen och dess utövare i de olika ”rikskamrar” som sorterade under Goebbels ministerium. Vid det laget var judar anställda vid de statliga teatrarna och konserthusen redan utestängda. När en ”arierparagraf” något år senare infördes i Rikskulturkammarens stadgar innebar det ett direkt yrkesförbud för judar, eftersom medlemskap var obligatoriskt.

Nätet blev allt mer finmaskigt. Till exempel med ”Lexikon der Juden in der Musik” från 1940, som med millimeterprecision listade judisk börd bland musiker och tonsättare bak till tredje generationen, levande

som döda. Mest de senare, eftersom det då knappast längre existerade några kulturverksamma judar i Hitlers rike.

Desto fler legitimerat ”ariska” artister och musiker bidrog idogt till det nazistiska kulturlivet, såväl inom de tyska områdena som i de ockuperade länderna. I synnerhet med klassisk musik – kronjuvelen i den tyska kulturen. I centrum stod den lysande dirigenten Wilhelm Furtwängler, chefdirigent för Berlinfilharmonikerna alltsedan 1922, som kom att förkroppsliga den nazityska konstnärens moraliska dilemma. Fallet Furtwängler fortfar att förskräcka och fascinera eftervärlden: hur kunde en så högt kultiverad artist framhärda som Hitlers hovkapellmästare ända till det bittra slutet? Varför lade han inte ner pinnen eller gick i exil?

Svaren brukar vara två. Wilhelm Furtwängler drevs av respekten för den tyska musikens stora mästare och såg sig som deras förvaltare. Han, som de flesta, kände inte till vidden av nazisternas förbrytelser (eller ville inte veta). Men man skulle också kunna tillägga hans gage: en årsinkomst tio gånger större än en hög ämbetsmans och nära hundra gånger högre än en fabriksarbetares.

I ”Hitlers lojala musiker” beskriver Anders Carlberg detaljerat hur allt från medlöperi till nazistisk entusiasm kunde betala sig i Tredje riket. Rikligt, inte bara i Furtwänglers fall. Med särskilda skatteförmåner, som till exempel för den svenska Wagnersopranen Elsa Larcén. I likhet med tenoren Torsten Ralf, basen Sven Nilsson och alten Ruth Berglund utnämndes hon till Kammersänger (motsvarande hovsångare). Alla fyra var trogna scenerna i Nazi-Tyskland ända till krigsslutet. Väl åter i Sverige tog karriären abrupt slut för Larcén, så också för Berglund.

Men för herrar Ralf, Nilsson och inte minst Wagnertenoren Seth Svanholm blev det flitiga och lukrativa umgänget med det nazistiska operalivet tvärtom en språngbräda för fortsatta framgångar efter kriget. Med friserat nazifria biografier, intill denna dag.

Nu är Carlbergs noggrant dokumenterade genomlysning av Tredje rikets musikliv inte i första hand inställd på att dra brallorna av svenska överlöpare. Det riktigt intressanta är hur han blottlägger den intrikata och vittförgrenade kulturpolitiken, som påverkade aktörerna ända ner på individnivå. Trots rigorösa regelsystem, inte sällan med irrationella undantag, ofta som följd av de nazistiska toppkoryfeernas personliga preferenser.

För kulturintresserade, och ibland kunniga, var många av dem. Inte minst Goebbels, Göring och Hitler själv. I ”Samhället som teater” från 1983, en epokgörande beskrivning av symbiosen mellan estetik och politik i Tredje riket, har Ingemar Karlsson och Arne Ruth visat hur skönhetskult kom att överordnas moral.

Kunde något så förment abstrakt och opolitiskt som en symfoni av Brahms vara ett propagandavapen? Javisst. ”Ju starkare Furtwänglers basuner smattrar, desto mindre hör man bortom bomberna”, menade Goebbels. Att musik inte bara var balsam för de stridande trupperna utan även för lokalbefolkningen var en bärande tanke i propagandakriget. Med konsertturnéer i de ockuperade länderna kunde kulturell gemenskap främjas och tysk överlägsenhet demonstreras.

Mest brutal framstår den nazistiska musikpropagandan i det ockuperade Polen. Över det så kallade Generalguvernementet (den landsdel som inte inlemmats helt och hållet i Tredje riket) härskade

Hitlers tidigare kronjurist Hans Frank. Som generalguvernör över detta vidsträckta område, med städer som Warszawa och Krakow, anordnade Frank redan krigshösten 1939 en tysk kulturfestival med gästspel av Wienfilharmonikerna. Dirigent var den sedermera beundrade Wagnertolkaren Hans Knappertsbusch, som inledde med nazihymnen ”Horst Wessel-Lied” följd av ”Deutschland über alles”. Hans Frank kallade Krakow en tysk stad ”där det polska endast var ett historiskt förfalskningsförsök”.

Nu vidtog en total utrensning av allt polskt kulturliv i hela Polen. I princip kom alla kulturlokaler att användas uteslutande för tysk kultur. (Ett av få undantag gällde Frédéric Chopins omtyckta musik, med motiveringen att Chopin inte var en alltigenom polsk kompositör.) Och tyska artister vallfärdade till Polen. I Lodz, omdöpt till Litzmannstadt, fick gatorna tyska tonsättarnamn i samband med tvångsflyttningen av 200000 judar till gettot.

Hans Frank, som även ansvarade för inrättningen av Warszawas väldiga getto, residerade på slottet i Krakow där han utfärdade sina order om deportationer och massavrättningar. Han såg sig som en sann ”Kulturmensch”: hans omfattande tyska kulturarrangemang i Krakow ända in till vintern 1945 blev, som Carlberg uttrycker det, en oas där Rikets stora musiker kunde rekreera sig, mitt i orkanens öga – särskilt som de allierades bombningar gjorde Berlin och andra storstäder osäkra.

En timmes bilresa från Krakow låg Auschwitz. Kunde de många musiker och sångare som gästspelade, exempelvis Elisabeth Schwarzkopf eller Sven Nilsson, ha uppfattat vad som pågick utanför Hans Franks slott? Vart föreställde de sig att Krakows judar hade förpassats?

Auschwitz lär ha besökts av fler än hundra artister som uppträdde för lägrets SS-manskap. (Heinrich Himmlers fruktade organisation hade för övrigt sina egna SS-kapell för militärmarscher och en symfoniorkester utrustad med instrument rövade från judar.)

Ja, vad kunde de veta om den pågående Förintelsen? Anders Carlberg vidgar frågan och undersöker de möjligheter till information som faktiskt kunde snappas upp för de många kringresande tyska artisterna i Polen, men också i andra ockuperade länder. I neutrala länder som Sverige kunde de lyssna på BBC:s tyskspråkiga sändningar – något som i Nazi-Tyskland var ytterst riskfyllt.

När det gällde utländska kulturarbetares hållning till Nazi-Tyskland kan året 1938 ses som en vändpunkt. In till dess var repressionen och brutaliteten inte lika uppenbar – bland annat avsiktligt nedtonad vid de olympiska spelen 1936 i Berlin. Men för de många internationella artisterna i Wien blev konsekvensen av den tyska inmarschen, *Anschluss*, genast tydlig. Österrike hade i ett drag blivit ”Ostmark” och 90 judiska medarbetare vid Wienoperan fick omedelbart avsked. Några få ickejudiska artister tog bestämt avsked från operan, som de firade sångerskorna Lotte Lehmann, Elisabeth Schumann och svenskan Kerstin Thorborg. Andra, som Seth Svanholm, påbörjade i stället sin karriär i Wien.

Med utrensningen av judarna från kulturlivet uppstod många välkomnande luckor för icke-judiska artister och kompositörer att ta sig fram. Anders Carlberg uppehåller sig främst vid sångare, musiker

och dirigenter, och jag kan något sakna firade kompositörer som Carl Orff och Werner Egk – också de Hitlers lojala musiker. Den mångsidige Kurt Atterberg – på en och samma gång kompositör, dirigent, civilingenjör, musikkritiker, ordförande för Stim samt Musikaliska Akademiens ständige sekreterare – drog nytta av de nya förutsättningarna i tyskt musikliv. Som nazisternas nyckelperson i det svenska kulturlivet kunde Atterberg få rikliga tillfällen att främja sin och andra svenskars musik i Tredje riket.

Vad som hittills inte är känt om Kurt Atterbergs engagemang är hans insats i en speciell konsert hösten 1941 med Filharmonikerna på Stockholms konserthus. Arrangör och värd var nämligen det tyska nazistpartiet i syfte att spela in pengar till tyska Wehrmacht. Atterberg, som just återvänt från en konsert i Wien, åtog sig att dirigera. Förmodligen det största nazistiska evenemanget i krigets Stockholm, enligt Carlberg.

Bakom ”Hitlers lojala musiker” ligger en imponerande research. Anders Carlberg har gett både forskare och allmänhet en välskriven dokumentation över ett genompolitiserat och rasistiskt musikliv. Den förment opolitiska och upphöjda klassiska musiken var ett alls icke harmlöst maktmedel i nazisternas händer.

Camilla Lundberg författare och kritiker i Dagens Nyheter “

DN LÖRDAG 11 FEBRUARI 2017

“ Avblåst för offside

En amerikansk president har stor makt, men är inte enväldig. Domstolarna har just berättat det för den nye i Vita huset.

Donald Trump har aldrig lyssnat på andras argument, men heller inte brytt sig om kvaliteten på sina egna. Han har trott att det räcker att skriva med STORA BOKSTÄVER på Twitter för att få sin vilja igenom. Nu har USA:s nye ledare träffat de amerikanska domstolarna.

Visserligen är den juridiska processen långt ifrån över. Trumps uselt underbyggda inreseförbud för sju muslimskt dominerade länder är ändå tills vidare upphävt. Den federala domstolen i San Francisco tar inte ställning till om presidentordern var laglig, men underkänner enhälligt och metodiskt alla skäl administrationen har anfört.

De sju länderna på listan har inte producerat några horder av terrorister (faktiskt inga alls) som har utfört attentat i USA. Således finns inga bevis för att inreseförbudet skulle öka nationens säkerhet, eller att en fördröjning av det innebär faror. Domstolen avstod från att beskriva presidentordern som författningsvidrig diskriminering, men pekade på betydande frågetecken. Trump har själv förespråkat just att porta muslimer från landet, liksom att ge kristna flyktingar företräde.

Principiellt viktigast är att domstolen med emfas fastslår att den har befogenhet att värdera presidentorder. Trump hävdar att rättsväsendet inte kan ifrågasätta beslut om nationell säkerhet och invandring. Men jo, precis som Högsta domstolen åtskilliga gånger har slagit fast, det är en del av USA:s konstitutionella system.

Även Barack Obama utfärdade presidentorder och led ibland nederlag i domstolar. Trump skiljer sig från sina företrädare genom att kalla

utslag som går honom emot löjliga, partiska och politiskt motiverade. De personliga förolämpningarna mot ”så kallade domare” haglar.

Eftersom Trump knappast medger sitt misstag lär han vända sig till HD. Av dagens åtta ledamöter räknas fyra som liberala, fyra som konservativa. Den slutgiltiga utgången är ingalunda given, och domarna som har tillsatts av republikanska presidenter är inga nickedockor.

Neil Gorsuch har nominerats av Trump för att fylla luckan på plats nio. Han är en högt kvalificerad jurist, och om han utses definitivt ingen lakej. I samtal med senatorer har han beklagat sig över presidentens ”demoraliserande” attacker på rättsväsendet.

Det är inte sannolikt att amerikanska domare i gemen låter sig skrämmas. Tvärtom kan de vilja slå extra vakt om sitt oberoende. Trump lär förr eller senare möta motstånd också i kongressen.

Så fungerar USA: presidenten, kongressen och domstolarna delar på makten och balanserar varandra. Även en majoritet stöter på patrull. En nackdel är risken för stopp i det politiska maskineriet, en fördel att dumma beslut stoppas. Naturligtvis är det en ordning som passar Trump väldigt illa, ”domstolarna gör jobbet väldigt svårt”, har han sagt. Så är det, och det finns en mening med det som presidenten uppenbarligen varken begriper eller respekterar.

Demokraterna uppför sig inte heller som vuxna. De förlorade valet, men instinkten tycks vara att säga nej till alla ministrar och domare som inte delar partiets åsikter. Först när Neil Gorsuch kritiserade Trump blev han värd en seriös bedömning.

Donald Trump lovade att vända upp och ned på Washington, ”bara jag kan ordna upp det här”. Han kommer säkert att fortsätta att skälla ut olydiga undersåtar och domare på Twitter. Lögner och skryt är hans kännemärken. Men nu har han råkat på ett nytt monster: demokratin.

DN 11/2 2017 “

DN LÖRDAG 11 FEBRUARI 2017

“Vi hyllar Roslings fakta men flyr dem när vi kan

Hans Rosling hade något viktigt att berätta om världen och gjorde det med unik slagfärdighet. Jag minns första gången som jag såg ”Ted”föreläsningen där han slukade svärd och pratade om välstånd och spädbarnsdödlighet. Efteråt infann sig en känsla av att ha blivit upplyft. Och uppläxad.

De senaste dagarna har hans kompromisslösa och ibland provokativa ”ni fattar ingenting”-pedagogik också hyllats i spalterna. Rosling strök inte alltid sin publik medhårs. Att lyssna på honom var ibland att bli utskälld. Ändå ryste vi av välbehag. Vi var många som förvandlades till faktamasochister.

Det är ett märkvärdigt fenomen eftersom inget tyder på att vuxna människor vanligtvis njuter av att få sin världsbild omskakad. Det gör ont att bli slagen i huvudet med hårda fakta. Vårt intellekt har byggt en hjälm för att skona oss från smärtan.

I det senaste numret av tidskriften Advances in Political Psychology skriver tre statsvetare om forskningsläget inom det växande och högaktuella fältet faktaresistens. Fenomenet är inte isolerat till Trumpväljarna, om någon trodde det. Studierna leder snarare mot slutsatsen att människan är expert på att tolka verkligheten så att den passar hennes egen världsåskådning.

Ett experiment där deltagarna skulle tyda siffror i ett diagram är en framtida klassiker i genren. Forskarna gav en grupp försökspersoner i uppgift att utläsa om en hudkräm var till någon nytta. Föga förvånande fanns inget samband mellan deltagarnas politiska övertygelser och deras förmåga att tolka tabellerna korrekt.

En annan grupp försökspersoner fick snarlika siffror, fast nu sades det att fakta gällde vapenlagar och våld. Det blev kortslutning. Den ideologiska hjärnan tog över, både bland höger- och vänstervridna. Siffrorna var entydiga men deltagarna misstolkade dem. Dessutom: Ju bättre räkneförmåga hos deltagarna, desto skickligare var de på att lura sig själva och misstolka diagrammen.

Mer information och inte minst uppläxande lektioner kan ge vad stats-vetarna kallar en rekyleffekt. Och när det till exempel berättas att arbetslöshetssiffrorna i USA sjunker har presidentens meningsmot-ståndare en tendens att tro motsatsen.

Det är lätt att tänka att nyanserade skildringar är rätt botemedel. Men en del tyder på att just balanserade beskrivningar leder till obalanserade övertygelser. Fakta i sig polariserar.

Hur förklarar man de blocköverskridande hyllningskörerna till Hans Rosling? Att vi lät oss utmanas beror delvis på hans snille. Vem som är avsändaren bakom ett provocerande budskap spelar roll. Rosling var en auktoritet, men hade också en djupt personlig trovärdighet. Pinfärska studier som stats-vetarna lyfter fram talar dessutom för en speciell Roslingeffekt: Visuella fakta bryter lättare igenom vår faktaresistens än nakna ord.

Jag tror samtidigt på ett slags Rosling-illusion. Ibland bedrog vi oss själva. Hans budskap var tillräckligt rikt på lärdomar för att envar skulle kunna hitta något som passade. Mycket filtrerades bort. I de senaste dagarnas minnesord har många plockat russinen ur kakan. Handen på hjärtat, på vilket djup rörde han vid din världsbild?

Minnet som många har av Roslings föreläsningar är känslan av att ha blivit omskakad. Men faran är att vi lurats att tro att vi är sådana som ser verkligheten med öppna ögon, att andra män-niskor är faktaresistenta. Så är det inte. Resistensen kan sätta in hos alla. Vi flyr från det som utmanar vår identitet och våra politiska övertygelser.

Njöt vi verkligen av att skakas om? Det är lätt att tro.

Svårare är att faktiskt ompröva hur vi ser på verkligheten.

Carl Johan von Seth carljohan.vonseth@dn.se Ledarskribent “

DN LÖRDAG 11 FEBRUARI 2017

“ Bortom New York och Boston

Den som lämnar de flotta urbana miljöerna vid kusterna möter ett annat USA där Washington är namnet på en självgod elit som ser ner på vanligt folk.

De som kan läsa och skriva vet alltid bäst.

Åtminstone är det vad de själva menar och vill få andra att tro. Deras politik är därför den bästa. Men denna elitistiska övertygelse delas sällan av dem som inte kan läsa och skriva och i Amerika finns det gott om sådana personer: det räcker att lämna flotta urbana centrum som New York, Boston, Los Angeles eller San Francisco för att träffa på dem överallt.

Under några år i detta ”andra Amerika” lärde jag mig hur många de är och samtidigt att uppskatta dem, enastående vänliga och hjälpsamma män-niskor som aldrig haft användning för ett pass, inte kunde skilja på Sverige och Schweiz, som var övertygade om att Elvis lever och att Gud på sex dagar skapat världen i *one go*, som uppfattade frihet som att få göra precis vad man själv vill och på stormarknaden vaggade omkring med en skarpladdad revolver innanför byxlinningen.

Jag lärde mig beundra deras gränslösa generositet och frukta deras avgrundsdjupa okunnighet. Och lärde mig en hel del om deras djupa misstro – ibland hat – mot alla som kan läsa och skriva, ofta ihopbuntade till ”Washington”. Washington var deras namn för den där självgoda och arroganta eliten som ideligen såg ner på och förödmjukade vanligt folk. Washington lurade och utnyttjade dem. Deras misstro var stor och gällde allt från elitens värderingar bort till dess livsstil.

Det här var innan Teapartyrörelsen och långt innan Barack Obama valdes till landets första svarta president. Men jag minns att jag funderade en hel del på vad som skulle hända med Amerika om de som inte kan läsa och skriva skulle komma till makten och skicka en av de sina till Vita huset.

Mindre än 20 år senare är vi där. Det allra första man lägger märke till med Donald Trump är hans störda förhållande till språket. Läsa och skriva? Vi vet att han aldrig ansett sig ha haft tid att läsa, i alla fall inte böcker, och att hans skrivande inskränker sig till att underteckna diverse ämbetshandlingar och dekret.

Presidentens ordförråd är begränsat, på gränsen till torftigt. Han talar i korta, ibland upphuggna meningar, som brukar utmynna i en floskulös knorr som ska fungera bekräftande eller förstärkande, men nästan alltid är tom eller intetsägande. Som tydligast blir detta när presidenten twittrar; i svart på vitt serveras vi då valhänta, ofta ofullständiga meningar, kommentarer som i stället för klarhet oftare skapar förvirring och osäkerhet om vad han egentligen menar.

Den underliggande ”filosofin” låter här mediet bli till budskap. Steget från beslut till handling är svindlande kort. Och saker och ting är enkla, inte komplicerade som de som kan läsa och skriva försöker inbilla oss. Tro dem därför inte! Deras å ena, å andra sidan, är bara ett sätt att förhala och undvika att fatta beslut.

Trumps språk går förmodligen inte att tänka med. Lika litet ger det utrymme åt utvärdering eller eftertanke medan just dess höga tempo och kategoriska form framställs som särskilda kvaliteter. Så blir just abrupta beslut möjliga, grundade på spontana känslor eller vad som tagits över färdigtänkt från någon annan. Det rör sig om ett antiintellektuellt språk av ett slag som i modern tid inte förekommit i Vita huset, som gjort för dem som inte kan läsa och skriva.

Fast Amerika handlar långt mer om bild än om ord. Det gäller också för Trump; viktigast är att något ska se bra ut. Här gäller filmens och

televisionens värld och Trump är *action*, sin egen *reality show* som nu sänds direkt från Vita huset där han förblivit showens dramaturgi trogen – det överraskande, det oförutsägbara, det spännande outgrundliga. Egentligen rör det sig om ett slags antipolitik. Amerika har mer med Hollywood än med ett bibliotek att göra: räknas här en bok så enbart Bibeln eller en *manual*, en handbok.

Eller lagboken.

Ty Amerika är också kontrasternas land och domstolen landets sekulära tempel. I domstolen tillbeds ordet; det juridiska systemet är ytterst förankrat i just språk, i att så precist, omfattande och entydigt som möjligt formulera vad som gäller. En amerikansk domstol är helt enkelt en bastion för dem som kan läsa och skriva och inte oväntat är det här Trump nu stöter på motstånd. Här försvarar sig hans kritiker mot en president som inte uppfattar dem som de demokratiska spelreglernas väktare, i stället som hinder, som motståndare som måste kämpas ner eller rentav som fiender som förrått hans ”politik”, *America first*.

I en alltmer komplex, motsägelsefull och sammanvävd värld ökar paradoxalt efterfrågan på *quick fixes*, på enkla lösningar av våra problem. De som kan läsa och skriva kännetecknas dock av att de inte brukar ha sådana på lager. Och egentligen mer än så: de varnar för och försöker undvika dem. Populisternas styrka däremot är att de har gott om just enkla lösningar att erbjuda – i alla fall så länge som de inte måste omsättas i handling, då de snabbt kan förvandlas till recept för katastrofer.

Dock brukar den insikten ofta komma för sent. I fallet Trump kanske till och med för sent för den amerikanska demokratin.

Richard Swartz richard.swartz@chello.at journalist, författare och fristående kolumnist i Dagens Nyheter. “

DN LÖRDAG 11 FEBRUARI 2017

”Låt UD ranka andra länder efter mänskliga rättigheter”

Militära och ekonomiska påverkansstrategier är ofta kostsamma och ineffektiva. Samtidigt har sociala sanktioner, som rankning, visat sig vara ett kraftfullt vapen för att nå utrikespolitiska mål. Regeringen bör därför låta UD ranka andra länder efter deras respekt för de mänskliga rättigheterna, skriver Faradj Koliev (S), doktorand i statsvetenskap.

Redan innan Sverige valdes in i FN:s säkerhetsråd debatterades det huruvida Sverige, genom sitt medlemskap, skulle kunna påverka världspolitiken. Regeringens övergripande utrikespolitiska mål är att arbeta för att stärka respekten för mänskliga rättigheter. Men för att uppnå detta mål krävs även att regeringen satsar på långsiktiga påverkansstrategier – till exempel genom rankingar av länder utifrån deras respekt för mänskliga rättigheter, en påverkansstrategi som bevisats effektiv.

FN:s säkerhetsråd är ett betydelsefullt utrikespolitiskt forum och Sveriges närvaro möjliggör en påverkan när det gäller hanteringen av kriser och bemötandet av internationella utmaningar. Säkerhetsrådets institutionella design gör det dock svårt att påverka andra länder när det gäller respekten för de mänskliga rättigheterna. För att uppnå de utrikespolitiska målen borde regeringen därför låta UD ranka länderna enligt deras respekt för mänskliga rättigheter.

På senare tid har förekomsten av rankingar ökat kraftigt och dessa har kommit att innefatta allt från staters grad av korruption till arbetsrätt. I en alltmer digitaliserad värld, där information sprids lätt och görs tillgänglig för breda grupper, så blottar rankningar länders prestation inom en rad olika områden. Just denna egenskap har gjort rankningar till ett kraftfullt vapen mot bland annat länder som inte lever upp till sina internationella åtaganden.

Inom internationell politik finns det många påverkansstrategier. Traditionellt har dessa dominerats av militära och ekonomiska medel. Dessa har fått mer utrymme i den utrikespolitiska debatten trots att de ofta varit både kostsamma och ineffektiva. Aktuell statsvetenskaplig forskning visar dock att sociala sanktioner, bland annat i form av rankningar av länder, kan vara mycket effektiva.

Makt i internationell politik är multidimensionell och kan utövas med sociala, inte bara ekonomiska och militära, medel. Rankningar, liksom sociala sanktioner generellt, förlitar sig på att stater eller den styrande eliten, bryr sig om sitt rykte. För de flesta stater är rykte en viktig resurs av instrumentella såväl som normativa skäl. Till exempel är det viktigt för stater att upprätthålla ett gott rykte för att på ett trovärdigt sätt kunna sluta internationella avtal och ses som en legitim, stabil och trovärdig samarbetspartner. Stater kan samtidigt sträva efter ett bättre rykte av normativa skäl, för att upprätthålla sin image och legitimitet för sin egen självbilds skull. Ett skadat rykte till följd av brutna löften kan alltså skada en stats förutsättningar att uppnå sina mål, inte bara på den internationella arenan utan också nationellt genom en negativ inhemsk opinion och, i längden, förlorade val.

Stater är inte bara ovilliga att omnämnas i negativa sammanhang, de är även ofta villiga att ändra sitt beteende för att undvika den negativa uppmärksamheten. Det som gör rankingar till en effektiv påverkansstrategi är den tydligt jämförande aspekten. De rankade aktörerna kan enkelt jämföras med andra jämförbara länder eller dess konkurrenter. Plötsligt blir komplexa förhållanden enkla att ta upp av samhälleliga aktörer som medier, oppositionella grupper och icke-statliga aktörer.

Pisa-rankningen är ett tydligt exempel på hur länder reformerar sina utbildningssystem för att klättra i rankningen. Ett annat exempel är Världsbankens ”Doing Business”-rankingar. Båda dessa rankingar kom på kort tid att sätta agendan och diktera vilka reformer, regleringar och avregleringar som anses legitima och acceptabla inom deras politikområden.

Aktuell statsvetenskaplig forskning visar också att även rankingar skapade av stater kan utgöra effektiva påverkansstrategier. Ett exempel är USA:s utrikesdepartements rankingar av länder utifrån anti-trafficking lagar. Denna rankning beskrivs inte som neutral utan anses av den amerikanska regeringen vara ett diplomatiskt verktyg för förbättrandet av mänskliga rättigheter i världen. Det visar sig också att länder som rankas som traffickingbenägna anstränger sig för att komma till rätta med situationen för att förbättra sitt rykte för att möjliggöra framtida samarbeten.

Det svenska utrikesdepartementet tillhör i dag ett av få statliga departement i världen som publicerar rapporter om länders respekt för mänskliga rättigheter. För att stärka Sveriges röst i världspolitiken borde regeringen, i linje med sina utrikespolitiska ambitioner, låta det svenska utrikesdepartementet gå ett steg längre genom att ranka länderna utifrån informationen de redan har och offentliggör. Detta

vore också i linje med regeringens skrivelse att uppnå sina utrikespolitiska mål genom attraktionskraft istället för styrka.

Alla rankingar är inte effektiva; huruvida en rankning är lyckad beror på ett antal faktorer. Den exakta utformningen av rankningen kan variera, den kan till exempel baseras på en eller flera internationella konventioner som de flesta stater skrivit under. Alternativt kan rankningen fokusera på all lagstiftning som diskriminerar flickor och kvinnor – vars avskaffande av regeringen ses som en frihetsreform som skulle ha positiva sociala och ekonomiska effekter.

Det är särskilt tre faktorer kopplade till rankningens utformande som forskningen identifierat som effektiva:

1 Att alla länder, inte bara de som bryter mot normerna, inkluderas, Detta stärker idén om att dessa normer är globala och gäller alla och ger större legitimitet till själva rankningen.

2 Att rankningen inte bara identifierar negativa handlingar utan även önskvärda reformer och konkreta planer för att åstadkomma förbättringar. Samarbete med andra länder och internationella organisationer är viktigt.

3 Att rankningen följs upp av diplomati och samtal med länder som inte respekterar normerna. Medan rankningen i sig förenklar verkligheten så är problemen i sig inte alltid enkla att åtgärda. Traditionell diplomati och assistans kan vara till stor hjälp.

Det är viktigt att understryka att rankningar bör ses som komplement till andra påverkansstrategier. Vidare är det viktigt att understryka att rankningen också med fördel kan kopplas till bistånd och andra ekonomiska samarbeten. Sveriges bistånd uppgår i dag till mer än 40 miljarder kronor årligen och för de lägst rankade länderna, som även tar emot en betydande del av biståndet, skulle rankingar kunna utgöra ett incitament.

Att införa rankingar kan anses bryta mot den traditionella idén om diplomati. Men faktum är att rankningar utgör en betydande del av samtida diplomatin. Sveriges status som humanitär stormakt borde även speglas tydligt i våra påverkansstrategier.

Faradj Koliev, doktorand i statsvetenskap vid Stockholms universitet med forskningsfokus på sociala sanktioner och internationella organisationer. För närvarande ersättare i riksdagen (S). “

DN LÖRDAG 11 FEBRUARI 2017

“ Löfven måste kritisera Irans kränkningar av mänskliga rättigheter

○ Sveriges statsminister Stefan Löfven besöker i helgen Iran, ett land som lyckas vara välkomnande och fientligt på samma gång.
○ Å ena sidan ett historiskt kärnteknikavtal och goda förutsättningar för tillväxt. Å andra sidan religiöst förtryck och en aggressiv utrikespolitik.
○ DN är på plats när årsdagen av den islamiska revolutionen firas i Teheran.

Det svenska regeringsplanet damp ned på den internationella flygplatsen här i Irans huvudstad Teheran i går kväll. Statsminister Stefan Löfven har nu ungefär 48 timmar på sig att närmare bekanta sig med ett land som har två ansikten att visa upp för omvärlden, ett ljust välkomnande och ett mörksinnat beräknande. Och Löfven kommer att behöva hantera både den ljusa och den mörka sidan.

Irans välkomnande sida: en nation med drygt 80 miljoner invånare där befolkningen är ung och utbildningsnivån hög. Sedan den islamiska revolutionen 1979 har det regelbundet hållits parlaments- och presidentval som har gått rätt och rättvist till. Valresultaten har respekterats.

För drygt ett år sedan sjösattes ett historiskt avtal mellan Iran och några av världens rikaste länder. Detta sedan iranierna gått med på att montera ned delar av sitt kärnenergiprogram. Att Iran på detta sätt frivilligt begränsar sina möjligheter att framställa kärn-vapen har belönats med lättnader i de internationella sanktionerna. Iran har kommit in från kylan och kan därmed bland annat slå mynt av sina oljerikedomar – här finns världens fjärde största reserver av olja och naturgas.

Så till Irans mörka sida. Landet är i princip en religiös diktatur på shiamuslimsk grund. De folkvalda, presidenten och parlamentet, är underordnade Irans allerhögste ledare ayatolla Ali Khamenei som är utsedd på livstid. Korruptionen är omfattande. Det finns religiösa och militära maktorgan som är helt skyddade från insyn och som främst ser till sin egen nytta. Yttrandefrihet existerar inte. Oppositionella riskerar dödsstraff.

Iran har målmedvetet och samvetslöst utsträckt sitt militära inflytande i närområdet. I Libanon sker det med stöd till shiamilisen Hizbollah, i Syrien genom egna trupper på marken, i Jemen via bidrag till de så kallade huthi-rebellerna. Vanligt folk i Iran har hittills inte fått mycket glädje av de slopade sanktionerna. Arbetslösheten är fortsatt hög och valutan svag – att ta sig från flygplatsen till centrala Teheran i taxi kostade nästan en miljon rial (cirka 275 svenska kronor).

Under sin snabbvisit i Iran följs Stefan Löfven av handelsminister Ann Linde och en stor delegation representanter för stora exportföretag. Det svenska näringslivet vädrar morgonluft i Iran, som har omfattande behov av förbättrad infrastruktur. Dessutom finns det sedan tidigare starka band mellan länderna. Före revolutionen 1979 utgjorde Iran Sveriges största marknad i Mellan-östern.

Handelsavtal och avsiktsförklaringar kommer att undertecknas och statsministern kommer att inviga ett svenskt handelskontor i Iran. Ett

annat skäl till att Löfven besöker landet just nu är att Sverige precis har påbörjat det tvåårigа medlemskapet i FN:s säkerhetsråd, och där vill vi profilera oss genom att driva frågor med fokus på Mellanöstern.

Löfven kan inte lämna Teheran utan att ha tagit upp kränkningarna på människorättsområdet med sina värdar. Statsministern har tryck på sig både från exil-iranier i Sverige och från valda delar av oppositionspartierna. Människo-rättsorganisationen Amnesty International har inför statsministerns besök passat på att lyfta fram fallet med den svensk-iranske läkaren och forskaren Ahmadreza Djalali, som greps i Teheran i april förra året och som nyligen anklagades för spioneri, ett brott som kan straffas med döden. Amnesty anser att åtalspunkterna mot Djalali är otillräckliga och att rättegångsproceduren varit felaktig, och kräver att han släpps fri. Stefan Löfven har redan signalerat att han kommer att ta upp Djalalis öde med det iranska ledarskapet.

Men de styrande i Teheran är luttrade när det gäller kritiken om människorättsbrott. När den iranske utrikesministern Mohammad Javad Zarif besökte Sverige i somras konstaterade han att Sverige sitter sida vid sida med Saudi-arabien, ”ett land som tillämpar halshuggning”, i FN:s männi-skorättsråd.

– Alla länder kan förbättra läget för de mänskliga rättigheterna, men det finns ingen anledning att skilja ut Iran, sade utrikesministern då.

Liknande tongångar kan Stefan Löfven vänta sig när han möter den iranske presidenten Hassan Ruhani i morgon, söndag.

Men Löfvens besök i all ära. Det är inte precis relationerna med Sverige som just nu ligger högst upp på Irans prioriteringslista. Landet befinner sig i en omfattande kraftmätning med supermakten USA och dess nye president Donald Trump. Iran var närmast ett rött skynke för Trump under hans presidentvalskampanj. Ett ofta upprepat vallöfte från Donald Trump var att han skulle arbeta för att riva upp avtalet om kärnteknikbegränsning med Iran.

På plats i Vita huset har dock Trump tvingats inse att det inte är så enkelt att skrota kärnavtalet, som ju inte är ömsesidigt mellan USA och Iran utan också omfattar Kina, Frankrike, Ryssland, Storbritannien och Tyskland, den så kallade P5+1-gruppen.

Däremot tror många bedömare att Trump och hans mycket Iranfientliga administration kommer att göra vad de kan för att kasta grus i maskineriet. Ett första bevis var det omstridda inreseförbudet för medborgare från sju muslimska länder, en åtgärd som drabbar Iran allra hårdast. Dessutom har USA under Trump infört bilaterala sanktioner mot Iran på det ekonomiska området.

Iran å sin sida har utan tvekan agerat offensivt i sitt närområde. Den iranska krigsmakten och dess olika grenar bidrog verksamt till att Syriens president Bashar al-Assad strax före jul kunde jaga ut den väpnade oppositionen från östra Aleppo. Därmed har al-Assad skaffat sig övertag i den syriska konflikten – men Iran har tydligt visat att de vill ha betalt för sin militär-insats.

Iranierna anstränger sig för att diktera villkoren i de fredsförhandlingar om Syrienkriget som Ryssland och Turkiet tagit initiativet till. Tidningen The Guardian rapporterade för en månad sedan om hur Iran

också försöker ändra demografin i Syrien till sin fördel, genom att placera shiamuslimer i tidigare sunnidominerade områden.

De uppmärksammade missil-tester som Iran genomfört på senare tid kan ses som ett svar på Donald Trumps utspel och provokationer. Här präglas den iranska taktiken av vad som med en engelsk term kallas ”brinkmanship”, att gå så nära ett sammanbrott och en konfrontation som möjligt, för att dra sig tillbaka i sista stund.

Ett ovisst säkerhetspolitiskt läge, med en oberäknelig president i Washington och iranska ledare som vill behålla sitt stärkta inflytande i Mellanöstern, gynnar inte precis utländska investeringar i Iran.

Den svenska näringslivsresan planerades när allt såg ljusare ut kring Iran. En tid som faktiskt bara ligger några månader tillbaka.

Erik Ohlsson erik.ohlsson@dn.se “

“ Fakta. Sanktionerna

I januari 2016 hävde USA och EU en stor del av sanktionerna mot Iran, sedan IAEA meddelat att Iran uppfyllt sina åtaganden i överenskommelsen om kärnenergi som nåddes med sex stormakter i juli 2015.

Sanktionerna har utestängt Iran från det globala finanssystemet och medfört svårigheter för invånarna. “

DN LÖRDAG 11 FEBRUARI 2017

“ Parad till revolutionens ära ger Donald Trump svar på tal

USA:s president Donald Trump manar till hårdare tag mot Iran. I Irans huvudstad Teheran får Trump svar på tal av de anhängare till den islamiska revolutionen som gick ut på gatorna under fredagen.

Behzad Asiabar driver en liten elektronikbutik i ett av jättestaden Teherans ytterområden. Men i dag är det dubbel helgdag och då håller butiken stängt.

Dels är det ju fredag, ledig dag i den muslimska världen. Men framför allt firas årsdagen av den islamiska revolutionen i Iran 1979. Det var då shah Mohammad Reza Pahlavi störtades. Ayatolla Ruollah Khomeini, de shiamuslimska iraniernas högste religiöse ledare, tog över.

Den lilla familjen Asiabar har tagit metron, som dagen till ära har nolltaxa, in till centrala Teheran för att ansluta till paraden av människor som ska marschera den nästan milslånga sträckan mellan Revolutionstorget och Frihetstorget längs Khiaban-e Azadi, Frihetsavenyn.

Pappa Behzad har svart kostym och svart skjorta med prydnadsveck och brodyr på bröstet. Hans fru och nästan nyfödda dottern håller sig i bakgrunden. Det är amningsbestyr på gång och mamma Behzad har

gått åt sidan och döljer sina förehavanden i den svarta heltäckande vida dress som shiamuslimska kvinnor bär av tradition.

Men den treårige sonen Ali Akbar drar desto fler blickar till sig. Han är klädd i det iranska revolutions-gardets gråbrunspräckliga uniform, komplett med midjebälte och en mycket naturtrogen leksaksrevolver i sitt hölster. Med lillgammalt allvar noterar Ali Akbar, som är liten för sin ålder, uppmärksamheten.

– Vi är en revolutionär familj. Jag vill visa att även barn är beredda att försvara islam, förklarar Behzad Asiabar valet av klädsel till sonen.

Behzad Asiabar berättar att han själv är medlem i basiji, den halvmilitära rörelse som organiseras av det religiösa ledarskapet i Iran.

Paraden till revolutionens ära är en sällsam blandning av förstamajtåg, väckelsemöte och hätsk propaganda.

Bilar med högtalare på taket spelar religiösa dängor på högsta volym, varvat med hejaklacksledare som försöker få i gång talkörer med ramsan ”Marg bar Amerika, marg bar Esrael” – ”Död åt Amerika, död åt Israel”. Men det blir ingen vidare fart på skanderandet. De flesta nöjer sig med att promenera framåt i maklig takt och passa på att fånga lite av den bleka vintersol som tittat fram över Teheran.

– Luften är ovanligt bra i dag eftersom biltrafik förbjudits på de stora avenyerna, säger Fahrnaz Gholamrezae, en ung kvinna som fått den iranska flaggan påmålad på ena kinden.

Hon har gått i paraden sedan hon var liten flicka och tycker att det verkar vara ovanligt stor uppslutning just i år.

– Jag tror att det beror på Donald Trump. Folk vill visa att de står bakom Iran och att vi är beredda att försvara oss, säger hon, för att i nästa mening tillägga:

– Men det är ju inte det amerikanska folket vi ogillar, utan den amerikanska administrationen.

Det är ingen tvekan om att den amerikanske presidenten Donald Trumps försök att stänga ute iranier från USA med inreseförbud fått effekt på gatan i Teheran. Många är de plakat i tåget som anspelar på Trump. Det förekommer också dockor som föreställer den amerikanske presidenten där hans karakteristiska hårsvall har överdrivits.

Vid några tillfällen har revolutionsparaden utnyttjats av motståndare till den iranska regimen för att få ut ett annat budskap än det enögda hyllandet av makten. För sju år sedan, år 2010, vågade sig tusentals sympatisörer till den så kallade Gröna rörelsen ut på gatorna i Teheran, men de blev snabbt och brutalt gripna av de talrika säkerhetsstyrkor som finns överallt i folkmassan.

I år tycks motdemonstranterna ha legat lågt. De som inte trosvisst hyllar revolutionen väljer i stället att vända firandet ryggen och utnyttja dagen till picknick, schackspel i det fria eller ett parti volleyboll. Dessa möjligheter gavs i den stora Lalehparken i centrala Iran som var fylld med folk på fredagen.

– Det finns ett stort missnöje i Iran både mot Rouhani (Irans president) och de religiösa ledarna. Framför allt är folk förbannade över att ekonomin är så dålig. Men det finns ju heller ingen opposition som är värd namnet. Jag gör som så många andra: försöker ligga lågt och leva mitt liv utan inblandning från politikerna och imamerna, säger en ung man, en universitetsstudent, som DN träffar utanför ett av de stora hotellen i Teheran.

Han vill vara anonym av rädsla för repressalier från myndigheterna.

Donald Trumps tydligt antiiranska hållning anses ha stärkt de konservativa krafterna i Iran. Den sittande presidenten Hassan Rouhani gick till val på ekonomiska reformer och ett närmande till omvärlden. Ett nytt presidentval ska hållas om bara några månader, i mitten av maj, och det ifrågasätts nu om Rouhani kan bli omvald, eller om han ersätts av en med hårdför ledare.

Dels har han inte fått ekonomin på fötter, dels finns det fler röster nu som ropar på en oförsonligare ton mot väst, framför allt mot USA. Det var många av dem vi såg tåga på Frihetsavenyn i Teheran på fredagen.

Erik Ohlsson erik.ohlsson@dn.se "

DN LÖRDAG 11 FEBRUARI 2017

"Rätt att besöka Teheran. Vi är långt bak i kön"

Många invänder mot att statsminister Stefan Löfven besöker Iran. Det är ändå rätt att åka till Teheran, säger Hans Blix, som har varit utrikesminister, chef för FN:s atomenergiorgan IAEA och för FN:s vapeninspektion i Irak.

– Det är vad de flesta andra europeiska länder har gjort, vi ligger ju snarast längre bak i kön. Vi har ju tidigare varit i Saudiarabien, så det är inget problem för balansens skull att också åka till Iran. Och potentiellt finns ju möjligheter för svenska företag där, Scania har ju varit stora där.

De flesta EU-sanktionerna mot Iran är lyfta efter att kärnteknikavtalet skrevs på, och viktigast var de som riktades mot den för Iran viktiga oljeexporten. Men det finns snubbeltrådar lagda av USA i form av kvarvarande finansiella sanktioner. President Trump har skärpt tonen mot Iran, och hotade i valkampanjen att riva upp avtalet, men signalerna är inte entydiga.

– Det verkar inte som om amerikanerna rakt av kommer hävda att Iran bryter mot kärnenergiavtalet, utan man kommer att till punkt och pricka, på ett hårdhänt sätt, se till att avtalet följs. Men det de fäster sig vid främst är medeldistansraketerna (som ska kunna bära eventuella kärnstridsspetsar, DN:s anm.) USA påstår att Iran bryter mot en FN-resolution, men i själva verket är det inget bindande krav man bryter

mot, utan en uppmaning. Det kommer att användas som ursäkt för att lägga på olika ekonomiska sanktioner.

Hans Blix tror alltså att Trump, utan att röra vid själva kärnenergi-avtalet som ju omfattas av andra stater, kommer att fortsätta att gå emot Iran. Den inrikespolitiska uppställningen i USA bland såväl demokrater som republikaner i kongressen är kompakt anti-iransk, och Trump har goda relationer med Netanyahu (Israels premiärminister). Den israeliska säkerhetstjänsten är dock inte oroad över avtalet, utan det är andra faktorer som styr, främst rädslan för Irans ekonomiska potential i regionen, med dess 80 miljoner invånare.

– Sedan för USA fram andra saker, som att Iran är världens största sponsor av terrorism, bland annat av Hizbollah, som har spelat en stor roll i Syrien. Iran vill gärna ha Hizbollah som en hållhake på Israel, om israelerna skulle ge sig på Iran.

Han tycker samtidigt att det är viktigt att komma ihåg att Iran inte har betraktats som en territoriellt expansiv makt, även om Iran har starkt inflytande i Irak, Syrien och Libanon.

Kommer Irans integration i världssamfundet att bromsas in med Trumps hårdare hållning?

– Ja, med de snubbeltrådar som USA lägger ut blir det ett handikapp, och det finns en risk att Iran vänder sig mer mot öst än mot ett tveksamt väst. Men det finns samtidigt ett stort sug i väst att komma in i den marknaden, där det finns gamla upparbetade förbindelser.

Relationerna USA–Iran är bara en del, om än nog så viktig, av en värld som efter Trumps makttillträde sägs ha gått in i en ny ordning, inte minst med tanke på USA-presidentens strävan efter försoning med Ryssland. Hans Blix uttrycker dock en viss skepsis till begreppet ”ny världsordning”.

– Nyligen sade man att det blev en ny världsordning när Putin kom fram. Jag tycker att man måste bestämma sig för vad man menar med världsordning. Jag vill gärna gå tillbaka till 1945, då fick vi en ny världssäkerhetsordning med FN-stadgan.

Den ordningen utgick från att de fem permanenta medlemmarna i FN:s säkerhetsråd skulle hålla ihop och med Hans Blix ord ”hålla andra små busar jorden runt i schack”. Då hade vi den bipolära världen (USA och Sovjet).

Sedan kollapsade den ryska staten och på 1990-talet hade vi en unipolär värld, där USA:s ord avgjorde allt. Den världen ersätts nu av en multipolär värld.

– Det är inte främst Putin som står för det, utan det är Kina. Ryssland har inte alls den styrkan som Kina har. Man kände sig tilltufsad under den unipolära tiden och vill visa sig starkt. Men kineserna börjar visa tänderna ganska mycket, som i Sydkinesiska sjön.

Så svaret från Hans Blix är ja, det är en ändrad ordning, och den går ut på att vi är tillbaka i en multi-polär värld. Men han tror inte att Putin vill välta den över ända. Tvärtom vill Moskva ha kvar den ordning som finns med FN, där Ryssland har vetorätt i säkerhetsrådet. Det

Putin vill säga är: USA får inte ignorera oss, som vid invasionen i Irak och i Kosovo.

– Krim var helt klart ett brott mot FN-stadgan, liksom det ryssarna gör i östra Ukraina. Men då försvarar de sig med argument som att ”vi var inte de första” – se vad USA gjorde i Irak och dessutom var de beredda att börja bomba Syrien.

Kan man se Trump som en realist som vill minska USA:s avtryck i världen?

– Trump drar samma slutsats som Obama gjorde efter Irak, att USA inte kan hålla på att intervenera i enskilda stater. Han ville inte gå in i Syrien. Men Trump och hans gäng har ingen respekt för FN-stadgan, och när det gäller Ukraina har jag en känsla av att han är beredd att säga till Putin att ”det är er spelplan”.

Hans Blix menar att man i Vita huset betraktar Kina som den stora faran framöver, inte Ryssland, ekonomiskt och snart militärt.

– Då kan det passa bra att inte ha för mycket bråk med Ryssland i Europa. USA har mycket större intressen att bevaka i Stilla havet än i Moldavien.

Michael Winiarski michael.winiarski@dn.se “

“ Fakta. Hans Blix

Hans Blix, 88 år, var folkrättsexpert på UD, och 1978–1979 utrikesminister i Ola Ullstens folkpartistiska regering. Han är atomkraftsförespråkare och var 1980 ledare för Linje 2 i folkomröstningen om kärnkraft.

1981–1997 var han chef för Internationella atomenergiorganet IAEA.

Från år 2000 ledde han FN:s vapeninspektion för Irak. Inspektörerna fann inga massförstörelsevapen, vilket ogillades av Bush-administrationen i USA, som hade bestämt sig för att Saddam Hussein hade sådana.

Blix har på senare år engagerat sig mot ett svenskt medlemskap i Nato. Sommaren 2016 skrev Blix, tillsammans med några tidigare diplomater, ett inlägg på DN Debatt som uttryckte tvivel på att Sveriges säkerhetsläge förändrats radikalt genom den ryska aggressionen i Ukraina. “

DN LÖRDAG 11 FEBRUARI 2017

“ Fängslad forskare ska tas upp under besöket

Statsminister Stefan Löfven ger vid sidan om fallet med den fängslade KI-forskaren Ahmadreza Djalali inga löften om hur han ska ta upp mänskliga rättigheter när han i helgen träffar Irans högsta ledning. Samtidigt varnar Svenska Amnesty för att ökade affärsförbindelser med landet kan legitimera regimens brott mot mänskliga rättigheter.

Den 20 januari träffade Stefan Löfven Svenska Amnestys generalsekreterare Anna Lindenfors för att få människorättsorganisationens syn på brotten mot mänskliga rättigheter i Iran. Hon tog upp den försämrade situationen för människorättsförsvarare, dödsstraff mot unga brottslingar som inte fyllt 18 år, kvinnors rättigheter och handel och mänskliga rättigheter. Men några utfästelser kom inte från statsministern.

– Det är ganska naturligt. Han måste hitta ett sätt där han kan kommunicera med de han ska träffa i Iran, anser Anna Lindenfors.

Inte heller på fredagen, innan han reste med regeringsplanet till huvudstaden Teheran, ville Löfven precisera hur han tänker ta upp mänskliga rättigheter.

– Vi väljer alltid det bästa sättet att göra det på och då måste man tänka på det bästa resultatet för de berörda, säger han.

Löfven reser med en näringslivsdelegation som i likhet med företagare i andra länder hoppas på affärer när sanktionerna mot Iran upphävs. Men Amnesty uppmanar svenska företag att fokusera på mänskliga rättigheter.

– Annars kan det bli så att svenska aktörer befäster kränkningarna som sker, varnar Anna Lindenfors.

Statsministern anser att slopandet av de flesta sanktionerna för ett år sedan ger grönt ljus för kontakter med Iran.

– Det vore konstigt om Sverige inte vore där. Iran är en viktig aktör. Vi sitter i FN:s säkerhetsråd. Jag har tidigare varit i Saudiarabien, den andra stora aktören i området. Det är viktigt också att svenskt näringsliv får möjlighet att utveckla sina förbindelser, säger Stefan Löfven.

Men alla håller inte med. En uppmaning om att undvika affärskontakter med den iranska regimen kom i en helsidesannons i torsdagens DN från organisationen United against nuclear Iran som bland andra grundades av USA:s tidigare FN-ambassadör Richard Holbrooke.

– Det är mycket bättre att ha kontakt med ett land. Det är min absoluta övertygelse, säger Löfven.

Han lovar att ta upp fallet med den fängslade forskaren Ahmadreza Djalali som disputerat i katastrofmedicin på Karolinska institutet i Solna 2012. Forskaren greps av den iranska underrättelsetjänsten i

april i fjol. Amnesty har inlett vad man kallar en blixtaktion för att få honom frigiven och hoppas att Löfven kan spela en viktig roll.

– Exakt hur han gör det är inte det viktiga. Det viktiga är att vi ser resultat, säger Anna Lindenfors.

Enligt Amnesty har också Löfven, som tidigare var ordförande i fackförbundet Metall, visat intresse för en lista på fängslade fackliga företrädare.

Mats J Larsson matsj.larsson@dn.se “

Stefan Löfven besöker i helgen Iran. Även handelsminister Ann Linde (S) deltar i besöket tillsammans med representanter från svenska storföretag, myndigheter och fackförbund. Löfven ska bland andra träffa Irans president Hassan Rohani och landets högste ledare ayatolla Khamenei.

Källa: Regeringen”

*DN LÖRDAG 11 FEBRUARI 2017

“ En folkbildare som tog ut svängarna utan att tappa balansen

Hans Rosling visste att det synbarligen omöjliga är möjligt och brann för att förklara det – med hjälp av svärdslukning, om det behövdes. DN:s Anders Bolling tecknar ett porträtt av en folkbildare som tog ut -svängarna utan att tappa balansen.

Det är fullsatt i Globen. När en glasögonprydd man i övre medelåldern med pojkaktig frisyr, skrynklig blazer och allvarlig min stegar in på scen stiger applåderna mot taket. Men mannen dämpar publiken med ena handen och utstrålar sådan pondus att programledarna Filip och Fredrik sätter sig på golvet. Sedan börjar han förklara krigets fasa och krisens omfattning.

Halva Syriens befolkning har tvingats lämna sina hem, och en rännil av dem har nått hit, förklarar han, och han använder de tolv tusen församlade som rekvisita:

– Ni här framme på de tre första parkettraderna till vänster, ni representerar de som kommit till Sverige. Välkomna!

Hans Rosling var redan vida känd i både landet och världen, men det var förmodligen där, på Globens scen under flyktinggalan den 29 september 2015, han nådde det allra högsta kändis-skapet i Sverige – och det för ett ämne som egentligen inte låg i hans huvudfåra.

Den där auktoritära hållningen, att inte säga något vid entrén, att dämpa publikens applåder, det var en ingivelse när han väl stod där, - berättade han senare. Men siffergenomgången var minutiöst förberedd av sonen Ola Rosling.

De hade tvekat inför att ta med flyktingfrågan på den pedagogiska plattform för en fakta-baserad världsbild som var Roslings signum, eftersom den var så komplicerad och mångbottnad.

Det var pinsamt att Sverige och EU inte lät flyktingarna söka asyl i sina egna länder utan tvingade dem att ge sig ut på livsfarliga båtfärder, förklarade Hans Rosling. Men det var samtidigt skamligt att vi inte såg till att FN:s flyktingorgan hade tillräckligt med pengar för att upprätthålla värdiga läger i krigets närområde, så att färre människor skulle behöva fly, sade han.

Det dröjde inte länge förrän olika läger i det infekterade ämnet tolkade vad han sagt till egen fördel. De invandringskritiska tog fasta på kritiken mot att FN-lägren fick för lite pengar, vilket råkade vara precis vad Jimmie Åkesson sagt i ett par år.

Man måste vara svagt begåvad om man efter att ha lyssnat ordentligt på Rosling drog slut-satsen att detta var hela saken.

– Finns det en gräns för flyktingmottagandet? frågade han retoriskt under galan och svarade själv: ”Ja, det är klart det finns. Libanon har snart nått den. Och inget land i Europa kommer i närheten av det antal flyktingar Libanon tagit emot. Inte i närheten.”

Hans Rosling kunde med några få meningar både provocera och få alla att nicka instämmande. Det kan lätt bli så för den som ser hela bilden. I grund och botten handlar det om att världen är en mångfasetterad plats och att man måste kunna hålla mer än en tanke i huvudet samtidigt. Just detta sade Rosling ofta. Och det kunde han.

Någon provokatör var han egentligen inte, därtill var han alltför empatisk. Men han kunde inte hålla sig från att ibland ta ut svängarna långt ut i terrängen för att få fram en poäng.

I hela sitt yrkesliv var han en energisk förkämpe för dem som hade det svårast. I sin läkar- och forskargärning arbetade han flera gånger i Afrika. Hans insatser för att förstå och få bukt med ebolaepidemin i Västafrika för ett par år sedan är kända. Men redan i början av 1980-talet var han den första att vetenskapligt beskriva en tidigare mystisk förlamningssjukdom i Moçambique. Han och hustrun Agneta slet hårt på den torftiga kliniken i Nacaladistriktet. Bilder av honom från den tiden visar ”en lång, mycket mager man, alltid rufsig i håret, som troligen aldrig känt av en kam”, skriver professors-kollegan på Karolinska Staffan Bergström. ”Han fick påminnas om att äta, och arbetet tog all hans kraft.”

På 1990-talet började Rosling undervisa studenter i global hälsa. Han förbryllades av deras kunskapsluckor och fördomar om utvecklingsländerna. Där började den gärning som skulle bli hans sista: att förmedla en riktig bild av världen.

Världen var betydligt bättre än studenterna trodde. Och bättre än vad i stort sett alla andra också trodde, visade det sig så småningom. Inklusive beslutsfattarna.

Hans egen första aha-upplevelse om världen kom i Indien, där han som läkarstudent på 1970-talet tvingades inse att de jämnåriga indiska studenterna hade betydligt bättre kunskaper i medicin än han själv. ”Det hade inte funnits i min föreställningsvärld.” Men han lärde sig.

”De fattiga länderna kan aldrig få det som vi”, sade studenterna. ”Det är omöjligt.”

”Jo”, kontrade Rosling, ”det synbarligen omöjliga är möjligt”.

Under ett föredrag i kaliforniska Monterey 2007 avrundade han med att säga precis de orden, och för att understryka vad han menade knäppte han upp skjortan, blottade ett glittrigt cirkuslinne och bad om största möjliga tystnad. Inför tusentals gapande munnar stod han där strax med armarna utåt och en halv meter svenskt arméstål nedkörd i strupen. Hans -Rosling var svärdslukare också.

Som ung hade han av en slump upptäckt att han hade svagare kräkreflexer än andra när han stoppade ned något i svalget. Tillsammans med en kompis hade han fantiserat om att turnera med sina färdigheter. Nu kom färdigheterna till pass.

Några år före Monterey-föredraget hade Rosling med hjälp av sonen Ola och sonhustrun Anna lyckats åstadkomma det alexanderhugg han sökt under flera år av statistiktunga föredrag som inte riktigt ville ta skruv: att göra statistiken rörlig. Ola hade suttit i en skrubb och knackat kod i något år, och ut kom program-varan med de bubbelgrafer som gjort ett pedagogiskt segertåg över världen.

Hans blev den som syntes, men stiftelsen bakom succén var en gemensam skapelse, och allt mer var det Ola, Anna och de andra medarbetarna som tog fram underlagen till de kunskapsshower Hans visade för världen.

Förenkling är många forskares skräck. Däremot är den själva kärnan i journalistik, varför Rosling ibland uttryckte fascination för journalister, som han menade på många sätt jobbade som forskare gör, fast med den skillnaden att ”när vi ska leverera år 2016 ska ni leverera klockan 20:16”. Men hans relation med journalisterna var inte problemfri. När det gällde fakta var han pedant och kunde ha mycket bestämda synpunkter på hur en artikel skulle vinklas.

Han njöt av att finna dramatiska och drastiska formuleringar. Ofta blev de så bra för att de var grundade i den relativt enkla uppväxt han själv hade haft som son till en kafferostare i en arbetar-förort i Uppsala och den starka känsla han bar med sig för sin egen släkt och sin egen svenska historia.

Han jämförde ofta dagens utvecklingsländer med det forna Sverige. Hans farmors mor föddes till ett lika fattigt land som det Moçambique där han själv sett armodet i vitögat. Han hade inget till övers för romantisering av fattigdom. En favoritberättelse handlade om tvättmaskinen, som lyft hundratals miljoner kvinnor ur veritabel träldom till ett liv där de har möjlighet att tänka en smula på sig själva. ”Tack industrialisering, tack stålverk, tack kraftstation, och tack kemiska industri som gett oss tid att läsa böcker!” sade han med eftertryck till publiken.

Att förbättra livet för kvinnor är att förbättra världen, det är uppenbart, vilken utvecklings-parameter man än studerar. Det visste Hans Rosling, och han betonade det ofta. Men jämställdhet måste levas och inte bara sägas. Tidigt i sin karriär fick han en näsbränna som lärde honom just det.

Han och Agneta hade kommit överens om att dela på föräldraledigheten och hantera varandras yrkesbanor likvärdigt. ”Men när det kom till kritan fegade jag ur”, berättade Hans. En lockande läkartjänst visade sig hänga löst om han inte avstod från pappaledigheten just då. Detta förklarade han för sin hustru. Agneta satt tyst en stund, sedan reste hon sig från bordet och försvann in i sovrummet utan att säga ett ord. Efter några minuter kom hon tillbaka med en resväska i handen. ”Jag har packat dina saker”, sade hon torrt. ”Du kan gå nu.” Han avstod tjänsten.

Även om han hade fullständig kontroll på hur världen hängde ihop och hur han tänkte förmedla det kunde han ha noll koll på slipsen, vinterdäcken och biljetten. I det praktiska var han en bohem.

Utan Agnetas noggrant arrangerade plastmapp med biljetter och vouchers i prydlig kronologisk ordning hade han snart hamnat i trassel på sina ständiga resor.

När jag själv reste med honom på en mindre föredragsturné i USA mötte han upp i sin professors-kavaj med en sprängfylld ryggsäck, en enorm rullväska och en papprulle i en egen-händigt fastnitad rem över axeln. ”Vad bra att du är med”, sade han. ”Du kan bära världs-kartan”.

I rullväskan fanns hans övriga berömda rekvisita – figurer som representerade världens befolkning – och de hundratals mentometerknappar han delade ut för att kolla hur mycket publiken visste. Han fick för det mesta plocka ihop dem själv efter varje föredrag och rulla ihop dem på det speciella sätt som krävdes för att de skulle få plats i väskan (jo, jag hjälpte till).

Efter ett framförande i Unicefhuset i New York var han trots jetlag så uppe i varv att han höll sig kvar in på sena kvällen och småpratade med folk. Han sade glatt ja till en kort webbintervju längre upp i byggnaden. Men när det visade sig att det handlade om en rak intervju utan rekvisita sade han ifrån: ”We don’t do talkingheads”. Intervjuteamet fick i all hast improvisera fram en förstoring av en kurva fastlimmad på en pappskiva som Hans skulle kunna hålla i och peka på. Det måste vara handfast. Och rätt. Efteråt berömde han de unga intervjuarna.

Arrogant var det sista han var. Däremot var han envis, tävlingsinriktad och gillade att stå i centrum.

Det hade märkts tidigt. Biståndsskolan Sandö bestod 1976 av en pratglad samling vuxna elever med mycket starka politiska åsikter. Under ett stormöte rusade Hans Rosling plötsligt upp på scen och skrek: ”Håll käften, det är allvar, -Annas nalle är borta!” Alla stannade upp och började leta efter Roslings dotters gosedjur, berättar kurskollegan Jan-Olov Johansson.

Ämnet var nytt den där kvällen i Globen för ett och ett halvt år sedan, men den breda publik som lärde känna professorn Hans Rosling för första gången mötte samma Hans Rosling som traskade runt i

arbetarkvarteren i femtiotalets Uppsala. Han var aldrig någon annan än sig själv.

Rosling var i grunden en berättare i den klassiska traderingstraditionen. Hans kommunikativa begåvning var verbal. Skriften blev aldrig hans verktyg, men han hade all världens siffror i skallen och kunde blixtsnabbt knyta dem samman i oväntade samband.

Det han helst talade om var framsteg, men själv hade han i sanning fått sin beskärda del av motgångar. Testikelcancer i 30-årsåldern övervann han, och för några år sedan blev han med hjälp av nya läkemedel fri från elakartad hepatit C. Men den sista cancern blev för svår.

Genom alla livskriser hade han ändå en förmåga till självdistans, och tävlingsinstinkten försvann aldrig. För ett drygt år sedan ringde Hans till kurskamraten från Sandö Jan-Olov -Johansson: ”Jag har alltid beundrat sådana som du som balanserar en livslång sjukdom”, sade professorn med hänsyftning till Johanssons diabetes. ”Men nu har jag vunnit. Jag har fått pankreascancer.”

En av de saker han brann mest för att berätta om var världens omvälvande befolkningsskifte: att antalet barn har slutat växa – Hans talade om ”peak child” – och att medellivslängden i hela världen nu är på samma nivå som den var i Västeuropa på 1960-talet, 71 år, på väg mot 72.

Ödets ironi ville att han själv inte skulle bli äldre än 68.

Anders Bolling anders.bolling@dn.se “

“ Fakta. Hans Rosling

Föddes den 27 juli 1948 i Uppsala.

Tog läkarexamen 1975.

Upptäckte 1981 i Moçambique en förlamningssjukdom, som han beskrev vetenskapligt. Sjukdomen gavs namnet konzo.

Var en av grundarna av den svenska sektionen av Läkare utan gränser.

Utnämndes 1999 till professor i internationell hälsa vid Karolinska institutet.

Grundade 2005 stiftelsen Gapminder ihop med sonen Ola Rosling och sonhustrun Anna Rosling Rönnlund för spridning av en faktabaserad världsbild.

Utsågs 2009 av en amerikansk tidskrift till en av världens 100 främsta tänkare.

Utsågs 2012 till Årets svensk.

Bistod 2014–2015 Liberias rege-ring i kampen mot ebolaepidemin.

Avled den 7 februari 2017 i -sviterna av cancer i bukspottkörteln.

Boken ”Factfulness” av Hans Rosling, Ola Rosling och Anna Rosling Rönnlund planeras utkomma under 2017.

DN LÖRDAG 11 FEBRUARI 2017

“Fond startas i Hans Roslings minne

En ny fond ska startas i Hans Roslings namn. Den ska göra det möjligt för forskare att komma ut och folkbilda, berättar Roslings son och svärdotter, Ola Rosling och Anna Rosling Rönnlund, för DN. – Vårt budskap är att det visst går att ersätta Hans, om vi gör det tillsammans, säger Ola Rosling.

I tisdags dog professorn Hans Rosling. Under veckan har tankar och röster lyfts om hur arvet efter den världsberömde professorn ska förvaltas. Hans Roslings son och svärdotter – Ola Rosling och Anna Rosling Rönnlund – är medgrundare till stiftelsen Gapminder, som förklarar världens utveckling i statistik med hjälp av rörlig grafik och utvecklar utbildningsmaterial för att föra informationen vidare. De berättar att den tunga veckan har lysts upp av hur Hans Rosling har porträtterats i medier.

– Det är fruktansvärt fint att läsa vad folk skrivit. För mig känns det jätteviktigt att berätta att det är så vansinnigt tröstande att ta det här vidare. Vi behöver vara många för att ersätta en person som Hans och det är görbart, säger Anna Rosling Rönnlund.

Förutom att fortsätta det folk-bildande arbetet med stiftelsen Gapminder så planerar Ola Rosling och Anna Rosling Rönnlund att upprätta en fond i Hans Roslings namn.

– Det vanliga är att få en professur i sitt namn uppkallad på universitet. Men Hans ville att vi skulle hitta ett format där andra akademiker och forskare som har viktig kunskap om världens utveckling – som allmänheten behöver kunna – får möjligheten att lämna universitetet för att folkbilda, säger Ola Roslund.

Det finns ett stort intresse från en rad finansiärer, berättar han, vilket är nödvändigt för att kunna starta fonden.

– Hans har inte varit någon som springer efter pengar, så det finns inget kapital att tala om. Hans föreläsningspengar har gått till Gapminders verksamhet, så det finns ingen fantastisk pott någonstans som man kan skapa en fond av, säger Ola Roslund.

Hans Roslings familj har också startat en Unicefinsamling till hans minne, som redan har fått in en dryg miljon kronor. Både insamlingen och fortbildningsfonden är efter Hans Roslings eget önskemål.

Amanda Lindholm amanda.lindholm@dn.se “

DN LÖRDAG 11 FEBRUARI 2017

“ Trump lovar att fylla det ökända fängelset

Barack Obama misslyckades med sina försök att stänga det kontroversiella Guantánamofängelset. Nu lovar Donald Trump att det fortsatt ska vara öppet och att han snarast ska fylla det med ”dåliga snubbar”.

New York. I ett utkast till en så kallad exekutiv presidentorder som cirkulerat i Trumpadministrationen uppmanas USA:s försvarsmyndighet Pentagon att skicka terroristmisstänkta till Guantánamo. Det markerar ett skifte från Barack Obama, som ägnade sina sista månader som president åt att försöka stänga USA:s kontroversiella krigsfängelse på Kuba.

Trump vill i stället utöka antalet fångar som sitter på Guantánamo. I utkastet nämner man specifikt ambitionen att tillfångata IS-terrorister och skicka dem till fängelset, i hopp om att man där ska få dem att erkänna viktig information som kan användas i USA:s krig mot IS. Trump vill även upphäva en tidigare exekutiv presidentorder av Obama som avsåg att gradvis avveckla Guantánamo och skicka fångarna som sitter där till fängelser på amerikansk mark. Med Trumps nya regler kommer man inte längre att tillåta att fångarna flyttas till fängelser i USA.

Det nya utkastet innehåller dock ett par väsentliga förändringar från tidigare löften från Trump. Man har exempelvis raderat ett krav på att öppna flera andra så kallade black sites, hemliga fängelser för terroristmisstänkta. Efter att säkerhetspolitiska experter på utrikesdepartementet fick en chans att se över Trumps förslag till nya regler tog man bort detta krav.

Enligt tidskriften Foreign Policy ska Vita huset även ha tagit bort ett av Trumps tidigare krav på att upphäva Obamas förbud mot tortyr av fångar.

När Obama tillträdde som president i januari 2009 var bland det första han gjorde att skriva under en exekutiv presidentorder för att stänga fängelset. Initiativet stoppades av kongressen. Under åtta år som president lyckades Obama aldrig genomföra nedläggningen av det kontroversiella fängelset och han mötte hård kritik från människorättsorganisationer för sitt bristfälliga engagemang i frågan.

Republikanerna började samtidigt använda Obamas misslyckade försök att stänga fängelset som ett argument för att han var en svag president. Mitt Romney, Republikanernas kandidat i presidentvalet 2012, lovade exempelvis att dubbla antalet Guantánamofångar. I förra årets presidentval skruvade Donald Trump upp tonläget ytterligare. ”Tro mig, vi kommer att fylla Guantánamo Bay med dåliga snubbar”, sade Trump nyligen. I en tidigare intervju har Trump lovat att återinföra så kallad vattentortyr, en olaglig förhörsmetod av terroristmisstänkta fångar som infördes under president George W Bush, men som Barack Obama förbjöd.

Trumps uttalanden om fängelset har sällan tagit hänsyn till juridiska eller humanitära frågor om hur man bör hantera terrorist-misstänkta. Men efter att utkastet till hans exekutiva presidentorder nu har cirkulerat hos utrikesmyndigheten och Pentagon, tycks ordvalen ha mildrats och vissa av de mest kontroversiella förslagen har plockats bort. Allt tyder dock på att Guantánamofängelset kommer att förbli öppet så länge Trump får bestämma.

Martin Gelin martin.gelin@gmail.com “

“Fakta.

41 av fångar återstår av de 242 som satt i Guantánamofängelset när Obama tillträdde. Totalt har 780 människor hållits fängslade i lägret sedan det öppnade 2002. Av de 41 som är kvar är nästan alla misstänkta al-Qaidamän. DN på Kuba “

DN LÖRDAG 11 FEBRUARI 2017

“ Mjukare ton i utrikespolitiken från Vita huset

Medan det rättsliga spelet kring inreseförbudet fortsätter tar Donald Trump på några dagar emot tre politiska ledare i Vita huset. Sedan han svors in har han anpassat några av sina mest avvikande utrikespolitiska uttalanden.

Washington.
Vita huset överväger sitt svar på det domstolsutslag som sent på torsdagskvällen avvisade Trumpadministrationens krav på att inreseförbudet skulle gälla. Tills vidare är dekretet, som portade medborgare från sju huvudsakligen muslimska länder, stoppat. President Donald Trump, väntas rådgöra med Jeff Sessions, som precis godkänts som justitieminister, innan han -fattar ett beslut.

Ett alternativ till att överklaga till Högsta domstolen, där utgången är osäker, är att skriva om president-ordern om inresebeslutet. För Trump vore det dock en anpassning till de juridiska ramar han inte kan rucka på, och det är oklart om han hellre sätter hårt mot hårt.

Men också på den internationella scenen har Trump börjat justera tidigare uttalanden som pekat i en helt ny riktning för amerikansk -utrikespolitik. I ett telefonsamtal med Kinas president Xi Jinping ska Trump på torsdagen ha sagt att USA:s ”Ett Kina”-politik ligger fast. Trumps kontakter med Taiwans president strax efter valet ledde till frågor om den nye presidenten var på väg att allvarligt försämra relationerna mellan Kina och USA.

Försoningsgesten skedde strax innan Trump på fredagen tog emot Japans premiärminister Shinzo Abe. Abe är den andra politiska ledare som besöker Vita huset, efter Storbritanniens Theresa May. Abe följde sedan med Trump till Florida. Handelsfrågorna var i fokus på ledarnas dagordning, efter USA:s tillbakadragande ur handelsavtalet- TPP, och med diskussioner om -japanska investeringar i USA.

Medan Abe följde med Trump till Florida för att spela golf, riktades inför helgen samtidigt ny uppmärksamhet mot Trumps nationella -säkerhetsrådgivare Michael Flynn. Enligt uppgifter i The Washington Post diskuterade Flynn och Rysslands ambassadör Sergej Kislyak sanktionerna mot Ryssland, precis vid den tid som den dåvarande presidenten Barack Obama beslöt om nya sanktioner. Det gjordes i december som straff för de ryska attackerna mot det amerikanska presidentvalet.

FBI granskar sedan en tid kontakterna mellan Trumps kampanj och Ryssland.

För Trump väntar flera viktiga besök: På måndag besöker Kanadas premiärminister Justin Trudeau Vita huset, och på onsdag kommer Israels premiärminister Benjamin Netanyahu. Efter att under sin valkampanj ha utlovat starkare band till Israel än någonsin, har administrationen nyligen sagt att bosättningarna inte gynnar fredsprocessen, och flytten av ambassaden till Jerusalem har skjutits upp.

Sanna Torén Björling sanna.bjorling@dn.se “

DN LÖRDAG 11 FEBRUARI 2017

“ Domslut stoppar stängning av världens största flyktingläger

Hundratusentals somaliska flyktingar i världens största läger har under flera år hotats med vräkning av Kenyas regering. Men efter ett domslut i Högsta domstolen får de respit. Dadaab, som lägret heter, får inte stängas. Beslutet kunde inte komma mer lägligt.

Johannesburg.
Inte en enda arrestering eller dom har citerats och inte heller har det klargjorts varför en kollektiv skuld ska läggas på samtliga flyktingar, inte heller är det klart varför regeringen med dess kapabla och omfattande statsapparat har varit oförmögen att identifiera och åtala några flyktingar som är involverade i brottsliga aktiviteter, i stället för att skuldbelägga kollektivet med risk för bestraffning av minderåriga barn, kvinnor och oskyldiga personer.

Orden kommer inte från en federal domare i USA utan från Högsta domstolen i Kenya, som i likhet med kollegerna på andra sidan Atlanten valt att markera tydligt mot den pågående skuldbeläggningen av flyktingar.

Dadaab heter flyktinglägret som är det största i världen. Just nu befinner sig drygt 275 000 människor i lägret, enligt siffror från flyktingkommissariatet UNHCR, men som mest har uppemot en halv miljon människor sökt sig till Dadaab som ligger i östra Kenya nära gränsen till Somalia. I fjol meddelade kenyanska regeringen att lägret skulle stängas och i samma veva upplöstes landets flyktingministerium.

På den heta stäppen där en ständig varm vind driver dammet till varje vrå kan det verka som om invånarna hittat sin tillflykt i världens ände. Men vid upprepade tillfällen har den globala storpolitiken gjort sig påmind i människornas vardag.

Under det pågående kriget mot terrorn i Kenya och i grannlandet Somalia har människor av somalisk härkomst blivit skuldbelagda av kenyanska politiker som använt dem som ett slagträ i debatten.
– För fyra år sedan ville man fösa in alla människor av somalisk härkomst i flyktingläger, i fjol ville de skicka dem tillbaka till Somalia, konstaterar Victor Ondieki, advokat på organisationen Kituo Cha Sheria som protesterat mot regeringens beteende.

Han ser domslutet som en stor seger och drar genast en parallell till USA. Där har president Donald Trump sett flera juridiska bakslag efter sin exekutiva order som stängt gränserna för en rad nationaliteter. I Kenya finns också en risk för att politikerna likt Trump börjar skuldbelägga domstolen vid en framtida terrorattack.

– Det finns alltid en diskussion om skuldfrågan mellan olika grenar av staten. Det är som ett pingpongspel mellan politikerna och domstolarna och det är en naturlig aspekt av maktdelningsprincipen. Men vad som händer nu är att domstolen påminner regeringen om att de måste agera inom ramen för författningen, säger Ondieki till DN. Han säger att han inte skulle bli förvånad om en liknande situation uppstår i framtiden. Men just nu har människorna i Dadaab fått -respit – och den kunde inte ha -kommit lägligare.

I Somalia har ett nytt presidentval nyligen genomförts och den oväntade segraren Mohamed Abdullahi Mohamed anses vara en av de bäst lämpade att styra landet bland kandidaterna som ställde upp i

valet. Han har sagt sig vilja bjuda in al Shabaab till samtal för att få fart på fredsprocessen, men han rår inte över klimat och väder.
I början av februari varnade FN för att antalet människor som lever med akut matbrist har ökat från 5 till 6,2 miljoner och att läget snabbt kan förvärras.

– Om sex månader kan vi stå inför en katastrof och svält på en skala som vi inte kan föreställa oss, om vi inte agerar nu, säger FN:s humanitära samordnare Peter de Clercq.
För sex år sedan förlorade en kvarts miljon livet i en svält-katastrof. Många av dem som -klarade livhanken fick sin hjälp i just Dadaab.

Erik Esbjörnsson erikesbjornsson@gmail.com "

"Fakta. Dadaab

Med 275 000 invånare är Dadaab det största flyktinglägret i världen. Det består av tre delar som vuxit upp kring byn Dadaab i östra Kenya.

De första invånarna – många har levt i över 20 år i lägret – kom i början av 1990-talet då Somalia kollapsade efter diktatorn Siad -Barres fall.

Under tryck från kenyanska -politiker har runt 40 000 invånare under de senaste tre åren sänts hem i ett FN-sanktionerat program, men en kommande hungersnöd i Somalia skulle snabbt få lägret att svälla i storlek.

Källa: UNHCR "

DN SÖNDAG 12 FEBRUARI 2017

"Inte tråkig, inte populist

Det politiska etablissemanget i Frankrike är skakat, och utmanas inte bara av extremhögern. Socialliberale Macron börjar få segervittring.

Val stundar i den femte republiken, ett land där presidentmakten växlat mellan två rivaliserande partier det senaste halvseklet.

Men den socialistiske presidenten François Hollande är så impopulär att han i slutet av förra året meddelade att han inte ställer upp till omval, och den nye kandidaten Benoît Hamon balanserar långt ut på vänsterkanten. Hans vallöften är kortare arbetstid och medborgarlön som ska bekostas med en skatt på robotar. Högerns kandidat François Fillon går i stället till val på att minska slöseriet med skattepengar och sa i somras självsäkert att den som ska leda Frankrike måste vara fläckfri. Han är nu misstänkt för förskingring av offentliga medel efter att ha betalat ut höga löner till sin fru och två barn, trots att de inte verkar ha utfört något arbete.

Samtidigt är arbetslösheten dubbelt så hög som den svenska och även om ekonomin nu går något bättre är de offentliga finanserna fortfarande ömtåliga och sårbara, som landets riksrevisor Didier Migaud kallade dem i mitten av januari.

Det är lätt att förstå dem som tröttnat på landets ledare, och Nationella frontens Marine Le Pen gnuggar händerna. Hennes likheter med valvinnaren Donald Trump är slående. "Nationen först", hatet mot

islam, främlingsfientligheten och tillbakablickandet. Opinionsundersökningar, som alltid ska tas med en nypa salt, visar att hon kommer att gå segrande ur första omgången av presidentvalet med drygt 25 procent av rösterna.

Men valet har två omgångar, och segraren i den andra ser nu ut att bli den oberoende kandidaten Emmanuel Macron.

Liksom Le Pen säger han sig vilja rensa upp i maktens -korridorer och drömmer om ett pånyttfött Frankrike.

Men hans vision är ett Frankrike i EU, med en liberaliserad ekonomisk politik. Han pratar om kulturens frigörande kraft, välkomnar invandrare och vill utöka öppettiderna på bibliotek. Hans kampanjmöten samlar tiotusentals människor och han appellerar särskilt till unga och välutbildade. Macron representerar något nytt i fransk politik. ”Han är ung, han är inte aggressiv, han ler alltid och det är en bra sak”, som en av deltagarna uttryckte det vid ett kampanjmöte i Lille förra månaden (The Guardian 15/1 2017).

Vad han tänker göra mer konkret, förutom att hålla biblioteken öppna, är dock höljt i dunkel. Hans politiska program ska presenteras i början av mars.

Macron uppvisar stora likheter med en annan nord-amerikansk regeringschef. Kanadas premiärminister Justin Trudeau kom till makten 2015 på en blandning av hopp och utstrålning, utan någon vidare egen politisk erfarenhet. Han vill att Kanada ska vara ett öppet land och tar ställning för jämställdhet och urbefolkningars rättigheter. Vad hans politik innebär, mer än ett betydligt trevligare samhälls- och debattklimat, var och är något oklart.

Trudeau och Macron är liberalismens nya omslagspojkar som går på känsla och tar det på volley. De klamrar sig inte fast vid talepunkter utan spelar på sin charm.

Kritikerna har rätt i att det skulle behövas lite mer innehåll, men de är politiker som kan entusiasmera och engagera. Det är vad liberalismen i västvärlden just nu behöver.

DN 12/2 2017 “

DN SÖNDAG 12 FEBRUARI 2017

“ Peter Wolodarski: Hans Rosling hade rätt att skälla och vara arg.

Han gjorde statistik populärt med hjälp av känslor. Hans Rosling var en sanningssökare i en tid av växande villfarelser.

Han hörde av sig ganska många gånger. Oftast för att skälla – konstruktivt.

”Ni har inte förstått vad som pågår i världen, ni missar det positiva, ni följer en gammal karta!”

Hans Rosling försökte aldrig ställa sig in. Han hade en mission i livet: att förklara hur saker och ting hänger ihop, att peka på förbättringar och möjligheter till ännu större förbättringar. De som inte ansträngde sig för att ta reda på saker, blev uppmärksammade på det. De skulle inte komma undan med nonchalans och slarv.

Första gången jag hörde av Hans Rosling berodde det på användningen av begreppet ”u-länder” i en DN-ledare.

Det är föråldrat och irrelevant, påpekade han. Världen kan inte längre delas upp i en rik och fattig del. Det gick möjligen för sig på 1960- och 70-talen, men i dag är fördelningen av välstånd mycket mer mångfacetterad. 75 procent av värdens befolkning bor i medelinkomstländer!

Den som tog del av hans fakta tvingades ta farväl av de gamla skolböckerna i samhällskunskap.

Förändringen hade skett snabbt, men våra kunskaper hängde inte med. Hans Rosling var frustrerad och ville göra något åt saken.

När man talade med honom gällde det att skärpa tanken. Han kunde snabbt kasta ut frågor, av typen:

– Vet du vad ett barn i Vietnam har för förväntad medellivslängd?

– Nej …

– 75 år, replikerade han.

– Har du förstått att fattigdomens sjukdomar besegrats i Vietnam? När ska ni skriva om det i tidningen?

Hans Rosling trodde på folkbildningens kraft. Och han hade svårt för - oinformerad dumhet, inte minst i medier som han uppskattade.

Nästa gång han var arg berodde det på en ledarartikel som ifrågasatte om Sverige ska ge 1 procent av BNP i bistånd.

”Ni borde kritisera hur biståndet används, inte själva biståndet i sig”, dundrade han.

Grunden för Hans Roslings stora popularitet handlade nog inte främst om åsikterna, utan om rakheten och allmänbildningen.

Han sa som det var, han gjorde sig inte till, han var gärna politiskt kontroversiell. Om Kina gjorde bra saker på klimatområdet, då hade han inget emot att prisa de kommunistiska härskarna i Peking i jämförelse med västvärlden. Om det ur internationell hälsosynpunkt var positivt med manlig omskärelse, då gick han ut och sa det.

Kritikstormar fick blåsa bäst de ville. Här skulle kunskap spridas.

I ett bidrag till Musikhjälpen i vintras berättade Hans Rosling att de 24 miljoner kronor som samlats in räcker till ett års skolgång för 40 000 barn i Afghanistan. Slutsatsen? Biståndsmedel kan göra enorm nytta.

Han pekade på att denna kostnad var ungefär lika stor som att i Sverige ta emot 40 stycken ensamkommande flyktingpojkar från Afghanistan under ett år.

”Ingen hörde vad jag sa”, klagade han efteråt, ”få talar om denna 1 000 gånger skillnad för att åstadkomma humanitär effekt.”

Hans Roslings syfte var inte att stänga ute afghaner från Sverige, utan att tänka mer och större. Bistånd skulle nå fram där det kunde göra skillnad. Flyktingar skulle hjälpas så att de slapp bege sig ut på livsfarliga resor över hav och land.

Det var därför Hans Rosling förespråkade en övergång till ett system med generösa flyktingkvoter – så att de med asylrätt kan ta sig till Sverige på ett tryggt sätt.

Hans Rosling var hyperrationell i en tid full av passioner och versaler. Han var alltid saklig, alltid påläst, alltid optimistisk om möjligheten att med fakta övertyga den som inte redan låtit sig övertygas.

Samtidigt låg hans popularitet inte bara i att han använde sig av fakta. Han lyckades göra statistik populärt med hjälp av känslor.

En sommar på Bjärehalvön såg jag honom stapla backar för att förklara befolkningstillväxten i världen. Plötsligt sparkade han till ett par av backarna för att ta hem en poäng retoriskt. Publiken ryggade till. Det var en godartad variant av Ian och Berts valturné i början av 1990-talet; ett känslomässigt utfall i upplysningens tjänst.

Kunde han använda sin retoriska talang till att sprida kunskap, så skulle han göra det.

Samma sak när hans själv blev frisk från hepatit C och gick med på att berätta om behandlingen i en DN-intervju. Villkoret var dock tydligt: fokusera på sjukdomen och de nya revolutionerande medicinerna, inte på min person.

För ett knappt år sedan ringde Hans Rosling igen. Jag trodde att han ville kritisera en publicering eller tipsa om något intressant. Så var det inte.

Budskapet var i stället djupt personligt. Hans Rosling berättade kort att han drabbats av cancer i bukspottskörteln och bara hade några månader kvar att leva.

Han hade en bestämd önskan: ”Skriv inte om min sjukdom. Jag vill att min familj ska slippa att läsa om detta i tidningen”.

I vintras var signalerna från honom försiktigt positiva. Medicineringen gav bättre effekt än han hade räknat med; mot oddsen.

I veckan kom ett annat besked.

Hans Rosling var en folkbildare i global särklass. Han hade många svenska fans och ännu fler fans internationellt.

Han lämnar världen så som han såg på den: med tillförsikt om vad vi gemensamt kan åstadkomma. Hans Rosling var en sanningssökare i en tid av växande villfarelser. Just han hade rätt att skälla och vara arg.

Peter Wolodarski twitter.com/pwolodarski Chefredaktör “

DN SÖNDAG 12 FEBRUARI 2017

”Nytt institut för global hälsa får stöd från Gates stiftelse”

“ Sveriges arbete för globalt hållbart hälsoarbete bör stärkas. Vi har därför tagit initiativ till ett nytt institut vid Kungl. Vetenskaps-akademien: Swedish Institute for Global Health Transformation, Sight. Bill & Melinda Gates Foundation finansierar institutets start med ett stort anslag, skriver Peter Friberg, Göran K Hansson och Göran Tomson.

Sveriges arbete för globalt hållbart hälsoarbete bör stärkas. Vi som undertecknat denna artikel har därför tagit initiativ till ett nytt institut vid Kungl. Vetenskapsakademien: Swedish Institute for Global Health Transformation, Sight.

Världens största välgörenhetsorganisation, Bill & Melinda Gates Foundation, finansierar institutets start med ett stort anslag så att Sverige ska fortsätta skapa värden för världens globala hälsa.

I en global värld påverkas vi alla av hur människor i resten av världen mår. Hur jorden mår. Oavsett inåtblickande nationalism och protektionism, som på ett illavarslande sätt tilltar i världen, fortsätter globaliseringens effekter att påverka oss alla. Hur människor långt ifrån oss drabbas av kriser, fattigdom och dålig hälsa blir förr eller senare en del av vår verklighet. Epidemier och livsstil som gör oss sjuka tar inga hänsyn till nationsgränser.

Jämlik och god hälsa och utbildning är grundförutsättningar för att minska fattigdom i världen och för att skapa ekonomisk tillväxt, stärka demokrati, rättigheter och jämlikhet. Detta i en tid av ökad

globalisering där världens länder knyts ihop och vi påverkas av varandras livsstil, beslut och värderingar.

Global hälsa definieras av tidningen The Lancet som ett område för studier, forskning och praktik som har som prioritet att förbättra hälsa och uppnå jämlikhet i hälsa för alla människor globalt. Det betonar gränsöverskridande hälsofrågor, det involverar många discipliner inom och utanför hälsovetenskap och främjar tvärvetenskapligt samarbete; och är en syntes av populationsbaserad prevention och vård på individnivå.

Global hälsa borde därför vara en självklar och integrerad del av allt internationellt och utrikespolitiskt arbete. Sverige har länge varit ledande i arbetet kring global hälsa. I samarbete med Världshälsoorganisationen (WHO) och Unicef var Sverige med och bidrog till att forma de globala hälsomål som ingår i FN:s Agenda 2030. Stiftelsen Gapminder och Hans Rosling har upplyst om läget i världen. Svenska forskargrupper har bidragit till avgörande insatser för exempelvis reproduktiv hälsa och rättigheter för kvinnor och barn, malaria och koleravaccinforskning. Sverige har med ReAct – ett av de första internationella expertnätverken kring antibiotikaresistens – gjort stora avtryck internationellt med att sprida kunskap om antibiotikaresistens.

Att med forskning och utbildning som grund stärka kapaciteten att hantera de stora hälsoutmaningarna i låg- och medelinkomstländer har varit, och är, en hjärtefråga för Sverige.

Forskning och kunskapsspridning kring global hälsa är i dag tyvärr fragmentarisk i Sverige. En gemensam plattform för global hälsa skulle ge tydligare resultat och idékraft. Vi måste även stärka kompetensen – speciellt hos unga forskare i Sverige. De behöver få möjligheter att forska, träffas, utbyta idéer och driva gemensamma forskningsprojekt och ta ansvar för att återföra kunskap till samhället. Vår erfarenhet är att det finns ett brinnande intresse hos unga att tillvarata.

Genom att Sight verkar inom ramen för Kungl. Vetenskapsakademien har institutet direkt tillgång till experter från ett flertal olika discipliner. Sights mål är att skapa synergier och möten mellan forsknings- och utbildningsinstitutioner, myndigheter och organisationer, nationellt och internationellt.

Vi som initiativtagare till Sight vill därför bidra med att:

1 Stärka forsknings- och utbildningssamarbetet mellan de svenska universiteten och dessutom internationellt så att Sverige kan göra mer kraftfulla bidrag till evidensbaserad och tvärvetenskaplig kunskap på högsta nivå.

2 Skapa möjlighet till ledarskapsutbildning i global hälsa för unga svenska forskare genom att forskare från olika discipliner, till exempel fredsforskning, rättsvetenskap, humaniora, statsvetenskap, ekonomi, naturvetenskap, medicin och folkhälsa kommer att kunna bli Sight Fellows.

3 Stödja en utveckling av en svensk strategi för global hälsa genom att tillföra evidensbaserad kunskap på högsta nivå.

Den politiska agendan är satt i och med Sveriges initiativ för att stärka ansatserna att genomföra målen i Agenda 2030, tillsättandet av en kommission för jämlik hälsa, vår roll i WHO, OECD och inte minst vår roll i FNs säkerhetsråd. Vi känner ett ansvar att påskynda processen att nå FN:s hållbarhetsmål enligt Agenda 2030.

Om vi lyckas stärka den tvärvetenskapliga kunskapsnivån kring global hälsa i Sverige kan vi spela en större roll globalt och fortsätta arbetet med att stärka kvinnors och barns hälsa i utsatta delar av världen. Det

finns ett stort behov av globalt lärande och faktabaserat kunskapsutbyte oavsett om det handlar om klimathotens hälsopåverkan, migrationens konsekvenser för hälsan, hur man stärker hälsosystem, hiv, hotet om antibiotikaresistens eller den stora ökningen av icke smittsamma livsstilssjukdomar som diabetes, hjärt-kärlsjukdomar och cancer.

De allra fattigaste drabbas hårdast av ojämlik hälsa och är också de som ofta står sist i tur att gynnas av innovationer, tekniska som sociala. Sight vill bidra till en ändring av detta!

Peter Friberg, professor/överläkare vid Sahlgrenska akademin/ Göteborgs universitet och universitetssjukhuset, tidigare ordförande för Svenska Läkaresällskapet. Föreståndare för Sight.
Göran K Hansson, professor i experimentell kardiovaskulär forskning vid Karolinska Institutet, Kungl. Vetenskapsakademiens ständige sekreterare.
Göran Tomson, senior professor i internationell hälso- och sjukvårdsforskning vid Karolinska Institutet och gästprofessor vid Shandong University i Kina. Senior rådgivare vid Sight. “

“Bakgrund. Sight

Institutets syfte är att utifrån ett transformativt tvärvetenskapligt angreppssätt främja svensk forskning och utbildning, och erbjuda vetenskapligt underlag för policyarbete inom området global hälsa.

Kungl. Vetenskapsakademien har till uppgift att främja vetenskaperna och stärka deras inflytande i samhället. Bill & Melinda Gates Foundation är världens största välgörenhetsorganisation räknat i kapitaltillgångar. “

DN SÖNDAG 12 FEBRUARI 2017

“ Guantánamo. Ett fängelse bortom lagen med fångar som torterats och förnedrats.

16 långa år. Guantánamo skapades av George W Bush. Barack Obama försökte stänga det. DN på plats. Nu bestämmer Donald Trump – en president som öppet förespråkar tortyr.

En skäggig långhårig Guantánamofånge står med en fjärrkontroll i handen, tre meter bort. Han är vänd mot oss men hans blick är riktad snett uppåt, mot avdelningens gemensamma tv. Flera gånger trycker han hårt med tummen, tycks byta kanal. Så ropar han till en medfånge: kom och titta!

Snart står de, två män i pösiga fängelsekläder, och ser intensivt på tv:n. Då och då gör någon av dem en gest mot skärmen och kommenterar något.

– Fångarna satt klistrade vid tv:n under presidentinstallationen av Trump häromdagen, -viskar en vakt intill mig.

Vi är en liten grupp journalister som betraktar fångarna när de rör sig därinne, i en gemensam avdelning. Någon ligger i en soffa och läser. En annan kliar sig på magen. En tredje sveper en sjal runt huvudet.

De har ingen aning om att vi står där och glor på dem. Vi ser dem genom spegelglas, men de kan inte se oss. Någon i journalistgruppen viskar:

– Kolla den där killen, han går mot köket, ska han äta?

– Nej, han har en tom matlåda i handen, han ska nog bara diska.

– Och där kommer en till. Nu pratar de med varandra!

Vi trängs med kameraobjektiv, diktafoner och anteckningsblock. Stöter in i varandra när vi försöker komma nära rutan för att få bättre bilder.

– Förlåt.

– Om jag bara kan få… Vi kan turas om att stå här framme och fota.

Fotograferna har det svårt. De vet att alla -bilder där fångarnas ansikten syns kommer att raderas av militären.

Män i ljusbruna, löst sittande fångdräkter kommer och går. Nästan alla har hissat upp byxorna så att de slutar mitt på vaderna. Jag känner igen byxlängden och stilen från svenska salafister, djupt konservativa sunnimuslimer som i varje detalj strävar efter att leva som profeten Muhammed gjorde på 600-talet.

På fötterna har många badtofflor. Borta är de orange fångdräkterna som många associerar med Guantánamo, de overaller som terrorgruppen IS nu kopierat och tvingar sina fångar att klä på sig innan de blir halshuggna framför kameran.

Snart är det gemensam kvällsbön. Kamerorna rasslar när männen på rad böjer huvudena i riktning mot Mecka. Vakterna uppmanar oss att viska, och att absolut inte råka komma emot glaset så att ljud uppstår.

– Då undviker vi att skapa oro bland dem. Och så respekterar vi deras integritet.

Guantánamo ”ska inte bli ett zoo” där fångarna görs till ”ett spektakel”, fick vi höra från ett befäl. Men ett zoo är exakt vad detta känns som, när männen vankar runt bara ett par meter framför oss, fullständigt ovetande om att de är betraktade.

När fångarna reser sig från bönemattorna tycker jag att ett av de skäggiga ansiktena ser bekant ut. Kan det vara fånge nummer 063, den 38-årige saudiern Mohammed al-Qahtani? Han har suttit inspärrad här i snart 15 år nu, utan -rättegång.

Jag skulle vilja fråga Mohammed al-Qahtani om hundarna som förhörsledarna hetsade mot honom, om skendränkningen, om kvinnounderkläderna han tvingades bära – en behå på överkroppen och en stringtrosa på huvudet. Hur var det för al-Qahtani att kedjas fast, pumpas full av vätskedropp och sen nekas att gå på toaletten så att han till slut kissade på sig?

Tortyren av Mohammed al-Qahtani är väl-dokumenterad, detaljerna kommer från myndigheternas egen sakliga loggbok. En gång -hällde förhörsledarna vatten på honom och -kylde ned rummet så mycket att hans liv var i fara. Hans puls sjönk till 35 slag per minut och han fick snabbt föras till militärsjukhuset.

De brutala förhören ägde rum här på -Guantánamo år 2002. Metoderna var godkända av Vita huset. Tortyr förbjöds av president -Obama 2009.

Nu, år 2017, undrar både fångar och vakter på Guantánamo: ska tortyren komma tillbaka?

Donald Trump har hunnit vara president i en vecka när fotograf Ola Torkelsson och jag går in på Kittery café, en liten mäss på flottbasen Guantánamo bay, tillsammans med våra militäreskorter. Matsalen ligger alldeles -intill fängelset. Här brukar militärpoliserna som vaktar fångarna äta.

Eftersom presidenten i USA också är landets militära överbefälhavare finns Donald Trumps foto överallt på Guantánamobasen. Han är den nye bossen.

Men just här, på Kittery café, har -militärerna gjort en miss. En brett leende Barack Obama -sitter fortfarande kvar högst upp på tavlan.

Den högst rankade militären som går med oss, kapten John Filostrat, ser inte glad ut när han upptäcker Obama på tavlan. Hans humör -sjunker ytterligare när vi börjar fotografera. Obama, mannen som skämdes för Guantánamo, ska ju inte vara där. För flera dagar sedan borde fotot ha plockats ned och ersatts med bilden av den nya presidenten, han som öppet förespråkar -tortyr och som lovat att fylla Guantánamo med nya fångar, eller som han uttrycker det: ”bad -dudes” (”onda killar”).

Kapten Filostrat, en vanligtvis gladlynt man från Louisiana som gillar revbensspjäll och öl, suckar. Finns det något sätt att hindra Obama-bilden från att komma ut i medierna?

För att alls få komma till Guantánamo tvingas journalister lova att låta militärerna granska våra kameror varje kväll. De raderar alla bilder som visar fångars eller vakters ansikten. När-bilder på fängelselås ryker också.

Men ett foto på en bild av fel president? Kapten Filostrat vet att han skulle göra sig löjlig om han krävde att vi raderade den. Lite senare hör vi -honom tala med sin överordnad, överste -Stephen Gabavics.

– Hey Steve. Vi glömde byta ut tavlan i Kittery. Och de tog bilder av den.

– Okej.

– Vi ska fixa det. Men bilderna kommer att komma ut.

– Okej. Det är som det är.

Nästa dag är Obama utbytt mot en bild av -Donald Trump, med Vita huset i bakgrunden. Den nya presidenten och överbefälhavaren ler inte.

Fånglägret på flottbasen Guantánamo är -president George W Bushs skapelse. Det ansågs vara en viktig del i USA:s krig mot terrorismen,

det krig som intensifierades efter terrorattackerna den 11 september 2001. Sorgen, rädslan och vreden som grep USA efter att tusentals vanliga New York-bor dödats av flyg-kapare från al-Qaida skapade en nationell anda där hårda metoder uppmuntrades.

Guantánamobasen på Kuba var en perfekt plats för att hålla misstänkta terrorister fångna, ansåg Bush och hans ministrar.

Med inrättningar som Starbucks, McDonald's, Subway och Pizza Hut är Guantánamobasen en liten bit av det kapitalistiska USA på det annars kommunistiska Kuba. En lokal radiostation -spelar smäktande countryballader på morgnarna, och varje kväll vid solnedgången trumpetas den amerikanska nationalsången ut i högtalare över hela basen. Men formellt sett är det inte -amerikansk mark.

– Ni måste ha pass om ni ska till "Gitmo", -påminner flygbolagsmannen när vi ska gå ombord på planet i Fort Lauderdale i Florida.

Som många amerikaner använder han smeknamnet "Gitmo", från flottbasens militära -förkortning: GTMO. Flygbolagsmannen tillägger:

– Gitmo är ett annat land.

För George W Bushs terroristjagande regering var det precis poängen. Guantánamo var USA – men ändå inte. Här gällde inte vanliga amerikanska lagar. Man kunde hålla folk inspärrade hur länge som helst.

Totalt fördes 780 människor som USA ansåg vara "fiendekrigare" till Guantánamo. Många av dem tillfångatogs i Afghanistan. Några få var högt uppsatta al-Qaida-ledare, de flesta var fotsoldater på låg nivå. Många var inte alls -terrorister utan råkade bara vara på fel plats vid fel tidpunkt. De såldes till USA:s krigsmakt som gav en "hittelön" på 5 000 dollar till den som -överlämnade en "antiamerikansk terrorist".

Den förste befälhavaren för Guantánamolägret, generalmajor Michael Lehnert, anser att USA borde ha "skiljt getterna från fåren" – separerat terrorister från oskyldiga – redan i Afghanistan.

– Det var bara påhittade anklagelser mot en del av dem, säger Lehnert till tidskriften The New Yorker.

På Guantánamo blev det hårda tag för alla. Och om USA ansåg att tortyr krävdes för att pumpa en fånge på viktig information – då torterade förhörsledaren honom. Fast president Bush och hans stab använde inte ordet tortyr när de beskrev behandlingen av fångarna. Det gick inte, eftersom USA varit ledande när FN-konventionen som förbjuder tortyr togs fram år 1984. I stället talade man om "utökade förhörsmetoder".

För att komma runt tortyrförbudet satte Vita husets jurister år 2002 ihop ett dokument som, när det läckte ut två år senare, skulle bli ökänt under namnet "The torture memo" – Tortyrpromemorian. Vita husets jurister skrev att det fanns många former av plågsam behandling som inte behövde klassas som tortyr, och som därför kunde användas i förhör med terrormisstänkta på Guantánamo och på andra ställen utanför USA:s gränser.

Vad innebar de ”utökade förhörsmetoderna” i praktiken? Guantánamofångarna vet.

Som den 37-årige pakistaniern Majid Khan. I början av sin fångenskap serverades han en lunchmåltid av sina amerikanska förhörsledare. Pasta med sås. Hummus. Nötter och russin.

Men Majid Khan fick inte äta måltiden på -vanligt sätt. Förhörsledarna mixade i stället -maten till en puré. Sedan tvingade de in röran av pasta, nötter och hummus i Majid Khans ändtarm.

Underrättelsetjänsten CIA kallade det ”rektal matning”. Ibland sprutade de även in vatten i ändtarmen på sina fångar. Då hette det ”rektal rehydrering”.

Den förnedrande behandlingen hade inget med näringstillförsel eller vätskebalans att göra. För CIA:s förhörsledare handlade det om något annat: att uppnå total kontroll över sina fångar, och få dem att hamna i ett mentalt tillstånd av ”inlärd hjälplöshet”. Idén om inlärd hjälplöshet blev viktig inom CIA under åren efter 11 september-attacken 2001, och utvecklades av två psykologer. Tanken var att knäcka fångarna, att få dem att känna att ingenting de gjorde kunde påverka deras situation. Då, löd teorin, skulle de berätta vad de visste om eventuella terrorplaner.

– De uttryckte det som att de ville ”rensa -huvudet” på fången, säger Majid Khans juridiska ombud Wells Dixon.

Det som Majid Khan utsattes för av underrättelsetjänsten CIA är en form av våldtäkt, menar Wells Dixon. Han påminner om att våldtäkt inte främst handlar om sex.

– Våldtäkt är ett brott som handlar om våld och om kontroll. Och det var precis vad detta var.

I en rapport som 2014 offentliggjordes av den amerikanska senaten framgår att minst fem -CIA-fångar liksom Majid Khan har utsatts för ”rektal rehydrering” eller ”rektal matning”. Många har placerats i badkar fulla med isvatten och fjättrats vid väggar och golv med kort kedja. I rapporten står att CIA gett ”många fångar -intrycket att de aldrig skulle lämna fängelset -levande”. En förhörsledare sa till en fånge att hans fall aldrig skulle hamna i domstol, eftersom ”vi kan aldrig låta världen veta vad vi gjort med dig”.

Majid Khan erkände 2012 att han som 22-åring var en al-Qaida-kurir som levererade 50 000 dollar inför bombningen av Marriott hotel i Jakarta år 2003, ett dåd som dödade tolv människor.

Den ”rektala matningen” av honom skedde när han mellan 2003 och 2006 var fånge på en av USA:s så kallade ”black sites”, de hemliga fängelser som underrättelsetjänsten upprättat på olika platser i världen för att ostört kunna -förhöra fångar på sätt som inte går ihop med hur en demokratisk stat förväntas agera.

Uppgifterna om tortyren av Majid Khan – -inklusive detaljerna om pasta, hummus och russin – kommer från CIA:s egna noteringar. De var hemligstämplade i många år, men sekretessen har nu delvis hävts.

För sin advokat har Majid Khan berättat om fler tortyrmetoder. Som att han fick hänga -naken från en bjälke i taket under tre dygn. -Vakterna gav honom då ingen mat, endast vatten. Han skendränktes även vid två tillfällen. Med en mörk huva över ansiktet trycktes han ned i ett kar fullt med is och vatten. Förhörsledarna höll hans huvud under vatten tills han trodde att han skulle dö.

Enligt Majid Khan sa männen som förhörde honom saker som: ”Vi ska ta hand om dig, grabben.” ”Vi ska spöa upp dig.” ”Vi ska ta dig till en plats som du inte kan föreställa dig.”

De höll upp en hammare och hotade att slå honom i huvudet med den. Talade om hans syster och hotade att göra henne illa. Enligt Majid Khans advokat hölls han helt isolerad mellan 2003 och 2006. Under i princip hela 2003 var han instängd i totalt, kolsvart mörker.

– Man kan säga mycket om black sites. Men jag tror att det viktigaste att veta är: En black site är som en medeltida fängelsehåla, säger Wells Dixon.

Många Guantánamofångar har förhörts och torterats i black sites i USA-allierade länder som Polen, Thailand och Afghanistan innan de kom till Guantánamo. Särskilt ökänt är Saltgruvan i Afghanistan, där en fånge 2002 dog efter tortyr (se faktaruta nästa uppslag).

Men även på Guantánamobasen har tortyr ägt rum. På George W Bushs tid fanns en black site här på basen, ett specialfängelse för fångar som kunde ha värdefull information om terrorplaner.

CIA-folket kallade Guantánamos black site för Strawberry fields. Enligt New York Times var det en referens till Beatleslåten ”Strawberry fields forever”.

Namnet kom sig av att fångarna skulle hållas där forever – för alltid.

Någon kilometer från fängelset ligger Kittery beach, där militärer och civila brukar bada, grilla och dyka på ledig tid. Det finns korallrev runt basen, och dykningen och snorklingen är fantastisk avkoppling, säger glada militärer i basens interntidning The Wire. Det turkosskimrande vattnet är 26 grader varmt. I flottbasens butiker kan man köpa kepsar och badväskor med texten ”Guantánamo Bay Beach Bum”.

Fångarna får aldrig se en skymt av havet, trots att de lever sina liv bara ett par hundra meter från strandkanten och kan känna den saltmättade luften när de är ute på rastgården. Men murarna är höga, och när fångarna körs till sjukstugan så sker transporterna i speciella bilar med fönsterlösa utrymmen, förklarar en vakt. Fångarna ska inte kunna se omgivningarna och planera någon flykt.

Vid ingången till Kittery café finns ett anslag om att diskriminering inom militären är förbjudet. Det råder nolltolerans för sextrakasserier, mobbning och rasism, påminner ledningen. Den soldat som känner sig diskriminerad kan söka upp en ”equal opportunity manager” vars telefonnummer och mejladress anges på anslaget. Där står också ett motto för Guantánamos antidiskrimineringsarbete, som handlar om att behandla folk med värdighet och respekt: ”Treating people with dignity and respect.”

Att diktaturer struntar i mänskliga rättigheter räknar de flesta med. Men den demokratiska -supermakten USA, vars politiker så ofta säger att de vill ”leda genom att föregå med gott -exempel”?

För den Harvardutbildade juristen Barack Obama var Guantánamo ett juridiskt och moraliskt svart hål.

– Det är dags att visa världen att vi inte är ett land som fraktar i väg fångar mitt i natten, till länder långt borta där de blir torterade. Vi är inte ett land som har fängelser där fångarna aldrig får veta varför de är där eller vad de anklagas för!

Så dundrade Barack Obama på valmötena 2008, under sin första presidentvalkampanj.

Fånglägret och CIA:s black sites gick stick i stäv med Obamas idé om USA som en demokratisk förebild i världen. Hur skulle man få länder som Pakistan och Egypten att sluta tortera sina fångar om USA gjorde det? Obama sa att han -ville tillbaka till ”amerikanska kärnvärderingar”. Och just här, på Guantánamobasen, stod i hans ögon ett viktigt slag om vilket sorts land som USA -skulle vara.

På ett valmöte i Michigan år 2008 förklarade han för publiken det juridiska begreppet habeas corpus – den gripnes rätt att få veta vad man -anklagas för, och rätten att få försvara sig.

– Anledningen till att du har det här skyddet är att vi inte alltid fångar rätt person. Vi kanske tror att vi har fångat Mohammed terroristen, men det är kanske Mohammed taxichauffören. Du kanske tror att det här är Barack bombkastaren, men så är det Barack presidentkandidaten.

Att stå upp för habeas corpus handlar inte om att vara mesig mot terrorister, fortsatte Obama, utan om att det är grundläggande för en rättsstat och fastslaget i den amerikanska konstitutionen.

– Håna inte konstitutionen. Skoja inte med den. Säg inte att det är oamerikanskt att gå efter vad grundlagsfäderna skrev. Det har fungerat ganska bra i över tvåhundra år, sa Obama på valmötet i Michigan.

Så fort han svurits in som president så skred han till verket.

Fotograf Ola Torkelsson och jag var på Guantánamobasen just under de där dramatiska dagarna i januari 2009, då presidentskiftet skedde och Obamas order om att stänga lägret kom. Vi såg tv-sändningen från installationen i en stor matsal full av militärer. Några afroamerikanska soldater grät öppet av glädje. De pratade om det historiska ögonblicket, att landet där svarta människoren gång var slavarhade nu fått en afroamerikansk man som högste ledare.

Men i matsalen hördes även oroliga röster. Skulle Obama bara släppa ut fångarna på Guantánamo? De var ju farliga terrorister, ”the worst of the worst” som förre försvarsministern Donald Rumsfeld en gång hade kallat dem.

På sin första arbetsdag skrev president Obama under två dekret:

1. En order om att fängelset på Guantánamo skulle stängas inom ett år.

2. Ett uttryckligt förbud mot tortyr och en -order till CIA att stänga alla sina black sites runt om i världen.

Tre månader senare meddelade CIA-chefen Leon Panetta att CIA ”inte längre drev några fängelser eller black sites”. Panetta förbjöd CIA-anställda och underentreprenörer att använda andra förhörsmetoder än dem som återfinns i militärens officiella regler, listade i ”Army field manual”, arméns fälthandbok.

Men Guantánamo var en svårare nöt. Obama hade underskattat svårigheterna med att stänga fängelset – inte minst det politiska motståndet, som blev allt hårdare under hans första år i Vita huset.

När han tillträdde hade allt verkat enklare. Även hans republikanska motståndare i presidentvalet 2008, John McCain, ville stänga fängelset. Till och med George W Bush talade om det mot slutet av sin presidenttid. Han hade då släppt över femhundra fångar från -Guantánamo, bland dem örebroaren Mehdi Ghezali.

Obamas plan var att fortsätta att släppa de fångar som inte ansågs utgöra något hot mot USA till andra länder, och föra resten till USA. De som begått brott kunde åtalas i vanliga domstolar och låsas in i högsäkerhetsfängelser på fastlandet, menade han.

Planen fick skrotas 2011, när en majoritet i representanthuset röstade igenom ett förbud mot att flytta Guantánamofångar till amerikansk mark. Då var Obamas misslyckande i praktiken ett faktum. Mäktiga, rika USA kanske kunde övertala och betala länder som Montenegro, Uruguay och Kap Verde-öarna att ta emot enstaka fångar som inte bedömdes som farliga – men vad skulle Obama göra med de al-Qaida-ledare och andra terrorister som faktiskt också finns här?

I ett tal 2013 vädjade Barack Obama än en gång till sina politiska motståndare om att försöka hitta en lösning för att stänga lägret.

– Tänk er en framtid – om tio år, eller om tjugo år – när USA fortfarande håller människor som inte har blivit anklagade för något brott på en bit mark som inte är en del av vårt land. Är vi ett land som gör så?

Fyra år senare tycks svaret på Obamas fråga vara: ”Ja, USA är ett land som gör så.” Visserligen frigav presidenten 201 fångar under sina åtta år (de fyra sista släpptes bara några timmar innan Trump svors in som president, och flögs till Förenade Arabemiraten och Saudiarabien). Men 41 människor är fortfarande inspärrade här. De flesta har inte anklagats för något brott. De kommer att åldras och bli gamla i fångenskap på Guantánamo.

Den äldste fången, den pakistanske affärsmannen Saifullah Paracha, fyller 70 i år.

Han har suttit här i fjorton år och är en av -Guantánamos så kallade ”forever prisoners” – en ”för evigt-fånge”. Han är inte anklagad för något brott – men anses samtidigt vara för farlig för att släppas ut. Han har träffat Usama bin Ladin och USA tror att han kan ha tvättat pengar åt al-Qaida. Men bevisen är svaga och fallet bedöms inte kunna drivas i den militärdomstol som -etablerats på flottbasen.

Saifullah Paracha har haft hjärtproblem och opererades 2006 av Guantánamos läkarlag.

Nu, när Vita huset inte längre vill stänga Guantánamo, talar fängelsechefen om att anpassa fängelset för åldringar. Montera fast stödhandtag. Bredda dörrarna till cellerna, så att rullstolar kan rullas in.

”Jag måste ha tilltro till att blivande president Trump är en förnuftig person som kommer att göra de rätta sakerna.”

Så sa fängelsechefen på Guantánamo, konter-amiral Peter J Clarke, när han mötte fängelsevakter och annan militär personal några dagar efter Donald Trumps valseger.

Konteramiralen, en smal vältränad man i 45-årsåldern med bakgrund som under-vattensofficer, hade samlat sina underställda på Lyceum, en av flottbasens två utomhusbiografer. På kvällarna flockas basens militärer och civilanställda här för att se gratis film under stjärnorna.

Nu gassade solen, och militärerna svettades under sina skärmmössor. En del av dem var tonåringar – det är ofta mycket unga soldater som beordras till Guantánamo. När det blev dags för frågor räckte en av de äldre, en man i 40-årsåldern i kamouflageuniform, upp handen. Han hade hört Donald Trumps uttalanden om -Guantánamofängelset och ”bad dudes”, onda killar:

– Vi ska fylla det med en del onda killar, tro mig. Vi ska fylla det.

Frågeställaren hade även noterat Trumps vallöften om att som president återinföra skendränkning och ”jäkligt mycket värre” -metoder. Och även om tortyr inte fungerar för att få bra underrättelseinformation så ”förtjänar de det ändå”, enligt Trump, ”för vad de gör mot oss”.

Nu undrade frågeställaren: Hur skulle det egentligen bli på Guantánamo under president Trump?

– I kampanjen talade han inte bara om att utöka Guantánamo, utan också om hur vi behandlar våra interner. Jag är nyfiken på att få höra dina kommentarer om det.

Konteramiralen tog frågan på allvar. Det tycktes som om han själv reagerat negativt på Trumps tal om tortyr.

– Vallöften och kampanjuttalanden är vad de är. Förhoppningsvis genomförs de bra idéerna medan de dåliga … förhoppningsvis kommer de att försvinna längs vägen, sa Clarke.

De unga militärerna tittade på sin befälhavare, som med mikrofon i hand vankade av och an framför den vita bioskärmen. Trump är -förhoppningsvis en ”förnuftig person”, sa han.

– Men det hänger inte bara på presidenten.

Clarke påminde sina soldater om USA:s konstitution, och att presidenten inte har oinskränkt makt. Konstitutionen slår fast

maktdelningen mellan republikens tre grenar: presidentmakten, den lagstiftande makten och domstolarna.

– Alla tre grenar har något att säga till om hur vi sköter våra plikter här.

Underförstått: om president Trump vill -tortera fångar skulle han stöta på motstånd i kongressen och i rättsväsendet.

– Dessutom är vi som militärer skyldiga att behandla krigsfångar och interner humant och säkert. Så jag förväntar mig att en del av den där retoriken ska klinga av.

Amiral Clarke såg på sina mannar. Kanske hade han inte varit tydlig nog? Han fortsatte tala om ansvaret för uniformerad personal att följa ”lagliga order”.

– Och att tortera någon skulle inte vara en laglig order, okej? Så om det är det vi talar om, så kommer det förhoppningsvis aldrig att hända. Men bra fråga. Tack.

Ett par månader senare återupprepar president Donald Trump i en tv-intervju det han sagt flera gånger i sin kampanj: tortyr fungerar. Den nye presidenten nämner Islamiska statens grymma avrättningar och säger att man ”måste bekämpa eld med eld”:

– Så sent som för 24 timmar sedan talade jag med folk på högsta nivå inom underrättelsetjänsten. Och jag frågade: ”Fungerar det? Fungerar tortyr?” Och svaret var: ”Ja, absolut”, säger Trump.

Vem ”på högsta nivå inom underrättelse-tjänsten” är det som Trump talat med?

Kort efter tv-intervjun meddelar presidenten att han utsett en ny vicedirektör för CIA: Gina Haspel, en rutinerad underrättelseofficer. -Mellan 2003 och 2005 var hon chef för Cat’s eye, ett hemligt CIA-fängelse i Thailand. Enligt flera källor till nyhetsbyrån Reuters var Gina Haspel med och förstörde videoband med -inspelningar som visade skendränkningar av fångar.

Tidskriften The New Yorker uppger att Gina Haspel personligen var med när en misstänkt al-Qaida-man, palestiniern Abu Zubaydah, i Thailand torterades så svårt att hans förhörsledare vid ett tillfälle trodde att han dött. Enligt CIA:s egen dokumentation skendränktes Abu Zubaidah vid 83 tillfällen. I CIA:s anteckningar står att Abu Zubaidah en gång under vattnet blev ”helt okontaktbar, medan bubblor steg från hans öppna mun”.

Abu Zubaidah är i dag en av fångarna på -Guantánamo. Han är en ”för alltid-fånge” Han sitter fängslad, år efter år. Hans fall bedöms inte kunna drivas vidare. Militärdomstolen på -Guantánamo är notoriskt långsam, och åklagarna som försökt åtala några av fångarna har stött på problem. Hur gör man med erkännanden som kommit till under tortyr? Domstolen kan inte godkänna dem som bevis.

Ta fallet med fånge nummer 063, Mohammed al-Qahtani, den 38-årige saudiern som jag tyckte mig se inne i fängelset när vi stod bakom spegelglaset. Han kallas ibland för ”den tjugonde flygkaparen”, eftersom han tros ha ingått i al-Qaidas ursprungliga terrorplan för den 11 september 2001. När han försökte ta sig in i USA via Florida i

augusti 2001 stoppades han av en misstänksam gränspolis. Några månader senare tillfångatogs han i Tora Bora-bergen i Afghanistan och fördes till Guantánamo.

För åtta år sedan beslöt domaren Susan Crawford att lägga ned ett åtal mot Mohammed -al-Qahtani. Susan Crawford, en konservativ -republikan, hade utsetts av Bushregeringen för att se vilka Guantánamoärenden som skulle -kunna drivas vidare i domstol. Mohammed -al-Qahtani hade i förhör erkänt att han tillhörde al-Qaida, så saken borde vara klar. Men när -domaren insåg under vilka omständigheter erkännandet hade kommit hissade hon röd flagg.

– Vi torterade al-Qahtani, sa domare Crawford till Washington Post.

Fotograf Ola Torkelsson och jag skulle vilja träffa Majid Khan, Abu Zubaydah och Mohammed al-Qahtani och fråga om det som USA utsatt dem för. Vi skulle även vilja höra om deras eventuella -karriärer som islamistiska terrorister.

Men vår ansökan om att intervjua fångar -avslås omedelbart av högste fängelsechefen, konteramiral Peter J Clarke.

– Det får ni inte.

Vi träffar fängelsechefen i ett propert sammanträdesrum med tjock djupblå heltäckningsmatta. Ingen journalist tillåts träffa fångar på Guantánamo, förklarar Clarke. Han hänvisar till Genèvekonventionen och vad det står om -behandling av krigsfångar där: de ska inte -behöva ”bli föremål för allmänhetens nyfikenhet”.

Vi är beredda på svaret, vet att det funkar så här på Guantánamo. Militären säger nej till all kontakt med fångar, och brukar motivera det med att det är för fångarnas egen skull.

– De ska inte göras till ett spektakel, de har rätt till sin integritet, sa en kapten när vi var här sommaren 2013.

Men när konteramiralen nu drar upp Genèvekonventionen (som även förbjuder tortyr) har vi något att kontra med. Via advokater har vi i förväg utverkat flera fångars tillstånd att intervjua dem. Vi har papper på att de vill träffa DN.

Det spelar ingen roll, menar amiral Peter J Clarke. Fast nu hänvisar han inte längre till -Genèvekonventionen utan till ”militär policy”.

– Det är försvarsdepartementets policy att journalister inte ska få träffa interner.

Militärerna är väldigt måna om att inte låta någon fånge få syn på oss eller ens höra oss. Då skulle fången via oss kunna föra ut budskap, och det är förbjudet. Ändå var det just vad som hände sommaren 2013.

Vi vallades då runt i fängelset när några fångar i sina celler hörde rasslet av kameror utanför. De började ropa på arabiska. Jag fångade ropen med min diktafon och såg till att översätta dem hemma i Sverige.

– Vi vill att ni ska veta sanningen. Det amerikanerna säger är inte sanningen. De förnedrar oss och de fråntar oss vår värdighet. De förbjuder människor att besöka oss, ropade en man.

En annan fånge mumlade:

– Må Gud förbanna den som förtrycker andra.

2013 blev befälen på Guantánamo irriterade när vi frågade om tortyren som ägt rum här. Det var längesen, sa de. Men med president Trump har diskussionen om tortyr blivit konkret på ett nytt sätt, och fängelsechefen Clarke är medveten om det.

Även om hel del militärer röstade på Trump är han en starkt polariserande politiker även på Guantánamo. Under våra dagar på basen möter vi flera öppet skeptiska.

– Jag funderar på att sluta i militären nu. Jag vill inte jobba för den där clownen, muttrar en ung kvinna i kamouflageuniform en kväll, -medan hon äter kyckling utanför en karibisk grill som drivs av jamaicanska gästarbetare på basen.

Fängelsechefen Peter J Clarke säger att han efter valet påminde sina underställda om militärens roll.

– Den som blir vald till president blir vår överbefälhavare. Och vårt ansvar är att utföra våra plikter och att stödja överbefälhavaren. Oavsett vem det är, och oavsett vem du röstade på.

Donald Trump blickar från konferensrummets vägg ned på fängelsechefen. Här inne har militärerna kommit ihåg att byta ut Obamabilden. Trumpfotot sitter högst upp en maffig brunbetsad trätavla med rubriken ”CHAIN OF COMMAND” (”Befälskedjan”). En bild på fängelsechefen Clarke finns också på tavlan, strax under Trump.

Bredvid presidentens bild finns försvarsministern, general James Mattis, vilket är hoppfullt för Clarke och andra som ogillar tortyr. Försvarsministern, som krigat i Irak och i Afghanistan, håller inte med Donald Trump om att tortyr fungerar när man vill ha underrättelseinformation från en krigsfånge.

– Ge mig ett paket cigarretter och ett par öl så får jag ut mer än vad jag får av tortyr, ska Mattis ha sagt till Donald Trump.

Trump sa sig vara ”imponerad” av det svaret, även om det inte fick honom att ändra sig – själv tror han fortfarande på tortyr. Däremot tänker han, tills vidare, låta försvarsministern få sista ordet i tortyrfrågan. Men policyn kan komma att ändras om Trump uppfattar att ”det amerikanska folket” vill se tortyr, har han sagt.

En mindre problematisk order för fängelse-chefen vore om Trump uppfyller sitt vallöfte om att skicka hit fler fångar. Clarke har 1 650 anställda till sitt förfogande och driver antagligen världens dyraste fängelse. I år beräknas kostnaden bli svindlande 100 miljoner kronor per fånge.

– Vi är redo att utöka kapaciteten, om ordern kommer. Ganska snabbt kan vi skaka fram 200 cellplatser, säger Peter Clarke.

I torsdags publicerade New York Times en läckt kopia av president Trumps plan för -Guantánamofängelset, där det framgår att han tänker sig att fängsla IS-terrorister på den kubanska flottbasen.

De nya fångarna kommer i så fall att hysas in i de modernaste fängelsebyggnaderna, Camp five och Camp six, som invigdes 2004 och 2006. När vi lotsas genom fängelsekorridorerna är doften av rengöringsmedel lika från som jag minns den från tidigare besök. Men fängelset är numera ödsligt. Camp five används inte alls längre, de hundra cellerna är alla ekande tomma.

Stora bruna fläckar i taket skvallrar om den giftiga atmosfär som en gång rådde här. Fläckarna är rester av exkrement och urin som en del fångar samlade ihop i sina celler för att kasta mot vakterna. ”Splashes” kallar vakterna attackerna. Nu inträffar inga splashes, får vi veta, de 41 fångarna som är kvar klassas alla som ”mycket fogliga”.

I flera av de tomma cellerna finns klotter på arabiska. Det är samma text överallt: ”Abulsamet”. Det betyder ”den som inte pratar”. Smeknamnet är en sorts hederstitel för att beskriva någon som inte ”golar” (berättar saker för förhörsledare eller vakter).

Även Camp six är nästan tomt, här finns bara 26 fångar. De resterande 15 fångarna hålls i det hemliga Camp seven, som inga journalister får tillträde till. Vi får inte ens får veta var på basen det ligger.

Fångarna är indelade i fyra grupper som delar varsin avdelning. Alla fångar är muslimer, och indelningen är gjord efter hur pass strängt fångarna tolkar religionen.

– I den mest strikta avdelningen anser fångarna att det är mot religionens bud att ens se på tv, förklarar en av våra eskorter.

Där bor bara två fångar nu. De lever som -eremiter och vill inte ha kontakt med omvärlden. Enligt vakterna vill de inte ens träffa representanter för Röda korset som ibland kommer hit.

I den minst konservativa avdelningen bor nio fångar. Det är dem vi får fota genom spegel-glaset. Tv:n står ständigt på, fångarna gillar -särskilt nyhetssändningar. De kan beställa böcker, filmer och tv-spel från fängelsets bibliotek.

Fifas fotbollsspel är populärt, berättar en -bibliotekarie, samt populärvetenskapliga tidskrifter som National Geographic. På ett bord för återlämnade böcker ligger ett exemplar av ”Klockan klämtar för dig”, Ernest Hemingways roman från 1940, i arabisk översättning.

Romanen handlar om Robert Jordan, en amerikansk universitetslärare som är gerillasoldat i spanska inbördeskriget på 1930-talet. Av en sovjetisk general får Jordan i uppdrag att spränga en bro. Han blir förälskad i Maria, och hans pliktkänsla inför det farliga uppdraget krockar med hans nyfunna livslust. Ändå spränger han till slut bron, och såras svårt. Berättelsen slutar när -Robert Jordan ligger döende och planerar en sista attack mot Francos fascister.

Bibliotekarien berättar om det senaste dvd-önskemålet från en fånge: tv-serien ”Desperate housewives”, säsong fyra.

– Jag tror att han har sett de andra tre.

Bibliotekarien träffar aldrig fångarna, hon plockar bara fram det som de prickat för på listor. Hon tillägger att de kan låna egna dvd-apparater med skärmar, och se i sina celler.

– De behöver inte berätta för de andra fångarna vilka filmer de beställer.

Fångarna är bara inlåsta i sina celler två timmar per dygn. Resten av tiden får de gå fritt i den -gemensamma avdelningen, som även inkluderar en liten rastgård utomhus. Därute finns en träningscykel och en roddmaskin, och några kryddväxter som fångarna tillåtits att odla.

En vakt i dunklet intill mig rullar fram en vagn med stora plastlådor. Lunchdags. Vakten sätter på sig ett genomskinligt plastvisir för ansiktet, en så kallad ”splashguard”. Det var länge sedan någon fånge kastade avföring och urin, men vakterna tar inga risker. När fångarna samlas kring maten blir det plötsligt extra tydligt hur en del av dem börjar åldras. En gång var de unga krigare. Nu ser vi flintskallar, gråa hår och ett vitt skägg.

Fängelseläkaren upplyser om att det vanligaste läkemedlet bland fångarna numera är -förstoppningsmedicin.

– De är medelålders män som inte rör sig särskilt mycket. Då blir det så.

För Miami Herald berättar flera advokater att deras klienter på Guantánamo är oroliga över planerna på att IS-terrorister ska komma hit. De vill absolut inte blandas med IS-anhängare, som de ser som ”väldigt barbariska”.

Även fängelseledningen är inne på att hålla isär eventuella nya IS-fångar från de gamla fångarna, varav en del tillhört al-Qaida. Annars kan det bli bråk, säger flera befäl till oss.

Sista kvällen på Guantánamo går vi på bio. Vi åker till Lyceum, biografen där fängelse-chefen sa till sina mannar att han hoppades att slippa få en order om tortyr av fångarna.

Det är en ljuvlig tropisk kväll. Solen har just försvunnit bortom palmerna, fler och fler stjärnor tänds och en smal månskära syns i väster. En bris håller myggorna borta och det doftar av smörade popcorn. Marinkårssoldater, militärpoliser, flottister och civilister anländer i bilar och slår sig ned i de bekväma fåtöljerna framför ”bioduken” av vitmålad plåt.

I högtalarna hälsar mannen som sköter biografen alla hjärtligt välkomna, på bruten engelska. Som många andra som sköter städning, matlagning och annan service på Guantánamo är han från Filippinerna.

Sedan är det dags för nationalsången. Varje biovisning på Guantánamo inleds med ”The star-spangled banner”. När de första tonerna hörs skyndar sig alla i publiken att resa sig upp. Några står i givakt. Medan den pampiga musiken ljuder visas en patriotisk film med militärer i olika situationer: marinkårssoldater som springer i grupp, en pansarkryssare som stävar fram över ett blygrått hav, en helikopter som sänker sig över ett ökenlandskap.

Kanske i Jemen?

I sina mobiler har flottisterna på Guantánamo nyss fått nyheten om att deras kollegor i flottans elitstyrka Seal team 6 några timmar tidigare genomförde en överraskningsattack i Jemen, på president Trumps order. Enligt Pentagon dödades fjorton al-Qaida-krigare under en timslång strid. Även en amerikansk soldat dödades, och flera skadades.

Snart kommer det fram att de amerikanska trupperna även tycks ha skjutit ihjäl flera kvinnor och barn. Lokala källor i Jemen talar om -totalt sextio dödsoffer. En av de döda ska vara den åttaåriga flickan Noura al-Awlaki – dotter till en av världens mest kända terroristledare, -Anwar al-Awlaki.

Anwar al-Awlaki föddes 1971 i New Mexico i USA och var i unga år imam och föreläsare i Kalifornien. På 2000-talet flyttade han till Jemen och blev en av al-Qaidas viktigaste ideologer, med före-läsningar som uppmanade muslimer till -heligt krig mot västvärlden.

USA dödade Anwar al-Awlaki i Jemen 2011 i en drönarattack, beordrad av president Obama. Det minskade inte al-Awlakis ikonstatus bland unga, västerländska jihadister. Med sitt täta svarta skägg och sina medryckande föreläsningar var – och är – den bildsköne al-Awlaki närmast en rockstjärna bland unga våldsförespråkande islamister.

– Vi möter er med män som älskar döden, såsom ni älskar livet. Det är därför vi är övertygade om att vi inte kommer att förlora den här striden, säger al-Awlaki i ett ljudklipp.

al-Awlaki har särskilt pekat ut den svenske konstnären Lars Vilks som en person som bör mördas. Flera av de svenska terrorister som försökt döda Vilks har inspirerats av honom.

Nu sprids bilden av den lilla flickan Noura -al-Awlaki, med rosett i håret och röd tyllkjol, som en löpeld i arabvärlden. Precis som Guantánamofängelset väcker den dödade Noura vrede och blir ett utmärkt rekryteringsverktyg för -islamistiska terrorgrupper. Ett Trumpcitat från december 2015 i Fox News passar perfekt för -terrorgruppernas rekryterare:

– När vi får tag på terroristerna måste vi döda deras familjer. Om de säger att de inte bryr sig om sina liv, då måste vi döda deras familjer, sa Trump då.

För militärerna som samlats på Guantánamos utomhusbio är nyheten om attacken i Jemen en påminnelse om att USA officiellt befinner sig i krig – men inte i krig mot någon annan stat. -Kriget förs mot den islamistiska terrorismen, mot grupper som al-Qaida, IS och al-Shabaab, och det började långt före den 11 september 2001.

Det är just detta krig mot terrorismen som den amerikanska regeringen använder som skäl för att motivera inlåsningen av människor på Guantánamo, år efter år, utan att de är dömda för något.

Det gjorde man under både Bush, Obama och Trump.

Och även under Barack Obamas presidentskap dödade USA oskyldiga barn. 2011 dog Noura al-Awlakis 16-årige storebror Abdurahman i

Jemen efter en drönarattack, två veckor efter att Anwar al-Awlaki dödats. Abdurahman var amerikansk medborgare. Hans död var ett misstag – inget tyder på att pojken var inblandad i terrorverksamhet. Med en häpnadsväckande vriden logik försvarade Obamas pressekreterare Robert Gibbs ändå attacken. Han sa att pojken ”borde ha haft en mer ansvarsfull far”.

När nationalsångens sista toner klingat ut springer några i publiken till kiosken, som förutom läsk, godis och popcorn säljer varmkorv, majschips med smält ost och glass med kakdegsbitar i. På skärmen visas en trailer för den kommande storfilmen ”Transformers”: speakerrösten mässar ödesmättat om ett krig ”mellan maskiner och människor”.

Till slut blir det dags för kvällens huvudfilm. Kameran panorerar över en motorväg i Los Angeles där rader av bilar fastnat i kö. Plötsligt kliver förarna ur bilarna och börjar sjunga och dansa.

På bioskärmen uppenbarar sig filmens titel, med gula blockbokstäver:

”LA LA LAND”.

Niklas Orrenius niklas.orrenius@dn.se “

“ **Fakta. Guantánamobasen och Kuba**

Sedan 1903 har USA arrenderat den södra delen av Guantánamobukten på Kuba, med tillhörande milslånga landremsor på båda sidor om havsviken.

Kuba anser att ärkefienden USA olagligt ockuperar marken, och för många latinamerikaner är basen en symbol för amerikansk imperialism.

När Fidel Castro kom till makten efter revolutionen 1959 krävde han att amerikanerna skulle lämna Guantánamo. Men USA:s militär stannade – och fortsatte att skicka årliga hyrescheckar på 4 085 dollar. När någon i Castros regering ett år löste ut en av checkerna tog USA det som bevis för att hyresavtalet fortsatte att gälla.

Gränsen mot Kuba är 28 km lång och full av vakttorn. På 60-talet ströp Kuba tillförseln av el och vatten. USA byggde en avsaltningsanläggning och elgeneratorer för att man skulle klara sig ändå. Mat och andra förnödenheter flygs hit från det amerikanska fastlandet.

Fakta. Black sites och Gul Rahmans död

Black sites kallades de hemliga fängelser runt om i världen, bland annat i Afghanistan, Thailand, Polen och Rumänien, där underrättelsetjänsten CIA i åratal förhörde och torterade fångar, med godkännande från högsta ort. År 2009 förbjöds de hemliga fängelserna och tortyr av president Barack Obama.

Det mest ökända CIA-fängelset, Saltgruvan, låg norr om Kabul, - Afghanistan.

2002 avled fången Gul Rahman i Saltgruvan, efter en månads tortyr. Gul Rahman hade då blivit slagen av sina förhörsledare, tvingats vara

vaken i flera dygn i sträck, hållits i totalt mörker samt spolats med iskallt vatten.

Gul Rahman dog efter att han, helt naken på underkroppen, fjättrats i sin cell under en eftermiddag och en natt. Utomhustemperaturen var strax under noll grader, och cellerna var inte mycket varmare. Vakten som tittade till honom uppgav efteråt att hans kropp darrade, men sa också att det inte var konstigt eftersom alla fångar i det iskalla fängelset darrade. I obduktionsrapporten anges dödsorsaken som ”hypotermi” (nedkylning). Ingen har ställts till svars för Gul Rahmans död.

Källa: Amerikanska senatens ”tortyrrapport”- från 2014 (”Senate select committees study of the central intelligence agency’s detention and interrogation program”)

Fakta. Tortyr
Källa: FN:s konvention mot tortyr, Amnesty International

Enligt FN definieras tortyr så här:

”Varje handling genom vilken allvarlig smärta eller svårt lidande, fysiskt eller psykiskt, medvetet tillfogas någon antingen för sådana syften som att erhålla information eller en bekännelse av honom eller en tredje person (…) ”

Enligt människorättsorganisationen Amnesty international -praktiserar runt 75 procent av världens regeringar tortyr.

Miami Herald, Amnesty International, CIA, Pentagon

41 fängslade på Guantánamo

Totalt har 780 människor hållits fängslade på Guantánamo sedan fånglägret öppnade 2002. När Barack Obama tog över 2009 var 242 fångar kvar. Obamas plan var att släppa några och föra över resten till USA, och få in dem i det vanliga rättssystemet. När kongressen sa nej till det så satsade han på att försöka reducera antalet till ”ett absolut minimum”.

Av de 41 fångar som är kvar är nästan alla misstänkta al-Qaida-män på olika nivåer.

Fem fångar bedömdes kunna släppas under Obamas styre – men det hann inte ske. Nu har Trump stoppat alla frisläppandeprocesser. 31 av fångarna har aldrig anklagats för något brott. 26 av dem anses ändå vara för farliga för att släppas.

Tio fångar finns inom militärdomstolssystemet på Guantánamo. Fem av dem är misstänkta för del i 11 september-attackerna, och militäråklagaren yrkar på dödsstraff. Men domar väntas först på 2020-talet.

Fången är en så kallad ”forever prisoner” – han anses för farlig för att släppas, men tillräckliga bevis saknas för att åtala honom i militärdomstolen.

Abu Zubaydah

Palestinier. 45 år. Misstänkt al-Qaida-man. Torterades så svårt i ett hemligt CIA-fängelse att förhörsledaren trodde att han dött. Förlorade ett öga i CIA-fångenskap.

Mohammed al-Qahtani

Saudier. 38 år. Erkände al-Qaida-inblandning efter tortyr där hans liv var i fara. Fängslad i över 16 år utan brottsanklagelse.

Majid Khan

Pakistanier. 36 år. Uppväxt i USA. Medgett att han var al-Qaida-kurir. Numera ett vittne mot andra al-Qaida-män. Svårt torterad under sin tid i hemligt CIA-fängelse.

Uthman Abdul Rahim -Mohammed Uthman

Jemenit. 37 år. Misstänks ha varit livvakt åt Usama bin Ladin. Fängslad i över 16 år utan brottsanklagelse.

Ridah bin Saleh al-Yazidi

Tunisier. 51 år. Bedömdes redan i januari 2010 kunna släppas. Obama misslyckades med att hitta ett land som ville ta emot honom. Varit fånge i över 16 år.

Moath al-Alwi

Jemenit. 40 år. Misstänkt al-Qaida-medlem. Fängslad i över 16 år utan brottsanklagelse.

Ali Hamza al-Bahlul

Jemenit. 47 år. Filmare och propagandamakare för al-Qaida. Dömdes 2008 till livstids fängelse av en militärdomstol på Guantánamo. Fallet ej slutgiltigt avgjort.

Khalid Ahmad Qasim

Jemenit. 39 år. Misstänkt -al-Qaida-man. Tidigare aggressiv mot vakter. Har på sistone lugnat sig och börjat måla tavlor. Fängslad i över 16 år utan brottsanklagelse.

Abdul Razak Ali

Algerier. 46 år. Var en gång talesperson för talibanerna och minister i den afghanska talibanregeringen. Fängslad i över 15 år utan brottsanklagelse.

Suhail al-Sharabi

Jemenit. 40 år. Misstänkt -a-l-Qaida-man. Fängslad i över 16 år utan att anklagas för brott.

Ghassan al-Sharbi

Saudier. 41 år. Misstänkt al-Qaida-man. Fängslad i över 15 år utan att anklagas för brott.

Abdul Latif Nasir

Marockan. 51 år. Fick 2016 klartecken att släppas, Obama förberedde transfern till Marocko – men byråkratin gick för långsamt. När Trump tog över stoppades transfern. Fängslad i över 16 år.

Muyin Adin al-Sattar

Pakistansk-burmes. 42 år. Bedömdes redan i januari 2010 kunna släppas. Obama misslyckades med att hitta ett land som ville ta emot honom. Varit fånge i över 16 år.

Sufiyan Barhoumi

Algerier. 43 år. Skötsam fånge som nyligen skulle släppas. Allt var klart för hans transfer till Alger – men Obamas försvarsminister Ash Carter sa i sista stund nej. Fängslad i över 15 år.

Ismael Ali Faraj al-Bakush

Libyer. 48 år. Tidigare talibankrigare i Afghanistan. Gripen av pakistanska polisen, överförd till Guantánamo i juli 2002.

Ahmed al-Darbi

Saudier. 41 år. Erkände 2014 delansvar i attentatet mot en fransk oljetanker 2002, som dödade en person. Strafftid ej satt av militärdomstolen. Hoppas få avtjäna -straffet i Saudiarabien.

Hani Abdullah/Said Nashir

Jemenit. 47 år. Har använt två olika namn. Misstänkt al-Qaida-man. Har under fängelsetiden velat se filmklipp från al-Qaida-attacker. Fängslad i över 15 år.

Tawfiq al-Bihani

Jemenit. 44 år. Torterad av CIA i Saltgruvan innan han fördes hit 2003. 2010 bedömdes han kunna släppas till sitt hemland Jemen "förutsatt att säkerhetsläget där förbättras".

Omar Rammah

Jemenit. 41 år. Gripen i Georgien 2001, överförd till Guantánamo 2003. Troligen fängslad i det ökända CIA-fängelset Saltgruvan i Afghanistan före det.

Saifullah Paracha

Pakistanier. 69 år. Affärsman som bott många år i USA och som misstänks ha hjälpt bin Ladin. Fängelsets äldsta fånge. Fången över 16 år utan brottsanklagelse.

Sanad Yislam al-Kasini

Jemenit. 46 år. Misstänkt al-Qaida-medlem och livvakt åt Usama bin Ladin. Kom till Guantánamo 2004 efter att ha hållits i ett av CIA:s hemliga fängelser.

Hassan bin Attash

Saudier. 31 år. Guantánamos yngsta fånge. Misstänkt al-Qaida-man. Var 19 år när han fraktades hit 2004. Hade då hållits fången i minst 120 dagar i ett hemligt CIA-fängelse.

Abdu Sharqawi

Jemenit. 42 år. Misstänks ha varit al-Qaida-rekryterare. Kom till Guantánamo 2004 efter att under minst 120 dagar ha hållits i ett av CIA:s hemliga fängelser.

Abdulrahim Rabbani

Pakistanier. 47 år. Misstänkt -al-Qaida-man. Kom till Guantánamo 2004 efter att under minst 550 dagar ha hållits i ett av CIA:s hemliga fängelser.

Ahmed Rabbani

Pakistanier. 46 år. Misstänkt al-Qaida-man. Kom till Guantánamo 2004 efter att under minst 550 dagar ha hållits av CIA. Bror till Abdulrahim Rabbani.

Abdulsalam al-Hela

Jemenit. 49 år. Misstänkt al-Qaida-man. Kom till Guantánamo 2004 efter att under minst 590 dagar ha hållits i ett av CIA:s hemliga fängelser.

Haroon "al-Afghani" Gul

Afghan. 35 år. Mycket lite är känt om denne fånge, som kom hit 2007 och aldrig anklagats för brott. Hans advokat tror att han förväxlats med någon annan.

Mustafa al-Hawsawi

Saudier. 48 år. Anklagas för del i 11 september-attackerna. Militäråklagaren yrkar på dödsstraff. Hölls i över tre år i ett hemligt CIA-fängelse.

Ramzi bin al-Shibh

Jemenit. 44 år. Anklagas för del i 11 september-attackerna. Militäråklagaren yrkar på dödsstraff. Greps 2002, hölls i över tre år i ett hemligt CIA-fängelse.

Walid bin Attash

Jemenit. 39 år. Greps 2003. Anklagas för att ha varit delaktig i 11 september-attackerna. Militäråklagaren yrkar på dödsstraff. Enbent man som av förhörsledare tvingades stå på sitt enda ben tills han ramlade.

Abd al-Rahim al-Nashiri

Saudier. 52 år. Anklagad för att ha planlagt bombningen av amerikanska krigsfartyget ”USS Cole”. Militäråklagaren yrkar på dödsstraff. Greps 2002. Torterad i flera hemliga CIA-fängelser.

Mustafa al-Libi

Libyer. 46 år. Misstänkt al-Qaida-man. Enligt fängelseledningen har han hyllat terrorism under fångenskapen. Bojkottade 2016 en hearing som skulle kunna leda till hans frisläppande.

Ammar al-Baluchi

Pakistanier. 40 år. Anklagas för del i 11 september-attackerna, -militäråklagaren yrkar på dödsstraff. Fängslad i CIA-fängelse i över tre år, blev svårt torterad där.

Riduan "Hambali" -Isomuddin

Indonesier. 52 år. Muslimsk imam, misstänkt terrorledare och länk mellan al-Qaida och terrorgruppen Jemaah Islamiya. Greps i Bangkok 2003, hölls av CIA i tre år innan han kom hit.

Mohamad Farik Amin

Malaysier. 41 år. Misstänkt -al-Qaida-man känd som "Zubair" och underställd misstänkte terrorledaren "Hambali". Greps i Bangkok 2003, hölls av CIA i tre år innan han kom hit.

Mohammed Nazir bin Lep

Indonesier. 40 år. Även kallad "Lillie", underställd misstänkte terrorledaren "Hambali" i Jemaah Islamiya. Hölls i tre år av CIA innan han kom hit 2006.

Khalid Sheik Mohammed

Pakistanier. 52 år. Anklagas för att vara huvudarkitekten bakom 11 september-attackerna. Åklagaren yrkar på dödsstraff, men rättsprocessen går oerhört långsamt och dom väntas inte förrän en bit in på 2020-talet.

Mohammed Abdulmalik Babaju

Kenyan. 43 år. Misstänkt -al-Qaida-man. Ska ha erkänt medverkan i terrordåd riktat mot -israeler i Kenya 2002. USA ville 2006 skicka honom till Israel för åtal där, men det blev aldrig av.

Naswan al-Tamir

Irakier. 56 år. Misstänkt al-Qaida-ledare som anklagas för del i flera terrordåd i Afghanistan 2003 och 2004. Militäråklagaren yrkar på livstids fängelse.

Muhammad Rahim -al-Afghani

Afghan. Misstänkt al-Qaida-man. Greps 2007. Torterades i hemligt CIA-fängelse. Hölls vaken sex dygn i sträck och tvingades bära blöja.

DN i Guantánamo Bay

Ola Torkelsson är frilansfotograf baserad i Malmö. Detta är hans tredje besök på Guantánamo tillsammans med Niklas Orrenius. Det första gjordes 2009, samma dag som Barack Obama tog över som president.

Niklas Orrenius är reporter på DN. Han skriver ofta om frågor som rör demokrati och extremism, och har nyligen kommit ut med boken ”Skotten i Köpenhamn”. 2016 tilldelades han Stora journalistpriset i kategorin ”Årets röst”.

Reportaget i tre punkter.

Av 780 Guantánamofångar är i dag 41 kvar. De flesta har varit inlåsta i över 15 år utan att anklagas- för brott. Flera har blivit svårt torterade.

George W Bush skapade fånglägret och godkände tortyr. Efterträdaren Barack Obama förbjöd tortyren – men misslyckades med att stänga lägret.

President Donald Trump har flera gånger sagt att han tror på tortyr som förhörsmetod. Han har lovat att fylla fängelset med nya fångar. “

DN SÖNDAG 12 FEBRUARI 2017

“Stefan Löfven: Det är två skilda världar som mötts

DN i Teheran. Sverige och Iran är i mycket två skilda världar, men vi måste föra dialog med alla. Det säger statsminister Stefan Löfven efter sitt möte i Teheran med den islamiska republikens president Hassan Rouhani.

– Det är två skilda världar som mötts, säger statsminister Stefan Löfven efter lördagens möte med Irans president Hassan Rouhani i presidentpalatset Sadabad.

Löfven syftar specifikt på Sverige och Irans syn på kvinnors rättigheter, en av frågorna som lyfts fram under det officiella besöket – på begäran av iranierna, enligt statsministern.

De islamiska lagar som råder i Iran innebär ett lagstadgat krav för kvinnor att täcka sitt hår. Äktenskapsbrott straffas hårt. Att skaka hand med en kvinna som inte bär slöja kan betyda både fängelse och piskrapp.

Sverige, på plats i Teheran med en regeringsdelegation där kvinnorna är i stor majoritet, vill tala om jämlikhet mellan könen. Medan Iran tills vidare nöjer sig med att diskutera *women empowerment*, ökade befogenheter för kvinnor.

– Men att man har olika uppfattningar är ingen orsak till att inte föra någon dialog, säger Stefan Löfven när han möter pressen efter förhandlingarna med president Hassan Rouhani, som har en

doktorsgrad i juridik från Glasgow Caledonian-universitetet och talar utmärkt engelska.

Statsministern ansattes hårt av de nedresta svenska journalisterna i frågan om den fängslade forskaren Ahmedreza Djalali. Denne är iranier med permanent uppehållstillstånd i Sverige. Djalali sitter fängslad i Teheran på oklara grunder sedan tio månader tillbaka, anklagad för spioneri, och riskerar dödsstraff.

Löfven vill ogärna framhålla det enskilda fallet Djalali, men säger att frågorna om människorätt tagits upp och att den iranske presidenten visat respekt för vår uppfattning.

Syrien är en annan fråga där Sverige och Iran har skilda uppfattningar. Iran stöder den sittande presidenten Bashar al-Assad med vapen och soldater samtidigt som Stefan Löfven flera gånger upprepat att president al-Assad på längre sikt inte har någon framtid i Syrien.

Men enligt Löfven har hans iranske värd Rouhani framhållit att också Iran vill ha en politiskt framförhandlad lösning av Syrienkonflikten som också inkluderar oppositionen.

Även konflikten i Jemen fördes på tal och också här spelar Iran en aktiv och kontroversiell roll. Trots att det förnekas från officiellt håll anses det fastslaget att Iran beväpnar en av de stridande parterna, de så kallade huthirebellerna, och därmed göder det allt blodigare kriget.

Att Löfven intresserar sig för krigen i Syrien och Jemen beror främst på att Sverige har tagit plats i FN:s säkerhetsråd. Om Sverige ska kunna påverka säkerhetsrådet måste vi tala med alla aktörer, också ”bad guys”, tycks regeringen resonera.

Vid sidan fredsförhandlingar, människorätt och kvinnofrågor domineras det svenska Iranbesöket av handel och industri. Frågor som uppenbart intresserar Iran, det framgick av president Rouhanis uttalande direkt efter mötet med Löfven.

– Vi hoppas på utökat samarbete med Sverige inom miljö, hälsa, transport, gruvindustrin och tillverkningsindustrin, säger den irans-ke presidenten.

En handelsdelegation med 40 deltagare från svenskt näringsliv följer med på tvådagarsbesöket i Iran, under ledning av handels-minister Ann Linde (S).

Enligt Stefan Löfven kommer det att göras upp affärer och tecknas avtal under resan, men han gick inte in på några detaljer.

Erik Ohlsson erik.ohlsson@dn.se “

“ **Fakta. Exportsatsning**

Med på resan finns en näringslivsdelegation med representanter för ett stort antal svenska företag och myndigheter. Delegationen leds av EU- och handelsminister Ann Linde och är ett led i rege-ringens satsning för att främja svensk närvaro på tillväxtmarknader.

Ann Linde undertecknade i går fem avtal med olika representanter från den iranska regeringen. Avtalen rörde teknologi och innovation, forskning och högre utbildning, vägtransport, kommunikation och kvinnors rättigheter (women’s empowerment).

I dag, söndag, avslutas Löfvens besök i Iran. Bland annat ska han träffa vicepresident Moulaverdi. “

DN SÖNDAG 12 FEBRUARI 2017

“ Säpo bekräftar – svensk greps i Turkiet

Sedan 2014 ska de ha utbildats av terrorrörelsen IS. Nu har en svensk och en dansk medborgare gripits i Turkiet, anklagade för att ha planerat terrordåd i Europa, enligt turkiska medier.

– Vi har fått information från den turkiska säkerhetstjänsten om att en svensk medborgare har gripits i Turkiet, säger Nina Odermalm Schei, presschef vid Säpo.

Hon säger att gripandet ska ha skett kring den 10 januari och att Säpo fick information några dagar senare.

Den 45-årige dansken ska ha libanesisk bakgrund, medan den 38-årige svensken stammar från Irak.

Enligt nyhetsbyrån Anatolia och andra turkiska medier har de av och till i flera år fått krigs- och terrorismutbildning i Syrien, dit de begav sig för att enligt egen utsago delta i hjälparbete.

Gripandena ingick i stora anti-terrorräder. De två ska ha hittats i provinsen Adana, ganska nära den syriska gränsen, då de var på väg åt nordväst från Syrien.

Polisen har nu förhört dem en tid, och tror sig veta att de tänkte ta sig till EU för att utföra terrordåd för jihadiströrelsen IS. Det baseras bland annat på bilder man hittat med dansken i krigssituationer.

Bland anledningarna till misstankarna ska finnas ett tips från svenskens fru, som tagit sig hem till Sverige och kontaktat myndigheterna med informationen att maken åkt till Syrien med parets två döttrar.

Tipset kom för länge sedan, men mannen har tidigare inte kunnat lokaliseras, eftersom han dels rest under falsk identitet, dels befunnit sig mycket i det kaotiska Syrien.

På frågan om var det misstänkta terrordådet skulle ha utförts svarar Odermalm Schei:

– Vi känner inte till vad de här misstankarna faktiskt handlar om, vi har inte fått dem specificerade. Därför kan jag inte säga något om de uppgifter som finns i turkiska medier.

Svenska utrikesdepartementet säger sig inte känna till något mer om ärendet än att en svensk medborgare är gripen.

TT “

“ Fakta. 300 har rest till IS

Svenska medborgare som åker till Syrien och Irak för att strida med terrorstämplade Islamiska staten (IS) har väckt stor uppmärksamhet.

Till och med den 1 mars 2016 hade drygt 300 personer, varav cirka 100 under 2015, rest från Sverige för att delta i strider i Syrien och Irak.

Av dessa hade 135 återvänt medan 44 hade mist livet.

Hösten 2016 uppgav dock Säpo att resandet till konfliktområdet kraftigt har mattats av.

Källa: Säpo “

DN SÖNDAG 12 FEBRUARI 2017

”Donald Trump riskerar upplopp efter sina hot”

Stora antiTrumpdemonstrationer kommer att hållas i dag i Mexiko för att stärka nationens självkänsla efter Donald Trumps påhopp. Demonstrationerna väntas avslutas med att tiotusentals sjunger den mexikanska nationalsången tillsammans.

Mexico City.
– Vår president är för feg för att säga något, så vi får ta saken i egna händer, säger initiativtagaren Héctor Aguilar Camín, en av Mexikos ledande intellektuella, till DN.

Han tycker att Mexikos president Enrique Peña Nieto varit alldeles för lam i sin kritik av USA:s nye president.

– För mig handlar det inte om politik, utan om civilt kurage. Vi kan inte bara titta på när Trump kallar oss kriminella våldtäktsmän, säger han.

Héctor Aguilar Camín är författare till ett tiotal romaner och har skrivit mer än 15 böcker om Mexikos rika historia. Han är en av landets ledande politiska kommentatorer och menar att Donalds Trumps aggressiva politik mot mexikanska migranter i USA kommer att slå tillbaka mot honom själv.

– Han säger att han vill slänga ut alla papperslösa mexikanare. Vad han inte förstår är att de hoten är en tickande bomb. Han kan få upplopp på halsen om något går fel.

Han tar exemplet med Rodney King som blev brutalt nedslagen av polisen i Los Angeles 1992. Händelsen spelades in på en amatörvideo och blev startskottet till de värsta kravallerna som utspelats i USA. Om något liknade skulle drabba en mexikansk migrant nu kan det bli gnistan som tänder de miljontals mexikanare som bor i USA.

– Trump tänker ekonomi. Han vill rädda amerikanska jobb. Men han måste tänka säkerhet också, säger Héctor Aguilar Camín.

DN träffar honom på Mexiko Citys- internationella flygplats innan han ska resa till Phoenix i Arizona för att delta vid ett seminarium som arrangeras av papperslösa mexikanare. De kallar sig Chicanos unidos por la causa (förenade mexare för migrationsfrågor) som är starkt kritiska till deporteringarna av migranterna som blivit allt vanligare. Mexikanare känner sig förföljda i USA och familjer har splittrats på grund av de strängare migrationsreglerana. På seminariet i Phoenix kommer även Mexikos före detta utrikesminister Jorge Castañeda Gutman att medverka.

– Det är dags att vi säger ifrån. Det är inte okej att behandla oss mexikaner hur som helst, säger Jorge Castañeda Gutman till DN.
Han var utrikesminister mellan 2000 och 2003 och menar att Trumps hätska politik mot grannlandet inte kan resultera i något gott.

– Trump gnäller mycket på de mexikanska drogkartellerna, men det är ju den amerikanska drog-konsumtionen som göder kartellerna. Han borde se över sina egna problem först.

I Mexiko City kommer anti-Trumpmarschen att avslutas vid Mexikos självständighetsmonument El Ángel som ligger endast 50 meter från den amerikanska ambassaden. Säkerheten har höjts och kravallstaket står reda för att hägna in ambassaden om demonstranterna väljer att ställa sig utanför ambassaden.

En av dem som kommer att delta i marschen, som kallas Vibra México (höj rösten Mexiko), är den 24-åriga universitetsstudenten Joselina Fabian.

– Jag har besviken på vår president. Jag tycker inte att han representerar oss längre, säger hon.

Joselina Fabian är också förbannad på Donald Trump som hon tycker borde vara tacksam för allt som mexikanare gjort för USA.

– Vem är det som tvättar deras bilar, passar deras barn och tar hand om de gamla? Det är de mexikanska migranterna, säger Joselina Fabian. Hon hoppas att marscherna, som arrangeras i 20 olika städer i Mexiko, kommer att samla mer än hundratusen deltagare som visar sitt missnöje med Trumps politik gentemot grannlandet.
– Det måste bli ett slut på hans absurda politik.

Henrik Brandão Jönsson riojonsson@gmail.com “

DN SÖNDAG 12 FEBRUARI 2017

“ Centralasiens Nordkorea går till redan avgjort val

Centralasiens mest slutna diktatur Turkmenistan väljer ny president på söndagen. Valresultatet är klart på förhand. Även om flera kandidater tillåts ställa upp är det totalitära systemet lika absolut som tidigare.

Moskva.
Turkmenistan kunde kallas Centralasiens Nordkorea. Landet är så gott som hermetiskt tillslutet. Inga utländska journalister släpps in – förutom i samband med exempelvis konferenser om olja och gas, Turkmenistans viktigaste råvara.

Utlänningar får besöka landet enbart genom organiserade turistresor och förses då med förkläden. Inte så mycket som en tillstymmelse till fri press förekommer. Parabolantenner är förbjudna och internet starkt begränsat. Enligt Reportrar utan gränser tillhör Turkmenistan världens tio mest censurerade länder.

Samtidigt som yttrandefriheten är avskaffad lägger de turkmeniska ledarna ned mycket tid och ansträngning på att föreviga sig själva. President Gurbanguly Berdymuchammedov har låtit resa en 21 meter hög staty över sig själv, förgylld med 24 karats guld, i huvudstaden Asjchabad. Han vill av allt att döma överglänsa sin föregångare, Turkmeni-stans första diktator Sapar-murat Nijazov som monterade upp en förgylld staty föreställande honom själv i form av ett solur. Nijazov rensade också ut större delen av alla böcker i landet, förutom dem han själv hade skrivit. Han gav månaderna nya namn och döpte årets första månad efter sig själv.

Skrytbyggen är på det hela taget en av det turkmeniska ledarskapets favoritsysselsättningar. Nyligen öppnades en ny flygplats i Asjchabad med ett tak föreställande en flygande falk.

Turkmenistan har på det hela taget varit den bisarraste diktaturen av alla i Centralasien, där också grannlandet Uzbekistan styrs av en ytterst auktoritär regim. Uzbekistan har dock gjort vissa försök att utveckla turismen och dessutom hela tiden upprätthållit fungerande kontakter till USA.

Hundratusentals uzbekiska, kirgiziska och tadzjikiska gästarbetare jobbar i Ryssland. Bandet till Ryssland är med andra ord starkt i större delen av Centralasien – också för det rikare Kazakstan som ser Ryssland som en strategisk partner.

Turkmenistan är undantaget. Medan Kazakstan och Kirgizistan ingår i den ryskstyrda tullunionen och Uzbekistan balanserar mellan Ryssland och USA är Turkmenistan ett land som i praktiken isolerar sig från alla.

Ännu för några år sedan trodde många att Turkmenistan skulle bli den nya centralasiatiska tigern. Landet har världens femte största tillgångar av naturgas och täljde under flera år guld tack vare gashandeln med Kina, som hade passerat Ryssland som största kund. Att Turkmenistan inte är beroende av gästarbetare i Ryssland innebär att den ryska ekonomiska krisen inte har påverkat landet lika starkt.

I alla dessa år har befolkningen fått gratis gas, el, vatten och salt av staten, som ett led i att hålla den lojal. Men nu har statens inkomster minskat och president Gurbanguly Berdymuchammedov har låtit installera gasmätare. Gasen är dock fortfarande kostnadsfri.
När nu Turkmenistan ska välja president på söndag är en sak ny: Kandidater från flera partier tillåts ställa upp. Inalles är de nio personer, med Berdymuchammedov i spetsen.

Berdymuchammedovs seger är klar på förhand. Många bedömare säger att kandidatuppställningen i själva verket verkar ha tagit intryck av Ryssland – man tillåter en kandidat från ett agrart parti och en från ett så kallat företagarparti, det vill säga man bygger upp en fiktiv valfrihet där den sittande presidenten framställs som en balanserande kraft. Också partierna är fiktiva, eftersom det varken existerar fria lantbrukare eller företagare i Turkmenistan.

Anna-Lena Laurén anna-lena.lauren@dn.se “

“ **Fakta. Opera var olagligt**
Invånarantal: 5,1 miljoner.

Turkmenistan förklarade sig oberoende år 1991. Fram till 2006 leddes landet av envåldshärskaren Saparmurat Nijazov, som 1999 förklarades president på livstid av parlamentet.

Nijazov dog år 2006. Hans efterföljare Gurbanguli Berdymuchammedov avskaffade några av Nijazovs mest repressiva lagar, bland annat förbudet mot opera.

Berdymuchammedov sågs till en början som en reformator, men det har visat sig att hans styre är så gott som lika repressivt som Nijazovs“

DN SÖNDAG 12 FEBRUARI 2017

“ Under den rosa mössan

En skär huvudbonad har snabbt blivit symbolen för det feministiska motståndet mot Donald Trump. Författaren Anita Goldman skriver om varför nationalister alltid velat kontrollera kvinnokroppen.

En vecka efter att en aggressivt nationalistisk amerikansk president svurits in, prydde den rosa luvan Time magazines omslag. ”The resistance rises. How a march became a movement” löd rubriken och vi kan bara hoppas att den skall visa sig vara sannspådd.

Någon förklarande text behövs inte, luvan är redan världsberömd. Den syns plötsligt överallt, på gator och torg runt om i USA under The women’s march on Washington – den största demonstrationen i landets historia. Också i demonstrationen i Stockholm syntes flera rosa toppluvor, med två utstående hörn. *Pussy hat* – rosa mössor med kattöron. En färg som brukar anses ”gullig”, men nu står för det kvinnliga könsorganet: *pussy*.

Det var inte en tillfällighet att Times omslag pryddes av en feministsymbol efter den första veckan med den mest omstridde nationalistiske presidenten någonsin i USA. Det är ingen tillfällighet att motståndet mot hans politik leds av kvinnor. Så som det inte är en tillfällighet att han redan under sin första veckor i Vita huset i en virvelvind av reaktionära och främlingsfientliga dekret, också hann med att fokusera på kvinnors reproduktion. Han skrev på ett förbud för bidrag till globala organisationer som utför aborter och antiabortrörelsen i USA kommer att stärkas enormt med en president

som kallar sig *pro-life* och som lovat att se till att de nya domarna i högsta domstolen blir just *pro-life*.

Trumps antiabortpolitik är inte ännu ett utslag av en allmän reaktionär hållning, något som slängs in i soppan av protektionism, främlingsfientlighet, rasism, förnekande av klimatpåverkan, attacker på rättsväsendet och den tredje statsmakten. Nej, abortfrågan är kärnan, kopplad till nationalismens själva *raison d'être*. Detta är viktigt att förstå nu när den reaktionära nationalismens sprids över världen och rättigheter undergrävs som med sådan möda kämpats fram av generationer av kvinnor.

Nationalismen är inte främst ett gemensamhetsskapande projekt, utan ett gränssättande. Den definierar vem som är innanför och vem som är utanför, vem som är oss och vem som är dem. Det är inte endast de som är utanför som stöter på en gräns, ett förbud. Även de som är innanför utsätts för dessa gränssättningar. Nationen själv stängs inne, denna nation som alltid är kvinnlig könad: Hellas, Eretz Israel, Moder Svea, Moder Ryssland, Bhārata Mātā (Mother India*),* La belle France.

Den nationalistiska propagandan utmålar mannen som den virile försvararen av nationens kvinnor och barn, medan kvinnan blir symbolen för nationens biologiska och kulturella reproduktion. Kvinnans främsta uppgift i detta sammanhang är att hålla nationen vid liv genom att föröka den. Och på detta sätt reproducera krigare.

I det antika Grekland var mannen försörjare och försvarare, make och fader. Genom honom erhöll barnen sin legitimitet och kvinnorna levererade medborgare och krigare till staten. ”Havandeskap är kvinnans aktiva tjänst”, sa man i Tyskland under första världskriget och i Nazi-Tyskland var den största äran för en kvinna att ur Fürherns hand få motta ”Den tyska kvinnans ärokors”, vilket fanns i tre klasser, beroende på hur många barn kvinnan fött åt Riket.

I Frankrike utvecklades födandet av barn åt nationens krigsmaskin till en veritabel kult innan och under de två världskrigen. Barnafödandet presenterades som ”den andra plikten”, ”den andra fronten”, ”den andra skyttegraven”. En feministisk tidning, Le féminisme intégral, vilken i juli 1913 hade uttryckt kraftig opposition mot de reproduktionskrav som ställdes på kvinnorna, fann det omöjligt att upprätthålla denna ståndpunkt i krigstid. Rädda för att anses opatriotiska, uppmanade den sina läsare att acceptera plikten att tillhandahålla ”barn, massor av barn för att fylla hålen.”

Den palestinska befrielseorganisationen PLO:s ledare Yassir Arafat anspelade ofta på de palestinska kvinnornas livmoder som en nationell tillgång. Barnafödandet uppmuntrades och än i dag är födelsetalen i Gazaremsan bland de högsta i världen. Orsakerna är kulturella och politiska, kvinnorna skall föda fler barn till det palestinska folkets kamp.

Under det tidiga 50-talet definierade Israels förste premiärminister, socialdemokraten David Ben-Gurion barnafödandet som en nationell prioritet. Han hävdade att ”höjandet av det judiska födelsetalet är av vitalt intresse för Israel och en judisk kvinna som inte föder minst fyra barn till världen sviker den judiska kallelsen.” Med denna övertygelse som grund -initierade Ben-Gurion en speciell statlig fond som skulle ge symbolisk belöning till kvinnor som hade tio eller fler barn.

I början av 90-talet, sedan en miljon irakier dödats i kriget mot Iran, erbjöd landets president Saddam Hussein kontanta bidrag till par som födde barn och förbjöd preventivmedel.

I Jugoslavien kastade man ut socialismens jämlikhetsideal (aldrig förverkligade) och återvände till ”traditionella” värden när landet splittrades under 1990-talet. Under socialismen bidrog kvinnorna till nationsbygget genom arbete. Nu uttrycktes patriotismen i stället genom att återskapa nationen som moder.

De höga födelsetalen bland kosovoalbanerna beskrevs som en de albanska männens sammansvärjning mot serberna, för att skapa ”etniskt rensade” områden. Albanska kvinnor beskrevs som ”offer” för denna politik, ”den patriarkala familjens fångar”, ”babyfabriker”. Samtidigt växte oron över de låga serbiska födelsetalen och den känslomässiga termen *bela kuga* – ”den vita döden” eller ”den vita pesten” – började användas. Man föreslog lagstiftning enligt vilken serbiska barnlösa par *och* albanska par med fler än tre barn strafftaxerades. Något för Donald Trump att ta efter?

De som hotar nationens renhet måste besegras, vare sig de tränger in i nationen som fiendesoldater eller trängt in i nationens kvinnor och åstadkommit rasblandning, ett bokstavligt förtunnande av den rena nationens blod. Det finns ingen nationalism utan rasism och ingen rasism utan kvinnoförtryck. De är oupplösligt förbundna.

Den kvinnligt könade nationen styrs av den manligt könade staten, vars främsta uppgift är att skydda nationens gränser från intrång. Detta sker genom krigsmakten – beväpnade män. Intrånget från främmande beväpnade män ses som *en våldtäkt* på nationen. Så har det utmålats i alla tiders nationalismer och när nationen våldtagits, svarar dess män med en motattack, krig uppstår och männen vars herravälde skändats måste nu i sin tur skända de inträgande männens kvinnor. Massvåldtäkt på förövarnas kvinnor är ett klassiskt gensvar.

När inkräktarna ”tar” landets kvinnor är det inte av ”lust”, utan för att understryka och slutföra tagandet av landet. Därför sker ofta ockupationsarméns massvåldtäkter i de besegrade männens närvaro. ”Den våldtagna kvinnans kropp blir ett ceremoniellt slagfält, ett paradfält för segrarnas defilering framför fanan”, skriver den amerikanska författaren Susan Brownmiller i ”Against our will”. Segrarna berövar – bokstavligen talat – de besegrade männen deras virilitet. Kvinnokroppen blir ett instrument för de stridande nationalismernas prestigekamp.

Den symboliska aspekten av segerarméernas massvåldtäkter är ännu tydligare i modern tid. Hebréer och greker tog med sig de erövrade folkens kvinnor som krigsbyte och de ingick sedan i segerherrarnas ”egendom”, som slavinnor eller till och med fruar. Men i modern tid, för tyskar i Belgien, pakistanier i Bangladesh, amerikaner i Vietnam eller serber och kroater i Bosnien är tanken på att införliva de besegrade kvinnorna med det egna folket helt främmande. Denna våldtäktens ”praktiska” sida har försvunnit. Kvarstår endast det symboliska värdet: intrånget i kvinnokroppen som det slutgiltiga intrånget i landet och finalen på förödmjukandet av de besegrade männen.

Så kvinnan sexualiseras ständigt i nationalismens propaganda. Hon är inte endast den rena modern som skall skyddas. Hon är samtidigt den svekfulla, förrädaren, symbolen för femtekolonnaren. Aggressionen

mot kvinnorna som roar sig hemma, medan mannen kravlar på slagfälten i lera och blod var mycket tydlig i andra världskrigets propagandaffischer.

I den svenska affischen ”Stärk fronten här hemma” är kvinnan själva symbolen för förräderiet. Hänglåset som krokats i hennes mun, associeras naturligtvis lätt med en annan kroppsöppning som borde stängas med ett hänglås. Kvinnans sexuella lössläppthet ses som ett ”förräderi” mot fosterlandet. Så fort en diktatur kommer till makten, i Spanien, Portugal, Grekland eller Iran slår den hårt mot alla uttryck för fri kvinnlig sexualitet och bevakar kvinnans utseende och uppförande i den offentliga sfären.

Mannen är den aktive försvararen av nationen, kvinnorna är de som passivt blir försvarade, eller med ett annat ord kontrollerade, såväl deras reproduktivitet som deras sexualitet. Nationalismen innebär alltid manlig kontroll av kvinnor och deras kroppar. I nationalismen kommer kroppar, gränser, våld och makt samman i en dödlig kombination.

Därför blir det självklart kvinnorna som går i täten för att formulera ett post-nationalistiskt medborgarskap. Förhoppningsvis är det en sådan kamp som nu som står på dagordningen.

Anita Goldman författare och journalist. “

“ Hon har gett ur ett tiotal böcker, bland annat ”Snäckans sång: en bok om kvinnor och krig” som kom ut 1998. “

DN SÖNDAG 12 FEBRUARI 2017

“Martin Jönsson: Hur arg kommer Donald Trump att bli den här gången?

För ”Saturday night live” har Donald Trumps politiska karriär varit en välsignelse. Men Donald Trump själv är inte road, skriver DN:s Martin Jönsson om nattens avsnitt där Alec Baldwin imiterade presidenten.

Natten till i dag sändes ett underhållningsprogram i amerikansk tv. Som en följd av det väntas USA:s president i dag göra nya utspel, i VERSALER, om hur mycket han avskyr medieetablissemanget i allmänhet och programmet i synnerhet. Samhällsdebatten och rentav världspolitiken kommer, åtminstone för en stund, att präglas av hur illa Donald Trump tycker om att publiken skrattar på hans bekostnad.

Det är en historia om gycklaren och makten, värdig Dario Fo. Och det är just nu gycklaren som har trumf på hand.

Just nattens avsnitt av ”Saturday night live” är särskilt intressant, eftersom värden heter Alec Baldwin. Det är 17:e gången han leder programmet, vilket är rekord, men det är första gången på sex år – och framför allt första gången sedan han för ett halvår sedan började imitera Donald Trump. Som han själv säger, i en elegant trailer för programmet: ”It’s a big deal”.

När Baldwin började med sina utstuderat giftiga parodier var det uppenbart hur upprörd Donald Trump blev. I oktober, efter avsnittet där Baldwin härmade Trumps rörelsemönster i debatten mot Hillary

Clinton, twittrade han ”Dags att lägga ned den tråkiga, icke-roliga showen. Alec Baldwins porträtt stinker”. I december, efter att avsnitt som drev hårt med Trumps twittervanor, skrev han att han gjort ett ”nytt försök att titta på Saturday Night Live: det är osebart! Totalt vinklat, inte roligt och Baldwins imitation kunde inte vara värre. Sorgligt!”

Strax före jul överraskade Trump med att inte kommentera avsnittet där Trump och Vladimir Putin firade jul tillsammans, trots ett giftigt manus. Men dagarna före presidentinstallationen, efter den brutala parodin på Trumps katastrofala möte med pressen, var det dags igen: ”Saturday Night Live är värst på NBC. Inte roligt, fruktansvärda skådespelare, alltid ett rent beställningsjobb. Riktigt dålig tv!”

Till saken hör att ”Saturday night live” inte på något sätt tillhört Trumps vanliga mediala hatobjekt. De parodier som gjorts genom åren – och det är många, under tre decennier, framför allt av den begåvade Darrell Hammond – har han hanterat med viss humor. Faktum är att Trump själv gjort flera gästuppträdanden i showen och även var värd för programmet så sent som november 2015. Då bombarderade han Twitter med entusiastiska inlägg om vilket fantastiskt program det var – och retweetade lyckligt när en anhängare skrev att ”You make SNL great again”.

Nu är den relationen definitivt över. Den sista spiken i kistan slogs in förra helgen med sketcherna där Baldwins Trump fick sällskap av rådgivaren Steve Bannon som -Liemannen och framför allt av Melissa McCarthys lustmord på presstalesmannen Sean Spicer, som kan vara det främsta stycke kroppskomik som visats i programmet sedan John Belushis halsbrytande imitation av Joe Cocker 1976.

För SNL, som nu är inne på sin 42:a säsong, har Donald Trumps politiska karriär varit något av en välsignelse. Det febriga intresse för showen som nu finns – och som till och med väckt tankar på fler sändningsdagar i veckan – har den inte varit närheten av på många år. För Trump, som är så fixerad vid tittarsiffror, måste det svida särskilt att SNL förra veckan hade näst högst livesiffror av alla program – och om man räknar med alla som tittat i efterhand lär programmet ha tagit sig förbi även ”Big Bang Theory”, till förstaplatsen.

Det politiska häcklandet på hög nivå är ingen ny inriktning för SNL: det har varit ett fundament ända sedan Lorne Michaels lanserade showen 1975. Minns både Dana Carvey och Will Ferrells upplagor av George W Bush, Dan Aykroyd som både Richard Nixon och Jimmy Carter (med mustasch!), Phil Hartman som Ronald Reagan och inte minst Tina Fey som Sarah Palin, i showens senaste storhetsperiod.

Men med den nuvarande generationens parodier på Trump-administrationen är det ändå annorlunda. Framför allt för att det känns som att humorn snart är vårt enda hopp: det enda som faktiskt biter. Då är det tur att den är vassare än någonsin.

Martin Jönsson martin.jonsson@dn.se “

DN MÅNDAG 13 FEBRUARI 2017

“ Vild panik ännu inte påkallad

Först ut av årets tre europeiska ödesval är Nederländerna den 15 mars. Där, liksom i Frankrike i maj och Tyskland i höst, finns berättigad oro för att främlingsfientliga krafter ska rida på vågen från Brexit och Trump. Det finns också skäl att lägga en aning band på bestörtningen.

Visst leder Geert Wilders PVV hos opinionsinstituten. Partiet vilar på hysterisk hets mot islam, på EU-motstånd och allehanda vänsterkrav som lägre hyror och sänkt pensionsålder. Men PVV har inte visat att det kan växa över dagens 20-procentsnivå, och potentiella koalitionspartner saknas.

Premiärminister Mark Rutte och hans högerliberala VVD harvar runt 15 procent. Han är en slagfärdig talare och egentligen rätt populär. Frågan är varför det inte går bättre. För ekonomin, som fick sina smällar av finanskrisen, är i god form. Centralbanken höjde nyligen tillväxtprognosen för 2017 till 2,3 procent. Arbetslösheten är låga 5,4 procent. Bytesbalansen går med hejdundrande överskott, och väljarkåren borde undra vad Wilders stängda gränser skulle åsamka exporten.

Men jordmånen för populister finns i Nederländerna liksom annorstädes, i ett ofta diffust missnöje med EU, globalisering och invandring. Enkla svar sökes på komplicerade problem.

VVD:s regeringskamrater, social-demokratiska PvdA, går mot katastrof i valet. Partiet får ingen erkänsla för de goda tiderna, däremot skulden för välfärdsreformer det deltagit i. Ytterst få vill se den stora koalitionen överleva.

Rutte säger samtidigt att sannolik-heten för ett samarbete med Wilders är noll procent. Fast han har ju ändrat sig förr, som när han gång på gång lovade att stoppa EU:s räddningslån till de lata grekerna? Och nog har han precis som andra nederländska politiker anpassat sig efter den ton i invandringsfrågor som Wilders har satt? Allt talar ändå för att Rutte håller ord.

Dels finns erfarenheten från 2012, när Wilders drog tillbaka stödet för regeringen som föll pladask. Dels måste en uppgörelse samla fler partier, och ingen har anmält sig. Dels har VVD inget som helst gemensamt med PVV:s ekonomiska vänsterpopulism.

Opinionsmätningarna är notoriskt svajiga. Ingen förutsåg traditionalisternas seger förra gången, och många väljare är osäkra även i år.

Säkert blir det rörigt när en regering ska bildas. Nederländerna har ingen spärr till parlamentet, som åter torde fyllas av en myriad partier. Men Geert Wilders kommer inte att vinna makten.

Gunnar Jonsson gunnar.jonsson@dn.se Ledarskribent “

DN MÅNDAG 13 FEBRUARI 2017

“ Trump slår ut den enande myten

USA har sett sig som en nation som är öppen för vad andra har skapat och som själv samtidigt har något att ge mänskligheten. Men så kom Donald Trump med sin statiska och trångsynta berättelse om vad landet är.

Library of Congress huvudbyggnad är en av de mest storslagna i Washington och i hela USA. Den kom till i en mycket omvälvande tid. Det tog 23 år i slutet av 1800-talet att bygga den. Samtidigt förvandlade industrialiseringen Amerika i grunden och flera människor invandrade än under de föregående 250 åren sammantaget.

Byggnaden uttrycker idéer som besjälade ett samhälle statt i snabb utveckling och höll det samman. Detta förmedlas på ett utmärkt sätt av mural-målningarna i kupolen i den stora läse-salen som var och en presenterar en stor civilisation och vad den har skänkt mänskligheten.

Serien målningar börjar med Egypten (historieskrivningen), fortsätter med Judéen (religionen), Islam (fysiken), Italien (de sköna konsterna), Tyskland (boktryckarkonsten), -Spanien (upptäcktsresandet), England (litteraturen), Frankrike (kampen för frihet) och avslutas med Amerika -(naturvetenskapen).

Det målningarna berättar är alltså att USA går i spetsen för ett stort framåt-skridande. Att USA är en tacksam arvtagare- till andra folks skänker. Att det har en idémässig samhörighet med alla folk i vår värld, men också att det står för något alldeles speciellt: det verkar för ett visst sätt att leva och en demokratisk modell som kan ge -männi--------skor värdighet var de än befinner sig. Det amerikanerna gör är inte bara för dem själva utan för hela mänskligheten.

Denna historiska berättelse har varit USA:s myt och den har lärt både unga och vuxna sanningar som biter sig fast. Myter smyger sig på utan att vara påstridiga, slår rot i oss och berättar för oss vilka vi är, berättar för oss hur våra liv är sammanlänkade med något som är okränkbart. I myterna är världen omkring oss en manifestation av något evigt och vi lever våra liv bortom tid och rum.

Den amerikanska myten var alla från Washington till Lincoln, Roosevelt och Reagan uppfyllda av. Den gav USA en uppgift i världen: att sprida demokrati och frihet. Den fick oss att med omtanke ta emot de nedtryckta massor som drömde om att få andas fritt och ge dem möjlighet att utveckla sina inneboende krafter.

Men nu är den här myten illa sargad. Den har naggats i kanten av ett utbildningssystem som ersatt undervisning om amerikansk historia med en formlös multikulturalism. Av en intellektuell kultur som inte kan föreställa sig vad omtanke är. Av människor på vänsterkanten som känner sig besvärade när de hör ordet patriotism, av människor- på högerkanten som känner sig besvärade av att vi måste ha en federal regering för att styra vårt land.

Den har också naggats i kanten av finanskrisen och Irakkrigets föröd-mjukelser. Av en kulturelit som har struntat i arbetarklassens utsatta situation och därmed underminerat den grundläggande solidaritet som håller samman en nation.

Vilka tar då tillfället i akt att dansa in på scenen med en ”motmyt”? Jo, Donald Trump och Stephen Bannon. Deras myt är en främmande myt, uppriktigt sagt en rysk. De hävdar, i likhet med ryska reaktionärer, att det ute i folkhavet finns en samling människor, en sund kärna, som är genomsyrad av nationens genuina själ och genom sitt strävsamma liv ser till att vi får mat på bordet. Dessa pålitliga krafter är nu hotade av en internationell elit och skadlig inverkan utifrån.

Den ursprungliga amerikanska myten är dynamisk och universell, välkomnar främlingar och öppnar vägen för möjligheter. Den ryska myten som Trump och Bannon pumpar in i samhällskroppen är statisk och trångsynt. Deras land är fjättrat i sin nostalgi, inte öppet för strävan mot en framtid i gemenskap.

Det märkliga är att deras myt vinner terräng. Politiken som den avsöndrar är förvånansvärt populär. Invandringsstoppet har brett stöd. Att bryta handelsförbindelser är populärt. Att bygga en mur har visat sig vara ett vinnande drag.

Att Trump och Bannon seglar i medvind visar hur ihålig vår patriotism är, hur bräcklig vår vision om att få tillhöra en nation präglad av storhet har visat sig vara och hur lätt det var för de två att ersätta den med en reaktionär och främmande vision.

Vi befinner oss mitt i ett krig som handlar om nationell identitet. Vi trodde att vi amerikaner utkämpade ett ideologiskt sådant mot radikal islamism, men i verkligheten är det Trump, Bannon, Putin, Le Pen och Farage som står på motsidan.

Vi kan träta om invandring och handel och utrikespolitik, men ingenting kommer- att hamna på rätt spår förrän- vi har återupprättat det USA som en gång var vårt. Vi måste fråga oss: Vill vi fortfarande vara en del av det målinriktade experiment som Lincoln beskrev, ett land som ödet har tilldelat uppgiften- att sprida demokrati och välstånd, att välkomna främlingar, att vara bror och syster med hela mänskligheten och ta väl hand om varandra eftersom vi alla är viktiga i ett gemensamt projekt?

Eller vill vi bara vara en nation i raden som hukar sig i en skrämmande värld?

David Brooks, amerikansk journalist och författare.

Översättning: Claes Göran Green “

DN MÅNDAG 13 FEBRUARI 2017

”Schulzis” popularitet hos unga utmaning för Merkel

Länge betraktades Angela Merkel som ohotad på posten som Tysklands förbundskansler. Men sedan den före detta bokhandlaren och EU-toppen Martin Schulz utropade sig till Socialdemokraternas kandidat är utgången i höstens parlamentsval oviss. Medvinden för Schulz förvånar – och inte minst det faktum att han lockar så många unga väljare.

Berlin.
”Martin-Mania”, ”Sankt Martin”, ”Schulz-effekten” och ”frälsaren”. Fyra formuleringar som duggat tätt i de tyska medierna de senaste veckorna och som skulle kunna beskriva en rockstjärna på toppen av sin karriär. Men i fokus för hajpen är i stället- den tunnhårige 61-årige social-demokraten Martin Schulz som för några veckor sedan tillkännagav sina ambitioner att vinna över Angela -Merkel i höstens parlamentsval.

Socialdemokraterna (SPD) har under de snart fyra år som de utgjort den mindre parten i Merkels koalitionsregering straffats av väljarna. Partiet har varit närmast uträknade i kampen mot de dominerande Kristdemokraterna (CDU) och fått nöja sig med usla 20 procent i opinionsmätningarna. Men sedan Martin Schulz intåg i inrikespolitiken har opinionssiffrorna skjutit i höjden. Partiet fick i en februarimätning en tredje-del av väljarstödet vilket gav dem en knapp och tillfällig – men nog så överraskande – ledning före CDU.

Efter elva år med Angela Merkel som förbundskansler finns det en längtan efter att det ska hända något nytt i den tyska inrikespolitiken. Men att den tidigare tal-mannen i EU-parlamentet Martin Schulz skulle väcka ett sådant engagemang hade dock få förutspått. EU-vännen Schulz företräder en klassisk social-demokrati med ledorden jämlikhet, rättvisa och solidaritet. Han beskriver ett Tyskland som dragits isär med ökande klyftor mellan rika och fattiga, och har tagit tydlig ställning mot de högerextrema partierna i Europaparlamentet.

Men i övrigt har han ännu inte presenterat någon ny politik.
Avgörande är snarare hans framtoning och person. Schulz anses vara sympatisk och trovärdig. Han har humor och är en begåvad talare.
Trots att Schulz parti varit med och styrt Tyskland i olika konstellationer merparten av de senaste 20 åren har han lyckas med konststycket att lansera sig som en outsider och en frisk fläkt, obefläckad av de tunga kompromisser som Socialdemokraterna tvingats till i den stora koalitionen.

Schulz, eller ”Schulzi” som han kallas av sina mest hängivna anhängare, har även gett partiet många nya medlemmar. Veckan efter att han meddelade sin kandidatur blev närmare 3 000 personer nya medlemmar i SPD, varav hälften var under 35 år. Det är ett drömscenario för de flesta etablerade, större partier i Europa som kämpar mot en ständigt minskande och åldrande medlemskader.

På Socialdemokraternas kontor i Berlinstadsdelen Wedding doftar det automatkaffe och skurmedel. På väggarna hänger abstrakt måleri och partipropaganda. Annika Klose, 24-årig sociolgistudent och lokal ordförande för ungdomsförbundet Jusos i Berlin, strosar genom de tysta korridorerna i jeans och collegetröja. De senaste veckorna har

hon välkomnat fyra gånger så många nya medlemmar som under hela förra året.

– Det hänger helt klart ihop Schulz-effekten. Han har skapat en känsla av nystart och förändring. Han förkroppsligar millenniumgenerationens längtan efter hopp, säger hon och jämför Schulz med den amerikanske vänsterpolitikern Bernie Sanders.

– Vi unga är uppväxta i ett Europa utan gränser och där samhället hela tiden blivit liberalare. Nu möter vi en bakåtrörelse, med Brexit, högerpopulister och Donald Trump. Det har fått många att vilja bli politiskt aktiva, säger hon.

Schulz lyfter gärna själv fram sitt udda cv och sina problemtyngda ungdomsår. Han växte upp i en liten by i Nordrhein-Westphalen, presterade uselt i skolan och inledde en misslyckad fotbollskarriär. I 20-årsåldern fastnade han i ett gravt alkoholmissbruk. ”Jag drack precis allt jag kom över”, har kanslerskandidaten berättat i flera intervjuer. Sedan 35 år är han nykter alkoholist.

Ungsocialisten Annika Klose anser att det oputsade förflutna gör honom mänsklig i jämförelse med många kollegor inom toppolitiken.

– Han har lärt känna livets svåra sidor och vet hur det är för människor som inte har det så lätt i livet. Han har också jobbat sig upp från avgrunden med hjälp av vilja och självdisciplin, vilket är själva sinnebilden för en socialdemokrati. Jag tror att många människor kan identifiera sig med det, säger hon.

Men även om resan till toppen varit lång är Martin Schulz ingen underdog.

Han utbildade sig till bokhandlare och sadlade sedan om till politiken. I tio år var han borgmästare i den lilla staden Würselen i västra Tyskland. I mitten av 1990-talet tog han plats i Europaparlamentet där han arbetat fram till nu, de senaste fem åren som talesperson för EU-parlamentet. Han behärskar sex språk, har varit favorittippad till ny tysk utrikesminister och utstrålar ett stort självförtroende.

I rollen som EU-parlamentets talman gjorde han sig känd för att vara en stridbar politiker. Han tog tydlig ställning i politiska frågor och anklagades ibland av oppositionen för att överskrida sina befogenheter.

29-årige Janwilhelm van de Loo, grundare till nätinitiativet ”Martin kann Kanzler” som snabbt fått stor spridning i sociala medier, säger att det är just Schulz handlingskraft som gör att han har en reell chans att vinna över Merkel. Flera månader innan Schulz meddelade sin kandidatur skrev van de Loo ett brev till Schulz personligen och vädjade om att han skulle ställa upp som som kanslerkandidat.

– Han har substans. Han väljer att gå i framkant och själv gestalta politiken. Han är proaktiv och reagerar inte bara på vad som sker omkring honom, säger han.

I valet för fyra år sedan var Merkels huvudbudskap till väljarna att ”ni känner mig” och ”fortsätt som vanligt” (weiter so). Det kommer inte att fungera i valet i höst, enligt de flesta politiska bedömare. Merparten av de tyska väljarna vill se en ny kurs, om det så är åt höger eller vänster.

Av kritikerna anklagas Schulz för att vara populist. Finansminister Wolfgang Schäuble (CDU) jämförde Schulz retorik om att de stora

klyftorna i det tyska samhället med USA:s president Donald Trumps valkampanj. Schulz överdriver och borde välja sina beskrivningar noggrannare, var Schäubles budskap i en intervju i tidningen Spiegel. Själv har Schulz tagit kraftigt avstånd från Trump.

Mycket kan hända fram till att vallokalerna stänger den 24 september. En rad viktiga val väntar i Frankrike och Nederländerna, liksom delstatsval i Saarland, Nordrhein-Westfalen och Schleswig--Holstein. Om Martin Schulz popularitet håller i sig återstå att se.

– Nu är det upp till partiet att omvandla Schulz känsla av hopp till konkret politik, säger ungdoms-politikern Annika Klose.

Lina Lund lina.lund@dn.se “

“ Fakta. Bråkade med Berlusconi

Martin Schulz föddes 1955 i den lilla byn Eschweiler i västra Tyskland. Mamman var hemmafru och pappan polis.
Efter en missad gymnasieexamen och misslyckad fotbolls-karriär utbildade han sig till bokhandlare.
Som 20-åring gick han med i Social-demokraterna SPD:s ungdomsförbund.
1987 till 1998 var han borg-mästare i den lilla staden Würselen i Nordrhein-Westfalen.
1994 blev han medlem av Europaparlamentet där han innehaft olika titlar. Han var bland annat ordförande för den socialdemokratiska gruppen och var mellan 2012 och 2017 parlamentets talman.
2002 blev Schulz känd utanför EU--kretsar när han hamnade i en uppmärksammad konflikt med Italiens dåvarande premiär-minister Silvio Berlusconi. I samband med en politisk dispyt jämförde Berlusconi Schulz med en nazistisk fångläger-vakt, vilket väckte starka reaktioner. Därefter följde kyliga relationer mellan -Tyskland och Italien.
Fakta. Väljarstöd

Kristdemokraterna CDU/CSU: 33 procent
Socialdemokraterna SPD: 32 procent
Vänsterpartiet Die Linke: 8 procent
Miljöpartiet Die Grüne: 7 procent
Alternativ för Tyskland AFD: 10 procent
FDP: 6 procent
Övriga: 4 procent
Undersökningen gjordes av opinionsinstitutet Emnid på uppdrag av tidningen Bild, publicerad 12 februari. 2 000 personer tillfrågades.
Valresultatet 2013:
CDU: 41,5 procent
SPD: 25,7 procent
Die Grüne: 8,4 procent
FDP: 4,8 procent
Die Linke: 8,6 procent
AFD: 4,7 procent
Övriga: 6,2 procent “

DN MÅNDAG 13 FEBRUARI 2017

“ Larmet: Barn utsätts för sexuella övergrepp

Hjälparbetare larmar om att barn och kvinnor våldtas i det flyktingläger som har vuxit fram några mil från det beryktade lägret ”Djungeln” i Calais. För att undvika besök på de gemensamma toaletterna på nätterna används i stället vuxenblöjor, enligt vittnesmål.

Parallellt med att det berömda flyktinglägret ”Djungeln” växte fram i närheten av hamnen i den nordfranska staden Calais, började även ett mindre läger ta form några mil österut i staden Dunkerque. Och medan det större ”Djungeln” – där mellan 6 000 och 8 000 flyktingar beräknas ha bott – ständigt bevakades av medier, har Dunkerquelägret fått betydligt mindre uppmärksamhet.

I oktober revs Calaislägret och tusentals flyktingar som hade hoppats på att kunna ta sig över till Storbritannien genom tunneln -eller över havet skickades till 300 olika flyktingförläggningar runtom i Frankrike. I samband med rivningen vittnade flyktingar om våldsamheter.

Nu larmar hjälparbetare, sjuk-vårdare, flyktingar och säkerhetspersonal om fruktansvärda förhållanden i Dunkerquelägret där ungefär 2 000 flyktingar tros bo. Framför allt handlar det om sexuella övergrepp inne i lägret, där kvinnor och barn våldtas och utnyttjas för att exempelvis få en filt eller mat eller hjälp med överfarten till Storbritannien, rapporterar The Guardian.

– Sexuella trakasserier, våld och våldtäkt är alldeles för vanligt. Minderåriga överfalls och kvinnor tvingas sälja sina kroppar för att smugglas över, säger en hjälparbetare som har arbetat i lägret sedan oktober förra året till tidningen.

Området med de gemensamma toaletterna och duscharna beskrivs som speciellt farligt. Därför har också en särskild vara blivit speciellt eftertraktad: vuxenblöjor.

Hjälparbetaren beskriver även två fall där en 13-årig pojke blev våldtagen i lägret och sedan skickades hem till sitt hemland. The Guardian hänvisar också till en hjälparbetare som har jobbat i området i drygt tre år och som säger att kvinnor och barn utsätts eftersom de är så sårbara:

– Man ser kvinnor i en manlig miljö med män som är frånkopplade från verkligheten, så det sker allvarliga händelser som exempelvis våldtäkt. Barn, unga tonåringar – manliga och kvinnliga, betraktas som ”aptitretande” för personerna som organiserar trafficking – och det ska bo dussintals sådana i lägret, säger hjälparbetaren.

En kvinna som tidningen har talat med beskriver hur flyktingar som har flytt själva betraktas som byten.

– Alla män ser att jag är ensam, och det är detsamma för barnen. Man ser mig och de vill våldta mig, säger kvinnan.

Speciellt utsatta är ensamkommande flyktingbarn. Ännu en hjälparbetare beskriver hur en 14-åring från Marocko verkade ha blivit våldtagen och inte kunde sitta ner och upprepade att han skämdes.

– Han ville inte göra någonting, han bara grät och frågade efter sin mamma. Han hade blivit allvarligt slagen, säger hjälparbetaren.

De många rapporterna om övergrepp och våld inne i lägret har lett till att en Londonbaserad juristbyrå har börjat driva ett ärende för att förmå den brittiska staten att låta fler flyktingbarn komma till Storbritannien och söka asyl där.

Adam Svensson adam.svensson@dn.se “

DN MÅNDAG 13 FEBRUARI 2017

“ Klart ja till att underlätta medborgarskap

Trots en kraftsamling från högerpopulistiska SVP blir det nu enklare för tredje generationens invandrare att bli schweiziska medborgare. Det står klart efter söndagens folkomröstning.

Med tydlig majoritet röstade schweizarna för att göra det enklare för barnbarn till personer som tidigare invandrat till landet att skaffa sig medborgarskap. Omröstningen avslutades klockan 12 lokal tid och några timmar senare hade röstsiffrorna från alla de 26 kantonerna kommit in. Ja-sidan, som innebar att regelsystemet ska mjukas upp, hade då fått drygt 60 procent av rösterna.

Inför omröstningen har ja-sidan haft ett opinionsövertag, men utgången har samtidigt varit oviss efter att det högerpopulistiska partiet SVPr drivit en kampanj med budskapet att en mer liberal invandringspolitik skulle kunna innebära en ”risk att muslimer blir med--borgare i landet” och därmed bli ett ”eventuellt hot mot den schweiziska identiteten”.

Schweiz tillämpar inte principen att personer som föds i landet automatiskt har rätt till medborgarskap, som exempelvis USA gör. I normalfallet måste personer som saknar schweiziskt medborgarskap vänta i tolv år för att få det. Dessutom använder sig schweiziska myndigheter av både medborgarskapstest och intervjuer som måste klaras av för att en person ska kunna bli medborgare.

De hårda reglerna är en del av anledningen till att cirka 25 procent av de som bor i landet inte har medborgarskap.

Det förslag som schweizarna på söndagen röstade ja till innebär att personer med invandrarbakgrund, men med minst en mor- eller farförälder som är född i landet eller har fått uppehållstillstånd, ska kunna hoppa över ett antal steg i den komplicerade processen mot ett medborgarskap, enligt TT.

Totalt kommer den nya lagen dock endast att påverka runt 25 000 personer, och majoriteten av dessa har italienskt ursprung.

Andra stora grupper som utgör den påverkade gruppen har rötter i Balkan eller Turkiet, enligt upp-gifter till BBC.

Adam Svensson adam.svensson@dn.se “

DN MÅNDAG 13 FEBRUARI 2017

“ Birgitta Forsberg: Sluta hyckla om handeln med diktaturer

Att politiker högstämt talar om mänskliga rättigheter men sedan stöttar svenska företag i diktaturer är tröttsamt. Sluta hyckla, säg som det är. Sverige först.

Statsminister Stefan Löfven (S) invigde Sveriges nya exportkontor i Irans huvudstad Teheran i lördags. Nu ska det bli drag under galoscherna för handeln med Iran eftersom en del av sanktionerna upphävts.

Men svensk export till diktaturen uppgår redan nu till två miljarder. Företag som Ericsson har länge varit aktiva i Iran. Trots sanktioner både på grund av Irans intresse för kärnvapen och de usla mänskliga rättigheterna.

Det är endast delar av de förstnämnda sanktionerna som EU och USA tagit bort. Sanktionerna som gäller de mänskliga rättigheterna kvarstår. ”Antalet avrättningar har ökat markant, grymma straff har utdömts och rättssäkerheten har i många fall varit mycket bristfällig”, skriver regeringen på sin hemsida. Men sanktionerna gäller bara ett hundratal personer och vissa delar av statsapparaten. Så det är fritt fram för företagen.

Vi svenskar berömmer oss gärna av att vara så goda. Men är vi det?

Våra stora exportföretag säljer gärna överallt. Eftersom flera av dem har många anställda ser vi antingen mellan fingrarna med det eller bryr oss inte.

När det gäller vapenexporten är dubbelmoralen påfallande. Svenska bolag, som krigsmaterielkoncernen Saab, får inte sälja vapen var som helst. Mänskliga rättigheter ska vara ett ”centralt villkor”.

Men generaldirektör Christer Ahlström på Inspektionen för strategiska produkter anser tydligen att det är okej att exportera vapen lite överallt, som till diktaturen Saudiarabien som krigar i Jemen och inte behandlar alla saudier väl.

I november öppnade Saab ett kontor i Rodrigo Dutertes Filippinerna, samtidigt som näringsminister Mikael Damberg (S) var där. Ahlströms myndighet blockerar knappast försäljning dit.

De senaste fem åren har vi exporterat krigsmateriel till 28 länder där människors rättigheter kränks systematiskt, skrev generalsekreteraren för Amnesty International i Sverige och andra före jul i en debattartikel i Svenska Dagbladet.

Hyckleriet omfattar även AP-fonderna. De placerar alla svenskars pensionspengar, bland annat i Lundin Petroleum (som misstänks för folkrättsbrott i Sudan), i vapentillverkaren Saab och i snustillverkaren Swedish Match.

AP-fonderna har ett etiskt råd. Men det tittar bara på utländska bolag. Etikrådet ser till att fonderna inte köper aktier i utländska bolag som bryter mot de internationella konventioner, om till exempel klusterbomber, som Sverige skrivit på. Endast 14 utländska bolag står på svarta listan.

Men AP-fonderna kan även sky andra aktier. Tredje AP-fonden har valt bort 200–300 utländska bolag som inte klarar fondens hållbarhetskrav. Men fonden har investerat i 3 000 bolag och de företag fonden undviker är väldigt små. Då är det tur att de flesta

kapitalförvaltares skräck är att inte hänga med index. Det kan drabba den som inte köper aktier i stora bolag, men knappast den som undviker pyttesmå.

Våra pensioner har chans att bli högre ju friare AP-fonderna placerar. Det är samma logik som att ett bolags aktie går upp när det sparkar folk. Då kostnaderna sjunker ökar vinsten. Att svenskar blir arbetslösa struntar investerare i. Liksom svenska politiker och före-tag tycks rycka på axlarna åt hur folk behandlas på andra ställen.

Enskilda svenskar verkar dock bry sig mera. Intresset för etiska fonder, som ofta väljer bort bolag som har med vapen, tobak eller alkohol att göra, är rätt stort. Men lejonparten av svenskars pensioner går via AP-fonderna.

Ordförande för Etikrådet är Peter Lundkvist från Tredje AP-fonden. Privat kan han köpa etiska fonder. Men när det gäller AP-fonderna argumenterar han för att det är bättre att föra en dialog med bolagen och förmå dem att skärpa sig än att bara sälja aktierna. Det är samma tanke som att handel med ett land är bättre än isolering. Det är mycket möjligt att han har rätt i det. Men att prata med ett vapenbolag hjälper inte. Det tillverkar ju i vilket fall vapen.

Och att låta svenska bolag handla med Iran är främst bra ekonomiskt för oss svenskar.

Säg som det är, politiker. Sverige, svenska jobb och svenska företag går först. Dilla inte om mänskliga rättigheter och annat. Sverige först, helt enkelt. Våga stå för det.

Birgitta Forsberg birgitta.forsberg@dn.se “

DN TISDAG 14 FEBRUARI 2017

“ Markera mot förtrycket

Säga vad man vill om fenomenet slöja, det bringar inte fram det bästa hos samtidens debattörer.

I helgen gick debattvågorna höga på sociala medier. Bilder hade kablats ut från regeringsbesöket i Iran där de svenska kvinnliga deltagarna, bland andra handelsminister Ann Linde, bar slöja.

Två grupper kunde snabbt urskiljas. Å ena sidan de som tyckte att de svenska ministrarna borde ha markerat mot förtryck av kvinnor genom att vägra täcka håret. ”Bilder på svenska kvinnliga ministrar i slöja, symbol för kvinnoförtryck, kan användas i iranska regimens syften”, skrev till exempel Liberalernas ledare Jan Björklund på Twitter. Dessa debattörer spred gärna foton av kvinnliga politiker på statsbesök utan slöja, som för att visa att ett annat handlingsalternativ vore möjligt.

Problemet var att ingen av bilderna kom från Iran, där slöjlag gäller.

Å andra sidan fanns en uppsjö kommentatorer, främst på S-sidan, som inte ansåg att politiker som Björklund skulle ha synpunkter på hur ministrarna skulle klä sig – det var ett slags ”förtryck” som närmast kunde jämställas med det iranska.

Problemet var att dessa debattörer i sin iver att försvara regeringens agerande ibland närmast gled över i relativiserande av det iranska slöjtvånget.

”Man ska ta seden dit man kommer” var ett vanligt argument, och det visades bilder på Fredrik Reinfeldt i den judiska huvudbonaden kippa och en Michelle Obama i huvudduk hos påven.

Men det är förstås artskillnad, inte gradskillnad, mellan religiösa klädregler som är frivilliga och de som inte är det. Ingen skulle med våld tvinga på Reinfeldt en kippa, ingen skulle ha piskat Michelle Obama om hon tog av sig slöjan. För kvinnorna i Iran, och deras systrar i många islamistiska länder och patriarkala kulturer, finns inget val. Det är ofta slöja eller döden.

Men plagget tycks som sagt locka fram de sämsta argumenten. Det är obegripligt, men tyvärr inte ovanligt, att debattörer jämställer tvånget att klä på sig slöja med en kulturell press på ”västerländska” kvinnor att klä av sig i olika sammanhang. Som om det vore vanligt att någon dödas av sin släkt för att de vägrat visa sig i bikini på stranden. Som om det fanns västliga kulturer där kvinnor med lagens medgivande pryglas och stenas för att de haft för många plagg på sig.

Det är samma sorts argumentation som, i ivern att visa att västlig frihet minsann är lika förkastlig som religiöst och kulturellt förtryck, gärna jämställer kvinnlig könsstympning med intimkirurgi. Men ingen förälder i väst klipper bort blygdläpparna och klitoris på sin nyfödda flicka för att hon ska se mer moderiktig ut. Att myndiga kvinnor väljer kirurgi kan man ha olika åsikter om, men jämförelsen blir absurd.

Slöjans förespråkare legitimerar gärna sin position genom att tala om västerländsk blick och kolonialism. Det är ett sätt att grumla diskussionen och försvara det oförsvarbara. Skulle alla de feminister i den muslimska världen som med risk för sitt liv kämpar mot slöjtvång vara kolonialistiskt anfäktade?

Vuxna kvinnor ska inte med våld eller hot tvingas att bära vissa plagg. Så enkelt är det.

Så vad borde regeringen ha gjort under sitt besök i Teheran? Markerat motstånd genom att låta de kvinnliga deltagarna gå med bart huvud? Då hade det inte blivit några avtal, ingen dialog, med stor sannolikhet inget besök alls. Trots allt tror vi på betydelsen av handel, samtal och utbyte, vi tror på att även rigida samhällen kan förändras om än långsamt. Vill man få till stånd möten över gränserna måste de diplomatiska protokollen följas, oavsett om man gillar dem eller inte.

Däremot finns gott om andra forum där regeringen Löfven kan, och måste, visa sin avsky mot den könsapartheid som präglar samhällen som Iran. Många organisationer behöver pengar, många aktivister är i behov av moraliskt och högljutt stöd. Sverige och vår feministiska regering får aldrig gömma sig bakom relativistiska floskler när det gäller kampen mot det förtryck som – bland mycket annat – förvägrar kvinnor rätten att klä och röra sig fritt.

Även på hemmaplan finns ofantligt mycket mer att göra, inte minst vad gäller de ”förortskalifat” som brer ut sig och där kvinnor hålls tillbaka av lokala patriarker och fundamentalister. Om regeringen lyckas bryta det framväxande religiösa och sexistiska förtrycket, och dessutom blir en pålitlig partner för feminister i länder där kvinnans rätt förtrampas, kommer säkert ministrarnas slöjbärande i Teheran snart att vara glömt.
DN 14/2 2017 “

DN TISDAG 14 FEBRUARI 2017

“ Kostnaderna för Brexit stiger

Storbritannien är den svagare parten både i förhållande till EU och USA. I en tid när den globala ordningen rubbats blir en Brexit ännu mer kostsam.

Vid bilateral handel fördelas såväl plus som minus ojämnt mellan en stor och en liten ekonomi. Detta är dåliga nyheter för Storbritannien som nu söker nya handelsavtal med EU och andra.

All ekonomisk teori visar att nya handelshinder skadar båda parter, men också att den större av två ekonomier drabbas minst.

När det gäller tullar tenderar lägre efterfrågan från en större ekonomi att pressa ner priserna på varor den importerar. Detta gäller dock inte för en mindre ekonomi eftersom den inte så märkbart kan påverka den totala efterfrågan på varor som den importerar och därmed inte heller priserna på dessa.

Den större ekonomins fördel är ännu mer påtaglig när det gäller andra handelshinder än tullar. Dessa orsakas ofta av skilda föreskrifter och regleringar i olika länder och mindre länder måste i allmänhet helt enkelt rätta sig efter de större regler. Eftersom det fungerar så har förespråkarna för Brexit fel när de hävdar att Storbritannien, vars import från EU är större än dess export dit, kommer att ha en stark position i förhandlingarna: det som räknas är storleken.

Detta bekräftas i flera studier som visar att Storbritannien kommer att få bära lejonparten av kostnaderna för Brexit. Om parterna enas om handelsrelationer- baserade på regler utformade av Världshandels-organisationen WTO förutspås att Storbritannien kommer att förlora ungefär- 110 miljarder euro och EU bara 50 miljarder. Eftersom EU:s ekonomi är ungefär fem gånger så stor som Storbritanniens innebär det att landets kostnad som en andel av BNP kommer att vara ungefär tio gånger större än EU:s.

Om ingen överenskommelse nås uppstår samma obalans, men Storbritanniens kostnad kommer att vara ännu högre – något som den brittiska premiärministern Theresa May vägrar att inse. Hon har förklarat att Storbritannien- tänker lämna förhandlingarna om de inte går hennes väg, men trots hennes politiska retorik är faktiskt en dålig deal bättre för Storbritannien än ingen överenskommelse alls.

Förhandlingarna med EU är dock bara början. Storbritannien måste också nå överenskommelser med andra parter och bland dem finns världens två största ekonomier: USA och Kina.

Vid en första anblick verkar inte förhandlingarna med USA vara något att oroa sig för. President Donald Trump har markerat att Storbritannien står först i kön för ett handelsavtal med USA. Han har dessutom hyllat Brexit och till och med uppmuntrat andra EU-medlemmar att lämna unionen.

Men: Trump har också lovat att sätta Amerika först i alla överenskommelser som görs och åtgärder som vidtas. Detta reser tvivel om huruvida Trump är redo att öppna de sektorer av den amerikanska marknaden där Storbritannien fortfarande kan konkurrera, som exempelvis rymd- och fordonsindustri.

Även om han gör det kommer han troligtvis inte att göra det gratis. Minimikravet lär vara att Storbritannien följer amerikanska spelregler.

May vet att hon måste spela Trumps spel för att nå en någorlunda acceptabel överenskommelse. Hon undvek därför skarpa uttalanden när han skrev under sin presidentorder om 90 dagars inresestopp för personer från sju muslimska länder och när han stängde dörren för

flyktingar från Syrien på obestämd tid. Hennes kollegor i EU däremotkunde, i trygg förvissning om att EU är ett stort och starkt handelsblock, fördöma åtgärderna.

Anhängarna av Brexit har på senare tid också fått en annan obehaglig överraskning. De räknade med att utträdet ur EU skulle ske när nuvarande regelverk för internationell handel var intakt. Med ett fungerande WTO på plats upplevde de att riskerna med Brexit inte var så stora.

Men världen ser inte längre ut så. Trump lyckades komma till makten bland annat för att han lovade att befria sitt land från WTO:s och andra internationella organisationers bojor och fatta egna beslut baserade på USA:s intressen. Och även förhandlingar med EU framstår som alltför multilateralt för några av Trumps vapendragare eftersom tjugosju länder då skulle vara inblandade.

Om inte USA stöttar det internationella regelverket skulle läget snabbt kunna bli illavarslande om andra väljer att följa Trumps exempel och förorda bilaterala överenskommelser. Handeln i världen skulle då bli mindre öppen och alla skulle förlora, men inte lika mycket. USA, Kina och EU (om det fortfarande- existerar) skulle klara sig bättre än små ekonomier som Storbritannien.

Det återstår att se om USA med dess ekonomiska makt har råd med Trumps protektionism. Det verkar dock stå klart att Storbritannien kommer att drabbas av höga kostnader för Brexit. Om flera länder följer Trumps exempel och det globala systemet för handel fortsätter att vittra sönder kommer dessa kostnader att öka.

Daniel Gros, chef för tankesmedjan Centre for European Policy Studies i Bryssel.

Översättning: Claes Göran Green “

DN TISDAG 14 FEBRUARI 2017

“ Superspridare förvärrade ebolaepidemin i Västafrika

Ett mycket litet antal personer stod för en oproportionerligt stor andel av smittspridningen under den svåra ebolaepidemin i Västafrika 2014–2016. Hade dessa superspridare spårats i tid hade över hälften av dödsfallen kunnat undvikas.

Det framgår av en ny studie som publiceras i Proceedings of the National Academy of Sciences.

Enligt studien svarade 3 procent av de smittade för 61 procent av smittspridningen. Forskarna konstaterar också att superspridarna i allmänhet var mycket unga män-niskor, under 15 år, eller äldre personer, över 45 år.

Totalt dog över 11 000 personer i epidemin, varav den absoluta merparten i länderna Guinea, Sierra Leone och Liberia. e första försöken att begränsa spridningen misslyckades och ganska snart tappade myndigheterna kontroll över situationen.

Forskarna har gått igenom data över människor som avled av sjukdomen i Sierra Leones huvudstad Freetown och dess omgivningar mellan oktober 2014 och mars 2015, och sedan begravdes i närheten. De slår fast att de flesta som smittats inte spred viruset vidare till mer än högst en person.

I stället fördes viruset vidare genom superspridarna. De flesta av dessa var människor som aldrig lyckades ta sig till de vårdcentraler som uppfördes av Röda Korset och andra organisationer. I stället dog de hemma i byn.

– Smittspridning upphörde nästan helt så snart de smittade nådde fram till sjukhus och vårdcentraler. Det var personer som vi inte såg som drev på epidemin, framför allt sådana som dog i hemmet, säger Benjamin Dalziel, populationsbiolog vid Oregon State University i USA och en av forskarna bakom studien.

Han och hans kollegor är inte helt säkra på vilka superspridarna är. Men deras ålderstruktur är talande. Det rör sig om de yngsta och äldsta personerna i samhället – sådana som kan tänkas vara omgivna av många anhöriga, som exempelvis föräldrar och far- och morföräldrar till de yngre personerna, eller vuxna barn i de äldre personernas fall.

TT “

“ **Fakta. Hälften av de smittade dör**
Ebola, som uppkallats efter floden Ebola i Kongo-Kinshasa, är en infektionssjukdom som hör till gruppen blödarfebrar. Den orsakas av en typ av virus som benämns filovirus.

Inkubationstiden är 2 till 21 dagar från smittillfället. Symptomen är hög feber, muskelsmärtor, huvudvärk och halsont, följt av kräkningar, diarré hudutslag, njursvikt och leversvikt, samt blödningar i inre organ och på huden. Dödligheten ligger i genomsnitt på 50 procent.

De första kända utbrotten ägde rum 1976 i Sudan och Kongo-Kinshasa.
Källa: NE “

DN TISDAG 14 FEBRUARI 2017

“ Kims kärnvapen kan snart hota USA

Nordkoreas senaste missiltest kan se ut som ett i raden, men efter fem provsprängningar med kärnladdningar de senaste tio åren och över 20 uppskjutningar av robotar bara förra året står landet på tröskeln till att bemästra tekniken som kan hota USA.

Nu är sista chansen för omvärlden att stoppa Nordkorea – Donald Trump är härmed påmind och varnad – men hur en förhandling ska gå till är oklart.

Efter söndagens uppskjutning av en medeldistansrobot kallad Pukguksong 2 (Nordstjärnan 2) fördömde som vanligt omvärlden det inträffade. FN:s säkerhetsråd skulle samlas på måndagskvällen svensk tid för att enas om ett uttalande och om eventuella följder.

Nordkorea har redan utsatts för upptrappade FN-sanktioner sex gånger sedan sitt första test med en kärnladdning 2006. Inga åtgärder har hindrat familjen Kim – först Kim Jong Il och därefter hans son Kim Jong Un – att fortsätta på den inslagna banan. Kim Jong Un ärvde sin fars kärnvapenstrategi 2011, men har trappat upp ansträngningarna och har nu ett helt annat mål med verksamheten.

Pappa Kim använde de då ännu bristfälligt utvecklade vapnen som utpressningsmedel för att tvinga till sig mat, mediciner och bränsle från omvärlden i utbyte mot löfte om att sluta framställa kärnvapen.

För sonen Kim är kärnvapen det helt prioriterade strategiska målet. Framställandet av dem sägs inte längre vara förhandlingsbart. De byggs för att avskräcka omvärlden från att angripa Nordkorea.

Ytterst handlar det för Kim Jong Un om att han vill säkra sin egen position.

– Vi har nått den sista etappen i förberedelserna för att testskjuta en interkontinental ballistisk robot, sa Kim i sitt nyårstal.

Det finns få skäl att misstro envåldshärskaren. Till vilken grad Nordkorea klarar av alla de tekniska svårigheterna med en långdistansrobot och att krympa kärnladdningen som placeras på dess topp är inte känt. Men utländska experter tycker sig se att det tekniska kunnandet ökar snabbt.

Att Nordkorea skaffar sig kapacitet att nå USA med robotar utrustade med kärnvapen anses i dag vara en tidsfråga.

Tiden har för övrigt varit en av-görande faktor för Kim Jong Un. Nordkorea använde 2016 till att -accelerera utvecklingen. Presidentvalåret i USA öppnade vägen för två kärnprovsprängningar och ett 20-tal missiluppskjutningar. Naturligtvis var det ingen slump.

USA var uppslukat av Trump mot Clinton. Genom att kraftigt -påskynda utvecklingen kunde Nordkorea i relativt lugn ta ett stort steg framåt. Det skedde dessutom i ett för kärnvapenutvecklingen känsligt skede. Ju närmare Nordkorea kommer bemästrandet av vapnen, ju allvarligare blir hotet och desto större press sätts på omvärlden, och tydligast på USA, att förhindra det.

Kim Jong Un och ledningen i Pyongyang hade räknat ut det här för länge sedan, enligt experter. De såg ett fönster i tiden att om inte slutföra så påskynda sitt kärnvapenprogram under tiden som USA var upptaget av inrikespolitik.

Mycket kan läggas på Kim Jong Uns skuldkonto. En stor del av befolkningen lever i svår fattigdom medan landet utvecklar kärnvapen och satsar på militären. Det finns inget som tyder på någon bättring när det gäller de allvarliga brotten mot mänskliga rättigheter. Däremot är dags att ändra föreställningen om Kim Jong Un som en nyckfull och oberäknelig ledare.

I själva verket har han agerat helt rationellt. I kärnvapnen har han sett sin enda chans att avskräcka omvärlden från att gå in i Nordkorea. Planen tog av allt att döma form redan då hans far Kim Jong Il styrde och USA hade invaderat Irak för att störta Saddam Hussein 2003. Nordkorea skrämdes av att vara nästa land på listan.

Framstegen fortsatte, det irriterade omvärlden, kärnvapenutvecklingen togs över och modifierades av Kim Jong Un. Så kom 2016 och robotuppskjutningarna blev så många att de förvandlades till bakgrundsbrus i nyhetsrapporteringen.

I söndags kom en ny påminnelse, nu för första gången riktad till Donald Trump. Uppskjutningen inträffade kort efter att den japanske premiärministern Shinzo Abe hade besökt honom.

På bilder som sägs vara från händelsen, publicerade av den statliga nordkoreanska nyhetsbyrån, syns Kim Jong Un på en av dem med -kikare i kommandocentralen.

Den här gången handlade det om en medeldistansrobot som drivs med bränsle som gör den snabbare att tanka – vilket gör det svårare för motståndaren att upptäcka den före uppskjutning. Därför utgör den också ett större hot än många andra robotar, påpekade Sydkoreas utrikesdepartement.

Mycket tyder på att Nordkorea därmed närmar sig sista etappen i konsten att framställa kärnvapen. Framför allt har Trump fått en

provocerande påminnelse om saken, som väntas leda till svår och bestående huvudvärk.

Att det skulle finnas något vid ett förhandlingsbord som lockar Nordkorea att ge upp ambitionerna är osannolikt.

Landets krav är tvärtom att bli erkänd som en fullvärdig kärn-vapennation.

USA kan å sin sida bara acceptera en total avveckling av de nordkoreanska kärnvapnen.

Så läget ser låst ut.

Torbjörn Petersson torbjorn.petersson@dn.se “

“ **Fakta. Nya test trots sanktioner**
På många sätt liknar Nordkoreas arbete med att utveckla en långdistansrobot det som USA gjorde på 1950-talet. Ännu har Nordkorea inte skjutit upp någon långdistansrobot, men kunnandet växer och i sitt nyårstal lovade ledaren Kim Jong Un att snart kommer det att ske.

Nordkorea är förbjudet av FN-resolutioner att provspränga kärnladdningar och utveckla ballistisk robotteknik. Vid sex tillfällen har FN infört sanktioner från 2006.

Källa: Stratfor, BBC “

DN TISDAG 14 FEBRUARI 2017

“ Reaktionen från Vita huset avslöjar kaotisk stämning

Analys. Nordkoreas provskjutning av en ny medeldistansrobot är bara ett exempel på att många länder i världen testar Donald Trumps ledaregenskaper. Men det saknas ett klart svar på hur den nye USA-presidenten ska tackla de utrikespolitiska utmaningarna.

Många är de bedömare som har frågat sig varför Trumps svar på den nordkoreanska provokationen var anmärkningsvärt lamt; inte ens ett utbrott på Twitter – hans vanligaste sätt att kommunicera med omvärlden.

Ingen konkret amerikansk motåtgärd har annonserats, utöver att frågan fördes upp till FN:s säkerhetsråd. Under helgens golfhelg i -Florida med Trump och Japans premiär-minister Shinzo Abe inkallades medierna hastigt för en presskonferens där den nordkoreanska missil-avskjutningen avhandlades. Abe förklarade att Nordkoreas agerande var ”absolut oacceptabelt”. Trump stod intill och nöjde sig med att säga att USA stödjer Japan ”till 100 procent”.

Hanteringen av det kärnvapenbestyckade Nordkorea visar hur osäker, oplanerad och bitvis kaotisk USA:s utrikespolitik har blivit i Vita huset under Trump. De erfarna tjänstemännen och säkerhetspolitiska experterna i Washington har i stor utsträckning ställts åt sidan till förmån för förespråkarna för ”America First”-ideologin, som drivs av Trumps egna strateger Steve -Bannon och Stephen Miller.

När handläggarna efterfrågar hur detta slagord ska tillämpas i konkreta konfliktzoner får de inga klara svar. Saken förvärras av att Nationella säkerhetsrådet beskrivs som närmast lamslaget: Dess chef Michael Flynn ligger löst till på grund av att han förmodligen ljög om sina märkliga kontakter med Rysslands ambassadör i Washington.

Det är fler än Kim Jong Un som testar den oerfarne Trump. Två veckor före det nord-koreanska missiltestet var det Iran som avfyrade en medeldistansrobot. Den gången svarade Trump med en tweet: ”Iran leker med elden … !”

Det konkreta svaret blev dock inte mer än sanktioner mot 25 iranier som är inblandade i missil-programmet.

Samtidigt har Ryssland trappat upp den militära aktiviteten i östra Ukraina. Minst 40 människor har dödats i den senaste veckans artilleri-beskjutning vid fronten till den proryska utbrytarrepubliken i Donetsk. Det föranledde en mild reaktion från USA:s FN-ambassadör.

Även Trump prövar sig fram – eller som kritiker skulle säga, famlar i mörkret. USA:s utrikes-politik saknar tydligt fokus. Det har gjort att Trump sparkar på traditionella vänner och bundsförvanter (Mexiko och Irak) medan han är välvillig mot gamla motståndare (Ryssland).

Andra tunga aktörer är mer avvaktande, vilket så långt har gynnat dem. Japan har fått förnyade säkerhetsgarantier av Trump. Och Kinas president Xi Jingpin har fått försäkringar att hans USA-kollega står fast vid den tidigare ”Ett-Kina”politiken.

Michael Winiarski michael.winiarski@dn.se “

DN TISDAG 14 FEBRUARI 2017

“ Statliga pengar gick till piratbosättningar

Den israeliska staten har i hemlighet bekostat så kallade piratbosättningar på palestinsk mark. Det avlöjar tidningen Ha-Aretz i ett reportage på måndagen.

I december 2002 fick bosättarrörelsens ekonomiska organ Amana ett lån på kring åtta miljoner kronor från den israeliska banken Tfahot. Men pengarna härstammade, enligt dokument tidningen kommit över, från bostadsdepartementet. Pengarna betalades ut inom ramen för ett program för att stimulera bostäder i jordbruksområden.

Som säkerhet hos banken satte bosättarna mark de ägde på Västbanken. Men marken tillhörde i själva verket privatpersoner i de palestinska byarna Burqa och Silwad, som ännu inte hade en aning om vad som pågick. Pengarna användes senare till att uppföra bosättningarna Amona och Migron på dessa områden. Många av de kolonister som flyttade dit lurades av Amana, som lovade dem att marken köpts i laga ordning.

För två år sedan tvingades kolonisterna lämna Migron efter att Högsta domstolen tvingat regeringen att ingripa, och för en vecka sedan evakuerades även Amona. Det var för att förebygga sådana händelser i framtiden som den israeliska regeringen samtidigt legaliserade konfiskation av privat palestinsk mark – en lag som HD väntas anullera.

Bosättarorganet Amana samlar in pengar till bosättningar och bearbetar israeliska myndigheter så att de ska dra sitt strå till stacken med el, vatten, avlopp, vägar och annan nödtorft då piratbosättningar upprättats. Det leds av Zeev Hever, en legendariskt skicklig och skrupefri aktivist, som ofta haft direkt tillträde till de israeliska ministrar som officiellt motarbetat piratbosättningar.

Piratbosättningarna, alltså de som upprättats utan israeliska myndigheters tillstånd, ligger ibland men inte alltid på privat palestinsk mark. Den store impulsgivaren till denna sorts bosättning var nationalistpolitikern Ariel Sharon, som 1998 uppmanade unga kolonister att ta över varenda kulle på Västbanken. Sharons avsikt den gången var att genera dåvarande – och nuvarande – premiärministern Benjamin Netanyahu, som Sharon menade drev en alltför försiktig politik.

Men när Sharon blev premiär-minister 2001 började han tänka om. Piratbosättningarna, som ofta låg på ställen som var dyra och svåra att försvara, var ingen tillgång utan en black om foten.

Sharons avsikt var att evakuera de flesta av dem då han drabbades av en hjärnblödning nyåret 2005–2006. I dag är piratbosättningarna över hundra och deras politiska beskyddare dominerar regeringskoalitionen.

Under ett spänt kabinettsmöte på måndagen, inför Netanyahus USA-resa och första möte med Donald Trump, pressades han av både bosättarpartiet och sitt eget Likud att inte visa sig blyg inför den mäktige. Maximalisterna i regeringen, som är i majoritet, menar att Israel bör ställa sin nya partner inför fullbordat faktum: Annektering av hela eller 60 procent av Västbanken samt skrotning av tanken på en palestinsk stat. Två tunga politiker, försvarsminister Avigdor Lieberman och finansminister Moshe Kahlon, motsätter sig dock detta.

Nathan Shachar naranjal@gmail.com “

“ Fakta. Fler avslöjanden om stöd till bosättare

Redan 2005, i en officiell rapport beställd av premiärminister Sharon, förekom detaljerade redogörelser över hur israeliska myndigheter spelat under täcket i stor skala med piratbosättningar.

Rapporten utmynnade i en rekommendation att åtala de berörda ämbetsmännen, vilket skett i ett fåtal fall. Nyligen avslöjade tv-kanal 10 en rad bedrägerier – bland annat förfalskning av döda personers namnteckning – som banat väg för olika bosättarprojekt. “

DN TISDAG 14 FEBRUARI 2017

“ Mullornas nätcensur är inte lätt att förstå

Häromdagen var vi en grupp journalister som satt i källaren till en av palatsområdet Sadabads byggnader i Teheran och väntade på att president Hassan Rouhani skulle spisa klart med sin gäst Stefan Löfven.

Det fanns wifi-uppkoppling och jag loggade in för att fördriva väntan. Men att nätsurfa i Iran är nyckfullt. Dels är näten ofta svajiga, dels finns ju prästerskapets censur som spärrar syndiga och icke uppbyggliga webbsajter.

Hur graden av syndighet bedöms är en gåta. Det går att komma åt Aftonbladet men inte Expressen. Sveriges Televison funkar, men inte BBC. Facebook och Twitter är i allmänhet spärrat – men inte alltid.

Många iranier använder en så kallad proxyserver som kopplar förbi de iranska dataservrarna. Genom en enkel och billig programvara som går att köpa i vilken datorbutik som helst får de tillgång till alla webbsidor, även de som mullorna svartlistar.

Det religiösa ledarskapet i Iran gillar verkligen inte internet eller paraboler och driver en förbudslinje, som dock motarbetas av de politiskt valda ledarna.

Sålunda har president Hassan Rouhani ett twitterkonto. Jämfört med sin rival i Vita huset, Donald Trump, har Rouhani inte så många följare – närmare 600 000 jämfört med Trumps nästan 25 miljoner. Och Rouhanis twittermeddelanden är en smula mer slätkammade än Trumps. President Rouhanis senaste tweet, med bild och allt, handlar om hans samtal med Stefan Löfven.

Men när jag, sittande i Rouhanis eget palats (låt vara på nedre botten), ville klicka mig in på presidentens twitterkonto möttes jag av den retsamma brandvägg som på persiska förkunnar att sidan är spärrad och inte går att visa.

Det är väl en mycket talande bild av den iranska internetcensurens inkonsekvens: Presidenten, och gästerna i hans palats, kan inte komma ut på Twitter. Om de inte använder halvt illegala hjälpmedel förstås.

Erik Ohlsson erik.ohlsson@dn.se “

DN TISDAG 14 FEBRUARI 2017

“ Försonlig Trump mötte Trudeau

Miljontals jobb på båda sidor av gränsen är beroende av att Kanada och USA fortsätter ha en god relation – det var budskapet efter mötet mellan Justin Trudeau och Donald Trump.

Den annars frispråkige amerikanska presidenten höll en behärskad linje under en gemensam presskonferens med Kanadas premiärminister Justin Trudeau på måndagen.

– Vi hade just ett mycket produktivt möte, sade Donald Trump.

Den amerikanska presidenten har tidigare lovat att det nordamerikanska handelsavtalet Nafta ska omförhandlas eftersom det inte har varit tillräckligt gynnsamt för USA jämfört med Kanada och Mexiko. Men när han tillsammans med sin kanadensiska gäst redovisade vad de hade kommit fram till under Trudeaus besök i Vita huset nämndes först inte Nafta alls. På en direkt fråga från en reporter svarade Donald Trump undvikande vad gäller avtalet med Kanada. Däremot kommer avtalet med Mexiko att omförhandlas, enligt Trump.

– Miljoner bra jobb på båda sidor av gränsen beror på handeln länderna emellan, sade Justin Trudeau och fick medhåll av den amerikanska presidenten.

Adam Svensson adam.svensson@dn.se “

DN TISDAG 14 FEBRUARI 2017

“ Populistledare tvingas bort

Berlin. Partiledningen för högerpopulistiska Alternativ för Tyskland har enats om att utesluta den omstridde politikern Björn Höcke efter sitt uttalande om förintelsemonumenet.

Det var i samband med ett anförande i Dresden i mitten av januari som Björn Höcke, ledare för Alternativ för Tyskland (AfD) i delstaten Thüringen, fällde kommentaren som väckt avsky hos många tyskar. Med hänvisning till det stora förintelsemonumentet i centrala Berlin sade Höcke att ”tyskarna är det enda folk i världen som har placerat ett skammens minnesmärke i mitten av sin huvudstad”.

På måndagen enades en majoritet i partistyrelsen om att utesluta Höcke, som ansetts vara en belastning för partiet. Björn Höcke kommenterade själv beslutet med att hans uttalande missbrukats av personer som utkämpar en inre maktkamp i partiet.

AfD grundades 2013 med eurokritik som sin viktigaste fråga. Partiet har sedan dess rört sig högerut och är nu framför allt ett invandrings- och islamkritiskt parti, och får omkring 10 procent i opinionsmätningarna.

Lina Lund lina.lund@dn.se “

DN TISDAG 14 FEBRUARI 2017

John Oliver. ”Det var svårt att skämta om Trump redan förra året”

New York. John Oliver skämtar om Trump, falska nyheter och offentlig dumhet med en intellektuell skärpa som få andra kan uppbåda. Via tv-tjänsten HBO och Youtube når hans humorshow ”Last week tonight” en global publik. DN:s Martin Gelin har träffat komikern inför säsongsstarten av hans show.

New York.
Första gången jag träffade John Oliver pågick kampanjen inför presidentvalet 2012 här i USA. Vi befann oss på samma Mitt Romney-evenemang i Missouri och John Oliver försökte intervjua mig som en representant för den internationella presskåren. Jag avböjde, inte för att jag ogillar Oliver utan just för att jag visste hur skarp han var. Nästan ingen klarar sig ur en John Oliverintervju med hedern i behåll.

När vi nu ses fem år senare framstår den valkampanjen som en oskyldig tid i USA. Ingen kunde då föreställa sig den panikartade oro som skulle prägla landet efter nästa presidentval. Nu när John Oliver förbereder sig för tisdagens säsongspremiär av ”Last week tonight”, hans framgångsrika komediprogram för den amerikanska prestige-kanalen HBO, är rubrikerna i nyhetsflödet befogat alarmistiska. Donald Trump går till attack mot hela USA:s rättsväsende, krigar mot medier och opinionsmätningar och hamnar i diplomatiska gräl med Kina, Australien och Norge. John Oliver ser lite bekymrad ut när han berättar om planerna för den nya säsongen, det första programmet efter att Trump blev president:

– Ärligt talat så var det riktigt svårt att skriva skämt om Trump redan förra året. Så mycket av det han sade var så ofattbart fånigt att vårt jobb blev att försöka hitta substans i hans uttalanden. Det blev en omvänd process för hur vi i vanliga fall arbetar. Vi brukar ta något seriöst och förvandla det till komedi. Nu fick vi i stället ta något korkat och försöka övertyga folk om att det här är faktiskt är väldigt allvarligt, säger Oliver.

Vi träffas på tv-kanalen HBO:s högkvarter vid Bryant Park i New York. Utanför fönstret skiner solen över parkens skridskobana. Några producenter från komediserien ”Girls” går förbi oss i en korridor, sannolikt lika nervösa inför deras säsongsstart. Oliver är klädd i en outfit som ser ut som en logisk mittpunkt mellan amerikansk showbiz och brittisk gentleman. En mörk kostym med en matt, lila slips. Han ser ut att vara en av många New Yorkbor som inte kommit i närheten av solljus sedan presidentvalet i november, men kompenserar för detta med att vara frenetiskt fyndig och tala med yviga gester och självkritiska överdrifter. Med andra ord den typ av brittisk personlighet som amerikaner älskar. Han flyttade till USA för åtta år sedan och har inga planer på att återvända till England.

– Jag var tvungen att flytta därifrån. Det var bokstavligen ingen som skrattade åt mina skämt där, säger Oliver.

I själva verket var Oliver en ganska lovande brittisk komiker när han anlände till USA 2009. Ricky Gervais hade tipsat Jon Stewart om att Oliver vore lämplig som medarbetare på ”The Daily Show” och där blev Oliver snabbt en av programmets mest populära karaktärer. Efter att ha hoppat in som vikarierande programledare för Jon Stewart under åtta veckor erbjöds Oliver till slut att göra en egen komedishow för

HBO. Där har han fått fria händer att utveckla ett skarpt och originellt humorprogram med globalt nyhetsfokus.

Han känns som en värdig efterträdare till Stewart och tycks sätta minst samma prägel på den amerikanska samhällsdebatten. Precis som Stewart insisterar dock Oliver envist på att han aldrig haft några andra ambitioner än att få folk att skratta. Trots att John Oliver har citerats av presidentkandidater och kongressledamöter och har gjort inslag som använts som underlag för federala domslut och lagändringar, så framställer han sig helst som en lättsam komiker som inte drivs av något större patos att påverka samhället. Precis som Jon Stewart har dock Oliver tilldelats det prestigefulla mediepriset Peabody.

Enligt HBO är ett av John Olivers inslag om Donald Trump från förra året, som spelats över 31 miljoner gånger på Youtube, det mest sedda inslaget i tv-kanalens historia. Inslaget visar inte minst Olivers begåvning som programledare. Det är i princip en 22 minuter lång monolog, där Oliver i frenetiskt tempo går igenom ett hundratal av Trumps dittills värsta lögner. För ”Last week tonight” fungerar i praktiken lika mycket som en nyhetsredaktion som en komediverkstad. Man har anställt fyra journalister i redaktionen, som jobbar med research och faktagranskning.

– Jag är extremt mån om att varje fakta som nämns i programmet är korrekt, annars dör hela komedin. Men jag tycker att det är tydligt att det jag gör inte är journalistik. Jag har väldigt stor respekt för journalistik och vill inte smutsa ner begreppet med det jag håller på med. Vi gjorde ett långt inslag om lokaljournalistik förra året för att visa hur oerhört viktigt det är med lokala dagstidningar. Om de försvinner så är det en massa andra nyhetsredaktioner som inte får något nyhetsmaterial och då kollapsar hela det ekosystem vi lever i. Vårt program skulle inte kunna existera utan riktigt bra journalistik. Så jag är väldig mån om att journalisterna här får fortsätta göra sina jobb och jag är riktigt orolig över det som Vita huset säger om journalister, när de kallar medier ett ”oppositionsparti”. De leker med elden, säger Oliver.

Hur kommer ni att hantera Trumpadministrationens ”alternativa fakta”?
– Det enda nya med det uttalandet var ju själva frasen som användes. Konceptet att hitta på egna fakta var ju det som definierade Trumps kampanj ända sedan den började för två år sedan. Så nyheten var att Kellyanne Conway nu faktiskt erkände det, säger Oliver.

Hur tycker du att amerikanska medier hanterade presidentvalet?
– Vissa gjorde ett strålande jobb, vissa misslyckades totalt. Det var ett svårt val att bevaka, det höll på i två år och till slut var folk så trötta och uppgivna och apatiska att de två kandidaterna framstod som lika dåliga. Till slut var det mycket ”Trump sade det här, men kolla, Hillary Clinton sade också något dumt!” Medierna skapade en falsk balans mellan dem, trots att Trump hade gjort sjutton gånger fler farliga saker än Clinton.

Är du oroad över pressfriheten under de kommande åren? Även när det gäller ditt eget program?
– Absolut! En av de bästa sakerna med USA är yttrandefriheten och pressfriheten. Men retoriken som kommer från Vita huset nu är farlig. Det här kommer att bli en rejäl utmaning för oss. Men om man jämför med, säg, Bassem Youssef i Egypten, som hotades till livet för sitt satirprogram och till slut var tvungen att lägga ner det? Där har vi någon som verkligen töjde på gränserna för det tillåtna. Jag vet inte om

jag är på den nivån. Men vi lever fortfarande i ett land där man värnar om yttrandefriheten och då måste vi banne mig använda den!

Så hur förändras komikerns jobb av att vi lever i en tid där de flesta av dina tittare är livrädda?
– Jag tror inte nödvändigtvis att det vi gör förändras. De verktyg vi använder för komedi har inte förändrats. På sätt och vis är det lättare nu, eftersom förra året slukades all energi upp av själva valkampanjen. Vi fick kämpa för att övertyga folk om att till exempel Brexit var oerhört viktigt. Jag såg det som den första dominobrickan i den här globala vågen av nationalism. Man behöver inte vara historieprofessor för att veta att inget som händer i Europa är isolerat. Världen har skiftat under våra fötter.

Dagen efter vår intervju gör John Oliver ett besök hos Stephen Colberts kvällsprogram. Det känns som en cirkel som sluts för Jon Stewarts lärjungar. De klarar sig bra på egen hand nu. Colbert och Oliver har en dynamik som två gamla vänner som återförenas. Oliver serveras de senaste nyheterna från Trumpadministrationen och svarar med kontrollerade panikattacker. Men i vår intervju lovar Oliver däremot att den här säsongen kommer att innehålla en hel del annat än Trump.

– Förra året tror jag att kanske 8 av 30 avsnitt handlade om presidentvalet och Trump. De andra handlade om kryptering, bilföretagens lånevillkor, pr-branschen och kycklingindustrin. Saker som var viktiga, men inte fick tillräcklig uppmärksamhet. Så jag vill se till att vi inte bara pratar om Trump den här våren.

Det amerikanska medieklimatet är känt för att vara inåtvänt och självcentrerat. Utrikesnyheter uppmärksammas generellt bara om det handlar om krig och terrorism. Där sticker John Oliver ut, med sitt globala fokus. Det speglar också en tv-bransch där programmen alltmer riktar sig till en internationell målgrupp. Det är betydligt fler som ser John Olivers program i Youtubeklipp än när det sänds på HBO. I vår intervju pratar han lika gärna om Marine Le Pen eller regeringsskandalerna i Brasilien som om de senaste politiska haverierna i Washington.

– Jag ser det som en av uppgifterna vi har i vårt program, att informera folk om vad som händer utanför USA:s gränser. Titta på det franska valet nu. Det är så fruktansvärt, men det är samtidigt material för så mycket bra komedi.

Martin Gelin martin.gelin@gmail.com “

“En amerikansk pratshow som sedan 2014 leds av den brittiska komikern John Oliver och visas i tv-kanalen HBO. Med en satirisk blick tar Oliver i programmet upp politiska händelser och nyheter som ägt rum den senaste veckan. Han pekar ofta på det absurda och orimliga i det politiska spelet.

Majoriteten av avsnitten under 2016 handlade om det amerikanska presidentvalet och i synnerhet om Donald Trumps utspel som John Oliver ofta kritiserat och häcklat. I förra årets sista avsnitt liknade Oliver Trumps vallöften vid en ”att-göra-lista på satans kylskåp”.

”I stället för att visa för våra döttrar att de kan bli president har Amerika bevisat att ingen farbror är för rasistisk för att leda den fria världen” sammanfattade i Oliver i säsongsavslutningen.

Den fjärde säsongen av ”Last week tonight” hade amerikansk premiär i söndags på HBO.

John Oliver var mellan 2006 och 2013 ett slags låtsaskorrespondent i den satiriska ”The Daily show”, en nyhetsdriven och humoristisk pratshow, som riktar udden mot politiken. Korrespondenterna i ”The Daily Show” kommer, liksom korrespondenter i traditionell nyhetsrapportering, med analyser ”på plats” men gör också djupare reportage där de driver med intervjuobjekten.

USA har en lång tradition av satiriska pratshower. Flera, däribland ”Last week tonight”, ”Real Time ”, ”The Daily show” och ”Saturday Night Live”, har ägnat stor del av sin programtid det senaste året åt att kritisera och driva med Donald Trump men också uttryckt en att det nya politiska läget ändrat förutsättningarna, och till viss del försvårat, för satiren. “

DN TISDAG 14 FEBRUARI 2017

”Rättegången var en politisk show”

Tjugo års fängelse i Sibirien för terrorbrott blev domen för den ukrainske regissören Oleg Sentsov. En politisk rättegång, menar vännen Askold Kurov vars film om Sentsovs öde har världspremiär på Berlins filmfestival.

”The trial: The State of Russia vs Oleg Sentsov” inleds med scener från rättegångssalen i Moskva där regissören Oleg Sentsov blickar ut genom gallret i stålburen han placerats i, likt ett djur på zoo. Anklagelserna som läses upp mot honom är allvarliga: han påstås vara ledare för den antiryska rörelsen på Krimhalvön med planer på att spränga broar, kraftledningar och Lenin-monumentet i Simferopol i luften.

I själva verket är den i dag 40-årige Oleg Sentsov en fredlig demokratiaktivist som tagit ställning för ett fritt Ukraina, menar vännen och den ryske regissören Askold Kurov som är på besök i Berlin för världspremiären av sin film om kollegans öde.

– Mitt viktigaste mål är att sätta fokus på Sentsovs situation. Det är så lätt att glömma bort en ensam man i Sibirien. Jag kan visserligen inte frige någon med en film, men vi måste alla kämpa vidare, säger Kurov när DN träffar honom i Berlin.

Oleg Sentosov var tidigare en professionell dataspelare och sadlade sent om till filmskapare. Hans långfilmsdebut ”Gamer” (2011) gjorde honom till ett namn i filmkretsar. I samband med den ryska ockupationen av Ukraina blev han aktiv i proteströrelsen och smugglade mat till ukrainska soldater på den ockuperade Krimhalvön.

Det var bakgrunden till att han 2014 greps av den ryska säkerhetstjänsten FSB, en efterföljare till KGB, och anklagades för att vara terrorist.

Domen mot Sentsov – tjugo års fängelse i Sibirien för terrorbrott – väckte avsky bland namnkunniga regissörskollegor över hela världen. Ken Loach, Wim Wenders och Agnieszka Holland hör till några av dem som krävt hans frigivning. Även Amnesty International och Europeiska filmakademin har engagerat sig i Sentovs fall och dömt ut rättegången som rättsvidrig. Under Berlinale anordnades en manifestation där 650 personer höll upp skyltar med texten ”Free Oleg Sentsov”.

Det syns att filmen är en lågbudgetproduktion. Varken fotot eller klippningen imponerar. Men så är det också historien om Sentsovs öde som står i fokus. Berättelsen om den Kafkaartade rättegången ger en skakande inblick i hur Kremls rättskipning fungerar och hur den ryska staten går till väga för att tysta sina kritiker.

– Rättegången var en politisk show för Vladimir Putin, säger Askold Kurov övertygat.

– De som vittnande mot Sentsov hade torterats och i några fall fått betalt för de påhittade vittnesmålen.

Tittarna får följa Sentsovs kusin Natalia Kaplans ihärdiga kamp för att ge släktingen upprättelse. Hon deltar i manifestationer, låter sig intervjuas och besöker honom i fängelset. Scenen där Sentsovs dotter talar i telefon med sin fängslade pappa är stark.

Sentsov sällar sig till ett stort antal journalister, konstnärer och dissidenter som sitter fängslade på politiska grunder i Vladimir Putins Ryssland. Även ”The trial” innehåller vass regimkritik. Men själv är Kurov inte längre rädd.

– När jag höll på med filmen kände jag en stor paranoia. Jag märkte att de som medverkar i filmen var övervakade och jag visste att säkerhetstjänsten avlyssnade min telefon. Men sen nådde jag en punkt då jag bara var trött på att vara rädd. I dag säger jag att jag är förfärad, men inte rädd, säger han sammanbitet.

– Det är vad propagandan gör med människor. Antingen spelar du med och låtsas som om allt är okej. Eller så tvingas du gå i opposition och protestera, säger han.

Hur kan du vara säker på att Sentsov faktiskt är oskyldig till de brott han dömts för?

– Från början var jag öppen för att sanningen skulle visa vara en annan. Situationen i Ukraina är svår. Landet är ockuperat av en främmande makt och jag vet inte vad människor är beredda att göra för att skydda sitt land. Men det finns verkligen ingenting som pekar mot att han är skyldig. Att spränga det lilla Leninmonumentet i luften är en helt värdelös aktion, det kan omöjligt ha varit Sentsovs idé.

Askold Kurov föddes 1974 i Uzbekistan i dåvarande Sovjetunionen och flyttade till Moskva revolutionsåret 1991, samma år som Sovjetunionen upphörde att existera.

– Då var människor fulla av hopp om en ny epok, med frihet och nytt liv. Vi fick yttrandefrihet och självständiga medier. Det är så märkligt – eller sorgligt – att vi inte mäktade med att hålla i det. Nu går vi tillbaka till sovjetiska principer, säger han.

Samtidigt som situationen för regimkritiker i Ryssland försämras har Vladimir Putin fått ett nytt internationellt erkännande tack vare sin relation med USA:s president Donald Trump. Den amerikanska veckotidningen Varietys filmkritiker Oliver Gleiberman skrev efter att han sett Kurovs film att han hoppas att även Trump ser den.

– Jag följde inte den amerikanska valkampanjen och jag vet inte så mycket om Trump. Men det verkar som om han använder alla tänkbara ryska politiska tekniker. Det är sorgligt. Och det är innebär en bakåtrörelse även för västvärlden, säger Kurov.

År 2034 öppnas fängelseportarna för Oleg Sentsov. Det är en evighet i ett sibiriskt fängelse.

– Jag tror inte att han blir kvar i tjugo år. Myndigheterna kommer nog att växla ut honom mot ryska fångar i Ukraina, eller mot lättade sanktioner, tror han.

Optimisten Kirov tror inte heller att Putineran kommer att överleva så länge till.

– Det är omöjligt att fortsätta med det här systemet, det är ruttet från insidan och ut. Även om 87 procent av befolkningen stödjer Putin så är det 13 procent som inte gör det.

Lina Lund lina.lund@dn.se “

“ Askold Kurov.

Rysk filmregissör. Född 1974 i -Uzbekistan. Bor sedan början av 1990-talet i Moskva.

Bland hans tidigare dokumentärfilmer utmärker sig: ”Children 404”, 2014, om hbtq-ungdomar i Ryssland, och ”Winter go away!”, 2012, om de regimkritiska vinterprotesterna i Moskva, 2011, och ”The trial: The State of Russia vs Oleg Sentsov”, 2017, om den ukrainske film-regissören och regimkritikern Sentsov är hans senaste film. “

Kapitel 3 : Utrikesdeklarationen och riksdagsdebatten efter den.

Riksdagens snabbprotokoll 2016/17:68
Onsdagen den 15 februari Kl. 09.00–14.58

Det justerade protokollet beräknas utkomma om tre veckor.

§ 2 Utrikespolitisk debatt

Anf. 4 Utrikesminister MARGOT WALLSTRÖM (S):
Herr talman, ärade ledamöter, riksdagsveteraner, representanter för den diplomatiska kåren och kära åhörare! Omvärlden och Sverige befinner sig i en paradoxal tid med snabba och stora förändringar.

För tio år sedan var antalet människor på flykt hälften av dagens 65 miljoner. Syrien var ett turistmål. Ryssland hade inte försökt ändra Georgiens och Ukrainas gränser med våld. Kinas ekonomi var en fjärdedel av vad den är i dag. Brexit var ett okänt begrepp. Det kom inga tweetar från USA:s president eftersom Twitter precis hade skapats.

Snabba globala förändringar kan sprida en flytande rädsla och samtidigt lägga grunden för avgörande framsteg. Varje minut jag talar lämnar ungefär 120 människor den extrema fattigdomen. Parisavtalet och Agenda 2030 stakar ut vägen mot en hållbar framtid. Tack vare fredsavtalet i Colombia kan Sydamerika bli en fredens kontinent. Vår samtid, där mörka moln samsas med ljusglimtar, kan illustreras av en urfolksberättelse.

En morfar säger till sitt barnbarn: En kamp mellan två vargar pågår inom mig. Den ene är ond; han är oro, arrogans, egoism och lögner. Den andre är god; han är framtidstro, fred, medkänsla och sanning. Det är en kamp som pågår inom oss alla. Barnbarnet frågar: Vilken varg vinner? Morfar svarar: Den som du matar.

I en svår tid vilar svensk utrikespolitik på en stadig värdebaserad grund av mänskliga rättigheter, demokrati och multilateralt samarbete. Att enbart sätta det egna landet främst vore egoistiskt och oklokt. Det som är bra för världen är bra för Sverige.

Herr talman! Efter krigsslutet 1945 byggdes en multilateral världsordning, grundad på universella värderingar. När nu tyngdpunkterna i världen förskjuts utmanas den världsordning som vi har vant oss vid. Normer, maktbalanser och global stabilitet påverkas.

För att navigera bland dagens utmaningar måste vi se till hur fred, frihet och försoning kan åstadkommas i vår del av världen. Därför förblir den europeiska unionen så viktig för oss, och regeringen ska med kraft bidra till ett EU som är sammanhållet och principfast. Utvecklingen inom EU och i vår omvärld sätter samarbetet på prov. Den ekonomiska återhämtningen är ojämn, och främlingsfientliga och populistiska krafter har stärkts.

I höst står statsministern och EU-kommissionens ordförande värdar för ett toppmöte i Göteborg om rättvisa jobb och tillväxt. Vi behöver ett mer socialt Europa med fungerande arbetsmarknader, effektiva och hållbara trygghetssystem och ökad dialog mellan arbetsmarknadens parter.

Migrationsfrågorna har, som ni väl vet, blivit allt viktigare, och EU måste agera gemensamt för ett hållbart europeiskt asylsystem där alla medlemsstater delar på ansvaret. Vi behöver ett ökat fokus på flyktens

grundorsaker och konfliktförebyggande samt ökat stöd till UNHCR och IOM.

Regeringen beklagar att Storbritannien har valt att lämna EU, och vi vill ha fortsatt goda relationer. När förhandlingar inleds kommer vi att agera utifrån vad som bäst tjänar det gemensamma europeiska samarbetet och Sveriges intressen.

EU är vår viktigaste utrikespolitiska arena. Unionens globala strategi får stor betydelse för förmågan att hantera kriser med både civila och militära medel. Sverige ska aktivt verka för att stärka den gemensamma säkerhets- och försvarspolitiken. Vi välkomnar det utvecklade samarbetet mellan EU och Nato och vill att EU ska samverka ännu närmare med FN.

Regeringen prioriterar såväl ett stärkt östligt partnerskap som en fortsatt utvidgningsprocess på västra Balkan och med Turkiet. Samarbetet med Turkiet förblir av strategisk betydelse för EU, men utvecklingen i landet vad gäller mänskliga rättigheter, respekten för rättsstatens principer samt oppositionens och mediernas situation är djupt oroande. En återupptagen fredsprocess som löser den kurdiska frågan är nödvändig. Det skulle bidra till fred och säkerhet såväl i Turkiet som regionalt.

Målet om en återförening av Cypern är inom räck-håll. Vi uppmuntrar parterna till fortsatta ansträngningar för att nå ända fram.

Herr talman! Byggandet av säkerhet i samverkan med andra länder, regioner och organisationer är en hörnsten i svensk säkerhetspolitik. Sveriges utrikes- och säkerhetspolitik bygger på sammanhållning i EU och ökat samarbete på bred front i Norden och Östersjöområdet, inom FN och OSSE, med Nato och genom en stark transatlantisk länk. Sveriges säkerhetspolitiska linje ligger fast. Vår militära alliansfrihet tjänar oss väl och bidrar till stabilitet och säkerhet i norra Europa. Den förutsätter en aktiv, bred och ansvarsfull utrikes- och säkerhetspolitik i kombination med fördjupade försvarssamarbeten, särskilt med Finland, och en trovärdig nationell försvarsförmåga.

Sverige kommer inte att förhålla sig passivt om en katastrof eller ett angrepp skulle drabba ett annat EU-land eller ett nordiskt land. Vi förväntar oss att dessa länder agerar på samma sätt om Sverige drabbas. Vårt land ska därför kunna ge och ta emot stöd, såväl civilt som militärt.

Vår första försvarslinje utgörs av en utrikespolitik där vi verkar genom diplomati, medling, konfliktförebyggande och förtroendeskapande åtgärder. Så ökar Sveriges möjligheter att verka för avspänning och stabilitet såväl i vårt närområde som globalt.

Förutsättningarna för att skydda befolkningen och upprätthålla de viktigaste samhällsfunktionerna har förändrats. Militära hot, väpnade konflikter, cyberhot, terrorism och våldsbejakande extremism samt organiserad brottslighet skapar ständiga risker i en mer komplex och sammankopplad värld, men även pandemier, antibiotikaresistens och naturkatastrofer påverkar Sveriges säkerhet. För att möta denna utveckling antog re-geringen i januari en nationell säkerhetsstrategi baserad på våra nationella intressen.

Det moderna samhället är i allt högre grad beroende av en väl fungerande energiförsörjning och av robusta transporter och infrastruktur.

Klimatförändringarna utgör ett hot mot mänsklighetens existens. Ojäm-likhet, miljöhot, vattenfrågor och resursbrist är andra långsiktiga utmaningar. Strategins genomförande prioriteras och lägger grunden för ett förstärkt säkerhetsarbete.

De hänsynslösa terroristattentaten runt om i världen understryker nödvändigheten av solidarisk och fördjupad samverkan över gränser-na. Internationell samverkan underlättar även det förebyggande arbetet mot radikalisering.

Herr talman! I ett allvarligt världsläge uppmuntrar regeringen till ett ökat ansvarstagande från globala aktörer som USA, Kina, Indien och Ryssland, såväl sinsemellan som gentemot oss andra.

Rysslands agerande, när det tar sig uttryck i militära handlingar, desinformation och påverkansoperationer, är emellertid aggressivt och ökar spänningarna. Vårt svar vägleds av principer och värderingar. Det präglas av fasthet, tydlighet och långsiktighet och främjar EU-enighet. Grunden för vår hållning är viljan att värna folkrätten och den euro-peiska säkerhetsordningen.

Även den inrikespolitiska utvecklingen i Ryssland är negativ med auktoritärt styre, ett civilsamhälle under press och bristande respekt för mänskliga rättigheter.

Sverige behöver en bred ansats i förhållande till Ryssland. Vi ska upprätthålla en politisk dialog, verka långsiktigt och uppmana Ryss-land till samarbete i stället för konfrontation samt främja kontakter mellan medborgare – och vi ska göra det utan att ge avkall på vår principiella hållning.

Sverige fördömer Rysslands aggression mot Ukraina och illegala annektering av Krim. Sanktionerna ska ligga fast så länge skälen till att de infördes kvarstår. Genom att stödja Ukrainas reformarbete och slå vakt om landets suveränitet och territoriella integritet enligt folkrätten bidrar vi till landets strävan att närma sig EU.

I år övertar Sverige ordförandeskapen i både Barentsrådet och Östersjöstaternas råd. Vi vill se ett Östersjöområde som präglas av respekt, tillit och trygghet. Samarbete för att öka säkerheten och möta utma-ningar som miljöhot ska främjas liksom bättre villkor för regional utveckling och mellanfolkliga kontakter.

Sverige har och ska ha en nära relation till USA. Relationen med den nya amerikanska regeringen är fortsatt viktig för vår handel och för vår säkerhet. Men Vita husets agerande väcker frågor om USA:s roll i världen.

Vi menar att Sverige, EU och USA har allt att vinna på att verka för en regelbaserad världsordning, på att stå upp för gemensamma normer och värderingar och på att hantera globala utmaningar tillsammans. Kanada blir en allt viktigare partner för både Sverige och EU, inte minst genom frihandelsavtalet CETA och det strategiska partnerskaps-avtalet.

Vårt mål att förnya kontakterna med Latinamerika har välkomnats i regionen, och under våren presenteras en handlingsplan för ökat samarbete.

Asien är tillväxtmotorn i den globala ekonomin, och här investeras stort i framtidens teknologier. Med vårt engagemang i Asien vill vi

bidra såväl till en hållbar utveckling som till demokrati och respekt för mänskliga rättigheter.

Relationen med Kina utvecklas, men de regionala säkerhetspolitiska spänningarna och situationen vad gäller demokrati och mänskliga rättigheter oroar.

Sveriges samarbete med Indien fördjupas, EU:s frihandelsförhandlingar med flera Aseanländer välkomnas, och vi verkar för ett ambitiöst avtal med Japan.

Sverige fortsätter arbetet för en fredlig och hållbar utveckling i Afghanistan. Vi behåller vårt civila och militära engagemang och stöder kvinnors deltagande i freds- och försoningsprocesser.
Under 2017 avser regeringen att fatta beslut om en ny strategi för utvecklingssamarbetet med Myanmar. Den kan bidra till en fredlig, inkluderande och demokratisk utveckling i landet, inklusive för minoritetsgruppen rohingya.

Sveriges starka band till de afrikanska länderna vidareutvecklas i takt med efterfrågan på diversifierat handelsutbyte och modernt utvecklingssamarbete.

Konkreta bidrag till fred, säkerhet och utveckling sker genom vårt långsiktiga utvecklingssamarbete men också genom truppbidraget till Minusma i Mali och medverkan i EU:s insatser i Sahel och på Afrikas horn. Vi stärker vårt partnerskap med Afrikanska unionen och de subregionala organisationerna i arbetet med att förebygga väpnade konflikter.

Herr talman! Den syriska regimen och dess allierade har genomfört en brutal militär strategi, och Sverige är engagerat i att bidra till en långsiktig lösning, bland annat genom att ge kvinnor en röst i fredsprocessen. Vårt omfattande bistånd består både av akut nöd-hjälp och långsiktigt stöd, även till de grannländer som har tagit emot ett stort antal flyktingar.

FN måste spela en central roll. Vår plats i säker-hetsrådet erbjuder ett forum där vi kan arbeta för eldupphör, humanitärt tillträde, återgång till fredsförhandlingar och ansvarsutkrävande för krigsförbrytelser, allvarliga övergrepp och användning av kemiska vapen.

Regeringen avser att under våren ta fram en ny femårig biståndsstrategi för Irak. Vårt bidrag till den globala koalitionen mot Daish dubbleras från 35 till 70 personer.

I år har det gått 50 år sedan Palestina ockuperades. Sverige fortsätter att verka för en lösning i Israel–Palestinakonflikten och tillsätter ett särskilt sändebud.

Att hopp kan övergå i förtvivlan märktes under mitt besök i Palestina i december, och det präglar de samråd som Sverige har med närmare 150 israeliska och palestinska civilsamhällesorganisationer.

Säkerhetsrådets resolution 2334 om de israeliska bosättningarna och den internationella konferensen i Paris i januari kan i bästa fall skapa förutsättningar för en förnyad fredsprocess och en tvåstatslösning.
Herr talman! Sveriges feministiska utrikespolitik ger resultat för kvinnor, flickor och hela samhällen.

Vårt arbete har bidragit till att ett tjugotal länder har tagit fram lagar och förslag för stärkt jämställdhet, att hundratusentals kvinnor och flickor har undgått osäkra aborter och oönskade graviditeter, att ett nittiotal lokala samhällen har övergett kvinnlig könsstympning och att 65 länder och organisationer har gjort åtagan-den mot könsrelaterat våld. Prioriteringen av sexuell och reproduktiv hälsa och rättigheter förstärks.

Att vi invaldes med så bred marginal i FN:s säker-hetsråd var ett kvitto på regeringens globala politik. Under Sveriges ordförandeskap i januari bekräftades att FN:s generalsekreterare stöder vår ambition: att FN ska arbeta med fredsbyggande och konfliktförebyggande, främja dialog som verktyg och verka för kvin-nors aktiva inflytande i fredsprocesser.

Vi är en kritisk FN-vän som arbetar för ett reformerat och mer transparent säkerhetsråd. Ett modernare, mer effektivt och jämställt FN-system är centralt. Vi ska vara ledande i att Agenda 2030 genomförs såväl globalt som i Sverige. Alla politikområden ska bidra till en hållbar och rättvis värld.

Icke-spridningsfördragets mål är en kärnvapenfri värld. En utveckling bort från detta mål måste förhindras, och kärnvapenstaterna har ett särskilt ansvar. Regeringen välkomnar att en klar majoritet av världens länder har tagit ställning för förhandlingar om ett globalt kärnvapenförbud.

Det kärntekniska avtalet med Iran är av avgörande betydelse för icke-spridningsarbetet. Nordkorea utmanar världssamfundet med sina kärnvapenambitioner.

Sverige är och förblir en global ledare inom utvecklingspolitiken. Vårt humanitära bistånd på 6,5 miljarder kronor gör oss till världens sjunde största givare i nominella tal.

Haven spelar en avgörande roll i det globala klimatsystemet, och om utvecklingen inte bromsas finns mer plast än fisk i våra hav redan 2050. I juni står Sverige och Fiji värd för den första stora FN-konferensen om hur miljön i världshaven ska räddas.

Larmrapporter om klimatet når oss allt oftare. Under 2017 måste Sverige och EU visa ledarskap i genomförandet av Parisavtalet. Sverige ska bli ett av de första fossilfria välfärdsländerna. Vårt bidrag till ut-vecklingsländernas klimatarbete är ett av världens största, och det är därmed betydelsefullt för andra länders omställning.

Regeringen står fast vid att biståndet under mandatperioden ska uppgå till 1 procent av svensk bni.

Herr talman! Ökad jämlikhet på arbetsmarknaden, anständiga arbetsvillkor, ökad produktivitet och inkluderande ekonomisk tillväxt är viktiga mål för Sverige. Statsministerns initiativ Global Deal följs upp i samarbete med bland annat ILO och OECD.

I en tid när protektionismen ökar och frihandeln ifrågasätts värnar Sverige en fri och rättvis världshandel där WTO:s multilaterala handelssystem utgör stommen. Regeringen ska verka för att EU ingår progressiva frihandelsavtal.

Sverige är ett av världens mest konkurrenskraftiga länder, och den svenska exporten sysselsätter nästan 1 ½ miljon människor. Vår

utrikeshandel fortsätter att stärkas genom Sveriges exportstrategi, regionala exportcentrum och Team Sweden.

Sverige ska upprätthålla en strikt och effektiv exportkontroll av krigsmateriel, och regeringen återkommer med ett lagförslag under våren i syfte att skärpa reglerna för export till icke-demokratier. Vårt arbete för att stärka respekten för de mänskliga rättigheterna, demokratin och rättsstatens principer presenterades i den skrivelse som överlämnades till riksdagen i december. I vår presenteras nya landsspecifika rapporter om läget på dessa områden i alla världens regioner.

Rapporterna belyser frågor som rätten till arbete mot skälig ersättning, diskriminerande lagstiftning och våld mot kvinnor, rasism och diskriminering på grund av etnicitet, religion, sexuell läggning, könsidentitet eller av andra skäl.

Det fria ordet är under attack världen över, och journalister och människorättsförsvarare fängslas och förföljs. Sverige stöder dem som drabbas och verkar för att ansvariga ställs inför rätta.

Herr talman! Ärade ledamöter! Oxford Dictionaries utsåg postsanning till årets ord 2016.

En förutsättning för såväl en fungerande demokrati som ett konstruktivt samarbete mellan stater är att vi talar med och inte om varandra, hedrar överenskommelser och låter idéer tävla, att forskning, fakta och medier respekteras och att vi erkänner andras kloka poänger.

Därför vill jag avsluta årets utrikesdeklaration ge-nom att tacka Vänsterpartiet för att ni ständigt påminner om den oroande utvecklingen i Turkiet.

Att Sverige i sina kontakter med omvärlden ska framhålla de mänskliga rättigheterna är något som Liberalerna aldrig låter oss glömma.

I kampen mot vad som kan vara det värsta som mänskligheten har kommit på – kärnvapen – är Centern att lita på.

Moderaterna är och har varit pådrivande när Sverige står upp för frihandel.

Det svenska biståndet har under åren haft en pålitlig vän i Kristdemokraterna.

Regeringen delar inte värdegrund eller syn på världen med Sverigedemokraterna och vi utesluter ett samarbete, men vi respekterar er plats i riksdagen.

Tack till alla pådrivare i civilsamhället och i folk-rörelserna! Ert arbete på fältet och med opinionsbildning gör skillnad i en svår tid.

Vi ses igen i prövande samtal om hur Sverige kan bidra till en värld där människovärdet är grunden och oro besegras med framtidstro. (Applåder)

Anf. 5 KARIN ENSTRÖM (M) replik:
Herr talman! Tack, utrikesministern!

I årets utrikesdeklaration har regeringen ändrat formuleringarna kring Ryssland. Därför kommer min fråga huvudsakligen att uppehålla sig kring om detta innebär att regeringen har ändrat sin syn på Ryssland.

Förra året stod det: ”den största utmaningen mot den europeiska säkerhetsordningen sedan kalla krigets slut”. Det är så man ser på Ryssland. I år finns en beskrivning och kritik, men det finns också skrivningar om att vi ska ha en bred ansats.

I ljuset av att utrikesministern är på väg till Moskva vill jag fråga utrikesministern vad denna breda ansats betyder och om regeringen har ändrat sin syn på Ryssland.

Vi är alla oroade både över den interna utvecklingen i Ryssland och över Rysslands agerande, som tar allt större plats på världspolitikens arena.

Jag kritiserar inte; jag tycker att det är rimligt och bra att utrikesministern kommer att träffa sin kollega i Moskva. Jag förutsätter dock att utrikesministern an-vänder mötet för att tydligt synliggöra de värderingsskillnader våra länder har och mycket tydligt fortsätter att ställa de krav som vi har på Ryssland när det gäller såväl den illegala annekteringen av Krim som östra Ukraina, Georgien och agerandet i Syrien.

Jag vill få ett klarläggande. Innebär detta att man har förändrat sin syn? Är en bred ansats ett sätt att själv försöka normalisera förhållandena till Ryssland?

Anf. 6 Utrikesminister MARGOT WALLSTRÖM (S) replik:
Herr talman! Det korta svaret på Karin Enströms fråga är: Nej, det finns ingen förändring i vår syn på Ryssland. Men vi sa redan från början, när vi tillträde, att vi behöver olika tidsperspektiv.

Att Ryssland en vacker dag går i demokratisk riktning och börjar respektera mänskliga rättigheter, civilsamhällets organisationer och fria medier kan synas omöjligt i dag, men vi måste investera i folk-till-folk-kontakter och ge stöd till och backa upp dem som fortsätter att troget arbeta för en förändring. Detta gör vi.

Vi behöver också politiska kontakter för att rakt på sak kunna säga vad vi tycker. Jag tycker att det framgick väldigt tydligt vad vår politik är. Vi menar att sanktionsbestämmelserna måste stå kvar så länge Krim-överenskommelserna inte uppfylls. Vi menar att man måste vara kritisk och dessutom hjälpa Ukraina att lyckas.

Fråga vem som helst i EU-kretsen! De vet att vi går i spetsen för detta arbete. Vi är en trogen vän till Ukraina. Vi är de som ständigt tar initiativ för att diskutera hur vi kan stötta Ukraina. Vi är också de som är mest aktiva i politiken när det gäller att stå fast vid sanktionsbestämmelserna gentemot Ryssland.

Vi håller på att bli det sista land som har en direkt dialog med till exempel utrikesministern. Det duger inte längre. Vi måste kunna tala direkt med Ryssland och dessutom samarbeta där det går att samarbeta, till exempel i Arktis, där vi behöver lösa miljöproblem. Det är miljöproblem som också Ryssland har. Vi ska gynna och stärka det som de bidrar konstruktivt till.

Anf. 7 KARIN ENSTRÖM (M) replik:
Herr talman! Dialog och att ansikte mot ansikte föra fram vår kritik och våra villkor för att få ett bättre förhållande till Ryssland ställer jag upp på. Men jag vill verkligen försäkra mig om att vi inte – vilket kanske kan vara frestande och som vi har sett att flera länder har börjat

göra – själva börjar tumma på kraven för att få en mer normal och trevlig relation.

Jag hoppas att utrikesministern kan försäkra mig om att det inte handlar om att backa eller att börja hitta en massa andra områden där man kan samarbeta på ett trevligt sätt, så länge Ryssland inte är berett att följa de överenskommelser som vi har gjort och de krav som vi ställer, inte minst de villkor som satts upp för att sanktionerna ska hävas. Jag skulle vilja ha svar om detta från utrikesministern i dag.

Anf. 8 Utrikesminister MARGOT WALLSTRÖM (S) replik:
Herr talman! Som framgår av mediekampanjerna mot mig uppfattas jag nog snarare som en hök i dessa sammanhang.

Ryssland uppfattar att vi har haft en alldeles för hård ton och attityd. Jag tror att de har förstått exakt var vi står när det gäller EU:s politik och vår egen hållning både till Ukraina och till samarbetet och sammanhållningen i EU-kretsen och att vi är konsekventa. Att vi inför en sanktionsregim är ett led i en strategi som vi måste ha gentemot Ryssland. Då måste vi vara konsekventa och uthålliga.

Du kan vara alldeles säker på att jag kommer att framföra våra åsikter, som vi tack och lov har stor sam-syn kring i Sveriges riksdag. (Applåder)

Anf. 9 MARKUS WIECHEL (SD) replik:
Herr talman! Precis som föregående år har utrikesministern talat om vikten av samarbete och av att arbeta gemensamt för att främja mänskliga rättigheter för att tillsammans kunna hjälpa de människor som är i nöd. Det är naturligtvis positivt.

Problemet är att man, även om man säger att man respekterar Sverigedemokraterna i Sveriges riksdag, fortfarande inte talar om samarbete med oss. Utrikesministern sa i sitt anförande: ”att vi talar med och inte om varandra”. Då undrar jag, herr talman, hur detta rimmar med att försöka främja mänskliga rättigheter och en god dialog mellan olika parter som vill samma sak.

Anf. 10 Utrikesminister MARGOT WALLSTRÖM (S) replik:
Herr talman! Det beror i grunden på att vi har otroligt olika utgångspunkter och värdegrunder. Vi delar inte alls samma syn på världen.

Det är klart att det är svårt för oss att samarbeta med ett parti som inte vill respektera asylrätten och som i de flesta frågor avviker totalt från det vi står för. Det är väldigt bekymmersamt, men vi har tagit tydlig ställning.

Vi menar att vi ska framföra våra åsikter. Vi ska stå för vår politik. Vi måste argumentera emot Sverigedemokraterna när ni för fram åsikter som vi menar är främlingsfientliga och alls inte stämmer med våra ideal och värderingar och vårt partiprogram.

Anf. 11 MARKUS WIECHEL (SD) replik:
Herr talman! Om man talar om det som avviker gör Sverigedemokraterna inga avräkningar i biståndsbudgeten som regeringen gör, och vi lägger betydligt mer på humanitärt bistånd under första året.

Visst har vi vissa avvikningar, men med tanke på vår syn på att vi ska hjälpa så många som möjligt för varje satsad skattekrona tror jag att vi kan komma överens, om regeringen är intresserad av att hjälpa människor i nöd.

Men samtidigt kan regeringen tala om det positiva med goda relationer till förtryckarstaten Turkiet. Man kan till och med skicka sin så kallade feministiska de-legation till Iran iklädd hijab för att samtala med dem. Hur rimmar detta med den feministiska utrikespolitiken? Hur rimmar detta med att försöka främja mänskliga rättigheter?

Anf. 12 Utrikesminister MARGOT WALLSTRÖM (S) replik:
Herr talman! Den allra viktigaste frågan är: Hur förändrar vi världen? Vi tror på samarbete, och vi tror på samarbetet i EU. Vi tror att man faktiskt måste för-hålla sig till omvärlden och skapa dialog där det är möjligt. Ibland tar förändringarna lång tid. Men vi har helt olika syn också på EU-samarbetet, och ni tror inte på det. Det är detta som har omvandlat många av de östliga länderna i Europa till demokratier. Nu sitter vi runt samma bord för att hitta en gemensam politik. Det allra viktigaste som vi kan göra i dagsläget är att se till att vi försvarar det internationella samarbetet – multilateralismen som arbetsmetod i demokratier. Det är det som vi är fullt inblandade i, och jag vill också påstå att vi har varit ganska framgångsrika.

Det är intressant att alla partier nu förhåller sig till begreppet feministisk utrikespolitik. Det verkar alltså vara väl etablerat, och det är jag glad för. (Applåder)

Anf. 13 KERSTIN LUNDGREN (C) replik:
Herr talman! Vi kunde lyssna till en nedtonad utrikespolitisk deklaration – åtminstone det som jag hörde. Måhända präglas det också av regeringens uttalade önskan att vara trivselskapare, inte minst i säkerhetsrådet.

Herr talman! Det finns flera punkter här som vi ändå instämmer i. Det är rätt att vi måste navigera för fred, frihet och försoning i vår del av världen. Men låt oss syna hur regeringen säger sig vilja navigera.
Vi håller med om att EU är en central aktör för vårt agerande. Vi håller med om bilden av en regelbaserad världsordning som grund för vårt arbete – den multilaterala strukturen.

Men, herr talman, tjänar verkligen den militära alliansfriheten oss väl i dagens miljö och i dagens omvärld?

Varför, herr talman, väljer regeringen den unilaterala vägen? Varför väljer regeringen inte den solidariska vägen för att garantera oss säkerhet, och då handlar det inte bara om Sverige utan också våra grannar i Norden och Baltikum? Varför, herr talman, väljer regeringen den vägen?

Anf. 14 Utrikesminister MARGOT WALLSTRÖM (S) replik:
Herr talman! Jag kan svara med en motfråga, Kerstin Lundgren. Varför vill Centerpartiet, som alltid har stått upp i kampen mot kärnvapen, ansluta sig till och ingå under ett kärnvapenparaply i Nato? Det är obegripligt, och särskilt med en ny amerikansk commander in chief som vi över huvud taget inte vet hur han kommer att använda Nato. Detta är ännu en okänd ma-teria. Vad kommer president Trump att

vilja göra med Natosamarbetet? Jag antar att ni måste vara rätt nervösa som tror att Nato är svaret på allt.

Jag upprepar det som jag sa förra gången. Om man tror att man bara har en hammare – om det är det enda verktyget – börjar allting se ut som en spik. Om ni tror att svaret på alla dessa säkerhetspolitiska utmaningar som jag har räknat upp är Nato, då är det synd om er. Vi måste faktiskt kunna arbeta mycket bredare.

Vi har aldrig varit vare sig trivselskapare eller unilaterala. Vi säger att samarbeten är det allra viktigaste. Men vi vill inte gå in under ett kärnvapenparaply. Vi vill inte gå in i denna organisation som vi i dag faktiskt inte heller vet riktigt hur den kommer att te sig framöver. Vi ska kunna välja själva vilka samarbeten vi ska ingå i, och vi gör det. Vi har utmärkta samarbetsavtal med Finland förstås, men också med andra nordiska och baltiska länder, med Tyskland, med Storbritannien och med USA. Det ger oss en frihet att agera, och det ger faktiskt också skydd för våra egna medborgare. (Applåder)

Anf. 15 KERSTIN LUNDGREN (C) replik:
Herr talman! Jag hörde inte svaret från utrikesmi-nistern på vad det är som skapar säkerhet och tjänar oss väl. Den kärnvapenoro som jag också delar är en fråga som handlar om att vi nu tydligt kan se att de nya ryska utplaceringarna utgör ett direkt hot mot oss. Trots att vi är militärt alliansfria, herr talman, har detta inträffat. Vår militära alliansfrihet står alltså där som ett uni-kum, men runt omkring oss förändras världen.

Då frågar jag och Centerpartiet: Varför, herr tal-man, väljer vi i dag att inte se att det är garantier och solidaritet som bygger säkerhet, inte unilaterala lösningar? (Applåder)

Anf. 16 Utrikesminister MARGOT WALLSTRÖM (S) replik:
Herr talman! Just nu vet vi ingenting om dessa garantier. Det är sanningen. Det beror på hur USA agerar i Nato. Det är lite skakigt, som vi förstår saken.

Vi har sagt att det nu inte är tid att ändra vår säkerhetspolitiska doktrin, i en så orolig tid. Nu är tid för samarbeten. Nu är tid för att förstärka vårt eget försvar, vilket vi är i full färd med att göra. Och nu är tid att hålla fast vid vår militära alliansfrihet och den linje som vi har valt, och inte minst tillsammans med vår stora och viktiga granne Finland. Det är fortfarande de tre viktiga pelarna i vår säkerhetspolitik. Det ger oss flexibilitet och möjlighet att välja själva, och det ger oss också största möjliga frihet och trygghet. (Applåder)

Anf. 17 HANS LINDE (V) replik:
Herr talman! Margot Wallström har nu varit Sveriges utrikesminister i två och ett halvt år, och vi ser tydliga avtryck på flera områden. Vi är många som har applåderat när Wallström har lyft fram kvinnors rättigheter, inte minst i konfliktområden. Vi har applåderat när Palestina erkändes. Och det var befriande när Mar-got Wallström för två år sedan talade klarspråk om Saudiarabien i denna kammare.

På andra områden har det däremot varit betydligt svårare att se några avtryck. Efter två och ett halvt år med en regering med socialdemokrater och miljöpartister har man fortfarande inte ändrat ett enda

komma-tecken i den lagstiftning som reglerar svensk vapenex-port. Vapenexporten till diktaturer och krigförande stater har inte bara fortsatt, utan nya affärer har godkänts. Under förra året beviljades tillstånd för svensk vapenexport till Saudiarabien, till Thailand, till Qatar och till Pakistan. En ny affär på 11 miljarder kronor blev i somras klar med den krigförande diktaturen Förenade Arabemiraten. Denna vapenexport står i tydlig kontrast till den retorik som vi tidigare i dag hörde här från talarstolen.

Nu ska regeringen, mycket kraftigt försenat, äntligen lägga fram ett förslag på ny lagstiftning för vapenexport. Man ska skärpa reglerna för export till icke-de-mokratier. Men bakom dessa luddiga ord döljer sig ett mycket tydligt vägval, där regeringen i realiteten har bara två alternativ.

Därför skulle jag vilja fråga Margot Wallström följande: Vill Margot Wallström och hennes regering, tillsammans med oss i Vänsterpartiet, Liberalerna och Kristdemokraterna, förbjuda vapenexport till diktaturer? Eller är man beredd att rädda vapenexporten till diktaturer tillsammans med Moderaterna och Sverigedemokraterna?

Anf. 18 Utrikesminister MARGOT WALLSTRÖM (S) replik:
Herr talman! Vi har haft en utredning som har tittat på just detta: Hur ska vi ytterligare skärpa vår internationellt sett redan skarpa kontroll-lagstiftning när det gäller vapenexport? Utredningen har tittat på vad man gör med icke-demokratier, som det kallas. Nu pågår det ar-betet, och jag tänker inte föregripa det.

Jag tror att detta är svårt. Det är svår materia, och i samma ögonblick som du handlar med vapen har du en massa dilemman att hantera. Det är sanningen, och så kommer det att förbli; så länge Sverige väljer att fort-sätta att tillverka och sälja vapen kommer man att hantera dilemman. Vägen framåt är att se till att man har en så strikt lagstift-ning som det över huvud taget är möjligt. Jag vill dock inte föregripa detta. Utredningen har lagt fram ett förslag, och det bereds just nu på Ju-stitiedepartementet och Regeringskansliet.

Anf. 19 HANS LINDE (V) replik:
Herr talman! Jag tycker att detta tydligt synliggör problemet med regeringens utrikespolitik: När Margot Wallström stod i talarstolen på podiet talade hon med stor emfas om feminism, mänskliga rättigheter och frihet. Sedan gick hon några meter ned till talarstolen på golvet, och då låter det plötsligt på ett helt annat sätt. Då är frågor som handlar om grundläggande värde-ringar – om vi ska beväpna diktaturer och krigförande stater – svåra. Då är det fråga om dilemman.

Ibland är utrikespolitik självklart svårt, men ibland är det också svartvitt – antingen säljer Sverige vapen till diktaturer eller också gör vi det inte. Där finns det inga gråzoner. Nu förstår jag att Wallström i dag inte vill blicka framåt och tala om den lagstiftning som kommer. Därför skulle jag vilja fråga Margot Wallström om de gångna två och ett halvt åren. Margot Wallström har nu under två och ett halvt år försökt föra en feministisk utrikespolitik. Tycker Margot Wall-ström att den svenska vapenexporten har varit en tillgång eller ett hinder i den feministiska utrikespoliti-ken?

Anf. 20 Utrikesminister MARGOT WALLSTRÖM (S) replik:
Herr talman! Jag tror att vapenexport alltid är ett hinder. I själva verket är den alltid ett hinder, för den innehåller så många dilemman.

Vapenexport är ett hinder för att diskutera mänskliga rättigheter, och vårt sätt att hantera det har varit att ha en så strikt lagstiftning som det över huvud taget är möjligt. Om du frågar mig personligen, Hans Linde, är svaret att jag har åsikter i frågan, men regeringen och Sverige har valt att ha en vapenexport och inte lägga ned den. I stället ska vi ha en så strikt kontroll som det över huvud taget går att ha.

Nu skärper vi den också ytterligare för att komma till rätta med just det du beskriver, Hans Linde. Det är alltså inte alls motsägelsefullt, utan det handlar om att hantera verkligheten så som den ser ut. Jag tror att detta fortsatt kommer att vara en mycket svår debatt, men jag litar på att vi kommer att kunna komma fram med en skärpt lagstiftning när det gäller icke-demokratier, som det kallas i KEX-utredningen. Detta bereds, och det kommer inom kort.

Anf. 21 BIRGITTA OHLSSON (L) replik:
Herr talman och utrikesministern! Vi kan se att demokratin globalt backar för elfte året i rad. Vi ser också i vårt grannskap att länder i Europa blir allt mindre demokratiska. Som den varma Europavän jag är finner jag det otroligt oroväckande att länder som Polen, Ungern och andra trampar på de mänskliga rättigheterna.

Redan i förra årets utrikespolitiska deklaration var den rödgröna regeringens kritik mot dessa länder väldigt lam. Jag kan konstatera att kritiken året efteråt är ännu tystare. Det är väldigt beklagansvärt, för det är en allvarlig situation vi ser just nu. Läser man hela utrikes-deklarationen kan man konstatera att begreppet ”diktatur” över huvud taget inte nämns, utan man kallar länder som bryter mot friheten ”icke-demokratier”. Det är också ett nyspråk.

Det är välkommet att EU-kommissionen ändå under året har riktat skarp kritik mot ett land som Polen, som inte bara har ifrågasatt kvinnors rätt till fri abort och försökt försämra en redan dålig lagstiftning utan även utmanat rättsstatens principer. Rättsväsendet har politiserats. Detta är en synnerligen högaktuell fråga, för redan nästa vecka kommer fristen att löpa ut för Polens regering – har man inte ändrat sig tillräckligt återstår bara artikel 7.

Därför undrar jag om den rödgröna regeringen kommer att vara beredd att, om EU-kommissionen rekommenderar det, vara ett av de länder som driver på för att införa politiska och ekonomiska sanktioner mot ett land som Polen.

Anf. 22 Utrikesminister MARGOT WALLSTRÖM (S) replik:
Herr talman! Jag tycker att det är oerhört viktigt att vi håller alla möjligheter öppna, Birgitta Ohlsson. Detta är en otroligt viktig fråga för hela sammanhållningen i EU, liksom för vår trovärdighet och vår platt-form av demokratiska värderingar. Därför menar jag att detta kommer att bli ett viktigt och avgörande steg i hur vi ska hantera frågan från EU:s sida. Hittills har EU inte visat stor handlingskraft utan kämpat med att i fördragen hitta en grund för att faktiskt agera mot de länder som gör inskränkningar i till exempel rättsstatens principer eller demokratin.

Jag tror inte att jag har använt begreppet ”icke-demokratier”. Ni är ibland lite för upptagna med symboler och språk, kan jag tycka – det viktiga är ju vad vi gör. Vi har varit mycket aktiva i denna debatt i EU-sammanhang, och vi måste verkligen se till att hitta en väg framåt.

Jag utesluter alltså inga åtgärder, utan jag menar att vi måste hålla alla vägar öppna även när det gäller Polen och Ungern och hur dessa länder har agerat på sistone.

Anf. 23 BIRGITTA OHLSSON (L) replik:
Herr talman och utrikesministern! Om den destruktiva utveckling vi ser i de länder där vi trodde att demokratin hade segrat för länge sedan – länder i Central- och Östeuropa som levde under kommunismens ok i decennier och som har gått mot friheten men nu fallerar på många punkter – hade varit en tillräckligt viktig fråga för regeringen tror jag att man hade vågat vara tydlig även i utrikesdeklarationen. Man har dock valt att vara ännu tystare än förra året, trots att attackerna mot mänskliga fri- och rättigheter har ökat. Det gäller inte minst kvinnors rättigheter i flera av dessa länder. Som liberal tycker jag att detta är djupt beklagligt.

Det är ändå viktigt i att vi i denna kammare kan slå fast att regeringen kommer att ställa sig bakom beslutet om EU-kommissionen nästa vecka tycker att man ska gå vidare med artikel 7 mot Polen. Kan vi få utrikesministerns ord på det? Vi vet nämligen alla att det är svårt att hålla ihop europeiska regeringar och få dem att våga kritisera enskilda EU-medlemmar. Därför måste några länder våga gå före, och det vore väldigt sorgligt om Sverige inte tillhörde den kärnan. Jag hoppas alltså att vi kan få ett solklart ja på den fronten här och nu.

Anf. 24 Utrikesminister MARGOT WALLSTRÖM (S) replik:
Herr talman! Jag tycker att det är otroligt viktigt att i EU-sammanhang försöka arbeta direkt från land till land med att påverka utvecklingen. Ibland är man betjänt av att ha en offentlig debatt, och ibland måste man jobba direkt bilateralt för att försöka påverka utvecklingen. Jag tycker inte att man ska föregripa utvecklingen utan bara säga att vi ska vara öppna för att se till att nästa steg kan bli effektivt för att justera och mar-kera mot ett beteende som ifrågasätter våra grundläggande europeiska värderingar.

Anf. 25 SOFIA DAMM (KD) replik:
Herr talman! En utrikesdeklaration har presenterats, och den väcker onekligen en hel del frågor. Jag uppskattar att Margot Wallström är tydlig med att EU är vår viktigaste utrikespolitiska arena. Det är viktigt att detta fortsatt poängteras, inte minst då ett visst rum i FN-skrapan i New York har ett stort fokus.

Det är också viktigt att regeringen, enligt Wallströms egna ord, med kraft bidrar till ett sammanhållet och principfast EU. Men hur gör Sverige det? Ja, den lösning som presenterats här i dag handlar om att vi behöver ett mer socialt Europa. Varför behöver vi det, Margot Wallström? I ett EU som saknar folklig förankring tycks det snarare verklighetsfrånvänt att verka för att svensk arbetsmarknad och sociala trygghetsfrågor alltmer ska komma att regleras genom beslut i Bryssel. Nej, herr talman – med Trump i Vita huset är behovet av ett EU som tar sig samman än mer akut. Nu krävs det ett Europa som klarar av att hantera oron i närområdet. Det krävs ett Europa som enat står upp mot ryska aggressioner, som klarar att hantera de oroligheter som har blossat upp på Balkan och som kan få till stånd ett europeiskt asyl-system värt namnet. Regeringens svar på aggressioner, oroligheter och behovet av en gemensam asylpolitik kan väl ändå inte stavas ”ett mer socialt Europa” – och framför allt inte ”ökad dialog mellan arbetsmarknadens parter”?

Anf. 26 Utrikesminister MARGOT WALLSTRÖM (S) replik:
Herr talman! Men hur tror ni, Sofia Damm, att vi ska få ett Europa som medborgarna känner att de kan lita på och som levererar konkreta och nödvändiga förändringar i deras vardag? Jag talar om förändringar som innebär att det blir fler jobb och satsningar på sådant som verkligen är viktigt för framtidstron i Europa. Dit hör ett socialt Europa, som skyddar människors grundläggande rättigheter, som inte utnyttjar arbets-kraften otillbörligt, som inte betalar svältlöner och som accepterar fackliga organisationer. Det börjar ju i vardagen. Sedan går det hela vägen.

EU är fortfarande mycket av ett elitprojekt. Det finns ministrar som åker till Bryssel men som inte förankrar ordentligt i folkdjupen i respektive land.

Vi måste göra både och. Vi måste visa att vi kan lösa problem, men vi måste också jobba med det som är allra närmast människors oro och vardag. Då är det otroligt viktigt att vi kan skapa fler jobb. Det är viktigt att vi visar att vi kan ha en ekonomisk återhämtning och att vi bidrar till trygghet för den enskilda människan genom att ge möjlighet att försörja sig själv och att se en framtid för sig och sin familj i Europa.

Anf. 27 SOFIA DAMM (KD) replik:
Herr talman! Jag tror inte att EU stärks genom mer överstatlighet på det sociala området.

Låt oss gå vidare! Sveriges roll i en lösning på konflikten mellan Israel och Palestina betonas och ett särskilt sändebud ska tillsättas. Det är bra att ambitionen finns. Men med tanke på att regeringen genom sitt agerande redan har förpassats till åskådarplats i konflikten känns också detta initiativ något verklighetsfrånvänt.

I stället för att försöka reparera den skadade relationen till regionens enda fungerande demokrati har regeringen prioriterat relationen till Iran. Det är en teokratisk diktatur som vill utplåna staten Israel. Varför, Margot Wallström, är det viktigt för regeringen att ha goda relationer till diktaturer men inte till det demokratiska Israel?

Anf. 28 Utrikesminister MARGOT WALLSTRÖM (S) replik:
Herr talman! För det första har vi väl inte talat om överstatlighet när det gäller ett socialt Europa, Sofia Damm? Det har vi inte nämnt. Här behöver EU-länderna samarbeta och hitta effektiva lösningar.

För det andra är vi absolut inte på åskådarplats. Vi har tvärtom en viktig roll att spela eftersom vi har erkänt Palestina. Vi har också, genom det franska initiativet, träffat 150 civilsamhällesorganisationer, från både Israel och Palestina, och håller kontakten med dem. Vi bidrar aktivt i debatten. Vi bjuds in och har en viktig roll att spela i kontakterna med Palestina. Och vår hand är fortfarande utsträckt till Israel.

Vi tror att en tvåstatslösning är vägen framåt. Och vi fortsätter att arbeta intensivt för det, i säkerhetsrådet och i EU-sammanhang. Vi insisterar på att det ska fort-sätta att finnas på vår dagordning, så att vi kan visa att vi tror på en tvåstatslösning och på att det är det som kan leda till fred och säkerhet i Mellanöstern. (Applåder)

Anf. 29 KARIN ENSTRÖM (M):
Herr talman! Vi har ett nytt säkerhetspolitiskt läge. Från öst fortsätter Ryssland sin destabiliserande politik på en rad fronter. Krigföringen i östra Ukraina har intensifierats sedan slutet på 2016. Det ryska stödet till Asadregimen i Syrien fortsätter oförtröttat. 20 procent av Georgiens territorium är fortsatt ockuperat av Ryssland, och den illegala annekteringen av Krim fortgår. Och rapporter om ökad rysk aktivitet i Libyen vittnar om att Ryssland försöker öka sitt inflytande ytterligare i Mellanöstern.

Ryssland genomför också cyberattacker, påverkanskampanjer, spionage, offensiv militär övningsverksamhet och mycket annat. Målet är både uttalat och tydligt, nämligen att stöpa om den existerande världsordningen.

I EU ser vi extremister och populister på både höger- och vänsterflanken göra gemensam sak i att undergräva såväl de värderingar som utgör EU:s fundament som förtroendet för EU:s förmåga att leverera. EU må ha sina brister, men EU har också varit ett enastående framgångsrikt projekt som under 60 år har levererat samarbete och tillväxt på vår kontinent.

EU har framför allt varit ett framgångsrikt fredsprojekt. Det har varit så framgångsrikt att många av oss nog har tagit freden för given under lång tid.

EU står nu inför svåra och påtagliga, både inre och yttre, prövningar. Konflikterna i närområdet är många och komplexa. Striderna i Syrien, Irak och Jemen fortsätter att skörda oskyldiga offer. Och konflikterna världen över har drivit över 65 miljoner människor på flykt från sina hem.

Vi ser med stigande oro på att den nuvarande ad-ministrationen i Vita huset inte riktigt tycks inse värdet – även för USA – av ett enat, starkt, demokratiskt och fredligt Europa.

Herr talman! I detta nya säkerhetspolitiska läge be-hövs en tydlig svensk idé, inte bara för hur världen borde se ut – fredlig, fylld av dialog och samverkan och jämställd – utan en idé om hur vi kan nå dit genom daglig, praktisk handling.

Då duger det inte att, likt regeringen, katalogisera alla utmaningar i en nationell säkerhetsstrategi men inte vara redo att beskriva hur eller avsätta medel för att möta dessa hot eller att ompröva gamla dogmer. När Sverige måste stärka sin försvarsförmåga duger det inte heller att, likt Socialdemokraterna, sätta partiintresset före nationens bästa och fortsätta undvika Natofrågan. Det duger inte heller att, som utrikesministern gör, lägga nästan all tid, kraft och engagemang på arbetet i FN:s säkerhetsråd, som dessvärre är blockerat i många avgörande frågor.

Sverige måste göra sitt. Vi måste göra vårt. Dialog och värderingar är bra och ädelt, men vi behöver också handling. Och i tider som dessa behöver Sverige prioritera och fokusera mycket tydligare. Vi måste utgå från våra nationella intressen och våra värderingar.

Sverige måste stärka den sammantagna försvarsförmågan, både genom höjda försvarsanslag och genom ett svenskt Natomedlemskap. Därmed höjer vi tröskeln för en potentiell angripare.

Vi måste också arbeta strukturerat för att öka motståndskraften i vårt samhälle och hos befolkningen i stort. Vi måste prioritera samarbetet med länderna i vårt närområde. Tillsammans med våra nordisk-bal-

tiska grannar ska vi göra allt som står i vår makt för att värna säkerheten och freden i Östersjöregionen.

Vi måste arbeta för att hålla samman EU och göra vårt yttersta, varje dag och varje vecka, för att vinna gehör för våra ståndpunkter och för att bygga allianser som gör att de får genomslag och kan genomföras. Det gäller inte minst i fråga om att stå enade och i fråga om frihandel och öppenhet.

Vi måste stå upp för de mänskliga rättigheterna och försvara Europarådet – den europeiska institution som är satt att se till att de efterlevs – från korruption och undergrävande verksamhet. Det gäller inte minst när yttrandefriheten och övriga mänskliga rättigheter hotas i allt högre grad.

Vi måste också arbeta för att påverka den amerikanska administrationen, för att bevara och förstärka den transatlantiska länken. Det gäller såväl handel och ekonomi som samarbete kring försvar och säkerhet.

Herr talman! Vi måste vikta om mer av vårt bistånd, från utvecklingsbistånd till humanitär katastrofhjälp. Att rädda liv och lindra nöd måste vara priorite-rat, i väntan på att en lösning på de svåra konflikter som vi ser omkring oss kommer till stånd.

Vi behöver samarbeta inom ramen för EU, OSSE, Nato och FN. Men vi måste fokusera och prioritera.

Herr talman! Vi lever i de snabba förändringarnas och osäkerhetens tid. Vi är långt ifrån slutet av historien. Erfarenheten visar att vi inte kan ta den grundläggande stabiliteten, freden och världsordningen för givna. Vi måste slita och arbeta hårt för att den världs-ordning som har gett vår kontinent fred och tillväxt i decennier, och som har möjliggjort vår trygghet, vår frihet och vår välfärd, ska bestå. Då måste vi investera i den. Vi måste försvara våra värderingar, inte böja oss för den våg av pessimism och populism som just nu väller över Europa. Det finns tid och möjligheter att genom hårt och prioriterat arbete fortsätta att försvara den regelbase-rade världsordning och den europeiska säkerhetsord-ning som vi tror på. (Applåder)

Anf. 30 Utrikesminister MARGOT WALLSTRÖM (S) replik:
Herr talman! För det första ska regeringen naturligtvis genomföra säkerhetsstrategin. Implementeringen kommer att ges prioritet under den återstående tiden av mandatperioden och förhoppningsvis även efter den under en ny mandatperiod. Det är otroligt viktigt att detta omsätts i praktisk handling, att alla myndigheter och departement involveras i arbetet med att följa upp strategin. Jag vill därför tillbakavisa att vi inte skulle vilja genomföra den.

För det andra lägger vi inte alls all tid i FN:s säkerhetsråd. Det är viktigt att vi, nu när vi sitter i där, använder vår plats i säkerhetsrådet till att åstadkomma förändring. Men om vi gjorde det på bekostnad av vårt EU-engagemang, då skulle nog inte en av de viktigaste europeiska tankesmedjorna placera oss på andra plats när det gäller inflytande i EU-debatten och att vara aktiva i EU.

För det tredje har jag en fråga till Karin Enström. Moderaterna säger nu att de ska samarbeta med Sverigedemokraterna samtidigt som de är en historisk stöttepelare i svensk EU-politik. Kan ni utan konsekvenser luta er mot Sverigedemokraterna som vill lämna EU? Moderaterna grundlade vårt stöd till Ukraina och det östliga partnerskapet. Ska ni

samarbeta med ett parti som i likhet med andra högerextrema partier i Europa har en grumlig syn på rysk aggression och ryskt påverkansarbete, utan att frågor om säkerhetspolitik eller det fria ordet någonsin berörs? Hur ska det gå till? (Applåder)

Anf. 31 KARIN ENSTRÖM (M) replik:
Herr talman! Det är bra att utrikesministern begär replik. Vi behöver diskutera dessa frågor.

Min kritik mot den nationella säkerhetsstrategin gäller inte själva fenomenet. Jag tyckte från början att det var en bra idé och såg fram emot den viktiga processen att ta fram den. Nu blev det en mycket sluten process som resulterade i ett dokument som jag fortfa-rande kallar en katalog av relevanta hot, men den innehåller inget medskick och ganska lite om hur dessa hot ska mötas. Nu ska strategin implementeras och det blir upp till myndigheterna. Det är min huvudkritik. Det hade varit mycket bättre att ta fram den på bred front tillsammans med alla partier för att strategin skulle få en bred förankring politiskt och också bland våra myndigheter. Den nationella säkerhetsstrategin kan säkert utvecklas. Den kan vara en start, men det är inte en nationell säkerhetsstrategi.

Utrikesdeklarationen ska till sin natur spänna över hela världen. Men min oro för den nuvarande regeringens utrikes- och säkerhetspolitik är att den är väldigt bred. Den gäller allt och alla. Vi vill göra gott överallt. Det är bra, men i den svåra tid som vi lever i måste vi vara tydligare med våra prioriteringar och vårt fokus eftersom resurserna alltid kommer att vara ändliga.

Sedan vill jag säga att det inte handlar om samarbete med Sverigedemokraterna. Moderaterna går till val på ett samarbete med Alliansen. Det är Alliansen som är vår naturliga samarbetspartner. Vi hade ett gemensamt regeringsinnehav under åtta år, och det är det som vi går till val på.

Vi har sagt att vi är beredda att ta emot stöd också från Sverigedemokraterna som är ett av många partier här i Sveriges riksdag.

Anf. 32 Utrikesminister MARGOT WALLSTRÖM (S) replik:
Herr talman! Det är riktigt, Karin Enström, att man alltid måste prioritera när man har ändliga resurser. Det är ett riktigt och relevant argument. Men om jag kommer ihåg rätt bjöd vi in oppositionspartierna till en diskussion om hur den säkerhetspolitiska strategin skulle tas fram. Då var det ingen som ville komma. Det måste kännas lite svårt att efteråt ha en massa synpunkter på att strategin är för omfattande eller något annat. Men det är riktigt att vi behöver prioritera också i uppföljningen.

Jag hade gärna sett att vi kunde ha haft mer tid för att diskutera vilka åsikter som Moderaterna vill skicka med om hur vi ska jobba tillsammans för att ge EU-samarbetet mer kraft under kommande svåra år. Jag menar det inte som en kritik, men vi har ett bekymmer med detta med Sverigedemokraterna. Den saken är också alldeles tydlig.

Anf. 33 KARIN ENSTRÖM (M) replik:
Herr talman! Jag uppfattade ingen fråga, men jag vill ändå vara tydlig med att vi, eftersom vi är i ett så svårt läge, självklart uppskattar både diskussioner och samråd.

Regeringen har precis tillsatt en försvarsberedning som jag uppfattar har ett väldigt brett uppdrag. Man ska inte bara titta på militära frågor utan också titta på hur vi i Sverige ska kunna bli bättre på att återuppbygga totalförsvaret för att få den breda uthållighet och motståndskraft som behövs i vårt samhälle. Då kanske den nationella så kallade säkerhetsstrategin kan vara ett stöd. Men det är inte en strategi, och det vill jag klargöra.

Anf. 34 PERNILLA STÅLHAMMAR (MP) replik:
Herr talman! Jag vill dröja kvar vid utrikesministerns fråga om samarbetet med Sverigedemokraterna. Som jag har uppfattat det har Moderaterna gått ut och sagt att de kan tänka sig att samarbeta med Sve-rigedemokraterna. I och med det har man gett legitimitet till ett rasistiskt, nationalistiskt parti i Sveriges riksdag.

Det är få politiker i den här kammaren som så tydligt har stått upp mot rasism och nationalism som Fredrik Reinfeldt. Nu känns det som att ni har gått långt ifrån den här politiken.

Jag känner Karin Enström som en mycket klok och vettig person i vårt arbete och i det som jag ser utåt. Jag undrar verkligen hur Moderaterna kan legitimera ett parti som Sverigedemokraterna och säga att man ska stöd av dem när det finns så många olika frågor där man skiljer sig fundamentalt.

Anf. 35 KARIN ENSTRÖM (M) replik:
Herr talman! Jag ska vara väldigt tydlig. Jag kommer återigen att tala om hur vi moderater ser på framtiden och vad vi vill gå till val på. Det är den gemensamma alliansen som går till val, och det är vi som har en chans att bryta den skadliga politik som den nuvarande regeringen för där Sverige går åt fel håll.

Vi talar inte om att samarbeta med vare sig Sverigedemokraterna eller Vänsterpartiet som vi ser som två extrema partier. Vi har sagt att vi, när vi i Alliansen är överens, är beredda att ta emot stöd från de partier som tycker att vi har en vettig politik.

I dag debatterar vi utrikes- och säkerhetspolitiken. Där har vi i Alliansen varit mycket tydliga. Det bygger våra gemensamma värderingar om demokrati, mänskliga rättigheter, jämställdhet och samarbete. Vi tror att alla de utmaningar och problem som vi står inför end-ast kan lösas genom internationellt samarbete, i första hand inom ramen för EU men också inom ramen för andra organisationer, till exempel Organisationen för säkerhet och samarbete i Europa, OSSE, och FN, och genom vårt nordiska samarbete. Där är budskapet glasklart från Moderaterna och Alliansen att det är där vi står.

Miljöpartiet däremot upplever jag ofta som svajigt även inom ramen för regeringen. Vi återkommer kanske till en diskussion om hur det egentligen står till med synen på frihandel som för oss i Alliansen är oer-hört avgörande. Jag upplever också att ert samarbetsparti Socialdemokraterna har en tydlig bild av att frihandel och frihandelsavtal är vägen framåt. Men nu svajar Miljöpartiet inför omröstningen i Europaparla-mentet.

Anf. 36 PERNILLA STÅLHAMMAR (MP) replik:
Herr talman! Tack för ditt svar. Jag uppskattar din tydlighet i fråga om utrikes- och säkerhetspolitiken. Ni står upp för samarbete och det multilaterala samarbetet. Men jag vill ändå hävda att Moderaterna nu

legitimerar Sverigedemokraterna. Då innefattar det alla de synsätt som Sverigedemokraterna står för.

Jag skulle vilja ställa ytterligare en fråga. Karin Enström nämnde i sitt anförande att Moderaterna vill skära ned på det långsiktiga utvecklingssamarbetet. Detta är ju oerhört viktigt för att dra länder ur situationer där man lätt hamnar i konflikt i stället för att komma vidare ur humanitära katastrofer.

Vi har gått i en annan riktning och vill snarare gifta samman det humanitära med det långsiktiga biståndet, vilket uppskattas mycket internationellt sett. Karin Enström vill göra tvärtom och öka medlen. Är detta ett sätt att ursäkta sig för att man vill minska invandringen i Sverige?

Anf. 37 KARIN ENSTRÖM (M) replik:
Herr talman! Sverige ska vara ett generöst biståndsland. I många fall är vi väldigt moderna, och vi är duktiga på utvecklingsbistånd. Vi har bra samarbetsplaner och ser oss inte som givare med en mottagare, utan det handlar om partnerskap och samarbete.

Men i en värld där över 65 miljoner människor är på flykt, där vi ser naturkatastrofer och människor som lider av svält, krig och konflikter säger vi att vi i dag och den närmaste tiden framöver vill se en viktning åt det humanitära biståndet för att lindra den akuta nöden. Om det finns möjligheter att göra bryggor över till utvecklingsbistånd är det bra. Men när vi måste välja har vi nu sagt att vi vill ge mer till dem som lider av svält, nöd och elände i dag. Då blir det av naturliga skäl lite mindre till utvecklingsbiståndet.

Anf. 38 HANS LINDE (V) replik:
Herr talman! Det har varit ett mörkt år i Turkiet. Utvecklingen går snabbt åt fel håll, och det börjar bli svårt att beskriva Erdoğans styre som någonting annat än diktatur. Sedan militärkuppen i juli har 110 000 personer avskedats, 37 000 personer fängslats och 106 mediekanaler stängts ned. 1 125 föreningar, 104 stiftelser och 19 fackföreningar har förbjudits att verka. Mer än 35 folkvalda borgmästare har fängslats och avsats, och ett tiotal folkvalda parlamentariker sitter just nu i fängelse.

Vi är många i olika partier som har upprörts över utvecklingen i Turkiet. Vi i Vänsterpartiet har gått in som faddrar för parlamentariker som har åtalats. Vi har skrivit motioner, skriftliga frågor och interpellationer, och vi har talat på demonstrationer. Själv åkte jag i höstas ned till Diyarbakır i Turkiet för att träffa personer i det civila samhället. Jonas Sjöstedt och Lotta Johnsson Fornarve har försökt att ta sig in i ett fängelse för att träffa de två partiledare som har fängslats.

Men vi har inte hört speciellt mycket från Moderaternas utrikespolitiska talesperson Karin Enström. Det senaste året har hon skrivit 0 interpellationer, 0 skriftliga frågor och 0 pressmeddelanden om läget i Turkiet. Hon har inte presenterat ett enda förslag i denna kam-mare om hur Sverige kan stötta demokrati och mänskliga rättigheter i Turkiet. Karin Enström är ju Moderaternas och jag misstänker att hon även är Alliansens kandidat att bli utrikesminister.

Om man söker på ”Turkiet” på Moderaternas hemsida får man en enda träff. Där står det: ”Därför ska svenskar i Turkiet rösta på Moderaterna.” Uppenbarligen ska man inte göra det för att Moderaterna har ett brinnande och glödande engagemang för demokrati och mänskliga rättigheter.

Svara gärna, Karin Enström, på varför ni har varit så tysta! Varför har du varit så knäpptyst om brotten mot de mänskliga rättigheterna i Turkiet under det gångna året?

Anf. 39 KARIN ENSTRÖM (M) replik:
Herr talman! Jag vill börja med att berömma Hans Linde för Vänsterpartiets arbete med att stötta partikamrater.

Läget i Turkiet är väldigt allvarligt. Vi ser en mycket negativ utveckling på många områden. Det blir en balansgång när vi funderar över vilka möjligheter vi har för att påverka Turkiet tillbaka till en bättre och mer positiv riktning. Precis som Hans Linde beskriver har vi sett massarresteringar, massavskedanden och ett alltmer krympande utrymme för medier, yttrandefrihet och opposition.

Jag var i Istanbul i höstas och träffade då företrädare för HDP, som riskerade att ställas inför rätta och hamna i fängelse.

Samtidigt försöker vi, inte minst genom EU, att upprätthålla en dialog med Turkiet för att kunna påverka landet i rätt riktning. Men onekligen ser det mörkt ut, och det är mycket problematiskt. Här tror jag att EU fortfarande är den bästa vägen – men det ser mörkare och mörkare ut – för att försöka ställa krav och försöka få tillbaka Turkiet i en mindre odemokra-tisk riktning än den vi nu ser.

Hans Linde behöver inte vara orolig. Vi ser den allvarliga utvecklingen, och vi är bekymrade. Vi tror att den linje som regeringen och EU har valt är den väg som vi ska fortsätta på. Men chansen att lyckas blir tyvärr allt mindre trolig.

Anf. 40 HANS LINDE (V) replik:
Herr talman! Karin Enström säger att hon tycker att läget i Turkiet är mycket allvarligt. Uppenbarligen är det inte tillräckligt allvarligt för att hon på något sätt ska agera i denna kammare. Det har som sagt blivit 0 interpellationer, 0 skriftliga frågor och 0 pressmeddelanden. Inte ett enda skarpt förslag för hur vi ska stötta demokratin i Turkiet har Moderaterna presenterat under det gångna året. Detta talar sitt tydliga språk.

Vi kanske ska vara ärliga. Karin Enström åkte inte till Istanbul för att träffa oppositionen; hon åkte till Istanbul för att delta i Natos parlamentariska församling där huvudtalaren var president Erdoğan. Medan Jonas Sjöstedt stod utanför fängelsegrindarna i Edirne för att träffa fängslade parlamentariker lyssnade Karin Enström på den diktator som hade fängslat dem. Medan jag satt i Diyarbakır och drack te med modiga feminister minglade Karin Enström med företrädare för den turkiska regimen.

Man undrar ändå lite, Karin Enström, om inte det där vinet på det där cocktailpartyt hade en lite bitter eftersmak.

Anf. 41 KARIN ENSTRÖM (M) replik:
Herr talman! Är det på den här nivån vi ska diskutera det allvarliga läget? Om Hans Linde hade varit med hade han också kunnat få smaka på de fruktjuicer som serverades.

Ja, det är sant att flera turkiska regeringsföreträdare, inklusive presidenten, talade på mötet. Vi var inbjudna som parlamentariker tillsammans med parla-mentariker från olika europeiska länder och från USA – alltså alla Natomedlemmars parlament – och fick tillfälle

att ställa frågor och framföra vår oro och oron från våra befolkningar över vad som faktiskt pågår. Det är bra att föra fram detta till regeringsföreträdare, men det är självklart också bra att träffa företrädare för parlamentet i ett land som nu är på väg i fel riktning. Jag berömmer Hans Linde och Vänsterpartiet för att ni är aktiva. Jag tänker inte dra någon billig poäng. Vi måste fortsatt påverka Turkiet, både dess regering och genom att stötta de krafter som finns.

Anf. 42 MARKUS WIECHEL (SD):
Herr talman! För några dagar sedan åkte som bekant en svensk delegation till Iran med statsministern och handelsministern. Besöket väcker med rätta en hel del frågor från såväl undertecknad som ett stort antal exilperser och iranier som fortfarande är kvar i landet. Iran är nämligen inte vilket land som helst. Det är en islamistisk diktatur som frekvent bryter mot grundläggande mänskliga fri- och rättigheter. Då passar den svenska så kallade feministiska regeringen på att åka dit, iförd slöja, för att föra samtal. Som jag nämnde tidigare i ett replikskifte tycker jag att detta är lite märkligt när man samtidigt inte kan föra samtal med Sveriges snabbast växande parti och det tredje största partiet i Sveriges riksdag.

Regeringen underkastar sig vad som kan ses som den främsta symbolen för islamiskt förtryck. Och nej, mina vänner, det handlar inte bara om sed eller kultur; det är fråga om tvång. Det är ett tvång som det persiska folket i dag tvingas lida av som följd av islamistisk imperialism. Att svenska folkvalda inte ser symboliken i detta plagg är inte bara förkastligt, det är fullkomligt oacceptabelt.

När vi ändå talar om detta bör vi kanske också lägga fokus på vad som sker i andra delar av världen. Islamismen sprider sig över hela världen, och följderna är fruktansvärda. Vi ser hur minoriteter förtrycks, fördrivs och mördas när de försöker undkomma extremisternas världsbild.

Vi ser det genom Islamiska statens fruktansvärda härjningar i Mellanöstern och i Afrika. Vi ser det genom Hamas brutala angrepp från Gaza. Vi ser det också genom extremisternas framfart i Indonesien, där sharialagar är en verklighet i flera delar av landet. Sverige måste sätta ned foten och försvara de förtryckta. Vi kan inte acceptera den här utvecklingen, och vi måste ta det här hotet på fullaste allvar. I detta avseende är det oacceptabelt att regeringen tolererar och till och med i vissa fall bidrar till detta genom svenska skattemedel, som går till tydligt islamistiska organisationer och i vissa länder terrorklassade organisationer.

Herr talman! Förra veckan besökte jag och några andra ledamöter från utrikesutskottet Armenien. Det var en intressant resa. Vi besökte bland annat ett min-nesmonument över de miljontals armenier som mördades vid det ottomanska rikets utrensningar under rikets storhetstid. Det är ett folkmord som fortfarande inte erkänns av Sveriges regering, trots ett sju år gammalt tillkännagivande från Sveriges riksdag. Detta enorma svek ser jag som symboliskt för hur den svenska rege-ringen fullkomligt kapitulerat för Turkiet av rädsla för detta land, vars totalitära och imperialistiska regim än i dag förtrycker minoriteter och oliktänkande. Det är ett land som dessutom systematiskt bombar de främsta sekulära och demokratiska krafter som kämpar mot Islamiska statens härjningar i Irak och Syrien.

En annan fråga som jag också tycker är viktig att ta upp är erkännandet av självständiga stater runt om i världen. Det tycks vara lätt för Socialdemokraterna och Miljöpartiet att i opposition trycka på i viktiga

ut-rikespolitiska frågor men sedan lägga sig platt så fort man hamnat i regeringsställning. Folkmordsfrågan är en av de frågorna. En annan fråga är erkännandet av Västsahara, som man så sent som för fem år sedan röstade för i riksdagen. I regeringsställning vägrar man nu dock helt öppet att följa riksdagens beslut – med hänvisning till att det borde tas i FN.

Inkonsekvensen i den nuvarande regeringen är tyvärr tydlig. Vi såg hur regeringen utan riksdagsbeslut snabbt efter att de vann valet kunde erkänna det instabila och våldsamma Palestina, samtidigt som man inte lyfte ett finger för folket i det stabila, fredliga och de-mokratiska Somaliland. Somaliland är en autonom region som snart firar 26 år som land och kan ses som ett föredöme för alla de länder i regionen som tampas med diktatur och motsättningar. Man har välfungerande institutioner, fria skolor och ett väl utbyggt rättssystem. Man har en egen valuta, egna pass och egna diplomatiska förbindelser. Sist men inte minst fungerar landet som ett föredöme i sin region av världen på närapå samtliga områden.

Ett erkännande av Somaliland skulle inte kosta oss någonting. Däremot skulle det visa att Sverige som första land i världen ser de framsteg Somalilands folk har lyckats åstadkomma. Vi kan i och med detta även visa vår uppskattning, inte minst för all hjälp som de erbjuder flyktingar från andra delar av Afrika, men även från Jemen.

Herr talman! Tyvärr är den röda tråden i den röda regeringen som borta. Den lyser med sin frånvaro. Även i år tvingas vi leva med vetskapen om att miljontals och åter miljontals människor är på flykt från sina hem som följd av olika svårigheter. Det är vår solida-riska plikt att bistå med nödhjälp för att rädda livet på så många av dessa som möjligt och även på bästa sätt möjliggöra ett liv värt att leva.

Över 60 procent av alla flyktingar befinner sig i sina hemländer, och strax över 30 procent har lyckats ta sig till ett annat land, oftast då i det direkta närområdet. Totalt 86 procent av alla flyktingar uppehåller sig i u-länder, vilket visar på regeringens och den övriga oppositionens märkliga prioriteringar. Det bör vara en självklarhet att varje satsad skattekrona ska kunna göra så mycket nytta som möjligt. Ändå försvarar man fortfarande att man stjäl upp till 30 procent av biståndsbudgeten. Hur kan det anses rimligt? Än i dag erbjuder man dessutom förmåner till nyanlända som riskerar att förvärra situationen med farliga migrationsrutter, vilket är en björntjänst inte minst för dem som vågar sig ut i rostiga båtar på Medelhavet eller i överfulla containrar på den europeiska kontinenten.

Om Sverige ska vara en humanitär stormakt måste vi också föregå med gott exempel. Vi bör fokusera på att främst stötta mottagarländerna i närområdet samt erbjuda hjältarna i civilsamhället på plats resurser för att klara av sina viktiga åtaganden. Genom att främja handel och satsa på utvecklingsländer kan vi dessutom lyfta människor ur en ekonomisk situation som vi här i Sverige inte ens kan föreställa oss. Sedan behöver vi naturligtvis inse att det är svenskt välstånd som möj-liggör ett effektivt bistånd. Att då belasta vårt samhälle ytterligare löser inga problem. Sverige kan så mycket bättre om man vill stå upp för grundläggande mänskliga rättigheter.

Herr talman! Avslutningsvis vill jag poängtera att det finns många andra frågor som jag önskar att jag hade kunnat ta upp i den här debatten. Jag vet att flera av mina partivänner kommer att ta upp några av dem. Sverigedemokraternas huvudinriktning gällande dessa frågor går att finna på vår hemsida. Jag kan rekommendera er att ta en titt där, alternativt ta kontakt med oss för eventuella frågor. (Applåder)

Anf. 43 KARIN ENSTRÖM (M) replik:
Herr talman! Sverigedemokraterna har en historia av undfallenhet mot Moskva och beröringsskräck inför svenskt Natomedlemskap. Företrädare för Sverigedemokraterna i försvarsutskottet har här i kammarens talarstol sagt att Alliansen skapar en fiende, Ryssland, och hittar på att den är ett hot. Man har också sagt att man inte betraktar Ryssland som en fiende. Men är inte ett land som inte respekterar sina grannars gränser samt hotar andra stater med kärnvapen ett hot, Markus Wiechel?

Samtidigt talar Sverigedemokraterna gärna och ofta om en försvars-allians med Finland. Men i övrigt kan man inte tänka sig vare sig försvarssamarbete eller Natomedlemskap. Det kommer stora ord om hur vik-tigt det är att försvara Sverige, men det är som sagt lite oklart mot vad. Framför allt ska det inte ske tillsammans med några andra. Det känns som att Sverigedemokraterna inte vill ta vare sig en Rysslandsdebatt el-ler en rejäl debatt om Nato.

Sverige måste reagera mot Rysslands agerande. När Ryssland rustar upp militärt, annekterar Krim illegalt och utför desinformationskam-panjer och cyberangrepp är det otroligt viktigt att vi står enade. Varför vill ni inte ta debatten och kritisera Ryssland?

Anf. 44 MARKUS WIECHEL (SD) replik:
Herr talman! Jag tar gärna en Rysslandsdebatt med Karin. Jag har vid ett flertal tillfällen tillsammans med mina partivänner tydligt fördömt Rysslands agerande på Krim. Vi har ställt oss bakom sanktioner mot Ryssland. Vi har skrivit debattartiklar där vi kritiserar deras imperia-listiska och aggressiva sätt att styra sitt land och deras beteende mot omvärlden. I till exempel Europarådet har vi tillsammans med bland annat Moderaterna röstat för dokument med tydliga skrivningar mot Rysslands aggressivitet. Vi har vid ett flertal till-ällen fördömt Rysslands agerande. Jag förstår inte hur man kan ha missat detta. Men det här betyder inte att man ska se ens de mest aggressiva länderna i vår omvärld som fiender. Vi behöver samtidigt föra en dialog. Det betyder absolut inte att vi ska acceptera exempelvis Rysslands ingrepp på Krimhalvön. Däremot behöver vi hela tiden se till att vi har olika former av diplomatiska förbindelser.

Gällande försvarssamarbete är det lite ironiskt att en företrädare för ett parti som totalt nedmonterat det svenska försvaret helt plötsligt ska tala sig varm för försvarssamarbete gentemot en eventuell rysk aggression. Sverigedemokraterna har i flera år, under alla år då vi har funnits i Sveriges riksdag, varnat för en nedmontering av det svenska försvaret. Vi har i flera år varnat för den problematik som vi just nu ser. Vi i Sverige måste lösa våra egna problem. Vi kan inte förlita oss på stora militära allianser som Nato för att säkra vår trygghet här i Sverige, utan vi måste ha ett starkt svenskt försvar, gärna i samverkan med Finland. (Applåder)

Anf. 45 KARIN ENSTRÖM (M) replik:
Herr talman! Det här inlägget gjorde nog inte mig, åhörarna eller tittarna särskilt mycket klokare.

Å ena sidan säger Markus Wiechel: Ryssland agerar felaktigt, och vi är beredda att fördöma dem. Å andra sidan lyssnar jag nästan in att det finns någon form av förståelse för att det ändå är ett stort land och att det kan känna sig hotat. Vi måste vara väldigt balanserade och ha en fin dialog.

Detta är särskilt alarmerande eftersom vi vet att Sverigedemokraternas systerpartier i Europa på väldigt tydliga, inte ens dolda, sätt tar emot bidrag från Ryssland och uppenbarligen har väldigt goda kontak-ter. Återigen: Hur ska ni ha det, Sverigedemokraterna? Hur ser ni på Ryssland? Håller ni med utrikesministern? Håller ni med Moderaterna och Alliansen? Eller ska ni ha en tredje väg i Sveriges utrikespolitik?

Anf. 46 MARKUS WIECHEL (SD) replik:
Herr talman! Nej, vi har ingen förståelse för Ryssland aggressivitet, över huvud taget inte. Det har vi varit tydliga med flera gånger. Om sedan några andra av våra samarbetspartier i Europa har tagit en annan ställ-ning i den frågan får det stå för dem. Sverigedemokraterna står fast vid att vi är mycket kritiska till Rysslands aggressivitet och kommer att fortsätta att vara det. Där tror jag att vi och Moderaterna kommer överens.

När det gäller det säkerhetspolitiska läget är det viktigt att vi hela tiden ser till vad omvärlden erbjuder. Nu kan inte Karin Enström svara här. Men jag tycker ändå att det är lite märkligt att man attackerar Sverige-demokraterna gällande det säkerhetspolitiska läget när man själv har varit med och monterat ned det svenska försvaret. Jag misstänker att hon får en möjlighet att återkomma till det kanske i nästa debattogång. (Applåder)

Anf. 47 PERNILLA STÅLHAMMAR (MP) replik:
Herr talman! Markus Wiechel talar precis som sina kollegor väldigt gärna om att bekämpa internationell terrorism och vikten av att arbeta förebyggande för att människor inte ska komma hit till Sverige. Man ska hjälpa till på plats, som ni kallar det. Men precis som Sverigedemokraternas högerextrema och populistiska bröder i resten av Europa för man en politik som leder till det motsatta.

Markus Wiechel nämner att ert förslag till bistånd ligger kvar under innevarande år. Men tittar man på era budgetar ser man att ni drar ned något drastiskt på biståndet. Hur går ekvationen ihop för er?

Anf. 48 MARKUS WIECHEL (SD) replik:
Herr talman! Under det här året budgeterade vi för ett betydligt mer generöst bistånd än vad regeringen med Miljöpartiet gjorde. Under kommande år vet vi inte hur situationen i omvärlden kommer att se ut. Självklart får man anpassa budgeten efter den utveckling som vi ser runt om i världen. Min förhoppning är åtminstone, och jag tror även att det är Pernilla Stålhammars förhoppning, att det blir en bättre situation runt om i världen.

Sedan har Miljöpartiet och Sverigedemokraterna helt olika prioriteringar. Vi ser också utanför Sveriges gränser. Vi ser situationen för människorna på plats. Vi ser varför människor tar sig hit. Det handlar inte bara om att människor har det svårt. Det handlar också om att människor vill få det bättre. Vi vill möjliggöra det för så många som möjligt. Det kan vi bara göra på plats. Svårare än så är det egentligen inte.

Jag vet inte om Pernilla Stålhammar över huvud taget kan sätta sig in i den fruktansvärda situation som människor har i flera delar av världen. Det gäller även människor som kanske inte har flytt från krig eller förtryck. Jag tror att väldigt många skulle vilja komma till Sverige, men de har inte den möjligheten. Det är inte heller långsiktigt hållbart om vi vill rädda så många som möjligt.

Anf. 49 PERNILLA STÅLHAMMAR (MP) replik:
Herr talman! Jag tror i ärlighetens namn att varken Markus Wiechel eller jag kan sätta sig in i den situationen helt och fullt. Det är de som upplever det fasansfulla som verkligen kan göra det. Vi måste därför jobba vidare på riktigt med biståndet. Det är en lögn att ni ligger kvar på biståndsnivån. Ni vill ligga på 0,7 procent. Ni drar ned på biståndet till Sida och också till UNHCR.

I Palestina i Gaza finns det sexåriga flickor och pojkar som redan har upplevt tre krig. Tycker inte Markus Wiechel att det är viktigt att även hjälpa dem? Ni vill fullkomligt lägga ned biståndet till Palestina. Ni säger att ni vill hjälpa på plats. Situationen i Palestina och särskilt i Gaza är prekär.

Kan du förklara för mig varför Sverigedemokraterna väljer att inte stödja den processen och inte stödja de sexåriga flickor och pojkar som redan har upplevt tre krig? (Applåder)

Anf. 50 MARKUS WIECHEL (SD) replik:
Herr talman! Först vill jag bara rätta Pernilla Stål-hammar här. Vi lägger inte 0,7 procent. Vi lägger 0,84 procent av bni på bistånd. Regeringen lägger 0,7 med tanke på att ni gör avräkningar på 30 procent. Det stämmer inte riktigt. Vi går vidare till frågan om Palestina. Det vi säger är att vi inte vill slussa pengar till den palestinska myndigheten som frekvent utsätter barn och andra för indoktrinering för hat mot Israel. Det är sådant som egentligen hör hemma i 30-talets och 40-talets Nazityskland.

Vi kan inte slussa pengar till en organisation som betalar terrorister. Det är en organisation som på inget sätt står upp för de grundläggande mänskliga rättigheter som vi ser som självklara. (Applåder)

Anf. 51 KERSTIN LUNDGREN (C) replik:
Herr talman! Jag lyssnade och lyssnade. Men jag hörde inte något från Sverigedemokraterna om det säkerhetspolitiskt mycket utmanande läge som Sverige befinner sig i, som Europa befinner sig i och som våra grannar möter. Världsbilden var de onda, och de onda var muslimer. Det är den världsbild som målades upp i Sverigedemokraternas anförande, islamistiskt hot. Det hör vi också från andra delar av världen i dessa dagar.

Herr talman! Det finns de som har en tendens och en uttalad vilja att göra detta till vattendelaren i världspolitiken. Jag hoppas att Sverigedemokraterna inser att religionen inte är vattendelare, utan det är handlingar som avgör. Vi ska kritisera både terrorister oavsett religion och regeringar oavsett religion.

Herr talman! För oss som står upp för religionsfrihet och liberala värden är det vad som avgör. Jag skulle vilja höra hur Sverigedemokraterna ser på hotet mot liberala värden som i dag kommer från kontakter i till exempel Ungern. Där försöker man att bända upp de värden vi har byggt Europa på.

Herr talman! Jag hör om dialog med Ryssland. Nog har jag uppfattat att Sverigedemokraterna har deltagit i den dialogen. På EU-nivå röstar man alltid emot resolutioner som går emot Ryssland. Vi har här i riksda-gen hört om dialog med herr Putilov. Jag behöver inte nämna mer än så.

Herr talman! Det finns ett mönster av dialog från Sverigedemokraternas sida. Det syntes också i inlägget.

Anf. 52 MARKUS WIECHEL (SD) replik:
Herr talman! Inte en gång under mitt anförande nämnde jag muslimer, inte en enda gång. Jag nämnde islamister. Att Kerstin Lundgren helt plötsligt likställer islamister med muslimer får stå för henne. Jag tycker att det i sig är häpnadsväckande.

Islamister är ett stort hot. Muslimer är människor. Det handlar om en helt annan sak. Islamister är politisk islam, och det är ett hot. Det är bara att inse. Om inte Kerstin Lundgren ser det och Centerpartiet kan förstå det är jag rädd. Men ni har en historia av att hysa sådana i ert eget parti. Jag tänker inte gå in mer på det.

Gällande Ryssland har jag tidigare varit tydlig. Jag satt själv tillsammans med Kerstin Lundgren i Europarådet och röstade för dokument som var tydligt kritiska till Rysslands agerande inte minst i Ukraina. I Europaparlamentet har vi tidigare följt ett annat parti. Men vi har nu antagit så att vi röstar precis som vi gör här i Sveriges riksdag på en väldigt kritisk linje gentemot Ryssland. Vi stöder sanktioner. Vi har i ett flertal debattartiklar, inlägg och så vidare fördömt deras agerande. Vi kan inte vara mer tydliga. Jag tror nog att Kerstin Lundgren får lägga av med den tramsiga retoriken. (Applåder)

Anf. 53 KERSTIN LUNDGREN (C) replik:
Herr talman! Herr Putilov var synlig i korridorerna runt denna kammare. Nog finns det ett mönster, och Sverigedemokraterna har en hel del att förklara.

Herr talman! Sverigedemokraterna har en tydlig agenda som stämmer väl överens med det budskap som kommer från herr Putin. Det låter nästan som när man hörde en del från till exempel den amerikanska valdebatten: Vi har ingenting med Ryssland att göra. Nej, nej – vi pratar inte! Det lät nästan så när jag hörde herr Markus Wiechel i denna debatt. Men vi vet i dag att man talade, och vi vet att Sverigedemokraterna har nära kontakter med europeiska partier och aktörer som verkligen vill bryta upp den liberala världsordning som vi bygger vårt samhälle på.

Anf. 54 MARKUS WIECHEL (SD) replik:
Herr talman! Om Kerstin Lundgren vet mer om Sverigedemokraternas kontakter med Ryssland får hon gärna informera mig, för det skulle jag tycka vore väldigt intressant att få reda på.

Gällande den tjänsteman som tidigare arbetade här i riksdagen har Sverigedemokraterna riksdagens hård-aste granskning av våra anställda. Detta är dessutom en person som gjorde sig känd för att kritisera just den ryska regim som han nu anklagas för att stödja. Jag kan inte se hur Centerpartiet skulle ha kunnat göra någonting annat om en person med goda meriter och som Säpo inte klassar som ett säkerhetshot hade kommit och sökt jobb hos partiet. Jag vet inte hur ni skulle ha hanterat det eller hur ni helt plötsligt skulle ha kunnat upptäcka att det fanns några sådan misstankar. Dessutom handlar detta om en person som över huvud taget inte hade någon större insyn i någon sekretessbelagd information. Men Kerstin Lundgren får som sagt gärna återkomma med tydligare frågor.

Anf. 55 BIRGITTA OHLSSON (L) replik:
Herr talman! Jag har synpunkter på den rödgröna feministiska utrikespolitiken. Jag tycker att den feministiska utrikespolitiken ska vara mycket tuffare mot världens värsta kvinnohatarstater som Iran

och Saudia-rabien och mot islamistiska terrororganisationer allti-från Boko Haram och al-Qaida till Daish. Denna kritik för jag fram i medierna och i debatter i denna kammare, där vi har ett demokratiskt meningsutbyte på olika sätt.

Det känns ändå väldigt märkligt, olustigt och magstarkt att se en företrädare för Sverigedemokraterna som Markus Wiechel här på något sätt göra sig till en fanbärare för en feministisk utrikespolitik i sverigedemokratisk tappning. Ni sverigedemokrater vill här på hemmaplan försämra svenska kvinnors rätt till fri abort. Ni har ett kvinnoideal som ibland närmast liknar det hemmafrusamhälle som många av oss är tacksamma över att vi har lämnat för ett samhälle där kvin-nor nu kan försörja sig själva på lika villkor. Ute i Europa och i världen lierar ni er med partier som vill försämra flickors och kvinnors mänskliga rättigheter.

Det som är mest intressant, och det jag egentligen hade tänkt att fråga om är detta: Om ni nu värnar kvinnors rättigheter så starkt – varför vill ni då att Sverige ska gå ur Europeiska unionen, som är den starkaste kraften globalt när det gäller att stå upp för flickors och kvinnors rättigheter oavsett om det handlar om att bekämpa könsstympning, att säkra flickors rätt till skolgång eller att se till att vi krossar dessa kompakt starka glastak? Varför lierar ni er i diskussionerna i Europa-parlamentet med ett Ryssland där man just har infört en lagstiftning där misshandel av kvinnor i nära relationer bagatelliseras? Varför lierar ni er i Europaparlamentet med olika populistiska, nationalistiska eller rasistiska partier i olika nyanser av brunt som har kvinnors tillbakagång vad gäller rättigheter först på agendan?

Anf. 56 MARKUS WIECHEL (SD) replik:
Herr talman! Jag kan försäkra Birgitta Ohlsson att vi inte stöder några kvinnoförnedrande eller kvinnoförtryckande idéer i Europaparlamentet eller någon annanstans. Snarare tvärtom – vi står upp för kvinnors rättigheter mer än något annat parti i Sveriges riksdag, om jag får säga det själv. Om man ser på vår tidigare budget visar det sig också att de som tjänar mest på den budget vi lägger fram här i Sveriges riksdag är just kvinnor. Sverigedemokraterna är på riktigt ett parti för att stärka kvinnors roll i samhället även här i Sverige.

Nej, jag vill inte vara någon fanbärare för en feministisk utrikespolitik. Det här med feminism får de som kallar sig för feminister svara för. Men om regeringen nu går ut och försöker föra en politik som ska gynna kvinnor eller stärka utsatta kvinnor kan jag tycka att det är märkligt att man viker sig för förtryckarstater och deras islamistiska plagg, som dessutom innebär ett ganska starkt symbolvärde för utsatta kvinnor även här i Sverige.

När det gäller EU vet jag inte hur det skulle vara ett bättre organ för detta än något annat internationellt forum. Det är dessutom överstatligt och riskerar att slita isär medlemsstaterna snarare än att knyta ihop dem. Vi har Europarådet, som fungerar bra. Det är mellanstatligt. Vi kan även främja mänskliga rättigheter och kvinnors rättigheter genom FN, och vi har fler andra organ. EU är på intet sätt ett projekt som skulle stärka kvinnor i Europa. Jag skulle vilja säga att det snarare är tvärtom.

Anf. 57 BIRGITTA OHLSSON (L) replik:
Herr talman! Jag tror att många kvinnor och män, oavsett politisk färg, i vårt Sverige häpnar när Sverigedemokraterna proklamerar att de är

det parti som har den starkaste politiska agendan. Ni vill ju här i Sverige återinföra sambeskattningen, som övriga partier tar av-stånd från, och för den delen försämra kvinnors rätt till fri abort.

Det finns en global trend som resten av partierna i riksdagen deltar i och för tillsammans: Vi måste vara en starkare och global röst när Donald Trump har blivit president i Vita huset och när nationalismen och populismen ser till att kvinnors och minoriteters rättigheter ryker allra först och främst.

Det är intressant att Sverigedemokraterna aktivt vill att Sverige ska gå ur Europeiska unionen. EU är världens största biståndsorganisation, om vi nu ska tala med utrikespolitiska mått mätt. Det är också den orga-nisation och union som har den skarpaste feministiska agendan. Vi skulle såklart från svensk sida, och jag som liberal feminist, önska att den vore ännu starkare. Men om man vill bekämpa islamistiska terrorister och de bakåtsträvare som finns är EU ett mycket bra sätt.

Anf. 58 MARKUS WIECHEL (SD) replik:
Herr talman! Jag har full respekt för att man kan tro på vissa av de projekt som finns inom EU i dag och att man kan glädja sig åt det bistånd som EU ger. Men kan vi inte hantera det själva i Sverige? Kan vi inte själva bestämma hur vi ska fördela vårt bistånd? Kan vi inte arbeta tillsammans med andra länder men själva avgöra vart pengarna ska gå? Varför behöver vi en överstatlig union för att fördela de biståndspengar som vi vill ska gå till utsatta människor?

Jag ser inte logiken. Det är inte heller försvarbart ur ett annat perspektiv med tanke på att EU är en enorm ekonomisk koloss av förslösade skattemedel. Jag ser alltså inte logiken i att vi skulle behöva EU för att på ett bättre sätt fördela bistånd.

Anf. 59 PERNILLA STÅLHAMMAR (MP):
Herr talman, utrikesministern, representanter från den diplomatiska kåren, ärade riksdagsledamotskollegor och ni som ser debatten på tv eller lyssnar på radio där hemma! Tack för att ni lyssnar!

Mycket har hänt sedan den förra utrikespolitiska debatten. Det är med stolthet jag står här i dag. Sverige har tagit plats i FN:s säkerhetsråd, och vi har kraftfullt utökat vårt fredsdiplomatiska arbete. Vår feministiska utrikespolitik vinner genklang runt om i världen, och klimatarbetet har tagit en historisk fart framåt.

Herr talman! Vi som sitter här i Sveriges riksdag bor i ett land som kan räkna till över 200 år av fred. Vi har haft ett sekel av demokrati, välstånd och välfärd. Vi bor i ett av världens mest jämställda och hållbara samhällen, och vi har all anledning att vara stolta över vårt land och all anledning att känna framtidstro.

Vi har fri utbildning och sjukvård, ett pålitligt rättsväsen, ett starkt civilsamhälle, en fri press, fackliga rättigheter, friskt dricksvatten och en ren miljö. Det är en utopi i många länder och vardag för oss här hemma.

Just därför är det så viktigt att vi förstår den roll och betydelse vi har i världen just nu och att vi tar vara på den just nu. Vi är ingen stormakt, varken ekonomiskt eller militärt, men vi har andra och förmodligen mycket viktigare värden som spelar roll.

Fru talman! Vårt bistånd spelar roll. Med drygt 40 miljarder kronor per år har det en väsentlig betydelse vilka biståndssatsningar Sverige gör, vilka fonder vi investerar i och vilka strategier vi utformar. Därför är det så efterlängtat och viktigt att regeringen nu lägger fram ett nytt politiskt ramverk för det svenska utveckl-ingssamarbetet.

När Trump drar in allt stöd till organisationer som verkar för kvinnors rätt till sin egen kropp tar Sverige tillsammans med likasinnade länder initiativ till en världsomspännande insamling för SRHR. När Putin gör det lättare för män att misshandla sina fruar och barn, då stärker Sverige stödet till demokrati och mänskliga rättigheter. När en klick klimatskeptiker i Vita huset stänger ned nationella klimatdatabaser, då signerar Sverige en unik klimatlag och bjuder in till en internationell havskonferens med Fiji.

Nej – Sverige kan inte göra allt, men Sverige ska göra allt vi kan. Vi ska stå rakryggade och fasta i våra värderingar när det blåser som allra hårdast från omvärlden.

Fru talman! Vår diplomati spelar roll. Vår plats i FN:s säkerhetsråd ger oss möjlighet att föra in våra värden om feminism och klimat i säker-hetsrådsdiskussionerna. Våra fördjupade satsningar på fredsdiplo-mati ger oss en viktig roll i medling och fredsskapande världen över. Det är därför också så viktigt att Sverige nu utser ett särskilt sändebud till Palestina- och Israelkonflikten.

Vi bär på vår grundmurade övertygelse om att globala utmaningar kräver globala svar. Vikten av väl fungerande multilaterala organ kan därför inte nog understrykas. Det är vårt fasta övertygelse att FN är fredsmäklarens nav, och även om organisationen be-höver uppdateras och reformeras är det den enda plats i världen där alla nationer och människor kan mötas och komma till tals.

Den feministiska utrikespolitiken är viktigare än någonsin. Det finns ingen hållbar fred om inte kvinnor kan delta på lika villkor som män. Vi lever inte upp till konventionerna om de mänskliga rättigheterna om inte kvinnor och män har lika rättigheter, skyldigheter och möjligheter. Fru talman! I en tid som denna spelar det stor roll vilka vänskapsband vi förvaltar. Vårt nordiska samarbete måste prioriteras, och jag vill också säga att EU-samarbetet är viktigare än någonsin, inte minst ur sä-kerhetspolitisk synvinkel. När främmande stater driver påverkans-kampanjer i syfte att splittra, göda misstro och ifrågasätta EU:s legitimitet måste vi stå tydliga och visa att vi har valt väg och riktning. När Ryssland folkrättsvidrigt annekterat Krim och för krig i östra Ukraina måste EU stå starkt och enat som en kraftfull påminnelse om alternativet till Putins världsordning. Vi måste fortsätta att stå upp för det östliga partnerskapet.

Bara med ett demokratiskt och starkt EU kan vi också sätta ordentlig press på Erdoğan att upphöra med sina förföljelser och fängslanden av journalister, politiker och människorättsaktivister.

Fru talman! Vi får inte glömma att de värden som Sverige sedan länge representerar nu utmanas från olika håll och kanter, från islamistiska terrorister till nationalister och nazister. Det är mot dessa krafter vi måste stå rustade nu, och lika stolt som jag är när jag representerar Sverige i internationella sammanhang, lika ödmjuk är jag inför de stora utmaningar vi står inför.

En sak är dock säker, och det är att det bästa sättet att bemöta dessa utmaningar är att göra gemensam sak med demokratiska partier här i

riksdagen och med likasinnade, progressiva krafter i världen. (Applåder)

Anf. 60 KARIN ENSTRÖM (M) replik:
Fru talman! En grundläggande del av Sveriges traditionella utrikespolitik har varit idén om en öppen och fri handel. Sverige har inte minst i EU tillsammans med Storbritannien arbetat hårt och verkat för att EU, förutom den inre marknaden, också ska ha så många bra frihandelsavtal med andra länder som möjligt.

Här hemma säger sig regeringen fortfarande stå enig bakom en frihandelsvänlig agenda. Just i dag ska dock Europaparlamentet rösta om EU:s frihandelsavtal med Kanada, och jag är väldigt nyfiken på att höra hur det egentligen står till. Vad tycker egentligen Miljöpartiet? Vi har ett läge nu efter brexit och med president Trump där Sverige måste vara väldigt tydligt och pådrivande när det gäller frihandel.

Hur kommer Miljöpartiets företrädare i Europaparlamentet att rösta när det gäller detta frihandelsavtal?

Anf. 61 PERNILLA STÅLHAMMAR (MP) replik:
Fru talman! Det är faktiskt en myt att Miljöpartiet inte skulle stå för frihandel. Vi tycker att det är viktigt att nationer handlar med varandra och att det också gynnar utvecklingsländerna, när det är rätt utformat. Till Karin Enström kan jag säga att vi har varit kritiska till vissa delar av innehållet i CETA, men det har främst handlat om miljö– och klimataspekter. Vi har velat få in vissa frågor i själva avtalet, men vi står bakom detta avtal och kommer att rösta ja till det.

Anf. 62 KARIN ENSTRÖM (M) replik:
Fru talman! Det innebär då att hela Miljöpartiets hållning också kommer att reflekteras i de röster som avges i dagens omröstning om frihandelsavtalet mellan EU och Kanada, det som kallas CETA? Har jag då förstått att Miljöpartiets Europaparlamentariker kommer att rösta ja till detta avtal?

Anf. 63 PERNILLA STÅLHAMMAR (MP) replik:
Fru talman! Hur man agerar på olika platser skiljer sig bevisligen åt ibland, men jag vill säga att Miljöpartiet står bakom CETA-avtalet. Det som kommer att ske i Europaparlamentet och hur de gröna kommer att rösta där är inte någonting som jag kan stå för.

Anf. 64 MARKUS WIECHEL (SD) replik:
Fru talman! Miljöpartiet har som bekant haft lite svårigheter tidigare med avgångna ministrar och kontakter mellan ministrar och turkiska organisationer. Jag vet att Pernilla Stålhammar, precis som undertecknad, är en varm anhängare av internationellt bistånd. Problemet är väl att vi kanske har lite olika syn på vart pengarna ska gå.

Därför har jag en ganska enkel fråga till Pernilla Stålhammar: Hur ser Pernilla Stålhammar på att bistånd går till organisationer som exempelvis Islamic Relief eller andra som är kopplade till Muslimska brödraskapet? Vad är egentligen Miljöpartiets förhåll-ningssätt till sådana organisationer?

Anf. 65 PERNILLA STÅLHAMMAR (MP) replik:
Fru talman! Jag vet inte riktigt om jag uppfattade vilka organisationer

Markus Wiechel talade om. Vi är tydliga med att vi ger stöd till moderata krafter och ger inte stöd till de organisationer som står för islamistiska värden. Det har vi aldrig gjort, så jag vet inte vad Markus Wiechel egentligen far efter.

Jag vet dock att Markus Wiechel har kritiserat stödet till Unrwa, som är ett oerhört viktigt stöd i Palestina. Man gör ett fantastiskt arbete i de olika läger där flyktingar har bott så enormt länge. Det viktigaste man kan göra är att ge ett värdigt liv, att låta det gå över till ett långsiktigt utvecklingssamarbete och att man tillhandahåller utbildning. Detta gör Unrwa.

Anf. 66 MARKUS WIECHEL (SD) replik:
Fru talman! Sverigedemokraterna stöder flera olika projekt som hjälper flyktingar, inte minst barn, bland annat vårt utökade stöd till Unicef och andra FN-organ.

Låt oss återgå till Miljöpartiets i mina ögon tvivel-aktiga syn på vissa organisationer. Regeringen har tidigare gett stöd till Syria Recovery Trust Fund och Islamic Relief. Det är organisationer som har haft tydliga kopplingar till islamistiska organisationer.

Med tanke på Miljöpartiets tidigare historia med antydda kopplingar till Muslimska brödraskapet kan det vara intressant att höra vad Pernilla Stålhammar egentligen tycker om sådana stöd i framtiden.

Anf. 67 PERNILLA STÅLHAMMAR (MP) replik:
Fru talman! Återigen säger jag att vi inte ger stöd till organisationer som stöder en islamistisk agenda. Det är mitt korta svar till Markus Wiechel.

Anf. 68 KERSTIN LUNDGREN (C) replik:
Fru talman! Jag har två frågor till Miljöpartiets talesperson.
Jag hörde Pernilla Stålhammar nämna att man ska sätta press på Erdoğan. Här blir jag naturligtvis mycket nyfiken. På vilket sätt sätter regeringen press på Erdoğan i det läge vi kan se i Turkiet med så många fängslanden, så många avskedanden och så mycket tryck mot allt som inte är stöd för herr president Erdoğan himself? Jag är nyfiken på att få en djupare bild av hur regeringen gör.

Fru talman! Jag kan förstå att den militära alliansfriheten tjänar Pernilla Stålhammar och Miljöpartiet väl. Men hur tjänar den Sverige, Norden, Baltikum och EU?

Anf. 69 PERNILLA STÅLHAMMAR (MP) replik:
Fru talman! Jag har svårt att förstå att Kerstin Lundgren, som jag vet håller sig uppdaterad om allt, inte ser att vi i samtal med Turkiet hela tiden lyfter upp frågorna. Vi har i Turkiet fördömt fängslandet av HDP:s företrädare.

Vi är egentligen eniga om att man måste fortsätta att arbeta för ett närmande till EU. Även om det är långt bort måste man fortsätta att arbeta för att kunna ha en pågående dialog.

Kerstin Lundgren ställer två stora frågor, så jag får fatta mig kort. Min syn sammanfaller med Sveriges väl. Varför skulle Sverige öka på spänningarna i närområdet genom att gå med i Nato? Varför skulle vi ens våga göra det i en situation när spänningarna är större än någonsin,

Kerstin Lundgren? Varför hade vi inte valt ett annat tillfälle? Varför har ni inte drivit frågan tidigare i alliansregeringen? Varför vågar ni säga detta nu när vi inte ens vet om Nato, med anledning av Trumps politik, står för några garantier över huvud taget?

Jag ställer frågan tillbaka till Kerstin Lundgren: Hur har du uppdaterat din syn på Nato sedan Trump kom till makten?

Anf. 70 KERSTIN LUNDGREN (C) replik:
Fru talman! När det gäller Erdoğan och att hantera situationen i Turkiet uppfattar jag inte att det finns något nytt från regeringen. Jag hörde en beskrivning av historien. Det lät lite annorlunda när jag hörde Pernilla Stålhammars inledning.

Fru talman! Jag hörde inte något svar på hur det tjänar Sverige väl med alliansfrihet i dagens säkerhets-politiska miljö. Jag hörde däremot Pernilla Stålhammar nämna att man inte vågar överge alliansfriheten därför att läget är så bekymmersamt. Men Sverige har varit en alliansfri stat så här långt. Ändå befinner vi oss i denna miljö. Hur går det ihop? Osäkerheten är ett faktum.

Anf. 71 PERNILLA STÅLHAMMAR (MP) replik:
Fru talman! Där har Miljöpartiet och regeringen valt en tydlig väg. Vi tror på ett fördjupat samarbete med de nordiska länderna, särskilt med Finland. Vi tror på ett fördjupat samarbete inom EU. Vi tror på fördjupade bilaterala avtal med enskilda länder.

Vi tror inte på en allians där vi låser in oss – som man gör i Nato. Vi vet att alliansfriheten har tjänat oss väl under hundra år. Vi kan säga att det vore dumt att ändra den svenska säkerhetspolitiska doktrinen nu när säkerhetssituationen är som den är.

Anf. 72 BIRGITTA OHLSSON (L) replik:
Fru talman! Miljöpartiet och Liberalerna tycker inte alltid lika i utrikespolitiken, men på ett fält har vi verkligen varit pionjärer tillsammans. Jag syftar på att Sverige bör få en anständig vapenexport. Miljöpartiet och Liberalerna var de enda partierna som redan för ungefär 15 år sedan tog tydlig ställning för att införa ett demokratikriterium i vapenexporten. Det är något som vi alla längtar efter att få se på plats. Jag instämmer i den kritik som har förts fram av flera partier tidigare under debatten.

Nu sitter Pernilla Stålhammars parti i regeringen. Var är den nya vapenexportlagen? Den ska komma under våren, sägs det. Kan Pernilla Stålhammar garantera att det blir ett skarpt demokratikriterium?

Anf. 73 PERNILLA STÅLHAMMAR (MP) replik:
Fru talman! Det är ingen hemlighet att vi ville gå långt i begränsningen av vapenexporten. Där fanns beredningen inom KEX. Där kom man fram till vissa tydliga saker. Man kunde ha gått längre. Det kan jag säga som miljöpartist. Men när alla partier skulle samsas kom man inte längre. Mycket riktigt, Birgitta Ohlsson, stod Liberalerna och Miljöpartiet samman.

En av de saker som beredningen har lagt fram är att det ska finnas ett demokratikriterium för svensk vapenexport. Man jobbar i Regeringskansliet med att ta fram propositionen och med lagrådsremissen.

Beredningens slutsatser håller på att översättas till lag. Där finns kriteriet med.

Vi vill att det i slutet av våren till riksdagen ska lämnas ett förslag till en skarpare vapenexportlag som innefattar ett demokratikriterium.

Anf. 74 BIRGITTA OHLSSON (L) replik:
Fru talman! Jag refererade framför allt till den så kallade Krututredningen, som startade 2002 och blev klar 2005, om jag inte missminner mig. Det gröna partiet och det liberala partiet hade samma agenda.

Nu är det KEX-utredningen som är aktuell. Där står det tydligt att kravet ska göra det möjligt att stoppa export till länder där det förekommer allvarliga och omfattande kränkningar av mänskliga rättigheter eller grava brister i den demokratiska statusen.

Vi kan lätt inkludera många länder dit Sverige har en stor vapenexport i dag. Jag tror inte att jag är ensam i att vara orolig utan att även biståndsorganisationer, människorättsorganisationer och ett par partier i denna kammare är oroliga för att det inte kommer att bli en lika tydlig politik som vi alla har önskat.

Därför hoppas jag att få ett än tydligare svar, inte bara att Pernilla Stålhammar *hoppas* utan att vi kan förvänta oss ett skarpt demokratikriterium.

Anf. 75 PERNILLA STÅLHAMMAR (MP) replik:
Fru talman! Ja, det är det som komma skall. Vår intention är att implementera KEX-beredningens slutsatser, och där ingår ett demokratikriterium. Det är mitt svar. Propositionen kommer att läggas fram för riksdagen senare i vår.

Anf. 76 SOFIA DAMM (KD) replik:
Fru talman! Jag vill ta vid där Birgitta Ohlsson slutade, för det finns en del i Miljöpartiets tidigare arbete inom utvecklingspolitiken som vi kristdemokrater har tyckt varit mycket klokt och där vi har haft mycket stor samsyn. Men det är svårt att se vad Miljöpartiet egentligen står upp för på det utvecklingspolitiska området.

Ett exempel är det som nyss togs upp om vapenex-port till diktaturer. Jag skulle vilja ha lite mer information om varför ett nytt lagförslag har dröjt så pass länge som det har gjort. Med Miljöpartiet i regeringen fanns det ju en förhoppning att denna process skulle skyndas på och inte försenas. Den förhoppningen har nu grusats. Jag tycker att vi i övriga partier som har jobbat hårt i KEX-utredningen bör få reda på varför. Kommer inte ett förslag att läggas fram som på allvar skärper vapenexportkontrollen?

Anf. 77 PERNILLA STÅLHAMMAR (MP) replik:
Fru talman! Ja, vi har haft samsyn här. Vapenexportregleringen måste skärpas ordentligt.

Vad gäller att det försenats skulle jag vilja säga att vi gör ett väldigt grundligt arbete. Det var många som kom in i remissrundan.

Tyvärr hade inte beredningen som KEX lade fram skrivits i form av lagförslag. Det arbetet återstår nu. Det var synd att man inte kom med skarpa lagförslag som kunde överföras direkt redan när de olika parti-

erna hade kommit överens. Det blir ett arbete som man nu måste göra från början. Ur vår synvinkel är det viktigare att det arbetet görs på ett grundligt och rättssäkert sätt än att vi hastar fram en proposition där man kanske missar olika delar.

Att det blir en skärpning kan jag faktiskt garantera.

Anf. 78 SOFIA DAMM (KD) replik:
Fru talman! Tack, Pernilla Stålhammar, för svaret! Med tillförsikt ser jag då fram emot förslaget – även om två och ett halvt år är lång tid för att bereda detta.

När Miljöpartiets Isabella Lövin inför ett samlat pressuppbåd presenterade den nya biståndsplattformen betonades bland annat hur viktigt det är med ett mottagarperspektiv. När vi sedan har behandlat det nya po-licyramverket har det fått mig att ifrågasätta hur det är ställt med detta på området religionsfrihet, ett annat område där jag upplever att vi tidigare har haft stor samsyn.

I det dokument som regeringen tidigare presenterade och som gick ut på remiss till olika biståndsaktörer fanns det bra skrivningar som sedan togs bort. Där-för vill jag fråga hur det egentligen står till med religionsfriheten. Är det fortfarande någonting som ni värnar och står upp för inom utvecklingsbiståndet? Varför är det då inte längre med i policyramverket?

Anf. 79 PERNILLA STÅLHAMMAR (MP) replik:
Fru talman! Tack så mycket, Sofia Damm! Ja, det är absolut någonting som vi står upp för. Det finns en möjlighet när vi bereder det här i utrikesutskottet att påpeka att det behöver föras in.

Tyvärr har jag förstått att Sofia Damm och allianskollegorna anser att man inte ska genomföra den här plattformen. De vill kasta den på sophögen och stå för sin egen biståndsplattform – där man inte, skulle jag vilja säga, har ett mottagarperspektiv.

Anf. 80 KERSTIN LUNDGREN (C):
Fru talman! Svensk utrikespolitik ska tydligt stå upp för de liberala värden som byggt vårt välstånd: alla människors lika värde och rättigheter, ett oberoende rättsväsen, fri företagsamhet, frihandel och internationell samverkan byggd på internationell rätt.

Vår utrikespolitik ska säkra inte bara befolkningens liv och hälsa utan också grunderna för vårt samhälle. Det kan låta självklart, men det är värden som i dag utmanas globalt – inte bara av olika diktaturer långt borta utan genom allt fler auktoritära ledare i vår närmiljö. Den fria världen krymper inför våra ögon. De strukturer som byggts upp i syfte att hävda och utveckla våra gemensamma värden undermineras. EU är Sveriges viktigaste utrikespolitiska arena och FN en hörnsten i svensk utrikespolitik.

När Putins Ryssland, Erdoğans Turkiet, Alijevs Azerbajdzjan, Orbáns Ungern och Kaczyńskis Polen attackerar Europas liberala demokratimodeller får vi inte blunda, tystna eller backa. Ändå är det vad vi sett under senare år. Freedom House konstaterar att 2016 var det elfte året i rad med försämrad global utveckling. Med brexit och Trump i centrala demokratier ser vi hur oro parad med obeslutsamhet växer i den fria världen. Vi ser hur populister och autokrater frodas.

Det är hög tid, fru talman, att möta de trojanska hästarna. Sverige ska tillsammans med likasinnade engagera både Storbritannien och USA i

den kampen. Vi måste göra det tydligt. Ingen ska uppfatta att det utvecklats ett normativt och säkerhetspolitiskt vakuum i vår del av världen. Med tydlighet, förutsägbarhet och transparens ska vi rusta upp det europeiska huset där grunderna destabiliserats och underminerats. Vi ska bygga hopp där andra bygger rädsla.

Vi lever i en tid av global och regional osäkerhet. Sverige ska inte bidra till den osäkerheten utan stärka försvaret och forma ett modernt totalförsvar. Vi ska göra vår solidaritetsförklaring tydlig och trovärdig ge-nom ökad nordisk-baltisk samverkan, stärkt EU-förmåga att agera som komplement till Nato och ytterst genom svenskt medlemskap i Nato. Sverige ska stå upp för solidaritet i garanterad handling, inte bara i ord.

De som tar president Trump till orsak för att Sverige ska stå utanför Nato borde i stället fråga sig hur Sverige kan bidra till att stärka den transatlantiska länken. De som från olika utgångspunkter söker undergräva Nato hotar inte bara allvarligt Sveriges säkerhet utan även våra grannars. Vi behöver inte mer vakuum i vår närmiljö om vi vill hävda fred och våra liberala värden.

Sverige ska genom tydlighet om sin solidariska säkerhetspolitik medverka till att höja de konfliktavhållande trösklarna i vår del av Europa. Det gäller såväl Östersjön som Arktis. Vi ska samtidigt vara pådri-vande för att reducera kärnvapenhotet, som ånyo blivit alltmer påtagligt med rysk utveckling i vårt närområde.

Centerpartiet vill se en kärnvapenfri värld. Vi vill medverka till en balanserad nedrustning. Vi står upp för kärnteknikavtalet med Iran, vill inte se fler kärnvapenländer men är på det klara med växande utmaningar. Jag behöver bara nämna diktaturen Nordkorea. Vi är beredda att syna FN-spåret om kärnvapenförbud men är inte beredda att riskera vare sig NPT-avtalet eller vår säkerhet.

Sverige ska hävda såväl individers rätt att välja sitt liv som alla länders rätt att välja sin väg. På den grunden vill vi utveckla det östliga partnerskapet, något som skarpt ogillats av Ryssland under president Putin. Han har med propaganda, korruption och hybridkrig-föring sökt destabilisera och stoppa länder som själva valt närmande till EU. När det inte lyckats har rysk militär satts in. Vi har sett det och ser det i dag i Georgien och i Ukraina. Rysk militär närvaro är entydig för utvecklingen i såväl Sydossetien och Abchazien som Krim och östra Ukraina. Det är helt oacceptabelt. Sanktionspolitiken mot Ryssland måste fortgå så länge Ukraina inte återfår full kontroll över sitt territorium och sina erkända gränser.

Det är i dag vitalt för EU:s säkerhet, vår säkerhet, att ingen osäkerhet råder om var EU står. Våra östliga grannar får inte ännu en gång bli offer för tvekan från den fria världen. Vi får inte skapa en ny vakuumpolitik. Det skulle bli dyrbart för våra grannar men också för oss i Sverige, Norden och Europa.

Därför krävs ett starkt budskap i alla kontakter med Ryssland. När utrikesministern reser österut krävs klarspråk om övergrepp mot civilsamhället, politisk opposition, rättsväsen och journalister och klarspråk mot inblandningen i Ukraina och Georgien. Relationen med Ryssland kan bara vila på respekt för internationella spelregler, institutioner och principer.

Var tydlig! Det är handling och inte ord som räknas. Var tydlig! Det är handlingar som gör att Ryssland är hotet mot vår och Europas

säkerhet. Ingen tvetydighet får skapas utifrån regeringens önskade roll som stämningshöjare i säkerhetsrådet.

Ryssland agerar för en ny världsordning byggd på starka män inte bara i vårt östra grannskap utan även i vårt södra grannskap. Alla som fredligt demonstrerade och drömde om ett friare Syrien har fått se sitt land sli-tas sönder. Sedan Asadregimen valde den militära vägen har en mängd olika militära aktörer drivit landet i kaos. Kriget, som snart går in på sitt sjunde år, har blivit vår tids mest förödande. Den humanitära situationen är obeskrivbar. Brott mot mänskligheten och krigets lagar rapporteras. Straffrihet får inte råda.

Situationen i Mellanöstern och Nordafrika är mycket allvarlig; man behöver bara nämna Jemen och Daishs skräckvälde. Vi ska tveklöst ta kampen mot terrorism, mot Daish, men också se att presidenterna Putin och Erdoğan verkar förenas i viljan att klassa nära nog all opposition som terrorister. Så känner vi igen auktoritära ledare. Nu liksom förut bygger de sin makt genom att trampa ned människors fri- och rättigheter och undanröja de krafter som kan hota.

Fru talman! För 70 år sedan lades grunden för modern utvecklingspolitik, med Marshallhjälpen som ett sätt att stödja återuppbyggnad i Europa efter andra världskriget. Då såg Stalin ekonomisk återhämtning i Västeuropa som ett hot: att imperialisterna ville ha krig. Kalla kriget var ett faktum. Ungern ville då få Marshallhjälp, men efter ett besök i Moskva avstod man – ett kontaktmönster vi känner i dag.

Fru talman! Centerpartiet står upp för klimatavta-let, Agenda 2030 och målet om 1 procent av bni till bistånd. Tillsammans med handel, teknikutveckling och internationell rätt blir de våra verktyg för att bidra till stärkta mänskliga fri- och rättigheter, utrotad fattigdom och räddat klimat.

När andra väljer protektionism ska Sverige vara en aktiv röst för frihandel och öppenhet i EU och världen. När andra väljer att minska stödet till kvinnors mänskliga rättigheter ska Sverige aktivt bygga stöd för dem. När andra söker rasera rätten att välja vem man är och vem man vill älska ska vi aktivt bygga stöd för hbtq-personers lika rättigheter.

Fru talman! Sverige ska strategiskt stärka klimat, frihet, öppenhet och tolerans samt multilaterala normer. Vi ska ta ansvar för en inkluderande och hållbar utveckling. En hållbar värld för våra barn och barnbarn är möjlig! (Applåder)

Anf. 81 Utrikesminister MARGOT WALLSTRÖM (S) replik:
Fru talman! Tack, Kerstin Lundgren! Det är handling som räknas, var ett viktigt budskap i ditt inlägg. Jag har två frågor till dig.

För det första hade ju Centerpartiet fram till september förra året en gemensam hållning med oss i synen på militära samarbeten. Men så svängde man: Från att ha värnat den militära alliansfriheten ville man an-söka om medlemskap i Nato.

Nato har en uttalad försvarsdoktrin som inkluderar massförstörelsevapen. Jag har berömt Centerpartiet för att så här långt ha varit ett parti som aktivt har argu-menterat mot kärnvapen. Det förvånar mig att ni har nedprioriterat den frågan för att kunna ta ställning för ett Natomedlemskap. Hur får ni ihop er syn på kärnvapennedrustning med viljan att ansöka om medlemskap i Nato? Ni kommer ju inte ifrån att ni skulle placera Sverige under ett kärnvapenparaply där dessutom län-

der som USA – som ju inte bara är ett land som vilket som helst utan själva kolonnen på vilken Nato vilar – nu talar om en kärnvapenupprustning.

Det andra är: Hur ser ni på Moderaternas utsträckta hand till Sverigedemokraterna, som ju inte vill ha ett EU-medlemskap och inte tror på EU-samarbetet? Hur ska det kunna bli handling som räknas med dessa två bekymmer?

Anf. 82 KERSTIN LUNDGREN (C) replik:
Fru talman! Tack, utrikesministern, för frågorna! Det är handling som räknas. För det första hoppas jag att utrikesministern lyssnade: Jag hade ett i mina öron ganska tydligt avsnitt om kärnvapenfrågorna och kärn-vapennedrustning.

Vi är i dag de facto utsatta för ett hot från ryska kärnvapen. Hur tänker sig utrikesministern att det ska mötas? Vi har de facto ett kärnvapenparaply över oss i dag. Hur vill utrikesministern ta sig ur det? Och blir det bättre med ett bilateralt avtal med USA? Det lät på utrikesministern som att USA var den verkliga kolonnen när det gäller kärnvapenfrågorna. Är det därför man bara vill sitta ensam i knät med ett bilateralt avtal?

Varför vill inte Socialdemokraterna göra som i EU, gå med och sitta vid bordet för att vara med och påverka och fatta beslut? Det måste ju vara en bättre väg än att ställa sig vid sidan om och stå på läktaren och kommentera. Vi tycker att det är bättre att gå med och vara med och påverka. Då bygger vi säkerhet och visar i handling att vi menar något när vi talar om solidaritet med våra grannar.

Jag har svårt att förstå hur utrikesministern kan säga att vi är beredda att göra allt men inte att garantera att vi gör allt. Vad är det för säkerhet och säkerhetsstruktur man bygger med detta?

Till slut, fru talman, har vi i Centerpartiet varit jät-tetydliga: Vi kommer inte att hamna i ett läge där vi förhandlar eller stöder oss på en politik som Sverigedemokraterna finns med i.

Anf. 83 Utrikesminister MARGOT WALLSTRÖM (S) replik:
Fru talman! Käraste Kerstin Lundgren, detta går inte ihop! Det du säger är att nu har Ryssland kärnvapen och vill rusta upp, så då är det bäst att vi också gör det. Det är ju precis detta vi måste hejda. Vi måste hejda kärnvapenrustningen, och det är därför vi så fort vi tillträdde tog ned Sverige från åskådarläktaren i nedrustningsfrågorna och har varit aktiva sedan dess. Vi stöder aktivt tanken på ett kärnvapenförbud, och vi kommer att arbeta för detta. Vi kommer att se till att vi aktivt bidrar till att begränsa investeringarna i nya kärnvapen.

Nu låter det helt omvänt. Jag tror att det är dags att man synar Centerpartiets bluff. Ni har ett antal ställningstaganden som aldrig kommer att realiseras om en allians ska samarbeta med Sverigedemokraterna. Det är på tiden att detta kommer fram tydligare. (Applåder)

Anf. 84 KERSTIN LUNDGREN (C) replik:
Fru talman och utrikesministern! Det är inte alla gånger regeringen har sista ordet; i detta replikskifte är det jag som har det.

Ryska kärnvapen uppfattas uppenbarligen inte som något hot av utrikesministern. Ett förbud i en resolution i FN kommer inte att

stoppa herr Putin. Men lycka till! Jag hoppas att vi får ett besked – att utrikesmi-nistern efter mötet nästa vecka kommer att komma hem och säga: Nu har vi med vår alliansfrihet fått en garanti från Ryssland för att man nedrustar sina kärnvapen. Det skulle vara ett besked som skulle bygga ökad säkerhet.

Men i dag finns inte det beskedet. Man rustar och bygger upp, och man finns väldigt nära: Kaliningrad. Vi måste möta detta med tydlighet, inte med vakuumpolitik, fru talman.

Avslutningsvis är vi från Centerpartiet väldigt tydliga när det gäller icke-samarbete med Sverigedemokraterna. (Applåder)

Anf. 85 MARKUS WIECHEL (SD) replik:
Fru talman! Det gläder mig att Kerstin Lundgren räknade upp en rad olika länder som man till viss del anser är förtryckarstater. Jag delar den inställningen om Putins Ryssland och Erdoğans Turkiet.

Det jag däremot tidigare saknat är Centerpartiets hållning gentemot Turkiet. Vi har som sagt till fullo stött de sanktioner som riktas mot Ryssland, och vi har fördömt Rysslands illegala annektering av Krim-halvön. Men varför denna passivitet när det gäller Erdoğans förtryck? Turkiet har som bekant i dag strömningar som ser tillbaka på Otto-manska rikets storhetstid. Erdoğan har själv sagt att Aleppo i Syrien och Mosul i Irak egentligen är turkiska städer. Han har även sagt att Mosul en-bart ska ha sunnitiska invånare efter att Islamiska staten drivits ut. Är inte detta värt att tydligt tala om i de-batten, både internationellt och här i Sverige? Varför denna passivitet från Center-partiet?

Anf. 86 KERSTIN LUNDGREN (C) replik:
Fru talman! Ja, det är en nationalistisk, populistisk våg som går genom Europa, och tyvärr inte bara ge-nom Europa. Den syns också i Turkiet, precis som i den här kammaren. Det är samma retorik – rädslan för den andre, utpekandet av den andre – och man försöker riva sönder och förstöra de liberala värden som vi har byggt upp för att hävda frihet och mänskliga rättigheter på vår kontinent. Tyvärr är Sverige-demokraterna en del i det tåget mot de liberala värdena, tillsammans med president Erdoğan. Det är samma typ av retorik som används där som här.

Från vår sida är det väldigt tydligt. Vi har kritiserat. Vi har naturligtvis stått upp för att kritisera det försök till militärkupp som ägde rum. Det råder det ingen tvekan om. Vi har också varit väldigt tydliga med att kritisera de övergrepp som har begåtts mot mänskliga rättigheter, mot rättsstatens principer och mot demokratin. Jag träffade för en tid sedan företrädare för HDP. Jag vet inte om det är personer som också Sverigedemokraterna kan tänka sig att möta. De gav en tydlig bild av de hot mot demokrati, mänskliga rättigheter och rättsstat som vi ser i Turkiet i dag. Vi måste vara tydliga med att framföra kritik, men inte på religionens grund.

Anf. 87 MARKUS WIECHEL (SD) replik:
Fru talman! Jag kritiserar inte Turkiet på religionens grund. Jag kritiserar Turkiet på grund av dess män-niskofientliga, intoleranta och imperialistiska syn på sin region och övriga delar av världen. Att kalla detta för en nationalistisk våg är att gå alldeles för långt. Det handlar om ett förhärligande av det tidigare Ottomanska imperiet.

Jag träffar gärna företrädare för HDP. Jag har vid flera tillfällen stått upp för deras rättigheter och fördömt Turkiets och Erdoğans angrepp mot dem – fängslandet av deras företrädare och attackerna mot kurder generellt i Turkiet. Detta har vi varit väldigt tydliga med, och jag skulle vilja påstå att vi är ensamma bland partierna i Sveriges riksdag om att vara så tydliga och särskilt bland de svenska partierna i Europarådet. Men jag välkomnar om Centerpartiet ändrar sig.

Anf. 88 KERSTIN LUNDGREN (C) replik:
Fru talman! Vi ser här ett tydligt exempel på selektiv hörsel från Markus Wiechel. Han hör vad han själv säger men inte vad andra säger. Det blir naturligtvis resultat därefter. Därför hör och ser han inte att nation-alism i Sverigedemokraternas tappning har samma rötter som nationalism i Erdoğans tappning eller i Orbáns tappning – just Orbáns parti vet vi att Sverigedemokraterna har nära kontakter med. Vi har sett de banden un-der många år nu. Det är nationalism i form av Putins nationalism.

Det är samma typ av resonemang. Erkänn det, Markus Wiechel! Stå upp för det ni är, och försök inte klä er i nya kläder för att framstå som något annat än vad ni är. Ni är ett parti byggt på rötter av nationalism och nazism.

Anf. 89 PERNILLA STÅLHAMMAR (MP) replik:
Fru talman! Kerstin Lundgren och jag tycker ju lika i många frågor, skulle jag vilja säga. Därför skulle jag vilja ställa en ganska väsentlig fråga. Vi står båda upp för de globala målen och tycker att det är viktigt att det internationella samfundet har kunnat presentera och komma överens om Agenda 2030 och att Parisavtalet ska prioriteras upp på agendan.

Därför tycker jag att det är väldigt bra att regeringen har lagt fram det nya biståndsramverket. I vår utskottsberedning visar det sig dock att Kerstin Lundgren och hennes allianskollegor vill säga nej till det. I stället vill man gå tillbaka till den biståndsplattform som ni lade fram under er tid. Men den är inte på något vis uppdaterad. Den är ju out of date nu, förutom att vi också har meningsskiljaktigheter om hur man för ett utvecklingssamarbete, där ni tyvärr står för mer kort-siktiga projekt och vi för den långsiktiga agendan.

Kerstin Lundgren, hur får du ihop detta att man ska stå fast vid biståndsplattformen när det har hänt så mycket i omvärlden?

Anf. 90 KERSTIN LUNDGREN (C) replik:
Fru talman! Det händer väldigt mycket i omvärlden. Det är därför vi tidigare har haft samtal om säkerhetspolitik, och där tycker vi att Miljöpartiet behöver uppdatera sig.

Pernilla Stålhammar säger att den biståndspolitiska plattformen är out of date. Den har ju faktiskt hennes egen regering arbetat med under halva sin regeringstid. Ända fram till december har den varit giltig för regeringens olika politiska åtgärder. Jag utgår från att det är på den grunden som regeringen fattade beslut om den Syrienstrategi som ofta brukar lyftas fram som ett adelsmärke på modern biståndspolitik.

Fru talman! Den biståndspolitiska plattformen har uppenbarligen tjänat den sittande regeringen väldigt väl under tiden från september 2014 till

december 2016, men helt plötsligt är den alltså out of date. Det hände väl något precis före jul som skapade detta problem för regeringen. Från vår sida handlar det om att vi behöver en biståndspolitik som är tydlig, fokuserad och strategisk och som också får de olika agendorna att gå samman. Vi har från vår sida krävt en översyn av biståndspolitiken och ramverken för den. Efter att i går ha läst regeringens olika handlingsplaner – jag ska inte gå in när-mare på dem – kan jag bara säga att jag blev förstärkt i den bilden.

Fru talman! När jag nu ändå har Pernilla Stålhammar här vill jag fråga henne: Hur blir det med CETA-avtalet? Er representant Bodil Ceballos har meddelat att Miljöpartiet kommer att rösta nej. Så lät det inte för en liten stund sedan när Pernilla Stålhammar svarade på frågan.

Anf. 91 PERNILLA STÅLHAMMAR (MP) replik:
Fru talman! Miljöpartiet står bakom CETA-avtalet. Riksdagsgruppen står bakom CETA-avtalet. Jag kan inte ansvara för hur våra EU-parlamentariker väljer att rösta i EU-parlamentet i dag.

Vi har med den biståndspolitiska plattformen inte kunnat relatera till vare sig Agenda 2030 eller Parisavtalet. Det är detta jag menar med att den är out of date. Det har ju hänt väldigt mycket sedan ni lade fram den.

Sedan vill jag påpeka att en regering har rätt att föra sin politik. Vi har inte stått handlingsförlamade för att vi inte har kunnat lägga fram vår biståndspolitiska skrivelse. Vi har vår utrikespolitik och vår utvecklingssamarbetspolitik, och de skiljer sig ganska nämnvärt från Alliansens.

Anf. 92 KERSTIN LUNDGREN (C) replik:
Fru talman! En av de grunder där utvecklingspolitiken skiljer sig tydligt är att regeringen har valt att vara ofokuserad: allt till alla. Uppföljbarheten har försvunnit.

Fru talman! Agenda 2030 och Parisavtalet – vi har sett åtskilliga handlingar under de år som har gått sedan de skrevs under som har hänvisat till det. Nu blev det helt plötsligt det som var skälet, fru talman, till att man behövde byta den biståndspolitiska plattformen till ett policyramverk. Det var en ny information. Den var i sig spännande som motiv för en handling som jag och Centerpartiet ser som onödig, fru talman.

Sedan gäller det CETA-avtalet. Miljöpartiet har återigen en hållning här i kammaren och en annan hållning i Europaparlamentet.

Anf. 93 HANS LINDE (V) replik:
Fru talman! Vi ser i dag i land efter land hur kvinnors och hbtq-personers grundläggande mänskliga rättigheter är under attack. Trump har nyligen dragit in allt amerikanskt bistånd till organisationer som står upp för aborträtten. I Ryssland ser vi hur man har legaliserat våld i nära relationer. Regeringarna i Ungern och i Polen blockerar varje kommatecken om sexualundervisning och hbtq-frågor i EU. Och här i Sverige ser vi hur abortmotståndare kampanjar för vårdvägran.
Det är viktigare än på mycket länge att vi tillsam-mans står upp för aborträtten, rätten till sexualupplysning och hbtq-personers mänskliga rättigheter – både här i Sverige och i EU.

För en månad sedan tillsatte man en av de tyngsta posterna inom EU. Man utsåg ny talman i EU-parlamentet. Tyvärr valde man den

konservativa italienaren Antonio Tajani, en tidigare nära allierad med Silvio Berlusconi. Tajani har konsekvent genom åren motsatt sig abort. Han hävdar att barn som växer upp med samkönade föräldrar blir psykiskt sjuka. I parlamentet har han de senaste åren röstat emot fri rörlighet för regnbågsfamiljer, och han har motsatt sig förbud mot diskriminering för sexuell läggning och könsidentitet.

Det var kanske ingen chock att Gunnar Hökmark och Lars Adaktusson gick igång lite på en sådan kandidat och röstade ja till Tajani. Men det gjorde också Centerpartiet. Varför valde Centerpartiet att rösta för en talman i EU-parlamentet som konsekvent bekämpat kvinnors och hbtq-personers rättigheter?

Anf. 94 KERSTIN LUNDGREN (C) replik:
Fru talman! Jag kan bara hålla med Hans Linde om vikten av att vi i dag står upp för kvinnors sexuella och reproduktiva rätt och hälsa. Det är jätteviktigt. På samma sätt är det jätteviktigt att stå upp för, som jag nämnde, rätten att välja vem man vill älska och vem man vill vara och att stå upp för hbtq-personers rättigheter över hela vår kontinent men också globalt.

Precis som Hans Linde nämnde, fru talman, är det uppenbart att den nya administrationen i USA kommer att förändra hållningen, vilket vi djupt beklagar. Vi är från Centerpartiets sida redo att på olika sätt verka för att stötta upp där andra försöker rasera, för det är ett grundläggande värde som vi pratar om.

Självklart gäller det också här i Sverige att ta fajten med dem som försöker underminera aborträtten.

När det gäller valet av talman fanns det en historia runt talmansvalet som hade lite olika inslag, kan man väl lugnt säga, fru talman. Från vår sida kämpade vi hårt för att ALDE-gruppen inte skulle införliva Femstjärnerörelsen i ALDE-gruppen. Det var en kamp som var viktig för just de värden som vi måste stå upp för här precis som i Europaparlamentet. I den delen lyckades vi. I den andra delen lyckades vi inte.

Fru talman! Med Fredrick Federley som representant för Centerpartiet i Europaparlamentet är det ingen tvekan om att vi står upp för de värden som vi här talar om. Vi kommer att göra det alldeles oavsett talman. Jag är också övertygad om att ALDE-gruppen kommer att markera om så skulle krävas.

Anf. 95 HANS LINDE (V) replik:
Fru talman! Det är ett ganska märkligt sätt att stå upp för aborträtten och för hbtq-personers rättigheter att i ett val mellan flera kandidater stödja en talmanskandidat som har en stockkonservativ bakgrund och som konsekvent har motsatt sig aborträtt och hbtq-personers rättigheter. Det går inte riktigt ihop, Kerstin Lundgren. Det är inte bara Miljöpartiet som gör lite olika ställningstaganden beroende på var man befinner sig geografiskt. Det gäller uppenbarligen också Centerpartiet.

Vi säger ibland i kammaren att politik handlar om att vilja, men det handlar faktiskt om att välja. Det fanns ingenting som tvingade Centerpartiet att rösta för den stockkonservative Tajani. Det fanns flera andra alternativ. Det fanns flera andra kandidater. I den sista omgången ställdes Tajani mot en annan italienare: Gi-anni Pittella. Pittella var inte Vänsterpartiets förstanamn. Det var inte vår favoritkandidat. Men för oss var det självklart. I valet mellan en stockkonservativ kandidat

som bekämpar aborträtten och en som står upp för aborträtten var det valet självklart.

Varför valde ni att stödja Tajani?

Anf. 96 KERSTIN LUNDGREN (C) replik:
Fru talman! Jag tror att det hade varit fantastiskt om Vänsterpartiet hade argumenterat och drivit på för att vi i Europaparlamentet skulle få en ALDE-representant som talman. Då hade vi med Guy Verhofstadt fått möjligheter att få en kraft som hade talat inte bara i Europaparlamentet utan också globalt för just de värden som vi nu är överens om är viktiga att hävda och driva.

Anf. 97 HANS LINDE (V):
Fru talman! Långt bortom debatten i denna kam-mare och bortom mediernas rapportering pågår just nu ett av vår tids värsta krig i Jemen. I snart två år har en koalition ledd av Saudiarabien slagits mot rebeller understödda av Iran. Mitt emellan står ett helt folk, vars rättigheter ingen står upp för.

Saudiarabien och dess allierade har bombat sjukhus, skolor och begravningar. Vid minst 14 tillfällen har man använt klustervapen – ett vapen så fruktansvärt att 119 länder runt om på jorden har valt att förbjuda det. Konsekvensen är en omfattande humanitär katastrof. På mindre än två år har 10 000 oskyldiga civila – kvinnor och män, barn och åldringar – dödats, och 4 miljoner människor har drivits på flykt. 1,5 miljoner barn är just nu undernärda i Jemen. Fyra av fem jemeniter lever i extrem fattigdom.

Den så kallade humanitära stormakten Sverige har bidragit med 300 miljoner i humanitär hjälp sedan kriget i Jemen bröt ut. Men medan Sverige med ena handen har bidragit med humanitär hjälp har Sverige un-der de år som Margot Wallström har varit utrikesminister med andra handen sålt vapen och krigsmateriel till sex av nio länder som deltar i den saudiledda koalitionens krigföring i landet.

Så sent som i somras blev en ny affär, på 11 miljarder kronor, klar med Förenade Arabemiraten. Att denna diktatur ingår i den saudiledda koalitionen och i högsta grad deltar i krigsförbrytelserna i Jemen sågs inte som ett hinder för ny svensk vapenexport.

Jemen är inte ett isolerat exempel. Vapenexporten synliggör en mycket tydlig klyfta mellan den storslagna retoriken om fred, frihet och feminism, som vi hör i denna kammare i dag, och den konkreta utrikes-politik som förs utanför kammaren.

Under 2016 har tillstånd för vapenexport beviljats till Saudiarabien, Thailand, Qatar och Förenade Arabemiraten, bland andra. Även om regeringens företrädare inte längre vill ta ordet diktatur i sin mun kan inget av dessa länder beskrivas som en demokrati.

De affärer som nu godkänns kommer att resultera i följdleveranser under många år framöver. Sedan 2007 har till exempel inga nya affärer beviljats med Pakistan på grund av den allvarliga situationen i landet. Trots det ser vi hur svensk vapenexport fortsätter i form av följdleveranser till Pakistan även i år.

Svenska regeringar brukar gömma sig bakom att det är en myndighet som fattar de formella besluten om vapenexport. Men vi ser alltför många exempel på att den nuvarande regeringen aktivt väljer att

främja svensk vapenexport genom sina ambassader och genom sina utlandsresor.

Låt mig ge två exempel! I Filippinerna har 7 000 människor dödats sedan president Duterte tillträdde i juni – det är ett dödandets ekonomi där dödspatruller tjänar pengar på att mörda påstådda narkomaner och knarklangare. Det har inte hindrat den svenska regeringen från att aktivt främja vapenexport till landet.

Svenska företrädare har talat varmt om export av ubåtar och övervakningssystem i filippinsk press, och när ett svenskt statsråd besökte landet i november var vapentillverkaren Saab en självklar del av delegat-ionen. Samma vecka som en ny svensk ambassad öppnades i Manila öppnade Saab ett nytt försäljningskon-tor i samma kvarter – tänk så smidigt!

Medan Nederländerna har infört ett nationellt vapenembargo mot Saudiarabien på grund av deras krigsförbrytelser i Jemen har den svenska regeringen aktivt fortsatt att främja export av krigsmateriel till den saudiska diktaturen. När Stefan Löfven i oktober besökte Saudiarabien tog han med sig Marcus Wallenberg, styrelseordförande för Saab, men inga företrädare för oberoende människorättsorganisationer ingick i delegationen. Vad som prioriteras är uppenbart.

Ingen tvingade regeringen att ta med sig Saab till Saudiarabien eller att lovprisa svenska övervakningssystem i filippinska medier. Det är dags för denna re-gering att ta ansvar för sin vapenexport.

Fru talman! Utrikespolitiska deklarationer är viktiga, men det är än viktigare hur de omsätts i det dagliga utrikespolitiska arbetet – hur de stora ord som vi hört i dag omsätts i de svåra utrikespolitiska avvägningar som en regering måste ta tag i varje dag.

Vi är många som har applåderat och inspirerats när regeringen satsat på kvinnliga medlare, erkänt Palestina och markerat mot Trumps attacker mot aborträtten. Sveriges plats i säkerhetsrådet understryker att detta har varit en politik som har uppskattats och vun-nit respekt runt om i världen.

Men på andra utrikespolitiska områden har det varit betydligt svårare att se några som helst spår av den feministiska utrikespolitiken. De storslagna orden från de utrikespolitiska deklarationerna kändes mycket avlägsna när regeringen åkte till Iran med det svenska näringslivet för att främja svensk export, när Erdoğan och Turkiet gjordes till EU:s gränspolis, när man fördjupade samarbetet med Nato och när man vägrade att erkänna Västsahara.

Vapenexporten blir nu det verkliga lackmustestet för Margot Wallströms utrikespolitik. Det kommer inte att vara möjligt att med trovärdighet tala om fred och mänskliga rättigheter om man fortsätter att tillåta vapenexport till diktaturer. Det går inte att kalla sig en humanitär stormakt om man exporterar vapen till just de länder som skapar humanitära kriser. Och feminister beväpnar inte regimer som kränker kvinnors och flickors rättigheter och som dömer hbtq-personer till döden.

Fru talman! 2011 beslutade riksdagen att skärpa reglerna för vapenexport till diktaturer. Efter sex år har inte ett kommatecken i lagstiftningen ändrats.

Jag noterar att man när det kommer till att begränsa asylrätten och att splittra barnfamiljer kan forcera fram en ny tillfällig asyllagstiftning på fem månader. Men när det handlar om att reformera den lagstiftning som reglerar svensk vapenexport finns det isberg som rör sig snabbare än vad den nuvarande – och den tidigare – regeringen gör.

Fru talman! Medan vi väntar på att regeringen ska agera fortsätter vapenexporten. Sedan riksdagsbeslutet 2011 har Sverige sålt vapen och krigsmateriel till diktaturer för mer än 15 miljarder kronor. Till sommaren ska regeringen, mycket kraftigt försenat, lämna ett förslag till riksdagen. Regeringen står inför ett tydligt vägval.

Socialdemokraterna och Mil-jöpartiet har glasklara kongressbeslut. Det finns en bred majoritet i denna kammare – och en ännu bredare majoritet ute bland svenska folket – för ett tydligt och konsekvent förbud mot vapenexport till diktaturer.

Alla möjligheter finns för Socialdemokraterna och Miljöpartiet att förbjuda vapenexport till diktaturer. Frågan är om regeringen och regeringspartierna har den politiska viljan att göra detta.

Anf. 98 BIRGITTA OHLSSON (L):
Fru talman! Utrikesministern, ledamöter och åhörare!

Stormar gör så att träden söker djupare rötter, för att citera country-drottningen Dolly Parton. Och för oss i denna kammare som tillhör partier med stolta rötter sprungna ur striden för demokrati, fajten för frihandel, kampen för mänskliga rättigheter och slaget om frihet – också för kvinnor – är det viktigare än någonsin att värna, vårda och vurma för dessa rötter.

Det har varit ett dystert år för friheten globalt. Demokratin backade för elfte året i rad. Jag har sedan 2002 i denna kammare varnat för att populism, extremism och nationalism breder ut sig. Vi har sett hur dessa krafter har baxat Storbritannien ut ur EU, hur de har fått den turkiska rättsstaten och demokratin att changera och hur de har tagit sig ända in i Vita huset.

Skurkstaterna fortsatte att inskränka mänskliga rättigheter. I Zimbabwe fortsatte regimen att missbruka makten och tortera oliktänkande. I Venezuela svalt barnen efter regimens socialistiska försöksverksamhet. Islamistiska terrordåd mördade tusentals människor i Bagdad, i Nice och i Peshawar. I Filippinerna sköts tusentals oskyldiga människor på öppen gata. Hbtq-per-soner avrättas för sin kärleks skull. Tyvärr kan listan göras mycket, mycket längre.

Världssamfundet har svikit människorna i dessa länder. Globala instrument som FN:s råd för mänskliga rättigheter har blivit ett fiasko, Rysslands Putin blockerar säkerhetsrådet och efter flera avhopp finns det en risk att Internationella brottmålsdomstolen försvagas.

Men under 2016 började även etablerade demokratier att dra tillbaka sina medborgares rättigheter. EU-medlemmen Ungern är ett av de länder som backade allra mest. Polen, Tjeckien och Sydafrika blev också mindre fria.

Den amerikanske presidenten Woodrow Wilson sa för hundra år sedan att strävan efter fred bara kan vidmakthållas med demokratiers samstämmighet. Och freden måste vila på den politiska frihetens beprövade axlar.

Han hade rätt. Det är vår plikt att reparera minsta spricka i detta hederns förbund. Sverige måste i sin utrikespolitik ha demokrati som viktigaste mål.

Varje svensk minister, varje politikområde och varje utrikesmyndighet ska utgå från det som gynnar demokratins utveckling i världen. För när andra länder drar sig tillbaka från överenskommelser som vi har slutit tillsammans har Sverige en särskilt viktig uppgift.

Det finns de som säger att sittande presidenter, i alltifrån Sydostasien till Östeuropa och USA, inte är så farliga. Det finns de som säger att nationalismen inte håller vad den lovar – att populisterna hetsar upp mas-sorna men att de vid makten är som politiker är mest. Jag håller inte med. Vi får aldrig vänja oss. Vi måste minnas vår historia.

Kom ihåg att populistiska nationalister redan har åsamkat världen stor skada. Genom hånande, genom att använda könsord mot kvinnor och genom att använda lögner och alternativa fakta har de sänkt anständighetens politiska tröskel. Gränsen för vad en modern ledare kan säga har flyttats.

Fru talman! Vi liberaler ser med oro på den ryska upprustningen. Försvarsmakten har sett ett flertal kränkningar av det svenska territoriet – till sjöss, i luften och på cybernätet. Detta är allvarligt. Friheten är värd att försvara.

Den här regeringen har ett stort ansvar för Sveriges säkerhet. Vi har knappt ett enveckasförsvar. Vi har bara ett tafatt samarbete med våra egna vänner. Jag vill fråga den rödgröna regeringen: Varför rustar ni inte upp tydligare? Varför har ni inte ens ansökt om Natomedlemskap? Varför törs ni inte ens diskutera frågan utan ideologiska skygglappar?

Från regeringens håll har det sagts att vi Natoförespråkare får det svårt med Trump som president. Men den här regeringen har ägnat allt säkerhetspolitiskt krut åt bilaterala relationer med just USA i stället för att ha bredare relationer med Nato. När nu Trump har svurits in äventyras inte vår utan er strategi.

När den nye amerikanske försvarsministern den här veckan möter Nato stängs Sverige ute. Om vi i stället för att förlita oss på Obamas goda vilja hade gått med i alliansen hade vi suttit med vid förhandlingsbordet. Vi hade haft vetorätt och kunnat påverka. Här står Alliansen redan samlad med en klar politisk linje.

Det kalla kriget är slut. Många av oss minns när järnridån revs för snart 30 år sedan och länder som Polen och Ungern gick från misär till väl fungerande demokratier. Detta var fantastiskt att få uppleva. Förra året fortsatte den ungerske premiärministern Viktor Orbán djupare ned i det vulgärnationalistiska träsket. Hans illiberala demokrati – denna ohederliga självmotsägelse – går nu på export till ett antal länder i Östeuropa och på Balkan. Polen har inskränkt pressfriheten och satt rättsstatens principer ur spel.

Här måste EU bli tuffare i sin kontroll av mänskliga rättigheter och kunna använda både politiska och ekonomiska sanktioner. Därför är det bra att EU-kommissionen har granskat Polen.

Fru talman! Förra året föreslogs ett totalt abortförbud i Polen, att kvinnor som genomgår en abort skulle straffas. Efter att gatorna fyllts i de största protesterna sedan kommunismens fall drogs lagen tillbaka. Vi vet att det alltid är kvinnors och minoriteters rättigheter som ryker först där populismen segrar och hur kvinno-hatet går hand i hand med konservatismen.

Efter ett sekel av framsteg har kriget mot kvinnorna intensifierats. Samtidigt som Daish köper och säljer småflickor för en tusenlapp och osäkra aborter genomförs till följd av våldtäkter i konfliktområden minskar viktiga aktörer stödet till kvinnors sexuella rättigheter globalt. Därför är det bra att Sverige höjer sitt bistånd på denna front.

Jag önskar att Sverige på samma sätt principfast ser över biståndet till exempelvis den palestinska myndigheten, som har präglats alltför mycket av både korruption och demokratiska brister.

Sverige har varit för slappt i sin kritik av odemokratiska länder. En feministisk utrikespolitik måste ljuda lika starkt i Teheran, Timbuktu, Tijuana och Trondheim.

För mig är det självklart att man talar klarspråk. En demokrati är en demokrati, och en diktatur är en diktatur. Saudiarabien är en diktatur, Iran likaså. Det vet varje svensk högstadieelev. Men inte ens i utrikesdeklarationen använder man ordet diktaturer utan använ-der i stället begreppet icke-demokratier. Det är ynkligt.

Det måste vara lika självklart för en statsminister som företräder en feministisk utrikespolitik att starta samarbete med feminister på plats i Iran som att ingå handelsavtal för svenska företag. Jag förutsätter att nästa gång regeringen reser till världens värsta patriar-kat får MR-organisationer följa med lika självklart som Business Sweden och företag och att regeringen redan i dag i denna kammare lovar att starta en stödfond för de modiga iranska feminister, exempelvis My Stealthy Freedom, som kämpar mot religiös fundamentalism och mot tvånget att bära slöja.

Det viktigaste är att demokratiarbete på plats faktiskt kan ge resultat, som när alliansregeringen på svenska ambassaden i Havanna ordnade ett internet-kafé för dissidenter. På samma sätt gjorde svenska ambassaden i Minsk en mötesplats.

Fru talman! Tidigare hade människan en kropp och en själ. Nu behöver hon också ett pass, för utan det blir hon inte behandlad som människa. Det sa författaren Stefan Zweig på 1940-talet när han befann sig i exil i Brasilien. Som jude hade han tvingats fly sitt älskade Wien. Han blev fråntagen allt – sitt hem, sitt språk och sitt österrikiska pass.

Nu har det syriska inbördeskriget pågått längre än andra världskriget, som Zweig skrev om, och Sverige sitter i FN:s säkerhetsråd. Vi liberaler kräver att Daishs ledare ställs till svars i en Nürnbergtribunal och att Asads mördarregim inte kommer undan. Vi kräver självstyre för minoriteter på Nineveslätten.

Avslutningsvis: Vi kräver ett fritt och demokratiskt Kurdistan, stöd till peshmergastyrkorna och en fond för dem som har drabbats av Daishs våld.

I detta anförande instämde Tina Acketoft och Fredrik Malm (båda L).

Anf. 99 Utrikesminister MARGOT WALLSTRÖM (S) replik:
Fru talman! Det finns hos många liberala politiker en oräddhet och principfasthet som jag beundrar – en moralisk ryggrad och principer som sätts före billiga poänger. Men nu har faktiskt de billiga poängerna börjat komma först.

Här talar man om vapenexport. Vad gjorde man då under åtta år i alliansregering? Nu talar man om en feministisk utrikespolitik. Men vad åstadkom man själv under åtta år i alliansregeringen?

Jag kommer mycket väl ihåg hur det var när jag själv kritiserade Saudiarabien. Då var ni de första som klagade på mig. Många av er sitter här nu och tycker att vi borde säga det ena och det andra om Iran, men då fanns ni ingenstans. Då stämde ni in i kören, så trovärdigheten är ganska låg.

Vad världens stora ledare och autokraterna som vi nu ser runt om i världen är mest rädda för är kvinnorna. Varför skulle man annars börja med att införa lagar som begränsar kvinnorna på olika sätt?

Det är också lite billiga poänger när det gäller Iran. Där skrevs ett samförståndsavtal om kvinnors inflytande och hölls ett särskilt seminarium om jämställdhet där kvinnors rättigheter jämfördes, och ni pratar om sjalen. Här handlar det om att inte bry sig om huvudbonaden utan huvudsaken. Det är det som vi bör diskutera.

Anf. 100 BIRGITTA OHLSSON (L) replik:
Fru talman! Jag inledde med att ta upp frågan om vapenexport. Jag tror att alla härinne i den här kammaren inser att synen på vapenexport till olika länder inte har varit blockskiljande. Det är enskilda partier som har valt att gå före.

I det rödgröna blocket har Miljöpartiet och Vänsterpartiet varit föredömligt tydliga. Och Liberalerna var tillsammans med Miljöpartiet de första partier som tog ställning för att man skulle införa ett demokratikriterium för över tolv år sedan. Det har inte alltid varit lätt för oss att få igenom den politiken. Jag vill nämna att det första parti som riktade kritik när Socialdemokraterna slöt det första avtalet med Saudiarabien var Liberalerna, jag och Allan Widman.

Vi kan gå tillbaka till våren 2015, då vi hade en in-tensiv debatt här i denna kammare kring just Saudiarabien. Jag var föräldraledig då, men i sociala medier och på andra ställen var jag och Allan Widman de som kraftigt försvarade dig. Vi tyckte att du hade en tydlig, modig och principfast röst – det kan du gå tillbaka till pressklipp och se. Det gjorde inte alla i borgerligheten. Att många var svaga och lama kan jag vara tydlig med att säga, men vi liberaler stod tydligt upp för den sidan. Vi har också under våra år i alliansregeringar varit tyd-liga mot andra borgerliga ministrar som inte har vågat kalla Kina för en diktatur eller, för den delen, Iran eller Saudiarabien. Där kan man också gå tillbaka och se vad både jag och Jan Björklund sa som alliansministrar. Det här är alltså inte alltid en blocköverskridande fråga.

Nu är vi ändå i ett politiskt läge där den rödgröna regeringen efter Krututredningen och efter KEX-utredningen under våren ska landa i en ny vapenexport. Då hoppas jag att de höga idealen kan bli verklig politisk politik. Det är otroligt viktigt för oss. Därför ser vi fram emot det som ska komma i april. Men vi vill inte att det ska bli ett urholkat demokratikriterium, utan det måste vara tydligt. Framför allt ska inte Sverige sälja vapen till världens värsta diktaturländer, oavsett om de heter Iran eller Saudiarabien.

Anf. 101 Utrikesminister MARGOT WALLSTRÖM (S) replik:
Fru talman! Tack så mycket, Birgitta, för stöd! Med ditt parti och en del andra oppositionspartier var det lite annorlunda då. Jag har gott minne.

Du vet hur en beredning går till. Nu arbetar vi med förslaget och tittar på hur det ska omsättas i lagar och att de formuleras så att det här kan fungera som det är tänkt. Det är naturligtvis ett grannlaga arbete. Det är därför som det tar tid att få fram propositionen, men arbetet pågår.

Det jag vill diskutera långsiktigt är hur vi ska kunna bidra till ett EU som är starkt, sammanhållet och principfast. Mitt intryck av kvinnorna i Liberalerna som jag har jobbat tillsammans med – Marit Paulsen, Cecilia Malmström, Cecilia Wikström och dig – är att detta är den riktigt stora och viktiga frågan och utmaningen för oss framöver.

Jag instämmer i kritiken mot de länder som bryter mot mänskliga rättigheter.

Anf. 102 BIRGITTA OHLSSON (L) replik:
Fru talman! I ett alltmer turbulent EU, som inte bara Storbritannien ska lämna utan där också många länder utmanar det som är Europeiska unionens grund, är det viktigt att vi i denna kammare kan ha en bred majoritet.

Vi är Europavänner av olika nyanser. Jag tillhör det parti som vill gå längst i samarbetet och vill ge EU mer makt att bekämpa exempelvis den gränsöverskridande brottsligheten med ett europeiskt FBI. Vi tycker också att vi måste kunna lämna över mer makt till EU när det gäller tuffare klimatpolitik. Vi är inte rädda för överstatlighet som liberaler. Att vi i grunden måste förenas och ha en väldigt tydlig röst håller jag med om.

Jag har ännu inte sett vad som har blivit resultatet av mötena i Iran. Men om vi ska ha en feministisk utrikespolitik värd namnet måste den vara tuffast mot världens värsta patriarkat. Där måste vi ha en enormt tydlig linje. Jag hoppas att det inte blir ett samförståndsavtal som bara regimen accepterar utan också feministerna på plats.

Anf. 103 PERNILLA STÅLHAMMAR (MP) replik:
Fru talman! Du och jag delar många åsikter och värderingar, Birgitta Ohlsson, vilket du också framhöll när du tog replik på mig. En av de saker vi brinner för är det svenska biståndet, och du ska ha en eloge för att du står upp för enprocentsmålet och även gjorde det under din tid som minister.

Vi delar också bilden att det är viktigt med Agenda 2030 och Parisavtalet, så precis som till Kerstin Lundgren vill jag ställa frågan till dig: När nu regeringen efter en lång process har tagit fram en skrivelse om ett nytt biståndsramverk som tar hänsyn till Agenda 2030 och till Parisavtalet och där civilsamhället varit mycket nöjt med att ha blivit involverat och skriver under på det, varför vill ni då rösta emot det?

Anf. 104 BIRGITTA OHLSSON (L) replik:
Fru talman! Det är inte konstigare än så i en demokrati att Alliansens partier vill driva Alliansens politik. Vi tycker att den plattform som vi hade under våra år i regering var bättre. Varför tycker vi det? Det finns mycket som är bra i regeringens plattform, och man ska inte kasta ut barnet med badvattnet. Men det handlar mycket om vilka prioriteringar vi hade.

Det som var viktigt för mig som liberal att det var ett tydligt perspektiv där tre frågor stod i centrum. Den ena var att demokrati och mänskliga rättigheter skulle få en mycket större plats i svenskt bistånd. Den andra

var kvinnors och flickors rättigheter, att det var ett tydligt jämställdhetsperspektiv. Den tredje var att ha en tydlig klimatpolitik.

Vi känner att den plattform som regeringen har jobbat fram är mycket bredare och spretigare. Vi tror att man måste koncentrera biståndet mycket mer för att få bäst effekt.

Vår tes förstärks när vi ser en väldigt föränderlig politisk värld. Det första beslut som Donald Trump tog som ny amerikansk president var att återinföra gag rule, det vill säga dra in på biståndet till sexuell och reproduktiv hälsa. Om jag inte missminner mig står USA för ungefär 30 procent av mödravårds- och hälsobiståndet i världen i dag, så det är en stor summa pengar.

Då känner vi att det är viktigt att ha en mer koncentrerad politik. Sverige kommer att behöva skala ned bi-ståndet på en del fronter för att kunna lägga ännu mer pengar på flickors och kvinnors rättigheter. Det handlar alltså mycket om det ideologiska perspektivet. Vi är en demokrati och en riksdag, och vi kan inte bara köpa allt som regeringen föreslår. Vi tycker att vår politik var bättre, och vi vill komma tillbaka till den.

Anf. 105 PERNILLA STÅLHAMMAR (MP) replik:
Fru talman! Jag respekterar att man står för sin egen politik. Men det stämmer inte att vi inte har fokus på demokrati, mänskliga rättigheter, kvinnors och flickors rättigheter och klimat och miljö i biståndsramverket.

En annan stor skillnad mellan vårt och ert sätt att bedriva utvecklingssamarbete är att ni har varit väldigt fokuserade på resultat. Man ska ha resultat, men i ert fall har det handlat om att kunna följa Sveriges pengar in i ett projekt för att se exakt vad det projektet har bidragit till, vilket har varit kortsiktigt. I stället måste man se att utvecklingssamarbete är långsiktigt och att man måste jobba i större program och så vidare. Det är alltså här vår syn på utvecklingssamarbete skiljer sig åt, Birgitta Ohlsson.

Till sist: Hur ställer sig Liberalerna till att Moderaterna sträckt ut handen till Sverigedemokraterna? Finns Alliansen fortfarande?

Anf. 106 BIRGITTA OHLSSON (L) replik:
Fru talman! Det känns som att talepunkterna har gått ut unisont från de regeringsbärande partierna på denna front. Liberalerna är, liksom Centerpartiet som Kerstin Lundgren redogjorde för, tydliga med att vi inte sitter i en regering där Sverigedemokraterna ingår, och vi sitter inte heller i en regering som har Sverigedemokraterna som ett stödhjul under sig. Det är en viktig princip. Jag skulle inte kunna representera ett liberalt parti i denna kammare som samarbetar med Sverigedemokraterna. Det är en tydlig ståndpunkt från mig.

Tillbaka till biståndet. Hans Linde citerade Palme. Ja, politik är att vilja men också att välja. Så är det också när det gäller biståndet. Ibland måste man välja att koncentrera insatserna för att få ett bättre resultat. Det innebär inte att det blir en konflikt mellan transparens och långsiktighet. Det går att kombinera det. Att prioritera mer vore både nyttigt och angeläget för det svenska biståndet.

Anf. 107 HANS LINDE (V) replik:
Fru talman! Det har på många sätt varit ett mörkt år för oss som står upp för demokrati och mänskliga rättigheter och som avskyr rasism och står upp för kvinnors och hbtq-personers rättigheter.

I Ungern fortsätter Viktor Orbán att undergräva pressfriheten och bedriver en alltmer främlingsfientlig politik. I Polen attackeras aborträtten och domstolar-nas oberoende, och i USA försöker Trump nu göra exakt det han gick till val på: att undergräva kvinnors grundläggande rätt till sin egen kropp och systematiskt diskriminera muslimer. I Turkiet är utvecklingen kanske ännu värre. Där fyller Erdoğan fängelserna med journalister, domare och folkvalda politiker. Polen, Ungern, Turkiet och USA förenas inte bara av att de har högernationalistiska och auktoritära ledare. Alla fyra är också medlemmar i Nato, alltså den militärallians som Birgitta Ohlsson vill att Sverige ska gå in i.

För ett par år sedan sa Birgitta Ohlsson i en intervju att det främsta argumentet för Nato var att militäralliansen var ”en ideologisk allians för att säkerställa liberala samhällssystem”. Med tanke på utvecklingen i Ungern, Polen, Turkiet och USA måste jag fråga Birgitta Ohlsson: Anser du fortfarande att Nato är ”en ideologisk allians för att säkerställa liberala samhällssystem”?

Jag slänger in ytterligare en fråga. Birgitta Ohlsson har också sagt att grunden för svensk säkerhetspolitik är allianser med andra demokratier. Birgitta Ohlsson har tidigare varit glasklar med att det är viktigt att tala klarspråk och säga när ett land är en demokrati och när det inte är det och att vi ska kalla en diktatur vid dess rätta namn.
Anser Birgitta Ohlsson att samtliga medlemsstater i Nato är demokratier? Anser Birgitta Ohlsson att dagens Turkiet är en demokrati?

Anf. 108 BIRGITTA OHLSSON (L) replik:
Fru talman! Hans Linde och jag har debatterat denna fråga i riksdagens kammare i nästan tio år.

Jag ska vara öppen med att i dagens föränderliga omvärld är det absolut viktigaste skälet för Sverige att bli medlem i Nato vår egen säkerhet och chansen att bevara den svenska demokratin och kunna försvara de mänskliga rättigheter och den frihet som vår nation står för. Vi måste samarbeta militärt och säkerhetsmässigt. Ensam är inte stark, och Nato är det tydligaste valet.

Jag kan hålla med Hans Linde om att många länder i Nato har urholkat de mänskliga fri- och rättigheterna och demokratin på ett allvarligt sätt de senaste åren. Så är det, och det är inget jag sticker under stol med. Lik-som du har jag många gånger i denna kammare debatterat exempelvis utvecklingen i Turkiet med vår utrikesminister Margot Wallström.

Men som världen ser ut i dag ser jag inget alternativ för svensk säkerhet än att gå med i Nato. Det viktigaste uppdraget för alla oss folkvalda är att se till att vårt land säkras så att människor i Sverige får fortsätta att leva i frihet och demokrati. Då finns det inget annat alternativ för mig än Nato.

Anf. 109 HANS LINDE (V) replik:
Fru talman! Det där var lika glasklart som Östersjön under algblomning. Jag ställde tre konkreta frågor till Birgitta Ohlsson:
Anser Birgitta Ohlsson att Nato är ”en ideologisk allians för att säkerställa liberala samhällssystem”, eller gäller det argumentet inte längre?

Är grunden för Sveriges säkerhetspolitik fortfarande att vi ska vara i allians med andra demokratier?

Anser Birgitta Ohlsson att Turkiet är en demokrati eller inte? Birgitta Ohlsson har under debatten gett ganska många talare en avhyvling för att de inte har varit tillräckligt tydliga med att använda begreppet diktatur. Men vad anser Birgitta Ohlsson själv? Är Turkiet en demokrati eller inte?

Här är det uppenbart att Birgitta Ohlsson själv börjar svaja och vara otydlig. För Liberalerna är tydligen Natomedlemskapet så viktigt att det går före att vara glasklar om demokrati och mänskliga rättigheter när det kommer till exempelvis Turkiet.

Ensam är inte stark. Men vi blir inte starkare genom att ta rygg på Trump och Erdoğan.

Anf. 110 BIRGITTA OHLSSON (L) replik:
Fru talman! Vi blir heller inte starkare av att, som den svenska regeringen just nu gör, förlita oss på att bara ta rygg på Trump, genom att entydigt ingå bilaterala samarbeten med USA. Då föredrar jag ändå den djupare organisation som Nato står för.

Detta är en debatt som Hans Linde, vars parti samarbetar med Socialdemokraterna, kanske borde lyfta upp lite oftare. Den svenska regeringen sitter i Trumps knä när det gäller militära samarbeten på den fronten.

Omvärlden har förändrats. Det var ett annat Nato tidigare. Länder som Turkiet har, som jag sa i mitt anförande, changerat vad gäller rättsstaten och är enormt utmanat på många fronter när det gäller mänskliga rättigheter och friheter. Detta lyfter vi upp i kammaren hela tiden.

Dagens huvudskäl för Sverige handlar dock om vår egen frihet, vår demokrati och vår säkerhet. Den bygger vi med länder som vi kan försvara oss tillsammans med, och där är Nato det enda alternativet för oss.

Anf. 111 SOFIA DAMM (KD):
Fru talman! Den amerikanske presidenten Roosevelt sa: Democracy is not a static thing. It is an everlasting march.

Demokrati är inte statiskt. Det är heller inte den värld vi lever i. Tyvärr tror jag att vi har fastnat – åtminstone satt vi delvis fast – i en föreställning att vi i västvärlden har uppnått ett permanent tillstånd av samförstånd och trygghet. De senaste årens konflikter och utvecklingar har dock visat på motsatsen.

Storbritannien lämnar Europeiska unionen, och Donald Trump har valts till president i USA. Folkets vilja trotsar vad experter och förnuftet såg som den enda riktiga lösningen.

Vi ser en ny världsordning växa fram, och Sverige måste förhålla sig till denna verklighet. Inte minst måste den insikten föras in i FN:s säkerhetsråd.

Ryssland är återigen en aktör med stora ambitioner på den internationella arenan. Tyvärr har det ryska intresset sällan varit vårt.

Annekteringen av Krim och inblandningen i Syrien med bombningarna av Aleppo kan aldrig någonsin accepteras. Men Putins handfasta agerande visar att vi inte kan bortse från Ryssland. Här krävs en samman-hållen, klok och stark EU-politik.

Fru talman! Världens blickar riktas mot Trumps Twitterkonto. Med det som utgångspunkt rapporterar medierna om vad som sker i vår omvärld. Hur USA:s nyvalde president agerar är viktigt, men världen kan i dag varken summeras eller styras med hjälp av 140 tecken. Som Tysklands nyvalde förbundspresident Frank-Walter Steinmeier sa är utmaningarna svårare än den svartvita bild som förmedlas via Twitter.

Men vad sker bortom Trumps Twitterkonto? Kriget i Syrien har inte tagit slut. Inte heller har Islamiska staten försvunnit. Tvärtom håller IS fortfarande viktiga fästen och har återtagit den syriska världsarvsstaden Palmyra.

Och vad har hänt i Mosul, fru talman? Nyhetsmedierna rapporterade flitigt när offensiven mot Mosul inleddes i oktober 2016. Nu är journalistkåren inte där, men kvar finns IS. Dessa blodtörstiga krigare styr över den västra halvan av Mosul och kontrollerar fortfarande stora områden i Irak.

Islamiska staten, Daish, är inte undanträngd. Terrorsekten är inte besegrad. Dokument från Vita huset visar att IS opererar i 18 länder. Miljoner människor lever under terror där IS håller mark. De militära an-strängningarna för att slå ut IS måste intensifieras och de skyldiga ställas inför rätta. Här krävs initiativ och en tydlig svensk röst för rättvisan.

Efter Förintelsen sa världen: Aldrig mer. Det är ett budskap som vi påmindes om i denna riksdag för bara några veckor sedan, då Förintelsens minnesdag uppmärksammades. Men det hände igen. Det är drygt 20 år sedan folkmordet i Rwanda. Och nu sker det i Mellanöstern. Den systematiska fördrivningen och mördandet av etniska och religiösa minoriteter måste kal-as för vad det är.

En plats i FN-säkerhetsråd förpliktar. En regering som vill ha en värdebaserad utrikespolitik måste kalla denna slakt för ett folkmord. Annars blir det högtidliga talet om värden inget annat än tomma ord. Fru talman! I tre år har Kristdemokraterna dessvärre behövt påpeka att regeringen inte nämner behovet av religionsfrihet i sin utrikespolitiska deklaration. Och IS drivs av förakt och hat mot människor som inte delar deras världsbild och tolkning av religionen. Lika frånvarande är religionsfriheten exempelvis i det flitigt besökta Iran. Där förföljs, fängslas och dödas konvertiter.

Bland de stora flyktinggrupper som kommit till Europa finns många människor som tvingats fly just på grund av sin tro. Men många av de medmänniskor som nu lider av våld och förtryck kan inte lämna sina länder.

När hörde vi senast något om kriget i det fattiga Jemen? I Jemen lider 14 miljoner människor brist på mat. Var tionde minut dör ett barn. Liksom Syrien har Jemen blivit en krigsskådeplats för flera aktörer. Vid sidan av Saudiarabien och Iran deltar även al-Qaida och IS i mördandet av civila.

Denna komplexitet och den större maktkampen mellan Iran och Saudiarabien ryms inte i en tweet. Dock borde detta vara ett prioriterat

samtalsämne när Sverige möter dessa båda länder. I stället hamnar fokus på handelsavtal och hur svenska statsråd klär sig.

Fru talman! Medan vi läser Trumps tweetar prövas relationen mellan Ryssland och Vitryssland. Står Sverige redo för ytterligare en konfliktyta i öst? Stridigheterna i Ukraina trappas upp. Det är krig i vårt närområde – i Europa – och ytterligare konflikter hotar vår världsdel.

De ökade spänningarna mellan Serbien och Kosovo måste tas på allvar. Klarar EU ett krig på Balkan? Svarar Trump med mer än 140 tecken? Och skulle Putin stå utanför?

Vi måste komma ihåg att det var amerikanska ingrepp som senast stoppade stridigheterna på Balkan. Den transatlantiska relationen får inte upphöra, men med ny president i Vita huset krävs det att Europa gör mer.

EU måste hålla samman och bli en starkare kraft. Det planerade toppmötet i Göteborg borde handla om detta – hur EU ska ta ansvar och uppträda globalt – snarare än om att få till stånd samtal mellan arbets-marknadens parter.

Fru talman! Världen är som sagt full av komplexitet. Men det är de 140 tecken som gärna vill förklara skeenden som svarta eller vita som når fram. Den rödgröna regeringen har en retorik som tenderar att bli just svartvit. Men plakatpolitiken krockar med verklighetens svåra avvägningar, och då är det ekonomiska intressen och egna maktambitioner som får förtur.

En svensk röst för de förtryckta kubanerna hördes inte när den svenska regeringen skrev avtal med den kommunistiska regimen på Kuba. Oppositionsledaren Cardet sitter i dag fängslad. Om detta råder det tystnad.

En svensk röst hördes inte tillräckligt tydligt, i alla fall inte i Sveriges riksdag, när det gäller mänskliga fri- och rättigheter och vad som togs upp under mötena i Iran och Saudiarabien.

Låt inte en feministisk utrikespolitik bli en självupptagen utrikespolitik. Sverige kan bättre än så. (Applåder)

Anf. 112 KENNETH G FORSLUND (S):
Fru talman! Det säkerhetspolitiska läget i Sveriges och övriga Europas närområde kan beskrivas med olika ord som beskriver en allvarlig utveckling – en utveckling som vi befinner oss mitt i, bokstavligen.

Det kan kallas ett nytt säkerhetspolitiskt läge, ett försämrat säkerhetspolitiskt läge eller ett allvarligare säkerhetspolitiskt läge. Oavsett vilket beskrivande ord som sätts före för att beskriva utvecklingen av det nya säkerhetspolitiska läget är det som beskrivs effekten av att orättvisorna i flera länder i vår närhet ökar. För oss socialdemokrater är det viktigt att arbeta långsiktigt för en rättvis värld. En rättvisare värld är också en säkrare värld.

Att det säkerhetspolitiska läget utvecklas på det negativa sätt som sker just nu tar sig uttryck i att länder tar sig friheten att ändra sina och grannländers gränser med vapenmakt. Det tar sig uttryck i militär upprustning. Det tar sig uttryck i att mer eller mindre fantasifulla lögner och ren desinformation sprids alltmer. Det tar sig också uttryck

i att politiska företrädare medvetet eller omedvetet sprider lögnerna och desinformationen, ibland ända in här i Sveriges riksdags kammare.

Men grunden är misslyckad nationell politik i länder som skapat en ekonomisk och social utveckling som gör att människor i dessa länder tvingas att leva under allt fattigare förhållanden. När människor där försöker protestera och organisera sig för att skapa en bättre utveckling möts de av att regimen i dessa länder gör inskränkningar i demokratin, inskränkningar av yttrandefriheten, inskränkningar av mediernas frihet och rakt av stänger ned hela medieverksamheter och sociala nätverk på internet. I olika länder i EU:s närhet kan vi se hur människor som har andra idéer än regimen sätts i fängelse. De sätts i fängelse för att de försöker organisera människor, för att de försöker peka på alternativ och för att de försöker demonstrera och protestera. Det är till och med så att folkvalda ledare och parlamentariker, sådana som vi riksdagsledamöter här i Sveriges riksdag, i andra länder i EU:s närhet sätts i fängelse. Allt detta sker i dessa länder för att kväva oppositionen och dem som har idéer om hur en bättre framtid och utveckling kan skapas.

Sedan finns det yttersta halmstrået att tillgripa för nationella ledare som redan har eller är nära att tappa kontrollen. De skapar sig en fiende mot nationen, oftast i form av ett yttre hot, men ibland i form av ett inre.

Det är mot denna bakgrund, önskan om att skapa sig en yttre fiende för att skyla över det egna misslyckade politiska styret, som vi måste se det allt sämre säkerhetsläget, den militära upprustningen och användandet av vapenmakt mot grannländer eller till och med mot den egna befolkningen.

Det är en dyster utveckling, och långsiktigt är det bara ökad rättvisa som kan lösa de grundläggande problemen. I det kortare perspektivet måste vi i Sverige se över vår egen säkerhet och vara beredda ifall det värsta trots allt skulle hända oss. Det är något som i dagsläget inte bedöms som troligt men som vi ändå måste ha beredskap för.

Sverige måste ha en säkerhet som kan hantera både det oönskade och det oväntade. Det gäller både militärt och civilt. Sverige ska vara så förberett och organiserat att en eventuell angripare avstår från att angripa.

Den långsiktiga svenska utrikespolitiken ligger fast. Det visar även den utrikespolitiska deklaration som utrikesminister Margot Wallström har lämnat här i dag i riksdagen. I det allra mesta finns det en bred politisk enighet om vad som är Sveriges viktigaste värderingar. Det gäller att värderingar går före intressepolitik, vår syn på Europa, vår syn på länders rätt till självständighet och självbestämmande och vår starka kritik mot dem som agerar med vapenmakt och bryter mot folkrätten. Där finns det en bred politisk enighet, och det har funnits under lång tid. Jag hoppas att den kan fortsätta att bestå.

Jag har i detta korta anförande i en lång utrikespolitisk debatt valt att huvudsakligen fokusera på den mycket allvarliga säkerhetspolitiska utvecklingen i Sveriges och hela Europas närhet. Därmed har jag bidragit till den bild som vi tar del av varje dag via medier och olika vittnesmål, en bild av en värld med stora problem. Det är problem som man lätt kan bli uppgiven inför. Men jag tänker inte bli uppgiven.
Det finns nämligen även en annan bild man kan ge av världen. Det är den bild som också är en del av verkligheten, nämligen att världen totalt sett blir bättre. Det är fler och fler människor som jobbar ihop till sitt eget uppehälle och ett globalt välstånd som ökar. Det är färre

människor som svälter. Det är fler barn som går i skolan, främst är det fler flickor än någonsin tidigare. Färre dör av sjukdomar som enkelt kan botas och till och med utrotas. Det, fru talman, är också en bild av det säkerhetspolitiska läget. (Applåder)

Anf. 113 LOTTA JOHNSSON FORNARVE (V) replik:
Fru talman! När Sverige erkände Palestina var vi många som hoppades att Sverige skulle erkänna även Västsahara. Tyvärr uteblev erkännandet, till stor besvikelse för många, trots att det finns ett majoritetsbeslut i Sveriges riksdag från 2012 om att Sverige bör erkänna Västsahara.

I stället lovade utrikesminister Margot Wallström att man skulle fortsätta jobba för Västsaharafrågan genom FN-systemet. Nu när Sverige sitter i FN:s säkerhetsråd hoppas jag verkligen att man kommer att leva upp till detta med full kraft och agera för att denna långa konflikt äntligen ska få en lösning.

Jag hörde varken Margot Wallström eller Kenneth G Forslund nämna Västsaharafrågan. Jag skulle därför vilja fråga dig, Kenneth G Forslund, hur du anser att Sverige bör agera när det gäller Västsahara i säkerhets-rådet, nu när man har denna fantastiska möjlighet.

Anf. 114 KENNETH G FORSLUND (S) replik:
Fru talman! Jag tackar Lotta Johnsson Fornarve för frågan om Västsahara. Sverige ska nu fortsätta att agera och framför allt få FN-systemet att agera. Det är det som regeringen har sagt, efter de bedömningar som man har gjort av Västsahara. Regeringen har gjort ett omsorgsfullt arbete med att utreda situationen och möjligheterna för ett erkännande. Tyvärr är situationen och ockupationen av Västsahara så allvarlig att det i dag i praktiken inte är realistiskt att säga att det skulle vara en fungerande, livskraftig och självständig stat. FN har en oerhört viktig uppgift för att få stopp på denna ockupation, få till en förhandlad lösning och en lösning där Västsahara och Marocko kan gå vidare och där båda kan ha en demokratisk och positiv framtid.

Anf. 115 LOTTA JOHNSSON FORNARVE (V) replik:
Fru talman! Jag, liksom ett flertal professorer i folkrätt, håller inte riktigt med om uppfattningen att grunderna för ett erkännande inte finns utan menar att grunderna för ett erkännande existerar när det gäller Västsahara. Men detta är inte den enda frågan, utan nu måste vi naturligtvis gå vidare för att denna fråga ska få en lösning. Då är det oerhört viktigt att Sverige agerar med full kraft i FN:s säkerhetsråd, framför allt för att få folkomröstningen till stånd. Det fattades beslut om denna folkomröstning redan 1991, men den har ännu inte ägt rum. Där kan Sverige spela en oerhört viktig roll för att få fart på processen, så att denna folkomröstning kommer till stånd och så att vi äntligen får slut på denna långa konflikt. Då kan västsaharierna äntligen få flytta hem till sitt land igen efter 40 år på flykt.

Anf. 116 KENNETH G FORSLUND (S) replik:
Fru talman! Jag delar Lotta Johnsson Fornarves uppfattning om att denna konflikt måste få ett slut och att man måste komma dithän att man folkomröstar eller på annat sätt gör upp om den fortsatta statusen för Västsahara. Självständighet måste vara målet, men vi måste också vara realistiska och se att ockupationsmakten tyvärr är så framgångsrik i sitt söndrande att det i dag tyvärr inte är realistiskt med ett

självständigt och fritt Västsahara. Därför måste ockupationen bry-tas, därför måste samhällsinstitutioner byggas och därför måste välstånd skapas.

Anf. 117 SOFIA ARKELSTEN (M):
Fru talman! Omvärlden saknar inte utmaningar. Våra värderingar utmanas. Det nya normala är oförutsägbarheten. Frihandeln utmanas av protektionismen, öppenheten utmanas av slutenheten. Terrorlagar an-vänds för att tysta journalistiken. Det civila samhällets utrymme krymper. Sexuell och reproduktiv hälsa och rättigheter attackeras. Rättigheter för kvinnor, hbtqi-människor och olika minoriteter ifrågasätts.

Vi bombarderas av påhittade nyheter, och skillnaden mellan krig och fred är alltmer oklar. Det handlar om hybridkrigföring och gråzon, näthat och mediekris. Institutioner, lagar och processer utmanas av populis-ter, och politikens roll förändras.

Hur ser ens det politiska engagemanget ut i framtiden? Den fråga jag oftast ställer till kollegor från olika länder när vi möts är just den om rekrytering. Vem vill bli politiker? Politiken har nämligen en del i att hantera den här omvärlden. Det är stora förväntningar, och man måste kunna navigera i denna föränderliga omvärld. Politikens roll är att se samhällsproblemen och med våra verktyg försöka göra något åt dem – och göra det lätt för fler att leverera lösningar och bidra till en bättre utveckling. Det är inte enkelt.

Fru talman! Sverige och världen sörjer professor Hans Rosling, som nyligen gick bort. Det var alldeles för tidigt. Hans Rosling var en människa som förkla-rade, spred kunskap och verkligen attackerade de miss-förstånd som lever kvar. Hans ignoransindex är genialt. Budskapet är att vi ska se världen som den verkligen ser ut och att den oftast är bättre än vi tror. Fattigdomen går att utrota. Tvättmaskiner, rent vatten, vacciner, preventivmedel och ekonomisk utveckling gör världen till en bättre plats.

Det är inte heller slumpen som avgör, utan det handlar om politiska beslut av människor. Utvecklingen är inget som bara händer – det är vi som skapar den. Världen har trots allt blivit allt bättre under de sen-aste hundra åren. Det är betryggande, även om vi inte längre har Hans Rosling kvar som kan hjälpa till med att kommunicera fakta och forskning.

Fru talman! Den här delen av den utrikespolitiska debatten brukar handla om biståndspolitiken och de utmaningar som finns där – som historiskt många människor på flykt och behovet av samordning, priorite-ring, effektivitet, styrning och transparens – och varför den nuvarande regeringen inte imponerar. Men kammaren kommer i närtid att debattera både det som kallas politik för global utveckling och det uppdaterade biståndspolitiska ramverket, så i stället vill jag bredda debatten och under de sista minuterna av min talartid nämna något om en av de märkligare konflikterna i världen – den i Korea.

Förra veckan var jag och en kollega från försvarsutskottet på plats i Korea. Det är mycket att ta in. Det finns stora motsatser. Vi har ett Sydkorea med ambitioner och modern ekonomi och ett Nordkorea med kommunistisk diktatur och en helt avstannad planekonomi, men med en liten framväxt av små, små marknadsplatser. Det finns högskoleutbildningar på ena sidan gränsen och propaganda på den andra sidan. Hela situationen är tillfälligt permanent. Den demilitarise-rade zonen är den mest militariserade platsen på jorden. Det tar 90

sekunder för missilerna från Nordkorea att slå ned i Sydkorea, Nordkorea utvecklar kärnvapen och det enda regelverk som finns att hålla sig i är en vapenvila.

Fru talman! Vid gränsen finns de som övervakar vapenvilan. Det är ett antal neutrala länder som på inbjudan av Sydkorea och Nordkorea övervakar. Sydkorea valde Schweiz och Sverige, och vi finns kvar där. Nordkorea valde Tjeckoslovakien och Polen. Tjeckoslovakien finns ju inte längre, och Polen blev oönskat av Nordkorea då man lämnade Warszawapakten och gick med i Nato. Polen dyker med jämna mellanrum upp och skriver på protokollen, men man är inte stän-digt på plats.

Sverige och Schweiz finns dock kvar i tillfälliga baracker sedan 1950-talet, och man samarbetar med USA och Sydkorea. Vi ska vara stolta över den militära närvaron och det svenska bidraget till hanteringen av konflikten. Man gör ett fint jobb och arbetar under väldigt märkliga omständigheter, och det är en insats som alltför få känner till. Det är också en viktig del av vår utrikespolitik.

Anf. 118 ÅSA ERIKSSON (S) replik:
Fru talman! Tack så mycket, Sofia Arkelsten! Jag uppskattar mycket av det du säger, och det har jag varit tydlig med även i utrikesutskottet. Du säger att det nya normala är det oförutsägbara och att det nya normala är påhittade fakta. Så verkar det tyvärr vara nu för ti-den.
I det läget tycker jag att det är märkligt att Moderaterna meddelar att man i utskottet ska börja samarbeta med Sverigedemokraterna, som står för just den typen av agerande. Därför är min fråga till Sofia Ar-kelsten: Vad är det ni ska samtala med Sverigedemokraterna om? Är det Rysslandspolitiken, eller är det hbtq-frågor? Är det frågor om sexuell och reproduktiv hälsa, eller är det mediefrihet? Jag vill gärna veta, och jag tror att ganska många väljare också vill veta vilka typer av frågor ni tänker samarbeta med Sverigedemokraterna om i utrikespolitiken.

Anf. 119 SOFIA ARKELSTEN (M) replik:
Fru talman! Jag uppskattar att jag fick frågan. Påståendet är nämligen falskt. Moderaterna kommer inte att samarbeta med Sverigedemo-kraterna. Jag förstår att det är en talepunkt som har gått ut, och jag inser att utrikesdeklarationen var så innehållslös att en av de nyheter som nu snurrar är att utrikesministern sa så.

Moderaterna samarbetar med övriga partier i Alliansen. Är det så att Sverigedemokraterna, antagligen i strid med vad de själva tycker, skulle rösta på vår politik blir vi större, och då vinner vi. Vi har nämligen en väldigt svag regering, och vi har ett knepigt parlamen-tariskt läge. Jag skulle dock uppskatta om Socialdemokraterna kunde låta bli att sprida falska fakta. Det är ovärdigt, och ni kan bättre.

Anf. 120 ÅSA ERIKSSON (S) replik:
Fru talman! Då noterar jag att Sofia Arkelsten har en annan hållning än sin egen partiordförande, Anna Kinberg Batra, som ju var tydlig med att man ska samtala med Sverigedemokraterna i utskotten.

Anf. 121 SOFIA ARKELSTEN (M) replik:
Fru talman! Det är naturligtvis också fel – vi tycker likadant. Det är väldigt tydligt att Socialdemokraterna försöker blanda samman vad som är ett samtal och vad som är ett samarbete. Moderaterna

samarbetar med öv-riga partier i Alliansen. Vi har haft en policy att vi inte ens *pratar* med Sverigedemokraterna i utskottet.

Jag kan konstatera att detta är ganska besvärande även för Socialdemokraterna. Vi hade alldeles nyss frågan om Västsahara uppe. Under förra mandatperi-oden satt Socialdemokraterna – det har man medgett öppet i medierna; det var Urban Ahlin, som numera är talman – och förhandlade med Sverigedemokraterna för att skapa en majoritet i riksdagen för att erkänna Västsahara. Det Socialdemokraterna beskyller Moderaterna för man har man alltså redan gjort själv.

Jag kan återigen konstatera att vi inte samarbetar, men vi kan prata med alla partier i Sveriges riksdag. Är det så att Sverigedemokraterna, förmodligen i strid med sina åsikter, skulle vilja rösta på allianspolitiken är man välkommen att göra det. Jag förstår också att det är skakigt för socialdemokratin nu.

Anf. 122 LOTTA JOHNSSON FORNARVE (V) replik:
Fru talman! Jag skulle vilja fråga Sofia Arkelsten hur det kan komma sig att Moderaterna vill skära ned på biståndet i en situation där biståndet behövs mer än någonsin. Världen står inför ett stort antal humanitära katastrofer. Som exempel kan jag ta Jemen, där tre av fyra är beroende av humanitärt stöd, eller Nigeria, där FN beräknar att minst 400 000 barn är undernärda. En ny matkris hotar i Somalia på grund av torka. Jag tycker att det är anmärkningsvärt att man då vill skära ned på biståndet.

Jag vill ta upp Västsahara även i detta sammanhang, för nu hotas de västsahariska flyktinglägren av minskat bistånd. Det skulle vara ganska förödande eftersom de västsahariska flyktingarna är totalt beroende av bistånd utifrån för sin egen överlevnad. De lever under väldigt svåra förhållanden i Saharas öken. Hur ser ni på den frågan, Sofia Arkelsten?

Anf. 123 SOFIA ARKELSTEN (M) replik:
Herr talman! Jag tolkar Lotta Johnsson Fornarves fråga som att hon beskriver skillnaden i budgeten som en nedskärning. I Moderaternas budgetförslag används det gamla sättet att räkna ut enprocentsmålet. Det är det sätt regeringen själv använde fram till den förra budgeten. Vi får väl återkomma till detta och fundera på hur vi ska hantera den nya bni-beräkningen. Det är mer en teknisk beräkning som har förändrats; det har inte skett någon neddragning av biståndet.

Vi kan dock vara tydliga med att vi gärna vill se en utveckling av biståndspolitiken. Jag ser att vi har ett behov av att bredda biståndsbegreppet och ha ett mer modernt, effektivt, transparent och uppföljbart bistånd. Jag tror också att vi kommer att se ett skifte mot mer av det humanitära biståndet, för vi ser kriser i världen i dag som vi aldrig har sett maken till förut.

Anf. 124 LOTTA JOHNSSON FORNARVE (V) replik:
Herr talman! Som jag har förstått det vill Moderaterna ändå skära ned på biståndet, totalt sett.

Jag skulle vilja få svar på hur Sofia Arkelsten ser på stödet till de västsahariska flyktinglägren. Är det riktigt att skära ned på det stödet i den här situationen? Man befinner sig i ett svårt läge; det är flera som har skurit ned på biståndet till de västsahariska flyktinglägren, till exempel Spanien.

Jag håller inte med om att man ska flytta över perspektivet till det humanitära biståndet. Det behövs såklart både utvecklingsbistånd och humanitärt bistånd. Utvecklingsbiståndet är oerhört viktigt för det långsiktiga arbetet, för att se till att länder som i dag är biståndsberoende inte ska vara det på sikt. Man ska alltså ge hjälp till självhjälp. Det är det som är tanken med det långsiktiga biståndet.

Anf. 125 SOFIA ARKELSTEN (M) replik:
Herr talman! Vilken tur att vi står här i kammaren så att jag kan reda ut det här!

Nej, Moderaterna vill alltså inte dra ned på biståndet. Det är hittepå, falsk fakta. Jag kan konstatera att vi räknar ut bni på det gamla sättet i vårt budgetförslag. Det betyder *inte* att det är en neddragning.
Vi respekterar OECD-Dac. Men svensk ekonomi har också stora utmaningar. Därför kommer vi inte längre. Jag har varit rak och tydlig med detta tidigare.

Det är regeringen själv som måste svara på varför man drar ned på eventuellt bistånd till de västsahariska flyktinglägren. Det är tyvärr inte Moderaterna som sitter i regeringsställning just nu. Men vi jobbar på det, och vi vill göra det tillsammans med Alliansen. Men det är alltså den nuvarande regeringen som måste svara på det. Moderaterna vill alltså inte dra ned på någonting. Vi ligger lite lägre, eftersom vi använder ett annat sätt att räkna ut bni.

Anf. 126 JOHAN NISSINEN (SD):
Herr talman! Vi kommer alla ihåg försöket till statskupp i Turkiet 2016. En statskupp är alltid demokratiskt förkastlig, oavsett om den lyckas eller inte.

President Recep Tayyip Erdoğan har använt statskuppen som ursäkt för massarresteringar och uppsägningar av offentligt anställda, såsom militärer, poliser, domare och lärare. Ett stort antal företag har också tvingats stänga ned. Enligt Amnesty har mer än 2 500 journalister blivit uppsagda, närmare 800 har förlorat sina statliga presskort och 169 medier har stängts ned. Ca 500 000 kurder tvingades bort från sina hem förra året efter brutala tillslag av turkiska myndigheter. Tur-kiets återkommande förtryck av minoriteter borde för länge sedan ha öppnat ögonen på Europas ledande politiker för vad som försiggår.

I samband med det senaste presidentvalet i Turkiet utsattes flera kurdiska politiker från det nystartade vänsterpartiet HDP för misshandel samtidigt som de-ras lokaler sattes i brand.

Erdoğan har gått in med trupper i Irak för att attackera kurderna, trots att den demokratiskt valda regeringen i Irak har motsatt sig det. Och i Syrien har Turkiet attackerat Natoallierade SDF.

Turkiets agerande strider tydligt mot mänskliga rättigheter, och utvecklingen är oroande både för det turkiska folket och för Europas säkerhet. Det är horribelt att se västvärldens flathet mot det som händer i Turkiet. Under Europarådets januarisession röstades en aktuell debatt om situationen i Turkiet ned av både byrån och kammaren. Och vi fick under höstsessionen se ledamöter från olika länder försvara Turkiets president Erdoğan och dennes förtryck av politiska motståndare före och efter kuppförsöket.

Herr talman! Under Turkiets utrikesministers besök i Europarådet utmålade han delar av gruppen Syrian Democratic Forces som terrorister, trots att de utgör den främsta demokratiska kraften mot IS och liknande islamistiska extremistgrupper och trots att gruppen stöds av merparten av Europas regeringar. Han försvarade regimens massarresteringar och uppsägningar av militärer, poliser, domare och lärare men också att en lång rad politiska motståndare systematiskt har fängslats, mist sina jobb eller utsatts för annat förtryck, inklusive våld.

Som om inte det skulle räcka har nu president Erdoğan tillkännagivit sin regerings planer på att återinföra dödsstraffet. Det är ett rött skynke för det Europaråd där Turkiet är långvarig medlem.

Att så många människor kom att betraktas som terrorister bara dagar efter kuppförsöket är inte bara suspekt utan också en indikation på vilken typ av regim vi har att göra med i Turkiet.

I detta anförande instämde Heidi Karlsson och Markus Wiechel (båda SD).

Anf. 127 LOTTA JOHNSSON FORNARVE (V):
Herr talman! Sverige tillträdde sin plats i FN:s säkerhetsråd i januari 2017. Det är glädjande, men det innebär också ett stort ansvarstagande i en värld som står inför växande klimathot, stora flyktingströmmar och ett antal allvarliga konflikter.

I Putins Ryssland fortsätter de mänskliga rättighet-erna att kränkas på en rad områden. Det gäller inte minst yttrandefriheten samt kvinnors och hbtq-personers rättigheter. Den illegala ockupationen av Krim fortgår också med oförminskad styrka.

USA har fått en oberäknelig president som har dömt ut folkrätten och FN. Det är en president som attackerar kvinnors rätt till den egna kroppen, som vill bygga murar och som inte tar det globala arbetet för att rädda klimatet på allvar. Med Trump i Vita huset och Putin i Ryssland är det oerhört viktigt att Sverige använder sitt medlemskap i säkerhetsrådet för att stå upp för folkrätten, freden och de mänskliga rättigheterna.

En av vår tids allvarligaste konflikter är utan tvekan kriget i Syrien. Det är ett krig som har lett till ofattbart mycket lidande, svält, våldtäkter och förstörelse. Mer än en kvarts miljon människor har dödats i Syrien, och halva befolkningen är på flykt, i eller utanför landet.

Det finns ingen militär lösning på konflikten i Syrien. Den enda lösningen är förhandlingar. Här måste säkerhetsrådet självklart spela en avgörande roll. I fredsförhandlingarna är det viktigt att både de kurdiska styrkorna och kvinnor inkluderas. Det är inte rimligt att de krafter som har tagit ett stort ansvar för att slå tillbaka mot Daish stängs ute från förhandlingarna.

Sverige måste även agera med kraft för att humanitärt bistånd ska nå fram till den del av Syrien som är under kurdisk kontroll och där behoven är enorma.

I grannlandet Turkiet, dit många syrier har flytt undan kriget, ser vi hur de mänskliga rättigheterna kränks och hur demokratin monteras ned steg för steg. Med militärkuppen som förevändning har massarresteringar av oppositionella och journalister ägt rum. Den kurdiska befolkningen har drabbats särskilt hårt. 160 mediekällor har stängts, liksom hundratals civila organisationer, fackföreningar och så vidare.

Demokratiskt valda borgmästare i 35 kurdiska städer har avsatts och i vissa fall gripits.

I november greps tolv parlamentariker från vänsterpartiet HDP. Bland de gripna fanns partiledarna. Jag var i Turkiet i december, tillsammans med vår partile-dare Jonas Sjöstedt. Syftet var att besöka de båda HDP-ledarna i fängelset, men vi blev inte insläppta. Vi fick höra att båda sitter isolerade under mycket svåra förhållanden. HDP-ledamöterna sitter fängslade för att de har gjort sitt jobb som parlamentariker och framfört kritik mot Erdoğans regering. Det är rättsvidrigt.

Sverige måste agera med kraft för att de fängslade HDP-parlamentarikerna, samt borgmästare och övriga företrädare för HDP ska friges snarast, tillsammans med fängslade journalister samt övriga politiska fångar i landet.

Det är mot den bakgrunden ovärdigt att EU har låtit Turkiet agera gränspolis för att förhindra flyktingar att ta sig till Europa. Avtalet med Turkiet bör sägas upp snarast, och förhandlingarna om ett EU-medlemskap bör frysas i väntan på att Turkiet börjar respektera de mänskliga rättigheterna.

Efter att den svenska regeringen erkände Palestina var vi många som hoppades på att även Sahariska arabiska demokratiska republiken, Västsahara, skulle erkännas, i linje med det beslut som fattades av en riksdagsmajoritet i december 2012. Men erkännandet uteblev. Det måste betraktas som ett stort svek.

Utrikesminister Margot Wallström lovade i stället att man ska fortsätta jobba för en lösning genom FN. Nu när Sverige är medlem i säkerhetsrådet förväntar jag mig att regeringen lever upp till sitt löfte och gör sitt yttersta för att Afrikas sista koloni äntligen ska bli fri.

En stor del av den västsahariska befolkningen lever sedan årtionden i flyktingläger i Algeriet som ett resultat av Marockos ockupation av Västsahara – en ockupation som är olaglig och rättsvidrig och som har för-dömts av den internationella domstolen i Haag.

Förhållandena i lägren är mycket knappa och man är helt beroende av stöd och hjälp utifrån för sin överlevnad. Trots det halveras nästintill det svenska biståndet till de västsahariska flyktinglägren under 2017. Hälsosituationen i de västsahariska flyktinglägren är allvarlig redan nu. En fjärdedel av barnen under fem år lider av kronisk felnäring och många kvinnor drabbas av järnbrist.

Ett minskat bistånd kan uppfattas som ytterligare ett exempel på att omvärlden vänder Västsahara ryggen, och risken är överhängande för att frustrationen ökar och att de krafter som vill återuppta den väpnade kampen får ny energi. Ytterligare en väpnad konflikt är knappast vad världen behöver.

De västsahariska flyktingarna har väntat i över 40 år på att kunna flytta hem.

Vi i Vänsterpartiet förväntar oss nu att Sveriges regering återställer biståndet till de tidigare nivåerna och agerar med kraft i FN:s säkerhetsråd för att Västsaharafrågan ska få en lösning samt att den folkomröstning som beslutades om redan 1991 snarast kommer till stånd så att den över 40 år långa konflikten äntligen får en lösning.

Anf. 128 JOHAN NISSINEN (SD) replik:
Herr talman! Det var glädjande att höra kritiken mot Turkiet både från Hans Linde och från Lotta Johnsson Fornarve i Vänsterpartiet. Det är också glädjande att vi är ganska samstämmiga i den kritiken.

Min fråga till Lotta Johnsson Fornarve är: Skulle Vänsterpartiet kunna tänka sig att samarbeta med Sverigedemokraterna i dessa frågor för att jobba för mänskliga rättigheter och kurdernas rättigheter i Turkiet?
I detta anförande instämde Heidi Karlsson (SD).

Anf. 129 LOTTA JOHNSSON FORNARVE (V) replik:
Herr talman! Vänsterpartiet samarbetar inte med Sverigedemokraterna i någon fråga beroende på att vi har helt olika inställning till viktiga värdegrundsfrågor. Det gäller till exempel synen på invandring, rätten till asyl, jämställdhet och en mängd andra frågor.

Sedan kan vi råka att hamna på samma position i några konkreta frågor. Det är naturligtvis glädjande att vi delar uppfattningen när det gäller Västsaharafrågan och i viss mån också Turkiet. Men på det hela taget är det otroligt stor skillnad i våra uppfattningar.

Anf. 130 JOHAN NISSINEN (SD) replik:
Herr talman! Så Vänsterpartiet menar att det är bättre att hålla på sin egen stolthet än att samarbeta på ett område där man kan jobba för mänskliga rättigheter och kurdernas rättigheter?

I detta anförande instämde Heidi Karlsson (SD).

Anf. 131 LOTTA JOHNSSON FORNARVE (V) replik:
Herr talman! För oss är det viktigt att inte samarbeta eller kopplas ihop med ett parti som är så tydligt främlingsfientligt som Sverigedemokraterna är, och det kommer vi att fortsätta att jobba efter.

Anf. 132 FREDRIK MALM (L):
Herr talman! Det har varit en stor debatt under de senaste dagarna med anledning av regeringens besök i Iran och den iranska regimens lagar mot landets kvinnor. Vi i Liberalerna fördömer givetvis det förtryck som pågår i Iran mot befolkningen och inte minst mot landets kvinnor. Vi är också starkt kritiska mot den svenska regeringens tystnad. Man blir förvånad över att en regering som säger sig föra en feministisk utrikespolitik visar en sådan undfallenhet inför en av världens värsta diktaturer som har gjort könsapartheid och kvinnoförtryck till ett av sina främsta signum.

Den iranska regimens förtryck påverkar också oss direkt i Sverige och i Europa. Tusentals iranier har genom åren tvingats att fly till Sverige. Den iranska regimens massiva stöd till och delaktighet i den syriska regimens krig har drivit miljoner människor på flykt. Många av dem har också kommit till Europa.

Herr talman! Den iranska regimen är inte vilken statsledning som helst. Iran är just nu kraftigt involverat i fem konflikter och sköra områden i sitt närområde: i Irak, i Syrien, i Libanon, i Jemen och i Kurdistanregionen inom den irakiska federationen. Därtill är landets ledning grovt antisemitisk och förnekar staten Israels existens.

De mycket omfattande förbrytelserna i Iran och graden av krigsförbrytelser i Syrien innebär att det är omöjligt att betrakta den iranska

ledningen som en partner för stabilitet och konstruktiv utveckling i Mellanöstern. Men den svenska regeringen gör just detta. Man agerar som om Iran vore vilken stat som helst. Och man beskriver landet som en central handelspartner för Sverige. Det kan noteras att Sveriges varuexport till Iran under förra året var lägre än vår export till Island. I Iran bor det 80 miljoner människor och i Island finns det 300 000 invånare. Även före sanktionerna var vår export till Iran mycket liten. Det är möjligt att den ökar nu när sanktionerna hävs, men det sker från mycket låga nivåer och inte med några långa traditioner av omfattande svensk export till Iran.

Men den svenska regeringen beskriver landet som en mycket central handelspartner för Sverige. Sveriges export till Iran under förra året var avsevärt lägre än exporten till Israel – ett land som vår regering mycket aktivt går in för att försämra relationerna med så mycket som möjligt, vilket också kan vara värt att notera.

Herr talman! Det är möjligt att den svenska rege-ringen betraktar de iranska mullorna som lösningen på Mellanösterns problem. Jag har svårt att se hur den ek-vationen ska gå ihop. Iran agerar i dag på ett sätt som kommer att kraftigt försvåra en återuppbyggnad av Irak efter att IS har besegrats. Man bygger upp milisgrupper i Irak som är lojala med den iranska revolutionen på samma sätt som man har gjort med Hizbullah i Libanon.

Man är djupt inbegripen i en maktkamp i regionen med Saudiarabien som innebär att man driver fram en allt djupare klyfta mellan islams två huvudfåror som i förlängningen kommer nästan att omöjliggöra en fredlig samexistens i regionen. Man försöker att grusa möjligheterna för ett fungerande kurdiskt självstyre i Irak och därtill förföljer man den kurdiska befolkningen i Iran.

Man gör det nästan omöjligt för Libanon att få en fungerande statsapparat genom stödet till Hizbullah och man stöder terrorgrupper bland palestinierna. Man driver Israel och den palestinska myndigheten så långt ifrån varandra att det blir betydligt svårare – det är redan svårt som det är – att nå fram till en tvåstatslös-ning.

Herr talman! Regeringens nya Iranpolitik, om man får kalla den så, bygger på två ben. Man vill öka den svenska exporten till Iran och samtidigt föra dialog med den iranska statsledningen. Men denna dialog ska ske utan transparens bakom stängda dörrar och den sker bara med ledningen i landet, inte med landets förtryckta befolkning. Den politiken kommer inte att innebära att Iran blir mer demokratiskt. Den kommer inte heller att innebära att Iran agerar mer fredligt i Mellanösternregionen. Snarare riskerar denna politik att stärka den iranska re-gimen och öka dess legitimitet.

Sverige måste formulera en Iranpolitik som syftar till att ge stöd och solidaritet för de krafter utanför regimen som har en demokratisk agenda. Därtill måste vi systematiskt och kontinuerligt, tydligt och öppet synliggöra och fördöma den iranska regimens brott mot landets befolkning. Man hänger människor i lyftkranar. Man stenar människor. Man piskar människor. Sådana straff utdömer man i detta land, vilket är förvånande att regeringen är så tyst inför.

Det är endast om Iran blir en demokratisk stat som respekterar sina medborgares rättigheter och erkänner att män och kvinnor har lika rättigheter som Iran kan bli ett värdigt land att leva i. Men det är också endast så som Sverige på lång sikt kan ha riktigt gynnsamma och fruktbara handelsrelationer med Iran.

Anf. 133 KENNETH G FORSLUND (S) replik:
Herr talman! Jag tror att jag i stort sett delar all den kritik som Fredrik Malm riktar mot Iran och de vidrigheter som Iran utsätter oliktänkande för. Men en sak är ganska märklig. Fredrik Malm tycks inte känna till att detta är den kritik som Sverige levererar till Iran när vi träffar företrädare i olika sammanhang.

Det hade Fredrik Malm kunnat veta och till och med själv höra om det inte var så att han vägrar att delta i möten med iranska företrädare exempelvis här i Sveriges riksdag. Varför vägrar du att göra det, Fredrik Malm? Varför är du inte med och levererar den kritik som det finns en bred enighet om i Sverige direkt till de iranska företrädarna? Jag kan försäkra att vi inte brukar ha några uppsluppna diskussioner med iranska företrädare. Varför vill Fredrik Malm tala med vissa men inte med andra?

Anf. 134 FREDRIK MALM (L) replik:
Herr talman! Till att börja med vet vi inte vad som sägs på de möten som Kenneth G Forslund refererar till eftersom det inte finns någon transparens. Det finns ingen offentlighet. Man hävdar att man tar upp vissa frågor, men det vet vi inte. Vi vet inte vad som sägs.

Man kan självklart tro att man sitter ned och samtalar med en general från det iranska revolutionsgardet, och Sverige kanske säger: ”Vi skulle uppskatta om ni slutar att tortera människor eller skicka tunnbomber på civila i Syrien.” Jag kan försäkra Kenneth G Forslund att det där går in genom ena örat och ut genom det andra.

Vi kan förstås ha en dialog. Jag säger inte att vi *inte* ska ha en dialog. Det jag argumenterar för nu är att om Sverige vill exportera så mycket som möjligt och ha en dialog i slutna rum utan transparens måste en sådan po-litik kombineras med ett tydligt och öppet argumenterande för demokrati i Iran, för en rättsstat i Iran och för att stödja dem som vill ha demokrati i Iran. Jag tror att väldigt många iranier i Sverige förväntar sig detta av vår regering.

Anf. 135 KENNETH G FORSLUND (S) replik:
Herr talman! Vi har en bred uppslutning i Sveriges riksdag för mänskliga rättigheter. Jag är trygg med att varje svensk regering, oavsett om den har letts av en centerpartist, en moderat eller en socialdemokrat, står upp för dessa värderingar och levererar sådan kritik, även om den inte alltid kommer ut i det offentliga. Jag är trygg med detta. Jag är dock bekymrad om Fredrik Malm inte är trygg med att olika regeringar i vårt land faktiskt levererar sådan kritik. Min fråga kvarstår: Varför deltar inte Fredrik Malm själv i möten här i Sveriges riksdag där kritik har framförts till iranska företrädare? Fredrik Malm har ju bojkottat dessa möten.

Anf. 136 FREDRIK MALM (L) replik:
Herr talman! Det beror lite på vilka former som finns för sådana möten. Om det handlar om artighets-visiter som riksdagen ska delta i, där ledamöter inte anser att det alls är fruktbart att tala med regimen, tar vi oss rätten att inte delta i sådana sammanträden.

Det är förvånande att regeringen bygger en Iranpolitik på två ben. Man vill exportera svenska produkter, och därtill vill man enbart föra en dialog med landets ledning, inte dess befolkning. Man vill göra detta utan transparens i stället för att göra det med öppen och synlig kritik. Man vill göra det bakom stängda dörrar.

Herr talman! Jag menar att en sådan politik inte kommer att leda till att Iran agerar mer konstruktivt, och den kommer inte att leda till att Iran blir mer demokratiskt. Vi kan ha en sådan politik, men den måste i så fall kombineras med att vi öppet, tydligt och synligt markerar mot regimen och fördömer de övergrepp som sker.

Anf. 137 PYRY NIEMI (S):
Herr talman! Det nordiska samarbetet är starkt och i många stycken väldigt konstruktivt. Sedan bildandet av Nordiska rådet 1952 och Finlands inträde 1953 har Nordiska rådet varit en viktig politisk arena i efterkrigstidens Norden. Frågorna som behandlas är av väldigt olika karaktär, men många av besluten har fått tydliga avtryck i Norden och därmed även i världen.

Passfriheten mellan länderna är grundläggande. Det har gett de boende i de olika nordiska länderna unika möjligheter till mobilitet och rörlighet över landgränserna. Visst är det förenat med vissa utmaningar – vi känner till gränskontrollerna – men i huvudsak har beslutet gagnat kontakterna medborgarna emellan väl.

Att lösa de gamla och nya gränshinderfrågorna är högt prioriterade i det nordiska samarbetet. Det finns ett gränshinderråd som är tillsatt av Nordiska ministerrådet. Det finns olika gränshinderkommittéer som arbetar med att lokalt lösa gränsfrågor som påverkar dag-liga pendlare eller turister som åker över gränsen för att handla.

Gränshinderrådet arbetar med att finna lösningar som regeringarna i de nordiska länderna ska besluta om. Frågorna är många gånger komplexa men också ofta enkla att lösa när det finns en politiska vilja för det. Gränshinderfrågorna kan handla om rätten att ha den egna nationens föräldraförsäkring vid arbete i annat nordiskt land, om rätten att vårda anhörig med den egna nationens anhörigersättning i ett annat land, om skattefrågor och så vidare.

Herr talman! Förra året presenterades en rapport om den nordiska arbetsmarknaden. Frågor som berördes i rapporten handlade om livslångt lärande, social dumpning, integration med mera. Det finns många likheter inom den nordiska arbetsmarknaden men också en del olikheter. Den nordiska arbetsmarknaden är dock en mycket stor och viktig möjligheternas arbets-marknad.

Många duktiga nordiska yrkesarbetare, forskare och yngre personer har genom årtionden haft möjligheten att pendla mellan länderna, periodvis bosätta sig i annat nordiskt land och även finna tillfälliga arbeten i ett annat nordiskt land när det har varit högre arbetslöshet i det egna landet. Med det i minnet måste de nordiska länderna fortsätta att sträva än mer efter ökad mobilitet för arbetstagare och hitta fler lösningar som stoppar dessa hinder.

Det pågår ett intensivt arbete i Nordiska rådet för att lyfta fram fler medlemsförslag som främjar en alltmer integrerad nordisk arbetsmarknad.

Herr talman! Den globala turismen har landat mjukt och väl i Norden. Samtliga nordiska länder har en ökning av antalet utländska turistnätter med turister från länder såväl inom EU som utanför EU och även från de andra nordiska länderna. Nordiska rådet och ministerrådet har under 2016 ökat ansträngningarna för att främja ett utökat hållbart turismsamarbete i Norden.

Sveriges regering har bland annat utsett Britt Bohlin, generalsekreterare i Nordiska rådet, att utreda förutsättningarna för en sammanhållen politik för en hållbar turism och växande besöksnäring. Det är en tydlig signal om att främja turismen nationellt och i en nordisk kontext.

Väldigt många frågor behandlas i Nordiska rådet och i den nordiska gemenskapens anda. Det skulle ta alltför lång tid att beröra alla. Jag kommer dock att nämna ytterligare några.

Det finns starka önskemål om att utveckla den nordiska energimarknaden. Jorma Ollila har fått ett uppdrag om att särskilt utreda hur energisäkerheten kan säkras mellan den nordiska länderna. Det talas också om unika forskningsprojekt mellan de nordiska länderna och om att hitta de mest hållbara energilösningarna.

Det finns i dag en ny forskarrapport som påtalar vikten av ett utökat nordiskt klimatsamarbete. Det hänger som bekant tätt samman med hur vi utnyttjar våra energislag. Tine Sundtoft, tidigare norsk klimat- och miljöminister, kommer 2017 att genomföra en strategisk genomlysning av miljösektorn i Norden för att hitta nya påverkansmöjligheter i miljö- och klimatsamarbetet länderna emellan.

Herr talman! Nordiska ministerrådet har nyligen gett klartecken till att etablera Nordic Innovation House i New York. Det är ett gemensamt projekt mellan samtliga nordiska länder med målet att utveckla möjligheterna för nordiska företag att etablera sig på den amerikanska marknaden. Det är ett spännande projekt, och vi hoppas mycket på det. Nordiska rådet har också påbörjat en process med att införa 2030-agendan i en nordisk kontext. Det finns ett starkt intresse för att genomsyra framtida beslutsfattande i Nordiska ministerrådets 2030-anda.

Herr talman! Norden är också en del av Arktis. Det finns en god samsyn för att utveckla fler faktorer som påverkar utvecklingen i Arktis i en positiv riktning. Ministerrådet har de senaste åren satt större fokus på att facilitera ekonomisk tillväxt i Arktis. Det finns en potential inom innovation och entreprenörskap när det gäller turism, bioekonomi, mat och matkultur, kreativa industrier och inte minst grön tillväxt.

Samarbetet i säkerhetspolitiken har skiftat, men det finns många exempel där vi i Norden samverkar med såväl underrättelser som gemensamma försvarsövningar. I en orolig tid, med en nyvald president i USA som i sin nyckfullhet kan skapa de mest märkliga beslut och irra i väg i en riktning som inte gagnar Norden, är det extra viktigt att vi möter varandra på olika arenor för att säkra upp vår närmiljö runt Östersjön, Norska havet och Barents hav.

Det är också viktigt att vi med våra enskilda för-svarsförmågor kan finna områden där vi om så krävs kan bistå varandra i tider då det är nödvändigt. Sveriges samarbete med Finland är viktigt. Nu har regeringen också tagit ett nytt steg för att förstärka samarbetet med Norge. Likaså ser vi fram emot mer samverkan med Baltikum. (Applåder)

Anf. 138 MARGARETA CEDERFELT (M):
Herr talman! Den utrikespolitiska debatten har pågått länge nu. Vi är få som är kvar i salen, men det gör inte att debatten är avslutad, och det gör inte debatten mindre angelägen.

Jag ska i mitt anförande beröra några av de frågor som OSSE, Organisationen för säkerhet och samarbete i Europa, arbetar med. Jag gör detta därför att frågorna är angelägna och berör oss alla. Det gäller inte minst den utrikespolitiska situationen.

Vi lever i en värld av kriser, som har sagts tidigare. Detta är någonting som vi måste arbeta gentemot. Men vi kan inte göra det ensamma i Sverige. Vi måste samarbeta. Vi måste använda alla de nätverk som står till buds. OSSE består av 56 medlemsländer, från USA och Kanada i väster till Mongoliet i öster. OSSE använder sig av dialogen som sitt främsta redskap, med fokus på mänskliga rättigheter, demokrati och politisk säkerhet.

Ett område som jag vill lyfta fram är cybersäkerhet. Det är en fråga som är aktuell i dag, för vi vet att cybersäkerheten påverkar val och människors synsätt. Den riskerar också att påverka tillgången på säkerhets-tjänster och samhällets funktion. Det kan vara fråga om så enkla saker som tillgång på pengar, transporter med mera. När det gäller cybersäkerheten vill jag lyfta fram ett perspektiv som är viktigt att tänka på. Det gäl-er det fria ordet. Med risk för intrång i cyberrymden finns också en risk för att det fria ordet beskärs. Detta måste vi som ett demokratiskt land arbeta mot.

Det andra område jag vill lyfta fram är kvinnor och kvinnors rättigheter. Inom OSSE uttalade i somras den parlamentariska församlingen att det var viktigt att implementera könsperspektivet, även migranters könsperspektiv, och inte exkludera någon. Vad har hänt sedan dess? Jo, den ryska duman har legaliserat hustrumisshandel. Det är ett stort bakslag.

Det är enkelt här i Sverige att tala om kvinnors rättigheter, men det finns faktiskt länder i vårt grannområde där kvinnor inte har rätt att äga ekonomiska tillgångar och där kvinnor inte har arvsrätt. Det här är viktiga frågor för oss alla att lyfta fram. Jag tycker själv-klart att det är viktigt att se till att kvinnor finns med i det fredsbevarande arbetet och att kvinnor sitter med vid förhandlingsbordet, men vi får inte glömma bort de vanliga frågorna. Vi får inte glömma bort kvinnors rät-igheter när det handlar om vardagen.

Ytterligare ett område som vi vill lyfta fram är den ryska aggressionen gentemot Ukraina. Jag vill göra det utifrån perspektivet att vi inte får glömma vad som på-går i Ukraina. Det har gått tre år sedan Ryssland inva-derade Ukraina. Det har gått tre år sedan Krim blev ett territorium under rysk kontroll. Det har gått tre år sedan Luhansk och Donetsk utsattes för angrepp. Risken finns att västvärlden tystnar och glömmer vad som pågår därför att det kommer nya frågor på agendan. Det är viktigt att vi jobbar för att de europeiska ekonomiska sanktionerna finns kvar. Det är viktigt att OSSE:s observatörer finns på plats, för vi får inte acceptera att ett land sätter sig över ett annat lands rätt till självbestämmande.

Vad jag också vill lyfta fram här som en viktig fråga när det handlar om utrikespolitik är korruption. Vi ska arbeta mot korruption. Jag kan i och med mitt uppdrag inom OSSE se hur det alltid när det är brist på demokrati också föreligger korruption. Jag har inte hört någon av tidigare talare lyfta fram korruptionen och dess gissel, men jag vill slå ett slag för att korruptionen innebär en stor säkerhetsrisk och en stor risk för att det fria samhället påverkas negativt.

Nu är inte Hans Linde kvar här i plenisalen, så det är egentligen fel av mig att säga någonting om detta, men jag gör det ändå: Turkiet är en

viktig fråga. Det som sker där är övergrepp mot demokratin, med fängslande av personer som misstänks eller tros ha ett medlemskap i en förening. Över 40 000 människor sitter fängslade utan rättegång. Detta är stor synd och skam, och det visar hur viktigt det är att vi från den fria världen lyfter fram frågan. Det är också någonting som vi gör inom OSSE. Jag ser fram emot OSSE:s vintermöte, som äger rum om två veckor. Där kommer vi att driva Turkietfrågor och allt det andra jag nämnde.

Anf. 139 AMINEH KAKABAVEH (V):
Herr talman! I dagens utrikespolitiska debatt har många aspekter lyfts fram, och det är viktigt. Jag skulle vilja lyfta fram två frågor. Den ena är kvinnors rättigheter. Den andra är Mellanöstern, kurderna och HDP.

Sveriges feministiska regering ska inte underkasta sig andra regeringars lagar som diskriminerar kvinnor.

Tyvärr har man nu gjort det i Irans fall. Det är inte värdigt en feministisk regering och Sverige att underkasta sig sharialagar i ett annat land.

Det förväntas av Sveriges feministiska regering att man ska stå upp för kvinnors rättigheter, oavsett om det är i Iran, i Sveriges förorter, i Saudiarabien, i Latinamerika eller i Afrika. Det är en viktig princip för Sverige, och jag vet att de här frågorna drivs här i kammaren. Vi har en väldigt engagerad utrikesminister, Margot Wallström. Det som har hänt är inte värdigt. När våra andra ministrar, inklusive statsministern, åker till andra länder och skakar hand är det inga problem. Men hur är det om mullorna skakar hand med våra kvinnor och ministrar? Det är nästa fråga som man kan ställa sig.

Det har blivit en sensationell debatt i hela världen. CNN, BBC, franska tidningar – hela världen har skrivit om detta, och faktiskt med rätta, för det förväntas mycket mer av Sverige just på grund av den feministiska utrikespolitiska profilen. Det är också en socialdemokratisk regering, och därför är det viktigt att alltid komma ihåg det. Det förväntas faktiskt mer av Sverige. I framtida förhandlingar om handelsavtal och andra avtal, inte bara med Iran eller Saudiarabien, hoppas jag att det kommer att finnas en ömsesidig respekt och att förhandlingarna ska ske på bägge sidors villkor, inte bara på ena sidans villkor.

Frågan är också viktig för att Sverige är medlem i säkerhetsrådet och nu är ordförande. Det förväntas att vi agerar för kvinnorna när det gäller östra Kongo, Sudan och kriget i Syrien och Irak. Det förväntas att vi agerar för de yazidiska flickor som fortfarande sitter i Daishs fängelse i sexslaveri och för de flickor och kvinnor i Nigeria som sitter i Boko Harams läger och används som sexslavar. Det är viktigt att vara deras röst. Det är väldigt viktigt att vara det från talarstolen i den här kammaren.

Den andra frågan om Mellanöstern gäller Turkiets, Irans och Saudiarabiens roll i Syrienkonflikten. Kurdernas och andra minoriteters situation är också väldigt viktig att lyfta upp. Helt plötsligt förändrar allt sig. Hela världen har ögonen på Iran, Turkiet och Saudiarabien, och Ryssland ska förhandla om hur till exempel Syrienkonflikten ska lösas. Det är regionala, fundamentalistiska och icke-demokratiska makter som ska lösa konflikten och skapa fred tillsammans med Ryssland. Det är väldigt skamligt.

I Turkiet sitter kurdiska politiker och ledare, som HDP:s ledare, som har vunnit val, fått över 10 procent av platserna i parlamentet, och som

har fått över 140 års fängelse på falska grunder. Det har skett på falska grunder just för att de är kurder och socialister. Det har skett under regeringen Erdoğan, och det är Erdoğan som i det här fallet ska lösa konflikten i Syrien. Den har understött Daish och andra terroristgrupper och har precis som Iran en fot i Syrien.

Det är därför viktigt att Sverige förhoppningsvis till exempel ska kunna ta initiativ och samla EU kring Turkiet. Turkiet är ett kandidatland till EU och därför är det viktigt att samla krafterna och fråga om det är möjligt att förhandla med ett land som Turkiet när det fängslar 40 000 människor och har tolv ledamöter och partiledare fängslade.

Kurderna får inte sina mänskliga fri- och rättigheter i sitt land. Kurderna i Syrien kämpar också mot Daish. De utesluts i förhandlingarna på grund av att Iran och Turkiet inte vill ha några kurdiska rättigheter i sina respektive länder. Det är viktigt att vi lyfter den frågan. Jag hoppas att Sverige kommer att lägga en röst för kurderna och för kvinnorna.

Anf. 140 EMILIA TÖYRÄ (S):
Herr talman! I dag har vi fått ta del av den utrikespolitiska debatten under många timmar. Den tog avstamp i den utrikespolitiska deklarationen. Det är i det dokumentet som Sveriges regering kan visa vilken riktning den har för politiken internationellt. Utrikesministern betonade flera gånger både i sitt anförande och i replikskiftena vikten av samarbete såväl mellan enskilda länder bilateralt som mellan fler multilateralt.

Herr talman! Också jag tror på samarbete. Jag tror på det faktum att om vi är fler kan vi göra mer. Jag tror på att det jag gör tillsammans med andra alltid är mer effektivt än det jag gör ensam. Tillsammans kan vi göra mer och gör också mer.

Fria fackföreningar och organisationer där arbetare kan gå ihop för att försäkra sig om sina rättigheter och villkor på arbetsplatsen är utsatta för starka påtryckningar runt om i världen. Rätten att organisera sig, för-eningsrätten, angrips i land efter land. Ofta läser vi om hur det påverkar politiska partier och företrädare. Men även de arbetsrättsliga kämparna fängslas, begränsas i sina uppdrag och blir utsatta för olika repressalier. I de länder där vi har blivit uppmärksammade på allvarliga missförhållanden på arbetsplatserna och där dödsfall är en del av vardagen för arbetare är det inte heller förvånande att se att de fackliga rättigheterna är kraftigt begränsade och i många fall inte ens existerande.

Herr talman! Allt har ett pris, ingenting är gratis, sägs det. Men det finns ändå vissa saker som inte kostar supermycket. Det är hyfsat kostnadsfritt att kramas med sin hund, att skratta med sina kompisar och att njuta av solens värme, om man inte är Kirunabo och hellre vill ha lite kyla. Men möblerna jag köper, kaffet jag dricker och kläderna jag döljer min kropp med har ett pris. Ibland kan varorna verka billiga för att jag inte behöver lägga ned en stor del av min inkomst på dem. Men då glömmer jag någonting viktigt. Allt har ett pris. Om inte jag betalar det priset, vem gör det då?

Jag tror att vi alla har sett bilderna på människorna som står i kemikaliebad för att våra kläder ska vara snyggt röda och som inte har något val. Det finns svenska företag som har flyttat tillverkningen av kläder till länder där kraven på arbetsmiljö är lägre än vad de är i

Borås och lönerna en bråkdel av de svenska. Det smärtar att veta att företag som har kunnat växa fram i vårt land väljer att flytta produktionen för att garantera högre vinst på bekostnad av det mänskliga värdet. Här har vi dock en stor möjlighet som inte alltid nämns.

Herr talman! Förra året besökte jag Brasilien och Electrolux fabrik i Manaus. Hade jag då inte vetat var jag befann mig hade jag mycket väl kunnat tro att jag var här hemma. De arbetare jag träffade beskrev hur de systematiskt arbetade med arbetsmiljön. De beskrev hur de svenska och europeiska företagen är populärast att arbeta hos för att villkoren är så mycket bättre.

De beskrev ett arbetsliv som är till för människor och företag som värnar det goda arbetet. Konkurrenterna tvingas höja sin standard för att få tag på kompetent personal. Den goda spiralen är igång. Starka svenska fackföreningar kan också ställa krav på sina företag även internationellt. Där ser vi exempelvis Scania. Steg för steg kan vi på det sättet främja demokrati och mänskliga rättigheter.

Herr talman! Jag välkomnar det initiativ som den nuvarande regeringen har tagit genom att bjuda med företrädare för fria fackföreningar när Sverige ska representeras utomlands. Förra veckan besöktes Iran tillsammans med bland annat IF Metalls förbundsordfö-rande. Jag utgår från att det är någonting man ämnar fortsätta med för att visa att arbetstagares rättigheter värdesätts och möjliggöra förändring som annars inte skulle ha kommit till.

Jag vill avsluta mitt anförande med ett erkännande. Jag har aldrig läst en bok om Harry Potter, och jag har aldrig sett en Harry Potterfilm. Däremot är jag ett stort fan av böckernas författare. Jag avslutar nu som sig bör i en utrikespolitisk debatt med att säga något på utrikiska. We do not need magic to change the world. We carry all the power we need inside ourselves already. We have the power to imagine better. (Applåder)

Anf. 141 GÖRAN PETTERSSON (M):
Herr talman! I den utrikespolitiska debatten 2015 uppmanade jag från den här talarstolen Nato att framgruppera trupp från USA och Tyskland till de medlemsstater som upplevde hot från rysk expansionism. Trots att Nato nu har agerat enligt den uppmaningen väljer jag ödmjukt att inte komma med en ny uppmaning i år utan att i stället återhållsamt komma med en förhoppning.

Samtidigt som den utrikespolitiska debatten har pågått här i kammaren har i Bryssel Natos försvarsministrar suttit i möte bakom stängda dörrar. Min förhoppning är att försvarsminister Mattis från USA har framfört ett budskap från den nya amerikanska administrationen som lyder ungefär så här: USA fortsätter att vara en garant genom sitt engagemang i Nato för europeisk säkerhet.

Samtidigt tror jag att han har framfört att USA ser framför sig att även Europa ska vara mer engagerat i den europeiska säkerheten. Det är ett önskemål som amerikanska administrationer av olika politiska kulörer har framfört under många år. Man vill få ett jämnare bärande av kostnadsbördan för den gemensamma säkerheten.

Som jag sa ska jag inte komma med någon uppmaning i år, utan i stället en förhoppning. Min förhoppning är att Europas stater visar lyhördhet för denna ståndpunkt och är beredda att bära sin del av den gemensamma säkerheten. Om det blir en sådan utveckling ser jag framför mig att Nato skulle kunna vara motorn i det viktiga

transatlantiska samarbetet. I Sverige tror vi ofta att Nato bara är en militärallians, men det är en politisk allians. Där skulle vi genom vårt partnerskap också kunna framföra viktiga frågor om frihandel och frihet. Jag har alltså ingen uppmaning i år, utan bara en from förhoppning. (Applåder)

Anf. 142 ANDERS ÖSTERBERG (S):
Herr talman! Det är inte alla kriser eller dödsoffer som blir förstasidesnyheter. Jag tänkte ägna mitt anförande åt att tala om Etiopien och Sverige.

Sverige och Etiopien har långa historiska band med varandra. Etiopien var Sveriges första biståndsland, men vår relation sträcker sig mycket längre än så. Svenskar åkte tidigt ned till Etiopien för att missionera. När de italienska fascisterna försökte att invadera Etiopien var det svenskar som stred ihop med etiopier. Carl Gustaf von Rosen, som matbombade till de nödlidande under Ogadenkriget, är en svensk som gav sitt liv för Etiopien. Han ligger numera begravd utanför Addis Abeba. Under folkhemsuppbyggnaden och väl-färdens frammarsch i Sverige var det många svenskar som åkte till Etiopien, bland annat för att bygga upp skolor. Våra band till det etiopiska folket är långvariga och starka.

Hur ser då läget ut i dag? I skuggan av inbördeskriget i Syrien och kuppförsöket i Turkiet med dess motbjudande utrensningar står Etiopien nu inför någonting som har utvecklat sig till gränsen till ett inbördeskrig. Sedan någon vecka avråder UD svenskar från att åka till vissa platser i Etiopien.

I det etiopiska parlamentet antogs år 2016 en lag som innebär att det är olagligt att arbeta för mänskliga rättigheter i Etiopien. Det är inte bara medlemmar i politiska organisationer som kan straffas hårt om de jobbar för mänskliga rättigheter; även medlemmar i frivilligorganisationer kan riskera upp till 15 års fängelse. Enbart medlemskap i en organisation kan göra att man får 10 års fängelse.

Sedan en tid tillbaka är organisationer som Human Rights Watch och Amnesty Inter-national förbjudna i Etiopien.

De som styr i Etiopien har under lång tid använt sig av taktiken söndra och härska. Regimen sprider hatpropaganda som ständigt påminner landets minoriteter om historiska oförrätter. Olika minoriteter ställs mot varandra. Tiotusentals människor är på flykt. Oromoer ställs mot ogadener, ogadener mot amharer, amharer mot oromoer och så vidare. I regionen Gambella har över 400 människor dödats och tiotusentals fördrivits från sina hem. I Oromoregionen är en av orsakerna till det nu pågående upproret att regimen beslagtar oromoböndernas land. Många har dödats, och många är på flykt.

I Amhararegionen har hundratals mördats och tiotusentals fängslats under de senaste månadernas uppror. Ogadener har hetsats till att kriga mot oromoer. Det kan bli så att regimen nu gör ett avtal med ogadener och oromoer för att straffa amharerna. Om det blir straffexpeditioner mot amharer eller någon annan etnicitet i regionen måste Sverige agera och markera.

Olof Palme höll ett känt tal julen 1972. Han räknade upp illdåd i den moderna historien såsom Guernica, Oradour, Babij Jar, Katyn, Lidice, Sharpeville och Treblinka. Eftervärldens dom har fallit hård över dem som burit ansvaret för mördandet. Till den långa listan över namn

fogas nu även ett etiopiskt: massakern i Irreecha 2016, där hundratals människor dödades och tusentals arresterades. Ansvarsfrihet kan inte vara ett alternativ. De skyldiga måste ställas inför rätta. Det bör Sverige och det internationella samfundet kräva.

Sverige är en liten nation med ett stort hjärta. Därför måste vi också säga sanningen till våra vänner även när det gör ont. I Etiopien finns en progressiv konstitution som bland annat garanterar yttrandefrihet. Det finns dock en skillnad mellan Sveriges och Etiopiens yttrandefrihet. När man har yttrat sig i Sverige är man fortfarande fri, men det är man inte i Etiopien.

Till Etiopiens regim, som vi vet noterar detta tal, vill jag säga följande: Frige professor Merera Gudina, ledare för Oromo Federalist Congress, som efter sitt besök i EU-parlamentet sitter fängslad! Denna politiska fånge, som jag nu nämnde, får i det här talet representera alla de tusen och åter tusen som sitter fängslade. Visa modet att våga följa er egen konstitution! Om ni är så populära som ni säger i propagandan – visa det då genom att möta ert folk vid valurnorna och inte med stridsvagnar!

Jag tänker också nämna Eskinder Nega, som har fått en utmärkelse av PEN International, som en symbol för alla de journalister som sitter fångna.

I början av mitt anförande sa jag att inte alla dödsoffer blir rubriker. Den i allra högsta grad levande etiopiske löparen och silvermedaljören Feyisa Lilesa korsade sina armar efter sin målgång i OS. Hans korsande av armarna blev förstasidesnyhet. Den ena armen stod för demokrati och den andra armen för mänskliga rät-tigheter. Likadant gör nu miljontals människor världen över. Låt inte dessa resta armar och förhoppningar vara förgäves!

Tack för ordet, herr talman, och tack för möjlig-heten att lyfta fram Etiopien, dess utmaningar och Sveriges roll. (Applåder)

Anf. 143 SOFIA ARKELSTEN (M) replik:
Herr talman! Tack, Anders Österberg, för ett intressant inlägg! Det är uppenbart att du har ett stort engagemang i frågan.

Med anledning av hur du beskriver det som nu händer i Etiopien och de utmaningar som finns när det gäller mänskliga rättigheter vill jag lyfta fram den debattartikel som Pierre Schori skrev i tidningen ETC i början av januari. Han beskriver där hur han som särskilt sändebud eller liknande har varit ansvarig för kampanjandet till FN:s säkerhetsråd. Han beskriver ett röstbyte som Sverige sägs göra med Etiopien vad gäller styrelsen i Unesco.

Jag undrar om Anders Österberg har någon kommentar till detta. Det är möjligt att du inte har läst artikeln, men hur ställer du dig till att och om den svenska regeringen vill göra röstbyten med Etiopien?

Anf. 144 ANDERS ÖSTERBERG (S) replik:
Herr talman! Tack för repliken, Sofia Arkelsten, och tack för ditt troliga kommande engagemang i Etiopien och det engagemang som du redan har!

Det är inte ovanligt att länder byter röster med varandra när de kandiderar till exempelvis olika organ inom FN. Det är någonting som den

nuvarande svenska regeringen har gjort och som också den tidigare svenska regeringen gjorde i kampanjen för FN:s säkerhetsråd.

Vi är glada över att både oppositionen och regeringen stöttade Sveriges kampanj till säkerhetsrådet. Vi förväntar oss att vi fortfarande står fast vid linjen att det är bra att Sverige finns i FN:s säkerhetsråd så att vi kan fortsätta att driva frågor för mänskliga rättigheter och demokrati där.

Anf. 145 SOFIA ARKELSTEN (M) replik:
Herr talman! Jag har också ställt frågan till utrikesministern och fått svaret att det handlar om Sveriges värderingar och prioriteringar. Min bild är att prioriteringarna möjligen har gått före värderingarna.
Min fråga till Anders Österberg är: Är det din uppfattning att Etiopien skulle göra ett bra jobb i styrelsen för Unesco, som arbetar just med pressfrihetsfrågor, yttrandefrihet och kulturdelen?

Anf. 146 ANDERS ÖSTERBERG (S) replik:
Herr talman! Jag glömde att säga i min förra replik att jag inte har läst Pierre Schoris artikel, även om jag alltid rekommenderar alla att läsa vad Pierre Schori skriver.

Självklart förväntar jag mig att Etiopien kommer att driva mänskliga rättigheter i ett FN-organ, men den största förväntningen jag har på Etiopien är att de ska börja driva frågor om demokrati och mänskliga rättig-heter på hemmaplan.

Anf. 147 SOTIRIS DELIS (M):
Herr talman! Vi lever i en tid av oro, och år 2016 har varit ett händelserikt år i världen. Exempel på in-ernationella skeenden som väckt uppmärksamhet är brexit och Donald Trumps seger i det amerikanska pre-sidentvalet. Den allmänna politiska debatten, så som den återges i medier, präglas i högre grad av protektionism. Bland annat har frågor rests kring framtiden och styrkan i samarbeten som EU och Nato.

Ryssland manifesterade en mer aktiv närvaro i det svenska närom-rådet, och Sveriges regering deklarerade tydligt att totalförsvaret ska återupprättas. Turkiet, ett land som under förra året utsattes för kuppförsök, har fått en central roll i upprätthållandet av den europeiska flyktingpolitiken.

Året har även innehållit terrorattacker, såsom dem i Bryssel, Nice och München. Även i Sverige har skottlossning förekommit i oroliga områden med dödsfall som följd.

År 2017 har startat med bland annat nordkoreanska provokationer, osäkerhet om huruvida den amerikanska administrationen kommer att vilja fortsätta vara en tung aktör i globala sammanhang och vårda den transatlantiska länken samt fortsatt osäkerhet i Turkiet. Rysslands olagliga ockupation av Krim fortsätter, tillika landets aggressiva beteende genom bland annat påverkanskampanjer och cyberkrigs-föring mot flera av grannarna. De kommande valen i Tyskland och Frankrike i ett EU som prövas av att extrema nationalistiska rörelser ger sig till känna gör att oron här hemma växer och att framtiden ser dyster ut.

Herr talman! Myndigheten för samhällsskydd och beredskap konstaterar att oron sprider sig sakta men säkert i vårt land. Opinionen 2016 visar att nio av tio i den svenska befolkningen anser att dagens Sverige är ett bra land att leva i. Fyra av tio tror att situationen i Sverige om fem år kommer att vara ungefär som i dag. Dock tror dubbelt så många att Sverige kommer att bli sämre att leva i jämfört med andelen som tror att det kommer att bli bättre.

För egen del kan jag konstatera att utrikespolitiken i mångt och mycket har blivit inrikespolitik!

Herr talman! Nyligen var jag med utrikesutskottet på resa i Armenien, ett litet land i Kaukasus som genom sina värderingar försöker knyta starkare band med Europeiska unionen. Det är ett land med stort beroende av Ryssland och en problemfylld tillvaro i förhållande till några av grannländerna.

Armenien är ett av de sex länder som ingår i det östliga partnerskapet, som är EU:s politiska ramverk för att fördjupa relationerna med Armenien, Azerbajdzjan, Georgien, Moldavien, Ukraina och Vitryssland – samtliga före detta sovjetrepubliker. Dessa län-ders möjligheter att utvecklas till vitala demokratier och marknadsekonomier och att själva göra sina utrikespolitiska vägval är något centralt för ett säkert och stabilt Europa.

Herr talman! Det östliga partnerskapet har funnits i drygt sju år. Det initierades våren 2008 av Sveriges dåvarande utrikesminister Carl Bildt och hans polske motsvarighet Radosław Sikorski. Bland annat skulle partnerskapet minska handelshinder, underlätta resor, förbättra energiinfrastrukturen etcetera.

Den strategiska kärnan i detta partnerskap kunde sammanfattas med en fras från Johannes Hahn, EU:s kommissionär med ansvar för regionalpolitik: EU står inför valet att exportera stabilitet till grannländerna eller importera instabilitet från samma region.

Här behöver Sverige fortsätta att driva på arbetet för att dels betona vikten av att partnerskapet leder till synliga förbättringar för vanliga medborgare i dessa länder, dels för att försvara den fundamentala grundtanken inom unionen, nämligen att gemensamma pro-blem kräver gemensamma lösningar.

Armenien värdesätter Sveriges arbete och vänskap, vilket vi fick prov på under vårt besök.

Herr talman! Utvecklingen av partnerskapet påver-kas i hög grad av de alltmer aggressiva ryska försöken att underminera partnerländernas fortsatta EU-närmanden. Ryssland har ökat sina ambitioner att integrera grannländerna inom ramen för Euroasiatiska unionen. Det innebär att länderna inom det östliga partnerskapet, vilket Armenien och Ukraina tillhör, enligt min bedömning kommer att ställas inför svåra beslut i framtiden.

Den dag vi resignerar och låtsas att ryska stridsvagnar över internationellt erkända gränser i själva verket inte är så farligt har vår första försvarslinje fallit. Den dag vi häver de sanktioner som är kopplade till den ryska krigföringen i Ukraina utan att Ryssland har uppfyllt sina åtaganden fullt ut, då har vår andra försvarslinje fallit.

Därför är Europeiska unionens sanktioner mot Ryssland så viktiga. Det är vårt främsta instrument att möta den ryska regimens härjningar. Vi må vara oförmögna att förhindra Rysslands agerande i Ukraina och på

annat håll – och vi kan för all del engagera oss i en dialog i hopp om att det ska vinna över dem till den goda sidan – men det är vår skyldighet att med handling visa att vi inte accepterar det Ryssland gör i dag. Det är även vår skyldighet att genom handling visa att deras agerande har ett pris, såväl politiskt som ekonomiskt.

Herr talman! Under min första mandatperiod i Sveriges riksdag har jag haft förmånen att genom resor i olika världsdelar på plats kunna konstatera att det råder osäkerhet på många ställen, att andra länders medbor-gare berövas sina mänskliga fri- och rättigheter, att se hur demokratiska institutioner inte fungerar, hur konflikter plågar människor och hur mäktiga klaner styr länder med järnhand med hjälp av korruption, oligarki och systematiska kränkningar av mänskliga rättigheter.

Jag har noterat Sveriges viktiga roll, men jag har även under den nuvarande regeringsperioden noterat Sveriges ambitioner att krönas som världens humanistiska champion. På den punkten vill jag reflektera tillsammans med andra kring frågan om Sveriges roll är att ensamt rädda jorden eller om vårt lands roll är att tillsammans …

(**ANDRE VICE TALMANNEN:** Nu är de sex minuterna gångna. Jag får be ledamoten att avsluta sitt anförande.)

Anf. 148 JAMAL MOUNEIMNE (S):
Herr talman! I december i fjol stod jag utanför skolan för att hämta mitt barn. Då kom Ingemar, som också väntade på sitt barn, fram till mig och sa: Visst är det konstigt! Det är december, och vi har nästan ingen snö. Och det är plusgrader. Då är vi i Lycksele i Västerbotten. På över fem år har vi inte haft en riktig vinter. Visst är det konstigt att det då finns vissa politiker som inte tror på klimatförändringen!

I december 2015 skrev 175 länder på ett nytt klimatavtal som ska börja gälla senast år 2020 och som binder alla länder. Avtalet innebär att den globala temperaturökningen ska hållas långt under 2 grader och stanna vid 1,5 grader.

Herr talman! För att nå målet om 1,5 grader krävs mer aktiv klimatpolitik med fler åtgärder från fler länder runt om i världen. Klimatförnekare i Vita huset och högerextremisterna i Europa gör mig orolig och bekymrad över om dessa länder, som har lovat åtgärder, kommer att leverera. Som sagt var krävs det en hel del åtgärder för att nå målet om 1,5 grader.

Effekter vi ser av klimatförändringar i dag är en försämring av fiske-bestånden i tropiska områden där man är helt beroende av lokalt fiske. Haven blir varmare och surare. Glaciärerna smälter globalt sett i snabbare takt än tidigare och ökar risken för en kraftig havsnivåök-ning.

Herr talman! Det finns flera rapporter från FN:s klimatpanel, bland annat från 2014, som mer och tydligare visar på klimatförändringarnas effekter. Till exempel smälter Arktis isar snabbare än på resten av pla-neten. År 2012 hade havsisarna och snötäcket minskat med 40 procent mer än medelvärdet för de senaste årtiondena.

Klimatförändringar handlar inte längre endast om varmare klimat och mer nederbörd, utan klimatföränd-ringar handlar om hot och möjlig-heter och kopplas mer och mer ihop med utrikes- och säkerhetspolitik. Ett ex-empel är kopplingen mellan skyddet av klimat och miljö och

respekten för de mänskliga rättigheterna. De uppmärksammas alltmer, inte minst inom arbetet med Agenda 2030.

Torka och ökad nederbörd drabbar främst länder i Afrika och Asien. Klimatförändringarna är ett säkerhetshot som kommer att förvärra många problem utomlands, skapa politisk instabilitet och innebära soci-ala spänningar, fattigdom med mera.

Herr talman! Utrikesminister Margot Wallström nämnde i utrikes-deklarationen den 24 februari 2016 hur regeringen i utrikespolitiken kommer att ha en bredare syn på säkerheten, och hon nämnde klimatföränd-ringarna som ett globalt säkerhetshot. I regeringens skrivelse om mänskliga rättigheter, demokrati och rättsstatens principer i svensk utrikespolitik lyfts fram hur Sverige vill arbeta för att genomföra klimatavtalet och Agenda 2030 som ett led i arbetet för mänskliga rättigheter, demokrati och respekt för rättsstatens principer. Därför avser regeringen att öka uppmärksamheten på samband mellan klimat, miljö och mänskliga rättigheter. Vidare avser regeringen att driva frågor om demokrati, transparens, delaktighet och miljöanalyser för att främja en socialt, ekonomiskt och miljömässigt hållbar utveckling i världen. (Applåder)

Anf. 149 PÅL JONSON (M):
Herr talman! I maj 2016 skrev den amerikanska historikern Anne Applebaum att den europeiska säkerhetspolitiken är bara tre val från sitt förfall. Framtiden hängde då på brexit, på det amerikanska presidentvalet och naturligtvis på det kommande presidentvalet i Frankrike. Om Applebaum får rätt återstår naturligtvis för historien att utvisa, men insatserna är höga. Det är den här säkerhetsordningen som har skapat fred, välstånd och ekonomisk utveckling i Europa under ett halvt sekel.

Detta är också en säkerhetsordning som är utsatt för starkt externt tryck. Europa omges av en löpeld av konflikter från Medelhavet i söder, genom Levanten och Kaukasus till Donbass i öster och Ishavet i norr. Det är ett Europa där Ryssland har valt att använda militärt våld för att rita om de europeiska gränserna både i Georgien och i Ukraina samt i andra fall agera i gränslandet mellan den totala freden och det totala kriget med hjälp av hybridmetoder.

I allt högre grad ser vi hur händelser utanför Europa påverkar oss själva. Det kanske mest uppenbara, men inte det enda, exemplet är den fruktansvärda konflikten i Syrien. Konflikten har lett till de största migrations-strömmarna i Europa sedan andra världskriget. Den har inspirerat till terrorangrepp i Berlin, i Paris, i Nice och i London. Den har lett till att över 300 personer i Sverige har begett sig till Mellan-östern för att ansluta sig till terroristorganisationer som Islamiska staten.

Aldrig tidigare har de säkerhetspolitiska utmaningarna för Europeiska unionen varit så svåra och så omfattande som de är i dag. Oavsett partitillhörighet tror jag att vi alla arbetar för att försöka förstå, hantera och bemöta den nya omvärlden.

En sak är dock helt uppenbar; detta är inte tiden för säkerhetspolitisk passivitet. Om inte vi tar ansvar och formar den säkerhetspolitiska ordningen kommer andra krafter att göra det åt oss. Det är krafter som varken delar våra intressen eller delar våra värderingar. Tvärtom är det krafter som ser våra värderingar om mänskliga rättigheter, yttrandefrihet och demokrati som svagheter som ska exploateras.

Herr talman! Det enda sättet som Sverige på allvar kan påverka den europeiska säkerhetsordningen är genom ett kraftfullt agerande i EU och Nato. Jag ser två viktiga skäl för arbetet.

För det första behöver EU trygga och välmående grannar. Det östliga partnerskapet, utvidgningen, måste inriktas på att säkra att Ukraina, Moldavien och Georgien kan kvarstå som självständiga länder som också i framtiden kan göra sina egna säkerhetspolitiska vägval. Inte minst är det viktigt att stärka ländernas motståndskraft mot ryska hybridangrepp.

Men EU behöver också fördjupa samarbetet med Nato och knyta ihop instrumenten för intern och extern säkerhet. Det är i just den här skärningspunkten som jag tror att EU kan göra riktigt stor nytta för europeisk säkerhet. I sak handlar det om att knyta ihop alla aspekter på det som kallas den europeiska säkerhetsunionen, det vill säga arbetet mot terrorism, organiserad brottslighet och cyberangrepp, och sedan länka dem samman med den gemensamma utrikes-, säker-hets- och försvarspolitiken. Det handlar bland annat om att utveckla EU:s förmåga att leda krishanteringsinsatser och rikta in de militära och civila insat-serna mot EU:s närområde.

För det andra är och förblir Nato den enda organisation som kan trygga de centraleuropeiska och västeuropeiska gränserna. I ljuset av den nya Trumpadministrationen är det än mer viktigt att Nato stärks och att de europeiska länderna ökar sina försvarssatsningar.

Natos nya framskjutna militära närvaro i Baltikum och Polen är bra för hela Östersjöregionen, och Sverige är mer beroende än någonsin av den säkerhet som Nato levererar och upprätthåller. Samtidigt ser vi att skillnaden mellan partnerskap och medlemskap till Nato ökar ju mer Nato närmar sig säkerhetspolitikens hårda kärna, det vill säga de gemensamma försvarsförpliktelserna. Om vi på allvar vill stärka den europeiska säkerhetsordning som Nato representerar och värnar ska vi också bli fullvärdiga medlemmar av försvarsalliansen. Det är ytterst bara då, som fullvärdiga medlemmar, som vi kan ta ansvar och påverka en organisation som är helt avgörande för Europa och vår egen säkerhet.

Fru talman! Detta vore ett viktigt steg i rätt riktning för att förhindra det totala förfallet av den europeiska säkerhetsordningen som - Anne Applebaum har varnat för.

Anf. 150 ÅSA ERIKSSON (S):
Fru talman! När jag växte upp pratade vi alltid mycket hemma vid köksbordet. Det handlade sällan om partipolitik, och vi hade nästan alltid olika åsikter. Men jag fick lära mig att lyssna på andra, förstå att sa-ker kan se olika ut sedda i olika perspektiv och att aldrig svika min moraliska kompass. Detsamma gäller för stora delar av politiken, inte minst utrikespolitiken.

I dag är mina föräldrar här på läktaren. De har sagt att varje människa måste ta ansvar, göra det moraliskt riktiga och stå upp för andras rätt; annars är man bara en liten lort.

Jag är stolt över att i dag vara en del av ett parti som driver en klart feministisk utrikespolitik och som tar stort ansvar i alla sammanhang. Fru talman! Låt mig ge några exempel på vad den har bidragit till.
I höstas besökte utrikesutskottet Swedfund. För dem som inte känner till Swedfund är den svenska statens utvecklingsfinansiär, som ska bidra till att utrota fattigdom genom att skapa hållbart företagande i ut-

vecklingsländer. Vd Anna Ryott berättade spontant om hur glada de var över de nya direktiven som hade kommit den här mandatperioden. Nu finns jämställdhets- och genusperspektiv med som ett kriterium i Swed-funds uppdrag, och det är frågor som de har mandat att driva i bolagsstyrelserna runt om i världen. Det var något som de hade längtat efter. En feministisk utrikespolitik gör skillnad för många människor runt om i världen, till exempel genom företagsutveckling.

Ett annat konkret exempel är att regeringen tillsammans med RFSL arbetar med genomgripande kompe-tenshöjning i hbtq-frågor både på Utrikesdepartementet och på ambassaderna. En feministisk utrikes-politik gör skillnad även inom hbtq-området.

I tiden som vi lever i nu, där vissa män fortfarande anser sig ha rätt att bestämma över kvinnors kroppar, står den svenska regeringen tydligt upp för att en stor del av biståndet ska gå till organisationer som arbetar med sexuell och reproduktiv hälsa och rättigheter. En feministisk utrikespolitik gör skillnad för många människor runt om i världen, även för dem som lever i länder där abort och sexualupplysning tyvärr inte är en självklarhet.

Fru talman! Att Sverige med bred marginal rösta-des in i FN:s viktiga säkerhetsråd tror jag berodde på det budskap som regeringens företrädare hade under sin valturné: att med transparens och resultatfokus effektivisera rådets arbete, att sätta fokus på flickors och kvinnors situation och att förebygga i stället för att hantera redan uppkomna konflikter.

Nu är vår första månad av 24 i säkerhetsrådet till ända, en månad då Sverige har haft ordförandeposten. Återigen finns den feministiska politiken med som en röd tråd.

När ett enigt säkerhetsråd den 4 januari uttryckte sitt stöd för de nationella medlingsinsatserna i Demokratiska republiken Kongo framhölls vikten av kvinnors deltagande. Det skedde på svenskt initiativ och kommer förhoppningsvis att leda till bättre förhand-lingar och en mer hållbar lösning för hela befolkningen i Demokratiska republiken Kongo.

Sverige arrangerade till exempel en briefing för representanter för civilsamhället om säkerhetsrådets arbetsprogram för januari månad. Det var första gången som ett ordförandeland i rådet genomförde en sådan briefing för civilsamhället. Det borde bli rutin, tycker jag.

Mycket bra har alltså gjorts, men ännu mycket mer återstår att göra i världen. Då gör det mig orolig att Sveriges största oppositionsparti i riksdagen har inlett samtal med Sverigedemokraterna i olika frågor. Sverigedemokraternas politik, som går ut på att göra skillnad på människor, att sätta Sverige och svenskar först, att vrida klockan tillbaka och inskränka kvinnors rättigheter, ska alltså diskuteras av moderater. Hur kommer det att påverka den moderata utrikespolitiken? Jag fick inga svar av Sofia Arkelsten på mina tidigare frågor. Jag är ganska orolig över vad det här kommer att innebära i framtiden.

Fru talman! Vi verkar inom det möjligas konst, inte inom det önskvärdas. Men för oss socialdemokrater handlar det om att åstadkomma så mycket positiv utveckling som möjligt för så många människor som möjligt i världen.

OECD sa vid sitt besök i Sverige nyligen att värl-den skulle vara en mycket bättre plats om vi kunde sprida den svenska modellen till fler länder, framför allt delarna med jämlikhet och jämställdhet.

Det försöker vi socialdemokrater göra varje dag med vår aktiva och tydliga utrikespolitik, och även om utrikespolitiken är ofantligt mycket större än vårt köksbord hemma i Upplands Väsby var tror jag att samma kloka principer gäller. Vi bemödar oss om att förstå andra och deras perspektiv, men vi står alltid upp för humanitet, för det moraliskt rätta och för dem som behöver oss. Annars är vi bara små lortar. (Applåder)

Anf. 151 MARGARETA CEDERFELT (M) replik:
Fru talman! Jag lyssnade på anförandet av Åsa Eriksson. Jag blir mer och mer förvånad när jag hör regeringen, eller riksdagsledamöter här, tala om rege-ringens feministiska utrikespolitik.

Jag drar mig till minnes OSSE:s ministerråd 2016. Där deltog Sveriges utrikesminister. Men jag vill säga här med bestämdhet att frågan om ett jämställdhetsprogram, att kvinnors rättigheter skulle beaktas, inte ens fanns med på dagordningen. Jag hörde inte att utrikes-ministern protesterade mot detta. Jag hörde inte att frågan kom upp. Jag vill gärna ha en kommentar till detta.

Anf. 152 ÅSA ERIKSSON (S) replik:
Fru talman! Tack så mycket, Margareta Cederfelt! Som vi har hört utrikesministern säga flera gånger både i utrikesutskottet och här i kammaren framhåller regeringen alltid frågorna om feminism, om jämställdhet och om flickors och kvinnors rättigheter och möjligheter.

Sedan är det ju också så att vi som jag sa verkar inom det möjligas konst och inte alltid inom det önskvärdas konst. Vad som hände i exakt det exempel som Margareta Cederfelt tog upp kan jag inte kommentera eftersom jag, även om hon inledningsvis sa det, inte ingår i regeringen. Men jag är alldeles trygg med att regeringen ständigt tar upp de här frågorna så mycket som det bara går.

Anf. 153 MARGARETA CEDERFELT (M) replik:
Fru talman! Jag ber om ursäkt för att jag sa fel, Åsa Eriksson. Åsa Eriksson är riksdagsledamot, precis som jag.

Vad jag ville säga är att regeringen uppenbarligen inte använder alla de internationella plattformar som finns för att driva en feministisk utrikespolitik, och jag tycker att det är väldigt tråkigt. Säger man sig vara en feministisk regering ska man använda de internationella nätverk som står en till buds, och det inkluderar OSSE.

Anf. 154 ÅSA ERIKSSON (S) replik:
Fru talman! Där håller jag absolut med Margareta Cederfelt. Ibland tror jag att en del partier hänger upp sig på en del saker och inte ser det viktiga och väsentliga som åstadkoms. Jag tyckte att utrikesministern fick till det ganska fyndigt när det gällde Iranresan – att man ska fokusera på huvudsaken och inte på hu-vudbonaden. Nu gäller inte det för OSSE.

Jag kan inte svara om det exakta sammanhanget, men jag är helt övertygad om att regeringen i alla sammanhang tar alla tillfällen i akt för att främja rättigheter för flickor och kvinnor. (Applåder)

Anf. 155 SOFIA ARKELSTEN (M) replik:
Fru talman! Det gör mig ledsen att Åsa Eriksson återigen upprepar någonting som hon vet inte stämmer.

Det var vackert, mycket av det som Åsa Eriksson sa. Det handlade om att stå upp för det som är det moraliskt rätta, annars är man bara en liten lort.

Då undrar jag hur Åsa Eriksson ser på det hon beskriver här, när vi redan har haft ett replikskifte där jag meddelat och förklarat hur Moderaterna förhåller sig till alla andra partier här i riksdagen. Vi kan samtala med alla. Ser Åsa Eriksson det som att vi samarbetar nu när vi för ett samtal, när vi pratar med varandra vid fikat i utskottet eller när vi möts i korridoren?

Socialdemokraterna förhandlar alltså riktig politik med Vänsterpartiet. Det är någonting som ni måste ta ansvar för. Men hitta inte på, Åsa Eriksson!

Anf. 156 ÅSA ERIKSSON (S) replik:
Fru talman! Jag lyssnade på Sofia Arkelstens par-tiordförande, Anna Kinberg Batra, som faktiskt kom med ett historiskt besked för några veckor sedan. I det beskedet ingick det att Sverigedemokraterna skulle vara ett parti som Moderaterna skulle samtala med i utskotten.

Det är någonting som upprör oss väldigt mycket. Vi samtalar också med människor, oavsett partitillhörighet, i utskotten. Man begär ordet, och man replikerar på varandra. Det gör vi också här i kammaren. Men att samtala om vår politik är en väldigt stor skillnad. Det är att släppa in SD i stugvärmen, och det har vi väldigt mycket emot.

Därför undrar jag: Hur blir det i samtalen? Förut har Moderaterna sagt att man inte ska samtala med Sverigedemokraterna. Nu ska man samtala med Sverigedemokraterna i utskotten. Vad kommer det att betyda för den moderata utrikespolitiken?

Anf. 157 SOFIA ARKELSTEN (M) replik:
Fru talman! Jag konstaterar igen att det är någonting som skaver här. Jag är besviken på hur Åsa Eriksson beter sig just nu.

Min partiledare lämnade besked att vi vill ha en alliansbudget. Är det så att Sverigedemokraterna mot sin politiska övertygelse röstar på den – det som hände när ni förlorade budgetomröstningen första gången – kan de få göra det. Det är inget som vi kommer att hindra. Men det är ingen skillnad på vad Åsa Eriksson beskriver, att man kan ha ett samtal med andra medlemmar i riksdagen. Det är ingen som helst skillnad.

Jag kan bara konstatera att Socialdemokraterna i form av Urban Ahlin, som numera är talman, satt och förhandlade öppet – detta har han erkänt i medierna – med Sverigedemokraterna i utskottet förra mandatperioden för att be regeringen att erkänna Västsahara i ärendet EU:s årsbok.

Det är så mycket i detta som skaver. Jag undrar: Hur ska det påverka Socialdemokraternas utrikespolitik att ni beter er på det viset?

Anf. 158 ÅSA ERIKSSON (S) replik:
Fru talman! Det som skaver här, Sofia Arkelsten, är att ni säger att det inte är någon skillnad. Förut var Moderaterna tydliga med att man inte skulle samtala med Sverigedemokraterna, och nu gör man det.

Det som också skaver är historien om Urban Ahlin och Västsahara, som enligt mina partikamrater som var med på den tiden – det var jag inte själv – inte alls stämmer. Så jag tror att det som skaver här, Sofia, måste du reda ut med andra.

Men för mig och för många i Sverige är det oerhört viktigt att förstå vad denna förändring av Moderaternas förhållande till Sverigedemokraterna kommer att innebära för utrikespolitiken.

Anf. 159 BJÖRN SÖDER (SD) replik:
Fru talman! Jag kunde inte låta bli att begära replik när jag hörde Åsa Eriksson på något konstigt beskylla sätt Sverigedemokraterna och tycka att det var konstigt att vi skulle sätta Sverige och svenskarna först. Jag kan med stolthet säga att vi som politiskt parti värnar Sverige och svenska folket och sätter dem i främsta rummet.

Den fråga jag vill bolla tillbaka, fru talman, är vilka Socialdemokraterna sätter först. Är det kanadensarna och Kanada, eller är det brasilianarna och Brasilien? Vilka är det Socialdemokraterna sätter först om det inte är Sverige och svenskarna?

Anf. 160 ÅSA ERIKSSON (S) replik:
Fru talman! Det var jättebra, Björn Söder, att du tog upp detta – tack! Här finns en väldigt stor skillnad, tror jag. Vi bedriver en politik som är bra för Sverige *och* för resten av världen samtidigt. Vi är nämligen helt övertygade om att det bästa för Sverige och svenskarna är att det går bra för andra länder, nationaliteter och kulturer också.

En tryggare och mer rättvis värld är en säkrare värld, precis som Kenneth G Forslund sa i sitt anförande, och det är här som jag tror att den stora skiljelinjen mellan våra partier finns. Vi står alltid upp för människors lika värde och mänskliga rättigheter, men vi menar också att det som är bäst för Sverige och svenskar också är bra för andra runt om i världen.

Anf. 161 BJÖRN SÖDER (SD) replik:
Fru talman! Jag förstår inte varför det ena ska utesluta det andra. Men vi är ett svenskt politiskt parti i det svenska parlamentet, och det är en självklarhet, tycker jag, att i alla fall vi i Sverigedemokraterna sätter Sverige och svenska folket främst.

Men jag tycker att det är bra att Åsa Eriksson och Socialdemokraterna är tydliga inför svenska folket med att varken de eller landet kommer först eftersom man tycker att det är märkligt att vi skulle sätta Sverige och svenskarna främst. Vi gör det, och det vill jag vara tydlig med.

Anf. 162 ÅSA ERIKSSON (S) replik:
Fru talman! Det där var ju en grov vantolkning av Björn Söder. Vi tycker att det är viktigt att värna alla människor, och vi tror att det ligger i svenskt intresse att vi i den svenska säkerhetspolitiken också ser till andra länders intressen. Det kan vi vara väldigt tydliga med. Men att vi alltid står upp för alla människors lika värde, oavsett var man är född och vilket land man bor i, tycker jag är oerhört viktigt.

Anf. 163 BJÖRN SÖDER (SD):
Fru talman! Låt mig inledningsvis läsa ett 18 år gammalt citat:

”Svenskt försvar måste stå starkt i ett Europa som präglas av utveckling och stabilitet. Rysslands utveckling är positiv, men landet har stora problem, inte minst ekonomiskt. Detta ger grogrund till politiskt missnöje. Ryssland har fortfarande stora militära styrkor. Nedrustningsavtalen och den ekonomiska situationen har lett till att de konventionella styrkorna blivit mindre i Europa. Men den moderna materielen finns kvar, och har i Sveriges närhet ökat i omfattning. Att då besluta om nedrustning av svenska försvaret, med hänseende till vad som hände efter försvarsbeslutet 1925, är vansinnigt. Ett nedrustat försvar tar åratal att bygga upp igen – den tiden har man inte vid ett krigshot i modern tid.”

Citatet, som – det tillstår jag – kanske inte är det bäst formulerade, kommer från Sverigedemokraternas ungdomsförbunds första principprogram 1999, där jag som 23-åring och ganska ny i politiken författade det försvarspolitiska avsnittet. Att jag då, för 18 år sedan, hävdade att utvecklingen i Ryssland var positiv hade ju sin bakgrund i att kommunismen hade fallit och Ryssland just då utvecklade sig i riktning mot väst. Det var innan Vladimir Putin valdes till premiärminister och sedermera president.

Trots det varnade vi sverigedemokratiska ungdomar för nedrustningen. Och långt innan partiet kom in i riksdagen varnade vi för nedrustning av vår försvarsförmåga och för att det säkerhetspolitiska läget snabbt kunde förändras.

Tyvärr har både socialdemokratiska och borgerliga regeringar varit högst skyldiga till nedrustningen av vårt försvar. Att man som regeringar inte förstått det som jag, som då 23-åring med ytterst begränsad insikt i försvars- och säkerhetspolitiska spörsmål, förstod är för mig en gåta, fru talman.

När den borgerliga regeringen tog makten 2006 skickade man territorialförsvaret till slutgiltig slakt, och i stället skulle man prioritera att leka världspolis genom militära insatser i fjärran land. Inte ens när Ryssland gick in i Georgien 2008 och visade att man var beredd att med våld ändra gränser på vår egen kontinent vaknade man och förstod att saker och ting höll på att hända i Österland.

När vi kom in i riksdagen 2010 stod vi här i talarstolen, utan gehör från övriga partier, och fortsatte varna för att omvärldsläget snabbt skulle komma att förändras. I flera år varnade vi för detta och för att vårt lands försvarsförmåga var satt ur spel på bekostnad av utlandsinsatser och dålig personalförsörjning.

I Försvarsberedningen 2013 ville Sverigedemokraterna, Socialdemokraterna, Folkpartiet och Kristdemokraterna få till skarpare formuleringar om Ryssland. Detta motsatte sig bland andra Moderaterna, och För-svarsberedningens moderata ordförande Cecilia Widegren sa i SVT:s *Politik i fokus* den 30 maj 2013 att ”det föreligger inget hot mot Sverige, och vi ser heller inga avsikter till att något sådant ska utvecklas”.

Moderaterna ville, tillsammans med Vänsterpartiet, Miljöpartiet och Centerpartiet, tona ned hotet från Ryssland. Man lyfte fram argument som att Putin inte hade råd att genomföra sin storslagna upprustning. Analysförmågan var alltså inte, fru talman, särskilt imponerande, och tyvärr fortsatte det att hänga i.

Den moderata statsministern Fredrik Reinfeldt kallade försvaret för ett särintresse, och så sent som vid Folk och Försvars rikskonferens i januari 2014, mitt under de pågående protesterna vid Majdantorget i Kiev och efter att Ryssland genomfört sin största beredskapsövning på

många år, talade dåvarande försvars-ministern Karin Enström, som i dag sitter här i kam-maren, om att ”den säkerhetspolitiska situationen i Östersjöregionen är mer stabil i dag än för 10 år sedan” och att ”bedömningen att det är osannolikt med ett väpnat militärt angrepp mot Sverige under överskådlig tid är även fortsatt grunden för utformningen av försvaret”.

Inte förrän Ryssland den 28 februari 2014 skickade in sina trupper på Krim och ockuperade delar av en europeisk suverän stats territorium och den svenska säkerhetspolisen i april samma år varnade för att Ryss-land bedrev förberedelser för krig eller hot om väpnat våld mot Sverige vaknade Moderaterna tillsammans med flera av de övriga partierna.

Då helt plötsligt hamnade det svenska invasions-försvaret åter i fokus. Men nu började man också på allvar propagera för ett svenskt Natomedlemskap. Flera års nedrustning fick inte bara följden att man kunde använda pengar till allehanda skattelättnader; det fick också följden att man kunde se rörelser i den svenska opinionen. Argument som att ”hotbilden har nu ökat, och vi har ingen förmåga att försvara oss själva, så nu måste vi gå med i Nato” hördes allt oftare. Inte sällan från moderat och borgerligt håll.

Fru talman! Natoförespråkarna hävdar ofta att ett medlemskap i alliansen på ett avgörande sätt skulle stärka vår försvarsförmåga och bidra till stabilitet och säkerhet i Sveriges närområde. Det är givetvis rent nonsens. I stället är det precis tvärtom.

Ett svenskt medlemskap skulle öka spänningarna i Östersjöregionen och riskera att rubba den geopolitiska balansen och därmed dra in Sverige i konflikter i stället för att förhindra dem. Dessutom lever vi inte ens upp till de krav som ett medlemskap ställer eftersom vi avsätter alldeles för lite resurser till försvaret.

Vi sverigedemokrater är tydliga i vår inställning till stormaktsallianser och har varit det sedan partiet grundades. Vi anser att det är viktigt att vi bibehåller vår suveränitet när det gäller utrikes- och säkerhetspolitik. Som ett litet land måste vi förhålla oss till vår omgivning och ta nationellt ansvar för säkerheten i vår region och inte utsätta oss för risker i onödan.

Vårt alternativ för att trygga vårt lands säkerhet är i stället att först och främst ha en egen försvarsmakt med ordentlig försvarsförmåga men också ett defensivt försvarsförbund med Finland, som skulle ge ett bra komplement till detta.

Ett försvarsförbund med Finland skulle inte heller rubba den geopolitiska maktbalansen i vårt område. Sverige och Finland möter samma säkerhetspolitiska utmaningar med hänsyn till ländernas gemensamma geografiska läge. Genom ett försvarsförbund höjs tröskeleffekten och nya strategiska djup skapas, vilket stärker ländernas försvarsförmågor.

Om de svenska Natoivrarna för ett ögonblick upphörde med att basera sina ställningstaganden på brist-fälliga ideologiska analyser och i stället basera dem på faktabaserade risk- och sårbarhetsanalyser skulle de snart inse att vi har rätt, som så många gånger förr. Tyvärr saknar flera av dem denna analysförmåga, vilket lyser väl igenom i den debatt som förts de senaste åren.

Det som jag som 23-åring för 18 år sedan kunde förutspå har övriga partier uppenbarligen först nu insett. ”Ett nedrustat försvar tar åratal att

bygga upp igen – den tiden har man inte vid ett krigshot i modern tid.” I detta anförande instämde Pavel Gamov och Markus Wiechel (båda SD).

Anf. 164 KENNETH G FORSLUND (S) replik:
Fru talman! Det är naturligtvis frestande för Sverigedemokraterna att använda det rådande säkerhetspolitiska läget omkring oss, som försämras alltmer, för att försöka bevisa att man alltid haft rätt och att man hade rätt redan för 18 år sedan eller så. Men det är inget nytt att Sverige eller andra länder nedrustar i tider av avspänning och upprustar i tider av ökad spänning. Det är högst rimligt att man gör det och att man anpassar sitt försvar utifrån den situation som råder. Det är vad Sverige har gjort. Det har vi gjort under hela 1900-talet. Tidvis har vi haft ett ganska avrustat försvar, tidvis har vi haft ett av de tre eller möjligen fyra största flygvapnen i världen. Det är en bild av spännvidden.

Björn Söder, hade du velat avstå från de välfärdssatsningar som blev möjliga på 90-talet och 00-talet?

Anf. 165 BJÖRN SÖDER (SD) replik:
Fru talman! Vi har genom de budgetförslag som vi lagt fram visat att man kan prioritera både välfärdssats-ningar och en stark försvarsförmåga.

Problemet i försvarspolitiken är att man inte kan bara kan säga att det är tryggt i vår omgivning och att man därför ska montera ned. Nu har det ändrats, och nu ska vi rusta. Det är ungefär som att säga: Det har inte brunnit i mitt hus de senaste tio åren, så nu plockar jag ned mina brandvarnare, för jag har inte råd att köpa batterier till dem – det är onödigt bortkastade pengar. Eller som om man säger upp sina hemförsäkringar bara för att man inte har haft några inbrott och det inte har brunnit.

Försvaret måste hålla en hög nivå hela tiden. Det går inte att ha någon quickfix när omvärlden snabbt förändras. Det man har gjort i Sverige är att man har slaktat hela system. Det är inget man bara förändrar över en natt, utan det tar åratal att bygga upp dem.

Vi har gjort samma misstag tidigare i historien. 1925 gjorde vi det när vi sa att det var fred i vår tid. 1939 fick vi resultatet. Vi ska inte göra samma miss-tag, och det är det vi har gjort nu.

Anf. 166 KENNETH G FORSLUND (S) replik:
Fru talman! Återigen: Det är naturligtvis frestande för Sverigedemokraterna att i den här frågan försöka visa att de skulle ha haft rätt hela tiden. Men till skillnad från Björn Söder tror jag inte att lösningen på 2010-talets försvarsbehov för Sverige hade varit att stå med 1990-talets organisation och 1970-talets utrustning. Tvärtom var det en klok politik att i tid av avspänning nedrusta det svenska försvaret och föra över de pengarna till välfärdssatsningar. Detta skedde långt innan Sverigedemokraterna kom in i riksdagen. Det är oklart, men man kan ana vad Sverigedemokraterna hade velat föra för politik då.

Då kvarstår min fråga. Det är inte så enkelt som Björn Söder säger, att man kan göra båda delarna i dag. Det här är en historisk fråga till Björn Söder: Hade Björn Söder velat avstå från de välfärdssatsningar som möjliggjordes under 90-talet och 00-talet genom de försvarsbeslut som togs då?

Anf. 167 BJÖRN SÖDER (SD) replik:
Fru talman! Jag delar inte alls Kenneth G Forslunds åsikt att det var kloka beslut som fattades. Vi ser resultatet av dem i dag. Det var verkligen inte kloka beslut.

Jag står inte här och säger att vi har rätt i allt, men i det här fallet har vi faktiskt haft rätt i det vi sagt. De säkerhetspolitiska analyser och bedömningar vi har gjort har varit korrekta. Det kan man gå tillbaka och titta på.

Man titta på våra budgetförslag och se att vi kan göra välfärdssatsningar samtidigt som vi tillskjuter mest pengar av alla partier här till ökad försvarsförmåga. Men detta är fem över tolv. Det är redan för sent. Jag säger inte att man inte ska göra det nu, för vi måste göra det, men det skulle ha gjorts långt innan, och framför allt skulle man inte ha nedrustat.

Vi ska naturligtvis inte stå kvar med en statisk försvarsmakt som aldrig förändrar sig. Givetvis måste man utveckla den. Vi gör nya materielinköp och så vidare. Vi måste utveckla och effektivisera Försvarsmakten. Så är det givetvis. Det handlar alltså inte om att stå kvar i 90-talets försvar.

Anf. 168 SOTIRIS DELIS (M) replik:
Fru talman! Jag har lärt mig att man inte kan bedriva politik genom att från talarstolen säga: Vad var det jag sa när jag var 23 år gammal? Hur går det som Björn Söder säger ihop med Sverigedemokraternas tveksamma hållning till Ryssland? Han påminner mig om en åskådare som från åskådarplats kan spela bättre fotboll än de som spelar på planen. Återigen: Hur förklarar Björn Söder Sverigedemokraternas förhållningssätt till ryssarna och partiets innerliga ambition att föra Sverige bort från Europeiska unionen?

Anf. 169 BJÖRN SÖDER (SD) replik:
Fru talman! Sverigedemokraterna har varit väldigt tydliga i sin kritik av Ryssland och Rysslands agerande, inte bara när det gäller Georgienkonflikten utan framför allt tillvägagångssättet i Ukraina, där man kränker en suverän stat och illegalt ockuperar en del av ett lands territorium. Där har vi varit starka i fördömandet.

Vi har också ställt oss bakom de sanktioner som har införts mot Ryssland. I debatten här tidigare var det någon som tog upp att vår representant i försvarsutskottet skulle ha sagt att Ryssland inte var fienden. Det stämmer. Ryssland är inte vår fiende men inte heller vår vän. Så brukar vi betrakta dem. Vi behöver inte utmåla alla länder som våra direkta fiender innan vi själva har blivit utsatta för några hot eller angrepp. Däremot har vi varit tydliga med att Ryssland inte är vår vän i dags-läget, och vi har tydligt fördömt deras agerande.

Anf. 170 SOTIRIS DELIS (M) replik:
Fru talman! Man kan inte bedriva framtidsorienterad politik genom att titta i backspegeln. Ett gott råd till Björn Söder och Sverigedemokraterna är att låta bli att från kammaren basunera ut: Titta här så rätt vi hade hela tiden! I stället bör man ägna sig åt framåtriktad politik som fokuserar på uppgiften och Sveriges utmaningar. Det är mitt förslag till Björn Söder och Sverigedemokraterna.

Anf. 171 BJÖRN SÖDER (SD) replik:
Fru talman! Det är ganska viktigt att titta i backspegeln. Om man lär sig av historien kan man också fatta goda beslut för framtiden. Det brukar jag i alla fall ha som målsättning. Kan man sin historia och vet vilka misstag man tidigare har gjort kanske man inte upprepar dem.

I det här fallet kan jag bara konstatera att man pre-cis har upprepat samma misstag som man gjorde här i landet 1925, då man nedmonterade vår försvarsförmåga. Nu har man helt plötsligt insett att omvärldsläget har förändrats drastiskt, vilket vi varnat för.
Jag måste tyvärr säga att vi hade rätt. Titta här, vi hade rätt! Då är det kanske också en signal till andra partier och till Sotiris Delis om att man kanske ska lyssna på oss lite mer framöver, för vi är nog inte helt fel ute när vi pratar politik. Historien har visat att vi har ganska rätt i en hel del av de det vi säger. Det gäller inte bara försvarspolitiken utan också invandringspolitiken och annat. Det vi kunde förutspå på 1990-talet har slagit in i dag.

Anf. 172 PAVEL GAMOV (SD):
Fru talman! Den senaste tiden har visat att när väl förändring kommer, så kommer den också fort och kraftfullt.

Under förra året röstade britterna för ett utträde ur Europeiska unionen, och vi fick äntligen en brexit. Som första land i unionens historia valde Storbritannien att kraftfullt säga nej till överstatlighet, nej till minskat inflytande, nej till bristande demokrati, nej till påtvingad migration, nej till utbredd korruption och nej till att skänka bort miljarder med skattepengar till andra relativt välmående länder i Europa när behoven hemma är stora. Det brittiska folket sa i stället kraftfullt ja till självbestämmande, ja till suveränitet, ja till utökad demokrati, ja till att stärka landets gränser, ja till utökad insyn och verkligt ansvarsut-krävande och ja till att lägga grunden för en förmånlig frihandel, där mer gynnsamma frihandelsavtal kan slutas bilateralt.

Och under förra året vann också den presidentkan-didat i Förenta staterna som alla experter förutspådde aldrig skulle kunna lyckas med just det. I likhet med brexit innebär detta stora förändringar både i Europa och i världspolitiken, och det får även konsekvenser för EU:s nuvarande federalistiska utveckling. Vi ser redan i dag att det har lett till att det överdimensionerade och överbyråkratiska EU-maskineriet är i kraftig gungning, och från eurokraternas håll talas det om ständiga kriser. Vi ser både ekonomiska kriser, migrationskriser och andra former av kriser i EU:s spår, där dagens EU snarare är en del av problemet än lösningen.

Denna förändring och detta folkliga uppror mot EU-eliten är något som vi är många Europavänner som gläds åt. Vi ser också att detta lägger grunden för en ny utveckling där vi kan återgå till mer mellan-statlighet och till ett nationernas Europa.

Detta halvår genomförs det dessutom parlamentsval i Nederländerna och presidentval i Frankrike. Oavsett utgång, fru talman, kommer valen även där att påverka EU-projektet och dess framtid, precis som brexit och den nya USA-administrationen nu gör.

Det EU som svenskarna med knapp marginal sa ja till 1994 existerar inte längre. Därför behöver folket återigen rådfrågas. Enligt en opinionsmätning från Inizio nyligen ökar också andelen svenskar som vill se en folkomröstning om det svenska EU-medlemskapet. Fyra av tio svenskar vill nu ha en sådan folkomröstning – detta trots att övriga

partier i kammaren jämt och ständigt försöker tiga ihjäl denna fråga och i stället målar upp domedagsprofetior.

Sverigedemokraterna stöder tanken på en folkom-röstning och verkar både här i Stockholm i Sveriges riksdag och i Europaparlamentet i Bryssel för att även svenska folket ska få säga sitt i denna fråga och för att vi ska få se ett swexit. Vi är helt enkelt garanten för att denna debatt äger rum och är vital.

Fru talman! Självklart ska vi ha samarbete i Europa. Självklart ska vi ha samarbete på olika områden, till exempel när det gäller miljö och brottsbe-kämpning. Men detta samarbete ska ske mellanstatligt och frivilligt utan tvång. Vi ska inte bli påtvingade olika dekret och påbud från icke folkvalda politiker och anonyma byråkrater och lobbyister fjärran från vårt land.

Brexit visar att en annan väg är möjlig. Det är nu dags att den svenska regeringen tar detta på allvar och tillfrågar svenska folket om vad man anser om den nuvarande utvecklingen.

Anf. 173 PYRY NIEMI (S) replik:
Fru talman! Det är inte obekant att Sverigedemo-kraterna vill lämna EU. Det är något som ofta framförs, inte minst i EU-nämnden. Jag måste ändå säga att ni kontinuerligt påminner oss om detta. Att ni också hävdar att ni är den enda garanten för swexit lär inte vara helt obekant för någon.

Från medier och annat har vi fått väldigt tydliga signaler om att Sverigedemokraterna är beredda att rösta på budgetförslaget från ett parti som är väldigt EU-vänligt, nämligen Moderaterna. Jag undrar: Stämmer det att ni sverigedemokrater kan tänka er att rösta på Moderaternas budgetförslag trots att ni har totalt olika uppfattningar när det gäller EU-frågan?

Sedan funderar jag på det här med sanktionerna, som EU har framfört och genomfört när det gäller Ryssland. Står ni bakom dessa sanktioner trots att ni är emot EU-medlemskapet?

Anf. 174 PAVEL GAMOV (SD) replik:
Fru talman! Pyry Niemi och jag är kollegor i EU-nämnden. Det stämmer att vi där från Sverigedemokraternas sida varje fredag förmiddag försöker se till att svenska folket har kvar sitt självbe-stämmande på en rad olika politiska områden. Vi är det parti som anmä-ler flest så kallade avvikande meningar av alla partier. Det är just för att vi anser att svenska folket ska få säga till så mycket som möjligt om sin egen vardag och sin egen framtid. Där vet vi att mitt parti skiljer sig radikalt från Pyry Niemis Socialdemokraterna.

Vi stöder inte Moderaternas budget i alla delar, utan vi stöder i första hand vår egen budget. Men vår främsta målsättning är att avsätta den nuvarande regeringen. Och om vi på det sättet kan bidra till det är vi självklart positiva till att rösta på ett annat budgetförslag i andra hand. Sanktionerna gentemot Ryssland är någonting som vi stöder. Det har vi fått höra tidigare under debatten.

Anf. 175 PYRY NIEMI (S) replik:
Fru talman! Okej, då vet vi att ni stöder EU-sanktionerna och att ni är beredda att stödja en budget från ett parti som i princip står på motsatta

sidan i förhål-lande till er när det gäller EU-frågan. Det är ganska intressant.

Då tänker jag på nästa fråga – Björn Söder tangerade detta. I budgeten kommer det också att finnas för-svarsanslag. Det vet Pavel Gamov om. Ni är emot Nato – det är väl bra. Ni har tydligt deklarerat att det inte ska genomföras. Men det parti som ni avser att stödja för att rösta bort den här regeringen har numera ett väldigt starkt intresse av att vara med i Nato. Hur förhåller sig Sverigedemokraterna till det när Sverigedemokraterna tänker rösta på Moderaternas budgetförslag? Det är ju två diametralt motsatta uppfattningar. (Applåder)

Anf. 176 PAVEL GAMOV (SD) replik:
Fru talman! Sverigedemokraternas målsättning är att avsätta den nuvarande regeringen. Då är vi beredda att i andra hand stödja ett budgetförslag från Alliansen eller från Moderaterna. Självklart stöder vi i första hand vårt eget budgetförslag. Men om det faller, vilket det tyvärr ser ut att göra, är det självklart att vi är beredda att ta till alla medel för att avsätta den nuvarande regeringen, som vi anser är väldigt skadlig för vårt land.

Vi är inte överens med Moderaterna i alla frågor. Vi är inte heller överens med andra partier i alla frågor. Men det finns ett större syfte. Det är att se till att Sverige får en ny regering och en ny politik där, som vi hörde tidigare, man inte värnar alla världens medborgare utan där man i första hand värnar Sverige och de svenska medborgarna. Jag tycker att det var väldigt tydligt under ett tidigare replikskifte att Socialdemo-kraterna inte har det fokuset. Det är djupt beklagligt. För Sverigedemokraterna kommer Sverige och de svenska medborgarna i första hand.

Anf. 177 MARGARETA CEDERFELT (M):
Fru talman! Jag vill ge en sakupplysning med anledning av Björn Söders anförande och Ryssland.

Ryssland har gjort kränkningar av svenskt luftrum. Rysslands ambassadör i Sverige har uttalat sig negativt om Sverige och relationerna med Sverige. Och våra baltiska grannländer är ständigt utsatta för hot från Ryssland. Detta säger jag med anledning av det här med att invänta vad Ryssland avser att göra. Ryssland är ett hot gentemot Sveriges självständighet.

Den utrikespolitiska debatten var härmed avslutad.

Kapitel 4: Tidningsartiklar 15 - 26 februari 2017

Artiklarna 25-26 februari ger mycket om läget i världen den 26 februari. Av utrymmesskäl måste redovisningen sluta med 26 februari. Men några enstaka av senare datum är med.

DN ONSDAG 15 FEBRUARI 2017

348 Svarta dagar i Vita huset
349 Jag tror att vi kan få se nya politiska allianser
352 Jobbet i Sverige räddar Nasrin från talibanerna
355 Konservativa hoppar av uppgörelse om utsläpp
356 Trump pressas på svar efter Flynns avgång
358 Banden till Kreml hotar presidentens önskedröm
360 Ett offer för en antirysk kampanj
361 Kristen guvernör kan få fängelse för blasfemi
362 Nya signaler oroar Israel inför besök i Vita huset
363 Förslag på asylläger avvisas av Tunisien
365 Diktatorns halvbror tros blivit giftmördad av kvinnliga agenter
366 Allra först blir det strid om pengar
367 Brexitministern vill skydda svenskar i Storbritannien
368 Dämpad avslutning för tysk BNP
369 EU-länder oroas av teknikläckage
369 Donald Trump får mig minnas de grabbiga tyrannerna på skolgården
371 Dom där uppe, dom där nere
374 Trier utnämner Trump till råttkung
375 En vettvilling mindre i Vita huset och världen blev en lite säkrare plats
376 Finlands jubileum firas under årets Östersjöfestival

DN TORSDAG 16 FEBRUARI 2017

377 Bräckligt lugn i stormen
378 I världspolitikens hårda skola
380 Med Trump behöver Sverige både en plan B och en plan C
382 Rysslandspolitiken ligger fast
383 Nedröstningen av reformen visar på skärpta motsättningar
384 Livstid för folkmord i Rwanda
385 Trump: Parterna får själva lösa konflikten
386 Flynn orättvist behandlad av fejkmedier
387 Så blev Jerusalem ett religiöst minfält
391 Uppgifter: Inte första försöket till mord
393 Kanalen är landets stolthet – och guldgruva
394 Grönt ljus för EU:s avtal med Kanada
394 Trump har fått medierna att mobilisera
397 Vår tids soldater krigar för sig själva
398 Kampanj mot handel med stulna föremål

DN FREDAG 17 FEBRUARI 2017

399 Fler utvisningar planeras till Afghanistan
401 Fejknyheter sprids från ”trollfabrik” i Makedonien
403 Vetenskapsförakt oroar i skuggan av presidentvalet
404 Ledtrådar sökes om mistralvinden
405 En del upplevde Mattis budskap om Nato som hotfullt
407 Ovissheten om USA:s avsikter präglar mötet
409 Städer stäms för smogen
410 S bakom blodigt dåd mot helgedom
411 Jakt på thailändsk munk avblåst
412 Tre gripna för mord på Kim Jong Nam
413 Obegripligt krångligt att skaffa sig tyskt nummer
414 Vill stoppa överdådiga bröllopsfester
415 Vill stoppa överdådiga bröllopsfester

DN LÖRDAG 18 FEBRUARI 2017

416 Mattis besked en lättnad för de europeiska ledarna
418 Underrättelsetjänsterna kan bli Trumps största hinder
419 Angreppen riktas mot demokratin
420 Samsungs chef gripen
421 Försvunnen munk gäckar polisuppbåd

422 Nytt förhandlingsdrama för Grekland
423 Härifrån sprids en fejknyhet om vilka skändat en kyrka i Sverige

DN SÖNDAG 19 FEBRUARI 2017

439 Schulz har medvind men oddsen emot sig
440 Checka-in hos Trump och se kaoset på nära håll.
442 Annonspengar från svenska företag går till fejksajterna
444 Ett år efter zikalarmet har paniken lagt sig
447 Oron för al-Babs framtid växer
450 IS är ännu långt ifrån krossat
452 Frågetecken kvarstår trots Pences löften från Trump
453 Tidigare spion om giftmordet: kvinnorna verkar vara amatörer
454 Geert Wilders angrep marockaner
455 Enighet om ny vapenvila

DN MÅNDAG 20 FEBRUARI 2017

456 Säkerhet är inte gratis
458 Bästa gåvan till Donald Trump
460 Världen undrade: Vad menade Trump?
462 Martin Gelin: Kärnväljarna nöjda trots alla skandaler
466 Motståndet mot Trump ger ny energi till kampen för vattnet
469 Socialdemokraterna skärper tonläget – vill stärka försvaret
471 350 000 barn instängda i Mosul
472 Civila drabbas när våldet trappas upp
473 Trump bra för svensk skogsnäring

DN TISDAG 21 FEBRUARI 2017

474 De förstör Sveriges rykte
475 En väg tillbaka till samarbete
477 Ryssland är inte ett hot mot Sverige
479 Wallström kan räkna med rysk offensiv
481 Kanadensiskt statsbesök i Sverige
481 Djup oro för vetenskapens status i USA
483 Trump i nytt angrepp på svensk migrationspolitik
484 De första vårfåglarna är redan här
485 Tusentals sa nej till Trumps besök
486 47 inför rätta – 227 jurister stängs av
487 Lovade fortsatt samarbete – trots Trumps uttalanden
489 Trumpbesök debatterades i parlamentet
490 FN slår larm: Miljoner riskerar att dö av svält
491 Nytt försök att nå Nordpolen med havsisen
492 Wilders rasar över intervju med brodern
493 Forna fiender går samman mot IS
494 Majoritet stöder flyktingpolitiken
495 Grekisk kris kan störa ekonomin
496 Krav på Grekland byter inriktning
497 Vi svarade på helt andra frågor
499 Med Donald Trump har USA fått sin farligaste ledare någonsin

DN ONSDAG 22 FEBRUARI 2017

502 Dialog utan undfallenhet
504 Sveriges tuffa linje kunde inte hålla i längden
506 Länderna är ännu långt ifrån varandra
508 SD-toppens artiklar sprider bilden av ett förstört land
510 Björn af Kleen: Trumps väljare är besatta av Sverige
512 Trump backar i sitt nya inreseförslag
514 Vita huset har lärt sig av misstagen
515 Polen avfärdar EU:s rekommendationer
516 Irakiska styrkor avancerar mot flygplatsen
517 Fler svenska skjortor säljs till Kanada
518 Brexit riskerar att ge svenskar dyrare lån
519 Krigsreporter skickas till Malmö av högerextrem
521 Tucker Carlson – konservativ och kontroversiell
521 Vår fasas bygd, vårt hem på jorden
524 Så spelar Donald Trumps rådgivare på klassiska bilden av ondskan

DN TORSDAG 23 FEBRUARI 2017

527 Vettigt folk sprider vidriga ord
528 Brå: Omöjligt jämföra brottsstatistik mellan länder

530 Fredssamtalen återupptas med helt ny spelplan
531 Ryska UD hänger ut journalister
532 EU stöttar sin främste Polenkritiker
535 Ukips nye ledare utmanar i Labourland
537 Materialet har inte redigerats med etiska metoder
539 Ami Horowitz om kritiken mot reportaget:Alla befinner sig i en skitstorm

DN FREDAG 24 FEBRUARI 2017
540 SD:s ledning sprider dynga om Sverige
542 Jonas Sjöstedt stöttar åtalad prokurdisk partiledare
543 Larmet varnar när svälten slår till
545 Mosul ännu långt från befriat trots framgång
547 Trump besöker konservativt möte
547 H&M hoppar av möte i Bangladesh
548 EU varnar: Utträdet kan ge brittisk champagne
549 Journalister i Turkiet vägrar tystna

DN LÖRDAG 25 FEBRUARI 2017
552 Ukip-ledarens misslyckande kan vara början på slutet för partiet
553 Populistiskt parti på väg bli störst i Italien
555 Socialdemokraterna är större än CDU/ CSUförsta gången på tio år
557 Oro efter protest mot invandrare
558 Oskyldig sköts ihjäl – kallades terrorist
560 Skidåkningen en frizon från mullornas lagar
562 Nervgas dödade Kim Jong Nam
563 Dubbel bokföring är ett postsovjetiskt fenomen
564 I Kreml blir man alltmer olustig överTrump
565 Trumps uttalanden visar att han inte är ekonom
568 Bevisen om manipulation är svaga
569 Trumps tal om Sverige fick stående ovationer
570 Mediekrigaren leder Trumps stödtrupper
576 Känslig information kan ha läckt från sajter
577 Sveriges stund i rampljuset
579 Löfven vill fortsätta med strama invandringsregler
581 Flyktingpolitiken kommer att bli den stora striden
582 Pliktskyldigt firande när EU fyller 60

DN SÖNDAG 26 FEBRUARI 2017
584 M-ledaren ställer sig vid sidan om bråket
585 På jakt efter titel #32
588 Jag vinner var jag än är
590 USA-journalist på plats i Rosengård
592 Kriget som ingen kan få slut på
599 Putin nådde ett av sina mål
600 Vem ska jag ringa om jag vill tala med Washington?
603 Vita huset bad FBI tona ned påstått samröre med Ryssland
605 Murdochs intressen bakom kampanj mot public service

DN MÅNDAG 27 FEBRUARI 2017
607 Livet i ett otrevligare sekel

DN TISDAG 28 FEBRUARI 2017
609 Lär av de amerikanska medierna
611 Trump hoppas få tyst på försvarshökarna
613 Politiker och medborgare oense om vinst i välfärden

DN ONSDAG 1 MARS 2017
615 Tre industriprojekt som kan ge Sverige fossilfri ledning

DN TORSDAG 2 MARS 2017
617 Disciplinerad Trump levererade få nyheter
619 Kina väntas svara på Trumps utmaning
619 200 miljoner Sveriges svar på Trumps frysta bistånd
621 Mirakel är inget program
622 Möt lögn med sanning
623 Juncker pekar ut fem vägar för EU:s framti

DN ONSDAG 15 FEBRUARI 2017

“Svarta dagar i Vita huset

Alla i Washington vet att amerikanerna avlyssnar utländska diplomater. Michael Flynn är pensionerad general och före detta chef för den militära underrättelsetjänsten DIA, och borde ha någon aning om dylika ting. Ändå talade Donald Trumps blivande nationelle säkerhetsrådgivare om delikata ämnen i telefon med Rysslands ambassadör Sergej Kisljak. Och ändå ljög sedan Flynn om det för vicepresident Mike Pence.

Flynn tvingades avgå när den besvärande historien läckte ut. Men han borde aldrig ha blivit utsedd till en av administrationens absoluta nyckelposter. En nationell säkerhetsrådgivare är inte vem som helst, utan ska samordna alla frågor som rör försvars-, säkerhets- och utrikespolitik. Han ska viska goda råd i presidentens öra och hålla både gaphalsar och ovidkommande brus borta. Fallet Flynn blir därför också fallet Trump.

För presidenten går lojalitet före kvalifikationer. Flynns biografi fylldes hela tiden på med bevis på dåligt omdöme. Barack Obama gav honom sparken från DIA för att han var en usel chef. Men Flynn stod tidigt på Trumps sida i valkampanjen, så entusiastiskt att han tjoade med i talkörerna om att Hillary Clinton borde spärras in.

Politiskt utmärker sig Flynn inte bara för Flynnfakta (konspirationsteorier). Han hyser också en obalanserad avsky för islam, i hans ögon mer totalitär ideologi än religion. Dessutom har han en välvillig inställning till Putins Ryssland. På båda punkterna kvarstår problemet att Trump känner igen sig alltför väl.

Ett samtalsämne för Flynn och ambassadören Kisljak var den senaste omgången sanktioner. Obama införde dem på grund av Rysslands hackningsoffensiv för att störa valet i USA och påverka det till Trumps fördel. Att det hände är de amerikanska underrättelseorganisationerna överens om, medan presidenten ständigt har uttryckt tvivel eller avfärdat det som fejknyheter. Flynn ville få Moskva att avstå från motåtgärder, vilket också skedde.

Justitiedepartementet varnade Vita huset för flera veckor sedan att Flynn riskerade utpressning, eftersom ryssarna hade förstahandsinformation om konversationernas innehåll. Även inom Trumpadministrationen fanns alltså kunskapen, utan att åtgärder vidtogs. Så vad visste presidenten?

Avgörande för Flynns uttåg var inte den uråldriga lag som förbjuder privatpersoner att idka diplomati. Problemet var att vicepresident Pence blev rasande över att ha blivit lurad. Med sina rötter i det republikanska partiet är han en nödvändig tillgång för Trump.

Att Flynn lämnar sin post är ett sällsynt utslag av normalitet. Personer som gör sig omöjliga brukar avgå. I övrigt präglas Vita huset av en salig röra, men det var kanske det mest förutsägbara med Trumps uppstigande till makten.

Hans presidentorder har varit snabbt och slarvigt ihoptotade. Inreseförbudet från sju muslimska länder klarade inte domstolsprövningen. Det som skulle signalera handlingskraft har mest

gett intryck av villervalla. Medarbetarna har svårt att tolka chefen. 140 tecken på Twitter räcker sällan för att etablera en sammanhängande linje i komplexa utrikespolitiska spörsmål. I stället sprider hans hugskott förvirring, i både administrationen och världen.

Rapporterna om interna strider duggar tätt, och det råder osäkerhet om vem som bestämmer vad. Olika maktcentrum konkurrerar med varandra om presidentens gunst, därefter väljer han det som låter mest provokativt. Så kan familjens fastighetsfirma skötas, men inte världens enda supermakt.

Chefsstrategen Steve Bannon har fått en ordinare plats i det nationella säkerhetsrådet. Generalstabschefen och den högste chefen för landets underrättelseorganisation får däremot bara komma när deras synpunkter anses relevanta. Denna nyordning är djupt illavarslande. Bannon driver en aggressiv nationalistisk agenda, där demonisering av islam är en ingrediens, och har alltmer utkristalliserat sig som navet i Vita huset.

Hur USA:s relation till Ryssland påverkas av Flynns avgång återstår att se. Det har alltid varit ett mysterium att Trump sprider förolämpningar omkring sig, men aldrig har ett ont ord att säga om Putin. Nyligen hördes Trump likställa amerikansk och rysk moral på världsarenan. Samtidigt är flera tunga ministrar hyggligt pragmatiska republikaner, som värnar allierade och varnar för Ryssland.

Donald Trumps första 25 dagar som president har knappast lugnat någon. Han tillverkar hela tiden små kriser för sig själv. Förr eller senare kommer en stor som måste hanteras.
DN 15/2 2017 “

DN ONSDAG 15 FEBRUARI 2017

”Jag tror att vi kan få se nya politiska allianser”

“Utrikesminister Margot Wallström (S) säger att Sveriges feministiska utrikespolitik har blivit en -mätbar framgång världen över. Hon kallar L-ledaren Jan Björklund för populist på grund av hans kritik mot att regeringsföreträdare bar huvudduk i Iran, men passar samtidigt på att rosa den borgerliga oppositionen. DN har läst regeringens utrikesdeklaration, som presenteras på onsdagen, och intervjuat utrikesministern.

På onsdagsmorgonen läser Margot Wallström upp regeringens utrikesdeklaration.

”Sveriges feministiska utrikes-politik ger resultat för kvinnor, flickor och hela samhällen”, skriver regeringen och redovisar att arbetet bidragit till att ett 20-tal länder har tagit fram lagar och förslag för stärkt jämställdhet, att ett 90-tal lokala samhällen har övergett kvinnlig könsstympning.

– Vi har varje år antagit en konkret handlingsplan för den feministiska utrikespolitiken. Det kan vara mot barnäktenskap, för att kvinnor ska få möjligheter att äga land, mot kvinnlig könsstympning. Vi tittar på representation och resurser och utbildar kvinnliga medlare och förhandlare, säger Margot Wallström.

Inrikespolitiskt fick Sveriges feministiska utrikespolitik stor uppmärksamhet i helgen. Bilder spreds på handelsminister Ann Linde (S) i huvudduk. Hon och flera andra kvinnor ingick i statsminister Stefan Löfvens delegation på besök i Iran, ett land där det är lag på att bära slöja.

”Den feministiska utrikespolitiken har brutit samman”, skrev Liberalernas ledare Jan Björklund på Twitter på tisdagsförmiddagen, efter en kanonad av kritik mot bilderna på regeringsföreträdare med sjalar runt håret.

– Det är populistiskt, utbrister Margot Wallström.

– Han satt ju själv i en regering där kvinnorna hade sjal när man åkte till Iran. Det är lag där. Det är en diplomatisk självklarhet. Det vet han mycket väl. Och jag tror att jag har sett honom i en kippa. Om han nu säger att han har slutat följa reglerna i Iran så hoppas jag att han verkligen inte har slutat respektera hur man uppträder och klär sig i en synagoga, säger Margot Wallström syrligt.

Trots kritiken planerar utrikes-ministern att avsluta sin utrikesdeklaration med att sträcka ut en hand till oppositionen.

– Vi måste kunna vara hyggligare med varandra ibland. Vi har en stor och bred samsyn kring utrikespolitiken och det är jag varje dag väldigt glad och tacksam för. Vi har samma syn på mänskliga rättigheter, jämställdhet och demokrati och därför tänker jag ge dem ett erkännande för detta, säger hon och drar sig till minnes hur det låtit förr:

– Jag tycker att det har blivit en mycket lugnare debatt nu, kom ihåg hur de gick på mig när jag kritiserade Saudiarabien när det gäller mänskliga rättigheter. Men nu plötsligt kan man inte vara tuff nog.

Är Jan Björklunds kritik ett undantag från samsynen?

– Den är ju så lätt att avvisa. Det som uppmärksammandes mest i Iran var att det var en svensk delegation med en majoritet kvinnor. Men på den iranska sidan syntes inte kvinnorna. Det är praktiskt, konkret samarbete som förändrar saker på lång sikt, inte att åka dit och göra en demonstration. Sedan är det en annan sak hur vi har det med sådana här saker i Sverige. Jag tycker inte att man behöver ha heltäckande slöjor på förskolor till exempel, säger hon.

”En paradoxal tid”, kallar utrikesministern det gångna året i sin utrikesdeklaration. Fattigdomen minskar samtidigt som osäkerheten ökat i spåren av Brexit och valet av Trump.

– Vi försöker gissa vad som kan komma härnäst. Jag tror att vi kan få se nya politiska allianser och länder som kliver fram, fyller ett tomrum. Kina som säkert kommer att ta sig röst i sammanhang man inte gjort det tidigare.

Hon varnar för en världsordning där länderna ser till sina egna intressen, som ”America first”, och avtal byggs på transaktioner i stället för på folkrätt och multinationella överenskommelser.

Skrivningarna om Ryssland är annorlunda i den nya utrikesdeklarationen jämfört med förra årets. Då kallades Rysslands

annektering av Krim, ”den största utmaningen mot den europeiska säkerhetsordningen sedan kalla krigets slut”. Den formuleringen är struken. Fortfarande fördöms Rysslands aggression mot Ukraina och i annekteringen av Krim skarpt. Men det finns också några mer positiva formuleringar:

”Sverige behöver en bred ansats i förhållande till Ryssland. Vi ska upprätthålla en politisk dialog, verka långsiktigt och uppmana Ryssland till samarbete istället för konfrontation”, står det.

Har Sverige haft för tuff hållning mot Ryssland?

– Nej. Vi måste ha olika tidsperspektiv. Ryssland kommer att ligga där det ligger också i framtiden, det kommer att vara en stor och viktig granne. Vi måste kunna föreställa oss att det blir en utveckling i Ryssland en vacker dag som går i en mer demokratisk riktning, säger Margot Wallström.

Hon säger att även om det ser mörkt ut just nu måste Sverige investera i kontakter med Ryssland. Hon reser själv snart dit och träffar utrikesminister Lavrov.

– Än så länge har vi ett antal plattformar där Ryssland bidrar konstruktivt. Men de har samtidigt ställt till det för sig när det gäller allt ifrån nordiska ministerrådet till civilsamhällets organisationer. De senare kallas nu för utländska agenter och dem får man inte ha kontakt med. Jag träffade folk i Luleå som berättade att barn och ungdomar inte längre får komma dit på sommarläger och uppleva frisk luft och äventyr inom ramen för Barentssamarbetet. Det är onödigt.

I utrikesdeklarationen finns det också en mer positiv formulering om EU:s militära samarbete än tidigare. ”Sverige ska aktivt verka för att stärka den gemensamma säkerhets- och försvarspolitiken.”

Sverige har tidigare bromsat EU:s försvarssamarbete, varför har regeringen ändrat sig?”

– Denna formulering gäller inte bara det militära samarbetet. Det finns de EU-länder som tycker att man bör ha ett gemensamt EU-försvar, vi är inte med på den bogen. Vi tycker att man ska göra ännu mer för de civila insatserna och arbeta konfliktförebyggande.

– Men den här debatten tror jag bara att vi har sett början på. Vi vet ännu inte vad som kommer att hända med Nato. Jag är säker på att det kommer att vara en intensivare debatt om det militära samarbetet i EU.

Ewa Stenberg ewa.stenberg@dn.se “

“ **Fakta. Utdrag ur regeringens utrikesdeklaration**

Vår samtid, där mörka moln samsas med ljusglimtar, kan illustreras av en urfolksberättelse: En morfar säger till sitt barnbarn: En kamp mellan två vargar pågår inom mig. Den ene är ond; han är oro, arrogans, egoism och lögner. Den andre är god; han är framtidstro, fred, medkänsla och sanning. Det är en kamp som pågår inom oss alla. Barnbarnet frågar: Vilken varg vinner? Morfar svarar: Den som du matar.

Sveriges feministiska utrikespolitik ger resultat för kvinnor, flickor och hela samhällen.

Sverige behöver en bred ansats i förhållande till Ryssland. Vi ska upprätthålla en politisk dialog, verka långsiktigt och uppmana Ryssland till samarbete i stället för konfrontation, samt främja kontakter mellan medborgare. Och vi ska göra det utan att ge avkall på vår principiella hållning.

Vårt arbete har bidragit till att ett 20-tal länder har tagit fram lagar och förslag för stärkt jämställdhet..... att ett 90-tal lokala samhällen har övergett kvinnlig könsstympning.

Sverige ska aktivt verka för att stärka den gemensamma säkerhets- och försvarspolitiken.

Sverige har och ska ha en nära relation till USA. Relationen med den nya amerikanska regeringen är fortsatt viktig för vår handel och vår säkerhet. Men Vita husets agerande väcker frågor om USA:s roll i världen. "

DN ONSDAG 15 FEBRUARI 2017

"Jobbet i Sverige räddar Nasrin från talibanerna

Istanbul. Det har skett ett nytt genombrott i turerna kring de afghanska tolkarna. Tolken Nasrin Majroh, vars familj dödshotats på grund av hennes jobb, har landat i Sverige med ett arbetsvisum. Det ger nytt hopp åt de som fortfarande är kvar i Afghanistan.

Nasrins röst nästan bubblar av lycka när vi talar per telefon.

– Inte ens när jag satt i flyget trodde jag att det var sant. Först när jag landade på Arlanda insåg jag att detta inte var en dröm. Och sedan kom känslan av säkerhet, säger hon.

Det har gått ett år sedan vi träffades i norra Indien. I en artikel som publicerades i Expressen den 22 februari 2016 berättade hon om hotbilden mot henne och hennes familj på grund av hennes arbete som tolk för de svenska soldaterna i Afghanistan.

Hotet uttalades av en man som ägde familjens hus och som tidigare arbetat som vakt på ett talibanfängelse under talibanernas regim 1996–2001. När familjen ville ha tillbaka pengar som han var skyldig dem, sade han:

– Lägg undan kravet annars berättar jag för talibanerna att er dotter arbetat åt de svenskarna.

Nasrins familj flydde samma natt till huvudstaden Kabul.

Nasrin kommer från provinsen Jowzjan som är en av fyra provinser som de svenska Isaf-soldaterna hade säkerhetsansvar i när de var i Afghanistan. Fram tills för ett par år sedan har provinsen varit tämligen säker, men det har stadigt försämrats.

Senast i veckan dödades sex personer anställda på Röda korset och två är fortfarande försvunna. Enligt afghanska medier ligger IS bakom dådet.

Men 2009, när Nasrin tog jobbet som tolk åt de svenska soldaterna, såg situationen annorlunda ut. Varken hon eller hennes familj trodde då att situationen skulle bli så mycket sämre på bara några år. Då fanns fortfarande hoppet att den internationella insatsen skulle bidra till en mer långvarig fred. Men efter ett par år med de svenska soldaterna – som Nasrin beskriver som de bästa åren i sitt liv – började säkerheten att försämras.

2012 lämnade Nasrin Afghanistan för att börja studera marknadsekonomi på universitetet i Chandigarh. Då var planen att återvända hem efter studierna. Men hennes förra arbete som tolk och då hon dessutom var kvinna gjorde det omöjligt – det var för farligt.

Samtidigt har det varit stor debatt i Sverige kring de tolkar som tolkade åt svenska soldater i Afghani-stan. Den grupp som fortfarande arbetade på den svenska basen när de stängde fick komma till Sverige via flyktingkvoten. Men över 20 tolkar som hann sluta är fortfarande kvar i osäkerheten. Nasrin var en av dem.

Hon försökte ta kontakt med Försvarsmakten för att få hjälp men ingen återkom med information.

När jag träffade henne i Indien var hennes studentvisum på väg att gå ut och valet stod mellan att leva papperslöst i Indien eller åka hem till dödshoten i Afghanistan.

Fredsbaskrarna, svenska veteraner, som i flera år kämpat för tolkarnas situation har sedan dess försökt hjälpa Nasrin. Under en period samlade de pengar och betalade ett nytt visum och uppehälle i Indien.

Hon var tvungen att återvända kort till Afghanistan men lyckades få ett nytt visum till Indien, innan ryktet spred sig att hon var tillbaka. - Parallellt har Fredsbaskrarna försökt hitta en lösning så att Nasrin kunde komma till Sverige. Och för en tid sedan hörde ett logistik-företag av sig och ville anställa Nasrin.

De hade behov av hennes kompetens och erfarenheter från sin tid som tolk åt Försvarsmakten i Afghanistan. En helt ny möjlighet öppnade sig.

– Det är ovanligt med en kvinna med den kompetensen som hon har efter att ha arbetat som tolk för Försvarsmakten. Dessutom har hon en gedigen utbildning från Indien. Vi är övertygade om att hon kommer göra ett mycket bra jobb, säger arbetsgivaren som inte vill få sitt namn publicerat.

Nu har Nasrin alltså fått ett arbetsvisum för att stanna två år i Sverige.

– Jag hoppas kunna ge tillbaka till Sverige. Snabbt lära mig svenska och bidra till det svenska samhället. Och sedan hoppas jag att de andra tolkarna också får hjälp, säger Nasrin.

Enligt Callis Amid, en av eldsjälarna inom Fredsbaskrarna, är det anmärkningsvärt att näringslivet ska behöva gå in och lösa regeringens uppgift. Men han är framför allt glad att Nasrin kommit i säkerhet. Som kvinnlig tolk var hon extra utsatt.

– Vi har gett regeringen fyra olika möjligheter att hjälpa tolkarna till Sverige, detta är ett femte sätt. Och det måste gå helt i linje med Sveriges feministiska utrikespolitik, säger han.

Callis Amid hoppas också att detta ger en öppning till en mer lösningsorienterad diskussion om tolkarna som är kvar i Afghanistan.

– Vi vill inte ha polemik, utan en lösning och det finns lösningar för att hjälpa de andra också. Det går om regeringen bara vill, säger Callis Amid.

Terese Cristiansson terese.cristiansson@dn.se “

“Fakta. Bad om asyl

2012 skickade 24 tolkar ett brev till svenska ambassadkontoret i Mazar-e-Sharif och bad om asyl i Sverige. De fick svaret att tolkarna inte kunde särbehandlas utan måste söka från Sverige.

2012–2013 började problemet uppmärksammas i medierna och ledde till en utredning som visade att om det fanns skyddsbehov kunde de komma till Sverige genom flyktingkvoten.

2014 kom 21 tolkar till Sverige via flyktingkvoten.

Men runt 20 tolkar som slutat när utredningen tillsattes var kvar i Afghanistan.

Advokaterna David Loveday och Ulf Öberg tog sig an några fall. De hävdar att Sverige har ett särskilt ansvar för personal som arbetat för svenska staten.

I mars 2016 beviljade domstolen i Malmö tre tolkar uppehållstillstånd. Det skedde efter att Migrationsverket gett dem avslag, eftersom myndigheten ansåg att de inte hade en särskild anknytning till Sverige.

Fredsbaskrarna driver en kampanj för att hjälpa de tolkar som fortfarande inte fått asyl i Sverige. Deras arbete går att läsa om på tolkarna.se “

DN ONSDAG 15 FEBRUARI 2017

“ Konservativa hoppar av uppgörelse om utsläpp

Striden om EU:s klimatpolitik hårdnar. Den konservativa gruppen i EU-parlamentet hoppar av uppgörelsen om att utsläppen ska minska snabbare och vissa klimattullar.

EU-parlamentet ska på onsdagen rösta om en reform av EU:s system för handeln med utsläppsrätter, kallat ETS, Emissions trading system. Handeln med utsläppsrätter är en central del av EU:s klimatpolitik och infördes 2005. Systemet bygger på att energiintensiv industri betalar för utsläpp av växthusgaser och syftet är att industrin därför ska dra ned på klimatpåverkande utsläpp.

EU sätter en övre gräns för hur stora de totala utsläppen får vara, som successivt ska sänkas. I dag finns dock ett stort överskott på utsläppsrätter och priset är därför så lågt att det inte fungerar styrande.

I december lyckades de stora politiska gruppernas ledamöter i EU-parlamentets miljöutskott komma överens om en förändring av ETS som bland annat skulle innebära en snabbare minskning av tillgången på utsläppsrätter. Priset skulle därmed femdubblas, från 50 kronor per ton till mellan 250 och 300 kronor per ton.

Uppgörelsen i miljöutskottet innebär en skärpning av EU-kommissionens lagförslag. Kommissionen ville dra ned på antalet utsläppsrätter med 2,2 procent varje år, men utskottet landade på 2,4 procent och hävdade det krävs för att EU ska uppfylla de åtaganden som gjordes när det globala klimatavtalet undertecknades i Paris i december 2015.

Men inför onsdagens omröstning har EPP, den konservativa och kristdemokratiska gruppen, hoppat av uppgörelsen. Christofer Fjellner (M) är en av dem som vill hålla fast vid kommissionens förslag på 2,2 procents årlig minskning av utsläppsrätterna. När till exempel USA kan hoppa av Parisavtalet är det inte läge för EU att dra ned ännu mer, anser han.

– Vi kan bråka om hur mycket Europa ska gå före, men det räddar inte klimatet. Framgång för Europa är om vi lyckas få andra länder att följa oss och minska utsläppen, anser Christofer Fjellner.

Jytte Guteland (S) har varit huvudförhandlare för EU-parlamentets socialistgrupp och hon är upprörd över att EPP inte står för uppgörelsen från december.

– Den konservativa gruppen agerar märkligt och oansvarigt. Vi har kämpat för den här balanserade överenskommelsen som innebär att EU kan leva upp till Parisavtalet, säger Jytte Guteland.

EPP-gruppen vill ha fri tilldelning av utsläppsrätter till cementindustrin, men säger blankt nej till klimat-tullar, som du står bakom?

– Det handlar om ett tillfälligt extra stöd och följer frihandelsorganisationen WTO:s regler. För oss är det viktigt att cementindustrin på så sätt får hjälp att genomföra - klimatomställningen på ett tryggt sätt.

Annika Ström Melin annika.strom-melin@dn.se “

“ Fakta. Förhandlar om skärpta regler för handel med utsläppsrätter

EU-länderna är i princip överens om att utsläppen i EU fram till 2030 ska minska med 40 procent (jämfört med 1990 års nivåer), 27 procent av energin ska var förnybar och energieffektiviteten ska öka med 27 procent. Men det finns olika åsikter om hur dessa mål ska bli verklighet.

Under våren 2017 förhandlar rådet (medlemsstaterna) och EU-parlamentet om en flera nya EU-lagar och motsättningarna hårdnar.

Det handlar bland annat om skärpta EU-regler för handeln med utsläppsrätter, om hur minskningen av utsläppen ska fördelas mellan EU:s länder samt om regler för nya byggnader som ska vara mer energieffektiva med mera. “

DN ONSDAG 15 FEBRUARI 2017

“ Trump pressas på svar efter Flynns avgång

Michael Flynns avgång har väckt frågor om Vita huset betraktar den mediala uppmärksamheten som allvarligare än Flynns olämpliga kontakter. Nu ställs krav på mer information om vem som visste vad.

Washington.
President Donald Trump fick veta att Michael Flynn hade fört vice presidenten Mike Pence bakom ljuset redan den 26 januari, enligt Vita husets pressekreterare Sean Spicer. Ändå dröjde det fram till tidigt onsdag morgon svensk tid innan Trump uppmanade Flynn att avgå, sedan förtroendet för honom raserats.

Vita huset fick därutöver information från justitiedepartementet för flera veckor sedan om att Flynns kontakter med Ryssland kunde utgöra ett säkerhetshot. Enligt Spicer påverkades synen på Flynn mindre av detta, eftersom han inte begått något lagbrott. De stora problemen för den nationella säkerhetsrådgivaren Michael Flynn började först sedan hans osanningar blev kända genom mediernas rapportering i slutet av förra veckan. Fram till Flynns avgång kom olika besked från Vita huset om vilket stöd han hade.

Hur mediala avslöjanden och Flynn osanningar värderats i Vita huset väntas bli en av de kommande dagarnas stora frågor.
Kritik riktas nu från flera håll mot Vita huset för att Flynn och hans olämpliga kontakter accepterats så länge de inte var allmänt kända.

– Vad som är verkligt bekymmersamt är att Vita huset visste, och fortsatte att upprepa, osanningarna – inför hela landet. De tyckte att det var okej så länge allmänheten inte kände till dem, sa den demokratiska kongressledamoten Adam Schiff till CNN.

Schiff ser det som otroligt att Trump inte skulle ha känt till vad hans rådgivare fått veta genom justitiedepartementet.

Den tillförordnade justitieministern Sally Yates meddelade för minst två veckor sedan Vita huset, efter samråd med de tidigare cheferna för FBI och USA:s underrättelsemyndigheter, att Flynn sågs som ett mål för utpressning från ryskt håll. Yates fick sparken efter ett uttalande om att hon inte tänkte verkställa Trumps beslut om inreseförbud för medborgare i sju huvudsakligen muslimska länder.

Donald Trump tycks inte se vare sig Flynns kontakter eller vilseledande uppgifter som det största problemet, och skrev på Twitter-på tis-dagen att i stället ”den verkliga storyn här är varför det finns så många -illegala läckor i Washington?”.

Att lämna information till medierna är inte olagligt, och under Trumps presidenttid har amerikanska medier avslöjat både strategier och stämningslägen från Vita huset. Kongressens demokrater vill nu veta vilka andra säkerhetsrisker som kan finnas nära presidenten. Två kongressledamöter kräver en säkerhetsklassad kongressutfrågning av de berörda senast på torsdag, och ledamoten Eric Swalwell säger till The New York Times:

– För vårt lands framtid måste vår underrättelsetjänst och ordningsmakt avgöra om Donald Trumps lojaliteter ligger med oss eller med ryssarna.

Också ledande republikaner vill se en utredning av Flynns kontakter, och hålla en utfrågning av honom. Representanthusets talman Paul Ryan sa på tisdagen att Trump gjort rätt som uppmanat Flynn att säga upp sig:

– Nyckeln är förtroendet: Så snart han inte längre har presidenten förtroende, är det dags att gå.

Flynns förehavanden glöms inte genom hans avgång. FBI undersöker sedan veckor hur relationen mellan Trumps kampanj och Ryssland sett ut, en utredning som Flynn sannolikt inte stryks ur. Också kongressen har krävt all information på bordet av administrationen.

Tre namn förekommer i spekulationerna om ny nationell säkerhetsråd-givare, samtliga med militär bakgrund: Keith Kellogg, som omedelbart tillträdde som tillförordnad nationell säkerhetsrådgivare; den tidigare generalen och CIA-chefen David Petraeus (som dock själv fick avgå på grund av sin hantering av säkerhetsklassad information) samt den pensionerade amiralen Robert Harward. Den sistnämnda ska enligt amerikanska medier ligga bäst till.

Hur Vita huset förändras efter Flynns avgång är en öppen fråga.
En möjlighet är att personer som försvarsminister Jim Mattis och utrikesminister Rex Tillerson, som båda anses vara strateger och förhållandevis återhållsamma, får större inflytande. Ett annat - alternativ är att nära råd-givare som Steve Bannon och Stephen Miller i stället får större spelrum – båda skarpt högerlutande,- med populistisk och invandringsfientlig profil.

Det är inte osannolikt att fler bemanningsfrågor följer. Chris Christie, som fick sparken från Trumps övergångsteam, träffade Trump på tisdagen och det ryktas om att han kan vara på väg tillbaka, möjligen på bekostnad av stabschef Reince Priebus.

Samtidigt blir Donald Trumps kabinett allt mer komplett, med godkännandet av finansminister Stephen Mnuchin sent på måndagen.

Sanna Torén Björling sanna.bjorling@dn.se “

“ Detta har hänt.

29 december 2016. USA:s dåvarande president Barack Obama meddelar nya sanktioner mot Ryssland efter landets intrång i det amerikanska presidentvalet.
30 december. Moskva gör tydligt att man inte, som brukligt, svarar med samma mynt, utan väntar in den nya administrationen i Washington.
Under slutet av december talar Michael Flynn i telefon med den ryska ambassadören i USA, Sergej Kislyak.
15 januari 2017. Tillträdande vice president Mike Pence säger att Flynn inte diskuterat sanktionerna med Kislyak.
23 januari. Pressekreterare Sean Spicer förnekar att Flynn pratat om sanktionerna.
8 februari. Flynn förnekar i en intervju med Washington Post att sanktionerna diskuterats, men backar snart och säger att han inte längre minns. Därefter ökar uppmärksamheten och pressen på Flynn.
13 februari. Flynn avgår. “

DN ONSDAG 15 FEBRUARI 2017

“ Banden till Kreml hotar presidentens önskedröm

Analys. Michael Flynns rekordsnabba avgång blottar en djup röta i Donald Trumps administration. Vita husets intima band med Kreml sänker också den amerikanska statsledningens trovärdighet. Framför allt hotas en central del av Trumps agenda: en normalisering av relationerna USA-Ryssland.

Den storm som tack vare amerikanska medier har fällt en av presidentens viktigaste män lär blåsa över. Michael Flynn är snart glömd. Men själva kärnfrågan, som gäller Trumps och hans närmaste omgivnings beundran – och i vissa fall beroende av – Vladimir Putin finns kvar och lär även i fortsättningen förfölja administrationen.

Den ilskna reaktionen från politiker i Moskva – som har varit entusiastiska över Trump – är talande. En potentiell rysk inflytandeagent är bortsopad, i hög grad genom sin egen klantighet. Att Flynn, en före detta chef för USA-försvarets underrättelsetjänst, inte förstod att ett telefonsamtal med Rysslands ambassadör var avlyssnat borde i sig vara diskvalificerande.

En tröst för Kreml är att ett antal av Trumps betrodda män ännu finns kvar i Vita huset. Trumps strategirådgivare Steve Bannon och den politiske rådgivaren Stephen Miller, som båda står alt-right-rörelsen nära, ser Vladimir Putin som en bundsförvant i en högernationalistisk världsåskådning som skyr sådant som liberalism och globala fri- och rättigheter. Flynn var dessutom bara en av flera i Trumps omgivning som har haft besynnerliga ekonomiska och politiska mellanhavanden i

Moskva. Trumps förste kampanjchef Paul Manafort var till exempel djupt insyltad i ryska affärer och var konsult åt den Moskvatrogne ukrainske presidenten Viktor Janukovytj (som störtades av ett folkligt uppror 2014).

En annan var Trumps tidigare utrikesrådgivare Carter Page, som fick betalt av den ryska energijätten Gazprom för olika affärsuppgörelser, och som har uttryckt sin stora sympati för Moskvas politik.

Trumps egna företag har också under flera årtionden haft omfattande affärer i Ryssland, även om han förnekar det i dag. Om man kopplar ihop allt detta med Trumps ständiga hyllningar av Putin finns där ett tydligt mönster.

De globala följderna av Flynn--affären går ännu inte att överblicka. Men redan det faktum att Kremls inflytande har smugit sig in i USA:s högsta maktsfärer skapar oro och oordning. Allierade i omvärlden och deras underrättelsetjänster sägs dra sig för att dela med sig av känslig information till sina kollegor i Washington.

På samma sätt har oförmågan hos Trumps inre cirkel att behålla hemligheter fått några av USA:s många spionorganisationer att inte längre dela med sig av allt de vet till Vita huset. Sedan den 20 januari utgår de ifrån att Kreml har öron inom Vita huset.

Något liknande har så vitt är känt aldrig tidigare förekommit i Washington.

Trumps ryska bindningar har varit kända under lång tid, även om de inte tycktes skada honom i valkampanjen. Redan sommaren 2016 skrev förre CIA-chefen Michael Morell i New York Times att Trump ”inte bara är okvalificerad för jobbet (som president) utan han kan utgöra ett hot mot vår nationella säkerhet … han skulle vara en dålig, till och med farlig överbefälhavare”. Morell tillade: ”Inom underrättelsetjänsten skulle vi säga att Putin har rekryterat Trump som en ovetande agent för Ryssland”.

Det är hårda ord. Men de förklarar varför USA:s spioner verkar ha fått nog, och inte tänker låta den högsta statsledningen äventyra USA:s säkerhet. Därför läckte man dessa för Michael Flynn pinsamma uppgifter till Washington Post och andra tidningar.

Trumps rysskopplingar bubblar i bakgrunden. Sedan en tid utreder FBI en misstänkt samordning och möjlig hemlig uppgörelse mellan Kreml och Trumps valkampanj. Den påstås ha gått ut på att Kreml skulle bistå Trumps valkampanj mot Hillary Clinton (såväl finansiellt som med hackning av demokratiska partiets datorer) mot att Trump blundar för den ryska interventionen i Ukraina och lovar att lyfta sanktionerna mot Ryssland.

Även tre olika kongressutskott – med både republikaner och demokrater – är sedan tidigare i gång med undersökningar av Vita husets ryska förbindelser. Flynns avgång lär inte stoppa dem.

En nyckelfråga är om Flynn agerade på instruktion av president Trump – och med dennes vetskap – eller om han på eget bevåg diskuterade sanktioner med den ryske ambassadören.

I vilket fall är följden att det inom överskådlig tid blir betydligt svårare för Trump att driva igenom sin önske-dröm: Den öppning till Ryssland som han så länge har talat om.

Dels kommer varje försök han gör att ta bort sanktionerna mot Ryssland tolkas som att Moskva har någon form av hållhake på Trump, dels har den falang som motsätter sig ett villkorslöst töväder med Moskva – främst försvars- och utrikes-ministrarna – troligen stärkt sin ställning inom administrationen.

Michael Winiarski michael.winiarski@dn.se “

DN ONSDAG 15 FEBRUARI 2017

”Ett offer för en antirysk kampanj”

I ryska medier ses Michael Flynns avgång som en seger för antiryska krafter i Washington. En tung politiker i president Vladimir Putins krets talar om häxjakt och tror att Trump själv lever farligt.

Det var kontakterna med Rysslands ambassadör Sergej Kisljak – och lögnerna om de samtalen – som blev Flynns fall. Redan före Donald Trumps tillträde som president diskuterade den blivande säkerhetsrådgivaren möjligheterna att mildra USA:s sanktioner mot Ryssland.

Kopplingen till Ryssland gör att -affären Flynn får stor uppmärksamhet i Moskva. Alexej Pusjkov, en av de tyngre politikerna i Putins maktparti Enade Ryssland, twittrade friskt under tisdagen.

Hans tolkning är att mörka, antiryska krafter nu är på offensiven i Washington:

”Flynn avgick inte på grund av sin blunder, utan på grund av en öppen, antirysk kampanj. ’Ut med ryssen!’ dundrar pressen. Paranoia och häxjakt.”

Flynns fiender i medierna menar att det ryska problemet finns kvar i Vita huset, skriver Pusjkov som är en profilstark ledamot i Federationsrådet, det ryska parlamentets överhus.

Sparkandet av Flynn var steg ett. Nu har de siktet inställt på Trump, twittrar han.

Att telefonsamtalen mellan Flynn och Kisljak hade ägt rum bekräftades härom dagen av Putins presstalesman Dmitrij Peskov – att dementera är svårt eftersom amerikanska underrättelsetjänster har spelat in dem på band.

Men Peskov sa samtidigt att övrig information är felaktig och hänvisade till det ryska utrikesministeriet för kommentarer.

USA:s och EU:s sanktioner, som inleddes efter annekteringen av Krim 2014, är tillsammans med låga olje- och gaspriser huvudanledningen till att Rysslands ekonomi går dåligt. Därför har ryska medier ägnat stort utrymme åt frågan om sanktionerna kan mildras eller avskaffas under Trump, och den nye presidenten får generellt sett en positiv behandling.

– Det blir i alla fall inte några skärpningar av sanktionerna, det är inte illa. Och i kampen mot internationell terrorism har USA och Ryssland samarbetat sedan Trumps första dag, säger Stanislav Bysjok, analytiker på tankesmedjan CIS-EMO, till tidningen Komsomolskaja Pravda.

– Samtidigt finns det sedan länge i USA en antirysk konsensus, och Flynn blev ännu ett av dess offer, konstaterar han.

Ingmar Nevéus ingmar.neveus@dn.se”

DN ONSDAG 15 FEBRUARI 2017

“ Kristen guvernör kan få fängelse för blasfemi

Islamistiska krafter har i månader samlats till massprotester mot Jakartas guvernör, en kristen man med kinesiska rötter. Guvernören anklagas för att ha skymfat koranen och riskerar fängelse. Onsdagens val blir ett test på vilken väg Indonesien går – mot tolerans eller fanatism.

Utvecklingen oroar i huvudstaden i världens största muslimska land. De senaste månaderna har Jakartas guvernör Basuki Tjahaja Purnama, oftast inte kallad annat än Ahok, utsatts för en korseld av kritik som lett till åtal. Många av demonstranterna uppges ha fått betalt för att delta i protesterna. Ingen har kommit till guvernörens undsättning, inte ens presidenten Joko Widodo.

– Presidenten måste vara försiktig så att de här islamistiska krafterna inte vänder sig mot honom också, säger Bonor Tigor Naipospos, vice ordförande i tankesmedjan Setara, på telefon från Jakarta.

Innan Joko Widodo blev president 2014 var han Jakartas guvernör. Ahok var hans högra hand – som sedan blev hans efterträdare på posten. Den stridbare mannen har sedan dess gjort ett gott jobb i Jakarta, enligt vad en majoritet av befolkningen svarat i undersökningar. På onsdagen ställer Ahok upp för omval och är fortfarande favorit. Men sannolikheten för att guvernören senare fälls när åtalet mot honom återupptas är, enligt Bonor Tigor Naipospos, 99 procent. Indonesiska domstolar friar i stort sett aldrig i fall som rör blasfemi. Maxstraffet är fem år.

– Om och när det sker öppnar det vägen för fler domar av liknande slag, säger han.

Tankesmedjan Setara dokumenterar brott mot religionsfrihet i Indonesien. Förra året registrerades 237 fall, jämfört med 193 stycken 2015. Landet har varit känt som en nation där folk levt sida vid sida oberoende av religion. Indonesien har tagit steget från diktatur till demokrati relativt smärtfritt.

De senaste månaderna pekar emellertid i en annan riktning. Stämningen har piskats upp mot den kristne Ahoh sedan han i september varnat för att koranen används för att lägga hinder i vägen för icke-muslimska kandidater.

En videofilm av talet redigerades så att innehållet framstod som kränkande. Den spreds i vida kretsar. Att guvernören bad om ursäkt spelade ingen roll. Protesterna växte. Flera hundratusen människor samlades i demonstrationer och krävde hans avgång.

– Många tror att det är den tidigare presidenten (Susilo Bambang Yodhoyono) som ligger bakom protesterna eftersom hans son ställer upp i guvernörsvalet. Att försöka använda religionen mot guvernören är ett sätt att diskreditera honom, säger Bonor Tigor Naipospos.

Han hävdar att känslan hos kristna och andra minoriteter i Indonesien växer av att vara andra klassens medborgare.

– Indonesien är känt som ett tolerant land, och vi är mycket friare än Pakistan och Libyen och många andra muslimska länder, men radikala grupper borrar sig in i samhället, särskilt i städerna. Det måste vi vara medvetna om och skydda oss emot, säger den biträdande ordföranden vid tankesmedjan Setara i Jakarta, säger Bonor Tigor Naipospos.

Torbjörn Petersson torbjorn.petersson@dn.se “

“ Fakta. Guvernörsval avgörs i 110 distrikt på samma dag

Jakarta är huvudstad i Indonesien. Staden har cirka sju miljoner röstberättigade.

Indonesien är världens största muslimska land med en befolkning på 260 miljoner, varav 87 procent är muslimer. Indonesien är också det största landet i Sydostasien, både sett till folkmängd, ekonomi och yta.

Guvernörsval hålls i 110 distrikt i Indonesien på samma dag. Valet i Jakarta ses som det viktigaste, bland annat eftersom guvernörsämbetet i huvudstaden av vissa ses som en språngbräda till presidentposten. Mandatperioden är på fem år. Nästa presidentval hålls 2019.
TT “

DN ONSDAG 15 FEBRUARI 2017

“ Nya signaler oroar Israel inför besök i Vita huset

När Donald Trump i dag, onsdag, tar emot Israels premiärminister Benjamin Netanyahu i Vita huset återstår flera frågor om USA:s politik.

Washington.
Medan president Trump står inför att lösa turbulensen i kretsen av sina närmaste medarbetare avlöser samtidigt besöken av politiska -ledare varandra.

På onsdagen tar Trump emot Israels premiär-minister i Vita huset, ett besök som av tradition äger rum tidigt för en administration. Utöver relationen mellan länderna väntas ledarna diskutera Iran och Ryssland. Benjamin Netanyahu kan vänta sig vänligare tongångar än från -Obama-administrationen, som allt mer tydligt kritiserade Israels -regering.

Men Trump har sedan valkampanjen hyvlat ned sina löften om en ny Israelpolitik. Han säger nu att en utlovad flytt av USA:s ambassad till Jerusalem är en fråga han ”funderar på”, men inte har bestämt sig i ännu.

Ursprungligen skulle flytten ha varit den nya administrationens första drag, enligt en intervju med den republikanska senatorn Bob Corker i Politico. Corker, som är ordförande i senatens utrikes-utskott, säger att Trump ändrat sig efter att ha insett frågans komplexitet.

Trump har också nyligen sagt att de israeliska bosättningarna ”kanske inte underlättar” en freds-process. Signalerna från Trumpadministrationen är inte entydiga: medan Trumps tilltänkta ambassadör David Friedman står den israeliska högerregeringen nära, har -utrikesminister Rex Tillerson uttryckt sitt stöd för en tvåstatslösning och försvarsminister James Mattis har varnat för konsekvenserna av nya bosättningar.

I Vita huset har den digra uppgiften om fred lagts på Jared Kushner, Trumps svärson och nära rådgivare, som själv är ortodox jude. Hur långt han kan komma är dock oklart, den politiskt oerfarna 36-åringen har även i uppgift att lösa den friktionsfyllda relationen till Mexiko. Möjligheten för en tvåstats-lösning tycks i dag minimal och den palestinska presidenten Mahmud Abbas har varit frustrerad över -bristen på kontakt med Vita huset.

Vilka signaler Trump ger under mötet och den efterföljande -presskonferensen, kan ge en vink om den nya administrationens -hittills otydliga politik.

Sanna Torén Björling sanna.bjorling@dn.se “

DN ONSDAG 15 FEBRUARI 2017

“ Förslag på asylläger avvisas av Tunisien

Angela Merkel vill att båtflyktingar som räddats på Medelhavet ska kunna skickas tillbaka till läger i Nordafrika för att därifrån söka asyl i EU. Men förslaget får nobben av Tunisiens premiärminister Youssef Chahed, som på tisdagen besökte förbundskanslern i Berlin.

Berlin.
Relationerna mellan Tyskland och Tunisien har varit ansträngda sedan det stod klart att gärningsmannen bakom julmarknadsattentatet i Berlin, den 24-årige Anis Amri, var tunisisk medborgare. Trots att Amri fått avslag på sin asylansökan och väntade på utvisning ville hemlandet inte ta emot honom då han saknade giltiga identitets-handlingar, något som väckte stor upprördhet i Tyskland. Det är mot den bakgrunden som förbundskanslern på tisdagen välkomnade Tunisiens premiärminister Youssef Chahed i Berlin. Budskapet från Angela Merkel – som varit hårt pressad av terrordådet – var glasklart: Den tunisiska regeringen måste göra mer för att snabbt ta tillbaka medborgare som fått avslag på sin asylansökan.

– Men vi måste säga det tydligt: För den som inte lämnar landet frivilligt – då får det ske ofrivilligt, sade hon under en presskonferens.
– Om det talar vi med den tunisiska regeringen.
I utbyte ska Tyskland bistå Tunisien med finansiellt stöd och in-satser vad gäller utbildning och -arbetstillfällen. De båda regeringscheferna utbytte vänskapsord och betonade viljan till samarbete. Chahed gjorde dock klart att han anser att de tunisiska myndigheterna agerat korrekt i fallet Anis Amri.

– En sak ska sägas rakt ut. De tunisiska myndigheterna har inte gjort några fel, sade han i en intervju med tidningen Bild som publicerades kort före Berlinresan.

Amri ska enligt premiärminister ha radikaliserats i Italien och inte i hemlandet.
– När Amri lämnade Tunisien 2011 var han ingen terrorist. Det fanns inga tecken på att han radikaliserats, sade Chahed som under tisdagen även besökte attentatsplatsen vid Breitscheidplatz i -Berlin.
Angela Merkels förhoppning var även att inleda diskussioner om att få till stånd ett liknande flyktingavtal med Tunisien som det EU tecknade med Turkiet för snart ett år sedan. Merkel vill att EU ska kunna skicka tillbaka båtflytningar som kommit över Medelhavet till Nordafrika, och att det i Tunisien upprättas ett slags asylcenter varifrån flyktingar ska kunna ansöka om asyl direkt i EU. Några sådana diskussioner fördes dock inte under tisdagen, uppgav Merkel. Chahed klargjorde i intervjun i Bild att han inte är intresserad av någon sådan uppgörelse.

Tunisien är en ung demokrati, och landet saknar kapacitet för att upprätta sådana flyktingläger, var budskapet från premiärministern. Han vädjade också till omvärlden att ha förståelse för den svåra politiska situation som råder i landet, sex år efter att den arabiska våren ritade om den politiska spelplanen.

Stephan Mayer, inrikespolitisk talesperson för de konservativa regeringspartierna CDU och CSU, underströk dock vad han såg som Tunisiens ansvar.

– Naturligtvis måste premiärminister Chahed svara för vad hans regering gör för att förhindra att så många tunisier lämnar sitt land eller låter sig radikaliseras, sade han till redaktionsnätverket RND.

Förslaget kritiseras av människorättsorganisationer och vänsteroppositionen. Miljöpartiet Die Grünes ledare kallade det för en ”smutsig flyktinguppgörelse” och Amnesty International kritiserade nyligen den tunisiska säkerhetstjänsten för att använda övervåld och tortyr i kampen mot terrorismen.

Lina Lund lina.lund@dn.se “

“ Fakta. Skärpt flyktingpolitik

Just nu finns 1 500 tunisiska medborgare i Tyskland som fått besked om att de måste lämna landet. Förra året utvisades 116 tunisier från Tyskland.

Förbundskansler Angela Merkel kommer att resa till Tunisien senare i vår för att fortsätta diskussionerna om återtagandet.

Mötet med Tunisiens premiärminister Youssef Chahed sker några dagar efter att Merkel presenterade ett stort paket för att öka antalet utvisningar av personer som fått avslag på sin asylansökan, vilket markerar ännu en åtstramning av den tyska asylpolitiken. “

DN ONSDAG 15 FEBRUARI 2017

“Diktatorns halvbror tros ha blivit giftmördad av kvinnliga agenter

Nordkoreas diktator Kim Jong-Uns halvbror har mördats på en flygplats i Malaysia, enligt sydkoreanska regeringsuppgifter till flera medier. Källor hävdar att två kvinnor attackerat Kim Jong-Nam med giftsprutor.

Mordplatsen ska vara internationella flygplatsen i huvudstaden Kuala Lumpur, enligt sydkoreanska TV Chosun. De två kvinnliga agenterna som tros vara nordkoreaner ska ha lämnat platsen i taxi efter att de attackerat den 45-årige Kim Jong-Nam. Malaysisk polis bekräftade offrets identitet på tisdagen.

Polisen hade tidigare bekräftat att en nordkoreansk man hade dött i ambulans från flygplatsen på väg till ett sjukhus på måndagsförmiddagen, men att mannen ännu inte hade identifierats. En sjukhusanställd berättade att en koreansk man vid namnet Kim finns död på sjukhuset, men denne ska vara född 1970. Kim Jong-Nam som föddes 1971 har dock haft falska id-handlingar förr.

Den döde mannen var Kim Jong Ils äldste son vars mor, den sydkoreanska skådespelaren Sung Hae-Rim, aldrig var gift med Nordkoreas förra ledare Kim Jong-Il.

Med hustrun och operastjärnan Kim Yong-Hee fick Kim Jong-Il utöver sonen Kim Jong-Un ytterligare en son och en dotter.

Kim Jong-Nam skulle ha ärvt ledarskapet och fick framträdande positioner redan i tjugoårsåldern, men i samband med sin 30-årsdag greps han med falskt pass på Tokyos internationella flygplats 2001 då han i hemlighet ville besöka Disneyland. Efter denna händelse förlorade han sin ställning och har i princip bott utomlands hela tiden – i Macau, Kina och Singapore – där han öppet har uttryckt kritik mot Kim-dynastin.

Bland annat rapporterades han vara kritisk till att makten kan ärvas i hemlandet och hans åsikt var att Nordkorea hade att välja på att genomgå reformer eller kollapsa. Han uttryckte också tvivel på att hans mer än tio år yngre halvbror var kapabel att styra landet.

Han hoppade dock aldrig av från Nordkorea och reste ibland tillbaka.

Ossi Carp ossi.carp@dn.se “

“Fakta. Nordkorea

Diktatorn Kim Jong-Un tog över ledningen när fadern Kim Jong-Il dog i december 2011; denne hade i sin tur ärvt makten av sin far Kim Il-Sung.

Ett stort antal av världens länder försöker med olika straffåtgärder hindra Nordkorea att utveckla kärnvapen. “

DN ONSDAG 15 FEBRUARI 2017

“ Allra först blir det strid om pengar

Analys. Skilsmässoförhandlingarna mellan Storbritannien och EU kanske sätter i gång tidigare än beräknat. Först blir det bråk om pengar och parterna får se upp så att inte striden om bodelningen förgiftar den framtida relationen.

För svenskar och medborgare från andra EU-stater hade David Davis med sig en god nyhet till Stockholm.

De som bor i Storbritannien ska ha rätt till uppehållstillstånd i landet, också efter Brexit. Förutsättningen är att till exempel pensionerade britter som lever i Spanien får motsvarande rätt.

En hel del praktiska frågor om socialt skydd och andra förmåner måste lösas, men det borde vara hyfsat lätt för parterna att komma överens. Både Storbritannien och EU vill ha och skulle vinna på en snabb uppgörelse. Resten blir svårare.

I Bryssel snurrar rykten om att regeringen i London kan komma att lämna in en ansökan om EU-utträde redan i början av mars, tidigare än beräknat.

Sedan ska det gå fort, hoppas David Davis. Han vill komma överens med EU om villkor för det formella utträdet och ett nytt frihandelsavtal på samma gång, och allt ska vara klappat och klart inom två år. Det verkar inte särskilt sannolikt.

På denna punkt har i alla fall Michel Barnier, EU-kommissionens Brexitförhandlare, hittills varit kristallklar. Flera gånger har Barnier förklarat att skilsmässan mellan EU och Storbritannien måste vara helt klar innan samtalen om ett nytt handelsavtal kan sätta i gång. Det skulle i sin tur innebära fler års ytterligare förhandlingar.

David Davis avfärdar beskedet från Barnier och hävdar att Storbritannien redan har fått stöd av flera EU-stater, som också vill har parallella förhandlingar. Sverige står dock hittills bakom kommissionen.

Mycket annat är fortsatt oklart. Ingen i Bryssel tycks ha förstått vad regeringen i London menar när dess företrädare hävdar att Storbritannien vill ha en helt ny form av frihandelsavtal, med så öppet och tullfritt tillträde till EU:s inre marknad som möjligt.

Allra först blir det dock strid om pengar. Enligt uppgifter som cirkulerar i Bryssel har EU-kommissionen räknat ut att Storbritannien ska betala hela 60 miljarder euro, motsvarande hisnande 600 miljarder kronor, för att få igenom skilsmässan med EU.

Så mycket anses Storbritannien vara skyldigt EU när britternas andel av gemensamma EU-tillgångar (byggnader, utrustning och annat) har räknats av mot skulder i form av pensioner till EU-tjänstemän och andra redan beslutade framtida kostnader.

David Davis skakar bara på huvudet när han ombeds kommentera dessa uppgifter.

Kanske är det därför en bra idé att göra upp om skilsmässan först. Annars kan bråket om bodelningen förgifta den framtida relationen mellan EU och Storbritannien.

Annika Ström Melin annika.strom-melin@dn.se “

DN ONSDAG 15 FEBRUARI 2017

“ Brexitministern vill skydda svenskar i Storbritannien

Den brittiska regeringen vill att de svenskar som bor i Storbritannien ska få bo kvar där även efter att landet lämnar EU. Det försäkrar den ansvarige brittiske ministern David Davis.

Men vilka rättigheter de kan få gav han inget besked om när han besökte Sverige på tisdagen.

Det bor nästan tre miljoner medborgare från andra EU-länder – varav 100 000 svenskar– i Storbritannien. Deras rättsliga ställning, och framför allt deras rätt att få bo kvar, har varit en fråga som inte getts något svar sedan britterna i somras röstade för att lämna EU.

Den brittiska regeringen vill dock att de ska få rätt att bo kvar, men kräver att de 1,2 miljoner britter som bor i andra EU-länder – varav 30 000 i Sverige – ska ha motsvarande rätt. Därför kommer det bli en av de första frågorna att lösa när förhandlingarna mellan Storbritannien och EU börjar i vår.

– Vi är fast beslutna att svenskarna ska få en bra stabil relation i framtiden som tryggar deras ställning, lovade David Davis, minister för departementet för Storbritanniens utträde ur EU, när han besökte Stockholm på tisdagen.

– Vi siktar på att avgöra frågan så fort som möjligt, tillade han.

Det kan tyckas som en enkel fråga att avgöra, men som Davis svenska kollega, EU-ministern Ann Linde, påpekade efter den gemen- samma presskonferensen, att det handlar om mer än enbart rätten att bo.

Det handlar också om vilka rättigheter EU-medborgare, respektive britter ska få. Ska man ha rätt till pension eller tillgång till det sociala skyddsnätet till exempel.

– Är man i landet som student, arbetar halvtid, eller är medföljare – det finns väldigt många saker som måste regleras, menade Linde.

Den brittiska regeringen strävar efter att få ett frihandelsavtal med EU som ska träda i kraft samtidigt som landet lämnar EU, våren 2019. Det här, menar de flesta av landets motparter, är knappast möjligt. EU-kommissionen, som förhandlar för EU-ländernas räkning, har gjort klart att först ska själva utträdesförhandlingarna klara av först, och därefter kan man börja förhandlingar om ett frihandelsavtal.

– Det blir nog, misstänker jag, det första problemet när vi börjar förhandlingarna, medgav Davis.

Samtidigt påpekade han att då Storbritannien är med i EU, finns redan ramarna för ett avtal. Parterna delar gemensamma regler och standarder som Storbritannien kan göra till brittisk lag ”dagen efter” utträdet.

Det kan visserligen ta lite tid att genomföra avtalet, men att det ska finnas där vid utträdet, det var ”absolut möjligt”, enligt Davis.

Ann Linde var mer försiktig i sin prognos. Hon underströk att den svenska regeringen står bakom kommissionen i frågan.

– Som vi ser det nu måste man först ha en bodelning, så man vet vad det är som gäller. Sedan ha en förhandling om hur den framtida relationen ska se ut, sade Linde.

– Förhoppningsvis så kan den första biten gå ganska fort, medan den andra biten förmodligen kommer att ta längre tid. Men de är ju EU-medlemmar nu, så de startar inte från noll, tillade hon.

En stötesten i de framtida förhandlingarna gäller Storbritanniens ekonomiska åtaganden. EU:s långtidsbudget sträcker sig till 2020 och britterna har också långsiktiga åtaganden för allt ifrån bistånd till tjänstepensioner.

– Där blir det blir en tuff förhandling. Där hade vi en ganska lång diskussion om vad det innebär, sade Linde.

– Vi tycker de ska betala mer – de vill betala mindre. Det kommer att ta lång tid att komma fram till vad som är rimligt, tillade hon.

Dan Lucas dan.lucas@dn.se “

“ Fakta

Den brittiska regeringen väntas i mars formellt ”notifiera” sina EU-partners om att landet avser att lämna EU, enligt artikel 50 i Lissabonfördraget.

Därefter kommer de övriga 27 EU-ländernas regeringar enas om ett förhandlingsmandat.

I slutet av april-början av maj väntas förhandlingarna starta på allvar.

Senast två år efter notifieringen lämnar Storbritannien EU. “

DN ONSDAG 15 FEBRUARI 2017

“ Dämpad avslutning för tysk BNP

Den tyska ekonomin växte mer än på länge under fjolåret. BNP-tillväxten för helåret landade på 1,9 procent, den starkaste siffran på ett halvt decennium.

Men avslutningen, fjärde kvartalet, blev svagare än bedömarna hade räknat med. BNP växte med 1,2 procent under kvartalet, räknat på årsbasis, jämfört med ekonomernas prognoser på 1,7 procent.

Högre privat och offentlig konsumtion och ökad byggaktivitet drev på tillväxten, men dämpades av svagare internationell handel.

TT-Reuters “

DN ONSDAG 15 FEBRUARI 2017

“EU-länder oroas av teknikläckage

EU:s tre största länder, Tyskland, Frankrike och Italien, har i ett gemensamt brev bett EU-kommissionen att se över reglerna kring utländska investeringar i europeiska teknologiföretag.

Finans- respektive industriministrarna i de tre länderna är bekymrade över att allt fler investerare från icke EU-länder köper europeiska högteknologiska företag, enbart med strategiska syften för sina hemmamarknader.

TT-Reuters “

DN ONSDAG 15 FEBRUARI 2017

“ Johan Hilton: Donald Trump får mig att minnas de grabbiga tyrannerna på skolgården

Det står en stank av tonårstid och omklädningsrum runt hela den amerikanska administrationen. Den självtillräckliga aggressiviteten, humorlösheten, fascinationen över den egna dådkraften.

Det kanske är förmätet, men jag är övertygad om att jag som homosexuell man har en alldeles särskild erfarenhet. Inte nödvändigtvis på grund av homosexualiteten i sig, utan för att jag har tillåtit upplevelsen av ett utanförskap att prägla mig.

Det gör mig varken bättre eller sämre, eller mer eller mindre intressant, än andra människor, som bär på sina egna, kanske lika, präglande erfarenheter. Men jag vågar ändå påstå att min tonårstid och mitt vuxenblivande som, tja, *avvikande*, har gjort mig till en evig främling inför män i grupp.

Att befinna sig utanför eller bli utsatt för de grabbiga klustren på rasterna eller i omklädningsrummet på högstadiet skärper helt enkelt blicken inför allt som påminner om manlig gruppdynamik. Det har medfört att jag liksom instinktivt avskyr det mesta som kan avfärdas med uttrycket ”boys will be boys”, standardfrasen för sanktionering av grabbars bestraffningar av allt som inte når upp till de patriarkala kraven.

Den senaste tiden har jag funderat på om det är just det här som gör att jag känner mig så illa till mods av Donald Trump och hans hejdukar. Nu talar jag inte i bemärkelsen ”rädd för”, eller ens ”orolig över världsutvecklingen”. Utan om ett fysiskt betingat obehag inför deras teatralt manliga poser.

Det är som om det står en stank av tonårstid och omklädningsrum om hela den amerikanska administrationen, med USA:s president i centrum, som en av de miniatyr-Napoleonar som härskar över varje grabbgäng och som med bara ett ord kan döma fjolliga töntar eller fula tjejer till månader av olycka och förföljelse på skolgården.

Där finns den självtillräckliga aggressiviteten, humorlösheten, den klasslösa språkliga torftigheten, den nästan häpna fascinationen över den egna dådkraften och gorillaliknande manligheten. Grab ’em by the pussy. Very dishonest. Look at those small hands, look at these big big hands.

En högstadietyrann har traskat ut från skolgården och direkt vidare in i Vita huset utan att passera de socialiserande åren på gymnasiet. Till och med föraktet inför allt som inte går att pressa in i den egna tonårsfinniga världsbilden finns där: FAKE NEWS! Sanningen formuleras av karlakarlarna på Flashback!

Möjligen är det därför som det är en kvinna som hittills har lyckats bäst med att gestalta Trumpadministrationens själva inre väsen. Melissa McCarthys imitation av presstalesmannen Sean Spicer i ”Saturday night live” bär på ett omisskännligt drag av normavvikarens djupstudier i manlig aggression.

Men också av en erfarenhet av att – precis som bögiga sillmjölkar – underkännas i egenskap av den man är, av sitt kön, och möjligen även en erfarenhet att som rund kvinna ständigt förlöjligas av en sexualiserande manlig blick. För McCarthys gestaltning vet i *detalj* hur en fascistoid manlighet talar, tänker och beter sig.

Frågan är hur missmodig man ska behöva bli. Är det vi ser den flabbiga tonårsgrabbens seger över feminismens och normkritikens delsegrar? I helvete heller. ”An army of lovers shall not fail”, som den lesbiska poeten Rita Mae Brown skrev. För den som behöver tröst och skydd kan, som vanligt, söka sig till kulturen.

På Kulturhuset Stadsteatern spelas just nu musikalen ”Billy Elliott”. Det är en underbar föreställning som också handlar om en skolpojke: lille Billy som mitt under brinnande gruvstrejk bestämmer sig för att dansa balett. Ingen, i synnerhet inte de slentrianhomofoba och strängt normativa karlakarlarna i familjen, kan hindra honom.

Det tar sin lilla tid, men till slut vågar de ändå se Billy för det underbara unikum han är. Och de där männen är, trots allt, så många där ute. Och står på vår sida. Man måste bara påminna sig om det varje gång man ser på nyheterna numera.

Johan Hilton johan.hilton@dn.se “

DN ONSDAG 15 FEBRUARI 2017

“ Dom där uppe, dom där nere

De politiska jordskalven i vår tid – valsegern för en sexjägare och tortyrförespråkare som Donald Trump, förgudningen i Indien och Filippinerna av starka män som anklagats för massmord (Narendra Modi och Rodrigo Duterte) eller massuppslutningen i Ryssland och Turkiet för skoningslösa despoter och imperialister som Vladimir Putin och Recep Tayyip Erdogan – har påvisat en väldig, uppdämd energi.

Men de begrepp och kategorier vi vanligtvis rör oss med och som härrör från tre decennier av ekonomisk liberalism verkar inte räcka till för att förklara dagens explosion av okontrollerade krafter: plötsligt tycks till exempel de väljare som faller för demagoger som Trump vara betydligt mer formbara och oförutsägbara än vi trott.

Vi hade föreställt oss att en global ekonomi som byggde på fria marknader, konkurrens och individuell företagsamhet skulle mildra etniska och religiösa motsättningar och leda till fred och globalt välstånd, och att alla irrationella hinder för spridningen av liberal modernitet, som islamsk fundamentalism, efterhand skulle utplånas.

I dag ligger den samstämmigheten, framväxt efter kalla krigets slut, i spillror. I spåren efter historiens mest uthålliga experiment i upplyst egenintresse, maximerad lycka och frihandel har fanatism och intolerans stärkts i själva hjärtat av det moderna Väst. Väljare världen över gäckar pseudorationella opinionsorakel och dataanalyserande expertis och har börjat likna Dostojevskijs källarmänniska, den klassiska förloraren som drömmer om hämnd på samhällets vinnare.

För att förstå den nya världsoordningen måste man bortse från våra vanliga motsatspar: vänster och höger, liberal och konservativ, demokrati och diktatur, islam och modernitet. Man får återvända till den komplexa definition av mänsklig subjektivitet som skissades av Dostojevskij och sedan utvecklades i det sena 1800-talets och tidiga 1900-talets konst, litteratur och filosofi. För det vi kallar det mänskliga jaget är en dynamisk helhet, ständigt formad och omformad i samspelet mellan vad Freud kallade ”den psykiska apparaten” och den historiska utvecklingen av sociala och kulturella förutsättningar.

Varken radikala islamister eller Trumpanhängare är oförbätterliga fanatiker och rasister. De har inte ett fastrotat jag, opåverkat av känslor av fruktan, önskningar och förhoppningar som, i likhet med allt mänskligt, ständigt kastas om av sina egna inre motsägelser. Det är därför man inte kan förstå deras skenbart rent rasistiska eller religiösa förbittring på ett adekvat sätt bara genom att läsa Koranen eller manifest från yttersta högern. De uttolkas bäst som ett samspel mellan det ohjälpligt splittrade mänskliga jaget och den sociala, politiska och kulturella miljön.

Och det som i dag tydligt utmärker den miljön och ger upphov till plåga och konflikter i jaget är en paradox: det faktum att medan den moderna demokratins ideal aldrig varit mer allmänt omfattade så har de under den nyliberala globaliseringen blivit allt svårare, om inte omöjliga, att förverkliga. Alexis de Tocqueville noterade ett bekymmersamt komplex av känslor som slog rot under USA:s första stora revolution. Han oroade sig för att den nya världens löfte om

meritokrati och ”jämlika villkor” skulle bereda marken för omåttliga ambitioner, frätande avund och ständigt missnöje. I vissa epoker skulle längtan efter jämlikhet stiga ”till raseriets höjder” och förmå många att samtycka till frihetsinskränkningar och att längta efter en stark ledare.

Och eftersom den revolution Tocqueville bevittnade nu har spritts till världens mest avlägsna hörn ser vi i dag ett universellt utbrott av fruktan och hat. Det starka suget efter jämlikhet förenas med den strävan efter välstånd som drivs fram av den globala konsumtionsekonomin, något som fördjupar spänningar och motsättningar i människors inre liv vilka sedan tar sig uttryck i offentligheten.

”För att leva i frihet”, varnade Tocqueville, ”måste man vänja sig vid ett liv fyllt av oro, förändring och fara”. Den sortens liv är skrämmande fattigt på stabilitet, trygghet, identitetskänsla och värdighet, även när det svämmar över av konsumtionsvaror. Över hela världen har det nu blivit vanligt att rationella vinst- och nyttokalkyler skapar rotlöshet, förödmjukar människor och får deras invanda liv att kännas föråldrat.

”Förändring är själva livet”, som Alvin Toffler uttryckte det i sin förutseende bok ”Framtidschocken” (1970). ”Men skenande, oordnade, ohämmade och accelererande förändringar bryter ner inte bara människans fysiska försvar utan också hennes beslutsförmåga – och sådana förändringar är livsfientliga.”

I vår tid har en utbredd upplevelse av den globala moderniteten som malström förstärkt dragningen till ressentiment, en existentiell förbittring mot andra människors liv och tillvaro, orsakad av en våldsam blandning av avund och upplevelse av förödmjukelse och maktlöshet, som när den får leva kvar och fördjupas förgiftar det civila samhället och underminerar den politiska friheten.

Ressentiment är en röra av känslor som på mycket tydligt visar på det mänskliga jagets i grunden instabila förhållande till omvärlden. Jean-Jacques Rousseau hade en djup förståelse för fenomenet, även om han aldrig använde ordet. Människor i ett kommersiellt samhälle lever varken för sig själva eller för sitt land, de lever för att tillfredsställa sin fåfänga, eller amour-propre – önskan och behovet av att försäkra sig om andras erkännande, att uppskattas av dem lika mycket som man uppskattar sig själv.

Men denna fåfänga, på ett kusligt sätt exemplifierad av Donald Trumps twitterkonto, är dömd att vara evigt otillfredsställd. Den är alldeles för grund och beroende av nyckfulla opinioner. Till sist skapar den en motvilja mot det egna jaget samtidigt som den underblåser ett maktlöst hat mot andra; och den kan snabbt degenerera till en aggressiv kraft som gör att man får bekräftelse enbart genom att bli föredragen framför andra, vilkas förnedring man sedan gläds åt.

Ressentiment förökar sig i proportion till hur utbredda de demokratiska och kommersiella samhällsidealen är. Den tyske sociologen Max Scheler byggde tidigt på 1900-talet en systematisk teori om ressentiment som ett typiskt modernt fenomen, inbyggt i samhällen där en formell social jämlikhet mellan individer samexisterar med massiva ojämlikheter i makt, utbildning, status och ägande. Sådana skillnader finns nu överallt, parallellt med förstärkta och utvidgade föreställningar om värdet av individuella ambitioner och jämlikhet.

Under den nyliberala epoken blomstrade förhoppningar om rikedom, status och makt under de minst hoppingivande omständigheter. Efter det kalla krigets slut 1989 har fantasin om en möjlig jämlikhet i betydelsen att begåvning, utbildning och hårt arbete belönas med individuell rörlighet frodats trots att den strukturella ojämlikheten befästs ytterligare. Den är inte heller längre en exklusivt amerikansk illusion, och följaktligen har ressentiment spritts från att vara en rent europeisk eller amerikansk sjukdom till att bli en global epidemi.

Den utvecklas snabbare där demokratins egalitära ideal krockar med de nyliberala idéerna om rätten att skapa privata förmögenheter, där transnationella företag och personer lösgör sig från nationalstaten och där allt fler finner sig leva antingen i stater med försvagad suveränitet eller i olika sorters illa tänkta sociala och politiska kollektiv.

Det är knappast överraskande att det skett en exponentiell tillväxt av antalet människor som funnit syndabockar bland kvinnor eller minoriteter eller bara någon att håna på Twitter. Uppenbarligen har dessa till synes rasistiska och misogyna personer länge och i tysthet lidit vad Albert Camus på tal om Schelers definition av ressentiment kallade ”en självförgiftning – den onda utsöndringen av långvarig maktlöshet i ett slutet kärl”. Det var den gyttjan, en sorts kallbrand i sociala organismer, som i Trumps seger fick ett vulkaniskt utbrott.

Så hur ska vi gå vidare? Vi kan förstås fortsätta att definiera demokratins kris genom att hålla oss till dualismerna: liberalism mot diktatur, religion mot sekularism, islam mot västlig modernitet, och så vidare. Men det är nog mer givande att betrakta demokrati som ett känslomässigt och socialt starkt laddat tillstånd som nu blivit världsomfattande instabilt. Hur som helst lär det att bli möjligt att studera inverkan av ressentiment över hela skalan av dagens olika klasser och politiska regimer, och förstå varför etnonationalistisk suprematism och kvinnohat växer i takt med social rörlighet i Indien och Turkiet likaväl som med stagnation och tillbakagång i USA och Storbritannien.

Att ett hätskt twittertroll upphöjts till världens mäktigaste man är det senaste och hittills mest hotfulla exemplet på hur ressentiment fungerar. Just nu är det svårt att föreställa sig hur man ska kunna finna ett politiskt motgift mot den olycksbådande patologi som släppts loss av Modi, Erdogan, Putin, Brexit och Trump. Men ska man börja söka efter det krävs en rikare och mer varierad bild av mänskliga erfarenheter och behov. Vår kvantitativa besatthet av det som går att mäta och därmed kan beräknas och analyseras har alltför länge uteslutit det som inte är mätbart: subjektiva känslor.

I närmare tre decennier har teknologins och bruttonationalproduktens religion och 1900-talets råa kalkyl över egenintresset dominerat i det politiska och intellektuella livet. Samtida väljares förbluffande beslut och vår förvirring inför fenomen som Trump gör det nödvändigt att vi åter börjar intressera oss för känslornas fält; dessa omvälvningar kräver inget mindre än en radikalt utvidgad förståelse av de många faktorer som alltid följer människan i hennes liv: exempelvis rädslan för att förlora värdighet och status, misstron mot förändring, lockelsen i det välkändas stabilitet.

För det ryms mer i en människa än rationell egoism, tävling och egen vinning; mer i ett samhälle än kontrakt mellan logiskt beräknande och oberoende individer och mer i politiken än opersonliga teknokrater som tänker ut hyperrationella framstegssystem med hjälp av

opinionsundersökningar, enkäter, statistik, matematiska modeller och teknologi.

Och utan en sådan förståelse kommer vi fortsätta att se väljare agera som Dostojevskijs källarmänniska: ”Borde vi inte välta hela showen över ända, strö rationalismen för vindarna, låta alla dessa logaritmer fara åt helvete och åter börja leva efter vår egen, vackra, oförnuftiga vilja?”

Den liberala moderniteten har stärkt fundamentalismen och alstrat väljarskaror som drömmer om att få ge igen på systemets vinnare. Pankaj Mishra ser Dostojevskijs källar-människa fira nya triumfer i populismens tidevarv.

Pankaj Mishra Pankaj Mishra. “

“ Indisk författare och essäist. Han skriver regelbundet för Guardian, New York Times Book Review och London Review of Books. Hans senaste bok är ”Age of anger. A history of the present” (2017).

Artikeln är specialskriven för DN Kultur. “

DN ONSDAG 15 FEBRUARI 2017

“ Trier utnämner Trump till råttkung

Den rutinerade filmprovokatören Lars von Trier stiger tillbaka in händelsernas centrum – sex år efter att han blev ”persona non grata” i Cannes – och utnämner Donald Trump som inspirations-källa för sin kommande seriemördarfilm ”The house that Jack built”.

Den danske effektexperten har redan skickat ut en grynig, svartvit pressbild på sig själv utklädd till liemannen, med en blinkning till sin mästare Carl Theodor Dreyer och dennes trettiotalsklassiker ”Vampyr”. Under måndagen kompletterade von Trier med ytterligare en programförklaring: hans nya film ”hyllar idén om att livet är ondskefullt och själlöst, ett sorgligt kvitto på det är uppkomsten av Homo Trumpus – råttkungen”.

Ett annat oväntat drag är att den gamle åttiotalscharmören Matt Dillon gör huvudrollen i filmen, biträdd av Trierveteraner som Charlotte Gainsbourg, Uma Thurman och Shia LaBeouf samt nya favoriter som Riley Keough och Sofie Gråbøl. Inspelningen startar i Trollhättan i mars.

Helena Lindblad helena.lindblad@dn.se “

DN ONSDAG 15 FEBRUARI 2017

“Björn Wiman: En vettvilling mindre i Vita huset – och världen blev en lite säkrare plats

Donald Trumps nationella säkerhetspolitiske rådgivare Michael Flynn avgår. Det är en av de bästa nyheterna för världen sedan det amerikanska presidentvalet den 8 november.

Dels för att det blir en vettvilling mindre i Vita huset och världen därmed en lite säkrare plats. General Flynns temperament, dåliga omdöme och messianska fantasier om ett krig mot Iran hade kunnat leda hela världen mot katastrof.

Men framför allt är nyheten en seger för den klassiska amerikanska journalistiken. ”Fallet Flynn visar hur det envisa, hårdföra och oförskräckta granskande som Trump kallar fake news är en garanti för nationell säkerhet i USA”, skrev journalisten och författaren Philip Gourevitch direkt efter beskedet.

I detta har han helt rätt. Det var journalister på Washington Post som först avslöjade Flynns lögner kring de ljusskygga förhandlingarna med Ryssland. Det behöver inte stanna där. När det grävande journalistiska maskineriet väl har satts igång kommer den klassiska frågan från Richard Nixons avgång i samband med Watergateskandalen 1974 förr eller senare aktualiseras: Vad visste presidenten och när visste han det?

Det borde stå klart för alla vid det här laget att Donald Trumps presidentskap är en historisk situation, med en potentiellt mycket farlig utgång. Demokratin sätts under press av krafter på högsta ort som vill destabilisera den. I detta läge är samhällets institutioner nyckeln till motstånd. När republikanerna i kongressen hittills har fallerat fullständigt, visade det amerikanska rättssystemet i förra veckan att det fungerar, när det slog tillbaka mot Donald Trumps inreseförbud för muslimer.

De amerikanska mediernas agerande i fallet Flynn är en hoppingivande uppföljning till detta. Det visar att Donald Trumps administration trots allt inte är helt immun mot sanningen, att inte heller denne president kan stå emot den funktion som den professionella journalistiken tilldelats i en fungerande demokrati. Typiskt nog ser man redan nu hur den högerpopulistiska sajten Breitbart – tidigare kontrollerad av Donald Trumps närmaste man Steve Bannon – lägger skulden för Flynns avgång på bland annat ”media”.

Michael Flynns avgång är ett litet steg bakåt för Donald Trump, men ett stort kliv framåt för journalistiken – och demokratin.

Björn Wiman bjorn.wiman@dn.se “

DN ONSDAG 15 FEBRUARI 2017

“ Finlands jubileum firas under årets Östersjöfestival

Årets Östersjöfestival präglas i år av Finlands hundraårsjubileum. På programmet står den här gången dessutom både kunglig opera och urpremiär av Anders Hillborgmusik till en ny film av Fredrik Wenzel och Jesper Kurlandsky.

Östersjöfestivalen 2017, den femtonde i ordningen, pågår i år under nio dagar, den 21–29 augusti.

Samtliga konserter är i Berwaldhallen (utom ”Oedipus Rex” som framförs på Kungliga operan). Den inleds den här gången med Stravinskys musik regisserad av Polarpris-vinnaren Peter Sellars.

På spelschemat står också urpremiär med nyskriven musik av Anders Hillborg. Med anledning av Finland och jubileumsåret 1917 kommer bland annat Helsingfors stadsorkester att gästa under ledning av Susanna Mälkki. På plats i år finns också dirigenter som Esa-Pekka Salonen, Paavo Järvi och Valery Gergiev.

Mariinskijteatern framför vidare Wagners ”Parsifal” och ”Rhenguldet”. Avslutar festivalen gör Sveriges Radios symfoniorkester under ledning av Daniel -Harding i Mahlers symfoni nr 6.

– Utöver Finlands hundraårs-jubileum vill jag gärna särskilt lyfta fram ”Aeterna” av Hillborg som Esa-Pekka Salonen dirigerar. Den är ett mycket spännande projekt som två unga filmproducenter, Fredrik Wenzel och Jesper Kurlandsky, har gjort en nittio minuter lång film till, säger Michael Tydén, chef för Östersjöfestivalen om filmen som beskrivs som ”en kontemplativ ljud- och bildodyssé som på ett tankeväckande sätt skildrar vår samtid”.

Utöver en lång rad konserter hålls flera seminarier under veckan kring festivalens tre grundpelare musik, miljö och ledarskap i samarbete med bland annat Världsnaturfonden WWF, Utrikespolitiska Institutet, Stockholm resilience centre och Raoul Wallenberg academy.

Georg Cederskog georg.cederskog@dn.se “

DN TORSDAG 16 FEBRUARI 2017

“ Bräckligt lugn i stormen

President Trump sprider olust om supermaktens intentioner, britternas nej till medlemskapet skakar EU, Ryssland och andra auktoritärt styrda länder vädrar morgonluft. Sverige har mer än nog av problem in på livet.

Det färgade också Margot Wallströms och regeringens årliga utrikesdeklaration, som presenterades på onsdagen. Hon talade om ljusglimtar som samsas med de mörka molnen, men de dystra tonerna överväger.

Svensk utrikespolitik präglas i grunden av samsyn. Sverigedemokraterna och Vänsterpartiet sticker av, men i övrigt är konfliktytorna få. Ryssland måste debatteras, men med så stor enighet i riksdagen uteblir glöden.

Wallström var tydlig med att fördöma det ryska våldet mot Ukraina och den illegala annekteringen av Krim. ”Sanktionerna ska ligga fast så länge skälen till att de infördes kvarstår”, vilket är viktigt att markera. Att utrikesministern dessutom vill ha en ”bred ansats” i förhållande till Ryssland låter lite flummigt, men behöver inte vara fel med tanke på rådande geografi.

Samtidigt har det alltid varit något fladdrigt över den rödgröna utrikespolitiken. En del beror på att S och MP inte ser världen på samma sätt. Annat orsakas av att illusioner ständigt måste konfronteras med realism. Och Wallström själv tänker inte alltid färdigt innan hon talar.

Sverige är ett litet land som spelar en ringa roll i världen. Socialdemokrater drömmer nostalgiskt om Olof Palmes tid, men det var inte annorlunda då. Att regeringen nu ska utse ett ”särskilt sändebud” för Israel-Palestinakonflikten gör varken från eller till.

Vissa saker om utlandet kan svenska företrädare säga högt. Andra städas undan, exempelvis när statsministern åker till förtryckets Iran för att hjälpa storföretag att kränga viktiga produkter. Men blocköverskridande konsensus gäller naturligtvis även här. Borgerliga regeringar agerar ungefär likadant, vad dess beståndsdelar än förkunnar i opposition.

I onsdagens riksdagsdebatt höll Vänsterns Hans Linde en av sina föreläsningar i ämnet vapenexport. Alla känner till att hyckleriet här firar stora triumfer, och att Sverige säljer även till diktaturer för att hålla den inhemska produktionen och sysselsättningen i gång. Ansvariga ministrar vrider sig som maskar. Den som för tillfället har regeringsansvar talar om icke-demokratier.

Och Wallström vacklade till. Vapenexporten är ett hinder för hennes ”feministiska utrikespolitik”, medgav hon, och förklarade att hon ”personligen har åsikter i frågan” som tydligen inte överensstämmer med regeringens. Så äts en kaka, men finns ändå kvar.

Problem uppstår även när diskrepansen blir för stor mellan självskrytet och verkligheten. Den stolta feministparollen måste utmålas som en framgång, trots att den självklart inte har någon betydelse när Sverige frotterar sig med teokrater. Således ger politiken ”resultat för kvinnor, flickor och hela samhällen”, minsann i den vida världen.

Inte är det illa om vårt land på marginalen medverkar till förbättringar. Men att, som utrikesministern (DN 15/2), hävda att den feministiska

utrikespolitiken ”uppmärksammas enormt mycket” ute i världen är trots allt enormt överdrivet.

Med tanke på att kampanjen för en svensk plats i säkerhetsrådet länge var regeringens allt överskuggande prioritering spelar FN en märkligt blek roll i utrikesdeklarationen. Den glider undan det faktum att Ryssland och Iran bestämmer hur slakten fortgår i Syrien. Säkerhetsrådet går i baklås när det blir allvar, vare sig Sverige sitter där eller ej.

Nato ägnas några förströdda rader. I debatten tog Wallström tillfället i akt att använda Donald Trump som tillhygge. Hennes egen utrikesdeklaration rymmer dock bara tre meningar om att han ”väcker frågor”. Hon glömmer att den rödgröna regeringens försvarspolitik vilar på ett intimt bilateralt samarbete med USA. Och hon försöker skrämma med kärnvapen, något som amerikanerna men inte Nato har i sin ägo.

Trump gör européer oroliga, men den rimliga reaktionen är att försvara Nato med alla medel. Europas säkerhet står och faller med försvarsalliansen. Sverige behöver snarast en rejäl upprustning av det egna försvaret, men skulle vara tryggare i än utanför Nato.

EU är vår viktigaste utrikespolitiska arena, heter det mycket riktigt i deklarationen. Gemensam säkerhet är en hörnsten. Sverige kommer inte att förhålla sig passivt om våra vänner angrips, och vi förväntar oss samma stöd i ett krisläge. Detta måste vi leva upp till, Trump till trots.

DN 16/2 2017 “

DN TORSDAG 16 FEBRUARI 2017

“ I världspolitikens hårda skola

Donald Trump må tro att allt handlar om att ingå fördelaktiga avtal. Men liksom för Ronald Reagan kan erfarenheten komma att visa hur beroende USA är av internationella organ.

Under de senaste tre veckorna har vi sett en häpnadsväckande omfördelning av rollerna i den internationella storpolitiken. USA som av tradition är det land som gått i spetsen för samarbete över gränserna har deklarerat att det nu tänker sätta sina egna intressen i första rummet, vilket oroat många länder. Och Kina, som under lång tid har slutit sig inom sitt eget skal, visar nu tecken på att vilja spela en ledande roll på den internationella scenen.

Sedan president Donald Trump installerades i januari har han på ett mycket verksamt sätt urholkat USA:s roll som internationell aktör. Han har dragit sig ur frihandelsavtalet TPP och ändrat på förutsättningarna för förhandlingar om konflikten mellan Israel och Palestina.

Han har också undertecknat presidentorder om att neka inresa för personer från sju muslimska länder och om att bygga en mur längs gränsen till Mexiko. Hans medarbetare har även utarbetat förslag om att sänka och till och med stoppa bidragen till internationella organisationer och om att USA ska säga upp en del fördrag slutna med andra länder.

Den kinesiske presidenten Xi Jinping har i sina framträdanden visat sig förespråka- en annan inriktning än Trump. När världens mäktigaste beslutsfattare träffades i Davos i januari betonade han att internationell samverkan är oerhört viktig för vår gemensamma framtid.

I ett uttalande som verkade riktat till USA förklarade han: ”Vi ska stå för löften och hålla oss till reglerna. Man får inte välja regler eller tänja på regler så att de befrämjar egna intressen.”

Han var ännu mer frispråkig när han kritiserade dem som eventuellt hade tankar på att bryta klimatavtalet som slöts i Paris, vilket Trump har hotat att göra.

Trots allt är det för tidigt att utgå från att den Pax Americana som har rått i flera decennier ska ersättas av en av kinesiskt snitt eftersom det finns oklarheter om båda sidornas egentliga ståndpunkter. Trumps presidentorder är inte så hårdhjärtade som det kan verka när man läser rubrikerna.

”Granskning av och begränsning av bidragen till internationella organisationer” är exempelvis bara ett förslag om att en kommitté ska syna finansieringen av sådana organ. Det som Trump framför allt siktar in sig på är organisationer som har beviljat fullt medlemskap åt Palestinska myndigheten eller PLO. Detta är ingen-ting nytt: amerikansk lag har sedan länge satt stopp för bidrag till FN-organ där Palestina är fullvärdig medlem.

Dessutom har Trump gott om tid att ändra sin hållning precis som Ronald Reagan gjorde. Reagan blev president för att han lovade att återupprätta USA:s ställning som världens ledande makt.

Han tog avstånd från FN:s havsrättskonvention, motsatte sig Världsbankens stöd till insatser på energiområdet, beslöt att USA skulle lämna Unesco och lovade i likhet med Trump att dra ner på landets ekonomiska bidrag till internationella organisationer.

Men inom ett år eller två började Reagan inse hur beroende USA var av internationella organ och blev mildare i tonen. Skuldkrisen i Latinamerika 1982 fick honom exempelvis att förstå vilken betydelse utländska banker hade för USA:s finanssektor.

Paralleller kan dras till Kinas nuvarande läge. När landets banker blir starkare – där finns redan fyra av världens största – behöver Kina IMF för att kunna försvara sin ställning internationellt. Landets ekonomi är i ett vidare perspektiv också beroende av globala regler på det ekonomiska området.

Att Kinas ledare betonar vikten av sådana regler är kanske goda nyheter, men andra länder har ändå anledning till viss skepsis. Kina har gjort sig till en viktig aktör runt om i världen genom att kombinera handel, bistånd och investeringar, i synnerhet genom att driva infrastrukturprojekt på strategiska ställen i utvecklingsländer. Detta är dock ingen uppvisning i osjälviskhet.

Naturligtvis har inte heller USA:s ambitioner som världens ledare varit osjälviska, men de står för ett slags upplyst egenintresse.

Att nå klarsyn kan ta tid, vilket det ju gjorde för Reagan. Just nu verkar Trump inställd på att USA:s relationer till andra länder kräver helt nya uppgörelser, även med gamla vänner som Mexiko och Australien. Detta handlar inte bara om att eftersträva

överenskommelser med enskilda länder, vilket skulle inbegripa respekt för existerande fördrag. Nej, det handlar bokstavligen om att ta ett avtal i taget, och det är dömt att misslyckas.

USA är ingen diktatur och personliga överenskommelser som görs av en president som sitter fyra eller åtta år på sin post kan inte säkra en demokratis intressen. Det måste finnas en kontinuitet i maktutövningen och en ny ledare måste respektera företrädarnas uppgörelser. *Pacta sunt servanda*. Avtal skall hållas.

Trumps schackrande lär snart stöta på patrull. Kanske kommer detta att få honom att tänka i nya banor eller så kör han fast. Hur som helst bör vi tills vidare utgå ifrån att de flesta länder håller fast vid existerande internationella överenskommelser och institutioner. Men vi bör också hysa sund misstro mot stormakter som försöker utnyttja dessa till egen fördel.

Ngaire Woods professor i internationell ekonomi och dekanus vid The Blavatnik School of Government vid universitetet i Oxford.
Översättning: Claes Göran Green “

DN TORSDAG 16 FEBRUARI 2017

“ Med Trump behöver Sverige både en plan B och en plan C

Analys. Det som är mest slående när riksdagen debatterar utrikespolitik är inte de heta ordväxlingarna utan hur överens de flesta partierna är. De är eniga om hur viktigt det är med folkrätt, mänskliga rättigheter, frihandel, FN:s klimatavtal och samarbete med Nato. Men allt detta skakas nu av USA:s nye president Donald Trump. Och Sveriges plan B diskuteras knappast.

Ända sedan 1945 har USA fungerat som ett starkt globalt försäkringsbolag. Landet har garanterat världsordningen, med kärnvapenparaply, försvarsgarantier och expeditionsstyrkor till dem som betalat en tillräcklig premie. Samtidigt har många stater gått samman och skapat regler för frihandel, mänskliga rättigheter, koldioxidutsläpp och globala normer. USA har inte alltid följt dem eller gillat dem, men ändå accepterat strukturerna.

Nu har Donald Trump, en miljardär och företagare, flyttat in i Vita huset. Han vet att stora aktörer kan få förmånligare uppgörelser än små i affärslivet, och det vill han tillämpa också i världspolitiken. Det kan ändra villkoren för det amerikanska försäkringsbolaget i grunden. Trump vill inte vara den fria världens ledare utan nationalisten som hellre förhandlar fram en mindre fördel för USA än en större för hela världen.

Det finns tecken på att nya handelsavtal som är förmånliga för USA är det mest centrala för honom. I Sverige har frihandel i grunden varit

självklart, vi är ett litet och handelsberoende land. Vi exporterar dessutom betydligt mer till USA än vi importerar därifrån. Frågan är hur Sverige ska hantera amerikanska propåer om förmånligare handelsvillkor.

Det militära samarbetet med USA och Nato har länge varit ryggraden i svensk säkerhet, trots alliansfriheten. Relationerna har blivit allt mer nära. Här finns den stora oenigheten mellan de borgerliga partierna och resten om huruvida Sverige borde ta steget fullt ut och bli Natomedlemmar. Men regeringspartierna och de borgerliga är lika överens om att det nära samarbetet med USA och Nato ska fortsätta.

Också detta hotas av maktskiftet i Washington. Den nya administrationens inställning till Nato är oklar. På onsdagen besökte USA:s nya försvarsminister James Mattis Europa och talade om Nato som en ”fundamental grundsten”. Uttalanden som troligen klingar som ljuv musik i den svenska riksdagen. Å andra sidan rapporterade Politicos nätupplaga om ett samtal mellan president Trump och hans franska kollega Hollande om Nato den 28 januari: USA vill ha tillbaka sina pengar, krävde Trump då.

Natoländerna rustar snabbt upp för att möta den nya presidentens krav. Det är svårt att se att Sverige kan låta bli att göra det utan konsekvenser för samarbetet. Men den saken diskuterades mycket lite i utrikesdebatten.

EU är numera en tredje grundbult i svensk utrikespolitik. När länken till USA och det globala frihandelssystemet hotas blir unionen än viktigare. Sverige har efter britternas folkomröstning blivit mer positivt inställt till försvarssamarbete i unionen. Planerna tar snabbt form i Bryssel, gödda av osäkerheten om USA:s roll.

En fjärde punkt som det råder bred enighet om i riksdagen är att den långa konflikten mellan Israel och Palestina löses bäst genom en tvåstatslösning.

”I år har det gått 50 år sedan Palestina ockuperades. Sverige fortsätter verka för en lösning i Israel-Palestinakonflikten och tillsätter ett särskilt sändebud”, sade utrikesminister Margot Wallström (S) när hon inledde utrikesdebatten.

Regeringen såg en lösning komma närmare, när utrikesdeklarationen skrevs, men läget ändrades innan hela upplagan hade hunnit tryckas. I tisdags kväll, amerikansk tid, informerade en av Trumps talespersoner på en genomgång för pressen att presidenten inte längre arbetar för en tvåstatslösning.

Behovet av en plan B och en plan C har sällan varit större i utrikespolitiken. Men enigheten handlar om plan A, den som Trump, Brexit och ett mer nationalistiskt och auktoritärt Ryssland håller på att upphäva.

Ewa Stenberg ewa.stenberg@dn.se Politisk kommentator “

DN TORSDAG 16 FEBRUARI 2017

”Rysslandspolitiken ligger fast”

“ Arktis, kärnvapen och Syrien är frågor som Margot Wallström tänker ta upp när hon besöker Moskva i nästa vecka. Under riksdagens utrikesdebatt värjde hon sig mot anklagelser om att ha mjuknat i synen på Ryssland. – Rysslandspolitiken ligger fast, säger utrikesministern.

Relationen till Ryssland blev ett dominerande ämne när svensk utrikespolitik debatterades i riksdagen på onsdagen. Ämnet är extra aktuellt med anledning av att utrikesminister Margot Wallström (S) på tisdag ska träffa sin ryske motsvarighet, Sergej Lavrov, i Moskva. Det är första gången på över två år som de två möts personligen.

Debatten inleddes med att utrikesministern läste upp utrikesdeklarationen där de stora dragen i Sveriges strategi målas upp. Hållningen visavi Ryssland formulerades med delvis andra ord än i fjol. Det fick Moderaternas utrikespolitiska talesperson Karin Enström att ifrågasätta regeringens linje.

– Förra året pekade man ut Ryssland som det största hotet mot den europeiska säkerhetsordningen. Det väcker frågor när man ändrar uttryckssättet. Därför måste jag försäkra mig om att Sverige även i fortsättningen kommer att vara väldigt tydligt mot Ryssland, sade Karin Enström.

Hon vill att Margot Wallström tydligt markerar att de rysk-svenska relationerna inte kan normaliseras förrän Ryssland har levt upp till Minskavtalet rörande Ukraina och dragit sig tillbaka från Krim.

Enligt Margot Wallström föreligger ingen avgörande skillnad mellan regeringens och den borgerliga oppositionens syn på Ryssland.

– De vet mycket väl att Rysslandspolitiken ligger fast vad gäller sanktioner och den europeiska positionen. Men man måste ha en bredare ansats och lite längre tidsperspektiv. Vi måste investera i sådant som kommer att betyda mycket när Ryssland förhoppningsvis är på väg i mer demokratisk riktning, säger Margot Wallström och nämner forskning, studentutbyte och handel.

EU:s syn på konflikten i Ukraina kommer enligt henne att avhandlas i Moskva. Hon vill också vinnlägga sig om att Ryssland deltar konstruktivt i Arktiska rådet.

– Det blir också intressant att höra hur de ser på sin roll i Syrien och hur de tänker kring kärnvapen-rustningen, säger Margot Wallström.

Sverigedemokraterna anklagades i debatten för att ha en ryskvänlig hållning som avviker från övriga partiers. Det tillbakavisades av SD:s talesperson Markus Wiechel.

– Vi har vid ett flertal tillfällen fördömt Rysslands agerande på Krim och kritiserat deras aggressiva beteende mot omvärlden, sade Markus Wiechel.

Hans Rosén hans.rosen@dn.se “

DN TORSDAG 16 FEBRUARI 2017

“ Nedröstningen av reformen visar på skärpta motsättningar

Analys. EU-parlamentet röstade nej till en mer radikal reform av utsläppshandeln. Beslutet visar att motsättningarna inom EU skärps när de ambitiösa klimatmålen ska brytas ned till konkret verklighet. Det blir fler drabbningar framöver.

Flera svenska EU-parlamentariker var besvikna efter onsdagens omröstning om hur EU:s illa fungerande system för handel med utsläppsrätter ska förändras.

EU-parlamentet sade nej till miljöutskottets mer radikala reform, som skulle ha lett till en snabbare minskning av antalet utsläppsrätter och därmed ett högre pris för förorenande utsläpp.

För en lekman är det svårt att begripa den stora skillnaden mellan utskottets förslag, 2,4 procents årlig minskning, och EU-parlamentets beslut, 2,2 procent. Men de inblandade är överens om att gårdagens beslut hade betydelse.

Jytte Guteland (S) säger till DN att hon är ”djupt besviken över att de konservativa inte stod upp för uppgörelsen i utskottet”. Centerns Fredrick Federley tycker att parlamentet tog ett par steg framåt, men hade hoppats på mer eftersom ”det fortfarande finns för mycket utsläppsrätter i systemet”. Christofer Fjellner (M) anser däremot inte att EU ska öka minskningstakten och påminner om att unionen redan har dragit ned på utsläppen mest av alla stora makter i världen.

Räkna därför med fortsatta drabbningar om klimatpolitiken i EU. Det här är bara början. För det första ska nu EU-parlamentet förhandla med rådet, medlemsländerna, om ett bindande beslut om utsläppshandeln. Rådet ska ha en första diskussion om detta i slutet av februari.

Sedan handlar det om flera andra nya EU-lagar, bland annat om hur mycket EU-länderna ska minska utsläppen av koldioxid inom sektorer som inte omfattas av utsläppshandeln.

Redan i somras lade kommissionen fram ett förslag om så kallad bördefördelning. Där tas ingen hänsyn till om EU-länderna redan har varit duktiga på att minska utsläppen, se grafiken här intill, utan förslagen bygger på ländernas BNP per capita.

Sverige ska dra ned på utsläppen av växthusgaser med hela 40 procent, vilket tillsammans med Luxemburg är mest av alla länder i EU. Bulgarien tvingas däremot inte minska någonting (0 procent) och länderna i östra EU har över lag fått betydligt lättare beting. Polen hamnar till exempel på minus 7 procent, Lettland på minus 6 och Litauen på minus 9. Det är alltså upplagt för nya strider.

Annika Ström Melin annika.strom-melin@dn.se “

DN TORSDAG 16 FEBRUARI 2017

“ Livstid för folkmord i Rwanda

Även Svea hovrätt dömer svenskrwandiern Claver Berinkindi till livstids fängelse för delaktighet i folkmordet i Rwanda 1994.

Genom Berinkindis roll i folkmordet dödades tusentals människor, kom först tingsrätten och nu även hovrätten fram till.

Den numera svenske, ursprungligen rwandiske, medborgaren ska ha lett folkhopar som klubbade, högg och sköt ihjäl tusentals män, kvinnor och barn i prefekturen Butare i södra Rwanda.

– Han beordrade dem att döda, och han var med och dödade som alla andra, sade en fängslad medbrottsling i förhör.

Berinkindi fälls nu även i hovrätten för att ha begått folkmord och grovt folkrättsbrott när folkgruppen tutsi skulle utplånas.

Den 61-årige mannen förnekar brott. Hans försvarsadvokat har ifrågasatt vittnena, som hela målet hänger på, eftersom det har gått så lång tid sedan 1994 och omständigheterna var kaotiska.

Även hovrätten finner dock vittnena trovärdiga. De var över 50 stycken totalt. Både Stockholms tingsrätt och Svea hovrätt har hållit maratonrättegångar och bland annat besökt Rwanda.

TT “

DN TORSDAG 16 FEBRUARI 2017

“ Trump: Parterna får själva lösa konflikten

En av världspolitikens mest komplicerade konflikter avfärdades med en axelryckning av president Donald Trump under onsdagens möte med Benjamin Netanyahu. Ska Israel och Palestina vara en stat eller två stater? ”Jag gillar den lösning som båda sidorna gillar”, sade Trump.

Washington.
Det var en samlad och förvånansvärt munter president Trump som höll presskonferens tillsammans med Israels premiärminister Benjamin Netanyahu, efter deras möte i Vita huset på onsdagen. Det var uppenbart att Netanyahu och Trump tycker om varandra.
”Det finns ingen bättre vän av det judiska folket och den judiska staten än Trump”, sade Netanyahu. Trump svarade med att be premiärministerns hustru, Sara Netanyahu, ställa sig upp, varpå han hyllade henne som förtjusande.

Inför USA-resan uttryckte Netanyahu stora förhoppningar om att mötet med Trump skulle bli början på förbättrade relationer mellan Vita huset och Israels regering. Under Barack Obamas tid som president var relationerna mellan de två ländernas regeringar ovanligt kyliga.

Nyligen har Netanyahu bland annat kritiserat Obama för att USA inte lade in ett veto mot FN-resolutionen mot Israels bosättningspolitik i december. Under veckorna innan Trump tillträdde som president i januari arbetade han febrilt för att stoppa FN-resolutionen. Trump lyckades inte med detta, men för Netanyahu blev det en tydlig signal om att ledarskapet i Vita huset nu är mer vänligt inställt till hans intressen. Under presskonferensen markerade Donald Trump tydligt avstånd från Obama och sade att FN hanterat Israel väldigt, väldigt orättvist.

För första gången på länge ställer sig Vita huset inte heller bakom en tvåstatslösning för Israel och -Palestina. Vita huset gick redan före mötet ut med att USA inte längre tänker prioritera detta.
– Det är något båda sidor måste vara överens om, inget som vi kan pracka på dem. En tvåstatslösning som inte skapar fred är inte vårt mål, sade en anonym talesperson för Trumpadministrationen i intervjuer med amerikanska medier.

Trumps egna uttalanden under presskonferensen var mer otydliga.
– Jag tittar på tvåstatslösningar, jag tittar på en stat, jag gillar den lösning som båda sidorna gillar. Jag är väldigt nöjd med det som båda sidor gillar, sade Trump.

Han varken bekräftade eller dementerade planer på att flytta USA:s ambassad i Israel från Tel Aviv till Jerusalem, men sade att man fortfarande funderar på att genomföra en sådan flytt. Trump beskrev även Iran som ett stort hot mot Israel och han kallade, som många gånger tidigare, kärnvapenavtalet med Iran för det värsta avtal han sett.

Martin Gelin martin.gelin@gmail.com “

DN TORSDAG 16 FEBRUARI 2017

”Flynn orättvist behandlad av fejkmedier”

Donald Trump säger att hans avsatta säkerhetsrådgivare Michael Flynn är ”en stor man som har behandlats mycket orättvist”. Presidenten förklarar också att det är ”falska medier” som behandlat säkerhetsrådgivaren orättvist.

Michael Flynn tvingades avgå i måndags sedan det framkommit att han ljugit för vicepresidenten Mike Pence om de telefonsamtal han hade med Rysslands ambassadör i december.

Den nationella säkerhetsrådgivaren Flynn hade upprepade gånger försäkrat Pence att han inte pratat om sanktionerna mot Ryssland, men samtalen avlyssnades av FBI och dess innehåll publicerades tidigare i veckan av Washington Post.

Samtidigt som Barack Obama, som fortfarande var USA:s president, planerade att skärpa sanktionerna mot Ryssland pratade Flynn med ambassadören om att sanktionerna kommer att avskaffas efter maktskiftet i Vita huset.

President Trump, som fick frågor om Flynn under sin presskonferens tillsammans med Israels premiär-minister Benjamin Netanyahu, kallade sin före detta säkerhetsrådgivare för en ”fantastisk man”.

– Han har behandlats väldigt, väldigt orättvist av medierna – eller som jag kallar dem: fejkmedier, sa president Trump.

Presidenten vidhöll också att de läckor som tvingade bort Flynn var ”olagliga och kriminella”.

Samtidigt som Donald Trump försvarar Michael Flynn ökar kravet på en total genomlysning av kopplingarna mellan Donald Trumps administration och Ryssland.

En rad inflytelserika politiker vill också ha en förklaring om varför Vita huset inte agerade mot Flynn trots en varning från Justitiedepartementet för flera veckor sedan. På onsdagen uppgavs också Donald Trumps tidigare kampanjchef Paul Manafort och andra medarbetare till presidenten ha haft upprepade kontakter med ryska underrättelsetjänstemän inför presidentvalet.

Mia Holmgren mia.holmgren@dn.se “

DN TORSDAG 16 FEBRUARI 2017

“ Så blev Jerusalem ett religiöst minfält

Om Donald Trump låter övertala sig att flytta USA:s ambassad till Jerusalem tror han kanske att det är politik, skriver Nathan Shachar. I själva verket kastar Trump nytt bränsle på en gammal konflikt, rätt in i skärningspunkten för judisk och muslimsk fanatism.

Häromdagen blev en svensk guide, Anna Veeder, bortkörd från Tempelberget av de muslimska vakterna. Hon hade visat sin grupp en karta över området under olika historiska epoker.

Judar får besöka platsen, men de får inte be där, beslutade Israel i juni 1967. På senare år har allt fler judar börjat trotsa förbudet, och aktionsgrupper med känningar högt upp i israeliska regeringskretsar vill ändra på status quo här i konfliktens brännpunkt.

Den ena sidans religiösa ultras ger näring och ursäkter åt den andra sidans, enligt känt mönster. Tempelbergets vakter uppfattar allt som inte sker i deras regi som kristna eller judiska komplotter. Anna Veeder:

– Det går inte att tala om något annat än islam på Tempelberget. Man får inte ens säga ”Tempelberget”. Man måste säga ”al Aqsa-området” eller ”Haram al-Sharif”, annars blir man åthutad.

Om tempelplatsen är ett lokalt minfält, så är Jerusalemfrågan ett globalt minfält. I november hördes argsinta palestinska protester mot FN-chefen Ban Ki Moon, som sagt att judarnas tempel stått på Tempelberget. Därmed ville han ta avstånd från en resolution som just antagits av FN-organet Unesco, där judarnas historiska rötter i Jerusalem förnekades.

Hur kom Unesco på tanken att skriva om historien? Jo, för tjugo år sedan beslöt president Yassir Arafat att palestinska barn skulle lära sig i skolan att judarnas tempel och deras hemortsrätt i staden var ett påhitt. Arafats ”reform” var ett motdrag efter att palestinska rättigheter körts över i andra delar av staden.

Numera anser yngre palestinier i gemen – och palestiniernas allierade i Unesco – att judarnas historia är ett enda bedrägeri.

Samtidigt som unga palestinska sinnen förgiftats med osanning har israeliska regeringar gjort vad de kunnat för att arbeta upp temperaturen i krutdurken.

Bosättare, ofta stridslystna, tillåts flytta in i arabiska bostadsområden, där de ibland förvandlar sina grannars vardag till en mardröm. Husköpen bekostas i regel av främmande gynnare, som kasinomiljardären Sheldon Adelson, Donald Trumps viktigaste sponsor.

Palestinierna kommer snart att utgöra 40 procent av Jerusalems befolkning, men per person får de bara hälften så mycket av stadens budgetmedel som de judiska invånarna. De avkrävs astronomiska avgifter för bygglov på egen mark och går miste om sin hem-ortsrätt om de är för länge utomlands eller på Västbanken.

Men det som verkligen sätter sinnena i brand sker på den religiöst-historiska arenan, under kampen om det förflutna och dess innebörd.

Strax efter kriget 1967 grävdes fem stora palats från umayyadernas tid (600- och 700-talen) fram söder om al-Aqsamoskén.

Den muslimska världen tvekade: Å ena sidan fördömdes Israel för att ha grävt så tätt inpå tempelplatsen, å andra sidan gladde sig araberna över de överraskande fynden, som vittnade om stadens betydelse under islams grundartid.

Men arkeologin, Israels akademiska paradgren, har blivit ett tillhygge för en militant aktionsgrupp, El'ad, vars mål är att bosätta judar i den palestinska stadsdelen Silwan söder om Tempelberget. Via politiskt beskydd och stora pengar har den statliga fornminnesmyndigheten, som först bekämpade El'ad, tvingats bli dess partner, dels under utgrävningar, dels i skötseln och presentationen av fynden.

I utgrävningar som El'ad bekostar gräver man förbi yngre – kristna och muslimska – lager och siktar på lämningar från kung Davids Jerusalem, vars centrum var beläget under Silwan.

Det kan se ut som om denna härva av febrig nationalism och stridande trosläror är något nytt, alstrat av Israel–Palestina-konflikten. Men det har slagit politiskt-religiösa gnistor kring tempelplatsen sedan urtiden.

När hellenismen, dåtidens modernitet, kom till Jerusalem med Alexander den store, splittrades judarna i två ilsket fientliga läger: de som slog vakt om traditionerna och de som anammade grekernas kultur och konst.

Men för att staden skulle bli en permanent religiös konflikthärd räckte det inte med judarnas heta känslor. Den som gjorde Jerusalem till en arena för religionernas tävlan var den bysantinska kejsarinnan Helena, som skulle förändra staden och världen. Förutom sin energi var hon glödande kristen och mor till Roms kejsare Konstantin, som proklamerade religionsfrihet i riket 312.

Dittills hade de kristna förföljts i Rom. De hade gömt sig i katakomber eller i öknens grottor för att inte korsfästas eller kastas till de vilda djuren.

Men nu var rollerna ombytta. Helena anlände till Jerusalem 326, och kommenderade: "Visa mig Jesu kors!" Ingen visste något, men Judah, en jude som ansågs dölja något, späktes och gisslades tills han förde kejsarinnan till klippan Golgata, där tre kors grävdes fram.

Arbetet på den heliga gravens kyrka, som skulle pågå i århundraden, tog vid. Legenderna om Jesus förankrades i den fysiska platsen för uppståndelsen, den nya trons kärna. Helena hade skapat det första pilgrimsmålet, än i dag en magnet för miljoner troende och botgörare.

Men hon var inte färdig. Hon fortsatte till Betle-hem, där platsen för Jesu födelse fastställdes och ett lika slitstarkt vallfartsmål etablerades. I Nasaret hugfästes Marie bebådelse och utmed sjön Genesarets stränder markerades platserna för Jesu mirakler.

Om aposteln Paulus skapade kristendomens teori, så skapade Helena kristendomens geografi, säger arkeologen Yisca Harni:

– Inte ännu en obskyr kult, där präster inviger de bedjande i mysterierna eller där fadern lär upp sin son. Hon erbjöd en konkret karta där pilgrimens väg mot evigt liv stakats ut. Alla de platser dit de kristna flockas i dag är Helenas verk. Korset och staden blev för de kristna axis mundi, axeln kring vilken världsalltet roterade.

Därmed var landet inte längre en judisk avkrok, utan ett religiöst centrum för eviga tider. Allt som stod i evangelierna kunde besökas, och bekräftas, i terrängen.

För de kristna, vars religion börjat som en judisk sekt, blev det en hjärtesak att förbanna och förtala judendomen, så att alla skulle förstå att Gud nu överflyttat sina gracer till de kristna. Tempelberget gjordes till en sophög, och när bilden av judarna som Jesu mördare slog igenom blev deras ställning på många platser, inklusive Jerusalem, omöjlig.

När de kristna kapitulerade för kalifen Omar 637 ställde de som villkor att muslimerna inte skulle låta judarna återvända till Jerusalem. Men Omar bröt strax löftet.

Liksom Helena gjort kommenderade Omar fram uppgifter om de heliga platserna. Juden Ka'ab al-Akhbar förde honom till platsen för judarnas tempel ovanför klippan Moria. Det berättas att Omar blev så indignerad över vanvården där, att han tvingade den bysantinske patriarken att knäböja i smutsen.

Omar lade fundamentet till Klippmoskén, som i dag är världens äldsta bevarade moské. Platsen blev i muslimsk tradition al-Sakhra, klippan – hållpunkt och fäste då Gud skapade världen.

I dag är klippan skärningspunkten för judisk och muslimsk fanatism. Men på 600-talet ägde där rum ett förbluffande judisk-muslimskt samprojekt. Efter Omars död 644 härjades islam av inre stridigheter. Klanen Ummaya tog över världsväldet och flyttade dess centrum från Mecka till Damaskus.

För att marginalisera sina fiender i Mecka beslöt umayyaderna att skapa ett religiöst centrum i Jerusalem som kunde övertrumfa Mecka och dess heliga sten Kaba. Det var inte så långsökt, för profeten Muhammad hade i början av sin bana förrättat bön i riktning mot Jerusalem och fastat på judarnas försoningsdag. Judarna var hans första allierade efter flykten till Medina.

Kring Klippmoskén skapades en väldig öppen plats, så att pilgrimer skulle kunna kopiera vandringen runt Kaba i Mecka. Inne i moskén utfördes riter som sades härstamma från Salomos tempel. Platsen kallade Beit al-Maqdis, templet. Judar deltog i riterna, och rabbiner citerade spådomar där det sagts att "Ismaels söner (araberna) skulle återupprätta templet".

Jerusalem nämns inte uttryckligen i Koranen, men nu kom tolkningar som gjorde Moriah-klippan till platsen för Muhammads himmelsfärd. Profeten hade stigit upp på en stege av ljus, och däruppe hade han konfererat med Moses och Jesus.

Om umayyaderna fått fortsätta på denna väg hade historien sökt sig andra banor. Men de störtades 752 och Mecka återtog sitt primat.

Jerusalems makt över kristna sinnen mattades inte. Om judarna varit bovarna i det kristna dramat så överflyttades nu indignationen på muslimerna, som parkerat sin konkurrerande religion mitt i kristendomens hjärtland.

Gensvaret då påven Urban kallade till det första korståget 1095 är ett förbluffande prov på kristendomens makt över själarna. Och blodbadet på muslimer och judar då de kristna intog Jerusalem 1099 är ett

gott exempel på hur lätt religioner och andra godhetsläror spiller blod i namn av höga ting.

Korsfararna höll inte ut mer än ett par sekel, men vendettan om Jerusalem mellan kristna och muslimer pyrde under askan. När den engelske generalen Allenby erövrade Jerusalem från osmanerna 1917, och när den franske generalen Henri Gouraud tog över Damaskus 1920, såg de sig bägge som korsfararnas sentida arvtagare.

I och med Englands och Frankrikes seger i första världskriget började judarna återigen att spela en politisk roll i landets utveckling. Men de första generationerna sionister undvek all Jerusalemromantik. De glorifierade socialism och jordbruksarbete, inte några tempel. Inte förrän efter kriget 1967, och framför allt efter nationalisternas valseger 1977, gjordes Jerusalem till nationalsymbol.

Det är en myt att en lösning av Israel–Palestina-konflikten är nyckeln till fred i hela regionen. Men, som kung Abdullah av Jordanien sade häromdagen till Donald Trump, Jerusalem är nyckeln till strid i hela regionen.

Om presidenten skulle övertalas att flytta USA:s ambassad till Jerusalem, så tror han kanske det är politik. Men de berörda, underströk kungen, kommer att tolka hans beslut i religiösa termer, och han kommer att erfara att det finns gott om lokala förmågor som gärna kastar bränsle på det gamla bålet – bara Trump förser dem med gnistan.

Nathan Shachar naranjal@gmail.com “

“ Fakta. Jerusalem

Jerusalem är en av världens äldsta städer, minst 4 000 år gammal.

Enligt Gamla testamentet intogs Jerusalem omkring år 990 före Kristus av israeliternas kung David. Hans son Salomo uppförde det judiska templet på den plats som kallas Tempelberget eller Moria.

Staden erövrades av babylonier, perser, romare och till sist av det muslimska kalifatet år 637.

Inom judendomen räknas Jerusalem som den heligaste staden. Klagomuren, eller Västra muren, är det främsta vallfartsmålet.

För islam är Jerusalem den tredje heligaste staden efter Mecka och Medina. Här finns två viktiga muslimska helgedomar: Klippmoskén och al-Aqsamoskén.

Även inom kristendomen är Jerusalem en helig stad, med Den heliga gravens kyrka på Golgata som ett viktigt vallfartsmål.

Det moderna Jerusalem är en delad stad. Västra Jerusalem är den del Israel har haft kontroll över sedan kriget 1948. Östra Jerusalem är den del Israel införlivade efter sex-dagarskriget 1967, en annektering som inte har erkänts av omvärlden. “

DN TORSDAG 16 FEBRUARI 2017

“ Uppgifter: Inte första försöket till mord

Den mördade Kim Jong Nam troddes ha nära kontakter med högt uppsatta personer i Peking. En avrättning av honom var en stående order sedan hans halvbror Kim Jong Un ärvde makten i Nordkorea. Efter ett mordförsök 2012 bad han för sitt och sin familjs liv.

Informationen framfördes på onsdagen av sydkoreanska parlamentariker sedan de fått en genomgång av landets underrättelsetjänst bakom stängda dörrar. Enligt uppgifterna utsattes Kim Jong Nam för ett mordförsök 2012. Kort senare skickade han ett brev till Kim Jong Un och bad om nåd för sig och sin familj.

– Han skrev att han inte hade någonstans att gömma sig och att det enda sättet för honom att undkomma var genom att begå självmord, sa Kim Byung Kee från Demokratiska partiet i Sydkorea.

Enligt landets underrättelsetjänst tros mordet på halvbrodern vara ett utslag av Kim Jong Uns inbillning mer än kalla fakta att Kim Jong Nam utgjorde ett verkligt hot mot honom.

Men på den punkten har flera Nordkoreaexperter avvikande meningar. Kim Jong Un var ”extremt nervös” när det gällde ryktena om sin halvbrors stöd från Kina, Nordkoreas närmast allierade, uppger källor för tidningen Korea Herald.

– Från Kim Jong Un-regimens synvinkel har Kim Jong Nam varit en plågoande. Folket i Pyongyang kan ha varit rädda för att han skulle ta på sig rollen som oliktänkande, säger Ko Yoo Hwan, professor i Nordkoreastudier vid Dongguk universitetet i Seoul, till tidningen.

Men något svar på varför mordet begicks kanske aldrig fås. Detta trots att en kvinna på onsdagen greps på flygplatsen i Kuala Lumpur misstänkt för inblandning i giftmordet.

Som vanligt är insynen i nordkoreanska affärer begränsad. Vad som är känt är att Kim Jong Nams familj, hans tidigare och nuvarande fru samt tre barn, för närvarande lever i Peking och Macau.

Känd är även utrensningen som Kim Jong Un gjorde 2013, då han lät avrätta sin tidigare närmaste rådgivare farbrodern Jang Song Thaek. Denne hade då skaffat goda kontakter med Kina och var en förespråkare av ekonomiska reformer i Nordkorea.

Under Kims fem år vid makten har 140 personer i hög ställning avrättats, enligt tankesmedjan Institutet för nationell säkerhetsstrategi i Sydkorea. Det är betydligt fler än under hans far Kim Jong Ils 17 år som ledare.

Halvbrodern Kim Jong Nam sa i en japansk tv-intervju 2010 att han personligen var motståndare till att makten kunde ärvas i hans egen familj. Han uppges ha haft en nära kontakt med farbrodern som avrättades. Experter har gjort bedömningen att Kina gett Kim Jong Nam beskydd för att ha någon att sätta in i den händelse Kim Jong Un – som haft ett ansträngt förhållande med Peking – av någon anledning skulle försvinna från tronen.

Den äldre halvbrodern skulle då ge Kina fördelen av både stabilitet i Nordkorea och en mer vänligt sinnad ledare. Mordet kan därför även vara ett tecken till de kinesiska ledarna att de inte har något inflytande.

Torbjörn Petersson torbjorn.petersson@dn.se “

“ Fakta.

Den nordkoreanska diktatorns halvbror Kim Jong Nam dödades i måndags på Kuala Lumpurs flygplats. Enligt obekräftade uppgifter angreps han av två kvinnor med giftsprutor.

Myndighetspersoner från Nordkorea försökte under onsdagen få Malaysia att inte genomföra en obduktion på Kim Jong Nam, en begäran som Malaysia avfärdade.

En av de misstänkta tros ha identifierats på en övervakningsfilm. på onsdagsmorgonen greps en kvinna på flygplatsen – två dygn efter det misstänkta mordet. Enligt vissa källor kommer hon från Burma, enligt andra reste hon med ett vietnamesiskt pass.

Polisen i Malaysia tror att båda kvinnorna, som misstänks vara agenter från den nordkoreanska säkerhetstjänsten, flydde från flygplatsen i en taxi efter att ha attackerat 45-årige Kim Jong Nam.

Källa: Reuters, AFP, Korea Times “

DN TORSDAG 16 FEBRUARI 2017

“ Kanalen är landets stolthet – och guldgruva

Jorden runt. Moises Trejos slutade räkna vid 500. Nu gissar han att han gått genom Panamakanalen mellan 600 och 700 gånger. Han är precis som alla andra Panamabor vi möter påtagligt stolt över detta bygge.

– Kanalen är Panamas olja, säger han och berättar att de största fartygen betalar mer än fem miljoner kronor för att passera de 77 kilometrarna mellan staden Colón på den karibiska sidan och Panama City på Stilla havssidan.

Den här dagen är han med och lotsar oss, vi är tre svenska båtar som ska igenom för att fortsätta seglatsen över Stilla havet. Det har nästan mörknat när vi når Gatúnslussarna, de tre första slussarna som ska ta oss 29 höjdmeter upp till Gatúnsjön.

Moises Trejos ger oss order om hur vi ska binda ihop båtarna och som ett litet paket tar vi oss in i slussarna. Han är en av runt 60 så kallade rådgivare, som jobbar extra för kanalbolaget med att hjälpa mindre båtar igenom. Större fartyg måste ha en riktig lots ombord – en ytterst välbetald yrkesgrupp här, med hög status.

– Jag tröttnar aldrig på det här, jag lär mig något varenda gång, säger Moises Trejos.

I juni förra året öppnade nya Panamakanalen, som inte är ny i egentlig mening utan en breddad kanal med nya slussar bredvid de gamla, som gör att betydligt större fartyg kan gå genom kanalen – vilket i sin tur ger ännu större inkomster. I dag håvar det statliga kanalbolaget in mellan 100 och 125 miljoner kronor per dygn, berättar en annan ”advisor”.

Dagen efter stävar vi över Gatúnsjön, den konstgjorda sjö som anlades för kanalbygget. Det är omöjligt att inte bli imponerad, när man tänker på att Panama-kanalen byggdes för över hundra år sedan. Den invigdes 1914, och ända fram till 1999 hade USA kontroll över den, området kring kanalen var amerikansk mark.

Men 1979 skrev president Jimmy Carter och general Omar Torrijos under ett avtal där man kom överens om att USA skulle lämna tillbaka kanalen till Panama tjugo år senare.

Så det är kanske inte så konstigt att alla vi möter talar väl om president Carter. Hur det blir med den nya amerikanska presidenten återstår att se. I Panama City har han ett hotell döpt efter sig själv och för sex år sedan retade han upp Panamaborna när han i en intervju kritiserade att USA lämnat tillbaka kanalen utan att få något i gengäld.

Elisabeth Sjökvist elisabeth.sjokvist@dn.se “

DN TORSDAG 16 FEBRUARI 2017

“ Grönt ljus för EU:s avtal med Kanada

EU-parlamentet godkände på onsdagen EU:s handelsavtal med Kanada, Ceta, rapporterar Bloomberg News. Avtalet godkändes med röstsiffrorna 408 för och 254 emot.

När väl senaten i Kanada godkänt avtalet så kan det börja gälla provisoriskt. Den fullständiga ratificeringen i omkring 38 nationella och regionala parlament runt om i EU kan sedan ta tre till fem år.

Direkt “

DN TORSDAG 16 FEBRUARI 2017

“ Trump har fått medierna att mobilisera

Journalistiskt fotarbete är ledord på många amerikanska redaktioner när Donald Trumps administration ska bevakas. Men presidentens bristande respekt för mediernas funktion kan bli ett verkligt hot mot demokratin, menar journalister i USA.

Washington Post brukade ha tre eller fyra reportrar som bevakade Vita huset, i dag är de sex.

– Någon måste vara i gång klockan sex, när presidenten börjar twittra, säger Juliet Eilperin, journalist på tidningen sedan 1998.

Händelseutvecklingen har inte sällan pågått intill natten, under de få, långa veckor som Donald Trump har suttit vid rodret i USA.

Själv har hon bytt jobbet som Vita huset-reporter mot en nyskräddad position, där hon bevakar federala myndigheter – ett område som inte är lika torrt som det kan tyckas. Under de senaste veckorna har hon rapporterat om tjänstemännens motstånd mot nedskärningar, om hotet om faktaignorans inom miljöskyddsmyndigheten EPA och om vad som händer när sjukvårdsreformen Obamacare monteras ned.

– Vi har mobiliserat fler personer och ägnar bevakningen mycket mer tid, det råder ingen tvekan om det, säger Juliet Eilperin.

I skribentpresentationen vid hennes byline nämns att hon har skrivit två böcker, ”en om hajar, en om kongressen, inte att förväxlas med varandra”.

Bevakningen av Donald Trump har förändrats kraftigt i jämförelse med de första månadernas kampanjande, under 2015 och början av 2016. Många ser en gräns vid hans nominering i juli, och en annan i samband med en presskonferens i september, då Trump för första gången sa att Obama var född i USA, men skyllde misstänkliggörandet runt Obamas födelseattest på Hillary Clinton. De flagranta uttalandena fick The New York Times att för första gången använda ordet ”lögn” i en rubrik på sin förstasida. Nästa naturliga gräns kom vid installationen, och efter ytterligare en tid där fakta blandats med fel väjer numera få medier från att påpeka när något inte är sant, även om alla inte använder samma ord.

Både Washington Post och The New York Times har stått för en aggressiv grävjournalistik om den nya administrationen. På The Wall Street Journal, som enligt en undersökning i höstas stod för den mest neutrala bevakningen av valkampanjen, har chefredaktören fått kritik av många reportrar för att vara alltför försiktig i synen på Trump, WSJ ägs av Rupert Murdoch – en konservativ mångmiljardär.

I kölvattnet av Trump ser tidningarna kraftiga ökningar av prenumerationer, digitalt och på papper. På The Post ser ekonomin så bra ut att ett femtiotal personer ska anställas. Även tidskrifter och webbpublikationer märker av en ökning.

Den dominerande journalistiska strategin handlar om fotarbete: faktakoll, rotande, ansvarsutkrävande. Om informationen från officiellt håll är dålig letas andra källor (en presskonferens är ändå sällan en plats för verkliga nyheter). Flera mediers hemsidor visar tydligare än förr hur det går att lämna nyhetstips utan att kunna spåras av till exempel en arbetsgivare.

En öppen diskussion förs också om just hur Trump kan bevakas, och vad som skiljer hans administration från tidigare. Flera nya podcaster har granskningen av Trump som enda tema: ”Can he do that?” från The Washington Post, The New York Times ”The Daily” och journalistinstitutet Poynters ”Covering 45”. Slates ”Trumpcast” har funnits sedan förra året.

Trumps medieförakt är välkänt, men om presidenten utgör ett verkligt hot mot yttrandefriheten är inte lika självklart.

– En del av vad han sa under -kampanjen är onekligen otäckt, men vi vet ännu inte om han tänker göra något av det, säger Dan Balz, som har skrivit om politik i The Washington Post i decennier.

Andra påpekar att konstitutionens första tillägg – yttrandefriheten – visserligen är fantastiskt, men ospecifikt formulerat och vilar på allmänhetens uppfattning om vad den är värd.

Och Susan Glasser, prisbelönt journalist på nättidningen Politico, är inte trygg:

– Donald Trump har lång, lång vana av att angripa medierna och jag tror att det finns alla skäl att vara oroad. Det går inte alls att avfärda.

Trumps valseger förändrade allt för Susan Glasser och hennes make (som är reporter på The New York Times). De hade tänkt byta politiken i Washington mot liv som utrikeskorrespondenter i Jerusalem, men efter presidentvalet kom allt i ny dager och de återvände till USA. I dag gör Glasser också en podcast, ”Global Politico”, som handlar om vad Trumps utrikespolitik bär med sig.

Liksom alla andra jag talar med för den här texten betonar hon att Trump, även om han inte begränsar yttrandefrihet och stoppar reporteravslöjanden, redan har gjort skada genom sin smutskastning av pressen. Mediernas ställning undermineras och de stora medierna avfärdas kategoriskt, i första hand av Trumps supportrar – och alla reportrar som har intervjuat Trumps väljare runt om i USA har mött detta förakt.

– Till det kommer att vi med teknologin kan skapa våra egna nyheter och vår egen världsbild – och det finns många därute som vill föda upp oss på deras diet. Jag ser inte hur det kan förändas, USA är ett delat land och kommer att fortsätta vara det. Men polariseringen är ingenting unikt för USA, säger Dan Balz.

Hur Trump reagerar på den tuffare bevakningen på längre sikt återstår att se. I kölvattnet av den nationella säkerhetsrådgivaren Michael Flynns avgång twittrade Trump att det allvarliga var läckorna – inte Flynns kontakter med Ryssland; inte Flynns lögner till presidentens närmaste.

Men också Obama var hård mot läckor och mot reportrar. Vita huset uppfattades som slutet, och också Obamaadministrationen vände sig direkt till allmänheten genom sociala medier – en metod som Trump briljerar i. Den taktiken har serverat Trump en förlaga för hur man kan hantera pressen.

– Det enda som skiljer är Trumps ton. Attityden är densamma, säger Juliet Eilperin.

Hon låter lite trött.

Trots övertid och ny personal är det en utmaning att bara hinna med. Tempot har ända sedan Trump installerades varit furiöst, med politiska initiativ, osanna kommentarer, tweet och märkliga uttalanden. Det gäller att skilja distraktion från substans.

Men Amy Walter, politisk kommentator och skribent på analysinstitutet Cook Political, säger att ingenting är annorlunda:

– Journalister ska göra precis vad de brukar. Tala om vad presidenten sa, vad han gör och hur det påverkar folks liv. Det räcker. När journalister ibland går bort sig är det för att de tror att det ska ta på sig andras ilska: ”Titta vad han gör! Är du inte arg?! Jag kan vara er röst i detta!” Jag tror att det är ett misstag. Det räcker att säga som det är, och sätta vanligt folk i första rummet, inte sig själv. Konstatera fakta, och gå vidare. ”Vad betyder det att Trump tar bort regleringar i en omfattning som inte skett sedan Reagan?” Eller talet om valfusk i New Hampshire, som Trump envisas med. Nej, det finns inte. Punkt.

Sanna Torén Björling sanna.bjorling@dn.se “

“ Medierna vinner på intresset för Trump.

Flera stora tidningar ser kraftiga ökningar av prenumeranter.

The Washington Post ökade trafiken på nätet under 2016 med 50 procent, och nya prenumerationer med 75 procent. Digitala inkomster steg med över 75 procent.

Tidningen, som köptes av Jeff Bezos 2013, anställer upp till 60 personer under de närmaste månaderna, en expansion av redaktionen med 8 procent till mer än 750 personer. Stora satsningar görs på undersökande journalistik och nya sätt att presentera den.

The New York Times har i dag tre miljoner betalande prenumeranter, varav 1,6 miljoner enbart digitalt. 514 000 av dem tillkom under 2016, varav 132 000 de första 18 dagarna efter valet.

Även The Wall Street Journal och Los Angeles Times har sett ökningar. “

DN TORSDAG 16 FEBRUARI 2017

”Vår tids soldater krigar för sig själva”

Den danske författaren Carsten Jensen är aktuell med ”Den första stenen”, en roman om unga soldater i krigets Afghanistan. I dag samtalar han med DN:s kulturchef Björn Wiman på Kulturhuset Stadsteatern i Stockholm.

1 Vad har den militära interventionen i Afghanistan åstadkommit?

– Invasionen är ett monumentalt fiasko. Anledningen är att USA från första början ingick allians med fel personer, krigsherrarna från Norra alliansen. Så snart krigsherrarna tilläts komma tillbaka till makten återinförde de anarki och laglöshet i stora delar av Afghanistan.

2 Hur ville du skildra kriget i din roman?

– Som i huvudsak kaotiskt och brutalt, men utan att ge någon förklaring till mekanismerna bakom interventionen. Min tanke med romanen var att komma under huden på de unga män som frivilligt sökt sig till den spänning som de tror att kriget ska erbjuda.

3 Har du inspirerats av någon av de stora antikrigsromanerna?

– Till skillnad från 1900- talets stora krigsskildrare har jag aldrig varit soldat. Jag försöker i stället fokusera på vad som är nytt med vår tids krig. Det nya är att soldaterna är frivilliga: de söker äventyr. De förstår inte kulturen i landet de befinner sig i, eller egentligen varför de krigar. Vår tids soldater krigar för sig själva.

Sverker Lenas sverker.lenas@dn.se “

DN TORSDAG 16 FEBRUARI 2017

“ Kampanj mot handel med stulna föremål

Konststölder. Situationen i Syrien och Irak har gjort att handeln med stulna kulturföremål ökat. Fyra svenska museer och organisationer startar nu en kampanj för att stoppa efterfrågan. Hanteringen är en inkomst bland annat för IS. I ett försök att minska problemet har FN:s säkerhetsråd förbjudit handel med konst och antikviteter från Syrien och Irak.

Kulturföremålen är ofta små och lättsålda på nätet, och de köps både av privatpersoner och forskare. Föremålen kommer både från plundrade museer och illegala utgrävningar.

– Forskningen visar att det är efterfrågan som driver på plundringen i fält. säger Eva Myrdal, forskare vid Världskultur-museerna i en pressrelease. Vi vill bidra till att fler tänker efter innan de köper kulturföremål från till exempel Syrien och Irak.

Det är Världskulturmuseerna, Svenska Unescorådet, Svenska ICOM (International Council of museums) och Riksantikvarieämbetet som står bakom kampanjen, som bland annat handlar om att sprida ICOM.s röda listor där man ser exempel på föremål som ofta säljs illegalt.

Irene Karlbom Häll irene.karlbom-hall@dn.se “

DN FREDAG 17 FEBRUARI 2017

“ Fler utvisningar planeras till Afghanistan

Örebro. Migrationsverket planerar för fler utvisningar till Afghanistan de kommande åren. Kjell-Terje Torvik, verkets sambandsman i Kabul, har dubbla känslor inför upptrappningen.– Jag har full förståelse för människor i Sverige som tycker att det är inhumant att utvisa människor till Afghanistan, säger han.

Luften är så mycket klarare i Örebro, berättar Kjell-Terje Torvik. DN träffar honom i hemstaden, där han tillfälligt är tillbaka efter sina första sex veckor som sambandsman i Afghanistans huvudstad Kabul.

– Där ligger utsläppen som ett lock över staden, säger han.

Kjell-Terje Torviks uppgift är att se till att processen fungerar när människor ska skickas till Afghanistan från EU-länder, där de fått avslag på sin asylansökan eller valt att dra tillbaka den. Han har själv inte direkt kontakt med dem som utvisas, men gör studiebesök hos de organisationer som bland annat erbjuder boende under en kortare tid efter att man skickats till landet. Och det är en process som fungerar bra, enligt Kjell-Terje Torvik.

– Nu har jag bara varit där i sex veckor. Men mellan flygplatsen och det tillfälliga boendet har allt fungerat vad jag har sett. Jag ska inte säga att det inte har funnits några som fallit mellan stolarna – vi har fått rapporter om att personer inte fått stöd. Men det är jättesvårt för oss att utvärdera de muntliga uppgifterna.

Kjell-Terje Torvik kallar Afghanistan för ”ett av världens värsta länder” och flera rapporter, bland annat från FN, stöder den synen.

Migrationsverkets senaste rättsliga ställningstagande slår fast att det råder väpnad konflikt i nästan alla Afghanistans provinser, att de lokala myndigheterna oftast har kontroll över distriktens centralorter, men att läget kan förändras snabbt. Verket räknar inte med att de som skickas till landet kan skyddas.

Kjell-Terje Torvik förflyttar sig mellan de olika platserna i Kabul i en bil som ett säkerhetsteam skjutsar honom i. Han kan över huvud taget inte röra sig fritt i staden.

– Det är den bedömningen som görs med tanke på hotbilden mot västerländska diplomater. Det finns en direkt hotbild mot oss eftersom vi är legitima mål.

Förra året tecknades ett återvändandeavtal mellan Sverige och Afghanistan, som gör det möjligt att utvisa personer med tvång till landet. Den första chartrade tvångsutvisningsflighten gick i december förra året och i år planeras fyra flighter till, enligt gränspolisen. Den första i mars. Även de som åker till Afghanistan frivilligt efter avslag på sin asylansökan väntas bli fler.

– Den största förändringen nu blir att vi ökar kapaciteten – i stället för att prata om hundratals så pratar vi om tusentals som återvänder till Afghanistan. Men hur många det blir de närmsta åren – 3 000 eller 15 000 – är omöjligt att säga, säger Kjell-Terje Torvik.

Den senaste tiden har det kommit rapporter om ensamkommande barn med medborgarskap i Afghanistan och som efter beslut om att skickas dit – eller av rädsla inför ett sådant beslut – har tagit sitt liv.

– Det är skittragiskt att man ser en sådan utveckling. Hela diskussionen om den problematiken är något som måste föras av dem

som är insatta på området. Mottagandet av barn är ett område för sig, jag är en kontorsråtta med liten insikt.

Men det handlar väl inte bara om mottagandet utan även om återvändande?

– Det här är tyvärr ingen ny företeelse. Man har haft rapporter om ensamkommande barn och även vuxna som har varit väldigt desperata inför att återvända. Och man hamnar i en väldigt svår sits när man konfronteras med någon som säger att ”jag vill ta livet av mig, för jag vill inte återvända”. Det är en diskussion som förs då och då, med både barn och vuxna.

Varför tror du att detta förekommer bland ensamkommande från just Afghanistan?

– Vi vet ju att de flesta unga som kom 2015 var från Afghanistan. Jag tror att situationen skulle kunna se annorlunda ut om lärare och socialtjänsten hade känt sig mer trygga med vilken information man kan ge om asylprocessen. Men om det skulle kunna förebygga självmord kan jag inte säga.

Kjell-Terje Torvik är 41 år gammal och har arbetat i närmare 15 år med ensamkommande och utvisningar i Sverige. Han säger att det är tungt att se den sociala misären i Kabul, men att det samtidigt är ett samhälle som rullar på. Från bilfönstret ser han människor som lever sina liv. Barn som samlar och säljer plast, men också kvinnor i hijab med fina väskor och stora lyxbilar som rullar på vägarna. Han är fast besluten om att bidra till något konstruktivt i sin roll i Kabul.

– Det är en blandad känsla av att ha möjligheten att utveckla en verksamhet som är väldigt komplicerad, och samtidigt en känsla av ”vad är det jag sysslar med?”. Att vara en del av något som är viktigt, men samtidigt så känner man att man är någon som utsätter människor för något som man inte vill bli utsatt för.

Det han kan bidra till, säger Kjell-Terje Torvik, är att se till att det finns strukturer som fungerar – att alla parter är informerade och att ankomsten till Kabul är ordnad. Av dem som utvisades med charterfighten i december säger Kjell-Terje Torvik att alla de som ansökt om att få Migrationsverkets etablerings-paket fick det. Den som reser frivilligt kan söka ett kontantstöd på 30 000 kronor. Den som blivit tvångsutvisad kan söka ett integreringsstöd, där hjälp ges med bland annat tillfälligt boende och med att hitta utbildning.

– Tanken med integreringspaketet är att du ska få en mer personlig handledning. Du får hjälp och vägledning med boende.

Många unga med medborgarskap i Afghanistan är uppvuxna i Iran och reser dit när de kommit till Kabul. Men det är en svår resa att göra, där den som inte har visum varken har tillstånd att ta sig över landsgränsen eller att leva i Iran.

När den som utvisas till Afghanistan kliver genom passkontrollen i Kabul upphör Sveriges ansvar. Det finns ingen laglig möjlighet att följa enskilda individer. Men Kjell-Terje Torvik får rapporter om vad som händer med en grupp människor under deras första veckor efter utvisningen – hur många som stannar på det tillfälliga boendet och när de reser vidare. Men det gäller bara de som är en del av Migrationsverkets integreringsprogram, något som till exempel den som blivit utvisad för brott inte har rätt till.

– Även om det är många som tycker att det är fel att utvisa någon till Afghanistan så finns det fortfarande en folkvilja att vi ska ha det här systemet, där man tittar på varje enskild individ. Man brottas med

hjärta och hjärna. Hjärtat säger en sak och hjärnan en helt annan ibland, säger Kjell-Terje Torvik.

Är det så för dig?

– Ja, ibland så är det så. Man kan ibland känna att det känns fel. Men om jag med förnuftet skulle känna att det är fel så skulle jag inte kunna jobba med det jag gör, för då skulle jag slitas itu. Och då skulle jag ljuga för mig själv.

Amanda Lindholm amanda.lindholm@dn.se “

“Fakta. Knappt häften av afghanerna fick stanna 2016

Under 2016 sökte nästan 3 000 personer med afghanskt medborgarskap asyl i Sverige. Drygt 12 000 asylärenden med afghanska medborgare avgjordes. 45 procent av dem fick bifall.

I början av februari i år fanns det nästan 37 000 personer med afghanskt medborgarskap inskrivna i Migrationsverkets mottagningssystem.

Under 2016 skedde 884 utresor till Afghanistan – 863 utreste självmant, efter avslag på eller åter-tagande av asylansökan.

21 tvångsutvisades. (Samtliga 21 tvångsutvisade hade afghanskt medborgarskap, av de 863 självmant utresta hade 854 afghanskt medborgarskap.)

Källa: Migrationsverket “

DN FREDAG 17 FEBRUARI 2017

“Fejknyheter sprids från ”trollfabrik” i Makedonien

Kumanovo. Falska nyheter om Sverige sprids till USA, via en ”trollindustri” i Makedonien. DN kan nu visa hur unga män tjänar pengar på att sprida påhittade historier till Trumpsympatisörer på Facebook.

”Den politiska korrektheten nådde en ny bottennivå den här månaden, när flera städer i Sverige förbjöd jullyktor.”

Så stod det i en fejkad nyhetsartikel på sajten Focus News, som i slutet av oktober 2016 blev populär bland amerikaner på Facebook. Artikeln påstod att flera städer i Sverige hade förbjudit jullampor på gatorna ”för att undvika att stöta sig med de miljontals muslimska migranter som har forsat in i landet de senaste två åren”.

Det som i själva verket hade hänt var att Trafikverket i vissa svenska kommuner hade beslutat att inte längre använda lyktstolpar till hängande lampor, då stolparna inte ansågs vara dimensionerade för belysningens vikt.

Att skulden i stället lades på muslimer är typiskt för de fejknyheter om Sverige som har fått stor spridning i USA och som DN har granskat.

De sprids till stor del av unga killar i Makedonien. DN:s Lördagsmagasin har träffat 25-årige Ivan Stankovic, som driver fejksajten Focus News från källaren i sitt föräldrahem.

– Det har blivit mitt jobb att tänka ut vad folk i USA vill läsa. Islam, muslimer – sådant klickar alla på, säger han.

Stankovic är en av hundratals personer som under det senaste halvåret har anslutit sig till vad som har utvecklats till en betydelsefull ”trollindustri” i Makedonien. Den började ta form under den amerikanska valrörelsens slutspurt och inriktade sig på att sprida falska nyheter om amerikansk politik – i november kunde tidningen Buzzfeed knyta över 140 sajter bara till den lilla industristaden Veles.

Drivkraften för Stankovic, och alla andra distributörer av fejknyheter som DN har varit i kontakt med, är ekonomisk. Nyheterna sprider de på Facebooksidor, som i många fall har hundratusentals amerikanska följare. Pengarna tjänar de varje gång någon går vidare från Facebook till deras egna sajter och klickar på en annons.

Efter massiv kritik har Facebook nu börjat förändra sin sajt för att förhindra spridningen av fejknyheter. Bland annat har de förenklat möjligheten för användare att anmäla innehåll man misstänker är påhittat. Sedan ett par veckor tillbaka är också algoritmen förändrad, för att trycka ned falska nyheter i flödet så att färre människor ser dem. Samtidigt är det ett delikat problem, medger Facebook.

– Vi kan inte själva ställa oss till doms över vad som är sant eller falskt, så vi närmar oss problemet försiktigt, skriver bolaget i en skriftlig kommentar till DN.

– Vi har riktat in oss på de allra värsta, de som sprider uppenbara lögner för egen vinning, och på att engagera både våra anställda och tredjepartsorganisationer.

Ivan Stankovic är inte orolig, hittills har inte någon av hans artiklar flaggats som falsk.

– De kan försöka stoppa det här så gott de kan, säger han. Men det går alltid att hitta sätt att gå runt det.

Eftersom ett annonsklick från köpstarka USA kan vara tre gånger mer värt än något annat, gäller det för Stankovic att skriva om ämnen som engagerar amerikaner.

Ett sådant ämne är uppenbarligen Sveriges migrationspolitik. En av artiklarna som har gett Ivan Stankovic bäst utdelning beskriver en godtrogen församling i Kristianstad som upplåtit sin kyrka åt flyktingar, innan de insett ”att muslimerna de hade gett mat, husrum och kärlek inte bara förstörde kyrkans egendom, utan även outtröttligt urinerade, bajsade och onanerade i kyrkbänkarna”.

Att det i själva verket var svenska missbrukare som betett sig illa i kyrkan spelade ingen roll – fejknyheten delades ändå på Facebooksidor med över 10 miljoner följare. Stankovic fick över 3 000 amerikaner att gå in på sin sajt tack vare just den här artikeln och tjänade nästan 200 kronor, vilket han är väldigt nöjd med.

– Den blev en riktig fullträff, säger han. Det är en smocka rakt i skallen på alla som läser det.

Måns Mosesson mans.mosesson@dn.se “

“ Läs mer i Lördagsmagasinet

Läs hela historien om hur fejknyheten om kyrkan i Kristianstad spreds till Florida i DN:s Lördagsmagasin i morgon. “

DN FREDAG 17 FEBRUARI 2017

“ Vetenskapsförakt oroar i skuggan av presidentvalet

Kommentar. Boston. Hur falska nyheter påverkar samhället och USA:s vetenskapspolitik efter presidentvalet diskuteras på årets vetenskapskonferens AAAS. Men även robotar som bekämpar zikaviruset, etiska dilemman med genteknik, och en hjälm som kan ta bilder av hjärnan.

Vi kämpar för vetenskapen, var rubriken på ett mejl som American Association for the -Advancement of Science, AAAS, världens största organisation för forskare, skickade till sina medlemmar i början av december. Organisationen uttryckte sin oro över valresultatet:

”Ingen vet vad som kommer att ske när Donald Trump tillträder som president nästa månad. -Kommer han att lyssna på forskare? Kommer han att främja forskning?”

I mejlet citerades också ett brev som skickats till den nyvalde presidenten, om alla de utmaningar han kommer att möta, från att garantera landets säkerhet, energiförsörjning och ekonomiska konkurrenskraft till att behandla sjukdomar och hantera natur-katastrofer. ”Dessa utmaningar har en sak gemensamt: behovet av vetenskaplig kunskap och teknisk expertis för att framgångsrikt kunna ta itu med dem.”

”Forskningspolitik för att tjäna samhället” är också temat för AAAS stora vetenskapskonferens som började på torsdagen.

I år hålls den i Boston, hemort för två av landets främsta universitet: Harvard och Massachusetts Institute of Technology, MIT, och en stad där bara 16 procent av väljarna röstade på Donald Trump. Hillary Clinton fick 78 procent av rösterna.

Demokraterna har ett starkt fäste här. I presidentvalet 1972 var Massachusetts den enda delstaten där Richard Nixon inte vann. Många satte en dekal med texten ”Skyll inte på mig – jag är från Massachusetts” på bilen. Nu, 44 år senare, har miljöorganisationen Environmental League of -Massachusetts tryckt upp likadana dekaler igen.

Oron över hur landets nya ledning kommer att påverka forskningen är påtaglig. När inreseförbudet för medborgare i sju muslimska länder infördes skrev tusentals forskare från hela världen under ett öppet brev där de uppmanade till bojkott av vetenskapliga konferenser i USA, i solidaritet med kolleger som inte skulle kunna delta. Den 22 april planeras stora demonstrationer för vetenskapen, March for Science, i Washington DC och mer än 100 andra städer i världen.

Under de fem dagar som AAAS-konferensen pågår kommer det att föras många diskussioner om hur forskarna själva bör hantera situationen och få politiker att lyssna och ta forskningsresultat på allvar när de fattar viktiga beslut – -kanske med hjälp av praktisk filosofi.

Det blir också seminarier om närliggande ämnen, som hur vi ska få mer pålitliga opinionsundersökningar och vilken inverkan falska nyheter har på samhället.

Allt kommer förstås inte att handla om presidentens inställning till vetenskap. En minst lika viktig fråga på konferensen är genteknik. Med gensaxen CRISPR/Cas9 har forskarna fått ett nytt effektivt och exakt redskap för att ändra, stänga av och slå på gener, men också många svåra frågor. Hur ska vi garantera säkerheten, för patienter och för miljön? Hur ska vi hantera alla etiska dilemman som tekniken medför?

Om vetenskapen kan rädda våra bin är en fråga som får en egen -föreläsning. ”Är vi änglar eller -vargar för varandra?” är titeln på ett annat seminarium, om terrorism, hur vi blir sociala och vad som får oss att lita på och sam-arbeta med varandra.

Men programmet utlovar även flera positiva nyheter: själv-styrande robotar som ska hjälpa oss att bekämpa zikaviruset och nya metoder för att bota denguefeber. En hjälm som kan avbilda hjärnan. De senaste framstegen inom cancerforskningen. Och nya grundläggande upptäckter om hjärnan som i framtiden kan hjälpa och bota människor med minnesförlust, drogberoende och posttraumatiskt stressyndrom.

Alltihop bra exempel på hur vetenskapen är nödvändig för att klara mänsklighetens stora utmaningar.

Maria Gunther maria.gunther@dn.se Vetenskapsredaktör “

DN FREDAG 17 FEBRUARI 2017

“ Ledtrådar sökes om mistralvinden

Ett franskt kraftnätsbolag har inlett mätningar av hur mistralen, den torra och kyliga nordanvinden som ibland drar in över södra Frankrike, påverkar elledningar. Tretton mätanordningar, som väger sex kilo vardera och är stora som skokartonger, ska mäta vindens nedkylande effekt – något som kraftbolaget hoppas ska leda till att effekten kan ökas med mellan 10 och 30 procent.

Erik de la Reguera erik@delareguera.se “

DN FREDAG 17 FEBRUARI 2017

“ Källa till DN: En del upplevde Mattis budskap om Nato som hotfullt

USA och Ryssland enades vid G20-gruppens möte i Bonn på torsdagen om att samarbeta ”där intressena sammanfaller”. Samtidigt krävde USA:s försvarsminister vid ett Natomöte i Bryssel att övriga allierade skulle ta ett större ekonomiskt ansvar.

Under onsdagen och torsdagen mötte försvarsminister James ”Mad Dog” Mattis sina kolleger i Nato i Bryssel. Och i Bonn talade utrikesminister Rex Tillerson för första gången som minister med sin ryske motpart Sergej Lavrov under ett G20-möte.

Generalen James Mattis tjänstgjorde åren 2007–2009 som chef för Natos kommando i Virginia i USA. I Bryssel kallade han alliansen för ”mitt andra hem”. Mattis försäkrade inför pressen att Nato utgjorde en grundsten för USA:s och européernas säkerhet.

Men i det slutna mötet med ministrarna var det ord och inga visor om de nya ”politiska realiteterna i USA”.

– Amerika kommer att leva upp till sitt ansvar, men om era länder inte vill uppleva att Amerika omprövar sitt åtagande för alliansen, så behöver era huvudstäder visa sitt stöd för vårt gemensamma försvar, slog James Mattis fast, enligt Washington Post.

– En del upplevde Mattis budskap som hotfullt och aggressivt, medan andra såg det som balanserat. Men alla visste att USA skulle kräva att övriga allierade ska ta ett större ekonomiskt ansvar och nu kom prislappen, säger en DN-källa i Natohögkvarteret.

Nato har sedan 2014 som målsättning att medlemsländerna ska anslå 2 procent av sin bruttonationalprodukt till försvar 2024.

Det klarar i dag endast USA, Storbritannien, Estland och Polen, även om flera medlemsländer har börjat höja anslagen.

Därför stödde alliansens generalsekreterare Jens Stoltenberg Mattis krav.

President Donald Trump ska i maj möta övriga Natoländers ledare vid ett toppmöte i Bryssel i maj. Nu finns förväntningar i Natohögkvarteret om att flera länder då preciserar belopp och tidtabeller för ökade försvarssatsningar.

Att USA kan ”ompröva” sitt stöd till allierade är en tvetydig formulering med oklar innebörd för länder både inom och utom Nato. Och försvarsministrarna fick ingen klarhet på den punkten. På en pressfråga om USA:s försvarsgarantier inte längre gäller till 100 procent så avvisade Jens Stoltenberg blankt sådana spekulationer.

– Minister Mattis bekräftade USA:s starka åtagande till europeisk säkerhet, till Natoalliansen och till vårt kollektiva försvar. Vårt kollektiva försvar, artikel 5 i Natofördraget är ovillkorligt. Det uttrycktes klart och tydligt av alla deltagare i mötena. Det är inte på

något sätt en villkorad säkerhetsgaranti utan en absolut sådan, svarade Jens Stoltenberg.

Generalsekreteraren tillade att den amerikanska säkerhetsgarantin nu i själva verket har stärkts inte bara i ord, utan också i handling. Detta genom de trupper som USA tillför i Sveriges närområde. Det gäller en ny pansarbrigad, vapendepåer och fler övningar i Tyskland, Polen och hos de tre baltiska länderna.

– Vår utplacering av trupper är defensiva och måttfulla. Vi kommer inte att matcha Ryssland soldat för soldat, stridvagn för stridsvang, flygplan för flygplan. Vårt mål är att förebygga konflikt, inte att provocera fram den, sade Jens Stoltenberg med adress Ryssland.

USA:s utrikesminister Rex Tillerson hade ett möte med den ryske utrikesministern Sergej Lavrov i Bonn. Medan president Donald Trump flera gånger sagt sig vilja göra affär med Putin sade Tillerson att man är redo att samarbeta med Ryssland, men endast om det ligger i USA:s intresse att göra så.

– USA kommer att överväga att arbeta med Ryssland när vi kan hitta områden av praktiskt samarbete som gynnar det amerikanska folket, sade Tillerson efter att han hållit sitt första möte med Lavrov, rapporterade AFP.

Den amerikanske utrikesministern uppmanade också Ryssland att leva upp till åtagandena i Minsk-avtalet om Ukraina.

Mikael Holmström mikael.holmstrom@dn.se “

“ G20-länderna står för cirka 85 procent av den globala ekonomin och två tredjedelar av befolkningen. I gruppen ingår Argentina, Australien, Brasilien, Kanada, Kina, Frankrike, Tyskland, Indien, Indonesien, Italien, Japan, Mexiko, Ryssland, Saudiarabien, Sydafrika, Sydkorea, Turkiet, Storbritannien och USA. EU representeras av ordförandelandet.

Källor: NE, AFP

Fakta. Minskavtalet

I februari 2015 i Vitrysslands huvudstad Minsk förhandlades en uppgörelse för vapenstillestånd i östra Ukraina fram. Uppgörelsen kallas för Minsk 2, och manar till vapenvila i konflikten samt en rad politiska, ekonomiska och sociala åtgärder för att göra slut på konflikten i östra Ukraina. Bland annat ska båda parter dra tillbaka tyngre vapen, som robotar, och släppa fångar. Lokala val ska hållas i östra Ukraina. “

DN FREDAG 17 FEBRUARI 2017

“ Ovissheten om USA:s avsikter präglar mötet

Analys. Vid en rad möten i Europa försöker USA:s allierade komma underfund med president Donald Trumps motsägelsefulla utrikespolitik. Men förväntningarna på att få entydiga besked i nyckelfrågor, främst den amerikanska synen på Nato och de framtida relationerna till Ryssland, är inte stora.

Den nye utrikesministern Rex Tillerson, på sin första officiella utlandsresa, mötte redan på torsdagen sin ryske kollega Sergej Lavrov i Bonn, där de bland annat diskuterade Ukrainafrågan. Det kan inte ha varit någon lätt uppgift för Tillerson, med tanke på att Vita huset har lämnat så motstridiga besked om USA:s linje; än har Trump tagit lätt på den ryska annekteringen av Krim och flaggat för att slopa sanktionerna, än har USA:s nya FN-ambassadör fördömt Moskvas agerande i Ukraina och krävt att Ryssland trappar ned våldet i östra Ukraina och återlämnar Krim till Ukraina.

Samtidigt har James Mattis, den nye försvarsministern, rest över Atlanten för att möta sina kolleger i Natos högkvarter i Bryssel.

Utöver Tillerson och Mattis kommer vicepresident Mike Pence till Europa för att för första gången ansikte mot ansikte möta USA:s allierade och rivaler. Pence inleder sin resa med att delta i den årliga säkerhetskonferensen i München, som denna gång mönstrar en osedvanlig stor samling internationella högdjur.

På plats i München finns regeringschefer från Tyskland, Ukraina och Afghanistan, liksom utrikesministrar från Kina, Iran, Ryssland och Turkiet, vilket täcker in flera stora konfliktfrågor i världen. Det ger också goda möjligheter till informella diskussioner.

Därefter beger sig Pence till Bryssel för att på måndag överlägga med bland andra EU-ledaren Donald Tusk och företrädare för Nato.

Det är ett Washington i politiskt kaos som Pence och presidentens två formellt viktigaste utrikes- och säkerhetspolitiska företrädare lämnar för några dygn.

Deras chef är illa utsatt, och han försöker desperat komma ur vad som kan visa sig vara den största skandalen som någonsin har drabbat Vita huset. Den nationelle säkerhetsrådgivaren Michael Flynn fick sparken för diskutabla kontakter med Rysslands ambassadör – och för att ha ljugit om det för vicepresident Pence – har inte löst Trumps stora problem:

Den grundläggande frågan är att Ryssland misstänks ha något slags inflytande över Trump och Vita huset. Flera amerikanska säkerhetstjänster är övertygade om att Ryssland på olika sätt hjälpte Trump att besegra Hillary Clinton i presidentvalet, något som Trump slår ifrån sig. Trump hävdar att det är läckorna från CIA, FBI och andra som är det stora hotet, inte uppgifterna om rysk inblandning i USA:s presidentval.

Det har medfört att något unikt i USA:s historia pågår inför öppen ridå: ett mer eller mindre öppet krig mellan Vita huset och USA:s spionorganisationer.

Samtidigt saknar efter Flynns avsked Nationella säkerhetsrådet i Vita huset en chef, och därmed finns det ingen som samordnar USA:s utrikespolitiska linje.

De utsända amerikanernas uppdrag i München och Bryssel är därmed besvärligt. De kommer att mötas av nervösa frågor om vad som egentligen gäller om Nato: Är organisationen ”föråldrad”, som Trump tidigare har sagt? Eller gäller fortfarande de säkerhetspolitiska garantierna för alla medlemsstater?

Osäkerheten om USA:s intentioner präglar stämningen inför Münchenkonferensen. Det handlar inte bara om blandade signaler från Trump om Nato och Ryssland: Det finns också många som befarar att Trump och hans högernationalistiska strategiska rådgivare Steve Bannon egentligen är ute efter att upplösa själva EU.

En av dem som uttrycker denna oro är Wolfgang Ischinger, chef för mötet i München. Han hävdar inför årets konferens att Trumps presidentskap innebär ett ”stresstest” för Europa och för de transatlantiska relationerna. Detta eftersom Trumps ”America first”-politik står i total motsats till den internationalism som har präglat USA:s utrikespolitik under nära 80 år. På konferensens hemsida skriver Ischinger:

”I stället för att vänta i rädsla för Trumps nästa tweet bör vi européer lägga grunden för ett Europa som är starkt, handlingskraftigt och troget västliga värderingar”.

I München har Pence och Mattis en möjlighet att lägga fram Trumpadministrationens politik mer konkret. Men med tanke på vad som pågår i Washington kan det bli svårt för Pence att reda ut vad som egentligen gäller. Desto mer som om vicepresidentens auktoritet i Vita huset är långt ifrån solklar. Det har till exempel visat sig att det inte bara var Flynn som ljög för Pence om vad han hade talat om med den ryske ambassadören. Under de två veckor som gick innan pressen avslöjade historien kände också Trump till innehållet i samtalet, utan att berätta om det för sin vicepresident.

Ändå kommer uttalandena från Pence, som står mycket långt till höger, men samtidigt nära den vanliga republikanska synen på USA:s roll i världen, att bli noggrant granskade. Det råder också vissa förhoppningar om att Vita huset utan Flynn, och med Tillerson och Mattis ordentligt på plats, kan börja luta mer åt en mer traditionell USA-politik.

Michael Winiarski michael.winiarski@dn.se “

“Fakta. De medverkar

Angela Merkel, Tysklands förbundskansler
António Guterres, FN:s generalsekreterare
Federica Mogherini, EU:s utrikesföreträdare
Jens Stoltenberg, Natos generalsekreterare
Petro Porosjenko, Ukrainas president
Wang Yi, Kinas utrikesminister
Mohammad Javad Zarif, Irans utrikesminister
Mevlüt Çavusoglu, Turkiets utrikesminister
Sergej Lavrov, Rysslands utrikesminister
Mike Pence, USA:s vicepresident
Rex Tillerson, USA:s utrikesminister
James Mattis, USA:s försvarsminister
John Kelly, chef, USA:s departement för inrikes säkerhet
Margot Wallström, utrikesminister
Peter Hultqvist, försvarsminister

DN FREDAG 17 FEBRUARI 2017

“ Städer stäms för smogen

Myndigheterna har misslyckats med att skydda invånarna från luftföroreningar och måste ta sitt ansvar. En grupp kinesiska advokater har tröttnat på smogen som ofta ligger över norra Kina och stämt myndigheterna i ett fall som saknar tidigare motstycke.

De fem advokaterna tänker dra de politiska ledningarna i huvudstaden Peking, kuststaden Tianjin och provinsen Hebei inför rätta. Där ligger några av Kinas mest förorenade områden.

Men flera i advokatgruppen har utsatts för påstötningar från justitiedepartementets lokala avdelningar att lägga ned fallet. En advokat har redan hoppat av stämningsansökan efter ett hembesök av polisen.

– Om myndigheterna inte tar upp fallet eller använder någon annan metod för att avvisa det visar det bara att regeringen har en dålig inställning när den känner press från medborgarna, säger Yu Wensheng, till tidningen The Guardian.

Han pekar på mottot för landets ledning att tjäna folket, men anser att kadrer och tjänstemän sätter andra intressen först när de låter nästan en halv miljard människor andas giftig luft.

– Våra kroppar tar skada på grund av regeringens ineffektivitet. Deras overksamhet och vårdslöshet är anledningen till att vi lider, säger Yu Wensheng.

Hans son och han själv har drabbats av hosta, som han känner beror på föroreningarna.

– Stämningen gäller mig som -offer, säger han till tidningen.

Norra Kina är särskilt under vinterhalvåret ofta täckt av smog som kommer från biltrafik, utsläpp från koleldning och stora, smutsiga industrier. Luftföroreningarna har, räknat som årsgenomsnitt, inte blivit värre de senaste tio åren. Men situationen har heller inte förbättrats särskilt mycket.

Myndigheterna lovar krafttag med jämna mellanrum. Öppenheten har ökat om smogen. Officiella mätstationer finns numera på många platser i de flesta städerna. Framför allt har medvetandet hos allmänheten ökat.

Även statliga tidningar skriver om problemen, men myndig-heterna går också en balansgång: de inser att de måste vara öppna, men oroar sig för att nyheterna ska vara så negativa att de orsakar protester.

Invånarna behöver bara titta upp mot himlen för att med blotta ögat se att luften de andas in är grågul och ger retningar i halsen.

– Vi måste stämma regeringen. Ett företag kan bara kontrollera utsläppen från sina egna fabriker. Regeringen kan minska utsläppen från alla förorenande industrier, säger Cheng Hai, en annan av advokaterna i fallet till The Guardian.

– Vi har lagar, bestämmelser och system för att bekämpa föroreningar, men de tillämpas inte.

Advokaternas första försök att registrera fallet fick avslag av en domstol i Peking, som menade att saken måste tas upp separat på varje plats som är inblandad i stämningen.

Meningslöst, hävdar advokaterna. Smogen känner inga - provinsgränser utan är ett regionalt problem, där myndigheterna - tillsammans måste hållas ansvariga.

Torbjörn Petersson torbjorn.petersson@dn.se “

“ Fakta. Luftföroreningarna

I mars 2005 förklarade den dåvarande premiärministern Wen Jiabao i sin årliga arbetsrapport att den kinesiska ledningens mål var att ge det folket frisk luft att andas och rent vatten att dricka. Det var första gången en kinesisk ledare avgav ett sådant löfte i ett viktigt dokument.

Sedan dess har smogen inte skingrats. Luftföroreningarna har kostat hundratusentals människor livet varje år, kanske en miljon, beroende på vilken undersökning som åberopas.

Den kinesiska ledningen har satt upp nya miljömål, men sällan levt upp till dem. Luftföroreningarna plågar fortfarande framför allt norra Kina.

Ibland påpekas det i Peking att det tog London och Los Angeles 30 år att bli av med sina luftföroreningar och att Kina tidigast 2030 kan räkna med att se bestående förbättringar.

Senast har myndigheterna lovat att investera 360 miljarder dollar på fem år i förnybara energikällor. Det ska skapa 13 miljoner arbeten. “

DN FREDAG 17 FEBRUARI 2017

“ IS bakom blodigt dåd mot helgedom

Minst 75 människor dödades i ett attentat i Pakistan på torsdagen. Självmordsbombaren slog till när tusentals troende hade samlats vid en helgedom i Sindhprovinsen. Mer än 250 skadades i dådet, som är ett av de värsta i landet på senare år.

Helgedomen, som är en helig plats inom islamiska trosriktningen sufism, ligger i staden Sehwan i Sindh-provinsen i södra Pakistan.

– Explosionen inträffade när ett stort antal troende befann sig vid helgedomen, säger en polisman till The Guardian.

– Varje torsdag kommer tusentals människor för att delta i böner och rituella danser. Det är omöjligt kontrollera alla som kommer och går.

Sjukhusen i området blev snabbt överfulla och tv-bilder visar kaotiska scener och stor förödelse på attentatsplatsen.

Terrororganisationen IS hävdar via sin propagandakanal Amaq att gruppen ligger bakom det dödliga dådet.

Pakistans premiärminister Nawaz Sharif fördömer bombdådet och lovar att trappa upp kampen mot militanta islamister.

Den senaste veckan har det inträffat en våg av bombattentat på olika platser i Pakistan. Torsdagens dåd var det värsta, och ett av de dödligaste i Pakistan de senaste åren.

I november förra året attackerades en annan plats i Pakistan som är helig inom sufismen. Minst 52 männi-skor dödades. Även den gången tog IS på sig attentatet. Sufismen är en inriktning inom islam som anses stå för tolerans.

Pakistan befinner sig sedan mer än ett årtionde i en våldsspiral där en brokig skara av militanta grupper motarbetar regimen i Islamabad. I samtliga provinser i landet pågår dessutom interna strider mellan olika grupperingar.

Utvecklingen i Pakistan är nära kopplad till grannlandet Afghanistan, med militanta grupper som rör sig över gränsen.

Mia Holmgren mia.holmgren@dn.se “

DN FREDAG 17 FEBRUARI 2017

“ Jakt på thailändsk munk avblåst

Den thailändska polisen har tillfälligt blåst av sin jakt på en inflytelserik munk som anklagas för penningtvätt. Men på fredagen kommer sökandet att återupptas, enligt polisen.

Polisen gick på torsdagen in i Thailands största buddhistiska tempel för att söka efter munken, men tidigt på kvällen lokal tid avbröts jakten.

– Vi hittade honom inte i dag. Vi kommer att fortsätta sökandet i de återstående områdena i morgon, sade en talesperson för polisen.

Han tillade att polisen än så länge bara har genomsökt 15–20 procent av det stora tempelområdet, norr om huvudstaden Bangkok.

Landets premiärminister och juntaledare Prayuth Chan-O-Cha anser att munkarna har hindrat polisens jobb. De ska ha vägrat att överlämna den misstänkte munken, 72-årige Phra Dhammachayo.

Polisen har i flera år velat förhöra Phra Dhammachayo och har försökt att komma in i templet utan framgång. Varje gång har tusentals munkar rusat ut för att blockera ingångarna.

Dhammakaya-templet ses som en plats som samlar personer som vill trotsa landets styre, men premiärministern har hittills inte velat gå för hårt åt de religiösa företrädarna med miljoner anhängare. Templets totala yta är tio gånger Vatikanstatens.

Företrädare för templet säger att Phra Dhammachayo inte har setts ute sedan i maj och att han inte har tagit sig till polisen för att han är sjuk.

Tillslaget mot templet skedde bara dagar efter det att en ny ledare blivit utsedd för alla Thailands 300000 munkar. Kungen valde Somdet Phra Maha Muniwong efter en lagändring som tillät honom gå förbi rekommendationen från ett religiöst råd. Rådet hade lyft fram en munk med kopplingar till Dhammakaya som ny ledare.

TT-Reuters “

DN FREDAG 17 FEBRUARI 2017

“ Tre gripna för mord på Kim Jong Nam

Tre personer har gripits misstänkta för inblandning i Kim Jong Nams död i Malaysia. Identiteten på offret har, enligt malaysisk polis, bekräftats av den nordkoreanska ambassaden i landet. Den rättsmedicinska undersökningen är också klar men inte offentliggjord.

Det tycks som om halvbrodern till den nordkoreanske ledaren Kim Jong Un bar två identiteter.

– Passet under namnet Kim Chol som han använde när han reste in i Malaysia ser ganska autentiskt ut, sade den biträdande premiärministern Ahmad Zahid Hamidi vid en presskonferens i Kuala Lumpur.

Kim Jong Nam väntade på att gå ombord på ett flygplan till Macao i måndags när han på något sätt förgiftades. Två kvinnor, som identifierades på övervakningskameror på flygplatsen, har gripits misstänkta för mordet.

I onsdags greps en kvinna som reste på ett vietnamesiskt pass och på torsdagen en 25-årig kvinna som på kamerabilderna burit en vit tröja med texten LOL. Hon hade ett indonesiskt pass. Senare greps även en man som uppges vara hennes pojkvän.

Polisen letar efter fler misstänkta, sade den malaysiska delstaten Selangors polischef Abdul Samah Mat till nyhetsbyrån AFP.

Kim Jong Nams död bär vissa gemensamma kännetecken med mord och mordförsök som Nordkorea tidigare har anklagats för. Bland annat ett fall 2011 då en nordkoreansk agent greps på en tunnelbanestation i Seoul. Han bar vapen som liknade pennor i formen, men som gömde förgiftade nålar och ett föremål som såg ut som en ficklampa med vilken han kunde avfyra giftkulor. Mannen hade stämt träff med en nordkoreansk avhoppare som arbetade aktivt mot Nordkorea.

Den sydkoreanska underrättelsetjänsten förhindrade attentatet.

Enligt den sydkoreanska underrättelsetjänsten hade Kim Jong Nam känt sig hotad till livet i fem år, och i ett brev 2012 bett sin halvbror Kim Jong Un om nåd.

Efter mordet har misstankarna riktats mot Pyongyang och den nordkoreanska ledningen.

– Den här typen av händelse skulle vara omöjlig utan godkännande eller på direkt order av Kim Jong Un, sa Jun Ok Hyun, en tidigare underrättelseman, till den sydkoreanska tidningen Chosun Ilbo.

Men det finns inga bevis för att Nordkorea ligger bakom dådet. Kanske skingras aldrig dimmorna.

Enligt den malaysiska polisen försökte diplomater från Nordkorea stoppa den rättsmedicinska undersökningen i Kuala Lumpur i onsdags kväll, men polisen vägrade. Vad som dödade Kim Jong Nam är ännu inte känt.

Nordkoreanska myndigheter har begärt att få Kim Jong Nams kropp utlämnad och Malaysia väntas gå dem till mötes.

Torbjörn Petersson torbjorn.petersson@dn.se”

“Fakta. Kim Jong Nam

45-årige Kim Jong Nam var Nordkoreas förre diktator Kim Jong-Ils äldste son.

Han sågs tidigare som den naturlige tronföljaren i kommunistdiktaturen. Men han hamnade i onåd då han 2001 försökte ta sig in i Japan, med ett falskt pass, i syfte att besöka nöjesparken Disneyland.

Därefter har Kim Jong Nam i princip levt i exil, främst i den kinesiska regionen Macao. I stället blev det halvbrodern Kim Jong Un som tog över makten efter Kim Jong Ils död 2011.

Enligt Sydkorea försökte den nordkoreanska regimen mörda Kim Jong Nam redan 2012.

Källa: TT, AFP “

DN FREDAG 17 FEBRUARI 2017

“ Obegripligt krångligt att skaffa sig tyskt nummer

Jorden runt. Så är man nyinflyttad i Europas startupmecka, Berlin. Staden dit entreprenörer vallfärdar för att utveckla ny smart teknik och digitala hjälpmedel med potential att revolutionera våra liv. Ett faktum som förbundskansler Angela Merkel stolt lyfte fram när hon besökte Sverige häromveckan.

Men som nyinflyttad Berlinbo häpnar man över hur den tyska huvudstaden befinner sig allt annat än i framkant när det gäller tekniklösningar som kan underlätta vardagsbestyren.

Alla som någon gång besökt Berlin vet att många restauranger och butiker fortfarande ratar andra betalningsmedel än kontanter. Det är därför lika viktigt att snabbt lära sig vägen till närmsta bankomat som till närmsta tunnelbanestation.

Att botanisera bland el-, tele- och internetabonnemang och teckna försäkringar och bankförbindelser tillhör väl inte korrespondenters favorituppgifter, men att byråkratin kring dessa avtal skulle kunna driva mig till ett sådant vansinne hade jag ändå inte anat.

En så till synes enkel sak som att teckna ett mobilabonnemang hos Tysklands största teleoperatör utvecklades snabbt till en följetong med orimligt många kapitel. De många besöken i telebutiken – som utländsk medborgare får man tydligen inte teckna avtalet via nätet –

har gett mig en rejäl läxa om vikten av att ha gott om tålamod och rätt dokument med sig i väskan.

Vid första besöket i butiken får jag en uppläxning om att körkort inte gäller som legitimation. Bara att gå hem och hämta passet. Vid nästa besök får jag veta att jag måste visa upp ett skriftligt intyg på att jag är folkbokförd i Berlin. Hem igen och hämta dokumentet. Den tredje vändan uppdagas det att företaget under inga omständigheter accepterar ett utländskt kontonummer. Tyskt ska det vara.

När det tyska kontot väl är på plats en vecka senare besöker jag för fjärde gången butiken. När det nu visar sig att man måste uppge ett tyskt telefonnummer för att komma vidare i processen börjar tålamodet sina på allvar. ”Men jag vill ju skaffa ett tyskt nummer eftersom jag inte har något”, invänder jag desperat. Men sådana är reglerna.

För en åttiotalist, van att genomföra alltifrån direktsändningar till lägenhetsköp via en mobiltelefon, framstår det hela som obegripligt.

Hos konkurrenten vill jag köpa ett billigt kontantkort, bara för att få ett tillfälligt tyskt nummer att uppge. Telebolaget, en av dominanterna på den europeiska telemarknaden, tar givetvis inte emot betalkort. Bara att bege sig till närmaste automat. Tur att jag har memorerat adresserna till samtliga bankomater i kvarteret.

Lina Lund lina.lund@dn.se “

DN FREDAG 17 FEBRUARI 2017

“ Vill stoppa överdådiga bröllopsfester

Vanan bland de mest välbeställda att spendera gigantiska belopp när döttrarna gifter sig väcker ilska i Indien. Nu vill en parlamentsledamot stoppa de värsta excesserna.

Ledamoten, Ranjeet Ranjan, föreslår att såväl antalet gäster som antalet maträtter som serveras vid bröllopsfester begränsas. Dessutom vill hon införa ett slags straffskatt: De som lägger mer än en halv miljon rupier, cirka 65 000 kronor, på sina bröllop ska tvingas skänka motsvarande tio procent av totalkostnaden till fattigare brudpar, rapporterar BBC.

TT “

DN FREDAG 17 FEBRUARI 2017

“ Jonas Thente: Trollen trånar efter ”fake news” från oppositionen

Det känns som en evighet av skandaler, övergrepp, vulgariteter och brott mot västerländska demokratiska traditioner sedan, men det var bara fyra veckor sedan president Donald Trump installerades i Vita huset. Flera av de hånfulla filmerna från installationen som snabbt blev virala i motståndskretsar handlade om presidenthustrun Melania. Hur hon genomgående behandlades som skit av sin make.

En av de mest spridda filmerna visar hur hon vansinnigt leende pratar med Donald, men fullständigt slocknar i ansiktet när han vänder sig ifrån henne. Som en automat.

Vänstern skämtade och uppmanade henne att ”blinka två gånger om du vill bli fritagen”.

Men videon är manipulerad, uppspelad baklänges. Melania börjar le när hennes make vänder sig mot henne. Denna Youtube-mani-pulation har inte i sig förekommit som bevisföremål i nyhetsrapporteringarna, men dess viralitet på oppositionens sociala mediekanaler har utan tvekan bidragit till mängder av krönikörers kolumner.

Alla vet att dagens USA är ett slagfält mellan den politiska makten och de oberoende krafter som bevakar den, det vi brukar kalla den tredje statsmakten. Alla kan begripa att den kraftmätningen är giltig för alla demokratiska stater.

I början av februari spreds nyheten att Trumps val till Högsta domstolen, Neil Gorsuch, under skoltiden hade grundat en klubb som kallades ”Fascism Forever”. Källorna var förstås sociala medier. Stor skandal, till dess att mer seriösa medier än till exempel brittiska Daily Mail kunde rapportera att uppgiften plockats ur en fånig årsbok där Gorsuch självironiskt drivit med sitt rykte som konservativ. En gymnasiegrej med andra ord.

Strax efter denna incident beslöt Wikipedias redaktörer att bannlysa The Daily Mail som trovärdig källa för någon av sina uppslagsnotiser. Det var ett inlägg i det pågående informationskriget och en vinst för seriösa medier.

Det senaste cirkuläret i vänsterns sociala mediebubbla – i skrivande stund – är Donald Trumps handslag med Kanadas premiärminister Justin Trudeau. En vida cirkulerad bild visar hur Trudeau tycks vägra skaka hand med Donald Trump vid deras möte härom dagen.

Internet skrattar. När sociala medier-oppositionen mot Trump sprider något brukar den ju ofta hänvisa till sig själv som ”Internet”: i sig en intressant strategi. Man tillsätter bildtexter i stil med ”Vi är alla Justin Trudeau”, blir viral och rapporteras hos snabbare, vida lästa men mindre tillförlitliga medier som Jezibel, Boingboing och Buzzfeed.

Men bilden är tagen av en fotograf från nyhetsbyrån Reuters, mikrosekunden innan premiärministern upptäcker att presidenten har sträckt ut sin hand.

Vem som helst kan konstatera att den här sortens ”fake news” inte behövs för att kommentera en politisk administration som mest liknar en förskoleklass med kontroll över en marslandning. Vad administrationen däremot behöver är lustiga falsifikat som behandlas som seriösa och vidarepubliceras därför att aktörer i en och samma lilla bubbla okritiskt sväljer sina meningsfränders retweets.

Just nu finns det knappast något viktigare i politiken än att hålla de publicistiska principernas murar intakta. Kickandet av den säkerhetspolitiska rådgivaren Mike Flynn är en triumf för de seriösa mediernas hantering.

På Wall Street Journal har man börjar sparka Trump-kritiska journalister medan Vita husets pressekreterare bjuder in följsamma bloggare till första raden. Donald Trump och hans stab hatar traditionella medier (Washington Post, New York Times, CNN) mest av allt och hade inget hellre sett än att de börjar låta sig dikteras av de sociala mediernas blixtsnabba nyckfullhet.

Jonas Thente jonas.thente@dn.se “

DN LÖRDAG 18 FEBRUARI 2017

“Mattis besked en lättnad för de europeiska ledarna

Analys. München. Säkerhetskonferensen i München inleddes på fredagen med att Tysklands försvarsminister Ursula von der Leyen varnade Donald Trump för att skada sammanhållningen bland sina allierade i Europa. USA:s försvarsminister James Mattis markerade dock att USA:s stöd för den västliga försvars-alliansen Nato förblir starkt.

Uttalanden som det från Mattis möts med lättade suckar bland europeiska beslutsfattare. Att liknande försäkringar ens behöver utfärdas skulle normalt vara anmärkningsvärt.

Men detta år är ingenting som vanligt. Nerverna i Europa är på helspänn. Efter ett antal år av högernationalistiska framgångar, ett försvagat EU genom Brexit, ryska militära interventioner i Ukraina och Syrien – och till slut Donald Trumps valseger – har Europas säkerhetsordning kastats in i en djup kris.

Det förklarar varför diskussionerna i München detta år domineras av relationerna mellan USA och Europa.

Den mest akuta oron utgår ifrån Trump, som gick till val på att radikalt förändra USA:s roll i världen, under slagordet ”America first” – som betyder ett minskat amerikanskt avtryck på omvärlden.

Men exakt hur skulle den nya utrikespolitiken se ut under Trump? Skulle USA dra sig tillbaka från världen och lämna gamla allierade i

Europa och östra Asien åt sina öden? Hur ska framtiden se ut för de amerikansk–ryska förbindelserna, med tanke på uppgifterna om rysk inblandning i USA:s presidentval och Trumps beundran för den ryske ledaren Vladimir Putin?

Efter Trumps första fyra veckor i Vita huset har inte någon klarhet nåtts; tvärtom har det kommit motstridiga signaler från Trump och hans olika ministrar.

Ett exempel är de skilda besked om USA:s politik i Mellanöstern. I onsdags tycktes Trump under ett möte med den israeliske premiärministern Netanyahu säga att USA inte står fast vid en tvåstatslösning för Israel och Palestina. Dagen efter sade FN-ambassadören Nikki Haley att USA visst anser att konflikten ska lösas genom en tvåstatslösning.

Så vad är det som egentligen gäller?

Det kan ingen riktigt svara på så länge som det politiska kaoset pågår i Washington i kölvattnet på att Trumps nationelle säkerhetsrådgivare Michael Flynn avskedades efter att ha haft oegentliga kontakter med Ryssland.

Det är inte bara Nikki Haley som talar ett annat språk än Trump. Även utrikesministern Rex Tillerson har uttryckt sig mer pro-europeiskt än presidenten. Trump har tidigare hyllat Brexit och uppmuntrat andra EU-medlemmar att bryta sig ur unionen.

På fredagen sade James Mattis saker som de europeiska deltagarna ville höra: om ”nya stora hot mot våra nationer”, om att 2014 var en vattendelare (han syftade uppenbarligen på den ryska annekteringen av Krim) och att USA har stationerat truppstyrkor i östra Europa för att upprätthålla en trovärdig avskräckning. Mot vem är lätt att räkna ut. Mattis tillade att Natos artikel 5 (om kollektiv säkerhetsgaranti) är en ”bergfast förbindelse”.

På lördagen kommer en ny chans att ta pulsen på Vita huset, då vicepresident Mike Pence -kommer till München. Pence kommer också att träffa Tysklands förbundskansler Angela Merkel, vilket blir första gången den tyska regeringen -träffar en hög företrädare för Trumpadministrationen.

Mötet kan bli laddat: Trump har uttalat sig kritiskt om Tysklands flyktingpolitik, och Merkel har kritiserat försöket att införa ett reseförbud till USA för medborgare i sju till stora delar muslimska länder.

Den tyska försvarsministern von der Leyen gick till skarpt angrepp mot Trump – utan att nämna hans namn – med orden att ”det kan inte finnas något likhetstecken mellan de som delar våra värden och de som ifrågasätter dem”.

Det var en klar hänsyftning på Trumps uttalande att han ”litar på” Putin och Merkel lika mycket.

Hon varnade USA för att ”gå bilateralt över huvudet sina partner” i syfte att få bättre relationer med Ryssland.

Men hon underströk att de europeiska länderna inte längre enbart kan förlita sig på USA, utan själva måste kliva fram och öka sin del av bördan för Europas försvarskapacitet. Det syftade på USA:s krav att Natos medlemsstater ska öka sina försvarsutgifter till 2 procent av bruttonationalprodukten.

– Från tysk synpunkt räcker det inte längre med att främst lita på vår amerikanska bundsförvant och själva ducka när det blir kärvt, men Tyskland har vänt trenden, och vår försvarsbudget ökade förra året med 8 procent, sade von der Leyen.

Hon riktade sig sedan direkt till Mattis:

– Ett stabilt EU ligger lika mycket i USA:s intresse som ett stabilt Nato.

Michael Winiarski michael.winiarski@dn.se “

“**Fakta. Konferensen**

Säkerhetskonferensen i München, MSC, beskrivs som det största diskussionsforumet för säkerhetspolitik. 450 beslutsmakare från hela världen samlas för att diskutera frågorna.

Bland flera högprofilerade namn kan nämnas USA:s nytillträdde vicepresident Mike Pence, som väntas träffa Tysklands förbundskansler Angela Merkel på konferensen.

Pence ska också möta Ukrainas president Petro Porosjenko och de baltiska ledarna, enligt Vita huset.

Källor: MSC, Reuters. “

DN LÖRDAG 18 FEBRUARI 2017

“Underrättelsetjänsterna kan bli Trumps största hinder

Analys. New York. Trumpadministrationen överväger att mobilisera USA:s nationalgarde i jakten på papperslösa migranter, enligt ett dokumentutkast som nyhetsbyrån AP kom över på fredagen. Vita huset dementerar detta, men avslöjandet väcker nya frågor om läckorna i statliga myndigheter, som har blivit ett sätt att underminera presidenten.

USA:s president Donald Trump ägnade veckan åt att fortsätta attackera alla som står i hans väg. Efter en rad politiska motgångar och skandaler fick Trump raseriutbrott mot massmedier och underrättelsetjänster. Nu väntar sannolikt en ny rad av radikala reformer från Trump, som vill påminna det amerikanska folket om vem det är som bestämmer.

På fredagen rapporterade nyhetsbyrån AP att Vita huset planerar en massiv offensiv mot papperslösa, där 100 000 medlemmar i nationalgardet ska skickas ut till elva delstater för att samla upp och deportera migranter. Vita huset dementerade snabbt denna uppgift. Talespersonen Michael Short skrev kort och gott ”inte sant” som svar till AP på Twitter. Men enligt AP hade man kontrollerat uppgifterna med Vita huset innan nyheten publicerades, utan att de dementerades.

Det är tydligt att Trump är bekymrad över veckans kaos och skandaler och nu försöker återfå initiativet som president.

Washingtons politiska tyckare har börjat påstå att Trump inte har fått mycket konkret uträttat som president. Det stämmer inte riktigt. Trump har genomfört 23 exekutiva presidentorder, även om många av dem redan mött juridiska hinder. Han har även signerat fem nya lagar från

kongressen. För USA:s miljontals papperslösa invandrare råder det inget tvivel om att USA har en ny president. I delstater över hela USA har den myndighet som är ansvarig för att deportera papperslösa, ICE, genomfört landsomfattande razzior mot exempelvis arbets-platser och natthärbärgen där man förväntar sig att hitta papperslösa.

I nästa vecka förväntas Trump presentera en ny version av den exekutiva presidentorder om inreseförbudet mot sju länder med mestadels muslimsk befolkning. Trumps inreseförbud stoppades av en federal domstol, men kommer nu att formuleras om. Efter två veckor då Trump har varit på defensiven, efter motgångarna med inreseförbudet och skandalerna kring den säkerhetspolitiska rådgivaren Michael Flynn, vill han nu själv sätta agendan. I ett uttalande förklarade Trump att han instruerat justitiedepartementet att jaga de personer som läckte ut informationen om Flynns samröre med Ryssland, som ledde till hans avgång. Det är mycket kontroversiellt att en president öppet upp-manar justitiedepartementet att ge sig på politiska motståndare.

När Trump blev president verkade han tro att han själv skulle få bestämma det mesta i Washington. Men i stället har det visat sig att det fortfarande finns gott om hinder för en president. Läckorna om Michael Flynn visar inte minst att det finns ett starkt motstånd till Trump i det man kallar ”deep state” i USA, ett slags stat i staten där USA:s 17 underrättelse-tjänster och deras tiotusentals anställda kan fungera som en tröskel för Trumps mest kontroversiella reformer. En klar majoritet av dessa byråkrater är inte politiskt tillsatta, så presidentens inflytande över underrättelsetjänsterna är begränsat. Det innebär även att risken ökar för läckor och internt motstånd när en president vill göra något kontroversiellt.

Ordkriget mellan Trump och underrättelsetjänsterna visar inga tecken på att avta. Wall Street Journal rapporterade i veckan att CIA börjat undanhålla sekretessbelagd information från Trump, då de inte litar på att Trump kan hantera informationen på ett ansvarsfullt sätt.

Martin Gelin martin.gelin@gmail.com “

DN LÖRDAG 18 FEBRUARI 2017

”Angreppen riktas mot demokratin”

Frankrikes Europaminister är orolig över rysk påverkan på det kommande franska presidentvalet. Försök till inblandning tycks redan pågå.

När Frankrikes Europaminister Harlem Désir besökte Stockholm på fredagen handlade många av frågorna under pressträffen om Rysslands roll i det kommande franska valet.

– Vi är mycket bekymrade, förklarade Harlem Désir.

Franska myndigheter ska på regeringens uppdrag försöka hindra utländsk inblandning, men Europa-ministern påpekade att försök till påverkan redan tycks pågå.

Hittills handlar det framför allt om angrepp mot årets uppstickare, den oberoende kandidaten Emmanuel Macron. Enligt organisationen En marche, På gång, som står bakom Macron, har miljontals olika typer av nätattacker riktats mot rörelsens verksamhet. Vem som står bakom dessa angrepp har inte klarlagts, men enligt Macrons organisation är attackerna välorganiserade och hälften av dem härstammar från Ukraina, oklart från vilken del.

Under de senaste veckorna har det också förmedlats en ström av obekräftade rykten om Emmanuel Macron via tv-stationen RT (tidigare känd som Russia Today), och nyhetsbyrån Sputnik News. Dessa ryska statskontrollerade medier sprider uppgifter om att Macron finansieras av ”en rik böglobby” och enligt andra helt obekräftade rapporter ska presidentkandidaten vara ”en agent som arbetar för den amerikanska banklobbyn”.

Allt detta tillbakavisas av Macrons organisation. ”Låt inte Frankrikes presidentval destabiliseras av Ryssland!”, manar En marche och landets Europaminister varnar för följderna av det som sker.

– Angreppen riktas mot den europeiska demokratin, hävdade Harlem Désir under fredagens pressträff.

Han är också orolig över trycket mot EU som kommer från USA. Désir tycker till exempel att president Donald Trumps val av diplomaten Ted Malloch till ny amerikansk EU-ambassadör är ”mycket märkligt”.

Utnämningen är inte klar, men Mallochs uttalanden om EU har redan väckt stor bestörtning i Bryssel, eftersom han har gjort en rad mycket EU-kritiska uttalanden. I en intervju med brittiska BBC fick till exempel Ted Malloch frågan om varför han vill flytta till Bryssel, och svaret blev: ”Under min diplomatiska karriär har jag tidigare bidragit till att montera ned Sovjetunionen. Kanske behöver en annan union tämjas lite”.

– Vi får se hur utnämningsprocessen går. Men det är anmärkningsvärt och motsägelsefullt att skicka en ambassadör till Bryssel som vill upplösa EU, anser Harlem Désir.

Annika Ström Melin annika.strom-melin@dn.se “

“ **Fakta.**
Harlem Désir (bilden) är Europaminister i Frankrikes avgående socialistregering. När landets senare i vår går till val ska först en ny president och sedan en ny nationalförsamling väljas. Presidentvalet sker i två omgångar, den 23 april och den 5 maj.Valet till nationalförsamlingen sker drygt en månad senare i två omgångar, den 11 juni och den 18 juni, och är avgörande för vilket/vilka partier som tar över regeringsmakten.”

DN LÖRDAG 18 FEBRUARI 2017

“ Samsungs chef gripen

Samsungs arvtagare Lee Jae Yong, som i själva verket redan är den som leder det sydkoreanska jätteföretaget, greps på fredagsmorgonen anklagad för bestickning. Fallet har förgreningar till den korruptionsskandal som kan fälla landets president.

Lee misstänks för givande av mutor på motsvarande över 300 miljoner kronor till en stiftelse som drevs av en vän till presidenten Park Geun Hye.

Detta skedde, enligt anklagelsen, som betalning för fördelar som president Parks regering gett bolaget. Bland annat genom att ge sitt stöd till en sammanslagning av två delar inom Samsung som var avgörande för att kontrollen av förtaget skulle kunna gå i arv från far till son.

Fallet ses som ett tecken på att Sydkorea försöker göra upp med den gamla ordningen, där täta band utan insyn funnits mellan landets högsta politiker och de förmögna familjerna som driver konglomeraten som helt dominerar näringslivet.

Lee Jae Yongs farfar grundade Samsung, som i dag står för cirka en fjärdedel av värdet av samtliga börslistade företag i Sydkorea och en femtedel av landets export. Hans far Lee Kun Hee ärvde makten i företaget och står kvar som ordförande, men är oförmögen att arbeta efter en hjärtattack 2014. Sedan dess är det sonen Lee som tagit över.

Han förnekar brott. I en tidigare utfrågning har Samsung erkänt att summan betalats ut, men bestrider att fördelar krävdes i gengäld.

Gripandet av den verkställande chefen är en allvarlig motgång för den globala elektronikjätten, skriver tidningen Korea Herald. Bolaget har redan lidit av ett vakuum i sitt ledarskap de senaste veckorna på grund av Lees påstådda inblandning i korruptionsskandalen.

En annan som kan påverkas är presidenten Park Geun Hye. Mutmisstankarna mot Samsung står i centrum för den skandal som lett till att Park ställts inför riksrätt och i väntan på utfall berövats sin makt som president.

Torbjörn Petersson torbjorn.petersson@dn.se “

“ **Fakta. Muthärvan**

Presidenten Park Geun Hye och hennes vän Choi Soon Sil står i centrum för skandalen.

Choi Soon Sil anklagas för att ha använt sina band till presidenten för att tvinga företag att donera hundratals miljoner kronor till stiftelser där hon har kunnat ta ut pengar.

Samsung var den största bidragsgivaren. Donationer ska ha gjorts för att få regeringens stöd.

TT “

DN LÖRDAG 18 FEBRUARI 2017

“ Försvunnen munk gäckar polisuppbåd

Polisen i Thailand har hittat hemliga tunnlar under tempelområdet Dhammakaya i jakten på en inflytelserik munk som misstänks för penningtvätt. Men själva munken är spårlöst försvunnen.

Tusentals poliser är inblandade i jakten. I torsdags gick de in i tempelområdet som tillhör buddistavknoppningen Dhammakaya, för att hitta den 72-årige munken Phra Dhammachayo, som anklagas för penningtvätt och ha tagit emot motsvarande närmare 300 miljoner kronor i förskingrade pengar. Trots att det jättelika området är helt genomsökt var munken i går fortfarande försvunnen.

Genomsökningen inleddes efter att tempelförsamlingen vägrat att lämna över Dhammachayo, som de menar är för sjuk för att förhöras.

En växande frustration bland poliserna märktes under jaktens andra dag, när de leddes genom ett oändligt antal rum och korridorer av orangeklädda munkar på det omkring fyra kvadratkilometer stora området. En 1,5 kilometer lång tunnel, som delas i två, har hittats under templets huvudbyggnad, som kan ha använts av Dhammachayo för att gömma sig.

TT-AFP-Reuters “

DN LÖRDAG 18 FEBRUARI 2017

“ Nytt förhandlingsdrama för Grekland

Analys. Greklands drama är på väg att flamma upp igen. På måndag väntar hårda förhandlingar om landets nästa utbetalning av det senaste nödpaketet. Än syns ingen lösning i sikte. Tiden är knapp. Europas ledare vill ha frågan undanröjd före de viktiga val som väntar i bland annat Frankrike och Tyskland senare i år.

Det börjar bli lite som varje år när den första snön faller. Alla vet att den ska komma någon gång. Ändå utlöses överraskat kaos i trafiken när det väl sker. På samma sätt har Greklands djupa kris hamnat i strålkastarljuset under en intensiv period varje år sedan finanskrisen inleddes 2008. Alla vet att landets ekonomi långt ifrån har repat sig. Men varje gång siffrorna återigen sätts under lupp och nya pengar ska betalas ut från de internationella långivarna så reagerar finansmarknaden förvånat och drar sig nervöst ur landet.

Den senaste veckan har grekisk ekonomi återigen pockat på omvärldens uppmärksamhet. Anledningen är att förhandlingar om nästa utbetalning från Greklands tredje nödpaket är inne i ett intensivt skede. Europas ledare vill ha frågan avklarad före flera viktiga val i år. Det börjar med Nederländerna den 15 mars, för att följas av Frankrike och Tyskland. Att stötta ett i mångas ögon slösaktigt Grekland är långt ifrån någon valvinnare. Och ju längre förhandlingarna med de internationella långivarna, EU och IMF, drar ut på tiden, desto mer tappar politikerna aptiten på att lösa situationen. Miljarder euro som går upp i rök i Grekland vinner inga röster.

Därför fanns det förhoppningar om att ha en överenskommelse färdig på måndag när finansministrarna i euroländerna möts. Men utsikterna för att det blir så är inte särskilt ljusa.

Här finns splittring på flera fronter. De internationella långivarna, IMF och EU, är oense om vilket hälsotillstånd patienten Grekland befinner sig i. EU ser tydliga förbättringar och håller fast vid att landet kan nå ett budgetöverskott på 3,5 procent nästa år. Helt orimligt menar IMF som tycker att ett mål på 1,5 procent är mer trovärdigt och dessutom vill att frågan om framtida skuldlättnader ska aktualiseras. Med nuvarande trend skulle skulden, i dag 180 procent av BNP, växa till ohållbara 275 procent av BNP 2060, spår IMF som hotar att helt dra sig ur stödet till Grekland.

Samtidigt vill IMF, och till viss del även EU, öka kraven på Grekland både vad gäller besparingar och reformer. Men när det kommer till mer svångremspolitik säger den grekiska regeringen utmattat nej. Sluta ställa orimliga krav, skrev nyligen Greklands finansminister Euclid Tsakalotos i en debattartikel i tyska Bild. Att kräva ännu större sänkningar av pensioner och högre skatter är fel väg att gå, menar han. Möjligen kan man gå med på en del om ett löfte om skuldlättnad ges.

Den hårda tidsgränsen för Grekland är i juli. Statskassan töms snabbt på pengar och utan utbetalning från långivarna riskerar man att missa en betalning på den jättelika statsskulden som är schemalagd då. Att vänta på en uppgörelse in i det sista, som den kaotiska sommaren 2015, vill dock ingen i ett Europa som har mycket annat att tänka på.

För Grekland finns bara svåra vägar ut ur situationen. Trots att landet sedan 2010 har fått tre nödpaket värda totalt över 300 miljarder euro är ekonomin fortfarande nere i djupa avgrunder. Landet har tappat en tredjedel av BNP sedan krisen inleddes. Arbetslösheten är skyhög och andelen som klassas som fattiga bara stiger. Sjukvård och skolor är

svårt eftersatta till följd av strypt tillförsel av pengar från staten. Att nya besparingar är det sista de önskar sig är därför ingen överraskning.

Men landet står ännu inte på egna ben. Sista kvartalet förra året sjönk BNP med 0,4 procent och statsskulden bara växer. Man kan tycka att de hundratals miljarderna i förmånliga lån borde kunna sätta sprutt på ekonomin. Men som grafiken här ovan visar har bara runt 5 procent gått in i regeringens budget. Resten går till att betala långivare, till räntebetalningar, avbetalningar och till att stötta upp de allt svagare bankerna. Samtidigt dröjer flera reformer som landet har lovat att genomföra och som skulle kunna förbättra konkurrenskraften.

Den uppblossade nygamla konflikten har skapat nervositet på marknaden, grekiska statsobligationer bränner i händerna på investerare och räntorna stiger. Grexit, att Grekland lämnar euron, har gjort comeback som rubrikord. Och blir det ingen överenskommelse och landet tvingas att ställa in sina betalningar är det mot en återgång till drachman som bollen rullar. Det finns de som menar att det är enda vägen. Grekland skulle återta makten över sin ekonomi, låta valutan försvagas och på så sätt ta sig ur krisen. Men det är långt ifrån ett önskescenario. Ett utträde ur euron skulle inledningsvis leda den grekiska ekonomin ännu längre in i mörkret, med inflation och kraftigt försämrad köpkraft. Och en majoritet av grekerna vill än så länge stanna i eurosamarbetet.

Det som talar för att det ändå blir en överenskommelse är att Europa står inför nog med problem som det är. Förutom flera val med osäker utgång stundar hårda förhandlingar om Brexit i vår. I det läget vill man förmodligen inte riskera att även få ett Grexit på halsen. Men det grekiska dramat har många akter och frågan kan säkert blossa upp igen.

Marianne Björklund marianne.bjorklund@dn.se “

DN LÖRDAG 18 FEBRUARI 2017

“ Härifrån sprids en fejknyhet om vilka som skändat en kyrka i Sverige

Någon har onanerat i en kyrka i Kristianstad. På golvet ligger bajs och använda kanyler. Församlingen pekar ut missbrukare – men i USA delas en annan historia till miljontals på Facebook. Måns Mosesson berättar hur en fejknyhet spreds över världen från ett nedgånget källarrum i Makedonien.

Att gå upp redan före gryningen är en ovana han försöker bli av med.

Men är man vaken så är man.

Så medan solen börjar glittra i den gemensamma poolen i bostadsområdet The Brittany i Florida, greppar den tidigare datorreparatören Michael sin rullator och går ut till vardagsrummet. Han häller upp lite kaffe och börjar gå igenom flödet.

CNN litar han inte på, inte CBS eller NBC heller för den delen. Men på Facebook finns några av hans favoritkällor. Den här morgonen har sajten Focus News lagt upp en skrämmande nyhet.

Den handlar om en kyrka på andra sidan Atlanten.

”Heliga Trefaldighets kyrka i Kristianstad i Sverige omfamnade en grupp muslimska asylsökande och chockades när islamisterna utnyttjade deras generositet på de sjukaste sätt”, står det. Texten

berättar om en godtrogen församling som har låtit flyktingar bo i sin kyrka, innan de upptäckt ”att muslimerna de hade gett mat, husrum och kärlek inte bara förstörde kyrkans egendomar, utan även outtröttligt urinerade, bajsade och onanerade i kyrkbänkarna”.

Historien blir populär: snart har den delats på Facebooksidor med över 10 miljoner följare.

När jag ringer Michael minns han fortfarande hur rasande han blev.

– Man skändar inte Guds hus, säger han. Muslimerna hatar oss kristna, okej. Islam handlar egentligen bara om politik. Det har inget med tro att göra, även om de vill få det att se ut så. De har sagt att de kommer att ta över världen, om du läser Koranen står det där. Jag vet inte precis var, men det finns där.

Det är över 12 000 amerikaner som ser just Focus News artikel på Facebook, flera av dem skriver också en kommentar.

”Demoner från helvetet”, skriver en Texas-bo med hundvalp i famnen. ”Skicka tillbaks dem till deras eget land!!!!!”, fortsätter Joan. Sandra, en tvåbarnsmamma: ”Vedervärdigt om det är sant, och som så många andra redan har påpekat – det finns ingen anledning att tvivla på det”.

Men fanns det verkligen ingen anledning att tvivla?

Heliga Trefaldighets kyrka reser sig stolt över taken i Kristianstads innerstad.

Om sommaren kommer busslaster av tyskar och holländare hit för att beundra vad som anses vara ett av Europas mest välbevarade renässans-tempel, rest i sten av Kristian IV av Danmark år 1628.

Lena Bruce har varit präst i församlingen i sjutton år, uppskattad särskilt för sina själavårdande egenskaper, förmågan att prata med både trasig och hel.

Men de senaste åren har även hon börjat tröttna på allt kyrkan fått utstå.

– Jag stod och predikade, berättar hon. Det måste ha varit förra våren. Och jag hade redan börjat reta mig på ett par män som var bra på kanelen båda två. Den ena böjde sig fram och jackan gled upp och han hade en jättestor kniv där under. Och jag liksom bara kände, hjälp! Under min gudstjänst!

Mannen blev aldrig hotfull och han kunde föras ut ur kyrkan. Men den här, och flera liknande situationer, har gjort att församlingen har tvingats ompröva sin öppna hållning.

I gången vid läktartrappan, på väg mot toaletten, stiger den stickande doften av urin mot prästen. Piss som torkat in i fyra hundra år gammalt tegelgolv. Att toaletten står låst när kyrkan är obemannad hindrar uppenbarligen inte somliga från att uträtta sina behov här inne.

Både ettan och tvåan.

– Där hade någon lagt en go laddning, grimaserar vaktmästare Göran Kjell, som var den som fick spola bort bajset. Det var liksom inte fast form utan det var... ja, någon som var riktigt kass i magen.

Det är ett intagande kyrkorum.

Den jättelika ljuskronan, skänkt av general Ulfeldt, den danska konungens svärson.

Orgeln med sina över tre tusen pipor, beställd från tyska Holstein.

Altaret, arton alnar högt, från Amsterdam.

Under träbänkarna, med utsnitt av ormar och fiskar, har Göran Kjell de senaste åren hittat blodiga kanyler. Städat undan krossade spritflaskor.

Det var också där, i det norra bänkkvarteret, som en man låg nedsjunken en morgon för några år sedan.

Han hade jackan på, sin penis ute.

– Där var två dampoliser som försökte få liv i honom, minns vaktmästaren. De försökte prata med honom, men det gick ju inte. Han var så inne i det han höll på med.

Göran Kjell skrattar vid minnet.

– Det tog en stund för dem att bända loss händerna, så påtänd var han. Helt inne i dimman, så kallat.

Kristianstads järnvägsstation[X] ligger knappa femtio meter från kyrkans träportar, på andra sidan Västra boulevarden.

I vänthallen lutar sig Pia Jönsson mot sin krycka. Spretig mascara kring vänliga ögon, smuts under de lilamålade naglarna. På golvet en cykelkorg med ett familjepack kokosbollar. Och öl, alkoholhalt 10,2 %. Bredvid henne sitter Larsa Jonsson, med rödsvullen näsa och läderpaj under neonfärgad skidjacka.

– Både jag och Pia är ofta över i kyrkan och värmer oss lite grann, säger han. Mitt problem är att jag snarkar, när jag sätter i gång så ekar det över alltihopa.

– Ja, det blir tokigt, skrattar Pia.

Ytterligare vänner är här, i väntan på att härbärget i Näsby ska öppna för natten: Carola Stridh, som tar en tupplur med jackan hängandes över sitt huvud. Och så Lars ”Åke” Åkerman, som sitter vid skjutdörrarna och förströtт eldar på ett gult Kinderägg. Plastångorna dansar bort mot Espresso House.

Församlingens förvaltningschef, Bengt Alvland, sitter uppe på sitt kontor och tittar ut över kyrkan och dess omgivningar.

– För oss har det varit helt okej att våra gamla hemlösa, de som brukar hänga på stationen, har gått in i kyrkan och värmt sig. De har till och

med kunnat få bullar och kaffe i samband med gudstjänsterna. Men så plötsligt kommer de här nya...

Han pekar ut genom fönstret. På andra sidan kyrkan från stationen sett ligger en nyöppnad klinik.

Sedan ett drygt år tillbaka kommer heroinmissbrukare dit för att plocka ut laglig metadon och få hjälp ur sin sjukdom.

– I samband med att mottagningen öppnade började vi också att se människor som vi inte tidigare hade träffat i kyrkan. Och de betedde sig mycket mer stökigt än vad våra gamla hemlösa gjorde. Mer borta, starkare missbruksformer.

Bengt har pratat med den lokala polisen, som delar bilden: stöket i kyrkan beror till stor del på en ny ström av missbrukare, som kommer in till staden för att plocka ut sin dagliga dos.

– Vår strävan är att vi ska ha en öppen kyrka, där man kan komma in för en stund tillsammans med Gud, säger Bengt. Men vi vill naturligtvis inte att folk ska vara rädda att komma till vår kyrka, så då tvingades vi att vidta åtgärder.

Församlingen vill sätta in ordningsvakter som kan närvara vid gudstjänster och dop och patrullera kyrkan när det behövs. För det behövs ett tillstånd från polisen i Malmö.

I september 2016 sätter sig Bengt Alvland och sammanställer de incidenter som inträffat de senaste åren.

Han berättar om det allra mest dramatiska – en berusad man som för ett par år sedan sprang fram och försökte rycka åt sig barnet under ett dop. Men även att någon har försökt stjäla kyrksilver, att personer har eldat programblad i ljusbäraren, att folk tränger sig fram och tar alla kakor efter gudstjänsterna. Och så det här med onani, bajs och kanyler, förstås.

Det är en perfekt liten story: avföring och självbefläckelse i Guds hus.

Givetvis ringer lokaltidningen.

Vilka är det som beter sig så här i en kyrka, undrar reportern från Kristianstadsbladet.

Det vet ju inte Bengt Alvland riktigt, till flera av händelserna finns inga vittnen.

Men han vill ändå beskriva utvecklingen han har tyckt sig se, i och med den nyöppnade metadonkliniken. Som så ofta när man gissar eller är lite svepande i en formulering så blir det inte helt tydligt.

Och det är nog ganska precis här bollen börjar rulla.

Låt oss därför citera helt ordagrant, ur den artikel Kristianstadsbladet publicerar på sin hemsida den 7 december 2016:

”Vilka människor det är som stör vet Bengt Alvland inte”, står det. ”Han säger att det inte är de gamla uteliggarna, som personalen känner, utan ett ’nytt klientel’”.

Sedan tillkommer då det vanliga när en nyhet sticker ut: den refereras av TT, Aftonbladet och Expressen. Den sänds på SVT under kvällen.

Men också främlingsfientliga sajter plockar upp den.

De gör i sig korrekta referat, men det är tydligt att för många av deras läsare betyder ”nytt klientel” något annat än det Alvland har avsett.

”Massinvällningen tar sig allt groteskare uttryck, respektlösa apor”, står det att läsa bland kommentarerna på Nordfront, kampanjorgan för Nationalsocialistisk front. ”När jag trodde att ziggisarna inte kunde sjunka lägre…”, skriver en annan. ”Tar vi ett äkta kristet land som tex. Polen, så hade man släpat zigenarna ut och misshandlat dem grovt”.

Fria Tider skriver redan i sin rubrik: ”’Nytt klientel’ bajsar och onanerar i kyrkan”.

Det är just den här artikeln som den islamfientliga sajten Mad World News i USA hänvisar till när de snart förvrider nyheten bort mot oigenkännlighet.

Men en betydande del av spridningen utanför Sverige sker genom att artikeln plockas upp av ett antal personer som det senaste halvåret blivit en lika oväntad som viktig motor i de falska nyheternas maskineri.

De fattiga, men datakunniga, killarna i Makedonien.

Mitt i staden Kumanovo[X] ligger ett pampigt stadsarkiv, den rödgula makedonska flaggan vajar över ingången.

När jag går runt byggnaden och skjuter upp en liten plåtgrind så hamnar jag på en gård fylld av bråte. En trasig cementblandare, några hemmasnickrade stegar, en bil under reparation.

Ivan Stankovic öppnar yrvaken, duckar för värmeberedaren som sticker ut från källarväggen, bjuder in till den luggslitna soffa som han också sover i.

Det var hans farfar som byggde huset, som numera är snett och vint och snart tycks falla ihop av sin egen tyngd.

Hans far, som bor på övervåningen, tog ett banklån och gav en dator till sin son.

Det var från den datorn Ivan la upp en artikel på sin hemsida den 8 december 2016. En text om hur muslimer hade bajsat och onanerat i en kyrka i Sverige.

–Den blev en riktig fullträff, säger Ivan. Sekunden jag läste rubriken visste jag att den där kommer att gå galet bra. Det är en smocka rakt i skallen på alla som läser det.

Ivan viftar med armarna, gör en pantomim över upprörd amerikansk medborgare.

–”Vad fan är det här nu!? Kan ju inte vara sant!” Det har blivit mitt jobb att tänka ut vad folk i USA vill läsa, ämnen som de vill dela med sina vänner. Donald, Melania… islam, muslimer – sånt klickar alla på.

Rubriken på Ivans artikel: ”Liberal kyrka huserar muslimska flyktingar, blir förskräckta av vad de hittar i kyrkbänkarna”.

Siffrorna är rätt detaljerade:

Historien nådde 12 880 av de som följer Ivans sida på Facebook.

Artikeln delades 110 gånger.

Framför allt var det 3 324 amerikaner som gick vidare in på Ivans hemsida.

Kring 11 procent av dessa har också klickat på någon av annonserna.

Varje amerikanskt klick är värt runt 50 öre.

Vilket betyder att Ivan bara på denna artikel tjänade nästan 200 kronor.

Det kan låta som småpengar. Det är det inte för tjugofemårige Ivan Stankovic.

– Jag har varit arbetslös i fyra år, säger han. Så det här är perfekt för mig. Jag kan sitta hemma och tjäna pengar och till och med röka samtidigt.

Det har gått ett knappt halvår sedan en kompis från högstadiet knackade på källardörren. Ryktet hade gått om att Ivan hade en modern dator. Nu påstod vännen att det gick att tjäna pengar genom att lägga upp artiklar om amerikansk politik på nätet.

– Jag bad honom att dra åt helvete, skrattar Ivan. Tror du jag är en lättlurad liten unge? Jag var helt övertygad om att han jävlades med mig.

Tiden efter studenten hade Ivan ägnat åt olika ströjobb. Rensat rabatter i en park, hjälpt sin pappa som ibland behövde hjälp på snickerifirman. I tre månader jobbade han gratis som skomakare med löfte om anställning – när den fjärde månaden kom behövdes han tydligen inte längre.

Nu satte sig kompisen framför Ivans dator och visade honom ett dataprogram som man kunde använda för att tjäna pengar på nätannonser. Modellen är enkel: du startar en hemsida med låt säga hälsotips, programmet ser till att företag som vill sälja salvor eller örtteer lägger sina annonser på din sida, pengarna tjänar du beroende på hur många besökare som klickar på reklamen.

Mest tjänar man på de köpstarka amerikanerna. Ett klick från USA kan vara tre gånger mer värdefullt än ett från Belgien eller Sydafrika.

Nu under sensommaren hade ett rykte börjat gå bland killarna i Kumanovo: man fick massor av amerikaner att läsa ens artiklar om man skrev om presidentkandidat Trump.

Vissa älskade honom, andra hatade.

Alla klickade.

Ivan och hans kompis skrapade ihop pengar, köpte en domän och började kolla instruktionsfilmer på Youtube för att lära sig hur man bygger en hemsida.

Namnet plockade Ivan från Focus, en actionfilm med Will Smith som han just hade sett. Och så ett ord till, för att betona vad hemsidan handlade om.

Focus News. Det lät seriöst och amerikanskt nog.

Den makedonska trollindustrin byggdes upp i staden Veles, en bruksort som klättrar längs ravinerna i floden Vardars dalgång.

Den svarta röken från smältverket i norr, där man i trettio år har framställt zink och bly, har satt sig på väggarna och gjort staden kladdigt grå – kring millennieskiftet listade Världshälsoorganisationen dalgången som en av världens mest förorenade platser. Det är lokalbefolkningen själva som har protesterat och sett till att metallindustrin nu ligger nere, arbetstillfällen är inte mycket värda när jorden inte går att bruka och barn börjar födas missbildade.

I stället är nu var tredje person i Veles utan inkomst.

På Koco Racingymnasiets skolgård står ett gäng och smygröker i väntan på geografilektionen.

– Här går sex hundra elever, säger en kille med pälskrage och fjunig mustasch. Tjejerna är inte så intresserade, men det är lätt hundra killar som driver hemsidor bara här på skolan. Själv har jag två.

Slagan, en 16-åring med tandställning, hörde om falska nyheter i slutet av sommaren.

– Det finns ett par bröder som är några år äldre än oss. Jag fick höra att en av dem hade varit på Maldiverna på semester. Den andra köpte en BMW. Sånt sticker ut i en så här liten stad, ryktet om dem blev viralt här i Veles. Så hade jag en vän som i början av hösten provade att lägga upp någon lögn om Hillary Clinton. Han drog in nästan 5 000 kronor på en enda dag! Då började jag också.

– Det är så enkelt, ler killen med mustasch. Man behöver inte ens bry sig om hur sidan ser ut, det är bara att börja slänga upp grejer. En del som gör det kan knappt engelska, det enda man behöver kunna är att kopiera och klistra.

Det var den makedonska tidningen Meta som våren 2016 först noterade att sex hemsidor fulla av lögner om amerikansk politik var registrerade på adresser i just Veles.

När amerikanska Buzzfeed fortsatte att gräva visade det sig att det här bara var toppen på ett isberg, framåt vintern gick det att knyta minst 140 sidor till den förorenade bruksorten. De hade namn som skulle kännas amerikanska och pålitliga: USA Daily Politics, US Conservative Today eller World Politicus. Några försökte rent av låna

trovärdighet från etablerade mediehus, som NY Times Politics och NBC Info.

Sajterna från Veles tycks ha haft betydelse under valspurten i USA. Deras makt låg inte i att producera själva texterna – det hade nästan alltid någon annan gjort – utan i hur skickliga de var på att sprida artiklarna på sociala medier.

Låt oss ta ett konkret exempel: i slutet av oktober 2016 lade den makedonska sajten Conservative State upp en text om att Hillary Clinton några år tidigare önskat sig att Donald Trump ställde upp som presidentkandidat, ty affärsmän som han ”är mycket ärliga” och ”kan inte bli köpta”.

På någon vecka reagerade nästan en halv miljon amerikaner på artikeln på Facebook, genom att dela och kommentera och klicka. Att nyheten kom från en amerikansk satirsajt, och att Clinton i sitt ursprungliga citat aldrig hade nämnt Donald Trump, verkade inte ha någon betydelse.

Många gånger är det faktiskt de artiklar som trollar mest med sanningen som går bäst. Påståendet om att påven stödde Trumps kandidatur, exempelvis – helt taget ur luften. Eller att vicepresident Mike Pence kallat Michelle Obama för ”den mest vulgära presidentfrun vi någonsin har haft”. Nyheter påhittade av amerikaner, skickligt spridda av makedonier med bra internetuppkoppling.

Killarna på skolgården har sett det tydligt: man behöver inte vara rädd för att skruva till något. Tvärtom.

– Ibland fattar man inte att folk går på grejerna, skrattar Slagan. Att Obama har gått med i IS och sånt. Helt korkade grejer alltså. Men folk klickar på det.

– Vi tjänar bra med pengar på att ljuga, säger kompisen i pälskrage. Jag bryr mig inte om Donald Trump eller Hillary eller någon annan politiker. Jag vill bara tjäna lite pengar.

De skrattar båda två, plockar upp sina ryggsäckar.

– Vi är ungar och tjänar mer än de vuxna här nu!

Facebooks grundare avvisade till en början kritiken.

– Personligen tycker jag att tanken på att falska nyheter på Facebook, som är en mycket liten del av innehållet – att det skulle ha påverkat valet är en rätt galen idé, sa Mark Zuckerberg på ett seminarium i Kalifornien någon vecka efter att Trump valts till ny president i USA.

Under sommaren 2016 hade Pew Research Center, som kontinuerligt mäter amerikanernas nätvanor, konstaterat att sociala medier på allvar börjat utmana tv, radio och tidningar som nyhetskälla.

62 procent uppgav nu att de fick nyheter genom sina flöden på Facebook, Twitter eller Instagram.

Det satte förstås Facebook mitt i skottgluggen. Ett företag som alltid poängterat att det är ett teknikbolag – knappast publicister – var nu en

av de främsta nyhetsförmedlarna i USA. Var det verkligen det här som var löftet om det demokratiska nätet? Att ett företags algoritmer skulle hjälpa människor att låsa in sig i sina egna digitala bubblor?

Bubblor som nu dessutom fylldes av rena lögner, utklädda till journalistik?

Vittnesmål började sippra ut från Facebooks huvudkontor i Palo Alto, där medarbetare hävdade att de länge sett hur stor spridning falsarier fått och försökt lyfta problematiken, utan att få respons från ledningen.

Efter den massiva kritikstormen tycks nu Face-book ha börjat ta saken på allvar.

I USA förenklades i december möjligheten för användare att anmäla innehåll man misstänker är påhittat. En granskning görs då av en extern aktör specialiserad på viralgranskning – om de hittar fel kan artikeln flaggas som falsk. I slutet av januari meddelade Facebook även att de förändrat sin algoritm så att den trycker ner falska nyheter i flödet, vilket gör att färre människor ser dem. Och i Tyskland har bolaget just inlett ett samarbete med en grupp grävande journalister inför valet där i höst.

Framför datorn i Makedonien skakar Ivan Stankovic av sig oron.

– De kan försöka stoppa det här så gott de kan. Men det går alltid att hitta sätt att gå runt det.

Han tar ett bloss på sin cigg. Ett par gånger hittills har han känt av att Facebook har lyckats trycka ner spridningen av någon artikel. Men hur avgör man vad som är sant? Många av hans artiklar, som den om Kristianstad, är ju inte helt tagna ur luften. Folk har faktiskt varit inne i kyrkan och stökat. Sedan tas saker ifrån, andra läggs till – resultatet blir en tillskruvad röra där det tar tid att avgöra vad som är korrekt och inte.

Kort sagt: hans affärer går bara bättre och bättre. Focus News har nu nära 200 000 följare på Facebook och hittills har han inte fått en enda artikel flaggad som falsk.

Han sätter i gång klockan tio om kvällarna, när amerikanerna på andra sidan jorden just har börjat komma hem från sina jobb.

Lägger in några klabbar ved i den gamla kaminen, rummets enda värmekälla.

Kokar upp lite turkiskt kaffe över lågan från gastuben.

Tar på sig täckjackan och dubbla strumpor.

Så börjar han vittja nätet. Han har en fem, sex favoritsidor som han snor mest ifrån, där finns skribenter som vet hur man får snurr på sina texter. Det är sajter med namn som Freedom Daily och Conservative Fighters.

Vad artiklarna handlar om är inte intressant, det enda Ivan bryr sig om är siffrorna.

– Den här är utan tvekan falsk, säger han och öppnar en artikel på sajten Mad World News. Men den har fått 200 likes och 28 delningar på kort tid. Setts av många. Det betyder att det är en bra artikel. Då kopierar jag den och lägger på min sajt.

Nyheten om de onanerande och knarkande muslimerna som bodde i en kyrka hittade han just här, på Mad World News, en islamfientlig sajt vars skribenter poserar med vapen och säger sig vilja ”slå tillbaks mot liberala medier” genom att rapportera ”de historier som etablerade medier mörkar”.

De refererade till Fria Tider, men hade vridit till texten rejält.

För trots att även den här artikeln nämnde de blodiga kanylerna, hade ledet om missbruk helt slipats bort. I stället beskrevs politiskt motiverade handlingar, flera av dem helt påhittade: ”Förutom att lämna sina motbjudande kroppsvätskor överallt har migranterna skrikit islamistiska ramsor och kastat spritflaskor i golvet, i ett försök att stoppa kristna från att be till Gud”. Vidare: ”När kyrkor öppnar sina dörrar för den barbariska religionen islam bjuder de också in den ideologi som anbefaller döden åt de som inte underkastar sig deras falska gud”.

Ivan Stankovic skrattar framför datorn.

– Narkomaner i kyrkan är ju inte så spännande direkt. De har väl ändrat det till muslimer för att artikeln ska bli mer populär, helt enkelt.

Och populär blev den: historien delades i olika varianter av andra killar i Makedonien, men också av liknande sajter drivna från såväl Georgien som Kosovo – och USA. Flera av sajterna hade likt Ivans hundratusentals följare på Facebook – framåt jul hade fejknyheten om vad som hade hänt i Kristianstad lagts upp på sidor med sammanlagt över 10 miljoner följare.

Texter om Sverige och invandring går ofta bra bland Trumpsympatisörer i USA, det märkte Ivan när han delade en annan text om att ”många städer i Sverige har förbjudit jullyktor för att inte förolämpa de miljontals muslimska invandrare som har flödat in i deras land de senaste två åren”.

I själva verket var det Trafikverket som beslutat att inte längre låta belysningen hänga mellan lyktstolpar i vissa svenska orter, då stolparna inte ansågs vara dimensionerade för belysningens vikt.

Ivans artikel om att det i stället var muslimer som tvingat fram ett svenskt förbud blev hans första stora succé.

– Det blev helt galet, säger Ivan. Jag fick in en hel månadslön på en dag, jag hade aldrig förut tjänat så mycket på en enda artikel.

Han går fram till ett par krokar vid dörren. Stolt lyfter han ner en ullrock av märket Inter Klas by Safari. Den, och ett par turkiska lågpris-jeans, köpte han för pengarna från texten om julbelysningen som förbjudits i Sverige ”för att inte förarga muslimska ’flyktingar’”.

Det har blivit tisdag i Kristianstad.

På trappen till missbruksskliniken, alldeles vid Heliga Trefaldiga, står de och tjafsar.

Lila läppar, intorkat näsblod på kinden, tunna jackor i vinterkylan.

Det nya klientelet.

– Har hon öppnat denna redan eller?

En kille med yvigt skägg försöker fumla upp den barnsäkrade korken på flaskan med metadon. Hans kompis böjer sig fram, halstatueringarna sticker fram under kragen.

– Nej, den där är oöppnad.

– Jag tänker så att inte fittan har blåst mig bara, svarar skägget, som har tagit Pågatåget hit för att lösa tillbaks det han har lånat ut till sin tjejkompis. Jag hade ju en 150-dos och så gav jag henne 10 meter i går kväll. Annars hade hon inte kunnat somna, mumlar han.

Klinikens verksamhetschef Camilla Wallin blev provocerad i december, när hennes patienter pekades ut som ensamt ansvariga för stöket i kyrkan. Polisen hade uttalat sig i lokaltidningen, sagt att missbrukare kom in från Malmö och Helsingborg och hade en ”aggressiv attityd” – i P4 Kristianstad svarade Wallin att patienterna inte alls kom från storstäderna utan från närområdet. Dessutom sökte de vård på frivillig basis för att förändra sin livssituation. Knappast typen som på vägen hem kissar i en kyrka.

För en del som lyssnade togs det här som intäkt för att kyrkoförsamlingen inte berättade hela sanningen: kolla, det är inte alls missbrukarna som ligger bakom, det måste alltså vara några andra!

När jag nu pratar med Camilla Wallin nyanserar hon bilden.

– Alltså, jag blev förbannad över att man generaliserade så hårt, säger hon. Missbrukare är enskilda individer de också, och de flesta som kommer hit aktar sig för situationer som gör att man blir tagen av polis eller återfaller i missbruk. Sedan är vi varken blåögda eller dumma, ett ensamt liv gör att man håller kvar vid gamla vänner, så fler personer i behandling innebär förstås mer folk i rörelse kring kyrkan. Och jag kan förstå att kyrkopersonalen blir rädd om det kommer in en påtänd människa, självklart.

Ute på trottoaren smular Jompa i sig en torr kanelbulle med vaniljfyllning. Han har gått på heroin sedan han var tjugo, och efter alla återfall den senaste tiden är det ett krav att han kommer hit dagligen för att få sin medicin.

Jompa förstår varför vaktmästaren på kyrkan har börjat hitta kanyler där inne, säger han.

– Jag måste dricka upp mitt metadon framför personalen. Men en del får med sig ett par flaskor hem, och då kan man skjuta det i stället. Det ger snabbare skjuts dessutom. Så jag har sett folk som går direkt härifrån mot kyrkan, med sprutor och skit. De orkar väl inte vänta tills de kommer hem helt enkelt, utan de tar grejerna där inne i stället.

Han går ner mot tågen för att åka hem.

Inne i vänthallen på stationen sitter det äldre gänget även den här eftermiddagen.

Carola Stridh är piggare i dag, har krupit fram under jackan och bjuder de andra på kokosbollarna som är kvar från i går.

”Åke” är ute på perrongen och pissar mot tåget som strax avgår mot Hässleholm.

Och det visar sig snart att det var förhastat av kyrkoförvaltare Bengt Alvland att helt räkna bort det här gamla gänget.

– Kyrkan har fått ta mycket skit från oss genom åren, suckar Pia. Skrik och gap och onödigheter. Många som tar med sig bråk in i kyrkan, när vakten har kört ut dem härifrån. Och det har väl hänt att diakonissan har blivit bortjagad när hon har försökt säga till.

Pia drar sig i den smutsiga örsnibben.

– Just med alkohol och piller, när den kombinationen är blandad kan det bli ruggigt. Ibland skäms jag på mina vänners bekostnad. Gud förlåter ju, men det kan man inte använda sig av hur mycket som helst.

Alla här vet vem det var som onanerade i kyrkan.

– Ja, Bäckström tog ju fram den lite varstans i kommunen, skrattar Larsa. Det var inte det att han gillade att visa upp den, han var bara lite kåt.

Jag frågar vaktmästare Göran Kjell, som var ögonvittne till händelsen. Han pekar ut samma person.

Så jag pratar med Bengt Alvland igen. Varför sa han inte till lokaltidningen att det gamla klientelet var lika inblandat som det nya?

– Jag har ju inte grävt i de här bitarna på det sättet, säger han. Jag har ju ett jobb att sköta också. Det vi kan konstatera är att vi har börjat se nya ansikten. Och genom att lista alla händelser hoppades vi få tillstånd från polisen att använda ordningsvakter. Det fick vi ju, det blev ett väldigt snabbt beslut från polisens sida.

Låt oss stanna upp ett tag.

Vad återstår egentligen av den artikel som Ivan Stankovic och andra makedonska killar har hjälpt att ge sådan spridning i USA? Låt oss gå igenom de incidenter som har störst sprängkraft.

Krossade flaskor. På stationen några meter från kyrkan hänger ett gäng svenska missbrukare som själva tillstår att det händer lite för ofta att de festar och bråkar i kyrkan.

Onani. En av dem har också tillfredsställt sig själv där inne minst en gång. Han dog för ett par år sedan, Bäckström.

Kanyler. På andra sidan kyrkan ligger en klinik för heroinmissbrukare som ibland skjuter upp sin dos metadon där inne.

Kyrksilvret. En känd missbrukare som togs på bar gärning när han var i färd med att smussla ner en silverkandelaber i en plastsäck.

Urin. Svårt att reda ut, av stanken att döma torde det vara många som har pissat i kyrkan under årens lopp.

Och så den mest dramatiska händelsen då – det som i Ivans artikel beskrivs som ett kidnappningsförsök utfört av en migrant. Det visar sig vara samma person som satt med en kniv under Lena Bruces predikan. En infödd skåning, han mår bättre numera, var i kyrkan senast på julafton och hälsade glatt på prästen.

Jaha.

Kan det inte finnas andra inblandade här ändå?

Jag pratar med Göran Svensson, kommunpolis i Kristianstad.

– Vi har ju utsatta områden här med, säger han. Det är framför allt Gamlegården och Charlottsborg, där vi har problem med unga invandrarkillar, narkotikahandel och så, raketskjutningar mot blåljuspersonal. Det är inget att sticka under stol med. Men i kyrkan pratar vi om renodlade missbrukare.

Kan inte grupperna överlappa varandra då?

– Det är klart, även en invandrare kan ju bli missbrukare. Men det är inte många jag känner till med den bakgrunden som är tunga missbrukare, kan jag säga. En handfull, max.

För säkerhets skull begär jag ut alla polisrapporter som berör Heliga Trefaldiga kyrka under de senaste två åren, letar efter spår av muslimer även där.

Det närmsta jag kommer är en kontroll av två personer, utförd strax utanför kyrkan i juli 2016. ”2 missbrukartyper”, heter det i protokollet. ”En röd tröja. Den andre afrikan, hoodtröja”.

Polisen lämnar dem utan åtgärd.

Jo, förresten, en sista händelse.

Bajset.

– Utlänningarna ska inte ha skulden för det, säger Carola Stridh på stationen. Det finns så klart invandrare i kommunen, men här inne i city är det ändå ganska vitt. Det var länge sedan jag såg några zigenare här, några tiggare som låg och sov eller så, som det kanske är i många andra städer. Utan det är vi, svenskar.

Carola vet vem det var som bajsade, säger hon.

– Han var i en psykos, och då kan mycket hända. Det handlade inte om att skända kyrkan eller att vara otrevlig eller så. Det är hans hjärna som inte funkar. Den här killen är alltså avstängd överallt. Från härbärget, från stationen, jag har varit med honom på akutpsyk, de knuffar också ut honom.

Hon ler snett.

– Han är i alla fall svensk, Kristianstadsbo. Det vill jag tillägga nu, eftersom det är det vi pratar om.

Pia Jönsson lutar sig fram över sin krycka, tänker.

– Varför är det så viktigt för dig, vilka som har gjort vad?

Och det kan man ju verkligen fråga sig.

Det blir knappast mindre skit för vaktmästare Göran Kjell att spola undan beroende på om det är en muslim eller en kristen som bajsat.

Och kanske är det problematiskt att även den här texten nu gör skillnad på folk och folk?

Prästen Lena Bruce ser samma bekymmer. Alltsedan de såg ryktena börja flyga i väg över nätet har församlingen ivrigt dementerat att stöket har med invandring eller flyktingpolitik att göra.

Men det innebär ju också att de måste peka ut andra grupper.

– Här har det varit människor inne i kyrkan. Och så har vi hamnat i en diskussion där vi måste reda ut för alla och envar vilka människor det var. Vad hade de för hudfärg? Pratade de svenska eller inte? Var de blonda? Eller var de mörkhyade? En diskussion som inte skulle behöva föras egentligen.

Prästen är upprörd nu.

– Jag har inte träffat alla som har varit inne och härjat i vår kyrka, men jag har träffat en del. Det är inte invandrare. Det är inte muslimer. Det är inte flyktingar. Det är födda svenskar, ingenting annat. Det… det är bara så. Jag ger mig inte en millimeter.

Då menar nog många att du mörkar?
– Varför ska jag ljuga? Varför ska jag säga någonting som inte är sant?

För att du inte vågar säga sanningen.
– Milda Moses! Det gör mig galen av ilska faktiskt. Jag kan inte sitta och förvränga sanningen för att det ska falla folket till godo. För att befolkningen ska bli nöjd. Alltså, nu blir jag riktigt arg.

Lenas röst spricker.

– Jag funderar... spelar det egentligen någon roll vad jag säger? Vad du skriver? Vi kan ju skita i det, för folk har ändå sin uppfattning klar. Man tror på det man läser. Och det man vill. Det gör mig oxtokig. För beskyll mig inte för att sitta och ljuga om vilka människor som går in i min kyrka. Det vet jag bättre än de som sitter i Makedonien. Eller i USA.

Prästen lutar sig fram över bordet och spänner ögonen i mig.

De är tårade av ilska.

Ivan Stankovic tänder en cigg till, börjar gå igenom siffrorna från i natt.

Den artikel som går bäst just nu bygger på en två år gammal text i en lokaltidning i Texas. Där fanns ett citat som plockat ur sitt sammanhang ser kraftfullt ut: ”Sharialagarna är större än konstitutionen, därför står muslimer ÖVER lagen”. På sex timmar har denna förvanskade artikel setts av 16 222 av hans följare, 2 322 har klickat på länken och gått in på hans hemsida. Ännu en fullträff.

Det betyder inte att Ivan är utan samvetskval kring sin nya sysselsättning.

Han funderar på vad hans artikel har fått för följder i ett litet samhälle hundratals mil bort, där han aldrig har satt sin fot.

– Det är ju dårskap egentligen. Att peka ut oskyldiga. Men hur ska jag kunna veta vad som händer i Sverige? Jag har ingen aning. Jag har inte ens haft råd att åka in till Skopje de senaste fem åren.

Hur tänker du om att du sprider lögner där muslimerna får skulden?

– Ja, vad ska man säga? Det är så klart inte bra. Jag har massa vänner som är muslimer, hela grannhuset här är fullt av dem, jag känner mycket för deras situation i världen just nu. Men någon dåre har ju skrivit det där, inte jag. Jag har bara hittat en text och spridit den vidare.

Ivan sveper med armen över sitt rum.

– Du ser ju hur jag har det. Allt är trasigt, det drar från dörren och fönstren. Jag vill fixa hålen i väggarna och måla om. Köpa en kamin som håller värmen bättre. Kunna dricka annat än vatten här hemma.

Han plockar upp mobilen som ligger bredvid askfatet. Även den ett resultat av fejknyheter, en Xiaomi från Kina för knappt fem hundra kronor.

Det här ser ut att bli den andra månaden i rad då Ivan kommer att få ut över 6 000 kronor, efter att ha betalat skatt och webbhotellet och gett kompisen hans andel. Hälften av de pengarna ger han till sina föräldrar, som tack för att han får bo kvar hemma.

Och i födelsedagspresent ska mamma få en mobil hon med.

– Jag ska visa henne alla olika appar och hur man gör en profil på Facebook. Så kan hon få se vad det är jag jobbar med egentligen, jag märker att hon är rätt nyfiken på det.

Han drar glöden ur ciggen mot askfatet, drömmer sig några veckor fram i tiden.

– Jag tänker mycket på hennes leende när hon öppnar paketet. Det är därför jag jobbar.

En bortsprungen hund som kommer tillbaks till sin ägare efter flera år.

En begåvad flicka som bländar juryn i en talang-jakt.

En skämtbild där Barack Obama spolar ner sig själv i toaletten.

Och så en artikel som påstår att det numera är sharialagar som gäller i Irving, Texas.

Michael i Florida gillar att dela intressanta artiklar med sina vänner på Facebook. Texten om kyrkan i Kristianstad tyckte han var särskilt bra för att den visade hur otacksamma flyktingar är: ”Den tolerans och kärlek som vänsteranhängare avkräver oss förväntas aldrig av de migranter som illegalt tar sig in i våra länder, lever på våra bidrag och kräver att vi anpassar oss efter deras tro och värderingar”, stod det i artikeln på Focus News.

– Muslimerna utnyttjar kyrkans barmhärtighet, de förlitar sig på kristen givmildhet för att hålla sig flytande, säger han. Jag skulle älska om någon visade mig samma omtanke.

Michael började bli sjuk redan i det militära, berättar han. Benen och ryggen blev allt sämre och drömmen om att rycka in i Vietnam dog. Nu lever han på en kombination av socialhjälp och sjukersättning, måste klara sig på knappt 7 000 kronor i månaden.

– Det är på en hårsmån att jag överlever. Mina ben blir allt svagare, ändå är det den ena doktorn efter den andra, inställda läkarbesök hela tiden.

Jag berättar för Michael om metadonkliniken i Kristianstad. Om missbrukarna på stationen. Att alla som faktiskt har varit nära händelserna förnekar att det är muslimer som har kissat, bajsat och onanerat i kyrkan.

– Men kan du inte tänka dig att kyrkan säger så bara för att rädda sitt ansikte, frågar han fundersamt. Vi har ett uttryck här i USA: om fågeln går som en anka och kvackar som en anka – då är det förmodligen en anka.

Vad menar du med det?
– Jag menar att det är mer än sannolikt att det är muslimer som har skändat kyrkan. Och nu skäms församlingen över det och försöker lägga skulden på några andra. För att skydda muslimerna.

Han tänker över telefonlinjen.

– Och det är inte bara i Sverige, utvecklingen är skrämmande över hela världen just nu. Jag står bakom Donald Trump och allt han kommer att göra för att bli av med dem. När det gäller muslimerna… vi måste bara bli av med dem.

Måns Mosesson mans.mosesson@dn.se “

DN SÖNDAG 19 FEBRUARI 2017

“ Schulz har medvind men oddsen emot sig

Helmut Kohl satt kvar alldeles för länge, i 16 år, och till slut var de tyska väljarna så less att de gav återföreningskanslern sparken. Skulle Angela Merkel, den fria världens sista hopp, stabilitetens moder, riskera samma öde efter bara 12 år?

Socialdemokratiska SPD har gått upp som en raket i opinionsmätningarna, från drygt 20 till runt 30 procent. Merkels CDU ligger ännu en bit före, men segern i höstens val tycks inte längre kassaskåpssäker. I ett fiktivt direktval till förbundskanslerposten skulle SPD:s pinfärske toppkandidat Martin Schulz just nu ligga tätt i hälarna på titelinnehavaren.

Schulz är utan tvekan skälet till sitt partis plötsliga metamorfos. Frågan är varför. Även socialdemokrater gnuggar sig förundrat i ögonen och undrar vad som står på.

Några omvälvande politiska förslag är inte synliga sedan Schulz upphöjelse för tre veckor sedan. Ja, inga alls, egentligen. En sosse som står för ”social rättvisa” överraskar inte överhövan. En stor majoritet av väljarna ser fortfarande inte SPD som kapabelt att styra landet. Men Schulz är en frisk fläkt, säger de, tror de.

För all del är inte heller Merkel så värst spännande. Hon lever på CDU-parollen från förr, inga experiment. Hon är stukad av förtroendekrisen som följde flyktingvågen. Och hon får ständiga tjuvnyp av sitt bayerska systerparti CSU.

Men Schulz uppförsbacke är fortfarande lång. Den tyska socialdemokratin har samma problem med livsuppgift och krympande arbetarskaror som sina europeiska kamrater. Schulz har inte suttit i de stora koalitionerna med Merkel, men om de har grävt djupa klyftor i landet har SPD hjälpt till. Frasen stämmer dessutom inget vidare, ekonomin trummar på och arbetslösheten är låg. Så hur ska han avgränsa sig? Att nita de rika med skattehöjningar har partiet försökt förr med begränsad framgång.

Schulz kommer från talmansposten i EU-parlamentet, och så småningom kommer frågorna om vad han gjorde där. Europeisk federalism och finanspolitisk integration är väljarna högst skeptiska till. Omvärlden kan stöna åt Tysklands krav på budgetdisciplin, men på hemmaplan är det en vinnare. SPD tar en risk om Schulz driver sin tidigare EU-linje, men han kan utses till vindflöjel om han inte gör det.

Flyktingfrågan kan föra åt olika håll. Nog vore det tankeväckande om det gick att vinna val i Europa på mer invandring. Men om Schulz vågar sig på ett försök kan det i stället bli tvärstopp. De som kritiserade Merkel eller gick till främlingsfientliga AFD lär inte bli mindre missnöjda av att Schulz säger ”vi klarar det”.

Regeringsalternativet är dessutom en stor lucka. SPD har precis erövrat väljare av just de partier som behövs för en annan koalition, miljöpartiet De gröna och de östtyska ex-kommunisterna Die Linke. I nuläget är de tre långt ifrån majoritet. Och Die Linkes vänsterpopulism och krav på utträde ur Nato är inte så lätt att härbärgera.

Det vore en veritabel skräll om Schulz vinner valet. Samtidigt som tyskarna är lite trötta på Merkel är hon ändå någon att hålla i handen i en osäker värld.

Men konkurrens är bra. Om Schulz trollar fram ett genomtänkt och profilerat program behöver Merkel också skaffa ett. Och om både CDU och SPD skärper sig är det av godo för Tyskland. Det skulle höja intresset och förhoppningsvis valdeltagandet, och göra det svårare för populisterna i AFD och Die Linke.

AFD:s troliga intåg i förbundsdagen kommer att ytterligare försvåra regeringsbildningen. Ännu en stor koalition ser sannolik ut. Det är inte särskilt hälsosamt för den politiska debatten, och det tenderar att skapa reformstiltje. Men det innebär åtminstone stabilitet i tider av Trump.

Gunnar Jonsson gunnar.jonsson@dn.se “

DN SÖNDAG 19 FEBRUARI 2017

“ Peter Wolodarski: Checka-in hos Trump och se kaoset på nära håll.

Den amerikanske presidenten fortsätter att vara förutsebar. Utmaningen är att sortera substans från skräp i hans direktsända realitydrama.

Fakta sparkar, brukar det heta. Fallet Donald Trump är inget undantag. Det bästa sättet att skilja viktigt från oviktigt är att punkta ned de viktigaste händelserna från den senaste tiden.

I torsdags jämförde Trump på allvar sin administrations arbete med en ”vältrimmad maskin”.

Så här kaotisk har Trumps senaste vecka i själva verket varit:

Lördag–söndag: Donald Trump tillbringar helgen med Japans premiärminister Shinzo Abe på sin privata jätteanläggning i Florida. Under middagen på lördagskvällen blir det känt att Nordkorea genomfört ett missiltest. Den nye presidentens första allvarliga utrikespolitiska kris är ett faktum.

Presidentens middagsbord förvandlas till ett ”situation room”, där den akuta krisen hanteras med ficklampor från mobiltelefoner. Alltsammans filmas av andra hotellgäster i Trumps anläggning som tillåts sitta i närheten och äta middag. Det improviserat öppna sammanhanget är unikt för en amerikansk president och undermåligt ur säkerhetssynpunkt.

På en hastigt sammankallad presskonferens avstår Trump från att läsa upp det uttalande som förberetts för honom. Det enda han kort har att säga är att USA står 100 procent bakom Japan.

Måndag: Kanadas premiärminister Justin Trudeau anländer till Vita huset. Mötet överskuggas helt av den växande turbulensen kring Trumps nationella säkerhetsrådgivare Michael Flynn.

Under slutet av Obamas tid som president infördes sanktioner mot - Ryssland. Washington Post har nu avslöjat att Flynn, samma dag som sanktionerna blev kända, hade omfattande telefon-kontakt med Rysslands ambassadör i Washington om Obamas beslut.

Detta har tidigare förnekats av Trump-administrationen, genom vicepresidenten Mike Pence. Nu står det klart att allmänheten vilseletts.

Michael Flynn meddelar sin avgång.

Tisdag: Kaoset och förvirringen tilltar. Inte långt innan Michael Flynn avgick påstod Trumps rådgivare att general Flynn hade presidentens förtroende. Nu meddelar Vita huset att Trump i själva verket sparkade honom, eftersom han försett vicepresidenten med falska uppgifter.

Det står klart att Washington Posts granskande journalistik, liksom en serie ”visselblåsare” i den amerikanska underrättelsetjänsten, varit avgörande för att tvinga fram avgången. Presidenten själv har känt till lögnerna i flera veckor.

Onsdag: Donald Trump har besök av Israels premiärminister Benjamin Netanyahu. På den efterföljande presskonferensen skapar han stor förvirring genom att spontant deklarera att han tittar på både en tvåstatslösning och en enstatslösning, vilket i det senare fallet skulle göra slut på idén om en palestinsk stat vid sidan om Israel.

I 40 år har USA velat framställa sig som en uppriktig medlare mellan israeler och palestinier.

Vad vill nu Trump? Det han verkar tänka på allra mest är inte Mellan-östern utan Michael Flynns avgång, och vem som bär ansvar för den.

Att det var presidenten som sparkade Flynn låtas han inte längre om. På presskonferensen med Netanyahu får medier och underrättelsetjänst åter stå i skottgluggen.

Under dagen inträffar ytterligare ett bakslag för presidenten: hans kandidat till arbetsmarknadsminister drar sig ur.

Torsdag: Det mest anmärkningsvärda under dagen är att Trump håller en hastigt annonserad presskonferens. Den liknar ingen tidigare pressträff i Vita huset.

Anklagelser, förolämpningar och falska uppgifter flyger ur presidentens mun. Han påstår åter felaktigt att hans valseger var historiskt stor. När en reporter punkterar påståendet med fakta, hänvisar Trump till att någon annan gett honom informationen.

Mötet följer manuset i en sedvanlig Trumpfars: slå tillbaka stenhårt mot dem som kritiserar dig, erkänn aldrig ett misstag, om du behöver avleda uppmärksamheten – säg något chockerande.

Presskonferensen åstadkommer åtminstone en sak. Rubrikerna om Trumpkampanjens tvivelaktiga samröre med ryska myndigheter före

valet försvinner från förstasidorna i USA. I Ryssland fortsätter dock mediebevakningen – och den är allt mindre fördel-aktig för Trump.

Fredag: Börjar som en relativt lugn dag. Trump besöker flygtillverkaren Boeing, prisar bolaget och får sitta i kaptenssätet på en Dreamliner 787.

En av kandidaterna till att efterträda Michael Flynn som säkerhetsrådgivare drar sig ur. Han kallar enligt CNN Vita huset för ”kaotiskt” – även temat på första-sidan av tidskriften Times nya nummer.

På eftermiddagen bubblar Trumps vrede över igen. På Twitter stämplar presidenten flera av USA:s största mediebolag som ”fiender till det amerikanska folket!” – en terminologi som är väl känd för alla som vet något om Sovjetunionens brutala historia.

När denna krönika skrivs är det ännu inte lördag i Washington DC. Mönstret från de andra dagarna lär dock hålla i sig.

Ty så här har det sett under Trumps fyra veckor som USA:s president: kaos, lögner, reality-drama och väldigt lite sakpolitisk substans. Skärrade med-arbetare i den amerikanska regeringen vaknar varje morgon och tittar på Trumps Twitter, för att få ledning om vad presidenten vill.

Världen fortsätter sin gilla gång. Men det amerikanska ledarskapet – ”den vältrimmade maskinen”, för att åter citera Trump – har drabbats av ett svårartat motorstopp.

Peter Wolodarski twitter.com/pwolodarski “

DN SÖNDAG 19 FEBRUARI 2017

“ Annonspengar från svenska företag går till fejksajterna

Annonsföretag som Google uppger att de bryter med sajter som sprider falska nyheter. Men via mellanhänder fortsätter pengarna att nå dem. Flera stora svenska företag sponsrar indirekt bluffsajterna, visar DN:s kartläggning.

Sajter som når en stor publik med falska nyheter, inte sällan med islamfientligt innehåll, har väckt het debatt, framför allt efter höstens presidentval i USA. Många av sajterna drivs helt av kommersiella skäl, bland annat från Makedonien, där unga ser dem som ett enkelt sätt att tjäna pengar på klick och annonser.

Efter USA-valet har flera internetjättar som Google lovat att göra sitt för att strypa finansieringen till fejksajterna. Detta genom att kasta ut dem från sina annonsnätverk. I slutet av januari släppte bolaget en rapport där de beskrev hur de under 2016 sett över sitt regelverk och tydligare börjat ”agera mot sajtägare som förvanskar vilka de själva är eller vilseleder läsare genom sitt innehåll”. De uppger att de under november och december 2016 stängde av 200 konton på grund av förvanskat innehåll.

Men DN:s kartläggning visar att finansieringen ändå kan fortsätta. Via mellanhänder slussas pengarna vidare till bluffsajter som bland annat sprider påhittade historier om Sverige.

Bland annonsörerna som indirekt och oavsiktligt sponsrar dem märks etablerade svenska företag som Tele2, Mathem och Biltema.

Ett exempel är sajten Donald Trump News. Den 29 oktober i fjol spreds där falska uppgifter om att Sverige skulle ha förbjudit julbelysning på gatorna för att inte förolämpa muslimska flyktingar. I själva verket var det Trafikverket som hade beslutat att dekorationerna inte skulle få hänga i lyktstolpar, av helt andra orsaker. Något förbud mot jullyktor fanns inte.

Donald Trump News innehåller inte Googleannonser, men i stället så kallade sponsrade länkar från företaget Revcontent. Det är ett av många bolag som har specialiserat sig på att slussa besökare från en sajt till en annan. Länkarna lockar ofta med kändisnyheter, bantningstips och uppseendeväckande bilder. Väl inne på denna andra webbplats, en så kallad viralsajt med lättsammare innehåll, finner man sedan många annonser från Googles nätverk, bland annat för de kända svenska företagen.

Tack vare denna mellanhand bidrar alltså annonspengarna till att finansiera bluffsajterna indirekt, sannolikt helt utan annonsörernas vetskap. Vilka företag som syns varierar, men vid DN:s tester har reklam för bland andra Biltema, SAS och Teliaägda Halebop visats.

Företagen slipper få sitt namn direkt invid det ofta främlingsfientliga och hatiska materialet. Även Google håller sig på så vis ett steg borta från webbplatserna med falska nyheter.

Ekonomiskt är kedjan däremot tydlig: Den svenska annonsören betalar för reklam på viralsajten, via Google. Den lättsammare sajten tjänar pengar varje någon klickar på annonserna, så för att locka så många som möjligt betalar den i sin tur fejksajten, som har en stor publik men som många annonsörer inte vill förknippas med. Företag som Revcontent är bryggan mellan de två webbplatserna.

En andel av pengarna som annonsören betalade Google landar alltså till sist hos den som driver fejksajten.

– Det ser ut som ett fantastiskt bulvanupplägg, och det är supersvårt för Google att kontrollera, -säger Michael Kazarnowicz, rådgivare inom digital marknadsföring.

– Däremot blir det till slut Googles problem ändå. De måste lösa det, för annars devalveras hela marknaden för digitala annonser. Till sist är det ändå jag som annonsör som indirekt är med och stöttar sådana här sajter.

När DN kontaktar Tele2 säger kommunikationschefen Malin Selander att företaget arbetar med att svartlista olämpliga sajter.

”Vi ser allvarligt på detta och kommer direkt undersöka det närmare eftersom vi är måna om var vårt varumärke exponeras”, säger hon i en skriftlig kommentar.

Googles svenska kommunikationschef Farshad Shadloo betonar att Google har riktlinjer för hur annonser får placeras.

”Vi kommenterar inte enskilda sidor eller fall, men granskar innehåll och hemsidor löpande – såväl själva som när olämpligt eller felaktigt innehåll flaggas av användare, för att säkerställa att dessa följer gängse regler och ramverk”, skriver han i en kommentar.

Måns Mosesson mans.mosesson@dn.se

Linus Larsson linus.larsson@dn.se “

“Bakgrund.

Måns Mosesson och Anders Hansson har undersökt hur en fejknyhet om vad som hände i en svensk kyrka i december spreds till Florida via en ”trollindustri” i Makedonien där unga män tjänar pengar på att sprida påhittade nyheter till Trumpsympatisörer på Facebook. “

DN SÖNDAG 19 FEBRUARI 2017

“ Ett år efter zikalarmet har paniken lagt sig

För ett år sedan fylldes tidningarna med hjärtskärande bilder och historier om barnen i Brasilien som fötts med små huvuden. Tidigt misstänktes zikaviruset ligga bakom och WHO klassade det som ett internationellt hälsohot. I dag är nödläget avblåst och smitt-spridningen har avtagit kraftigt, men många frågor återstår.

I Sverige föds det ungefär ett barn varje år med mikrocefali: litet huvud och utvecklingsstörning. I andra länder kan det vara något vanligare, men det är fortfarande en sällsynt diagnos. Under senhösten 2015 förändrades det när det föddes ovanligt många barn med misstänkt mikrocefali i Brasilien, främst i de nordöstra delarna. Landets hälsomyndighet kopplade ökningen till zikaviruset som började spridas i landet drygt ett halvår tidigare.

Det möttes med viss skepticism. Det var känt att vissa virus, som till exempel röda hundviruset, under graviditet kunde öka risken för mikrocefali. Men ingen visste att det även kunde ske vid myggburna virus. Eftersom zika inte hade orsakat några större utbrott eller allvarligare skador sedan det upptäcktes i slutet av 1940-talet i Uganda antogs det vara relativt ofarligt.

Men i början av februari 2016 klassade ändå Världshälsoorganisationen WHO spridningen av zika som ett internationellt hot mot människors hälsa. Det var dock barnen som fötts med mikrocefali som oroade WHO, inte viruset i sig. De allra flesta visste inte att de var smittade. Uppskattningsvis blir bara en av fem sjuka, i feber, ledvärk, hudutslag och ögoninflammation under några dagar. Men viruset var nytt i Sydamerika och kunde därför sprida sig lättare. Om tillräckligt många är immuna skyddas även de som inte är det genom så kallad flockimmunitet.

– Flockimmuniteten var i princip noll i Syd- och Mellanamerika, eftersom knappt någon stött på viruset förut. Dessutom hade viruset alla möjligheter att sprida sig eftersom det finns både gott om myggor och människor, säger Björn Olsen, professor i infektionssjukdomar vid Uppsala universitet.

Före utbrottet i Brasilien fanns det få vetenskapliga studier av viruset, men nu tog forskningen fart. I april publicerades en studie som bekräftade det många misstänkt: zikavirusinfektion under graviditeten ökade risken för mikrocefali hos barnet.

– Nu vet vi att viruset kan orsaka fosterskador, men inte i samtliga fall av zikasmitta hos gravida. När så många smittas kommer det också att bli fler av de mer sällsynta tillstånden, säger Björn Olsen.

Allt eftersom utbrottet spreds till närliggande länder under våren 2016 kom nya fynd om viruset, som till exempel att det kunde överföras sexuellt. Dessutom bekräftades att zika kunde orsaka förlamningssjukdomen Guillain-Barrés syndrom. Den ökningen var egentligen inte oväntad, menar Björn Olsen.

– Många infektionssjukdomar kan leda till Guillain-Barrés syndrom, även influensa, men det är ovanligt.

Det som fick mest uppmärksamhet var barnen med små huvuden. Det saknades fortfarande mycket kunskap. Colombia skulle kanske kunna ge svar. Landet hade drabbats hårt av zika drygt ett halvår efter

Brasilien och uppemot 20 000 gravida kvinnor uppskattades vara smittade.

Men ökningen av mikrocefali uteblev. Medan det i skrivande stund rapporterats 2 366 fall av mikrocefali i Brasilien har Colombia bara rapporterat 86 fall. En studie visade dock att misstänkta fall i Colombia ökat från 110 fall under 2015 till 476 under 2016. En förklaring är olika sätt att rapportera. Brasiliens siffror kan vara uppblåsta.

– I Brasilien har man samlat in alla misstänkta fall ganska fort för att sedan gå igenom materialet bit för bit, medan Colombia endast har publicerat fastställda fall av fosterskador med koppling till zikavirusinfektion, säger Anders Wallensten, biträdande statsepidemiolog vid Folkhälsomyndigheten.

Osäkerheten spred stor oro. Brasilien använde insektsmedel mot myggorna, men fallen fortsatte öka. Det hördes röster om att OS i Rio borde ställas in på grund av zika. En del idrottsstjärnor valde att inte åka. WHO menade att risken för magsjuka, solsting och olyckor var större. Organisationen fick rätt, knappt två veckor efter att OS avslutats hade inga zikafall rapporterats hos ditresta. Viruset har spritt sig till 70 länder i regionen, men spridningen har nu avtagit kraftigt. I november förra året blåste WHO av det internationella nödläget. Det betyder inte att insatserna för att utrota viruset lyckats.

– Zika kommer alltid att finnas i Sydamerika, det är först om viruset tar sig till något område där det inte funnits förut som det kommer att få ökad spridning igen. På de flesta ställen på jorden finns inte myggan som sprider zika och därför var det aldrig någon fara för global spridning, säger Björn Olsen.

Även om intresset minskat finns det fortfarande många frågor som behöver svar. Forskarna vet inte hur stor risken för mikrocefali är. När data från ett tidigare utbrott i Franska Polynesien analyserades uppskattades det att risken var drygt 1 procent om mamman smittades tidigt under graviditeten. Andra studier har sedan dess kommit fram till en högre risk, från 6 procent till så mycket som 42 procent. Att det varit svårt att uppskatta risken beror på flera saker.

– Definitionen av mikrocefali har inte varit tillräckligt tydlig och konsekvent använd, därför har man fått olika resultat. Men framför allt har man hittills haft svårt att veta om kvinnorna i studierna verkligen haft zikavirusinfektion. I en nyligen publicerad amerikansk sammanställning där 442 gravida med säkerställd zikavirusinfektion har följts upp föddes 6 procent av barnen med någon form av hjärnskada, oftast mikrocefali i kombination med annan nervskada. Skadeutvecklingen kunde endast ses om mödrarna exponerats för zikavirus under den första trimestern av graviditeten, säger Anders Wallensten.

Det finns även andra frågor som behöver svar, till exempel de som rör sexuell smitta. I dag rekommenderas att den som rest i områden med zika ska vara avhållsam eller ha säkert sex i sex månader. En ny studie antyder att mer än hälften av zikasmittade män har spår av viruset i sperma, men att det försvinner inom tre månader för nästan alla.

– Det vore också bra att veta hur situationen i Amerika kommer att bli framöver. Kommer det att vara som i andra länder att man endast har mindre utbrott eller sporadiska fall när många har immunitet efter att ha varit infekterade? Finns det skillnader i skadepanorama mellan den så kallade asiatiska virusstammen som finns på den amerikanska

kontinenten och den virusstam som varit i cirkulation längre tid i Afrika? säger Anders Wallensten.

Det viktigaste är att ta reda på risken för fosterskador och om det går att minska den. Zika och osäkerheterna har fått många kvinnor i regionen att undvika att bli gravida. Försöken att bespruta mot myggen hjälpte föga.

– Det går inte att utrota alla mygg eftersom zika sprids mest i låginkomstområden där människor har bildäckslager intill knuten. Bildäck är en perfekt grogrund för mygglarver, säger Björn Olsen.

Flera möjliga vacciner håller på att utvecklas, och en del har visat hög skyddseffekt på djur. Men det kommer att dröja flera år innan det finns ett vaccin som är säkert att använda för gravida. Björn Olsen är tveksam till om ett vaccin verkligen kommer att behövas.

– Jag tycker att vi ska sitta still i båten och se vart viruset tar vägen nu när flockimmuniteten i befolkningen ökar. Hade det varit ett luftburet virus hade jag inte tvekat, men myggburna virus har svårare att sprida sig över stora delar av världen.

Ett år efter zikalarmet vet vi mycket mer och bilden börjar långsamt klarna av vad viruset är kapabelt till. Världen har än en gång fått en påminnelse om vikten av system för tidig beredskap. Den här gången blev spridningen inte global och många börjar redan glömma zika. Men barnen med mikrocefali finns kvar och för de drabbade, ofta fattiga, familjerna har utmaningen bara börjat.

Amina Manzoor amina.manzoor@dn.se “

“ Fakta. Detta är zika

Zika är ett flavivirus och släkt med bland annat dengue.

Det smittar via myggan aedes aegypti och kan även överföras sexuellt.

Runt fyra av fem smittade får aldrig några symtom. Den som blir sjuk får oftast en mild feber, hudutslag, ledvärk och ögoninflammation i upp till en vecka. Få behöver uppsöka sjukvård.

I ovanliga fall kan zika leda till förlamningssjukdomen Guillain-Barrés syndrom.

Zikavirusinfektion under graviditeten kan öka risken för mikrocefali och andra fosterskador.

Det finns i nuläget ingen specifik behandling för den som är sjuk eller ett förebyggande vaccin.

Hittills har ingen gravid i Sverige konstaterats vara smittad med zika.

Källa: Folkhälsomyndigheten

Fakta. Spridningen i Brasilien började 2015

Zikaviruset upptäcktes i en apa i Zikaskogen i Uganda redan 1947. Fem år senare rapporterades de första fallen hos människa, i Uganda och Tanzania.

Viruset hittades hos myggor i Asien, bland annat i Indien, Pakistan, Indonesien och Malaysia.

2007 inträffar det första större utbrottet av zika hos människor, på ön Yap i Mikronesien. 2013–2014 når zikautbrottet bland annat Påskön, Franska Polynesien och Cooköarna.

I mars 2015 rapporterar Brasilien till WHO att drygt 7 000 människor smittats, men att sjukdomen är mild. Inga zikatest görs. I maj bekräftas att det är zikaviruset som cirkulerar i befolkningen.

I oktober 2015 rapporterar Brasilien att det fötts onormalt många barn med mikrocefali. Zikautbrottet sprider sig till närliggande länder.

Den 1 februari 2016 deklarerar WHO att zika är ett internationellt hälsohot.

Viruset fortsätter att spridas i regionen.

OS i Rio genomförs utan att någon deltagare eller turist blir zikasmittad.

Den 18 november deklarerar WHO att det internationella folkhälsohotet är över. Zika är fortfarande ett problem i regionen och måste hanteras långsiktigt, menar organisationen.

Källa: WHO “

DN SÖNDAG 19 FEBRUARI 2017

“ Oron för al-Babs framtid växer

Gaziantep. Turkiet hävdar att dess styrkor tagit kontroll över nästan hela al-Bab i nordvästra Syrien – en strategiskt viktig stad i kriget mot IS. På ett rehabiliteringscentrum på den turkiska sidan av gränsen växer oron bland de skadade soldaterna för vad som väntar efter att terrorgruppen drivits bort.

Fem unga syrier sitter på några tunna madrasser i det kalla rummet. Flera av dem har likadana vinröda träningsjackor och svarta mysbyxor som någon köpt i storpack till de som skadats i Syrien. Alla fem är från staden al-Bab och har skadats av IS. Någon har förlorat ett ben, en annan har en kula i ryggen och ytterligare en annan vrider sig av smärtor efter att ha trampat på en mina. De kan knappt gå från ett rum till ett annat men alla vill tillbaka till Syrien och fortsätta kriga mot IS. Därför ber de om att deras ansikten inte ska synas på bild.

– De halshugger alla som är emot dem. De måste bort om vi ska överleva, säger Mohammed Khalid, 20.

Han sköts av en krypskytt i benet och befinner sig nu i ett av de rehabiliteringscenter som finns i Turkiet. Här kan skadade, under enkla omständigheter, bo efter att de vårdats på sjukhus tills de är starka nog att återvända till Syrien. Just nu är alla patienter här från al-Bab där det de senaste månaderna pågått en intensiv offensiv mot IS som tog kontroll över staden 2014.

Det var i augusti förra året som Turkiet lanserade ”Eufrats sköld”, en militär operation i nordvästra Syrien tillsammans med syriska oppositionsgruppen Fria syriska armén (FSA). Turkiet har genomfört anfall både med marktrupper och luftburna styrkor. De befriade snabbt staden Jarabulus från IS. Ett av de viktigaste målen därefter var al-Bab.

I veckan gick Turkiets premiär-minister Binali Yildirim ut och sade att Turkiet tagit kontroll över nästan hela staden. Samtidigt anklagade Syrian Observatory for Human Rights turkiska soldater för att ha dödat minst 24 civila personer. Turkiet hävdar att de bara dödat terrorister. Det står klart att IS har lidit stora förluster i al-Bab.

– 50 procent är rensat från IS och resten är bara en tidsfråga, säger Abdul Hamid Al-Daher, aktivist från al-Bab.

Det är stort bakslag för terrorgruppen eftersom staden är strategiskt viktig. Den ligger nära Aleppo som den syriska regeringen tillsammans med ryskt understöd nyligen tog kontroll över. Al-Bab är också det sista starka fäste som IS har kvar i norra Syrien. Nästa stora slag väntas bli om IS självutropade -huvudstad Raqqa.

Turkiets inblandning i kriget mot IS i Syrien är kontroversiellt eftersom Turkiet pekar ut de syriska kurdiska grupperna YPG och YPJ som terrorister då de har samröre med terrorstämplade PKK. Men de kurdiska grupperna har stöd av såväl USA som Ryssland i kriget mot IS.

Turkiet har anklagats för att genomföra operationen mot IS främst för att hindra de kurdiska grupperna från att ta kontroll över gränsen mot Turkiet. Och under fredagen sade president Recep Tayyip Erdogan i en intervju med den arabiska tv-kanalen Al-Arabyia att deras nästa mål är Manbij. Staden befriades från IS av SDF, en USA-stödd koalition av kurdiska och arabiska grupper, redan förra året. President Erdogan säger att det är oacceptabelt att YPG är kvar i staden och att man ska starta en offensiv mot dem härnäst.

De FSA-soldater som vi möter är medvetna om Turkiets dubbla krig.

16-årige Mohammed Hassan som skjutits i armen och som vi möter utanför sjukhuset i Kilis säger att han vägrat all träning som erbjudits av Turkiet.

– Jag vill inte bli en del av deras krig. Jag vill kriga för oss syrier, inte för turkarna.

Abu-Mohammed som är koordinator på rehabiliteringscentrat vi besöker säger att de är tacksamma för Turkiets stöd men att de inte vet vad Turkiets mål är.

– Vi vet inte vad som kommer ske härnäst och vad som är Turkiets mål. Vi vet att det skjuts mellan turkiska och kurdiska grupper men just nu kan vi bara fokusera på vårt område där vi har våra hem och våra familjer, säger han.

För alla fem i det slitna rehabiliteringscentrumet är världspolitiken oviktig. För dem är kriget personligt och alla gick med FSA för att få bort IS.

Walid Qasem, 26, berättar att detta är tredje gången han skadats av IS. Hans hand är till hälften förlamad och den här gången fick han en kula i ryggen. Men han är otålig för att åka tillbaka till Syrien.

– De halshugger mitt folk. När de fick veta att jag var med i FSA tillfångatog de min pappa och skar halsen av honom. De meddelade oss vad de gjort via ett brev. De måste bort, säger han.

När vi beklagar hans förlust rycker han på axlarna.

– Nästan alla har samma erfarenhet, det är inte mer synd om mig än någon annan, säger han.

Vid hans sida sitter Mohammed Khalid, 20, som skjutits i benet. Även hans familj har drabbats hårt av IS framfart.

– Mina kusiner som bor i ett område som befriats från IS gick hem och trodde IS var borta. Men IS hade satt en mina i dörren och båda dog, säger Mohammed Khalid.

Mitt emot ligger Hamed, 25, som förlorade sitt ben när han blev skjuten av ett raketgevär.

– Vi ger inte upp. Om jag så ska kriga i rullstol så ska jag tillbaka, säger han.

Alla vi talar med säger att minorna är nästa stora problem. Hela staden är minerad.

Abdul Kader, 17, skadades av en vägmina när de var på väg in i al-Bab. En stor bit metall slet upp hela hans ben. Benet gick att rädda men under intervjun börjar det ibland att skaka okontrollerat.

– Det är minor överallt. De styr dem med fjärrkontroll, laser och röster, säger han.

De berättar att IS ofta lägger koranen på minor. Det lockar alltid någon att plocka upp den från marken, vilket utlöser explosionen.

– De har inte respekt för något, allra minst den heliga Koranen, -säger Abu-Mohammed.

Han tillägger att för dem är det stora kriget fortfarande mot den syriska regimen – men först måste IS och andra liknande grupper bort. Sedan kan det riktiga kriget, det som revolutionen startade med 2011, ta vid igen. Alla i rummet vet att FSA ofta kritiseras för att alliera sig med radikalt fundamentalistiska grupper som al-Qaidagruppen Jabhat al-Nusra som numera kallar sig Hayat Tahrir al-Sham. De blir irriterade när frågan kommer upp och pekar på att de röker och spelar västerländsk musik i sina telefoner.

– Vi kan inte tala för alla men för oss måste alla de grupperna bort. De är en förlängning av regimen och våra fiender, säger de.

FSA anklagas också för att bara kriga för pengar, som legosoldater till Turkiet.

– Du ser ju hur rika vi är? Vi har inte ens råd att köpa våra egna kläder. Vi utsätter oss för enorma risker och det finns inga miljoner i världen som är värt det. Vi riskerar våra liv för vår familj, vår framtid och för Syrien, säger Mohammed Khalid.

De hoppas att slaget om al-Bab snart ska vara över men de vet att efter det väntar något annat.

– Det är så många intressen i området. Vi vet inte vem som kommer kriga mot vem härnäst, säger Abu-Mohammed.

Terese Cristiansson terese.cristiansson@dn.se “

“ Fakta.

Kriget i Syrien startade som en oväpnad revolution 2011 men slogs med våld ned av den syriska regimen. En väpnad opposition startade som tog kontroll över exempelvis Aleppo. Snart utvecklades kriget till en lång rad splittrade grupper och bland annat IS, islamiska staten, fick fäste i Syrien.

Antal döda tros röra sig om runt 400 000 personer. Fler än 4 miljoner har flytt Syrien.

Det pågår fredssamtal i Astana, ledda av Turkiet och Ryssland, men hittills har dessa inte lett till någon lösning. Splittringen inom den syriska oppositionen är stor när det gäller huruvida man ska förhandla med president Bashar al-Assad eller ej. “

DN SÖNDAG 19 FEBRUARI 2017

“ IS är ännu långt ifrån krossat

Analys. IS ”kalifat” krymper och terror-sektens krigskassa håller på att tömmas. Men IS-hotet mot säkerheten i Irak och Syrien – liksom resten av världen – har inte minskat nämnvärt.

Det självutnämnda ”kalifat” som terror-organisationen Islamiska staten (IS) utropade i juni 2014 ligger mer eller mindre i spillror.

Den pågående militäroperationen ”Inherent Resolve” under USA:s ledning attackerar IS ställningar dag och natt, en utnötningstaktik som tveklöst har hämmat terrororganisationens statsbyggande ambitioner.

Visserligen kontrollerar IS fortfarande provinshuvudstaden Raqqa i nordöstra Syrien och delar av Iraks näst största stad Mosul. Men IS behärskar egentligen inte några sammanhängande områden vare sig i Syrien eller i Irak längre, bara landtarmar och enklaver. I övrigt handlar det om ett blodigt kaos av anfall och reträtt.

Terrororganisationens stridskassa håller på att tömmas. En rapport-från det Londonbaserade forskningsinstitutet International Center for the Study of Radicalisation (ICSR) visar att IS inkomster har krympt med 50 procent under de senaste två åren. Från motsvarande 16 miljarder kronor år 2014 till 7,7 miljarder i slutet av förra året.

– Det är uppenbart att IS affärs-modell håller på att misslyckas, konstaterade ICSR:s chef Peter Neumann när han presenterade

rapporten under den pågående internationella säkerhetskonferensen i München.

Affärsmodellen bygger på inkomster av illegal oljeförsäljning i stor skala, pengar från gisslan-tagning, skatteuppbörd i erövrade områden, plundring av fornfynd.

Men när bomberna regnar och oljefälten återerövras av regeringstrupper påverkas inkomstkällorna och därmed resurserna att upprätthålla något som påminner om en stat eller administration.

Lägg därtill att internationella påtryckningar fått Turkiet att bättre bevaka sin långa gräns mot Syrien, den traditionella rutten för frivilligkrigare på väg till IS som tidigare gick under öknamnet ”Jihadi highway”. Det blir svårare utomstående att ansluta sig till ”kalifatets” armé.

Betyder detta att IS snart är krossat? Tyvärr inte.

Det krympande kalifatet och dess uppluckrade gränser innebär förstås en prestigeförlust för IS.

Men IS är ju egentligen inte beroende av ett territorium för att propagera om den gudomliga profetian och försöka genomföra den genom ett heligt krig. Det räcker med att kunna predika och utöva terror namn av den extrema tolkning av sunniislam som sekten står för. Och den kapaciteten har IS kvar.

Enbart under den senaste veckan har IS visat att de är kapabla att åstadkomma stor skada i omvärlden alldeles oavsett motgångarna på slagfältet i Irak och Syrien.

Så sent som i torsdags dödades minst 88 människor i ett självmordsdåd vid en sufistisk helgedom i Sehwan i sydvästra Pakistan. IS tog på sig dådet. Samma dag dödades minst 59 människor i Iraks huvudstad Bagdad sedan en bilbomb exploderade i ett shia-dominerat bostadsområde i stadens södra delar. Även här tog IS på sig attacken. Flera liknande dåd har inträffat i Bagdad de senaste veckorna.

Lägg därtill att återtagandet av Mosul, storstaden i Irak som intogs av IS-terrorister i juni 2014, blivit blodigare och mer komplicerat än vad de angripande irakiska och irakkurdiska regeringsstyrkorna räknat med.

Den östra delen av Mosul förklarades för tre veckor sedan vara återtagen från IS. Men striderna och terrordåden har fortsatt och häromdagen stoppade FN sina hjälpinsatser i östra Mosul på grund av den bristande säkerheten.

Sammantaget innebär detta dystra utsikter i kampen för att krossa IS: så länge instabiliteten i områden som Syrien och Irak består kommer terrororganisationen att kunna rikta slag mot samhällenas nervändar.

Och i resten av världen behövs inget ”kalifat” för att sprida terrorn. Det räcker med övertygade fanatiker, och sådana finns det dessvärre tillräckligt gott om.

Erik Ohlsson erik.ohlsson@dn.se “

DN SÖNDAG 19 FEBRUARI 2017

“ Frågetecken kvarstår trots Pences löften från Trump

Analys. München. Den amerikanske vicepresidenten Mike Pence kom till Europa för att skingra farhågorna bland USA:s allierades för vad president Donald Trump har för avsikter med Nato och Ryssland. Men oron kvarstår trots alla försäkringar om orubbligt stöd till Nato.

Det var med stora förväntningar som Tysklands förbundskansler Angela Merkel och de andra deltagarna på säkerhetskonferensen i München hade satt sig ned för att lyssna på vad Mike Pence hade att säga. Och han bemöttes till en början ganska hjärtligt. Med tanke på Trumps tidigare signaler upplevdes det som positivt med en företrädare för Vita huset som formulerar sig både begripligt och hjärtligt om Europas säkerhet.

Vicepresidentens tal kan ses som en första auktoritativ framställning av Washingtons hittills oklara utrikes-politiska linje. Pence sade också ungefär vad deltagarna ville höra: USA står utan vacklan fast i sitt stöd för Nato och den transatlantiska alliansen och kommer att vara troget sina europeiska bundsförvanter.

Att han samtidigt underströk att de europeiska Natomedlemmarna måste stå för en ökad del av notan var knappast chockerande – men Pence var mer bestämd än vad andra amerikanska företrädare har sagt: ”Låt mig säga det tydligt: USA:s president förväntar sig att våra allierade håller sitt ord … och för de flesta innebär det att tiden att göra mer har kommit.”

Pence syftade på att Nato år 2014 fastställde som ett mål varje land inom tio år ska spendera 2 procent av sin BNP på försvaret. I dag är det endast fem av de 28 medlemsstaterna som gör det.

Angela Merkel förklarade att Tyskland kommer att fortsätta sin militära upprustning tills man når tvåprocentsmålet. Men den tyska koalitionsregeringen är internt splittrad. Den nye utrikesministern från Tysklands socialdemokratiska parti (SPD), Sigmar Gabriel, avvisade kraven på ökade försvarsutgifter.

Ett problem är att Pence talade på president Trumps vägnar. Då passade det sig inte att snudda vid det faktum att Trump tidigare har dömt ut försvarsalliansen som föråldrad, att han har hyllat den ryske ledaren Putin och dessutom välkomnat EU:s uppsplittring i Brexits spår. Pence nämnde inte heller EU med ett ord.

Pence fortsatte att säga att president ”Trumps löfte” är att USA alltid kommer att stå bakom Europa ”därför att vi binds ihop av samma ädla ideal – frihet, demokrati, rättvisa och laglighet”.

Med tanke på hur Trump uttalar sig på hemmaplan låter ord som ”frihet, demokrati och laglighet” inte som om de kom från presidenten själv. Det gäller också det Pence sade om att Ryssland kommer att ställas till ansvar för vad som pågår i Ukraina.

Ska det tolkas som att Trump har ändrat uppfattning? Ingen vet riktigt. De europeiska politikerna får fortsatt vara oroliga för vad Trump och hans förhållande till Ryssland.

Vid sidan av det ordinarie programmet i München hölls ett antal viktiga multilaterala möten. Den ryske utrikesministern Sergej Lavrov träffade sina kollegor i den så kallade Normandiekvartetten (Ryssland, Ukraina, Frankrike och Tyskland) och de kom överens om en ny vapenvila i Donbass i östra Ukraina, där stridigheter mellan proryska separatister och regeringsstyrkor har trappats upp de senaste veckorna.

I en symboliskt viktig gest hade också Mike Pence ett särskilt möte med presidenterna i Estland, Lettland och Litauen och bekräftade USA:s säkerhetsåtagande för de baltiska länderna.

Michael Winiarski michael.winiarski@dn.se “

DN SÖNDAG 19 FEBRUARI 2017

“ Tidigare spion om giftmordet: Gripna kvinnorna verkar vara amatörer

Malaysisk polis har gripit en nordkorean, den fjärde misstänkte för mordet på Kim Jong Nam. En kvinna som greps tidigare sägs ha lurats att mörda halvbrodern till Nordkoreas diktator. En exspion från Nordkorea tycker att de misstänkta verkar vara amatörer.

Den senast gripne mannen hade malaysiska dokument för utländska arbetare, enligt vilka han är en 46-årig nordkoreansk medborgare. Han togs av polisen fredag morgon, lokal tid.

Han är den förste nordkorean som gripits efter mordet. Sedan tidigare sitter två kvinnor och en man frihetsberövade. Kvinnorna har indonesiskt respektive vietnamesiskt pass och mannen är från Malaysia.

Medierna i Nordkorea har inte rapporterat alls om mordet på Kim Jong Nam, som skedde i måndags på flygplatsen i Kuala Lumpur.

De senaste uppgifterna kring det bisarra morddramat är att minst en av de två gripna kvinnorna lurades att döda Kim Jong Nam. Indonesiens polischef, som fick uppgifterna från malaysisk polis, har sagt att hon ska ha trott att de deltog i en ”dolda kameran”-inspelning. Mot betalning skulle de på skämt spruta vatten på män, skriver The Guardian.

Kvinnorna visste inte vilka männen var, eller att ”vattnet” i ett fall var gift.

Kim Hyon Hui, som sprängde ett sydkoreanskt passagerarflygplan i luften 1987 efter att ha utbildats som agent i Nordkorea, skriver till japanska tidningen Mainichi att det är otänkbart att de gripna kvinnorna skulle ha utbildats i Nordkorea, utan att de snarare verkar vara amatörer.

”Det verkar inte som att de har genomgått strikt psykisk och fysisk utbildning och träning i Nordkorea”, skriver hon.

Nordkoreas ambassadör i Malaysia anklagar landets polis för att samarbeta med ”fientliga krafter”, enligt ett uttalande. Ambassadören anser att Sydkoreas uppgifter om mordet handlar om att dra uppmärksamhet från den korruptionsskandal som skakar regeringen i Seoul.

Nordkorea kommer inte att acceptera resultatet av en obduktion som utförs i Malaysia, enligt ambassadören, och att nordkoreanska representanter vägrats bevittna den.

Polisen i Malaysia har sagt att Nordkorea inte får kroppen förrän en utredning är klar, vilket också innefattar att någon släkting skickar över dna-prov så att Kim Jong Nam kan identifieras.

TT-AFP-Reuters “

“ Fakta. Mordet på Kim Jong Nam

Kim Jong Nam (bilden)var Nordkoreas tidigare ledare Kim Jong Ils äldste son. Han levde i exil och har kritiserat sin halvbror Kim Jong Un, som nu är Nordkoreas diktator, offentligt.

Han skulle i måndags, den 13 februari, flyga till Macao i södra Kina och togs efter överfallet först om hand i flygplatsens sjukrum. Han avled i ambulansen på väg till sjukhus.

Sydkoreansk underrättelsetjänst har sagt att nordkoreanska agenter giftmördade halvbrodern. “

DN SÖNDAG 19 FEBRUARI 2017

“ Geert Wilders angrep marockaner

Högerpopulisten Geert Wilders inledde sin valkampanj med ett angrepp på ”marockanskt avskum”. Nederländerna går till val den 15 mars och Wilders lovar att förbjuda Koranen och stänga moskéer om han får makten.

Högerpopulister har vind i seglen inför flera av årets val i Europa. För Geert Wilders Frihetsparti är opinions-siffrorna höga, men att han ska hamna i regeringsställning är osannolikt. Valresultatet kommer med största sannolikhet att kräva en koalition med flera partier och det finns inget parti som kan tänka sig att samarbeta med Frihetspartiet.

På lördagen uppmanade Geert Wilders väljarna att ”snälla, gör Nederländerna vårt igen” när han talade i ett av partiets starka fästen i Rotterdam, rapporterar nyhetsbyrån Reuters.

– Det finns mycket marockanskt avskum i Nederländerna som gör gatorna osäkra. Främst unga personer, och det borde förändras. Om ni vill göra Nederländerna till ett land för den nederländska befolkningen finns det bara ett parti att rösta på, sade han.

Geert Wilder dömdes förra året för hets mot folkgrupp efter ett utfall mot landets medborgare med marockanska rötter. Enligt en undersökning som presenterades av socialdepartementet tidigare i veckan känner fyra av tio marockaner bosatta i Nederländerna att de inte är accepterade.

I en intervju med DN i somras berättade Geert Wilders om sin framtidsvision för Nederländerna där gränserna är stängda för muslimer. Den pågående flyktingkrisen ska lösas av grannländerna till Syrien, Irak och Afghanistan.

– Länderna i samma region delar kultur och religion. Det skulle inte bli spänningar i samhället på samma sätt som här. För Nederländernas del ser jag det som att vara värd för en middagsbjudning. Du har själv rätt att bestämma vilka som ska komma och när det är dags att gå, sade Geert Wilders till DN då.

Ett annat av Geert Wilders huvudbudskap i valrörelsen är att Nederländerna ska lämna EU. Efter Brexitomröstningen i somras gratulerade han snabbt Storbritannien och lovade att ”befria” Nederländerna från EU i en Nexitomröstning. Omkring hälften av befolkningen kan tänka sig att rösta om EU-medlemskapet, men en folkomröstning måste godkännas av parlamentet.

Den senaste mandatperioden har premiärminister Mark Rutte från liberala VVD lett en blocköverskridande koalition med Socialdemokraterna.

Mia Holmgren mia.holmgren@dn.se “

DN SÖNDAG 19 FEBRUARI 2017

“ Enighet om ny vapenvila

Efter flera veckor av hårda stridigheter i östra Ukraina ingicks på lördagen en vapenvila. Samtidigt har Ryssland valt att delvis erkänna utbrytarrepublikerna i östra Ukraina.

Den 20 februari ska den nya vapenvilan i östra Ukraina träda i kraft. Det var Ukrainas, Rysslands, Tysklands och Frankrikes utrikesministrar som förhandlade fram den i München inom den så kallade Normandiegruppen.

Egentligen borde en vapenvila redan råda i området, enligt det andra Minskavtalet som godkändes i början av år 2015. I praktiken har den inte hållit. Skottlossning mellan ukrainska armén och de ryskstödda separatisterna förekommer med jämna mellanrum. I slutet av januari och början av februari besköts ukrainskkontrollerade Avdiivka, i närheten av Donetsk, i över en vecka av separatisterna. Beskjutningen var så häftig att hundratals hus skadades och flera personer, inklusive civila, avled i splitterskador från granatnedslag.

Samtidigt har Rysslands president Vladimir Putin skrivit under ett dekret som innebär att Ryssland erkänner pass från de så kallade Donetsk- och Luhanskrepublikerna. De här så kallade statsbildningarna har inte erkänts internationellt eftersom de ligger på ukrainskt territorium. Ryssland säger dessutom att man är beredd att låta studenter från dessa områden studera vid ryska universitet.

Ukrainas president Pjotr Porosjenko kallar Putins åtgärd ett konkret bevis på att Ryssland, som finansiellt och militärt stöder dessa utbrytarrepubliker, är en ockupationsmakt.

Samtidigt är den framförhandlade vapenvilan att betrakta som en framgång ur den synvinkeln att situationen för de civila framför allt i Avdiivka har varit outhärdlig under de senaste veckorna. Normandiegruppen kom också överens om att träffas på nytt i Minsk den 1 mars för att diskutera hur Minskavtalet i praktiken ska efterföljas. Den viktigaste frågan är utbytet av fångar – hundratals personer sitter fängslade på bägge sidor av konflikten och knappt några utväxlingar har genomförts på två år.

Normandiegruppen uppmanade också aktivisterna som blockerar järnvägsförbindelsen mellan -separatist- och ukrainskkontrollerat område att avsluta blockaden. Ukrainas elproduktion är beroende av kol, som importeras från bland annat separatistkontrollerat område i Donbass. Enligt Tysklands utrikesminister Sigmar Gabriel skadar denna blockad bägge sidor i konflikten – Ukraina har nu svårt att täcka sitt elbehov och kolgruvorna i Donbass förlorar inkomster.

Anna-Lena Laurén anna-lena.lauren@dn.se “

DN MÅNDAG 20 FEBRUARI 2017

Säkerhet är inte gratis

Särskilt hjärtligt blir det knappast när Margot Wallström åker till Ryssland på tisdag för att träffa sin ryska kollega Sergej Lavrov. Regeringens utrikesdeklaration förra veckan fastslog åter att Sverige tar avstånd från det militära överfallet på Ukraina och den olagliga annekteringen av Krim.

Lavrov sa för sin del på helgens stora internationella säkerhetskonferens i München att hans mål var en postvästlig världsordning. Ingen kan betvivla att där ingår allt från förtryck av ryska mänskliga rättigheter till terrorbombningar i Syrien. Det som går att enas om i Moskva är att inte vara överens.

Den svenska hållningen är att EU:s sanktioner består så länge Ukrainas suveränitet inte respekteras. Det borde vara den enda möjliga. Men åtskilliga medlemsländer vacklar, för att affärer skadas, för att Ryssland ligger långt från Medelhavet, eller som i fallet Ungern på grund av en viss frändskap med Vladimir Putins auktoritära system.

Konferensen i München betraktades på förhand med nervös spänning i Europa. Skälet var dock inte i första hand oro för Ryssland, utan för vad den nye kaospresidenten i USA ska hitta på härnäst. Donald Trump har kallat försvarsalliansen Nato föråldrad, hyllat britternas uttåg ur EU och låtit stor-ligen imponerad av Putin. Sanktionerna har verkat leva på lånad tid, till förmån för en rejäl deal med Kreml.

Nu hjälptes vicepresident Mike Pence, försvarsminister James Mattis och utrikesminister Rex Tillerson åt att försöka lugna européerna. Pence försäkrade att USA:s stöd till Nato är orubbligt, liksom att Ryssland ska hållas ansvarigt för sina handlingar mot Ukraina. Han uttryckte sig ungefär som amerikanska vicepresidenter har brukat göra, även om han förbigick EU med tystnad.

Kravet på ökade försvarsutgifter i övriga Natoländer är heller inget nytt. När Barack Obama i våras sammanfattade sina utrikespolitiska år klagade han bittert över europeiska fripassagerare. Hans dåvarande försvarsminister varnade redan 2011 för att amerikanerna i längden kunde ledsna på en så obalanserad allians.

Nato har ett mål för försvarsutgifterna på 2 procent av BNP, vilket de flesta högaktningsfullt har struntat i för att de inte vågat prioritera. Det finns ett gemensamt löfte om att nå fram 2024, men det går trögt. Tyskland lägger ynka 1,2 procent och har inlett en viss upprustning. Men om Berlin inte gör om sina budgetplaner kommer försvarets andel av BNP åter att sjunka 2018.

Europa måste inse stundens allvar, och det gäller både borgerliga och socialdemokratiska partier. Det inkluderar även Sverige. Faktiskt handlar det om den egna säkerheten, oavsett hur USA agerar. Vagt tal om ”närmare försvarssamarbete” inom EU är ingen ersättning för riktiga pengar.

En fundamental skillnad finns mellan Trump och hans företrädare, som aldrig ifrågasatte Natos kollektiva försvarsgarantier. Att Vita huset gör det i ett läge när Ryssland har brutit mot hela den europeiska säkerhetsordningen är livsfarligt.

Vems ord gäller? Bestämmer Trump, eller går det att lita på hans närmaste medarbetare? Presidentens bristande kunskaper på området är frapperande. Totalt motstridiga uttalanden om samma ämne är ett av hans signum.

Trump har likställt Merkel och Putin som möjliga partner, och faktiskt även USA:s och Rysslands moraliska hållning på världsarenan. Och det finns fler problem.

Michael Flynn tvingades nyss lämna sin post som nationell säkerhetsrådgivare efter avslöjanden om hans kontakter med Rysslands USA-ambassadör. Andra uppgifter tyder på omfattande kopplingar mellan Trumps presidentkampanj och ryska intressen. Han har också avfärdat bevisen på Moskvas inblandning i det amerikanska valet.

Och Trump har förordat något slags samarbete med Putin, byggt på bytes-affärer. Vilket pris amerikanerna skulle betala och för vad är oklart, men det är en usel idé. Rysslands strategiska intressen överensstämmer helt enkelt inte med USA:s eller den demokratiska världens. Ett tydligt exempel är Syrien, där Putin har låtsats jaga terrorister men hela tiden ägnat sig åt att staga upp al-Assaddiktaturen. För den ryske presidenten är värdet av Trump att han får USA att framstå som löjligt och opålitligt.

Det finns motkrafter i Washington, i kongressen, bland utrikespolitiskt kunniga republikaner och hos misstrogna experter i statsapparaten. Trump har åkt på en rad välförtjänta smällar. Förhoppningsvis försvårar det ett fortsatt krypande för Putin.
DN 20/2 2017 “

DN MÅNDAG 20 FEBRUARI 2017

“ Bästa gåvan till Donald Trump

USA:s nye president har svårt att kontrollera sina impulser. Tänk om man kunde ge honom ett gott omdöme? Men vill man hjälpa honom att effektivare styra mot ondsinta mål? Nej, en annan gåva skulle göra större nytta.

Om man fick tillfälle att ge Donald Trump ett karaktärsdrag i gåva för att förbättra honom som president, vilket drag skulle det då vara?

Min första tanke var att ett gott omdöme var det bästa man kunde ge honom. Ett gott omdöme är förmågan att styra sig själv med hjälp av sunt förnuft. Det är förmågan att undertrycka sina impulser till förmån för långsiktiga mål. Det är förmågan att inse vilka särskilda omständigheter man befinner sig i och att vara skicklig i konsten att navigera inom dessa omständigheter.

Förhoppningen var att en president Trump med gott omdöme inte skulle tillbringa sina morgnar med att ilsket twittrar ut sina antipatier. En Trump med gott omdöme skulle inte tillbringa sina eftermiddagar med att råskälla på utländska ledare och riskera ett kärn-vapenkrig. ”Gott omdöme är vad som skiljer handling från impuls och hjältar från hetsporrar”, skriver den franske filosofen André Comte-Sponville.

Men ju mer jag tänkte på saken, desto klarare insåg jag att gott omdöme kanske inte är det viktigaste Trump behöver. Han verkar vara inställd på att förstöra efterkrigstidens samhällsordning genom att bygga murar, förolämpa allierade och köra bort främlingen och flyktingen. Vill jag verkligen hjälpa honom att med sundare förnuft och effektivitet sträva mot ondsinta mål?

Dessutom förefaller det verkligt dysfunktionella hos Trump ligga djupare. Vi är vana vid att betrakta politiker som representanter för politiska åsiktsriktningar och intressegrupper. Men i fallet med Trump verkar hans filosofi, populismen, överskuggas av hans psykologiska komplex – de psykiska skador som verkar ha försatt honom i ett ständigt krigstillstånd med fiender när och fjärran.

Med Trump kastas vi ideligen in i det inre monstrets snårskog, denna omedvetna undre värld av sårighet, längtan och behov som driver honom att göra det han gör, att twittra det han gör, att anfalla dem han gör.

I Trumps tidevarv får det politiska tänkandet lita mindre till statskunskapens slutsatser och mer till det djupare tankegodset hos D H Lawrence, David Foster Wallace och Carl Jung.

I Trumpismens kärna ligger uppfattningen att världen är mörk och vild och att den som vill överleva där måste vara hänsynslös, självisk och känslokall. Det är den djupaste övertygelsen, som Trump sa, att antalet mord är det högsta på 47 år fast det i verkligheten är nästan det lägsta på 57 år. Det är den djupaste övertygelsen att vi är indragna i ett apokalyptiskt krig mot radikal islamistisk terrorism, trots att det sannolikt finns åtskilliga utrikespolitiska problem som är av större vikt.

Det står inte klart om Trump är stridslysten därför att han betraktar världen som farlig eller om han betraktar världen som farlig för att det

rättfärdigar hans stridslystnad. Hur som helst är Trumpismen en hållning som leder till den numera bekanta händelse-kedjan uppfattat hot, förolämpning, skapande av en fiende, kränkthet, självömkan, attack och motattack.

Så, vid närmare eftertanke skulle den gåva jag vill skänka Trump vara en känslomässig gåva, gåvan broderskap.

Jag skulle skänka honom en kris som han absolut inte kunde hantera på egen hand. Det enda sättet att överleva vore att helt förlita sig på andra och sedan uppleva hur det känns att de stöttar honom.

Av detta skulle han, hoppas jag, få lära sig att vara beroende av andra, att lita på andra, att ta emot välvilja och med tiden längta efter kamratskap. Brödraskap är lusten att skaffa vänner både under goda och besvärliga förhållanden och att vara trogen dessa vänner. En kamratlig människa söker harmoni och ärlighet bland andra människor. Han försöker få världen att röra sig från spänning till harmoni.

Det var inte nödvändigt för Trump att ha en administration som ligger i krig med alla utom sin väljarbas. Han kom till makten med ett populistiskt mandat som skar tvärs igenom intressegrupper. Han hade kunnat skapa oortodoxa koalitioner och leda oväntade allianser för att bryta dödläget.

Det var inte nödvändigt att rekrytera medarbetare som hela tiden slåss inbördes och där alla läcker för att skada varandra och där ett allas krig mot alla är i full gång bakom kulisserna.

Han måste inte inleda varje dag med att skaffa sig fiender: Nordstrom, John McCain, domare. Han kunde börja dagen med att leta efter vänner och på så sätt faktiskt få mera gjort.

På installationsdagen, då Trump lämnade sin hustru vind för våg för att gå och hälsa på paret Obama, insåg jag inte hur snabbt det skulle urholka samtalet att vi har en ohyfsad ledare.

Men se bara hur många av nyhetsinslagen som nu bygger på illvilja. Ett par exempel är kriget om vem som får tala i senaten och Kellyanne Conways dagliga bataljer i kabel-tv. Samtidigt utgörs hälften av mitt Facebookflöde av att någon skickar en länk till en video med en rubrik av typen ”Kolla när X krossar Y”.

Jag tvivlar på att Trump i det korta perspektivet kan utveckla någon känsla för broderskap, men att vara människa är att hålla fast vid hoppet och att tro att till och med en kille som är så gammal och självförgörande som Trump ändå är till 0,001 procent beredd att ändra sig på djupet.

David Brooks amerikansk journalist och författare.
Översättning: Lars Ryding “

DN MÅNDAG 20 FEBRUARI 2017

“ Världen undrade: Vad menade Trump?

USA:s president Donald Trump förklarade sent på söndagskvällen att hans påstående om att något allvarligt hänt i Sverige grundade sig på något han sett på tv. Trumps tidigare uttalande om Sverige hade fått medier över hela världen att ställa sig frågan: Vad hände egentligen i Sverige i fredags kväll?

Washington/Stockholm.
Det var i ett tal i Florida på lördagen som den amerikanske presidenten tog Sverige som exempel: ”Se vad som händer i Tyskland. Se vad som hände i Sverige i går kväll. Sverige, vem hade trott det? De tog in ett stort antal och de har problem de aldrig trodde de skulle ha”, sade Trump.

En lång rad tidningar och andra medier över hela världen ställde sig på söndagen frågan vad president Trump menade när han efter att ha nämnt Sverige också räknade upp Bryssel, Nice och Paris, städer som alla drabbats av terrorattacker.

Brittiska The Guardian konstaterar att Donald Trump av allt att döma hittat på en terrorattack som aldrig inträffat och BBC hade rubriken: ”Sverige till Trump: Vad hände i går kväll?”

Washington Post använde rubriken: ”Sverige har inte en aning om vad Trump menade när han sa titta vad som händer … i Sverige.”
New York Times skrev: ”I går kväll i Sverige? Trumps uttalande förvånar en nation.”

Också Sveriges förre utrikesministern Carl Bildt ställde sig frågan var uppgifterna egentligen kom ifrån: ”Sverige? Terrorattack? Vad har han rökt? Frågorna hopar sig” skrev han på sitt Twitterkonto.

I sociala medier drev många med uttalandet, bland annat under hashtagen #lastnightinsweden.

Radiokanalen NPR intervjuade DN:s Martin Gelin som konstaterade att Sverige skapar två olika reaktioner bland amerikaner. Konservativa ser Sverige som en mardröm medan vänsterväljare ser Sverige som det goda exemplet.

Svenska UD lät genom ambassaden i Washington skicka en fråga till det amerikanska utrikedepartementet där man ställde frågan om vad president Trump egentligen grundade sitt uttalande på. Erik Wirkensjö, pressekreterare hos Margot Wallström, säger till DN att ”alla som har hört uttalandet undrar vad han syftar på”.

Vet UD vad han syftade på?
– Nej.

En talesperson för Vita huset kommenterar sent på söndagskvällen frågan med att president Donald Trump talade i allmänna ordalag om ökande brottslighet och händelser i närtid, inte om en specifik händelse. Det uppger nyhetsbyrån Reuters.

Donald Trump själv svarade med ett Twitterinlägg där han skriver att hans påståenden grundade sig på något han sett på tv, närmare bestämt på Fox News.

När hela världen ville ha svar på vad som egentligen hänt i Sverige i fredags fick de det genom Emma Johansson, en bibliotekarie i Borås som ansvarat för Svenska institutets Twitterkonto @sweden den här veckan.

– På lördagskvällen satte jag mig och tittade på Melodifestivalen och twittrade en del om den eftersom jag vet att många utomlands är intresserade. Men så efter midnatt hände något. Helt plötsligt började det dyka upp oroliga inlägg som undrade vad som hade hänt i Sverige och hur det var med oss i landet.

Emma Johansson själv stod frågande. Hon kollade in några nyhetssajter men utan att hitta något svar.

– Så fick jag en länk till Donald Trumps uttalande och då förstod jag vad alla reagerade på och när jag sedan såg Fox News lätt islamofobiska och vinklade inslag då insåg jag var han hade fått det ifrån, säger Emma. Jag fick nästan mardrömmar av att titta på det.

Så du fick börja svara på hundratals frågor från oroliga människor runt om i världen?
– Ja. Det fanns ju ingen annan från Sverige som kunde svara när världen ville ha ett svar. Så då gjorde jag det. Det var ett sådant jättetryck, folk ville veta vad som hände i Sverige.

Och du svarade?
– Att det inte hade hänt något särskilt.
Men president Trumps immigrationspolitik väntas få betydligt konkretare följder i USA under de kommande dagarna. En ny, omformulerad presidentorder är på väg, och ska vara mer genomtänkt än den tidigare, som ledde till kaos hos myndigheter och på flygplatser.

Departementet för nationell säkerhet har tagit fram nya riktlinjer till de myndigheter som sköter olika aspekter av immigrationen.
Dokumentet, som nu granskas av Vita huset, innebär en intensifierad jakt på människor som befinner sig illegalt i USA.

Fram till nu har man i första hand riktat in sig på personer med kriminell bakgrund. Ökade resurser begärs till 8 000 nya sängar i förvaringslokaler, men man vill också snabbare skicka tillbaka folk.
15 000 personer ska rekryteras till de myndigheter som hanterar deportationer och gränskontroll. Riktlinjerna kriminaliserar alla, också föräldrar, som betalar en smugglare för att hjälpa barn att ta sig över gränsen.

Organisationer som arbetar med papperslösa och med civila rättigheter beskriver bestört politiken som en helt ny väg för USA. Razzior mot illegala invandrare har ägt rum i delstater vid gränsen, och många organisationer arbetar nu intensivt med att ge råd och skydd. Jurister befarar att det blir mycket svårt att upprätthålla rättssäkerheten för både asylsökande och andra invandrare.

– Dokumentet är hisnande, det sätt som de går in och tittar på varje del i hela systemet, sa Marielena Hincapié, chef för The national immigration center, till The Washington Post.

Sanna Torén Björling sanna.bjorling@dn.se
Clas Svahn clas.svahn@dn.se “

DN MÅNDAG 20 FEBRUARI 2017

“ Martin Gelin: Kärnväljarna nöjda trots alla skandaler

Analys. New York. Donald Trumps första månad som president har präglats av kaos och skandaler. Men bland lojala kärnväljare ser man honom som en handlingskraftig ledare som vänder upp och ned på Washington.

Donald Trump började med en rivstart. Under hans första vecka som president kom det exekutiva beslut från Vita huset så gott som dagligen. Han genomförde 23 exekutiva presidentorder (dekret), skrev under fem lagar från kongressen och fick tolv ministernomineringar godkända.

Men mot slutet av sin första månad som president tycktes han springa in i väggen. Många av de förändringar han har försökt genomföra med dekret har mött praktiska, juridiska och politiska hinder.

Trumps kontroversiella inreseförbud mot sju muslimska länder stoppades omedelbart av en federal domstol, efter en vecka av kaos på USA:s största flygplatser och demonstrationer i hundratals amerikanska städer. Muren längs Mexikos gräns kan stoppas av kongressen, som måste godkänna finansieringen av det dyra projektet.

Och i ett dramatiskt bakslag fick presidentens närmaste utrikespolitiska rådgivare, Michael Flynn, sparken efter att ha avslöjats ha haft hemliga samtal med Rysslands ambassadör. Anklagelserna om samröre med Putin har blivit Trumps akilleshäl och skandalen underminerar hans utrikes-politiska trovärdighet.

När Donald Trumps första månad nu summeras hävdar många av Washingtons politiska tyckare att han inte åstadkommit mycket väsentligt. Det påstås att hans vilda temperament, radikala politiska förslag och ständiga brott mot traditioner och etiska regler innebär att han redan sitter osäkert som president.

Men att förutspå en snar kollaps för Trump har varit en medial klyscha sedan hans president-kampanj började 2015.

De demokrater och liberaler i USA som drömmer om att avsätta Trump får förmodligen drömma vidare. Bland presidentens egna väljare är han fortfarande djupt respekterad och betraktas som effektiv och framgångsrik. I amerikanska högermedier framställs han som en våghalsig uppstickare som ruskar om det politiska etablissemanget i Washington.

Den gigantiska klyftan i bilden av Trump illustrerades tydligt under förra veckans presskonferens i Vita huset. Presidentens lögner, bisarra utspel och personangrepp mötte skarp kritik från såväl medier som en del egna partikollegor. Många nyhetsanalyser skildrade Trumps vredesutbrott som ett tecken på en president som håller på att förlora greppet.

Men i konservativa medier fick man en helt annan bild av det som hände. Radioprataren Rush Limbaugh, som når lika stor publik i USA som The New York Times och CNN, kallade presskonferensen ”ett

mästerverk”. Michael Goodwin skrev i konservativa New York Post att Trump förvisso ljög, men att det inte spelar någon roll:

”Det var inte faktagranskare som röstade på honom. Inte heller väljare som är nöjda med status quo.”

Trumps förtroendesiffror är rekordlåga för en nyvald president och de har rasat ytterligare de senaste veckorna, från 46 procent till 38 procent, enligt Gallup. Men det innebär att Trump fortfarande har stöd av i princip alla republikaner i USA.

Frågan är om kärnväljarnas humör kommer att förändras när de börjar se direkta konsekvenser av Trumps politiska reformer, snarare än att bara få en skönmålad bild av dem från högermedier som Breitbart och Rush Limbaugh.

En undersökning av Ronald Brownstein i The Atlantic visar att det är just den vita arbetarklassen i delstaterna som Trump vann, i synnerhet i de mest konservativa valkretsarna, som i dag får den allra högsta andelen av statliga bidragsprogram, som socialbidrag, federala matbidrag och Medicaid, sjukförsäkringen för låginkomsttagare.

Enligt Brownstein skulle 44 procent av vita amerikaner utan collegeexamen hamna under fattigdomsgränsen om dessa bidrag försvann. Det är just dessa program som Trump och republikanerna i kongressen vill skära i.

När det gäller klimatpolitiken jublar presidentens anhängare i regioner som är beroende av kol och oljeindustrin. Men enligt miljö-experter kan upphävda utsläppsregleringar i dessa områden leda till tiotusentals dödsfall av förgiftat vatten och luft de kommande åren.

Alla nyheter om Trumps lyxiga vanor har hittills tagits emot som styrketecken bland kärnväljarna. De gillar att han är en förmögen affärsman. Men frågan är hur länge amerikanska skattebetalare vill fortsätta plocka upp notan när presidentfamiljen flyger till Florida för att ägna helgerna i palatset i Palm Beach.

De som redan nu förutspår Trumps politiska kollaps ägnar sig åt önsketänkande. Men om vi börjar se fler tecken på en backlash mot presidenten även i det konservativa USA, då kan det bli tuffare för honom.

Den hårdaste kritiken mot Trump under hans första månad som president kom från en partikollega, senatorn John McCain, som i helgen kritiserade hans attacker på medierna. ”Det är så här diktaturer börjar”, sade McCain i debatt-programmet ”Meet the press”.

När vi börjar höra fler republikaner som uttrycker sig så, när högermedier och konservativa radiopratare börjar låta mer som McCain än som Trump, då vet vi att presidenten har bekymmer.

Om kongressens ledande republikaner, Paul Ryan och Mitch McConnell, sluter upp bakom John McCains kritik, i stället för att fortsätta försvara Trump, då kan vi börja skriva våra analyser om presidentens snara avgång. Tills dess sitter han säkert.

Martin Gelin martin.gelin@gmail.com “

“Detta har hänt. Dag för dag sedan installationen

20 januari. USA:s 45:e president svär eden. ”Från och med i dag är det Amerika först, bara Amerika först”, säger han i sitt installationstal.

21 januari. Protestmarscher i Washington – bland dem Women's march – drar långt större skaror än presidentinstallationen.

22 januari. Första storgrälet med medierna. Trump hävdar felaktigt att publiken vid hans installation var ”den största någonsin”.

23 januari. Trump återkallar Obamas beslut att USA ska ansluta sig till frihandelsavtalet TPP med asiatiska länder.

24 januari. Två kontroversiella oljeledningar som hade stoppats av Obama får grönt ljus av Trump.

25 januari. Murbygget på gränsen mot Mexiko får klartecken i ett dekret. ”Mexiko ska betala”, upprepar Trump.

26 januari. Mexikos president Enrique Peña Nieto upprepar att hans land inte ska betala muren och avbokar ett besök i Washington.

27 januari. Nästa dekret slår ned som en bomb: invånare i sju länder med mestadels muslimsk befolkning ska nekas inträde i USA.

28 januari. Protester i USA och över hela världen mot inresestoppet för människor från vissa muslimska länder.

29 januari. Administrationen backar delvis om inresestoppet, innehavare av arbetstillstånd ska undantas.

30 januari. Tillförordnade justitieministern Sally Yates beordrar sin personal att inte försvara inresestoppet. Trump sparkar henne.

31 januari. Trump nominerar den konservativa domaren Neil Gorsuch till den lediga platsen i Högsta domstolen.

1 februari. Nationella säkerhetsrådgivaren Michael Flynn varnar Iran efter ett missiltest: landet är ”under bevakning”.

2 februari. Trump rapporteras ha förolämpat Australiens premiärminister Malcolm Turnbull i ett telefonsamtal.

3 februari. Trump beordrar en översyn av Dodd-Frank-lagen, regleringar av finanssektorn som klubbades efter krisen 2008.

4 februari. En domare i Seattle stoppar inreseförbudet för muslimer tillfälligt. Trump kallar honom ”så kallad domare”.

5 februari. I en tv-intervju upprepar presidenten påståendena – helt obevisade – om storskaligt fusk i presidentvalet.

6 februari. Trump hävdar att medier ”döljer terrorattacker” och förolämpar landets ledande tidning New York Times.

7 februari. Utbildningsministern Betsy DeVos godkänns i senaten, sedan vicepresident Mike Pence lagt sin utslagsröst.

8 februari. Trump attackerar varuhuskedjan Nordstrom för att den slutat sälja dottern Ivankas klädmärke.

9 februari. Alabamasenatorn Jeff Sessions svärs in som justitieminister. Han har anklagats för att vara rasist.

10 februari. Trump talar med Kinas president Xi Jinping på telefon och lovar fortsätta ”Ett Kina”-politiken.

11 februari. Trump golfar med Japans premiärminister Shinzo Abe i Florida. Ungefär samtidigt genomför Nordkorea ett missiltest.

12 februari. Stora protester mot Trump och hans planer på att bygga en mur mot Mexiko.

13 februari. Nationella säkerhetsrådgivaren Michael Flynn avgår sedan han ljugit om kontakter med ryske ambassadören.

14 februari. Fick Flynn sparken eller valde han själv att gå? Trumps talesmän har olika versioner.

15 februari. Möter Israels premiärminister Netanyahu. Säger att enstats- och tvåstatslösning är lika bra för Israel och Palestina.

16 februari. Skäller ut medier under en 77 minuter lång presskonferens, där han bland annat hyllar den sparkade Flynn.

17 februari. Skriver på Twitter att Keith Kellogg är en het kandidat för Nationella säkerhetsmyndigheten (NSA) – liksom tre andra.

18 februari. En händelse i Sverige, oklart vilken, lyfts som varnande exempel när Trump i Florida talar om gränsskydd och flyktingar.

19 februari. Senator John McCain försvarar medierna och säger i en intervju med NBC är en grundpelare i en demokrati.

20 februari. Brittiska parlamentet ska diskutera om Trumps besök i juni ska stoppas. Protester mot Trump planeras i flera städer. “

DN MÅNDAG 20 FEBRUARI 2017

“Motståndet mot Trump ger ny energi till kampen för vattnet

Cannonball, North Dakota. Kort efter sin installation öppnade president Donald Trump för att färdigställa två stora oljeledningar. North Dakota Access Pipeline kan nu vara klar inom en månad. Efter nästan ett års protester i Oceti Sakowin–lägret vid Standing Rock ska lägret tömmas, med deadline på onsdag. Men ursprungsbefolkningens kamp för vattenrättigheter fortsätter i domstolar – och i nya läger.

DN i Standing Rock

Phyllis Young växte upp längs floden och brukade dricka dess vatten. Hon simmar fortfarande i Cannonball river om sommaren. Striden om vattnet har präglat stora delar av hennes liv:

– Jag är en kvinna som står vid vattnet. Jag är en kvinna som älskar vattnet, säger hon och kastar en blick över axeln medan hon backar ut sin stora, röda Ford och kör i väg.

Bilen är välanvänd, lerig på utsidan och skräpig på insidan. Några hundra meter innan Ocetilägret blockeras vägen av fyra polisbilar och en parkerad buss för alkotest, men vi får passera. Phyllis Young är känd här. Hon är aldrig rädd.

I tälten bor i dag runt 300 personer – som mest fanns här 15 000. Nu gör smältvattnet att lägret måste bort och myndigheterna har satt en sista frist på onsdag. Lerspåren i lägret är djupa, plakat och banderoller vajar slitna efter de långa vintermånaderna.

En bit bort över vidderna skymtar en annan verksamhet, oljeledningsbygget. North Dakota Access Pipeline kan vara klar redan inom en månad, uppgav en representant för energibolaget i en federal domstol i Washington förra veckan.

Åhörarna i rättssalen hajade till. Några av dem tillhörde Cheyenne River Sioux och andra stammar, och en av dem som hade rest till DC var Phyllis Youngs storasyster, Madonna Thunder Hawk.

Donald Trumps snabba beslut om att öppna upp för North Dakota Access och Keystone XL betyder inte grönt ljus, men banade väg för en skyndsam process. I North Dakota fick det omedelbar effekt.

Oljeledningen North Dakota Access är värd 3,8 miljarder dollar, 36 miljarder kronor, och ska frakta amerikansk olja från North Dakota till Illinois. Den är nästan klar – men den sista delen har inte kunnat färdigställas, eftersom ursprungsbefolkningen hävdar att den kränker deras konstitutionella rätt till marken och till vattnet, och deras religiösa rättigheter. Vattnet är heligt.

Ledningen är miljömässigt kontroversiell, då den sista delen ska gå under Oahesjön, som är en del av Missourifloden. Uppstår en läcka kan dricksvatten för flera miljoner människor som bor längs Missourifloden förgiftas.

Lägret vid reservatet Standing Rock började uppföras i april förra året (det är inte svårt att hitta folk som har varit här ända sedan dess), och fylldes sakta på.

Den stora tillströmningen av folk kom under senhösten: representanter för olika stammar, men också miljöaktivister från hela USA, veteraner och människor från stort antal länder kom hit. Lägret hade funktioner som ett samhälle, men efter en kraftig snöstorm och mycket låga temperaturer sjönk antalet aktivister kraftigt. Vid ett par tillfällen har konfrontationerna mellan protesterande och ordningsmakt blivit våldsamma, och polis från Morton County har använt gummikulor, tårgas – och vattenkanoner, trots flera minusgrader. Totalt har 660 personer gripits, flera av dem står nu åtalade.

En del aktivister befarar nytt våld när tiden för lägret löper ut om ett par dagar.

– Jag vill bara säga en sak: inget våld. Vi vädjar till er: inget våld, när folk ska bort. Och ni ska veta att ni är här för att skydda oss, inget annat. Och det enligt lag, säger Phyllis Young till representanter för North Dakotas guvernör och för den myndighet som ansvarar för vattnet.

Hon spänner ögonen i de unga tjänstemännen. Hennes långa hår går långt ned på ryggen, men senare berättar hon med ett leende att det är det enda som avslöjar hennes ålder. Det brukade gå ned till rumpan, men det har slutat att växa.

Folk kommer fram och kramar om henne. En av dem är Evan Duke från Seattle, som säger att han har varit aktivist i åratal och som deltog i protesterna mot världshandelsorganisationen) WTO 1999 och i Occupyrörelsen.

– Jag kom hit för en månad sedan, men nu vill jag inte härifrån. Jag hjälpte till vid en stor protest under installationen av Trump i DC. Men jag tror att vi måste stå på tre ben: Stärka lägren. Se till att bojkotta investeringar i banker och energi-bolag. Starta ett tredje parti.
Helst vill han se en generalstrejk i hela USA.

Några kilometer från lägret ligger Prairie Knight Casino, hotell och nöjesställe som byggts 1993 och drivs av stammen vid Standing Rock. Utanför entrén står en bronsskulptur av indianer till häst, inne bland spelmaskinerna vilar en tung doft av cigarrettrök. I taket hänger ljuskronor av hjorthorn och i lobbyn blandas blackjacksugna besökare med ungdomar med leriga kängor och tovigt hår. Många tar en paus från lägret här.

Protesterna mot North Dakota Access har kommit att handla om mer än en stump oljeledning. De handlar om ursprungsbefolkningens konstitutionella rättigheter över huvud taget, en kamp som har pågått i

århundraden men med ideliga förluster. De handlar också om oljebolag och klimatpolitik, och om en mobiliserad kraft hos en spretig rörelse av vänstersympatisörer, miljöaktivister och spirituella sökare, som fått ny energi av motståndet mot Trump.

Nya läger har börjat uppföras, högre upp och på andra platser. Men flera stamråd har börjat uppmana folk att rikta sina protester till politikerna i sina egna delstater och till Washington DC, i stället för att hålla sig kvar här.

Minst sju stämningar har lämnats in och processerna pågår fortfarande. Domstolen i DC avslog Siouxstammens krav på omedelbart stopp av bygget, som stammen menade stred mot fördragen och kränkte vad som är heligt för den. Domaren tyckte att eftersom det var oljan som var problemet, inte själva ledningen, kränks inga rättigheter så länge ingen olja rinner.

En större genomgång i fallet görs innan oljan kan släppas på, med nya förhandlingar om en vecka.

Trump menar att oljeprojekten ska ge jobb och energi, och vill ta bort ett stort antal miljöregleringar, men det är inte bara klimataktivister som är kritiska till kalkylen.

– Vare sig miljö- eller jobbmässigt har Keystone XL och Dakotaledningen enorm påverkan, men de har blivit symboler för en djup klyfta om våra miljöregleringar. Som ekonom är jag djupt oroad över en logik som felaktigt bortser från det positiva med regleringar – som att ha rent vatten, menar Arthur van Benthem, miljöekonom vid Wharton School vid University of Pennsylvania (en skola där för övrigt också Trump läste).

Vid en av spelautomaterna i dunklet på casinot sitter Arlo Glas, han bor ”på andra sidan floden” och håller väl i princip med aktivisterna, säger han:

– Men nu har de visat vad de tycker, det kanske är dags att gå vidare. Du vet.

Arlo Glas röstade på Trump och han tror att oljan behövs.
Madonna Thunder Hawk har varit aktivist i hela sitt vuxna liv. Hon var med 1958 när ett dammbygge lade hennes hem och 120 000 hektar under vatten, och hon var en av grundarna av American Indian movement tio år senare. De rättigheter som indianerna har getts har alltid utmanats, men Madonna Thunder Hawk ser en ny tid nu:

– Vi har alltid fått kämpa för det som är vårt, men frågan under Trump är om lagen fortfarande gäller i det här landet. Vi får se.
Det enda långsiktiga sättet att hävda rätten är att gå genom domstol, menar de, och ofta under vårt samtal återkommer Phyllis Young till en sak:
– Vi är överlevare.
Inom ett par dagar lämnar hon in en stämningsansökan mot Donald Trump.

Sanna Torén Björling sanna.bjorling@dn.se “

“ Fakta.

Den 180 mil långa oljeledningen North Dakota Access Pipeline ägs av Energy Transfer och har en kostnad av cirka 3,8 miljarder dollar.

Protesterna mot ledningen har pågått vid reservatet Standing Rock i North Dakota i snart ett år. De har ibland blivit våldsamma.

Nya våldsamheter befaras när lägret ska tömmas den 22 februari.

En stor demonstration är planerad i Washington den 10 mars.

Flera rättsprocesser pågår.

Privatpersoner och företag har flyttat investeringar från oljebolag och finansieringsinstitut. Staden Seattle har flyttat 3 miljarder dollar från en berörd bank; 57 miljoner dollar har flyttats av privatpersoner.

Trump vill nu se planerade Keystone XL byggt, som ska frakta olja från Kanada genom USA till Mexikanska golfen. Obama stoppade projektet på grund av dess oklara miljöpåverkan.”

DN MÅNDAG 20 FEBRUARI 2017

“ Socialdemokraterna skärper tonläget – vill stärka försvaret

DN i München. Säkerhetskonferensen i München har präglats av oro för att Donald Trumps administration ska ge upp sina säkerhetsåtaganden för Europa. Men enligt försvarsminister Peter Hultqvist är det inget som har märkts i hans kontakter med försvarsföreträdare från USA.

– Jag märker ingen ändrad attityd i de konkreta frågorna, inga sådana signaler, säger han till DN.

Den årliga konferensen i München, som anses vara den största samlingen av världens utrikes- och säkerhetspolitiska elit, domineras naturligt nog av de stora aktörerna. Detta år var det USA:s vicepresident Mike Pence, Tysklands förbundskansler Angela Merkel och Rysslands utrikesminister Sergej Lavrov.

Men säkerhetskonferensen ger också tillfälle för mindre länder som Sverige att utbyta åsikter och odla kontakter i korridorerna på det eleganta hotellet Bayerischer Hof. I år deltog både utrikesminister Margot Wallström och försvarsminister Hultqvist.

Laddningen var i år större än på länge. Orsaken är inte bara den oberäkneliga världsutvecklingen, utan främst den nye USA-presidenten, som kampanjande för att välta ”etablissemanget” i Washington och världsordningen över ända.

Vicepresident Pence gjorde sitt bästa för att dämpa oron för en radikal omsvängning. Men Pence krävde också att Nato-länderna snarast uppfyller målet att lägga ut 2 procent av BNP på försvaret.

Sverige, som inte är medlem i Nato, lägger i dag ut endast 1,1 procent på försvaret. Men det är på väg att ändras. Wallström och Hultqvist talar om en socialdemokratisk -”positionsförflyttning” inom utrikes- och försvarspolitiken, där man inför S-kongressen i april skärper tonläget – i riktning mot ett stärkt försvar.

I partistyrelsens programförslag anges skälet som ”det försämrade säkerhetsläget” i Sveriges närområde (efter Rysslands annektering av Krim), men också osäkerheten om USA:s roll för Europas säkerhetsordning. Om försvaret heter det: ”Ett eget trovärdigt svenskt försvar som klarar att hävda vår territoriella integritet, våra grundläggande värden och demokrati, är en förutsättning för vår militära alliansfrihet och nödvändig i en orolig tid.”

– Det är en förflyttning, eftersom vi talar om att öka försvarsutgifterna, det är inte ofta socialdemokrater står för det, säger Margot Wallström med ett leende.

Hon betonar samtidigt att man inte får glömma det ”bredare perspektivet”, som innefattar sådant som klimatfrågan, konfliktförebyggande och kärnvapen.

I kongressdokumenten heter det att svenskt försvar måste anpassas efter den nya verkligheten.

– Det är därför vi skriver rent ut att vi måste uppgradera vår militära förmåga, och så vill vi återinföra värnplikten, säger Peter Hultqvist.

Sveriges militära alliansfrihet till trots, handlade mycket av de möten som Peter Hultqvist har haft om ett alltmer fördjupat försvarssamarbete med andra länder, och i USA:s fall om ”interoperabilitet” mellan de två ländernas militär.

Peter Hultqvist mötte också nordiska kollegor, bland annat den nye danske försvarsministern. Enligt ett nytt avtal kan Sverige och Danmark använda varandras luftrum, militära infrastruktur och baser.

– Det är ett avtal som har öppnat för en ny typ av samarbete mellan våra länder, säger han.

Vid sitt möte med Finlands president Sauli Niinistö kunde Peter Hultqvist notera att synen på säkerhetsläget överensstämmer helt.

– Vårt försvarssamarbete går väldigt bra, vi pratar väldigt öppet med varandra och det finns ett stort förtroende. Och så övar våra förband mer och mer integrerat.

Michael Winiarski michael.winiarski@dn.se “

“**Fakta. Konferensen i München**

Över 450 politiker, statsledare, ministrar, parlamentariker, diplomater, forskare och experter från tankesmedjor samlades detta år till Säkerhetskonferensen i München, som betraktas vara det största forumet för utrikes- och säkerhetspolitiska frågor i världen.

Det är 53:e gången konferensen arrangeras, och den gav redan under kalla kriget möjlighet för vänner som fiender att mötas i öppen debatt och informellt för att diskutera den aktuella säkerhetssituationen i världen. “

DN MÅNDAG 20 FEBRUARI 2017

“ 350 000 barn instängda i Mosul

Irakisk militär har intagit flera byar söder om Mosul när offensiven för att återta den västra delen av miljonstaden Mosul från terrorgruppen IS inletts. Det handlar om en komplicerad operation för att erövra de tätbefolkade stadsdelarna, där 650 000 civila finns. Enligt Rädda Barnen är mer än hälften av dem barn.

Hundratals militära fordon sågs på söndagen rulla genom öknen mot Mosul i norra Irak, understödda av stridsflyg. Trupperna avancerar mot staden söderifrån och uppges ha intagit byarna Athbah och al-Lazzagah söder om flygplatsen.

Iraks premiärminister Haider al-Abadi tillkännagav i ett tv-uttalande att landets armé och dess allierade nu har inlett den avgörande offensiven för att återerövra den nordliga miljonstaden efter mer än två och ett halvt år av IS-välde.

– Vi har startat av en ny fas i operationen. Våra styrkor kommer till Nineveh för att befria den västra sidan av Mosul, sade han och refererade till den provins där Mosul är huvudstad. Premiärministern uppmanade också soldaterna att respektera de mänskliga rättigheterna.

En komplex väv av styrkor är inblandad. al-Jaziras korrespondent i Erbil några mil åt öster beskriver positionerna så här: Öster om staden finns antiterrorstyrkor positionerade, i söder grupperar sig polisstyrkor och i norr står armén tillsammans med shiamilis.

Mosul delas precis som Iraks huvud-stad Bagdad på mitten av floden Tigris. Fem broar förbinder de båda halvorna. När kampanjen för att vrida miljonstaden ur IS grepp inleddes den 17 oktober i fjol började den irakiska armén och dess stödstyrkor från bland annat USA med stadens östra sida.

I januari tillkännagavs att östra Mosul hade befriats helt från IS styrkor. Det var dock inte helt sant, för strider har fortsatt att blossa upp i delar av den östra halvan, även om regeringen huvudsakligen har kontrollen.

Efter årsskiftet har mer än 46 000 invånare som tidigare har flytt kunnat återvända till sina hem i öster,

De senaste dagarna har hundra-tusentals flygblad släppts över bostadskvarteren väster om Tigris med information om att en offensiv är nära förestående.

Västra Mosul är något mindre till ytan än den östra delen, men mer tätbefolkad. Enligt FN:s beräkning är runt 650 000 civila är kvar där under svåra förhållanden. Enligt ett uttalande från Rädda Barnen är mer än hälften barn.

Priserna på basvaror har skjutit i höjden i takt med att lagren krympt. Vatten och elektricitet finns bara ibland, och många familjer har sett sig nödgade att elda upp sina möbler för att få värme.

Gatorna är smala och vindlande. Striderna väntas nu bli betydligt mer komplicerade. Att undvika -civila dödsoffer kommer att bli ännu

svårare än det var i offensivens första fas. Enligt FN har mer än hälften av de som dött i striderna sedan i oktober, minst 1 100 personer, varit civila.

Detta är det grymma valet för barnen i västra Mosul nu: bomber, korseld och svält om de stannar, avrättning av IS-stridande eller krypskyttar om de försöker fly, skriver Rädda Barnens Irakchef Maurizio Crivallero i ett pressmeddelande på söndagen.

FN och flera internationella hjälporganisationer håller på att bygga upp flyktingläger söder om Mosul, med plats för 400 000 människor.

Mia Holmgren mia.holmgren@dn.se
Anders Bolling anders.bolling@dn.se”

“Fakta. Sista IS-fästet i Irak

Under en offensiv som chockade omvärlden tog IS över Mosul, Iraks näst största stad, i juni 2014. I oktober i fjol inleddes försöket från irakiska styrkor att återta staden, understödda av bland andra USA och USA och kurdiska peshmerga-styrkor.

Mosul är det sista större IS-fästet i Irak.

I januari meddelade det irakiska försvars-departementet att östra Mosul var återtaget. Östra och västra Mosul ligger på var sin sida om floden Tigris. “

DN MÅNDAG 20 FEBRUARI 2017

“ Civila drabbas när våldet trappas upp

Analys. Läget blir alltmer desperat i Demokratiska republiken Kongo. Två färska attacker har rönt stor uppmärksamhet. I det ena fallet är gärningsmännen medlemmar av en milis, i det andra fallet är det regeringssoldater som står för dödandet. I båda fallen är det oskyldiga civila som blir lidande.

Telegrammet kunde ha skrivits när som helst under de senaste 20 åren men mättnaden inför nyheten försvinner vid påminnelsen om att det är en unik händelse för just dessa inblandade. Under helgen kom mardrömmen till byn Kyaghala, efter att ha dragit fram över oräkneliga byar i Nord-Kivu-provinsen i östra Kongo under två decennier av sönderfall. AFP rapporterar att totalt 25 personer dödades i en massaker mot medlemmar av folkgruppen hutu. Förövarna, som pekas ut som medlemmar av milisen Mai Mai Mazembe, ska ha halshuggit 24 civilpersoner med machetes och skjutit en kvinna till döds.

Mai Mai-grupperna i östra Kongo startade som lokala medborgargarden under de två krigen som bröt ut i slutet av 1990-talet men de släppte skyndsamt sina ideal och blev en skräck för just den civil-befolkning de var satta att skydda.

Samtidigt visar en annan färsk händelse att våldsanvändande inte på något sätt är begränsat till lokala rövarband och inte bara äger rum i Kivu-provinserna som burit den största bördan under krigsåren. New York Times släppte för några dagar sedan en redigerad version av en

film som cirkulerat på sociala medier. Även den klippta versionen är outhärdlig att se.

På en landsväg kantad av högt gräs får en grupp regeringssoldater syn på några kvinnor. Soldaterna höjer sina vapen, öppnar eld och går därefter fram – stämningen är närmast uppsluppen – för att slutligen ta livet av de inte redan döda med nackskott. Händelsen ska enligt tidningen ha ägt rum i Kasaï-provinsen .

I år har det gått 20 år sedan diktatorn Mobutu Sese Seko dog i exil i Marocko efter att ha styrt sitt imperium i över 30 år. Maktvakuumet som uppstod redan under hans sista passiva år på tronen har kastat in landet i en oändlig våldsspiral.

Nu är det Joseph Kabila, som styrt i 16 år, som vägrar släppa taget om makten och hans ensidiga fokus på detta mål har spätt på den utbredda oron i det väldiga landet. En politisk kompromiss som ska bana väg för demokratiska val är i gungning efter att oppositions-ledaren Étienne Thisekedi avlidit i början av februari.

Kedjan av konflikter i Kongo har skördat fler dödsoffer än något annat krig i världen sedan 1945 och potentialen för en total implosion är uppenbar. Milisgrupper och regeringssoldater har gett upp alla försök att skapa ordning och använder vapnen mot civila.

Med ett EU i kris, en isolationistisk amerikansk president och konflikter över hela Mellanöstern är det osannolikt att Kongo kommer att få den uppmärksamhet landet förtjänar.

Erik Esbjörnsson erikesbjornsson@gmail.com “

DN MÅNDAG 20 FEBRUARI 2017

“ Trump bra för svensk skogsnäring

Donald Trump ökar suget efter svenska trävaror. Det är bra för svensk landsbygd, enligt en färsk analys.

USA:s president Donald Trump har lovat trycka gasen i botten. Den amerikanska infrastrukturen ska rustas upp. Det kommer att gynna den svenska exporten av sågade trävaror.

– Går det bra för skogsnäringen så är det alltid bra för landsbygden, säger Danske Banks skogsanalytiker Johan Freij som dock slänger in en brasklapp:

– Det har ju visat sig vara en president som är väldigt nyckfull.

Den svenska exporten till USA är visserligen inte stor. Men när världens största konsument av trävaror drar på, kommer det att få konsekvenser på en redan god marknad, enligt Johan Freij.

– Det här rubbar hela balansen.

Och för en världsspelare som Sverige är det goda nyheter eftersom det lär spilla över på andra marknader.

Kanada är den stora exportören till USA, men kanadensarna har problem på hemmaplan med en envis skalbagge som har skadat enorma mängder träd.

– Vi pratar om tio Gudrun, säger Freij.

Gudrun var jättestormen som för ett antal år sedan gjorde stora delar av den svenska skogen till ett rent plockepinn.

Befarade tullar på kanadensiska trävaror ovanpå det, öppnar för svensk sågindustri. Freij tror att exporten av sågade trävaror till USA kan femfaldigas den kommande tiden.

– Det blir förmodligen inga tullar på europeiska trävaror, säger Freij.

TT “

DN TISDAG 21 FEBRUARI 2017

“ De förstör Sveriges rykte

Ljuvt brukar det vara när det pratas om Sverige utomlands. Vi har ju så gott rykte, hjärtat sväller av stolthet. Nu senast var det USA:s president, Donald Trump, som nämnde oss i ett tal under lördagskvällen. Så vad handlade det om den här gången? Kanske att detta är världens bästa land för barn att växa upp i, som pressen rapporterade i höstas?

Nej. Sverige framhölls som ett skräckexempel. Och detta var ett direkt resultat av den inverterade pr-kampanj som rasister bedrivit under de senaste åren, och som går ut på att Sverige numera är ett laglöst land som kontrolleras av muslimsk invandrarmilis.

”Se bara vad som hände i går kväll i Sverige”, sade Donald Trump och antydde ett terrordåd. ”Sverige! Vem hade kunnat tro det? Sverige. De har tagit in ett stort antal. De har fått problem som de aldrig ens anat var möjliga.”

Det hade dock inte hänt något särskilt i Sverige föregående kväll. Donald Trump visade sig ha hämtat uppgiften från en Fox-intervju där den högst tvivelaktige filmmakaren Ami Horowitz sade att Sverige ”nyligen” drabbats av ett terrordåd. Vilket i sin tur inte heller stämde: Dådet han syftade på – självmordsbomben i Stockholm – inträffade 2010, det vill säga för över sex år sedan.

Men genom extremhögerns visklekar lever bombattentatet vidare, och kopplas nu till flyktingvågen 2015.

Det ljugs om att sharialagar råder på många håll, och det envetna förtalet har de senaste åren även gett Sverige öknamnet ”rape capital of the world”, hela världens våldtäktshuvudstad. Rasisterna hänvisar till FN:s våldtäktsstatistik, där Sverige mycket riktigt ligger i topp. Detta beror dock på att statistiken inte visar det faktiska antalet begångna våldtäkter, utan det rapporterade antalet.

I ett jämställt land är benägenheten att anmäla sexuellt våld inte bara större överlag, dessutom ses fler handlingar som kriminella. Och brottsredovisningen ser olika ut i olika länder. Om en kvinna i Indien exempelvis anmäler att hon blivit våldtagen av sin man varje kväll i ett års tid så kommer ärendet att läggas ned direkt och därmed aldrig synas i statistiken, eftersom våldtäkt inom äktenskapet är lagligt. På andra håll skulle det registreras som ett enda fall. I Sverige räknas det däremot som 365 separata brott. Lägg till detta att många av de absolut värsta länderna inte ens för någon ordentlig statistik.

FN har med andra ord goda skäl för sitt påpekande att man inte kan dra några slutsatser utifrån sammanställningen. Vilket invandringsmotståndare är väl medvetna om. Det hindrar dem dock inte från att använda den som argument. I Ami Horowitz film ”Stockholmssyndromet” zoomar kameran in på en rubrik från BBC – ”Sweden’s rape rate under the spotlight”, Sveriges höga våldtäktssiffror under lupp.

Ingenstans nämns att artikelns slutsats är att statistiken är missvisande, och att Sverige enligt alla rimliga jämförelser ligger bra till. Överlag är ”Stockholmssyndromet” ett typiskt exempel på den sorglösa klipp- och klistra-teknik som blivit standardmetoden för troll utklädda till journalister.

Man intervjuar folk tills man har fått någon att säga det man vill höra, sedan lösrycks dessa få ord och sätts in i ett redan på förväg bestämt sammanhang. Två svenska poliser som intervjuas av Amy Horowitz hävdar i DN rentav att intervjun handlade om något annat, och att han förvridit både frågor och svar i den färdiga filmen.

”Media är underhållning”, så lyder instruktionerna till de svenska hatsajternas medarbetare, enligt den granskning Eskilstuna-Kuriren i dagarna gjorde av denna låtsasjournalistik.

För den som älskar sitt land är det dock inte så underhållande när Sverige skäms ut av personer som dessutom inte sällan har mage att kalla sig ”Sverigevänner”. För nog har vi problem, och integrationen – eller snarare bristen därpå – är definitivt ett av dem. Men det finns mycket att vara stolt över.

Så varför envisas extremhögern med att framställa Sverige som helvetet på jorden? Jo, för att vi är ett jämställt land, ett land som gjort sig känt för att måna om allas lika värde och som bedrivit en generös flyktingpolitik. För att vi är en bastion för just de ideal som mörkerkrafterna hatar.

DN 21/2 2017 “

DN TISDAG 21 FEBRUARI 2017

“En väg tillbaka till samarbete

Donald Trump vann valet på sitt löfte ”Amerika först”. Men i praktiken tjänas USA ofta bäst genom internationellt samarbete.

Donald Trump tillträdde inte ämbetet som USA:s president som en övertygad multilateralist. Det kan människor i alla politiska läger hålla med om. Till hans mest kontroversiella uttalanden under valkampanjen hörde några som handlade om att Nato är föråldrat, en inställning som är illavarslande för hans attityd gentemot andra multilaterala organisationer och allianser.

Men för ett par veckor sedan tog Trump ett steg tillbaka och lugnade åhörarna vid US Central Command i Tampa, Florida (högkvarteret för de amerikanska styrkorna i Mellanöstern). ”Vårt stöd för Nato är starkt”, deklarerade han och förklarade att hans kritik mot Nato bara handlade om alla medlemmar måste betala för sig.

Till och med en president som har försvurit sig att sätta ”Amerika först” verkar nu medge att ett ramverk, där länder kan sträva mot gemensamma mål, inte är så dumt.

Nu är frågan om det som gäller för Nato också gäller för Internationella valutafonden (IMF), Världsbanken, Världshandelsorganisationen (WTO) och Baselkommittén för banktillsyn. Trumps åsikter under valkampanjen och på Twitter är inte hoppingivande. 2012 twittrade han kritik mot Världsbanken för att den ”kopplar ihop fattigdom och ’klimatförändringar’” (hans citattecken). ”Och sen undrar vi varför internationella organisationer är ineffektiva”, klagade han.

På liknande sätt antydde han, i juli förra året, att USA kan komma att lämna WTO om organisationen begränsar landets möjligheter att

införa tullar. Och han lovade flera gånger under kampanjen att dra sig ur Parisavtalet om miljön. Men utvecklingen av Trumps inställning till Nato visar att han kanske trots allt kan se fördelar med att arbeta inom dessa organisationer, i takt med en växande insikt att världsekonomin också är ett farligt ställe.

Efter valet tillstod Trump att han har en öppen attityd till Parisavtalet. Hans inställning verkade inte så mycket handla om att förneka förekomsten av klimatförändringar som att insistera på att åtgärder som införs för att motverka klimateffekter inte innebär några orimliga pålagor för amerikanska företag.

Sättet att lätta konkurrenstrycket på amerikanska tillverkare är förstås att se till att andra länder också kräver av sina företag att de tar steg som dämpar klimateffekterna så att alla spelar enligt samma regler. Och det är just precis vad Parisavtalet handlar om.

Detsamma kan sägas om Baselkommitténs krav på tillräckligt kapital. Det är inte utan kostnader för banker i USA att öka sitt egna kapital, något som rådgivare som Gary Cohn, tidigare på Goldman Sachs och nu ordförande i Trumps National Economic Council, förmodligen säger till presidenten morgon, middag, kväll. Samma spelregler för alla innebär i det sammanhanget att man begär av utländska banker att de också ökar andelen eget kapital, vilket är själva poängen med Baselprocessen.

Det är också möjligt att Trump börjar inse fördelarna med att arbeta via IMF när en kris bryter ut i Venezuela eller i Mexiko till följd av hans egen politik. Det amerikanska finansdepartementet gav 1995 ekonomiskt stöd till Mexiko genom Exchange Stabilization Fund. USA:s riksbank Federal Reserve gav 2008 Brasilien tillgång till 30 miljarder dollar för att landet skulle kunna navigera sig igenom den globala finanskrisen. Men tänk bara vilket ramaskri som skulle höras från Trumps anhängare om ett främmande land skulle räddas ”med skattebetalarnas pengar” eller tänk den ilska mexikanska tjänstemän skulle känna om de vore tvungna att söka hjälp hos samma Trumpadministration som skapat problemen för deras land. Båda parter skulle föredra att agera genom IMF.

Trump kan inte vara glad åt att Obama-administrationen skyndade sig att se till att dess utvalde ordförande i Världsbanken, Jim Yong Kim, blev återvald. Men han är tydlig i sitt stöd för utvecklingsbistånd. Samtidigt som han har sagt att ”vi måste sluta skicka pengar till dem som hatar oss” har han också noterat att om man inte hjälper fattiga länder så kan det underblåsa instabilitet.

Detta förefaller vara ett område där Trump kommer att föredra bilaterala insatser, vilket skulle göra det möjligt för honom att lugna sina konservativa kritiker genom att insistera på att inga amerikanska bidrag får gå till familjeplanering- samtidigt som han tar åt sig äran för bistånd till alla och envar. Samtidigt, om USA minskar sin roll i Världsbanken till ett minimum, skulle det skapa ett tomrum att fyllas av Kina.

Det verkliga testet på vad Trump anser om multilateralism blir hur han närmar sig WTO. Att övertyga kongressen om att godkänna en skattereform, ett infrastrukturprojekt värt 1 000 miljarder dollar och en ersättning för Obamacare blir inte lätt. Det kommer att kräva tålamod, vilket talar för att han i stället söker sig till områden där han kan agera på egen hand.

En sak han har makt att göra ensidigt är att klämma till med importtullar, möjligen i strid mot WTO:s regler. Snart får vi veta om de reglerna avskräcker honom.

Barry Eichengreen ekonomiprofessor vid Berkeleyuniversitetet och en av världens ledande experter på finanskriser.

Översättning: Lars Ryding “

DN TISDAG 21 FEBRUARI 2017

”Ryssland är inte ett hot mot Sverige”

Tre års bottenfrusna relationer mellan Sverige och Ryssland kan börja tinas upp när utrikesminister Margot Wallström på tisdagen besöker sin ryske kollega Sergej Lavrov i Moskva. Hon hoppas på att etablera en respektfull dialog, säger hon till DN.

München.
Det svenska utrikesministerbesöket i Moskva är den första officiella kontakten mellan Sverige och Ryssland på så hög nivå på många år. Sedan den ryska interventionen i Ukraina 2014 och annekteringen av Krim har relationerna varit iskalla.

Sverige har inte nöjt sig med att lojalt delta i EU:s straffsanktioner mot Ryssland, utan har också varit ett av de länder som har haft det mest sparsamma diplomatiska utbytet med Putins regering.

Under de tre år som följt på Krim har Moskva och Stockholm haft olika åsikter om vems fel nedkylningen har varit. Rysslands ambassadör i Stockholm Viktor Tatarintsev har i upprepade DN-intervjuer hävdat att felet inte ligger på rysk sida och att ”vi har gjort allt för att starta en dialog och kontakter”.

Margot Wallström, som DN möter under hennes besök på säkerhetskonferensen i München, ser det lite annorlunda.

– Jag tycker nog inte att det är vi som har frusit ut Ryssland, utan vi har varit väldigt lojala mot det som har varit ett EU-beslut, bland annat om att undvika kontakter på högsta nivå. Men vi har med tiden blivit ett av de sista länder som fortfarande inte har kontakt på utrikesministernivå. Jag uppskattar att kunna prata direkt och framföra våra synpunkter. Jag hoppas att det kan bli ett civiliserat samtal.
Senast du och Lavrov sågs, i Schweiz i december 2014, lär han inte ha varit så trevlig.

– Det är lite överdrivet, men mitt intryck var att han var på dåligt humör efter att ha träffat alla EU-ministrar tidigare samma dag som alla hade samma budskap om Krim.
Vad vill du uppnå i Moskva?

– Att etablera en dialog och en direkt kontakt som blir respektfull. Vi vill framför allt behålla ett konstruktivt samarbete, så att det inte försämras. Vad de gör i säkerhetsrådet är otroligt viktigt, med frågor som Syrien i centrum.

I Moskva tas Wallström emot av en rysk motpart som anser att Sverige är anfäktat av rysskräck, eller som Sergej Lavrov uttryckte i en DN-intervju i april 2016: ”Om Margot Wallström anser att vi har ett kyligt förhållande så gäller det att stänga fönstret för dem som alstrar russofobi, så att det inte blåser från det hållet.”

Som ett svar på det har Margot Wallström med sig i bagaget till Moskva regeringens färska utrikesdeklaration, där det bland annat talas om ”en bred ansats” i förhållande till Ryssland:

”Vi ska upprätthålla en politisk dialog, verka långsiktigt och uppmana Ryssland till samarbete i stället för konfrontation … Och vi ska göra det utan att ge avkall på vår principiella hållning. Sverige fördömer Rysslands aggression mot Ukraina och illegala annektering av Krim. Sanktionerna ska ligga fast så länge skälen till att de infördes kvarstår”

Samtidigt har, som framgick i gårdagens DN, den socialdemokratiska säkerhetspolitiken förändrats. Efter årtionden av nedrustning är det nu militär upprustning som gäller.

– Syftet är att öka trovärdigheten i den svenska försvarsförmågan, och då är det viktigt att identifiera de hot som finns mot Sverige, säger Margot Wallström.

Världen befinner sig i ett osäkert läge, när USA under Donald Trump genom sin välvillighet till Putin och avoghet till Nato har skapat oklarhet om de amerikanska säkerhetsgarantierna till västalliansen. Det finns de som befarar att Ryssland, efter Georgien 2008 och Ukraina 2014, går vidare och hotar de baltiska staterna. Och att Sverige därmed dras in i en väpnad konflikt.

– Det är lätt att skrämma upp folk att vi är nära ett krig, men det är viktigt att sansa sig. Det är inte så att det finns ett direkt militärt hot mot Sverige. Däremot kommer vi att påverkas om det skulle uppstå en sådan situation runt Östersjön.

Hon anser att andra hot, till exempel cyberkrigföring, kan vara ännu allvarligare.
– Så vi ska inte ensidigt prata om att köpa fler vapen, vi behöver rusta oss på andra sätt, säger Margot Wallström, och hon nämner som ett exempel de ”trollfabriker” som går på högvarv.

Betraktar du Ryssland som ett säkerhetshot mot Sverige?
– Nej, det gör jag inte. Vi måste döma efter hur de agerar. Vi talar därför om ”en bred ansats”, där vi både agerar i EU-sammanhang, där sanktionerna är ett verktyg i en verktygslåda, men också arbeta för att till exempel Arktis, ett område som tidigare var ett lågspänningsområde, förblir det. Jag kommer att fråga hur Ryssland ser på kärnvapenupprustning i den regionen.

Michael Winiarski michael.winiarski@dn.se “

“ Detta har hänt. Kyliga relationer sedan den ryska annekteringen av Krim

Oktober 2014. Den nya S-MP-regeringen tillträder. Överlämnar diplomatisk note mot Ryssland för att militärflyg kränkt svenskt luftrum vid Öland den 17 september.

2 november. Margot Wallström markerar i SVT Agenda: ”Vi tänker försvara vårt territorium. Vi har precis som Ukraina rätt till vår territoriella integritet.”

16 november. Wallström säger i en SvD-intervju att svenskarna är rädda för Rysslands oberäknelighet.

3–4 december. Wallström möter Rysslands utrikesminister Sergej Lavrov i Basel (se text ovan).

April 2015. Statssekreterare Oscar Stenström i näringsdepartementet besöker Moskva. Sverige och Litauen lämnar note mot att Ryssland stört utläggningen av kraftledningen Baltnet.

18 juni. DN-intervju med Victor Tatarintsev, Rysslands ambassadör i Sverige: ”Felet ligger inte på rysk sida. Vi har gjort allt för att starta en dialog och kontakter. Men vi möts av en mycket kylig attityd, och alla

kontakter på statsrådsnivå har frysts ned. Det är inte naturligt att inte upprätthålla en dialog mellan grannländer.”

11 september. Ryska utrikesministeriets talesperson Maria Zakharova: ”Sveriges inträde i Nato skulle ha militär- och utrikespolitiska konsekvenser som skulle kräva nödvändiga reaktioner från den ryska sidan.” Rysslands ambassadör kallas till UD. Margot Wallström: ”Det är oacceptabelt med hot från Ryssland.”

Oktober. UD:s kabinetts-sekreterare Annika Söder möter viceminister Vladimir Titov i Moskva (se text ovan).

23 april 2016. SvD-intervju med Konstantin Kosatjev, ryska federationsrådets utrikesutskott: Vi har en bra dialog med de flesta europeiska länder, med undantag av Sverige, Storbritannien och Polen.

28 april. DN-intervju med utrikesminister Sergej Lavrov: ”Om Margot Wallström anser att vi har ett kyligt förhållande så gäller det att stänga fönstret för dem som alstrar russofobi, så att det inte blåser från det hållet.” Lavrov framför också: ”Om Sverige går med i Nato måste vi vidta nödvändiga åtgärder.”

29 april. Statsminister Stefan Löfven: ”Vi i Sverige fattar själva våra beslut om vår försvars- och säkerhetspolitik. Vi kräver respekt för det, liksom vi respekterar andra länders beslut.”

1 oktober. Ekots lördagsintervju med ambassadör Tatarintsev: ”Relationerna mellan Sverige och Ryssland är sämre än under ubåtsjakten på 1980-talet.”

December. Viceminister Vladimir Titov besöker UD:s kabinettssekreterare Annika Söder.

8 februari 2017. Pressmeddelande från UD att Wallström åker till Ryssland den 21 februari för ett möte med Lavrov. “

DN TISDAG 21 FEBRUARI 2017

“ Wallström kan räkna med rysk offensiv

Analys. Moskva. Rysk diplomati går ofta ut på en blandning av charm och hot. Det är något som Margot Wallström får vara beredd på när hon besöker Moskva i dag.

Är ni ambassadör eller spion?, röt Sovjetunionens försvarsminister Dmitrij Jazov till Sveriges ambassadör Örjan Berner då de träffades för att diskutera försvarsfrågor i skiftet mellan 1980- och 1990-talen. Jazov tvekade inte att högröd i ansiktet skälla ut Berner för att han ställde frågan om Sovjetunionen avsåg att dra ner truppantalet i Sveriges närområden.

I sin bok ”Härskarna i Kreml” beskriver Berner mötet i form av envig. De båda herrarna närmar sig gravitetiskt varandra från varsin sida av den pampiga salen. Efter några inledande frågor dundrar Jazov till Berner att han ska låta bli att snoka i frågor som inte har något med diplomati att göra. Jazov ger sedan Berner en rasande föreläsning om vilka ämnen han egentligen borde vara intresserad av.

Det är ingen ovanlig metod i rysk diplomati att tysta ned sin motpart genom att gå ut hårt och inte ge den andra en chans att ta till orda. Det fick Margot Wallström känna av då hon träffade Sergej Lavrov i Basel för två år sedan.

Resultatet var en kalldusch, enligt källor till DN:s Mikael Holmström (DN den 10 februari). Lavrov behandlade Wallström arrogant och stoppade varje försök till dialog. I stället gav han henne en trettio

minuter lång föreläsning om att det hade begåtts en fascistisk statskupp i Kiev. När Wallström uttryckte en förhoppning att Krimfrågan kanske skulle kunna lösas på sikt snoppade Lavrov av henne genom att säga att några år inte skulle göra någon skillnad vad Krims status beträffar.

Ett land vars diplomatkår har en lång erfarenhet av att handskas med den här sortens taktik är Finland. En erfaren finländsk diplomat som DN talar med säger att han känner igen mycket i rapporteringen från Wallströms förra möte med Lavrov.

– Idén är enkel. Först talar man oupphörligt för att motparten inte ska få en chans att ta till orda. Man beskyller sin motpart för allt möjligt och gör det på ett fräckt och opersonligt sätt, utan att med en min visa vad man känner. Där finns det ett knep: att avbryta monologen med en oskyldig fråga. Man kan säga ”nu förstod jag inte” eller något dylikt för att få stopp på ordflödet.

Enligt den finländska diplomaten, som har arbetat i Ryssland i tiotals år både före och efter Sovjetunionens fall, är det också bra att kunna skämta när man förhandlar med ryska diplomater.

– Den aggressivitet som ryska diplomater ofta visar är inte personlig. Den är taktisk och syftet är att få den andra att känna sig osäker. Dessutom vill ryssarna ge ett starkt principiellt intryck, vilket är ett arv från Sovjettiden. I sådana situationer är det viktigt att vara självsäker, att inte låta sig rubbas mentalt. Det kräver en viss erfarenhet. Att svara med att skoja kan också hjälpa, speciellt i situationer där tolkar är närvarande och man får tala sitt modersmål.

Att inleda med ett möte på tu man hand kan vara en bra start, enligt denna källa.

– Det kunde ta bort den personliga udden mellan Lavrov och Wallström efter att de tidigare har haft offentliga konflikter.

I Ryssland betraktas Sergej Lavrov som en gentleman ut i fingerspetarna. När han kastade en slängkyss till Sydafrikas utrikesminister Maite Nkoana-Mashabane på ett Brics-möte 2015 blev det en viral succé i Ryssland. Slängkyssen stärkte den ryska uppfattningen av Lavrov som en galant och världsvan herreman.

Lavrov har även visat prov på ohövligt beteende, bland annat då han av oklar anledning kallade en journalist som filmade honom på ett möte i Hamburg ”idiot” (debil) år 2016. Han har också muttrat samma ord för sig själv under en presskonferens år 2015 med Saudi-arabiens utrikesminister.

Under sitt besök i Moskva i morgon ska Margot Wallström också träffa ett antal representanter för NGO-organisationer, bland annat människorättsorganisationen Memorial, kvinnocentret Anna och den ständigt Nobeltippade Svetlana Gannusjkina från Medborgarhjälpskommittén. Nästa alla organisationer som deltar i mötet är listade som utländska agenter.

Anna-Lena Laurén anna-lena.lauren@dn.se DN s korrespondent “

DN TISDAG 21 FEBRUARI 2017

“ Kanadensiskt statsbesök i Sverige

Med pompa och ståt välkomnades i går Kanadas generalguvernörspar David och Sharon Johnston till kungliga slottet av kung Carl Gustaf och drottning Silvia för ett fyra dagar långt och späckat statsbesöksprogram med besök i Stockholm, Malmö, Lund och Göteborg.

TT “

DN TISDAG 21 FEBRUARI 2017

“ Djup oro för vetenskapens status i USA

DN i Boston. Hur forskarna ska hantera den nya amerikanska regeringen, med inreseförbud för kollegor, alternativa fakta och misstro mot vetenskap var det största diskussionsämnet på konferensen AAAS i Boston.

– Låt oss vara tydliga: Vetenskap är beroende av öppenhet, insyn och ett fritt flöde av människor och idéer.

Det sa Geraldine Richmond, tidigare ordförande för AAAS, American Association for the Advancement of Science, vid det första stora seminariet på organisationens årliga konferens. Hon syftade på att forskare på flera myndigheter och departement förbjudits att tala med journalister och skriva på sociala medier, och på inreseförbudet för medborgare i sju muslimska länder som president Donald Trump vill införa.

Konferensen hålls i Boston, och temat i år är ”forskningspolitik för att tjäna samhället”.

– Vi valde temat för mer än ett år sedan eftersom vi visste att vi skulle ha en ny regering nu och tänkte att det skulle vara lämpligt att prata om vetenskapens roll i samhället och för politiken. Men vi hade inte förutsett att det skulle bli riktigt så här viktigt, säger AAAS nuvarande ordförande Barbara Schaal.

Den nye presidentens politik har kommit upp på alla seminarier, presskonferenser och föredrag under konferensen, oavsett vad de handlat om. Det har varit skämt om alternativa fakta, oro för framtiden och uppmaningar om att det nu mer än någonsin är viktigt att stå upp för vetenskapen.

När Union of Concerned Scientists på lördagen arrangerade en paneldiskussion med rubriken ”Att försvara vetenskap och vetenskaplig integritet i Trump-eran” var salen fullsatt. I panelen satt bland andra president Barack Obamas vetenskaplige rådgivare John Holdren, Jane Lubchenco som tidigare ledde den amerikanska vädermyndigheten NOAA, och Lewis Branscomb, som bland annat varit vice vd på IBM.

– Vi har redan sett att president Trump inte kommer att respektera vetenskapen och forskare, säger Gretchen Goldman, forskningschef för avdelningen för vetenskap och demokrati vid Union of Concerned Scientists.

John Houldren oroas över att regeringens budget, med lägre skatter och ökad satsning på försvar och infrastruktur, medför rejäla minskningar i forskningsanslag, framför allt för till grundforskning.

– Regeringen förstår inte att grundforskningen är fröet till alla framtida användbara tillämpningar, säger han.

Barbara Schaal ser samma problem.

– Det är inte möjligt att förutsäga vilken nytta ett enskilt forskningsprojekt kan leda till, säger hon.

John Houldren är också orolig över att politikerna kommer att - försvåra internationella samarbeten.

– Alltför många ledamöter i kongressen ser internationella forskningssamarbeten som att vi gratis skänker bort kunnande och expertis. De förstår inte hur mycket USA själv tjänar på det, säger han.

Kenneth Kimmell, ordförande i Union of Concerned Scientists, menar att presidentens politik är skadlig på fler sätt.

– Hela stödet till Planned Parenthood dras in och ungefär hälften av klinikerna kommer att stänga i USA. Miljontals människor kommer att förlora sin sjukförsäkring. Miljontals människor kommer inte längre att få matkuponger. Jag skulle säga att den kombinerade effekten av detta kommer att göra lika mycket för att krossa för-hoppningar och drömmar hos möjliga blivande forskare som nedskärningarna i forskningsbudgeten.

Maria Gunther maria.gunther@dn.se “

DN TISDAG 21 FEBRUARI 2017

“ Trump i nytt angrepp på svensk migrationspolitik

Svensk migrationspolitik fungerar inte bra, skriver Donald Trump i sin första tweet vid sjutiden på måndagsmorgonen lokal tid. ”Fake news” får sig som vanligt också en släng av sleven.

”FAKE NEWS försöker säga att storskalig invandring i Sverige fungerar jättebra. INTE!”, skriver Donald Trump. Det framgår inte vad han menar eller vilka medier som skulle ha skrivit att migrationspolitiken fungerar jättebra.

En tuff vecka för Donald Trump avslutades med ett tal på lördagen där han lika oväntat som felaktigt verkade påstå att Sverige skakats av ett terrordåd dagen innan. På söndagskvällen förklarade han sig med ett tv-inslag han hade sett på Fox News.

Inslaget är en intervju med Ami Horowitz som gjort en negativt vinklad kortdokumentär med en rad faktafel om Sverige. Poliserna som medverkar i dokumentären säger till DN att deras uttalanden är försåtligt tagna ur sitt sammanhang och de kallar filmaren för en galning.

Carl Bildt var en av de som överraskades av Trumps uttalande om Sverige. ”Vad har han rökt?” frågade sig den tidigare stats- och utrikes-ministern. På tisdagen reagerade han på nytt med ett ”vänligt råd” – ”Om du står i en grop, sluta gräva” – och det ligger nära till hands att tro att den tänkta adressaten är USA:s president.

Många svenska politiker har uttalat ambitionen att Sverige ska vara en humanitär stormakt. Med minnen som Raoul Wallenbergs insatser för judar i Ungern, Folke Bernadottes vita bussar, Dag Hammarskjölds FN-arbete och apartheidmotståndet har såväl förra som nuvarande regeringen talat för att Sverige ska vara generöst för de som behöver hjälp.

Inget riksdagsparti beskriver dock Sveriges migrationspolitik som att den fungerat jättebra och knappast heller någon tidnings ledarsida.

Men polisen har inga så kallade ”no go-zoner” som påstås i mindre nogräknade grupper.

DN kunde i en granskning för ett år sedan visa att det inte fanns någon brottsvåg som kunde kopplas till det stora antal asylsökande som då fanns registrerade hos Migrationsverket. 1 procent av polisens ingripanden gällde den här gruppen, som då bestod av 180 000 personer.

Även statsminister Stefan Löfven har kommenterat Donald Trumps utspel:

– Det är upp till presidenten att säga vad han vill.

Samtidigt säger han alla måste ta ansvar för att använda fakta på ett ansvarfullt sätt.

Löfven säger att han blev mycket förvånad över Trumps utspel. Han lägger också till att Sverige rankas mycket högt på internationella mätningar i olika frågor, men han medger att landet har utmaningar.

Ossi Carp ossi.carp@dn.se “

DN TISDAG 21 FEBRUARI 2017

“ De första vårfåglarna är redan här

Se upp i skyn, sånglärkan är redan här, i alla fall om du bor i södra Sverige. De första flyttfåglarna börjar komma. Men några kan fly Sverige igen om vintern envisas med att slå tillbaka.

Från Ottenby fågelstation på Öland rapporteras den gångna veckan både sånglärkor och tofsvipor, tidiga flyttfåglar. Utanför Kristianstad sågs två tranor häromdagen.

Det är framför allt kortflyttare, som också kallas väderflyttare, som kommer till Sverige när de i sina vinterkvarter i västra Europa känner av när mildluft från Atlanten strömmar in, förklarar Göran Andersson, välkänd Ölandsornitolog.

– Det har medfört att fågelskådare i sydligaste Sverige redan har sett många sträckande sånglärkor, starar, gravänder, grågäss, skogsduvor, tofsvipor och ljungpipare, säger han.

Eftersom det varit en mild vinter var det väntat att de första kortflyttarna skulle anlända till sydligaste Sverige i mitten av februari. Och om det blir bakslag i vädret kan de flytta tillbaka till vinterkvarteren.

– Exempelvis lärkor, starar och vipor kan alltså göra flera resor under en vårvinter. Det är inga problem för dem. Det tar bara någon dag, så är de i Danmark igen, säger Göran Andersson.

Andra fåglar som det snart är dags att börja spana efter är strandskata, storspov, de första ejdersträcken, bofinkar och rödhakar.

Långflyttarna, de som övervintrar i tropiska Afrika, får vi vänta på ett tag till. De sträcker norrut efter sin inre klocka. När de börjar närma sig norra Europa kan dock vädret påverka hastigheten. Gynnsamt väder kan påskynda hemresan.

TT “

“ Fakta. Flyttfåglar

Cirka 85 procent av de svenska fågelindividerna är flyttfåglar.

De allra flesta fåglarna som återkommer i februari–april är kortflyttare. Merparten flyttar i sydvästlig riktning, och övervintrar i länderna kring Nordsjön eller i Mellaneuropa.

Många långflyttare är insekts-ätare och kan inte hitta föda i Sverige under vintern. Dessa återkommer vanligen lite senare än kortflyttarna.

Nästan alla långflyttande fåglar beger sig till Afrika söder om Sahara under vinterhalvåret. Någon enstaka art, som rosenfink, beger sig till Sydasien.

Källa: Naturhistoriska riksmuseet “

DN TISDAG 21 FEBRUARI 2017

“ Tusentals sa nej till Trumps besök

DN i London. Flera tusen demonstranter samlades på måndagskvällen utanför parlamentsbyggnaden i London, samtidigt som ledamöterna i underhuset debatterade om Donald Trumps planerade och mycket omstridda statsbesök i Storbritannien.

– Vi är flera än ni, vi är fler, sjöng demonstranterna på Parliament square i centrala London på måndagskvällen, medan debatten inleddes i parlamentet.

Att frågan nu tas upp formellt av parlamentet beror på att en namninsamling med krav på att drottning Elizabeth II inte ska generas genom att tvingas möta USA:s president Donald Trump samlat fler än 1,8 miljoner underskrifter.

Även en annan namninsamling som fått omkring en sjättedel så många underskrifter – och som stöder regeringens inbjudan till Trump fullt ut – tas nu upp i parlamentet.

– Det vore fruktansvärt fel att gå vidare med inbjudan, sade Labourledamoten Paul Flynn i debatten – en linje som även hans partiledare Jeremy Corbyn framfört tidigare.

De konservativa ledamöterna avfärdade dock kritiken och gav som väntat stöd till premiärminister Theresa May. Något beslut i frågan väntades heller inte på måndagen, utan debatten var mer ett tillfälle att tydliggöra skiljelinjerna.

Tidigare i år framförde Theresa May en officiell inbjudan till Trump om att besöka Storbritannien i samband med att hon besökte den amerikanske presidenten i Vita huset, som första utländska världsledare.

Mays regering har sagt att hon inte har för avsikt att ge drottningen i uppdrag att dra tillbaka inbjudan något demonstranterna utanför parlamentet buade åt när det nämndes från scenen.

– Jag skrev på för att stoppa Trumps besök och jag blev så arg när jag hörde att May inte lyssnade, så jag ville gå hit och protestera, sade 33-åriga Naomi Davies, som till vardags arbetar som projektledare på ett it-bolag.

– Obama fick inte komma på statsbesök förrän efter flera år, varför ska vi då bjuda in Donald Trump efter bara några dagar? Jag tror May hoppas att hon kan få stöd av Trump i Brexitförhandlingarna, men jag tror att det är naivt. Han säger det ju tydligt själv: USA först, lägger hon till.

25-åriga Kate Clifford hade satt på sig en Trump-mask med små röda horn på. Bredvid stod hennes vän John med en mask som föreställer drottning Elizabeth II:s ansikte.

– För mig är Trump bara fake news, hat och lögner. Jag är glad att vi fått till en debatt, men tyvärr tror jag inte att regeringen kommer att ändra sig.

Demonstrationen på Parliament square, liksom många av de andra manifestationer som hölls i ett tiotal städer runt om Storbritannien den här kvällen, vände sig inte bara mot Trump, utan uttryckte också stöd för migranter och flyktingar som känner sig osäkra och misstänkliggjorda efter den amerikanska presidentens kontroversiella utspel den senaste tiden.

Erik de la Reguera erik@delareguera.se”

“ McMaster blir ny säkerhetsrådgivare
USA. Donald Trump har utnämnt armégeneralen H R McMaster till ny nationell säkerhetsrådgivare. 54-årige H R McMaster uppges vara högt aktad som militär taktiker och strategisk tänkare, men hans utnämning har förvånat en del bedömare. Generallöjtnanten McMaster har nämligen gjort sig känd för att ifrågasätta auktoriteter, vilket kan ställa till problem i relationen till Trumpadministrationen som hittills inte gjort sig känd för att möta kritik med öppna armar. “

DN TISDAG 21 FEBRUARI 2017

“ 47 inför rätta – 227 jurister stängs av

Turkiet. Över 40 personer som anklagas för att ha försökt döda president Recep Tayyip Erdogan under kuppförsöket i Turkiet i somras ställs nu inför rätta.

Åklagarna vill se flera livstidsdomar för var och en av de misstänkta, som nu åtalats. Förutom de 44 åtalade prövas tre personer i sin frånvaro under rättegången i staden Mugla.

Erdogan, som semestrade på ett lyxhotell i Marmaris med sin familj när kuppförsöket inleddes, har hävdat att han var en kvart från döden. Bland de misstänkta finns 37 soldater som anklagas för att ha utgjort en grupp med uppdrag att mörda presidenten.

I en intervju har Erdogan sagt att det var hans tro som hjälpte honom och hans familj att fly oskadda.

På måndagen stängdes 227 turkiska domare och åklagare av från sina tjänster med anledning av utredningen kring kuppförsöket, rapporterar den statliga nyhetsbyrån Anatolia. Det innebär att över 3 800 personer som arbetat inom landets rättsväsende nu har fått lämna sin arbetsplats.

Turkiska myndigheter har frihetsberövat, avskedat eller stängt av omkring 100 000 personer inom bland annat polisen, militären och rättsväsendet liksom anställda vid statliga medier i kölvattnet av kuppförsöket. **TT-AFP-Reuters “**

DN TISDAG 21 FEBRUARI 2017

“ Lovade fortsatt samarbete – trots Trumps uttalanden

Starka känslor präglade en laddad presskonferens i Bryssel med Donald Tusk, EU-ländernas företrädare, och USA:s vicepresident Mike Pence. Samarbetet mellan EU och USA ska fortsätta, försäkrade båda parter.

Donald Tusk lät inledningsvis ganska spänd när han på måndagen välkomnade USA:s vice president Mike Pence till Europeiska rådet, EU:s stats- och regeringschefers gemensamma organ, i Bryssel.

– Vi kan inte låtsas som om allt är som vanligt, sade Donald Tusk med ett snett leende.

– Allt för mycket har hänt, och allt för många, ibland förvånande, saker har sagts om vår relation.

Donald Tusk syftade förstås på alla EU-kritiska uttalanden som har kommit från USA:s nye president Donald Trump och hans administration i Washington.

Donald Trump välkomnade till exempel Storbritanniens beslut att lämna EU och USA:s president tror att fler länder kommer att följa efter britterna. Det låter också som om han hoppas att det ska ske.

En amerikansk president med en uttalat fientlig inställning till EU kan förvärra unionens nuvarande kris, fruktar därför EU-ledarna.

Dessutom har Ted Malloch, USA:s kommande EU-ambassadör, uttryckt sig mycket EU-kritiskt.

I en intervju med brittiska BBC har Malloch till exempel förklarat att han under sin tidigare diplomatiska karriär har ”bidragit till att montera ned Sovjetunionen” och att ”en annan union” nu kan behöva ”tämjas”.

Ted Malloch, som är ekonomiprofessor och författare till en mängd böcker, tror dessutom att EU:s gemensamma valuta euron kan kollapsa inom ett och ett halvt år.

I Bryssel har allt detta bidragit till en känsla av att USA inte vill EU väl, vilket skulle innebära ett historiskt skifte.

USA har varit en allierad till EU allt sedan unionens föregångare tog sina allra första steg på 1950-talet.

Först var USA:s dåvarande utrikesminister Dean Acheson visserligen inte alls särskilt förtjust i Frankrikes och Västtysklands planer på en kol- och stålunion.

”En förbannad kartell, den värsta jag har hört talas om”, ska ha varit Achesons första kommentar, i maj 1950, när Kol- och stålunionen presenterades i Paris. Men han ändrade snabbt åsikt.

Dean Acheson blev efter hand entusiastisk över det europeiska samarbetet som utvecklades till EU och allt sedan dess har relationen fördjupats, även om det också har förekommit kriser i förhållandet mellan EU och USA.

Men ingen amerikansk president har haft en så kritisk grundinställning till EU som Donald Trump.

Det var med andra ord högst begripligt att stämningen var spänd under det första mötet mellan företrädare för EU och USA:s nya politiska ledning.

– Eftersom jag är en obotlig USA-vän kan jag vara helt ärlig, fortsatte Donald Tusk under måndagens presskonferens.

Sedan blev han riktigt känslosam. Tusk vände sig mot Pence och berättade om sitt liv ”i skuggorna” under det kommunistiska förtrycket i Polen.

– Jag glömmer aldrig när USA:s president Ronald Reagan, efter undantagstillståndet som infördes i Polen den 13 december 1981, vid jultid bad det amerikanska folket att tända ett ljus i solidaritet med det polska folket. Det gav sådant hopp och hjälpte oss att inte ge upp, förklarade Donald Tusk.

Efter den inledningen fick Mike Pence ordet och han såg ganska blek ut. USA:s vicepresident försäkrade att han talade för Donald Trump och att USA:s president vill ha ett ”fortsatt samarbete och partnerskap med EU”.

– Oavsett åsiktsskillnader har våra två kontinenter samma arv, värderingar och mål: Arbete för fred och välstånd genom frihet, demokrati och rättsstatens principer, hävdade Pence.

USA:s vicepresident hoppades också på förstärkt samarbete med EU för att ”möta hotet från radikal islamism” och han efterfrågade ”bättre samordning och utbyte av underrättelseuppgifter” mellan EU och försvarsalliansen Nato.

Inte ett ord sades däremot om TTIP, det frihandels- och investeringsavtal som EU och USA har förhandlat om de senaste åren.

Tusk verkade ändå nöjd. Måndagens samtal med Mike Pence var ”lovande”, tyckte Europeiska rådets ordförande.

– Vi räknar som alltid med att USA stöder ett enat Europa. Världen skulle vara en mycket sämre plats om Europa inte håller ihop, hävdade Donald Tusk.

Annika Ström Melin annika.strom-melin@dn.se “

“Fakta. Relationen USA–EU

1950 USA:s dåvarande utrikesminister Dean Acheson tycker att planerna på en kol- och stålunion mellan Frankrike och Västtyskland ”liknar en förbannad kartell”.

1953 USA skickar observatörer till Kol- och stålunionen, första steget mot EU.

1961 USA öppnar en representation i Bryssel vid EEG, nästa steg mot EU.

1990 USA och EU antar en ”Transatlantisk deklaration” om samarbete och inleder regelbundna dialoger och återkommande toppmöten.

2000–2016 USA och EU undertecknar en lång rad känsliga avtal om bland annat överföring av information om flygpassagerare.

2017 Förhandlingarna om TTIP, frihandels - och investeringsavtal mellan EU och USA, läggs på is. “

DN TISDAG 21 FEBRUARI 2017

“ Trumpbesök debatterades i parlamentet

Storbritanniens parlamentsledamöter möttes på måndagen för att debattera om USA:s president Donald Trump bör få komma på officiellt statsbesök. Premiärministern Theresa May har egentligen redan bjudit in den kontroversielle presidenten, men tanken på att Donald Trump skulle få möta drottningen har lett till protester.

Debatten i parlamentet på måndagen behandlade två namninsamlingar till regeringen, en som vill stoppa Donald Trumps besök och en som tycker att ett statsbesök från den fria världens ledare är en självklarhet. Båda har fått över 100 000 underskrifter, vilket är gränsen för när en fråga kan tas upp till diskussion i parlamentet. Namninsamlingen som vill stoppa Trumps besök har fått nära 1,9 miljoner underskrifter, mot strax över 300 000 till stöd för ett besök.

Insamlingen mot Trump vill egentligen inte stoppa honom från att besöka landet, utan vill bara att det inte ska göras som ett officiellt statsbesök eftersom han då skulle möta drottningen. Donald Trumps ”väldokumenterade misogyni och vulgaritet” gör ett möte med henne olämpligt, enligt namninsamlingen.

Den andra namninsamlingen poängterar att Storbritannien är ett land som stödjer yttrandefriheten och inte tycker att människor med motsatta åsikter bör tystas.

Utöver de hundratusentals som skrivit under namninsamlingarna väntades på måndagskvällen tiotusentals demonstranter samlas utanför parlamentet och på spridda platser runtom Storbritannien för att protestera mot Trumps besök.

Frågan om Trump är välkommen till Storbritannien har redan tidigare diskuterats i parlamentet, särskilt efter att talmannen John Bercow öppet sade han var ”strängt emot” att låta Trump tala direkt till parlamentet under ett statsbesök. Något som den förre presidenten Barack Obama fick göra. Bercows uttalande fick både medhåll och möttes av stark kritik och somliga parlamentsledamöter ville till och med ha en misstroendeomröstning om talmannen som ska vara opartisk i sin roll, skriver BBC.

Tumultet i parlamentet och namninsamlingarna följde på premiärminister Theresa Mays inbjudan, när hon själv blev den första utländska ledaren att besöka Trump efter hans installation i januari. Trots protesterna har Theresa May stått på sig och sagt att hon inte tänker ta tillbaka sin inbjudan, men än så länge har inget datum tillkännagetts. Regeringens officiella svar på båda namninsamlingarna är att de anser att Donald Trump bör ges ett mottagande som är i enlighet med ett traditionellt statsbesök.

Johannes Ledel johannes.ledel@dn.se “

DN TISDAG 21 FEBRUARI 2017

“ FN slår larm: Miljoner riskerar att dö av svält

Miljontals sydsudaneser har tvingats från sina hem och nu konstaterar tre FN-organ att svält råder i landet. Hundratusentals barn är allvarligt undernärda och miljoner människor riskerar svältdöden.

Sydsudan är knappt sex år gammalt, men har härjats av ett över tre år långt inbördeskrig.

– Svält har blivit en tragisk verklighet i delar av Sydsudan och våra värsta farhågor har besannats. Många familjer har uttömt alla befintliga möjligheter för överlevnad, konstaterar Serge Tissot, chef för FN:s mat- och jordbruksorgan FAO, i ett pressmeddelande.

FN-organen WFP och Unicef konstaterar att många barn kommer att dö om hjälp inte når de värst drabbade områdena genast. Det gäller i första hand två regioner i den nordliga delstaten Unity.

Ungefär hälften av landets befolkning, eller 5,5 miljoner människor, riskerar svältdöden och uppskattningsvis en kvarts miljon barn är redan allvarligt undernärda.

En inflation på 800 procent det senaste året har bidragit till det dystra läget, liksom det faktum att landets kornbod Central Equatoria har drabbats extra hårt av krigets härjningar det senaste halvåret.

FN har runt 12 000 fredsbevarande styrkor i landet, men omfattande hjälpinsatser har förhindrats av krigets konsekvenser i vissa landsdelar.

Världssamfundet har också pekat ut president Salva Kiirs regering som skyldig till livsmedelsblockader i en del områden. Kiir backade förra månaden i beslutet om att släppa in ytterligare 4 000 FN-soldater.

– Vi vädjar till alla parter att låta humanitära organisationer få obegränsat tillträde till den drabbade befolkningen så att vi han bistå de mest sårbara och förhindra ännu en mänsklig katastrof, säger Unicefs Sydsudanrepresentant Jeremy Hopkins i pressmeddelandet.

Hoppet som präglade Sydsudans självständighet sommaren 2011 grusades snabbt.

Redan som drygt tvåårig nation utbröt inbördeskriget som fått FN och människorättsorganisationer att larma om en lång rad krigsbrott och brott mot mänskligheten.

Ossi Carp ossi.carp@dn.se “

“ Bakgrund. Blodig konflikt plågar det unga landet

Sydsudan blev självständigt från Sudan 2011. Två år senare utvecklades maktkampen inom regeringen och gammal rivalitet mellan de två största folkgrupperna, dinka och nuer, till inbördeskrig. Miljontals människor drevs på flykt och massmord, våldtäkter, utomrättsliga avrättningar och tvångsrekrytering av barnsoldater blev vardagsmat.

Sommaren 2014 varnade FN för den värsta matbristen i världen och omvärlden började tappa tålamodet. Inför hot om sanktioner skrev de sydsudanesiska ledarna i augusti 2015 under ett fredsavtal. Försoningsarbetet har dock gått i stå och på flera håll har striderna fortsatt.

Källa: Landguiden och Lutheran world federation “

DN TISDAG 21 FEBRUARI 2017

“Nytt försök att nå Nordpolen med havsisen

Över ett sekel efter det att Fridtjof Nansen gav sig av på sin djärva polarexpedition planeras en liknande forskningsresa. Det tyska fartyget ”Polarstern” kommer att frysas fast i havsisen för att sedan driva mot Nordpolen.

Den norske upptäcksresanden Fridtjof Nansen planerade att bli först på Nordpolen genom sin djärva idé att frysa fast träskeppet ”Fram” i isen och låta havsströmmen föra honom mot Nordpolen. Expeditionen inleddes 1893 och ”Fram” drev mycket riktigt en bra bit med packisen – men i fel riktning. Nansen övergav sedermera skeppet på skidor, och nådde aldrig sitt mål.

Över hundra år senare planerar forskare att göra ett nytt försök att nå Nordpolen med hjälp av polarisens kraft. Planen är att använda det 120 meter långa tyska forskningsfartyget ”Polarstern” i vad som beskrivs som den största enskilda arktiska forskningsresan hittills.

Forskarna hoppas kunna få nya värdefulla insikter om Arktis, däribland varför regionen värms upp snabbare än någon annan plats på jorden. I januari låg havsisarna i Arktis och Antarktis på rekordlåg nivå, enligt FN:s väderorganisation WMO.

Den 2 500 kilometer långa polarresan väntas börja 2019 och kommer sannolikt att ta ett år. Projektet, kallat Mosaic (Multidisciplinary drifting Observatory for the Study of Arctic Climate), kommer att ledas av professor Markus Rex.

– Den arktiska havsisen minskar mycket snabbare än vad klimatmodeller kan reproducera och vi behöver bättre klimatmodeller för att kunna göra bättre prognoser för framtiden, sade Markus Rex i helgen, enligt BBC.

– Om några decennier kan det vara så att Arktis kommer att vara isfritt på sommaren. Det skulle vara en annorlunda värld och vi behöver veta om det i förväg. Vi måste veta om det kommer att hända eller inte.

Expeditionen kommer att innefatta 50 institutioner från 14 länder, däribland Storbritannien, USA och Ryssland.

TT “

DN TISDAG 21 FEBRUARI 2017

“ Wilders rasar över intervju med brodern

Högerpopulisten Geert Wilders drar sig ur en tv-sänd debatt inför valet i Nederländerna. – Avskum, säger mannen som har kallats ”den nederländske Trump” om tv-bolaget RTL.

Det som gör Geert Wilders rasande är en intervju med hans äldre bror Paul Wilders, som väckte sensation i helgen. I intervjun säger brodern bland annat att Geert inte klarar att ta kritik och att han styr ”som en kejsare”.

– Den som säger emot Geert är slut. Oavsett om man tillhör familjen.

Att brödernas politiska åsikter går isär har länge varit allmänt känt. I tv-intervjun berättade Paul Wilders att han många gånger har hotats på grund av sina åsikter.

– Det började kring 2008. Till exempel när jag var ute och gick med hunden så sprang jag ihop med grupper av män. De väntade på mig med slagträn.

I december bad Paul om ursäkt å Geerts vägnar efter ett tweet som visade Angela Merkel med blodiga händer. Det var alldeles efter terror-attacken mot en julmarknad i Berlin. Efter det kom nya hot.

– Jag gick mot min bil i mörkret. ”Vi tar hand om dig efter valet!” ropade en grupp män, säger Paul Wilders.

Parlamentsvalet i Nederländerna hålls den 15 mars, och Geert Wilders parti PVV leder i opinionsmätningarna knappt över premiär-minister Mark Ruttes liberala VVD. I medierna dominerar Wilders, men eftersom inget annat parti vill regera tillsammans med honom väntas han fortsätta i opposition.

PVV-ledaren jämförs ofta med Donald Trump, och i likhet med USA:s president kommunicerar han helst via Twitter – där han gärna förmedlar sitt förakt för medier.

”Hej då RTL”, twittrade han sitt nej till tv-debatten på RTL. Sedan kallade han kanalen ”avskum och kräk”.

I själva verket är Wilders program på många punkter långt mer extremt än Trumps. PVV-ledaren vill bland annat stänga alla moskéer i Nederländerna och förbjuda Koranen. På ett valmöte i lördags kallade han nederländare av marockanskt ursprung ”avskum”.

I tv-debatten den 5 mars skulle ledare för de åtta största partierna delta. Den kommer nu att hållas utan Wilders. I förra veckan drog han sig ur en annan tv-debatt mellan premiärministerkandidater i protest mot att kanalen hade bjudit in för många deltagare. Även Mark Rutte sa nej och debatten fick ställas in.

Alldeles före valet, den 13 och 14 mars, hålls två avslutande tv-debatter. Då kommer Geert Wilders att vara med, meddelar han via Twitter.

Ingmar Nevéus ingmar.neveus@dn.se “

DN TISDAG 21 FEBRUARI 2017

“ Forna fiender går samman mot IS

Två missiler, avfyrade från Sinaihalvön, landade på måndagen i kommunen Eshkol i sydvästra Israel. Attacken, som inte vållade personskador, var enligt terrororganisationen IS vedergällning för en israelisk attack i helgen.

I lördags dödades fyra IS-medlemmar i norra Sinai av en missil avfyrad från ett pilotlöst flygplan. IS anklagade genast Israel och förbannade Egypten för att det låter sionisterna operera från sitt territorium. Inofficiella israeliska källor säger att de dödade IS-männen låg bakom raketattacken mot badorten Eilat för två veckor sedan. Men, tillägger källorna, också Egypten förfogar över drönare.

Israel och Egypten samarbetar intimt under kampen mot IS i Sinai. Egypten tillåts av Israel att föra in tunga vapen på halvön, i strid med fredsavtalet från 1979, medan Egypten ser mellan fingrarna med israelisk verksamhet på den egyptiska sidan om gränsen. Många framgångsrika egyptiska attacker mot IS stöder sig på israeliska satellitbilder. Allt detta berörs sparsamt i egyptisk press, eftersom allmänheten överlag är fientligt inställd till Israel.

Samtidigt pågår ett visst närmande mellan den egyptiska regimen och islamistiska Hamas i Gaza. Gränsövergången i Rafah mellan Egypten och Gazaremsan är allt oftare öppen, vilket vållat israeliska protester. Å ena sidan kan Hamas föra in betong och armeringsjärn för sina underjordiska attack-tunnlar under gränsen till Israel, vilket oroar försvarsplanerare. Men Gazaexperten och officeren Shlomo Brom säger att saken har en annan positiv sida:

– Allt som lättar på trycket mot Gazas civila och ger dem ett minimum av rörlighet och valfrihet leder till avspänning. Det är också nyttigt att Hamas har något att förlora i sitt förhållande till Egypten, det dämpar dess aptit på konfrontation med Israel.

Inget är känt om Hamas motprestation i utbyte mot den öppnade gränsen. Men några egyptiska önskemål ligger i öppen dag: Strypning av vapen och krigförande till IS över gränsen från Gaza till Egypten samt behandling av sårade egyptiska soldater på sjukhus i Gaza.

Det ska mycket till för att överbrygga den avgrundsdjupa misstron mellan Hamas och general Abdulfattah al-Sisis diktatur. Hamas, som skapades av det muslimska brödraskapet 1987, är i al-Sisis ögon en del av denna organisation – vars regim han störtade sommaren 2013. Brödraskapet, ”al-Ikhwan” är terroriststämplat i Egypten.

När Israel ensidigt lämnade Gazaremsan 2005 hade det palestinska självstyret tillsammans med Egypten ansvaret för vilka personer som kunde passera spärren i Rafah. Varor kunde inte passera, de fördes in via en annan övergång söder om Rafah, Kerem Shalom. Efter Hamas maktövertagande 2007 stängde Israel Kerem Shalom och Egypten stängde Rafah. All trafik, av människor och varor, hänvisades till ett nätverk av underjordiska smuggeltunnlar.

Då al-Sisi kom till makten förstördes dessa tunnlar under en omfattande kampanj, som återigen gjorde Hamas och Gaza beroende av transporter från Israel. Lasttrafiken in i Gaza sker nu via Kerem Shalom i samarbete med FN, som jämte Israel inspekterar containers på väg in i Gaza och ansvarar för att kvoterna av kemikalier, armeringsjärn och byggmaterial inte överskrids.

Hamas militära gren, som dominerar rörelsen i Gaza, satsar stort på att bygga ut attacktunnlarna under gränsen till Israel. Flera spektakulära tunnelattacker gjordes under striderna 2014, och Israel togs flera gånger på sängen. Men i dag utvecklar Israel ny och dyr teknologi för att värja sig och vissa palestinska bedömare, också inom Hamas, menar att tunnlarna är bortkastade pengar.

Nathan Shachar naranjal@gmail.com “

“ Fakta. Stopp för export

Under 2016 importerade Gazaremsan 122 000 lastbilslaster varor via Israel, en stadig ökning sedan 2007. Men Israel hind-rar fortfarande Gaza från att exportera sina jordbruksprodukter, trots efterfrågan på Västbanken och i Jordanien. Endast 837 lastbilslaster Gaza-producerade varor lämnade remsan i fjol. “

DN TISDAG 21 FEBRUARI 2017

“ Majoritet stöder flyktingpolitiken

En majoritet av kanadensarna stödjer regeringens flyktingpolitik, enligt en opinionsmätning. 60 procent av dem som besvarade enkäten anser att regeringen har gjort ett bra jobb genom att ta emot syriska flyktingar.

Flyktingkrisen blev en valfråga i Kanada 2015 sedan bilder började spridas på den treårige syriske pojken Alan Kurdi, som drunknad spolats upp på en strand i Turkiet. Det visade sig att hans familj ville flytta till Kanada.

Liberalerna tog in den syriska flyktingkrisen i sin valplattform och vann.

Regeringen planerar att ta emot 40 000 flyktingar från bland annat Syrien i år. Av de 1 508 personer som deltog i webbundersökningen av Angus Reid Institute tidigare under februari anser 47 procent att det är rätt mängd.

41 procent anser att det är för många och 11 procent vill att Kanada tar emot fler.

Även om Kanada berömmer sig med att vara ett tolerant land, präglat av etnisk mångfald, betvivlade 54 procent att flyktingarna kommer att göra tillräckligt för att anpassa sig till samhället.

Av dem som deltog i mätningen anser 57 procent att regeringen gjorde rätt när den stod fast vid sin hållning, då USA:s president Donald Trump ville införa ett inreseförbud för medborgare som en rad muslimska länder.

25 procent anser att Kanada borde ha infört ett eget förbud och 18 procent är för en utökad kvot.

TT-Reuters “

DN TISDAG 21 FEBRUARI 2017

“ Grekisk kris kan störa ekonomin

Risken är stor att en ny Greklandskris är under uppsegling, enligt finansminister Magdalena Andersson (S). Därmed ökar också riskerna för svenska banker och exportföretag. – Det förefaller sannolikt att det återigen kan bli en het Greklandssommar i juli, säger Magdalena Andersson.

De närmaste dagarna kan bli avgörande för om Grekland ska kastas in i en ny ekonomisk kris i sommar. Grekland behöver få ytterligare låneutbetalningar i juli för att klara av att betala räntor och amorteringar på tidigare skulder. Men långivarna i euroländerna och IMF är tveksamma till att betala ut mer pengar. Orsaken är i första hand missnöje med reformtakten i Grekland.

Från svenskt håll följs utvecklingen noggrant. Sverige och svenska banker är inte direkt exponerade mot Grekland men en kris skulle ge ringar på vattnet som leder till påfrestningar för den svenska ekonomin.

– Vi är en liten öppen ekonomi. Om det blir turbulent i Grekland riskerar det att påverka oss, säger Magdalena Andersson.

Enligt finansministern är Sverige dock väl rustat att hantera en ny Greklandskris. De offentliga finanserna är starka och bankerna är också förberedda, menar hon. Därför är det heller inte aktuellt att strama åt finanspolitiken ytterligare för att bygga upp större marginaler.

På tisdagen möts EU:s finansministrar i Bryssel men redan dagen innan har Greklandsfrågan avhandlats av euroländerna. Förhoppningarna att man ska nå en överenskommelse redan nu är emellertid små.

– Hittills har det ofta dröjt till sista sekunden innan man nått en lösning. Det förefaller sannolikt att det återigen kan bli en het Greklandssommar i juli, säger Magdalena Andersson.

En fråga som försvårar möjligheterna till en lösning är att flera EU-länder håller parlamentsval senare i år. Tyskland går till val i höst och opinionen där är svag för att ge Grekland skuldlättnader. Tysklands finansminister Wolfgang Schäuble har också gjort klart att det inte finns några planer på skuldnedskrivningar.

– Om euroländerna ska fatta beslut som är jobbiga för dem så är det svårare att göra det mitt i en valkampanj. Å andra sidan kan det finnas ett intresse att komma överens. Det finns reella kostnader för att inte komma överens.

Sverige har inget direkt inflytande över hur euroländerna kommer att agera mot Grekland utan kan bara vädja till parterna att de hittar en lösning.

– Hittills har långivarna och Grekland lyckats komma överens. Jag hoppas att de ska göra det även den här gången. Men det kommer att krävas ytterligare reformer i Grekland och även diskussioner om på vilka villkor man behöver låna, säger Magdalena Andersson och

tillägger att en överenskommelse nu inte betyder att Greklands kris är över.

– Det är inte sista akten i det grekiska dramat.

Hans Olsson hans.olsson@dn.se “

“ Fakta. Stora betalningskrav

Grekland har behövt nödlån sedan 2010 för att inte tvingas ställa in betalningar. Under 2015 spårade det andra stödprogrammet ur och det tredje kom på plats först sedan det riktats hot mot Grekland om att landet kunde sparkas ut ur eurozonen.

Inom ramen för det tredje stödprogrammet har villkorade nödlån på 86 miljarder euro utlovats. Hittills har 31,7 miljarder euro betalats ut. Men det behövs mer för att landet ska klara av att hantera amorteringar och räntor på sammanlagt 7,5 miljarder euro i juli.

Greklands statsskuld har sedan våren 2010 skenat iväg till nästan 350 miljarder euro, motsvarande cirka 180 procent av landets BNP.

Källor: BBC, Reuters “

DN TISDAG 21 FEBRUARI 2017

“ Krav på Grekland byter inriktning

Grekland närmar sig en uppgörelse med långivarna om nästa utbetalning ur det tredje nödpaketet. När euroländernas finansministrar möttes på måndagen enades man om att snabba på med reformer och minska fokus på besparingar.

De kommande valen i Europa pressar på om en snar överenskommelse om utbetalning ur Greklands tredje räddningspaket. Ju närmare valen kommer, desto svårare blir det för ministrarna att inta en generös hållning mot Grekland.

När euroländernas finansministrar, eurogruppen, möttes på måndagen tog man ett steg närmare en uppgörelse. Långivare ska återvända till Aten för att granska landets finanser och gå igenom vad som krävs för att det tredje nödprogrammet, lån värda 86 miljarder euro, ska rulla på.

Enligt eurogruppens ordförande, den nederländske finansministern Jeroen Dijsselbloem, kommer den framtida inriktningen ligga på strukturella reformer i Grekland, inte besparingar.

– Som finansminister kan jag aldrig säga att det är slut på besparingspolitik. Men Grekland har arbetat hårt för att få ordning på sin budget. Nu vill vi se strukturella reformer och en finanspolitik som stöder ytterligare återhämtning, sade han på en presskonferens.

Grekland har lovat att genomföra reformer på skatteområdet, i pensionssystemet och på arbetsmarknaden, enligt Dijsselbloem.

Från grekisk sida uppfattades överenskommelsen som att landet inte längre behöver bedriva svångremspolitik.

– Överenskommelsen inbegriper vårt krav på att inte spara en euro till, sade en grekisk tjänsteman till nyhetsbyrån Reuters.

Grekland behöver en utbetalning av det tredje räddningspaketet senast i juli när en skuldbetalning på 8 miljarder euro ska göras. Ingen av parterna vill dock dröja ända tills dess.

Den tyska regeringen vill inte att Grekland dominerar rubrikerna när valkampanjen börjar hetta till och Grekland vill undvika det kaos med som rådde sommaren 2015 innan en uppgörelse var på plats. Nu verkar parterna ha närmat sig varandra. Dessutom finns tecken på att IMF, som inte har lånat ut pengar till Grekland på två och ett halvt år, är på väg in i programmet.

På onsdag ska den tyska förbundskanslern Angela Merkel och IMF-chefen Christine Lagarde träffas. Enligt tyska der Spiegel är IMF redo att bidra med fem miljarder euro i nödlån inom ramen för det tredje räddningspaketet.

Marianne Björklund marianne.bjorklund@dn.se “

DN TISDAG 21 FEBRUARI 2017

”Vi svarade på helt andra frågor”

Donald Trump uppges hänvisa till ett tv-inslag med filmaren Ami Horowitz när han lyfte fram Sverige som ett varnande exempel. Men de svenska poliser som medverkar i Horowitz reportage hävdar att de intervjuats på falska premisser.

Den amerikanska presidentens uttalanden om Sverige har väckt stor uppmärksamhet. Trump insinuerade bland annat att Sverige skulle ha drabbats av ett terrordåd. Presidenten har i efterhand uppgett att han baserat sina kommentarer på ett inslag i den amerikanska tv-kanalen Fox News.

Inslaget sändes i programmet ”Tucker Carlson tonight”. Ankaret talar med den invandringskritiska filmaren Ami Horowitz som gjort ett alarmistiskt reportage om Sverige. I det kraftigt vinklade reportaget (som går under titeln ”Stockholm syndrome”) försöker Horowitz bekräfta tesen att flyktingmottagningen utgör en direkt orsak till våldsbrott och gatuoroligheter.

Horowitz intervjuar bland and-ra två Stockholmspoliser, Anders Göranzon och Jacob Ekström. Poliserna svarar inledningsvis på frågor om problemet med en ökad tillgång till grova vapen. Horowitz ställer även en fråga huruvida brottsligheten har spridit sig i städerna. Frågan och polisernas svar ingår också i det tv-inslag som Donald Trump uppger sig ha sett.

På måndagen kontaktade DN poliskommissarie Anders Göranzon. Han berättar att han och kollegan Jacob Ekström reagerat starkt på hur deras kommentarer framställs i reportaget och inslaget på Fox News.

– Jag förstår inte varför vi är med i det här inslaget. Intervjun handlade om något helt annat än det som Fox News och Horowitz talar om, säger Anders Göranzon.

Varför intervjuades ni?

– Det skulle handla om kriminaliteten i utsatta områden i Sverige. De områden som varit kriminellt belastade. Det fanns inget fokus på migration eller invandring som han nu pratar om, säger Anders Göranzon.

Hur reagerade du på inslaget?

– Vi står inte bakom det här alls. Det var en chock för oss när vi såg det. Han har klippt ihop de här svaren. Vi svarar på helt andra frågor i den riktiga intervjun. Det här är inte schyst journalistik, säger Anders Göranzon och fortsätter:

– Det känns för djävligt att det ska vara så här. Journalisternas riktiga frågor måste också vara med i anslutning till svaret. Vi äger inte det här inslaget nu men på lång sikt innebär det att vi inte kommer prata med journalister eftersom vi inte kan lita på varandra.

Har ni gjort något för att stoppa att det här inslaget får spridning?

– Vi har precis sett det. Vad kan vi göra? En grej är att prata med dig. Biten som de klippt ut säger varken bu eller bä. Det är inte frågan han visar upp som han egentligen ställer. Vi står inte för det han säger. Det här är en galning, säger Anders Göranzon.

DN har sökt Ami Horowitz. På sin Facebooksida kommenterade filmaren under söndagen den tidigare kritiken mot honom. Han skriver att flera nyhetsmedier har missat poängen och att ”Sverige är under attack på grund av den öppna inställningen till islamisk immigration”.

I reportaget intervjuas också Annika Hernroth-Rothstein, konservativ skribent för bland annat Washington Examiner och Jerusalem Post. Hon säger att hon intervjuades av Horowitz under nära 35 minuter.

– Det var klippt väldigt kraftigt. Jag var kanske med i två eller tre minuter i reportaget. Jag har sagt de här sakerna, men när jag tittar på hela videon är den sensationsartad på ett sätt som jag nödvändigtvis inte känner mig bekväm med. Men det var inte en fråga om att jag blivit förvanskad, säger Annika Hernroth-Rothstein.

Hon berättar att hon blev kontaktad efter att ha skrivit texter i Washington Examiner om sexuella övergrepp på svenska musikfestivaler.

– När man tar in nära 170 000 människor i ett land från områden som har en vitt skild kultur är det klart att det uppstår en kulturell problematik. Men jag talade minst lika mycket om bristen på en svensk och europeisk identitet, något jag har skrivit om under flera år, säger Annika Hernroth-Rothstein.

Henrik Selin, chef för avdelningen för interkulturell dialog på Svenska institutet (SI), har tidigare berättat för DN att det har skett en ökning av alarmistisk nyhetsrapportering om situationen i Sverige, i många fall byggd på desinformation. Selin säger att inslaget i Fox News skiljer ut sig.

– Oftast är det väldigt enkelt hopsnickrade saker som kläs i ett snyggt innehåll. Det är inte ofta vi ser den här typen av inslag där man ger sken av att det är riktig journalistik. Men det är uppenbart när man ser inslaget att det här är journalistik där fakta fabriceras, vilket understryks av polisernas uttalanden, säger Henrik Selin.

Varför hamnar just Sverige i blickfånget?

– Sverige brukar framhållas som ett generöst land med solidaritet högt på agendan och då blir det extra intressant att beskriva landet som misslyckat. Det är ofta Sverige och Tyskland som lyfts fram. Det finns problem i länderna som går att beskriva men det också en benägenhet svartmåla hela processen som misslyckad, säger Henrik Selin.

Hugo Lindkvist hugo.lindkvist@dn.se “

“ Detta har hänt.

Under ett tal på lördagen lyfte den amerikanske presidenten Sverige som exempel när han talade om vikten av att skydda USA:s gränser: ”Titta på vad som hände i Sverige i går kväll (på fredagen svensk tid). Sverige, vem hade trott det? De har tagit in ett stort antal... de har problem som de inte trodde var möjliga”, sade Trump.

Svenska regeringen och nyhetsmedier över hela världen försökte reda ut vad Trump syftade på. Sent på söndagen kom en kommentar från Vita huset där man framförde att president Donald Trump talat i allmänna ordalag om ökande brottslighet och händelser i närtid, inte om en specifik händelse.

Donald Trump skrev senare på Twitter att hans påståenden grundade sig på ett tv-inslag: ”Mitt uttalande om vad som händer i Sverige syftade på ett inslag som sändes i Fox News, som handlade om invandrare och Sverige.” “

DN TISDAG 21 FEBRUARI 2017

“ Med Donald Trump har USA fått sin farligaste ledare någonsin

Hur berättelsen om Donald Trump slutar vet vi inte – mer än att det kommer att gå illa. Författaren och historikern Peter Englund - sätter samman bitarna i bilden av en demagog.

1 Alla berättelser byggs upp bakifrån. Det innebär inte bara att händelser efteråt kan få en annan mening än de gavs till att börja med, utan har även den enkla men frustrerande följden att berättelser inte går att skapa förrän det som de vill skildra redan nått sin final.

Alternativet är krönikan, i dess ursprungliga betydelse: det löpande registrerandet av händelser, stora och små, där tyvärr mycket så småningom kommer att framstå som irrelevant, samtidigt som annat, som visade sig vara avgörande, kanske aldrig noterades. Med moderna medier befinner vi oss i ett sådant flöde som är starkare och mer förvirrande än någonsin förr. Men samtidigt som vi lever i krönikor tolkar vi i berättelser. Och där inga berättelser hunnit ta form, ännu, letar vi paralleller, analogier. Det är inget ofelbart grepp. Paralleller kan vara ytliga, analogier felvalda. Det slumpmässiga eller oförutsägbara som hör samman med allt mänskligt kan ställa även välunderbyggda prognoser över ända. Men många gånger har vi inget val. Dessutom: vad skulle det annars finnas för poäng med historien?

2 Med Donald Trump har USA fått sin farligaste ledare någonsin. Kan han bli som Hitler månne? Tveksamt, för USA 2017 är inte Tyskland 1933, och *The Donald* saknar *Der Führers* destruktiva

intelligens. Fast han är i besittning av annat. Trump har Hitlers aggressivitet och brist på intresse för politikens praktiska sida. Samt Mussolinis självkontroll, Stalins sanningsenlighet, Khadaffis blygsamhet, Mugabes ointresse för pengar, Mao Zedongs brinnande lystnad efter fakta samt Homer Simpsons koncentrationsförmåga. Det är tacksamt att dröja vid den nye presidentens lyten. Hånet kan bara välkomnas – något är uppenbarligen allvarligt fel med karln – samtidigt som det inte får stanna därvid. Folk fann det svårt att ta Hitler på fullaste allvar när han började göra sig bred på den politiska scenen i Tyskland.

3 Historiska analogier är ofta bara meningsfulla i enskildheter. Inte så få har pekat på risken för en ”riksdagshusbrand” på amerikansk mark, alltså att demagogen Trump, precis som Hitler 1933, skulle utnyttja någon extraordinär händelse – säg, ett stort terrorattentat – till att börja inskränka de demokratiska grundprinciper som han redan visat ett så förströtт intresse för. Reaktionerna efter 11 september visar hur en sådan händelse också kan kortsluta människors förnuft – om vi i vår egen tid varit med om något som liknat hysterin i augusti 1914 så är det just i samband med 11/9.

En sådan händelse skulle även hjälpa Trump att kringgå det som är och förblir hans kanske allvarligaste svaghet, att hans maktbas är så porös. Den popularitet han åtnjuter är 1 kilometer bred och 5 centimeter djup. Trumps tv-persona är en bluff. Alla de som trodde sig rösta på den smarte och begåvade affärsmannen från ”The apprentice” har i stället fått ett twittertroll som lufsar runt i morgonrock och avlossar det ena förvirrade dekretet efter det andra. Även om hans fans i arbetarklassen än så länge står honom bi, är det högst tveksamt om de i längden kommer att fortsätta att jubla över ytterligare skattesänkningar till de extremt rika, en regering kryllande av miljardärer samt nedmontering av det lilla som ännu återstår av socialt skyddsnät i USA. De vände sig till honom som frälsare – precis som många tyskar betraktade Hitler 1933 – men, i motsats till Hitler, kommer han inte att kunna ge dem en bråkdel av vad de hoppas på.

4 Det finns dock en annan händelse än en ”riksdagshusbrand” som skulle cementera Trumps redan vacklande makt och elevera honom till status av nationell räddare. Och det är en internationell konflikt. Risken är stor att vi kommer att få se ett storkrig inom de närmaste fyra åren. Flera vägar leder dit.

5 Om Trump menar allvar med sin isolationism är faran stor att vi får uppleva en parallell till vad som skedde när USA senast drog sig undan den världspolitiska scenen, på 20- och 30-talet: vägen öppnades då för storkrig i både Europa och Asien. Inte heller hjälper det att vi samtidigt anar de fasansfulla konturerna av en ny Ribbentroppakt, där Trump, hjälpt till makten av mördaren och kryptofascisten Putin, ger sin välgörare fritt fram att fullfölja sitt program att dra avsöndrade delar av det forna Sovjetunionen ”heim ins Reich”. Då är mörkret över oss här i Skandinavien.

6 Det som skrämmer än mer är att passivitet i Europa, till exempel inför ett ryskt blixtkrig, samtidigt är fullt möjligt att förena med motsatsen på asiatisk botten. Det är ingen hemlighet att på samma gång som den nya administrationen uttryckt beundran för Ryssland – samt förakt för allt internationellt samarbete som bygger på annat än nävrätt – så har man drastiskt höjt tonläget mot Kina.

Trumps vänstra hjärnhalva och onda genius, Steve Bannon, är som vi alla vet en högerextrem apokalyptiker som vid sidan av sina

islamofobiska irrbilder även fantiserar om ett krig med Kina. (Bannon verkar vara anfrätt av samma griller som smittat så många i Europa före 1914, nämligen tron på kriget som en renande kraft.) Mindre känt är kanske att Trump på en viktig post satt en sinofob vid namn Peter Navarro. Den nye presidenten läser inga böcker, läser för övrigt knappt något alls – order har utgått om att sammanfattningar ska hållas nere till en sida, med inte fler än nio ”bullet points”. Men ett verk han verkligen satt i sig, och offentligen åberopat som sin huvudkälla vad gäller Kina, är Navarros alarmistiska ”The coming China war” från 2006, där bilden av handel närmast är feodal – det är ett krig, där man antingen vinner eller förlorar – och där en global konfrontation, inte minst över råvaror, framställs som mer eller mindre oundviklig. Vilket för oss tillbaka till 1914, eller varför inte 1941, där liknande tankefigurer om sinsemellan oförenliga intressen hjälpte till att utlösa storkrig.

Till bilden hör att diktaturen Kina inte är vare sig ett Serbien eller ett Polen, ett litet land klämt mellan stormaktsblock, utan en stormakt i sin egen rätt, världens andra största ekonomi; och att de styrande i Peking sedan ett par år tillbaka har börjat uppföra sig alltmer aggressivt. Som deras utmanande uppträdande i Sydkinesiska havet har visat, där de inte bara ensidigt kapat åt sig större delen av ytan, utan som bekant även börjat bygga artificiella, vapenbestyckade öar. Blir det verkligen ett ”shooting war” mellan USA och Kina startar det troligtvis där. (Och här bortser vi från ett helt annat hot, nämligen det från Nordkorea, där den megalomane diktatorn Kim Jong-Un fortsatt med sin livsfarliga kärnvapenlek.)

Något som hur som helst kan vara en försvårande omständighet är det tidigare nämnda faktum att Trump inte kommer att lyckas infria sina lika vaga som rundhänta löften från valrörelsen. Vi vill gärna tro att den besvikelsen kommer att leda till att anhängare vänder honom ryggen. (Hans popularitetssiffror är redan nere mot 40 procent, vilket är rekordlågt; det tog en annan misslyckad president, Richard Nixon, fyra år av fumlande att nå den nivån.) Samtidigt vet vi från historien att den typen av frustration även kan förvandlas till jakt på syndabockar, inhemska – eller utländska. De där mörka energierna finner ofelbart sitt utlopp.

7 Kanske väntar inte en konfrontation med hangarfartyg och robotar *live on CNN*, utan ”bara” ett handelskrig? Trumps hugskott om att belägga kinesiska varor med strafftullar på 45 procent skulle helt visst starta ett sådant. Och risken är då synnerligen hög att detta utlöser samma nedåtgående spiral för hela världshandeln som var fallet då 30-talets protektionistiska reptilhjärneimpulser tilläts styra, med en världsdepression som följd. Men kanske kan man hoppas litet på de kinesiska ledarna? Jämfört med Trump och hans medhjälpare är de närmast under av kompetens och begåvning; och i all sin skurkaktighet har de i alla fall visat att de förstår vilken katastrof någon av ovanstående händelser skulle vara.

Den främsta bromsen för dessa olika u-rikespolitiska äventyr återfinns dock självfallet i USA, i form av en allt starkare opposition både inom och utom det politisk-byråkratiska systemet. Dessutom måste man minnas att Trumps parti egentligen inte är hans. (Igen i skarp motsats till ni-vet-vem 1933.) Republikanerna i kongress och senat, nu fångade i sin egen cynism och feghet, kommer att stå honom bi så länge som han är användbar och håller börsvärdet någorlunda intakt, men många föraktar honom, djupt. Och när han hotar att dra ned dem med sig i sitt eget ragnarök kommer han att offras. För att hålla fast vid den tyska analogin: som eliterna i Tyskland gjorde med sin kejsare 1918.

8 Alla berättelser byggs upp bakifrån. Hur berättelsen om Donald Trumps tid i Ovala rummet kommer att forma sig vet vi givetvis inte. Annat än att det kommer att sluta illa på något vis. Antingen för honom själv: kanske kommer vi att räddas av den nye presidentens många lyten, som kan göra honom kortlivad på posten. (En sådan utveckling skulle för övrigt även vara ett klart avbräck för högerpopulister i alla länder.) Eller för världen: ditåt pekar den nya administrationens unika förening av inkompetens, impulsivitet, aggressivitet och ideologisk förblindelse.

Peter Englund filosofie doktor och docent i historia. Han sitter i Svenska Akademien sedan 2002 och var ständig sekreterare 2009–2014.

Bland hans verk kan nämnas: ”Poltava” (1988) ”Förfluten-hetens landskap” (1991) och ”Ofredsår” (1993). Memoar-boken ”Jag kommer ihåg” gavs ut i höstas. ”Stridens skönhet och sorg” (2008) ges nu ut i fem utökade band på Natur & Kultur.”

DN ONSDAG 22 FEBRUARI 2017

“ Dialog utan undfallenhet

Alla som varit i en dysfunktionell relation vet att ibland är huvudsaken inte vad man pratar om utan att man alls börjar prata.

Det är ingen hemlighet att relationen mellan Stockholm och Moskva, liksom relationen mellan Ryssland och väst generellt, länge har varit ytterst sval. ”Rysk diplomati går ofta ut på en blandning av charm och hot”, skrev DN:s Rysslandskorrespondent Anna-Lena Laurén i tisdagens tidning. Hon beskrev hur landets utrikesminister Sergej Lavrov i sin diplomati kan pendla mellan utskällningar och slängkyssar, vilket låter farligt likt en beskrivning på hur det är att leva nära en psykopat.

Den ryska diplomatin syftar till att göra motparten osäker. Samma sak gäller utrikespolitiken i stort. Hybridkrig, ryktesspridning, fejknyheter, hackerarméer, ”små gröna män” och provokativa militärövningar är metoder som landets grannar har tvingats hantera de senaste åren. Moskva har konsekvent pumpat ut falska och självmotsägande uppgifter för att skapa just osäkerhet.

Intrycket som ska skapas är att den västliga, demokratiska samhällsordningen – byggd på globalisering och frihet – är föråldrad. I dess ställe ska komma en modell där världen indelas i tydliga intressesfärer. De länder som hamnar i den ”ryska” sfären ska själva inte kunna styra sitt öde, i synnerhet inte utrikespolitiken. Den som står i vägen bombas till underkastelse.

Att metoden varit framgångsrik visas av att Ryssland kunnat ockupera Krim, att man fortfarande helt kontrollerar intensiteten i krigföringen i östra Ukraina och att Kreml nu i hög grad styr över Syriens öde.

Men att Ryssland på avgörande plan lämnat den civiliserade världsordningen betyder inte att världen ska sluta tala med Kreml. Det var på tiden att de svenska och ryska relationerna togs ut ur frysboxen i och med utrikesministern Margot Wallströms möte med sin kollega Lavrov. Vi är som grannar alltför beroende av varandra för att inte samtala på högsta nivå.

Däremot var det nödvändigt av Wallström att betona att Sverige och EU talar med samma röst. Ryssland vill splittra unionen och sköta relationerna bilateralt med enstaka länder, en relation där Moskva alltid kommer att vara den starkare parten. I sådana sammanhang är EU oumbärligt, i synnerhet för ett land som står utanför Nato.

Att Sverige och Finland inte är med i alliansen uppskattas av Lavrov och hans chef. Det ”stärker säkerheten i hela regionen”, sade den ryske utrikesministern. Det var välbehövligt att Margot Wallström slog fast att det är Sverige, och bara Sverige, som väljer vår säkerhetspolitiska linje. Att hon kategoriskt fortsätter att hålla Natodörren stängd är inte oväntat men beklagligt. Speciellt som det enda alternativet i dag är ett ensidigt beroende av militär hjälp från ett alltmer oberäkneligt Washington.

Vad gäller Ukraina var det viktigt att Sverige inte backade en tum och att Wallström än en gång markerade stöd för EU:s linje. Det ryska överfallet och annekteringen av Krim är fullständigt oacceptabla. ”Oenighet i utrikespolitiken borde inte hindra oss från att samarbeta inom handeln och humanitära frågor, eller hindra kontakt mellan människor”, sade Sergej Lavrov, och det har han delvis rätt i. Omvänt får samarbetet inte hindra omvärlden från att ständigt påminna om och protestera mot de ryska aggressionerna.

Den ryske utrikesministern tycker om att tala om ”russofobi”, som om nedfrysningen av relationerna beror på en generell västlig rädsla för ryssar. Det är ett medvetet försök att förvirra och avleda. Relationerna var efter Sovjetunionens fall goda och vänskapliga. Det som förändrade detta var förstås inget plötsligt utbrott av rysskräck utan en ny, naket aggressiv attityd från Moskva, med anfallen på först Georgien, därefter Ukraina.

Det finns inget västerländskt militärt hot mot Ryssland. Tanken att Nato oprovocerat skulle angripa ryskt territorium är absurd. ”Hotet” består i att länder i rysk närhet uttryckt önskemål att närma sig väst. Denna vilja till autonomi kan inte Kreml tåla, det ska förhindras till varje pris. Att det finns politiker och opinionsbildare i väst som accepterar Putins världsbild är ömkligt.

Utvecklingen under Vladimir Putin har tagit en katastrofal riktning. Det drabbar inte minst ryska oppositionella och människorättsaktivister. Desto viktigare att Margot Wallström under sitt besök träffade företrädare för det ryska civilsamhället. Dessa modiga demokratikämpar behöver allt internationellt stöd.

DN 22/2 2017 “

DN ONSDAG 22 FEBRUARI 2017

“Sveriges tuffa linje kunde inte hålla i längden

Analys. Sex månader efter att utrikesminister Margot Wallström (S) sagt att hon gärna vill träffa sin ryska kollega kom mötet till stånd i Moskva. Nästan tre års iskyla följdes av en ljummare bris. Men det beror inte på några ryska eftergifter utan på att Sverige börjat uppfatta sin hårda linje som ohållbar i längden.

Efter Rysslands annektering av Krim och landets krigföring i östra Ukraina införde EU sanktioner mot Ryssland. EU-länderna skärpte kritiken rejält. Allra hårdast var de baltiska staterna, Polen och Sverige. Många kontakter mellan svenska och ryska myndigheter och politiker frystes helt, inte ens Sveriges ÖB hade till exempel någon kontakt med sin motsvarighet i Ryssland.

Nu har det gått snart tre år. Sverige och EU har sagt att pressen mot Kreml ska fortsätta till dess att Ryssland respekterar sina granländers gränser och självständighet. Men omvärldens kritik har inte fått Moskva att ändra sitt beteende. I stället har flera EU-länder börjat tvivla på att hård press och frysta relationer är bättre än samtal och handel i relationen med Moskva. Sanktionerna har ett pris i uteblivna exportorder och investeringar.

Utrikesminister Margot Wallström sträckte ut en hand i augusti när hon i en DN-intervju sade att hon gärna ville träffa sin ryska motsvarighet Sergej Lavrov. Men det dröjde länge innan det kom en rysk inbjudan. Sveriges företrädare hölls på sträckbänken.

Nu har mötet ägt rum. Rapporterna är hittills helt fria från ord som god stämning, beröm och charm.

På tisdagens pressträff satt en mycket bister rysk utrikesminister. Han tittade knappt på sin svenska kollega, som vänskapligt kallade honom för ”Sergej”.

Sergej Lavrov utmanade sin gäst flera gånger, i korrekt och allvarsam ton. ”Våra relationer till Sverige genomgår inte bästa möjliga tider just nu”, löd hans understatement.

Lavrov underströk vikten av att Sverige och Finland är militärt alliansfria. ”Alliansfriheten, som både Sverige och Finland har valt, är mycket viktig för säkerheten i regionen”, sade han. Tidigare har Ryssland uttalat sig hotfullt om vad som skulle hända om Sverige skulle söka medlemskap i Nato och talat om militära svarsåtgärder.

Margot Wallström bekräftade Sveriges militära alliansfrihet men markerade genom att säga att det är Sverige som bestämmer sin säkerhetspolitiska linje och att vi bygger säkerhet tillsammans med och i samarbete med andra länder (läs västländer).

Sergej Lavrov bjöd in sina svenska kollegor till Krim, ”denna del av Ryska federationen”. Det lämnade den svenska utrikesministern utan replik, vilket fick Centerns utrikespolitiska talesperson Kerstin Lundgren att regera på Twitter. ”Direkt provokation”, kallade hon Lavrovs inbjudan och benämning till det av Ryssland annekterade Krim.

Den ryska utrikesministern sade sig se tecken på att andra EU-länder vill avveckla sanktionerna. ”Nu börjar man förstå att de värden som den ukrainska regeringen propagerar inte är värda att offra sina egna intressen för”, sade han.

Margot Wallström underströk att hon och hennes värd har olika uppfattningar om Ukraina och Krim. Men hon tog inte upp den ryska krigföringen i Syrien på pressträffen, där många sjukhus och civila mål systematiskt har bombats.

Den borgerliga oppositionen reagerade olika på besöket. Liberalerna ifrågasatte om det över huvud taget borde ha ägt rum. Moderaterna tycker däremot att det är bra att utrikesministern träffade Lavrov, men partiets utrikespolitiska talesperson Karin Enström varnar för svenska eftergifter till Ryssland utan att få något tillbaka.

Diplomater från EU-länder i västra Europa har ofta höjt på ögonbrynen åt Sveriges hårda linje mot Ryssland.

”Det ryska maktspråket kan i mycket synas präglas av provokation, desinformation och militär aggression – och det kan aldrig accepteras”, sade till exempel statsminister Stefan Löfven (S) i ett tal vid i Sälen den 8 januari i år.

Tonläget bryter starkt mot den gamla svenska linjen under kalla kriget. Då var regeringen mån om att inte kritisera sin kärnvapenbestyckade granne för hårt, men höll samtidigt det svenska försvaret starkt.

Nu har Sverige ett mycket mindre försvar, och en mycket tuffare retorik.

Den ekvationen har varit lätt att få ihop i en fredlig värld med starka allierade. Men relationen till Washington sviktar efter maktskiftet i Vita huset. Britterna ska lämna EU och det franska presidentvalet skulle kunna sluta med en seger för en högerpopulist. Detta hotar banden till Sveriges tre starkaste bundsförvanter.

”Tala mjukt, men bär en stor påk”, sade USA:s 26:e president Theodore Roosevelt när han beskrev hur utrikespolitik bör bedrivas. Det är kanske något som utrikesminister Margot Wallström tänker på dessa dagar, sitt engagemang för mänskliga rättigheter och folkrätt till trots.

Ewa Stenberg ewa.stenberg@dn.se “

DN ONSDAG 22 FEBRUARI 2017

“Länderna är ännu långt ifrån varandra

Margot Wallströms och Sergej Lavrovs möte i Moskva vittnar framför allt om en sak: Även om Sverige och Ryssland har börjat tala med varandra igen står man fortfarande oerhört långt ifrån varandra. Vad Ukraina beträffar närmade man sig inte varandra en centimeter.

Moskva.
Stämningen var artig men bister när utrikesminister Margot Wallström och hennes ryska kollega Sergej Lavrov träffade pressen i Moskva på tisdagen.

– Våra relationer genomgår inte de bästa av tider. Men oenighet i utrikespolitiken borde inte hindra oss från att samarbeta inom handeln och humanitära frågor. Jag ska inte dölja att vi har allvarliga meningsskiljaktigheter när det gäller Ukraina. Men både Ryssland och Sverige anser att Minskavtalet måste följas, sade Lavrov.

Samtidigt gjorde Lavrov ett uttalande som signalerar hur litet vikt Ryssland fäster vid Sveriges upprepade uttalanden om att annekteringen av Krim är olaglig.

– Eftersom fru utrikesminister ställde frågor om Krim bjöd vi in våra svenska kollegor till att besöka denna del av Ryska federationen, sade Lavrov.

Margot Wallström svarade inte på denna inbjudan. Hon upprepade att Sveriges ståndpunkt i Ukrainafrågan inte har förändrats.

– Vi har olika uppfattning Ukraina och Krim. Jag uppskattar möjligheten att rakt och öppet diskutera dem, det är viktigt att kunna tala rakt, i synnerhet med sina grannar. Sveriges linje ligger fast när det gäller Rysslands agerande i Ukraina. Ryssland har ett särskilt ansvar när det gäller uppfyllandet av Minskavtalet, sade Wallström.
När Sergej Lavrov uttryckte sin uppskattning för den svenska alliansfriheten beslöt dock Wallström att svara med en markering.

– Vi uppskattar högt den militära alliansfrihet som både Sverige och Finland har valt. Den stärker säkerheten i hela regionen, sade Lavrov.

– Sveriges militära alliansfrihet ligger fast och det är Sverige självt som slår fast vår säkerhetspolitiska linje, svarade Wallström.
Journalisterna fick bara ställa fyra frågor – två av de svenska journalisterna och två av de ryska. DN ställde de svenska journalisternas gemensamma fråga till Lavrov om hur Ryssland nu ser på relationerna till Sverige, efter att Wallström visat att hon vill ha en dialog.

– Vi har aldrig sagt att det är Sveriges fel att vi haft kyliga relationer. Vi har bara konstaterat att den som frös våra bilaterala relationer var Sverige. Nu ser vi att fler europeiska länder vill normalisera sina relationer med oss. De har insett att det inte är värt att offra sina egna nationella intressen för den ukrainska regeringens så kallade europeiska värderingar, svarade Lavrov.

Sveriges Radios korrespondent Maria Persson Löfgren, som misshandlades av okända gärningsmän i Ingusjien i fjol, ställde frågan varför utredningen har lagts på is. Detta förnekade Lavrov.

– Brottsutredningen har inte lagts ned. Den fortsätter, sade Lavrov som även bad Persson Löfgren personligen om ursäkt.

Efter presskonferensen åt Wallström och Lavrov en gemensam lunch. Därefter träffade Wallström ideella organisationer på Sacharov-centret i Moskva.

I en intervju med DN efteråt avvisar hon kritiken, bland annat formulerad av Kerstin Lundgren (C), mot att hon inte tydligt avvisade inbjudningen till Krim.

– Fåniga kommentarer. Det är väl självklart att vi inte åker till Krim, vi har inte erkänt den olagliga annekteringen. Det är bättre att ignorera sådana inbjudningar.

Lavrov lät under presskonferensen förstå att Sverige nu vill normalisera relationerna till Ryssland, något som Wallström avvisar.
– Det låter så dramatiskt. Vi har ju haft kontakt och setts i olika sammanhang. Men vi har inte haft möten på utrikesministernivå, jag är en av de sista i EU-kretsarna som har det. Det är på tiden. På de sista två åren har det hänt väldigt mycket i världen där Ryssland har fått en roll som de inte hade tidigare, som till exempel i Syrien. Nu sitter vi i säkerhetsrådet och umgås varje vecka kring frågorna där.
Enligt svenska diplomatkällor blir nästa kontakter på ministernivå ett möte mellan Sveriges och Rysslands handelsministrar. Det sker troligen i sommar.

Anna-Lena Laurén anna-lena.lauren@dn.se”

“ Detta har hänt. Kyliga relationer sedan den ryska annekteringen av Krim

Oktober 2014. Den nya S-MP-regeringen tillträder. Överlämnar diplomatisk note mot Ryssland för att militärflyg kränkt svenskt luftrum vid Öland den 17 september.

2 november. Margot Wallström markerar i SVT Agenda: ”Vi tänker försvara vårt territorium. Vi har precis som Ukraina rätt till vår territoriella integritet.”

16 november. Wallström säger i en SvD-intervju att svenskarna är rädda för Rysslands oberäknelighet.

3–4 december. Wallström möter Rysslands utrikesminister Sergej Lavrov i Basel.

April 2015. Statssekreterare Oscar Stenström i näringsdepartementet besöker Moskva. Sverige och Litauen lämnar note mot att Ryssland stört utläggningen av kraftledningen Baltnet.

18 juni. DN-intervju med Viktor Tatarintsev, Rysslands ambassadör i Sverige: ”Felet ligger inte på rysk sida. Vi har gjort allt för att starta en dialog och kontakter. Men vi möts av en mycket kylig attityd, och alla kontakter på statsrådsnivå har frysts ned. Det är inte naturligt att inte upprätthålla en dialog mellan grannländer.”

11 september. Ryska utrikesministeriets talesperson Maria Zakharova: ”Sveriges inträde i Nato skulle ha militär- och utrikespolitiska konsekvenser som skulle kräva nödvändiga reaktioner från den ryska

sidan.” Rysslands ambassadör kallas till UD. Margot Wallström: ”Det är oacceptabelt med hot från Ryssland.”

Oktober. UD:s kabinetts-sekreterare Annika Söder möter viceminister Vladimir Titov i Moskva.

23 april 2016. SvD-intervju med Konstantin Kosatjev, ryska federationsrådets utrikes-utskott: Vi har en bra dialog med de flesta europeiska länder, med undantag av Sverige, Storbritannien och Polen.

28 april. DN-intervju med utrikesminister Sergej Lavrov: ”Om Margot Wallström anser att vi har ett kyligt förhållande så gäller det att stänga fönstret för dem som alstrar russofobi, så att det inte blåser från det hållet.” Lavrov framför också: ”Om Sverige går med i Nato måste vi vidta nödvändiga åtgärder.”

29 april. Statsminister Stefan Löfven: ”Vi i Sverige fattar själva våra beslut om vår försvars- och säkerhetspolitik. Vi kräver respekt för det, liksom vi respekterar andra länders beslut.”

1 oktober. Ekots lördagsintervju med ambassadör Tatarintsev: ”Relationerna mellan Sverige och Ryssland är sämre än under ubåtsjakten på 1980-talet.”

December. Viceminister Vladimir Titov besöker UD:s kabinettssekreterare Annika Söder.

21 februari 2017. Utrikesminister Margot Wallström träffar sin ryska motsvarighet Sergej Lavrov i Moskva. “

DN ONSDAG 22 FEBRUARI 2017

“SD-toppens artiklar sprider bilden av ett förstört land

Sverigedemokraten Tobias Andersson, som deltar i partistyrelsens möten, har varit med om att skapa bilden i USA av Sverige som ett land som förstörts av massinvandring. Med artiklar på sajten Breitbart har han bland annat kopplat ihop den ökade invandringen med gängvåldtäkter. Samtidigt märker riksdagens talman Urban Ahlin på sina utlandsresor att Sverigebilden har försämrats.

Socialdemokraten Ahlin står enligt grundlagen näst högst i rang i landet, efter kung Carl XVI Gustaf, men före statsminister Stefan Löfven (S). I sin representativa roll har talmannen täta internationella kontakter. I måndags tog han emot Kanadas generalguvernör David Johnston i riksdagen och på onsdagen inleder han ett besök i Burma. I sina utländska kontakter har Ahlin märkt en försämring av Sverigebilden sedan han tillträdde 2014.

– Vi har sett under en längre tid att Sverige beskrivs negativt, konstaterade Urban Ahlin på en träff med Riksdagsjournalisternas förening på tisdagen.

Talmannen säger sig märka av kritiken mest i länder, bland annat i östra Europa, som leds av rege-ringar som är kritiska till den flyktingpolitik som Sverige stått för.

– När jag varit i länder där det är en väldig kritik mot migrationspolitiken suger man åt sig mer av kritiken, sade Ahlin som dock tycker att Sverigebilden fortfarande ändå är övervägande positiv.

Inom riksdagen har ledande företrädare för det tredje största partiet, Sverigedemokraterna, på olika sätt aktivt verkat för att sprida en bild av Sverige som har förstörts av det som partiledaren Jimmie Åkesson vid flera tillfällen kallat ”okontrollerad massinvandring”.

Tobias Andersson, nationell tales-person för SD:s ungdomsorganisation Ungsvenskarna, skrev i fjol två artiklar på den högerpopulistiska sajten Breitbart som fram till det amerikanska presidentvalet leddes av Steve Bannon, numera president Donald Trumps chefsstrateg.

I en artikel på den europeiska Breitbartsajten kopplade Tobias Andersson ihop flyktingpolitiken med gängvåldtäkter. Den blev så läst att den även hamnade på den amerikanska huvudsajten och blev en av de mest lästa artiklarna även där. I den andra beskrivs Svenska kyrkan i kritiska ordalag.

– Vilken delaktighet jag har i att spridit den informationen vågar jag inte sia om. Men Breitbart och Fox har varit med och skapat den bild som Trump har när han uttalar sig om Sverige, säger Tobias Andersson som är adjungerad i SD:s partistyrelse.

När han publicerade artiklarna hade han kontakt med Raheem Kassam, chefredaktör på Breitbarts Londonkontor, som i sin tur står i tät kontakt med Breitbarts USA-redaktion och tv-kanalen Fox News. Det var tv-kanalen som förra veckan sände det Sverigekritiska tv-inslag som president Trump hänvisade till i sitt uppmärksammade tal i helgen.

Så sent som i måndags hade han kontakt med den kontroversiella högersajten.

– Syftet har varit att informera om min syn på Sverige i nuläget, säger Tobias Andersson.

Även partiledaren Jimmie Åkesson och SD-riksdagsmannen Kent Ekeroth har intervjuats av Breitbart. Åkesson har talat om Malmö ”med arabiska skyltar och araber överallt” och Ekeroth om att han anser att Sverige håller på att islamiseras.

Tobias Andersson har i likhet med den förre SD-ledaren Mikael Jansson varit uttalad Trump-anhängare även under valrörelsen. SD-ledaren Jimmie Åkesson har intagit en mer avvaktande attityd. Men nu märker Tobias Andersson att allt fler inom SD blir tydligare anhängare av Trump.

– Det är ganska många som nu vågar erkänna att de stöttat honom hela tiden och många som faktiskt nu vågar påstå att man stöder honom. Jag har absolut sett en omsvängning, säger Tobias Andersson.

Mats J Larsson matsj.larsson@dn.se “

“ Fakta. Breitbart

Steve Bannon, som fram till det amerikanska presidentvalet ledde den högerpopulistiska sajten Breitbart News, är president Donald Trumps chefsstrateg och därmed närmaste rådgivare i Vita huset.

Han ingår i det Nationella säkerhetsrådet och var pådrivande till det dekret som innebär ett tillfälligt inreseförbud för medborgarna i sju nationer med muslimsk majoritetsbefolkning samt alla flyktingar från Syrien.

Den 62-årige ideologen anser att västvärlden hotas av islam och Kinas expansion. “

DN ONSDAG 22 FEBRUARI 2017

“ Björn af Kleen: Trumps väljare är besatta av Sverige

Det var inte en slump att Donald Trump nämnde ”Sverige” i sitt tal i Florida. -Under snart 100 år har Sverige varit ett slagträ i den amerikanska inrikespolitiken. DN:s Björn af Kleen gick på en middag i Colorado – och hamnade i en diskussion om brottsligheten i Dalarna.

Det var länge sedan provinsiella amerikaner blandade samman Sverige och Schweiz.Schweiz röstar emot minareter, förbjuder tiggare i vissa områden och håller kvar i ett system med lokalt självstyre. Medan Sverige ”islamifieras” under sharialagar och Stockholm förvandlas till ”världens våldtäktshuvudstad”.

Det var knappast en slump att Trump droppade ”Sverige” i sitt tal i Florida i lördags.

Hans väljarbas är besatt av Sverige – paradiset som gått förlorat.

Exakt hur politiskt laddat Sverige är insåg jag under en middag i Colorado strax före presidentvalet.

Inramningen var lätt absurd: ett japanskt stekhus i småstaden Grand Junction, 8 000 kilometer från Stockholm, nedsänkt bland klippiga berg och vidsträckta gräsfält.

Men det geografiska avståndet var betydelselöst. När min värd för kvällen, en ung vältalig gruvarbetare vid namn Dan Achter, inledde måltiden med bekymrade frågor om ”islamifieringen” av Sverige stannade hela restaurangen upp.

Det liberalt sinnade paret vid bordet intill spetsade öronen medan en snaggad Trumpsupporter vid entrén bad om att få flytta över till vårt bord. När Dan Achter lade fram sin teori – Mellanösterns ”våldtäktskultur” tvingar de fria svenskarna kvinnorna till social och sexuell underordning – blev mannen så berörd av det svenska exemplet att han tömde sin öl och tog adjö.

– Det blir för emotionellt, sa han och gick.

Min nyfunna vän gruvarbetaren hämtade sin Sverigebild från högerextrema sajten Infowars. Han tog upp mobilen och klickade sig vidare från Infowars Sverigeartikel till dess svenska motsvarighet på sajten Fria tider. Plötsligt befann vi oss i detaljerad brottsstatistik över Borlänge i Dalarna, den flyktingtäta industristaden som ligger granne med min egen uppväxtort Hedemora.

Trumpfans behövde knappast länka presidentens uttalande i lördags till en enskild händelse. Många var redan så uppfyllda av föreställningar om Sverige att själva landsnamnet utlöste dramatiska inre bilder.

Samma sak med vissa svenska debattörer. Den konservativa skribenten Annika Hernroth-Rothstein, som intervjuas i Sverigereportaget som Trump såg på kanalen Fox, sade till DN Kultur i går att videon var ”sensationsartad på ett sätt som jag nödvändigtvis inte känner mig bekväm med”.

Men på Twitter tackade hon samtidigt Trump för att han uppmärksammat Sverige: ”du har belyst ett viktigt ämne”, skrev hon till @realDonaldTrump.

Under snart 100 år har ”Sverige” varit ett slagträ i den amerikanska inrikespolitiken, säger Steven Kelman, politikprofessor vid Harvard Kennedy School.

– Det började redan på 1930-talet med den amerikanska journalisten Marquis Childs bok ”Sweden: the Middle Way” (”Sverige: mellanvägen”, 1936). Boken, som var inflytelserik, prisar Sverige för att lägga sig mellan kapitalismen och kommunismen. Sedan vände Eisenhower (president 1953–61) på perspektivet och förklarade att den paternalistiska välfärdsstaten i själva verket driver svenskar till självmord.

Det är starten, säger Steven Kelman.

– Under senaste decenniet har artiklar av slaget ”Trouble in paradise” återkommit ganska regelbundet från den amerikanska högern. Utgångspunkten är att Sverige utmålas som perfekt men tittar man närmare syns i själva verket massvis av problem. Och i Trumps uttalande fanns en underton av ”stackars er”. Till och med det lilla fridfulla Sverige… Det var ingen attack, eller ens en kritik av Sverige, utan en bild av svenskarna som offer.

Historieprofessor Lars Trägårdh, som bott 40 år i USA, instämmer i att Trumps uttalande korresponderar med 1960-talets amerikanska Sverigebild.

– Min gamla professor i historia brukade säga att samma Sverige-artikel skrivs om och om igen i USA. Den har sina rötter i Eisenhowers narrativ – under kalla kriget var det viktigt för Republikanerna att exponera en socialistisk välfärdsstat som egentligen misslyckad.

I samtidens polarisering mellan ”globalism och nationalism”, har Sverige på nytt blivit ett politiskt laddat argument, säger Trägårdh.

– Återigen är vi ett exempel på hög moralisk svansföring. Vi utger oss för att på en och samma gång ha en fungerande välfärdspolitik och en öppenhet kring frihandel och migration. Skulle det visa sig att Sverigeexperimentet faktiskt fungerar utgör Sverige ett allvarligt hot mot det dogma som Trump och det republikanska partiet står för (invandringsmotstånd och protektionism). Sverige riskerar att bli ett amerikanskt problem och då får man lösa det genom en helt fakta-oknuten presentation av Sverige. Det är vad saken egentligen handlar om: skulle Sverige och Tyskland få ordning på sin migration står enormt mycket på spel.

Det är mer brännande att referera till Sverige i dag än på 1960-talet, säger Lars Trägårdh.

– Få svenskar då kände ändå igen sig i bilden av det syndiga och självmordsdrabbade Sverige. På 70-talet kunde man ju knappt dricka ett glas öl i Stockholm – motsatsen till sex- och drogliberalism. I dag bränner det till på ett annat sätt: det som hände i Rinkeby i morse var inte så kul, och i Malmö är det ganska illa ställt, helt oavsett ens egen normativa syn på flyktingmottagande.

– Därför ska vi vara försiktiga -innan vi skrattar ihjäl oss inför Trump. Vi måste inse att det som sker i Sverige faktiskt är på riktigt och att Trump, sina flagranta övertramp till trots, har en underliggande poäng som är jätteviktig för journalister, intellektuella och mittenpartier att ta på allvar. Vi delar mycket med USA: både Sverige och USA har legat i framkant i fråga om social rörlighet, öppenhet, demokrati och nu befinner vi oss i samma vägskäl. Jag anser att vi borde sänka tonläget i vår inhemska debatt och försöka ansluta oss till en gemensam verklighetsbild. Vi är trots allt ett land av ingenjörer snarare än ideologer. Men det kan bli en katastrof och därför förtjänar den här diskussionen ett annat allvar.

Ännu en parallell till 1950- och 60-talens Sverigebild: de politiska poängerna om dekadens förstärktes av svensk kulturexport, såsom Ingmar Bergmans ”Sommaren med Monika” (-53) och Vilgot Sjömans ”Jag är nyfiken – en film i gult” (-67).

I USA är dagens Sverigebild präglad av litterära framgångar av författare som Stieg Larsson och Fredrik Backman, den senare har för närvarande tre titlar parkerade på New York Times bästsäljarlista. Debuten ”En man som heter Ove” har legat 59 veckor på listan.

– Jag tror du har rätt i att litteraturen bygger en fond för den här typen av politisk appropriering, säger Lars Trägårdh. Har man läst om Lisbeth Salander eller ”Snabba cash” förväntar man sig nästan en oerhörd dominans av klanbaserat våld och blodshämnd. Författarna bidrar så att säga med ”alternativa fakta” om Sverige, som tilltalar folk utomlands eftersom det är så spännande att få det präktiga och dygdefulla avslöjat.
Björn af Kleen bjorn.afkleen@dn.se “

DN ONSDAG 22 FEBRUARI 2017

“ Trump backar i sitt nya inreseförslag

En reviderad plan ligger nu klar för hur president Donald Trump ska få igenom de striktare regler för inresa till USA som underkänts av domstol, rapporterar amerikanska medier. Samtidigt har Homeland security, USA:s departement för inrikes säkerhet, gått ut med riktlinjer för utvisning av illegala immigranter från landet.

Presidenten vill fortfarande sätta stopp för inresor från Iran, Irak, Libyen, Somalia, Syrien, Sudan och Jemen i 90 dagar. Förbudet ska däremot enbart gälla personer utan visum och som aldrig tidigare vistats i USA, enligt en version som nyhetsbyrån AP tagit del av. Till skillnad från presidentdekretet från den 27 januari, som ledde till kaos på flygplatser runtom i världen, betyder det att människor med uppehålls- och arbetstillstånd samt giltiga visum skulle tillåtas att resa in i landet.

Liksom i den tidigare skrivningen vill Trump se en paus för allt flyktingmottagande under 120 dagar. Tills vidare-stoppet för flyktingar från Syrien är dock slopat, enligt vad tidningen USA Today uppger.

Presidenten har tidigare hävdat att det är nödvändigt att tillfälligt stänga gränserna för att administrationen ska hinna utveckla metoder för det man kallar ”extrem granskning” av resenärer från länder som förknippas med terror. Enligt Trump handlar det om att ”skydda USA:s folk”.

Dekretet från den 27 januari stoppades dock av en federal domstol, eftersom det befanns vara grundlagsvidrigt. Den text som nu utarbetas uppges ta hänsyn till flera av de invändningar som domstolen angett, bland annat rörande likhet inför lagen, rätts-säkerhet och religionsfrihet.

– Presidenten överväger att lägga fram en stramare, mer strömlinje-formad version än den tidigare presidentordern, sade John Kelly, minister vid departementet för inrikes säkerhet, under den säkerhetskonferens i tyska München som han deltog i under helgen.

En ny presidentorder, byggd på den reviderade skrivningen, kan komma att signeras av presidenten redan denna vecka, rapporterar tv-kanalen CNN.

Mot bakgrund av den tidigare förhastade handläggningen av inresefrågan, ett resultat av en mycket ivrig president, uppges Kelly nu ha gått ut med anvisningar om ”infasning” i lugnare takt av delar av de nya reglerna.

Trumpadministrationens plan för hur man med immigrationslagar i ryggen ska kunna genomföra internering och utvisningar av utlänningar som illegalt befinner sig i USA har nu presenterats för berörda myndigheter.

Inrikessäkerhetsminister John Kelly har skrivit under riktlinjer för hur president Donald Trumps ofta upprepade vallöfte om utvisning av illegala immigranter ska kunna förverkligas. Planen följer efter två presidentorder från Trump – om gränskontroll och verkställighet av utvisningar – som signerades i januari, och som inte är direkt relaterade till de hårdare inresereglerna, skriver CNN.

I planen ingår kraftigt förstärkta resurser till USA:s immigrations- och tullmyndigheter samt gränskontrollen. I det paketet ingår muren utmed gränsen till Mexiko som Trump utlovade under val-rörelsen och den hårdare linje som aviserats gentemot papperslösa immigranter. Uppemot 10 000 nya immigrations- och tulltjänstemän ska anställas, samtidigt som antalet interneringsplatser utökas.

Förre presidenten Barack Obama inriktade sin politik i denna fråga på att komma åt papperslösa immigranter som dömts för allvarliga brott. Nu ska alla som brutit mot immigrationslagarna utvisas, inklusive de som till myndigheter gett falska uppgifter eller tagit emot bidrag de saknat rätt till.

Kalle Holmberg kalle.holmberg@dn.se “

“ Bakgrund. Presidentordern om inreseförbud

Fredagen den 27 januari skrev USA:s president Donald Trump under ett dekret om regler för flyktingar och resenärer. Det omfattade ett inreseförbud för personer från sju i huvudsak muslimska länder: Iran, Irak, Libyen, Somalia, Sudan, Syrien och Jemen i 90 dygn. Inga USA-visum skulle utfärdas i länderna under den tiden.

Dessutom skulle allt flyktingmottagande i USA stoppas i 120 dygn, tills nya regler införts. Därefter var det tänkt att flyktingar som flyr undan ”religiöst förtryck” skulle prioriteras. I en intervju har Trump sagt att det framför allt är kristna flyktingar som avses. Flyktingar från

det krigshärjade Syrien skulle stoppas från inresa tills vidare, tills presidenten själv beslutar att de inte längre utgör ett hot mot landets säkerhet.

Presidentdekretets syfte var, enligt Trump, att hålla så kallade islamistiska terrorister borta från USA.

Beslutet ledde till omfattande folkliga protester både i USA och utomlands, liksom från näringslivet och världsledare. Den 4 februari stoppades det som konstitutionsvidrigt av en federal domare i Seattle. Trots rättsliga turer och överklaganden står stoppet fast, vilket innebär att människor från de sju länderna och flyktingar i dags-läget kan resa in i USA. Vita huset har övervägt att överklaga till Högsta domstolen men förbereder nu i stället ett nytt, mindre omfattande, dekret.

Källa: Amerikanska medier “

DN ONSDAG 22 FEBRUARI 2017

“ Vita huset har lärt sig av misstagen

Analys. Washington. Vita husets första försök att hindra människor från att komma in i USA var ogenomtänkt, klantigt och kaosartat. Det fastnade i rättsprocesser, stoppades av en federal domstol och fick kritik från alla håll. När Trumpadministrationen nu återkommer med en ny giv har de lärt sig av misstagen. Förändringarna är dramatiska och skjuter in sig på systemets alla nivåer.

De nya dekret som presidenten nu sätter sin signatur på har skräddarsytts för att inte möta samma lagliga hinder och har förankrats hos fler. De kompletteras av de nya riktlinjer som departementet för nationell säkerhet, Homeland security, har tagit fram under överseende av departements-chefen John Kelly. Administrationen backar upp sina aggressiva planer med att skicka Kelly och utrikesminister Rex Tillerson till Mexiko för att träffa den mexikanska presidenten.

Den del som handlar om inreseförbudet omfattar samma sju i huvudsak muslimska länder som tidigare, men undantar människor som redan har permanent uppehållstillstånd i USA. Genom att i första hand rikta in sig på personer som aldrig satt sin fot i USA blir det sannolikt svårare att utmana förslaget juridiskt, och flera av de delstater som i dag har pågående stämningsansökningar måste hitta nya angreppssätt.

Men omfattande förändringar sker nu för att komma åt de elva miljoner människor som lever illegalt i USA, många av dem större

delen av sina liv. Under Barack Obama hårda deporteringar sattes fokus på kriminellt belastade. Nu kastas nätet över många fler.

Metoderna tycks hänsynslösa och det kommer otvivelaktigt att ifrågasättas om de är värdiga en rättsstat. Så ska till exempel de redan i dag ofta extremt korta massrättegångar som många illegala immigranter ställs inför nu bli ännu mer summariska. Det är också tveksamt om barn och flyktingars rättigheter kan garanteras; en stor del av de människor som kommer över USA:s södra gräns är på flykt undan våld i Honduras, Guatemala och El Salvador.

Initiativen har redan satt skräck i miljontals människor i USA, jurister och organisationer för odokumenterade invandrare varnar för konsekvenserna.

Med initiativen får Trumps kärnsupportrar näring – invandringen står högt på deras priolista och med usla popularitetssiffror är han helt beroende av deras stöd. I de områden där motståndet mot invandring och flyktingar är som störst, är antalet invandrare och flyktingar dock mycket lågt. Verkligheten är att många sektorer i USA är helt beroende av de papperslösa. Det vet både jordbrukare och restaurangägare.

Vad som väntar är sannolikt en jakt på odokumenterade, nya rättsprocesser och massiva protester. Ingenting egentligen förvånande. Donald Trump har sedan han installerades gjort vad han har lovat göra. Nu kommer det.

Sanna Torén Björling sanna.bjorling@dn.se DN s korrespondent “

DN ONSDAG 22 FEBRUARI 2017

“ Polen avfärdar EU:s rekommendationer

Polen avfärdar åter EU-kommissionens kritik att landet bryter mot rättsstatens principer, men Bryssel kan knappast backa helt och hållet. Ett avgörande närmar sig i den ytterst känsliga EU-frågan.

I december fick regeringen i Warszawa ytterligare två månader på sig för att svara på EU-kommissionens skarpa kritik.

Kommissionen anser att Polen har politiserat landets rättssystem, vilket innebär ett brott mot rättsstatens principer och därmed undergräver demokratins fundament.

I måndags kväll svarade regeringen i Warszawa med ett ilsket brev där kommissionens rekommenda-tioner avvisas helt.

I brevet, som enbart är skrivet på polska, hävdar den polska rege-ringen att kommissionen är partisk. Warszawa slår tillbaka och kräver att kommissionens makt i EU ska begränsas.

Därmed avslutas den dialog om rättsstatens principer i Polen som kommissionen inledde för ett år sedan. Vad som händer nu är oklart.

EU-kommissionen ska ha en första diskussion om läget i dag, onsdag, men något beslut väntas inte. ”Först krävs översättning och analys av brevet”, förklarade kommissionens talesperson på tisdagen.

Någon enkel väg vidare finns heller inte.

Om EU-kommissionen väljer att trappa upp striden skulle det innebära förslag om aktivering av artikel sju i Lissabonfördraget, den så kall-

ade atombomben, som kan leda till att Polens rösträtt dras in i EU.

Men det vore ett drastiskt beslut som flera EU-länder redan motsätter sig.

Om kommissionen i stället helt lägger ned det kritiska förfarandet skulle Polen ha vunnit en total seger i dragkampen med Bryssel, och det är inte heller särskilt sannolikt.

Mycket står på spel.

EU-kommissionens vice ordförande Frans Timmermans har drivit processen mot Polen och har många gånger förklarat att förfarandet handlar om försvar av rättsstatens principer och därmed av demokratin och hela EU:s grundläggande värden.

Annika Ström Melin annika.strom-melin@dn.se “

DN ONSDAG 22 FEBRUARI 2017

“ Irakiska styrkor avancerar mot flygplatsen

Mosul. Irakiska styrkor fortsatte på tisdagen att avancera mot flygplatsen i Mosul, en av de strategiska punkter som terror-organisationen IS kontrollerar.

Flera militärförband, bland dem de irakiska antiterrorstyrkorna CTS, kraftsamlade på tisdagen i byn Albu Seif som dagen innan återtagits från IS.

Operationen att fördriva IS från västra Mosul kan bli både blodig och tidskrävande, varnar den irakiska brigadgeneralen Abbas al-Juburi i en intervju med AFP.

Terrorsekten har skapat ett vidsträckt nätverk av tunnlar inne i Mosul. Även om IS-terroristerna är få till antalet – cirka 2 000, enligt USA:s uppskattningar – försvarar de sig med effektiva metoder.

Bland annat används hobby-drönare som apterats med gra-nater, liksom det som förkortas VBIED, fordonsburna hemmagjorda vägbomber. Det är mindre lastbilar eller minibussar fullproppade med sprängmedel som körs av IS-män på självmordsuppdrag.

På tisdagen lämnade USA:s försvarsminister Jim Mattis Irak, dit han tagit sig på ett oannnonserat blixtbesök.

När Mattis mötte pressen i Bagdad fick han mildra president Donald Trumps yttrande i ett tal i den 21 januari, där presidenten gav intrycket att USA vill bemäktiga sig Iraks olja med våld. ”Vi skulle ha behållit oljan”, sade Trump.

– Nej, vi har inga sådana planer, försäkrade Jim Mattis vid presskonferensen.

Irak är ett av de sju länder vars medborgare Donald Trump försöker hindra att resa in i USA.

Försvarsminister Mattis återvände under tisdagen till USA och han väntas inom kort presentera sin strategi för att bekämpa IS för Donald Trump.

Erik Ohlsson “

DN ONSDAG 22 FEBRUARI 2017

“ Fler svenska skjortor säljs till Kanada

Svenska bolag står redo att öka exporten till Kanada, så snart Ceta-avtalet finns på plats. Ett av dem är skjorttillverkaren Eton, berättar Per Friberg som ansvarar för företagets värdekedjor.

– Vi exporterar redan till Kanada sedan 20 år tillbaka. Men nu, när tullarna på våra varor ska försvinna, är vi beredda att satsa betydligt mer, säger Per Friberg.

Men företag som Eton måste anpassa sig till avtalets utformning. Produkterna ska följa ursprungsreglerna, vilket betyder att de i huvudsak ska vara tillverkade inom EU. I detta fall gäller det både var tyget vävs och var skjortorna sys.

– För Eton, som gör det mesta inom EU, är detta inget större problem, förklarar Per Friberg.

Vad det handlar om är att hålla isär företagets olika produktions- och distributionskedjor, så att varor som har tillverkats i icke EU-länder inte sedan skickas till Kanada.

En del regler och kontroll kvarstår därmed när Ceta, handels- och investeringsavtalet mellan EU och Kanada, har trätt i kraft.

Nästa steg är nu att senaten i Kanada ska ställa sig bakom avtalet.

– Från april kan det sedan börja gälla, bedömer Lydia Engholm som är handelssekreterare på Business Sweden i Toronto.

Hon deltar i ett möte om hur företag ska utnyttja möjligheterna som ges av Ceta. Tidpunkten bestäms av att Kanadas general-guvernör David Johnston, brittiska drottningens ställföreträdare som landets statschef, är i Sverige på statsbesök.

– Svenska konsumentvaror som kläder och livsmedel kan vinna en stor marknad i Kanada. Men längst fram ligger bolag som säljer till gruvindustrin. Det gäller storföretag som Atlas Copco, Sandvik och Ericsson, men även mindre nischföretag, säger Lydia Engholm.

Hon nämner även avfallshantering och vattenrening där Kanada har stora behov och Sverige ligger långt framme.

I flera branscher slopas dock tullarna inte helt, dessutom sker nerdragningen gradvis under sex–sju år. Men jämfört med nuvarande höga tullnivåer rör det sig ändå om en förbättring för svenska företag.

Men ännu är allt inte helt klart: EU-ländernas egna parlament ska också godkänna Ceta innan avtalet slutgiltigt gäller.

– Nu hoppas jag att europeiska företag är snabba att öka sina affärer med Kanada. Då blir det lättare att överallt få Ceta accepterat, säger Lena Johansson som är Internationella handelskammarens generalsekreterare i Sverige.

Johan Schück johan.schuck@dn.se “

DN ONSDAG 22 FEBRUARI 2017

“ Brexit riskerar att ge svenskar dyrare lån

Brexit riskerar att göra svenskarnas lån dyrare. Det menar den holländske professorn Dirk Shoenmaker, som i en rapport har uppskattat fördyringen till uppemot 0,10 procentenheter – Fast personligen tror jag att det är lågt räknat, säger han.

London är Europas finansiella hjärta. Här hittar banker och stora institutioner – även svenska – varandra i affärer av gigantiska mått och här finner de kapital som kan lånas ut på hemmaplan.

Med Brexit kommer Londons dominans troligen att minska. Det kommer fortfarande vara ett stort finanscentrum, men delar av verksamheten flyttar sannolikt till EU-länderna.

Det innebär färre arbetstillfällen i London, men också kostnader för att expandera finanscentra på annat håll.

Dirk Shoenmaker, professor i finansiell ekonomi och forskare vid tanke-smedjan Bruegel i Bryssel har tillsammans med sina kollegor André Sapri och Nicolas Véron, försökt att kartlägga följderna av Brexit på EU:s bankmarknad. Och slutsatsen är att Brexit kommer med en prislapp även för de övriga 27 EU-länderna.

En marknad som blir fragmentiserad, det vill säga med delvis olika regelverk i olika länder, blir dyrare än en marknad som integreras. Med det senare menas en gemensam marknad för hela EU som lyder under ett regelverk och är underställd en gemensam finans-inspektion.

– Vi uppskattar skillnaden (jämfört med integrering. reds anm) till mellan fem och tio punkter (0,05 till 0,10 procentenheter), säger Dirk Shoenmaker, som betonar att de gjort en försiktig uppskattning.

Det ska betonas att även en integrerad marknad innebär ökade kostnader jämfört med dagens situation, men forskarna har inte uppskattat hur stor ökningen blir.

Pehr Wissén, på institutet för finansiell forskning (SIFR), håller med om Brexit sannolikt ger högre kostnader för låntagare.

– Det kan höja lånekostnader något, säger han men betonar att det handlar om ganska små kostnadsökningar.

Men Wissén ser också starka krafter som påverkar finansmarknaden i Europa på lite längre sikt. Dessa krafter kan både höja och sänka kostnaderna för låntagare.

Dan Lucas dan.lucas@dn.se "

DN ONSDAG 22 FEBRUARI 2017

"Krigsreporter skickas till Malmö av högerextrem

Efter Donald Trumps kommentar har läget i Sverige blivit en världsnyhet. På fredag anländer den amerikanske krigskorrespondenten Tim Pool till Malmö. En högerextrem hemsida betalar honom 2 000 dollar för att våga åka dit.

I helgen blev filmaren Ami Horowitz länken mellan Sverige och världens mäktigaste man, USA:s president Donald Trump. Den sistnämnda såg den förstnämnda i ett tv-inslag på Fox News. Dagen efter ställde sig Trump vid en talarstol och propagerade för att Sveriges utveckling utgör ett slående exempel på varför västvärlden är i behov av stärkta gränser och hårdare migrationslagar.

Horowitz reportage "Stockholm syndrome" innehåller, som flera nyhetsmedier visat, en rad faktafel. Det är ett kraftigt vinklat och främlingsfientligt reportage där invandrare pekas ut som en orsak till en påstått ökad nivå av brottslighet i Sverige.

Poliskommissarie Anders Göranzon, som medverkar i reportaget, berättade under måndagen för DN att han och hans kollega intervjuats på falska premisser och kallar filmaren för en "galning". Den tredje, en journalist, säger att hon inte blivit förvanskad men att klippningen av reportaget är sensationsartad.

DN:s avslöjande citerades under måndagen av en rad internationella medier, däribland CNN, New York Times och The Guardian. Filmaren Ami Horowitz försvarade sitt reportage och uppger att poliserna var mycket väl medvetna på vilka grunder de intervjuades och antyder att poliserna pressats till att kritisera honom av sina chefer.

– Kan du föreställa dig vilken press de måste få från sina chefer? De har hamnat i en storm. Jag klandrar dem inte för att de försöker skydda sig själva. Men i själva verket är deras svar tydliga när jag ställer mina frågor, säger han i ”Tucker Carlson tonight”.

Trumps uttalanden och den efter-följande debatten har satt fokus på Sverige. Paul Joseph Watson, redaktör för en sajt som av BBC News beskrivs som konspiratorisk och högerextrem, har tidigare spridit ett flertal lögner om Sverige. Nu lovar han att betala resa och uppehälle till den journalist som vågar spendera en natt i Malmö för att rapportera om utsatta områden.

Nils Karlsson (MP), kommunalråd i Malmö, har svarat på Watsons propå och skrivit att han gärna träffar ”alla journalister du skickar hit”.

– Jag sitter och läser på Twitter och så dyker det upp någon som verkar hata Malmö. Då känner jag ett visst ansvar att få honom att sluta med det. Det är en bisarr situation. Det är inte så farligt i Malmö som det verkar när man hör domedagsprofeterarna från andra länder, säger Nils Karlsson till TT.

Flera hundra journalister har visat sitt intresse för Watsons erbjudande. Amerikanen Tim Pool valdes ut och har mottagit en summa på 2 000 dollar. Pool uppger för DN att han kommer till Malmö på fredag.

– Det var Trump som fick det här att hända. Han har anklagat Sverige för att vara ett farligt land med stora problem. Vi hade planerat att åka till Sverige oavsett, men nu vill vi verkligen reda ut vad som stämmer, säger Tim Pool till DN.

Han beskriver sig själv som en journalist med fokus på krig och konflikter. Han har bland annat arbetat i Egypten under den arabiska våren och i Venezuela i samband med studentprotesterna.

– Vid sidan av Syrien är det egentligen inte så mycket som händer just nu. Om Trump påstår att Sverige är i kris så hamnar det i mitten av nyhetsflödet. Vi vill kontrollera det, precis som vi vill kontrollera situationen i Tyskland och Frankrike, säger Tim Pool.

Vad är din bild av Malmö?

– Jag var faktiskt i Malmö för några månader sedan. Förlåt, men det var faktiskt ganska tråkigt. Vi åt glass, åkte skateboard, käkade indisk mat och spelade spel. Det hände egentligen ingenting särskilt.

Hugo Lindkvist hugo.lindkvist@dn.se
Per Kudo”

DN ONSDAG 22 FEBRUARI 2017

“ Tucker Carlson – konservativ och kontroversiell

När den konservativa journalisten Tucker Carlson kommenterade Donald Trumps uttalande om Sverige i Fox News i måndags sa han att presidenter visserligen bör vara korrekta, men tillade att uppståndelsen kring det missade Trumps poäng, nämligen ”de enorma kostnader som är relaterade till invandringen i Europa”. Han påstod (felaktigt) att kriminaliteten stiger i samtliga europeiska länder, lyfte fram Sverige-demokraternas framgångar, ”ett konservativt parti som inte hade haft en chans för tjugo år sedan”.

– Vi ser nu frukterna av femtio år av misslyckad invandringspolitik utan att dra ens de mest självklara slutsatserna. Det är poängen.

Tucker Carlson är en kontroversiell, konservativ journalist, känd för att hårdra diskussioner och behandla intervjupersoner bryskt.

När en företrädare för en flyktingorganisation tog upp den moraliska skyldigheten att hjälpa människor i nöd kontrade Tucker Carlson: ”Så i princip säger du att vi måste släppa in fler, om vi inte ska bli hatade av fler islamistiska extremister?”

I Fox News har han dock en övervägande vänligt inställd publik.

”Tucker Carlson tonight” i Fox News är inte 48-årige Tucker Carlsons första tv-show – han har en lång karriär inom tv bakom sig, även om han började som konservativ skribent. Också i tv vilar hans show helt på hans kraftigt konservativa profil, en roll han hade i CNN:s numera nedlagda ”Crossfire”, och i det program han därefter under en tid hade på den liberala kanalen MSNBC.

Sanna Torén Björling sanna.bjorling@dn.se “

DN ONSDAG 22 FEBRUARI 2017

Vår fasas bygd, vårt hem på jorden

Fox News och Donald Trumps skräckvision av Sverige ingår i en lång propagandatradition med rötter i kalla kriget. Historikern Carl Marklund ser hur en favoritmåltavla för konservativa krafter åter tas i bruk.

Sverigebilden är åter i svängning. En strid ström av falska nyheter, liksom president Trumps anspelningar i fredagens tal i Florida har återigen satt Sverige – eller snarare Sverigebilden – på den politiska kartan. Återigen, eftersom det amerikanska intresset för Sverige går långt tillbaka i tiden.

Många småler medan andra förfasar sig över hur bristande kunskap och rena lögner får insteg i världspolitiken. Men vrångbilden av Sverige skall inte sopas under mattan som ännu ett resultat av den nya medialiserade politiken där fakta och relevans tycks bli allt mindre viktiga. Den speglar också ett mer spänt internationellt politiskt läge där ”Sverige” återigen – liksom tidigare under kalla kriget – verkar vara på väg att börja fylla en särskild roll i den globala opinionen.

Sedan en tid har svenska myndigheter kunnat bevittna ett ökat omlopp av vinklade eller rätt och slätt falska nyheter om hur det svenska samhället skall ha påverkats negativt sedan framför allt flyktingmottagandet under hösten 2015. Gradvis framträder bilden av ett slags internationell front i ett informationskrig där föreställningen om Sverige som alldeles särdeles ”politiskt korrekt” blandas friskt med rapporter om ”no go zones”, våldsbrottslighet och återvändande IS-krigare samt ett Malmö i fritt fall.

Rapporterna svarar mot en spirande inhemsk berättelse om ett slags ”systemkollaps” i invandringens och mångkulturens spår, en berättelse som i sin tur får ökat genomslag här hemma tack vare den virala spridningen i internationella medier. Underförstått: Den föregivet negativa svenska samhälls-utvecklingen är ett resultat av Sveriges påstått generösa invandringspolitik och dess påstått helhjärtade omfamning av mångkulturen. Lika underförstått: Gör inte som svenskarna, då går det som i Sverige! Modellen har blivit ett varnande exempel.

Nu är ju Sverige knappast en särskilt lämplig destination om man som Trumps sagesman Ami Horowitz vid Fox News vill skärskåda flyktingpolitikens konsekvenser. Då är rimligen Libanon, Jordanien eller Turkiet bättre resmål. Dessa länder har hittills tagit emot fler flyktingar per invånare än Sverige eller något annat EU-land, enligt UNHCR:s -senaste halvårsrapport för 2016.

Men Sverige är en favorit för alt right-rörelsen eftersom Sveriges ”öppenhet” så länge setts som ett positivt föredöme av såväl amerikanska ”liberals” som progressiva världen över. Trots alla övriga skillnader mellan svenskt och amerikanskt samhällsliv upplevs Sverige helt enkelt som jämförbart med USA på en rad punkter, inte minst eftersom vissa svenska politiska åtgärder citeras med gillande av bland andra Barack Obama, Bernie Sanders och Bill Gates. Denna Sverige-bild är relativt stabil än i dag, hos Sverigevänner såväl som Sverigekritiker, trots att flyktingpolitiken blivit jämförelsevis mer restriktiv sedan över ett år tillbaka.

Men här spelar dagens negativa bild in i en längre tradition av amerikansk konservativ Sverige-kritik. Denna genre har funnits i omlopp under en stor del av kalla- kriget. Redan under 1950-talet beskrev amerikanska journalister ”den svenska synden” som problematisk ur ett kalla kriget-moraliskt perspektiv, följt av – falska – larmrapporter om svenskarnas höga alkoholism, självmordstal och skilsmässofrekvens som till och med -letade sig in i president Eisenhowers valkampanj mot John F Kennedy 1960.

Riktig fart blev det på amerikansk ”Sweden-bashing” inför det svenska valet 1976, då Time rapporterade om den ”surrealistiska svenska socialismen”. Astrid Lindgrens ”Pomperipossa”-saga uppmärksammades i New York Times och många amerikaner fick intrycket att svenskarna regelmässigt och över lag betalade över 100 procent i skatt.

Under hela första halvan av 1980-talet intensifierades Sverigekritiken, inte bara i USA utan i Västeuropa i stort. Framför allt sågs Sverige som ett välfärdssamhälle där omsorgen om medborgarna kommit att ta sig vagt totalitära uttryck. Vid sidan om Sveriges ekonomiska svårigheter och arbetsmarknadskonflikter, som knappast framstod som särskilt upphetsande i internationell jämförelse, rapporterade utländska journalister gärna om det höga skattetrycket, den effektiva men absurda svenska byråkratin och den statliga ”övervakningen” av medborgarna med hjälp av datoriserad socialstatistik. Särskilt personnumren blev något av en skräckklassiker, trots – eller kanske just på grund av – att Social Security numbers ju funnits länge i USA.

Den här tendensen blev så påtaglig att svenska UD började kalla genren ”1984-rapporterna”, på grund av dess anspelningar på George -Orwells dystopi-klassiker ”1984”.

Redan då var rapporterna sällan särskilt konkreta. Oftast byggde scoopen på anekdoter eller vaga stämningar som naturligtvis fick ett oproportionerligt stort genomslag tack vare det mentala avståndet mellan den svenska vardag som skildrades och den tilltänkta publiken utomlands.

Då som nu berodde relevansen på att Sverige spelade en särskild roll i den globala opinionen. Landet sågs som ett slags mellanväg mellan socialism och kapitalism, mellan öst och väst, och – periodvis under Olof Palme – mellan stora och små länder. Den svenska modellens symbolvärde låg framför allt i den uttalade ambitionen att kombinera dessa upplevda motsatser. Och på ekonomins område var strategin länge internationellt framgångsrik, vilket såväl vänster- som höger-bedömare i dag tycks ganska ense om, trots att debatten fortfarande går het om vems förtjänst det egentligen var.

1980-talets svenska diplomater och politiker var också väl medvetna om att denna symbolik kunde ses som en tillgång – inte bara för att den attraherade likasinnade utomlands utan för att den faktiskt speglade en bred svensk folkopinion i en rad viktiga värderingsfrågor. Men de förstod också att den kunde bli en belastning till följd av precis den osakliga och svårbemötta kritik som präglade 1984-rapporterna.

Kritiken sköt nämligen in sig på Sverige alldeles oavsett om det svenska samhället fungerade väl eller inte. Det var det svenska symbolvärdet som var det intressanta. Redan på det tidiga 1970-talet värjde sig Palme mot franska journalister som ville tala om den svenska modellen. Palme insåg att modelltanken antydde att Sverige satt inne med lösningar på all världens olika problem. Om modell-tanken accepterades och välkomnades skulle Sverigebilden snabbt fastna i ett slags utopisk fälla. Svensk samhällsutveckling skulle inte längre bedömas på sina egna premisser.

I stället skulle den granskas utifrån hur pass väl den uppfyllde omvärldens kanske orimliga förväntningar. Jämförelsen med ”modellen” skulle därför alltid utfalla till det verkliga Sveriges nackdel eftersom det självklart fanns – och fortfarande finns – svåra sociala förhållanden och stora ekonomiska ojämlikheter i Sverige liksom i alla samhällen.

I dag tycks Sverige återigen ha blivit en symbol i ett större politiskt, ekonomiskt och moraliskt sammanhang. Nu gäller det främst migrationsfrågan, mångkulturen och asylrätten. Men därmed handlar det också om Sveriges symbolvärde som representant för ett slags progressiv politik och en form av öppenhet som bryter av mot den populism och protektionism som sprider sig över världen i dag. Det innebär troligen att den redan splittrade Sverigebilden kommer att polariseras ytterligare mellan de som ser landet som en beundrad modell och de som ser det som ett varnande exempel.

De falska nyheterna och vaga anklagelserna från främlingsfientliga krafter världen över innebär dock inte något fripass för svensk solidaritet. De manar snarare till än mer utbyte av erfarenheter och kunskaper kring hur öppenhet och solidaritet kan förenas i praktisk politik och vardagligt samhällsliv människor emellan.

Paradoxalt nog är det hittills Sveriges jämförelsevisa framgång som attraherat domedagsprofeterna. Givet Sveriges (åtminstone tidigare) relativt generösa flyktingpolitik borde landet enligt alt right-logiken gå betydligt sämre än vad det faktiskt gör enligt tillgänglig ekonomisk och social statistik.

Så länge Sverige fortsätter att gå jämförelsevis bra vad gäller de flesta makroekonomiska och sociala indikatorer och samtidigt strävar efter att upprätthålla mänskliga rättigheter i form av såväl asylrätt som yttrandefrihet kommer landet och dess politik fortsatt att fungera. Inte minst som en negativ symbol i den amerikanska konservativa världsbilden som den så länge varit en del av.

Carl Marklund doktor i historia och forskare vid Södertörns högskola”

DN ONSDAG 22 FEBRUARI 2017

“ Så spelar Donald Trumps rådgivare på den klassiska bilden av ondskan

Donald Trumps närmaste man, chefsstrategen Stephen Bannon hyllar mörkret och kaoset som -politiska drivkrafter. I kultur-historien finns dock många exempel på hur farligt det är att underskatta dessa krafter, skriver Hynek Pallas. Mörker är bra. Dick Cheney. Darth Vader. Satan. Det är makt.

När tidningen Hollywood Reporter veckan efter det amerikanska valet publicerade en intervju med den nyvalde presidentens kampanjstrateg Steve Bannon (18/11 2016) var det särskilt ett citat som fick världen att sätta morgonkaffet i halsen.

Darth Vader? Satan?

Men så är den 63-årige Bannon, numera chefsstrateg i Vita huset, en lika ovanlig figur i den moderna maktens korridorer som Donald Trump är en ovanlig president.

Bannons biografi har stötts och blötts. Född i en katolsk arbetarklassfamilj i Virginia 1953, prestigefyllda skolor, sju år i flottan. På 1980-talet gjorde Bannon karriär på investmentbanken Goldman Sachs där han som betalning i en förhandling bad om royalties i tv-serier – bland annat den då okända ”Seinfeld”.

I dag ligger fokus på Bannons roll i Breitbart, den ”alternativa” högerns mediecentral som under hans kontroll blivit antisemitisk, rasistisk och hårt antimuslimsk. Men presidentrådgivaren har över längre tid även odlat en filmkarriär som går hand i hand med hans högerextrema åsikter.

Efter ett par spelfilmer (den första var Sean Penns ”Indian runner” 1991) började Bannon producera politiska dokumentärer. Ibland även regisserade av honom själv. Filmerna är en studie i propaganda och lögner. I ”Occupy unmasked” (2012) får vi veta att Barack Obama grundade Occupy Wall Street-rörelsen. I den senaste filmen ”Fackelbärare” stormar Duckdynastins patriark Phil Robertson mot abort. Den fick premiär en månad före valet.

Det är alltså förståeligt att världens blickar riktas mot Steve Bannon. För ska trumpismen ses som något mer sammanhängande än presidentens morgontweets, då är det Bannons uppdrag.

Det är inte en lugnande tanke. I ett citat från 2013 kallar sig Bannon ”leninist”. ”Lenin ville krossa staten, och det är mitt mål också. Jag vill krascha allt och förstöra dagens etablissemang.” Han ser Kina och islam som överskuggande hot mot ”det judisk-kristna väst” och drömmer om krig i Sydkinesiska havet. Det var Bannon som författade presidentordern om invandrarstopp. Hatet mot muslimer är sådant att Nick Cohen (Guardian 5/2) kopplat Bannon till den nazityska juristen Carl Schmitts ideal om ledaren som enar följare genom att skapa en gemensam fiende.

Efter en era där de flesta västerländska politiker strävat efter internationellt samförstånd och undvikit att demonisera folkgrupper så är det inte konstigt att Steve Bannon förbryllar och skrämmer. Det påverkar bilden – och det är en bild som han skissar upp för oss att färglägga efter uråldriga förlagor.

När tidskriften Time häromveckan placerade Bannon på omslaget under rubriken ”The great manipulator” var det ett mörkt fotografi. I en klaustrofobisk komposition med fokus på huvud och händer täcks

nästan tidskriftens namn. En svart kavaj smälter samman med bakgrunden. I en närläsning på nyhetssajten Forward (2/2) beskrivs hur bilden utstrålar kontroll, men också något annat. Bannons osminkade ansikte är fläckat och deformerat.

Både Bannon och Time är nog medvetna om de konnotationer som finns i föreställningen om hur fysiskt förfall kopplas till moraliskt. Filosofen Peter Carmichael har skrivit om när det ”fula och det omoraliska” förstärker varandra, och att vi läser in omoral i skönhetsfläckar. Som Forward påpekar är det inget nytt: de exemplifierar med djävulen i medeltida konst.

Men här finns ytterligare estetik som aktiveras, i valet av kulturens favoritfärgskala för totalitarism. Liksom i andra intervjuer med Bannon är det rött och svart som gäller. Skalan hittas i sovjetisk propaganda, men gjordes diktaturchic av nazisterna. I dag dominerar färgerna popkulturfascism; kompositionen kring John Hurts Leninlike ledare i filmen ”V för Vendetta” (2005) ligger nära Timesomslaget.

Den som lever i villfarelsen att Bannon inte är medveten om eller inte spelar med i detta bör läsa fortsättningen på citatet om varför mörker är bra: ”Det hjälper oss bara när de fattar fel. När de är blinda för vilka vi är och vad vi gör.”

Rollen som Bannon har fått, och som han alltså tycks omfamna, går tillbaka på arketypen för den som går emot ordningen och livnär sig på kaos. Antikrist. Ur-monstret. I boken ”Monster” (2016) påminner historikern Bo Eriksson om att monstrets roll i världshistorien är att både vaka över och överskrida gränser. Eller att provocera andra att göra det.

Det är denne som sprider irrläror, som riskerar att lösa upp limmet som håller samman universum – om så civilisationer eller familjer.

Det är ingen slump att karaktären i pjäser, romaner, filmer och sånger hamnar i kungars och kejsares hov där den armbågar sig till monarkens öra. Den kanske bästa popkulturteckningen står Mick Jagger för i The Rolling Stones ”Sympathy for the devil” från 1968 (med lån ur Michail Bulgakovs roman ”Mästaren och Margarita”): *Pleased to meet you/Hope you guess my name/But what's -puzzling you/Is the nature of my game*.

De flesta kan gissa namnet, men det är motivet som förbryllar. Vilket är vad som gör att figuren ständigt projicieras och omtolkas. Som Jago i Shakespeares ”Othello”, som börjar hata moren Othello när denne befordrar Cassio till löjtnant över honom själv.

I essän ”Othello, Jago och moralen” (UNT 13/6 2010) skriver filosofiprofessorn Folke Tersman om hur Shakespeares drama kom till i en brytningstid. Tersman kopplar den ränksmidande Jago till den samtida Thomas Hobbes pessimistiska människosyn. Jago är förslagen och flexibel, finner psykologiska svagheter och effektiva sätt att nå sina mål. Pjäsen genom vänder han oförutsedda händelser till fördel och trasslar in karaktärer i processer han orkestrerar.

Men det intrikata är att man ur rationell synvinkel aldrig blir klar över motiven, och det är detta som gör att ondskan börjar blinka som ett stroboskop. Vem kan vilja ha ett världskrig!? Varför?! Då blir jakten på motiv – som tolkningen att Jago skulle vara homosexuell – ett sätt att försöka placera en Jago eller Bannon i en moralisk ram vi kan förstå.

Hemlig förälskelse i Othello är en sådan. Att lägga världen i ruiner är det inte.

Med filmmediet klev figuren in i en annan brytningstid. Filmen föddes med modernitet, masskommunikation, nationer och nya diktatorer. I sin studie ”From Caligari to Hitler: A psychological history of the German film” (1947) spårade filmteoretikern Siegfried Kracauer

nazismens födelse i Weimarrepublikens filmer. Där blir Robert Wienes ”Dr Caligaris kabinett” (1920) allegori över dåtidens Tyskland.

Två vänner hamnar på ett tivoli i en bergsby där de möter doktor Caligari som genom hypnos kontrollerar sömngångaren Cesare. Kracauer såg Caligari förebåda tyrannen och tivolit som metafor för socialt kaos. Han drog paralleller mellan nazisternas välde och den terror och panik som sprids i filmen. När de väl ”återställer ordningen” är det i form av sadism och en vansinnig folkmassa i expressionistisk miljö. I Frankrike blev ”Caligarisme” omedelbart ett uttryck för en uppochnedvänd värld.

Bannons paranoiahetsande kunde vara hämtat ur ”Dr Caligaris kabinett”. Eller Fritz Langs ”Dr Mabuses testamente” (1933) där den hänsynslöse Mabuse använder ett syndikat för att underminera samhället. Joseph Goebbels förstod och totalförbjöd.

Även Faustmyten passar i pusslet, i alla fall den ryske regissören Aleksander Sokurovs version. Med ”Faust” (2011) avslutade Sokurov en tetralogi om hur makt korrumperar. Föregångarna handlade om Hitler (”Moloch”), Lenin (”Taurus”) och Hirohito (”Solen”).

Timeomslagets Bannon skulle passera obemärkt i denna groteska variant där Djävulen kommer i skojargestalt för att ta Fausts själ i utbyte mot upplysning om hur världen fungerar.

Det höjdes en del ögonbryn när det vid premiären för Sokurovs ”Faust” framkom att Putin stöttat den. Enligt producenten ansåg den ryske presidenten att filmen ”kunde introducera rysk mentalitet i europeisk kultur”. Jo, det ryska 1900-talet har tveklöst haft sin beskärda del av korrupt köpslagande med själar, makt och sanning – från Grigorij Rasputin till Vladislav Surkov.

Den som har läst Peter Pomerantsevs oumbärliga ”Ingenting är sant och allting är möjligt” (2016) vet också att Putin nu tagit ”alternativa fakta” längre än någon annan. Förstod man det inte innan, så beskriver Pomerantsev den brytningstid vi befinner oss i. Och regelboken för denna tid – där både monstret och gränsen det vaktar är svårare att fokusera – har Bannon studerat noga.

Rädslan för denna trollande mediemogul är redan etablerad. Att skuggfigurer som Jago och Mabuse under 1900-talet smälte samman med gestaltningen av mediemakt är förstå-e-ligt: rädslan för den som kontrollerar informationen och därmed massan är befogad. I Trumps favoritfilm ”Citizen Kane” (1941) baserades huvudpersonen på tidningsmannen Randolph Hearst som förbjöd sina tidningar att skriva om Orson Welles verk.

Fast Bannon är nog mest lik Bondskurken Elliot Carver i ”Tomorrow never dies” (1997). När filmen kom såg kritikerna Rupert Murdoch i den, den toppstyrande ägaren till Fox och kvällstidningen Sun. I verkligheten var förebilden den kontroversielle Robert Maxwell. Maxwell var en svindlare och Murdoch stödde Irakinvasionen med lögner – men Carvers metod för att kasta världen i kaos var exakt samma som Bannons: en konflikt i Sydkinesiska havet och ett påföljande storkrig.

”Tomorrow never dies” slutar som Bondfilmer gör. Men hos Trumpadministrationen finns inga Hollywoodslut att hämta. Tvärtom: Bannon har rätt i att mörkret är en kappa som gör motståndaren osäker. Därför måste vi förstå var den hämtar sin näring, för att bättre kunna ställa demagogen naken.

Hynek Pallas film@dn.se författare och kritiker i Dagens Nyheter. “

DN TORSDAG 23 FEBRUARI 2017

“Vettigt folk sprider vidriga ord

Jag tyckte att pratet om normalisering av rasism var överdrivet. Det verkar som att jag hade fel.

Det finns en stor Facebookgrupp som heter Stå upp för Peter Springare. Det är en stödgrupp för Örebropolisen som slog larm om att många av de brottslingar som han utreder har utländska namn.

Springare har all rätt till sina åsikter om svarthåriga och kriminalitet, även om man kan diskutera lämpligheten i att poliser som myndighetsföreträdare gör personliga utspel åt det ena eller andra hållet. Vad värre är: Den grupp som bär hans namn svämmar i kommentarerna över av rasism och hat. Politiker kallas för slampor och fyllon, teckningar visar svenska statsråd som islamister, det är ”släng ut patrasket” hit och ”lyxflyktingar får allt” dit.

En ”motgrupp” som bildades, Stå upp för Peter Stormare, fick kritik för att dess medlemmar raljerade om invandringsmotståndare som skrev på dålig svenska. Kritiken var rimlig och gruppen lades ner. Springaregruppen, med sina ”skjut ner dräggen”, finns kvar. De medlemmar som vädjar om en mer sansad ton får inte mycket gensvar.

I veckan uttryckte en borgerlig ledarskribentkollega på Facebook förhoppningar om att Peter Springare skulle ”rädda landet”. Så småningom förklarade han att det var ett skämt. -Sådant är numera svårt att veta. Hat och rasism tycks så spritt att man lika gärna kan skämta om det som förfäras.

Riksdagsledamöter och andra politiker får på Twitter stöd av folk som skriker ut förakt mot oliktänkande och människor med annan bakgrund. Politikerna reagerar inte utan skriver glatt vidare. Opinionsbildare har Facebooksidor där kommentarsfälten, strax under sidägarens bild, bubblar av hat och rasism. Ibland gör ägaren en trött markering om god ton – förhoppningsvis. Tonen ruskar lite på sig men kör därefter vidare som vanligt.

I samband med SD:s framväxt har ordet ”normalisering” varit flitigt använt. Ett argument mot att ens befatta sig med partiet har varit att man då skulle normalisera dess extremare yttringar. Jag har alltid varit skeptisk och tyckt att begreppet missbrukats av vänstersidan. Det måste få vara legitimt att till exempel förespråka minskad invandring utan att anklagas för att därigenom normalisera rasism och hat. Annars blir mycken debatt helt omöjlig.

Men kanske hade jag fel. Kanske är det just så här normaliseringen tar sig uttryck. Helt vettiga människor rekommenderar och delar sidor, artiklar och inslag som på olika sätt förmedlar naken rasism och de vidrigaste påhopp. Och de gör inget avståndstagande, markerar ingen distans eller avsky. Det är som att vi har accepterat att det är så här det ser ut.

Kanske tycker man att det är okej eftersom det i stort ändå är för en god sak, som minskad invandring eller markering mot islamism. Kanske är jag en hopplös oldtimer som inte fattat att detta bara är ett nytt språk för företeelser som funnits lika länge som politiken själv.

Kanske börjar vi som kollektiv att bli avtrubbade. Kanske innebär allt detta att normaliseringen har lyckats.

En stor förklaring till dessa fenomen är naturligtvis like-jakten som präglar dagens nätdebatt, där klicken är de sociala mediernas valuta.

Det är otroligt frestande att sänka sig och skriva något raljant om ämnen som har med invandring att göra – det säkraste sättet att bli rikligen beklickad. Men kanske borde man oftare säga som profeten Muhammed på det kända omslaget av Charlie Hebdo: ”Det är jobbigt att älskas av idioter”.

Nätskarorna som befolkar diskussionerna om flyktingpolitik kan kännas som en gigantisk armé, men de är i själva verket rätt få. Om några år kan de vara borta, intresserade av annat. Kvar för alltid står det man skrivit.

Det av så många hatade ”etablissemanget” bär en viss del av ansvaret för tonen på nätet. Självklart spelar den tidigare beröringsskräcken inför frågor om invandring in. Många av debatterna kring till exempel kriminalitet, åldersbestämning och volymer är försenade men desto mer nödvändiga.

Men det betyder inte att de måste föras med hat, hot och hån. Vi etablerade debattörer har stort ansvar att markera mot rasism, islamhat, homofobi och antisemitism varhelst det bubblar fram – i synnerhet om det sker i närheten av vårt eget namn, vårt eget nätsammanhang.

Vägen vi nu är inne på har förfärande slutpunkter.

”Jag önskar Mona Sahlin nya möjligheter i livet. Hon var en för många inspirerande och ofta modig person i vårt politiska liv.” Så skrev Carl Bildt på Twitter när hans gamla trätosyster nyligen erkände brott om osant intygande.

Inlägget har hittills gillats av nästan 2 000 människor. En annan, vettigare och vänligare, nätvärld är möjlig.

Erik Helmerson erik.helmerson@dn.se “

DN TORSDAG 23 FEBRUARI 2017

“Brå: Omöjligt jämföra brottsstatistik mellan länder

Sverige är det värsta landet i västvärlden vad gäller våldtäkter och det är invandringen fel, påstår SD-toppen Tobias Andersson i en artikel på sajten Breitbart som fått stor spridning både i Europa och USA. Men någon sådan jämförande studie som är tillförlitlig finns inte, enligt Brottsförebyggande rådet (Brå).

Den senaste undersökningen som jämförde invandrares förekomst i brottsregistret gjordes 2005. Undersökningen visade att personer födda utanför Sverige fem gånger oftare än personer födda i landet döms för sexualbrott.

Enligt Brå har sexuella övergrepp ökat de senaste tre åren och 2015 uppgav fler kvinnor än tidigare att de känt sig sexuellt trakasserade.

Däremot har antalet allvarliga fall av sexuella övergrepp som omhändertas av sjukvården minskat.

– Det tyder på att det är de ”lindrigare” fallen som har ökat, säger Stina Holmberg, forsknings- och utredningsråd på Brå som var med och gjorde den senaste undersökningen 2005.

Men någon ny undersökning av skillnaden mellan personer födda utomlands och i Sverige har inte gjorts sedan dess.

– En sådan måste i så fall initieras av regeringen, säger Stina Holmberg.

I en artikel på den högerpopulistiska sajten Breitbart beskriver Tobias Andersson, som är nationell talesperson för Sverigedemokraternas ungdomsförbund Ungsvenskarna, Sverige som ett land som fått rykte om sig att vara ”våldtäkternas huvudstad i västvärlden”.

Samma påstående användes i det tv-reportage på Fox News som USA:s president Donald Trump hänvisade till i ett tal förra veckan och upprepades av den förre Ukip-ledaren Nigel Farage i Fox News i tisdags där han numera är politisk kommentator.

Men någon undersökning som ger belägg för att våldtäkter skulle vara vanligare i Sverige än andra västländer finns inte, enligt Brå.

– Sverige har en väldigt bred lagstiftning där väldigt mycket definieras som våldtäkt i jämförelse med andra länder och Sverige har ett annat sätt att räkna antalet brott – varje enstaka tillfälle som man blir utsatt för upprepade våldtäkter räknas som ett brott. I andra länder räknas tio våldtäkter som om kvinnan utsatts för ett brott, säger Stina Holmberg.

Hon menar att ett annat skäl till att det inte finns några säkra jämförelser är att anmälningsbenägen-heten skiljer sig åt.

– Troligen är den högre i Sverige än i länder där kvinnan har en väldigt tilltryckt position.

Både SD-ledaren Jimmie Åkesson och partiets gruppledare Mattias Karlsson har i intervjuer försvarat att uppgifter om Sverige som ett land där vad man kallar ”okontrollerad massinvandring” bland lett till en ökning av bland annat våldtäkter.

Socialdemokraterna tycker att det är allvarligt att SD-politiker sprider en sådan Sverigebild och anser att det i första hand är sociala skillnader som spelar roll.

– Det är allvarligt att ett parti i Sverige arbetar systematiskt med att svartmåla Sverige, dessutom i samverkan med utländska högerextrema krafter. Det riskerar att skada Sverige, svensk besöksnäring och industri, säger Tomas Eneroth (S), gruppledare i riksdagen.

Även Moderaterna reagerar.

”Förtroendevalda från alla partier har ett stort ansvar att använda sig av fakta och pålitlig statistik”, skriver gruppledare Jessica Polfjärd i en kommentar, men anser sam-tidigt att ”vi aldrig ska blunda för utmaningarna med otryggheten och integrationen”.

SD:s gruppledare Mattias Karlsson försvarar partiets agerande.

– Man kan alltid diskutera hur lätt det är att jämföra mellan olika länder. Men det viktiga tycker jag är att vi diskuterar de problem som faktiskt finns och som vi alla är överens om existerar.

Men ska inte politiker hålla sig till de fakta som finns?

– Man kan diskutera vad som är fakta i det här målet.

Mats J Larsson matsj.larsson@dn.se “

DN TORSDAG 23 FEBRUARI 2017

“ Fredssamtalen återupptas med helt ny spelplan

I dag, torsdag, väntas FN-ledda fredssamtal i Genève om Syrien. Men förhoppningarna om att nå en överenskommelse är små. Både oppositionen och regimens uppbackare är splittrade - sinsemellan.

Senast parterna befann sig i FN:s Europahögkvarter i Genève var i april förra året. Då fanns vissa förhoppningar om att USA och Ryssland, som stöder var sin sida i konflikten, skulle förmå sina skyddslingar att slå in på en fredlig väg.

Men så blev det inte. Konflikten pågår och har komplicerats än mer.

När regimens och oppositionens företrädare nu väntas tillbaka i Genève – ännu i elfte timmen var det oklart om och i vilken form de skulle närvara – ser den syriska spelplanen annorlunda ut.

Ryska bomber och iranska marktrupper hjälpte president Bashar al-Assad att i slutet av förra året återta den östra delen av Aleppo, de så kallade rebellernas starkaste fäste.

Den väpnade oppositionens ställning har därmed kraftigt försvagats, i synnerhet de som räknas som moderata och västtillvända. De har angripits både av president al-Assads styrkor och dess ryska och iranska allierade, liksom av jihadis-tiska grupperingar som -Jabhat Fatah al-Sham.

USA och Turkiet, regimmotståndarnas främsta uppbackare, visar tecken på att byta fot i Syrienfrågan. President Donald Trump har sagt att han ”kan ompröva allt” om Syrien.

Turkiets vice premiärminister Meh-met Simsek sade för en månad sedan att det är ”orealistiskt” att Syrienkonflikten kan lösas utan Bashar al-Assad.

Därmed har Turkiet frångått sin tidigare princip: att president al-Assad måste bort från makten. Turkiet har också distanserat sig från USA för att i stället närma sig Ryssland.

Ryssland har tagit taktpinnen i fredsförhandlingarna medan USA förpassats till sidlinjen. Det innebär också att Moskva ändrat bild av Syrien.

Numera erkänner Ryssland exempelvis att det finns en opposition som inte är ”terrorister”, och de ryska Syrienförhandlarna har signalerat att al-Assad måste underkasta sig någon form av maktdelning om han vill fortsätta vara Syriens ledare.

FN försöker anpassa sig till den förändrade maktstrukturen. Staffan de Mistura, FN:s särskilda Syriensändebud, håller fast vid resolution 2254 som säkerhetsrådet antog i december 2015.

Resolutionen stakar ut en fredsprocess som förordar en hållbar vapenvila, förhandlingar mellan oppositionen och president al-Assads regim, utarbetande av en författning samt FN-övervakade val.

Men resolutionens mål är långt borta, och på marken i Syrien är pessimismen utbredd. DN har talat med Abu Yousef, en 30-årig trebarnsfar och regimmotståndare som bodde i östra Aleppo. Han lämnade staden när de syriska, ryska och iranska trupperna anlände. Nu bor han tillfälligt inhyst i en bondgård norr om staden.

– Jag tror inte på Bashars (al-Assad) försoning. Hans män har dödat släktingar och vänner till mig. Men livet som jag lever här är inte bra. Det finns ingen framtid för mina barn här, säger Abu Yousef.

Erik Ohlsson erik.ohlsson@dn.se
Abed al-Qaisi (DN) abed.al-qaisi@dn.se “

“ Fakta. Syrienkriget

Kriget i Syrien går snart in på sitt sjunde år. Närmare 400 000 har dött, fem miljoner syrier har flytt utomlands och över sex miljoner är flyktingar i sitt eget land.

FN-ledda fredsförhandlingar inleddes våren 2012 men har hittills inte lett någonvart. Stötestenen är framför allt om president Bashar -al-Assad kan sitta kvar vid makten.

Källa: DN “

DN TORSDAG 23 FEBRUARI 2017

“ Ryska UD hänger ut journalister

Moskva. Ryska utrikesdepartementet publicerar en ny sida med så kallade ”fake news” om Ryssland. Enligt taleskvinnan Marija Zacharova är ”problemet att internationella medier aldrig tycker att de behöver lägga fram några fakta när det gäller Ryssland”.

– Vi är trötta på att lögner om Ryssland sprids och i bästa fall

korrigeras i efterhand. Då är det redan för sent. Därför är det viktigt att i stället definiera vilka tidningar och journalister som sprider lögner, - säger ryska utrikesdepartementets taleskvinna Marija Zacharova. Hon uttalade sig på onsdagen vid utrikesdepartementets regelbundna pressträff i Moskva.

Ryssland vill helt klart uppmärksamma utländska journalister på denna nya sajt. Sajten hade utannonserats på förhand och bland annat de svenska korrespondenterna fick en särskild påminnelse om att en viktig briefing skulle äga rum i samband med Margot Wallström-besöket i Moskva i början av veckan.

Zacharova försäkrar att det inte handlar om att strypa det fria ordet.

– Problemet är att internationella medier aldrig tycker att de behöver lägga fram några fakta när det gäller Ryssland. De citerar anonyma säkerhetsstrukturer, man vet aldrig vilka källorna är och ingen bär ansvar.

Under de senaste åren har ryska statsstyrda medier gjort sig kända för att systematiskt sprida lögnaktig propaganda om bland annat Ukraina.

På frågan om ryska UD också tänker hänga ut lögner som rapporteras av ryska medier – till exempel om den korsfästa pojken i östra Ukraina – svarade Zacharova att hennes ministerium inte ansvarar för ryska medier.

Är uppgifter som ni inte håller med om också ”fake news”? Till exempel de gröna männen på Krim som Ryssland först inte erkände? frågade en schweizisk tv-kanal.

– Varför reagerar ni så emotionellt? Om ni inte publicerar falska nyheter så behöver ni inte oroa er, svarade Zacharova.

Hon försäkrar att journalister som anser sig ha blivit uthängda orättvist har rätt att vända sig till ryska UD för att diskutera saken.

– Ni vet var vi finns, ni har våra telefonnummer. Om ni kan bevisa att rapporteringen stämmer så är vi alltid redo till arbeta tillsammans.

Ett exempel på nyheter som redan har publicerats under rubriken ”fake news” av ryska UD är New York Times nyhet om att Ryssland lagstridigt har placerat ut en ny kryssningsmissil. Ett annat är Bloombergs artikel om att den franska presidentkandidaten Emmanuel Macron anklagar Ryssland för dataintrång.

Anna-Lena Laurén anna-lena.lauren@dn.se “

DN TORSDAG 23 FEBRUARI 2017

“ EU stöttar sin främste Polenkritiker

Analys. Frans Timmermans, EU-kommissionens stridbare vice ordförande, utsätts för hårda angrepp från olika håll i Polen. Timmermans kritik mot regeringen i Warszawa upprör både höger och vänster, men hittills har han fullt stöd av kommissionen.

Det talas fortfarande om det som hände under säkerhetskonferensen i München förra veckan i Bryssels korridorer.

Under en i övrigt väluppfostrad paneldiskussion utbröt ett öppet bråk mellan två av huvudaktörerna i ett pågående drama om EU:s demokratiska principer.

EU-kommissionens vice ordförande Frans Timmermans och Polens utrikesminister Witold Waszczykowski satt bredvid varandra, men verkade inte särskilt be-kväma. Och plötsligt brände debatten till på allvar.

Frans Timmermans förklarade sammanbitet varför han anser att Polen bryter mot rättsstatens principer när regeringen i Warszawa under det senaste året har kört över landets författningsdomstol.

– Det finns inga krav på att ett EU-land ska ha en författningsdomstol, men om er egen konstitution stadgar att ni ska ha en sådan domstol, var då vänlig att respektera er egen konstitution, fräste Timmermans.

Svaret från Polens utrikesminister kom snabbt och var iskallt.

– Var så vänlig och låt oss att respektera vår egen konstitution! Inte er vision av vår konstitution, väste Waszczykowski.

Att den polska regeringen är ilsken över Bryssels kritik är ingen nyhet, men tidigare har vreden riktas mot EU-kommissionen och inte mot Frans Timmermans personligen.

Under senare tid har det dock kommit angrepp på kommissionens vice ordförande från flera håll i Polen.

President Andrzej Dudas rådgivare Krysztof Szczerski hävdade till exempel nyligen att Timmermans driver ”ett korståg mot Polen” och därför måste bort.

Polens tidigare premiärminister, vänsterpolitikern Leszek Miller, är också missnöjd med Timmermans.

– Timmermans måste sluta tränga in Polen i ett hörn. Jag skulle föredra att någon annan tar hand om den här frågan, sade Miller i en radiointervju häromdagen.

Så frågan är: Kommer Timmermans att petas, skulle det vara ett sätt att lösa den låsta konflikten mellan kommissionen och Polen?

Det är inte särskilt sannolikt.

Frans Timmermans har för det första mycket högt anseende i Bryssel. Den språkbegåvade socialdemokraten från Nederländerna är en arbetshäst som drar kommissionen vidare inom många områden.

Jean-Claude Juncker, EU-kommissionens ordförande, tycks också lita fullt ut på och vara beroende av sin förste vice ordförande.

I Bryssel är det ingen hemlighet att det är Timmermans som gör grovjobbet i kommissionen när Juncker åker hem till villan i Luxemburg.

Sant är dock att Frans Timmermans tycks ha ett eget, personligt engagemang och har drivit kommissionens förfarande mot Polen med stor energi. Timmermans har gång på gång förklarat att kritiken mot Polen gäller en helt grundläggande fråga, nämligen demokratin i EU. Därmed handlar det också handlar om unionens framtid.

Rättssystemet i ett EU-land får inte ändras hur som helst, hävdar Timmermans. Medborgarna måste kunna lita på att politikerna inte styr domstolarna, som ska vara oberoende.

– De filosofiska argumenten för detta är att vårt demokratiska system inte ska innebära majoritetens diktatur, sade Frans Timmermans i en intervju med DN i somras.

– Historien har lärt Europa vad det kan innebära. Demokrati, mänskliga fri- och rättigheter och rättsstatens principer hör ihop. De kan inte ställas mot varandra, hävdade Timmermans.

EU-kommissionens vice ordförande anser därför att Polen bryter mot rättsstatens principer när regeringen i Warszawa steg för steg har sett till att få kontroll över landets författningsdomstol, vars beslut regeringen ogillade.

Ett sista steg togs i december, när en ny lag klubbades som ger Polens president makt att utse författningsdomstolens ordförande.

Sedan dess hörs ingen kritik från det hållet och regeringen anser att ”problemet är löst”; så uttryckte sig i alla fall landets premiärminister i december.

EU-kommissionen håller fortfarande inte alls med, men det är oklart vad Bryssel kan och vill göra för att försöka få regeringen i Warszawa

att ändra ståndpunkt. Hittills står dock kommissionen bakom sin vice ordförande Frans Timmermans.

Annika Ström Melin annika.strom-melin@dn.se “

“Fakta. Frans Timmermans

Frans Timmermans är förste vice ordförande i EU-kommissionen.

Han föddes i Maastricht i Nederländerna 1960, hör till det socialdemokratiska partiet PvdA och var tidigare diplomat, statssekreterare och Nederländernas utrikesminister.

Timmermans har ett övergripande ansvar för kommissionens lagstiftningsförslag och är också ställföreträdare för ordföranden Jean-Claude Juncker.

Timmermans har varit ansvarig för EU-kommissionens förfarande mot Polen.

Timmermans har drivit en tuff linje och anser att regeringen i Warszawa bryter mot rättsstatens principer.

I måndags avfärdade Polen ännu en gång kommissionens rekommendationer och det är oklart vad nästa steg blir. “

DN TORSDAG 23 FEBRUARI 2017

“ Ukips nye ledare utmanar i Labourland

Det EU-kritiska och invandringsfientliga partiet Ukip hoppas kunna slå mynt av Labours interna splittring om Brexit. Första steget: att få partiledaren Paul Nuttall invald i parlamentet i dag, torsdag. Men Nuttall riskerar att lägga krokben för sig själv.

Stoke-on-Trent.
Pappdockan ler i fönstret där den står lite på svaj. Jag ser ned på adresslappen. Jo, det stämmer. Det här är Ukipledaren Paul Nuttalls nya hemadress.

– Han har bara varit här två gånger. Första gången stod han utanför och visade upp sig för pressen. Men ett par timmar senare såg jag honom smita ut bakvägen, säger Andy Barlow, som äger grannhuset.
Han ser tankfullt upp mot pappdockan i fönstret – den som föreställer Paul Nuttall.

– Det är märkligt. Det är lögn allt-ihop. Allt som finns där inne är en tältsäng. Tro mig, jag vet – för jag råkade slå in en balk genom väggen när vi renoverade häromdagen, och jag fick tillstånd av hyresvärden att gå in. Det är helt tomt där. Ingen har bott där de senaste veckorna, så mycket kan jag säga dig, säger Andy Barlow.

Det var i slutet av januari som Ukips 40-årige partiledare Paul Nuttall skrev på hyreskontraktet här i Stoke-on-Trent, en arbetarstad där Labour har vunnit alla val sedan 1950.
Nuttall hade då nyligen blivit vald till partiledare i Ukip, den tredje på kort tid för det EU-kritiska och invandringsfientliga partiet. Han behövde ena de stridande falangerna kring ett gemensamt mål.
Han fann det i Stoke-on-Trent.

Arbetslösheten i denna kommun med 275 000 invånare är nästan dubbelt så hög som i landet i stort. Nedläggningsbeskeden har kommit tätt de senaste åren, den anrika keramikindustrin genererar inte längre nya jobb i någon större utsträckning och osäkra korttids-anställningar har blivit mångas enda levebröd.

Ukip lägger skulden på EU och invandringen, och har fått visst gehör. 69 procent röstade för Brexit i Stoke-on-Trent. Störst andel i hela landet.

Ukip har sedan tidigare ett mandat i brittiska underhuset. När valkretsens parlamentsledamot sedan avgick och fyllnadsval utlystes till den 23 februari – i dag torsdag – såg Ukipledaren Paul Nuttall sin chans: ”Brexithuvudstaden” skulle bli hans biljett till det brittiska parlamentet. Nyckel-ordet: domino-effekt. Först Stoke-on-Trent, sedan resten av mellersta och norra England.

Men så började problemen. Först avslöjades att Paul Nuttall aldrig varit professionell fotbollsspelare, något han tidigare hävdat.
Sedan framkom att han inte har någon doktorshatt i historia, vilket han också påstått.

Han tycks heller aldrig ha suttit i styrelsen i en ideell organisation, som han sagt.

Och för en vecka sedan tvingades han erkänna att han aldrig förlorat några ”nära vänner” i katastrofen på Hillsboroughstadion 1989 – som han uppgett på sin privata hemsida.

Ukipledaren skyller felen på en ”överambitiös medarbetare”. Men inte ens alla i hans parti tror på det. I söndags lämnade två tunga företrädare Ukip i protest.

Och så var det det där med var Nuttall faktiskt bor. I Storbritannien är det inte obligatoriskt att bo i den valkrets där man kandiderar. Men att uppge felaktiga uppgifter kan leda till fängelsestraff. Och flera grannar i kvarteret intygar för DN att Nuttall helt enkelt inte bott här.
– Han verkar ljuga om allting. Jag tror de flesta här kommer att strunta i att rösta nu. Alla politiker verkar vara likadana, säger grannen Andy Barlow.

På Labours kampanjhögkvarter märks en viss tacksamhet över turerna kring Ukipledaren. För det råder ingen tvekan om att det gamla arbetarpartiet är hårt pressat. Opinionssiffrorna är rekordlåga och partiledaren Jeremy Corbyn ifrågasatt.

– Ni vet vad som står på spel! Vi måste stoppa Ukip här, en gång för alla. Och då måste vi få ut våra väljare till valurnorna, säger partiets kandidat Gareth Snell till ett par hundra volontärer.
En av de som anmält sig för att gå ut och knacka dörr är 31-åriga Imogen Wilkes.

– Många här i stan struntar i valet, de tror inte på politiken. Men om Ukip vinner vore det en skam för Stoke. Många jobb har försvunnit här på senare år, men vi måste ändå våga tro på framtiden, säger Imogen Wilkes, som till vardags jobbar på ett callcenterföretag.

För Jeremy Corbyn skulle en förlust i Stoke-on-Trent vara ett smärtsamt fiasko. Och han hade nog helst sett en annan kandidat än Gareth Snell, en av dem som kampanjade för att stanna i EU. Men partiledningen mobiliserar, och den här dagen är den ekonomiskpolitiske talespersonen John McDonnel på besök.

– Om Brexit påverkar? Ja, det är klart att det är en faktor. Men Gareth har ju lovat respektera folkviljan och rösta för Brexit i parlamentet, säger McDonnel lite besvärat.

Kan Labours splittring kring EU-medlemskapet bereda väg för ett stort uppsving för Ukip bland arbetarväljare? Statsvetaren John Curtice studerar väljarströmningar i England och är skeptisk.

– Visst var det många labour-väljare som röstade för Brexit i norra England. Men en majoritet av labourväljarna i dessa områden röstade trots allt för att stanna i EU. Så jag undrar om inte Ukip gör en felbedömning när de tror att de kan vinna över så pass många röster i de här områdena, säger John Curtice, som är professor vid Strathclyde university.

Så sent som för två år sedan vann Labour valet i Stoke-on-Trent med 39 procent av rösterna, medan Ukip fick 23 procent.
– Att öka med mer än 10 procentenheter på bara ett par år är en tuff uppgift för vilket parti som helst, säger John Curtice.

Vad som sker med Ukip, och det interna stödet för Paul Nuttall, om försöket misslyckas är svårt att sia om.

Men ute på gatorna i Stoke-on-Trent går Ukips volontärer bestämt mellan dörrarna i duggregnet. Knackandet möts av blandade reaktioner

för den grupp DN följer. Många boende smäller snabbt igen dörren, ibland efter ett par okvädesord.

Misstroendet mot partierna – inklusive Ukip – gör sig ofta påmint. Inte heller de främlingsfientliga texter som partiet sprider på sin lokala Facebooksida tycks ha fått något större genomslag.

– Men om valdeltagandet blir lågt har vi kanske en chans. Mirakel kan ske, säger Marietta King innan hon går vidare till nästa dörr.

Erik de la Reguera erik@delareguera.se "

"Fakta. Fyllnadsval

Två fyllnadsval till parlamentets underhus hålls i dag, torsdag, i Storbritannien, sedan två ledamöter för Labour lämnat sina platser.

Det ena hålls i Stoke-on-Trent och tros i första hand stå mellan Labours lokale kandidat Gareth Snell och Ukips nya parti-ledare Paul Nuttall.

Det andra fyllnadsvalet hålls i Copeland, där Labours kandidat i första hand utmanas av Tories kandidat.

I oktober 2014 fick Ukip för första gången en ledamot invald i parlamentet, Douglas Carswell. Han var tidigare medlem i konservativa Tory. Carswell och Ukips starke man Nigel Farage kommer inte överens.
DN "

DN TORSDAG 23 FEBRUARI 2017

"Materialet har inte redigerats med etiska metoder"

" Efter Donald Trumps uttalanden om Sverige fick filmaren Ami Horowitz hård kritik från poliserna som intervjuades. Nu kommer ytterligare kritik – från de svenska fotografer som arbetade med inspelningen. Fotograferna säger att de aldrig hade ställt upp om de vetat om vad materialet skulle användas till.

USA:s president Donald Trump hänvisade till ett tv-inslag på Fox News efter att han under helgen kommenterade situationen i Sverige. I inslaget intervjuas filmaren Ami Horowitz som gjort det kraftigt vinklade reportaget "Stockholm syndrome", ett reportage som också innehåller en rad faktafel.

DN har tidigare rapporterat att två svenska poliser som medverkade i reportaget hävdar att de inter-vjuats på falska premisser och att de i själva verket svarat på andra frågor.

– Vi står inte bakom det här alls. Det var en chock för oss när vi såg det. Han har klippt ihop de här svaren. Vi svarar på helt andra frågor i den riktiga intervjun. Det här är inte schyst journalistik, sade Anders Göranzon, poliskommissarie, till DN.

Polisernas berättelse bekräftas av den svenska fotografen Emil Marczak som filmade intervjun. Marczak berättar för DN att Horowitz "gång på gång försökte få poliserna att hålla med honom".

– Jag skulle aldrig ställt upp om jag känt till hur oetiskt och oseriöst materialet skulle klippas ihop. För att dubbelkontrollera att mina minnesbilder stämmer har jag gått igenom råfilmen och det bekräftar polisernas bild av händelseförloppet. De sa upprepade gånger att de inte hade några uppgifter som kunde styrka ett sådant uttalande, säger Emil Marczak.

Han berättar att Horowitz, som många andra internationella medier brukar göra, ringde upp och frågade om han kunde göra ett snabbt jobb och filma en intervju till ett tv-inslag. Filmaren uppgav aldrig att materialet skulle användas till det reportage som senare har publicerats på Youtube.

– I råfilmen märks att Horowitz hade en tydlig agenda, både med vilken typ av hårt vinklat inslag han skulle göra och att flyktingfrågan hör ihop med olika brottsformer oavsett vad han fick för svar. Jag står inte bakom sådana oetiska och oseriösa arbetsmetoder och vill inte att polisernas, eller mitt, namn dras i smutsen, säger Emil Marczak.

En annan svensk fotograf, Jacob Bjelfvenstam, bistod Horowitz vid intervjun med journalisten Annika Hernroth-Rothstein. Hon har tidigare sagt till DN att hon inte upplever att hennes citat har förvanskats men att klippningen av reportaget var sensationsartad.

– Jag hade ingen aning vad han skulle göra med materialet. Jag frågade inte heller utan jag utgår från att folk är seriösa i sitt yrkesutövande. Men hela intervjun kändes onyanserad, säger Jacob Bjelfvenstam.

Hur reagerade du när du upptäckte att filmen fått spridning och blev uppmärksammad i den politiska debatten?

– Jag är förvånad att jag som en liten frilansfotograf råkar hamna i sådana här sammanhang och vara inblandad med Donald Trump. Det är knasigt, säger Jacob Bjelfvenstam.

Hade du ställt upp om du vetat om vad det skulle användas till?

– Nej, det hade jag inte gjort, säger Jacob Bjelfvenstam.

Varken Emil Marczak eller Jacob Bjelfvenstam har haft kontakt med Ami Horowitz efter arbetet med inspelningen.

Hugo Lindkvist hugo.lindkvist@dn.se “

“ Detta har hänt.

Under ett tal på lördagen lyfte den amerikanske presidenten Sverige som exempel när han talade om vikten av att skydda USA:s gränser: ”Titta på vad som hände i Sverige i går kväll (på fredagen svensk tid). Sverige, vem hade trott det? De har tagit in ett stort antal ... de har problem som de inte trodde var möjliga”, sade Trump.

Svenska regeringen och nyhetsmedier över hela världen försökte reda ut vad Trump syftade på. Sent på söndagen kom en kommentar från Vita huset där man framförde att president Donald Trump talat i allmänna ordalag om ökande brottslighet och händelser i närtid, inte om en specifik händelse.

Donald Trump skrev senare på Twitter att hans påståenden grundade sig på ett tv-inslag: ”Mitt uttalande om vad som händer i Sverige syftade på ett inslag som sändes i Fox News, som handlade om invandrare och Sverige.”

I tv-inslaget intervjuades filmaren Ami Horowitz som står bakom reportaget ”Stockholm syndrome”. I reportaget, som innehåller flera felaktigheter, argumenterar filmaren för att flyktingmottagningen orsakat en ökad våg av våldtäkter och våldsbrott i Sverige.

I reportaget intervjuas två svenska poliser. I tisdagens DN säger de att Horowitz dolde sina verkliga skäl till intervjun och att deras svar är inklippta i ett felaktigt sammanhang. “

DN TORSDAG 23 FEBRUARI 2017

Ami Horowitz om kritiken mot reportaget: ”Alla befinner sig i en skitstorm”

“ Filmaren Ami Horowitz slår tillbaka mot kritiken från de svenska poliserna och fotografen som anklagat honom för att förvanska en intervju. ”Alla försöker ta skydd och distansera sig från filmen”, säger Horowitz till DN.

Filmaren menar att poliserna som medverkade i reportaget ”Stockholm syndrome” var väl medvetna om på vilka grunder de intervjuades.

– Det är intressant. De verkar antyda att vi skulle ha gjort upp om att prata om våld i allmänhet och inte migration – och det är precis vad vi gör. Jag berättade för dem att filmen skulle handla om frågor kopplade till migration men att jag skulle ställa frågor till dem om våld i allmänhet, säger Ami Horowitz och fortsätter:

– Titta på intervjun. Under den första delen ställer jag bara frågor om våld. Jag nämner aldrig ordet invandrare, migration eller islam. Jag frågade aldrig poliserna om det fanns någon koppling mellan invandrare och våld, säger Ami Horowitz.

De uppger att du har klippt ihop svaren.

– Men så klart kan de inte presentera ett konkret exempel på när det har hänt. Jag har aldrig gjort något sådant. Jag är nästan säker på att jag inte har ställt några frågor om invandring och migration. Men jag ska titta på materialet igen, säger Ami Horowitz.

Har poliserna helt fel?

– Gällande uppfattningen att de har svarat på helt andra frågor har de 100 procent fel. Samtliga delar finns med på banden.

Jag har talat med en fotograf som bekräftar polisernas syn. Han och en kollega säger att de aldrig skulle ha ställt upp om de visste vad - materialet skulle användas till.

– Vad ska jag säga? Jag är säker på att alla i Sverige som är involverade med filmen befinner sig i en skitstorm för stunden. Alla försöker ta skydd och distansera sig. Men videon talar för sig själv, säger Ami Horowitz.

Skulle du kunna visa upp råmaterialet för att visa att din information stämmer?

– Det gör man inte som filmskapare, man får inte den frågan. Michael Moore skulle aldrig tillfrågas om han kunde visa upp sitt material. Jag försöker inte dölja någonting över huvud taget men att visa råmaterialet är inte något jag kan göra.

– Jag har gjort filmer och videor under lång tid, både högprofilerade och kontroversiella. Jag har inte blivit anklagad för att förvanska fakta, och jag är stolt över den bakgrunden. Det är viktigt. Trovärdighet är avgörande för mig, säger Ami Horowitz.

Hugo Lindkvist hugo.lindkvist@dn.se "

DN FREDAG 24 FEBRUARI 2017

"SD:s ledning sprider dynga om Sverige"

" Regeringen går till hårt angrepp mot Sverigedemokraternas partiledning efter debattartikeln i Wall Street Journal där SD:s partiledare Jimmie Åkesson och gruppledaren Mattias Karlsson beskriver Sverige som ett land med kraftigt stigande kriminalitet på grund av stor invandring. – De sprider dynga om Sverige, säger justitieminister Morgan Johansson (S) till DN.

Morgan Johansson fick i går ägna en stor del av sin tid åt att svara på frågor från svenska och internationella medier om debattartikeln i den konservativa amerikanska affärstidningen av Jimmie Åkesson och Mattias Karlsson. Justitieministern anklagar SD-ledningen för att medvetet skada Sverige.

– Nu har vi alltså nått till den punkten då Sverigedemokraterna medvetet skadar Sverige genom att ljuga om oss i internationell media. Det är nytt lågvattenmärke att de sprider dynga om Sverige på det här sättet, säger Morgan Johansson.

Något faktafel i debattartikeln kan han dock inte peka på.

– Bilden man målar upp är att Sverige är ett särskilt våldsamt land och att utsattheten för brott är internationellt sett hög och det är faktiskt fullkomligt fel. Det är faktiskt tvärtom. Vi har en väldigt låg utsatthet för brott, säger Morgan Johansson.

Men fakta i artikeln är väl korrekta?

– Det är också ett sätt att ljuga när man förtränger väsentliga fakta när man målar upp en bild som är felaktig att Sverige är ett särskilt våldsamt land och att det dessutom är knutet till de asylansökningar som vi fått under de senaste åren. Och där finns ingen som helst koppling mellan våldsutveckling och asylmottagande.

Enligt Brottsförebyggande rådet (Brå) har sexualbrotten ökat under de senaste tre åren.

– Det är alltid att man är orolig när utvecklingen går i fel riktning. Det är bland annat därför vi måste vidta åtgärder, bland annat när det gäller sexualbrotten. Vi kommer till exempel att stärka sexualbrottslagstiftningen.

Enligt Brås senaste undersökning från 2005 var det då fem gånger vanligare att personer födda utomlands döms för sexualbrott än män födda i Sverige. Men justitieministern tycker att det ger en felaktig bild och någon ny utredning planeras inte.

– Om man rensar för socioekonomiska faktorer så försvinner den överrepresentationen nästan helt, säger Morgan Johansson.

Han menar att kopplingen är ännu svagare när det gäller asylinvandring.

– Vi har tagit emot och gett skydd åt 140 000 syrier sedan 2011. Det är klart att i den gruppen kan du hitta enstaka fall där asylsökande har begått brott. Men sett till hela gruppen är det mycket, mycket låga siffror.

Men vore det inte bra att göra en ny undersökning?

– Vi vet redan tillräckligt om bakgrunden och då handlar det om att gå på de socioekonomiska faktorerna, det vill säga att se till att människor har jobb, utvecklingsmöjligheter och skolmöjligheter.

SD:s gruppledare Mattias Karlsson går i en skriven kommentar till DN till motangrepp på regeringen.

”Det är häpnadsväckande att regeringen inte förmår att presentera mer sofistikerade argument än så. Vi beskriver Sveriges problem som de är. Det är oroväckande att regeringen inte ens vill erkänna att vi har ett problem. Det betyder ju att de inte heller kan några lösningar”, skriver han bland annat.

Mats J Larsson matsj.larsson@dn.se “

“ Fakta. Regeringen svarar i ”Wall Street Journal”

Torsdagens upplaga av den amerikanska tidningen Wall Street Journal publicerade en debattartikel av SD-ledaren Jimmie Åkesson och partiets gruppledare Mattias Karlsson där de skriver att USA:s president Donald Trump under-skattat problemen i Sverige.

Som exempel tar de bland annat att antalet drabbade av sexualbrott ökade (enligt Brottsförebyggande rådet med 70 procent) mellan 2014 och 2015 och skyller på invandringen.

Regeringen, som ska skriva ett svar på debattartikeln, menar att en sådan koppling inte går att göra. “

DN FREDAG 24 FEBRUARI 2017

“ Jonas Sjöstedt stöttar åtalad prokurdisk partiledare

Det pågår en rad rättegångar mot prokurdiska HDP:s partiledare Selahattin Demirtas. Vänsterpartiets ledare Jonas Sjöstedt var med under torsdagen. Han kallar förhandlingarna ett uppenbart sätt att av president Recep Tayyip Erdogan att försöka krossa den politiska oppositionen.

Istanbul.
Åhörarna i den till bristningsgränsen fyllda rättsal 29 väntar spänt på att videolänken från Edirne-fängelset ska fungera. En av dem är Vänsterpartiets ledare Jonas Sjöstedt. Det blinkar till och slutligen syns Selahattin Demirtas, ledare för det prokurdiska partiet HDP, på skärmen. Han vinkar vilket leder till applåder och hyllningsrop. Flera torkar tårarna när de ser partiledaren som suttit fängslad sedan november.

– Vi har träffats många gånger och senast i september. Då sa han att ”nästa gång du ser mig sitter jag nog fängslad”, säger Sjöstedt.
För mindre än två år sedan hyllades det prokurdiska partiet HDP. De hade för första gången passerat 10-procentspärren till parlamentet och ansågs föra kurdiska, kvinnors och även andra minoriteters röst. Men i efterdyningarna av det misslyckade kuppförsöket den 15 juli greps 13 HDP-parlamentariker. Mest uppmärksammat är gripandet av de två partiledarna Selahattin Demirtas och Figen Yüksekdag som nu riskerar 142 respektive 83 år i fängelse. Flera av åtalen handlar om terroristpropaganda för kurdiska PKK, att vara medlemmar i en terroristorganisation eller för att ha förnedrat president Recep Tayyip Erdogan. Kritiker tror snarare att det handlar om att ta bort ledamöter som är kritiska till regimen.

Partiledare Jonas Sjöstedt tycker att det är viktigt att det internationella samfundet visar sitt stöd. Därför är han på plats.

– Selahattin sa själv att det enda som kan hindra Erdogan från att krossa dem är att det fortsatt finns ett internationellt stöd för HDP. Men, påpekar Jonas Sjöstedt, flyktingavtalet ger president Erdogan ett övertag vilket kan vara anledningen att det är ganska tyst kring gripandet av turkiska parlamentariker. Sjöstedt anser att HDP med all tydlighet tagit avstånd från PKK:s våld.

Jonas Sjöstedt hoppas att det internationella stöd som ändå finns ska ge avtryck.

– HDP är ett av de viktigaste vänsterpartierna i Europa och politikerna är otroligt modiga som fortsätter kämpa trots att de riskerar att ruttna i ett turkiskt fängelse.

Terese Cristiansson terese.cristiansson@dn.se “

DN FREDAG 24 FEBRUARI 2017

“ Larmet varnar när svälten slår till

Tre separata hungerkatastrofer slår till med full kraft i Afrika samtidigt som hjälpbehovet är skriande på flera andra håll i världen. Men varningssystemen som utvecklats efter tidigare katastrofer har visat sig effektiva i kampen mot klockan.

FN slog i veckan fast att svält råder i de norra delarna av Sydsudan.

Totalt 100 000 människor är drabbade av svält men i hela landet är matbristen akut för 4,9 miljoner människor – hisnande 42 procent av den totala befolkningen.

Läget är lika allvarligt i Nigeria och dess grannländer kring Tchadsjön, där sju miljoner människor hotas av matbrist. I Somalia är nästan tre miljoner människor i behov av hjälp för att klara matförsörjningen.

Det är första gången på sex år som svält förklaras i världen. Senast det hände var under krisen i Somalia 2011 då en kvarts miljon människor förlorade livet. Det hade kunnat gå ännu värre men omvärlden mobiliserade efter att medier och hjälporganisationer riktat sökljuset mot det krigsdrabbade landet.

I dag har en unik situation uppstått med tre parallella kriser i Afrika, samtidigt som hjälpbehoven är skriande i Jemen och Syrien samt på andra håll i Mellanöstern.

– Den stora skillnaden mot 2011 är att Somalia då fick all uppmärksamhet. Det var den stora katastrofen i världen just då. Det kan du inte säga om någon kris just nu, säger Challiss McDonough, talesperson för FN:s matprogram WFP i Nairobi.

Det internationella samfundet, med FN-systemet som samlande kraft, försöker att undvika en ”tävlan” mellan olika krishärdar. Flera givarländer och organisationer stämmer av sina insatser vid olika konferenser. Sida beslutade på torsdagen att skicka 160 miljoner kronor i katastrofbistånd utöver de 374 miljoner de tidigare avsatt. Av Sida-pengarna går merparten till Somalia. Samtidigt väljer Norge att skicka betydligt mer resurser till Sydsudan än till Somalia.

– Humanitära behov är humanitära behov oavsett var de uppstår, konstaterar Challiss McDonough.

Krisen i Somalia, som var den första stora svältkatastrofen i nutid, gav en rad lärdomar som nu omsätts i praktisk handling. Flera västländer fick efteråt kritik för att de avvaktat med nödhjälp av rädsla för att försändelser skulle hamna i händerna på islamistmilisen al Shabaab. Nu finns ett annat förhållningssätt till sådana risker, menar McDonough.

– Det gäller att acceptera riskerna. Det finns mycket som kan gå fel i dessa områden. Se vad som hände i Sydsudan i fjol när vårt central-lager i huvudstaden Juba plundrades. Mat och förnödenheter värda 180 miljoner kronor stals. Nu har vi hittat ett sätt att arbeta kring detta. Vi försöker minimera dessa risker och minska mängderna mat som måste lagerhållas, säger hon.

På ett större och mer teoretiskt plan har ett nytt klassificeringssystem kallat IPC fått stort genomslag. Denna objektiva skala mäter hjälpbehoven på hushållsnivå i ett givet geografiskt område och kan närmast beskrivas som en hungerns seismograf som registrerar förskalv och leder experterna mot krisens kommande epicentrum.

Detta varningssystem ringer nu med full styrka. I dag, fredag, samlas givarländer på Holmenkollen i Oslo för att mobilisera medel till norra Nigeria, där regeringens krig mot terrorgruppen Boko Haram har tvingat miljoner på flykt. Peter Lundberg, biträdande humanitär samordnare inom FN för norra Nigeria, är på plats.

– Vi är i Oslo för att undvika fler katastrofer som den som drabbat Sydsudan. Vi vet att behoven är skriande på många håll i världen men vi har lyckats mobilisera oss själva – FN-systemet som en familj. Vi har lyckats bygga upp en omfattande operation och når ut med hjälpen till de behövande, säger Peter Lundberg.

Han varnar dock för att behoven fortsatt är enorma. Just nu lever man ur hand i mun, såväl bokstavligt som bildligt talat.

– Den mat som WFP och dess partner har just nu tar slut i mitten av mars. Att driva en pipeline med mat för 1,3 miljoner människor är en gigantisk logistisk apparat. Stora mängder mat ska upphandlas, levereras och lagerföras på olika platser. Finansieringen är kortsiktig och vi måste komma bort från detta så att vi kan stabilisera distributionen, säger han.

Hur skulle du beskriva läget i nordöstra Nigeria just nu?

– Jag flög nyligen över Borno-delstaten och vi kunde se hur åkrarna låg i träda för att människor inte vågar bruka sin mark. De är rädda för Boko Haram, även om arméns offensiver mot terrorgruppen har haft effekt. Det är ingen tvekan om att armén haft framgångar men det har inte inneburit att livet har återvänt. Människor undviker landsbygden och söker sig till städerna i området, säger Peter Lundberg.

I varje drabbat land råder unika förhållanden som bidragit till det allvarliga läget. Gemensamt för samtliga områden är närvaron av konflikt samt frånvaron av en fungerande statsapparat.

Amartya Sen, den indiska ekonomen som 1998 fick ekonomipriset till Alfred Nobels minne, slog fast att svält är en politisk snarare än en ekologisk företeelse.

Svält karaktäriseras av att några människor inte har tillräckligt mycket mat, inte av att det inte finns tillräckligt med mat, skrev Sen.

Med andra ord – finns det en politisk vilja kan svälten undvikas, något som exemplet Etiopien bevisar. Landet som tidigare förknippats med svält mer än något annat i världen stod i fjol inför en akut kris.

– De led av den värsta torkan på 60 år men har inte varit i närheten av samma kris som grannländerna för de såg tidigt vad som var på väg att ske. De bidrog med mer än 400 miljoner dollar (3,6 miljarder kronor) av sina egna medel. Den etiopiska regeringen förtjänar ordentligt med beröm för hur de mötte sitt eget folks behov, säger Challiss McDonough.

Erik Esbjörnsson erikesbjornsson@gmail.com “

DN FREDAG 24 FEBRUARI 2017

“ Mosul ännu långt från befriat trots framgång

Det kommer segervissa rapporter om framgångar i offensiven mot den IS-hållna irakiska staden Mosul. Men det är sannolikt långt kvar innan Mosul är säkrat från IS-terrorister.

Marktrupper forcerade på torsdagen IS ställningar vid Mosuls civila flygplats, en strategisk punkt i striden om storstaden. Flygplatsen, vars trafik sedan länge ligger nere, är belägen vid den södra infarten till västra Mosul, som ännu behärskas av IS-terroristerna.

Bilder från irakiska statstelevisionen visade på torsdagen hur pansarvagnar kör in i kolonn på flygplatsområdet.

Den irakiska krigsmakten ska också ha tagit kontroll över en närbelägen armébas och över Mosuls gasverk.

– Federala polisens trupper och vår snabbinsatsstyrka som understötts av drönare och tungt artilleri har kunnat storma flygplatsen, säger generallöjtnant Raid Shakir Jaudat i ett uttalande.

Dock har det varit något av ett mönster under Irakarméns krig mot IS att regeringsarméns talespersoner jublat för tidigt över framgångarna. I IS-ockuperade irakiska städer som fallit under det senaste året, som Falluja och Ramadi, har IS haft kvarvarande motståndsfickor och vilande terrorceller som tagit åtskillig tid att kämpa ned.

Även om östra Mosul förklarades befriat från IS redan för tre veckor sedan, är förhållandena där långt ifrån säkra. Journalister som följt operationen på nära håll rapporterar om hur civila fortfarande flyr ut från de östra delarna av staden, undan IS terrorattacker med granater och apterade radiostyrda drönare.

Det tog den irakiskledda armékoalitionen tre månader att med drygt 40 000 mans truppinsats inta den östra mer lättillgängliga delen av Mosul. När striden nu på allvar börjar om den västra delen, där IS-terrorister gömmer sig i vindlande gränder, väntas än större slagstyrka och uthållighet behövas.

Jämsides med de militära framgångarna larmar hjälporganisationer om de ytterst svåra förhållandena för skadade civila i västra Mosul och om extrem brist på mat, mediciner och rent vatten.

Internationella Röda korset beslöt på torsdagen att skicka ytterligare medicinsk utrustning till de fältkliniker som behandlar skadade och sjuka civila.

Samtidigt med offensiven mot västra Mosul kommer uppgifter från Syrien om att IS förlorat staden al-Bab till väpnad syrisk opposition som får stöd av Turkiet. al-Bab har varit IS sista stora fäste i Aleppoprovinsen.

Den turkiske försvarsministern Fikri Isik säger till tidningen Hürriyet att Turkiet och dess stödtrupper har ”full kontroll” över al-Bab.

Samtidigt har Turkiet anklagats för dubbelspel i norra Syrien. Operationen mot IS i norra Syrien syftar främst till att hindra syrienkurdiska grupperingar med band till turkiska kurdpartiet PKK från att ta kontroll över gränsen mot Turkiet, heter det.

Erik Ohlsson erik.ohlsson@dn.se “

“ **Fakta. Terrororganisationens krympande ”kalifat”**

När terrororganisationen IS var som starkast i slutet av 2014 bedömdes de kontrollera cirka 270 000 kvadratkilometer landyta i Syrien och Irak, ett område jämförbart med Storbritannien.

Men sedan dess har IS ”kalifat” krympt betydligt. Nu uppskattas deras territorium till cirka 60 000 kvadratkilometer, och IS är hårt ansatta i Mosul, den största stad de hållit.

Men fortfarande har IS kontroll över Raqqa, provinshuvudstad i nordöstra Syrien, liksom den antika staden Palmyra längre söderut. Rörelsen har också utfört en rad terrordåd i både Syrien och Irak “

DN FREDAG 24 FEBRUARI 2017

“ Trump besöker konservativt möte

De högsta rådgivarna, stabschefen och vicepresidenten. Och så småningom president Donald Trump själv. Vita huset bidrar med en stadig uppställning på den årliga konservativa CPAC-konferensen i USA.

Först ut på torsdagen var rådgivaren Kellyanne Conway som öste lovord över sin chef Trump när hon intervjuades på scenen. Presidenten är en energisk och inkännande person som är genuint intresserad av människor och som genom åren lyft många kvinnor i sina bolag, hävdade hon och utlovade ett sprudlande presidenttal dagen därpå. Conway sade att Trumps profil som outsider i politiken är något som många konferensdeltagare sannolikt känner igen sig i, då de emellanåt är i ”ideologisk minoritet” i samhället.

– Lev inte era liv online, var ute i det riktiga livet i realtid. Det finns många därute som ännu inte vet att de håller med er – eller som vill veta mer.

I tv-kanalen Fox News pratar man, halvt på skämt, om ”Trumpifieringen” av Republikanska partiet och att den lär märkas under mötet i Maryland.

– Trump åtnjuter allt mer respekt… från den konservativa rörelsen vilken är Republikanernas hjärta och själ, säger säger Matt Schlapp, ordförande i organisationen American Conservative Union som arrangerar CPAC, till CNN.

Cirka 10 000 deltagare väntas till CPAC, varav nästan hälften studenter. Enligt det späckade konferensprogrammet ska såväl falska nyheter, rätten att bära vapen, sociala mediestrategier och alt-right-rörelserna (ett paraplybegrepp för högerextrema grupper i USA) avh “

DN FREDAG 24 FEBRUARI 2017

“ H&M hoppar av möte i Bangladesh

Internationella modeföretag som Hennes & Mauritz, Inditex, Next och C & A har med kort varsel beslutat bojkotta en stor konferens i Bangladesh. De gör det i protest mot hur landet slår till mot fackligt aktiva.

På lördag invigs det årliga toppmötet för Bangladeshs klädindustri. Invigningstalare är landets premiärminister Sheikh Hasina. I sista stund har flera av de internationella modeföretagen meddelat att de inte kommer att delta.

Deras samarbetsorgan ETI, Ethical Trading Initiative, motiverar avhoppen med att flera fackligt aktiva har gripits efter strejker som var i december.

– ETI förstår hur viktig konferensen är för att utveckla klädindustrin i Bangladesh. Tyvärr är trakasserierna som nu pågår mot arbetare och deras företrädare oförenlig med en framstegsvänlig industri, som vill säkra långsiktig hållbar utveckling av branschen, säger ETI:s vd Peter McAllister i ett pressmeddelande.

Enligt ETI kommer inte H & M, spanska Inditex (som äger Zara), tyska C & A och brittiska Next att delta. Financial Times rapporterar att även irländska Primark hoppat av.

Företag, intresseorganisationer och andra som är medlemmar i ETI har antagit en gemensam uppförandekod som bland annat innebär att arbetare har rätt att organisera sig fackligt utan repressalier. Peter McAllister hoppas att Bangladeshs textilarbetsgivare tar till sig av mode-företagens budskap och börjar en mer konstruktiv relation med sina anställda.

I december förra året strejkade arbetare vid flera fabriker som syr kläder åt de internationella storföretagen. Fabriksägarna avskedade därefter omkring 1 500 arbetare och polisen grep ett dussintal fackliga företrädare.

I januari skrev H & M och över 20 andra modeföretag brev till Bangladeshs regering, där de uppmanade den att vidta åtgärder för att garantera arbetarnas rättigheter och se till att de som har gripits får juridisk hjälp. Mot bakgrund av det anser flera av de stora modeföretagen att det skulle skicka motstridiga signaler att delta på helgens konferens.

De omfattande problemen i Bangladeshs klädindustri hamnade i världens fokus våren 2013, när över 1 100 människor dog i fabriken Rana Plaza som kollapsade. Runt 2 500 skadades. Sedan dess har säkerheten blivit bättre, lönerna höjts och trycket från omvärlden ökat på landets makthavare att förbättra villkoren för textilarbetare.

Lönen för en textilarbetare är fortfarande bland de lägsta i världen. I januari 2015 var minimilönen cirka 550 kronor per månad, enligt FN-organet ILO. Textilindustrin står för cirka 80 procent av landets export.

Pia Gripenberg pia.gripenberg@dn.se “

“ Fakta. ETI

ETI är ett samarbetsorgan mellan företag, fackföreningar och intresseorganisationer.

Syftet är att främja arbetarnas rättigheter runt om i världen, mot diskriminering och exploatering.

Organisationen har sin bas i Storbritannien. Hennes & Mauritz och Kapp-Ahl är medlemmar.

Källa: ETI “

DN FREDAG 24 FEBRUARI 2017

“ EU varnar: Utträdet kan ge brittisk champagne

Brittisk champagne och parmaskinka. Det kan bli verklighet när Storbritannien lämnar EU, varnar EU-parlamentets jordbruks-utskott. Då slipper nämligen landet EU:s stränga regler för ur-sprungsmärkning.

Inom EU finns strikta regler för vad vissa livsmedel får kallas. Så får exempelvis bara skinka från italienska Parma kallas parmaskinka, Champagne måste komma från det franska vindistriktet med samma namn och svensk Kalixlöjrom får bara komma från Bottenviken och produceras i Kalix, Haparanda, Luleå eller Piteå.

Men när Storbritannien går ur EU kan landet överge det geografiska skyddet, som omfattar över 1 000 produkter, varnar EU-parlamentets jordbruksutskott i ett dokument som the Guardian har tagit del av. Då behöver landet inte längre följa EU-regler och skulle kunna, om andra internationella regler tillåter det, kunna döpa om mousserande engelskt vin till engelsk champagne, till exempel.

I dokumentet skriver ledamöterna i utskottet att EU-lagstiftningen slutar att gälla för Storbritannien när landet går ur EU. ”Om man inte ordnar det på annat sätt, kommer skyddet enligt lagstiftningen att upphöra i Storbritannien, vilket betyder att över 1 000 europeiska registrerade namn kan utsättas för överträdelse av detta grannland till EU”, skriver utskottet. Samtidigt konstaterar man att de 59 brittiska namn som är skyddade, såsom Scotch whisky och West Country

Farmhouse cheddarost, fortsätter att vara det om inte EU-kommissionen bestämmer annorlunda.

Jordbruksutskottet uppmanar därför de som förhandlar om skilsmässan att få med ursprungsskyddade varor i förhandlingarna. Man föreslår också att Storbritannien tvingas att behålla EU:s regler fram tills landet har förhandlat fram ett nytt avtal med unionen.

Dokumentet konstaterar också att EU:s jordbruksbudget minskar markant, med 1,2–3,1 miljarder euro, när Storbritannien lämnar EU.

Marianne Björklund marianne.bjorklund@dn.se "

DN FREDAG 24 FEBRUARI 2017

"Journalister i Turkiet vägrar tystna

Istanbul. Runt 140 journalister är fängslade. Nära 180 turkiska medieföretag har tvingats stänga. Tusentals har förlorat jobbet. Många har lämnat landet. Men Cumhuriyet, en av landets äldsta tidningar, fortsätter granska makten trots hot från både stat och terrorister.

Runt byggnaden har det satts upp höga gallerstaket som det står "polis" på. Vakter tar emot mig och innan jag går in i byggnaden röntgas min väska. Jag är på väg in på tidningen Cumhuriyets redaktion i Istanbul. Det är en av Turkiets äldsta tidningar, som ofta med grävande journalistik avslöjat korruption och oegentligheter upp i regeringskorridorerna. För bara några dagar sedan har de avslöjat att den så kallade Reinaterroristen, en IS-anhängare som på nyårsnatten dödade 39 personer på nattklubben Reina, hade Cumhuriyet som första måltavla. När han insåg att det var nästan tomt på redaktionen började han planera för en attack på Taksimtorget och senare nattklubben Reina där massakern slutligen skedde.

–Det är för att vi publicerade Charlie Hebdo-bilderna. Så nu har vi äntligen fått utökat skydd, säger redaktören Aykut Kücükkaya.

Han säger det i förbifarten. Morgondagens tidning ska göras. Ytterligare flera hundra akademiker har fått lämna sina poster som en del av utrensningen efter sommarens kuppförsök. Är det morgondagens nyhet? Eller något om den kommande folkomröstningen den 16 april? Det finns inte tid att vara rädd, inflikar han. Hotbilden är så mångfacetterad att de inte kan fastna på IS-hotet. Av redaktionens cirka 250 medarbetare har 11 personer suttit fängslade

i över 100 dagar. När eller hur de kommer att ställas inför rätta vet de inte.

–Vi tänker på våra kollegor hela tiden. Det är för dem vi fortsätter att arbeta. Skulle vi ge upp har de gjort allt förgäves, säger Aykut Kücükkaya.

Turkiet rankas på plats 151 av 180 länder i organisationen Reportrar utan gränsers årliga pressfrihetsindex. Situationen har länge varit svår för oberoende journalister men efter det misslyckade kuppförsöket den 15 juli förra året har situationen förvärrats betydligt. I utrensningen av anhängare till predikanten Fetullah Gülen, som den turkiska regeringen anklagar för att ha organiserat kuppförsöket, har medier blivit en av de stora förlorarna. Förutom de över 140 arresterna har tusentals journalister förlorat jobbet och enligt Reportrar utan gränser har 177 medieföretag och 1 200 webbsidor stängts. Anklagelserna skiftar från propaganda för terroriststämplade kurdgerillan PKK eller Gülen-rörelsen till förnedring av president Recep Tayyip Erdogan. Ett av de mer uppmärksammade fallen är Cumhuriyets före detta chefredaktör Can Dündar som greps efter att ha publicerat bilder på hur Turkiet levererade vapen till islamistiska grupper i Syrien. Han utsattes dessutom för ett mordförsök under rätte-gången och valde då att lämna Turkiet. Samtidigt kämpar andra reportrar på tidningen vidare.

– Vi har inte ändrat vårt sätt att jobba men klimatet är svårt förstås, säger Aykut Kücükkaya.

Han har själv skrivit flera granskande artiklar bland annat om korruption i president Erdogans familj. Han vet att han kan fängslas när som helst men han har aldrig funderat på att sluta. Han berättar att han bestämde sig för att bli journalist under 90-talets gruvprotester i Turkiet. Hans pappa var gruvarbetare och var med vid protesterna. Aykut Kücükkaya följde situationen från köksbordet och bestämde sig för att bli journalist på tidningen Cumhuriyet som tog gruvarbetarnas parti. I dag är han en av deras mest rutinerade reportrar.

– Jag har varit här i 25 år. Nu är flera av våra kollegor fängslade men vår journalistik ändras inte. Vi jobbar fortfarande med säkra källor, grävande journalistik och intervjuer som tidigare, säger han.

Enligt honom har de inte heller förlorat antalet reportrar utan det finns fortfarande många som vill skriva för Cumhuriyet, särskilt nu när Turkiet står inför en folkomröstning som kan skriva om Turkiets konstitution i grunden.

Men även om reportrarna på Cumhuriyet säger att de arbetar som vanligt vittnar andra journalister om rädsla och uppgivenhet.

En kvinnlig journalist som jag möter i en av Istanbuls parker rullar lätt uttråkad barnvagnen fram och tillbaka. Tidningen hon skrev för är regeringskritisk, många har gripits och hon vågade inte längre vara kvar.

– Jag älskar mitt jobb och saknar det, men jag har barn och familj. Jag kan inte ta risken, säger hon.

Journalisten Merve Arkan har jobbat på flera av Turkiets tidningar men är numera arbetslös.

– De enda som anställer är de statliga och de skulle aldrig anställa mig som tidigare varit på kritiska tidningar. Jag kommer aldrig mer få ett jobb, tror jag, säger hon.

Erol Önderoglu, Reportrar utan gränsers representant i Turkiet, kallar dem de övergivna journalisterna. Han säger att under de senaste två decennierna har han aldrig upplevt en sådan känsla av övergivenhet och hopplöshet som drabbat Turkiet nu.

– Mediepluralismen är icke-existerande i Turkiet, säger han, själv åtalad för terrorbrott efter att ha hoppat in som redaktör för den kurdiska tidskriften Özgür Gündem.

Han menar att det inte finns -något förtroende för rättsstaten sedan det infördes undantagstillstånd efter kuppförsöket.

– Domstolarna ligger helt i händerna på regeringen.

Enligt honom har många lämnat landet utan några som helst förberedelser och befinner sig nu vilsna utanför sitt hemland. Det enda som kan leda till en förändring är internationell uppmärksamhet och krav på pressfrihet, menar han.

Trots hotbilden fortsätter tusentals journalister att arbeta i Turkiet, några av dem på Cumhuriyet. De har inte gett upp. Även Erol Önderoglu intygar att de fortsatt verksamma bedriver samma journalistik som vanligt.

– Jag ser inte att de journalister som jobbar vidare ändrat sitt arbetssätt.

På Cumhuriyet skakar de bara på huvudet åt frågan om de jobbar annorlunda nu. Men de vet att deras situation skiljer sig åt från exempelvis svenska journalister och kan ibland känna sig avundsjuka.

Aykut Kücükkaya berättar en anekdot om hur han avslöjade att president Erdogans fru Emine varit korrumperad, men säger att det inte påverkat hennes situation alls.

– I Sverige hade hon kanske fått lämna sina uppdrag, säger han och skrattar till.

Samtidigt kommer flera reportrar in till honom och ställer frågor om morgondagens artiklar. Deadline närmar sig. Den kan varken IS eller regeringen ändra.

– Vi gör inget fel utan sysslar med vanlig hederlig journalistik som är väldigt viktig just nu, säger Aykut Kücükkaya och går i väg för att fortsätta med morgondagens tidning.

Terese Cristiansson terese.cristiansson@dn.se “

“ 146 journalister fängslade.

Den 15 juli 2016 genomfördes ett kuppförsök men det slogs ned efter att president Recep Tayyip Erdogan kallat ut folk på gatorna för att -protestera. Regeringen anklagade snabbt Gülenrörelsen för att ligga bakom kuppförsöket.

Efter kuppförsöket utlystes undantagstillstånd. 100 000-tals -personer misstänkta för att ha någon form av koppling till Gülen har sparkats från sina jobb. 10 000-tals har gripits. Mängder av företag och -institutioner har stängts. Flera parlamentariker sitter fängslade.

Enligt Reportrar- utan gränser har situationen för medier mellan den 15 juli och den 15 november försämrats r-adikalt. 146 journalister har fängslats, 300 presskort dragits in, 3 200 journalister har förlorat sitt jobb. 177 medieföretag har stängts. 1 200 webbsidor har förbjudits. “

DN LÖRDAG 25 FEBRUARI 2017

“Ukip-ledarens misslyckande kan vara början på slutet för partiet

Analys. Ukip-ledaren Paul Nuttalls kapitala misslyckande med att vinna en plats i det brittiska parlamentet kan vara början på slutet för det högerpopulistiska partiet – och det trots att Ukip ironiskt nog får räknas som ett av Europas mest framgångsrika nationalistpartier rent sakpolitiskt.

Stoke-on-Trent skulle bli starten för ett segertåg för det EU-kritiska och invandringsfientliga Ukip i de arbetarstäder i norra England där Labour länge varit största parti, men där Brexitomröstningen tydliggjort en växande klyfta mellan partieliten och dess väljare.

Så beskrev i alla fall Ukips ledare Paul Nuttall detta fyllnadsval där han själv hade som mål att säkra en plats i det brittiska parlamentet.

I stället blev det förlust, igen. Och det med bred marginal.

Nuttall fick 24 procent av rösterna, långt efter Labours kandidat Gareth Snell, som fick 37 procent. Då det brittiska valsystemet bygger på principen om att vinnaren tar allt i varje valdistrikt, står Ukip därmed kvar på endast ett mandat i underhuset. Delvis har Nuttall sig själv att skylla för det, eftersom han gång på gång visat sig fara med osanning om alltifrån en doktorshatt i historia till en bostadsadress i Stoke-on-Trent, där han av allt att döma inte har bott. Men det kan också röra sig om ett större strategiskt feltänk.

Nuttall hoppades att denna stad, där 69 procent röstade för att lämna EU, skulle bli hans biljett in i den politiska värmen. Men Ukip hade redan innan EU-omröstningen tagit en hel del väljare från Labour i norra och mellersta England, och en majoritet av de återstående röstade för att stanna i EU.

Ukip-ledarens vision om fortsatta strömhopp från Labour är därför långtifrån självklar. Om det visar sig vara en felkalkyl kan det leda till ännu en partiledarkris i ett parti som de senaste månaderna har plågats av hårda fraktionsstrider.

Ukip kan med viss rätt hävda att det och dess förre ledare Nigel Farage var den kanske viktigaste faktorn bakom att Storbritannien valde att lämna EU. Men ironiskt nog innebär det också att många väljare i dag har svårt att se -meningen med att rösta på Ukip – i synnerhet som premiärminister Theresa May tycks förespråka en ”hård” Brexit.

Den stora vinnaren i torsdagens båda fyllnadsval blev också det konservativa regeringspartiet.

Förutom en tydlig framryckning i Stoke-on-Trent tog Tories hem segern i Copeland, en annan valkrets som Labour prenumererat på i årtionden. För Labours partiledare Jeremy Corbyn är det ett hårt slag – inte minst som hans skeptiska uttalanden om kärnkraft kan ha fällt avgörandet i denna region präglad av kärnkraftsindustrin i Sellafield.

Erik de la Reguera erik@delareguera.se “

DN LÖRDAG 25 FEBRUARI 2017

“ Populistiskt parti på väg bli störst i Italien

Rom. Det italienska regeringspartiet Demokraterna genomgår sin värsta kris hittills och är på väg att splittras. Den förre premiärministern Matteo Renzi har avgått som partiledare. Krisen öppnar för Beppe Grillos populistiska parti Femstjärnerörelsen som därmed lätt kan bli Italiens största parti.

Splittringen är som en damm som brister. Det var den metafor som infrastrukturministern Graziano Delrio använde på Demokratiska partiet, Partito democratico (PD), extrainkallade partimöte förra helgen. På mötet framstod sprickan i partiet som omöjlig att reparera.

Problemet heter Matteo Renzi, ledaren som ofta varit totalt dominerande och som hållit enmansshow på partimötena. Då han tillträdde som premiärminister 2013 var han 39 år och blev snabbt hyllad, inte minst internationellt: en ung premiärminister, kapabel och långt borta från alla skandaler. Han baxade igenom en reform av arbetsmarknaden och såg till att Italien fick en partnerskapslag som även omfattade homosexuella.

Men hans hjärtefråga – att förenkla den italienska författningen och avskaffa den italienska Senaten – underkändes totalt i december i en folkomröstning. Det utlöste en politisk dominoeffekt och Renzi avgick omedelbart som premiär-minister.

Under Renzis ledning har Demokraterna gått allt mer åt höger. Partiets stora vänsterfalang har länge känt sig överkörd och menar att Renzi påminner alltför mycket om en ung Silvio Berlusconi.

– Det finns bara ett ord som är värre än splittring och det är utpressning. En minoritet kan inte få blockera ett helt parti, sade en upprörd Renzi på sitt sista partimöte som PD:s ledare.

Problemet är att det sedan länge finns en djup misstro inom partiet, förklarar statsvetaren Giovanni Orsina:

– De grupperingar som är i minoritet känner sig helt uteslutna och är rädda för att inte hamna på valbara platser i nästa parlamentsval. Vad vi ser är en skilsmässa som spelas upp. Vems är felet? Makens eller hustruns?

Demokraterna framstod som ett grälsjukt parti redan från starten 2007. Ett orimligt äktenskap mellan före detta kommunister (PCI) och tidigare kristdemokrater (DC).

– Ett grundläggande problem är partiets verkliga identitet. PD vet inte vilket slags parti det ska vara och då är det svårt att försöka, säger professor Orsina på Roms LUISS-universitet.

Flera personer inom PD har redan meddelat att de vill lämna partiet. Där finns förstås den ledande oppositionen företrädd av förre premiärministern Massimo D’Alema. Enrico Rossi, guvernör i Renzis röda Toscana, har redan skickat tillbaka sitt medlemskort. Förre

partiledaren Pier Luigi Bersani hör också till dem som nu överger Renzi.

Den nuvarande justitieministern Andrea Orlando försöker medla och kandiderar till posten som ny partiledare. Men för alla är det uppenbart att det är bara tillfälligt som Renzi har kastat in handduken. Nu stundar nya primärval och partikongress senare i vår. Matteo Renzi kontrollerar ungefär 45 procent av partiet. Mycket talar för att han kommer att bli vald på nytt. Men det kommer att vara ett annat parti. Hur mycket mindre är omöjligt att svara på i dag.

Under tiden håller Beppe Grillos populistiska Femstjärnerörelsen på att bli landets största parti. En väljarundersökning som publicerades av den statliga televisionen RAI i måndags visar att Grillos parti redan är lika stort som PD. Båda ligger kring 28–29 procent. Men efter regeringspartiets splittring beräknas PD sjunka till 22 procent.

PD:s förre premiärminister Enrico Letta, som Renzi sparkade på ett partimöte 2014, ger honom en stor del av skulden för att partiet nu splittras.

– Vad som sker är att man öppnar upp en motorväg för den italienska högern, säger Letta till Corriere della Sera och listar Grillo, Lega Nords Matteo Salvini samt den 80-årige Berlusconis politiska comeback.

Renzi har hela tiden sagt att denna partistrid på intet sätt får äventyra Italiens nya regering ledd av PD:s Paolo Gentiloni. Men statsvetaren Giovanni Orsina är långt ifrån säker:

– Inget parti vill möta väljarna just nu. För mig verkar det otänkbart att alla ministrar kan sitta kvar i regeringen när partiet splittras. Diskussionen om nyval lär ta fart i den politiska debatten redan före sommaren, säger Orsina.

Den nuvarande vallagen fungerar olika för underhuset Deputeradekammaren och överhuset Senaten. Med nuvarande politiska karta är risken att Italien förblir omöjligt att regera mycket stor.

Peter Loewe loewe@tin.it “

“ Fakta. Ingen säker majoritet

Matteo Renzi är Italiens yngste premiärminister någonsin. Han tillträdde posten i februari 2014, 39 år gammal. Han avgick den 12 december 2016 efter att ha förlorat stort i folkomröstningen om regeringens nya författning.

Totalt beräknas mellan 55 och 60 parlamentariker i kammaren och senaten lämna Partito democratico (PD). Det betyder att regeringspartiet inte längre har en säker majoritet i senaten och i samtliga utskott.

Nya partigrupper kommer att bildas i parlamentet den här veckan.

Den 19 februari grundades ett nytt vänsterparti, Sinistra italiana, som består av avhoppare från PD och en ombildning av det ekologiska vänsterpartiet SEL.

Milanos förre borgmästare Giuliano Pisapia har lanserat tanken på en bredare politisk rörelse som politiskt ska försöka ena en splittrad vänster under namnet Campo progressista.

Femstjärnerörelsens ideologiska grund kan karakteriseras som populistisk med ekologistiska inslag. Bärande tankar är direktdemokrati och kritik mot såväl eurosamarbetet som det italienska politiska etablissemanget.

Fakta. Politiska grupper inom Demokraterna

Renziani. Matteo Renzi har fortfarande starkt grepp om partiet. Kan sannolikt göra partiledare-comeback.

Area Dem. Regeringstrogna, med kulturministern Dario Franceschini.

Giovani Turchi. Ungturkarna, kallade så efter 1800-talets reformrörelse i det Osmanska riket. Med partisekreteraren Matteo Orfini och justitieministern Andrea Orlando, som sagt att han vill kandidera till ny partiledare om detta kan ena PD.

Bersani – Cuperlo – Speranza. Tre av partiets tyngsta röster som djupt kritiserat Renzis sätt att leda PD.

Övrig minoritet. “

DN LÖRDAG 25 FEBRUARI 2017

“ Socialdemokraterna är större än CDU/CSU för första gången på tio år

Med Martin Schulz som toppnamn får de tyska Socialdemokraterna för första gången på tio år större stöd än Angela Merkels Kristdemokrater. Samtidigt anklagas Martin Schulz för korruption under sin tid som talman i EU-parlamentet.

Med sju månader kvar till parlamentsvalet i september firar de tyska Socialdemokraterna, SPD, nya framgångar i opinionsundersökningarna. För första gången sedan oktober 2006 ligger SPD före Angela Merkels kristdemokratiska union CDU/CSU i en opinionsundersökning från institutet Infratest dimap, som slås upp stort i tyska medier. Om det vore val nu på söndag skulle 32 procent av väljarna rösta på SPD och 31 procent på CDU/CSU.

”Schultzeffekten”, som fenomenet Martin Schulz kallas här, följs med oro från förbundskansler Angela Merkels kontor. Sedan Schulz för en månad sedan meddelade att han ställer upp mot Merkel som förbundskanslerkandidat i höstens val har SPD:s glädjesiffror duggat tätt.

Av sina kritiker anklagas Martin Schulz för att vara populist och sakna ett politiskt program. Men i ett flitigt citerat tal tidigare i veckan gav Schulz besked i en fråga som sannolikt kan segla upp som en stridsfråga i valrörelsen. Schulz lovar förändringar av den så kallade Agenda 2010, ett reformpaket som sjösattes av den tidigare socialdemokratiska Schröderregeringen och som bland annat inneburit hårda åtstramningar av socialförsäkringssystemet.

– Även vi har gjort fel [...] och dessa fel ska korrigeras, löd de avgörande orden från Schulz.

Agenda 2010 möttes av enorma protester och fick många socialdemokratiska kärnväljare att lämna partiet, som allt sedan dess gått kräftgång och varit nere på 20 procent i opinionsundersökningarna. Löftena som Schulz nu ger – att förlänga tid som arbetslösa har rätt till motsvarande a-kassa och minska antalet tidsbegränsade anställningar – tycks tilltala väljarna. 65 procent av väljarna anser att förslaget är bra, medan 27 procent tycker att det är dåligt, enligt undersökningen.

Samtidigt som hajpen kring Martin Schulz når nya nivåer kommer anklagelser om att han under sin tid som EU-parlamentets talman gett nära medarbetare fördelar på ett sätt som stridit mot EU:s regelverk. Han ska bland annat ha hjälpt medarbetare till välbetalda och prestigefulla tjänster, enligt ett avslöjande i tidningen Der Spiegel. Anklagelserna ska nu prövas av EU:s antikorruptionsbyrå, Olaf. Schulz partikollega, partisekreteraren Katarina Barley har avfärdat anklagelserna som ”smutskampanj” från högern.

Även om mycket kan förändras fram till valet i höst är spekulationerna om möjliga regeringskoalitioner i full gång. Om nuvarande opinionssiffror står sig ser det ut att bli ännu en storkoalition av kristdemokrater och socialdemokrater, kanske under ledning av Martin Schulz. Det skulle innebära att den tolv år långa eran Merkel är över. Någon röd–röd–grön koalition av socialdemokraterna SPD, vänsterpartiet Die Linke och Miljöpartiet Die Grünen ser med nuvarande opinionssiffror inte ut att kunna bli verklighet. De tre partierna får tillsammans 47 procent och är sinsemellan splittrade.
Lina Lund lina.lund@dn.se”

“ Fakta. Opinionsundersökningar

Infratest dimapmätningen:
SPD: 32 procent (+4)
CDU/CSU: 31 procent (–3)
AfD: 11 procent (–1)
De gröna: 8 procent (+–0)
Linke: 7 procent (–1)
FDP: 6 procent (+–0)
1047 personer deltog i undersökningen som genomfördes mellan 20 och 22 februari av opinionsinstitutet Infratest dimap på uppdrag av det tyska public servicebolaget ARD. Siffran inom parentes visar förändringen sedan 2 februari.
Emnidmätningen:
SPD: 33 procent
CDU/CSU: 32 procent
AfD: 9 procent
De gröna: 7 procent
Linke: 8 procent
FDP: 6 procent
2042 personer deltog i undersökningen som genomfördes mellan 9 och 15 februari av opinionsinstitutet Emnid-på uppdrag av tidningen Bild am Sonntag.
Valresultatet 2013:
CDU/CSU: 41,5 procent
SPD: 25,7 procent
Die Grüne: 8,4 procent
FDP: 4,8 procent
Linke: 8,6 procent
AfD: 4,7 procent
Övriga: 6,2 procent

DN LÖRDAG 25 FEBRUARI 2017

“ Oro efter protest mot invandrare

Sydafrikansk polis använde på fredagen gummikulor och chockgranater för att skingra en främlingsfientlig manifestation i huvudstaden Pretoria. Måltavlan för demonstranterna var invandrare med afrikansk härkomst. Oron växer för att en ny våg av främlingsfientligt våld ska svepa över landet.

Pretoria.
De säljer droger, stjäl bilar och är involverade i prostitution. De som driver egna bolag betalar ingen skatt, andra tar arbetstillfällen. I sådana svepande formuleringar summerades invandrarnas bidrag till Sydafrika av demonstranterna.

– Blir de arresterade så mutar de sig fria och det gäller även när de blir tagna utan giltiga papper. Polisen måste sanera Sydafrika från utlänningar, annars måste vi ta saken i egna händer. Det är det vi försöker säga till polisen, säger demonstranten Thabo Mathlanga.

Han hade ställt sig på motorhuven till en polisbil och talat till sina meddemonstranter. Polisen lät honom hållas för att de ville lugna ner stämningen som varit upprörd efter att en demonstration mot utlänningar avbrutits med gummikulor och chockgranater. Att demonstrationståget inte beviljades tillstånd av rädsla för skador på egendom tog många av demonstranterna som intäkt för att polisen står på invandrarnas sida snarare än syd-afrikanernas.

– De skyddar utlänningarna när de borde skydda vårt land, sade en märkbart upprörd Patricia Maleka.

Maleka arbetar som fruktförsäljare och drar in runt 70 kronor om dagen på sin verksamhet. Hon anser att konkurrensen är snedvriden för att invandrarna smiter från skatt.

– Jag har vuxit upp här och jag tjänar väldigt lite medan andra kommer hit och blir stormrika på två månader. Det är inte rättvist, sade hon.
Nu växer rädslan för att uppploppen från 2008, då utlänningar utsattes för attacker i en rad storstadsområden, ska upprepas.

”Det är djupt oroande att marscher som denna organiseras. Ledare för alla sektorer i samhället måste göra vad som är nödvändigt för att stoppa denna våg av främlingsfientlighet. Det är inget annat än en tragedi att Sydafrika sedan 2008 har misslyckats med att hantera främlingsfientligheten och det kan lätt växa bortom kontroll”, skriver Neeshan Balton, ordförande för antirasistiska Ahmed Kathrada-stiftelsen, i ett inlägg på Facebook.

Kathrada är en legendarisk frihetskämpe som satt tillsammans med Nelson Mandela på fängelseön Robben Island, nordväst om Kapstaden. Det är slående att det gamla gardet rycker ut till invandrarnas försvar medan den yngre generationen politiker, med president Jacob Zuma i spetsen, inte gjort några större ansträngningar att stoppa våldet.

Under de senaste dagarna har flera restauranger och butiker som drivs av utlänningar satts i brand men Zuma konstaterade i ett tal på fredagen att missnöjet med utlänningar beror på att sydafrikaner är trötta på brottslighet, och lyckades därmed skuldbelägga invandrarna i stället för att ta dem i försvar.

Ett stenkast från demonstrationen i Marabastad i västra Pretoria hade en grupp somalier samlats framför butiker med neddragna ståljalusier.

– Deras anklagelser är helt osanna. Somalier sysslar inte med droger, alkohol och prostitution för det är inte vår kultur. Titta på butikerna på andra sidan gatan. De betalar alla sin skatt, säger affärsmannen Mohamud Yasin Noor som bott i Sydafrika sedan 1995.

Han hade stängt sin butik för dagen, liksom många av vännerna som samlats på gatan. Samtliga var noga med att inte uttrycka sig i några provocerande ordalag.

– Det blir alltid så att anklagelser flyger i alla riktningar. Men det är okej, de har sin demokratiska rätt att uttrycka sitt missnöje, säger Abas Mohamed.

Erik Esbjörnsson erikesbjornsson@gmail.com “

“ **Fakta. Främlingsfientlighet i Sydafrika**

Under 2008 utfördes en rad attacker mot näringsverksamheter som drevs av utlänningar och i flera storstadsområden i Sydafrika rasade kravaller som kostade minst 62 människoliv.

Invandrarna har fått skulden för det allmänt miserabla tillståndet i landet. Ekonomin går på knäna och var fjärde vuxen är arbetslös.

Exakt hur många invandrare som finns i landet är det ingen som vet, men folkräkningen från 2011 visade att drygt två miljoner av 52 miljoner invånare var födda utanför landet, vilket då motsvarade fyra procent av befolkningen. “

DN LÖRDAG 25 FEBRUARI 2017

“ Oskyldig sköts ihjäl – kallades terrorist

Den israeliska regeringen kommer av allt att döma tvingas be om ursäkt för sitt agerande efter ett våldsdåd i januari. Beduinen Ya’akub al-Kayan brännmärktes som IS-terrorist efter att han dödats av poliser, men visar sig nu ha varit oskyldig.

Polisminister Gilad Erdan, som ledde kören av fördömelser mot al-Kayan, lovar nu liksom premiärminister Benjamin Netanyahu att be om ursäkt om polisens utredning vederlägger den officiella versionen. Händelsen utspelades i gryningen i en kåkstad i Negevöknen, efter att kravallpoliser förstört bostäder som byggts utan tillstånd.

Enligt polisens första kommuniké hade al-Kayan, islamist och IS-sympatisör, begått en terrorattack med sin bil och dödat en polisman, varpå han sköts ihjäl. Rikspolischefen, polis-ministern och premiärministern skyndade sig att basunera ut detta, samtidigt som de framställde sig som omutliga i kampen mot den globala jihadismen. De israeliska arabernas parti anklagades för att ha hetsat al-Kayan till attacken under protesterna mot husrivningarna.

al-Kayans familj och flera personer som känt honom insisterade på att den döde var en stillsam lärare, fjärran från all extremism. Invändningarna avfärdades och officiella talespersoner hänvisade till graverande fynd hemma hos al-Kayan. Men under den gångna veckan rapporterade den polisenhet som utreder fallet att al-Kayan kört sakta då han träffades av automateld, att han först då miste kontrollen över bilen och körde över polismannen. Vidare meddelade granskarna att inga band har påträffats mellan den döde beduinen och våldsamma

organisationer, och att al-Kayan skulle ha överlevt om polisen inte hade avstått från att ge honom akutvård.

Affären har blivit en mardröm för de berörda. Ledande medier kräver polisministerns och rikspolischefens avgång. Förtroendet för polisen är redan uselt, efter att en serie skogsbränder skrivits på arabernas konto utan några bevis. Sedan vågen av palestinsk kniv- och bilterror började för drygt ett år sedan har flera oskyldiga palestinier skjutits ned av nervösa soldater och poliser, och konkurrerande extremistpolitiker överbjuder varandra med vilda generaliseringar om araber.

Beduinernas ledare kräver nu dels en ursäkt, dels att de ansvariga avgår. I annat fall kommer beduiner inte längre att ta värvning inom polis och militär. Relationerna mellan staten och beduinerna är redan ömtåliga, som ett resultat av återkommande rivningar av illegala byggen.

Den pensionerade polischefen Alik Ron uppmanade regeringen att ta sitt ansvar:

– En laglydig lärare hängs ut och demoniseras efter att ha skjutits ihjäl, det är en fruktansvärd skandal.

Nurit Wurgaft på tidningen Haaretz säger till DN:

– Det är förfärligt, men det är inte överraskande. Den berättelse som hamras in av våra makthavare går ut på att araber alltid är misstänkta. De behandlas därefter och när det blir blodigt säger vi ”där ser ni hur araber är”. Judars olagliga byggen rivs inte mitt i natten och inte med tungt beväpnade antiterrorstyrkor.

Nathan Shachar naranjal@gmail.com “

“ **Fakta. Beduinerna i Negevöknen**

90 procent av de omkring 100 000 beduinerna i Negevöknen flydde eller drevs bort under kriget 1948–1949. I dag har de 10 000 som blev kvar vuxit till över 200 000, sporrade bland annat av de skyhöga barnbidrag som ultraortodoxa judar genomdriver under koalitionsförhandlingar.

Beduinerna lever dels som bofasta i ett tiotal städer som upprättats för deras räkning, dels i ett fyrtiotal av staten icke erkända slumbosättningar. Beduinerna är Israels fattigaste folkgrupp och har den högsta kriminaliteten. Samtidigt bedriver allt fler beduiner högre studier, och allt färre livnär sig på traditionella yrken som fårskötsel, kameldrift och dadelodling. “

DN LÖRDAG 25 FEBRUARI 2017

“ Skidåkningen en frizon från mullornas lagar

Iran har goda förutsättningar att bli en magnet för skidturister. Men än så länge är pisterna glest befolkade. För många iranier- har utförsåkningen blivit en frizon från mullornas hårda moral-lagar.

Shemshak.
Skidliftens sista anhalt ligger på nära 3 000 meters höjd. Medan jag justerar stavarna insuper jag om-givningen. Intrycken är inte många, men desto starkare: gnistrande snövitt, knallblå himmel, vindstilla och någon enstaka minusgrad. Vi är bara fem sex mil bort från den iranska huvudstaden Teherans avgas-osande trafikvanvett, men här uppe är det bedövande tyst och luften är krispigt klar. Snön är torr och fin.

Den fantastiska skidåkningen är en av Irans bäst bevarade hemligheter. Landets tidigare regent, shah Mohammad Reza Pahlavi, var en entusiastisk utförsåkare och hade en vision om ett sammanhängande liftsystem som skulle sträcka sig från Teheran till Kaspiska havet i norr, ett område som domineras av den mäktiga bergskedjan Alborz. Men shahen hann aldrig mer än påbörja sina planer. Han sopades bort av den islamiska revolutionen 1979. De nya makthavarna var -varken intresserade av skidåkning eller turism.

Shemshak, den skidort där vi befinner oss, har i princip legat i malpåse sedan det islamiska maktövertagandet för snart fyrtio år sedan. Det betyder att liftsystemet är outvecklat, pistmaskinerna obefintliga och afterskilivet minimalt.

Men det finns fördelar också. Eftersom snömängderna i regel är rikliga – det kan komma upp till sju meter snö under säsongen – behöver backarna knappast prepareras. Det finns hur mycket ospårad terräng som helst att kasta sig ut i. Och man landar mjukt, det kan DN:s utsände intyga.

Bristen på nöjesliv kompenseras av iraniernas innerliga gästfrihet och öppenhet. När vi kliver in i raststugan halvvägs ned i backen för att pusta ut en stund hamnar vi i ett improviserat party som är nog så glammigt. Trots att den islamiska republikens alkoholförbud gäller även här.

Senare under dagen träffar vi folk som låter förstå att det går att ordna sprit för den som vill ha, och det ryktas om överdådiga fester i privat-villor där öl och vin flödar.

Men skidfesten i Shemshak som vi ramlar in på är som sagt torrlagd. I stället för öl, shots och jordnötter- har kompisgänget från Teheran - laddat med kaffe, te och dadlar. Mitt i rummet tronar en enorm shisa, vattenpipa, fullproppad med äppel-tobak. Ur högtalarna ljuder inte persiska halvtoner, utan europeisk techno.

– Det här är vår lilla oas, säger Saman ”Sam” Khazim, en ung kille iförd bländvit basebollkeps. Han fungerar som informell värd.
Det är inte svårt att förstå vad Sam menar. Prästerskapets strikta moral-lagar verkar ha en mjukare tillämpning här. Kvinnorna täcker inte huvudet med de bylsiga sjalar som är legio på gatorna i Teheran. I Shemshak gäller mössa, i backen skidhjälm, och nog händer det att både det ena och det andra åker av.

– Jag är svettig efter några hårda åk och behöver svalka mig, säger

Mouna Shams obesvärat och låter sitt blonderade hår falla fritt – en syn som skulle rendera minst en tillsägelse av den allestädes närvarande moralpolisen nere i Teheran.

Men här högt uppe på berget finns ingen moralpolis. Inte heller ser vi de sedvanliga stortavlorna -föreställande den gråskäggige ayatollan Khomeini och hans efterträdare Khamenei, bilder som annars är ständigt närvarande i det offentliga rummet i Iran.

Kvinnorna i Shemshaks skidbackar har tajta, midjekorta, ofta bjärt -färgade skidkläder. Kravet på en ”anständig” längd på dressen, det vill säga minst knälång, verkar inte gälla här. Många av kvinnorna är också välsminkade och har omsorgsfullt lackerade naglar.

Mouna Shams arbetar som skådespelerska, men det är knapert med jobb och dåligt betalt. Skidor har hon åkt sedan barnsben. Så fort Mouna har en möjlighet tar hon sig till någon av skidorterna norr om Teheran.

– Livet är hårt och stressigt nere i Teheran. Att åka skidor är frihet för mig. Det finns inte så mycket av den varan annars, säger hon.
Hennes kompis Mina Solgi ler när jag frågar om hur religiös hon är. Svaret är svävande:
– Det är inte så att jag struntar i lagar och regler, men här är vi som i en privat sfär, eller hur?

I solskenet utanför raststugan står en grupp skidåkare och lapar sol samtidigt som de delar på en cigarrett.

– För femton år sedan skulle de stränga islamiska reglerna följas också här i backarna. Kvinnor och män åkte i skilda nedfarter, kvinnorna fick inte resa hit utan sin make, far eller bror och det var långa kaftaner som gällde, säger Maryam Moutamehdi, pr-kvinna från Teheran som tagit ledigt mitt i veckan för att åka skidor.

– Men kontrollen har ju lättat. Det är roligare och enklare att åka nu, säger hon och uppmanar oss att speja söderut när vi kommer upp i liften igen.

– Då ser ni smoggen från Teheran och blir extra glada över att vara här. Kanske håller den iranska skid-turismen på att väckas ur sin törnrosa-sömn. Musa Shemshaki, chef för skidanläggningen i Shemshak – som är statligt ägd – berättar för oss att det pågår förhandlingar med en fransk intressent om att rusta upp och bygga ut liftsystemet.

– Om vi kopplar ihop liftarna här i Shemshak med dem i Dizin och Darbandsar (de andra större skidorterna i närheten) skulle vi kunna erbjuda skidåkning jämförbar med de främsta orterna i Europa och USA, säger Musa Shemsheki.

Kärnenergiavtalet med omvärlden och slopandet av de ekonomiska sanktionerna har väckt förhoppningar om ett uppsving i Irans hittills ganska underutvecklade turistnäring.

För Iran har ju annat än skidåkning att erbjuda turister: storslagna historiska sevärdheter, sällsamma ökenområden och stränder som sägs vara i klass med dem i Arabemiraten. Men lagarna om alkoholförbud och kysk klädsel, liksom de krångliga visumreglerna, bidrar till att turisterna håller sig borta.

Potentialen för att ta emot skidentusiaster från andra länder är hur som helst stor. Det kunde vi själva se i Shemshak, där liftköerna var

obefintliga trots de idealiska väderförhållandena.

Nyligen presenterade turistmyndigheterna en rapport som visar att 500000 människor årligen utnyttjar Irans skidanläggningar. Av dem är bara en procent utlänningar.

Priserna på liftkort och skiduthyrning är löjligt låga för oss européer. Men i Iran tycks utförsåkning vara något av en rikemanssport. De iranier vi träffade i Shemshak är entreprenörer eller fria yrkesutövare, de flesta bor i norra Teheran där de mer välbärgade huvudstadsborna håller till.

De européer som ändå hittar hit är i allmänhet positiva. I en av nerfarterna möter jag Theo från Dortmund som luffat sig fram i de iranska skidorterna i en månads tid.

– Iran känns oförstört och äkta. Att liftsystemet inte är i toppskick gör inte så mycket. Jag och mina kompisar har inte behövt lägga ned några pengar på övernattning. Vi har fått bo hos iranier som vi mött i backen. Det skulle knappast hända i Alperna, säger han.

Erik Ohlsson erik.ohlsson@dn.se “

“ Fakta. Plan för att öka turismen
Under 2015 tog Iran emot 5,2 miljoner turister, enligt officiell statistik. Det är en ökning med 10 procent jämfört med året innan. Irans populäraste turistmål är Persepolis, den forntida ruin-staden i södra Iran. Den iranska regeringen har lanserat en ambitiös plan att öka antal besök till 20 miljoner före år 2025, och det projekteras 240 nya fyr- och femstjärniga hotell under samma period. “

DN LÖRDAG 25 FEBRUARI 2017

“ Nervgas dödade Kim Jong Nam

Det var en nervgas som användes för att döda Kim Jong Nam, halvbror till Nordkoreas diktator. En preliminär rapport visar att spår av nervgasen VX, som klassas som kemiskt vapen, har hittats i hans ansikte.

Giftet som misstänks ha använts vid mordet på Kim Jong Nam hittades när teknikerna strök med bomullstussar i offrets ansikte och ögon, enligt polisen.

VX är en modern nervgas med högre giftverkan än nervgaserna sarin och tabun. Nervgasen är klassat som ett massförstörelsevapen av FN. VX är lukt- och smaklös och kan tillverkas i flytande form, i en krämig konsistens eller i gasform. Om en människa får i sig en större mängd, kan den dö inom femton minuter, enligt amerikans-ka experter.

Sydkoreansk underrättelsetjänst har sagt att nordkoreanska agenter giftmördade halvbrodern. Enligt sydkoreanska experter har grannlandet 5 000 ton kemiska vapen, inklusive det gift som användes för att döda Kim Jong Nam.

Kim Jong Nam skulle på måndagen den 13 februari flyga till regionen Macao i södra Kina när han attackerades av två kvinnor som höll något som liknar en trasa mot hans ansikte. Han togs, efter överfallet, först om hand i flygplatsens sjukrum och avled sedan i ambulansen på väg till sjukhus.
TT-AFP-Reuters”

DN LÖRDAG 25 FEBRUARI 2017

“ Anna-Lena Laurén:Dubbel bokföring är ett postsovjetiskt fenomen

Förhållandet till sanning är en fråga som jag funderade över långt innan en systematisk lögnare gjorde entré i Vita huset.

På mitt bevakningsområde, det vill säga före detta sovjetländer, är det vanligt att ljuga. Makthavarna ljuger för sina invånare, tjänstemän ljuger för medborgarna, arbetsgivare ljuger för sina arbetstagare.

Det här betyder inte att man aldrig kan lita på människor. Jag har varit med om att människor ställer upp för varandra på ett djupt imponerande sätt på de mest skilda ställen inom det forna Sovjet – i Ryssland, Ukraina, i Kaukasien och Centralasien.

I Moskva är de taxibolag jag använder så pålitliga att man kan lämna sin väska kvar i taxibilen medan man till exempel springer och hämtar något i affären.

För några veckor sedan tappade jag mitt magnetkort till kontoret – det ramlade ur telefonfodralet på vägen till jobbet. Moskva har tolv miljoner invånare och jag var övertygad om att kortet aldrig skulle återfinnas. Men det plockades upp av en förbipasserande som ringde telefonnumret till vaktfirman, som stod på kortet.

Väldigt ofta kan man lita på människor här.

Däremot finns det en annan syn på sanningen som jag efter åratal i Moskva fortfarande har svårt att komma underfund med. Det är inte en specifikt rysk, utan en sovjetisk sanningssyn, och den tar sig uttryck på olika sätt.

Till exempel att folk ljuger om småsaker. På Vinterpalatset i Sankt Petersburg ville min kusin köpa en vacker fotobok och betala med kreditkort. Expediten sade att det inte gick.

– Varför då? undrade jag.

– Klockan är över fem. Terminalen fungerar inte efter klockan fem, påstod hon.

Det vill säga: Expediten hade hittat på en nödlögn för att slippa använda kortterminalen, som hon av allt att döma betraktade som jobbig.

När man försöker få tag på folk i Moskva och ringer deras sekreterare är sekreterarnas första impuls i allmänhet att försöka göra sig av med en. Men i stället för att säga ”Ni får inte tala med X och det spelar ingen roll hur många gånger ni ringer” säger de ”ring på nytt senare”.

Sedan låter de en ringa och ringa. Man kan hålla på i veckor.

En annan postsovjetisk specialitet är att hålla inne med information. Det vill säga man ljuger inte, men man levererar bara bitar av sanningen. En metod som man med framgång kan bruka mot till exempel överordnade på jobbet för att själv ständigt vara steget före.

När jag tar taxi i jobbet och ber chauffören om kvitto säger han ofta ”ni får fylla i summan själv”. Han tar då för givet att jag fuskar lite varje gång. Den sortens fuskande är också en orsak till att det fort-

farande i många sammanhang är svårt att få kvitton på transaktioner i forna Sovjetländer. Kvitton försvårar möjligheten att stoppa en liten del av summan som tillhör arbetsgivaren i egen ficka.

Det betyder absolut inte att alla expediter, hotellreceptionister och taxichaufförer som inte vill ge kvitto fuskar. Motsträvigheten när det gäller kvitton har blivit en reflex.

Till samma postsovjetiska sanningssyn hör fenomenet dubbla bokföringar. Den är vanlig inte minst inom äktenskap och kan betyda mycket annat än att ha en älskare eller älskarinna. En ukrainsk kompis till mig väcktes nyligen en morgon av sin bror, som ringde från Mykolaiv.

– Godmorgon. Jag ville bara säga att det är du som har skickat pengar för att köpa en telefon till pappa! meddelade han sin yrvakna bror.

Brodern har gemensam ekonomi med sin fru, som inte gillar att han lägger ner pengar på andra än henne själv och barnen. Nu hade han emellertid köpt en telefon till sin pappa och det gällde att snabbt skapa ett alibi innan hustrun frågar av vem svärfar fått sin nya telefon.

Den sortens undanhållande av sanningen inom äktenskapet betraktar många här som ett förnuftigt sätt att undvika konfrontation. För mig är det för komplicerat. Jag föredrar att säga sanningen inte bara för att jag tror på sanningen utan för att jag inte klarar av att hålla reda på flera versioner än en av mitt liv.

Anna-Lena Laurén anna-lena.lauren@dn.se “

DN LÖRDAG 25 FEBRUARI 2017

“ I Kreml blir man alltmer olustig över Trump

Analys. Moskva. Ryssland är som väntat inte trakterat över USA:s president Donald Trumps utfästelser att utöka den amerikanska kärnvapenarsenalen. Allt fler ryska kommentatorer börjar nu uttrycka tvivel över Trump.

Trumps utfästelse att utvidga USA:s kärn-vapenarsenal uppfattas som ett illavarslande tecken i Kreml – och det är inte det första. Under de senaste veckorna har tvivlet börjat växa i Moskva om huruvida Trump verkligen är någon man kan göra affärer med.

Till en början uppfattades Trump uttryckligen som en sådan man. Populistledaren Vladimir Zjirinovskij bjöd på champagne i duman när han blev vald. Russia Today-chefen Margarita Simonjan skrev på Twitter att hon letade efter en amerikansk flagga att köra omkring med.

Valet av Trump uppfattades som en bekräftelse på Kremls egen världsbild, på att amerikanska folket hatar etablissemanget i Washington lika mycket som det ryska ledarskapet. När Trump sade att han vill göra en deal med Ryssland var stämningen i Kreml triumfartad.

Därefter har Trump gjort utnämningar som gjort Kreml konfyst. Den Putinvänlige Michael Flynn blev säkerhetsrådgivare medan James Mattis som har en utpräglat kritisk Rysslandssyn blev försvarsminister.

Att Flynn tvingades avgå efter att FBI avslöjade hans kontakter till Rysslands ambassadör blev för Moskva ett bevis för att Trump inte kontrollerar sin egen underrättelsetjänst – något som för Putin är obegripligt.

Ryska analytiker konstaterar att Trump håller på att knäckas av sitt lands eget system. Man talar om hur oförutsägbar situationen har blivit eftersom det är omöjligt att veta vad man kan vänta sig från Washington.

Trumps aggressiva uttalanden om Iran fick den populära kvällstidningen Komsomolskaja Pravda att publicera en artikel om vilka länder Trump kan tänkas invadera under sin presidentperiod.

Nu skriver senator Aleksej Pusjkov, en av de mest lästa ryska politikerna på Twitter med över 200 000 följare, att det är lönlöst för USA att sträva efter ett ”illusoriskt” övertag i kärnvapenarsenalen. Pusjkov råder i stället USA att oroa sig över Nordkorea. Det är ungefär samma tonläge som han tidigare hade mot Obama-administrationen.

Anna-Lena Laurén anna-lena.lauren@dn.se “

DN LÖRDAG 25 FEBRUARI 2017

”Trumps uttalanden visar att han inte är ekonom”

Kina är mästare i valutamanipulation. USA:s president Donald Trump har framfört synpunkten på nytt. Han vill att den kinesiska centralbanken håller sina fingrar ifrån valutan. Men vet han vad han ber om?

Den amerikanske presidenten hävdar att kursen på den kinesiska yuanen medvetet hålls låg för att Kina ska vinna fördelar på exportmarknaden.

Under valkampanjen anklagade Trump vid upprepade tillfällen Kina för att stjäla amerikanska industrijobb med hjälp av sin svaga valuta.

Han lovade att han redan under sin första dag som president skulle förklara Kina som valutamanipulatör.

– Jag anser att de är mästare i att manipulera sin valuta. Så jag har inte hållit tillbaka. Vi får se vad som händer, säger nu Donald Trump i en intervju med nyhetsbyrån Reuters.

Men enligt finansministern Steven Mnuchin är USA inte redo att peka ut Kina. Frågan om valuta-manipulation kommer att avhandlas först i en formell valutarapport i mitten av april, uppgav han i en intervju med tv-bolaget CNBC i torsdags.

DN har talat med två framstående ekonomer i Peking som håller med om att valutakursen hålls på en konstgjord nivå.

– Trumps återkommande uttalanden visar att han inte är någon ekonom, säger Zhu Baoliang, chefsekonom vid Kinas informationscentrum, en forskningsorganisation som tillhör Nationella utvecklings- och reformkommissionen, under en intervju med DN.

Sedan två år har Kina använt runt tusen miljarder dollar ur sin valutareserv till största delen för att stödköpa yuan för att hålla kursen uppe. Syftet har varit att begränsa kapitalflykten ur landet.

Det är något den kinesiske ekonomen vänder sig emot. Han anser att marknaden bör få avgöra värdet på Kinas valuta.

Han får medhåll av en alltmer högröstad skara experter, bland dem Zhu Ning, professor vid Tsinghua universitetet.

– Kina måste sluta använda sin valutareserv för att göra stödköp. Låt i stället kursen falla vid ett enstaka tillfälle. Vi talar om vad som i storleksordningen skulle kunna vara 10 procent. Ju snabbare det sker, desto bättre. Det låter kanske skrämmande – och måste kommuniceras på rätt sätt – men vi har redan använt en fjärdedel av vår valutareserv och att hålla reserven på en hög nivå är viktigare än en hög valutakurs, säger Zhu Ning.

Storleken på valutareserven, världens största, har gett Kina ett instrument som fungerar som -garanti för utfästelser inom de mest skiftande områden.

I januari sjönk reserven till under tre tusen miljarder dollar för första gången på sex år. Om policyn med stödköp fortsätter som hittills kostar det, enligt professorn, Kina ytterligare tusen miljarder dollar inom 18 månader.

– Då kommer valutareserven att ha sjunkit till två tusen miljarder dollar och i så fall står Kina inför mycket större problem än nu eftersom färre verktyg står till förfogande, säger Zhu Ning.

Om de två ekonomerna Zhu och Zhu fick råda skulle den kinesiska valutan släppas fri. Vilket är precis vad Trump har förespråkat. Den amerikanske presidenten verkar då se framför sig hur Kinas valuta stärks och minskar landets konkurrenskraft på exportmarknaden.

De kinesiska ekonomerna är övertygade om att motsatsen inträffar – att valutan tappar i värde.

– Trump har fel. Jag tror att han ser till handeln mellan Kina och USA när han talar om valutan. Han vill förändra handelsbalansen, men den förändras inte genom kursen på valutan, utan genom förhandlingar, säger Zhu Baoliang.

De senaste månaderna har Kina infört restriktioner för att försöka förhindra kapitalflykten ur landet. En giltig affärsorsak krävs numera för att få klartecken att föra ut kinesisk valuta och växla den till utländsk.

En kampanj pågår för att få bukt med underjordiska bankers penningflöden. Kineser har förbjudits att använda vänners valutakvoter för att

föra pengar ur landet och det har blivit svårare för fastlands-kineser att köpa försäkringar i Hongkong.

Det finns starka drivkrafter för kinesiska företag och privatpersoner att ta förmögenheter ur landet, bland annat efter affärer på den heta fastighetsmarknaden.

Kapitalflykten kan allmänt ses som ett bristande förtroende för den kinesiska ekonomin.

Zhu Ning på Tsinghua universitetet hoppas att restriktionerna som Kina infört ska bita. Då kan den policyförändring som han menar behövs och i ett slag tror skulle leda till en devalvering ske mer riskfritt. Men han inser att detta är ett känsligt ämne och att han måste vara försiktig för egen del.

Sommaren 2015 gav sig myndigheterna in med snabba och ogenomtänkta förslag för att hejda fallet på de kinesiska börserna. Det ledde till räfst och rättarting. Syndabockar utsågs.

– Jag vill inte att folk ska missförstå mig. Vid den här tidpunkten är förtroende viktigare än allt annat. Jag vill verkligen inte bidra till att röra marknadens förväntningar.

Professor Zhu räknar heller inte med att få gehör för sitt förslag i år.

– Centralregeringen vågar inte göra några hastiga drag, det är ännu mer tydligt efter vad som hände på aktiemarknaden 2015. Många i ledningen vill vänta och se. Så före den 19:e partikongressen i höst kommer inget att hända, säger han.

Däremot kommer debatten, öppen och i slutna sällskap, att fortsätta.

– Trumps uttalanden är orättvisa. Visst, Kina har försatt sig i situationen av egen kraft. Men just därför är det också bara att sluta med stödköpen. Då kan ingen säga att valutan längre är manipulerad åt något håll, säger Zhu Ning.

Han tror att Trump skulle förvånas av resultatet.

Torbjörn Petersson
torbjorn.petersson@dn.se

DN LÖRDAG 25 FEBRUARI 2017

“ Bevisen om manipulation är svaga

Kommentar. USA:s nye finansminister Steven Mnuchin vill inte peka ut Kina som en valutamanipulatör. President Donald Trump går däremot hårdare fram. Frågan blir vem som får avgöra.

Kritiken i USA mot Kinas valutapolitik har pågått länge. Men det beror främst på det stora amerikanska handelsunderskottet att kinesiska valutan, renminbin (eller yuanen), står i skottgluggen.

För tillfället är bevisen när det gäller valutamanipulation ovanligt svaga. Kinas valuta har visserligen under några år försvagats mot USA-dollarn, när denna var på kraftig uppgång mot nästan alla andra valutor.

Men efter det att Donald Trump valdes till president har utvecklingen vänt. Nu är det i stället reminbin som stärks mot dollarn.

Kinas ledning ogillar dessutom att den egna valutan försvagas. Det har man visat genom att använda en betydande del av sin valutareserv till att stötta reminbin, som annars skulle ha fallit ytterligare mot dollarn.

Så gör ingen valutamanipulatör, även om den kinesiska valutan delvis styrs av landets centralbank utifrån politiska bedömningar. I Kinas fall gäller det främst en önskan om stabilitet, där alltför stora svängningar ska undvikas.

Därför vågar man än så länge inte gå över till flytande växelkurs, vilket troligen skulle leda till att den kinesiska valutan skulle försvagas.

En sådan omläggning av valutapolitiken skulle annars vara det bästa svaret på kritiken från USA, eftersom renminbin därefter knappast kunde manipuleras.

Vad det egentligen handlar om är dock inte valutan, utan handeln. USA:s stora underskott i handeln med Kina beror inte främst på växelkursen mellan dollarn och renminbin.

Skälet i stället att amerikanerna konsumerar mer än de producerar och därför har en obalans mot omvärlden.

Detta vill Donald Trump korrigera genom att hota andra länder med repressalier, medan finansminister Steven Mnuchin inser att detta kan leda till motåtgärder från Kina – och i förlängningen kanske ett handelskrig.

I april ska frågan om Kina är en valutamanipulatör upp igen, i USA:s finansdepartements årliga rapport. Då får vi se vem som i praktiken bestämmer, Trump eller Mnuchin.

Johan Schück
johan.schuck@dn.se

DN LÖRDAG 25 FEBRUARI 2017

“ Trumps tal om Sverige fick stående ovationer

Under ett tal på en konferens för konservativa aktivister på fredagen rasade Donald Trump mot regeringens läckor och mot massmedierna. Han tog även upp Sverige på nytt – Titta på vad som händer i Sverige. Jag älskar Sverige. Men titta på vad som händer där, sade USA:s president.

New York.
Donald Trump var det självklara huvudnumret på årets upplaga av CPAC, en årlig konferens där drygt tio tusen konservativa aktivister samlas utanför Washington DC. Under ett långt tal inför en högljudd publik fortsatte han att skälla ut de läckor inom regeringen som under de senaste veckorna orsakat djupa problem för presidenten. Trump sade att läckorna måste stoppas omedelbart och uppmanade nyhetsmedier att sluta rapportera om nyheter som kommer från dessa källor.

– De borde inte få använda sig av anonyma källor, sade Trump. Tidigare på fredagen hade dock Vita huset själva ordnat ett pressmöte med anonyma källor i administrationen. Trump kommenterade även kontroversen kring hans uttalanden om Sverige förra veckan, som väckt en global debatt om presidentens förhållande till sanningen. Under fredagens tal ansåg sig Trump ha gjort rätt som varnat för ökad brottslighet i Sverige, med hänvisning till de senaste dagarnas rapportering om kravaller i Stockholmsförorter.

– Titta på vad som händer i Sverige. Jag älskar Sverige. Men titta på vad som händer där, sade Trump.

Donald Trump möttes av stående ovationer av publiken på CPAC, men det fanns även flera demonstranter i rummet. Ett sällskap viftade med ryska flaggor, som snabbt beslagtogs av säkerhetsvakter. Trump har haft ett ambivalent förhållande till den här konferensen, som domineras av traditionella republikaner. Förra året ställde han in ett besök, under Republikanernas primärval. Men han har talat här flera gånger tidigare och ägnade sig då bland annat åt att ifrågasätta Barack Obamas medborgarskap.

Konferensen samlar det man kallar den konservativa rörelsen i USA och domineras av kristen höger och unga collegestudenter. De har inte alltid varit Trumps mest lojala anhängare, men sedan han blev president har de mestadels enats bakom honom. I presidentvalet vann Trump en högre andel röster från den kristna högern än de tidigare två republikanska presidentkandidaterna.

Efter att Trump blivit president och kan erbjuda konservativa reformer som dessa aktivister länge har drömt om tycks konferensens deltagare ha anpassat sig efter Trumps egen agenda.

Under Trumps tal jublade publiken åt hans kritik av frihandel, i ett tydligt politiskt skifte mot konferensens tidigare år. Den frihandelsvänliga Ronald Reagan anses generellt vara den ideologiska förebilden för de som samlas här och konferensen har varje år en stor galamiddag till Reagans minne. I dag står Reagans stöd för ökad invandring och globalisering i bjärt kontrast till Trumps nationalistiska budskap. Årets upplaga av CPAC präglades av kontroverser.

Högerextremisten Richard Spencer, som är en in-officiell ledare för den så kallade alt right-rörelsen, kördes ut från konferensen. Trumps chefsstrateg Steve Bannon väckte uppmärksamhet när han stolt förklarade att Trumpadministrationen har påbörjat det han beskrev som en ”nedmontering av den administrativa statsapparaten”. Bannon har tidigare talat om att "krossa staten”, men uttryckte sig aningen mer diplomatiskt här. Arrangörerna möttes av högljudda protester då de

bjöd in den brittiska provokatören Milo Yiannopoulos, som uttryckt sig -öppet rasistiskt och kvinnofientligt. Men hans besök avbokades efter att det avslöjats att han tidigare har försvarat pedofili.

Martin Gelin martin.gelin@gmail.com “

“ **Fakta. CPAC**
Conservative Political Action Committee (CPAC) är en årlig konferens där drygt 10000 konservativa aktivister samlas utanför Washington DC.

Konferensen arrangeras av American Conservative Union och har pågått sedan 1974. Den har varit viktig för att forma det republikanska partiets agenda och bidrog även till Ronald Reagans politiska karriär. Varje år har man en stor galamiddag till Reagans ära.

Besökarna domineras av yngre republikaner, ofta från den kristna högern och den libertarianska falangen av partiet.

Vita huset uteslöt medier

CNN, New York Times och flera andra nyhetsorganisationer tilläts inte att delta när Vita husets pressekreterare Sean Spicer höll en informell pressträff på fredagen.

– Ingenting liknande har tidigare inträffat under de många år vi har bevakat en rad regeringar ledda av olika partier, säger New York Times chefredaktör Dean Baquet på tidningens sajt.

Andra medier handplockades och deltog, bland andra NBC, ABC, CBS, Fox News, Breitbart och Washington Times.

Nyhetsbyrån AP och veckomagasinet Time bojkottade pressträffen.
TT “

DN LÖRDAG 25 FEBRUARI 2017

“ Mediekrigaren leder Trumps stödtrupper

○ Han hävdar att George W Bush låg bakom 11 septemberattackerna - och att amerikanska expresidenter bränner små barn i satanistiska ritualer.
○ Alex Jones och hans plattform Infowars har miljontals entusiastiska följare i USA. En av dem är Donald Trump.
○ DN:s Martin Gelin berättar om konspirationsteoriernas kung och om ett möte på en sportbar i Cleveland.

Den 2 december 2015 blev Donald Trump den första presidentkandidaten någonsin som deltog i Alex Jones radioprogram ”The Alex Jones Show”. Det var anmärkningsvärt, eftersom Alex Jones inte ägnar sig åt nyheter eller politisk debatt, utan åt konspirationsteorier.

Jones har sedan 1990-talet etablerat sig som en röst för de amerikaner som inte tror på den verklighet som beskrivs av massmedierna.

Han har konsekvent hävdat att president George W Bush låg bakom terroristattackerna mot USA 2001. Han menar att massakern i Sandy Hook 2012, där en ung man dödade 20 barn, var ett skådespel iscensatt av Obamaadministrationen i syfte att beslagta amerikanska medborgares vapen. Enligt Jones var det även den amerikanska regeringen som låg bakom terroristattacken i Oklahoma City 1996, där 168 personer omkom. Han tror att kemikalieföretaget Monsanto sprejar livsmedel med kemikalier för att göra amerikanska män infertila. Han hävdar att världens elit och USA:s samtliga levande expresidenter årligen samlas

i ett slutet sällskap i en skog i norra Kalifornien för att offra små barn i en satanistisk ritual.

Men i december 2015 var hans gäst en republikansk presidentkandidat som bara hade positiva saker att säga om Jones.

– Du har ett fantastiskt rykte, sade Trump till Jones under intervjun.

Inför presidentvalet 2016 ägnade Alex Jones all sin energi åt att sprida konspirationsteorier om att Hillary Clinton var en korrupt massmördare och drottning av ett landsomfattande pedofilnätverk. Han ägnade även stora delar av sitt program åt att prata om hotet från muslimsk invandring.

På Infowars, den plattform som samlar Alex Jones radioprogram och artiklar skrivna av hans medarbetare, har man också spridit bilden av Sverige som ett laglöst land, invaderat av våldsamma flyktingar från Mellanöstern. En typisk rubrik från förra året lyder ”Svenska städer förbereder sig för krig – migrationskrisen bortom all kontroll”.

När president Trump i förra veckan uttalade sig om Sverige skrev Alex Jones brittiske medarbetare Paul David Watson snabbt en artikel till presidentens försvar: ”Sanningen om Sverige – Trump har rätt, massinvandringen har förstört Sverige”. Samme Watson utlyste nyligen en belöning på 2 000 dollar till journalister som vill åka till Sverige för att rapportera sanningen om problemen med invandring.

Under presidentvalskampanjen förra året var det få journalister i seriösa medier som tog Alex Jones på allvar. För den traditionella presskåren var det svårt att ana att hans konspirationsteorier och regelbundna vredesutbrott i direktsändning skulle få verkligt inflytande över väljarkåren.

Jones har för vana att slita av sig tröjan i sitt tv-program när han blir upprörd, för att sedan hoppa runt barbröstad medan han skriker att en global elit försöker förvandla det amerikanska folket till trälar.

Ändå är det svårt att överskatta hur mycket inflytande Jones hade över en betydelsefull grupp av Donald Trumps yngre anhängare. Under valkampanjen frågade jag regelbundet unga män som kommit till Trumps kampanjmöten hur deras mediekonsumtion såg ut. Det allra vanligaste svaret var ”Alex Jones och Infowars”. Många av dem jag talade med hade aldrig tidigare röstat i ett politiskt val, aldrig besökt ett politiskt evenemang.

Enligt företagen Quantcast och Alexa Internet, som kartlägger webbtrafik, har Infowars mer än 8 miljoner regelbundna besökare världen över. Alex Jones Youtubefilmer har setts 1,2 miljarder gånger och hans Facebookvideor når många miljoner – en färsk video har setts mer än 18 miljoner gånger, för att ta ett exempel.

Jones, som är baserad i en hemlig bunker utanför Austin, Texas, har mellan 50 och 75 personer som arbetar för honom, enligt Jon Ronson, en tidigare medarbetare.

Infowars målgrupp är amerikaner som känner sig utanför etablissemanget och ”systemet” och som nästan aldrig röstar i presidentval. I presidentvalet 2016 såg de för första gången en kandidat de trodde på. Det var dessutom första gången som Alex Jones tydligt stod bakom en

kandidat som vann primärvalet, ett kontroversiellt drag för en person som profilerat sig som ilsken motståndare till så gott som alla politiker.

Men Donald Trump var annorlunda, enligt Jones. Under två år ägnade han sig åt en outtröttlig kampanj för Trump. Den nådde miljoner unga amerikaner.

– Det är svårt att säga att någon enskild individ avgjorde presidentvalet, men Alex Jones var oerhört inflytelserik i och med att han fick folk som i vanliga fall inte går och röstar att ta sig till vallokalerna, säger Morgan Pehme, en dokumentärfilmare som regelbundet följt Alex Jones under de senaste åren.

– Jones har inte lyssnare och tittare, utan följare. De ser honom som ett slags filosofisk ledare som talar till deras frustrationer, deras paranoia, deras känsla av att vara förtryckta och diskriminerade. Han lyckades tala till den här gruppen av väljare som känner sig svikna av alla andra medier. Så de är väldigt lojala gentemot honom. De följer hans uppmaningar, de köper produkterna han säljer. Och när han uppmanar dem att rösta på Trump så gör de det.

Med tanke på att presidentvalet avgjordes med så små marginaler i tre delstater kan de miljontals unga män som följer Alex Jones program och som aldrig tidigare röstat i presidentval ha haft avgörande inverkan på resultatet, enligt Pehme.

Donald Trump och Alex Jones har hållit nära kontakt sedan intervjun förra vintern. Trump har själv bekräftat att han haft kontakt med Jones efter valet och deras retorik är ofta slående lika. I en intervju med New York Times i veckan säger även Jones att han regelbunden har kontakt med Trump. Han beskriver själv sina lyssnare som ”Trumporganisationens marktrupper, informationskrigare, en organisk motståndsrörelse”.

Trots att Trump nu har världens mäktigaste politiska ämbete fortsätter Jones att utmåla både sig själv och presidenten som en oppositionsrörelse mot den verkliga makten, som i deras verklighetsbeskrivning alltid förblir dold.

Alex Jones kontakter med Donald Trump ordnades ursprungligen genom Roger Stone, en erfaren republikansk strateg som arbetade för Vita huset under Richard Nixon. Han har länge varit en av Trumps närmaste vänner och har försökt övertyga honom om att ställa upp i presidentval sedan år 2000. Numera är Stone en regelbunden gäst hos Alex Jones, där de ägnade förra året åt att diskutera konspirationsteorier om familjen Clinton och en global näringslivselit.

I en intervju med DN säger Roger Stone att Alex Jones har ett enormt inflytande över sina anhängare.

– Han når fler personer än Fox News, säger Stone.

Han menar att Alex Jones är verksam i ett nytt medielandskap där sanningen inte längre är självklar. Han pratar om ”alternativa nyheter” som något positivt och menar att Donald Trump hade en fördel i presidentvalet, eftersom han instinktivt förstod den här förändringen, till skillnad från Clinton.

– Det går inte längre att tysta ned en stark nyhet. Clintonkampanjens problem är att de är fast i 1980-talet och beter sig som om vi fortfarande bara har fyra tv-kanaler. De tror att man kan kontrollera medierna och stoppa en ofördelaktig nyhet. Men i dag finns internet och alla alternativa kanaler som innebär att det inte lägre går att tysta ned en skandal, sa Stone till DN inför valet.

Under Republikanernas partikonvent i Cleveland förra sommaren blev Jones och Stone ett fenomen. De smög runt på sportarenan där evenemanget hölls, med ett kamerateam från Infowars, och klev fram till etablerade journalister och politiska veteraner som anklagades för att försöka stoppa Donald Trumps revolution.

Vid ett tillfälle träffade jag Stone och Jones tillsammans på en enkel sportpub ett par kvarter från konventområdet. Alex Jones pratade med sedvanlig dramatik om ett USA som hotades av tyranni om inte Trump blev president. Han jämförde vår tid med George Orwells ”1984”, men enligt Jones var det inte Trump som förespråkade en auktoritär politik, utan demokraterna och deras kumpaner i den globala världseliten, vars långsiktiga mål var att skapa tyranni i USA genom att beslagta alla vapen och på sikt förvandla folket till trälar.

Han upprepade en fras som blev något av en kampanjslogan för Jones under förra året:

– Svaret på 1984 är 1776!

1776 var året då USA grundades. Jones poäng var att den totalitära regim som skildras i Orwells bok bara kunde motarbetas med de revolutionära impulserna som fanns här 1776. Jones sade även att han såg Trump som en person som ser världen på samma sätt:

– Han skulle inte ha ställt upp på mitt program om han inte var medveten om idéerna jag sprider.

Alex Jones har heltidsarbetat med konspirationsteorier de senaste 20 åren. Tidskriften New Yorker har kallat honom USA:s ”överbefälhavare för konspirationsteorier”. Outtröttligt har han rest runt i USA med en filmkamera för att konfrontera de makthavare och institutioner som upprätthåller sakernas tillstånd.

Han fick sitt genombrott bland konspirationsteoretiker med dokumentären ”The secret rulers of the world” 2001, där han påstod sig ha infiltrerat ett slutet sällskap av expresidenter, bankdirektörer, och diverse makthavare och mediemoguler som enligt Jones årligen samlas i norra Kalifornien för att elda upp barn (i filmen får vi se konturerna av en liten figur i en stor eld som, med hjälp av pedagogiska pilar, förklaras vara ett litet barn som förre utrikesministern Henry Kissinger eldar upp).

I USA:s polariserade tvåpartisystem är Jones knappast en lojal republikan. Han ägnade Bush-åren åt att stå utanför Vita huset med en megafon och ropa att George W Bush var satanist.

Han ser själv sitt uppdrag som att bevara de revolutionära och antiauktoritära impulser som skapade USA och han pratar ofta symboliskt om att meja ned det han ser som en amerikansk aristokrati.

– Jag ska köra in en pistol i deras munnar och se vad de tycker om det. För jag är fri! Och det har varit min familjs historia att slåss, för vi är inte slavar, säger han mot slutet av ”The secret rulers of the world”.

Än i dag präglas hans tonläge av ett slags kronisk alarmism. Varje dag tycks vi komma närmare undergången, enligt Jones. Han tycks bara ha två röstlägen. Antingen skriker han förtvivlat, eller så viskar han för att dela med sig av någon hemlighet som är så skräckinjagande att han själv knappt kan tro på den.

Den här veckan livesände Alex Jones i 13 timmar i sträck eftersom USA, enligt Jones, befinner sig i ett ”aldrig tidigare skådat angrepp mot yttrandefriheten”. Inte på grund av Donald Trumps attacker på massmedierna, utan för att högerextrema röster och konspirationsteoretiker inte får höras i de etablerade medierna.

Hans teorier kan verka motsägelsefulla, men som historikern Richard Hofstadter konstaterar i ”The paranoid style in American politics”, ett standardverk från kalla krigets USA, är paranoida konspirationsteorier ofta lättare att förstå än den komplicerade verkligheten omkring oss.

”De paranoida rösterna ser väldens öde i apokalyptiska termer. De talar om födelsen och döden av hela världsordningar, hela system av mänskliga värderingar”, skriver Hofstadter, och fortsätter:

”Det paranoida medvetandet är därmed mer sammanhängande än den riktiga världen”.

I ett nyhetsklimat där utbudet av röster och världsåskådningar är oändligt erbjuder Alex Jones en sammanhängande berättelse. Men hans popularitet och inflytande hade varit svår att föreställa sig utan 2000-talets förändrade medielandskap.

I början av sin karriär bannlystes Jones av flera medier. När han började sprida myter om att George W Bush låg bakom terroristattacken 2001 portförbjöds han från radiokanaler i Texas, där det inte var populärt att kalla Bush massmördare. Jones vände sig i stället till webben och började sprida sina program på hemsidan Infowars.com och senare på Youtube, Facebook och Twitter.

Presidentvalet 2016 var det första valet där den dagliga nyhetsagendan inte sattes av traditionella massmedier, utan av sociala medier. Där skapades ovärderliga plattformar för den yttre högerns konspirationsteorier, som innebar att sajter som Infowars och Breitbart – ledd av Trumps nuvarande rådgivare Steve Bannon – fick större räckvidd än någonsin.

De konspirationsteorier som spreds av Jones satte en tydlig prägel på Trumpväljarnas världsbild. Enligt en undersökning av Yougov i december trodde 46 procent av dem på konspirationsteorin om att Hillary Clinton drivit ett pedofilnätverk från en pizzeria i Washington.

Pizzerian som utpekades attackerades i december av en man från North Carolina, beväpnad med auto-matkarbin. Efter attacken raderade Infowars flera tidigare inslag och inlägg där Jones spridit konspirationsteorin.

Enligt Tim Wu, juridikforskare på Columbia University och författare till flera böcker om USA:s medielandskap, kunde de ledande teknikföretagen i Silicon Valley ha gjort betydligt mer för att stoppa spridningen av den här typen av påhittade nyheter och konspirationsteorier.

– Först efter presidentvalet började Facebook vidta åtgärder mot fejkade nyheter och konspirationsteorier, men det var alldeles för lite och alldeles för sent. Facebook lyckades förbjuda pornografi, så varför kunde de inte stoppa fejkade nyheter? säger Tim Wu.

Den 8 november, på valnatten förra året, befann sig Alex Jones och Roger Stone i Infowars hemliga bunker utanför Austin, kallad ”Texas centrala kommandocentral och motståndets hjärta”.

För en person som ägnat hela sitt yrkesliv åt att stå i opposition mot världens makthavare var det svårt att ta in att Trump faktiskt vunnit presidentvalet. Det var som om konspirationskungen själv hade blivit nyckelfigur i en kampanj för det viktigaste politiska slaget i vår tid. Dokumentärfilmaren Morgan Pehme var den enda journalisten på plats i bunkern. Han berättar att Alex Jones för en gångs skull verkade helt förstummad.

– Det var ett av de ytterst få tillfällen jag sett honom vara oförmögen att formulera sina tankar. Han var genuint chockad över Trumps seger. Han var så förvånad över den här totala segern för det han trodde på, säger Morgan Pehme.

Tog han själv åt sig äran?

– Varken Alex eller Roger Stone gick så långt. Men man kunde se i hans ögon att han började inse att han nu var på väg att bli en av de mäktigaste personerna i USA.

Martin Gelin martin.gelin@gmail.com “

“**Fakta. Donald Trump och högersajterna**

8 miljoner läser Infowars

President Donald Trump har kopplingar till två av de mest uppmärksammade högerextrema sajterna i USA – Infowars och Breitbart News.

Alex Jones webbplattform Infowars har mer än 8 miljoner regelbundna besökare världen över och hans Youtubefilmer har setts 1,2 miljarder gånger.

Infowars präglas av konspirationsteorier och vänder sig främst till yngre amerikaner som normalt inte intresserar sig för politik.

Breitbart News är en webbplattform som skapades av publicisten Andrew Breitbart 2007. Den har blivit känd för konspirationsteorier och pekas ut som rasistisk, kvinnofientlig och högerextrem.

Steve Bannon, nu topprådgivare till president Trump, var till augusti 2016 chef för Breitbart. Han har själv kallat sajten en ”plattform för alt-right”, en löst definierad rörelse som präglas av vit nationalism. “

DN LÖRDAG 25 FEBRUARI 2017

“ Känslig information kan ha läckt från sajter

Cloudflare, en av internets viktigaste aktörer, skakas av ett allvarligt säkerhetshål. Företaget hanterar några av världens största sajter. Känslig information som krypteringsnycklar kan ha läckt, men konsekvenserna är oklara.

Företaget Cloudflare är ganska okänt för allmänheten, men en stor del av internets trafik passerar dess servrar. Tjänsten hjälper webbplatser att hantera stora mängder besökare, genom att lägga sig som en mellanhand mellan användaren och sajten.

Taxibolaget Uber finns bland Cloudflares kunder. Den stora dejtingsajten OKCupid är en annan. Fitbit, som hanterar användares data om hälsa och motion, likaså.

Nu avslöjas att Cloudflare har haft ett allvarligt säkerhetshål i sina system. En programmeringsmiss har gjort att känsliga uppgifter har kunnat läcka. Bland annat ska krypteringsnycklar, lösenord och privata meddelanden ha läckt helt slumpmässigt, från stora etablerade webbplatser.

– Det är ett väldigt allvarligt fel eftersom trafik har blandats ihop. Privata data kan ha landat hos en helt annan mottagare. Däremot är det väldigt svårt att säga något om den konkreta risken för en enskild användare. Vilka data har hamnat hos någon annan och har de över huvud taget märkt det? Det gör det svårt att bedöma utfallet för användaren, säger säkerhetsexperten Leif Nixon till DN.

Problemet upptäcktes tidigare denna månad av säkerhetspersonal hos Google, som uppger att de kunde se mycket känslig information från stora webbplatser.

”Så snart vi förstod vad det var vi såg så avbröt vi och kontaktade Cloudflares säkerhetsavdelning”, skriver Tavis Ormandy, en av säkerhetsteknikerna bakom upptäckten, i en rapport.

Kort därefter ska Cloudflare ha åtgärdat problemet.

Att så många av internets största sajter förlitar sig på en enda aktör medför problem, enligt Patrik Wallström, säkerhetsexpert med bakgrund på bland annat Internet-stiftelsen i Sverige.

– Risken ökar när alla går till samma leverantör. Jättemånga använder Cloudflare, säger han.

Kristoffer Örstadius kristoffer.orstadius@dn.se “

DN LÖRDAG 25 FEBRUARI 2017

“ Sveriges stund i rampljuset

Små länder bryr sig mycket om vad andra tycker om dem. Men de är för obetydliga för att omvärlden ska tänka särskilt mycket på dem över huvud taget. Och den bild som finns är svår att ändra.

Så har då Sverige fått de femton minuter av världsberömmelse som Andy Warhol menade att vi alla kan räkna med i framtiden.

Det skedde lika plötsligt som oväntat och alltsammans har vi USA:s president att tacka för. Ty medan Donald Trump gjorde bort sig bidrog han oavsiktligt till att stärka den så -kallade Sverigebilden.

Nu hävdar någon att man varken kan förstärka eller försvaga något som inte finns. Det stämmer. En ”Sverigebild” existerar bara i en del svenska byråkraters och godtrogna medborgares fantasier. Utomlands finns ingen – i bästa fall en schablonbild av vårt land som har långt mer med karikatyr än med verklighet att göra. Sällan består den av mer än några enstaka element, ofta så excentriska och udda att de som lever i det samhälle som avbildas har mycket svårt att känna igen sig.

Det gör nu inte så mycket. De utomordentligt få – affärsmän, diplomater, kanske några kulturintresserade – som utomlands har anledning att befatta sig med Sverige håller sig till verkligheten, inte till karikatyren.

Likväl är karikatyren av betydelse eftersom den är den enda föreställning av Sverige som omvärldens breda massor håller sig med. Särskilt för ett litet land som vårt är en sådan schablonbild därför viktig. Stora länder har inga problem med hur omvärlden ser dem. Det intresserar dem inte. Redan att tala om en Amerika- eller Kinabild vore absurt; ur amerikansk eller kinesisk synvinkel dessutom rent löjeväckande.

Bara små länder oroar sig över hur de tar sig ut, helt enkelt angelägna om att bli sedda. Och ju mindre de är, desto större är oron, kanske just därför att detta att inte bli sedd (alltså avbildad) är farligt nära att inte ens finnas till.

En enda gång har jag varit på kryssning, tillsammans med blå- eller silverhåriga amerikanska änkor som på detta sätt fördrev tiden med att utforska världen. Deras stenrika män var för länge sedan döda. *Honey, where do you come from?* Mitt svar – *Austria* – gjorde dem förlägna. *Australia*? Nej. Fel. Trots deras ständiga kryssande världen runt talade deras pinsamma förlägenhet knappast för deras geografiska kunskaper. Tills en av dem sken upp. Kanske det där landet från ”Sound of Music”? Plötsligt visste alla besked: jag var från landet med höga berg och små barn i läderbyxor, trallande näpna melodier under guvernantens uppsikt.

Utan Julie Andrews skulle Österrike inte ha existerat.
Och Sverige?

Bilden av Sverige är väl inte så mycket mer verklighetstrogen än den av Österrike, sannolikt dock mer positiv. Österrike gjorde länge stora ansträngningar att framställa sig som Hitlers första offer utan att riktigt lyckas. Sådant slipper vi, även om Sverige under kriget inte precis är en berättelse för söndagsskolan. Men kring Sverigebilden står ändå en aura av modernitet och välfärd som är till dess fördel, även om dit

också hör självmordsbenägenhet, kollektivism och tristess doppad i fåordighet och alkohol, i bästa fall kompenserat av lösaktiga, men ack så vackra blondiner.

Små länder är ideligen upptagna med vad omvärlden tycker och tänker om dem fastän omvärlden gör vare sig det ena eller det andra. För det är det lilla landet alltför litet. Eller riktigare: för obetydligt. När det lilla landet upptäcker detta känner det sig kränkt och anser att alltsammans rör sig om ett informationsproblem. Världen är illa informerad och åt detta måste genast något göras.

Stora summor, broschyrer och stenciler, läggs så ner på vad stora länder uppfattar som så självklart att de bara sällan befattar sig med det. I Sverige går det så långt att ledande politiker brännmärker enskilda svenskar som utomlands vågar sig på att ifrågasätta den hallstämplade bilden av landet, en grotesk överskattning av betydelsen av sådan kritik, men som väcker farhågor kring hur de som brännmärker ser på yttrande- och åsiktsfriheten.

Alla sådana ansträngningar är dock förgäves. Den outtalade hemligheten är att de inte hjälper: det lilla landet kan på egen hand göra mycket litet för att framstå som det vill; i allt väsentligt kommer den bilden till utomlands, beroende av just element som så att säga ligger bortom operativ kontroll.

Donald Trump ifrågasatte bilden av Sverige. Hans bestörtning över våra problem röjde att han utgick från en positiv bild. Sverige? Av alla länder! Men han gjorde det med sin typiska blandning av halvsanningar och felaktigheter. Det var tur för Sverige då sådant kan bemötas och korrigeras. Överallt, och långt ifrån enbart hos oss, ryckte man ut till försvar av Sverigebilden, egentligen till attack på USA:s president. Schablonbilden av vårt land dök plötsligt under en kvart upp på världens dagordning, en makalös gratisreklam, blev granskad, och befanns i allt väsentligt stämma.

Trump hade fel och Sverige är på det stora hela som det alltid varit.

Om inte annat visar detta hur konstanta sådana bilder är. Mycket ska till innan de revideras. Tyska politiker kan fortfarande förses med Hitlermustasch och italienare är alla födda till opera-tenorer eller pizzabagare.

Alternativa fakta?
Men just att de inte stämmer gör dem bara så mycket mer seglivade.

Richard Swartz richard.swartz@chello.at journalist, författare och fristående kolumnist i Dagens Nyheter. “

DN LÖRDAG 25 FEBRUARI 2017

“ Löfven vill fortsätta med strama invandringsregler

Sverige kan inte ha en invandringspolitik som skiljer sig från andra EU-länder. Det slår Socialdemokraternas ledning fast i riktlinjerna till partikongressen. I praktiken innebär det att S säger nej till att återgå till de regler som gällde före flyktingkrisen.

Temat för Socialdemokraternas kongress i början av april är ”Trygghet i vår tid”. När partiledningen nu lägger fram sina riktlinjer inför kongressen innebär det en rad strama besked till ombuden: hårdare tag mot brottsligheten, starkare försvar och en tuffare invandringspolitik.

– Vi samlas till kongress i en orolig tid, sammanfattar partiledaren Stefan Löfven.

I samband med flyktingkrisen 2015 införde regeringen tillfällig lagstiftning som innebär att Sverige hamnade på EU:s miniminivå i migrationspolitiken. Den tillfälliga lagen ska utvärderas 2018 och därefter ska en ny lag tas fram till 2019.

Miljöpartiet gick under stora våndor med på den tillfälliga lagstiftningen och har därefter framhållit att man vill se en återgång till tidigare regler. Men om Socialdemokraterna får bestämma blir det inte så.

Partistyrelsen slår fast att: ”Det är inte möjligt för Sverige att ha en lagstiftning som väsentligen skiljer sig från övriga länders i EU.”

Enligt partiledaren och stats-ministern Stefan Löfven hade Sverige en migrationspolitik som avsevärt skiljde sig från övriga EU fram till flyktingkrisen 2015. Han hoppas att EU-länderna ska kunna komma överens om en gemensam flyktingpolitik som Sverige kan anpassa sig till.

– När vi får en gemensam lagstiftning på plats i EU är det rimligt att svensk lagstiftning inte skiljer ut sig väsentligt, säger Stefan Löfven.

Han vill inte gå in på om flyktingpolitiken därmed blir mer restriktiv än den var 2015, men enligt uppgifter till DN är det osannolikt att S skulle gå tillbaka till den tidigare politiken.

Lika osannolikt är det att EU skulle komma fram till en gemensam lösning som liknar Sveriges tidigare flyktingpolitik.

– Vi har en tillfällig lag och jag har varit tydlig med att det inte alls är säkert att vi ska gå tillbaks. Nu har vi lagt tyngdpunkten på att EU ska ta ett gemensamt ansvar. Då kan vi inte först säga att vi ska ha en gemensam lagstiftning i EU och sedan strunta i det och göra något helt -annat, säger Stefan Löfven.

Men partiledningen har inte hela partiet med sig i åtstramningarna. De flesta av motionerna om migrationspolitiken går tvärtom ut på att Sverige och Socialdemokraterna borde slå in på en mer generös linje när den tillfälliga lagstiftningen upphör.

”En av grundpelarna i socialdemokratin har krossats i och med införandet av den mycket hårda flyktingpolitiken”, heter det till - exempel i en motion från Strängnäs arbetarekommun.

Ungdomsförbundet SSU propagerar för en återgång till permanenta uppehållstillstånd och bättre regler för familjeåterförening. SSU-basen Philip Botström tycker att det vore bra med en EU-lösning, men vill ha en debatt på kongressen om Socialdemokraternas linje i förhandlingarna.

– Sverige måste kunna ta tydligare ställning och tydligare konflikt mot de EU-länder som i dag bromsar en gemensam migrationspolitik. Skulle det vara så att man inte lyckas, så tycker vi att Sverige borde kunna stå fast vid att ha permanenta uppehållstillstånd och bättre familje-återförening när den till-fälliga lagstiftningen har tagit slut, säger han.

En annan fråga som kommer att väcka debatt under kongressen är vinster i välfärden. På den förra partikongressen 2013 beslutade ombuden att vinsterna skulle begränsas och inom kort måste regeringen sätta ned foten i frågan.

På fredagen gick remisstiden ut för regeringens välfärdsutredning. Stefan Löfven vill inte säga hur regeringen kommer att ställa sig till utredningens förslag utan hänvisar till att man först måste gå igenom remissvaren.

– Men Socialdemokraterna har samma uppfattning som vi alltid har haft, att vi vill se en vinst-begränsning för hela välfärden. Det gäller skolan, sjukvården och omsorgen, säger han.

Hans Olsson hans.olsson@dn.se
Karin Eriksson karin.eriksson@dn.se”

“**Fakta. Några förslag inför kongressen**

Hårdare tag mot brottsligheten.

Fortsatt strikt asylpolitik.

Obligatorisk gymnasieskola. Förlängd skolplikt till 18 år.

Obligatorisk lovskola för dem som inte klarar kunskapskraven.

Stoppa vinstjakten i skolan.

Hårdare regelverk för religiösa friskolor. Skärpt tillsyn av dem.

Handlingsplan mot faktaresistens.

Staten ska ta större ansvar för skolan.

Starkare offentlig planering av etablering och lokalisering av fristående skolor.

Översyn av systemet med skolpeng så att resurserna fördelas mer rättvist.

En jämlikhetskommission.

Bred politisk översyn av skattesystemet.

Källa: Socialdemokraterna. “

DN LÖRDAG 25 FEBRUARI 2017

“ Flyktingpolitiken kommer att bli den stora striden

Analys. Den stora striden på S-kongressen kommer att handla om flyktingpolitiken. Partiledningen försöker att hålla emot mer än hundratalet förslag om att göra reglerna mer generösa. S-toppen anser att restriktiv politik vinner väljare, men den ökar samtidigt spänningen i regeringen och partiet.

Seinfeldtvalrörelsen 2014 bestod av en serie debatter och utspel om nästan ingenting, med Moderaterna och Socialdemokraterna i huvudrollerna. Frågan är om valet 2018 kommer att ha tydligare konfliktlinjer. Moderaternas högersväng talar för det, men vart går socialdemokratin?

På fredagen presenterade S-ledaren Stefan Löfven den politiska inriktning hans partistyrelse vill se de närmaste åren.

Hans sakkunniga i Statsrådsberedningen, Ann Wolgers, sammanfattade den under hashtaggen #skongress på Twitter:

Ökade krav i skolan.

Stopp för tiggeriet.

Hårdare tag mot brottslingar.

Ansvarsfull flyktingpolitik.
Alla ska jobba.

Hon fick omedelbart svar av Moderaternas pressekreterare Niklas Gillström: ”genomgående M-förslag alltså? Varför inte bara lägga förslagen i riksdagen så röstas det igenom?”

S partistyrelse tar fasta på rapporterna om oro och otrygghet och fruktar det politiska landskap som möjliggjort Donald Trumps och andra högerpopulisters framgångar i andra länder. Trygghet står i centrum, partiet vill stå stadigt och bredbent i mitten med en batong på höften medan omgivningen jagar runt och krisar.

Den kritiska frågan för partiledningen blir att få med sig kongressen på en restriktiv flykting- och invandringspolitik. Socialdemokraternas partistyrelse vill lägga flyktinginvandringen i EU:s (restriktiva) händer och skärpa invandringspolitiken genom att göra det svårare för lågutbildade att komma hit som arbetskrafts-invandrare.

Nästan varenda motion till kongressen som handlar om flyktingpolitik, och de är många, vill liberalisera den. Familjeåterförening, permanenta uppehållstillstånd, stopp för medicinska åldersbedömningar, lyder vanliga krav.

Det är inte bara partidistrikt, arbetarekommuner och enskilda medlemmar som trycker på för detta. S koalitionspartner, Miljöpartiet, har svårt att överleva ännu en svekdebatt och vill desperat gärna se en liberalare flyktingpolitik. Också Centern och Liberalerna, som S vill samarbeta med, vill se generösare regler för familjeåterförening.

Men S-ledningen kommer trots detta att göra allt för att vinna de flesta kongressombuden för partistyrelsens strama grundsats ”Vi får inte riskera att hamna i samma ohållbara situation som 2015.”

Löfvens socialdemokrati ska säljas med trygghet, ordning och reda. LO-väljarna måste kunna känna sig hemma i S, och trots en växande ekonomi är bilden av ett samhälle med klyftor och orättvisor starkare.

Ewa Stenberg ewa.stenberg@dn.se “

DN LÖRDAG 25 FEBRUARI 2017

“ Pliktskyldigt firande när EU fyller 60

Analys. EU ska fira 60-årsdag i slutet av mars, men det blir ett pliktskyldigt kalas. Festförberedelserna präglas av att unionen befinner sig mitt i en ålders- och identitetskris.

För snart sextio år sedan, den 25 mars 1957, undertecknades fördraget om EEG, Europeiska ekonomiska gemenskapen, i Rom.

Den gången gick sex länder – Frankrike, Västtyskland, Belgien, Nederländerna, Luxemburg och Italien – vidare och utvecklade Kol- och stålgemenskapen, som inrättats sex år tidigare, och lade därmed grunden för det som blev dagens EU.

Om en månad är det alltså dags för sextioårsfirande, men ingen verkar vara särskilt sugen på fest.

Att det blir något slags ceremoni i Rom på årsdagen är redan bestämt och påven ska tydligen bjuda EU-ledarna på middag, men i övrigt har förberedelserna knappt kommit i gång.

Klart är att en deklaration ska antas och EU-ledarna kan säkert komma överens om några vackra formuleringar om unionens historia.

Men vad kan de säga om fram-tiden, utan att samtidigt sätta i gång ett gräl om till exempel asylpolitiken och rättsstatens principer?

Storbritannien är på väg ut och EU befinner sig mitt i en identitets- och ålderskris. Därför blir kalaset i Rom antagligen en ganska pliktskyldig föreställning.

Under ytan pågår samtidigt en allt mer intensiv diskussion om vilken väg unionen ska välja fram-över. Frankrike och Tyskland har till exempel dammat av de gamla idéerna om att skapa en hård kärna i EU, bestående av medlemsländer som verkligen vill fördjupa samarbetet.

Frågan ska diskuteras vid ett eget toppmöte i franska Versailles i början av mars, dit François Hollande och Angela Merkel har bjudit in Spaniens och Italiens ledare.

EU-kommissionens ordförande Jean-Claude Juncker är inne på liknande tankegångar. När Juncker häromdagen höll ett tal vid ett belgiskt universitet förklarade han: ”Det är dags för oss att svara på den historiska frågan: Ska vi låta dem som vill gå vidare fortare göra det utan att bry sig om övriga?”

Kommissionen förbereder också en så kallad vitbok om EU:s framtid. Förslaget sägs bli att EU under det kommande året, fram till toppmötet i december, ska ta ställning till om samarbetet ska fördjupas inom försvars- och säkerhets-frågorna samt när det gäller ekonomisk och social politik. EU-länder som inte vill vara med ska kunna lämnas utanför.

Frågan är dock om detta i praktiken innebär någon stor förändring. EU är redan en union där alla länder inte är med på allt. För större och mer

grundläggande förändringar krävs att EU:s fördrag ändras, och det vill inte ens Tyskland.

Allt detta kommer att finnas med i bakgrunden när EU-ledarna hurrar för att unionen fyller 60 år, men de känsligaste framtids-frågorna skjuts alltså än en gång på framtiden.

Firandet sker dessutom ungefär samtidigt som regeringen i London har planerat att lämna in Storbritanniens formella ansökan om att lämna EU.

Theresa May har fått en inbjudan till födelsedagskalaset, men en brittisk diplomat förklarar för tidningen The Guardian att det nog ”inte är särskilt lämpligt” att den brittiska premiärministern dyker upp. Hennes närvaro skulle säkert förstöra den eventuella feststämningen i Rom.

Annika Ström Melin annika.strom-melin@dn.se “

DN SÖNDAG 26 FEBRUARI 2017

“ M-ledaren ställer sig vid sidan om bråket

Regeringen har gått till motattack mot den bild som Sverigedemokraterna målat upp av Sverige och som även torgförts av USA:s president Donald Trump. Men moderatledaren Anna Kinberg Batra väljer att ställa sig vid sidan av bråket. C-ledaren Annie Lööf riktar däremot hård kritik mot SD.

– Sverigedemokraterna sprider dynga.

Så beskrev i torsdags justitie- och migrationsminister Morgan Johansson (S) den debattartikel i amerikanska affärstidningen Wall Street Journal som SD-ledaren Jimmie Åkesson och gruppledaren Mattias Karlsson skrev tidigare i veckan. Han anser att SD ”medvetet skadar Sverige” och varnar för negativa effekter på besöksnäringen och även svenska företag.

I artikeln anser SD:s två högst uppsatta politiker att den bild Donald Trump har av Sverige inte är överdriven – de hävdar att läget egentligen är mycket värre. De målar upp en bild av en stigande kriminalitet och otrygghet och kopplar ihop det med den stora flyktinginvandringen till Sverige.

Det är mer än tio år sedan den senaste undersökningen gjordes om kopplingen mellan kriminalitet och invandring. I den undersökningen av Brottsförebyggande rådet var det under det studerade året 1997 cirka 2,5 gånger vanligare att personer födda utomlands misstänks för brott jämfört med personer som är födda i Sverige med båda föräldrarna födda här. När det gäller sexualbrott var det fem gånger vanligare att utlandsfödda misstänkts. Justitieminister Morgan Johansson menar dock att skillnaderna ”försvinner nästan helt” om man tar hänsyn till socioekonomiska faktorer.

Regeringen bemöter också påståenden om Sverige på utrikesdepartementets engelskspråkiga hemsida där man bland annat menar att det stigande antalet anmälda våldtäkter under de senaste tre åren delvis förklaras av att definitionen av sexuella övergrepp förändrats.

Inom de närmaste dagarna väntas också regeringen svara på SD:s debattartikel i Wall Street Journal. Men någon uppbackning från oppositionsledaren Anna Kinberg Batra (M), som nyligen svängde och öppnade dörren för politiska samtal med SD, får inte regeringen.

– Att hålla på och brännmärka varandra tror jag inte gör Sverigebilden ett dugg bättre. Det finns faktiskt flera Sverigebilder. Vi är både ett av världens bästa samhällen, och det ska vi vara stolta över, och har problem som behöver lösas. Jag tycker att vi ska tala allvar om hur vi löser problemen i skolan och med tryggheten, säger Anna Kinberg Batra till Dagens Nyheter.

Men vad tycker du om att SD skriver en sådan debattartikel?

– Att hålla på och brännmärka varandra, de som håller på med det får svara på varför de gör det.

Centerpartiets ledare Annie Lööf, som till skillnad från M-ledaren har stängt dörren för samtal med SD, är däremot upprörd över SD-ledningens debattartikel.

– Den bild som sprids, bland annat genom Fox News i USA, där det bara är upplopp och där muslimerna tar över, den stämmer över huvud taget inte. Jag vänder mig emot att det finns partier som fortsätter att

sprida den bilden, sade Annie Lööf till Nyhetsmorgon i TV4 på lördagen.

C-ledaren menar dock att bilden av Sverige är tudelad.

– Vi har alla ett ansvar i att främja en korrekt bild av Sverige. Bilden är ganska tudelad. Det finns förorter där vi har upplopp, det finns förorter där det går bra. Det finns gles- och landsbygder där vi har det väldigt tufft, men också ställen där jobben växer, dit folk flyttar till. Det är den här bilden som är komplex och kanske inte är så lätt att skriva på valaffischer, men det är det Sverige vi har, sade Lööf i TV4-intervjun.

Mats J Larsson matsj.larsson@dn.se “

“ Bakgrund. Bråket om Sverigebilden
Förra helgen höll USA:s president Donald Trump ett tal där han tog upp Sverige som ett skräckexempel för vad som kan hända med stor flykting-invandring.

I en debattartikel i den amerikanska konservativa affärstidningen Wall Street Journal i torsdags gav SD-ledaren Jimmie Åkesson och partiets gruppledare Mattias Karlsson Trump rätt, men menade att han snarast underskattat problemen.

Senare anklagade justitie- och migrationsminister Morgan Johansson SD för att ”sprida dynga om Sverige” och medvetet skada besöksnäring, företag och export.

DN SÖNDAG 26 FEBRUARI 2017

“ På jakt efter titel #32

London. Vilken annan svensk som helst som hade toppat skytteligan i ett storlag i Premier League hade dragit till sig enorm uppmärksamhet. Inte bara i media, utan även i de breda folklagren. Men nu är inte Zlatan Ibrahimovic vilken svensk fotbollsspelare som helst. Han nådde för länge sedan nivån ingen annan svensk spelare någonsin befunnit sig på.

Zlatans framgångar har blivit vardagsmat. Han har redan vunnit 13 ligatitlar, och totalt 18 olika cuptitlar.

Söndag eftermiddag spelar han final i engelska ligacupen med Manchester United. Laget är favorittippat mot Southampton, och fansen räknar med att Zlatan är spelaren som ska utgöra skillnaden, att det är han som ska avgöra finalen.

När förre megastjärnan Wayne Rooney får allt svårare att hitta en plats i startelvan, och är på väg bort från klubben, har den fyra år äldre Zlatan visat sig vara ett fysiskt fenomen.

Vid 35 års ålder har han klivit rakt in i världens tuffaste liga, och levererat. Totalt 23 mål i liga- och cupspel.

Faktum är att han har få övermän i Europa. Det är bara Lionel Messi (34), Edin Dzeko (29), Luis Suarez och Robert Lewandowski (båda 25) som producerat mer den här säsongen, sett till de fem största ligorna i Europa.

Det är gråmulet väder i London den här helgen. De korta avstånden i England gör att fansen från Manchester och Southampton inte sätter sig på tåget förrän söndag förmiddag, och beger sig mot Wembley. Nationalarenan är utsåld, vilket innebär cirka 89 000 åskådare.

Jose Mourinho, Manchester Uniteds manager, höll presskonferens på Old Trafford i fredags, inför finalen.

Han fick då frågor om hur startelvan ska komponeras, med tanke på att både Henrikh Mkhitaryan och Michael Carrick skadades i onsdagens bortamöte med St Etienne.

– Mkhitaryan kommer tyvärr att missa finalen. Men om Rooney går in i hans ställe beror på vilket spelsystem jag kommer att använda.

– Om jag ersätter Mkhitaryan rakt av och spelar med en ”tia” så är Rooney ett alternativ, det är ju hans position, sade Mourinho.

Carrick drabbades av en skada i ena vaden i onsdags, men bedöms ändå vara spelklar.

– Däremot kommer vi att ta ett sent beslut när det gäller Phil Jones (försvararen), han är inte helt återställd från en fotskada, sade Mourinho.

För Southamptons manager Claude Puel, som liksom Mourinho tillträdde i somras, blir söndagens final en stor utmaning. Han är väl medveten om att klubben bara vunnit en enda stor titel genom åren. Och det var när Southampton besegrade just Manchester United i FA-cupfinalen, för 41 år sedan.

– Att få komma till Wembley är stort för fansen. Och för vår del blir det superviktigt att hålla koncentrationen, sade Puel.

När lagen möttes i ligan i höstas vann United med 2–0, hemma på Old Trafford. Zlatan smällde in båda målen.

Innerbacken Virgil van Dijk är skadad och kommer att missa söndagens final. Innebär att 23-årige Jack Stephens, med endast tre ligastarter den här säsongen, får kliva in i startelvan, med uppgiften att hålla kontroll på Zlatan.

– Jag kan Zlatan ganska väl från min tid i Frankrike, så jag tror knappast att han kommer att överraska mig, sade Puel, som tränade Nice 2012-16.

– Zlatan var otroligt bra under sin tid med PSG. Men folk sade att visst, det här är i franska ligan och inte i den engelska. Men nu är han i United och han gör ett fantastiskt jobb.

Den förre United-stjärnan Ryan Giggs säger i en intervju med Daily Star att söndagens final är extra viktig, eftersom en finalseger skulle lätta på det tryck spelarna känner.

– Jag vet själv att man känner mindre press när man säkrat en titel. Och United har ju fortfarande fjärdeplatsen i ligan att kämpa för, plus FA-cupen och Europa League.

– Klarar United att vinna ligacupen och sedan säkra en fjärdeplats i ligan blir säsongen lyckad, i mina ögon, säger Giggs.

Anders Sännås Lundqvist anders.lundqvist@dn.se “

“Fakta. Zlatans klubblagskarriär och meriter

Malmö FF 1999–2001

47 tävlingsmatcher, 18 mål

2:a i Superettan

Ajax 2001–2004

110 matcher, 48 mål

Ligamästare 2001–02, 2003–04

Cupmästare 2001–02

Supercupmästare 2002

Juventus 2004–2006

92 matcher, 26 mål

Ligamästare 2004-05, 2005-06

Inter 2006–2009

117 matcher, 66 mål

Ligamästare 2006-07, 2007-08, 2008-09

Supercupmästare 2006, 2008

Skyttekung 2008-09

Barcelona 2009–2010

46 matcher, 22 mål

Ligamästare 2009-10, Supercupmästare 2009, 2010, UEFA Supercup 2009, FIFA Club World Cup 2009

Milan 2010–2012

85 matcher, 56 mål

Ligamästare 2010-11

Supercupmästare 2011

Skyttekung 2011-12

Paris SG 2012–2016

180 matcher, 156 mål

Ligamästare 2012-13, 2013-14, 2014-15, 2015-16

Cupmästare 2014-15, 2015-16

Ligacupmästare 2013-14, 2014-15, 2015-16, Supercupmästare 2013, 2015, 2015

Skyttekung 2012-13, 2013-14, 2015-16

Manchester United 2016-

37 matcher, 24 mål

Supercupmästare 2016

Totalt 714 tävlingsmatcher, 416 mål,

13 ligaguld, 3 cuptitlar, 3 ligacuptitlar, 10 supercuptitlar, 1 Uefa Supercup och en seger i VM för klubblag.

Fakta. Svenskarna som vunnit ligacupen

Roland Nilsson, Sheffield W (1991), Pontus Kåmark (1997 och 2000), Nils-Eric Johansson, Blackburn Rovers (2002), Sebastian Larsson, Birmingham (2011).

Fakta. Svenskarna som förlorat en ligacupfinal

Roland Nilsson, Sheffield W (1993), Thomas Brolin, Leeds U (1996), Pontus Kåmark, Leicester (1999), Andreas Johansson, Wigan (2006), Sebastian Larsson, Sunderland (2014).

DN MÅNDAG 27 FEBRUARI 2017

”Jag vinner var jag än är”

“Sagan om Zlatan får ständigt nya kapitel. Han är, och förblir de stora matchernas mästare. Med tre minuter kvar av ordinarie matchtid avgjorde han ligacupfinalen mot Southampton genom att nicka in slutresultatet 3–2. Southampton dominerade matchbilden, United såg tröttkört ut, hade dålig organisation. Men man hade Zlatan. Matchvinnaren.

Zlatan var på ett lysande humör efteråt. Stannade och pratade med reportrar i drygt tio minuter, vilket hör till ovanligheterna.

– I dag tog vi tillbaka klubben till den nivå den tillhör, att vinna titlar, säger Zlatan.

– Vi hade 2–0, de kom tillbaka och kvitterade, det var inte lätt. Men vi trodde på vad vi gjorde, och det var viktigt.

Zlatan konstaterade också att klubben visste vad de gjorde när de skrev kontrakt med honom.

– Det här var andra titeln vi vann den här säsongen. Nu finns det tre kvar att spela om.

Lagkamraten Ander Herrera konstaterade att Zlatan är som en 28-åring, inte som en 35-åring.

– Sa han det? Ja, jag känner mig i bra form, jag känner mig som ett djur, som ett lejon, konstaterar Ibrahimovic.

– Jag har aldrig varit bekymrad över min ålder, jag vet vad jag klarar att göra.

Tänker du stanna nästa säsong?

– Vi får se vad som händer. Jag kom hit till England för att jag kände att tajmingen var rätt. Men om inte Jose (Mourinho) ringt och bett mig komma hade jag inte varit här.

Zlatan berättade också att sönerna varit med och pushat en flytt till Manchester.

– Jag hade mina tankar på annat håll, sade han. Men sedan ringde Jose, och jag har ett speciellt förhållande till honom.

– Jag tror att mina barn är nöjda med vad jag presterar, men det är jag som bestämmer. Det återstår tre månader av säsongen, sedan får vi se. Just nu gillar jag det jag gör.

– Men jag är aldrig nöjd. Jag vill hela tiden göra mer. Det här är min 32:a titel, jag har spelat i fem olika länder, i de bästa klubbarna, och jag upprepar alltid vad jag gör.

– Men jag kommer att sluta på topp. Jag kommer aldrig att fortsätta spela bara för att jag heter Ibrahimovic och har en historia.

– Om jag inte levererar på den här nivån spelar jag inte. Jag vill inte upprepa vad andra gjort, spela vidare på sitt namn och på en karriär som varit.

– Jag försöker hela tiden vara mig själv, jag levererar ett paket, byggt på mina erfarenheter. Folk säger att jag är svår att ha att göra med, att jag har en jobbig karaktär, men jag vinner var jag än är. Så vad är problemet? De som pratar om mig, eller jag själv?

United tog ledningen i den 19:e minuten. Oriol Romeu drog på sig ett kort sedan han kapat Ander Herrera. Zlatan tog frisparken, från drygt 20 meter. Skruvade den bredvid muren, utan chans för Fraser Forster i målet. Southamptonklacken, bakom målet tystnade och Zlatan sprang ett halvt varv runt planen i glädje.

Ledningsmålet speglade inte matchbilden. Men Zlatan visade på nytt vilken inspirationskälla han är i Manchester United. Han tar ansvar, och förvaltar det.

När Jesse Lingard sedan placerade in 2–0 efter 38 minuters spel såg det tungt ut för Southampton. Anthony Martial, Juan Mata och Marcos Rojo tråcklade upp Southamptons vänsterdefensiv, serverade Lingard som hittade luckan mellan benen på Maya Yoshida och placerade in bollen vid stolproten.

Men Southampton orkade resa sig. På tilläggstid i första halvlek reducerade Maonolo Gabbiadini till 2–1, framspelad av James Ward-Prowse. Ett mål som var en kopia av det tidigare bortdömda. Gabbiadini skakade på nytt av sig Eric Bailly och petade bollen mellan benen på David De Gea.

För att täcka upp för de brister United mittförsvar visade i första halvlek valde Jose Mourinho i halvtid att sätta in rutinerade Michael Carrick i stället för Juan Mata.

Det blev i stället en kalldusch för Mourinho. Southampton jobbade fram en hörna tämligen omgående i början av andra halvlek. United klarade inte att rensa undan, och Gabbiadini stack in en fot mellan Bailly och Chris Smalling, och skickade in kvitteringen utan chans för De Gea.

Och Southampton fortsatte att dominera matchbilden. Ägde mittfältet, vann närkamperna, visade större hunger.

Efter 63 minuter hade Romeu en nick i stolpen, efter hörna, sedan United på nytt tappat markeringen i boxen.

Men trots den stora dominansen lyckades inte Southampton få till ett avgörande.

I stället kunde Zlatan avgöra, när tre minuter återstod av ordinarie matchtid. United lyckades för en gångs skull fästa bollen på offensiv planhalva och Herrera hittade Zlatans panna med ett perfekt inlägg från höger. Omarkerad kunde han med en stenhård nick avgöra matchen.

Anders Sännås Lundqvist anders.lundqvist@dn.se”

“ Fakta. Zlatans alla titlar
Ajax: två ligatitlar, en ligacuptitel, en supercuptitel.

Juventus: två ligatitlar (dock återkallade sedan det framkommit att Juventus varit inblandat i en korruptionshärva).

Inter: tre ligatitlar, två supercuptitlar.

Barcelona: en ligatitel, två supercuptitlar, en Uefa supercuptitel, en seger i klubblags-VM.

Milan: en ligatitel, en supercuptitel.

Paris Saint-Germain: fyra ligatitlar, tre supercuptitlar, tre ligacuptitlar, två cuptitlar.

Manchester United: en supercuptitel (Community shield), en ligacuptitel. “

DN SÖNDAG 26 FEBRUARI 2017

“ USA-journalist på plats i Rosengård

Under knappt två dygn har den amerikanske journalisten Tim Pool synat USA:s ”farliga” bild av Sverige. I Malmö har inte den bilden bekräftats. – Om detta är det värsta Malmö kan erbjuda – kom aldrig till Chicago, säger Pool om sitt besök i Rosengård.

Tim Pool stoppar sina stelfrusna händer i den alldeles för tunna täckjackan. Två grader i luften, duggregn och en karaktäristisk Malmövind får även en amerikansk journalist från Chicago att frysa.

Inne på Lindgårdens mötesplats är det i princip folktomt när Pool slår sig ned för att intervjua kommunalrådet Nils Karlsson (MP), som har visat runt honom i Malmöstadsdelarna Lindängen och Rosengård.

– Jag vill visa en mer sann bild av Malmö – utan att förneka att det finns problem, fattigdom och utmaningar. Men också visa att det är en stad där det bor 330 000 människor och där de flesta inte ägnar sig åt våld, brottslighet eller har ihjäl varandra, säger Nils Karlsson.

Pools reportageresa kom till efter att Paul Joseph Watson, redaktör för den högerextrema sajten Infowars, lovade att betala en resa till Malmö för alla journalister som hävdar att Sverige är säkert. Utmaningen följde på president Donald Trumps tal där han antydde att en allvarlig händelse skulle ha skett i Sverige. Donationen på 18 000 kronor från Watson täcker ungefär 20 procent av Pools resa till Sverige och Europa.

– Jag arbetar inte för någon. Det är ingen som betalar mig eller får något i utbyte. Jag försöker bara hitta sanningen, säger Pool.

Han beskriver sig själv som en konflikt- och krisjournalist och sitt material publicerar han på Youtube och Twitter. Pool inte är förvånad över att Trump använder Sverige som ett slagträ i sin retorik.

– Många vill säga att Sverige är ett bevis för att liberala policyer funkar och skulle gynna USA stort. Nu använder Trump immigrationsfrågan som ett tillfälle att fördöma det argumentet. Att kriminalitet i Sverige beror på immigration och flyktingar är en idé som funnits i USA i flera år, även innan Trump, säger Pool.

Han har respekt för att människor kan vara oroliga för våldsutvecklingen i Malmö, men varningar om att han kommer att bli rånad eller attackerad i Rosengård ser han som ”löjliga”.

– Någon skrek till oss och pekade finger. En pizzeriaägare vill inte släppa in ”några jävla journalister”. Men om folk verkligen är rädda för att komma hit – då rekommenderar jag att du aldrig kommer till Chicago. Chicago hade runt 750 mord förra året, säger Tim Pool.

TT “

DN SÖNDAG 26 FEBRUARI 2017

“ Kriget som ingen kan få slut på

På förra helgens säkerhetskonferens i München presenterade Rysslands utrikesminister Sergej Lavrov en vapenvila för östra Ukraina. Det var inte den första. Vapenvila borde ha rått i området i två år vid det här laget – men våldet har fortsatt. DN har besökt frontområdet och staden Avdiivka. Här är folk så trötta på kriget att de struntar i bombskyddet och sitter kvar i köket när granaterna faller.

DN i Avdiivka.
Bim är en svartvit blandrashund, en typisk sådan som vaktar gårdar i östra Ukraina. Han borde egentligen vara död. När granaten slog ned i taket i går kväll räddade han sig in sin koja och lyckades som genom ett under undgå granatsplitter.

Nu skäller och viftar han nervöst på svansen. Det som en gång var gårdens hus står i kolsvarta, rykande ruiner och över gårdstunet som är fullt av trasiga takpannor går brandmän och drar slangar efter sig. De kliver försiktigt över bråten in i det nedbrända huset vars över hundra år tjocka murade väggar fortfarande står upprätt i röken.

Husets ägare heter Aleksej och Natalja Sjesjaltsov. Aleksej kommer skyndande förbi, bärande på en provisorisk säck med ägodelar som inte har blivit förstörda.

– Gå in i kojan med dig, Bim! fräser han.
Hunden smiter blixtsnabbt in i kojan och vänder på sig så att huvudet tittar ut. Ett par sorgsna ögon spejar över gården som han har vaktat i hela sitt liv. Den är oigenkännlig.

Natalja Sjesjaltsova står blickstilla och tittar på ruinerna av sitt hem. Ögonen är torra. Så gott som allt hon äger har bränts upp i en granatattack och hon kan inte ens gråta.

– Det enda jag har kvar är kläderna på kroppen, säger hon till mig och slår ut med händerna i en gest som jag har sett många gånger förut i östra Ukraina.

Den gesten betyder: Så här är det. Och vi kan ingenting göra.
Granaten slog ned i huset föregående kväll. Då hade Natalja precis hunnit ta skydd nere i källaren, men hennes man Aleksej fanns kvar uppe i huset.

– Han gillar inte att sitta i källaren, säger Natalja, jag fick gå ned ensam. Efter att granaten slog ned blev han fångad i en fälla, men några soldater kom springande och lyckades dra ut honom.

Jag har hört andra säga samma sak. Folk i Donbass är trötta på att ständigt springa ned i källaren och ta skydd för beskjutning. Trötta på att reparera sina hus bara för att få dem förstörda på nytt. Så trötta på det här kriget att de till sist väljer att strunta i bombskyddet och sitta kvar i köket när att granaterna börjar falla.

Natalja och Aleksej Sjesjaltsov bor i Avdiivka, en stad som ligger på ukrainskkontrollerat område precis vid frontlinjen utanför Donetsk. Under början av februari besköts Avdiivka häftigt i flera dygn av separatisterna, vars positioner ligger på under två kilometers avstånd.

Ett hundratal hus skadades och minst tre civila dog. Genom denna prövning klarade sig paret Sjesjaltsov, bara för att två veckor senare se sitt hem brinna ned till grunden efter att en granat landat mitt på taket.
– Där låg vårt hönshus, säger Natalja och visar på en rykande hög med bråte. Vi hade fyrtio höns.

Hon pekar på en vedhög där fyra sotiga, skräckslagna hönor sitter hopkurade.
– De där var de enda som klarade sig.

Några hundra meter bort står en stridsvagn inklämd mellan två boningshus. Snett mitt emot stridsvagnen har ett tiotal ukrainska soldater inkvarterat sig i ett övergivet hus. De ropar genast att jag inte får fotografera stridsvagnen.

Soldaterna vill inte riskera att separatisterna ska få veta var de har sina positioner. Men sannolikt vet de det redan – frontlinjen ligger precis utan-för byn och under de senaste årens krigföring har man hunnit skjuta på varandra tillräckligt mycket för att veta hur fienden har organiserat sina ställningar.

– Ibland är det separatisterna som börjar, ibland ukrainska armén. Bägge borde sluta skjuta på bostadshus, säger Jelena Tjirva, som är dotter till Natalja och Aleksej Sjasjaltsov och bor snett mitt emot föräldrarna.

Hon visar mig en så kallad voronka i trädgården – en stor och perfekt rund grop efter ett granatnedslag, ungefär två veckor gammal. I en plastlåda har hon samlat ihop granatsplitter och hylsor av alla träffar på tomten ända sedan sommaren 2014 då kriget bröt ut.

– Soldaterna som undersökte det här nedslaget sade att granaten hade en kaliber på 152 milli-meter, säger hon och håller upp en förvriden stålbit.

Det är i så fall ett brott mot Minskavtalet, som bara tillåter artilleri-pjäser på 100 millimeter. Jelena Tjirva anser att avtalet är meningslöst så länge det internationella samfundet inte sätter press på bägge parter att klausulerna ska följas.

– Våra egna klarar inte av att få ett slut på det här. Det är resten av världen som måste sätta press på både Ryssland och Porosjenko.
Hon griper mig i ärmen, på samma sätt som så många människor jag möter i konfliktområdet, och säger:

– Det kan väl inte vara möjligt att folk inte vet vad som pågår här? Varför är det ingen som gör något?

I maj hålls finalen i Eurovision Song Contest i Kiev. Samtidigt går kriget i östra Ukraina in på sitt tredje år. Det är ett krig som egentligen borde vara inne i en oblodig förhandlingsprocess, efter-som vapenvila råder sedan två år tillbaka enligt Minskavtalet.

Men kriget fortsätter. Civila på bägge sidor får sina hem förstörda, förflugna kulor och granatsplitter tar livet av invånare nära fronten med jämna mellanrum och mellan ukrainsk- och separatistkontrollerat område blir det allt besvärligare att röra sig då bilköer och den så kallade tullen ofta tar flera timmar i anspråk.

Avståndet ökar mellan människorna.
I slutet av januari skar ukrainska frivilligbataljoner av järnvägsförbindelser mellan separatist- och ukrainskkontrollerat

område. Det har lett till en energikris i Ukraina eftersom större delen av landets kraftverk drivs av kol. En stor del av kolet importeras från separatistkontrollerade områden. Den går inte att ersätta på grund av att kraftverken är anpassade till Donbasskol.

Järnvägsblockaden var uppe på internationell nivå förra veckan då den så kallade Normandiegruppen, bestående av Ukraina, Ryssland, Tyskland och Frankrike, kom överens om en ny vapenvila i östra Ukraina. Samtidigt uppmanade Tysklands utrikesminister Sigmar Gabriel aktivisterna att avsluta järnvägsblockaden.
– Blockaden gör dubbel skada. Den skadar både dem som exporterar kol och dem som behöver kolet för att producera el, konstaterade Gabriel.

Men aktivister vi träffar som vaktar järnvägsblockaden i Bachmut (före detta Artiomovsk) säger att de i själva verket kämpar mot korruption.
– Ukraina borde över huvud taget inte importera kol från ockuperat område. Varför gör man det? För att de ukrainska eliterna tjänar pengar på det. I många fall är det oligarken Rinat Achmetov (tidigare Ukrainas rikaste man) som äger både kolgruvorna som säljer och fabrikerna som köper. Vi måste få ett slut på oligarkväldet, säger Valerij Bandeljuk.

Han är en 44-årig småföretagare och trebarnspappa från Odessa som beslöt att resa till Bachmut efter att han hade läst om blockaden i sociala medier. Klädd i kamouflagedräkt står han nu vid ett av tälten som har slagits upp vid en järnvägskorsning i närheten av Bachmut. På en gigantisk skylt står det: ”Finansiera inte terrorister! Att handla med ockupanterna är att göra pengar på blod!”

Det var frivilligbataljonen Donbas som först stängde av järnvägen. Nu har soldaterna gett sig av och lämnat över blockaden till ultranationalistiska Högra sektorn samt ett brokigt antal aktivister. Många kommer utifrån, som till exempel Valerij Bandeljuk. Att håller på att skapa en energikris i Ukraina är helt enkelt ett pris man måste betala, anser han.
– Det var ju inte bara kol som exporterades från de ockuperade områdena på den här järnvägen. De transporterade också virke, stålprodukter och annat. Varför ska vi handla med ockupanter? Vårt land är korrupt och många tjänstemän gör sig stenrika tack vare den här olagliga handeln. Det är därför vi är tvungna att ta saken i egna händer, säger han.

Aktivisterna sover i skift i ett stort armétält, som har rests på andra sidan vägen. Utomhus är det råkallt och fuktigt, inne i tältet varmt som i en bastu tack vare den så kallade burzjujkan – en enkel, vedeldad kamin som fortfarande är standardutrustning i de flesta arméer i forna sovjetländer.

Jag frågar Bandeljuk om han har tänkt på att järnvägsblockaden orsakar stora problem för helt vanliga människor på bägge sidor.
– Jag tycker synd om dem som bor på separatistsidan. De lever i en diktatur och därför vågar de inte säga något. Men det betyder inte att vi ukrainare ska gå med på att låta oligarkerna råna vårt land. Nyligen har priserna för gas och kommunala avgifter chockhöjts i Ukraina. Allt tyder på att beslutsfattarna igen har hittat på något smart sätt att tjäna pengar via mellanhänder.

Även kolimporten från Donbass har varit ett sådant näste för korruption, enligt Bandeljuk. I hans ögon är järnvägsblockaden därför ett konkret sätt att bekämpa det ruttna system som revolutionen på

Majdan skulle kullkasta. Det vill säga ett system där politiska och ekonomiska eliter systematiskt fördelar landets tillgångar mellan sig. Hittills har det här systemet gått oskadat genom alla ukrainska prövningar, revolutioner såväl som krig.

På ett sanatorium i Svjatohirsk ett femtiotal kilometer norrut har hundratal invånare från Avdiivka sökt tillfälligt skydd. De flesta är kvinnor och barn. Männen har stannat hemma för att vakta husen och jobba på koksfabriken, en av de största i Europa som fortfarande är i gång trots att den ligger bara någon kilometer från frontlinjen.
Olga Kiritjuk är fyra år och inte det minsta ledsen över att ha hamnat på det här sanatoriet. Tvärtom.

– Här är kul. Så många barn att leka med! säger hon.
Jag frågar varför hon har hamnat här och hon svarar lugnt:
– Kriget.

Vad betyder det?
– Att de skjuter på varandra.

Kvinnorna på sanatoriet är bedrövade över att kriget vi det här laget har blivit ett normal-tillstånd för deras barn.

– Vi har alltid en packad väska i korridoren och färdigbredda smörgåsar i kylskåpet ifall vi måste kasta oss ned i bombskyddet. Vi ser till att telefonen ständigt är fulladdad, vi samlar vatten i kärl för den händelse att vattnet stängs av … Om jag väcker min nioåriga dotter mitt i natten vet hon genast vad det är frågan om, allt jag behöver säga är: Podval, ned i bombskyddet. Hon bara stiger upp och går ned i källaren, säger Tatiana Goruk.

Själv gjorde hon ett försök att bygga upp ett nytt liv utanför Ukraina i höstas. Tillsammans med sin man flyttade hon till Neftejugansk i ryska Sibirien och arbetade som städerska i tre månader.

– Vår dotter fick bo hos mormor medan vi försökte etablera oss i Neftejugansk. Min man var diversearbetare, jag städade toaletter. Vi tog extrajobb kvällar och helger, vi jobbade sju dagar i veckan. Ändå var det omöjligt att få ihop en lön som det gick att leva på. Därför flyttade vi tillbaka.

Avdiivka är en stad som folk ogärna flyttar ifrån, trots att den ligger så nära frontlinjen. Det beror på att där fortfarande finns jobb tack vare koksfabriken. Resultatet är att en stor del av befolkningen, framför allt barnfamiljer, ständigt flyttar fram och tillbaka i hopp om att situationen till sist ska lugna sig.

– Jag förstår mig inte på det här kriget. I tre år har de hållit på, och fortfarande står bägge arméerna kvar i samma positioner! Om de lyckas vinna hundra meter betraktas det som en stor seger. Vad är det för ett krig? undrar Jelena Kotlerova, som flydde till sanatoriet tillsammans med sina barn men som planerar att återvända så fort - situationen har lugnat sig.

– Till en början fanns det en idé med varför de krigade. De ville lämna Ukraina och bli självständiga. Nu har alla glömt vad kriget egentligen handlade om. Det är bara business, säger Irina Maler.

Efter en stunds samtal börjar kvinnorna slappna av. Skämten flyger genom luften,

– Tjejer, det här är andra veckan utan karlar! ropar en av kvinnorna.

– Gubbarna ringer varenda dag och frågar när vi ska komma hem. De har det tråkigt utan oss. Både i köket och i sängen är vi saknade! svarar en annan.

Alla skrattar. I luften sprids en lättnad över några sekunders normalitet.

Att kriget mest handlar om business är något som jag ofta hör sägas i östra Ukraina. Många invånare är övertygade om att det militära ledarskapet på bägge sidor tjänar pengar på kriget, bland annat genom att stjäla och sälja materiel som tillhör armén.

I Avdiivka träffar jag personer vars släktingar är soldater på separatistsidan. Ingen som berättar det vill ställa upp med namn och bild, de är rädda för repressalier. Jag träffar också invånare som tycker att ukrainska arméns posteringar ligger för nära deras hus, men som av samma skäl inte vill säga det offentligt.

Det är svårt att veta var människor egentligen har sina sympatier. Om man frågar invånarna i Avdiivka säger nästan alla med en mun att de vid det här laget är ointresserade av vem som har rätt eller fel. De vill bara att kriget ska ta slut så fort som möjligt, att ”politikerna” ska komma överens.

– Jag är ukrainsk medborgare, jag betalar skatt i det här landet och ukrainska statens uppgift är att skydda mig. Vi har arméposteringar i Avdiivka, men vad hjälper det? Jag får ändå springa på jobb i kulregn. De måste hitta en politisk lösning, säger Jelena Djatjkova, som bor i utkanten av -Avdiivka och har haft granatnedslag i sitt hus fem sex gånger. Sist skedde det i slutet av januari.

Vi hör knattret av automatkarbiner. Fronten ligger 1,5 kilometer bort.

Djatjkovas granne Marija Kosatjek har blivit tvungen att flytta till grannhuset eftersom hennes hus har fått stora skador i taket som hon med sin lilla pension inte har råd att reparera. Jag träffar henne när vi är ute och kör med den lokala biståndsorganisationen ”Vozrozjdenije” (Återfödelse). Kosatjek får en stor plastpåse med bland annat filtar och lakan.

– Det behövs. Vi har så kallt i huset, bara sju grader om morgnarna, säger hon, en liten tant klädd i en alldeles för stor jacka som hålls ihop med en säkerhetsnål.

Hon är tunn och böjd, med överraskande stora, grova arbetsnävar. I hela sitt liv har hon arbetat som kock på en av fabrikerna i grannstaden Jasynuvata.

– Jag föddes år 1940, in i ett krig. Och jag kommer att dö i ett krig. Mitt hjärta orkar snart inte längre. Jag hade aldrig några hjärtproblem före kriget men nu känner jag av det mer och mer.

Hon leder in oss i sitt utkylda hus. I vardagsrummet ser man dagsljuset genom ett stort hål i taket. Soffan, en av de få saker som påminner om att det här rummet fyllt av damm och bråte en gång var ett hem, är nödtorftigt täckt av plast.

Marija Kosatjek lägger sin knutna näve på bröstet och tittar på mig.

– Vet ni hur det låter när de börjar skjuta med Grad? Det visslande ljudet? Jag avskyr det. Vet ni hur ont det gör när man ligger under sängen och hjärtat slår så hårt att man knappt får luft, det klappar och klappar och man får inte stopp på det?

Hon tittar på mig.

– Vet ni det? frågar hon med ögonen fyllda av tårar.

Jag vet hur Gradraketer låter. Men hur det känns att höra det visslande ljudet i sitt eget hem och inte veta om man snart blir träffad – det vet jag inte.

Några kilometer bort, söder om Avdiivka, har ukrainska armén grävt ned sig. På det smalaste stället är avståndet ungefär 350 meter mellan ukrainarnas och separatisternas positioner.

Mitt på frontlinjen ligger ett öppet fält täckt av bländande vit snö som formligen bjuder in till skidtur. Allt är lugnt. Det enda som påminner om kriget är den trasiga silhuetten på andra sidan av Donetsk flygplats, samma flygplats som skinande ny tog emot gäster under fotbolls-EM 2012. I dag är den sönderbombad, utbränd och går inte att använda till något. Men för separatisterna är den erövrade flygplatsen en av krigets viktigaste troféer.

– Där borta sitter en krypskytt. Där har de en kulspruta … och där sitter en annan krypskytt. De brukar jobba från klockan nio fram till lunch ungefär, säger Anton Bojko som gör sitt pass med kikare vid en utsiktsposition.

Utsiktstornet är fodrat med sandsäckar. På väggen hänger en vacker tavla av Jungfru Maria och Jesusbarnet, broderade i koboltblått och turkos.

Bojko bär inget vapen. De främsta frontlinjerna ligger en bit bort och under de senaste dagarna har situationen varit lugn. Men i slutet av januari och början av februari utsattes den här positionen för oupphörlig beskjutning i flera dagar.

– De lyckades få in en träff på vårt kök. Rena turen att man inte råkade vara där, säger Maksim Ben.

Han sitter klädd i vit kamouflagedräkt bakom en laddad kulspruta på en annan utkikspost i närheten.

De flesta soldater sysslar med praktiska göromål – tvättar kläder, hugger ved, förbereder lunch. På hyllorna i bunkrarna står stora glasburkar fyllda med kvadratiska bitar vitt fett, det vill säga salo eller saltat ister som man använder som sovel på bröd.

I officerarnas mötesrum är en vägg täckt av målningar som barn har skickat till soldaterna. En teckning föreställer en glad kosack med hårpiska, som gör tummen upp under texten: ”Ära vare Ukraina”. Under kosacken hänger en förvånansvärt detaljrik teckning av en stridsvagn, ett plan som släpper ned bomber och texten: ”Nej till krig”.

Att det här kriget egentligen inte borde utkämpas är även Anton Bojkos åsikt.

– Det här kriget är obegripligt. Det är konstgjort. Om vi vanliga människor hade tagit över förhandlingarna hade kriget tagit slut för länge sedan.

Han gör en gest mot separatisternas positioner på andra sidan fältet.

– De tror att Putin ska hjälpa dem. Det kommer han inte att göra. Men jag hatar inte dem på andra sidan. Jag är själv från Artiomovsk (nuvarande Bachmut), jag känner de här trakterna och har kompisar i Donetsk. De är också emot det här kriget.

DN:s utsända ville även besöka de separatistkontrollerade områdena men fick inte tillstånd av separatistmyndigheterna att rapportera därifrån.

Anna-Lena Laurén anna-lena.lauren@dn.se "

"Reportaget i tre punkter
Kriget i Ukraina är inne på sitt tredje år. Trots vapenvilan som det två år gamla Minskavtalet stipulerar fortsätter skottlossningen och artillerielden. En ny vapenvila ingicks förra veckan.

En av de hårdast drabbade orterna på senaste tid är Avdiivka, som ligger precis invid frontlinjen men kontrolleras av ukrainska armén.

Civilbefolkningens situation är svår på områdena nära fronten. Speciellt äldre personer är utsatta, eftersom de ofta inte har någonstans att ta vägen.

Reportern & fotografen
Anna-Lena Laurén är DN:s Moskvakorrespondent. År 2015 fick hon Guldpennan och 2016 Svenska Akademiens Karin Gierows pris. Hon är även författare till flera böcker om Ryssland och Ukraina.

Anders Hansson är prisbelönt DN-fotograf med stor erfarenhet av rapportering från konfliktområden. År 2014 kom han ut med boken Flykt. I fjol utsågs han till årets fotograf i Sverige.

Kriget i Ukraina.
I mars 2014 annekterade Ryssland Krimhalvön. Några veckor senare övertog maskerade män polisstationer och myndighetsbyggnader i bland annat Donetsk och Slovjansk i östra Ukraina. I april 2014 sände ukrainska regeringen in sin armé och ett krig utbröt mellan ryskstödda separatister, som har understötts av bland annat ryska stridsvagnskompanier, och ukrains-ka armén.

I februari 2015 godkändes avtalet Minsk II. Det stipulerar vapenvila, att alla vapen med ammunitionskaliber över 100 mm dras tillbaka, att lagliga val hålls i den separatistkontrollerade Donetsk- och Luhanskregionen och att förhandlingar inleds om autonom status för dessa områden.
Få överenskommelser i Minskavtalet har hållit. Enligt den europeiska säkerhetsorganisationen OSSE:s rapporter bryter bägge sidor mot vapenvila och åsamkar civila skador då de skjuter mot bosättningar. "

DN SÖNDAG 26 FEBRUARI 2017

“ Putin nådde ett av sina mål

Kommentar. En sorglig treårsdag passerade i veckan. Det var den 21 februari 2014 som Ukrainas proryske president Viktor Janukovytj tappade greppet om sitt land, sedan prickskyttar ur regimens specialstyrkor skjutit ihjäl nära hundra demonstranter på Självständighetstorget, Majdan, i Kiev.

Jag befann mig i Kiev dessa tragiska dygn, och morgonen efter massakern vandrade jag genom förödelsen. De svartklädda poliserna från specialstyrkan ”Berkut” var spårlöst försvunna och oppositionen kontrollerade nu ett område på båda ändar av paradgatan Chresjtjatyk.

Men stämningen andades inte triumf. Mellan några tält framför Kievs postkontor kunde jag betrakta ett resultat av det sorgliga som har hänt under morgonen: Åtta livlösa kroppar som låg utsträckta på gatan, draperade i ukrainska flaggor. Männens ansikten såg rofyllda ut, trots att deras liv fick ett brutalt slut. Några av dem hade skotthål i pannan och halsen. Regimens prickskyttar hade skjutit för att döda.

Janukovytj hade kämpat för sin politiska överlevnad, men förlorat. Ett ögonblick såg det ut som om Kremls politik mot Ukraina hade drabbats av ett nytt fiasko, precis som 2004, då Vladimir Putin försökte hjälpa sin marionett – samme Janukovytj – att valfuska sig till presidentskapet. Resultatet blev den orange revolutionen.

Men denna gång hade Putin inga tankar på att ge upp Moskvas inflytande över den viktigaste postsovjetiska republiken.

Därför agerade Kreml snabbt. Händelserna på Majdan blev startsignalen för en rysk militär intervention och ett blodigt krig i östra Ukraina som fortfarande pågår, trots upprepade avtal om eldupphör. Minst 10 000 människor har hittills mist livet, och miljoner har fått sina liv sönderslagna.

Redan en vecka efter att Janukovytj flytt fältet iscensatte Kreml en väl förberedd nattlig blixtoperation på den ukrainska halvön Krim. ”Små gröna män”, ryska elitsoldater, intog tv-stationen och parlamentet och genomförde ockupationen. Kreml blånekade först, men till slut fick de ryska soldaterna medaljer av Putin. Och i mars upptogs Krim formellt i Ryska federationen.

En stor del av experterna på rysk politik hade inte trott att Putin skulle våga sig på att ingripa militärt i Krim. Men det var rent önsketänkande.

Omvärlden ville inte heller tro att Putin skulle gå vidare in i övriga Ukraina. Men det var lika fel. I april började ryska flaggor hissas i Ukrainas östliga städer Donetsk och Luhansk. Beväpnade män – vissa var ryska kommandosoldater, andra en maläten samling exmilitärer, sovjetnostalgiker och efterlysta brottslingar – tog över polisstationer och administrationshus.

Huvudargumentet för interventionen var att ”ultranationalister” och ”nazister” tagit makten i Kiev i en statskupp. Det påståendet om Ukrainas folkvalda regering upprepas fortfarande, senast av utrikesminister Sergej Lavrov när han mötte Margot Wallström.

Under några månader våren 2014 såg det ut som om en av Europas största stater gick mot en snar upplösning, och att Stor-Ryssland var på väg att återfödas.

Av flera skäl stoppades den ryska framryckningen. Men Putin kunde känna sig belåten; på rekordtid hade han återerövrat en förlorad del av det ryska riket.

Tre år senare är Ukraina ett styckat och försvagat land, och den frysta konflikten i Donbass skördar dagliga dödsoffer.

Michael Winiarski michael.winiarski@dn.se “

DN SÖNDAG 26 FEBRUARI 2017

“ Michael Winiarski: Vem ska jag ringa om jag vill tala med Washington?

Vad har USA egentligen för utrikespolitik? Och vem är det som styr den – de riktiga ministrarna eller några skuggfigurer i Vita huset? Det finns ännu inget klart svar på de frågorna, trots att - Donald Trump nu har tillsatt alla de viktiga säkerhetspolitiska posterna.

Den förre amerikanske utrikesministern Henry Kissinger påstås – apropå oklarheten vem som egentligen talar för EU – en gång ha ställt frågan: ”Vem ska jag ringa om jag vill tala med Europa?”

Nu är det omvärldens tur att ställa en liknande fråga om en ledning i USA som präglas av kaos och palatsintriger: ”Vem ska jag ringa om jag vill tala med Washington?”

Det är en fråga som ännu fem veckor efter Trumps installation väntar på svar. Den är lika obesvarad som två andra frågor: ”Har USA någon utrikespolitik?” och ”Vad går den i så fall ut på?”

Trump tillbakavisade på en presskonferens alla uppgifter om att det råder förvirring i administrationen och hävdade att Vita huset fungerar som en ”finjusterad maskin”. Det lär inte övertyga andra än hans mest hängivna anhängare.

Att en ny presidentadministration dröjer med att formulera sin utrikeslinje är inte unikt. Sommaren 2001, när det gått ett halvår sedan den utrikespolitiskt ointresserade George W Bush tillträtt, hade presidenten ännu inte uttryckt någon politik i nyckelfrågor som Ryssland eller internationell terrorism.

Redan den 11 september samma år blev det snabbt ändring på det, när USA utsattes för al-Qaidas terrorangrepp.

Men i dag har senfärdigheten en helt annan orsak. I dagens Vita huset pågår en bitter kamp om inflytandet hos presidenten mellan två diametralt motsatta ideologiska läger:

På den ena sidan står Trumps viktigaste högernationalistiska pådrivare, Steve Bannon och Stephen Miller, som liksom den nu sparkade säkerhetsrådgivaren Michael Flynn förordar en öppet prorysk linje. Deras syn sammanfattas i parollen ”America first”, och de ser islam som en fientlig ideologi och den stora säkerhetsfaran.

På den andra sidan finns de professionella och mer politiskt stabila medlemmarna i kabinettet, som försvarsminister James Mattis, chefen för inrikes säkerhet John Kelly och utrikesminister Rex Tillerson.

Republikaner och säkerhetspolitiker som står för en mer traditionell syn på USA:s roll i världen, hoppas på att dessa ministrar får ett växande inflytande. Särskilt som de har fått en ny allierad i den nye nationelle säkerhetsrådgivaren, general H R McMaster. Han har varnat för att Ryssland efter invasionen i Ukraina 2014 är det stora hotet mot den globala världsordningen. Det förvånar ingen att avlägsnandet av Flynn och tillsättningen av McMaster har lett till besvikna reaktioner i Moskva, där några politiker har varnat för en kommande ”russofobisk politik” från Vita huset.

För att krångla till det ytterligare har Trump gett sin svärson Jared Kushner, som han står ännu närmare personligen än Bannon, ett ospecificerat ansvar för Israel och Mexiko.

Men kampen är långt ifrån avgjord. Bannons inflytande är än så länge oomstritt. Ett exempel är att när Tillerson ville utnämna Elliott Abrams, en neokonservativ utrikesveteran, till sin biträdande utrikesminister lyckades Bannon stoppa det. Det räckte med att Bannon visade presidenten en artikel av Abrams från förra året som innehöll kritik mot Trump.

Det är bara ett av flera tecken på att USA:s utrikesminister – som till stor del har varit osynlig – i praktiken har blivit marginaliserad.

Vilken faktisk makt, och tillgång till presidenten, som McMaster kommer att få är också oklart, även om han ska ha utlovats att få tillsätta sin egen stab i NSC (Nationella säkerhetsrådet). Särskilt med tanke på att Trump har markerat ointresse av att ta del av de samlade underrättelsetjänsternas ”Daily security briefing”.

McMasters inflytande riskerar också att upphävas av att Bannon, enligt uppgifter i tidskriften Time, har skapat en konkurrerande analys-grupp till NSC i Vita huset, som kallas Strategic initiatives group. I denna grupp ingår den ökände muslimhatande extremisten Sebastian Gorka. Gruppen väntas, enligt Time, bland annat att lägga fram sina egna bedömningar av en uppmjukad politik gentemot Ryssland, kanske grundade på ”alternativa fakta”.

Under tiden blir rapporterna allt tätare om det kaos och interna maktkamp som pågår i Washington, såväl inne i Vita huset som mellan presidentens inre krets och Pentagon och utrikesdepartementet. Trumps plötsliga och ofta improviserade utspel tvingar gång på gång hans olika fackministrar att agera städpatrull och förklara vad presidenten egentligen menat – eller att han inte alls menat vad han sade.

Exemplen hopar sig:

När utrikesminister Tillerson och chefen för inrikes säkerhet John Kelly nyligen besökte Mexiko var de tvungna att bortförklara ett uttalande av Trump, som sagt att deportationen av mexikanska invandrare skulle ske med hjälp av en ”militär operation”.

Medan FN-ambassadören Nikki Haley har slagit fast att Ryssland måste lämna Ukraina och Krim för att det ska bli en normalisering med USA har Trump aldrig ställt ett sådant villkor för en förbättrad relation med Moskva. I stället fortsätter Trump att uttrycka beundran för Vladimir Putin, samtidigt som USA:s underrättelsetjänster har slagit fast att Ryssland aktivt blandade sig in i den amerikanska valrörelsen 2016 och att ett antal medlemmar av Trumps team hade märkliga kontakter med Kreml.

När Trump, i samband med den israeliske premiärministern Benjamin Netanyahus besök i Vita huset, plötsligt kastade den sedan årtionden föredragna tvåstatslösningen i Mellanöstern över bord, visade det sig efteråt att utrikesminister Tillerson inte konsulterats, och inte ens informerats om det. Tillerson var inte ens med på mötet.

Om EU och Nato har Trump – efter att inledningsvis ha dömt militäralliansen som ”föråldrad” och prisat det brittiska EU-utträdet – förklarat att han ”älskar” EU och Nato.

Allt det har gjort att USA:s allierade och fiender runt om i världen omöjligt kan veta vad de kan vänta sig från Washington – eller vem de ska tala med.

Det stod klart vid förra helgens säkerhetskonferens i München, dit både försvarsminister Mattis och vicepresident Mike Pence sänts för att stilla sina europeiska partners oro. De lyckades inte något vidare med det. Alla som ville kunde läsa om hur den tyske ambassadören i USA av Steve Bannon fått höra att ”Vita huset betraktar EU som en misslyckad konstruktion”.

Michael Winiarski michael.winiarski@dn.se utrikeskommentator på Dagens Nyheter. “

DN SÖNDAG 26 FEBRUARI 2017

“ Vita huset bad FBI tona ned påstått samröre med Ryssland

Donald Trumps administration försökte övertala FBI att samarbeta med Vita huset för att tona ned anklagelserna om samröre med Ryssland. Det strider mot regeringens eget regelverk, som förbjuder politisk påverkan av underrättelsetjänsterna.

New York
Efter nya avslöjanden om Donald Trumps kopplingar till ryska spioner har Vita huset försökt samarbeta med FBI för att sprida Trumpadministrationens egen berättelse. CNN rapporterar att FBI nekat en uppmaning från Trumps stab att tona ned anklagelserna om samröre med Ryssland. Sådan kontakt strider mot Vita husets egna regelverk för kommunikationen mellan presidentens stab, justitiedepartementet och underrättelsetjänsterna. Enligt reglerna ska det finnas vattentäta skott mellan Vita huset och FBI.

– I grund och botten bör Vita huset och FBI inte ha pågående samtal om en undersökning, säger Carrie Cordero, jurist som tidigare arbetade med FBI på justitiedepartementet, till Financial Times.

Under valkampanjen förra året riktade Donald Trump själv högljudd kritik mot Hillary Clinton, efter att Bill Clinton haft ett kort samtal med den dåvarande justitieministern Loretta Lynch, då de träffades på en flygplats.

Trumpadministrationens samtal med FBI ska ha ägt rum den 15 februari, efter nya avslöjanden i New York Times om att Trumps kampanjstab förra året hade kontakt med ryska spioner. Vita huset bekräftade i helgen att man haft kontakt med FBI i ett försök att tona ned anklagelserna, men enligt talespersonen Sean Spicer handlade kontakten om att man ville korrigera felaktiga nyheter som spridits av medierna.

Efter att FBI avböjde att samarbeta med Trumps stab arrangerade Vita huset intervjumöjligheter för medierna med anonyma källor i den egna administrationen, där de försökte tona ned Trumps kontakter med Ryssland. Enligt Washington Post svarade Trumpadministrationens anonyma talespersoner dock inte på konkreta frågor om detta. I ett tal senare samma dag gick Trump själv till attack mot anonyma källor och påstod att medierna borde förbjudas från att citera personer utan att namnge dem.

Trump har varit rasande mot såväl visselblåsare på underrättelsetjänsterna som medierna som rapporterat om dessa läckor. I ena stunden har Trump kritiserat underrättelsetjänsterna för att inte stoppa läckorna, för att i nästa ögonblick avfärda den information som avslöjats som felaktig och de medier som rapporterat om detta som ”fejkade”. Avslöjandet om att Trumps säkerhetspolitiska rådgivare Michael Flynn haft samröre med Ryssland fick konsekvensen att Trumpadministrationen avskedade Flynn.

I helgen fortsatte Trump sina attacker på såväl FBI som nyhetsmedierna. Trumpadministrationen har nu förbjudit flera nationella nyhetsmedier i USA, som CNN och New York Times, från att delta vid Vita husets dagliga presskonferenser.

I en rad inlägg på Twitter kritiserade han även FBI. ”FBI har totalt misslyckats med att stoppa de säkerhetspolitiska läckorna”, skrev Trump. ”Medierna får hemligstämplad information som kan få fruktansvärda konsekvenser för USA”, fortsatte han i ett annat meddelande.

Kontakterna med Ryssland har länge varit problematiska för Trump. Nu undersöker FBI om hans kampanjstab under förra året hade direkta kontakter med Rysslands regering. I veckan avslöjades det att Paul Manafort, som var Trumps kampanjchef i presidentvalet fram till förra sommaren och som tidigare arbetat för proryska intressen i Ukraina, fick textmeddelanden som hotade att avslöja hans kontakter med Rysslands regering. Manafort avgick abrupt som kampanjchef utan tydliga skäl förra sommaren, men har förnekat någon direkt kontakt med Ryssland under kampanjen.

Under ett tal i veckan på den konservativa konferensen CPAC smugglade en liberal aktivist in dussintals ryska flaggor med texten Trump, som delades ut till publiken. Flera Trumpanhängare noterade inte att det var den ryska flaggan utan viftade entusiastiskt med dem nedanför scenen.

Martin Gelin martin.gelin@gmail.com DNs korrespondent “

“Den 13 februari avgick Donald Trumps säkerhetspolitiska rådgivare Michael Flynn, efter att det avslöjats att han har haft samröre med Rysslands regering. Sedan dess har Trump attackerat USA:s underrättelsetjänster för att läcka information till nyhetsmedier.

Efter nya anklagelser om Trumpkampanjens samtal med Ryssland inför presidentvalet försökte Vita huset övertala FBI att tona ned anklagelserna. Det strider mot regeringens regelverk som förbjuder politisk påverkan av underrättelsetjänsterna.

Tom Perez ny partiledare för Demokraterna

Den tidigare amerikanska arbetsmarknadsministern Tom Perez valdes till Demokraternas nye partiordförande vid Demokraternas partikongress i Atlanta på lördagen, uppger Washington Post.

– Med hårt arbete och en helvetes massa organisering ska vi få ordning på det här partiet, sade han.

DN “

DN SÖNDAG 26 FEBRUARI 2017

”Murdochs intressen bakom kampanj mot public service”

Kommersiella medieföretag lägger stora resurser på att påverka politiken. Bakom den kampanj som drivs mot public service finns inte bara kommersiella intressen utan också ett ideologiskt ställningstagande: marknaden före demokratin, eller med en trumpism ”The market first”. Vi tror på motsatsen, skriver Mats Svegfors och Ulf Dahlsten.

Ett grundläggande spänningsförhållande finns mellan demokratin och marknaden i våra fria västliga samhällen. Vad har företräde när de står i motsats till varandra? Demokrati handlar om formella strukturer. Men en levande demokrati handlar också om samhälleliga institutioner: partier, folkrörelser, medier. Medierna är den scen där demokratin utspelas. Men detta vill inte ett antal stora kommersiella medieföretag godta. Den demokratiska scenen ska underordnas marknaden. Vi ser i land efter land vilka befängda effekter detta leder till.

USA har just valt en president som utmanar alla etablerade föreställningar om framsteg och rationalitet. I väsentlig utsträckning är det resultat av en medial offentlighet som har havererat. Parallellt med detta genomför Storbritannien ett utträde ur EU utan en insiktsfull debatt om konsekvenserna. Skottland överväger åter att lämna unionen. London som finansiellt centrum sätts under hot. Återigen hänger detta samman med den mediala offentligheten. I Storbritannien har den slitits sönder av kommersiella, tidvis helt hämningslösa medieägare.

En vanlig föreställning är att udda sociala medier har utgjort scenen för den nya högerpopulismen: för Donald Trump i USA och för Brexitaktivisterna i Storbritannien. Men Breitbart News och Richard Spencers Alt Right med dess olika internetsajter har inte den betydelsen. Mycket viktigare är förändringen av de konventionella mediernas roll. Traditionella medier har utnyttjats synnerligen medvetet såväl i USA som i Storbritannien. Politiska och kommersiella intressen har vävts samman.

Det Murdochägda och konservativa Fox News har varit den i särklass största nyhetskällan för Trumps väljare; 40 procent av dessa uppgav i en undersökning nu i januari, utförd av det högt respekterade Pew Research Center, att deras primära nyhetskälla under presidentvalskampanjen hade varit Fox News. På andra plats kom CNN med endast åtta procent.

Pew konstaterar att de nyhetskällor som verkligen haft betydelse är nationella nyhetsmedier etablerade sedan lång tid tillbaka. Den offentlighet som finns består väsentligen av kabelkanaler. Och där dominerar Fox. Den amerikanska medieoffentligheten har bokstavligen köpts av Rupert Murdoch. Det är ingen tillspetsning: utan Murdochs dominans, ingen president Trump. Senast för ett par dagar sedan beskrevs i New York Times de direkta personliga band som förenar Murdoch och Trump: the Trump-Murdoch Axis.

Murdoch har också målmedvetet försökt lägga den brittiska offentligheten under sig. Han är dominerande ägare i Sky, det stora kabelföretaget som konkurrerar med BBC. I dagarna försöker han lägga under sig hela Sky. Han äger det konservativa

tidningsflaggskeppet The Times och han äger Storbritanniens största tidning The Sun. The Sun var en huvudkanal för Brexitkampanjen.

En viktig skillnad mellan USA och Storbritannien är BBC:s starka position. Följaktligen har Murdoch under lång tid drivit en målmedveten kampanj för att försvaga BBC. Och han har fått politiskt gehör. Föga förvånar det. Redan med den ställning Murdoch nu har i brittisk offentlighet är det tveksamt om någon kan vinna val och regera utan hans stöd.

Murdochs kampanj mot BBC har återverkat över hela Europa. I land efter land drivs krav på begränsningar för public service. Det gäller finansieringen och det gäller begränsningar för verksamheten i nya medier. När kampanjen mot public service drar igång i Sverige igen är det en kampanj av Murdochsnitt. Public service ska begränsas. Förra gången det drevs kampanj i Sverige handlade det om de lokala tidningarna. Nu handlar det om de stora tidningarnas annonsintäkter. Sveriges Radio och SVT sägs gynna de stora amerikanska sajterna, främst Facebook, genom att public servicebolagen finns med där.

På fråga från radioprogrammet Mediernas reporter om public service verkligen inte ska vara med på de sajter där framtidens tittare och lyssnare kan komma att finns svarar Sofia Olsson Olsén, Schibsted-ägda Aftonbladets publisher ”Dom ska hålla sig borta därifrån!”.

För inte så många år sedan var det en stor fråga om det över huvudtaget skulle få finnas kommersiell radio och tv. Nu är i stället frågan var public service ska få finnas. Och marknadens aktörer svarar: inte där framtiden formas.

Är det sökt att blanda in Murdoch i sammanhanget? Nej, de kampanjer mot public service som drivits har gått hand i hand med motsvarande kampanj i Storbritannien och på europeisk nivå. De stora medieföretagen samverkar i ett eget europeiskt nätverk, European Publishers Council. Ett prioriterat verksamhetsområde är att begränsa public service. Nätverket är uppbyggt kring de ledande befattningshavarna i företagen. Där finns Schibsteds chef Rolv Erik Ryssdal, likaså Bonniers högste chef Tomas Franzén. Där har också hela tiden Rupert Murdochs medieimperium varit företrätt på allra högsta nivå. Nu ingår, generande nog för de nordiska representanterna, Rebekah Brooks som är chef för Murdochs brittiska bolag och en av Rupert Murdochs allra mest förtrogna medarbetare såväl publicistiskt som när det gäller att påverka brittisk politik. Hon blev herostratiskt ryktbar genom sin roll i ”the phone hacking scandal”.

Vi har ett ”dual system” i Sverige: starka tidningar och stark public service. Även om en kommersialisering av tidningsmarknaden pågår kan vi i Sverige fortfarande glädja oss åt stora dagstidningar som DN med hög publicistisk integritet. Dem måste vi slå vakt om, liksom om public service. Både Sveriges Radio och Sveriges Television har publicistisk styrka, möter extremt stort förtroende och säkrar genom den nästan unika uppdelningen på flera självständiga bolag publicistisk mångfald.

De kommersiella medieföretagen lägger betydande resurser på att påverka politiken. Men det är viktigt att inse att bakom den kampanj som nu drivs mot public service finns inte bara rena kommersiella intressen utan också ett ofrånkomligt ideologiskt ställningstagande: marknaden före demokratin, eller med en trumpism ”The market first”.

Vi som har sysslat med politik och samhällsfrågor under mycket lång tid tycker att det motsatta credot är mycket rimligare: ”Demokratin först”. I stället för att arbeta för att försvaga samhälleligt finansierad och väl fungerande public servicemedier borde en huvudfråga för privata aktörer vara hur de kan bidra till att förstärka tidningarna som samhälleliga institutioner. Privat ägande handlar inte bara om vinster i sig. Det handlar också om vad vinsterna ska användas till.

Världen står inför stora utmaningar: klimatet men också om hållbarhet i en ännu vidare mening, inte minst socialt och ekonomiskt. En fungerande demokrati med starka och rationellt fungerande strukturer är en förutsättning för att vi ska kunna möta dessa utmaningar. Mediernas betydelse i sammanhanget kan knappast överskattas.

Ulf Dahlsten, tidigare statssekreterare (S) och koncernchef för Posten
Mats Svegfors, tidigare vd för Sverige radio AB,

Artikelförfattarna är seniora rådgivare i tankesmedjan Global utmaning “

DN MÅNDAG 27 FEBRUARI 2017

“ Livet i ett otrevligare sekel

Århundradet har inte börjat bra. Tillväxten i USA tycks ha fastnat på en lägre nivå, fler står utanför arbetsmarknaden och färre unga människor startar företag med kraft att växa.

De flesta av oss blev vuxna under den andra halvan av 1900-talet och vår uppfattning av vad som är ”normalt” formades under den perioden. Det var, när allt kommer omkring, en ovanligt lycklig period. Inga världskrig, ingen riktigt djup ekonomisk kris, färre inbördeskrig, färre farsoter.

Det verkar inte som vi att kommer att få uppleva en sådan tid igen. 2000-talet ser mycket otrevligare och knöligare ut: Tilltagande etnisk nationalism, sviktande tillit till demokrati, en världsordning i upplösning.

Grunden till detta ligger, kanske, i en avtagande ekonomisk tillväxt. Som Nicholas- Eberstadt påpekar i sin kraftfulla essä ”Our miserable 21st century” i det senaste numret av Commentary, växte den amerikanska ekonomin, räknat per capita, med omkring 2,3 procent om året mellan 1948 och 2000.

Men sedan förändrades något. I detta århundrade har tillväxten per capita legat under 1 procent i genomsnitt och till och med efter 2009 har den bara varit 1,1 procent om året. Om USA hade förmått att hålla kvar tillväxttakten från 1900-talets efterkrigstid in i 2000-talet skulle USA:s BNP per capita ha varit 20 procent högre än den är i dag.

Trög tillväxt bromsar allt annat, vilket medför färre möjligheter, svagare optimism och mer av det slags nollsumme- och roffa-åt-dig-det-du-kan-tänkande som är Donald Trumps specialitet. Den ekonomiska avmattningen har drabbat USA:s arbetare hårt. Mellan åren 1985 och 2 000 ökade det totala antalet betalda arbetstimmar med 35 procent. Under de följande 15 åren ökade antalet bara med 4 procent.

På varje enskild amerikansk man mellan 25 och 55 år som söker arbete går det tre som har fallit ur arbets-kraften. Om amerikanerna hade arbetat i samma omfattning som de gjorde i inledningen av detta sekel skulle mer än tio miljoner fler ha jobb. För att citera Eberstadt: ”Det är ett faktum att 2000-talets USA har bevittnat en arbetskollaps.”

Det innebär att det finns en armé av amerikaner som har svag anknytning till samhället, som kämpar för att få göra en insats, att utnyttja sina förmågor och upprätthålla sin värdighet.

57 procent av de vita män som är utan arbete drar sig fram med hjälp av någon form av statligt stöd. Omkring hälften av männen i utanförskap tar dagligen smärtstillande mediciner. En undersökning i Ohio visade att det under en tremånadersperiod skrevs ut opiater till 11 procent av delstatens invånare.

Så ska våra egna medborgares liv inte se ut. Eberstadts artikel bekräftar en sak: Den viktigaste uppgiften för många av oss nu är inte att göra motstånd mot Donald Trump. Han kommer att besegla sitt eget öde. Det är att fundera ut hur vi ska ersätta honom, hur vi ska finna en radikalt annorlunda kombination av åtgärder som svar på den långsamma tillväxt och det samhälleliga missnöje som gjorde det möjligt för honom att slå igenom.

Det knepiga är att USA på en gång måste bli mer dynamiskt och skapa bättre sociala skyddsnät. Förr i världen kunde amerikanska reformmakare åtminstone räkna med att de arbetade med ett dynamiskt samhälle som alltid kunde samla den nödvändiga energi som behövdes för att lösa nationens problem. Men, som Tyler Cowen visar i sin övertygande bok ”The complacent class”, amerikanerna har tappat stinget.

Cowen visar, på område efter område, att de har blivit mindre äventyrslystna och mer orörliga. Amerikanerna brukade, till exempel, flytta en hel del för att utnyttja tillfällen och förändra sina liv. Men andelen amerikaner som flyttar över delstatsgränsen har störtdykt med 51 procent jämfört med siffror från 1950- och 1960-talen.

Amerikanerna brukade vara entreprenörer, men i den senaste generationen har antalet nystartade företag med en strategi för att växa snabbt minskat som andel av hela näringslivet. Den generation som blev vuxen kring millennieskiftet kan komma att bli den sista entreprenörsgenerationen i amerikansk historia. Andelen amerikaner yngre än 30 år som har ett företag har minskat med 65 procent sedan 1980.

Amerikanerna säger sig att den gamla modellen, att jobba på samma ställe hela livet, är död. Fast i själva verket byter de jobb mer sällan nu än för en generation sedan, inte oftare. Omsättningen av anställda har sjunkit med mer än en fjärdedel sedan 1990.

Det finns tecken som tyder på att USA är mindre innovativt. Om man tar hänsyn till befolkningsväxten skapar amerikanerna 25 procent färre internationella patent än 1999. Till och med längtan att ge sig ut och njuta av vägarnas frihet har minskat. 1983 hade 69 procent av 17-

åringarna körkort. Nu är det bara hälften av amerikanerna som har skaffat körkort när de är 18.

Eberstadt och Cowen beskriver på olika sätt ett land som håller på att stanna av, koppla ifrån, förlora hoppet, bli sorgsnare. Ekonomisk nedgång, socialt missnöje och riskobenägenhet förstärker varandra.

Givetvis är ingenting förutbestämt. Men var finns den samhällskraft som reflekterar över grundorsakerna till den dåliga start som detta århundrade fått och ser framför sig en alternativ väg? Om nu Trump inte är svaret, vad är det då?

David Brooks amerikansk journalist och författare.

Översättning: Lars Ryding “

DN TISDAG 28 FEBRUARI 2017

“ Lär av de amerikanska medierna

Medierna i USA har hållit fast vid tron på ett offentligt samtal där man respekterar kunskap, sanning och nyanser. Tyvärr kan man inte säga detsamma om den brittiska pressen.

Jag är så gammal att jag minns när det bästa med populism var att det var impopulärt. Etnocentrism applåderades inte heller och ekonomisk protektionism var ingen vinnande valfråga. För väljarna, även de som oroade sig över invandringen, var ekonomi och välfärd det viktiga, och medierna rapporterade tämligen korrekt om dessa frågor.

Men i dag verkar en annan politik bli alltmer i ropet. Storbritannien beslöt att lämna EU i fjol och Donald Trump vann det amerikanska presidentvalet. I Polen och Ungern ser vi oroande tecken på att politiker använder en nationalistisk och populistisk retorik för en auktoritär agenda.

Det finns förstås skillnader mellan hur verkligt auktoritära regimer och partier i demokratiska länder använder nationalismen. I likhet med västerländska politiker använder Kinas president Xi Jinping och Rysslands Vladimir Putin nationalismen som ett slagträ för sin politik, men de slipper besväras av demokratiska principer eller ett rättssamhälle.

Xi burar in sina kritiker. Putins kritiker blir ofta mördade, men om man får tro Trump är den ryska säkerhetstjänsten inte inblandad. Och även om den vore det, säger han i en intervju, är det inget vi kan

moralisera över: ”Det finns gott om mördare. Tror ni att USA är så oskyldigt?”

Oavsett om USA kan kallas ”oskyldigt” eller ej måste den amerikanske presidenten, till skillnad från sina ryska och kinesiska kollegor, hålla sig till konstitutionen. Han kan varken överse med, eller organisera, mord på sina kritiker. Kamrat Trump må förakta systemet men slipper det inte.

Det innebär förstås inte att Trump inte kan försöka. När det varit möjligt har han avskedat dem som inte hållit med honom. I andra fall försöker han misskreditera sina meningsmotståndare. Ett exempel är hans rasande kritik mot domstolsbeslutet som upphävde presidentordern om tillfälligt inreseförbud.

Trump har också startat krig mot medierna, som hans chefsstrateg Steve Bannon kallar ”oppositionspartiet”. Trump stämplar mindre smickrande eller kritiska reportage om sin administration och politik som ”falska nyheter”. Journalister är enligt honom ”den lägsta livsformen”. Under Trumps valkampanj bar anhängare T-tröjor med texten: ”Rep. Träd. Journalist.”

Taktiken är inte unik för Trump. De polska och ungerska regeringarna har undergrävt pressfriheten, bland annat genom att begränsa mediernas tillgång till olika myndigheter. I auktoritära eller halvauktoritära samhällen ses medierna alltid som ett hot och utsätts ofta för repressalier.

Men i USA har de inte gett efter för Trump. I stället har många publikationer blivit ett värn för de institutioner och värderingar som garanterar friheten. De håller fast vid tron på att en sund demokrati behöver ett offentligt samtal där man respekterar kunskap, sanning, åsiktsskillnader och nyanser. Undantaget är det som mer eller mindre har blivit Trumps språkrör: Rupert Murdochs Fox News.

Det här innebär inte att medierna bör skriva under på Bannons syn på dem som ett oppositionsparti. De bör i stället fortsätta att sköta sitt jobb genom att avvisa ”alternativa fakta” och söka sanningen. Den italienske författaren Primo Levis vetenskapliga erfarenhet hjälpte honom att hantera sitt liv under Mussoliniregimen och i Auschwitz. På samma sätt bör en journalist bekämpa lögnaktiga politiker genom att mer än någonsin hänge sig åt sitt arbete.

Här har brittiska journalister mycket att lära av sina amerikanska kollegor. Sedan Brexitomröstningen har de flesta inte gjort sitt för att skydda vår demokrati från förenklade tankar om majoritetsstyre. Tvärtom har våra tabloider – och även en av våra traditionella och etablerade dagstidningar – underblåst populistiska fördomar precis som Fox News i USA.

För de här tidningarna, som sammanlagt fortfarande har en upplaga på över fyra miljoner, har en knapp majoritets beslut att rösta för utträde ur EU blivit själva definitionen av ”folkviljan”. Glöm vad väljarna menade med sina röster. Glöm de 48 procent som ville stanna kvar. Hudfläng den som frågar hur denna destruktiva process ska genomföras.

Storbritanniens populistiska medier larmar om att parlamentets rätt att stifta lagar oberoende av EU måste återställas (som om den någonsin har varit i fara), men brännmärker enskilda parlamentsledamöter som

ifrågasätter vart landet nu är på väg. De har till och med rasat över rättssamhället, garantin för den frihet de själva så ofta har missbrukat.

När High Court beslutade att rege-ringen inte hade rätt att själv aktivera EU-fördragets artikel 50 om utträde, kallade pressen domarna ”folkets fiender”. Trump själv kallade nyligen de amerikanska medierna för samma sak på Twitter.

USA:s journalister bör ta det som en hedersbetygelse, ett tecken på att de kämpar för att försvara samhället från populismens värsta excesser. Kontrasten är stark till flera stora brittiska nyhetsmedier. När de ifrågasätter de värderingar som är själva grundvalen för en levande demokrati riskerar vårt samhällsklimat att bli gemenare och vårt välstånd utarmat.

Chris Patten före detta EU-kommissionär och Storbritanniens siste guvernör i Hongkong.
Översättning: Niklas Hellgren “

DN TISDAG 28 FEBRUARI 2017

“ Trump hoppas få tyst på försvarshökarna

Analys. Donald Trump föreslår en ”historiskt stor” ökning av USA:s militärutgifter för nästa år. Det ska ske till priset av drastiska nedskärningar av u-hjälpen och miljöskyddet. Satsningen lär glädja republikanska hökar, men kan också syfta till att få tyst på dem som kräver klarhet om Trumps ryska relationer.

Det handlar om väldiga summor som Trump bollar med. De nya 54 miljarderna dollar till militären som ska läggas till dagens cirka 600 miljarder. Det är lika mycket som biståndet och utrikesdepartementet kostar varje år. Troligen skrotas inte all u-hjälp och utrikesdiplomati, utan pengarna kommer att sparas in från en rad olika icke-militära utgiftsposter.

Fyrtio dygn efter att Trump tillträdde sitt ämbete visar mätningar att ingen ny USA-president har haft lägre opinionsstöd. En rad faktorer ligger bakom hans impopularitet. Allmänheten har en bild av att Vita huset befinner sig i kaos. Trump skyller det på medierna, som han har stämplat som ”det amerikanska folkets fiende”.

Till det kommer att presidentens ouppklarade samröre med Ryssland och beundran för Putin gör många amerikaner bekymrade, trots hans upprörda tal om att alla uppgifter om märkliga ryska förbindelser är ”fake news”.

Det är i ett tal inför kongressens båda kamrar under natten till onsdagen svensk tid som Trump ska visa att han är en handlingens man genom att mer detaljerat lägga fram sitt ekonomiska program.

Kongressledamöterna kommer att uppmärksamt lyssna efter vad Trump har att föreslå när det gäller hans stora vallöften, som att omedelbart ”döda” sjukförsäkringsreformen Obamacare och att förenkla skattesystemet (läs=sänka skatten för höginkomsttagare).

De flesta bedömare räknar nu med att det lär dröja till tidigast nästa år innan ett nytt sjukförsäkringsförslag ligger på kongressens bord. Skattefrågan är inte heller enkel att lösa, eftersom budgetbalansen – i dag på mer än minus 500 miljarder dollar – försämras ytterligare med minskade skatteintäkter.

Det verkar inte bekymra Trump. Och Republikanerna, som brukar betrakta ökad statsskuld som en dödssynd när Demokraterna styr landet, tycks plötsligt ha botats från sin allergi mot budgetunderskott.

Enligt vad som hittills har läckt ut kommer Trump inte att föreslå nedskärningar av stora socialförsäkringsprogram som Social security och Medicare, trots att republikaner i åratal krävt det.

Däremot blir det drastiska besparingar i andra budgetposter. Under yxan hamnar miljö-myndigheten EPA och det federala forsknings- och kulturstödet, liksom den statsstödda public service-radion. Men dessa institutioner står för en bråkdel av andra utgifter och de slaktas av rent politiska skäl.

Genom en upprustning som i sin storlek kan påminna om Ronald Reagans på 1980-talet kastar Trump ett saftigt köttstycke i gapet på försvarshökarna. Vapenindustrin applåderar givetvis också nya lukrativa försvarsbeställningar.

Vad Trump vill använda pengarna till framgår om man tittar på vad han sade under valkampanjen: Dussintals nya örlogsfartyg och en armé som är lika stor som den var då George W Bush startade två stora landkrig i Asien.

Om det får tyst på John McCain och andra kritiska republikaner som vill reda ut den potentiella skandalen om Trumps oegentliga kopplingar till Ryssland, återstår att se.

Michael Winiarski michael.winiarski@dn.se”

“**Fakta. Försvarets anslag**

I Donald Trumps första budgetförslag finns en jättesatsning på försvaret. Försvarshögkvarteret Pentagon får ett tillskott på 54 miljarder dollar, motsvarande drygt 487 miljarder kronor, uppger en Vita husettjänsteman för journalister, enligt Reuters. Tillskottet skulle, om det klarar sig igenom budgetprocessen i kongressen, motsvara en ökning av försvarsutgifterna med 10 procent.

Den ökade försvarsbudgeten kommer att finansieras med motsvarande nedskärningar på andra områden i den federala budgeten, bland annat utlandsbiståndet.
TT “

DN TISDAG 28 FEBRUARI 2017

”Politiker och medborgare oense om vinst i välfärden”

“Trots att en majoritet av medborgarna är emot vinster i välfärden går de flesta av våra politiker i motsatt riktning. Jag vill hävda att avståndet mellan politiker och väljare i denna fråga orsakas av att de som har regeringsmakten frivilligt samarbetar för mycket med ekonomiska intressenter, skriver statsvetaren Sten Widmalm.

Hur kommer det sig att gapet mellan politiker och medborgarna är så stort i en så viktig fråga som den om vinster i välfärden? När SOM-institutet vid Göteborgs universitet i sina riksomfattande undersökningar 2014 och 2015 lät medborgare ta ställning till förslaget: ”Vinstutdelning ska inte tillåtas i skattefinansierad vård, skola och omsorg”, svarade nära 60 procent att det var ett bra eller mycket bra förslag. Lennart Nilsson skriver för SOM-institutets räkning att ”även de som anser att det är viktigt med valfrihet anser emellertid att det inte skall vara tillåtet med vinstutdelning.”

Trots detta går de flesta av våra politiker i motsatt riktning. Viljan inom alliansen att begränsa vinstuttag är minst sagt sval – trots att deras väljare vill annorlunda. Bland social-demokratiska politiker är motståndet mot att tygla vinstuttagen förvånansvärt stort.

Socialdemokraternas finansborgarråd i Stockholm, Karin Wanngård, förklarade nyligen i en intervju för Dagens Industri att ”det är svårt att införa ett exakt vinsttak. Vi pratar om stora multinationella företag som verkar inom sektorn. Jag ser inte att det är görligt.” Detta sägs trots att Sverige är det enda landet i världen där det är tillåtet att skattemedel som avsätts för skolan går till bolag i skolsektorn som sedan gör besparingar på lärarlöner och läromedel för att skapa vinster för aktieägare och för att konkurrera ut idéburna skolor som prioriterar kvalitet. Våra etablerade partier tycks inte ha några alternativ av betydelse att erbjuda.

Självfallet ska vi inte förvänta oss att partierna alltid ska tycka som väljarmajoriteten. Men just i denna fråga tycks avståndet mellan medborgare och politiker vara särskilt stort och det riskerar att göda en redan växande populism eller likgiltighet. Hur hamnade vi här? Det finns tre förklaringar av relevans att diskutera: den första hävdar att politiker alltför intensivt jagar mittenväljarna. Den andra framhåller ett krympande politiskt handlingsutrymme. Och den tredje handlar om ett slags korporativism som vi kanske trodde var död och begraven men som tycks leva på nytt – stympad och själlös som en zombie men absolut livsfarlig för demokratin: låt oss kalla den näringslivskorporativismen.

Den första förklaringen – medianväljarteoremet – fångar upp något viktigt om den tilltagande populismen i vårt politiska landskap. Det säger att politikerna vill tränga ihop sig i den politiska mittfåran för att fånga mitten-väljarna eftersom de ger särskilt hög utdelning i valkonkurrensen. Baksidan är att när de etablerade politiska krafterna blir för lika varandra skapas allt större efterfrågan på populistiska aktörer på höger- och vänsterkanterna. Det konstiga här är att de flesta partierna i Sverige i vinstfrågan tycks sträva efter en position som de vet att väljarna inte lockas av.

Därför är den andra förklaringen mer tilltalande. Den säger att trängseln i mitten beror på att det inte finns så mycket kvar för politikerna att bestämma om längre. Dels beror det, som den för tidigt bortgångne statsvetaren Peter Mair påpekat, på att EU-integrationen har ökat. Den har inneburit en stor anpassning till lagstiftning och

förordningar som vi inte kan påverka, men som påverkar oss mycket. Dels har utvecklingen i Sverige gått mot en ekonomisk liberalisering som minimerar det politiska inflytandet i ekonomiska frågor.

Vad som blir kvar att ”bestämma över” för staten blir sådant som princip jurister och konsulter får administrera. Men håller vi oss till vinster-i-välfärdsfrågan är det knappast hela sanningen bakom varför vi i just Sverige har så lite variation i politiken. Jämför vi med andra EU/EES-länder ser vi att det till exempel i Danmark och Norge går att hitta andra lösningar för välfärdssektorn. Vi kan alltså inte anta hela Mairs bild om att de västerländska demokratierna ”härskar över ett tomrum.” Men vad är det då som pågår här?

Jag vill hävda att avståndet mellan politiker och väljare i denna fråga orsakas av att de som har regeringsmakten frivilligt samarbetar för mycket med ekonomiska intressenter. Det tycks vara så att delar av den tidigare så intensivt undersökta korporativismen i vissa avseenden har överlevt en omfattande marknadiseringsvåg. Men den är förändrad och har tappat det som en gång gav den mening och legitimitet.

Statsvetare ägnade en gång i tiden mycket tid och energi åt att beskriva de avtal och förhandlingar som gjordes i Sverige mellan stat, arbetsgivare och fackföreningar. Deras samarbete möjliggjorde stabil produktion, ekonomiskt tillväxt, kollektivavtal och en ansenlig omfördelning som gjorde Sverige unikt. I utbyte desarmerades emellertid strejkverktyget. Så, sedan de stora uppgörelsernas tid, har fackföreningarnas betydelse minskat. Deras mest framträdande roll i dag är att på ett mekaniskt sätt förhandla om löner. Nästan aldrig talas det på allvar om strejk. Staten, landstingen, och kommunerna har också fått en annorlunda roll.

Eftersom allt mer av service och tjänster läggs ut på privata aktörer tycks inte längre våra folkvalda utgöra en motvikt mot företagen. De har i stället intagit rollen som stödtrupp. Utlandsbesök blir rena marknadsföringsprojekt för stora företag. Glöggafton i partiet X:s regi besöks av fler representanter från privata välfärdsföretagare än av partimedlemmar. Vad vi har fått är det som kan kallas näringslivskorporativism. Tidigare kunde staten utgöra en balanserande kraft mellan företag och fackföreningar. Men i dag är det främst ”staten och kapitalet” som samarbetar, medan fackföreningarna hamnat vid sidan av.

Så svaret på frågan hur det kommer sig att gapet mellan politiker och medborgarna är så stort i denna fråga finner vi i uttalandet som Karin Wanngård gjorde om ”stora multinationella företag som verkar inom sektorn.” Men det är ju bara halva sanningen. Staten utgör inte en motpart utan en medpart.

Frågan om vinster i välfärden har blottlagt en stor brist i vår demokrati. Den bidrar inte bara till att skolan försämras ytterligare. Den har lett till att de som på sin ålders höst skulle få trygghet via sjukvård och äldreomsorg, får se sina skattemedel betalas ut som vinst till aktieägare. Trots det är det tydligt att det finns politiskt handlingsutrymme som väljarna vill se omsätts i tydliga politiska förslag – i motsats till den linje som i dag upprätthålls av S, MP, M, L, C, KD och SD. Det enda parti som är starkt emot vinster är Vänsterpartiet. Men få röstar på det partiet och det av andra skäl.

Att lyfta den politiska debatten över dagens nivå inför höstens förhandlingar om vinster i välfärden skulle innebära den viktigaste formen av vinst för både välfärden och för demokratin. Alternativet är att fortsätta blunda, vilket skapar mer populism och likgiltighet bland väljarna.

Sten Widmalm, professor i statskunskap, Uppsala universitet “

DN ONSDAG 1 MARS 2017

”Tre industriprojekt som kan ge Sverige fossilfri ledning”

“ Kilmatförändringarna är nu så akuta att det krävs tekniksprång för att nå målet om ett fossilfritt Sverige. Tre språng är fullt möjliga att genomföra om de politiska förutsättningarna ges: Skifte till fossilfri stålindustri, en modern fabrik för elbilsbatterier samt bioraffinaderier, skriver Svante Axelsson, nationell samordnare för Fossilfritt Sverige.

Planeten jorden blir fortsatt varmare men det globala politiska ledarskapet i klimatfrågan är kyligare. När Donald Trump försöker bromsa utvecklingen i USA är det viktigare än någonsin att fler länder visar att fossilfrihet inte bara är bra för klimatet utan också för de enskilda ländernas ekonomi.

Med tre stora industriprojekt har Sverige möjlighet att leda utvecklingen, men det kräver att de rätta politiska förutsättningarna ges.

I OECD:s senaste rapport över den svenska ekonomin får Sverige beröm för hur höga miljökrav förenas med god ekonomisk utveckling. Det är dags för Sverige att sträcka på ryggen och sprida våra erfarenheter internationellt. Vi måste våga både visa upp vad till exempel företagen och kommunerna faktiskt har gjort för att minska koldioxidutsläppen, och nu genomföra de tekniksprång som vi har möjlighet till för att bli helt fossilfria.

Historien har visat att när politiken lagt fast spelplanen har industrin genomfört förändringarna på ett imponerande snabbt sätt och exemplen är många. Efter oljekrisen i början av 1970-talet byggde Sverige ut kärnkraften på ett decennium. I dag ersätts gammal kärnkraft med förnybar el, och enligt den blocköverskridande energiuppgörelsen ska Sverige ha hundra procent förnybar el 2040. Politiken har också varit avgörande för att göra biobränsle till Sveriges största energikälla som det är i dag – större än olja och kol tillsammans. Inte minst den blocköverskridande skattereform som genomfördes 1990 som innebar att världens första koldioxid-skatt infördes i Sverige.

El och värme är alltså nästan helt fossilfritt i Sverige i dag, vilket är unikt i ett internationellt perspektiv. Dessa omställningar har gått lättare än vad de flesta vågat tro. Klimatmålen har nåtts före utsatt tid, och utsläppen av växthusgaser har minskat med 25 procent sedan 1990. Mycket återstår att göra, inte minst när det gäller de konsumtionsrelaterade utsläppen. Den andra stora utmaningen är trafiken som bara har minskat sina utsläpp med knappt 10 procent jämfört med 1990.

Framgångarna i det svenska klimatarbetet bygger på att vi kunnat kombinera utsläppsminskningar med ökad tillväxt och välfärd. Det är den kombinationen som vänder upp och ned på den slentrianmässiga föreställningen att det är en börda att vara ett föregångsland i klimatarbetet. I praktiken har det visat sig vara tvärtom. Nationer och företag visar genom otaliga exempel att de har vunnit ekonomiska fördelar av snabbare utfasning av fossil energi, snarare än tvärtom.

Sveriges mål om att vara ett av världens första ”fossilfria välfärdsländer” är inte bara ett uttryck för ett klimatpolitiskt ansvar, utan också en medveten affärsidé för Sverige. Klimatförändringarna är nu så akuta att det krävs tekniksprång och transformation av hela ekonomin, och det måste genomföras på mindre än 30 år. Ska företagen klara av

att göra dessa enorma investeringar i en gränslös ekonomi krävs det åter igen tydliga spelregler som gör de stora klimatsmarta investeringarna konkurrenskraftiga. Den blocköverskridande energiuppgörelsen tillsammans med förslaget på nya klimatmål och en klimatlag är mycket viktiga steg som i kombination med annan klimatpolitik sänker risken för investerare.

Vid mina möten med företag inom Fossilfritt Sverige runt om i landet har tre tydliga tekniksprång utkristalliserats som fullt möjliga om de politiska förutsättningarna ges.

1 Teknikskifte i stålindustrin. Sverige kan bli det första landet i världen som framställer ett i princip fossilfritt stål. Genom att byta ut kol mot vätgas som framställs av förnybar el kan Sveriges totala koldioxidutsläpp minska med hela tio procent. SSAB, LKAB och Vattenfall har skapat ett gemensamt utvecklingsprojekt och enligt planen ska de fossilfria processerna börja användas kommersiellt cirka 2035. Ska det vara möjligt bör EU:s regler för statsstöd förändras, så att stater kan stötta de företag som genomför stora tekniksprång och därmed bidrar till att minska EU:s totala utsläpp av växthusgaser.

2 Modern bilbatterifabrik. Priserna på elbilsbatterier sjunker snabbare än vad de flesta vågat tro. Volkswagen och Mercedes säger att de ska producera elbilar som går längre än 40 mil på en laddning till samma pris som dagens dieselbilar redan 2020. Men batterierna är en flaskhals. För det första behöver produktionen av billiga batterier öka snabbt och för det andra är det viktigt att utveckla en cirkulär ekonomisk affärsidé som omvandlar gamla batterier till nya. Att öka återanvändningen av kobolt och litium är en viktig förutsättning för en hållbar batteriproduktion. Sverige har nu möjliget att skapa den största bilbatterifabriken i Europa i sitt slag och som kan bli mer hållbar än den jättefabrik som Tesla byggt upp i Nevada. Energimyndigheten har beslutat om ett lån till SFG Energy AB om att bygga en stor bilbatterifabrik och om det sker en ökad satsning på batteriforskning och införs ett nationellt program för att implementera energilagring kan Sverige bidra till elbilsutvecklingen både på kort och lång sikt.

3 Bioraffinaderier. Inom kort kan den svenska bioekonomin nå nya framgångar genom byggandet av ett antal bioraffinaderier som framställer biobaserad diesel och bensin. Men ska investerarna våga satsa på detta krävs en lag om årlig ökad inblandning av biodrivmedel i all diesel och bensin (reduktionsplikt). En sådan lag säkrar en växande marknad för investerarna om målet är tillräckligt ambitiöst. Eftersom det finns en blocköverskridande uppgörelse om en 70-procentig minskning av växthusgaser från trafiksektorn till 2030 bör det vara tillräckligt tydligt. Det finns dock en osäkerhetsfaktor. Sverige måste skärpa kvalitetskraven på biodrivmedel både när det gäller klimatnytta per liter och spårbarhet på allt biodrivmedel. I annat fall riskerar svenska biodrivmedel att utkonkurreras av ohållbar palmolja och dess restprodukt som kallas PFAD.

Om de rätta politiska förutsättningarna ges kan dessa industriprojekt utvecklas snabbt och vara viktiga delar i den gröna industrialism som utvecklar Sverige. Dessa tekniksprång underlättar den globala omställningen vilket också är en viktig anledning till att ett litet föregångsland som Sverige kan göra skillnad globalt.

De val av tekniska lösningar som vi gör i dag är det som avgör hur våra utsläpp ser ut om 20-30 år. Därför är långsiktiga satsningar och stabila regelverk inget som kan vänta till i morgon.

Svante Axelsson, nationell samordnare för Fossilfritt Sverige “

DN TORSDAG 2 MARS 2017

“ Disciplinerad Trump levererade få nyheter

Analys. I Donald Trumps första tal inför USA-kongressen var det enda nya hans relativt försonliga tonläge och avsaknaden av förolämpningar. Annars saknades nyheter, och han gav ingen antydan om hur alla vallöften ska uppfyllas. Om USA:s roll i världen hade han mycket lite att säga.

Slående i Trumps med spänning emotsedda framträdande på Kapitolium var att han så pass disciplinerat läste upp sitt tal från en rullande textremsa på en genom-skinlig skärm – utan att fara ut i improviserade attacker på ”mycket, mycket oärliga medier” eller andra politiska fiender.

Det var uppenbart att Trump hade bestämt sig för att bete sig statsmannamässigt och ”presidentlikt”, efter 40 dygn i Vita huset som har präglats av tumult, palats-intriger, det misslyckade försöket att införa ett reseförbud för muslimer och opinionssiffror som är nere på en rekordlåg nivå.

I motsats till sitt installationstal den 20 januari, då han gav en mörk och dystopisk bild av landet, försökte presidenten denna gång måla upp en mer solig och optimistisk framtidsbild för USA. Och han manade till enighet över parti-gränserna och sade sig vilja se ett slut på ”triviala bråk”.

Ett problem är förstås att det i första hand är Trump själv som har satt i gång gräl om trivialiteter, sådant som storleken på publiken vid hans installation eller med ogrundade påståenden om hur invandringen har påverkat – Sverige.

Samtidigt har han också ägnat sig åt mer allvarliga attacker – mot domarkårens oberoende ställning och mot kritiska massmedier som ”nationens fiender”.

Graden av trovärdighet i Trumps uttalade ambition till försoning kommer snart att visa sig. Om inte förr kan den spricka när den för kritik hyperkänslige Trumps finger börjar klia för att sända i väg ett ilsket Twitterinlägg.

I sakfrågorna upprepade Trump kända ståndpunkter: om att bygga en ”väldig mur” mot Mexiko, deportera illegala invandrare, satsa miljarder på infrastruktur, skrota Obamacare, sänka skatterna och rusta upp USA:s militär.

Han gav dock inga besked om hur detta ska uppnås. Alla dessa åtgärder kostar pengar och kräver kongressbeslut. Det lär inte bli så enkelt, trots republikansk majoritet i både senaten och representanthuset. I måndags, när uppgifterna om nedskärningarna av utrikesdepartementet kom ut, sade den republikanske senatorn Lindsey Graham att en sådan budget var en ”katastrof” och ”dödfödd”.

Budgetunderskottet kommer oundvikligen att växa när försvarsutgifterna ska öka och miljarder dollar ska satsas på vägar och broar, samtidigt som skatterna ska sänkas.

Trumps föreställning att ekonomisk tillväxt på ett magiskt sätt ska ordna den biffen är omstridd, och många påminner om George Bush den äldres beteckning på Ronald Reagans försök till något liknande som ”voodoo economics”. Det blir intressant att se om republikanska

budgethökar låter sig övertygas om att USA åter ska öka budgetunderskottet och upplåningen.

Den omvärld som vill förstå vad Trump har för utrikespolitiska mål fick ingen vidare upplysning i det timslånga talet, utöver floskler som att *”våra allierade kommer att finna att Amerika än en gång är redo att leda”* och *”alla nationer i världen – vän som fiende – kommer att finna att Amerika är starkt, Amerika är stolt, och Amerika är fritt”*.

Om man ser till vad Trump gör, inte vad han säger, är det snarast motsatsen till att leda. Det Trump är på väg att genomföra – att kraftigt dra ner USA:s diplomati, banta utlandsbiståndet, bygga nya tullmurar och riva sönder frihandelsavtal – innebär inte att USA leder, utan att supermakten frivilligt drar sig undan sin ledarställning.

Trump slog fast att ”mitt jobb är inte att representera världen, utan att representera USA”.

En klen tröst för europeiska bundsförvanter var att Trump trots allt sade sig stödja Nato, en allians som han för inte så länge sedan dömde ut som ”föråldrad”. Dock måste de betala sin ”rättvisa del”.

Att Trump undvek att nämna Ryssland, som han annars har sagt sig vilja ha goda relationer med, kan bero på att frågan är alltför känslig. Flera kongressutredningar pågår om Trumps relationer med Ryssland.

Rysslands cyberattacker i samband med USA-valet, som enligt amerikanska säkerhetstjänster var ägnade att gynna Trump, kom inte upp, och inte heller den ryska invasionen i Ukraina.

Det kan också noteras att Trump inte med ett ord nämnde Afghanistan och Irak, två länder som USA:s bedriver krig i sedan mer än 15 år, och inte heller Syrien, där amerikanskt bombflyg opererar.

Inom det republikanska partiet förefaller de flesta vara mycket nöjda med talet. Men det svåra kommer nu: att få en budget och olika lagförslag igenom en kongress som är lika kluven som det amerikanska folket.

Michael Winiarski michael.winiarski@dn.se “

“ Fakta. Utdrag ur talet

Två ifrågasatta påståenden i Trumps tal:

Min administration vill arbeta med medlemmar i båda partierna – för ren luft och rent vatten.

Trump har skrivit under en order som upphäver skyddet av vattendrag och våtmarker. Begränsningar av utsläpp från kolkraftverk ska slopas och miljövårdsverket kapas kraftigt.

Majoriteten av individer som gripits för terrorbrott sedan 11 september kom utifrån. Vi har sett attacker, från Boston till San Bernardino till Pentagon och World trade center.

Enligt New America Foundation var alla ”jihadister” som utförde en dödlig attack medborgare eller hade uppehållstillstånd i USA. Och ingen av dem som utförde dåden i Boston, San Bernardino och 11 september kom från de sju länder som Trumps inreseförbud riktas mot. “

DN TORSDAG 2 MARS 2017

“ Kina väntas svara på Trumps utmaning

Donald Trump meddelade nyligen att han planerar en ökning av militärutgifterna i USA med 10 procent. I helgen väntas svaret från Kina då Folkkongressen i Peking öppnar.

Relationen mellan Kina och USA är mer ansträngd än på länge – och ingenstans tar det sig större uttryck än i Sydkinesiska havet.

Kina är mitt uppe i en modernisering av sitt försvar. Omvandlingen består i att fasa ut den gamla modellen som kopierades av Sovjetunionen. Målet är att bygga upp en förnyad militär maskin som lägger stor vikt vid havet utanför landets östkust. De territoriella bråken och upprustningen i Sydkinesiska havet har på kort tid gjort området till ett av de mest känsliga i världen.

I fjol förvånade Kina genom att endast öka försvarsanslaget med 7,6 procent till 139 miljarder dollar efter en rad år med höjda anslag på långt över 10 procent.

Summan är cirka en fjärdedel av vad USA lägger på militären, men säger, enligt diplomater i Peking, inte hela sanningen om Kinas försvarsutgifter. Andra poster som inte öppet redovisas tillfaller också militären.

Sedan Donald Trump meddelat att han vill se USA:s militärbudget växa till 603 miljarder dollar höjs röster i Peking för att Kina inte får hamna på efterkälken.

Den statskontrollerade tidningen Global Times uppmanar till minst 10 procents ökning i år.

– USA är en militär stormakt, men vill ändå utvidga sin militär, vilket förebådar oundviklig framtida strategisk turbulens, skriver tidningen.

Torbjörn Petersson torbjorn.petersson@dn.se “

DN TORSDAG 2 MARS 2017

“200 miljoner Sveriges svar på Trumps frysta bistånd

Sverige satsar 200 miljoner kronor för att fylla gapet som uppstår när USA fryser biståndet till familjeplanering i fattiga länder. Den svenska regeringen vill motverka president Donald-Trumps beslut att stoppa biståndet till organisationer som stödjer abort.

Under rubriken ”She decides”, ”Hon bestämmer”, samlas företrädare för ett femtiotal länder under torsdagen i Bryssel. Syftet är att samla in pengar till biståndsorganisationer som arbetar med familje-planering och SRHR, sexuell och reproduktiv hälsa och rättigheter, i fattiga länder.

I klartext betyder det att organisationerna också erbjuder eller stödjer abort, vilket är skälet till att USA:s president Donald Trump har beslutat att stoppa allt bistånd till sådan verksamhet.

Konferensen i Bryssel är ett försöka att motverka USA:s biståndsfrysning och den svenska regeringen kommer under torsdagens sammanträde fatta beslut om att Sverige ska bidra med 200 miljoner kronor i ytterligare bistånd.

– Mörka krafter i stora delar av västvärlden vill begränsa kvinnors rättigheter och möjligheter att bestämma över sin egen kropp, säger finansminister Magdalena Andersson (S).

– Det här är ett mycket förnuftigt sätt att använda bistånd. Vi vet att tidigt mödraskap riskerar att bli en väg in i fortsatt fattigdom.

– Vi vet också att antalet osäkra aborter ökar när information om familjeplanering minskar. För kvinnor i fattiga länder gäller det alltså liv eller död, hävdar finansministern.

Belgiens biståndsminister Alexander De Croo är initiativtagare och värd för dagens konferens i Bryssel. Ambitionen är att dels samla pengar, dels upprätta ett globalt nätverk för bistånd till kvinnors hälsa och rättigheter.

Sverige, Danmark, Finland, Neder-länderna, Kanada, Estland och Kap Verde är några av de länder som redan står bakom initiativet. Biståndsminister Isabella Lövin (MP) är en av huvudtalarna under dagens konferens.

– Utan tillgång till preventiv-medel och familjeplanering har inget land under de senaste femtio åren tagit sig ur fattigdom. Bistånd till kvinnors sexuella och reproduktiva -hälsa är en nyckel för utveckling.

Men 200 miljoner kronor lär inte räcka för att fylla det gap som uppstår när USA fryser biståndet?

– Hur mycket som krävs är inte klart. Risken är att det blir mycket mer omfattande än under president Bush, som fattade ett liknande beslut. Men den gången gällde det enbart finansiering till organisationer som sysslade med familjeplanering, nu stoppas också stöd till organisationer som håller på med hälsoarbete, säger biståndsministern.

Även EU:s kommissionär för bistånd, -Neven Mimica, deltar under givarkonferensen i Bryssel. Också i EU är bistånd till familjeplanering en kontroversiell fråga.

– En del medlemsstater är motsträviga, men EU:s skrivningar om sexuell och reproduktiv hälsa finns kvar och det är viktigt att Sverige driver på och att EU inte backar, -säger Isabella Lövin.

Annika Ström Melin annika.strom-melin@dn.se “

“ Fakta. Svenskt hälsobistånd

Sverige ger redan ett omfattande stöd till bistånd som går till SRHR, sexuell och reproduktiv hälsa och rättigheter. Det utgör drygt 60 procent av svenskt hälsobistånd genom Sida.

Sverige är också största kärnstödsgivaren till FN:s befolkningsfond (UNFPA) som bland annat inriktar verksamheten på att främja sexualundervisning, distribution av och rådgivning kring preventivmedel samt motverka mödradödlighet. “

DN TORSDAG 2 MARS 2017

“ Mirakel är inget program

Tonen var onekligen en annan. I installationstalet i januari målade Donald Trump en dystopisk bild av ett USA skövlat av eliten. Tisdagskvällens framträdande i kongressen var i stället en appell till folklig och politisk enighet, från mannen som gjort mer än de flesta för att splittra amerikanerna.

Genom att läsa talet undvek Trump de vanliga urspårningarna. Han var tvungen att ge en motbild till det kaos som har präglat Vita huset. Efter några timmar kan det komma en ny ogenomtänkt presidentorder eller en gapig tweet om fejkmedierna. Kanske händer något i Sverige som intresserar honom.

Lyssnarna gillade den ”nye Trump”, enligt opinionsmätarna. Inget talar egentligen för att han har förnyats.

Budskapet lät annorlunda men var i grunden detsamma som under valkampanjen och de första veckorna på jobbet. Löftena är stora, detaljerna få och kursen allt annat än rak. Nationalismen är den röda tråd som går att hitta, invandrare är måltavlor och protektionism något vackert.

Militären ska rustas, men 54 miljarder dollar är bara 19 mer än Obama ville ha. Miljoner jobb är på väg, genom massiva skattesänkningar, vägbyggen, avregleringar och tullar. Det låter sig sägas att här ska det bli mirakel. Ekonomiska under brukar ha mer substans.

Obamacare ska skrotas och ersättas, fort ska det gå och briljant blir det. Före talet hade han ojat sig över att sjukförsäkringssystemet är så komplext. Republikanerna i kongressen är delade mellan dem som vill begrava rubbet och dem som oroar sig för miljoner människor som förlorar sitt skydd.

Skatterna är också föremål för olika uppfattningar i partiet, och själv har Trump bara angett vaga ramar. Samtidigt tänker han inte röra de sociala förmånsprogram som sväljer större delen av den federala budgeten och som republikaner vill reformera.

Presidenten säger, som i valrörelsen, att han ska fixa en hejdundrande tillväxttakt. Därmed kan alla godsaker betalas och skatterna sänkas. Det är populismens kännemärke, att vägra befatta sig med finansiering och avstå från tydliga prioriteringar. Verkligheten kommer att ha invändningar, liksom förr eller senare kongressen.

Utrikespolitiken fick knapert med utrymme. Trumps linje för dagen var stöd till Nato, vilket tyder på att vissa vettiga ministrar har inflytande. Inte ett ord blev sagt om Ryssland, eller Kina, eller Mellanöstern. Världen har fortfarande anledning att vara orolig över USA:s nye president.

Gunnar Jonsson gunnar.jonsson@dn.se “

DN TORSDAG 2 MARS 2017

“ Möt lögn med sanning

Traditionella medier är under fortsatt attack. Donald Trump har gjort journalistangrepp till en specialgren. I Sverige är det framför allt Sverigedemokraterna som med avsmak talar om ”pk-medier”, ohederliga vinklingar och mörkanden, men deras tolkningar och föraktfulla ton vinner mark och sprids i sociala medier även från mer traditionella högerröster.

På tisdagen skrev Medievärlden att SVT just nu utreder att starta av en faktagranskningstjänst. Projektledaren Mikael Pettersson beskriver det som att en arbetsgrupp på företaget skulle välja ut olika uppgifter att granska och sedan publicera resultaten på nätet med full transparens av metod och källor.

Det är en intressant idé. Enligt en ny undersökning från Ipsos tror i dag åtta av tio svenskar att falska nyheter påverkar vår syn på fakta. Självklart är det ”public service” att avslöja lögner, myter och ohederliga vinklingar som florerar i den politiska debatten – att exponera fejknyheterna, helt enkelt.

Det hänger bara på att SVT verkligen skulle arbeta helt opartiskt och inte för ensidigt sikta in sig på vissa makthavare eller vissa politiska åsikter. På det området har både SVT och Sveriges Radio tappat förtroende under senare tid – kanske kunde en framgångsrik granskningstjänst återvinna det.

Det gäller också att undvika fällan att ”faktagranska” vad som i själva verket är åsikter och tolkningar av fakta. Betydligt värre än om det till exempel sprids en felaktig Sverigebild är att det bara skulle finnas en tillåten, officiellt sanktionerad sådan.

Det finns en missuppfattning, med glädje förmedlad av dem som vill medierna illa, att allt bara handlar om vinklingar och presentation. De vanliga nyhetsbolagen ger sin bild, de alternativa sin, och sedan får man välja vilken sanning man tror på. Men det finns naturligtvis många och avgörande skillnader.

Visst publicerar traditionella medier ibland felaktigheter, det görs tendentiösa vinklingar och publiceras uppgifter som inte hade klarat en faktagranskning. Skillnaden är att de vanliga medieföretagen följer pressetiska regler. Dessa ger inget heltäckande skydd men har som syfte att värna mot smutskastning och förvrängning. Producenterna av fejkmedier är däremot ute just efter att vilseleda, smäda och ljuga, eller bara att tjäna pengar, vilket tydligt visades i DN:s granskning av ”trollindustrin” i Makedonien (16/2).

Traditionella svenska medier har fortfarande högt förtroende bland publiken, inte minst gäller det public service. Men i tider av Trump-attacker och högerkritik finns anledning att se upp så att inte förtroendet urholkas. All kritik mot hårdvinklingar och tendentiös bevakning är inte grundlös, det finns gott om exempel där medierna av olika skäl gått vilse.

”Trump vill göra massmedierna till sin fiende, och då är det lätt att många reportrar sväljer betet och tänker att de ska bekämpa Trump”, sa DN-medarbetaren Niklas Orrenius i ett inslag i lördagens

”Medierna” i P1. Han varnade för att nyhetsredaktionerna tappar bort sin roll. Den varningen är befogad.

Det finns en stor fara när nyhetsjournalister ser sig som aktörer i en konflikt. Donald Trump må ljuga om New York Times varje dag från måndag till torsdag, det får aldrig innebära att New York Times ägnar fredagen åt att ljuga om Donald Trump. Motmedlet mot ”fejknyheter” är inte mer fejk.

Nyhetsmediernas roll är inte att driva politik, den är att informera medborgarna så att de själva kan fatta rationella politiska beslut. Visst ska en reporter avslöja Trumps lögner, men hen ska även avslöja osanningar från Trumps motståndare. Visst kan man som svensk nyhetsförmedlare irriteras när någon sprider en ”Sverigebild” man uppfattar som orättvist mörk – det betyder inte att man ska svara med en som är obefogat ljus.

Skönmålning av Sverige är en av många verksamheter som nyhetsjournalister måste överlåta till politiker, resebyråer och debattörer. Annars ger man kritikerna rätt i att medierna är tendentiösa.

”Det är omöjligt att vara objektiv”, är en fras som ofta nämns när journalistik debatteras. Och det är sant, men det är sannerligen inte omöjligt eller ens överambitiöst att försöka.

Just nu målas en mörk bild upp av journalistikens framtid. Men domedagsprofetiorna behöver inte slå in. I stället kan detta bli en era då de traditionella medierna återvinner förlorad förtroendemark genom att vara alternativet till propaganda och fejknyheter.
DN 2/3 2017 “

DN TORSDAG 2 MARS 2017

“Juncker pekar ut fem vägar för EU:s framtid

EU står inför ett vägskäl och det behövs en omfattande diskussion om unionens framtid. Det anser EU-kommissionens Jean-Claude Juncker som pekar ut fem framtidsalternativ där ett innebär att unionen struntar i allt utom den inre marknaden.

Den vitbok om EU:s framtid som kommissionens ordförande Jean-Claude Juncker presenterade på onsdagen fick omedelbart kritik från alla håll.

– Jag är besviken, förklarade bland andra Gianni Pittella, Socialistgruppens ledare i EU--parlamentet.

Pitella hade hoppats på djärvare förslag för att göra något åt EU:s pågående kris. Det krävs mer för att unionen ska återfå medborgarnas förtroende, anser han.

– Vi behöver ett socialt Europa som skyddar medborgarna, pläderade Pittella.

På just den punkten får dock Socialist-ledaren stöd av Juncker, som anser att EU måste ta sig an de sociala frågorna.

EU-kommissionens ordförande, som hör till den konservativa och kristdemokratiska gruppen, passade därför på att skälla på sina konservativa partivänner i EU-parlamentet.

– Här i kammaren finns ingen majoritet för ett mer socialt Europa. Ni borde skämmas! Den frågan är avgörande för EU:s framtid, hävdade Juncker.

I övrigt var det en rätt självkritisk EU-ledare som talade.

– EU-samarbetet är inget självändamål, det ska tjäna människorna, hävdade Juncker.

Han förklarade också att EU inte kan och inte ska lägga sig i allt.

– Vi ska inte få människor att tro att EU kan styra solen och månen.

Juncker anser dock att den nuvarande kommissionen har kommit en bit på rätt väg när den har rensat bort en hel del EU-lagar.

– Den tidigare kommissionen presenterade 130 lagförslag varje år, vi enbart 23. Folk vill inte ha EU-regler om hur toaletter ska spolas och vi har kommit bort från reflexen att EU ska reglera allt, påstod Juncker.

Men EU-kommissionens ord-förande manade EU:s politiker att ta krisen på allvar och pekade ut fem vägar framåt.

Ett första alternativ är enligt Juncker att EU fortsätter som nu och försöker hanka sig fram, så gott det går.

Den andra väg som Juncker föreslår är att EU backar rejält och skalar bort allt EU-samarbete som inte handlar om den inre marknaden.

Ett tredje sätt att gå vidare skulle enligt Juncker vara att EU fortsätter i flera hastigheter.

EU-länder som vill fördjupa samarbetet när det till exempel gäller militärt försvar eller ekonomisk och social politik ska tillåtas göra det, utan att övriga bromsar.

Ett fjärde alternativ är att alla EU-länder enas om att göra vissa saker gemensamt, men struntar i annat.

Den femte och sista vägen framåt är enligt Juncker att EU tar det slutliga steget mot en ännu mer sammansvetsad union.

För egen del ville Juncker inte ta ställning, utom när det gäller ett av alternativen.

– Jag förkastar tanken att EU bara skulle vara ett frihandelsområde.

– I övrigt utfärdar jag inga dekret, även om det är populärt för tillfället, sade Juncker.

I stället hoppas han att vitboken ska sätta i gång en bred debatt om EU:s framtid.

– Det är upp till medborgarna och civilsamhället att bestämma. Kommissionen ska inte föreskriva lösningar.

Politikerna måste också ta ställning. Sedan blir valet till EU-parlamentet 2019 ett tillfälle för medborgarna att välja väg, hoppas Juncker

Frågan är dock om medlemsstaterna uppskattar Junckers initiativ.

Även om kommissionens ordförande inte har utfärdat något dekret om framtiden, försöker han sätta ramar för den politiska diskussionen om EU.

Politiker i medlemsländerna brukar värna om den nationella demokratin och därför värja sig mot att kommissionen sätter den politiska agendan.

Från början var det inte heller meningen att vitboken skulle handla om EU:s framtid, utan framför allt om EMU, det ekonomiska och monetära samarbetet.

Men Juncker tycks ha drabbats av oro över att EU faktiskt kan vara på väg att falla ihop och därför har vitboken fått ett betydligt bredare perspektiv. Hans tal är också ett inlägg inför ceremonin i Rom den 25 mars, då EU ska fira 60-årsdag.

Mötet i Rom sker ungefär samtidigt som regeringen i London har aviserat att Storbritannien ska lämna in landets formella ansökan om att lämna EU.

I EU:s korridorer talas det därför om att ”det måste vara slutsörjt över Brexit” och att högtidlig-hållandet i Rom också ska bli ett firande för unionen som består av 27 medlemsländer.
– Vi får inte ge upp! Låt oss nu vända blad och inleda ett nytt kapitel i EU:s historia, manade Juncker inför EU-parlamentet.

Annika Ström Melin annika.strom-melin@dn.se “

“ Fakta.
Fem alternativa vägar framåt för EU pekas ut i kommissionens vitbok.

1 EU fortsätter som nu och försöker hanka sig fram.

2 EU skalar bort allt samarbete som inte handlar om den inre marknaden.

3 EU fortsätter i flera hastigheter. EU-länder som vill fördjupa samarbetet när det till exempel gäller militärt försvar ska tillåtas göra det, utan att övriga bromsar.

4 Alla EU-länder enas om att göra vissa saker gemensamt, men struntar i annat.

5 EU blir en ännu mer sammansvetsad union. “

Kapitel 5: Regeringens utrikesdepartement om förbättringar i världen

628 Utrikesdepartementet om att förbättra världen

631 Att förändra vår värld: Agenda 2030 för hållbar utveckling
631 Ingress
632 Deklaration
643 Mål och delmål för hållbar utveckling
643 Mål för hållbar utveckling

644 Mål 1. Avskaffa fattigdom i alla dess former överallt

645 Mål 2. Avskaffa hunger, uppnå tryggad livsmedelsförsörjning och förbättrad nutrition samt främja ett hållbart jordbruk

646 Mål 3. Säkerställa hälsosamma liv och främja välbefinnande för alla i alla åldrar

647 Mål 4 Säkerställa en inkluderande och likvärdig utbildning av god kvalitet och främja livslångt lärande för alla

648 Mål 5. Uppnå jämställdhet och alla kvinnors och flickors egenmakt

649 Mål 6. Säkerställa tillgången till och en hållbar förvaltning av vatten och sanitet för alla

650 Mål 7. Säkerställa tillgång till ekonomiskt överkomlig, tillförlitlig, hållbar och modern energi för alla

650 Mål 8. Verka för varaktig, inkluderande och hållbar ekonomisk tillväxt, full och produktiv sysselsättning med anständiga arbetsvillkor för alla

651 Mål 9. Bygga motståndskraftig infrastruktur, verka för en inkluderande och hållbar industrialisering samt främja innovation

652 Mål 10. Minska ojämlikheten inom och mellan länder

653 Mål 11. Göra städer och bosättningar inkluderande, säkra, motståndskraftiga och hållbara

654 Mål 12. Säkerställa hållbara konsumtions- och produktionsmönster

655 Mål 13. Vidta omedelbara åtgärder för att bekämpa klimatförändringarna och dess konsekvenser

656 Mål 14. Bevara och nyttja haven och de marina resurserna på ett hållbart sätt för en hållbar utveckling

657 Mål 15. Skydda, återställa och främja ett hållbart nyttjande av landbaserade ekosystem, hållbart bruka skogar, bekämpa ökenspridning, hejda och vrida tillbaka markförstöringen samt hejda förlusten av biologisk mångfald

658 Mål 16 Främja fredliga och inkluderande samhällen för hållbar utveckling, tillhandahålla tillgång till rättvisa för alla samt bygga upp effektiva och inkluderande institutioner med ansvarsutkrävande på alla nivåer

659 Mål 17. Stärka genomförandemedlen och återvitalisera det globala partnerskapet för hållbar utveckling

661 Medel för genomförande och det globala partnerskapet
664 Uppföljning och översyn

669 Regeringens skrivelse 2016/17:29 2016/17:29 Regeringens strategi för det nationella arbetet med mänskliga rättigheter
669 Skrivelsens huvudsakliga innehåll
670 Innehållsförteckning
671 Förteckning över remissinstanser

674 Regeringens skrivelse 2016/17:62 Mänskliga rättigheter, demokrati och rättsstatens principer i svensk utrikespolitik
674 Innehållsförteckning
675 1 Inledning
678 2 En omvärld i förändring
689 3 Inkluderande och demokratiska samhällen
690 4 Lika rättigheter för alla
692 5 Trygghet, rättvisa och ansvar
693 6 Ett integrerat angreppssätt
694 7 Verktyg och arenor
699 Utrikesdepartementet. Avslutning

700 Sveriges diplomatiska förbindelser

704 Så arbetar Sverige nationellt och internationellt för att uppnå de Globala målen

706 I det följande några delar av Utrikesdepartementet.
707 Demokrati och mänskliga rättigheter.
709 Regeringens webbplats om mänskliga rättigheter
710 Handel och främjande
711 Internationellt utvecklingssamarbete
712 Globala målen och Agenda 2030
713 Utrikes- och säkerhetspolitik
715 Utrikesdepartementets delar i statens budget
716 Rättsdokument
717 Myndigheter
717 Organisation
718 Mål för demokrati och mänskliga rättigheter
719 En feministisk utrikespolitik
720 Sveriges diplomatiska förbindelser
721 Styrelsen för internationellt utvecklingssamarbete, Sida
-724

725 **Tillägg om demokrati 5 mars 2017**
725 UNGDOMARNAS ARABISKA VÅR BLEV PATRIARKERNAS HÖST
734 De kristna minoriteternas existens i Irak måste säkras
736 Tony Blairs demokratiska uppror
-737

Utrikesdepartementet om att förbättra världen

Förutsättningarna för utrikesdepartementets arbete är kapitlen 1 och 3 och läget i världen som det antyds i artiklarna i kapitlen 2 och 4.

Det är inte lätt att få klart för sig vad utrikesdepartementet gör med hjälp av deras hemsida på internet. Längre bort i det följande ska visas försöken att få klarhet.

För enkelhets skull visas nu först några kopior av dokument på hemsidan:

* **Sida 631** Att förändra vår värld: Agenda 2030 för hållbar utveckling
Det är det länderna kommit överens om i FN.

* **Sida 669** Skr. 2016/17:29 Regeringens strategi för det nationella arbetet med mänskliga rättigheter

Regeringen överlämnar denna skrivelse till riksdagen. Stockholm den 13 oktober 2016
Stefan Löfven
Alice Bah Kuhnke
(Kulturdepartementet)

Skrivelsens huvudsakliga innehåll
I skrivelsen redogör regeringen för sin strategi för det nationella arbetet med mänskliga rättigheter (*del I*) och lämnar en lägesrapport om Sveriges internationella åtaganden om mänskliga rättigheter (*del II*).

Strategin tar sin utgångspunkt i det nya målet för politiken för mänskliga rättigheter som riksdagen antagit, nämligen att säkerställa full respekt för Sveriges internationella åtaganden om mänskliga rättigheter.

Strategins innebörd är att efterlevnaden av Sveriges internationella åtaganden om mänskliga rättigheter inte kan tas för given, vare sig på kort eller lång sikt. I stället måste även i fortsättningen steg tas mot en sammanhållen struktur för att främja och skydda de mänskliga rättigheterna på en övergripande nivå. En sådan struktur bör bestå av

• ett starkt rättsligt och institutionellt skydd av de mänskliga rättigheterna,
• ett samordnat och systematiskt arbete med mänskliga rättigheter inom offentlig verksamhet, och
• ett starkt stöd för arbete med mänskliga rättigheter inom det civila samhället och inom näringslivet.

I lägesrapporten redovisas de internationella instrument om mänskliga rättigheter som Sverige har tillträtt sedan 2006 och det pågående arbetet med att konkret säkerställa full respekt för Sveriges konventionsåtaganden. Sveriges genomförande av de mänskliga rättigheterna granskas av Europadomstolen, FN:s granskningskommittéer för de mänskliga rättigheterna och Europarådets kommittéer. Denna skrivelse har som utgångspunkt 2015 års granskning av Sverige i FN:s råd för mänskliga rättigheter.

Här är av utrymmesskäl med bara:
Skrivelsens huvudsakliga innehåll
Innehållsförteckning och
Förteckning över remissinstanser

*** Sida 674** Mänskliga rättigheter, demokrati och rättsstatens principer i svensk utrikespolitik, Skr 2016/17:62 (pdf 507 kB)

Regeringen överlämnar denna skrivelse till riksdagen. Stockholm den 8 december 2016
Stefan Löfven
Margot Wallström
(Utrikesdepartementet)

I skrivelsen redogör regeringen för ambitioner och prioriteringar vad gäller arbetet för de mänskliga rättigheterna, demokrati och rättsstatens principer i svensk utrikespolitik. Skrivelsen redogör för utvecklingen i omvärlden samt vilka instrument som står till förfogande för Sveriges agerande. Skrivelsen fastslår att mänskliga rättigheter, demokrati och rättsstatens principer ska genomsyra hela den svenska utrikespolitiken. Skrivelsen fastslår också att Sverige ska vara ledande globalt i att främja, förebygga och påverka utvecklingen på dessa tre områden. Separata skrivelser om mänskliga rättigheter och demokrati i utrikespolitiken respektive utvecklingssamarbetet har tidigare lämnats till riksdagen. Den första skrivelsen, Mänskliga rättigheter i svensk utrikespolitik, togs fram 1997 (1997/1998:89). Samma år lämnade även regeringen skrivelsen Demokrati och mänskliga rättigheter i Sveriges utvecklingssamarbete till riksdagen. År 2003 utarbetades skrivelsen Mänskliga rättigheter i svensk utrikespolitik (2003/04:20). År 2007 överlämnades skrivelsen Mänskliga rättigheter i svensk utrikespolitik (2007/08:109). Frihet från förtryck − skrivelse om Sveriges demokratibistånd (2008/09:11) i utvecklingssamarbetet lämnades 2008.

Här är allt med , men i avsnittet 3.1 och därefter följande avsnitt medtages bara de inledande avsiktena.

*** Sida 700 Sveriges diplomatiska förbindelser**
Här finns UDs representanter i alla världens länder.
Sverige har en lång tradition av aktiv utrikespolitik, med omfattande och nära bilateralt och multilateralt samarbete, såväl i vår del av världen som globalt. Här kan du läsa mer om Sveriges samarbete med omvärlden.
Ambassader till Sverige
Konsuler i Sverige
Internationella organisationer i Sverige
De utländska ambassadörernas senioritetsordning
Regioner
Afrika
Amerika
Asien och Oceanien
Europa och Centralasien
Mellanöstern och Nordafrika

* **Sida 704 Så arbetar Sverige nationellt och internationellt för att uppnå de Globala målen**

Så ska de globala målen uppnås i Sverige
I Sverige är alla statsråd i regeringen ansvariga för genomförandet av Agenda 2030 inom sina respektive ansvarsområden. Ett särskilt ansvar har civilminister Ardalan Shekarabi för det nationella genomförandet. Det nationella genomförandet inkluderar kommuner och landsting liksom statliga myndigheter och Regeringskansliet. Hur de globala målen uppnås beror också av engagemanget från andra aktörer såsom frivilligorganisationer, näringsliv, fackliga organisationer och akademi.

Regeringen har tillsatt en delegation som ska stödja och stimulera Sveriges genomförande av Agenda 2030. Delegationen ska bland

annat ta fram en övergripande handlingsplan för Sveriges genomförande av agendan samt uppmärksamma goda exempel på området. Delegationen består av sju ledamöter: Parul Sharma, Ida Texell, Mattias Klum, Ingrid Petersson, Johan Hassel, Johan Rockström och Johanna Sandahl.

Regeringen har även gett ett åttiotal statliga myndigheter i uppdrag att kartlägga och redovisa hur deras verksamheter bidrar till Sveriges möjligheter att uppnå de globala målen för hållbar utveckling.

* **På slutet några delar av den svåröverskådliga hemsidan.**

Sida 706 Några delar av Utrikesdepartementet

Från regeringen 24 februari 2017 . UD ansvarar för Sveriges förbindelser med andra länder och inter-nationella organisationer och för biståndsoch internationell handelspolitik. UD utgör tillsammans med cirka 100 utlandsmyndigheter utrikesförvaltningen.

Områden

Demokrati och mänskliga rättigheter
Folkrätt
Handel och främjande
Internationellt utvecklingssamarbete
Utrikes- och säkerhetspolitik

Om Utrikesdepartementet

- Utrikesdepartementets delar i statens budget
- Rättsdokument
- Utredningar och kommittéer
- Myndigheter med flera
- Remisser
- Organisation
- Kontakt
- UD:s reseinformation

Ansvariga statsråd

Margot Wallström	Utrikesminister
Ann Linde	EU- och handelsminister
Isabella Lövin	Minister för internationellt utvecklingssamarbete och klimat samt vice statsminister

Genvägar

- Utrikesdeklarationen
- En feministisk utrikespolitik
- Sverige i FN:s säkerhetsråd
- Swedish Foreign Policy News
- Sveriges diplomatiska förbindelser
- Sweden Abroad
- UD: presstjänst
- UD:s internationella presscenter
- UD Legaliseringar

Därefter ett antal rubriker

Från regeringskansliet

Att förändra vår värld: Agenda 2030 för hållbar utveckling

Ingress

Denna agenda är handlingsplan för människorna, planetens och vårt välstånd. Den syftar också till att befästa världsfreden under ökad frihet. Vi erkänner att avskaffandet av alla former och dimensioner av fattigdom, inklusive extrem fattigdom, är den största globala utmaningen och en oundgänglig förutsättning för hållbar utveckling.

Alla länder och berörda parter kommer att genomföra denna plan i samarbete och partnerskap. Vi föresätter oss att befria mänskligheten från fattigdomens och bristens tyranni och att hela och säkra vår planet. Vi är fast beslutna att ta de djärva och omdanande steg som omgående krävs för att föra in världen på en hållbar och motståndskraftig väg. När vi nu inleder denna gemensamma resa utfäster vi oss att inte lämna någon utanför.

De 17 mål för hållbar utveckling och 169 delmål som vi tillkännager i dag visar denna nya universella agendas omfattning och ambitionsnivå. De syftar till att bygga vidare på millennieutvecklingsmålen och slutföra vad som inte uppnåddes genom dem. De syftar till att förverkliga alla människors mänskliga rättigheter och att uppnå jämställdhet och egenmakt för alla kvinnor och flickor. De är integrerade och odelbara och balanser de tre dimensionerna av hållbar utveckling: den ekonomiska, sociala och miljömässiga.

Målen och delmålen kommer att stimulera till handling under de kommande 15 åren på områden av avgörande betydelse för mänskligheten och planeten.

Människorna
Vi är fast beslutna att avskaffa alla former och dimensioner av fattigdom och hunger och säkerställa att alla människor kan förverkliga sin potential i värdighet och jämlikhet och i en hälsosam miljö.

Planeten
Vi är fast beslutna att skydda planeten från att förstöras, inklusive genom hållbar konsumtion och produktion, genom att förvalta dess naturresurser på ett hållbart sätt och vidta omedelbara åtgärder mot klimatförändringarna, så att planeten kan tillgodose nuvarande och kommande generationers behov.

Välståndet
Vi är fast beslutna att säkerställa att alla människor kan leva i välmåga och ha meningsfulla liv och att ekonomiska, sociala och tekniska framsteg sker i harmoni med naturen.

Freden
Vi är fast beslutna att främja fred- liga, rättvisa och inkluderande samhällen som är fria från rädsla och våld. Hållbar utveckling utan fred är omöjligt, liksom fred utan hållbar utveckling.

Partnerskapet
Vi är fast beslutna att mobilisera de medel som krävs för att genomföra denna agenda genom ett återvitaliserat globalt partnerskap för hållbar utveckling på grundval av en anda av förstärkt global solidaritet, med fokus i synnerhet på behoven hos de fattigaste och mest

utsatta och med deltagande av alla länder, alla berörda parter och alla människor.

Det inbördes sambandet mellan målen för hållbar utveckling, liksom deras integrerade natur, är av avgörande betydelse när det gäller att se till att den nya agendans syfte uppfylls. Om vi förverkligar våra ambitioner i samtliga delar av agendan, kommer allas liv att förbättras i grunden och vår värld att förändras till det bättre.

Deklaration

Inledning

1. Vi stats- och regeringschefer samt höga representanter, samlade i Förenta nationernas högkvarter i New York den 25–27 september 2015 i samband med att organisationen firas sitt 70-årsjubileum, har i dag beslutat om nya mål för hållbar utveckling.

2. På uppdrag av de människor som vi tjänar har vi antagit ett historiskt beslut om en omfattande och långtgående uppsättning universella och omdanande mål och delmål som sätter människan i centrum. Vi åtar oss att arbeta oförtröttligt för att genomföra denna agenda fullt ut senast 2030. Vi erkänner att uppgiften att avskaffa alla former och dimensioner av fattigdom, inklusive extrem fattigdom, är den största globala utmaningen och en oundgänglig förutsättning för hållbar utveckling. Vi är fast beslutna att uppnå de tre dimensionerna av hållbar utveckling – den ekonomiska, sociala och miljömässiga – på ett balanserat och integrerat sätt. Vi kommer även att bygga vidare på millennieutvecklingsmålens landvinningar och sträva för att avsluta ogjort arbete som står i samband med dem.

3. Vi beslutar oss för att mellan nu och 2030 avskaffa fattigdom och hunger överallt, bekämpa ojämlikheter inom och mellan länder, bygga fredliga, rättvisa och inkluderande samhällen, skydda mänskliga rättigheter och främja jämställdhet och egenmakt för kvinnor och flickor samt uppnå varaktigt skydd för planeten och dess naturresurser. Vi förklarar också vår beslutsamhet att skapa förutsättningar för hållbar, inkluderande och varaktig ekonomisk tillväxt, delat välstånd och produktiv sysselsättning med anständiga arbetsvillkor för alla, med hänsyn tagen till de olika nivåerna av nationell utveckling och kapacitet.

4. När vi inleder denna viktiga gemensamma resa utfäster vi oss att ingen kommer lämnas utanför. Utifrån erkännandet av den mänskliga värdigheten som grundläggande vill vi se målen och delmålen uppfyllas för alla nationer och folk och för alla samhällsskikt. Och vi kommer att anstränga oss att nå dem som är längst efter först.

5. Detta är en agenda av en omfattning och betydelse som saknar motstycke. Agendan har godkänts av alla länder och gäller för alla, med hänsyn tagen till att omständigheterna, kapaciteten och utvecklingsnivån skiljer sig åt nationellt och med respekt för nationell politik och nationella prioriteringar. Det rör sig om universella mål och delmål som omfattar hela världen – utvecklade länder och utvecklingsländer i lika grad. De är integrerade och odelbara och balanser de tre dimensionerna av hållbar utveckling.

6. Målen och delmålen är resultatet av över två års intensivt offentligt samråd och samtal med det civila samhället och andra berörda parter runtom i världen, under vilket särskild uppmärksamhet getts de fattigastes och mest utsattas röst. Detta samråd inbegrep värdefullt arbete utfört av generalförsamlingens öppna arbetsgrupp för hållbara utvecklingsmål och av Förenta nationerna, vars generalsekre-terare avgav en sammanfattande rapport i december 2014.

Vår vision

7. Genom dessa mål och delmål uttrycker vi en enastående ambitiös och omdanande vision. Vi förutser oss en värld utan fattigdom, hunger, sjukdom och brist, där allt liv kan blomstra. Vi föreställer oss en värld utan rädsla och våld. En värld där alla kan läsa och skriva. En värld där alla har tillgång till likvärdig utbildning av god kvalitet på alla utbildningsnivåer, till hälso- och sjukvård samt socialt skydd, där fysiskt, psykiskt och socialt välbefinnande säkerställs. En värld där vi återbekräftar våra åtaganden i fråga om den mänskliga rättigheten till säkert dricksvatten och sanitet, där hygienen är förbättrad och där det finns tillräckligt med säker, ekonomiskt överkomlig och näringsrik mat. En värld där människans livsmiljöer är säkra, motståndskraftiga och hållbara och där alla har tillgång till ekonomiskt överkomlig, tillförlitlig och hållbar energi.

8. Vi förutser oss en värld med universell respekt för mänskliga rättigheter och den mänskliga värdigheten, rättssäkerhet, rättvisa, jämlikhet och icke-diskriminering, med respekt för ras, etnicitet och kulturell mångfald samt med lika möjligheter som medger ett fullt förverkligande av den mänskliga potentialen och som bidrar till delat välstånd. En värld som investerar i sina barn och i vilken varje barn växer upp i frihet från våld och exploatering. En värld i vilken varje kvinna och flicka åtnjuter full jämställdhet och alla rättsliga, sociala och ekonomiska hinder för att öka deras egenmakt har undanröjts. En rätt- vis, tolerant, öppen och socialt inkluderande värld i vilken behoven hos de mest utsatta möts.

9. Vi förutser oss en värld i vilken varje land åtnjuter varaktig, inkluderande och hållbar ekonomisk tillväxt med anständiga arbetsvillkor för alla. En värld i vilken konsumtions- och produktionsmönstren liksom nyttjandet av alla naturresurser – från luft till mark, från floder, sjöar och akviferer till hav – kännetecknas av hållbarhet. En värld i vilken demokrati, gott styre och rättssäkerhet, liksom gynnsamma miljöer på nationell och internationell nivå, utgör grundval för en hållbar utveckling, inklusive varaktig och inkluderande ekonomisk tillväxt, social utveckling, miljöskydd samt avskaffning av fattigdom och hunger. En värld i vilken utveckling och tillämpning av teknik tar hänsyn till klimataspekter, respekterar den biologiska mångfalden och är motståndskraftig. En värld i vilken mänskligheten

lever i harmoni med naturen och där vilda djur och växter samt andra levande arter skyddas.

Våra gemensamma principer och åtaganden

10. Den nya agendan vägleds av ändamålen och grundsatserna i Förenta nationernas stadga, inklusive full respekt för internationell rätt. Den är förankrad i den allmänna förklaringen om de mänskliga rättigheterna, internationella konventioner om de mänskliga rättigheterna, millenniedeklarationen och slutdokumentet från världstoppmötet 2005. Den besjälas av andra instrument, såsom deklarationen om rätten till utveckling.

11. Vi återbekräftar resultaten från Förenta nationernas alla stora konferenser och toppmöten, som har lagt en stabil grund för hållbar utveckling och bidragit till att forma den nya agendan. Här inbegrips Riodeklarationen om miljö och utveckling, världstoppmötet om hållbar utveckling, världstoppmötet för social utveckling, handlingsprogrammet från den internationella konferensen om befolkning och utveckling, Pekingplattformen och Förenta nationernas konferens om hållbar utveckling (Rio +20). Vi bekräftar även uppföljningarna av dessa konferenser, inklusive resultaten från Förenta nationernas fjärde konferens om de minst utvecklade länderna, den tredje internationella konferensen om små önationer under utveckling, Förenta nationernas andra konferens om kustlösa utvecklingsländer och Förenta nationernas tredje världskonferens om kata-strofriskreducering.

12. Vi återbekräftar alla principer i Riodeklarationen om miljö och utveckling, inklusive, däribland principen om gemensamt men differentierat ansvar i enlighet med princip 7 i deklarationen.

13. De utmaningar och åtaganden som har identifierats vid dessa stora konferenser och toppmöten hänger ihop och kräver integrerade lösningar. För att åtgärda dem effektivt behövs det ett nytt angreppssätt. För hållbar utveckling är frågor som att avskaffa alla former och dimensioner av fattigdom, bekämpa ojämlikhet inom och mellan länder, bevara planeten, skapa varaktig, inkluderande och hållbar ekonomisk tillväxt samt främja social inkludering sammankopplade och ömsesidiga.

Vår värld i dag

14. Vi har samlats i en tid av ofantliga utmaningar för en hållbar utveckling. Flera miljarder av våra medborgare lever fortsatt i fattigdom och förvägras ett värdigt liv. Ojämlikheterna inom och mellan länder ökar. Det finns enorma skillnader i möjligheter, välstånd och makt. Bristande jämställdhet förblir en central utmaning. Arbetslöshet, särskilt ungdomsarbetslöshet, är ett stort problem. Globala hälsohot, allt vanligare och intensivare naturkatastrofer, eskalerande konflikter, våldsam extremism, terrorism samt därmed sammanhängande humanitära kriser och tvångsförflyttningar av människor, hotar att vrida tillbaka många av de utvecklingsframsteg som gjorts under senare årtionden. Förbrukningen av naturresurser och miljöförstöringens negativa konsekvenser, däribland ökenspridning, torka, markförstöring, sötvattenbrist och förlust av biologisk mångfald ökar på och förvärrar de utmaningar mänskligheten står inför. Klimatförändringarna är en av de största utmaningarna i vår tid, och dess negativa konsekvenser undergräver alla länders möjligheter att uppnå en hållbar utveckling. Förhöjda temperaturer globalt, stigande havsnivå, havsförsurning och andra klimatkonsekvenser slår hårt mot kust- områden och låglänta kustländer, däribland många av de minst utvecklade länderna och små önationer under utveckling. Överlev-

naden för många samhällen – och för planetens biologiska stödsystem – är i farozonen.

15. Detta är emellertid också en tid av ofantliga möjligheter. Betydande framsteg har gjorts med att möta många utvecklingsutmaningar. Under den senaste generationen har miljontals människor lyfts ur extrem fattigdom. Tillgången till utbildning har ökat avsevärt för både pojkar och flickor. Spridningen av informations- och kommunikationsteknik samt den globala sammanlänkningen har stor potential att påskynda det mänskliga framåtskridandet, överbrygga den digitala klyftan och utveckla kunskapssamhällen, och detsamma gäller även för vetenskaplig och teknisk innovation på så skilda områden som läkemedel och energi.

16. För nästan 15 år sedan nåddes överenskommelse om millennieutvecklingsmålen. De erbjöd ett viktigt ramverk för utveckling, och betydande framsteg har gjorts inom flera områden. Men framstegen har varit ojämna, särskilt i Afrika, de minst utvecklade länderna, kustlösa utvecklingsländer och små önationer under utveckling, och några av millennieutvecklingsmålen är fortfarande avlägsna, i synnerhet de som avser mödrahälsa, spädbarns och barns hälsa samt reproduktiv hälsa. Vi bekräftar vårt åtagande att förverkliga alla millennieutvecklingsmål fullt ut, även de avlägsna millennieutvecklingsmålen, i synnerhet genom att ge riktat och utökat bistånd till de minst utvecklade länderna och andra länder i speciella situationer, i överensstämmelse med tilllämpliga stödprogram. Den nya agendan bygger på millennieutvecklingsmålen och syftar till att slutföra vad som inte uppnåddes genom dem, särskilt vad gäller att nå de mest utsatta.

17. Sett till sin omfattning är dock det ramverk som vi tillkännager i dag betydligt mer långtgående än millennieutvecklingsmålen. Vid sidan av fortlöpande utvecklingsprioriteringar, såsom fattigdomsbekämpning, hälsa, utbildning samt tryggad livsmedelsförsörjning och nutrition, rymmer den en mängd olika ekonomiska, sociala och miljömässiga målsättningar. Den utlovar även fredligare och mer inkluderande samhällen. Den fastställer även de så avgörande medlen för genomförande. De nya målen och delmålen är djupt sammanlänkade och rymmer många övergripande inslag, vilket återspeglar det integrerade angreppssätt som vi har beslutat om.

Den nya agendan

18. Vi tillkännager i dag 17 mål för hållbar utveckling med 169 därmed förknippade delmål, som är integrerade och odelbara. Aldrig tidigare har världens ledare gjort utfästelser om gemensamma åtgärder och ansträngningar utifrån en så bred och allmängiltig politisk agenda. Vi ger oss av tillsammans på vägen mot hållbar utveckling och föresätter oss gemensamt att sträva efter global utveckling och samarbete som alla parter vinner på, vilket kan medföra väldiga vinster för alla länder och alla delar av världen. Vi bekräftar att varje stat har och fritt ska utöva full permanent suveränitet över alla sina rikedomar, naturresurser och ekonomiska verksamheter. Vi kommer att genomföra agendan till allas fulla gagn, för dagens generationer och för kommande generationer. Vi bekräftar i detta sammanhang vårt åtagande för internationell rätt och betonar att agendan kommer att genomföras på ett sätt som är förenligt med staternas rättigheter och skyldigheter enligt internationell rätt.

19. Vi återbekräftar betydelsen av den allmänna förklaringen om de mänskliga rättigheterna och andra internationella instrument om mänskliga rättigheter och internationell rätt. Vi betonar alla staters ansvar att, i enlighet med Förenta nationernas stadga, respektera, skydda och främja mänskliga rättigheter och grundäggande friheter för

alla, utan åtskillnad av något slag, såsom på grund av ras, hudfärg, kön, språk, religion, politisk eller annan åskådning, nationell eller social härkomst, egendom, börd, funktionsnedsättning eller ställning i övrigt.

20. Förverkligad jämställdhet och egenmakt för kvinnor och flickor kommer på ett avgörande sätt att bidra till framsteg sett till alla mål och delmål. Det är omöjligt att uppnå full mänsklig potential och hållbar utveckling om halva mänskligheten fortsätter att förvägras sina fulla mänskliga rättigheter och möjligheter. Kvinnor och flickor måste ha lika tillgång till utbildning av god kvalitet, ekonomiska resurser och politiskt deltagande och ha samma möjligheter som män och pojkar till sysselsättning, ledarskap och beslutsfattande på alla nivåer. Vi kommer att arbeta för en betydande ökning av investeringarna för att könsskillnaderna ska upphöra och stärka stödet till institutioner när det gäller jämställdhet och ökad egenmakt för kvinnor på global, regional och nationell nivå. Alla former av diskriminering av och våld mot kvinnor och flickor kommer att avskaffas, inklusive genom att involvera av män och pojkar. Det är avgörande att systematiskt integrera ett jämställdhetsperspektiv i agendans genomförande.

21. De nya målen och delmålen träder i kraft den 1 januari 2016 och kommer att vägleda de beslut som vi fattar under de kommande 15 åren. Vi kommer alla att arbeta för att genomföra agendan inom våra egna länder samt på regional och global nivå, med hänsyn tagen till att omständigheterna, kapacit ten och utvecklingsnivån skiljer sig åt nationellt och med respekt för nationell politik och nationella prioriteringar. Vi kommer att respektera det nationella politiska handlingsutrymmet för varaktig, inkluderande och hållbar ekonomisk tillväxt, i synnerhet när det gäller utvecklingsländerna, sam- tidigt som tillämpliga internationella regler och åtaganden iakttas. Vi erkänner även betydelsen av de regionala och subregionala dimensionerna, regional ekonomisk inte- gration och sammanlänkning för hållbar utveckling. Regionala och subregionala ramverk kan göra det lättare att effektivt omsätta politik för hållbar utveckling i konkret handling på nationell nivå.

22. Varje enskilt land står inför specifika utmaningar i sin strävan efter hållbar utveckling. De mest utsatta länderna, i synnerhet afrikanska länder, de minst utvecklade länderna, kustlösa utvecklingsländer och små önationer under utveckling, förtjänar särskild uppmärksamhet, liksom länder i konfliktsituationer och länder som nyligen genomgått en konflikt. Det finns även betydande utmaningar inom många medelinkomstländer.

23. Människor som är sårbara måste ges egenmakt. De vars behov återspeglas i agendan inbegriper alla barn, ungdomar, personer med funktionsnedsättning (varav mer än 80 procent lever i fattigdom), människor som lever med hiv/aids, äldre personer, ursprungsfolk, flyktingar och internflyktingar samt migranter. Vi beslutar oss för att vidta och genomföra ytterligare effektiva åtgärder och insatser, i enlighet med internationell rätt, för att undanröja hinder och begränsningar, stärka stödet och tillfredsställa de särskilda behoven hos människor som lever i områden som drabbats av komplexa humanitära nödsituationer och i terrordrabbade områden.

24. Vi föresätter oss att avskaffa alla former och dimensioner av fattigdom, inklusive extrem fattigdom, till 2030. Alla människor måste åtnjuta en grundläggande levnadsstandard, inklusive genom sociala skyddssystem. Vi är även fast beslutna att avskaffa hunger och att uppnå tryggad livsmedelsförsörjning som en prioritering samt att avskaffa alla former av undernäring. I detta hänseende återbekräftar vi den viktiga och inkluderande roll som Kommittén för globalt tryggad

livsmedelsförsörjning spelar, och välkomnar Romdeklarationen om nutrition liksom handlingsramverket (Framework for Action). Vi kommer att anslå resurser till att utveckla landsbygdsområden och ett hållbart jordbruk och fiske och stödja småbrukare, särskilt kvinnliga jordbrukare, herdar och fiskare i utvecklingsländerna, särskilt de minst utvecklade länderna.

25. Vi åtar oss att erbjuda inkluderande och likvärdig utbildning av god kvalitet på alla nivåer – förskola, grundskole- och gymnasieutbildning, högre utbildning samt yrkesutbildning. Alla människor, oavsett kön, ålder, ras eller etnicitet, liksom personer med funktionsnedsättning, migranter, ursprungsfolk, barn och ungdomar, särskilt de i utsatta si- tuationer, ska ha tillgång till livslångt lärande som hjälper dem att förvärva nödvändiga kunskaper och färdigheter för att ta tillvara de möjligheter som ges och delta i samhället fullt ut. Vi kommer att sträva efter att erbjuda barn och ungdomar en stimulerande miljö för att de ska kunna förverkliga sina rättigheter och förmågor och därigenom hjälpa våra länder att utnyttja den demografiska fördelen, inklusive genom trygga skolor och sammanhållna samhällen och familjer.

26. För att främja fysisk och psykisk hälsa samt välbefinnande och för att öka den förväntade livslängden för alla, måste vi åstadkomma allmän hälso- och sjukvård samt tillgång till hälso- och sjukvård av hög kvalitet för alla. Ingen får lämnas utanför. Vi åtar oss att påskynda de fram- steg som har gjort hittills med att minska spädbarns-, barna- och mödradödligheten genom att före 2030 se till att inga sådana dödsfall som hade kunnat förebyggas inträffar. Vi föresätter oss att se till att alla har tillgång till sexuell och reproduktiv hälsovård, inklusive familjeplanering, information och utbildning. Vi kommer likaså att öka takten i de framsteg som görs med att bekämpa malaria, hiv/aids, tuberkulos, hepatit, Ebola och andra smittsamma sjukdomar och epidemier, inbegripet att ta itu med en växande antibiotika resistens och problemet med försummadesjukdomar som drabbar utvecklingsländer. Vi föresätter oss att förebygga och behandla icke-smittsamma sjukdomar, däribland beteende- och utvecklingsstörningar samt neurologiska störningar, vilka utgör en stor utmaning för en hållbar utveckling.

27. Vi kommer att eftersträva att bygga starka ekonomiska grundvalar för alla våra länder. Varaktig, inkluderande och hållbar ekonomisk tillväxt är en grundförutsättning för välstånd. Sådan tillväxt är möjlig endast om rikedomar delas och inkomstklyftor angrips. Vi kommer att arbeta för att bygga dynamiska, hållbara och innovativa ekonomier som sätter människan i centrum, främja ungdomssysselsättning och ökad ekonomisk egenmakt för kvinnor i synnerhet samt anständiga arbetsvillkor för alla. Vi kommer att utrota tvångsarbete och människohandel och avskaffa alla former av barnarbete. Alla länder vinner på att ha en frisk och välutbildad arbetskraft med de kunskaper och färdigheter som behövs för produktivt och meningsfullt arbete samt fullt deltagande i samhället. Vi kommer att stärka de minst utvecklade ländernas produktionskapacitet i alla sektorer, inklusive genom strukturomvandling. Vi kommer att besluta om politik som ökar produktionskapaciteten, produktiviteten och den produktiva sysselsättningen, som främjar finansiell inkludering, hållbart jordbruk, fiske och nomadiserande boskapsskötsel, hållbar industriell utveckling, allmän tillgång till ekonomiskt överkomliga, tillförlitliga, hållbara och moderna energitjänster samt hållbara transportsystem och som ger motståndskraftig infrastruktur av hög kvalitet.

28. Vi åtar oss att genomgripande förändra hur våra samhällen producerar och konsumerar varor och tjänster. Regeringar, internationella organisationer, företagssektorn och andra icke-statliga aktörer samt enskilda personer måste bidra till att förändra ohållbara konsumtions- och produktionsmönster, bland annat genom mobilisering, från alla källor, av finansiellt och tekniskt bistånd för att stärka utvecklingsländernas vetenskapliga, tekniska och innovativa kapacitet att utvecklas i riktning mot hållbarare konsumtions- och produktionsmönster. Vi uppmuntrar genomförandet av det tioåriga ramverket av program för hållbar konsumtion och produktion Alla länder vidtar åtgärder, med de utvecklade länderna i täten och med hänsyn tagen till utvecklingsländernas utveckling och förutsättningar.

29. Vi erkänner migranters positiva bidrag till inkluderande tillväxt och hållbar utveckling. Vi erkänner även att internationell migration är en flerdimensionell verklighet av stor betydelse för ursprungs-, transit- och mottagarländernas utveckling som kräver samstämmiga och omfattande insatser. Vi kommer att samarbeta internationellt för att säkerställa en säker, ordnad och reglerad migration med full respekt för mänskliga rättigheter och en human behandling av migranter oberoende av migrationsstatus, flyktingar och fördrivna personer. Ett sådant samarbete bör även stärka motståndskraften hos de samhällen som tar emot flyktingar, särskilt i utvecklingsländerna. Vi understryker migranternas rätt att återvända till sina medborgarskapsländer och erinrar om att staterna måste säkerställa att deras återvändande medborgare tas emot vederbörligen.

30. Staterna uppmanas på det bestämdaste att avstå från att utfärda och tillämpa några ensidiga ekonomiska eller finansiella åtgärder eller handelsåtgärder som inte är i enlighet med internationell rätt eller Förenta nationernas stadga och som hindrar ett fullt uppnående av ekonomisk och social utveckling, särskilt i utvecklingsländernas,

31. Vi är medvetna om att Förenta nationernas ramkonvention om klimatförändringar är det främsta internationella, mellanstatliga forumet för förhandlingar om hur världen ska hantera klimatförändringarna. Vi är fast beslutna att kraftfullt angripa det hot som klimatförändringar och miljöförstöring utgör. Klimatförändringarnas globala natur nödvändiggör bredast möjliga internationella samarbete i syfte att påskynda minskningen av globala växthusgasutsläpp och påbörja anpassningen till klimatförändringarnas negativa konsekven-ser. Vi noterar med stor oro det betydande gapet mellan den aggregerade effekten av parternas begränsningsutfästelser uttryckt i globala årliga utsläpp av växthusgaser till 2020 och de aggregerade utsläppsbanor som är förenliga med att ha en rimlig sannolikhet att hålla ökningen av den globala medeltemperaturen under 2 °C eller 1,5 °C över förindustriell nivå.

32. När vi blickar framåt mot den tjugoförsta sessionen i partskonferensen i Paris, understryker vi samtliga staters åtagande att arbeta för ett ambitiöst och universellt klimatavtal. Vi bekräftar att protokollet, ett annat rättsinstrument eller ett överenskommet resultat med rättskraft enligt konventionen som är tillämpligt på alla stater på ett balanserat sätt ska behandla bland annat begränsning, anpassning, finansiering, utveckling och överföring av teknik, kapacitetsuppbyggnad samt insyn i åtgärder samt stöd.

33. Vi erkänner att social och ekonomisk utveckling är beroende av en hållbar förvaltning av vår planets naturresurser. Vi är därför fast beslutna att bevara och nyttja hav och sötvattensresurser samt skogar, berg och torrområden på ett hållbart sätt och att skydda den biologiska

mångfalden, ekosystemen samt vilda djur och växter. Vi är även fast beslutna att främja hållbar turism, att gripa oss an vattenbrist och vattenföroreningar, att stärka samarbetet kring ökenspridning, stoftstormar, markförstöring och torka och att främja motståndskraft och katastrofriskreducering. I detta hänseende emotser vi det trettonde mötet i partskonferensen för konventionen om biologisk mångfald, som kommer att hållas i Mexico under 2016.

34. Vi erkänner att en hållbar stadsutveckling och stadsförvaltning är avgörande för våra folks livskvalitet. Vi kommer att arbeta tillsammans med lokala myndigheter och samhällen för att förnya och planera våra städer och samhällen i syfte att främja samman- hållna samhällen och personlig trygghet samt stimulera innovation och sysselsättning. Vi kommer att minska de negativa konsekvenserna av städernas påverkan och av kemikalier som är farliga för människans hälsa och miljön, inklusive genom miljövänlig hantering och säker användning av kemikalier, minskning och återvinning av avfall samt effektivare vatten- och energianvändning. Och vi kommer att arbeta för att minimera städernas påverkan på det globala klimatsystemet. Vi kommer även att beakta befolkningstrender och befolkningsprogno-ser i våra strategier och vår politik på nationell nivå för landsbygds- och stadsutveckling. Vi ser fram emot Förenta nationernas förestående konferens om bostäder och hållbar stadsutveckling, som kommer att hållas i Quito, Ecuador.

35. En hållbar utveckling kan inte bli verklighet utan fred och säkerhet, och freden och säkerheten riskeras utan en hållbar uveckling. Den nya agendan erkänner behovet av att bygga fredliga, rättvisa och inkluderande samhällen som ger lika tillgång till rättvisa och som grundar sig på respekt för de mänskliga rättigheterna (däribland rätten till utveckling), på effektiv rättssäkerhet och god samhällsstyrning på alla nivå- er samt på transparenta, effektiva och ansvarsskyldiga institutioner. Faktorer som ger upphov till våld, osäkerhet och orättvisa, såsom ojämlikhet, korruption, dåligt styre samt olagliga finansiella flöden och vapenflöden, behandlas i agendan. Vi måste fördubbla våra ansträngningar att lösa eller förebygga konflikter och stödja länder som nyligen genomgått en konflikt, inklusive genom att se till att kvinnor spelar en roll i freds- och statsbyggandet. Vi återupprepar vårt åtagande att vidta ytterligare effektiva åtgärder och insatser, i enlighet med internationell rätt, för att undanröja hindren för ett full förverkligande av rätten till självbestämmande för folk som lever under kolonial eller utländsk ockupation, som fortsätter att påverka deras ekonomiska och sociala utveckling, liksom deras miljö, negativt.

36. Vi utfäster oss att främja interkulturell förståelse, tolerans, ömsesidig respekt samt en etik av globalt medborgarskap och delat ansvar. Vi är medvetna om den naturliga och kulturella mångfalden i världen och erkänner att alla kulturer och civilisationer kan bidra till och är avgörande faktorer för en hållbar utveckling.

37. Även idrott är en viktig faktor för en hållbar utveckling. Vi erkänner att idrotten i ökande grad bidrar till utveckling och fred genom att främja tolerans och respekt och även bidrar till att öka kvinnors och ungdomars, enskilda personers och samhällens egenmakt, liksom till målsättningar i fråga om hälsa, utbildning och social inkludering.

38. I enlighet med Förenta Nationernas stadga återbekräftar vi behovet av att respektera staters territoriella integritet och politiska oberoende.

Medel för genomförande

39. Den nya agendans omfattning och ambitionsnivå kräver ett återvitaliserat globalt partnerskap för att garantera att den genom- förs. Vi sluter helt upp bakom detta. Detta partnerskap kommer att arbeta i en anda av global solidaritet, i synnerhet solidaritet med de fattigaste och med människori utsatta situationer. Det kommer att underlätta ett intensivt globalt engagemang till stöd för genomförandet av alla mål och delmål genom att sammanföra regeringar, den privata sektorn, det civila samhället, FN-systemet och andra aktörer och genom att mobilisera alla tillgängliga resurser.

40. Delmålen i fråga om genomförandemedel under mål 17 och under varje mål för hållbar utveckling är centrala för att förverkliga vår agenda och är lika viktiga som övriga mål och delmål. Agendan, inklusive målen för hållbar utveckling, kan uppfyllas inom ramen för ett återvitaliserat globalt partnerskap för hållbar utveckling med stöd av konkret politik och konkreta åtgärder enligt slutdokumentet från den tredje internationella konferensen om utvecklingsfinansiering, som hölls i Addis Abeba den 13–16 juli 2015. Vi välkomnar att generalförsamlingen har ställt sig bakom Addis Abeba-handlingsplanen, som är en integrerad del av Agenda 2030 för hållbar utveckling. Vi inser att ett fullt genomförande av Addis Abeba-handlingsplanen är avgörande för att förverkliga målen och delmålen för hållbar utveckling.

41. Vi erkänner att varje land har huvudansvaret för sin egen ekonomiska och sociala utveckling. Den nya agendan hanterar de medel som krävs för att genomföra målen och delmålen. Vi erkänner att dessa kommer att inbegripas såväl mobilisering av finansiella resurser som kapacitetsuppbyggnad och överföring av miljövänlig teknik till utvecklingsländerna på gynnsamma villkor, inklusive koncessions- och förmånsvillkor, enligt överenskommelse mellan parterna. Offentlig finansiering – både inhemsk och internationell – kommer att spela en avgörande roll när det gäller att tillhandahålla grundläggande tjänster och kollektiva nyttigheter och genom att fungera som katalysator för andra finansieringskällor. Vi erkänner den roll som den mångskiftande privata sektorn – som rymmer såväl mikroföretag som koopera- tiv och multinationella företag – liksom organisationer i det civila samhället och filantropiska organisationer spelar i genomförandet av den nya agendan.

42. Vi stöder genomförandet av relevanta strategier och handlingsprogram, däribland Istanbuldeklarationen och handlingsprogrammet från Istanbul, slutdokumentet från den tredje internationella konferensen om små önationer under utveckling (”SIDS Accelerated Modalities of Action (SAMOA) Pathway”) och handlingsprogrammet från Wien för kustlösa utvecklingsländer för årtiondet 2014–-2024, samt be- kräftar vikten av att stödja Afrikanska unionens Agenda 2063 och programmet Nytt partnerskap för Afrikas utveckling, vilka alla är integrerade delar den nya agendan. Vi inser den stora utmaningen att uppnå varaktig fred och hållbar utveckling i länder som befinner sig i eller nyligen har genomgått en konflikt.

43. Vi betonar att internationell offentlig finansiering spelar en viktig roll genom att komplettera ländernas ansträngningar för att mobilisera offentliga resurser inom landet, särskilt i de fattigaste och mest utsatta länderna, vars inhemska resurser är begränsade. En viktig användning av internationell offentlig finansiering, inklusive officiellt utvecklingsbistånd, är att katalysera till ytterligare resursmobilisering från andra källor, offentliga och privata. De länder som ger offentligt utvecklingsbistånd bekräftar sina respektive åtaganden, däribland många utvecklade länders åtagande om att nå målet att ge 0,7 procent av BNI

i offentligt utvecklingsbistånd till utvecklingsländer och 0,15–0,20 procent av BNI till de minst utvecklade länderna.

44. Vi erkänner behovet av att de internationella finansiella institutionerna fortsatt respekterar varje lands handlingsutrymme – i synnerhet utvecklingsländernas. Vi återbekräftar vårt åtagande att utvidga och stärka utvecklingsländernas röst och deltagandet — särskilt de afrikanska ländernas, de minst utvecklade ländernas, kustlösa utvecklingsländers, små önationer under utveckling och medelinkomstländers inom internationellt ekonomiskt beslutsfattande, normsättande och global ekonomisk styrning, i överensstämmande med respektive organisations mandat.

45. Vi erkänner även väsentliga roll som de nationella parlamenten spelar genom att anta lagstiftning och budgetar, liksom om deras roll när det gäller att garantera ansvarsskyldighet för ett effektivt genomförande av våra åtaganden. I genomförandet kommer regeringar och offentliga institutioner också att arbeta nära regionala och lokala myndigheter, subregionala institutioner, internationella institutioner, den akademiska världen, filantropiska organisationer, frivilliggrupper med flera.

46. Vi understryker den viktiga roll och komparativa för del som ett relevant, samstämmigt, ändamålsenligt och effektivt FN-system med tillräckliga resurser spelar i strävandena att uppnå målen för hållbar utveckling (SDG) och för hållbar utveckling. Samtidigt som vi betonar vikten av förstärkt nationellt ägarskap och ledarskap på landsnivå, uttrycker vi vårt stöd för den pågående dialogen i det ekonomiska och sociala rådet om vilken plats FN:s utvecklingssystem ska inta på längre sikt inom ramen för denna agenda.

Uppföljning och översyn

47. Våra regeringar har huvudansvaret för uppföljningen och översynen – på nationell, regi- onal och global nivå – av de framsteg som görs med att genomföra målen och delmålen under de kommande 15 åren. För att stödja ansvarsskyldigheten gentemot våra medborgare, kommer vi att sörja för systematisk uppföljning och översyn på de olika nivåerna, i enlighet med denna agenda och Addis Abeba-handlingsplanen. Det politiska högnivåforumet under generalförsamlingen och det ekonomiska och sociala rådets ledning kommer att ha en central roll genom att övervaka uppföljningen och översynen på global nivå.

48. Indikatorer håller på att utarbetas för att understödja detta arbete. Kvalitet, tillgänglighet, aktuella och tillförlitliga disaggregerade data behövs för att mäta framsteg så att ingen lämnas utanför. Sådana data är centrala för beslutsfattandet. När så är möjligt bör uppgifter och information från befintliga rapporteringsmekanismer användas. Vi är överens om att intensifiera våra ansträngningar att stärka den statistiska kapaciteten i utvecklingsländerna, särskilt i afrikanska länder, de minst utvecklade länderna, kustlösa utvecklingsländer, små önationer under utveckling samt medelinkomstländer. Vi föresätter oss att utveckla bredare framstegsmått som komplement till BNP.

Ett upprop för handling för att förändra vår värld

49. För sjuttio år sedan samlades en tidigare generation världsledare för att skapa Förenta nationerna. Ur krigets och splittringens aska formade de denna organisation och de värderingar om fred, dialog och internationellt samarbete som bär upp den. Dessa värderingar kommer till sitt yttersta uttryck i Förenta nationernas stadga.

50. I dag fattar vi åter ett beslut av stor historisk betydelse. Vi beslutar oss för att bygga en bättre framtid för alla människor, inklusive de miljontals människor som har förvägrats möjligheten att leva ett anständigt, värdigt och givande liv och att uppnå sin fulla mänskliga potential. Vi kan vara den första generation som lyckas utrota fattigdom, precis som vi kan vara den sista som har en möjlighet att rädda planeten. Världen kommer att vara en bättre plats 2030 om vi lyckas i våra föresatser.

51. Vad vi tillkännager i dag – en agenda för global handling de kommande 15 åren – är en stadga för människorna och planeten i det tjugoförsta århundradet. Barn och unga kvinnor och män är avgörande bärare av förändring och kommer i de nya målen att finna en plattform för att kanalisera sin oändliga förmåga till handling för att skapa en bättre värld.

52. ”Vi, de förenade nationernas folk” är de berömda inledningsorden i Förenta nationernas stadga. Det är ”vi, de förenade nationernas folk” som i dag ger oss ut på vägen mot 2030. Med på resan kommer vara såväl regeringar som parlament, FN-systemet och andra internationella institutioner, lokala myndigheter, ursprungsfolk, det civila samhäl- let, företagssektorn och den privata sektorn, forskarvärlden och den akademiska världen – och alla människor. Miljontals människor har redan medverkat till – och kommer att äga – denna agenda. Det är en folkets agenda, av folket och för folket – och detta tror vi kommer att garantera dess framgång.

53. Mänsklighetens och planetens framtid ligger i våra händer. Den ligger även i händerna på dagens yngre generation, som kommer att föra facklan vidare till kommande generationer. Vi har stakat ut vägen mot hållbar utveckling. Det är upp till oss alla att se till att resan blir framgångsrik och dess vinster bestående.

Mål och delmål för hållbar utveckling

54. Efter en inkluderande process av mellanstatliga förhandlingar och på grundval av förslaget från den öppna arbetsgruppen för mål för hållbar utveckling , som innehåller en ingress där de senare sätts in i sitt sammanhang, redovisas nedan de mål och delmål som vi har enats om.

55. Målen och delmålen för hållbar utveckling är integrerade och odelbara, globala till sin natur och allmängiltiga, med hänsyn tagen till att omständigheterna, kapaciteten och utvecklingsnivån skiljer sig åt nationellt och med respekt för nationell politik och nationella prioriteringar. Delmålen definieras som vägledande och globala, och varje regering uppställer sina egna nationella delmål med utgångspunkt i den globala ambitionsnivån men med hänsyn tagen till nationella förhållanden. Varje regering beslutar även hur dessa vägledande och globala delmål bör införlivas i planeringsprocesser, politik och strategier på nationell nivå. Det är viktigt att inse sambandet mellan hållbar utveckling och andra relevanta pågående processer på de ekonomiska och sociala områdena samt miljöområdet.

56. När vi beslutar om dessa mål och delmål erkänner vi att varje land står inför specifika utmaningar för att uppnå en hållbar utveckling, och vi understryker de särskilda utmaningar som de mest utsatta länderna står inför, i synnerhet afrikanska länder, de minst utvecklade länderna, kustlösa utvecklingsländer och små önationer under utveckling, liksom de specifika utmaningar som medelinkomstländerna står inför. Även länder i konfliktsituationer behöver särskild uppmärksamhet.

57. Vi är medvetna om att det saknas jämförelseuppgifter för flera av delmålen. Vi efterlyser ökat stöd för att stärka uppgiftsinsamlingen och kapacitetsuppbyggnaden i medlemsstaterna i syfte att utarbeta nationella och globala jämförelsetal där sådana ännu inte finns. Vi åtar oss att ta itu med denna brist i uppgiftsinsamlingen för att bättre underbygga mätningen av framsteg, i synnerhet vad gäller de mål nedan som inte är rent kvantitativa.

58. Vi uppmuntrar staterna att fortgående medverka i andra fora för att åtgärda centrala frågor som innebär potentiella utmaningar för genomförandet av vår agenda samt respekterar de oberoende mandaten i sådana processer. Vår avsikt är att agendan och dess genomförande ska understödja – inte inverka negativt på – andra processer och de beslut som fattas inom ramen för dem.

59. Vi erkänner att varje land förfogar över olika angreppssätt, visioner, modeller och verktyg, i enlighet med sina nationella förhållanden och prioriteringar, för att uppnå en hållbar utveckling. Vi bekräftar att planeten jorden och dess ekosystem är vårt gemensamma hem och att ”Moder Jord” är ett allmänt uttryck i ett antal länder och regioner.

Mål för hållbar utveckling

Mål 1. Avskaffa fattigdom i alla dess former överallt

Mål 2. Avskaffa hunger, uppnå tryggad livsmedelsförsörjning och förbättrad nutrition samt främja ett hållbart jordbruk

Mål 3. Säkerställa hälsosamma liv och främja välbefinnande för alla i alla åldrar

Mål 4. Säkerställa en inkluderande och likvärdig utbildning av god kvalitet och främja livslångt lärande för alla

Mål 5. Uppnå jämställdhet och alla kvinnors och flickors egenmakt

Mål 6. Säkerställa tillgången till och en hållbar förvaltning av vatten och sanitet för alla

Mål 7. Säkerställa tillgång till ekonomiskt överkomlig, tillförlitlig, hållbar och modern energi för alla

Mål 8. Verka för varaktig, inkluderande och hållbar ekonomisk tillväxt, full och produktiv sysselsättning med anständiga arbetsvillkor för alla

Mål 9. Bygga motståndskraftig infrastruktur, verka för en inkluderande och hållbar industrialisering samt främja innovation

Mål 10. Minska ojämlikheten inom och mellan länder

Mål 11. Göra städer och bosättningar inkluderande, säkra, motståndskraftiga och hållbara

Mål 12. Säkerställa hållbara konsumtions- och produktionsmönster

Mål 13. Vidta omedelbara åtgärder för att bekämpa klimatförändringarna och dess konsekvenser *

Mål 14. Bevara och nyttja haven och de marina resurserna på ett hållbart sätt för en hållbar utveckling

Mål 15. Skydda, återställa och främja ett hållbart nyttjande av landbaserade ekosystem, hållbart bruka skogar, bekämpa ökenspridning, hejda och vrida tillbaka markförstöringen samt hejda för- usten av biologisk mångfald

Mål 16. Främja fredliga och inkluderande samhällen för hållbar utveckling, tillhandahålla tillgång till rättvisa för alla samt bygga upp effektiva, och inkluderande institutioner med ansvarsutkrävande på alla nivåer

Mål 17. Stärka genomförandemedlen och återvitalisera det globala partnerskapet för hållbar utveckling

* Med beaktande av att Förenta nationernas ramkonvention om klimatförändringar är det främsta internationella, mellanstatliga forumet för förhandlingar om hur världen ska hantera klimatförändringarna.

Mål 1. Avskaffa fattigdom i alla dess former överallt

1.1 Senast 2030 avskaffa den extrema fattigdomen för alla människor överallt. Med extrem fattigdom avses för närvarande människor som lever på mindre än 1,25 US-dollar per dag.

1.2 Till 2030 minst halvera den andel män, kvinnor och barn i alla åldrar som lever i någon form av fattigdom enligt nationella definitioner.

1.3 Införa nationellt lämpliga system och åtgärder för socialt skydd för alla, inklusive grundskydd, och senast 2030 säkerställal att de omfattar en väsentlig andel av de fattiga och de utsatta.

1.4 Senast 2030 säkerställa att alla män och kvinnor, i synnerhet de fattiga och de utsatta, har lika rätt till ekonomiska resurser, tillgång till grundläggande tjänster, möjlighet att äga och kontrollera mark och andra former av egendom samt tillgång till arv, naturresurser, lämplig ny teknik och finansiella tjänster, inklusive mikrokrediter.

1.5 Till 2030 bygga upp motståndskraften hos de fattiga och människor i utsatta situationer och minska deras utsatthet och sårbarhet för extrema klimatrelaterade händelser och andra ekonomiska, sociala och miljömässiga chocker och katastrofer.

1.a Säkra en betydande resursmobilisering från en mängd olika källor, inklusive genom ökat utvecklingssamarbete, i syfte att ge utvecklingsländerna, i synnerhet de minst utvecklade länderna, tillräckliga och förutsebara medel för att genomföra program och politik för att avskaffa all form av fattigdom.

1.b Upprätta sunda policy ramverk på nationell, regional och internationell nivå på grundval av utvecklingsstrategier som stödjer de fattiga och tar hänsyn till jämställdhetsaspekter, för att stödja ökade investeringar i åtgärder för att avskaffa fattigdom.

Mål 2. Avskaffa hunger, uppnå tryggad livsmedelsförsörjning och förbättrad nutrition samt främja ett hållbart jordbruk

2.1 Senast 2030 avskaffa hunger och garantera alla människor, i synnerhet de fattiga och människor i utsatta situationer, inklusive små barn, tillgång till tillräckligt med säker och näringsrik mat året om.

2.2 Senast 2030 avskaffa alla former av undernäring, bland annat genom att senast 2025 nå de internationellt överenskomna målen i fråga om tillväxthämning och undervikt bland barn under fem år, samt tillgodose tonårsflickors, gravida och ammande kvinnors samt äldre personers näringsbehov.

2.3 Till 2030 fördubbla jordbrukets produktivitet och inkomster för småskaliga livsmedelsproducenter, i synnerhet kvinnor, ursprungsfolk, familjejordbrukare, boskapsskötande nomader samt fiskare, inklusive genom säker och lika tillgång till mark, andra produktionsresurser och insatsvaror, kunskap, finansiella tjänster och marknader samt möjligheter till förädling och sysselsättning utanför jordbruket.

2.4 Senast 2030 uppnå hållbara system för livsmedelsproduktion samt införa motståndskraftiga jordbruksmetoder som ökar produktiviteten och produktionen, som bidrar till att upprätthålla ekosystemen, som stärker förmågan till anpassning till klimatförändringar, extrema väder- förhållanden, torka, översvämning och andra katastrofer och som successivt förbättrar markoch jordkvaliteten.

2.5 Senast 2020 upprätthålla den genetiska mångfalden av fröer, odlade växter, produktionsdjur och tamdjur samt deras besläktade vilda arter, bland annat med hjälp av välskötta och diversifierade frö- och växtbanker på nationell, regional och internationell nivå. Främja tillträde till samt rimlig och rättvis fördelning av de fördelar som uppstår vid användning av genetiska resurser och därmed förknippad traditionell kunskap, i enlighet med internationella avtal.

2.a Öka investeringarna, bland annat genom stärkt internationellt samarbete, i infrastruktur på landsbygden, forsknings- och rådgivningstjänster för jordbruket, teknikutveckling samt genbanker för växter och husdjur i syfte att öka jordbrukets produktionskapacitet i utvecklingsländerna, i synnerhet de minst utvecklade länderna.

2.b Korrigera och förhindra handelsbegränsningar och snedvridningar på världsmarknaderna för jordbruksprodukter, inklusive genom att parallellt avskaffa alla former av exportsubventioner inom jordbruket liksom alla exportåtgärder med motsvarande verkan, i enlighet med mandatet för Doharundan.

2.c Vidta åtgärder för att säkerställa väl fungerande marknader och derivatmarknader för jordbruksråvaror. Underlätta tillgången till aktuell marknadsinformation, inklusive om livsmedelsreserver, i syfte att bidra till att begränsa extrema svängningar i livsmedelspriser

Mål 3. Säkerställa hälsosamma liv och främja välbefinnande för alla i alla åldrar

3.1 Till 2030 minska mödradödligheten i världen till mindre än 70 dödsfall per 100 000 förlossningar med levande barn.

3.2 Senast 2030 säkerställa att inga spädbarn eller barn under fem år dör av orsaker som hade kunnat förebyggas. Alla länder bör sträva efter att minska den neonatala dödligheten till högst tolv dödsfall per 1 000 levande födda och dödligheten bland barn under fem år till högst 25 dödsfall per 1 000 levande födda.

3.3 Senast 2030 utrota epidemierna av aids, tuberkulos, malaria och försummade tropiska sjukdomar samt bekämpa hepatit, vattenburna sjukdomar och andra smittsamma sjukdomar.

3.4 Till 2030 genom förebyggande insatser och behandling minska det antal människor som dör i förtid av icke smittsamma sjukdomar med en tredjedel samt främja psykisk hälsa och välbefinnande.

3.5 Stärka insatserna för att förebygga och behandla drogmissbruk, inklusive narkotikamissbruk och skadligt alkoholbruk.

3.6 Till 2020 halvera antalet dödsfall och skador i trafikolyckor i världen.

3.7 Senast 2030 säkerställa att alla har tillgång till sexuell och reproduktiv hälsovård, inklusive familjeplanering, information och utbildning, och att reproduktiv hälsa integreras i nationella strategier och program.

3.8 Åstadkomma allmän hälso- och sjukvård för alla, som även skyddar mot ekonomisk risk, tillgång till grundläggande hälso- och sjukvård av god kvalitet liksom tillgång till säkra, effektiva och ekonomiskt överkomliga grundläggande läkemedel och vaccin av god kvalitet.

3.9 Till 2030 väsentligt minska antalet döds- och sjukdomsfall till följd av skadliga kemikalier samt föroreningar och kontamineringav luft, vatten och mark.

3.a Stärka genomförandet av Världshälsoorganisationens ram-konvention om tobakskontroll i alla länder, där så är lämpligt.

3.b Stödja forskning om och utveckling av vaccin och läkemedel mot de smittsamma och ickesmittsamma sjukdomar som i första hand drabbar utvecklingsländer. Sörja för tillgång till ekonomiskt överkomliga grundläggande läkemedel och vaccin, i enlighet med Doha-deklarationen om TRIPS-avtalet och folkhälsa, i vilken det bekräftas att utvecklingsländerna har rätt att fullt ut utnyttja den flexibilitet som avtalet om handelsrelaterade aspekter av immaterialrätter erbjuder för att skydda folkhälsan och, framför allt, säkerställa att alla har tillgång till läkemedel.

3.c Väsentligt stärka finansieringen av hälso- och sjukvården liksom insatserna för att rekrytera, utveckla, utbilda och behålla hälso- och sjukvårdspersonal i utvecklingsländerna, särskilt i de minst utvecklade länderna och små önationer under utveckling.

3.d Stärka alla länders, i synnerhet utvecklingsländernas, kapacitet när det gäller tidig varning, riskreducering och hantering av nationella och globala hälsorisker.

Mål 4 Säkerställa en inkluderande och likvärdig utbildning av god kvalitet och främja livslångt lärande för alla

4.1 Senast 2030 säkerställa att alla flickor och pojkar fullbordar avgiftsfri och likvärdig grundskole- och gymnasieutbildning av god kvalitet som leder till relevanta och ändamålsenliga kunskaper.

4.2 Senast 2030 säkerställa att alla flickor och pojkar har tillgång till förskola av god kvalitet som ger omvårdnad och förbereder dem för att börja grundskolan.

4.3 Senast 2030 säkerställa alla kvinnor och män lika tillgång till yrkesutbildning och eftergymnasial utbildning, inklusive högskoleutbildning, av god kvalitet till en överkomlig kostnad.

4.4 Till 2030 väsentligen öka det antal ungdomar och vuxna som har relevanta färdigheter, däribland har tekniska färdigheter och yrkeskunnande, för sysselsättning, anständigt arbete och entreprenörskap.

4.5 Senast 2030 avskaffa skillnaderna mellan könen inom utbildningsområdet och säkerstäla lika tillgång till utbildning och yrkesutbildning på alla nivåer för utsatta personer, inklusive personer med funktionsnedsättning, ursprungsfolk och barn som lever under utsatta förhållanden.

4.6 Senast 2030 säkerställa att alla ungdomar och en väsentlig andel av alla vuxna – både män och kvinnor – lär sig läsa, skriva och räkna.

4.7 Senast 2030 säkerställa att alla studerande får de kunskaper och färdigheter som behövs för att främja en hållbar utveckling, bland annat genom utbildning för hållbar utveckling och hållbara livsstilar, mänskliga rättigheter, jämställdhet, främjande av en kultur av fred, icke-våld och globalt medborgarskap samt värdesättande av kulturell mångfald och kulturens bidrag till hållbar utveckling.

4.a Bygga och förbättrautbildningsmiljöer som är anpassade för barn och personer med funktionsnedsättning, samt tar hänsyn till jämställdhetsaspekter och därmed erbjuder en trygg, fredlig, inkluderande och ändamålsenlig lärandemiljö för alla.

4.b Till 2020 väsentligen öka antalet stipendier i världen som kan sökas av personer från utvecklingsländer, i synnerhet de minst utvecklade länderna, små önationer under utvecking och afrikanska länder, för studier inom högre utbildning, inklusive yrkesutbildning samt informations- och kommunikationstekniska, tekniska, ingenjörsvetenskapliga och naturvetenskapliga program, i utvecklade länder och andra utvecklingsländer.

4.c Till 2030 väsentligen öka tillgången på utbildade lärare, bland annat genom internationellt samarbete kring lärarutbildning i utvecklingsländerna, särskilt de minst utvecklade länderna och små önationer under utveckling.

Mål 5. Uppnå jämställdhet och alla kvinnors och flickors egenmakt

5.1 Avskaffa alla former av diskriminering av alla kvinnor och flickor överallt.

5.2 Avskaffa alla former av våld mot alla kvinnor och flickor i det offentliga och privata rummet, inklusive människohandel, sexuellt utnyttjande och andra typer av exploatering.

5.3 Avskaffa alla skadliga sedvänjor, såsom barnäktenskap, tidiga äktenskap och tvångsäktenskap samt kvinnlig könsstympning.

5.4 Erkänna och värdesätta obetalt omsorgs- och hushållsarbete genom att tillhandahålla offentliga tjänster, infrastruktur och socialt skydd samt genom att främja delat ansvar inom hushållet och familjen, i enlighet med vad som är nationellt lämpligt.

5.5 Tillförsäkra kvinnor fullt och faktiskt deltagande och lika möjligheter till ledarskap på alla beslutsnivåer i det politiska, ekonomiska och offentliga livet.

5.6 Säkerställa allmän tillgång till sexuell och reproduktiv hälsa och reproduktiva rättigheter i enlighet med överenskommelserna i handlingsprogrammet från den internationella konferensen om befolkning och utveckling, Pekingplattformen samt slutdokumenten från respektive översynskonferenser.

5.a Genomföra reformer för att ge kvinnor lika rätt till ekonomiska resurser, möjlighet att äga och kontrollera mark och andra former av egendom samt tillgång till finansiella tjänster, arv och naturresurser, i enlighet med nationell lagstiftning.

5.b Öka användningen av gynnsam teknik, i synnerhet informations- och kommunikationsteknik, för att främja kvinnors egenmakt.

5.c Anta och stärka välgrundad politik och genomförbar lagstiftning för att främja jämställdhet och öka alla kvinnors och flickors egenmakt på alla nivåer.

Mål 6. Säkerställa tillgången till och en hållbar förvaltning av vatten och sanitet för alla

6.1 Senast 2030 uppnå allmän och rättvis tillgång till säkert och ekonomiskt överkomligt dricksvatten för alla.

6.2 Senast 2030säkerställa att alla har tillgång till fullgod och rättvis sanitet och hygien och att ingen behöver uträtta sina behov utomhus. Särskild uppmärksamhet bör ägnas åt behoven hos kvinnor och flickor samt människor i utsatta situationer.

6.3 Till 2030 förbättra vattenkvaliteten genom att minska för-oreningar, stoppa dumpning och minimera utsläpp av farliga kemikalier och material, halvera andelen obehandlat avloppsvatten och väsentligt öka återvinningen och en säker återanvändning globalt.

6.4 Till 2030 väsentligt effektivisera vattenanvändningen inom alla sektorer samt säkerställa hållbara uttag och en hållbar försörjning med sötvatten för att angripa vattenbristen och väsentligt minska det antal människor som lider av vattenbrist.

6.5 Senast 2030 genomföra en integrerad förvaltning av vatten-resurser på alla nivåer, när så är lämpligt genom gränsöverskridan- de samarbete.

6.6 Senast 2020 skydda och återställa de vattenrelaterade eko-systemen, däribland berg, skogar, våtmarker, floder, akviferer och sjöar.

6.a Till 2030 utöka det internationella samarbetet och stödet för kapacitetsuppbyggnad till utvecklingsländerna inom vatten- och sanitetsrelaterade verksamheter och program, inklusive genom tekniker för vatteninsamling, avsaltning, vatteneffektivitet, rening av avloppsvatten, återvinning och återanvändning.

6.b Stödja och stärka lokalsamhällenas deltagande i arbetet med att förbättra vatten- och sanitetshanteringen.

Mål 7. Säkerställa tillgång till ekonomiskt överkomlig, tillförlitlig, hållbar och modern energi för alla

7.1 Senast 2030 säkerställa allmän tillgång till ekonomiskt överkomliga, tillförlitliga och moderna energitjänster.

7.2 Till 2030 väsentligen öka andelen förnybar energi i den globala energimixen.

7.3 Till 2030 fördubbla den globala förbättringstakten vad gäller energieffektivitet.

7.a Till 2030 stärka det internationella samarbetet för att un- derlätta tillgång till forskning och teknik inom ren energi, inklusive förnybar energi, energieffektivitet samt avancerad och renare fossilbränslebaserad teknik, samt främja investeringar i energiinfrastruktur och ren energiteknik.

7.b Till 2030 bygga ut infrastrukturen och uppgradera tekniken för att leverera moderna och hållbara energitjänster till alla i utvecklingsländerna, i synnerhet de minst utvecklade länderna och små önationer under utveckling.

Mål 8. Verka för varaktig, inkluderande och hållbar ekonomisk tillväxt, full och produktiv sysselsättning med anständiga arbetsvillkor för alla

8.1 Upprätthålla ekonomisk tillväxt per capita i enlighet med nationella förhållanden och i synnerhet en BNP-tillväxt på minst 7 procent per år i de minst utvecklade länderna.

8.2 Uppnå högre ekonomisk produktivitet genom diversifiering, teknisk uppgradering och innovation, bland annat genom att fokusera på sektorer med högt förädlingsvärde och hög arbetsintensitet.

8.3 Främja utvecklingsinriktad politik som stöder produktiv verksamhet, skapande av anständiga arbetstillfällen, företagande, kreativitet och innovation samt uppmuntra att mikroföretag liksom små och medelstora företag växer och blir en del av den formella ekonomin, bland annat genom tillgång till finansiella tjänster.

8.4 Fram till 2030 successivt förbättra den globala resurseffektiviteten i konsumtionen och produktionen samt sträva efter att bryta sambandet mellan ekonomisk tillväxt och miljöförstöring, i enlighet med det tioåriga ramverket för hållbar konsumtion och produktion, med de utvecklade länderna i täten.

8.5 Senast 2030 uppnå full och produktiv sysselsättning med anständiga arbetsvillkor för alla kvinnor och män, inklusive ungdomar och personer med funktionsnedsättning, samt lika lön för likvärdigt arbete.

8.6 Till 2020 väsentligt minska den andel ungdomar som varken arbetar eller studerar.

8.7 Vidta omedelbara och effektiva åtgärder för att avskaffa tvångsarbete, modernt slaveri och människohandel och säkra att de värsta formerna av barnarbete, inklusive rekrytering och användning av barnsoldater, förbjuds och upphör. Avskaffa alla former av barnarbete senast 2025.

8.8 Skydda arbetstagarnas rät- tigheter och främja en trygg och säker arbetsmiljö för alla arbetstagare, inklusive arbetskraftsinvandrare, i synnerhet kvinnliga migranter, och människor i otrygga anställningar.

8.9 Senast 2030 utarbeta och genomföra politik för hållbar turism som skapar arbetstillfällen och främjar lokal kultur och lokala produkter.

8.10 Stärka de inhemska finansinstitutens kapacitet att främja och utöka tillgången till bank- och försäkringstjänster samt finansiella tjänster för alla.

8.a Öka det handelsrelatera- de stödet (Aid for Trade) till utvecklingsländerna, i synnerhet de minst utvecklade länderna, bland annat genom den förstärkta integrerade ramverket för handelsrelaterat tekniskt bistånd till de minst utvecklade länderna (Enhanced Integrated Framework for Tra- derelated technical Assistance to Least Developed Countries).

8.b Senast 2020 utarbeta och börja tillämpa en global strategi för ungdomssysselsättning samt genomföra Internationella arbetsorganisationens globala sysselsättningspakt.

Mål 9. Bygga motståndskraftig infrastruktur, verka för en inkluderande och hållbar industrialisering samt främja innovation

9.1 Bygga ut tillförlitlig, hållbar och motståndskraftig infrastruktur av hög kvalitet, inklusive regional och gränsöverskridande infrastruktur, för att stödja ekonomisk utveckling och människors välbefinnande, med fokus på ekonomiskt överkomlig och rättvis tillgång för alla.

9.2 Verka för en inkluderande och hållbar industrialisering. Till 2030 avsevärt öka industrins andel av sysselsättning och BNP, i enlighet med nationella förhållanden, och fördubbla denna andel i de minst utvecklade länderna.

9.3 Öka tillgången för småskaliga industriföretag och andra företag, i synnerhet i utvecklingsländerna, till finansiella tjänster, inklusive överkomliga krediter, samt deras integrering i värdekedjor och marknader.

9.4 Till 2030 rusta upp infrastrukturen och anpassa industrin för att göra dem hållbara, med effektivare resursanvändning och fler rena och miljövänliga tekniker och industriprocesser. Alla länder vidtar åtgärder i enlighet med sina respektive förutsättningar.

9.5 forskningen och industrisektorernas tekniska kapacitet i alla länder, i synnerhet utvecklingsländerna, bland annat genom att till 2030 uppmuntra innovation och väsentligt öka det antal personer som arbetar med forskning och utveckling per 1 miljon människor liksom de offentliga och privata utgifterna för forskning och utveckling.

9.a Främja utbyggnad av hållbar och motståndskraftig infrastruktur i utvecklingsländerna genom ökat finansiellt, teknologiskt och tekniskt

stöd till afrikanska länder, de minst utvecklade länderna, kustlösa utvecklingsländer och små önationer under utveckling.

9.b Stödja inhemsk teknikutveckling, forskning och innovation i utvecklingsländerna, inklusive genom att säkerställa en gynnsam policymiljö för exempelvis industriell diversifiering och förädling av råvaror.

9.c Väsentligt ökad tillgången till informations- och kommunikationsteknik samt eftersträva allmän och ekonomiskt överkomlig tillgång till Internet i de minst utvecklade länderna senast 2020.

Mål 10. Minska ojämlikheten inom och mellan länder

10.1 Till 2030 successivt uppnå och upprätthålla en inkomsttillväxt högre än det nationella genomsnittetför de 40 procent av befolningen som har lägst inkomst.

10.2 Till 2030 möjliggöra och verka för att alla människors, oavsett ålder, kön, funktionsnedsättning, ras, etnicitet, ursprung, religion eller ekonomisk eller annan ställning, blir inkluderade i det sociala, ekonomiska och politiska livet.

10.3 Säkerställa lika möjligheter och minska förekomsten av ojämlika utfall, bland annat genom att avskaffa diskriminerande lagstiftning, politik och praxis och främja lagstiftning, politik och åtgärder av lämpligt slag i detta hänseende.

10.4 Besluta om politik, särskilt finans-, löne- och socialskyddspolitik, och successivt uppnå ökad jämlikhet.

10.5 Förbättra regleringen och övervakningen av globala finansmarknader och finansinstitut samt stärka genomförandet av sådana regleringar.

10.6 Säkra stärkt representation och röst till utvecklingsländer i beslutsfattandet i globala internationella ekonomiska och finansiella institutioner i syfte att göra dessa mer effektiva, trovärdiga, ansvarsskyldiga och legitima.

10.7 Underlätta en ordnad, säker, reglerad och ansvarsfull migration och rörlighet av personer, inklusive genom planerad och väl fungerande migrationspolitik.

10.a Genomföra principen om särskild och differentierad behandling för utvecklingsländerna, i synnerhet de minst utvecklade länderna, i enlighet med Världshandelsorganisationens avtal.

10.b Uppmuntra offentligt utvecklingsbistånd och finansiella flöden, inklusive utländska direktinvesteringar, till de stater där behovet är som störst, i synnerhet de minst utvecklade länderna, afrikanska länder, små önationer under utveckling samt kustlösa utvecklingsländer, i enlighet med deras nationella planer och program.

10.c Senast 2030 minska transaktionskostnaderna för migranters remitteringar till mindre än 3 procent samt avskaffa remitteringskorridorer där kostnaderna överstiger 5 procent.

Mål 11. Göra städer och bosättningar inkluderande, säkra, motståndskraftiga och hållbara

11.1 Senast 2030 säkerställa tillgång för alla till fullgoda, säkra och ekonomiskt överkomliga bostäder och grundläggande tjänster samt rusta upp slumområden.

11.2 Senast 2030 tillhandahålla tillgång till säkra, ekonomiskt överkomliga, tillgängliga och hållbara transportsystem för alla. Förbättra trafiksäkerheten, särskilt genom att bygga ut kollektivtrafiken, med särskild uppmärksamhet på behoven hos människor i utsatta situationer, kvinnor, barn, personer med funktionsnedsättning samt äldre personer.

11.3 Till 2030 verka för en inkluderande och hållbar urbanisering samt förbättra kapaciteten för deltagandebaserad, integrerad och hållbar planering och förvaltning av bosättningar i alla länder.

11.4 Stärka insatserna för att skydda och trygga världens kultur- och naturarv.

11.5 Till 2030 väsentligt minska antalet dödsfall och antalet människor som drabbas av katastrofer, inklusive vattenrelaterade katastrofer. Även tillse att de direkta ekonomiska förlusterna till följd av sådana katastrofer, i form av lägre global BNP, minskar väsentligt. Särskilt fokus bör ligga på att skydda de fattiga och människor i utsatta situationer.

11.6 Till 2030 minska städer- nas negativa miljöpåverkan per person, bland annat genom att ägna särskild uppmärksamhet åt luftkvalitet samt hantering av kommunalt och annat avfall.

11.7 Senast 2030 tillhandahålla universell tillgång till säkra, inkluderande och tillgängliga grönområden och offentliga platser, i synnerhet för kvinnor och barn, äldre personer och personer med funktionsnedsättning.

11.a Främja positiva ekonomiska, sociala och miljömässiga kopplingar mellan stadsområden, stadsnära områden och landsbygdsområden genom att stärka den nationella och regionala utvecklingsplaneringen.

11.b Till 2020 väsentligen öka det antal städer och samhällen som antar och genomför integrerade strategier och planer för inkludering, resurseffektivitet, begränsning av och anpassning till klimatförändringarna och motståndskraft mot katastrofer samt utveckla och genomföra, i linje med Sendaramverket för katastrofriskreducering 2015–2030, en samlad katastrofriskhantering på alla nivåer.

11.c Stödja de minst utvecklade länderna, inklusive genom finansiellt och tekniskt bistånd, att bygga hållbara och motståndskraftiga byggnader av lokala material.

Mål 12. Säkerställa hållbara konsumtions- och produktionsmönster

12.1 Genomföra det tioåriga ramverket för hållbara konsumtions- och produktionsmönster. Alla länder vidtar åtgärder, med de utvecklade länderna i täten och med hänsyn tagen till utvecklingsländernas utveckling och förutsättningar.

12.2 Senast 2030 uppnå en hållbar förvaltning och ett effektivt nyttjande av naturresurser.

12.3 Till 2030, halvera det globala matsvinnet per person i butik- och konsumentledet, och minska matsvinnet längs hela livsmedelskedjan, även förlusterna efter skörd

12.4 Senast 2020 uppnå miljövänlig hanteringav kemikalier och alla typer av avfall under hela deras livscykel, i enlighet med överenskomna internationella ramverket, samt avsevärt minska utsläppen av dem i luft, vatten och mark i syfte att minimera deras negativa konsekvenser för människors hälsa och miljön.

12.5 Till 2030 väsentligt minska mängden avfall genom åtgärder för att förebygga, minska, återanvända och återvinna avfall.

12.6 Uppmuntra företag, särskilt stora och multinationella företag, att införa hållbara metoder och att integrera hållbarhetsinformation i sin rapporteringscykel.

12.7 Främja hållbara offentliga upphandlingsmetoder, i enlighet med nationell politik och nationella prioriteringar.

12.8 Senast 2030 säkerställa att människor överallt har den information och medvetenhet som behövs för en hållbar utveckling och livsstilar i harmoni med naturen.

12.a Stödja utvecklingsländerna att stärka sin vetenskapliga och tekniska kapacitet att utvecklas i riktning mot mer hållbarar konsumtions- och produktionsmönster.

12.b Utveckla och genomföra verktyg för att övervaka hur en hållbar utveckling påverkar en hållbar turism som skapar arbetstillfällen och främjar lokal kultur och lokala produkter.

12.c Rationalisera ineffektiva subventioner av fossila bränslen som uppmuntrar till slösaktig konsumtion genom att undanröja snedvridningar på marknaden, i enlighet med nationella förhållanden. Detta kan till exempel omfatta att omstrukturera beskattningen och avveckla eventu- ella skadliga subventioner för att avspegla deras effekter på miljön. En sådan politik måste ta full hänsyn till utvecklingsländernas särskilda behov och förhållanden och minimera eventuella negativa effekter på deras utveckling på ett sätt som skyddar de fattiga och de berörda samhällena.

Mål 13. Vidta omedelbara åtgärder för att bekämpa klimatförändringarna och dess konsekvenser*

13.1 Stärka motståndskraften mot och förmågan till anpassning till klimatrelaterade faror och naturkatastrofer i alla länder.

13.2 Integrera klimatåtgärder i politik, strategier och planering på nationell nivå.

13.3 Förbättra utbildningen, medvetenheten och den mänskliga och institutionella kapaciteten vad gäller begränsning av klimatförändringarna, klimatanpassning, begränsning av klimatförändringarnas konsekvenser samt tidig varning.

13.a Fullfölja det åtagande som de utvecklade länder som är parter i Förenta nationernas ramkonvention om klimatförändringar gjort gällande en målsättning att till 2020 gemensamt mobilisera 100 miljarder US-dollar årligen från alla typer av källor för att tillgodose utvecklingsländernas behov vad gäller meningsfulla begränsningsåtgärder och insyn i genomförandet samt så snart som möjligt finansiera och operationalisera den gröna klimatfonden fullt ut.

13.b Främja mekanismer för att höja förmågan till effektiv klimatrelaterad planering och förvaltning i de minst utvecklade länderna, med särskilt fokus på kvinnor, ungdomar samt lokala och marginaliserade samhällen.

* Med beaktande av att Förenta nationernas ramkonvention om klimatförändringar är det främsta internationella, mellanstatliga forumet för förhandlingar om hur världen ska hantera klimatförändringarna.

Mål 14. Bevara och nyttja haven och de marina resurserna på ett hållbart sätt för en hållbar utveckling

14.1 Till 2025 förebygga och avsevärt minska alla slagsföroreningar i havet, i synnerhet från landbaserad verksamhet, inklusive marint skräp och tillförselav näringsämnen.

14.2 Senast 2020 förvalta och skydda marina och kustnära ekosystem på ett hållbart sätt för att undvika betydande negativa konsekvenser, bland annat genom att stärka deras motståndskraft, samt vidta åtgärder för att återställa dem i syfte att uppnå friska och produktiva hav.

14.3 Minimera och åtgärda med havsförsurningens konsekvenser, bland annat genom ökat vetenskapligt samarbete på alla nivåer.

14.4 Senast 2020 införa en effektiv fångstreglering och stoppa överfiske, olagligt, orapporterat och oreglerat fiske liksom destruktiva fiskemetoder samt genomföra vetenskapligt baserade förvaltningsplaner i syfte att återställa fiskbestånden så snabbt som möjligt, åtminstone till de nivåer som kan producera maximalt hållbart uttag, fastställt utifrån deras biologiska egenskaper.

14.5 Senast 2020 skydda minst 10 procent av kust- och havsområdena, i överensstämmelse med nationell och internationell rätt och på grundval av bästa tillgängliga vetenskapliga rön.

14.6 Senast 2020 förbjuda vissa former av fiskesubventioner som bidrar till överkapacitet och överfiske, avskaffa subventioner som bidrar till olagligt, orapporterat och oreglerat fiske och avstå från att införa nya sådana subventioner, med erkännande av att en ändamålsenlig och effektiv särskild och differentierad behandling av utvecklingsländerna och de minst utvecklade länderna bör vara en integrerad del av förhandlingarna om fiskesubventioner i Världshandelsorganisationen.

14.7 Till 2030 öka den ekonomiska nyttan för små önationer under utveckling och de minst utvecklade länderna av ett hållbart nyttjande av marina resurser, bland annat genom en hållbar förvaltning av fiske, vattenbruk och turism.

14.a Öka den vetenskapliga kunskapen, utveckla forskningskapaciteten och överföra havsteknik, med hänsyn tagen till den mellanstatliga oceanografiska kommissionens kriterier och riktlinjer för överföring av havsteknik (Criteria and Guidelines on the Transfer of Marine Technology), i syfte att skapa friskare hav och öka den marina biologiska mångfaldens bidrag till utvecklingen i utvecklingsländerna, i synnerhet i små önationer under utveckling och de minst utvecklade länderna.

14.b Säkerställa tillträde för småskaliga ickeindustriella fiskare till marina resurser och marknader.

14.c Stärka bevarandet och hållbart nyttjande av haven och havsresurserna genom att genomföra internationell rätt, såsom den kommer till uttryck i Förenta nationernas havsrättskonvention (UNCLOS), som utgör den rättsliga ramen för bevarande och hållbart nyttjande av hav och havsresurser, vilket erinras om i punkt 158 i slutdokumentet The Future We Want från Förenta nationernas konferens om hållbar utveckling (Rio+20).

Mål 15. Skydda, återställa och främja ett hållbart nyttjande av landbaserade ekosystem, hållbart bruka skogar, bekämpa ökenspridning, hejda och vrida tillbaka markförstöringen samt hejda förlusten av biologisk mångfald

15.1 Till 2020 bevara, återställa och hållbart använda ekosystem på land och i sötvatten och deras ekosystemtjänster, särskilt skogar, våtmarker, berg och torra områden, i enlighet med de skyldigheter som anges i internationella överenskommelser.

15.2 Till 2020 främja genomförandet av hållbart brukande av alla typer av skogar, stoppa avskogningen, återställa utarmade skogar och kraftigt öka nybeskogningen och återbeskogningen i hela världen.

15.3 Till 2030 bekämpa ökenspridning, återställa förstördmark och jord, inklusive mark som drabbats av ökenspridning, torka och översvämningar, samt sträva efter att uppnå en värld utan nettoförstöring av mark.

15.4 Senast 2030 säkerställa att bevara bergsekosystemen, inklusive deras biologiska mångfald, i syfte att öka deras förmåga att producera nytta som behövs för en hållbar utveckling.

15.5 Vidta omedelbara och betydande åtgärder för att minska förstörelsen av naturliga livsmiljöer, hejda förlusten av biologisk mångfald och senast 2020 skydda och förebygga utrotning av hotade arter.

15.6 Främja en rimlig och rättvis fördelning av den nytta som uppstår vid användning av genetiska resurser samt lämpligt tillträde till sådana resurser, i enlighet med internationella avtal.

15.7 Vidta omedelbara åtgärder för att stoppa tjuvjakt på och handel med skyddade djur- och växtarter och inrikta åtgärderna på både utbudet av och efterfrågan på olagliga produkter från vilda djur och växter.

15.8 Senast 2020 införa åtgärder för att förhindra införseln av invasiva främmande arter och avsevärt minska deras påverkan på land- och vattenekosystem samt kontrollera eller utrota prioriterade arter.

15.9 Senast 2020 integrera ekosystemens och den biologiska mångfaldens värden i nationella och lokala planerings- och utvecklingsprocesser, strategier för fattigdomsminskning samt räkenskaper.

15.a Mobilisera och väsentligt öka de finansiella resurserna från alla källor för att bevara och hållbart nyttja den biologiska mångfalden och ekosystemen.

15.b Mobilisera betydande resurser från alla källor och på alla nivåer för att finansiera hållbart brukande av skogar och ge utvecklingsländerna lämpliga incitament att utveckla ett sådant bruk, inklusive för bevarande och återbeskogning.

15.c Öka det globala stödet till insatser för att bekämpa tjuvjakt på och illegal handel med skyddade arter, inklusive genom att öka möjligheterna till en hållbar försörjning i lokalsamhällena.

Mål 16 Främja fredliga och inklude-rande samhällen för hållbar utveck-ling, tillhandahålla tillgång till rättvisa för alla samt bygga upp effektiva och inkluderande institutioner med ansvarsutkrä-vande på alla nivåer

16.1 Avsevärt minska alla former av våld och dödligt våld överallt.

16.2 Eliminera övergrepp, utnyttjande, människohandel och alla former av våld eller tortyr mot barn

16.3 Främja rättssäkerheten på nationell och internationell nivå samt säkerställa lika tillgång till rättvisa för alla.

16.4 Till 2030 avsevärt minska de olagliga finansiella flödena och vapenflödena, öka möjligheterna att återvinna och återfå stulna tillgångar samt bekämpa alla former av organiserad brottslighet.

16.5 Väsentligt minska alla former av korruption och mutor.

16.6 Bygga upp effektiva och transparanta institutioner med ansvarsutkrävande på alla nivåer.

16.7 Säkerställa ett lyhört, inkluderande, deltagandebaserat och representativt beslutsfattande på alla nivåer.

16.8 Utvidga och stärka utvecklingsländernas deltagande i institutionerna för global styrning.

16.9 Senast 2030 tillhandahålla juridisk identitet för alla, inklusive födelseregistrering.

16.10 Säkerställa allmän tillgång till information och skydda grundläggande friheter, i enlighet med nationell lagstiftning och internationella avtal.

16.a Stärka berörda nationella institutioner, bland annat genom internationellt samarbete, i syfte att bygga upp kapacitet på alla nivåer, i synnerhet i utvecklingsländerna, för att förebygga våld och bekämpa terrorism och brottslighet.

16.b Verka för och genomdriva icke-diskriminerande lagstiftning och politik för en hållbar utveckling.

Mål 17. Stärka genomförandemedlen och återvitalisera det globala partnerskapet för hållbar utveckling

Finansiering

17.1 Stärka den inhemska resursmobiliseringen, inklusive genom internationellt stöd till uvecklingsländerna, för att förbättra den inhemska kapaciteten att ta upp skatter och andra intäkter.

17.2 De utvecklade länderna ska fullt ut fullfölja sina åtagand-en i fråga om offentligt utveck- lingsbistånd, inklusive många utvecklade länders åtagande att nå målet att ge 0,7 procent av BNI till utvecklingsländer och 0,15– 0,20 procent av BNI till de minst utvecklade länderna. De länder som ger offentligt utvecklingsbistånd uppmanas att överväga att fastställa ett mål om att ge minst 0,20 procent av BNI till de minst utvecklade länderna.

17.3 Mobilisera additionella finansiella resurser till utvecklingsländerna från många olika källor.

17.4 Bistå utvecklingsländerna att uppnå en långsiktigt hållbar skuldsättning genom en samordnad politik som syftar till att, när så är lämpligt, främja skuldfinansiering, skuldlättnad och skuldomstrukturering samt åtgärda kraftigt skuldtyngda fattiga länders utlandsskuld för att minska skuldbördan.

17.5 Anta och genomföra investeringsfrämjande regleringar för de minst utvecklade länderna.

Teknologi

17.6 Stärka nord–syd-samarbetet, syd–syd-samarbetet och det regionala och internationella trepartssamarbetet kring och till- gången till vetenskap, teknik och innovation samt öka kunskapsutbytet på gemensamt överenskomna villkor, inklusive genom förbättrad samordning mellan befintliga mekanismer, i synnerhet på FN-nivå, och genom en global mekanism för teknikfrämjande.

17.7 Främja utveckling, över- föring och spridning av miljövänlig teknik till utvecklingsländerna på gynnsamma villkor, inklusive koncessions- och förmånsvillkor, på villkor som överenskommits mellan parterna.17.8 Senast 2017 fullt ut operationaliserat teknikbanken och mekanismen för kapacitetsuppbyggnad inom vetenskap, teknik och innovation för de minst utvecklade länderna samt öka användningen av gynnsam teknik, i synnerhet informations- och kommunikationsteknik.

Kapacitetsuppbyggnad

17.9 Öka det internationella stödet för genomförande av effektiv och riktad kapacitetsuppbyggnad i utvecklingsländerna till stöd för nationella planer för att genomföra alla målen för hållbar utveckling, inklusive genom samarbete nord–syd och syd–syd samt trepartssamarbete.

Handel

17.10 Främja ett universellt, regelbaserat, öppet, icke-diskriminerande och rättvist multilateralt handelssystem inom ramen för Världshandelsorganisationen, inklusive genom att slutföra förhandlingarna enligt utvecklingsagendan från Doha.

17.11 Avsevärt öka utvecklings- ländernas export, i synnerhet i syfte att fördubbla de minst utvecklade ländernas andel av den globala exporten till 2020.

17.12 Se till att alla de minst utvecklade länderna inom fastställda tidsramar bereds varaktigt tull- och kvotfritt marknadstillträde, i överensstämmelse med Världshandelsorganisationens beslut, inklusive genom att säkerställa att preferentiella ursprungsregler som gäller för import från de minst utvecklade länderna är genomblickbara och enkla, samt bidra till att underlätta marknadstillträde.

Systemfrågor

Politisk och institutionell samstämmighet

17.13 Öka den makroekonomiska stabiliteten i världen, bland annat genom politisk samordning och samstämmig politik.

17.14 Föra en mer samstämmig politik för hållbar utveckling.

17.15 Respektera varje lands politiska handlingsutrymme och ledarskap att fastställa och genomföra politik för fattigdomsutrotning och hållbar utveckling.

Partnerskap mellan flera parter

17.16 Stärka det globala partnerskapet för hållbar utveckling och komplettera det med partnerskap mellan flera parter som mobiliserar och utbyter kunskap, expertis, teknik och finansiella resurser, för att bidra till att målen för hållbar utveckling nås i alla länder, i synnerhet utvecklingsländer.

17.17 Uppmuntra och främja effektiva offentliga och offentlig-privata partnerskap samt partnerskap inom det civila samhället vilka bygger på erfarenheterna från andra partnerskap och deras finansieringsstrategier.

Data, övervakning och ansvarsskyldighet

17.18 Till 2020 öka stödet för kapacitetsuppbyggnad till utvecklingsländerna, inklusive de minst utvecklade länderna och små önationer under utveckling, för att avsevärt öka tillgången på aktuella och tillförlitliga uppgifter av hög kvalitet, uppdelade efter inkomst, kön, ålder, ras, etnicitet, migrationsstatus, funktionsnedsättning, geografisk plats och andra nationellt relevanta aspekter.

17.19 Till 2030 bygga vidare på befintliga initiativ för att utveckla mått på framsteg som görs mot hållbar utveckling som kompletterar BNP samt stödja uppbyggnad av statistisk kapacitet i utvecklingsländerna.

Medel för genomförande och det globala partnerskapet

60. Vi bekräftar vårt kraftfulla åtagande att genomföra denna nya agenda fullt ut. Vi erkänner att vi inte kommer att kunna nå våra ambitiösa mål och delmål utan ett återvitaliserat och förstärkt globalt partnerskap och i motsvarande grad ambitiösa genomförandemedel. Det återvitaliserade globala partnerskapet kommer att underlätta ett intensivt globalt engagemang till stöd för genomförandet av alla mål och delmål genom att sammanföra regeringar, det civila samhället, den privata sektorn, FN-systemet och andra aktörer samt genom att mobilisera alla tillgängliga resurser.

61. Agendans mål och delmål behandlar de medel som krävs för att förverkliga våra gemensamma ambitioner. Delmålen om genomförandemedel under varje mål för hållbar utveckling och mål 17, vilka behandlas ovan, är centrala för att förverkliga vår agenda och är lika viktiga som övriga mål och delmål. Vi ska prioritera dem lika högt i våra genomförandeinsatser och inom ramen för de globala indikatorerna för övervakning av våra framsteg.

62. Denna agenda, inklusive målen för hållbar utveckling, kan uppfyllas inom ramen för ett återvitaliserat globalt partnerskap för hållbar utveckling med stöd av den konkreta politik och de konkreta åtgärder var huvuddrag beskrivs i Addis Abeba-handlingsplanen , som är en integrerad del av Agenda 2030 för hållbar utveckling. Addis Abeba-handlingsplanen understöder och komplet- terar 20300-agendans delmål i fråga om genomförandemedel och hjälper att sätta in dem i sitt sam- anhang. Den behandlar inhemska offentliga resurser, inhemsk och internationell privat affärsverksamhet och finansiering, internationellt utvecklingssamarbete, internationell handel som utvecklingsmotor, skuldsättning och hållbar skuldsättning, hantering av systemfrågor samt vetenskap, teknik, innovation och kapacitetsuppbyggnad, jämte data, övervakning och uppföljning.

63. Sammanhållna och nationellt ägda strategier för hållbar utveckling som understöds av integrerade nationella finansieringsramverk kommer att vara medelpunkten i våra insatser. Vi upprepar att varje land har huvudansvaret för sin egen ekonomiska och sociala utveckling och att den roll som spelas av nationell politik och nationella utvecklingsstrategier inte kan betonas nog. Vi kommer att respektera varje lands politiska handlingsutrymme och ledarskap att genomföra politik för fattigdomsutrotning och hållbar utveckling, samtidigt som till- lämpliga internationella regler och åtaganden iakttas. På samma gång behöver nationella utvecklingsinsatser understödjas av en gynnsam internationell ekonomisk miljö, där världshandelssystemet och de monetära och finansiella systemen är samstämmiga och stöttar varandra, samt förstärkt och förbättrad global ekonomisk styrning. Processer för att utveckla och underlätta tillgången på lämplig kunskap och teknik globalt, liksom kapacitetsuppbyggnad, är också avgörande. Vi åtar oss att eftersträva politisk samstämmighet och en gynnsam miljö för hållbar utveckling på alla nivåer och av alla aktörer samt att ingjuta ny kraft i det globala partnerska- pet för hållbar utveckling.

64. Vi stöder genomförandet av tillämpliga strategier och handlingsprogram, däribland Istanbuldeklarationen och handingsprogrammet från Istanbul, slutdokumentet från den tredje internationella konferensen om små önationer under utveckling (SIDS Accelerated Modalities of Action (SAMOA) Pathway) och handlingsprogrammet från Wien för kustlösa utvecklingsländer för årtiondet 2014-2024, samt bekräf-

tar vikten av att stödja Afrikans- ka unionens Agenda 2063 och programmet Nytt partnerskap för Afrikas utveckling, som alla är väsentliga för den nya agendan. Vi erkänner den stora utmaningen att uppnå varaktig fred och hållbar utveckling i länder som befinner sig i eller nyligen har genomgått en konflikt.

65. Vi erkänner att medelin- komstländerna fortfarande står inför betydande utmaningar för att uppnå en hållbar utveckling. I syfte att se till att de landvin- ningar som har gjorts hittills blir bestående, bör insatserna för att ta itu med pågående utmaningar stärkas genom utbyte av erfarenheter, förbättrad samordning samtbättre och riktat stöd från FN:s utvecklingssystem, de internationella finansiella institutionerna, regionala organisationer och andra berörda parter.

66. Vi understryker att det för alla länder gäller att offentlig politik och mobilisering och effektiv användning av inhemska resurser, understrukenprincipen om nationellt ägarskap, är centrala inslag i vår gemensamma strävan mot hållbar utveckling, inklusive målen om hållbar utveckling. Vi erkänner att inhemska resurser först och främst genereras genom ekonomisk tillväxt understödd av en gynnsam miljö på alla nivåer.

67. Privat affärsverksamhet och innovation samt privata investeringar är viktiga drivkrafter bakom produktivitet, inklusive ekonomisk tillväxt och skapande av arbetstillfällen. Vi är medvetna om den mångskiftande karaktären hos den privata sektorn, som rymmer såväl mikroföretag som kooperativ och multinationella företag. Vi uppmanar alla företag att använda sin kreativitet och innovationsförmåga för att lösa utmaningar som står i samband med hållbar utveckling. Vi kommer att främja en dynamisk och väl fungerande företagssektor, samtidigt som vi skyddar arbetstagarnas rättigheter samt miljö- och hälsonormer i enlighet med tillämpliga internationella standarder och avtal samt andra pågående initiativ i detta hänseende, såsom de vägledande principerna för företag och mänskliga rättigheter och Internationella arbetsorganisationens arbetsnormer, konventionen om barnets rättigheter samt centrala multilaterala miljöavtal, för parterna i dessa avtal.

68. Internationell handel är en motor för inkluderande ekonomisk tillväxt och fattigdomsminskning och bidrar till att främja en hållbar utveckling. Vi kommer att fortsätta att verka för ett universellt, regelbaserat, öppet, genomblickbart, förutsägbart, inkluderande, icke-diskriminerande och rättvist multilateralt handelssystem inom ramen för Världshandelsorganisationen (WTO), liksom meningsfull handelsliberalisering. Vi uppmanar alla medlemmar av Världshandelsorganisationen att fördubbla sina ansträngningar för att skyndsamt slutföra förhandlingarna om utvecklingsagendan från Doha. Vi fäster stor vikt vid att tillhandahålla handelsrelaterad kapacitetsuppbyggnad till utvecklingsländerna, däribland afrikanska länder, de minst utvecklade länderna, kustlösa utvecklingsländer, små önationer under utveckling samt medelinkomstländer, bland annat för att främja regional ekonomisk integration och sammanlänkning.

69. Vi erkänner behovet att hjälpa utvecklingsländerna att uppnå en långsiktigt hållbar skuldsättning genom en samordnad politik som syftar till att, när så är lämpligt, främja skuldfinansiering, skuldlättnad, skul- domstrukturering och klok skuldförvaltning. Många länder är fortsatt sårbara för skuldkriser och andra befinner sig mitt i en kris, däribland ett antal minst utvecklade länder, små önationer under utveckling och några utvecklade länder. Vi upprepar att kredittagare och kreditgivare måste arbeta tillsammans för att förebygga och lösa ohållbara skuldsituationer. Det är de upplånande ländernas ansvar att

upprätthåll hållbara skuldnivåer. Vi är dock medvetna om att även långivarna har ett ansvar att låna ut på ett sätt som inte undergräver hållbarheten i ett lands skuldsättning. Vi kommer att hjälpa till att upprätthålla en hållbar skuldsättning i de länder som har erhållit skuldlättnader och uppnått hållbara skuldnivåer.

70. Vi lanserar härmed en mekanism för teknikfrämjande, vilken inrättades genom Addis Abeba-handlingsplanen, i syfte att understödja målen för hållbar utveckling. Mekanismen för teknikfrämjande kommer att grunda sig på ett flerpartssamarbete mellan medlemsstaterna, det civila samhället, den privata sektorn, forskarvärlden, Förenta nationernas enheter och andra berörda parter och kommer att bestå av en inte- rinstitutionell arbetsgrupp inom Förenta nationerna för vetenskap, teknik och innovation som främjar målen för hållbar utveckling, ett samarbetsbaserat flerpartsforum för vetenskap, teknik och innovation som främjar målen för hållbar utveckling samt en Internetbase-rad plattform.

- Förenta nationernas interinstitutionella arbetsgrupp för vetenskap, teknik och innovation som främjar målen för hållbar utveckling kommer att verka för samordning, samstämmighet och samarbete inom FN-systemet i vetenskaps-, teknik- och innovationsrelaterade frågor och därigenom öka synergierna och effektiviteten, i synnerhet för att stärka initiativ till kapacitetsuppbyggnad. Arbetsgruppen kommer att utnyttja befintliga resurser. Den kommer att arbeta tillsammans med tio företrädare från det civila samhället, den privata sektorn och forskarvärlden för att förbereda mötena i flerpartsforumet för vetenskap, teknik och innovation som främjar målen för hållbar utveckling, liksom med att utveckla och driftsätta den Internetbaserade plattformen, inklusive att utarbeta förslag om formerna för forumet och den Internetbaserade plattformen. De tio företrädarna utses av generalsekreteraren för en tid av två år. Arbetsgruppen kommer att vara öppen för deltagande av Förenta nationernas alla organ, fonder och program samt det ekonomiska och sociala rådets specialkommissioner och kommer inledningsvis att bestå av de enheter som för närvarande ingår i den informella arbetsgruppen för teknikfrämjande, nämligen avdelningen för ekonomiska och sociala frågor, Förenta nationernas miljöprogram, UNIDO, Förenta nationernas organisation för industriell utveckling, Förenta nationernas organisation för utbildning, vetenskap och kultur, UNCTAD, Internationella teleunionen, WIPO samt Världsbanken.

- Den Internetbaserade plattformen kommer att användas för att göra en utförlig kartläggning av samt fungera som inkörsport till information om befintliga initiativ, mekanismer och program, inom och utom Förenta nationerna. Den Internetbaserade plattformen kommer också att underlätta tillgången till information, kunskap och erfarenhet samt bästa praxis och tidigare lärdomar i fråga om initiativ och politik för vetenskaps-, teknik- och innovationsfrämjande. Den Internetbaserade plattformen kommer även att underlätta spridningen av relevanta öppet tillgängliga vetenskapliga publikationer som produceras i världen.

Den Internetbaserade plattformen kommer att utvecklas på grundval av en oberoende teknisk bedömning som tar hänsyn till bästa praxis och tidigare lärdomar från andra initiativ, inom och utom Förenta nationerna, i syfte att säkerställa att den kompletterar, underlättar tillgången till och ger adekvat information om befintliga vetenskaps-, teknik- och innovationsplattformar, för att undvika dubbelarbete och öka synergierna.

- Flerpartsforumet för vetenskap, teknik och innovation som främjar målen för hållbar utveckling kommer att sammankallas en

gång per år, för en tid av två dagar, för att diskutera vetenskaps-, teknik- och innovationssamarbete kring tematiska områden för genomförandet av målen för hållbar utveckling, varvid alla berörda parter kan bidra aktivt inom sitt sakområde. Forumet kommer att utgöra en mötesplats för att underlättar interaktion, kontakter och nätverkande mellan berörda parter och flerpartspartnerskap i syfte att identifiera och analysera tekniska behov och brister, inklusive i fråga om samar-bete, innovation och kapacitetsuppbyggnad på det vetenskapliga området, liksom i syfte att bidra till att underlätta utveckling, överföring och spridning av teknik av betydelse för målen för hållbar utveckling. Forumets möten kommer att sammankallas av det ekonomiska och sociala rådets ordförande före mötenai det politiska högnivåforumet under det ekonomiska och sociala rådets ledning eller, alternativt, i anslutning till andra lämpliga forum eller konferenser, med hänsyn tagen till det tema som ska behandlas och i samarbete med arrangörerna av de andra forumen eller konferenserna. Forumets möten kommer att ledas av två medlemsstater och resultera i en sammanfattning av de förda diskussionerna från de två ordförandeskapen, som ett bidrag till den politiska högnivågruppens möten inom ramen för uppföljningen och översynen av genomförandet av utvecklingsagendan efter 2015.

- Den politiska högnivågruppens möten kommer att underbyggas av sammanfattningen från flerpartsforumet. Temana för nästföljande flerpartsforum för vetenskap, teknik och innovation som främjar målen för hållbar utveckling kommer att betänkas av det politiska högnivåforumet för hållbar utveckling, med hänsyn tagen till sakkunnigsynpunkter från arbetsgruppen.

71. Vi upprepar att denna ag enda samt målen och delmålen för hållbar utveckling, inklusive genomförandemedlen, är universella, odelbara och sammankopplade med varandra.

Uppföljning och översyn

72. Vi åtar oss att medverka i en systematisk uppföljning och översyn av genomförandet av denna agenda under de kommande 15 åren. Ett robust, frivilligt, effektiv, deltagandebaserat, transparent och integrerat ramverk för uppföljning och översyn kommer på ett avgörande sätt att bidra till genomförandet samt hjälpa länderna att maximera och följa framstegen med att genomföra denna agenda i syfte att säkerställa att ingen lämnas utanför.

73. Genom att uppföljningen och översynen sker på nationell, regional och global nivå kommer den att främja ansvarsskyldighet gentemot våra medborgare, understödja effektivt internationellt samarbete för att uppnå denna agenda samt främja utbyten av bästa praxis och ömsesidigt lärande. Den kommer att mobilisera stöd för att övervinna gemensamma utmaningar och identifiera nya och framväxande frågeställningar. Eftersom agendan är universell är det viktigt med ömsesidigt för- troende och ömsesidig förståelse mellan alla nationer.

74. Uppföljnings- och översynsprocesser på alla nivåer kommer att vägledas av följande principer:

a) De kommer att vara frivilliga och landsledda, ta hänsyn till att omständigheterna, kapaciteten och utvecklingsnivån skiljer sig åt nationellt samt respektera politiskt handlingsutrymme och politiska prioriteringar. Eftersom nationellt ägarskap är centralt för att uppnå en hållbar utveckling, kommer resultatet av processer på nationell nivå att utgöra underlag för översyner på regional och global nivå, givet att den globala översynen i första hand kommer att grunda sig på nationella officiella uppgiftskällor.

b) De kommer att följa framstegen i genomförandet av de universella målen och delmålen, inklusive medlen för genomförande i alla länder på ett sätt som respekterar deras universella, integrerade och sammanhängande natur och de tre dimensionerna av hållbar utveckling.

c) De kommer att upprätthålla en mer långsiktig inriktning, identifiera landvinningar, utmaningar, brister och avgörande framgångsfaktorer samt hjälpa länderna att göra underbyggda politiska val. De kommer att stödja mobiliseringen av de nödvändiga genomförandemedlen och partnerskapen, understödja identifieringen av lösningar och bästa praxis samt främja det internationella utvecklingssystemets samordning och effektivitet.

d) De kommer att vara öppna, inkluderande, deltagandebaserade och transparenta för alla människor och kommer att understödja rapporteringen av alla berörda parter.

e) De kommer att sätta människan i centrum, ta hänsyn till jämställdhetsaspekter, respektera mänskliga rättigheter och särskilt fokusera på de fattigaste, de mest utsatta och dem som ligger längst efter.

f) De kommer att bygga vi- dare på eventuella befintliga plattformar och processer, undvika dubbelarbete och ta hänsyn till förhållandena, kapaciteten, behoven och prioriteringarna på nationell nivå. De kommer att utvecklas med tiden för att ta hänsyn till framväxande frågeställningar och utvecklingen av nya metoder, samt minimera rapporteringsbördan på de nationella förvaltningarna.

g) De kommer att vara rigorösa och evidensbaserade, underbyggda av landsledda utvärderingar och data som är av hög kvalitet, tillgängliga, aktuella, tillförlitliga och disaggregerade efter inkomst, kön, ålder, ras, etnicitet, migrationsstatus, funktionsnedsättning och geografisk plats samt andra nationellt relevanta aspekter.

h) De kommer att kräva ökat stöd för kapacitetsuppbyggnad till utvecklingsländerna, inklusive förstärkning av nationella statistiksy stem och utvärderingsprogram, särskilt i afrikanska länder, de minst utvecklade länderna, små önationer under utveckling, kustlösa utvecklingsländer samt medelinkomstländer.

i) De kommer att åtnjuta FN-systemets och andra multilaterala institutioners aktiva stöd.

75. Målen och delmålen kommer att följas upp och ses över med hjälp av en uppsättning globala indikatorer. Dessa kommer att kompletteras av indikatorer på regional och nationell nivå som utarbetas av medlemsstaterna jämte resultaten av arbete som genomförs för att utarbeta jämförelsetal för de delmål för vilka det ännu inte finns nationella och globala jämförelseuppgifter. Ramverket av globala indikatorer, som kommer att utarbetas av den interinstitutionella expertgruppen för målen för hållbar utveckling (IAEG-SDGs), kommer att godkännas av den statistiska kommissionen senast i mars 2016 och därefter antas av det ekonomiska och sociala rådet samt generalförsamlingen, i överensstämmelse med befintliga mandat. Detta ramverk kommer att vara enkelt och ändå robust, behandla alla mål och delmål för hållbar utveckling, inklusive medel för genomförande, samt bevara den politiska balansen, integrationen och ambitionsnivån i dessa.

76. Vi kommer att stödja utvecklingsländerna, särskilt afrikanska länder, de minst utvecklade länderna, små önationer under utveckling och kustlösa utvecklingsländer, att stärka kapaciteten hos nationella statistikbyråer och datasystem för att garantera tillgången till aktuella, tillförlitliga och disaggregerade uppgifter av hög kvalitet. Vi kommer att främja en genomblickbar och ansvarsfull utökning av lämpligt offentlig–privat samarbete för att utforska det bidrag som kan komma från en mängd olika uppgifter, däribland information från jordobservation samt geospatial information, samtidigt som det nationella ägarskapet säkras när det gäller att understödja och följa framsteg.

77. Vi åtar oss att medverka fullt ut i genomförandet av regelbundna och inkluderande översyner av framstegen på subnationell, nationell, regional och global nivå. Vi kommer i möjligaste mån att utnyttja befintliga nätverk av institutioner och mekanismer för uppföljning och översyn. De nationella rapporterna kommer att medge bedömningar av framstegen samt identifiera utmaningar på regional och global nivå. Tillsammans med regionala dialoger och globala översyner kommer de att underbygga rekommendationerna för uppföljning på olika nivåer.

Nationell nivå

78. Vi uppmanar alla med- lemsstater att snarast möjligt utarbeta ambitiösa nationella handlingsprogram för det samlade genomförandet av denna agenda. Dessa kan understödja övergången till målen för hållbar utveckling och bygga på befintliga planeringsinstrument, såsom nationella utvecklingsstrategier och strategier för hållbar utveckling, när så är lämpligt.

79. Vi uppmanar även medlemsstaterna att genomföra regelbundna och inkluderande landsledda och landsstyrda översyner av framstegen på nationell och subnationell nivå. Sådana översyner bör stödja sig på bidrag från ursprungsfolk, det civila samhället, den privata sektorn och andra berörda parter, i överensstämmele med förhållandena, politiken och prioriteringarna på nationellt nivå. De nationella parlamenten och andra institutioner kan också stödja dessa processer.

Regional nivå

80. Där så är lämpligt kan uppföljningen och översynen på regional och subregional nivå erbjuda goda möjligheter att lära av varandra, bland annat genom frivilliga översyner, utbyte av bästa praxis samt diskussion om gemensamma mål. Vi välkomnar i detta avseende regionala och subregionala kommissioners och organisationers samarbete. Inkluderande regionala processer kommer att stödja sig på översyner på nationell nivå och bidra till uppföljningen och översynen på global nivå, inklusive i det politiska högnivåforumet för hållbar utveckling.

81. Vi erkänner vikten av att bygga vidare på befintliga uppföljnings- och översynsmekanismer på regional nivå samt att medge tillräckligt politiskt handlingsutrymmet och uppmanar därför alla medlemsstater att identifiera det lämpligaste regionala forumet att medverka i. Förenta nationernas regionala kommissioner uppmanas att fortsätta stödja medlemsländerna i detta hänseende.

Global nivå

82. Det politiska högnivåforumet kommer att ha en central roll genom att övervaka ett nätverk av uppföljnings- och översynsprocesser på global nivå och kommer att arbeta i samstämmighet tillsammans med generalförsamlingen, ekonomiska och sociala rådet samt andra berörda organ och forum, i enlighet med befintliga mandat. Det kommer att underlätta utbyte av erfarenheter, inklusive framgångar, utmaningar och tidigare lärdomar, och ge politiskt ledarskap,

vägledning och rekommendationer för uppföljning. Det kommer att främja systemomfattande samstämmighet i och samordning av politiken för hållbar utveckling. Forumet bör se till att agendan förblir relevant och ambitiös och bör fokuserapå att bedöma framsteg, landvinningar och utmaningar som utvecklade länder och utvecklingsländer står inför liksom på nya och framväxande frågeställningar. Effektiva kopplingar kommer att göras till uppföljnings- och översynsarrangemang inom ramen alla Förenta nationernas relevanta konferenser och processer, inklusive om de minst utvecklade länderna, små önationer under utveckling och kustlösa utvecklingsländer.

83. Uppföljningen och översynen i det politiska högnivåforumet kommer att underbyggas av en årlig lägesrapport om målen för hållbar utveckling. Denna ut- arbetas av generalsekreteraren i samarbete med FN-systemet på grundval av ramverket av globala indikatorer, uppgifter som produceras av nationella statistiksystem och information som insamlas på regional nivå. Det politiska högnivåforumet kommer även att hämta information från den globala rapporten om hållbar utveckling (Global Sustainable Development Report), som ska stärka kontaktytan mellan vetenskap och politik och som skulle kunna utgöra ett kraftfullt evidensbaserat instrument i de politiska beslutsfattarnas arbete för fattigdomsbekämpning och hållbar utveckling. Vi uppmanar ekonomiska och sociala rådets ordförande att genomföra en samrådsprocess om den globala rapportens omfattning, metod och frekvens samt förhållande till lägesrapporten. Resultatet av detta samråd bör återspeglas i ministerförklaringen från det politiska högnivåforumets session 2016.

84. Det politiska högnivåforumet under ekonomiska och sociala rådets ledning ska utföra regelbundna översyner i överensstämmelse med generalförsamlingens resolution 67/290. Översynerna kommer att vara frivilliga, även om rapportering uppmuntras, och omfatta såväl utvecklade länder och utvecklingsländer som Förena nationernas berörda enheter och andra berörda parter, däribland det civila samhället och den privata sektorn. De ska vara statsledda och innefatta ministrar och andra berörda deltagare på hög nivå. De ska utgöra en plattform för partnerskap, bland annat genom deltagande av viktiga samhällsgrupper.

85. Även tematiska översyner av de framsteg som görs mot målen för hållbar utveckling, inklusive övergripande frågor, kommer att äga rum i det politiska högnivåforumet. Dessa kommer att understödjas av översyner av ekonomiska och sociala rådets specialkommissioner och andra mellanstatliga organ och forum, vilka bör återspegla såväl målens integrerade natur som det inbördes sambandet mellan dem. De kommer att involvera alla berörda parter samt, då så är möjligt, beaktas i och anpassas efter det politiska högnivåforumets cykel.

86. Vi välkomnar den i enlighet med Addis Abeba-handlingsplanen särskilda uppföljningen och översynen av utvecklingsfinansieringens resultat och alla medel för genomförande av målen för hållbar utveckling, vilken är integrerad med denna agendas uppföljnings- och översynsram. De mellanstatligt överenskomna slutsatserna och rekommendationerna från ekonomiska och sociala rådets årliga forum för utvecklingsfinansiering kommer att födas in i den samlade uppföljningen och översynen av genomförandet av denna agenda i det politiska högnivåforumet.

87. Vid mötena vart fjärde år under generalförsamlingens ledning kommer det politiska högnivåforumet att ge politisk vägledning på hög nivå om agendan och dess genomförande, identifiera framsteg och framväxande utmaningar samt mobilisera ytterligare åtgärder för att

påskynda genomförandet. Nästa politiska högnivåforum under generalförsamlingens ledning kommer att hållas 2019, varvid mötescykeln följaktligen nollställs, i syfte att maximera samstämmigheten med den fyraåriga övergripande politiska översynsprocessen (Quadrennial Com- prehensive Policy Review, QCPR).

88. Vi betonar även vikten av systemomfattande strategisk planering, genomförande och rapportering i syfte att garantera ett samstämmigt och integrerat stöd till genomförandet av den nya agendan från FN:s utvecklingssystem. Berörda styrorgan bör vidta åtgärder för att se över sådant genomförandestöd och för att rapportera om framsteg och hinder. Vi välkomnar den pågående dialogen i ekonomiska och sociala rådet om vilken roll FN:s utvecklingssystem ska ha på längre sikt och ser fram emot att agera på lämpligt sätt i dessa frågor.

89. Det politiska högnivåforumet kommer att stödja deltagande i uppföljnings- och översynsprocesser av de viktiga samhällsgrupperna och andra berörda parter i överensstämmelse med resolution 67/290. Vi uppmanar dessa aktörer att rapportera om sitt bidrag till agendans genomförande.

90. Vi uppmanar generalsekreteraren att i samråd med medlemsstaterna utarbeta en rapport, för behandling under generalförsamlingens sjuttionde session inför det politiska högnivåforumets möte 2016, som redogör för avgörande milstolpar på vägen mot en samstämmig, effektiv och inkluderande uppföljning och översyn på global nivå. Rapporten bör inbegripa ett förslag om de organisatoriska arrangemangen för statsledda översyner i det politiska högnivåforumet under ekonomiska och sociala rådets ledning, inklusive rekommendationer om frivilliga gemensamma riktlinjer för rapportering. Den bör klar- göra institutionella ansvarsområden och ge vägledning i fråga om årliga teman, en ordningsföljd för tematiska översyner samt olika alternativ för periodiska översyner för det politiska högnivåforumet.

91. Vi bekräftar vårt orubbliga åtagande att uppnå denna agenda och använda den fullt ut för att förändra vår värld till det bättre till 2030.

Regeringskansliet Växel: 08-405 10 00 Stockholm

Regeringens skrivelse 2016/17:29

2016/17:29 Regeringens strategi för det nationella arbetet med mänskliga rättigheter

Regeringen överlämnar denna skrivelse till riksdagen. Stockholm den 13 oktober 2016
Stefan Löfven
Alice Bah Kuhnke
(Kulturdepartementet)

Skrivelsens huvudsakliga innehåll

I skrivelsen redogör regeringen för sin strategi för det nationella arbetet med mänskliga rättigheter (*del I*) och lämnar en lägesrapport om Sveriges internationella åtaganden om mänskliga rättigheter (*del II*).

Strategin tar sin utgångspunkt i det nya målet för politiken för mänskliga rättigheter som riksdagen antagit, nämligen att säkerställa full respekt för Sveriges internationella åtaganden om mänskliga rättigheter.

Strategins innebörd är att efterlevnaden av Sveriges internationella åtaganden om mänskliga rättigheter inte kan tas för given, vare sig på kort eller lång sikt. I stället måste även i fortsättningen steg tas mot en sammanhållen struktur för att främja och skydda de mänskliga rättigheterna på en övergripande nivå. En sådan struktur bör bestå av

- ett starkt rättsligt och institutionellt skydd av de mänskliga rättigheterna,
- ett samordnat och systematiskt arbete med mänskliga rättigheter inom offentlig verksamhet, och
- ett starkt stöd för arbete med mänskliga rättigheter inom det civila samhället och inom näringslivet.

I lägesrapporten redovisas de internationella instrument om mänskliga rättigheter som Sverige har tillträtt sedan 2006 och det pågående arbetet med att konkret säkerställa full respekt för Sveriges konventionsåtaganden. Sveriges genomförande av de mänskliga rättigheterna granskas av Europadomstolen, FN:s granskningskommittéer för de mänskliga rättigheterna och Europarådets kommittéer. Denna skrivelse har som utgångspunkt 2015 års granskning av Sverige i FN:s råd för mänskliga rättigheter.

Innehållsförteckning

1 Del I – En strategi för det nationella arbetet med mänskliga rättigheter 4

2 Ärendet och dess beredning 5

3 En politik utifrån Sveriges internationella åtaganden om mänskliga rättigheter....6

4 Regeringens strategi för det nationella arbetet med mänskliga rättigheter 9
4.1 En sammanhållen struktur för främjande och skydd 9
4.2 Fortsatta steg mot en sammanhållen struktur 12
4.3 En strategi i stället för en handlingsplan 13

5 Ett starkt rättsligt och institutionellt skydd av de mänskliga rättigheterna 14
5.1 En nationell institution för mänskliga rättigheter 14
5.2 Förstärkt rättsligt skydd genom inkorporering av barnkonventionen 22
5.3 Översyn av tillämpningen i Sverige av EU:s stadga om de grundläggande rättigheterna 25

6 Ett samordnat och systematiskt arbete med mänskliga rättigheter inom offentlig verksamhet 25
6.1 Myndigheters ansvar för mänskliga rättigheter 25
6.2 Arbetet på nationell nivå 26
6.2.1 Förbättrat arbete med konventionsgranskningar.... 26
6.2.2 Kompetensutveckling för statligt anställda 27
6.2.3 Översättning av Europadomstolens avgöranden 28
6.3 Arbetet på kommunal och regional nivå....29
6.3.1 Överenskommelse med Sveriges Kommuner och Landsting 29
6.3.2 Mänskliga rättigheter som en integrerad del av länsstyrelsernas arbete 31
6.4 Arbetet i skola och högskola samt folkbildning 33
6.4.1 Översyn av tillgången till utbildningsmaterial i skolan 33
6.4.2 Översyn av hur mänskliga rättigheter beaktas i vissa av högskolans yrkesutbildningar 34
6.4.3 Utbildningsinsats inom folkbildningen 34

7 Ett starkt stöd för arbete med mänskliga rättigheter inom det civila samhället och inom näringslivet.....35
7.1 7.2
7.1 Förbättrat samråd med det civila samhället....35
7.2 Regeringens handlingsplan för företagande och mänskliga rättigheter 36
7.3 Bolag med statligt ägande 38

8 Regeringen kommer att följa upp och utvärdera strategin 39

9 Del II – Lägesrapport om Sveriges internationella åtaganden om mänskliga rättigheter.... 40

10 Utvecklingen av Sveriges internationella åtaganden om mänskliga rättigheter 41
10.1 Tillträdda konventioner och tilläggsprotokoll sedan 2006..... 41
10.1.1FN-konventioner och fakultativa protokoll 41
10.1.2 Europarådets konventioner och ändringsprotokoll....42
10.1.3 ILO-konventioner 43

10.2 Överväganden när det gäller konventioner och tilläggsprotokoll som inte tillträtts 44
10.2.1 FN-konventioner och fakultativa protokoll 44
10.2.2 Tilläggsprotokoll till Europakonventionen.....45
10.2.3 ILO-konventioner 46
10.3 Sveriges reservationer till konventioner om mänskliga rättigheter 46

11 Granskningen av Sverige i FN:s råd för mänskliga rättigheter 2015 47
11.1 Om granskningen i FN:s råd för mänskliga rättigheter..... 47
11.2 Ett utvecklat arbete mot diskriminering 47
11.3 Förstärkt arbete med att bekämpa rasism och hatbrott 49
11.4 Säkerställande av effektivt skydd för de nationella minoriteterna 49
11.5 En fördjupad dialog med Sametinget 50
11.6 Minskade löneskillnader mellan kvinnor och män 51
11.7 Förbättrad tillgänglighet för personer med funktionsnedsättning. 52
11.8 Tortyr som ett särskilt brott 53
11.9 Säkerställande av rättigheter för frihetsberövade 54

Bilaga 1 Sammanfattning av slutbetänkandet Ny struktur för skydd av mänskliga rättigheter (SOU 2010:70) 55
Bilaga 2 Förteckning över remissinstanser 63
Bilaga 3 Sammanfattning av betänkandet Samlat, genomtänkt och uthålligt? En utvärdering av regeringens nationella handlingsplan för mänskliga rättigheter 2006–2009 (SOU 2011:29) 66
Bilaga 4 Sveriges reservationer till centrala FN-konventioner om mänskliga rättigheter 84
Utdrag ur protokoll vid regeringssammanträde den 13 oktober 2016 90

Förteckning över remissinstanser

Efter remiss har yttranden över betänkandet avgetts av Riksdagens ombudsmän (JO), Riksrevisionen, Svea hovrätt, Göteborgs tingsrätt, Kammarrätten i Stockholm, Förvaltningsrätten iGöteborg, Justitiekanslern, Hyresnämnden och arrendenämnden i Linköping, Domstolsverket, Åklagarmyndigheten, Rikspolisstyrelsen, Kriminalvården, Migrationsverket, Styrelsen för internationellt utvecklingssamarbete (Sida), Försäkringskassan, Socialstyrelsen, Statens folkhälsoinstitut (FHI), Statens institutionsstyrelse (SiS), Myndigheten för handikappolitisk samordning (Handisam), Barnombudsmannen, Forskningsrådet för arbetsliv och socialvetenskap (FAS), Inspektionen för socialförsäkringen (ISF), Arbetsgivarverket, Bokföringsnämnden (BFN), Länsstyrelsen i Stockholms län, Länsstyrelsen i Uppsala län, Länsstyrelsen i Hallands län, Länsstyrelsen i Värmlands län, Länsstyrelsen i Dalarnas län, Statskontoret, Statistiska centralbyrån (SCB), Kompetensrådet för utveckling i staten (Krus), Statens skolverk, Statens skolinspektion, Specialpedagogiska skolmyndigheten, Sameskolstyrelsen, Högskoleverket, Stockholms universitet, Kungliga Tekniska högskolan, Uppsala universitet, Lunds universitet, Malmö högskola, Linnéuniversitetet, Göteborgs universitet, Vetenskapsrådet, Svenska Unescorådet, Sametinget, Sveriges lantbruksuniversitet (SLU), Boverket, Forsknings-rådet för miljö, areella näringar och samhällsbyggande (Formas), Diskrimineringsombudsmannen (DO), Ungdomsstyrelsen, Institutet för språk och folkminnen, Statens museer för världskultur (Världskulturmuseet i Göteborg), Forum för levande historia, ILO- kommittén, Eskilstuna kommun, Gävle kommun, Göteborgs kommun, Jönköpings kommun, Karlstad kommun, Kristinehamns kommun, Landskrona kommun, Linköpings kommun,

Malmö kommun, Mölndals kommun, Stockholms kommun, Strömsunds kommun, Södertälje kommun, Tranås kommun, Trollhättans kommun, Upplands-Bro kommun, Värmdö kommun, Västerås kommun, Öckerö kommun, Örebro kommun, Örnsköldsviks kommun, Östergötlands läns landsting, Jönköpings läns landsting, Värmlands läns landsting samt Norrbottens läns landsting, Amnesty Sverige (svenska sektionen av Amnesty International), Centrum för rättvisa, Civil Rights Defenders, Demokratiakademin,Folkbildnings-förbundet, Folkbildningsrådet, Fonden för mänskliga rättigheter, Föreningen Ordfront, Handikappförbunden, Hjälpmedelsinstitutet (HI), Humanisterna, Hörselskadades riksförbund, IOGT/NTO, Landsorganisationen i Sverige (LO), Lärarförbundet, Lärarnas Riks-förbund, Neurologiskt handikappades riksförbund (NHR), Pensionärernas Riksorganisation (PRO), Raoul Wallenberginstitutet för mänskliga rättigheter och internationell rätt (RWI), Riksförbundet för homosexuellas, bisexuellas och transpersoners rättigheter (RFSL), Riksförbundet för sexuell upplysning (RFSU), Riksförbundet för Social och Mental Hälsa (RSMH), Riksorganisationen för kvinnojourer och tjejjourer i Sverige (ROKS), Roma International (innefattande flera andra romska organisationer), Rädda Barnen, Rörelsefolkhögskolornas intresse- organisation (RIO), Samarbetsorgan för etniska organisationer i (SIOS), Svenska Avdelningen av Internationella Juristkommissionen, Svenska FN-förbundet, Svenska Röda Korset, Svenska Samernas Riksförbund, Svenska Tornedalingars Riksförbund (STR-T), UN Women nationell kommitté Sverige (UN Women Sverige), Svenskt näringsliv, Sverigefinländarnas Delegation, Sverigefinska Riksförbundet, Sveriges advokatsamfund, Sveriges akademikers centralorganisation (Saco)1, Sveriges Kommuner och Landsting (SKL), Swedish Standards Institute (SIS), Synskadades Riksförbund (SRF), The English International Association of Lund, Tjänstemännens Centralorganisation (TCO), Svenska kyrkan, Svenska missionsrådet (SMR), Sveriges Buddhistiska Samarbetsråd, Sveriges Kristna Råd (SKR), Lika Unika, Peter Nobel, Broderskapsrörelsen – Sveriges kristna socialdemokrater, Västra Götalandsregionen, Sensus studieförbund, Studieförbundet vuxenskolan och Sveriges antidiskrimineringsbyråer.

Följande har avstått från att yttra sig: Riksdagsförvaltningen, Myndigheten för yrkeshögskolan och Chalmers Tekniska Högskola, Arvika kommun, Bodens kommun, Härnösands kommun, Kalix kommun, Kalmarkommun, Karlskoga kommun, Kungsbacka kommun, Lerums kommun, Luleå kommun, Nacka kommun, Sandvikens kommun, Sundsvalls kommun, Uppsala kommun och Övertorneå kommun, 5i12- rörelsen, Advokater utan Gränser, Afrosvenskarnas riksförbund, Aktiebolaget Svenska Miljöstyrnings-rådet,Arbetsgivaralliansen, Branschorganisationen för revisorer och rådgivare, Centrum mot rasism, Diakonia, ECPAT Sverige, Finlandssvenskarnas Riksförbund i Sverige, Flyktinggruppernas och Asylkommittéernas Riksråd, Folkuniversitetet, Forum för Frivilligt Socialt Arbete, Forum Syd, Förbundet dövblindas riksförbund, Föreningen Fredsmuseum på Uppsala Slott, Föreningen Gemensam Framtid, Hela Människan, Hyresgästföreningen, IBN Rushd Studieförbund, IDEA – Arbetsgivarförbundet för ideella organisationer, Ideellt forum, Individuell Människohjälp, Internationella Kvinno- förbundet för Fred och Frihet, Barns rätt till lek (IPA), KFUK-KFUM, Kollegiet för svensk bolagsstyrning, Kontaktnätet – riksorganisation för ideella kulturföreningar, Kristna Fredsrörelsen, Kvinna till Kvinna, Kvinnor För Fred,

Kvinnorättsforum, Landsrådet för Sveriges Ungdoms- organisationer (LSU), Lutherhjälpen, Medborgarrättsrörelsen, Nordiska Kommittén för Mänskliga Rättigheter (NKMR), Nätverket för barnkonventionen c/o PLAN-Sverige, Olof Palmes Internationella Center, Resande Romers Riksförening, Resandefolkets Romanoa Riksförbund, Riksbankens Jubileumsfond, BRIS – Barnens Rätt i Samhället, Riksförbundet Frivilliga Samhällsarbetare, Riksförbundet för Rörelsehindrade Barn och Ungdomar, Riksidrottsförbundet (RF), Riksorganisationen för vård och omsorg utan vinstsyfte (Famna), Romernas riksförbund, Romskt kulturcentrum i Stockholm, Rådet för finansiell rapportering, Rådgivningsbyrån för asylsökande och flyktingar, SISU Idrotts-utbildarna, Sociala Missionen, Stiftelsen Allmänna Barnhuset, Stiftelsen Friends, Svenska Fredskommittén, Svenska OCD- förbundet Ananke, Sverigefinska Riksförbundet, Sveriges Dövas Riks- förbund, Sveriges elevråd (SVEA), Sveriges Elevråds Central- organisation (SECO), Sveriges förenade studentkårer (SFS), Sveriges Konsumenter, Sveriges Konsumenter i Samverkan, Sveriges Kvinnolobby, Sveriges Pensionärsförbund (SPF), Sveriges universitets- och högskoleförbund, Teologiska högskolan och UNICEF Sverige.

Följande trossamfund har avstått från att yttra sig: Evangeliska Frikyrkan, Frälsningsarmén, Judiska Centralrådet i Sverige, Metodist-kyrkan i Sverige, Metodistkyrkans Ungdomsförbund, Pingst – fria församlingar i samverkan, Romerskkatolska kyrkan i Sverige, Svenska Baptistsamfundet, Svenska Missionskyrkan, Sveriges Muslimska Förbund och Sveriges muslimska råd.

Regeringens skrivelse 2016/17:62 Mänskliga rättigheter, demokrati och rättsstatens principer i svensk utrikespolitik

Regeringen överlämnar denna skrivelse till riksdagen. Stockholm den 8 december 2016
Stefan Löfven
Margot Wallström
(Utrikesdepartementet)

Innehållsförteckning

1 Inledning

2 En omvärld i förändring
2.1 Europa och dess närområde
2.2 Mellanöstern och Nordafrika
2.3 Afrika söder om Sahara
2.4 Asien och Oceanien
2.5 Latinamerika och Karibien
2.6 Nordamerika

3 Inkluderande och demokratiska samhällen
3.1 Yttrandefrihet
3.2 Demokratiska politiskai nstitutioner och processer
3.3 Det civila samhällets utrymme

4 Lika rättigheter för alla
4.1 Jämställdhet
4.2 Hbtq-personers åtnjutande av mänskliga rättigheter
4.3 Sexuell och reproduktiv hälsa och rättigheter
4.4 Barnets rättigheter
4.5 Religions- och övertygelsefrihet

5 Trygghet, rättvisa och ansvar
5.1 Rättsstatens principer, konflikter och massövergrepp
5.2 Frihet från våld, förbud mot dödsstraff och stärkt rättssäkerhet
5.3 Tillgång till rättvisa och frihet från korruption.
5.4 Rätten till arbete

6 Ett integrerat angreppssätt
6.1 Internationella sanktioner och exportkontroll.
6.2 Migration och flyktingfrågor
6.3 Internationell krishantering
6.4 Konflikter och den internationella humanitära rätten
6.5 Hållbart företagande och mänskliga rättigheter
6.6 Miljö, klimat och mänskliga rättigheter
6.7 Terrorism

7 Verktyg och arenor
7.1 Nätverk, samverkan och dialog
7.2 Utvecklingssamarbetet
7.3 Arbetet på landsnivå
7.4 Europeiska unionen
7.5 Förenta nationerna
7.6 FN:s fackorgan, fonder och program
7.7 Internationella finansiella institutioner
7.8 Internationella brottmålsdomstolen
7.9 OSSE, Europarådet och Nordiska ministerrådet

7.10 Regionala institutioner
7.10.1 Afrika söder om Sahara
7.10.2 Asien och Oceanien
7.10.3 Europa och dessnärområde
7.10.4 Mellanöstern och Nordafrika
7.10.5 Nordamerika, Latinamerika och Karibien
7.11 Internationella organisationer och nätverk
7.11.1 International IDEA
7.11.2 Freedom Online Coalition
7.11.3 Community of Democracies
Utdrag ur protokoll vid regeringssammanträde den 8 december 2016 .

I avsnittet 3.1 och därefter följande avsnitt medtages i det följande bara de inledande avsiktena. De därefter följande redovisningarna: se
Mänskliga rättigheter, demokrati och rättsstatens principer i svensk utrikespolitik, Skr 2016/17:62 (pdf 507 kB)

1 Inledning

”Sverige är och ska fortsätta att vara en stark röst som står upp för och försvarar mänskliga rättigheter, demokrati och rättsstatens principer i hela utrikespolitiken”
– Margot Wallström, december 2015

Idén om att vissa fri- och rättigheter tillkommer alla individer enbart på grund av att de är människor är inte ny. Det var dock först efter andra världskriget som det internationella samarbetet för att kodifiera de mänskliga rättigheterna inleddes. År 1948 antogs den allmänna förklaringen om de mänskliga rättigheterna av FN:s generalförsamling. Förklaringen följdes 1966 av de i dag sedvanerättsligt bindande konventionerna om medborgerliga och politiska rättigheter respektive om ekonomiska, sociala och kulturella rättigheter. Att rättigheterna delades upp i två konventioner var en följd av den politiska kontext som rådde vid tiden för deras antagande. De mänskliga rättigheterna är dock odelbara och allmänt giltiga. De två konventionerna från 1966 utgör därför ömsesidigt förstärkande instrument.

Antagandet av den allmänna förklaringen och ovan nämnda FN-konventioner befäste inte enbart de mänskliga rättigheternas betydelse för det internationella samfundet, enskilda länder och individer, utan även den nära kopplingen mellan de mänskliga rättigheterna, demokrati och rättsstatens principer.

Sedan andra världskriget har ett antal internationella instrument inom området antagits. Dessa utgörs av både juridiskt bindande konventioner och icke juridiskt bindande deklarationer och politiska viljeförklaringar. De inkluderar såväl ekonomiska, sociala och kulturella som medborgerliga och politiska rättigheter. Till instrumenten hör bland

annat konventionerna om barnets rättigheter, om rättigheter för personer med funktionsnedsättning, om förbudet mot tortyr och annan grym, omänsklig eller förnedrande behandling eller bestraffning, om avskaffande av allt slags diskriminering av kvinnor och om avskaffande av alla former av rasdiskriminering samt deklarationen om urfolks rättigheter.

En internationell rättsordning baserad på mänskliga rättigheter, demokrati och rättsstatens principer måste ständigt värnas. Det är särskilt tydligt i ljuset av den repressiva och bakåtsträvande trend vi ser på flera håll i världen i dag, där inte minst de mänskliga rättigheternas giltighet ifrågasätts allt oftare. Respekten för de mänskliga rättigheterna måste därför säkras och fördjupas, och kan inte tas för given. Likaså måste mänskliga rättigheter, demokrati och rättsstatens principer behandlas integrerat. Redan i den allmänna förklaringens inledning slås det fast att de mänskliga rättigheterna skyddas genom rättsstatens principer samt att var och en har rätt att delta i sitt lands styre, direkt eller genom fritt valda ombud. På motsvarande sätt ser vi att de länder som är odemokratiska också är de som brister i rättsstatlighet och i respekten för de mänskliga rättigheterna.

Att oförtröttligt arbeta för att stärka respekten för de mänskliga rättigheterna, demokrati och rättsstatens principer har därför under lång tid varit, och kommer även i fortsättningen vara, en av de främsta prioriteringarna för Sverige i utrikespolitikens samtliga delar.

Att en sådan prioritering är av största vikt understryks av efterkrigstidens politiska historia. I de händelseförlopp som har ökat människors frihet och välbefinnande är skeden som inbegriper ett stärkande av mänskliga rättigheter, demokrati och rättsstatens principer ständigt återkommande.

Ett exempel är Polens transformering från kommunistisk diktatur till demokrati. Här spelade civilsamhällets överlevnad och facklig organisering en närmast mytomspunnen roll. Den katolska kyrkan fungerade som intellektuellt andningshål och plattform för civilsamhället i bred mening. Det var i kyrkans lokaler som det var möjligt att läsa en tidning, se en pjäs eller bevittna en konstutställning som regimen inte hade sanktionerat. Solidaritet, som grundades på Leninvarvet i Gdansk, var den första fackföreningen i det dåvarande östblocket som inte kontrollerades av ett kommunistparti. Inom ett år hade Solidaritet runt tio miljoner medlemmar i regionala avdelningar över hela Polen. Polen är ett illustrativt exempel, men långtifrån det enda, på att gjorda landvinningar vad gäller mänskliga rättigheter, demokrati och rättsstatens principer aktivt måste försvaras, de upprätthålls inte av sig själva. Tvärtom tar det mycket lång tid att få så grundmurade institutioner att en demokratisk och rättssäker ordning inte på kort tid kan omkullkastas med förändrade politiska strömningar.

Efterkrigshistorien visar också att de mänskliga rättigheterna, demokrati och rättsstatens principer måste höra samman. En av förklaringarna till att USA avskaffade de lagar som gav människor olika rättigheter baserat på hudfärg och etnicitet återfinns i det som Harvardprofessorn Joseph Nye kallar soft power: möjligheten att uppnå ditt mål genom attraktionskraft i stället för styrka.

En stärkt respekt för mänskliga rättigheter, demokrati och rättsstatens principer skulle också medföra en kraftigt ökad frihet och stärkt ställning för kvinnor – och därmed för hela samhällen. Världsbankens studier visar att en lagstiftning som är könsneutral och inkluderar till exempel föräldraförsäkring medverkar till en högre grad av jämlikhet. Samtidigt har runt 100 länder begränsningar kring vilka yrken en kvinna får ha; i Ryssland är inte mindre än 456 olika yrkesvägar

stängda för kvinnor. I Frankrike får en kvinna inte inneha ett yrke som medför lyft tyngre än 25 kilo.

Att avskaffa all lagstiftning i världen som diskriminerar kvinnor och flickor vore en enorm frihetsreform som även skulle få stora positiva ekonomiska effekter. Därtill kommer betydelsen av att förbättra sociala, ekonomiska och andra praktiska förutsättningar för att uppnå faktisk jämställdhet.

I en komplex värld där framsteg ständigt kombineras med nya orosmoln är det viktigt med principer samt en fungerande kompass. En tidlös grundfråga som ger riktning är och förblir det lika människovärdet och alla människors lika rätt. Historien lär oss att det lika människovärdet kommer att stärkas av ett medvetet och långsiktigt arbete för mänskliga rättigheter, demokrati och rättsstatens principer även i framtiden.

Värnandet av de mänskliga rättigheterna utgör en hörnsten i svensk utrikespolitik. De mänskliga rättigheterna är en central del av folkrätten och en förutsättning för upprätthållandet av fred och säkerhet samt för en rättvis, jämställd och hållbar utveckling. De är centrala såväl i definition som i upprätthållandet av demokrati och rättsstatens principer. Samtidigt är de beroende av demokratiska och rättsstatliga system för att kunna åtnjutas fullt ut.

Regeringen överlämnar därför den andra av två skrivelser till riksdagen 2016 med Sveriges samlade politik för de mänskliga rättigheterna. I skrivelsen 2016/17:29 redogörs för regeringens strategi för det nationella arbetet med mänskliga rättigheter. Regeringens mål om att säkerställa full respekt för Sveriges internationella åtaganden om mänskliga rättigheter bildar utgångspunkt för regeringens nationella arbete.

I den här skrivelsen anger regeringen inriktningen för arbetet för de mänskliga rättigheterna, demokrati och rättsstatens principer i utrikespolitiken. Arbetet med skrivelsen har omfattat konsultationer med ett hundratal representanter för det civila samhället i Sverige och i Bryssel, liksom med universitet och högskolor samt andra myndigheter.

Genom att dessa två skrivelser lämnas in under hösten 2016 betonar regeringen att det finns en sammanhållen svensk politik för främjandet och skyddet av de mänskliga rättigheterna – såväl i inrikes- som i utrikespolitiken.

De utrikes- och inrikespolitiska dimensionerna förstärker varandra. En stark svensk röst i världen förutsätter att Sverige följer sina internationella åtaganden om mänskliga rättigheter, vilket i sin tur förutsätter en sammanhållen politik för att främja och skydda de mänskliga rättigheterna. I annat fall riskerar Sveriges trovärdighet att minska internationellt. Inte minst i de sammanhang där vi försöker förmå andra länder att vidta åtgärder i syfte att säkerställa respekt för sina internationella åtaganden om mänskliga rättigheter.

Denna skrivelse omfattar hela utrikespolitiken, vilket innefattar utrikes- och säkerhetspolitiken, det internationella utvecklingssamarbetet och handels- och främjandepolitiken. För första gången behandlas Sveriges ambitioner och prioriteringar vad gäller arbetet för de mänskliga rättigheterna, demokrati och rättsstatens principer på ett integrerat sätt. Skrivelsen är därför nära kopplad till det policyramverk för det svenska utvecklingssamarbetet som även det överlämnas till riksdagen 2016.

Avsnittsindelningen är gjord så att en omvärldsanalys, såväl geografiskt som tematisk, följs av en analys av demokratins tillstånd i världen och ett avsnitt om rättsstatens principer. Sverige har traditionellt värnat de medborgerliga och politiska rättigheterna såsom yttrande- och åsiktsfrihet och föreningsfrihet. De ekonomiska, sociala och kulturella rättigheterna tillmäts i denna skrivelse en större betydelse än tidigare. Rätten till utbildning, rätten till hälsa och fackliga rättigheter är några av dessa rättigheter. Regeringens tydliga ambition är att skydda och främja mänskliga rättigheter, demokrati och rättsstatens principer på ett integrerat sätt så att dessa delar kan stärka varandra. Det finns en lång rad arenor och verktyg som står till buds för att genomföra politiken och dessa redogörs för i det avslutande avsnittet.

2 En omvärld i förändring

Människors möjligheter att åtnjuta de mänskliga rättigheterna och tillförsäkras demokrati och rättsstatens principer har stärkts över tid. Sedan 1970-talet har många stater övergått till att bli demokratier – åtminstone i fråga om införandet av flerpartisystem och genomförandet av regelbundna val. Majoriteten av världens stater har anslutit sig till de centrala konventionerna om de mänskliga rättigheterna, om än med reservationer i vissa fall. Nya grundlagar och lagar som garanterar skyddet för de mänskliga rättigheterna har antagits i många länder. En ökad respekt för rättsstatens principer har lett till ett mer effektivt genomförande och upprätthållande av nationell lagstiftning.

Mänskliga rättigheter, demokrati och rättsstatens principer har fått ökat genomslag inom det internationella utvecklingssamarbetet. Inte minst utgör de grundförutsättningar för genomförandet av Agenda 2030. Mänskliga rättigheter och jämställdhet nämns särskilt i agendans politiska deklaration och flera av de överenskomna målen är direkta uttryck för de ekonomiska, sociala och kulturella rättigheterna. Mål 16 syftar till att främja fredliga och inkluderande samhällen för hållbar utveckling, säkerställa allmän tillgång till information och skydda grundläggande friheter, tillhandahålla tillgång till rättvisa för alla samt bygga upp effektiva och inkluderande institutioner med ansvarsutkrävande på alla nivåer. Den svenska ambitionsnivån vad gäller mänskliga rättigheter, demokrati och rättsstatens principer är dock väsentligt högre än vad som överenskommits inom ramen för Agenda 2030.

Dessa framsteg till trots ser vi i dag en global tillbakagång för de mänskliga rättigheterna, demokratin och rättsstatens principer. Detta

märks också i internationella forum, där internationella åtaganden om mänskliga rättigheter ifrågasätts allt oftare. Auktoritära stater har blivit allt skickligare på att undergräva och omtolka bindande konventioner och vedertagna begrepp och normer, vilket har lett till ett ifrågasättande av de mänskliga rättigheternas giltighet på många platser i världen. Jämställdhet är fortfarande en vision snarare än verklighet. Våld, förtryck och systematisk underordning präglar alltjämt vardagen för otaliga kvinnor och flickor. Människors fri- och rättigheter inskränks i takt med att det demokratiska utrymmet krymper. För många länder utgör mänskliga rättigheter, demokrati och rättsstatens principer inte längre självklara mål. Dessa utmanas och konkurrerar i stället mot mer auktoritära samhällsmodeller och politiska idéer.

En tydlig trend är att allt fler länder antar lagar som inriktas mot att begränsa det civila samhällets utrymme på olika sätt. Redan utsatta grupper av människor blir dubbelt utsatta som en konsekvens av ett krympande utrymme, ett belysande exempel är kvinnor som diskrimineras och kränks i egenskap av att de är kvinnor men även i egenskap av att vara representanter för civilsamhället. Detta är märkbart i auktoritära stater där yttrandefriheten inskränks i strid med internationella åtaganden och där de som försvarar och främjar de mänskliga rättigheterna eller som öppet framför kritik hotas, trakasseras och förföljs. Många auktoritära stater har byggt upp kompetens och resurser för att utnyttja internet och ny teknik för att på otillåtna sätt inskränka, snarare än främja, människors fri- och rättigheter, ofta genom omfattande övervakning och begränsningar av åsikts- och yttrandefriheten och rätten till information. Detta drabbar inte bara det organiserade civilsamhället, utan även den enskilda medborgaren.

För vissa stater utgör själva undergrävandet av en internationell ordning baserad på mänskliga rättigheter, demokrati och rättsstatens principer ett utrikes- och säkerhetspolitiskt mål i sig självt. Även i demokratiska länder minskar utrymmet för det civila samhället, ofta som ett resultat av lagstiftning mot terrorism och andra säkerhetshot. Att stater ifrågasätter internationella normer drabbar också arbetslivet. Arbetstagare hindras från att organisera sig och verka för bättre arbetsvillkor. Antifacklig diskriminering, trakasserier, våld och hot är på vissa håll vanligt förekommande. Många, ibland även barn, arbetar under omänskliga villkor.

I arbetet med att stärka respekten för mänskliga rättigheter, demokrati och rättsstatens principer behövs engagemang, flexibilitet, kreativitet och rörlighet, liksom att arbetsmetoder kontinuerligt utvecklas i förhållande till en föränderlig omvärld. I praktiken innebär detta att Sverige behöver fortsätta och fördjupa arbetet med att bygga breda nätverk. Flerpartssamverkan och nära samarbete med det civila samhället runtom i världen är viktigare än någonsin.

Utlandsmyndigheternas roll som tydliga plattformar för dialog och samverkan med aktörer på plats i sina respektive länder blir därför viktigare. Det handlar också om att även fortsättningsvis ge fullt stöd till alla dem som på olika sätt verkar för att stater ska garantera människors fri- och rättigheter i enlighet med sina internationella åtaganden, såsom MR-försvarare och civilsamhällesorganisationer.

Det internationella utvecklingssamarbetet är ett viktigt verktyg för att åstadkomma detta. Sverige har som en av de största givarna globalt ett tydligt mervärde samt omfattande kunskap och erfarenhet att bidra med i utformandet av det internationella utvecklingssamarbetet. Detta gäller inte minst i främjandet och förankrandet av rättighetsperspektivet, som innebär att demokrati och mänskliga rättigheter ses som grundförutsättningar för utveckling.

Den unika ställning som Sverige har, i kraft av långvariga bilaterala relationer och en tradition av tydlig politik till försvar för mänskliga rättigheter, demokrati och rättsstatens principer, möjliggör samarbeten även på känsliga områden. Det långvariga och långsiktiga svenska engagemanget i frågorna och Sveriges anseende som ett inkluderande och jämställt land har gett Sverige betydande trovärdighet hos många stater och aktörer.

Många människor, inte minst inom civilsamhället, sätter stort hopp till Sverige och likasinnade länder när det gäller att försvara och främja de hörnstenar inom såväl det europeiska som det globala samarbetet som mänskliga rättigheter, demokrati och rättsstatens principer utgör.

Sverige är, och ska fortsatt vara, en stark röst som står upp för, försvarar och främjar mänskliga rättigheter, demokrati och rättsstatens principer.

2.1 Europa och dess närområde

Även utvecklingen i vårt närområde har drabbats av bakslag. Ungern och Polen kritiseras från flera håll för att brista i respekt för rättsstatens principer och internationella konventioner om de mänskliga rättigheterna. Den omfattande diskrimineringen av romer fortsätter i flera EU-medlemsstater. Antidemokratiska krafter växer i flera av EU:s medlemsländer.

Det finns oroväckande tendenser till att medlemsstater i lägre utsträckning står upp för grundläggande fri- och rättigheter inom den gemensamma utrikes- och säkerhetspolitiken. Likaså blir det allt vanligare att EU:s medlemsstater frångår överenskomna positioner i multilaterala förhandlingar.

Rysslands repressiva politik och inflytande, inklusive den olagliga annekteringen av Krim, utgör en särskild utmaning i Europa och närområdet. Sedan Rysslands olagliga annektering av Krim 2014 har MR-läget där enligt samstämmiga internationella bedömare försämrats. Situationen för krimtatarerna bedöms som extra allvarlig. Sedan den 18 april 2016 är deras nationella verkställande organ, Mejlis, klassat som en extremistisk organisation som är förbjuden att verka på Krim. De ryska myndigheterna som installerades av Ryssland efter den olagliga annekteringen av Krim har infört en atmosfär präglad av rädsla där människor inte vågar uttrycka sina åsikter fritt.

Bland de problem som tydligast framkommit i FN:s rapportering är diskriminering av personer som vägrat ansöka om ryskt medborgarskap, godtyckliga frihetsberövanden utan rättvisa rättegångar samt minskad mediepluralism och pressfrihet, inklusive stängning av medieinstitutioner och färre sändningar på minoritetsspråk. Religionsfriheten har också begränsats och fem kyrkor har tvingats stänga de senaste två åren.

Som en konsekvens av det ryska destruktiva agerandet är situationen i östra Ukraina fortsatt allvarlig. Enligt FN har nästan tiotusen personer dödats, tjugotusen skadats och 1,8 miljoner drivits på flykt. Brott mot vapenvilan har skett regelbundet längs den så kallade kontaktlinjen. Den ryska propagandan och desinformationen undergräver människors förtroende för medierna och demokratiska institutioner samt bidrar till ökad splittring och motsättningar i våra samhällen. Över tid riskerar propagandan att underminera fundamentet för en gemensam verklighetsuppfattning och ett sakligt grundat demokratiskt samtal i Europa och resten av världen.

Fortfarande kränks fackliga rättigheter i Europa. Tvångsarbete förekommer i vissa länder i Centralasien för ekonomiska syften och som straff för att personer har utövat sina mänskliga rättigheter. I flera länder blandar sig staten i fackföreningars och arbetsgivarorganisationers inre angelägenheter, yrkesgrupper förhindras att förhandla kollektivt och strejkrätten begränsas. De åtgärder som vidtagits i vissa EU-länder med anledning av finanskrisen har försvagat partsstrukturer och begränsat rätten till kollektiva förhandlingar.

Situationen för oberoende medier i delar av Europa och dess närområde präglas av såväl dålig ekonomi som censur och politisk påverkan. I Ryssland, Azerbajdzjan, Vitryssland och flertalet länder i Centralasien utövar statsapparaten stor makt över medierna, som är ett viktigt instrument för att kunna utöva politisk påverkan på befolkningen. I den mån oberoende medier existerar är utövarna ofta utsatta för försök till påtryckningar eller förföljelse av olika slag. På västra Balkan handlar det främst om att staten genom att vara den största medieannonsören använder sitt inflytande för att styra det politiska innehållet eller att medieägandet har kopplingar till den politiska eliten. I Turkiet har politiska påtryckningar och självcensur liksom tvångsförvaltning av mediekonglomerat samt angrepp mot enskilda journalister lett till en försämrad situation för yttrandefriheten på senare tid. Även organisationer som arbetar med mänskliga rättigheter utsätts för tryck i dessa länder, liksom de delar av civilsamhället som uppmärksammar kränkningar av de mänskliga rättigheterna.

Bristande jämställdhet, stereotypa könsroller, strukturellt könsrelaterat våld och diskriminering av kvinnor och flickor finns i regionen i olika omfattning. Kvinnor och flickor är som på de flesta andra håll i världen särskilt utsatta. Vissa länder, såsom Irland och Polen, har i internationella granskningar återkommande kritiserats i fråga om sexuell och reproduktiv hälsa och rättigheter, liksom när det gäller säkerställandet av flickor och kvinnors fulla åtnjutande av de mänskliga rättigheterna.

Diskriminering och hatbrott på grund av sexuell läggning och könsidentitet är också vitt förekommande i hela regionen. Lagstiftning mot diskriminering på grund av sexuell läggning och könsidentitet saknas i flera länder och därtill brister många länder i genomförande av befintliga diskrimineringslagar. I Ryssland har lagar som direkt eller indirekt innebär att hbtq-personer diskrimineras antagits, bland annat de så kallade propagandalagarna. Även i övriga Östeuropa, på västra Balkan och i Turkiet är hbtq-personer som regel utsatta i samhället.

Många länder i Europa och dess närområde präglas dessutom av ökad främlingsfientlighet, intolerans och hatbrott mot migranter och asylsökande. Detta resulterar i utmaningar i upprätthållandet av asylrätten, men också i utmaningar mot enskilda individernas åtnjutande av de mänskliga rättigheterna i allmänhet. Barn som befinner sig på flykt befinner sig ofta i en särskilt utsatt position.

Mänskliga rättigheter, demokrati och rättsstatens principer utgör grunden för det breda säkerhetsbegrepp och den regelbaserade säkerhetspolitiska ordning som inte minst den europeiska säkerheten är byggd på. När dessa rättigheter, principer och normer undergrävs utgör det således ett säkerhetspolitiskt hot mot Sverige och Europa.

2.2 Mellanöstern och Nordafrika

Några länder i Mellanöstern och Nordafrika har genomgått fria och rättvisa val och antagit nya konstitutioner och lagar, som bättre garanterar respekten för de mänskliga rättigheterna, efter den s.k. arabiska våren. Regionen har också präglats av en betydande socio-

ekonomisk utveckling de senaste 30 åren, särskilt beträffande hälsa och utbildning. Ungdomsarbetslösheten fortsätter att utgöra ett stort problem i regionen.

Regionen har dock under de senaste fem åren präglats av demokratisk tillbakagång. Politiska omvälvningar i form av folklig mobilisering och demonstrationer i hopp om demokratisering har inneburit spänningar och konflikter i revolutionernas kölvatten. Den övergripande utvecklingen i Tunisien sedan revolutionen 2011 har dock varit positiv, bland annat har en demokratisk konstitution antagits, fria val anordnats och reformarbete påbörjats inom polis- och rättsväsendet. Starka staters maktkamper har skapat utbredd osäkerhet och stora svårigheter i hela regionen. Detsamma gäller svaga, konfliktdrabbade eller sönderfallande staters utmaningar, som exempelvis Syrien, Irak, Libyen, Jemen och Palestina.

Hela området domineras av en negativ utveckling med en återgång till, eller utveckling av, väpnade konflikter eller politiska system som präglas av auktoritära styrmetoder och strukturell diskriminering. Detta medför liten och ofta krympande politisk frihet, begränsat politiskt inflytande framförallt för kvinnor samt ett minskande utrymme för det civila samhället. Regionens utsatthet för klimatförändringar och negativ miljöpåverkan innebär samtidigt ökade risker för tillbakagång i samhällsutvecklingen och grogrund för konflikter.

Det förblir en stor utmaning att säkerställa efterlevnaden av såväl de mänskliga rättigheterna som den internationella humanitära rätten i regionens konfliktområden, inte minst i Syrien, Irak, Libyen, Jemen och Palestina. Grundläggande fri- och rättigheter är kraftigt begränsade bland annat i Iran och Saudiarabien, i synnerhet för flickor och kvinnor. Dödsstraff är utbrett i dessa länder.

Begränsningar i yttrande-, press- och föreningsfriheten har ökat på flera håll i regionen. Det har skett genom lagstiftning, genom restriktiv tillämpning av lagen och genom ett kärvare debattklimat som minskar utrymmet för det civila samhället. Det finns oroande tecken på detta i bland annat Egypten. Även i Israel, som har ett traditionellt sett aktivt och fritt civilsamhälle, har utrymmet minskat. Detta drabbar såväl medierna som politiska partier och det civila samhället. Krig, väpnade konflikter, terrorism och stora flyktingströmmar utgör ytterligare utmaningar som lett till att människor, i form av kollektiva identiteter, mobiliserats mot varandra. I Nordafrika och Mellanöstern är därför stärkt demokrati och stärkt respekt för rättsstatens principer och de mänskliga rättigheterna, inte minst religionsfriheten, övergripande mål för utvecklingssamarbetet i regionen.

I regionen är arbetskraftsmigranter särskilt utsatta. I flera av länderna, till exempel Qatar och Saudiarabien, förekommer tvångsarbete där migranters rättigheter på arbetsmarknaden inte respekteras. Kvinnliga migranter drabbas särskilt hårt av trakasserier eftersom de ofta arbetar i sektorer där de inte omfattas av arbetsmiljöregler. Detta gäller inte minst alla de migranter som arbetar som hushållsanställda.

Utvecklingen på jämställdhetsområdet har varit motsägelsefull. Kvinnor och flickors åtnjutande av de mänskliga rättigheterna har förbättrats i flera länder i regionen vad gäller utbildning och hälsa. Däremot har kvinnor överlag inte fått mer politisk och ekonomisk makt. Detta beror bland annat på diskriminerande lagstiftning, sociala hinder, strukturell diskriminering, svaga institutioner och ett otillräckligt rättsligt skydd för kvinnor och flickor.

Några större förändringar i synen på jämställdhet har heller inte skett. Attityderna till flickors och kvinnors sexuella och reproduktiva hälsa

och rättigheter, möjligheten för hbtq-personer att kräva lika rättigheter och möjligheter och en stark kulturell uppdelning mellan den privata och offentliga sfären kvarstår i stort sett oförändrade. Så är även fallet för den utbredda acceptansen för den stora skillnaden mellan kvinnors och mäns obetalda arbete, liksom traditioner kring hedersrelaterat våld och förtryck.

Sveriges humanitära bistånd syftar till att stärka kvinnors och flickors rätt till skydd i humanitära kriser, konflikter och katastrofer samt stärka deras möjligheter att spela en aktiv roll i respons till dessa. Sverige har en regional strategi för utvecklingssamarbete med Mellanöstern och Nordafrika (MENA) för perioden 2016-2020 där stöd för mänskliga rättigheter och demokrati är en central komponent.

2.3 Afrika söder om Sahara

Länderna i Afrika söder om Sahara präglas av olika förutsättningar och förhållanden. Samtidigt går vissa tendenser att skönja för kontinenten som helhet. Den ekonomiska fattigdomen har exempelvis minskat sedan 1990, sett till andel av befolkningen. I dag uppskattas 43 procent av befolkningen leva i fattigdom, varav majoriteten i så kallade sviktande stater.

Generellt kan det sägas att situationen i fråga om de mänskliga rättigheterna, demokrati och rättsstatens principer, trots de problem kontinenten står inför, har stärkts de senaste 50 åren. Antalet väpnade konflikter i Afrika söder om Sahara har successivt minskat. Afrikanska länder tar ett allt större ansvar för konfliktlösning och regionens utveckling. Afrika söder om Sahara är den region som får störst del av det svenska utvecklingssamarbetet.

Efter en tid av allmän demokratisk utveckling på kontinenten, med allmänna val, stärkta parlament och fler ratifikationer av universella och regionala konventioner, är utvecklingen av en demokratisk kultur och demokratiska institutioner samt rättsstatens principer en fortsatt utmaning för flertalet länder. Flera stater har begränsningar för hur länge en president får sitta vid makten inskrivet i konstitutionen och har respekterat dessa regler i återkommande val, såsom i Liberia, Elfensbenskusten, Kenya, Ghana, Nigeria, Mocambique, Sydafrika, Zambia, Namibia och Botswana. I många länder håller dock sittande statschefer sig fast vid makten vilket tar sig uttryck i maktstrider, maktmissbruk och korruption. Några aktuella exempel är Gabon, Republiken Kongo och Burundi. Äldre exempel är Zimbabwe och Kamerun. I vissa länder, såsom Demokratiska republiken Kongo, är det tydligt att sittande president kommer att överskrida sin mandatperiod enligt nu gällande konstitutionella tidsramar.

Bristfällig politisk vilja, framförallt på nationell nivå, liksom bristande förmåga att leverera samhällstjänster bidrar till missnöje, spär på konflikter och motverkar social och ekonomisk utveckling. Korruption och ekonomiskt vanstyre undergräver potentiell tillväxt. Lagar som inskränker det lokala civilsamhällets möjligheter att verka har antagits eller diskuteras på flera ställen i Afrika. Några exempel på detta är Kenya, Etiopien och Rwanda.

Rätten till utbildning har tagit steg framåt i regionen där flera länder i dag erbjuder gratis skolgång. Samtidigt finns dolda avgifter i form av till exempel kurslitteratur och skoluniformer som hindrar många från att delta i utbildning. Den största delen av världens barn utan skolgång finns i länderna söder om Sahara. Flickor drabbas särskilt då pojkars utbildning ofta prioriteras, samt att flickor i högre utsträckning än pojkar hoppar av skolan före avslutad grundskoleutbildning.

Kampen mot terrorismen har på flera håll tagit sig former som inskränker förenings- och yttrandefriheten. Nationella säkerhetstjänster har i vissa fall även fått utökade befogenheter, på bekostnad av medborgerliga fri- och rättigheter. Det krympande utrymmet för det civila samhället och medierna att verka fritt utgör ett växande problem. Även näringslivet har begränsade möjligheter att organisera sig.

Miljöförstöring, utarmade naturresurser och klimatförändringar sätter press på ekosystemen. Tillsammans med låg tillgänglighet till modern och hållbar energi försämrar det försörjningsmöjligheter och motståndskraft samt riskerar att skapa spänningar och konflikter. I Demokratiska republiken Kongo bidrar utvinningen av träkol, timmer, guld och mineraler till att utarma naturresurser och finansiera våld mot kvinnor, barn och män.

Sysselsättningen på stora delar av kontinenten utgörs av informella, osäkra arbeten, med otillräckliga löner och utan fackliga rättigheter eller tillgång till sociala trygghetssystem. Kvinnor är överrepresenterade i den informella sektorn och bland obetalda yrken. Afrika söder om Sahara är också den region som har den högsta förekomsten av barnarbete med 59 miljoner barnarbetare, vilket motsvarar mer än 21 % av antalet barn i området.

Kvinnors och flickors möjlighet att åtnjuta de mänskliga rättigheterna har förbättrats det senaste årtiondet, exempelvis vad gäller andelen kvinnliga förtroendevalda i nationella parlament liksom Afrikanska unionens framhållande av kvinnors situation. Samtidigt fortsätter kvinnor runtom i Afrika söder om Sahara att begränsas av orättvis tillgång till juridiska rättigheter, utbildning, mark och finansiellt kapital liksom möjligheten till en politisk röst, särskilt i konfliktdrabbade miljöer.

Barnets rättigheter erkänns av i stort sett samtliga afrikanska stater genom ratificering av den regionala barnkonventionen. Samtliga afrikanska länder har också ratificerat FN:s konvention om barnets rättigheter. Däremot är denna konvention ofta förbisedd i den nationella tillämpningen. Mänskliga rättigheter för personer med funktionsnedsättning utgör också ett eftersatt område.

De senaste åren har präglats av ett hårdnande klimat i Afrika söder om Sahara kring sexuell och reproduktiv hälsa och rättigheter, samt skadliga sedvänjor, men även vad gäller hbtq-personers åtnjutande av mänskliga rättigheter. Arbetet med Midwives4all-kampanjen har varit ett sätt att stärka barnmorskors roll i utvecklingssamarbetet genom den offentliga diplomatin. Nya lagar har antagits som inte endast berör sexuella handlingar utan även innefattar inskränkningar i organisations- och yttrandefriheten för hbtq-personer. Detta påverkar också tillgången till hälso- och sjukvård.

2.4 Asien och Oceanien

Asien och Oceanien är en mycket diversifierad region när det gäller mänskliga rättigheter, demokrati och rättsstatens principer. Den etniska, politiska och religiösa mångfalden är stor. I regionen finns allt från väl fungerande demokratier till starkt auktoritära stater med kraftigt kringskurna rättigheter för medborgarna. Den sociala och ekonomiska utvecklingen har varit mycket stark i Asien generellt de senaste tjugo åren. Detta har haft en positiv påverkan på ekonomiska och sociala rättigheter. Fortfarande lever emellertid över 1,5 miljard människor i regionen i fattigdom, vilket utgör över hälften av världens fattiga befolkning. En positiv utveckling är att en folkvald regering har tillträtt i Myanmar.

Beskrivningen fokuserar på områden där utmaningar återstår. Exempelvis klassificeras situationen för press- och yttrandefrihet i regionen som dålig eller mycket dålig i drygt hälften av länderna. Flera länder i regionen har antagit en allt mer repressiv hållning mot exempelvis civilsamhällets organisationer, medierna, människorättsförsvarare, miljöaktivister eller fackföreningar de senaste åren. Detta är fallet bl.a. i Kina, Bangladesh och Vietnam.

Utvecklingen i många länder präglas av just detta motsägelsefulla – ökad kontroll men också ökat utrymme, inte minst Vietnam är ett exempel på det. Det går inte att underskatta den betydelse som internet haft för utvecklingen av det civila samhället i regionen och folks möjlighet att få information och uttrycka sig.

Internet och sociala mediers genomslag har samtidigt lett till betydligt bättre informerade medborgare – inte minst bland den unga befolkningen – och bidragit till ett växande och mer självständigt civilsamhälle som stärks med hjälp av sociala medier och innovativa former för samverkan. Utbredd straffrihet och auktoritära styrelseskick medför på flera håll ett krympande utrymme för civilsamhället och att rättsstatens principer åsidosätts. I Filippinerna har tusentals förment kriminella dödats i en kampanj mot narkotikarelaterade brott.

Militärens maktövertagande i Thailand har åtföljts av kraftigt beskurna yttrande- och församlingsfriheter. I Nordkorea är situationen för de mänskliga rättigheterna fortsatt mycket svår. Dödsstraffet tillämpas i många länder i regionen. Antalet avrättningar har ökat i regionen, främst i Pakistan.

I regionen finns över 7,7 miljoner människor som enligt FN:s flyktingkommissariat är flyktingar, internflyktingar eller statslösa vilka lever under svåra förhållanden i många fall orsakade av väpnade eller etniska konflikter.

I en rad asiatiska länder är rättigheterna på arbetsmarknaden kraftigt beskurna och fackföreningar är utsatta för repression av både stater och företag. Sammantaget försvårar detta rätten till kollektiva förhandlingar och en konstruktiv dialog mellan arbetsmarknadens parter. Svaga strukturer och bristande rättigheter gör det också svårare att värna om rättigheterna för hushållsarbetare och migrantarbetare, varav majoriteten är kvinnor. Människohandel och tvångsarbete är ett stort problem, bland annat i Sydostasien. Kvinnor och flickor är särskilt utsatta för människohandel för sexuella ändamål.

Korruptionen är utbredd. Detta leder inte minst till stora brister i rättssäkerheten, vilket resulterar i ett svagt skydd av framför allt kvinnors, barns och minoriteters åtnjutande av mänskliga rättigheter. Nivån av jämställdhet och respekten för kvinnors rättigheter varierar stort mellan och inom länderna i regionen. Könsskillnaderna är stora när det gäller ekonomiska möjligheter och politiskt inflytande i samhället. Många länder saknar lagstiftning som garanterar kvinnor fullständiga rättigheter, och har traditioner och attityder som utgör ett hinder för ökad jämställdhet Framsteg har gjorts mot ökad jämställdhet främst vad gäller rätten till hälsa och utbildning, men flagranta kränkningar av kvinnors och flickors rättigheter, inte minst i form av barn- och tvångsäktenskap och våld mot kvinnor och flickor, fortgår i flera länder.

Religiös extremism har ökat och utgör ett hot mot de mänskliga rättigheterna i regionen, där religiösa extremistiska maktutövare är såväl statliga som icke-statliga aktörer. Bland exemplen på religiöst motiverade kränkningar av de mänskliga rättigheterna finns mord på

sekulära bloggare i Bangladesh, attacker mot religiösa minoriteter i Pakistan samt talibanledda åtgärder som syftar till att hindra kvinnor och flickor från att gå i skolan i Afghanistan. Den muslimska minoriteten Rohingya i Myanmar anses av FN vara en av världens mest förföljda minoriteter vars åtnjutande av mänskliga rättigheter fortsatt är starkt begränsat.

Sambandet mellan miljö och klimatmässigt hållbar utveckling och mänskliga rättigheter, demokrati och jämställdhet är tydligt i Asien, särskilt för människor som lever i fattigdom. Miljö- och klimatproblem påverkar människors livsvillkor och rättigheter som tillgång till rent vatten, mat, sanitet och hälsa. Demokratiskt underskott och bristande respekt för mänskliga rättigheter och markrättigheter påverkar människors möjlighet till ansvarsutkrävande och till att kunna bidra till dialog och beslut för en mer hållbar utveckling. Många länder har problem med att agera mot exploatering av mark och andra naturresurser. Det drabbar de allra fattigaste och mest marginaliserade individerna, däribland främst kvinnor på landsbygden och urfolk, och utgör en grundorsak till sociala spänningar och konflikter.

Ökad miljömedvetenhet har lett till att det civila samhället i större utsträckning agerar kring miljöfrågorna. Detta har fått till följd att allt fler miljöaktivister och MR-försvarare upplever hot från både statliga och privata aktörer.

En viktig del av det svenska utvecklingssamarbetet i Asien syftar till att stärka det civila samhällets arbete för förbättrat ansvarsutkrävande och ökat demokratiskt utrymme samt regionala aktörer och nationella institutioner i deras arbete att främja och skydda de mänskliga rättigheterna. Det regionala utvecklingssamarbetet har ett särskilt fokus på sambandet mellan miljö, klimat och mänskliga rättigheter, demokrati och jämställdhet.

2.5 Latinamerika och Karibien

I Latinamerika har viktiga framsteg vad gäller fred, demokrati och mänskliga rättigheter gjorts under de senaste decennierna. Väpnade interna konflikter har nått fredliga slut, i flera fall genom fredsavtal, nu senast i Colombia, där kontinentens mest långvariga väpnade konflikt kommit att få ett slut. Det demokratiska styrelseskicket är nu normen – samtliga presidenter, med Kuba som enda undantag, är i dag folkvalda. Återgången till demokrati och avslutandet av väpnade konflikter har satt fokus på etablerandet av demokratiska styrelseskick, rättsstaten och frågor kring övergångsrättvisa dock inte utan utmaningar. Övergångsrättvisa är ett begrepp som innefattar sanningssökande, rättvisa, upprättelse och garantier om icke-upprepning.

Överlag har länderna i Latinamerika och Karibien också konsoliderat den ekonomiska politiken, efter decennier av återkommande finansiella kriser. Förutom att en god ekonomisk tillväxt har medfört att medelklassen vuxit, har också sociala reformer bidragit till att fattigdomen har minskat betydligt. Många länder uppfyllde millenniemålet att halvera fattigdomen till 2015.

Regionen lider av en generellt hög våldsnivå som reflekteras på olika nivåer i samhället. Ofta kan den associeras med organiserad brottslighet kring narkotikahandel och människohandel, men även vanlig kriminalitet utgör hot mot medborgarnas säkerhet i många länder. Väpnade illegala grupper har ofta inflytande eller kontroll över delar av territoriet, vilket leder till utbrett våld. I några delar utgör konflikter kring mark och naturresurser en orsak till våld. Det finns också en utsatthet för konsekvenser av miljöförstöring och klimatförändringar. Inte sällan är de allra fattigaste och urfolk särskilt utsatta.

Den generellt höga våldsnivån undergräver i flera länder rättsstatens möjligheter att tillhandahålla skydd och rättvisa till medborgarna. Den organiserade brottsligheten och korruptionen bidrar till att försvaga de rättsliga institutionerna och ordningsmakten, med hög straffrihet för såväl kriminell våldsutövning som övergrepp som följd. I många fall finns det också stora hinder när det gäller att utreda och lagföra brott begångna under tidigare diktaturer. En konsekvens av det utbredda våldet är ökad våldsanvändning och militarisering. Sverige har bidragit till att synliggöra och stärka nationellt arbete i Guatemala med att motverka straffrihet och korruption.

Våld mot kvinnor, flickor och pojkar är vanligt förekommande i regionen, och sker ofta i nära relationer. Ett viktigt framsteg är att några länder har agerat genom att anta särskild lagstiftning, men brist i dess tillämpning är en fortsatt utmaning.

Sexuell och reproduktiv hälsa och rättigheter är ett känsligt område i de flesta latinamerikanska länder. Absolut förbud mot abort finns exempelvis i El Salvador, Honduras och Nicaragua. De flesta övriga länder har restriktiva abortlagar med undantag för Uruguay och Kuba.

Vad gäller hbtq-personers åtnjutande av mänskliga rättigheter kan i flera av regionens länder skönjas en positiv trend där man antagit könsneutral äktenskap- och partnerskapslagstiftning. Flera länder är i färd med att anta lagstiftning på området, och bland annat i Argentina har transpersoners rättigheter stärkts. De flesta av de karibiska öarna har en lagstiftning som kränker hbtq-personers åtnjutande av mänskliga rättigheter. Generellt fortsätter hbtq-personer att vara diskriminerade och utsatta för hatbrott i hela regionen.

På en del håll kan en negativ trend vad gäller medie- och yttrandefrihet skönjas, liksom det civila samhällets utrymme. Även fackliga företrädare har drabbats av mord, våld och hot vilket kraftigt beskurit föreningsfriheten och möjligheterna att företräda arbetstagare.

Lagstiftning har använts för att minska kritikers möjligheter att nå ut i medierna och för att kontrollera det civila samhällets organisationer. I vissa länder utsätts journalister och MR-försvarare för hot och våld. Övervåld utövat av polis liksom svåra förhållanden i fängelser, illabehandling av interner, försenad rättsprövning och långa häktningstider förekommer. I Brasilien har ett antal tjänstemän ställts inför rätta anklagade för övergrepp men ett bristande rättssystem försvårar en prövning.

2.6 Nordamerika

Både USA och Kanada ser sig som föregångsländer inom områdena mänskliga rättigheter, demokrati och rättsstat. Respekten för de mänskliga rättigheterna i USA är god, även om flera av de centrala konventionerna om mänskliga rättigheter inte har ratificerats. Under Obamaadministrationen har såväl jämställdhet som hbtq-personers åtnjutande av mänskliga rättigheter fått stort utrymme i amerikansk inrikes- och utrikespolitik. Samkönade äktenskap erkändes 2015. Samtidigt är hbtq-personers juridiska skydd hotat i flera delstater där diskriminerande lagstiftning lagts fram och/eller antagits.

Kvinnors politiska, ekonomiska och sociala ställning har successivt stärkts. Andelen kvinnor i näringslivet, på höga offentliga poster och i den akademiska världen har ökat, men kvinnor är fortsatt underrepresenterade på de högsta positionerna inom såväl offentlig som privat sektor. Löneklyftan mellan män och kvinnor har minskat men är

fortfarande betydande. Rätten till abort är sedan länge fastslagen som en konstitutionell rättighet men är fortsatt en kontroversiell fråga.

Det finns ett stort antal organisationer för mänskliga rättigheter som verkar fritt och har inverkan på opinionsbildningen i landet. De främsta utmaningarna i USA är relaterade till ekonomiska och sociala rättigheter samt de inskränkningar av de medborgerliga och politiska rättigheterna som bekämpningen av terrorism innebär. USA är ett av världens rikaste länder men inkomstskillnaderna är stora och ökar. Detta bidrar till olika former av strukturell diskriminering men även att möjligheterna för arbetstagare att organisera sig, förhandla kollektivt och strejka begränsas av arbetsgivare och delstatsmyndigheter.

Rättssystemets behandling av framför allt den afroamerikanska befolkningen är omdebatterad. Förekomsten av polisbrutalitet och bristande utredningar har lett till omfattande protester och folklig mobilisering. Afroamerikaner, som utgör 13 procent av USA:s befolkning, är exempelvis starkt överrepresenterade i samhällets fattigaste skikt och i fängelsepopulationen. Även personer med latinamerikanskt ursprung är överrepresenterade i den fattigare delen av befolkningen.

Bekämpningen av terrorism inbegriper begränsningar av de medborgerliga fri- och rättigheterna, däribland förvarshållande av individer utan åtal eller rättegång. Trots Obamaadministrationens ambition att stänga fängelset i militärbasen Guantanamo hålls fortfarande misstänkta terrorister frihetsberövade där utan rättegång. Uppgifter om tortyr har förekommit. USA utmärker sig också i negativ bemärkelse som det enda landet på den amerikanska kontinenten som regelbundet tillämpar dödsstraff, ibland efter långa väntetider. Både antalet dödsdomar och antalet avrättningar har dock minskat de senaste tio åren.

I Kanada är respekten för de mänskliga rättigheterna god och de allmänna livsvillkoren mycket goda. Ett flertal organisationer för mänskliga rättigheter verkar aktivt i landet. Stora utmaningar kvarstår dock när det gäller urfolkens sociala, ekonomiska och politiska rättigheter. Premiärminister Trudeaus regering har ambitionen att verka för att stärka urfolkens ställning. Också i Kanada har åtgärderna för att bekämpa terrorism inklusive relevant lagstiftning kritiserats för att undergräva rättssäkerheten, framförallt för etniska minoriteter.

Den kanadensiska regeringen, vars sammansättning är helt jämställd, har identifierat jämställdhet och kvinnors rättigheter som särskilt prioriterade frågor. Regeringen har även aviserat en ändring av den omstridda terrorismlagstiftningen och uttryckt en ambition att förbättra relationen med ursprungsgrupper.

3 Inkluderande och demokratiska samhällen

Demokrati är det styrelseskick som ger människor störst möjlighet att påverka samhället och sina egna liv. Demokrati skapar bäst förutsättningar att värna och stärka respekten för de mänskliga rättigheterna och rättsstatens principer. Genom representativa och demokratiska institutioner och processer skapas förutsättningar för varje människa att både ta ansvar för sin egen livssituation, delta i det demokratiska samtalet och utkräva ansvar från sina valda företrädare och myndighetsrepresentanter. Främjandet av inkluderande och demokratiska samhällen måste därför stärkas.

Det krympande utrymmet för civilsamhället i många länder, inskränkningar i yttrande- och mediefriheten, trakasserier av politisk opposition och försvarare av mänskliga rättigheter, missbruk av demokratiska procedurer och undergrävandet av valprocesser är exempel på allvarliga globala hot som urholkar demokratins innebörd och underminerar främjandet av inkluderande och demokratiska samhällen.

Även de etablerade demokratierna i världen står i dag inför stora utmaningar när det gäller den process som krävs för att ständigt återvinna demokratin både som princip och som ett levande styrelseskick. Att verka för en kontinuerlig dialog om demokratin och dess innebörd är viktigt för att motverka att den urholkas och missbrukas. Demokratins grundläggande principer kan aldrig ifrågasättas. Samtidigt är det angeläget att fördjupa förståelsen för olika dimensioner av demokratin. I takt med den växande populism, desinformation och rasism som vi ser i dag, inte minst i Europa, är detta alltmer angeläget. Det är såväl en trovärdighetsfråga som ett sätt att skapa inkluderande samhällen, att på så sätt – med tydlig utgångspunkt i de mänskliga rättigheterna, demokrati och rättsstatens principer – bemöta de krafter som motverkar en demokratisk utveckling.

Välfungerande, jämställda och demokratiska samhällen är också en förutsättning för en ekonomiskt, miljömässigt och socialt hållbar utveckling. Ny forskning visar på tydliga samband mellan demokrati och folkhälsa, liksom mellan en fungerande demokrati där allmänna val genomförs på ett rättsäkert och rättvist sätt och ekonomisk tillväxt. Samtidigt lever stora delar av världens befolkning under förhållanden som inte motsvarar en skälig levnadsstandard och i många fall i extrem fattigdom. Det rör sig om utbredd arbetslöshet och brist på tillgång till sjukvård och utbildning, men också om brist på frihet, makt och inflytande. Främjandet av inkluderande, jämställda och demokratiska samhällen måste därför integreras i alla delar av utrikespolitiken och utvecklingssamarbetet. De globala hållbarhetsmålen utgör viktiga verktyg i sammanhanget.

3.1 Yttrandefrihet

Regeringen avser att:

- uppmärksamma och agera mot otillåtna inskränkningar av yttrandefriheten i såväl multilaterala forum som bilaterala relationer
- verka för att stärka rätten i fråga om tillgång till information
- arbeta för att stärka journalisters säkerhet bland annat genom att stärka ansvarsutkrävandet vid användning av våld, hot om våld och andra typer av trakasserier mot utövare av yttrandefriheten
- verka för att öka tillgången till ett öppet, fritt och säkert internet där såväl yttrandefriheten som rätten till respekt för privatlivet respekteras
- arbeta för att stärka ett öppet och demokratiskt medielandskap,

med god förmåga att stå emot försök att sprida propaganda och desinformation, bland annat genom stöd till fria och oberoende medier och ökad medie- och informationskunnighet
– betona vikten av yttrandefrihet och transparens, bland annat genom den offentliga diplomatin.

3.2 Demokratiska politiska institutioner och processer

Regeringen avser att:

– stärka demokratiska politiska institutioner och processer genom information och dialog samt bidra till ett ökat förtroende för politiska partier
– stödja valprocessers integritet och motverka att odemokratiska valprocesser används för att legitimera maktutövande
– stärka alla människors samhälleliga deltagande, inflytande och aktörskap
– bidra till en diskussion om en fördjupad demokratisyn.

3.3 Det civila samhällets utrymme

Regeringen avser att:

– stödja och försvara en bredd av civilsamhällets organisationer och aktörer i syfte att stärka demokratin och människors deltagande
– uppmärksamma och påtala försämringar vad gäller civilsamhällets möjligheter att agera i såväl multilaterala forum som bilaterala relationer
– skydda, stödja och främja ett brett spektrum av MR-försvarare under hot
– använda anpassade, flexibla, innovativa, effektiva och hållbara former för stöd inom utvecklingssamarbetet till ett civilsamhälle i omvandling och under ökat tryck, särskilt i auktoritärt styrda samhällen.

4 Lika rättigheter för alla

4.1 Jämställdhet

Regeringen avser att:

– vara pådrivande i arbetet för alla kvinnors och fickors fulla åtnjutande av de mänskliga rättigheterna
– bekämpa det strukturella, systematiska, könsrelaterade och sexuella våldet mot flickor och kvinnor såväl i fredstid som i konflikt- och postkonfliktsituationer
– motverka straffrihet för förövare av sexuellt och könsrelaterat våld och verka för gottgörelse och rättvisa för brottsoffer/ överlevare
– främja flickors och kvinnors politiska deltagande och inflytande inom alla samhällsområden
– främja flickors och kvinnors rätt till utbildning
– verka för att pojkar och män integreras och engageras i arbetet för jämställdhet och mot könsrelaterat våld
– arbeta mot könsstereotypa föreställningar om kvinnor och män samt främja en positiv maskulinitet
– säkra jämställdhetsintegrering i hela utvecklingssamarbetet
– synliggöra och stärka kvinnors inflytande i fredsprocesser och fredsfrämjande insatser samt vid utformandet av humanitära insatser
– stärka flickors och kvinnors ekonomiska rättigheter, egenmakt och tillgång till ekonomiska resurser
– verka för att samtliga humanitära genomförandeorganisationer har integrerat åtgärder för att förebygga könsrelaterat våld 2020

4.2 Hbtq-personers åtnjutande av mänskliga rättigheter

Regeringen avser att:

- fortsatt vara en stark röst och aktör för hbtq-personers fulla åtnjutande av de mänskliga rättigheterna
- verka för att diskriminering på grund av könsidentitet synliggörs ytterligare
- beton sexuell läggning och könsidentitet som diskriminerings-grund i olika mellanstatliga och internationella forum, i EU såväl som i FN.

4.3 Sexuell och reproduktiv hälsa och rättigheter

Regeringen avser att:

- prioritera att öka kvinnors och flickors tillgång till information och utbildning om sex och samlevnad, lagliga och säkra aborter, preventivmedel och information om sexuellt överförbara infektioner inklusive hiv och aids, prioriteringen gäller även för hbtq-personer
- verka för att kvinnors och flickors fulla åtnjutande av mänskliga rättigheter, särskilt i fråga om deras sexuella och reproduktiva hälsa och rättigheter, liksom motverkande av barn- och tvångs-äktenskap ska vara en globalt prioriterad fråga
- värna och genomföra handlingsprogrammet från Kairo och handlingsplanen från Peking och driva dialogen om dessa framåt
- stärka arbetet för sexuella rättigheter utan diskriminering,kränk-ningar och våld, genom att bland annat fokusera på hbtq- perso-ners rättigheter
- inkludera män och pojkar i arbetet mot normer och attityder som försvårar kvinnors, flickors och unga personers tillgång till sexuell och reproduktiv hälsa och rättigheter
- inrikta utvecklingssamarbetet på att öka tillgången till utbildad personal, särskilt barnmorskor, och adekvat mödravård i sam-band med graviditet och förlossning, så även i konflikt-, post-konflikt- och kris- och flyktingsituationer.

4.4 Barnets rättigheter

Regeringen avser att:

- fortsatt vara en stark röst och aktör för barnets rättigheter
- verka för barns delaktighet och inflytande i frågor som rör dem
- betona att barnets perspektiv och barnets rättigheter skarespek-teras och synliggöras genomgående i olika mellanstatliga och internationella forum, i EU såväl som i FN.

4.5 Religions- och övertygelsefrihet

Regeringen avser att:

- lyfta fram yttrande- och föreningsfrihet som centrala för att skydda även religionsfriheten
- motarbeta censur oavsett om det gäller religiösa uttryck eller religiös kritik
- försvara och skydda individens frihet att välja religions- eller trosuppfattning
- på ett systematiskt sätt öka medvetenheten om religions- och övertygelsefriheten och på vilka sätt denna rättighet kan kränkas
- inskärpa vikten av religionsfrihet som en integrerad del i det bredare arbetet för att stärka respekten för de mänskliga rättig-heterna
- arbeta tillsammans med religiösa samfund och trossamfund för att främja interkulturell och interreligiös dialog.

5 Trygghet, rättvisa och ansvar

5.1 Rättsstatens principer, konflikter och massövergrepp

Regeringen avser att:

- uppmärksamma och verka för rättsstatens principer som grundläggande för demokrati och god samhällsstyrning, mänskliga rättigheter, utveckling och jämställdhet
- bygga opinion, kunskap och kapacitet kring principen om skyldighet att skydda och främja de mänskliga rättigheterna och andra normer och verktyg för förebyggande och hantering av konflikter och massövergrepp
- verka för ansvarsutkrävande på nationell, regional och internationell nivå där övergrepp skett
- stärka förståelsen för och förmågan att genomföra åtgärder för ansvarsutkrävande och återupprättelse efter samhällsomvandlingar, konflikter och grova kränkningar av de mänskliga rättigheterna.

5.2 Frihet från våld, förbud mot dödsstraff och stärkt rättssäkerhet

Regeringen avser att:

- stärka förmågan hos rättssamhällets aktörer att förebygga och beivra alla former av våld och att uppmärksamma brottsoffrens situation och behov
- se till att kvinnors, flickors och pojkars särskilda utsatthet och behov beaktas i rättsprocessen
- verka för globalt avskaffande av tortyr och dödsstraff och ett slut på utomrättsliga avrättningar och försvinnanden
- stödja civilsamhällets aktörers arbete till skydd för de mänskliga rättigheterna och rättsstatens principer.

5.3 Tillgång till rättvisa och frihet från korruption

Regeringen avser att:

- verka för att rättsstatens principer förstås som en princip för samhällsstyrning och något som gäller överallt där det allmänna möter den enskilda människan
- stödja kapacitetsuppbyggnad när det gäller regeltillsyn, revision och ansvarsutkrävande
- främja transparens, fria medier och ett granskande civilt samhälle i enlighet med demokratiska och rättsstatliga principer.

5.4 Rätten till arbete

Regeringen avser att:

- verka för en Global Deal
- en global överenskommelse mellan kapital och arbete
- stärka kvinnors och flickors ekonomiska egenmakt och tillgång till ekonomiska resurser, inklusive genom produktivt arbete med anständiga arbetsvillkor
- särskilt driva att föreningsfriheten, organisationsrätten och den kollektiva förhandlingsrätten respekteras
- verka för att stater ratificerar ILO:s kärnkonventioner
- verka för full och produktiv sysselsättning med anständiga arbetsvillkor för alla.

6 Ett integrerat angreppssätt

Regeringen avser att:

– föra en rättighetsbaserad utrikespolitik där samtliga politikområden systematiskt analyserar och integrerar ett rättighetsperspektiv i styrdokument, beslut, positioner och uppföljningen av arbetet.

6.1 Internationella sanktioner och exportkontroll

Regeringen avser att:

– aktivt arbeta för att främja mänskliga rättigheter, demokrati och rättsstatens principer i det sanktionsarbete som utförs både i FN och EU
– även fortsättningsvis fästa särskild vikt vid respekten för mänskliga rättigheter i mottagarlandet i tillståndsgivningen när det gäller krigsmaterialexport.

6.2 Migration och flyktingfrågor

Regeringen avser att:

– uppmärksamma och bidra till att asylrätten upprätthålls
– med kraft arbeta för mänskliga rättigheter, demokrati, rättsstatens principer samt fredlig konfliktlösning och hållbar utveckling så att människor inte tvingas lämna sina hem på grund av konflikt eller fattigdom
– verka för migrationens utvecklingspotential för bådeursprungsländer och destinationsländer, inte minst vad gällerfattigdomsbekämpning
– genom ett rättighetsbaserat och samstämmigt agerande motverka mål- och intressekonflikter inom områden som cirkulär migration, remitteringar och skydd och varaktiga lösningar för flyktingar
– stärka länders kapacitet att hantera migration även till det egna landet, dels av andra länders medborgare, dels av egna medborgare som återvänder från ett annat land
– arbeta för ett ökat fokus på barn som migrerar, och för att säkerställa ett jämställdhetsperspektiv
– verka för en mer jämn global ansvarsfördelning och bidra till bättre former för global styrning och samverkan.

6.3 Internationell krishantering

Regeringen avser att:

– se till att all personal som Sverige skickar till internationella krishanteringssatser ska vara utbildad i, och ha kunskap om, kvinnors, mäns, flickors och pojkars behov och roller i konflikt- och postkonfliktsituationer
– verka för att stärka jämställdhetsperspektivet i EU:s civila och militära krishanteringsinsatser, från styrdokument och insatsrapportering till verksamheten i fält.

6.4 Konflikter och den internationella humanitära rätten

Regeringen avser att:

– fortsatt bidra till arbetet med att stärka efterlevnaden av den internationella humanitära rätten
– uppmärksamma och motverka sexuellt och könsbaserat våld i väpnade konflikter och andra kastrofsituationer
– stödja genomförandet av EU:s riktlinjer om internationell humanitär rätt
– verka för att fler stater ansluter sig till relevanta konventioner om internationell humanitär rätt, till exempel tilläggsprotokollen till Genèvekonventionerna.

6.5 Hållbart företagande och mänskliga rättigheter

Regeringen avser att:

– förbättra samstämmigheten mellan handels-, närings- och utrikespolitik genom att arbeta aktivt för att svenska investeringar i utlandet ska leda till hållbart företagande och respekt för mänskliga rättigheter, demokrati och rättsstatens principer
– öka kunskapen på Sveriges ambassader om FN:s vägledande principer för företag och mänskliga rättigheter samt hållbart företagande så att de kan stödja svenska företag i dessa frågor när företagen är verksamma utomlands.

6.6 Miljö, klimat och mänskliga rättigheter

Regeringen avser att:

– verka för ökad uppmärksamhet på sambanden mellan miljö, klimat och mänskliga rättigheter och driva frågor om demokrati, transparens, delaktighet och miljöanalyser
– uppmärksamma att problemen både kan vara lokala, nationella och regionala och behöva angripas på olika nivåer
– arbeta aktivt för att öka vår förmåga att begränsa miljö- och klimatförändringarnas inverkan på regioners stabilitet och långsiktiga säkerhet
– främja en socialt, ekonomiskt och miljömässigt hållbar utveckling genom att verka för en vidgad diskussion om hur de globala investeringsströmmarna kan riktas.

6.7 Terrorism

Regeringen avser att:

– stärka rättsstaten nationellt och internationellt för att motverka och förebygga våldsbejakande extremism
– verka för att kampen mot terrorismen bedrivs med full respekt för folkrätten, de mänskliga rättigheterna och rättssäkerheten
– motverka att länder använder terrorismen som förevändning för att genomdriva otillåtna inskränkningar.

7 Verktyg och arenor

7.1 Nätverk, samverkan och dialog

Regeringen avser att:

– vägledas i valet av utrikespolitiskt verktyg av intressena hos de personer vars rättigheter behöver försvaras och främjas
– konsekvent och välgrundat ta upp de mänskliga rättigheterna i utrikespolitiska dialoger och möten, multilateralt och bilateralt, i nationell kapacitet, i ad-hoc koalitioner och genom EU
– ge politiskt och finansiellt stöd till internationella institutioner som har en vakthundsfunktion använda utlandsmyndigheterna som en plattform för att skapa bättre kontakter och nätverk med och mellan civilsamhällets organisationer och MR-försvarare
– samarbeta med likasinnade inom och utanför EU, och i nära dialog med det svenska civila samhället och näringslivet för maximalt genomslag
– verka för bredare samverkan med nya, innovativa aktörer, multilaterala organisationer och det internationella civilsamhället
– kombinera insatser inom utvecklingssamarbetet, främjandet och andra politikområden för att genom olika projekt driva frågor om mänskliga rättigheter, demokrati och rättsstatens principer på nya och mer effektiva sätt.

7.2 Utvecklingssamarbetet

Regeringen avser att:

– bedriva ett utvecklingssamarbete som prioriterar mänskliga rättigheter, demokrati och rättsstatens principer både som mål och medel

- verka för ett utvecklingssamarbete inom mänskliga rättigheter, demokrati och rättsstatens principer som svarar mot de utmaningar som ställs vad gäller snabbhet, analys och flexibilitet
- verka för att rättighetsperspektivet genomsyrar såväl det svenska utvecklingssamarbetet som det arbete som bedrivs genom multilaterala aktörer och genom EU
- verka för att ett rättighetsperspektiv genomsyrar genomförandet av de 17 globala målen i Agenda 2030.

7.3 Arbetet på landsnivå

Regeringen avser att:

- långsiktigt arbeta genom politisk dialog med länders regeringar och civilsamhälle, i regionala och internationella forum samt i utvecklingssamarbetet
- använda, stärka och påverka redan existerande verktyg som UPR, FN:s konventionskommittéer och specialprocedurer för att bättre koppla globala processer som rör mänskliga rättigheter till landnivån och för en tydligare uppföljning av länders utveckling
- publicera rapporter om de mänskliga rättigheterna som också innefattar demokrati och rättsstatens principer
- arbeta med lands- och/eller regionspecifik planering för arbetet med att främja mänskliga rättigheter, demokrati och rättsstatens principer
- förbättra stödet till utlandsmyndigheter för att dessa mer effektivt ska kunna arbeta för mänskliga rättigheter, demokratiutveckling och främjande av rättsstatens principer.

7.4 Europeiska unionen

Regeringen avser att:

- genom EU verka för tvärregionala samarbeten med stater som delar Sveriges och EU:s värderingar och också, i samverkan med civilsamhället, motverka försök att urholka, försvaga och relativisera de mänskliga rättigheterna och deras universalitet
- stärka ett enat agerande från EU:s medlemstater och institutioner
- verka för att främjande och skydd av de mänskliga rättigheterna, demokrati och rättsstatens principer säkerställs både i den interna och externa EU-politiken
- inom EU verka för att frågor om mänskliga rättigheter och demokrati, inklusive främjande av jämställdhet och kvinnors och flickors åtnjutande av mänskliga rättigheter, intar en central roll i relationen medtredjeländer, inklusive i den politiska dialogen i strategiska styrdokument och handlingsplaner
- verka för Lissabonfördragets upprätthållande inklusive mänskliga rättigheter, demokrati och rättsstatens principer internt inom EU
- aktivt bidra till att mänskliga rättigheter och demokrati får än större utrymme och genomslag inom enskilda politikområden
- aktivt verka för att EU:s yttre åtgärder konsoliderar och stöder demokrati, rättsstaten, de mänskliga rättigheterna och folkrätten
- verka för ett stärkt rättighetsperspektiv i EU:s utvecklingssamarbete.

7.5 Förenta nationerna

Regeringen avser att:

- stärka FN:s roll som global arena för normutveckling och tillsyn av de mänskliga rättigheterna.

- bidra till att säkerhetsrådet inom ramen för sitt konfliktförebyggande och fredsbyggande arbete i större utsträckning integrerar skyddet av mänskliga rättigheter och rättsstatens principer
- betona sambanden mellan säkerhet, utveckling, mänskliga rättigheter och rättsstatens principer
- med kraft verka för kvinnors och flickors åtnjutande av de mänskliga rättigheterna i FN:s råd för mänskliga rättigheter samt att upprätthålla och stärka civilsamhällets möjlighet att delta i rådets arbete.
- delta aktivt och engagerat i FN:s universella granskningsmekanism och belysa de kränkningar av mänskliga rättigheter som sker globalt.
- fortsätta att konstruktivt medverka i de granskningar som sker inom ramen för konventionskommittéerna.

7.6 FN:s fackorgan, fonder och program

Regeringen avser att:

- konsekvent försvara en rättighetsbaserad ansats samt främja FN-organens ansvar att påtala brott mot mänskliga rättigheter
- med kraft värna UNDP:s mandat att stärka rättsstaten och länders demokratiska styrning
- verka för reformer som stärker FN-systemet och ökar samstämmigheten inom systemet och med de internationella finansiella institutionerna.

7.7 Internationella finansiella institutioner

Regeringen avser att:

- tillsammans med likasinnade länder verka för att på olika sätt föra in mänskliga rättigheter i utvecklingsbankernas arbete
- verka för att utvecklingsbankerna fortsätter att prioritera stöd till stärkande av rättsstatens principer.

7.8 Internationella brottmålsdomstolen

Regeringen avser att:

- fortsatt bidra till arbetet mot straffrihet för de allra grövsta internationella brotten, bland annat genom stöd till ett starkt, självständigt och oberoende ICC
- vara en stark röst för brottsoffers rättigheter
- fortsatt verka för stärkt internationellt samarbete för stöd till offer för sexuellt och könsbaserat våld som kan innebära brott mot ICC:s stadga och för att sänka hindren för dem att åtnjuta effektiva rättsmedel för att få gottgörelse
- verka för stärkt samarbete mellan FN och ICC, bland annat genom att mandat för fredsfrämjande insatser omfattar samarbete med ICC
- stödja genomförandet av EU:s riktlinjer om ICC
- fortsätta verka för att så många stater som möjligt ska ansluta sig till domstolen.

7.9 OSSE, Europarådet och Nordiska ministerrådet

Regeringen avser att:

- Sverige ska fortsatt stärka och stödja de självständiga institutionerna inom Organisationen för säkerhet och samarbete i Europa (OSSE), såsom mandatet för Mediefrihetsrepresentanten och Högkommissarien för nationella minoriteter
- fortsatt vara en viktig aktör i OSSE, särskilt i frågor kring yttrande- och mediefrihet

- ha en stark närvaro i Europarådet och dess olika institutioner och aktivt driva arbetet med organisationens kärnvärden
- vara drivande för att medlemsstater verkställer fällande domar från Europadomstolen
- använda den nordiska plattformen för att komplettera EU-arbetet
- stödja fria och oberoende medier, med särskilt fokus pårysks-språkiga sådana.

7.10 Regionala institutioner

7.10.1 Afrika söder om Sahara

Regeringens avser att:

- arbeta för att stärka den afrikanska strukturen för samhällsstyrning genom ökat kapacitetsstöd samt stärka relationen till den afrikanska freds- och säkerhetsstrukturen
- lyfta fram stöd till genomförande av säkerhetsrådsresolution 1325 och uppföljande resolutioner om kvinnor, fred och säkerhet, kvinnlig medling i konflikter samt kvinnors och civilsamhällets inflytande och meningsfulla deltagande i fredsprocesser
- betona vikten av att normativa instrument ratificeras av AU:s medlemsstater och likaså verka för att samarbetet mellan AU-kommissionen och AU:s medlemsstater stärks
- uppmärksamma frågan om hållbart företagande inom ramen för främjandet i Afrika.

7.10.2 Asien och Oceanien

Regeringen avser att:

- verka för regionala mekanismer för ansvarsutkrävande och tillgång till rättvisa som lever upp till internationella normer för mänskliga rättigheter i Asien
- verka för avskaffande av dödstraffet, motverka tortyr och straffrihet och främja rättsstatens principer
- stötta och skydda försvarare av mänskliga rättigheter och andra förändringsaktörer i Asien för att stärka demokrati och mänskliga rättigheter, inklusive yttrandefrihet
- verka för ökad kunskap om sambandet mellan mänskliga rättigheter och miljö- och klimatutmaningar
- vara pådrivande för att EU ska spela en aktiv roll inom ASEAN
- främja genomförande av ””UN Guiding principles for business and human rights”” i relation till hållbart företagande inom ramen för främjandet i Asien inklusive inom ramen för MoU med Kina om CSR.

7.10.3 Europa och dess närområde

Regeringen avser att:

- fortsatt stödja nationella och regionala organisationer som arbetar för att främja de mänskliga rättigheterna och bidra till att stärka kapaciteten hos förändringsaktörer och civilsamhälle
- fortsätta insatser för stärkandet av mänskliga rättigheter, demokrati och rättstatsprinciper i regionen genom bland annat stöd till civilsamhället, fria medier, journalister och stipendieverksamhet
- verka för fortsatt starkt EU-engagemang för Östliga Partnerskapet och betona värderingsfrågornas centrala roll i ländernas reformarbete, inklusive att jämställdhetsfrågor får ökad prioritet
- lyfta fram vikten av insatser för medie- och yttrandefrihet
- uppmärksamma frågan om hållbart företagande inom ramen för främjandet i Europa och dess närområde.

7.10.4 Mellanöstern och Nordafrika

Regeringen avser att:

- genomgående understryka att EU:s intressen i MENA-regionen inkluderar främjande av mänskliga rättigheter, demokrati och rättsstatens principer
- fortsatt stödja nationella och regionala organisationer som arbetar för att främja de mänskliga rättigheterna
- fortsatt stödja kapacitetsbyggande insatser för att stärka rättsstatens institutioner och övergångsrättvisa
- lyfta fram stöd till genomförande av säkerhetsrådsresolution 1325 och uppföljande resolutioner om kvinnor, fred och säkerhet, kvinnors och civilsamhällets inflytande och meningsfulla deltagande i fredsprocesser, inte minst i Syrien
- verka för ett fortsatt och utvidgat utbyte mellan OIC och EU, som tillsammans undertecknade en viljeförklaring år 2015
- fortsatt försvara principen om att fördjupa relationerna ytterligare med de länder i regionen som har högre ambitioner och gör störst reformframsteg
- uppmärksamma frågan om hållbart företagande inom ramen för

främjandet i MENA-regionen.

7.10.5 Nordamerika, Latinamerika och Karibien

Regeringen avser att:

- fortsatt stödja stärkandet av demokratin, rättsstaten och skyddet av de mänskliga rättigheterna i Latinamerika, bl.a. genom stöd till civilsamhället, FN och OAS system för de mänskliga rättigheterna,
- fortsatt stödja statliga initiativ, nationella och regionala civilsamhällsorganisationer som arbetar med främjandet av de mänskliga rättigheterna
- inkludera nya aktörer, inklusive näringslivet, för att uppmärksamma dessa frågor och hållbart företagande i Latinamerika.

7.11 Internationella organisationer och nätverk

Regeringen avser att:

- verka för att International IDEA förblir en central och relevant aktör i demokratifrågor genom att utnyttja dess unika kunskaper och erfarenheter för att möta demokratins globala utmaningar
- fortsatt vara engagerat inom Freedom Online Coalition och verka för att koalitionen används som ett effektivt instrument för samordning av politiska positioner i multilaterala forum
- aktivt delta i samarbetet inom Community of Democracies i syfte att främja demokratiagendan och bygga upp en bred bas för att driva demokratifrågor

7.11.1 International IDEA

Internationella institutet för demokrati och fria val (IDEA) är en oberoende mellanstatlig organisation som bildades på svenskt initiativ 1995 som ett resurs- och kompetenscenter för demokratifrågor i allmänhet och valprocesser i synnerhet. IDEA förblir den enda internationella organisation vars verksamhet uteslutande fokuserar på att bidra till en hållbar demokratisk utveckling globalt genom att sprida jämförande kunskap och erfarenheter av demokrati.

Dess verksamhet utgör ett viktigt komplement till det demokratiarbete som Sverige bedriver bilateralt och multilateralt, och som värdland för IDEA har Sverige goda förutsättningar att utnyttja synergier med annat demokratistöd och bidra till att IDEA:s position som global aktör i

demokratifrågor stärks. IDEA är en strategisk samarbetspartner för Sverige som bedriver relevant verksamhet i relation till såväl svenska prioriteringar som till lokala kontexter, har ett värdefullt nätverk, och har stor internationell trovärdighet och legitimitet. IDEA:s arbete till stöd för fördjupad demokrati är särskilt viktigt mot bakgrund av att demokratins fördelar som styrelseskick har börjat ifrågasättas i många länder.

7.11.2 Freedom Online Coalition

Freedom Online Coalition (FOC) är en koalition av länder som grundades 2011 och som syftar till att förbättra samarbetet mot övergrepp av de mänskliga rättigheterna på internet, förbättrad samordning och dialog i internationella forum, att stötta bloggare och andra i repressiva miljöer samt att stärka dialogen med näringslivet om företagens ansvar för att respektera friheten på nätet. Initiativet till koalitionen togs av den holländska regeringen. Sverige ingick i den första kretsen av 14 medlemmar.

De i alliansen ingående länderna samordnar positioner inför möten i FN-sammanhang och gör gemensamma uttalanden. Ett antal informella samordningsmöten genomförs varje år, inom bland annat OSSE, Förenta nationernas organisation för utbildning, vetenskap och kultur (Unesco), FN:s generalförsamling, Internationella teleunionen (ITU). För Sverige har möjligheten att samordna och gemensamt driva positioner gällande rättigheter och ny teknik i olika internationella forum varit särskilt värdefull.

7.11.3 Community of Democracies

Community of Democracies (CoD) är ett mellanstatligt nätverk som bildades år 2000 mellan utrikesförvaltningar i demokratiska länder i syfte att samla regeringar, civilsamhället och den privata sektorn kring det gemensamma målet att främja demokrati och stärka demokratiska normer och institutioner globalt.

CoD är en viktig plattform för demokratifrämjande insatser bland likasinnade länder, samtidigt som organisationen är inkluderande och strävar efter att bryta upp de låsta positioner som ofta uppstår i demokratidebatten genom att positivt engagera länder som normalt inte driver demokratifrågor. CoD är också ett viktigt instrument i Sveriges arbete med att stärka demokratiagendans roll generellt inom utrikespolitiken, både bilateralt och multilateralt. Civilsamhällets organisationer deltar aktivt i organisationens arbete, vilket ger den en bred och unik förankring.

Utrikesdepartementet

Utdrag ur protokoll vid regeringssammanträde den 8 december 2016
Närvarande: statsminister Löfven, ordförande, och statsråden Lövin, Wallström, Baylan, Bucht, Hultqvist, Regnér, Andersson, Hellmark Knutsson, A Johansson, Bolund, Damberg, Bah Kuhnke, Strandhäll, Fridolin, Wikström, Eriksson, Linde, Skog, Ekström

Föredragande: statsrådet Wallström

Regeringen beslutar skrivelse 2016/17:62 Mänskliga rättigheter, demokrati och rättsstatens principer i svensk utrikespolitik

Sveriges diplomatiska förbindelser

Sverige har en lång tradition av aktiv utrikespolitik, med omfattande och nära bilateralt och multilateralt samarbete, såväl i vår del av världen som globalt. Här kan du läsa mer om Sveriges samarbete med omvärlden.

- Ambassader till Sverige
- Konsuler i Sverige
- Internationella organisationer i Sverige
- De utländska ambassadörernas senioritetsordning

Afrika

Sveriges Afrikapolitik tar sin utgångspunkt i de positiva förändringar som Afrika har genomgått under den gångna tioårsperioden och i utvecklingen av Afrikas relationer med omvärlden, inklusive Sverige.

Afrikas länder

Angola
Botswana
Burkina Faso
Burundi
Centralafrikanska republiken
Elfenbenskusten
Eritrea
Etiopien
Ghana
Guinea
Kenya
Kongo, demokratiska republiken
Liberia
Malawi
Mali
Moçambique
Namibia
Nigeria
Rwanda
Senegal
Sierra Leone
Somalia
Sudan
Sydafrika
Sydsudan
Tanzania
Tchad
Uganda
Zambia
Zimbabwe

Amerika

Den västra hemisfären från Kanada i norr till Chile i söder rymmer stora kontraster. Förbindelserna med länderna i Nordamerika, Latinamerika och Karibien är viktiga delar i svensk utrikespolitik. USA är i dag en av Sveriges två största enskilda exportmarknader och den viktigaste källan för utländska direktinvesteringar i Sverige.

Amerikas länder

Antigua och Barbuda
Argentina
Bahamas
Barbados
Belize
Bolivia
Brasilien
Chile
Colombia
Costa Rica
Dominica
Dominikanska republiken
Ecuador
El Salvador
Grenada
Guatemala
Guyana
Haiti
Honduras
Jamaica
Kanada
Kuba
Mexiko
Nicaragua
Panama
Paraguay
Peru
Saint Christopher och Nevis
Saint Lucia
Saint Vincent och Grenadinerna
Surinam
Trinidad och Tobago
Uruguay
USA
Venezuela

Asien och Oceanien

Utvecklingen i världen under det kommande seklet kommer att vara nära förbunden med utvecklingen i Asien. Det ligger därför i Sveriges intresse att bredda och fördjupa det ömsesidiga samarbetet med länderna i Asien. Insatser görs inom alla politikområden.

Asien och Oceaniens länder

Afghanistan
Australien
Bangladesh
Bhutan
Brunei
Demokratiska Folkrepubliken Korea (Nordkorea)
Fiji
Filippinerna
Hongkong
Indien
Indonesien
Japan
Kambodja
Kina
Kiribati
Laos
Macau
Malaysia
Maldiverna
Marshallöarna
Mikronesien
Mongoliet
Myanmar (Burma)
Nauru
Nepal
Nya Zeeland
Pakistan
Palau
Papua Nya Guinea
Republiken Korea (Sydkorea)
Salomonöarna
Samoa
Singapore
Sri Lanka
Taiwan
Thailand
Tonga
Tuvalu
Vanuatu
Vietnam
Östtimor

Europa och Centralasien

Sveriges utrikes- och säkerhetspolitik, biståndspolitik och handelspolitik påverkas i högsta grad av vårt medlemskap i Europeiska unionen. I stället för att Sverige uttalar sig som enskilt land i exempelvis FN görs gemensamma uttalanden av EU, som samtliga medlemsstater har kommit överens om.

Europa och Centralasiens länder

Albanien
Andorra
Armenien
Azerbajdzjan
Belgien
Bosnien-Hercegovina
Bulgarien
Cypern
Danmark
Estland
Finland
Frankrike
Georgien
Gibraltar
Grekland
Irland
Island
Italien
Kazakstan
Kirgizistan
Kosovo
Kroatien
Lettland
Liechtenstein
Litauen
Luxemburg
Makedonien
Malta
Moldavien
Monaco
Montenegro
Nederländerna
Norge
Polen
Portugal
Rumänien
Ryssland
San Marino
Schweiz
Serbien
Slovakien
Slovenien
Spanien
Storbritannien
Tadzjikistan
Tjeckien
Turkiet
Turkmenistan
Tyskland
Ukraina
Ungern
Uzbekistan
Vatikanstaten
Vitryssland
Österrike

Mellanöstern och Nordafrika

En viktig fråga inom EU är hur vi ska kunna fördjupa dialogen med länderna i Mellanöstern. Regeringen är beredd att stödja politiska, ekonomiska och sociala reformer, men detta måste ske i samförstånd och dialog mellan EU och berörda länder. Frågor om respekt för mänskliga rättigheter, demokrati samt rättsstatens institutioner och principer spelar en särskilt framträdande roll. Regeringen ser också att Sverige och EU - i samarbete med hela det internationella samfundet - kan ge viktiga bidrag för att skapa fred och stabilitet i området.

Mellanöstern och Nordafrikas länder

Algeriet
Bahrain
Egypten
Förenade Arabemiraten
Irak
Iran
Israel
Jemen
Jordanien
Kuwait
Libanon
Libyen
Marocko
Oman
Palestina
Qatar
Saudiarabien
Syrien
Tunisien
Västsahara

Så arbetar Sverige nationellt och internationellt för att uppnå de Globala målen

Globala mål för hållbar utveckling

Vid FN:s toppmöte den 25 september 2015 antog världens stats- och regeringschefer 17 globala mål och Agenda 2030 för hållbar utveckling. Världens länder har åtagit sig att från och med den 1 januari 2016 fram till år 2030 leda världen mot en hållbar och rättvis framtid.

Genom de globala målen och Agenda 2030 för hållbar utveckling har världens länder åtagit sig att från och med den 1 januari 2016 till år 2030 utrota fattigdomen och hungern överallt; att bekämpa ojämlikheter inom och mellan länder; att bygga fredliga, rättvisa och inkluderande samhällen; att skydda de mänskliga rättigheterna och främja jämställdhet och kvinnor och flickors egenmakt; att säkerställa ett varaktigt skydd för planeten och dess naturresurser.

Världens länder har beslutat att skapa förutsättningar för en inkluderande och hållbar ekonomisk tillväxt och anständigt arbete för alla med hänsyn till olika nivåer av nationell utveckling och kapacitet.

Agenda 2030 för hållbar utveckling

Så ska de globala målen uppnås i Sverige
I Sverige är alla statsråd i regeringen ansvariga för genomförandet av Agenda 2030 inom sina respektive ansvarsområden. Ett särskilt ansvar har civilminister Ardalan Shekarabi för det nationella genomförandet. Det nationella genomförandet inkluderar kommuner och landsting

liksom statliga myndigheter och Regeringskansliet. Hur de globala målen uppnås beror också av engagemanget från andra aktörer såsom frivilligorganisationer, näringsliv, fackliga organisationer och akademi.

Regeringen har tillsatt en delegation som ska stödja och stimulera Sveriges genomförande av Agenda 2030. Delegationen ska bland annat ta fram en övergripande handlingsplan för Sveriges genomförande av agendan samt uppmärksamma goda exempel på området. Delegationen består av sju ledamöter: Parul Sharma, Ida Texell, Mattias Klum, Ingrid Petersson, Johan Hassel, Johan Rockström och Johanna Sandahl.

Pressmeddelande: Regeringen tillsätter delegation för Sveriges genomförande av Agenda 2030

Regeringen har även gett ett åttiotal statliga myndigheter i uppdrag att kartlägga och redovisa hur deras verksamheter bidrar till Sveriges möjligheter att uppnå de globala målen för hållbar utveckling.

Pressmeddelande: Myndigheter bidrar med underlag för Sveriges genomförande av Agenda 2030

Sveriges arbete internationellt
De globala målen och Agenda 2030 utgör också ett värdefullt ramverk för ett utökat internationellt samarbete. Sveriges samlade utrikespolitik kommer att bidra till att Agenda 2030 genomförs och att de globala målen kan nås. Biståndsminister Isabella Lövin leder detta arbete på Utrikesdepartementet. Samstämmighet inom och mellan politikområden kommer att vara avgörande.

Addis Abeba Action Agenda (AAAA) om utvecklingsfinansiering är en integrerad komponent i Agenda 2030 och fastslår medel för genomförande. Politiken för Global Utveckling (PGU), tillsammans med det kommande policyramverket för utvecklingssamarbete kommer därtill att vara viktiga verktyg för ett framgångsrikt genomförande.

#FirstGeneration
UD lanserar våren 2016 kommunikationssatsningen #FirstGeneration, en internationell kampanj med syfte att skapa engagemang, stärka kommunikationen och bredda den folkliga förankringen runt de Globala målen och Agenda 2030 för hållbar utveckling. Tillsammans med Sveriges ambassader och lokala och internationella samverkanspartners arrangeras evenemang runt om i världen för att genom positiv påverkan skapa uppmärksamhet och engagemang kring de globala målen. Utbildare och lärare har en central, unik roll och möjlighet att nå och engagera unga i frågor om social, ekonomisk och miljömässig hållbarhet.

www.firstgeneration.se

Genvägar
Ladda ner: Logotyp och ikoner

Publicerad 01 december 2015 · Uppdaterad 01 december 2015

Från regeringen 24 februari 2017 .

I det följande några delar av Utrikesdepartementet.

UD ansvarar för Sveriges förbindelser med andra länder och internationella organisationer och för biståndsoch internationell handelspolitik. UD utgör tillsammans med cirka 100 utlandsmyndigheter utrikesförvaltningen.

Områden

- Demokrati och mänskliga rättigheter
- Folkrätt
- Handel och främjande
- Internationellt utvecklingssamarbete
- Utrikes- och säkerhetspolitik

Om Utrikesdepartementet

- Utrikesdepartementets delar i statens budget
- Rättsdokument
- Utredningar och kommittéer
- Myndigheter med flera
- Remisser
- Organisation
- Kontakt
- UD:s reseinformation

Ansvariga statsråd

Margot Wallström	Utrikesminister
Ann Linde	EU- och handelsminister
Isabella Lövin	Minister för internationellt utvecklingssamarbete och klimat samt vice statsminister

Genvägar

- Utrikesdeklarationen
- En feministisk utrikespolitik
- Sverige i FN:s säkerhetsråd
- Swedish Foreign Policy News
- Sveriges diplomatiska förbindelser
- Sweden Abroad
- UD: presstjänst
- UD:s internationella presscenter
- UD Legaliseringar

Demokrati och mänskliga rättigheter.

De mänskliga rättigheterna är universella och gäller för alla och envar. De slår fast att alla människor, oavsett land, kultur och sammanhang, är födda fria och lika i värde och rättigheter. Demokratipolitiken omfattar bland annat allmänna val, åtgärder för att stärka och värna individens möjligheter till inflytande samt åtgärder för att främja och säkerställa respekten för de mänskliga rättigheterna.

Områden inom demokrati och mänskliga rättigheter

- Barnets rättigheter
- Folkrätt
- Funktionshinder
- Grundlagar och integritet
- Nationella minoriteter
- Politiken mot diskriminering och rasism
- Samepolitik

Om demokrati och mänskliga rättigheter

Relaterad navigering

- Demokrati och mänskliga rättigheter i statens budget
- Mål för demokrati och mänskliga rättigheter
- Rättsdokument
- Myndigheter med flera
- Remisser
- Kontakt

Ansvariga för demokrati och mänskliga rättigheter

Ansvariga statsråd

Alice Bah Kuhnke	Kultur- och demokratiminister
Margot Wallström	Utrikesminister

Ansvariga departement

- Kultur-departementet
- Utrikes-departementet

- Regeringens webbplats om mänskliga rättigheter
- Samling mot hot och hat

Ny skrivelse om mänskliga rättigheter, demokrati och rättsstatens principer i svensk utrikespolitik 12 december 2016

I skrivelsen redogör regeringen för ambitioner och prioriteringar vad gäller arbetet för de mänskliga rättigheterna, demokrati och rättsstatens principer i svensk utrikespolitik. Utvecklingen i omvärlden och de instrument som står till förfogande för Sveriges agerande redovisas också.

I skrivelsen fastslås att mänskliga rättigheter, demokrati och rättsstatens principer ska genomsyra hela den svenska utrikespolitiken. Skrivelsen betonar också att Sverige ska vara ledande globalt i att främja, förebygga och påverka utvecklingen på dessa tre områden.

- Mänskliga rättigheter, demokrati och rättsstatens principer i svensk utrikespolitik, Skr 2016/17:62 (pdf 507 kB)
  79 sidor

Ökad insyn i partiers finansiering

En parlamentariskt sammansatt kommitté, Kommittén om insyn i finansiering av partier, har analyserat vissa frågor om insyn i partiers och valkandidaters finansiering i syfte att åstadkomma ett sammanhållet och väl avvägt regelverk i fråga om insyn i partifinansiering. Betänkandet överlämnades till justitie- och migrationsminister Morgan Johansson den 8 november 2016.

- Pressmeddelande: Ökad insyn i partiers finansiering – ett utbyggt regelverk
- SOU 2016:74 Ökad insyn i partiers finansiering - ett utbyggt regelverk

Fortsatt arbete för ett Sverige som håller ihop – regeringen satsar 132 miljoner kronor

Regeringen kraftsamlar för det öppna och demokratiska samhället. I 2016 års ekonomiska vårproposition presenterades satsningar inom ramen för ett Sverige som håller ihop. Arbetet forsätter med fler insatser för ett samhälle med öppna mötesplatser, mer lokalt kulturutbud och ett förstärkt civilsamhälle, men även åtgärder mot diskriminering, extremism och hot och hat. Totalt satsas 132 miljoner kronor i budgetpropositionen för 2017 och i höständringsbudgeten för 2016.

- Artikel: Fortsatt arbete för ett Sverige som håller ihop – regeringen satsar 132 miljoner kronor

Regeringen föreslår ett stärkt rättsligt och institutionellt skydd för mänskliga rättigheter

Den 18 oktober överlämnade regeringen skrivelsen ”Regeringens strategi för det nationella arbetet med mänskliga rättigheter” till riksdagen. Regeringen gör bland annat bedömningen att en oberoende institution för mänskliga rättigheter, med riksdagen som huvudman, bör inrättas i Sverige.

- Pressmeddelande: Regeringen föreslår ett stärkt rättsligt och institutionellt skydd för mänskliga rättigheter
- Skr. 2016/17:29 Regeringens strategi för det nationella arbetet med mänskliga rättigheter

Sveriges strategi mot terrorism och arbete mot våldsbejakande extremism

Regeringen har tagit fram en nationell strategi mot terrorism som ska vara utgångspunkten för Sveriges långsiktiga arbete och skapa en tydlig struktur för det arbete som krävs för att motverka terroristbrottslighet. Regeringen har också förstärkt det förebyggande arbetet och tagit fram nya åtgärder för att göra samhället mer motståndskraftigt mot våldsbejakande extremism.

- Sveriges strategi mot terrorism och arbete mot våldsbejakande extremism

Regeringens webbplats om mänskliga rättigheter

De mänskliga rättigheterna
De mänskliga rättigheterna är universella och gäller för alla och envar. De slår fast att alla människor, oavsett land, kultur och sammanhang, är födda fria och lika i värde och rättigheter.

Vilka rättigheter finns det?
Om mina rättigheter kränks
Demokrati och mänskliga rättigheter

Läs mer här

Mänskliga rättigheter i Sverige
Ansvaret för att de mänskliga rättigheterna inte kränks vilar på regeringen och på all statlig och kommunal verksamhet. Även andra aktörer bidrar till arbetet med att främja och skydda de mänskliga rättigheterna i Sverige.

Internationell granskning av Sverige
Europadomstolens domar i mål mot Sverige

Läs mer här

Mänskliga rättigheter i världens länder
Svensk utrikespolitik ska främja respekten för de mänskliga rättigheterna. Utrikesdepartementet sammanställer regelbundet rapporter om situationen för mänskliga rättigheter i världens länder.

UD:s rapporter om mänskliga rättigheter
Mänskliga rättigheter i svensk utrikespolitik

Läs mer här

Vem gör vad?
Det finns många aktörer som arbetar för mänskliga rättigheter, nationellt och internationellt. FN är den viktigaste globala ktören när det gäller mänskliga rättigheter.

Sverige
Europeiska Unionen
Europarådet
Förenta Nationerna

Läs mer här

Frågor & Svar
Klicka för att få svar på dina frågor:

Allmänna frågor om mänskliga rättigheter
Frågor om olika rättigheter
Frågor om mänskliga rättigheter i Sverige
Läs mer/övrigt

Dokumentarkiv
I dokumentarkivet finns FN:s och Europarådets granskningsrapporter om Sverige, den svenska regeringens rapporter och samtliga enskilda klagomål till FN:s konventionskommittéer i mål mot Sverige.

Dokumentarkiv

Handel och främjande

Den svenska handels- och främjandepolitiken syftar till att främja svenska ekonomiska intressen och bilden av Sverige utomlands, för att sin tur underlätta export och import och möjliggöra ett ömsesidigt handelsutbyte med andra länder.

Om handel och investeringsfrämjande
Relaterad navigering

- Handel och investeringsfrämjande i statens budget
- Mål för handel och investeringsfrämjande
- Rättsdokument
- Myndigheter med flera
- Remisser
- Kontakt

Ansvariga för handel och investeringsfrämjande
Ansvarigt statsråd
Ann Linde EU- och handelsminister
Ansvarigt departement

- Utrikesdepartementet

Genvägar

- Sveriges exportstrategi
- Transatlantic Trade and Investment Partnership (TTIP)
- Informationsmaterial: Tjänstehandelsavtalet TiSA
- Informationsmaterial: Handlingsplan för företagande och mänskliga rättigheter

Kommerskollegium överlämnar omfattande utredning till EU- och handelsminister Ann Linde
01 november 2016

Regeringen gav Kommerskollegium i december 2015 uppdraget att redovisa de viktigaste handelshindren som ett led i regeringens export-strategi. Utredningen fastslår att EU:s marknad fungerar relativt väl och att en välfungerande inre marknad är en viktig beståndsel för att undanröja hinder.

- Artikel: Kommerskollegium överlämnar omfattande handelshinderutredning till Ann Linde

Internationellt utvecklingssamarbete

Sverige har en lång tradition av ett generöst och ambitiöst bistånd. Utvecklingssamarbetet handlar om att skapa förutsättningar för fattiga människor att förbättra sina levnadsvillkor. Det svenska utvecklingsbiståndet kanaliseras ofta genom internationella organisationer som FN och EU. Med humanitärt bistånd avses Sveriges insatser för att rädda liv, lindra nöd och upprätthålla mänsklig värdighet för nödlidande människor som drabbas av naturkatastrofer, väpnade konflikter eller andra katastrofliknande förhållanden.

- Internationellt utvecklingssamarbete i statens budget
- Mål för internationellt utvecklingssamarbete
- Rättsdokument
- Myndigheter med flera
- Remisser
- Kontakt

Ansvariga för internationellt utvecklingssamarbete
Ansvarigt statsråd

Isabella Lövin	Minister för internationellt utvecklingssamarbete och klimat samt vice statsminister

Ansvarigt departement

- Utrikes-departementet

Genvägar Openaid.se

Isabella Lövin inviger Havskonferensens förmöte i New York
16 februari 2017
Den 15 februari invigde Isabella Lövin, minister för internationellt utvecklingssamararbete och klimat, Havskonferensens förmöte på FN-högkvarteret i New York. Havskonferensen äger rum 5-9 juni och som initiativtagare tillsammans med Fiji, vill Sverige uppnå ambitiösa frivilliga åtaganden för att påskynda arbetet med hållbara hav som är avgörande för såväl fattigdomsbekämpning som ekonomisk utveckling.
Artikel: Isabella Lövin inviger Havskonferensens förmöte i New York

FN:s havskonferens
Sverige och Fiji har gemensamt tagit initiativet till en FN-konferens - "The Ocean Conference" - för att stödja arbetet med att rädda världshaven och uppnå det globala hållbara utvecklingsmålet om hav och marina resurser, mål 14 i FN:s Agenda 2030.
Havskonferensen

Ny strategi för det humanitära biståndet
26 januari 2017
I situationer av väpnad konflikt, naturkatastrofer och andra katastrofliknande förhållanden är humanitärt bistånd ett av de mest verkningsfulla och handgripliga medlen för att rädda liv och lindra nöd hos för drabbade kvinnor, män, flickor och pojkar. Regeringen fattade i januari 2017 beslut om en ny strategi för Sveriges humanitära bistånd genom Sida, som omfattar perioden 2017-2020.
Artikel: Ny strategi för det humanitära biståndet

Policyramverket för internationellt utvecklingssamarbete
Regeringen har fattat beslut om ett policyramverk som anger inriktningen för svenskt utvecklingssamarbete och humanitärt bistånd.

Det nya ramverket lanserades av Isabella Lövin i december 2016.
Policyramverket för internationellt utvecklingssamarbete

Globala målen och Agenda 2030
De globala målen och Agenda 2030 syftar till att utrota fattigdom och hunger, förverkliga de mänskliga rättigheterna för alla, uppnå jämställdhet och egenmakt för alla kvinnor och flickor samt säkerställa ett varaktigt skydd för planeten och dess naturresurser.
Globala målen och Agenda 2030

Globala målen och Agenda 2030

De globala målen och Agenda 2030 syftar till att utrota fattigdom och hunger, förverkliga de mänskliga rättigheterna för alla, uppnå jämställdhet och egenmakt för alla kvinnor och flickor samt säkerställa ett varaktigt skydd för planeten och dess naturresurser. De globala målen är integrerade och odelbara och balanserar de tre dimensionerna av hållbar utveckling: den ekonomiska, den sociala och den miljömässiga.

Ansvariga statsråd
Isabella Lövin
Ardalan Shekarabi
Ansvariga departement
Utrikes-departementet
Statsrådsberedningen
Finans-departementet

Globala mål för hållbar utveckling
Så arbetar Sverige nationellt och internationellt för att uppnå de Globala målen
Summering och webbsändning: Lansering av Sveriges arbete för att nå de globala målen

17 globala mål för hållbar utveckling
17 globala mål för hållbar utveckling
Att förändra vår värld: Agenda 2030 för hållbar utveckling
UD i internationell kampanj för att stötta arbetet med de globala målen

Agenda 2030-delegationen
Delegationen
Delegationens uppdrag
Intervju med Katarina Sundberg, huvudsekreterare

Myndighetsrapporter
Rapporter från myndigheter

Utrikes- och säkerhetspolitik

Utrikespolitiken handlar om Sveriges förbindelser med och politik gentemot andra länder. Att förebygga risker och hot är en viktig del av säkerhetspolitiken som är en del av utrikespolitiken. Den svenska politiken förs i direkta förbindelser med andra länder men också genom exempelvis EU och FN.

Om utrikes- och säkerhetspolitik
Relaterad navigering

- Utrikes- och säkerhetspolitik i statens budget
- Mål för utrikes- och säkerhetspolitik
- Rättsdokument
- Myndigheter med flera
- Remisser
- Kontakt

Ansvariga för utrikes- och säkerhetspolitik

Ansvarigt statsråd
Margot Wallström Utrikesminister
Ansvarigt departement

- Utrikes-departementet

Genvägar

- Utrikesdeklarationen
- Internationella sanktioner
- Sveriges diplomatiska förbindelser

Sveriges nationella säkerhetsstrategi
08 januari 2017
För första gången gör en svensk regering en samlad redovisning på säkerhet i bred bemärkelse. Sveriges nationella säkerhetsstrategi tar ut riktningen och sätter ramarna för det arbete som krävs för att värna vår säkerhet och för att lägga de gemensamma resurserna där de gör bäst nytta.
Artikel: Sveriges nationella säkerhetsstrategi

Sverige valdes in i FN:s säkerhetsråd med god marginal
Med god marginal röstades Sverige in i FN:s säkerhetsråd på tisdagen. Den svenska delegationen ledd av utrikesminister Margot Wallström tog emot varma spontana applåder i generalförsamlingen.

- Artikel: Sverige valdes in i FN:s säkerhetsråd med god marginal
- Debattartikel: Så ska Sverige göra skillnad i säkerhetsrådet
- Sverige och FN

Utrikesdeklarationen presenteras i riksdagen
Onsdag den 15 februari presenterar utrikesminister Margot Wallström regeringens deklaration om utrikespolitiken, utrikesdeklarationen 2017. I samband med att utrikesminister Margot Wallström presenterar utrikesdeklarationen ges studenter möjlighet att diskutera utrikespolitik med utrikesministern och UD.

- Margot Wallström samtalar om utrikespolitik med studenter

En feministisk utrikespolitik
Jämställdhet mellan kvinnor och män utgör en grundläggande målsättning för svensk utrikespolitik. Uppfyllandet av kvinnors och flickors grundläggande mänskliga rättigheter utgör såväl en skyldighet inom ramen för internationella åtaganden som en förutsättning för att nå Sveriges bredare utrikespolitiska mål om fred, säkerhet och hållbar utveckling.

- En feministisk utrikespolitik

Sverige och FN

Sveriges engagemang i FN utgör en hörnsten i svensk utrikespolitik. Samarbete på multilateral nivå är avgörande för att hitta lösningar till de komplexa utmaningar som världen står inför idag. Sverige har en lång tradition av FN-engagemang inom bland annat främjande av fred och säkerhet, nedrustning, rättsstatsutveckling, internationell rätt och mänskliga rättigheter.

- Sverige och FN

Utrikesdepartementets delar i statens budget

Utrikesdepartementet ansvarar helt eller delvis för utgiftsområdena 5: Internationell samverkan, 7: Internationellt bistånd och 24: Näringsliv.

UD:s del i statens budget 2017

Här kan du se förslag och beslut om ramar och anslagsnivåer för statens budget 2017:

- Statens budget 2017 i siffror: utgiftsområde 5, Internationell samverkan
- Statens budget 2017 i siffror: utgiftsområde 7, Internationellt bistånd
- Statens budget 2017 i siffror: utgiftsområde 24, Näringsliv

Relaterat

- Nyheter i biståndsbudgeten 2017
- Faktablad om utrikes-departementets delar av budgetpropositionen 2017

Utgiftsområde 5 Internationell samverkan omfattar följande anslag:
01:01
Avgifter till internationella organisationer
01:02
Freds- och säkerhetsfrämjande verksamhet
01:03
Nordiskt samarbete
01:04
Ekonomiskt bistånd till enskilda utomlands samt diverse kostnader för rättsväsendet
01:05
Inspektionen för strategiska produkter
01:06
Forskning, utredningar och andra insatser rörande säkerhetspolitik, nedrustning och ickespridning
01:07
Bidrag till Stockholms internationella fredsforskningsinstitut (SIPRI)
01:08
Bidrag till Utrikespolitiska institutet (UI)
01:09
Svenska institutet
01:10
Information om Sverige i utlandet
01:11
Samarbete inom Östersjöregionen

Utgiftsområde 7 Internationellt bistånd omfattar följande anslag:
01:01
Biståndsverksamhet
01:02
Styrelsen för internationellt utvecklingssamarbete (Sida)
01:03
Nordiska Afrikainstitutet
01:04
Folke Bernadotteakademin
01:05
Riksrevisionen: Internationellt utvecklingssamarbete
01:06
Utvärdering av internationellt bistånd

UD:s del i utgiftsområde 24 Näringsliv omfattar följande anslag:
01:01
Styrelsen för ackreditering och teknisk kontroll:
Myndighetsverksamhet
2:2
Kommerskollegium
2:3
Exportfrämjande verksamhet
2:4
Investeringsfrämjande
2:5
Avgifter till internationella handelsorganisationer
2:6
Bidrag till standardiseringen

Mer om budgeten för 2017

Den 20 september 2016 lämnade regeringen sitt budgetförslag till riksdagen.

- Läs mer om budgeten och ladda ner budgetpropositionen som pdf

Publicerad 20 september 2016 · Uppdaterad 19 mars 2015

Rättsdokument

Rättsinformation är ett samlingsbegrepp för alla dokument som är ett resultat av lagstiftningsprocessens steg, baserat på Rättsinformationsförordningen, (SFS 1999:175).

Regeringskansliet publicerar följande rättsinformation på webbplatsen:

- Departementsserien (Ds) och promemorior
- Förordningsmotiv (Fm)
- Kommittédirektiv (Dir.)
- Propositioner (Prop.)
- Skrivelser (Skr.)
- Statens offentliga utredningar (SOU)
- Sveriges internationella överenskommelser (SÖ)

Kompletta serier av rättsinformation finns från halvårsskiftet år 2000 och framåt. Det kan dock finnas enstaka rättsdokument från tidigare år.

Genvägar

Andra webbplatser och databaser med rättsinformation:

- Lagar och förordningar - Regeringskansliets rättsdatabaser
- Svensk författningssamling (SFS) i tryckt format
- Förordningsmotiv i tryckt format
- Lagrummet - svensk rättsinformation
- Digitaliserade SOU:er på Kungliga Bibliotekets webbplats
- Rättsinformationsförordningen, (SFS 1999:175) på riksdagens webbplats

Myndigheter (Myndigheter med flera)

- A/O Dom Shvetsii
  04 augusti 2015 från Utrikesdepartementet
- Business Sweden
  01 juni 2015 från Utrikesdepartementet
- Exportkreditnämnden (EKN)
  08 januari 2015 från Utrikesdepartementet
- Folke Bernadotteakademin
  08 januari 2015 från Utrikesdepartementet
- Kommerskollegium
  08 januari 2015 från Utrikesdepartementet
- Nordiska Afrikainstitutet
  08 januari 2015 från Utrikesdepartementet
- Styrelsen för ackreditering och teknisk kontroll, SWEDAC
  08 januari 2015 från Utrikesdepartementet
- Styrelsen för internationellt utvecklingssamarbete, Sida
  08 januari 2015 från Utrikesdepartementet
- Svenska institutet, SI
  08 januari 2015 från Utrikesdepartementet

Organisation

Utrikesdepartementet är det största av Regeringskansliets tio departement. Till UD hör cirka 100 utlandsmyndigheter – ambassader, representationer, delegationer och konsulat – som tillsammans med UD utgör utrikesförvaltningen.

Ladda ner:

- Utrikesförvaltningens organisation (pdf 43 kB)

UD:s löpande arbete sköts inom ett antal enheter. Enheterna handlägger och förbereder ärenden innan regeringen fattar beslut. En annan uppgift är att företräda Sverige i internationella förhandlingar och främja svenska utrikespolitiska och ekonomiska intressen.

Hela utrikesförvaltningen har knappt 2600 anställda, varav cirka 750 personer arbetar på UD i Stockholm. På utlandsmyndigheterna arbetar drygt 500 utsända tjänstemän från UD tillsammans med cirka 1300 lokalt anställda.

Politisk ledning
Chef för Utrikesdepartementet är utrikesminister Margot Wallström. Statsrådet Wallströms statssekreterare, med titeln kabinettssekreterare, är Annika Söder.

Isabella Lövin är minister för internationellt utvecklingssamarbete och klimat samt vice statsminister. Statsrådet Lövins statssekreterare är Ulrika Modéer.

Ann Linde är EU- och handelsminister. Statsrådet Lindes stassekreterare är Oscar Stenström.

Tillsammans utgör statsråden, kabinettssekreteraren och statssekreterarna UD:s politiska ledning.

UD:s ledning

Enheter
UD:s löpande arbete sköts inom ett antal enheter. Enheterna handlägger och förbereder ärenden innan regeringen fattar beslut. En annan uppgift är att företräda Sverige i internationella förhandlingar och främja svenska utrikespolitiska och ekonomiska intressen.

UD:s enheter bistår den politiska ledningen med att sammanställa och analysera information för politiska ställningstaganden. Det görs bland annat genom att förbereda och presentera underlag för regeringsbeslut, propositioner, interpellationssvar och riksdagsfrågor. En annan uppgift för enheterna är att företräda Sverige i internationella förhandlingar och främja svenska utrikespolitiska och ekonomiska intressen samt sköta kontakterna med UD:s myndigheter.

UD:s geografiska enheter
UD:s funktionella enheter
UD:s övriga enheter och funktioner

Utrikesrepresentationen

Sverige har diplomatiska förbindelser med i stort sett alla stater i världen. I ungefär hälften av dessa har Sverige ambassader och konsulat. Sveriges utrikesrepresentation består av cirka 100 utlandsmyndigheter och 350 honorärkonsulat.

Utrikesrepresentationen

Publicerad 05 december 2014 · Uppdaterad 06 februari 2017

Mål för demokrati och mänskliga rättigheter

Målet för demokratipolitiken är en levande demokrati där individens möjligheter till inflytande förstärks. Målet för politiken för mänskliga rättigheter är att säkerställa full respekt för Sveriges internationella åtaganden om mänskliga rättigheter.

Demokratipolitiken

Målet för demokratipolitiken är en levande demokrati där individens möjligheter till inflytande förstärks.

För det fortsatta arbetet med att förverkliga målet för demokratipolitiken angavs i skrivelsen En politik för en levande demokrati (skr. 2013/14:61) fem inriktningar:

- ett högt och mer jämlikt valdeltagande,
- ett breddat och jämlikt deltagande i de folkvalda församlingarna,
- stärkta möjligheter till inflytande, insyn och delaktighet mellan valen,
- en ökad demokratisk medvetenhet samt
- att värna demokratin mot våldsbejakande extremism.

Mänskliga rättigheter

Målet för politiken för mänskliga rättigheter är att säkerställa full respekt för Sveriges internationella åtaganden om mänskliga rättigheter.

Utgångspunkten för målet är att den svenska rättsordningen ska stå i överensstämmelse med de konventioner som Sverige har anslutit sig till och att konventionsåtagandena ska beaktas, i enlighet med principen om fördragskonform tolkning, vid tillämpningen av svensk rätt inom hela den offentliga verksamheten, såväl inom stat som inom kommuner och landsting.

Det innebär att det är en central uppgift för regeringen att säkerställa att Sveriges internationella åtaganden efterlevs i alla delar av landet, i alla delar av offentlig sektor såväl nationellt som regionalt och kommunalt. Målet för arbetet med de mänskliga rättigheterna i svensk utrikespolitik är att bidra till att rättigheterna som slagits fasts i FN och andra internationella fora ska komma alla människor till del. Sverige ska vara en tydlig röst i världen för de mänskliga rättigheterna.

Regeringen agerar bilateralt, genom EU och multilateralt för att de mänskliga rättigheterna ska efterlevas fullt ut i alla världens länder. Sverige ska reagera mot förtryck och övergrepp, förhindra diskriminering och bidra till att stärka andra länders kapacitet att respektera de mänskliga rättigheterna.

Värnandet om de mänskliga rättigheterna genomsyrar utrikespolitikens alla delar.

Publicerad 24 september 2014 · Uppdaterad 24 mars 2015

En feministisk utrikespolitik

Jämställdhet mellan kvinnor och män utgör en grundläggande målsättning för svensk utrikespolitik. Uppfyllandet av kvinnors och flickors grundläggande mänskliga rättigheter utgör såväl en skyldighet inom ramen för internationella åtaganden som en förutsättning för att nå Sveriges bredare utrikespolitiska mål om fred, säkerhet och hållbar utveckling.

Ansvariga statsråd
Margot Wallström
Isabella Lövin
Ann Linde
Ansvariga departement
Utrikes-departementet

UD presenterar 2017 års handlingsplan för den feministiska utrikespolitiken
Handlingsplanen anger riktningen för utrikesförvaltningens arbete med den feministiska utrikespolitiken med hjälp av sex långsiktiga mål. Målen är breda för att motsvara utmaningarna, täcka hela den globala agendan och göra det möjligt att samverka med utrikespolitikens olika verktyg.

- Utrikesförvaltningens handlingsplan för feministisk utrikespolitik 2015–2018

Utrikesdeklarationen 2016
"Situationen i världen manar till en feministisk utrikespolitik. Den syftar till att stärka kvinnors rättigheter, representation och tillgång till resurser. Sverige har under 2015 bidragit till att EU har tillsatt en högnivårådgivare för jämställdhet, och till bildandet av ett kvinnligt

medlarnätverk. Vi fortsätter arbetet enligt vår handlingsplan för att involvera kvinnor i fredsprocesser. Genom att göra kvinnor delaktiga i fredssamtalen i Syrien kan vi bidra till ett mer hållbart samhälle."

- Utrikesdeklarationen 2016

Sveriges stöd till kvinnor i humanitära kriser
Humanitära kriser och katastrofer är inte könsneutrala, utan påverkar kvinnor, flickor, män och pojkar olika. Kvinnor, flickor och pojkar utgör många gånger speciellt utsatta grupper som löper ökad risk att utsättas för sexuella övergrepp och människohandel.

- Sveriges stöd till kvinnor i humanitära kriser

Sveriges nationella handlingsplan för genomförande av FN:s säkerhetsresolutioner om kvinnor, fred och säkerhet
Den 31 oktober 2000, antog FN:s säkerhetsråd resolution 1325 om kvinnor, fred och säkerhet. Sju efterföljande resolutioner har antagits sedan dess och tillsammans utgör de åtta resolutionerna den internationella agendan för kvinnor, fred och säkerhet. Det här är Sveriges tredje nationella handlingsplan för kvinnor, fred och säkerhet.

- Rapport: Sveriges nationella handlingsplan för genomförande av FN:s säkerhetsrådsresolutioner om kvinnor, fred och säkerhet 2016–2020
- Kvinnors deltagande avgörande för hållbar fred

Vad kan en feministisk utrikespolitik uppnå?
Varför behövs en feministisk utrikespolitik, vad kan en feministisk utrikespolitik åstadkomma och hur uppnås verklig förändring? I samband med det svenska statsbesöket till Finland 3-5 mars 2015 föreläste utrikesminister Margot Wallström på temat Sveriges feministiska utrikespolitik vid Helsingfors universitet.

- Tal vid Helsingfors universitet i samband med det svenska statsbesöket till Finland

Sveriges diplomatiska förbindelser

Sverige har en lång tradition av aktiv utrikespolitik, med omfattande och nära bilateralt och multilateralt samarbete, såväl i vår del av världen som globalt. Här kan du läsa mer om Sveriges samarbete med omvärlden.
Ambassader till Sverige
Konsuler i Sverige
Internationella organisationer i Sverige
De utländska ambassadörernas senioritetsordning

Regioner med alla länder

Afrika
Sveriges Afrikapolitik tar sin utgångspunkt i de positiva förändringar som Afrika har genomgått under den gångna tioårsperioden och i utvecklingen av Afrikas relationer med omvärlden, inklusive Sverige.

Amerika
Den västra hemisfären från Kanada i norr till Chile i söder rymmer stora kontraster. Förbindelserna med länderna i Nordamerika, Latinamerika och Karibien är viktiga delar i svensk utrikespolitik. USA är i dag en av Sveriges två största enskilda exportmarknader och den viktigaste källan för utländska direktinvesteringar i Sverige.

Asien och Oceanien
Utvecklingen i världen under det kommande seklet kommer att vara nära förbunden med utvecklingen i Asien. Det ligger därför i Sveriges intresse att bredda och fördjupa det ömsesidiga samarbetet med länderna i Asien. Insatser görs inom alla politikområden.

Europa och Centralasien

Sveriges utrikes- och säkerhetspolitik, biståndspolitik och handelspolitik påverkas i högsta grad av vårt medlemskap i Europeiska unionen. I stället för att Sverige uttalar sig som enskilt land i exempelvis FN görs gemensamma uttalanden av EU, som samtliga medlemsstater har kommit överens om.

Mellanöstern och Nordafrika

En viktig fråga inom EU är hur vi ska kunna fördjupa dialogen med länderna i Mellanöstern. Regeringen är beredd att stödja politiska, ekonomiska och sociala reformer, men detta måste ske i samförstånd och dialog mellan EU och berörda länder. Frågor om respekt för mänskliga rättigheter, demokrati samt rättsstatens institutioner och principer spelar en särskilt framträdande roll. Regeringen ser också att Sverige och EU - i samarbete med hela det internationella samfundet - kan ge viktiga bidrag för att skapa fred och stabilitet i området.

Styrelsen för internationellt utvecklingssamarbete, Sida

Sida är central förvaltningsmyndighet för Sveriges bilaterala utvecklingssamarbete med utvecklingsländer och för stödet till länder i Central- och Östeuropa för att främja säkerhet, demokrati och en hållbar utveckling.

Sidas webbplats
Publicerad 08 januari 2015 · Uppdaterad 06 februari 2015

Sida 2 mars 2017:

Aktuellt

23 februari 2017
Sida ger stöd till miljoner som hotas av svält
Miljontals människor lider akut brist på mat i Nigeria, Somalia ...

17 februari 2017
5 intressanta frågor under utvecklingsåret 2017
Ett nytt utvecklingsår ligger framför oss. Här har vi samlat 5 ...

14 februari 2017
Sida ökar sitt engagemang för preventivmedel och säker abort
Sida blir medlem nummer 400 i Reproductive Health Supplies ...

Nyheter

17 februari 2017
5 intressanta frågor under utvecklingsåret 2017
Ett nytt utvecklingsår ligger framför oss. Här har vi samlat 5 intressanta händelser och frågor för det svenska utvecklingssamarbetet under 2017.

14 februari 2017
Sida ökar sitt engagemang för preventivmedel och säker abort
Sida blir medlem nummer 400 i Reproductive Health Supplies Coalition, ett globalt nätverk som arbetar för ökad tillgång till preventivmedel, läkemedel och ...

30 januari 2017
Centralbanker är viktiga utvecklingsaktörer
En stabil ekonomi är en viktig förutsättning för att skapa tillväxt och välfärd. Här berättar riksbankschefen Stefan Ingves om hur den svenska Riksbanken ...

Prenumerera Läs alla

Pressmeddelande

23 februari 2017
Sida ger stöd till miljoner som hotas av svält
Miljontals människor lider akut brist på mat i Nigeria, Somalia och Sydsudan – ...

29 december 2016
Svenskarnas biståndsvilja fortsätter vara stark
Svenskarna tycker det är viktigt att visa solidaritet med andra och att vi ska ...

22 december 2016
Sida ger extra stöd till människor på flykt från Aleppo och Raqqa
Evakuerade Aleppobor har levt under extremt hårda förhållanden under lång tid ...

18 december 2016
Sida stödjer "catch-up classes" för syriska flyktingbarn
Kriget i Syrien som pågått i snart sex år har lett till att många barn inte kan ...

Läs alla
På gång

Gymnasiedagarna våren 2017
I samarbete med Sida ordnar Utrikespolitiska institutet (UI) halvdagar med ...

Developing and financing renewable energy – opportunities in Sub-Saharan Africa

When: Friday 17 March, 2017, 08.30 – 12.00 Where: Hörsalen, Sida, ...

Läs alla

Debatt

12 november 2016
Lokalt engagemang ger globala effekter
Samtidigt som världsledare möts i Marrakech för internationella ...

11 november 2016
Lokalt engagemang skapar globala effekter
Samtidigt som världsledare möts i Marrakech för internationella ...

28 oktober 2016
”Stämmer inte att stora delar av biståndet hamnar fel”
Siffrorna handlar om knappt 0,8 % av de medel vi betalat ut under denna period ...

Läs alla

Sida i medierna
1 mars 2017 200 miljoner Sveriges svar på Trumps frysta bistånd

1 mars 2017 Meny

27 februari 2017 Mats Johansson: Avlivandet av en svensk nationell myt
25 februari 2017 Nu kan somrarna vara som oskrivna blad för Peter

24 februari 2017 Mathjälp räcker inte. Se skälen till svälten.

24 februari 2017 Nytt bistånd till svältens Afrika

24 februari 2017 Söker skydd från Mugabes förtryck

23 februari 2017 Afrika drabbat av flera parallella svältkatastrofer

23 februari 2017 Nu dör människor av svält i Sydsudan

23 februari 2017 Cybercom köper digitala byrån Duplicera i Sundsvall

Läs alla
Pressinbjudan

18 januari 2017
Centralbanker som utvecklingsaktörer
En stabil ekonomi är en viktig förutsättning för ...

12 december 2016
Hot och hat mot kvinnor på nätet - internationella röster om motstrategier
Hat och hot online används ofta för att tysta ...

Läs alla
Development Talks

Central banks as development actors
A well functioning central bank is a key factor ...
Gender Based Violence Online: Stories and Strategies

When: Wednesday 14 December, 2016 Time: ...
Measuring global poverty beyond income

When: Thursday 10 th November, 2016 Time: ...
Läs alla

Sidas uppdrag
Styrelsen för internationellt utvecklingssamarbete, Sida, är en statlig myndighet som arbetar på uppdrag av Sveriges riksdag och regering för att minska fattigdomen i världen. Genom vårt arbete och tillsammans med andra bidrar vi till att genomföra Sveriges politik för global utveckling.

Läs mer om oss

Kontakt Valhallavägen 199 105 25 Stockholm Växel: 08-698 50 00
Fax: 08-20 88 64 E-post: sida@sida.se
Kontakta oss

Snabblänkar
Pressrum
Publikationer
Kurser
Sajtkarta
Om webbplatsen och cookies
Anmäl korruption

Sajtkarta

Tillägg om demokrati 5 mars 2017

DN SÖNDAG 5 MARS 2017

“UNGDOMARNAS ARABISKA VÅR BLEV PATRIARKERNAS HÖST

Då, för sex år sedan, tycktes allt vara möjligt. Arabvärldens unga revolterade mot korrupta och maktfullkomliga ledare. Men den arabiska våren blev till patriarkernas höst. En tredjedel av de unga är utan jobb och förbättringarna uteblev för de flesta, visar en FN-undersökning bland 105 miljoner unga i 22 länder. Rad Addala och Iyad Zikra, från Syrien respektive Tunisien, tycker att upproret ändå ledde till något bra. ”Statistik är inte allt”, säger Rad Addala.

Tunisien

Så startade det

Den folkliga resningen i Tunisien inledde den arabiska våren och startade efter att gatuförsäljaren Muhammad Bouazizi tände eld på sig själv. Massdemonstrationerna var mestadels fredliga och kom att kallas "jasminrevolutionen". Envåldshärskaren Zine Abidine Ben Ali flydde i januari 2011 och en interimsregering tillsattes.

Flydde
Zine Abidine Ben Ali, född 1936, Tunisiens president mellan 1987 och 2011. Lever i dag i exil i Saudiarabien.

- **DIKTATORN BORTA** ✓
- **DEMOKRATI** ✓
- INBÖRDESKRIG
- TILLVÄXT

Läget i dag

Har antagit arabvärldens modernaste författning och genomfört politiska maktskiften. Men läget är bräckligt – ekonomin är dålig och islamistiska extremistgrupper har genomfört terrordåd mot turistorter.

Egypten

Så startade det

Den 25 januari 2011 hölls massprotester i Kairo mot president Hosni Mubaraks styre. Polis och säkerhetsstyrkor jagades på flykten och militären höll sig passiv. Snart deltog miljontals människor i flera städer. President Mubarak avgick den 11 februari. Makten lämnades över till ett militärråd i väntan på fria val.

I fängelse
Hosni Mubarak, född 1928, Egyptens president mellan 1981 och 2011. Fängslad i Kairo, inblandad i flera rättsprocesser om mord och korruption.

- **DIKTATORN BORTA** ✓
- DEMOKRATI
- INBÖRDESKRIG
- TILLVÄXT

Läget i dag

Den förra fältmarskalken Abdelfattah al-Sisi är president, sedan folkvalda presidenten Muhammad Mursi avsattes 2013. Militärstyre råder, och säkerhetsläget är instabilt på grund av hotet från jihadistgrupper och IS. Ekonomin är svag och turister har skrämts bort av terrordåd.

Libyen

Så startade det

I mitten av februari 2011 inleddes massprotester i Libyens östra delar mot envåldshärskaren Muammar Khaddafi. Demonstranterna möttes med våld och tog själva till vapen. Natoländerna Frankrike, Storbritannien och USA gick in i inbördeskriget på oppositionens sida. Den 22 augusti intog rebellerna Tripoli.

Dödades
Muammar Khaddafi, född 1942, styrde Libyen mellan 1969 och 2011. Dödad av rebellerna.

- **DIKTATORN BORTA** ✓
- DEMOKRATI
- **INBÖRDESKRIG** ✓
- TILLVÄXT

Läget i dag

Omedelbart togs lovvärda steg mot demokrati. Men snart splittrades Libyen mellan miliser med motstridiga intressen. Krig och laglöshet har följt, och Libyen betraktas i dag som en kollapsad stat med tre rivaliserande regeringar, inklusive en FN-stödd enhetsregering. IS har nu påtaglig närvaro i landet.

Jemen

Så startade det

Tiotusentals demonstranter gav sig ut på gatorna i huvudstaden Sanaa den 27 januari 2011 med krav på president Ali Abdullah Salehs avgång. Protesterna växte och spred sig till andra städer, men möttes med våld från säkerhetsstyrkorna.

Avgick
Ali Abdullah Saleh, född 1942. Jemens president mellan 1990 och 2012. Inblandad i det pågående inbördeskriget.

- **DIKTATORN BORTA** ✓
- DEMOKRATI
- **INBÖRDESKRIG** ✓
- TILLVÄXT

Läget i dag

Instabiliteten har lett till ett inbördeskrig som snart pågått i två år. Över 10 000 har dött och närmare tre miljoner av landets 27 miljoner invånare är på flykt. Kriget utkämpas i huvudsak mellan Saudiarabien, som stöder regeringen, och Iran, som stöder de så kallade huthierna.

Syrien

Så startade det

Regimkritiska protester hölls i mars 2011. Demonstranterna krävde politisk frihet och slut på korruptionen. Regimen slog brutalt tillbaka. Oppositionen bildade en väpnad gren, Fria syriska armén. Efter hand anslöt olika jihadistiska grupperingar till upproret som utvecklades till ett inbördeskrig.

Kvar vid makten
Bashar al-Assad, Syriens president sedan år 2000. Omvald i juni 2014 i ett val som kallats "en parodi på demokrati".

- DIKTATORN BORTA
- DEMOKRATI
- **INBÖRDESKRIG** ✓
- TILLVÄXT

Läget i dag

Inbördeskriget har utvecklats till samtidens värsta humanitära katastrof. Över hälften av landets drygt 20 miljoner invånare är på flykt. 470 000 människor har dött. Inbördeskriget i Syrien har bidragit till framväxten av IS, som behärskar flera städer och samhällen. FN:s fredssamtal har inte lett någonvart.

Sex år sedan är ingen lång tid i nutidshistorien. Ändå känns händelserna i Nordafrika och Mellanöstern vintern och våren 2011 mycket avlägsna i dag.

Det började redan i december 2010, då den 26-årige tunisiske gatuförsäljaren Muhammad Bouazizi tände eld på sig själv i en förtvivlad -protest mot fattigdom och myndighetsmissbruk.

Bouazizis desperata handling utlöste omfattande folkliga protester i hela Tunisien. Den tunisiska revolten – som fick envåldshärskaren Zine Abidine Ben Ali att fly landet – satte i gång en lavin som fick återverkningar i hela -regionen, från -Mauretanien i väster till Oman i öster.

I slutet av januari 2011 samlades hundratusentals människor, de flesta av dem ungdomar, på Tahrirtorget i Egyptens huvudstad Kairo och krävde president Hosni Mubaraks avgång. Bahrain och Jemen reste sig omedelbart efter Egypten.

Även i Libyen triggades protester i gång, mot den mångårige diktatorn Muammar Khaddafi. Och i Syrien ekade ramsan som kom att bli revolutionens hejarop: ”Ash-sha’b yourid isqat al-nithaam” – ”Folket vill att regimen faller”. Till och med i det extremt slutna och förtryckande Saudiarabien förekom protester. Ett kort tag tycktes allt vara möjligt.

Men när jubelropen tystnat och ett antal av arabvärldens presidenter tvingats bort från sina poster kom baksmällan och efterräkningarna.

I den arabiska vårens spår har det följt fullskaligt krig i Syrien och Jemen. Egypten har återgått till samma auktoritära styre som före upproret. I Libyen har staten kollapsat. I Tunisien, där upproret faktiskt ledde fram till en -modern flerpartistat, råder ekonomisk stagnation.

Den arabiska våren förvandlades till patriarkernas höst – när tunisierna senast gick till presidentval, i december 2014, röstade de fram Beiji Caid Essebsi, en kandidat som fyllt 88 år när valet hölls.

FN:s utvecklingsfond UNDP har nyligen presenterat en ambitiös rapport som i siffror visar hur arabvärldens unga mår, vad de har för förhoppningar och vilka förutsättningar det finns att infria målen. Studien, som består av nästan 300 tättskrivna sidor, tar avstamp i revolutionens år 2011.

Rapportens slutsatser är i många fall nedslående. Men det finns också ljuspunkter. Läskunnigheten ökar i arabvärlden, särskilt bland kvinnor. Svält och extrem fattigdom har minskat, och den förväntade medellivslängden har ökat. Barn-äktenskapen minskar, liksom fallen av könsstympning. Färre unga röker i dag än tidigare.

Kontakterna med omvärlden har förbättrats: sju av tio unga i arabregionen använder sociala medier. Gräsrotsrörelser som bekämpar orättvisor växer fram – rapportförfattarna lyfter till exempel fram en volontärorganisation i Kairo som framgångsrikt bekämpat tafsande och sextrakasserier på allmänna platser.

Och även om många av de arabiska ungdomarna anser att religionen – som i de allra flesta fall är lika med islam – är en viktig del av deras liv, så avvisar en stor majoritet terrorism och extremism.

I exempelvis Egypten och Palestina anser så många som 98 procent av de unga tillfrågade att religion spelar en stor roll i deras vardag, enligt en Gallupundersökning som genomfördes 2014. Men nästan lika många – väl över 90 procent – har en negativ uppfattning om den sunniextremistiska terrororganisationen Islamiska staten (IS). Aversionen mot IS är särskilt stor i länder där terrorsekten har en påtaglig närvaro, som Irak.

Men de dåliga nyheterna överväger i FN-rapporten. Det är uppenbart att många av ungdomarna i arabvärlden riskerar att hamna i socialt utanförskap på grund av långvarig arbetslöshet.

De 105 miljoner ungdomarna, som utgör nästan en tredjedel av arabvärldens totala befolkning på cirka 350 miljoner människor, är hårt drabbade av arbetslöshet. 29,7 procent av dem går utan jobb (siffran är från 2014). Det är en mer än dubbelt så hög siffra än i världen i övrigt, där motsvarande siffra är 13,9 procent.

Internationella arbetsorganisationen (ILO), vars statistik har bidragit till rapporten, förutspår att ungdomsarbetslösheten i arabvärlden kommer att fortsätta öka.

En av effekterna av detta blir att många unga som söker sitt första jobb kan få vänta i åratal innan de kommer ut på arbetsmarknaden. Väntetiden medför att det blir svårare för de unga att flytta hemifrån och bilda familj.

Många ungdomar bor trångt. 75 procent av arabvärldens befolkning lever i storstäder med dålig luft och små gemensamma utrymmen. En miljö som ökar exponeringen för alkohol- och drogmissbruk och för kriminalitet.

Unga kvinnor i arabvärlden är extra utsatta för arbetslöshet. 48 procent av kvinnorna i studien saknar jobb, jämfört med 23 procent av männen. Det betyder att Nordafrika och Mellanöstern har världens lägsta andel av förvärvsarbetande kvinnor.

Dessutom är arbetslöshetssiffrorna snarast tilltagna i underkant, påpekas det i rapporten. Statistiken tar nämligen inte hänsyn till alla dem som jobbar svart, har tillfälliga påhugg eller arbetar utan ersättning i familjedrivna verksamheter, i småjordbruk eller i hemmen.

Upproret 2011 ledde i flera länder till ökat genomslag för islamistiska krafter, som har en reaktionär syn på könsroller och kvinnlighet. Det kan snarast försvåra för kvinnor att få ökat utrymme på arbetsmarknaden.

Ungdomsarbetslösheten är en av de viktigaste punkterna i FN:s globala mål för framtiden, den så kallade Agenda 2030. En delmålsättning i Agenda 2030 är att fram till år 2020 minska andelen ungdomar som är arbetslösa eller som saknar tillgång till utbildning.

Men situationen i arabvärlden ligger fjärran från FN:s stolta proklamationer. Födelsetalen i arabvärlden är höga, av tradition och av brist på familjeplanering. Det betyder bland annat att antalet unga som vill ut på arbetsmarknaden ökar snabbare än utbudet av arbetstillfällen.

Studien visar att det behövs skapas 60 miljoner nya jobb i arabvärlden inom de närmsta tre åren för att den nuvarande dystra statistiken inte ska skena i väg ytterligare.

Många av de arbetssökande i arabvärlden lämnar sina hemländer i jakt på ett bättre liv. Men tvärtemot vad man skulle kunna tro är det inte USA eller Europa som lockar i första hand.

De flesta arbetskraftsutvandrarna från arabvärlden söker sig i stället till de oljerika länderna kring Persiska viken, framför allt Saudiarabien men också Förenade Arabemiraten, Bahrain och Qatar. Pengarna som immigranterna skickar hem -därifrån bidrar till att hålla i gång - samhällsekonomin i krisdrabbade länder som Egypten och Irak.

Samtidigt pågår en massiv ”brain drain”, en migration av utbildad arbetskraft. Exempelvis är sex av tio jordanier som lämnar sitt land utbildade på universitet eller högskola.

Men det är inte bara arbetslöshet som drabbar de unga i regionen. Krig och terrordåd är andra snabbt ökande riskfaktorer. Nästan 20 procent av världens konflikter efter andra världskriget har ägt rum i arabvärlden. För närvarande pågår elva väpnade konflikter i området.

Och trots att bara 5 procent av världens befolkning bor i Nordafrika och Mellanöstern, drabbades regionen år 2014 av nära hälften av de globala terrordåden, attentat som dödade sammanlagt 21 000 människor.

Samma år – det senaste med heltäckande statistik – fanns 70 procent av dem som dödades i konflikter i världen i Nordafrika eller Mellanöstern. I denna region lever nu också över hälften av världens flyktingar.

Och exponeringen för konflikter tilltar. År 2020 kommer antalet människor som lever i konfliktområden i arabvärlden att ha ökat med 100 miljoner jämfört med år 2010, enligt analytikerna.

Krigen riskerar också att beröva en stor del av arabvärldens ungdom möjligheten att gå i skola. Nära hälften, 47 procent, av de skolpliktiga barnen i Jemen får ingen skolgång alls. Över 3 500 av Jemens skolor har tvingats stänga på grund av det allt blodigare inbördeskriget.

Samma sak händer i Syrien, vars skolsystem tidigare sågs som ett föredöme i regionen. Men det var innan kriget. Numera finns det många syriska barn som närmar sig tonåren utan att ha gått en enda dag i skola.

En annan slutsats från rapporten är att arabvärldens unga hellre säger sin mening via protester än genom att gå till valurnan.

Jämfört med ungdomarna i andra så kallade medelinkomstländer (främst i Latinamerika och Asien) är de unga i Nordafrika och Mellanöstern mer inriktade på spontana protester. I arabregionen deltog drygt 18 procent av den yngre befolkningen i gatuprotester och demonstrationer, jämfört med 10,8 procent i andra medelinkomstländer (mätningen gjordes 2013).

Och den unga generationen i arabregionen är mindre benägen att rösta än unga på andra håll i världen. Knappt 68 procent deltar i val. Motsvarande siffra i övriga världens medelinkomst-länder är 87,4 procent.

I FN-rapportens efterord talas om de gigantiska utmaningar som arabvärldens ledare står inför de närmaste åren. ”Det behövs en utvecklingsmodell som tar till vara ungdomars möjlighet och förmåga att påverka”, heter det i rapporten.

Den genomsnittlige mediekonsumenten i västvärlden, som får sin bild av Mellanöstern via nyhetsinslag som visar sönderbombade hus och flyende skräckslagna människor, undrar nog skeptiskt hur sådana reformer ska kunna genomföras.

Men när vi kontaktade två av dessa arabvärldens unga och bad dem att kommentera den digra FN-studien, blir bilden av Nordafrikas och Mellanösterns framtid mer nyanserad och mindre pessimistisk än de slutsatser som rapportens författare drar.

27-årige Radhouane ”Rad” Addala är en tunisisk journalist och dokumentärfilmare som bor i Stockholm sedan ett halvår tillbaka. Han har bestämt sig för att fördjupa sig inom sitt ämnesområde och studerar därför på Mastersprogrammet inom Media och kommunikation på Södertörns högskola.

Iyad Zikra kommer från Syriens huvudstad Damaskus. Han är 33 år och har tillbringat de senaste tio åren i Stockholm, där han doktorerar i systemvetenskap vid Stockholms universitet.

Rad Addala och Iyad Zikra hade inte träffat varandra innan vi sammanförde dem för ett tankeutbyte om FN-rapporten på Dagens Nyheters redaktion.

På ett sätt är Rad Addala och Iyad Zikra väldigt lika: de är unga, målmedvetna och välutbildade, en stolthet för sina länder om man så vill. Men de är noga med att poängtera att de inte på något sätt är några ”mönsterexempel”.

– Det är inget särskilt med oss, jag har många kompisar som pluggar utomlands, säger Rad Addala.

Samtidigt representerar Rads och Iyads hemländer, Tunisien och Syrien, var sin ytterlighet av den arabiska våren.

Tunisien är revoltens ”success story”. Landet som gick från mångårigt envälde under den despotiske president Ben Ali till en pluralistisk stat med en modern författning som stadgar lika rättigheter mellan män och kvinnor. Armén ställde sig på folkets sida under revolten.

Valen i Tunisien efter 2011 har varit rättvisa. Islamistpartiet Ennahda, som dominerade det första fria valet, erkände sig besegrade i det kommande valet och lämnade över makten utan knot.

För två år sedan fick den så kallade tunisiska dialogkvartetten Nobels fredspris. Kvartetten är en tvärpolitisk sammanslutning av organisationer som tillsammans arbetar för att införa och säkra en stabil demokrati i Tunisien.

I Syrien däremot möttes arabvårens fredliga protester av brutalt övervåld från militären och säkerhetstjänsten. Våldet trappades upp till inbördeskrig. De stridande parterna tog hjälp utifrån och konflikten eskalerade ytterligare.

I dag är Syrien en huvudvärk för hela världens ledare och i synnerhet för FN:s fredsmäklare. Syrien är roten till samtidens värsta flyktingkatastrof. Syrienkriget har blivit den plats ställe där världens supermakter står mot varandra liksom regionala maktspelare och religiösa extremister av olika slag. Inget tyder just nu på att Syrienkriget ska kunna avslutas under överskådlig tid.

Tunisiern Rad och syriern Iyad förenas ganska omgående i en skeptisk syn på den digra FN-rapporten om hur arabvärldens unga mår.

– Det som kallas för arabvärlden består ju av en mängd länder som sinsemellan är väldigt olika. Det är ju till exempel ingen i Tunisien som intresserar sig särskilt för Iran för att det ligger ”i arabvärlden”. Jag undrar om det skulle gå att klumpa ihop ungdomar i svenska storstäder med unga på Rumäniens landsbygd och kalla dem för ”Europas unga”, säger Rad.

– Jag tycker att rapporten pekar på en beklaglig tendens hos västvärldens medier och debattörer när den arabiska våren kommer på tal i dag. Man skakar bekymrat på huvudet och säger: ”Titta hur illa det gick. Nu för tiden är det bara extremister som skär halsen av sina fiender”. Men då har man ju glömt bort orsakerna till att upproret startade. I Syrien handlade det om att ekonomin var dålig.

Makthavarna försökte sig på en liberalisering som vanligt folk inte fick ut något av, det var bara de redan rika och maktklicken kring presidenten som gynnades. Det ledde i sin tur till att förtroendet för de styrande urholkades. Och den förtroendeklyftan har hela tiden ökat, säger Iyad Zikra.

Rad Addala fortsätter:
– De unga som gick ut på gatorna och protesterade under den arabiska våren hade en klar bild, en tydlig vision av vad de ville uppnå. De krävde frihet, arbete, rättvisa, avskaffande av korruptionen. Jämför det med den röra som är i dag: IS tal om ”khilafa” (kalifatet), extremism, fortsatt korruption.

– Men det var ju inte vad demonstranterna ville uppnå. Det var ingen som bar plakat med texten ”burka till alla kvinnor”. Nej, vi måste gå tillbaka till ursprunget, till ABC-boken, och påminna oss om vad revolutionen handlade om. För den nya aktivismen som kom fram under den arabiska våren har inte tagits tillvara av politikerna.

Iyad Zikra nickar instämmande:
– De ursprungliga kraven (under den arabiska våren) var väldigt enkla och lättfattliga. Folk ville ha värdighet, de ville yttrandefrihet och mötesfrihet, de ville få i gång en demokratisk dialog mellan olika grupper och fraktioner i det syriska samhället. Men så blev det ju inte. Och nu står vi i en situation som vi inte kan ta oss ur.

I rapporten talas det om den stora mängd arbetstillfällen som måste skapas för att få jämvikt i samhällslivet. Är det alls realistiskt?

– Det pågår en diskussion just nu i Syrien om kostnaderna för att bygga upp landet efter krigets slut, när det nu blir. Och det är klart att det kommer att behövas mycket arbetskraft eftersom stora delar av landets infrastruktur är förstörd. Problemet är: vem ska betala? Vi pratar om hundratals miljarder här, säger Iyad Zikra och tillägger:

– Jag tror att det kommer att bli bättre i Syrien och att återuppbyggnaden av landet kan påbörjas så småningom. Men det kommer att ta tid innan säkerheten kan garanteras.

Rad Addala blir syn- och hörbart irriterad över frågan:
– Det skrivs och pratas en massa om hur hopplösa framtidsutsikterna är i arabvärlden, om hur frustrerade de unga är. Men statistik är inte allt. Glöm inte att kreativitet ofta föds ur frustration. Det är väl de ungas uppgift att ha planer och drömmar som kan verka omöjliga? Hade vi inte det, då skulle vi inte vara unga. Och det *har* hänt en massa positiva saker i Tunisien efter revolutionen. Förra året fick tre tunisiska filmer priser på de stora filmfestivalerna. Tunisiska musiker söker sig utomlands och gör sig ett namn. Tunis har blivit ett nav i arabvärlden för startups inom it-området. Inget av detta skulle ha hänt om vi inte gjort revolt.

Men hur ska man kunna förvandla ungdomens frustration och kreativitet till något som bryter den negativa arbetslöshetsspiralen?

– Det behövs politiker som lyssnar på de unga och tar tillvara deras ambitioner. Om tunisiska ungdomar startar it-företag, då behövs det ju en ekonomisk politik som underlättar för unga entreprenörer. Det behövs rådgivning och hjälp till utveckling. Ser vi ekonomiska reformer som går i den riktningen? Svaret är nej, säger Rad Addala och lägger till:

– Det som har hänt efter arabiska våren är att de unga tappat tron på det politiska systemet. De ställer sig utanför, men det behöver inte nödvändigtvis vara dåligt. Jag ser många exempel på unga i min generation som tar egna initiativ och skapar sin egen framtid. Nu hoppas jag på en ny sorts politiker som tar intryck av den framåt-anda som ändå finns, en politikerklass som är mindre korrupt och bättre förankrad i samhället än den nuvarande.

– Även om upproret inte ledde ända fram så ser arabvärlden helt annorlunda ut efter den 17 december 2010 (dagen då revolten i Tunisien startade). Vi har en generation som är politiskt intresserad och motiverad. Jag hoppas att det leder till förändring på längre sikt, att engagemanget kan fortsätta och att de som nu är flyktingar kan återvända och bygga upp Syrien, -säger Iyad Zikra.

Så glider diskussionen över i Donald Trumps valseger och britternas utträde ur EU, och hur detta kan påverka Mellanöstern.

Iyad Zikra jämför de nationalistiska strömningarna i USA och Europa med vad som hände under den arabiska våren.

– Det har uppstått ett vakuum mellan makt-eliten och vanligt folk. Arbetslösheten är ju ett hot i västvärlden också, inte bara i arabvärlden. Men i väst skylls den svaga ekonomin och det vacklande säkerhetsläget på flyktingarna. I USA är man jätterädd för syriska flyktingar, fast det knappt finns några där ens. Jag hoppas att de arga människorna

i USA och Europa en dag kommer att inse att det inte är flyktingarna som försämrar deras livsvillkor. Det är inte de som flyr för sina liv från IS som är problemet, säger Iyad Zikra.

Rad Addala har ett annat perspektiv:
– Det går inte att jämföra den arabiska våren med dagens politiska missnöje i USA och Europa. Under protesterna år 2011 var det ingen som la skulden på någon annan folkgrupp, det förekom ingen rasism, ingen hatpropaganda. Arabvåren har sina rötter i diktaturer där ledarna fängslade och torterade de som vågade framföra kritik. I de länder som omfattades av den arabiska våren var det snarare regimen än folket som stod för nationalismen.

Kommer ni att se en utveckling till det bättre i era hemländer? Kommer ni att återvända?
– Det kommer en förändring, men det kan ta tid – de närmaste fem tio åren kanske det blir värre i Syrien. Men jag tänker att arabvärldens unga inte är annorlunda än andra ungdomar. De vill ha ett bra liv och de är beredda att arbeta för att uppnå det. De vill ha en tillvaro där man älskar varandra i stället för att hata, säger Iyad Zikra.

– Om det vore säkert i Syrien skulle jag åka tillbaka i morgon. Jag vill mer än gärna vara med och bygga upp landet efter kriget. Men just nu kan jag inte göra något, det jag kan och har lärt mig efterfrågas inte. Jag kan ju inte påverka en internationell storkonflikt och jag vill inte vara med i ett krig, fortsätter han.

– Tunisien tar små steg i rätt riktning, Det händer många spännande, positiva saker men det drunknar i eländesrapporteringen. För den skull kan man ju inte blunda för problemen, den religiösa radikaliseringen till exempel. Jag har ju kommit till Sverige ganska nyligen och jag tänker stanna och ta min mastersexamen. Sedan flyttar jag gärna tillbaka till Tunisien och bidrar med vad jag kan, säger Rad Addala.

Erik Ohlsson erik.ohlsson@dn.se Mellanösternkorrespondent på DN. Han har tidigare bland annat varit korrespondent i Ryssland och USA”

“Förklaringar

”Brain drain”: Den migration av utbildad arbetskraft som pågår från arabländerna. Sex av tio jordanska migranter har universitetsutbildning.

”Medelinkomstland”: Ett begrepp som skapats av Världsbanken. För att ett land ska räknas dit behövs en BNI (bruttonationalinkomst) per capita på lägst 9 300 kronor och högst 113 600. Drygt 100 av världens närmare 200 länder räknas dit.

Fredag 17 dec 2010: Dagen då revolten i Tunisien startade “

DN SÖNDAG 5 MARS 2017

”De kristna minoriteternas existens i Irak måste säkras”

“Risken finns att många i den kristna minoriteten i Irak ger upp, säljer allt de har kvar och lämnar landet. Samtidigt som kristna och muslimska kyrkoledare och politiker vill att den kristna minoriteten i landet blir större snarare än mindre. Sverige måste med kraft driva på för att EU och FN ska agera, skriver ärkebiskop Antje Jackelén.

Efter en tid av tystnad kommer det åter nyheter om Mosul. Insatser för att befria även stadens västra delar från Da’esh (IS) har påbörjats. När offensiven inleddes i höstas befarades ännu en stor humanitär kris. Städer och byar på Nineveslätten hade redan befriats och nu skulle det bli slutstriden mot Da’esh i Irak. I stället blev det en mer utdragen aktion. Enligt de irakiska myndigheterna därför att man medvetet agerar enligt internationell humanitär rätt. För att spara civila liv valdes en långsammare strategi.

Under tiden lever tre miljoner människor på flykt inom landet, många av dem i den kurdiska delen av Irak. Såväl flyktingar som kyrkliga och politiska ledare är överens om att Da’esh som militär makt håller på att besegras i Irak. Dock kommer den extremistiska ideologin och dess grogrund att finnas kvar – en fiende som är måhända ännu svårare att besegra. Tyvärr finns det i regionen flera påminnelser om detta, nu senast i norra Sinai där kopter flyr för Da’esh.

Den kurdiska regionen befinner sig i djup ekonomisk kris. Den stora byggaktivitet som rådde i Erbil 2014 avstannade tvärt. Det som skulle bli höghus är nakna betongskelett som fick agera tillfälligt skydd för människor på flykt. En del flyktingar lever i värdsamhällen, andra i läger. Det finns familjer som tagit hand om så många som fem flyktingfamiljer. Kyrkor, moskéer, hjälporganisationer, civilsamhället och den kurdiska regeringen har gjort stora insatser för att klara situationen. Men påfrestningarna sliter på såväl flyktingar som värdsamhället och dess infrastruktur. Den internationella hjälpen räcker inte till, vilket riskerar att leda till nya spänningar mellan internflyktingarna och värdsamhället.

Det var ett av budskapen jag kom hem med efter att ha besökt Irak tillsammans med kyrkoledare från England, Tyskland, USA, Sydafrika, Syrien och Libanon under ledning av Kyrkornas världsråd. Vi träffade flyktingar, religiösa ledare, frivilligorganisationer, parlamentariker och ministrar. Med hjälp av Norska kyrkans nödhjälp har Kyrkornas världsråd tagit fram en gedigen rapport om syriska och irakiska minoriteters behov: ”The Protection Needs of Minorities from Syria and Iraq”. Rapporten bygger på forskning och intervjuer med 4 000 individer och ger detaljerade rekommendationer för det aktuella skedet såväl som för den nära framtiden och i ett långsiktigt perspektiv. Den är inte bara värdefull för alla som vill fördjupa sin kunskap om läget och dess bakgrund, utan den är också ett viktigt redskap för frivilligorganisationer och beslutsfattare.

Bland internflyktingarna i Irak är den stora frågan: Vågar vi återvända? Man utgår ifrån att alla hus är plundrade, 35 procent skadade och 10-15 procent helt förstörda. Ändå är säkerhetsfrågan den mest brinnande. Särskilt unga människor frågar sig: Vem garanterar vår säkerhet om vi återvänder? Och följdfrågan blir: har vi en framtid i detta land eller ska vi, inte minst för våra barns skull, ta oss härifrån?

I de samtal som jag hade med unga kristna irakier var männen mer benägna att vilja lämna, medan unga kvinnor tycktes tänka mer på att

stanna. ”Vi hör hit! För vad vore det här landet utan oss?” som några av kvinnorna uttryckte det. Det finns grundade farhågor att framför allt många kristna som har resurser och möjligheter ger upp, säljer allt de har kvar och lämnar landet och på så vis bidrar till fortsatta demografiska förskjutningar i traditionellt kristna områden – allt medan kyrkoledare och politiker (såväl kristna som muslimer) vill att den kristna minoriteten i landet blir större snarare än mindre. De lokala prästerna är viktiga stödpersoner för de unga kristna i kampen om den egna framtiden.

Särskilt det regionala självstyret i Kurdistan är noga med att man vill vara ett multietniskt och multireligiöst land. Som en av ministrarna vi mötte uttryckte det: ”de religiösa minoriteterna och inte minst de kristna är en del av landets historia. Vi vill att de ska vara en del också av landets framtid!” Därför vill man till exempel reformera läroplaner så att inte bara majoritetsperspektivet presenteras medan minoriteterna osynliggörs eller karikeras. Man utbildar imamer i kunskap om andra religioner och man ingriper mot hatpredikanter.

Men det finns motkrafter. Ett lagförslag från Bagdad om alkoholförbud uppfattas som ett direkt angrepp på kristna. En annan lag som nyligen trätt i kraft innebär att när en förälder konverterar till islam blir barnen automatiskt muslimer. Sådana lagar underminerar minoriteternas existensvillkor. Även fördomar mellan kristna och muslimer sitter djupt. Marginalisering och fientlighet mot minoriteter fanns långt före Da’esh. Sekterismen, särskilt inom islam, kommer att vara ett problem också efter att Da’esh är besegrat.

Visst behöver vi ekonomiskt stöd, säger vice statsministern i den kurdiska regionen, men den största utmaningen är ändå det mera osynliga: att bygga upp raserad tillit och att få hjälp med traumabehandling.

Sammantaget behövs en rad åtgärder för att säkra minoriteternas existens i Irak. Det krävs fysisk säkerhet för att människor ska våga återvända till sina hemorter. Det behövs legal och politisk säkerhet som bygger på principen om jämställt medborgarskap. I det sammanhanget är den exklusiva status som islamisk lag har i den irakiska konstitutionen problematisk. Det behövs slutligen en social och ekonomisk säkerhet som bygger upp det förlorade sociala förtroendekapitalet och som gör att människor kan utbilda och försörja sig.

En del konkreta åtgärder ligger inom räckhåll. Svenska kyrkan engagerar sig i detta arbete tillsammans med våra partner i Kyrkornas världsråd, ACT alliansen och Lutherska Världsförbundet. Nu gäller det att snabbt skapa en fond för återuppbyggande och återvändande – något som brådskar om inte alldeles för många ska känna sig tvingade att lämna landet. Det behöver återuppbyggas och investeras. Det behöver också skapas stipendier så att unga människor som förlorat viktiga skol- och studieår kan utbilda sig i landet. Den psykosociala hjälpen inklusive post-traumatiskt stöd måste intensifieras. Det interreligiösa arbetet behöver främjas för att inspirera försoningsarbete, bygga social sammanhållning och utveckla läromedel som skapar förståelse för samexistens.

Men kyrkornas arbete räcker naturligtvis inte till. Hela världssamfundet måste ta sitt ansvar och ge de bidrag som nu är nödvändiga. Sverige måste, utöver sitt ökade engagemang i Irak, med kraft utöva det inflytande och de påtryckningar som krävs för att EU och FN ska agera. Arbetet måste ske i enlighet med de mänskliga rättigheternas ramverk så att Irak, för sin egen skull, rymmer religiös, etnisk och kulturell mångfald även i framtiden.

Antje Jackelén, ärkebiskop Svenska kyrkan “

DN SÖNDAG 5 MARS 2017

“ Tony Blairs demokratiska uppror

Ingen hade blivit chockad om EU-motståndarna hade fortsatt att kämpa efter en förlorad folkomröstning. Men i Storbritannien utmålas nu saklig kritik av regeringens plan för Brexit som landsförräderi.

Den 17 februari uppmanade den forne premiärministern Tony Blair britterna att ompröva Brexit innan regeringen påbörjar utträdesprocessen. Detta har följts av debatt i parlamentet, men påminner om ”Kejsarens nya kläder”. Blair må vara en impopulär figur numera. Ändå överröstar han, precis som barnet i H C Andersens saga, de lismare som försäkrar premiärminister Theresa May om att hennes nakna vågspel med Storbritanniens framtid är skrudat i demokratisk grannlåt.

Att Blairs förslag om att återuppta Brexitdebatten var viktigt framgår av de hysteriska reaktionerna, även från förment objektiva nyhetsmedier: ”Vissa kommer att betrakta det här som en uppmaning att gripa till vapen – Tony Blairs Brexituppror”, skriver BBC.

I spåren av folkomröstningen är majoritetens tyranni så starkt att ett försök att hyfsa debatten och övertyga med sakargument betraktas som ett uppror. Den som ifrågasätter regeringens Brexitlinje beskrivs rutinmässigt som en ”folkfiende” vars förräderi kommer att ”få blodet att flyta på våra gator”.

Vadan denna plötsliga paranoia? Politisk opposition är ändå en nödvändighet i en fungerande demokrati. Ingen hade blivit chockad om EU-motståndarna efter en förlorad omröstning hade fortsatt att kämpa, precis som skotska nationalister har drivit sin kampanj för självständighet vidare efter förlusten i folkomröstningen 2014. Och ingen tror på allvar att Donald Trumps amerikanska motståndare ska sträcka vapen och sluta upp bakom honom.

Det som gör Brexit annorlunda är att folkomröstningen i fjol ruckade på de demokratiska principerna på ett försåtligt sätt. För det första inspirerades lämnalinjen främst av frågor som inte hade med Europa att göra. För det andra tar regeringen denna oreda till intäkt för att få göra som den vill.

Ett halvår före folkomröstningen visade opinionsundersökningar att EU inte ens var en av de tio viktigaste frågorna för väljarna. Invandring låg på första plats. Men, som Blair påpekade i sitt tal, främlingsfientligheten har främst handlat om mångkultur och integration, frågor som sällan eller aldrig rör invandrare från EU. Brexitkampanjens strategi var därför att öppna en Pandoras ask med infekterade frågor om regionala orättvisor, ekonomisk ojämlikhet, sociala värderingar och kulturell förändring.

Att folkomröstningen var en lika diffus som allomfattande proteströst förklarar dess andra nedbrytande effekt på politiken. Eftersom kampanjen för utträde ur EU lyckades kombinera en lång rad missnöjesfrågor tolkar nu May valresultatet som ett öppet mandat. I stället för att framföra sakargument för kontroversiella konservativa politiska frågor – som lägre företagsskatt, avregleringar, impopulära infrastruktursatsningar och sociala nedskärningar – framställer hon dem som nödvändiga förutsättningar för ett ”framgångsrikt Brexit”. Den som

inte håller med avfärdas som en elitistisk gnällspik som inte respekterar valutgången och folkviljan.

Det som förvärrar saken är att de uppenbara riskerna med ett utträde har skapat ett mentalt belägringstillstånd. Ett ”framgångsrikt Brexit” ses som en fråga om nationens överlevnad. Därför betraktas även blygsamma förslag om att begränsa regeringens förhandlingsfrihet – som parlamentariska omröstningar om att EU-medborgare ska få stanna kvar – som sabotageförsök.

Sir Ivan Rogers, som kände sig tvingad att avgå som Storbritanniens EU-ambassadör efter att ha ifrågasatt Mays förhandlingslinje, har förutspått en ”trasslig, bitter och blodig” skilsmässa mellan Storbritannien och Europa. Men det scenariot är inte oundvikligt. En mer konstruktiv lösning i linje med Blairs förslag är nu i sikte. Att försöka påverka Mays hårda hållning i förhandlingarna är utsiktslöst. Det är bättre att försöka återuppliva en saklig diskussion om landets förhållande till Europa och att övertyga allmänheten om att den debatten är demokratiskt legitim.

Ska detta gå måste man ifrågasätta bilden av att en folkomröstning väger tyngre för all framtid än alla andra mekanismer i en demokrati. Väljarna måste övertygas om att en folkomröstning handlar om en specifik fråga under specifika villkor vid en specifik tidpunkt. Om villkoren ändras eller om frågan för folkomröstningen får en ny innebörd måste även väljarna få ändra sig.

Arbetet med att återskapa en korrekt förståelse för vad demokrati är skulle kunna börja inom de närmaste veckorna. Målet borde vara att inga förändringar i förhållandet mellan Storbritannien och EU ska få träda i kraft utan en parlamentarisk omröstning där fortsatt EU-medlemskap är ett av alternativen. Parlamentets huvudalternativ till regeringens förslag borde bli status quo. Det skulle förhindra det ”val” regeringen nu erbjuder: antingen godtar ni vilken uppgörelse vi än före-slår eller så kastar vi oss ut ur EU på vinst och förlust.

Om parlamentet fick besluta om ett nytt förhållande till Europa i stället för att May dikterade villkoren skulle principen om dess lagstiftande makt återupprättas. Och än viktigare: det skulle legitimera en ny politisk debatt i Storbritannien om kostnader och nytta med ett EU-medlemskap. I slutänden skulle detta kunna leda till en ny folkomröstning om regeringens Brexitplan.

Anatole Kaletsky brittisk ekonomijournalist och grundare av konsultföretaget Gavekal Dragonomics i Hongkong.

Översättning: Niklas Hellgren “